This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

~~H.C.3~~

Dict. B 1780 I

LEXICON LAPPONICUM,

CUM

INTERPRETATIONE VOCABULORUM SVECO-LATINA

ET

INDICE SVECANO LAPPONICO;

IN USUM

TAM ILLORUM QUIBUS CURA ECCLESIARUM IN LAPPONIA COMMITTENDA, AUT JAM COMMISSA EST,

QUAM

ALIORUM CURIOSORUM ET LINGUARUM STUDIOSORUM, INDIGENARUM ET EXTERORUM:

ILLUSTRATUM

PRÆFATIONE LATINO-SVECANA

GENEROSI DOM. EQU. AURAT. DE STELLA POLARI, REGIS REGIQUE CANCELL. CONSIL. ET PROFESS. UPSAL.

conscripsit JOHANNIS JHRE;

NEC NON AUCTUM

GRAMMATICA LAPPONICA.

A

DOM. ERICO LINDAHL,

EPOS. ET PAST. ECCLESIÆ LYCKSELENSIS

ET

JOHANNE ÖHRLING,

PAST. ECCLES. JOCKMOCKENSIS CONFECTUM.

IN LUCEM EDITUM

CURA ET IMPENSIS ILLUSTRISS. R:Æ IN ECCLESIAS LAPPONICAS DIRECTIONIS, ANNO MDCCLXXX.

HOLMIÆ, typis JOH. GEORG. LANGE.

LIBRARY OF THE TAYLOR INSTITUTION
UNIVERSITY
- 7 MAR. 1933
OF OXFORD

LEXICON

LAPPONICUM, LATINO-SVECANUM.

LAPSK, LATINSK och SVENSK ORDBOK.

PRÆFATIO.

Quum in eo eſſem occupatus, ut, *Gloſſarium* meum *Sviogothicum* editurus, in origines linguæ noſtræ accuratius inquirerem; nihil æque deſideravi, ac Lexicon locupletius linguæ Lapponicæ, quum mihi perſvaſum eſſet, hanc gentem Scandinaviæ noſtræ Aborigines fuiſſe primosque patrii ſoli incolas, quosque adeo probabile ſit, multa ſui ſermonis, inter mutua commercia, Gothis commodaſſe, multa ab illis viciſſim accepiſſe.

Nova non eſt hæcce opinio, utpote quæ jam dudum ab illuſtri LEIBNITIO *) in ſcenam producta fuit, & deinde magnorum in Republica Litteraria virorum conſenſu firmata; ſed quum illi rem hanc non niſi obiter tetigerint, ingratum benevolo & veritatis amanti Lectori non fore arbitror, ſi quæſtionem hanc ulteriori examini ſubdam.

Conſtanti Scriptorum Iſlandicorum factæ fidei credimus, linguam Gothicam cum ODINO illiusque comitatu huc transvectam fuiſſe. Teſtatur id STURLÆSONIUS in Prologo *Eddæ* Upſalienſis, ubi hæc verba leguntur: *Their Aeſirnir toko ſier quenfaung thar innanlands, ok urtho their ættir ſiollmennar um Saxland ok um northrhalfona. Theira tunga ein geck um theſſi lond. Ok that ſkilia menn, at their hæva northr hingat haft tunguna i Noreg ok Dannmark, Svithiod ok Saxland.* i. e. Hi Aſæ uxores ducebant in illa regione, & valde propagarunt genus ſuum per Saxoniam & regiones boreales. Lingua eorum ſola diſperſa fuit per has terras: Et inde intelligitur, illos huc ſecum in Boream attuliſſe linguam per Norvegiam, Daniam, Sveciam & Saxoniam.

Conſona his ſunt, quæ habet, ſecundum lectionem TORFÆANAM *Hiſtoria* STURLAUGI LABORIOSI ab initio: *Allir their menn, ſem*

*) v. Litt. ad SPARFWENFELDTIUM in S. LAGERBRINGII *Samling af Handlingar i Svenſka Hiſt.* p. 2. pag. 149. FELLERI *Monum. inedita*, pag. 134, 140. *Nova Litter. maris Baltici* an. 1699, pag. 247. *Miſcell. Berolin.* pag. 12.

FÖRETAL.

Då jag var i begrepp, att utarbeta mitt *Gloſſarium Sviogothicum*, och i anledning theraf föranlåts, att nogare underſöka våra Svenſka ords upprinnelſe, tyckte jag mig framför annat ſakna en fullſtändig Ordbok af Lappſka Språket, hålſt ſom jag var öfvertygad, att thetta Folkſlaget var Scandinaviens Stamfäder och vårt Fäderneslands förſte inbyggare, om hvilka man alltſå kunde föreſtålla ſig, att the under ſammanlefnad med the ankommande Göthema lånt them många ord, och många åter till låns taget.

Thenna meningen är icke ny, utan har redan långeſedan blifvet framförd af Baron LEIBNITZ.*) och ſedermera beſtyrkt med flera af våra Lärda Mäns bifall: men ſom the allenaſt löſligen vidrört ſaken, torde thet icke vara min Läſare obehagligt, om jag tager thenna frågan under närmare ſkårſkådande.

The Iſländſke Håfdateknare komma therom ſamfållt öfverens, att ODIN och hans medfölje till oſs infört thet Göthiſka Tungomålet. STURLÆSON bevittnar thet i företalet till ſin *Edda*, hvars ord åro följande: *Their Aſirnir toko ſier quenfaung thar innanlands, ok urthu their aettir fjollmennar um Saxland ok um northrhalfona.' Theira tunga ein geck um theſſi lond. Ok that ſkilia menn, at their hava northr hingat haft tunguna i Noreg ok Dannmark, Svithiod ok Saxland.* t. å. The Aſerne togo ſig huſtrur i thet Landet och förökade ſig mycket uti Saxen och Nordlanden. Theras tungomål blef enſamt utſpridt öfver theſſa landen: och märkes, att the fört hit med ſig tungomålet uti Norrje, Dannmark, Sverige och Saxen.

Med thetta öfverensſtämmer hvad ſom i början af STURLÖGER' then ARBETSAMES *Saga* läſes, och ſom efter TORFÆI exemplar ſå lyder: *Allir*

*) Se hans Bref till SPARFWENFELDT uti LAGERBRINGS *Samling af Handlingar i Svenſka Hiſt* p. 2. pag. 149. Åfven FELLERI *Monumenta inedita*, pag. 134, 140. *Nova Litter. maris Balici.* an. 1699. pag. 247. *Miſcell. Berolin.* pag. 12.

ſem ſannfrodir ero, oc thau tidinde vita at Tyrkir oc Aſiamenn bygdu nordr lond, hofz tha tunga ſu, er ſidan dreif um oll lond. Formadur theſſa folks hiet ODIN, *er menn telia ætter till.* i. e. Omnibus, qui in antiquis memoriis verſati ſunt, apprime conſtat, quod Turcæ & Aſiani ſeptentrionem incoluerint: hinc illa lingua exorta eſt, quæ deinceps per omnes regiones ſe diſperſit. Princeps illius populi fuit ODINUS, ad quem poſteri genus referunt.

Subjungimus teſtimonium *Rimbeglæ*, quod ex manuſcripto codice affert vir eruditiſſimus THORMODUS TORFÆUS in *Serie Regum Daniæ* pag. 148. *Upphaf allra fraſagna i Norrœni tungu, theira er ſannyndi fylgia, hefzt tha er Tyrkir oc Aſiamenn bygdu nordrit:* h. e. Principium omnium hiſtoriarum in lingua Norvegica, quæ veris relationibus innituntur, incipit ab eo tempore, quo Turcæ & Aſiani ſeptentrionem incoluerunt.

Quod tradunt Scriptores Iſlandici, vel inde confirmatur, quod in illis orbis partibus, unde ODINUS profectus erat, regionibus inquam Tanaiticis, æque ac Taurica Cherſoneſo, Dacia, Mœſia vicinisque tractibus lingua Gothica, absque dubio obtinuerat, id quod in Prolegomenis *Gloſſarii Sviogothici* pluribus oſtendimus.

Poſtquam ita demonſtravimus, linguam Gothicam cum ODINO huc immigraſſe, & eorundem jam laudatorum Scriptorum Iſlandicorum fide conſtat, reperiſſe ODINUM, in Scandinaviam adventem, conſtitutum imperium, regem ſubditosque & hos diverſo ab Odinianis ſermone utentes; reſtat ut inveſtigemus, quo loquelæ genere priſci hi indigenæ uſi fuerint.

Scio equidem, ut id velut in transcurſu moneam, eſſe inter eruditos, qui nobis perſvadere velint, mutationem linguæ, quam introduxerit ODINUS, non fuiſſe idiomatis in aliud, ſed dialecti tantummodo in dialectum, ut adeo nihil impedire arbitrentur, quo minus affirmemus, in Septentrione noſtro Gothiſmum fuiſſe quamdiu homines. Sed ne huic opinioni ſubſcribam, non pauca ſunt, quæ diſſvadeant. In primis veriſimile mihi non videtur, ſi leviculam tantum mutationem, aut in pronuntiandi modo aut vocabulorum flexione vel terminatione, qualis eſſe ſolet diverſarum dialectorum, cauſſata eſſet hæc advenarum turba, Scriptores Iſlandicos operæ pre-

their menn, ſem ſannfrodir ero, oc thau tidinde vita at Tyrkir oc Aſiamenn bygdu nordr lond, hofz tha tunga ſu, er ſidan dreif um oll lond. Formadur theſſa folks hiet ODIN, *er menn telia ætter till.* t. å. Alle, ſom bevandrade äro i the fordna häfder, hafva ſig bekant, att Turkar och Aſianer hafva bebott Norden: hådan år thet tungomålet uppkommet, ſom ſedan utſpridde ſig kring alla land. Thetta folkets anförare var ODIN, från hvilken the räkna ſin härkomſt och åttelängder.

Vi tillägge *Rimbeglas* vittnesbörd, hvilket then lärde TORFÆUS utaf handſkrift införer uti ſin *Serie Regum Daniæ* pag. 148. ſå lydande: *Upphaf allra fraſagna i Norrænni tungu, theira er ſannyndi fylgia, hefzt tha er Tyrkir oc Aſiamenn bygdu nordrit:* t. å. Början af alla berättelſer på Norrſka Språket, ſom grunda ſig på ſanning, leder ſig ifrån then tiden, tå Turkar och Aſer bebyggde Nordlanden.

Hvad ſom the Iſländſke Häfdateknare berätta, bekräftas äfven theraf, att thet Göthiſka Språket fordom varet i bruk i the länder, hvädan ODIN var förreſt, jag menar the Doniſka, Crim, Dacien, Mœſien och kringliggande länder, ſåſom vidare utfördt är i företalet til *Gloſſarium Sviogothicum.*

Sedan vi ſåledes hafve beviſt, att Göthiſka Språket med ODIN hit inkommet, och ſamma Iſländſke Häfdateknare äfven underrätta oſs, att ODIN vid ſin inkomſt uti Scandinavien för ſig funnet en ſtadgad regering, konung och underſåtare, ſamt att theſſe alle brukade ett annat tungomål, än Aſerne, återſtår, att underſöka, hvad Språk the äldre landets Inbyggare talat.

Jag vet väl, hvilket jag lika ſom i förbigående nämna må, thet åtſkillige af våra Lärda velat intala oſs, att then Språkſkilnad, ſom ODIN infört, icke varet ifrån ett ſpråk till annat, utan allenaſt ifrån en dialect till annan, och ſåledes hålla före, att ingen ting hindrar, att vi ju kunne påſtå, att Göthiſkan här i landet varet lika älldrig med theſs Inbyggare. Men hvarjehanda ſkäl hindra mig, att antaga thenna meningen. Enkannerligen ſynes mig icke ſannolikt, att, om theſſe främlingars ankomſt hade förorſakat en ſå liten ändring antingen uti uttalsſättet, eller ordens böjning och ändelſer, ſådan ſom dialecters vara plägar; the Iſländſke Häf-

pretium duxiſſe, rem tantillam poſt dena vel duodena ſecula poſterorum memoriæ commendare.

Quum itaque notabiliorem in ſermone metamorphoſin haud dubie indicare voluerint nominati Scriptores, promiſſi memores, indagare conabimur, quænam fuerit illa lingua, quæ orbi Scandico primigenia erat, & adeo periodo ODINIANA anterior.

Indago quidem hæc cuivis non poteſt non difficillima judicari, quum monumenta hiſtorica nos penitus deficiant, quæ tempora adeo remota e ſuis tenebris evolvant: unica illa cynoſura, quæ greſſus noſtros dirigere quodammodo poſſit, ex ipſa linguæ noſtræ conſtitutione petenda, quæ non raro in re adeo obſcura facem præfert, & veſtigia migrationum gentium quibuslibet faſtis certius prodit.

Hoc intuitu, ſi linguam patriam generali conſiderationi ſubjecerimus, inventuri ſumus, partem illius multo maximam Gothicam eſſe, hoc eſt, evidentiſſime cognatam deſitis jam dialectis Mœſogothicæ, AngloSaxonicæ, Alemannicæ, & adhuc vigentibus Iſlandicæ, Germanicæ, Belgicæ, Anglicæ, Danicæ, Norvegicæ. Sed reperiemus etiam haud pauca alia, quæ in ulla nominatarum linguarum quidquam, quod affine ſit, non habent. Hæc autem poſteriora ſi plura fuerint, ſi talium rerum appellationes exhibuerint, quibus ulla gens ullo tempore carere nequeat, (eccleſiaſtica & technica quævis, peregrina mercimonia, exotica animalia & id genus alia heic in cenſum non venire, vel me non monente, quivis animadvertit), concludimus intrepide, hæcce vocabula peregre & ex alio idiomate adoptata fuiſſe. Ita, ut nos clarius exprimamus, quum Ens Summum indicaturæ originis Gothicæ gentes, *Guths*, *Gott*, *God* proferant, evidentiſſime concludimus, Svethicum *Gud* germane Gothicum eſſe: ſed ſi ut ſynonymum adhuc uſurparetur in hiſtoriis Iſlandicis ſæpius occurrens *Jumala* aut *Jubmel*, reliquias utique agnoſceremus idiomatis Fennonici Lapponicive, in quo pleno uſu hodieque vigent. Et quum gens nulla ſit tam fera tamque barbara, quæ Deum non agnoſcat, nulla in loquendo tam infans, quæ vocabulum non habeat, quo Numen Divinum indicet, ſuſpicari non ſubibit, ex aliena lingua id vocis quæſitum iviſſe homines, ſed in mentem potius veniet credere, gentem illam, cui priva

eſt,

dateknare tå ſkolat tyckt ſaken vara af then art, att the efter tio eller tolf Secler trott efterverlden therom böra underrättas.

Som thet therföre måſte hafva varet en betydligare förändring, hvarom theſſe Scribenter velat lemna oſs kunſkap, åligger oſs, att efter löfte tillſe, hvad Språk thet måtte hafva varet, ſom Scandinaviens förſte inbyggare hafva brukat, och innan ODINS ankomſt varet i Scandinavien gängſe.

Thenna underſökningen lärer hvar och en finna ſå mycket ſvårare, ſom vi icke hafve några tillförlåteliga berättelſer, hvilka ſå uråldriga tiders Hiſtorie utur ſitt mörker frambringa kunna: Then enda hjelpreda, ſom oſs i thetta målet vägleda kan, måſte tagas utaf vårt Språks beſkaffenhet, hvilken dock icke fällan, uti en ſå mörk ſak, ſom Nationers flyttningar är, ofta lemnar ſäkrare underrättelſer, än alla ſagor och hiſtorier.

Om vi efter thenna grund tage vårt modersmål uti en allmån betraktelſe, läre vi finna, att ſtörſta delen är af Göthiſk upprinnelſe och ganſka tydeligen befryndad med ſå väl the gamla och utur bruk komna Mœſogöthiſka, Angloſaxoniſka och Alemanniſka, ſom ock the ännu lefvande Isländſka, Tyſka, Holländſka, Engelſka, Danſka och Norrſka Språken. Men vi varde ock finnande andra ord, ſom med intet af förenämda ſpråk hafva någon then minſta gemenſkap. Om nu theſſe ſednare äro många till antalet; om the betekna ſådana ting, ſom intet Folkſlag någon tid kunnat umbära (kyrko- och konſt-ord, utrikes varor, främmande djur och ſådant mera, finner hvar och en ej vara hithörande), ſlute vi med ſäkerhet, att ſådane ord äro främmande, och af något annat tungomål antagne. Således, att vi oſs tydeligare förklara måge, tå the Göthiſka Folkſlagen, för att tillkänna gifva thet Högſta Väſendet, bruka *Guths*, *Gott*, *God*, ſlute vi med all trygghet, att Svenſka ordet *Gud* är äkta Göthiſkt: men om bruket tillika i ſamma mening hade antaget thet i våra ſagor ofta förekommande *Jumala* eller *Jubmel*, ſkulle vi rätteligen anſe thet för en öfverlefva af Finnſka eller Lappſka ſpråken, uti hvilka the äro uti dageligt bruk. Och ſom intet folkſlag är ſå vildt, ſom icke erkänner en Gud, och intet ſpråk ſå fattigt, ſom icke äger ord thenſamma att utmärka, kan man icke lätteligen komma på then tankan, at thet varet i behof, att ifrån ett annat ſpråk låna ord, thenſamma att uttrycka, utan lärer troligare dömas, att thet folk-

eſt, ſuas olim ſedes heic habuiſſe, & hac ratione alteram vocem Svethica civitate fuiſſe donatam.

Ad hanc amuſſin ſi linguæ noſtratis vocabula exegerimus, inveniemus facile non exiguum eorum numerum, quæ ab ultima antiquitate ſe Gothiſmo inſinuaverint. Et quamvis vereri merito debeam, ne operoſior vocabulorum iſtiusmodi recenſio Lectori nauſeam pariat; nihilominus tamen, quum præſens diſquiſitio ejus ſit indolis, ut adferenda exempla ſola fidem facere poſſint, pauca quædam, prout memoriæ ſe obtulerint, proferam, quæ aliis ulteriori meditationi occaſionem præbere poſſint. Hæc itaque pauca pro ſpecimine habeto:

Stor, magnus, vocabulum eſt ut toti Scandinaviæ Iſlandiæque familiariſſimum, ita ceteris dialectis Gothicis penitus peregrinum. Mœſogothi ejus loco *mikils* (Iſl. *mikill*) uſurpavere, AngloSaxones *great*, Alemanni *groz* &c. Si jam ſcire aveas, unde nos noſtrum *ſtor* ſumſerimus, quidquam quod affine ſit alibi gentium, quam apud Lappones, haud eris inventurus: Illi enim *ſtuor*, eodem ac nos ſenſu, ut docet noſter Lexicographus, uſurpant. Alterutra itaque lingua ab altera vocabulum hoc mutuaverit, neceſſe eſt: aut Lapponica a Gothica, quod tamen abſonum, quum Gothorum quidquid ubique eſt terrarum, ſimile quid non habeat, aut, quod probabilius certiusque, Gothica a Lapponica, cui vox illa domeſtica eſt, & cognatum agnoſcere videtur Fennonicum *ſuuri* pro *ſtuuri*, ut ſolet illorum delicatius palatum duarum conſonantium concurſum alterius ſuppreſſione mollire.

Feram illam gregibus infeſtam, quam Latini *lupum* nominant, Scandinavi *ulf*, & frequentius *warg* appellant. Tu ſententiam rogatus, undenam hæc vocabula originem ducant, illico judicabis, primum mere Gothicum eſſe, utpote quod agnoſcitur in Mœſogothico *wulfs*, a quo prope abſunt AngloSaxonicum *wulf* & Theotiſcum *uuolf*, recentiores dialectos ut præteream. In nulla vero earumdem linguarum cum aliquid invenias, quod cum altero affinitatem habeat, & vocabula non ut fungi ſua ſponte enaſcantur, ſed aut integra aut cum aliqua variatione aliunde adſciſcantur; patet utique, ejus incunabula peregre eſſe quærenda. Reperies vero illa abs-

folkſlaget, hos hvilket förenämde ord är inhemſkt, här hafver haft ſitt ſäte, och att igenom thenna vägen thet främmande ordet vunnet Svenſkt burſkap.

Om vi nu efter thetta rätteſnöret betrakte orden uti vårt ſpråk, lära vi lätteligen finna, att en myckenhet ſådana inblandat ſig uti vårt Göthiſka tungomål. Och ehuruväl jag har all orſak, att frukta, att en vidlyftigare ordalängd torde falla min Läſare ofmakelig; dock likväl, ſom förevarande ämne är af then beſkaffenhet, att thet genom thetta enda medlet kan ſättas i ljuſet, ſkall jag utbedja mig tillſtånd, att få anföra några exempel, ſom kunna gifva anledning för andras vidare underſökningar. Såſom prof vill jag alltſå anföra följande:

Stor är ett ord, ſom för hela Scandinavien och Iſland är lika få brukligt, ſom okunnigt för the öfriga Göthiſka Dialecterne. Mœſogötherne brukade i theſs ſtälle *mikils* (Iſl. *mikill*), AngloSaxonerne *great*, Alemannerne *groz* m. m. Om vi nu villje veta, hvadan vi hemtat vårt *ſtor*, lärer man icke finna något, ſom thermed hafver gemenſkap, utan hos Lapparne, hvilke i ſamma betydelſe, ſom vi, bruka ſitt *ſtuor*, ſåſom af vårt Lexicon intagas kan. Thet är alltſå oemotſägeligt, att etthera Folkſlaget lånt ordet af thet andra, antingen thet Lappſka af Götherne, hvilket dock ſå mycket orimligare är, ſom intet Göthiſkt folkſlag något ſådant vidkännes, eller ock, thet ſom ſannolikare är, thet Göthiſka utaf Lapparne, hos hvilka thet är inhemſkt, och tyckes vara beſlägtadt med thet Finnſka *ſuuri* i ſtället för *ſtuuri*, ſåſom Finnarnas lindrigare uttal, för att undvika flere conſonanters ſammanſtötande, plägar uteſluta enthera.

Thet odjuret, ſom plägar förröda våra hjordar, och våre förfäder kallade *ulf*, nämnes nu oftare *warg*. Om tu, min Läſare, blifver tillfrågad, hvadan theſſa orden hafva ſin härkomſt, lärer tu ſtraxt utlåta tig, at thet förra är alldeles Göthiſkt, ſåſom hvilket igenkännes i thet Mœſogöthiſka *wulfs*, med hvilket thet AngloSaxoniſka *wulf* och Alemanniſka *uuolf*, nyare dialecter att förbigå, hafva nära gemenſkap. Men ſom vi uti förenämde tungomål finne intet, ſom med thet ſednare ordet hafver någon likhet, och ord icke ſåſom ſvampar af ſig ſjelfva upväxa, utan antingen oförbytte eller med någon ändring ifrån grannar låntagas, ſynes tydeligen,

absque ambagibus inter Lappones, qui, ut a Lexicographis noſtris adnotatum vides, idem animal eodem nomine *warg* nuncupant, neſcio an a pedum pernicitate; *warg* enim in hac lingua cito denotare, ibidem docetur.

Tok apud nos ſtultum ſignificat, *tokighet* ſtultitiam. Tu ſi totum peragraveris orbem Gothicum, licet rem ubique, rei tamen nomen huc alludens non reperies. Eſt vero hoc etiam Lapponibus Fennisque domeſticum. Hi enim fatuum *tohco* appellant, illi *tajok* atque *taiſok*, quod poſterius refert Svecanum *toſe* & *toſing*, quæ in inferioribus patriæ regionibus & apud Danos blennum vel motæ mentis hominem ſignificant. Vocatur idem apud nos *tölper*: unde, niſi a Lapponum *telpe* jocus ineptior?

Illam corporis humani partem, quæ collo contigua eſt, *ſkulldror* appellamus, majores vero noſtri & adhuc ruricolæ variarum provinciarum *hærd*, *hærdar*. Prior denominatio certiſſime Gothica eſt: AngloSaxones enim *ſculdir*, *ſculdor* dixere, Alemanni *ſcultirr*, Angli *ſhoulder*, Germani *ſchulter*. Altera vero appellatio in nulla nominatarum linguarum quidquam, quod analogum ſit, offert: nec facile illius cognationem invenies, antequam ad Lapponum mapalia perveniatur, ubi humeros *hardo* appellari audies, teſtantibus Lexicographis noſtris. Occurrit nominatum *hærd* in concinno tractatu, *Konunga ſtyriſſe* dicto pag. 198. ubi, cum recenſentur notæ characteriſticæ ſtrenui militis, inter alia docetur, *the ſkulu hava bret bryſt ok hærda*, i. e. debent habere latum pectus humerosque, quam ultimam vocem non ſatis intelligens interpres latinus vertit: *debent habere pectus latum firmumque*, quaſi ad *hård*, durus, referendam. Sed facile animadvertitur, hoc ſenſu *hårdt* non *hærda* requirere linguæ genium.

Cum permixtio Linguæ Gothicæ cum Lapponica ante duodeviginti ſecula inceperit, & poſtea magis magisque invaluerit, probabile eſt, reliquias hujus in Gothiſmo eo plures inventum iri, quo altius in ſuperiora tempora adſcendimus. Et aut fallor, aut non leve momentum jam allatis addetur, ſi oſtendero, plurima vocabula, quæ in veteribus Legum tabulis aliisque medii ævi ſcriptis occurrunt, aliunde quam ex Lingua Fenno-Lapponum certius illuſtrari non poſſe.

In

att thes upprinnelſe hos främmande ſökas bör. Tu finner then lätteligen och utan omſvep hos Lapparne, hvilke, ſom af vårt Lexicon ſes kan, nämna ſamma djur med ſamma namn *warg*, torde hända af theſs ſnabba lopp, ty jag ſer, att *warg* i ſamma ſpråk betyder haſtigt.

Tok bemärker hos oſs en däraktig, och *tokighet* dårſkap. Om man genomvandrar then Göthiſka verlden, finner man väl ſaken öfver allt, men ingenſtädes något ord, ſom härmed hafver ſkyldſkap. Thet är Finſkt och Lappſkt. The förre kalla en fåne *tohco*, the ſednare *tajok* och äfven *taiſok*; ſidſtnämde tyckes vara beſlägtadt med *toſe* och *toſing*, ſom i våra nedra Provincier och hos the Danſka betyda en fåne. En dylik kallas hos oſs äfven *tölper*: kanſke af thet Lappſka *telpe*, ſom beteknar ett fjolligt ſkämt.

Then människo kroppens del, ſom halſen är närmaſt, kalle vi *ſkulderor*, men våre förfäder och än i dag landfolket uti åtſkilliga landſkap *hærd*, *hærdar*. Thet förra är otvifvelakteligen Göthiſkt; ty AngloSaxonerne brukade *ſculdir*, *ſculdor*, Alemannerne *ſcultirr*, Engelsmännerne *ſhoulder*, Tyſkarne *ſchulter*. Thet ſednare åter finner i intet af nämda ſpråk något, ſom thermed hafver likhet, lärer ej häller träffas annorſtädes än i Lappſka fjällen, hvareſt, efter vår Ordboks intygande, man får höra *ſkulldror* kallas *hærdo*. Thet nämda ordet *hærd* förekommer uti then vackra boken, ſom bär namn af *Konunga ſtyrilſe*, hvareſt tå kännemärken af en dugtig krigsman uppräknas, ſåges ſid. 198. *the ſkulu hava bret bryſt ok hærda*. Then latinſke uttolkaren tager thet ſidſta ordet ſå, ſom meningen vore, att han bör hafva bredt och hårdt bröſt, ſåſom ſkulle ſidſta ordet hänföras till *hård*, *durus*, men thet är lätt, att märka, att ſpråkets art i then meningen hade fordrat *hårdt* och ej *hærda*.

Som Lappſka ſpråkets förblandning med Göthiſkan för aderton hundra år ſedan börjats, och länge ſedan tilltaget; tyckes troligt vara, att theſs öfverlefvor måſte theſs flere igenfinnas, ju längre vi i tiden gå tillbakas. Och om jag ej far vill, beſtyrkes hvad ſagt är icke ringa, om jag beviſer, att åtſkilliga ord, i våra gamla lagar och andra medeläldrens ſkrifter, af Finnſka och Lappſka ſpråken med måſta ſäkerheten kunna upplyſas.

In *codice* CHRISTOPHORIANO B. B. L. L. cap. 23 legimus, *enghin måå rax til ſima jagha.* Quid heic *ſima* denotet, absque interprete pauci noſtratium intelligunt: in ſubſidiis vero erunt linguæ Lapponum Fennonumque, in quibus vox illa denotat reſtim, funiculum, ut adeo ſenſus ſit, nemini licere, cervos ad reſtes venatorum aut eorundem caſſes propellere, utpote quibus, tanquam animalibus innocuis & rarioribus, parcendum voluit legislator.

In iisdem Tabulis occurrunt vocabula auribus Gothicis peregrina, *hætte*, periculum, *hætta* periclitari: unde uſitata in mulctis formula, inque *Legibus Weſtrogothicis* ſæpius occurrens, *hætte vid ſinum thrim markum*, i. e. periculum ſubeat pendendarum trium marcarum. Habemus inde *manhætte*, quod eſt vitæ periculum, ut in *ſtatuto* MAGNI Regis de anno 1335 §. 2. *the mæn ſom i manhættum æru, mugho full wappn hava ſik til værn.* h. e. qui in vitæ periculo ſunt (veriti ne a vindice ſanguinis infeſtentur) veniam habent portandi plenam armaturam.

Si in veram harum vocum patriam inquiſiverimus, inveniemus, illas omnibus dialectis cognatis ignotas eſſe, apud Lappones vero Fennosque *hætæ* & *hættæ*, *hete* cum numeroſa inde derivatorum familia pro periculo uſurpari; vid. JUSLENII *Lexic. Fen.* pag. 96 & LEEMII *Nomencl. Lap.* pag. 369.

In ſcriptis medii ævi non raro occurrit vox *hægoma*, quæ vanitatem & morum inſolentiam denotat. *Kon. ſtyr.* pag. 178. hæc habet: *flikrare ok höggoma mæn, the plæga ænkte ſigia ælla rada, thera herra ahörande, utan thet the huxa han giærna wilia höra.* i. e. Adulatores vaſtique homines nihil loqui aut ſuadere ſolent, quod ſuperioribus ſit utile, ſed quod eorum ipſis ſit jucundum atque gratum. Apud Hiſtoricos Islandicos eadem quoque non raro eſt reperiunda, ut docent hujus Linguæ Lexicographi, VERELIUS & GUDMUNDUS ANDREÆ. Cum vero hoc *hægoma* in nulla Gothicarum dialectorum extra boream ſui veſtigia reliquerit, & illius in Patria lingua natales indagare perquam arduum ſit, ut in *Gloſſario Sviogothico*, tom. I. pag. 803 profeſſus ſum, ſuſpicari incepi, aborigines noſtros id reliquiſſe: apud Fennos enim *hecuma*, teſte JUSLENIO, luxum, arrogantiæ vanitatisque comitem, hodieque denotat.

In

Uti K. CHRISTOPHERS *Lagbok* B. B. L. L. cap. 23 läſe vi, *enghin måå raa til ſima jagha:* Hvad *ſima* här betyder, lära få utan uttolkning kunna förſtå: men förenämda ſpråk kunna tjena till hjelpreda, ſåſom uti hvilka ordet betyder ett rep eller ſnöre, att meningen alltſå är, thet ingen tillåtes, till jägarenas rep eller nåt drifva någon rå, hvilket oſkylldiga och mera ſällſynta djur lagſtiftaren påböd, fredas ſkulle.

Uti ſamma Lagbok förekomma orden *hætte*, fara, och *hætta* åfventyra, hvilka i Göthiſka ſpråkets dialecter alldeles äro obrukelige. Man finner uti *Weſtgötha Lagen* vid böters utſättande thet ordalaget ofta förekomma, *hætte vid ſinum. thrim markum*, t. å. åfventyre att blifva pliktfälld till tre markers böter. Vi hafve therutaf *manhætte*, ſom betyder lifsfara, ſåſom uti K. MAGNI SMEKS *Stadga* af år 1335 §. 2. ſom ſäger: *the mæn, ſom i manhættum æru, mugho full wappn hava ſik til værn.* t. å. The, hvilke i lifsfara äro (för blodhämnarens anfall) hafva tillſtånd, att bära fullt vapn.

När vi underſöke, hvarifrån theſſe orden hafva ſin härkomſt, finne vi, att the äro okände bland alla Göthiſka folkſlagen, men att *hætta* (*hete*) hos Lapparna och *hætæ* hos Finnarna betyda fara, och att en myckenhet ättledingar af theſſa orden i båda ſpråken äro uti dageligt bruk. Se JUSLENII *Lex. Fen.* fid. 96 och LEEMII *Nomencl. Lapp.* ſ. 369.

Uti medelåldrens Skrifter förekommer ofta thet ordet *hægoma*, fåfänga och oſed. Uti *Kon. Styr.* ſ. 178. läſe vi: *ſlikrare ok höggoma mæn, the plæga ænkte ſigia alla. rada, thera herra ahörande, utan thet the huxa, han giærna vilia höra.* t. å. Smickrare och fåfänga människor plåga intet ſäga eller råda i theras herrars närvaro, utan hvad the tro, att theſſe gerna villja höra. I thet iſländſka ſpråket finnes ock ſamma ord, ſåſom VERELIUS och GUDMUNDUS ANDREÆ i ſina Ordabócker intyga. Men ſom till thetta *hægoma* uti inga af the utländſka Göthiſka dialecterna finnes något ſpor, och theſs upprinnelſe ſvårligen uti vårt tungomål ſtår att igenfinna, ſom uti *Gloſſario Sviogothico* Tom. I. p. 803 anmärkt är, har jag kommet på then tankan, att vårt lands förſte inbyggare torde hafva eſter ſig lemnat thetta ordet. Viſt är, att *hœuma*, efter JUSLENII intygande, betyder yppighet, fåfängans vanliga följeſlagare.

In *Legibus Gothl.* Cap. 18. §. 2. ſequentia legimus: *Cuna ſcal barns at gietta at mungati hueriu, leggi i kietta, oc hafi ner ſir.* Circa vocem *kietta*, mirum non eſt, ſi incertus hæſerit Lector, quum illa non niſi in re ruſtica de ſeptis ovilium hodie uſurpetur, quæ ſignificatio locum heic nullatenus invenit. Verum ejus ſenſum nobis aperiunt lingua Fennica Lapponicaque, in quarum priori *kehto*, in poſteriori *kætka* cunas denotat. Senſus itaque hujus paragraphi hic eſt: Uxor infantis ſui curam geret poſt quælibet convivia publica, illumque apud ſe in cunis collocabit. Scilicet hac lege cavere voluit Legislator, ne uxor puſionem in lecto ponat, ubi maritus, præ ebrietate forte ſui impos, illum facile ſuffocare poſſet. HADORPHIUS ſenſum vocis *kietta* probe divinavit, ſed in ceteris tanto infelicior interpres eſt. Ita vero ille: *Qvinna ſkal barn vårda om alt dricka, ſom thet ſkal förtåra, låggia i vagga och hafva når ſig.* Turbavit heic HADORPHIUM VOX *mungati*, quæ in Legibus antiquis non tam potum, quam potum inebriantem, infantibus utique non præbendum, denotat, quæque heic per compendium ponitur pro illo, quod habent *Leges Weſtrog. Gipt. B.* Cap. III. & *Oſtrog.* h. t. cap. 8. *mungats tider.* Sed quum ne ſic quidem res ſatis explicata Lectori meo forte videatur, addam, apud majores noſtros ante religionis reformationem in uſu fuiſſe ita dictas confraternitates ſacras & ſtata convivia publica *Gillen* dicta, ad quæ, qui huic ſodalitio nomina dederant, ter quolibet anno convenere, proximo nempe ante jejunium quadrageſimale die (capite jejunii), feſto pentecoſtes & dominica feſtum S. Martini ſubſequente. Poſtquam hi congregati eſſent, agmine in templum ibant, miſſæ ſolennia celebraturi, inque auras abituras preces pro defunctorum amicorum neceſſariorumque requie fuſuri, & deinde in ædem huic conventui dicatam *gilleſtufwan* dictam ſe univerſi conferebant. Ibi, dum mens ſana in corpore nondum ebrio erat, lites inter ſodales poſt ſuperiorem conventum ortæ componebantur, & ſi quis filias habebat nubiles, illis conditiones quærebantur, quid dotis daretur enuntiabatur, & nuptiarum tempus condicebatur. His peractis, cœna inſtruebatur ſingulis ſuam ſymbolam afferentibus & compotatio ſtrenue occipiebat. Bibebant tum religioſe heluantes in honorem (*minne* *)

Uti *Gothlands Lagen* Cap. 18. §. 2. läſe vi följande: *Cuna ſcal barns at gietta at mungati hueriu, leggi i kietta, oc hafi ner ſir.* Thet är icke underligt, om min Läſare ſtadnar uti oviſshet vid ordet *kietta*, hälſt ſom thet hos oſs nu för tiden icke brukas utan om ſtångſel, ſom i fårahuſen göras, hvilken bemärkelſe här alldeles icke finner rum; men huru thet bör förſtås gifva oſs Finſka och Lappſka ſpråken tillkänna, tå *kehto* i thet förra och *katka* i thet ſednare betekna en vagga. Meningen är altſå thenna: barnets moder bör efter hvarje dryckeslag draga förſorg om ſitt barn och lägga thet på ſin fida i vagga. Lagſtiftaren har nämligen genom thetta påbud velat föreſe, att icke huſtrun lägger barnet i ſången, hvareſt mannen, af dryckenſkap öfverlaſtad, thet lätteligen förqvåfva kunde. HADORPH har rätteligen träffat meningen af ordet *kietta*, men är uti the följande ſå mycket olyckligare uttolkare. Hans öfverſättning är ſådan: *Qvinna ſkal barn vårda om allt dricka, ſom thet ſkal förtåra, läggia i vagga och hafva når ſig.* Thet ordet *mungati*, ſom i våra gamla lagar brukas om ſtarka drycker, hvilka följakteligen barnen icke gifvas kunde, hafver förvillat öfverſättaren. Samma ord ſättes här för thet i *Weſtgötha Lagen Gipt. B.* Cap. 3. och *Öſtgötha Lagen S. B.* Cap. 8. förekommande *mungats tider.* Men ſom ſaken härmed ej torde vara utredd, bör jag tillägga, att hos våra förfäder för Reformationen Brödraſkap t. å. beſtämda heliga dryckeslag, *Gillen* kallade, varet inrättade; vid hvilka Gillesbröderne 3 gånger hvarje år ſig infunno, nämligen näſt för Faſtlagen, i Pingſthelgen och näſta Söndagen efter Mårtens dag. Sedan theſſe ſig ſamlat och i proceſſion trädt upp i kyrkan, för att ther biviſta Meſſan och fälla ofórmögna förböner för ſina döda vänners och anhörigas ſjälaro, förfogade the ſig ſamteligen till thet rum, ſom till thenna högtidlighet utſedt var, *Gilleſtuſwan* kalladt. Medan the ännu hade något af ſitt förnuft öfrigt, låto the ſig angeläget vara, att bilägga the oenigheter, ſom ſedan ſidſta ſammankomſt hade kunnat uppkomma, och om någon hade giftvuxna döttrar, anmälte ſig friare, och när the antogos, utfäſtades hemgiften och bröllopstiden utſattes. Sedan thetta var förrättadt, anſtäldtes måltiden till hvilken ſamtelige Ordensbröderne ſammanſkutet ſina förningar. The drucko ſedan väldeligen och i all andagt then Heliga Trefallighets, Vår Fru Mariæ och

Kyr-

ne *) S. S. Trinitatis, Virginis Deiparæ & Eccleliæ Patroni: quas auguſtiores libationes excipiebant pocula evacuanda in honorem Sanctorum minorum gentium, quos hi vel illi ſibi tutelares adſciverant, vel eorum calendaria forte ſuggeſſere. Quum rari eſſent, qui ſe largius non invitarent, nec potu obruti domum redirent, videmus, Legislatorem cavere voluiſſe, ne quid detrimenti caperent tenelli infantes, in lecto parentum inconſulte locati. Conf. JOH. MESSENII *Specula* cap. XXXII. Digreſſionem hanc mihi indulſi, ut exemplo eſſet, quantopere vetuſtarum Legum interpretis interſit, in hiſtoria patria hoſpitem non eſſe. Sed redeo in viam.

Nil facilius foret, quam ingentem ſimilium exemplorum ſilvam proferre, & forte nil præſenti quæſtioni illuſtrandæ accommodatius, quum in inſtituendo iſtiusmodi paralleliſmo, argumenta, ſecus ac præcipi ſolet, numerentur rectius, quam ſigillatim ponderentur. Sed quum pro inſtituti ratione indicem potius quam judicem agam, ſatis habebo, viam aliis breviter monſtraſſe. Addam tantummodo, me, dum in hac cauſſa examinanda verſatus fui, mihi viſum eſſe obſervare, ruri & in ordinis plebeji ſermone eſſe, ubi plurima primævæ linguæ λειψανα ſint reperiunda, atque id præcipue inter colonos interioris Sveciæ, a commerciis cum gente Fennica remotiores, & proinde teſtes tanto locupletiores.

Illis, quæ hactenus dicta ſunt, non leve pondus addent nomina urbium, pagorum, ſilvarum, lacuum fluviorumque, quæ ſi Lapponica eſſe deprehenderimus, haut fallaci teſtimonio id, quod in quæſtione eſt, confirmabunt. Pro axiomate enim eſſe poterit, omnia nomina propria appellativa olim fuiſſe & ſignificantia, cum alias temere & absque ratione & indita & adoptata eſſe dicenda forent. Nec minus convenire debet, alia pro appellativis non eſſe habenda, quam quæ res ita appellent, ut ſolent Regionis incolæ; hoc eſt vernacula & communi uſu vulgata. Concludit hinc antea lau-

*) *Minne* communiter vertitur memoria, nec incommode. Sed ſcrupulus tamen mihi injectus eſt, dum in *Gloſſario* DU FRESNE ad vocem *Bibere* vidi, Scriptores Alemannicos noſtrum *dricka Guds minne* Latine reddidiſſe, *bibere in amore Dei*; & juxta ſuccurrit *minnen* in lingua Theotiſca idem eſſe, ac amare, diligere. HICKESIUS obſervat ex hac radice Gallos ſuum *mignon*, amaſius, accepiſſe. In veteri lingua patria *minnaſt* notat oſculari, quod amoris indicium eſt.

Kyrkans Patrons minne *): efter hvilka höga ſkålar ſedan andra ſmåhelgons, ſom någon af the närvarande ſig till Patroner utvalt, eller theras Calender them namngofvo, i ordning följde. Emedan the voro få, ſom then tiden icke öfver höfvan plågade ſig, och ſåledes beſkånkte henkommo, ſe vi, att Lagſtiftaren har velat beſörja, thet the ſpåda barnen, om the i föråldrarnas ſång nedlades, något vådeligt icke hända måtte. Se JOH. MESSENII *Specula* Cap. 32. Jag har velat göra thenna lilla anmärkningen, att then måtte tjåna till vedermåle, huru nödigt thet är för en, ſom läſer eller uttyder våra gamla Lagar, att om våra förfäders ſeder vara underrättad. Men jag återkommer till mitt förra ämne.

Ingen ting vore lättare, än att anföra en myckenhet af dylika exempel, och torde hända ingen ting lämpeligare, att upplyſa förevarande ämne, hälſt ſom vid anſtällande af en ſlik jämförelſe i thetta enda målet beviſen rättare räknas, än fårſkildt vågas. Men ſom mitt uppſåt mera är, att gifva anledning, än utſlag, ſkall jag åtnöja mig med, att hafva lemnat androm en kort anviſning till vidare underſökning. Jag vill allenaſt tillägga, att jag, under thet jag underſökt förevarande ämne, tycker mig hafva blifvet varſe, att thet är på landsbygden och i gemene mans tal, ſom man igenfinner the fleſta öfverlefvor af thet äldſta ſpråket, och thet beſynnerligen bland inbyggrarna af Sveriges inre landſkaper, hvilka, ſåſom mera ſkillda ifrån Finnſka folket och theras umgånge, åro ſå mycket ojäfaktigare vittnen.

Till thet ſom hittils anförd är, lägga ſtäders, byars, ſkogars, ſjöars och floders namn icke ringa vigt, hvilka, om the befinnas vara Lappſka, lemna ſäkert vittnesbörd i närvarande fråga. Ty man kan taga för en afgjord ſak, att alla namn i forntiden varet betydande, ſom man annars ſkulle föreſtälla ſig, att the varet af en ſlump och utan någon orſak både gifne och i landet antagne. Ej mindre bör thet medgifvas, att andra namn ej kunna anſes för betydande eller appellativa, än the, hvilka ſå namngifva orterna, ſom landtfolkets tungomål medför, thet är på theras modersmål och efter vanliga landets bruk. Then förr omnämde lärde Ba-

*) *Minne* öfverſättes gemenligen med ihugkommelſe och thet icke obeqvämligen. Men hvad ſom härvid hos mig uppväckt något tvifvelsmål är, att jag uti DU FRESNES *Gloſſario* under ordet *Bibere* hafver ſett, att the fordne Alemanniſka Scribenter för att uttrycka vårt *dricka Guds minne* brukat *bibere in amore Dei*, och jag thervid erinrade mig, att *minnen* i theras ſpråk betydde älſka. HICKESIUS anmärker, att Franſoſerne af thetta ordet taget fått *mignon*, gunſtling. Uti vårt gamla ſpråk betydde *minnaſt* kyſſa, ſåſom et vänſkapsteckn.

laudatus Illuſtris LEIBNITIUS in *Miſcell. Berol.* Part. I. ab initio, *quoties vocabulum fluminis, montis, ſylvæ, gentis, pagi, oppidi, villæ non intelligimus, nos intelligere debere, ab antiqua nos lingua diſceſſiſſe.*

Uſi hoc eodem argumento ſunt eruditorum plurimi, qui populorum migrationes explicare aggreſſi ſunt, & ſane neſcio, an validius aliud exſpectari poſſit. Dum enim e. g. in Ditione Ottomannica urbem invenio, cui *Adrianopolis* nomen eſt; ſi nulla exſtaret Hiſtoria, quæ HADRIANUM loci Dominum urbisque conditorem fuiſſe perhiberet, doceretve Græce locutos loci incolas, ſola appellatio utrumque teſtatura eſſet, uti idem quoque valeret de ultimæ Italiæ urbe *Neapoli.*

Ad demonſtrandum, ſub ſua ditione magnam Germaniæ partem Sclavonicas tribus tenuiſſe, eandem viam ingreſſum eſſe ADAMUM BOHORITZHIUM in Prologo libri *Arcticæ horæ ſuccifivæ* appellati, video, dum probat plurima urbium nomina ex. gr. *Stargardt, Leipzig, Düben* &c. Vendicæ eſſe originis, licet plus minus deformata, uti fieri ſolet, dum peregrina elocuturi ſunt imperiti advenæ.

Quantumcunque ex eadem cauſſa immutata fuerint locorum apud nos nomina, non pauca tamen reſtant adeo invariata, ut ſuam ſcaturiginem facile prodant, id quod paucis adferendis exemplis oſtendere conabimur.

Lacus eſt non ignobilis Roſſagiæ, qui *Jærken* vocatur, quod nomen aut fallor, aut Svethicis auribus peregrinum accidit, in noſtra certe lingua nil habet, quod aliquem ſenſum generet. Quum vero videam *iargn* in lingua Lapponica lacum majorem ſignificare, deprehendere mihi viſus ſum nominis ſimul indubiam rationem ſimul auctores.

Non minus evidens Nomenclaturæ primigeniæ veſtigium ſervare exiſtimabuntur Gothica illa catadupa, quæ viatorum oculos altiſſimo ſuo lapſu auresque terribili fragore advertunt, *Trollhætta* dicta. Unde illa nomen acceperint, hodierna lingua noſtra ne conjectura quidem aſſequi valet: dum vero in *vocabulario* FJELLSTRÖMMIANO legi, Lapponas cataractam *hæute* appellare, dubitandum non putavi, quin nominis ratio in hac voce ſit quærenda.

Mor

ron LEIBNITZ ſlutar therutaf uti *Miſcell. Berol.* Part. I. att när vi finne namn af en flod, berg, ſkog, folkſlag, ſtad eller by, ſom vi icke förſtå, kan med ſäkerhet dömas, att vi afviket ifrån thet gamla ſpråket.

Utaf ſamma bevis hafva åtſkillige Lärde betjänt ſig, då the velat utreda hvarjehanda Folkſlags flyttningar. Jag vet ock i ſanning icke, om något ſäkrare ſtår att förmodas. Då jag, till ex. uti Ottomanniſka Riket finner en ſtad, ſom bär namn af *Adrianopel*, ſkulle jag, om ock inga hiſtoriſka efterrättelſer vore vid handen, ſom intygade, att HADRIANUS varit ortens Herre och ſtiftare, eller ſade mig, att theſs inbyggare talat Greckiſka ſpråket, af blotta namnet om båda delarne blifva öfvertygad, ſom ock ſamma bevis gällde om nedre Italiens ſtad *Neapel*.

Jag ſer, att BOHORITZH uti företalet till hans bok, kallad *Arctica horæ ſucciſivæ*, gått ſamma väg, för att beviſa, thet Sclavoniſka folkſlag fordom innehaft en ſtor del af Tyſkland, i thet han intygar, at åtſkilliga ſtäders namn, ſåſom *Stargardt*, *Leipzig*, *Düben* m. m. äro af Vendiſkt urſprung, ehuru mer eller mindre förändrade, ſåſom ſke plägar, då okunnige utfödingar framföra främmande namn.

Ehuru mycken förändring orters namn af ſamma orſak hos oſs undergått, äro dock ännu många ſå oförbytte, att the lätteligen gifva ſin härkomſt tillkänna, ſåſom med några få exempel beviſas ſkall.

En icke obetydlig inſjö finnes i Roſlagen ſom kallas *Jarken*, hvilkens namn, om jag ej bedrager mig, för Svenſka öron faller främmande: viſſt är åtminſtone, att thet uti vårt ſpråk icke hafver then minſta betydelſe. Då jag nu ſer, att *iargn* uti Lappſka ſpråket beteknar en ſtörre inſjö, tycker jag mig igenfinna namnets både bemärkelſe och upphofsmån.

En icke mindre tydelig öfverlefva af Sveriges åldſta ſpråk finner jag vid thet Göthiſka vattufallet, ſom med ſitt djupa ſtörtande ej mindre än med theſs förfärliga dån väcker reſandes uppmärkſamhet, *Trollhättan* kalladt. Hvarutaf thet hafver ſitt namn, kan af vårt nu varande ſpråk icke en gång giſſningsvis utletas: men då jag uti FJELLSTRÖMS *Ordabok* finner, att Lapparne kalla ett vattufall *hæute*, hafver jag tyckt mig icke böra tvifla, att ju nyſſnämde ord till ſtållets namn gifvet anledning.

Mor, *muor* Lapponice arborem ſignificare videns (v. LEEMII *Nomencl. Lapp.* p. 600) ſuſpicari illico cœpi, cum in variis linguis arbores ſilvæque communia habeant nomina, ut ex. gr. *Wed* lignum, arborem & ſimul ſilvam ſignificat, quemadmodum in *Finweden*, *Tiweden*, *Hålweden* &c. (cfr. Gall. *bois* & Germ. *holz*) ab hac origine proveniſſe nomina Parœciæ Dalekarlenſis *Mora*, urbis *Hedemora*, Territoriorum *Södermöre*, *Norrmöre*, & forte *Kolmoren*, vel, uti jam fere effertur, *Kolmorden*. Fuerint fortaſſis, qui hanc obſervationem inde confirmari crediderint, quod montium hoc jugum Gothiam a Svionia ſeparans, Gothice olim *Skogen* dictum fuerit. Eſt ſcilicet hinc, quod Gothia, utpote meridiem ſpectans, *Sunnanſkog* dicta fuerit, Svecia vero ad boream verſa *Nordanſkog*.

Celebre nomen eſt acidularum Wermelandiæ *Loka* appellatarum, quæ non ſolum bibentibus jamdudum ſalutares fuere, ſed etiam circumfuſo limo vim addunt varios membrorum morbos & paralyticas debilitates ſanandi. Quum apud Fennonas *loka* lutum, cœnum denotet, apud nos vero ignotæ ſit ſignificationis; probabile videri poſſet, *Loka kålla* indicare fontem, qui adjacentem limum ſalutaribus particulis imprægnat.

Inter antiquiſſima Patriæ Emporia numeratur merito *Calmaria*, utpote jam STURLÆSONIO & SAXONI GRAMMATICO memorata, nec NUBIENSI GEOGRAPHO ignota. Huc exteræ nationes mercimonia ſua attulere, quæ deinde late per univerſam Sveciam diribebantur. Unde autem nomen ſuum hæc urbs acceperit, neminem fuiſſe, qui vel tolerabili conjectura tradiderit, recte obſervat Præclar. Dom. Bibliothec. vicar. ERICUS GÖTLIN in *Diſſertatione de Situ Bircæ* pag. 8. Poſtquam vero compertum eſt, quam arcta ſit cognatio inter linguam Hungaricam Lapponicamque, atque ex Lexicographis Hungaricis certiores facti ſumus, *Kalmar* in hac lingua mercatorem ſignificare, *Kalmararu*, mercem, *Kalmarbot*, tabernam, non improbabile judicat modo laudatus GÖTLINUS, urbis hujus nomen locum olim denotaſſe, quo venum apportabantur exterorum mercimonia.

Ab aliis jam obſervatum eſt, Wermelandiæ nomen, quod antiqui *Wærma* & *Wærmaland* ſcribebant, regioni datum fuiſſe, dum rerum domini erant Lappones Fennonesque, apud quos montem *ware*

&

Tå jag ock finner, att *mor*, *muor* uti Lappſka ſpråket bemärker ett trå (ſe LEEMS *Nomencl. Lapp.* pag. 600) och att i åtſkilliga ſpråk trå och ſkogar hafva gemenſamma namn, ſåſom *Ved* åfven betyder en ſkog uti *Finveden*, *Tiveden*, *Hålveden* m. m. (jämför Franſoſernas *bois* och Tyſkarnas *holz*), hafver mig tyckts ſannolikt, att *Mora* Sockn i Dalarne, ſtaden *Hedemora*, Håraderna *Södermöre* och *Norrmöre* af förenämda ord fått ſina namn, kanſke ock *Kolmoren*, eller, ſom thet nu gemenligen uttalas, *Kolmorden*. The torde finnas, ſom tycka, att ſamma ordledning theraf bekräftas, att thenna bergstrakten, ſom ſkiljer Götha Rike ifrån Sverige, fordom kallades *Skogen*, ty therutaf är, at then delen af riket, ſom vetter ſöder åt, fordom varet kallad *Sunnanſkog*, och then andra mot norr *Nordanſkog*.

Lokakälla är en i Vermeland bekant helſobrunn, hvars vattn för the nyttjande i långliga tider varet botande, men hvars i negden ſamlade gyttja beſynnerligen befunnets gagnelig för hvarjehanda kropps bräckligheter och af ſlag rörda lemmar. Som *loka* i Finnſka ſpråket betyder gyttja, men hos oſs är af obekant betydelſe, ſkulle man kunna komma på then tankan, att *Loka källa* betyder en ſådan brunn, ſom med ſina utflytande particlar uppfyller then kringliggande gyttjan.

Ibland Sveriges åldſta ſtäder räknas billigt *Calmar*, ſåſom hvilken redan af STURLÆSON och SAXO GRAMMATICUS omtalas, och åfven icke obekant var för GEOGRAPHUS NUBIENSIS. Hit förde främmande folkſlag ſina handelsvaror, ſom ſedan utſpriddes kring hela Sverige. Men hvarutaf ſamma ſtad fått ſitt namn, har man ej funnet någon, ſom kunnat med ſannolik giſſning låra oſs. Mig har förekommet, att ſedan man förnummet then ganſka nära gemenſkap, ſom är emellan Ungerſka och Lappſka ſpråken, och utaf the Ungerſka Lexicographis intages, att *Kalmar* i thet ſpråket betyder en köpman, *Kalmararu* en handelsvara, *Kalmarbot*, handelsbod; thenna ſtadens namn, ſåſom vice Bibliothecarien Mag. ERIC GÖTLIN åfven anmärkt uti ſin *Diſputation de Situ Bircæ* p. 8. fordom hafver bemärkt en ort, hvarthän the främmande handelsvaror blefvo förde.

Af andra är åfven anmärkt, att *Wärmelands* namn, ſom the gamle ſkrefvo *Wærma* och *Wærmaland*, hafver ſin upprinnelſe af Lappſka och Finnſka orden *wara* och *wuori*, ſom betyda ett berg, och *maa*, land. Några

& *wuori* appellari audies, & terram *maa*. Addunt alii prioris vocabuli veſtigia reperiri in antiqua regionis hujus appellatione *Jårnbåraland*, ita pronuntiata pro *Jårnwåraland*, ut ſolet uſus diverſarum linguarum vocabula non raro jungere & ſociare.

Poſſent his quamplurima ſubjungi, ſed tollam de tabula manum, poſtquam unam alteramve obſervationem addidero.

Aſſenſum me facile impetraturum confido, ſi ſtatuero, Svionas, quos CORNELIUS TACITUS inter alia commemorat *claſſibus valuiſſe*, ODINIANÆ Sectæ homines haudquaquam fuiſſe, ſed ex gente priſcorum aboriginum oriundos. Nam ſive ODINUM illum, qui lingua Gothica Patriam noſtram donavit, XL annis ante natum CHRISTUM, ut volunt plurimi, ſive CL poſt eandem periodum, ut putant alii, in Scandinaviam colonos deduxiſſe dicas; neutra chronologia cum narratione TACITI conſiſtere poteſt. Si enim poſteriorem adoptes, Scriptore Romano ætate utique inferior erat ODINUS; ſin vero priorem, nullo modo perſvadere poteris, ſeculi ſpatio adeo multiplicatum fuiſſe non numeroſiſſimum Aſarum comitatum, ut maria navibus implere poſſet. Suſpicor itaque, qui tempore Hiſtorici Romani floruere Sviones, revera Lappones fuiſſe. Secus enim ſi eſſet, ignoramus, quid nominis geſſerint hi primi Arctoi orbis incolæ. Lapponum enim nomen, quod proprie *veneficum* notat, ut in *Gloſſario Sviagothico* Tom. II. p. 15. indicavi, tanquam probroſum gens hæc ſemper averſata eſt, hodieque repudiat.

Si quid veri illis, quæ heic attulimus ineſt, ratio fortaſſis reddi poterit, qui factum fuerit, ut Scandinaviæ noſtræ habitatorum, qui eosdem coluere Deos, eidem ſuberant imperio, eadem utebantur lingua, hi *Sviones*, illi *Gothi* appellarentur. Ego certe, ut brevis ſim, rem ita accidiſſe conjicio.

Poſtquam ODINUS cum ſuis *Aſis* in meridionales Scandinaviæ partes trajeciſſet, ibique vel virtute bellica vel artibus politicis novas ſedes quæſiviſſet, pro more gentium antiquarum, occupatis regionibus ſuæ domi uſurpatum nomen indidit, atque ita novam *Gothiam* novos *Oſtrogothos*, *Veſtrogothosque* inſtituit, pulſis Boream verſus & trans ſylvam *Kolmorden* priſcis colonis, qui quamdiu ipſis quietis eſſe licuit, ſuperiores Scandinaviæ partes tenuere. Sed invaleſcen-

tro ock, att ſporr efter ſamma ord igenfinnas uti then negdens gamla namn *Jernbæraland*, ſå kalladt, i ſtället för *Jernwæraland*, ſåſom bruket ofta ſammanfogar ſärſkildta ſpråks ord.

Man kunde härtill bifoga åtſkilliga andra exempel; men jag vill hôra upp, ſedan jag allenaſt tillagt en eller annan anmärkning.

Jag tror mig lätteligen vinna bifall, om jag påſtår, att the Sviar, hvilka TACITUS berättar hafva varet mågtiga till ſjös, icke kunnat härſtamma af ODIN eller hans följeſlagare, utan måſte hafva hört till the förſta landets inbyggare. Ty antingen man vill föreſtälla ſig, att ODIN, hvilken allraförſt infört Göthiſka tungomålet, lefvat 40 år för CHRISTI födelſe eller 150 år efter then ſamma, paſſar ſig ingenthera tideräkningen med TACITI berättelſe. Ty antager man then ſednare, är tydeligt, att ODIN varet yngre ån TACITUS: i andra fallet åter är ſvårt, att föreſtälla ſig, att Aſernes icke talrika flock, på en tid af något mer ån 100 år, ſå kunnat förökas, att the med ſina ſkepp kunnat utgöra betydliga flottor. Jag håller therföre ſannolikt, att the Sviar, ſom i TACITI tid herrſkade, verkeligen varet Lappar. Ty om annars vore, vete vi icke, hvad namn theſſe Nordens förſte inbyggare hafva buret. Viſſerligen hafva the icke kallat ſig Lappar, hvilket namn egenteligen betyder en trolkarl (ſe mitt *Gloſſarium* Tom. II. ſ. 15.), och ſom thetta folkſlaget alltid och in till thenna dag anſett ſåſom ganſka ſkymfeligt och förnedrande.

Om någon grund är uti thet nu anförda, torde förmodeligen kunna aſtagas, af hvad anledning thet händt, att af vårt Scandinaviens fordna inbyggare, ſom dyrkade ſamma Gudar, lefde under ſamma regering och talade ſamma ſpråk, en del nämde ſig Sviar, och then andra Göther. Jag inbillar mig, att ſammanhanget i korthet är ſådant.

Sedan ODIN med ſina Aſer hade anländt till Scandinaviens ſödra delar, och ther antingen med härsmagt eller ſtatsſlughet ſkaffat ſig nya boſtällen; hafver han efter the fordna folkſlagens plågſed gifvet the inkräktade länderna ſamma namn, ſom uti hans hemort vore bruklige, och ſålunda ſtiftat ett nytt Götha Rike, ſamt nya *Öſtgöthar* och *Weſtgöthar*, ſedan han nordverts och öfver ſkogen Kolmorden afdrifvet the förra landets inbyggare, hvilke, ſå länge them efterlåts att orubbade lefva, innehade the

öſtre

leſcente potentia Gothica etiam inde exacti fuere, & longius longiusque pulſi, donec ad ſteriles ſcopulos & inhoſpita ultimæ Scandinaviæ tesqua penetratum fuit, ubi nil, quod illis invideretur, ſuperfuit. Probabile vero eſt, cum hæc migratio ſenſim & pedetentim facta fuerit, ſuperioris Sveciæ partes, quas Aborigines coluerant, antiquum Svioniæ nomen ſervaſſe, etiamſi Gothi, priſcos transgreſſi limites, easdem ſui juris fecerant.

Svionia itaque fuit illa Scandinaviæ pars ſuperior, quam Aborigines primitus tenuerant, facta inter illos & Odinianos ſive Gothos partitione, eaque ratione extitere duo diverſarum gentium regna, quæ tamen poſtea pulſa altera unicum imperium conſtituere.

Notatu non indignum arbitror, exteros Scriptores antiquiores, dum Gothorum migrationes, prælia, triumphos & res geſtas in genere diligenter commemorant, Svionas ne verbo quidem nominare, ſi ab uno diſceſſerimus CORNELIO TACITO, qui tamen illorum non tam hiſtoriam, quam mores & inſtituta recenſet. Scio equidem, JORNANDEM inter ceteros Scanziæ populos *Svethidas* nominare; ſed an per illos univerſam Svionum gentem intellexerit, æque eſt incertum, ac cetera ejus ænigmata chorographica. Si jam quæſiveris, cur Svionum nomen adeo in obſcuro latuerit, ratio ejus hæc forte reddi poterit. Vidimus, id quod ipſe eventus docuit, Svionas a Gothis in anguſtias redactos verſus Boream longius longiusque relegatos fuiſſe, quod ſine oppoſita vi fieri utique non potuit. Cum itaque ſuarum rerum hi ſatagerent, & perinde ac eorum poſteri, Lappones hodierni, bellicis expeditionibus haud forte aptiſſimi eſſent, exſpectari non potuit, ut arma ſua aliorſum circumferre aut militari virtute inclareſcere vellent. Gothi, quibus ſucceſſus animos dedere, quique majorum celebritate ad fortia auſa ſtimulabantur, pugnaciores erant, etiamſi non negem, Gothis noſtratibus id ſæpe tribui, quod Tanaiticis verius adſignaretur. Tu, Lector,

- - - Si quid noris rectius iſtis,
Candidus imperti, ſi non, his utere mecum.

Obſervavit haud dubie Lector meus, me promiſcue linguas Fennonicam Lapponicamque in ſubſidium vocare, quod, quantumcunque illæ jam diſtent, neminem offendere debet, cum non obſtante ho-

öfre Scandinaviens fylken. Men ſedan Göthernas ſtyrka them öfvervåldigade, blefvo the åfven tådan och allt längre och längre drefne, tills the åndteligen ſtadnade vid Nordlandens ofruktbara klippor och obebodda träſk, thereſt intet öfrigt var, ſom them miſsunnas kunde. Men thet år ſannolikt, att, ſom thenna flyttningen ſmåningom och efter handen för ſig gått, the öfre Scandinaviens delar, hvilka af theſs förſta inbyggare längſt varet bebodde, bibehållet thet gamla Svia namnet, åfven ſedan Götherne öfverſtiget theras gränſor, och af landet gjort ſig måſtare.

Sviavåldet var alltſå egenteligen then öfre Scandinaviens del, hvilken landets förſte inbyggare, under then tid thet emellan them och Aſerne eller Götherne var fördeldt, längſt innehade; och på ſådant ſått uppkommo tvånne ſårſkildta folks ſårſkildta riken, hvilka dock ſedermera, då thet ena var bortjagadt, utgjorde ett enda.

Jag anſer för vårdt att märkas, att åldre utländſke Scribenter då the omſtåndeligen berått Göthernas flyttningar, ſtrider, ſegrar och bedrifter i allmånhet, icke med ett enda ord nåmna Sviarne, then ende CORNELIUS TACITUS undantagen, ſom dock mer år ſyſſelſatt med att berått theras ſeder och anſtalter, ån händelſer och öden. Jag vet väl, att JORNANDES ibland ſitt Scanziens hvarjehanda folk åfven inför *Svethidas*, men om han med them förſtått alla Sviavåldets folk, år åfven ſå oviſſt, ſom hans öfrige landbeſkrifningar åro otydelige. Om man vidare frågar, hvarföre Sviarnas namn varet ſå litet rycktbart, kan man thertill finna nog ſannolika ſkål. Vi hafve ſett, thet ock utgången beſannat, att Sviarne beſtåndigt af Götherne blifvet bragte i trångſel, och allt längre och längre mot Norden drefne, hvilket utan förſökt motſtånd förmodeligen icke kunnat ſke. Emedan the alltſå voro ſyſſelſatte med ſitt eget förſvar och råddning, och kan ſke åfven ſom theras åttlingar, the nu varande Lapparne, till krigsförråttningar mindre hugade, kunde af them icke förmodas, att the utomlands ſkulle förſöka krigslyckan eller igenom vapn villja blifva ryktbara. Götherne åter, hvilkas mod igenom framgången tillväxte och ſom genom ſina förfäders allmånt bekanta tapperhet, uppmuntrades till driftiga företagande, voro ſtridbarare, ehuru jag gerna medgifver, att våre Göther thet ofta tillågnas, ſom the Tanaitiſka med mera rått tillkommer. Jag ſluter theſſa tankar med HORATII begåran, att om Tu, min Läſare, hafver tig något ſåkrare bekant, tu thet välvilligt meddelar, eller i annat fall nyttjar min uppgift.

Min Läſare lårer väl hafva anmärkt, att jag ymſom beropat mig på thet Finniſka och Lappſka ſpråket, hvilket, ehuru ſtor olikhet them emellan nu för tiden år, icke bör ſtöta någon, hålſt ſom, ſamma ſkillnad oak-

hodierno diſcrimine, tanta tamen inter illas obſervetur harmonia, ut, perquam videatur probabile, ante bis mille annos illas, ut antea innui, unam eandemque linguam fuiſſe. Lappones, qui ſeſe *Same* nuncupant, linguam ſuam *Same kiæl* vocant, dum Fenni ſuam *Suomi kieli* appellant, quod afferre volui tanquam teſſeram cognationis tam generis, quam ſermonis. Vid. Lexicographus noſter infra in vocab. *Same.*

Hæ ſunt primæ illæ lineæ, quas in re ſpiſſis involuta tenebris ducere volui, non dubitans, quin, qui adminiculis, quæ plenior L. Lapponicæ miniſtrare poteſt cognitio, inſtructiores ſunt, uberiorem lucem dictis ſint addituri. Nobis ad hunc usque diem, quod ad cognitionem hujus linguæ conduceret, perparum ſuppeditavit. Vir quidem celeberrimus OLAVUS RUDBECKIUS, Junior, qui ad hanc linguam peculiari ſtudio animum adjecerat, & non ſolum iter, eam ut addiſceret, illuc inſtituerat, ſed deinde etiam verſando Biblia Lapponica, quæ manu ſcripta habuit, & ex illis annotando inque ordinem Alphabeticum digerendo, prout occurrebant, vocabula, tantum profecerat, ut Lexicon Lapponicum concinnare potuerit, quod ut monumentum indefeſſæ hujus viri induſtriæ cuſtodio & admiror; ſed, cum ineditum manſerit, paucis cognitum & paucioribus uſui fuit. Ad cognoſcendam addiſcendamve hanc linguam nil itaque nobis ad manus fuit præter exile *Vocabularium* FJELLSTRÖMMIANUM & *Nomenclatorem Lapponem* CANUTI LEEM, Trondhemii publicatum anno 1755. Illuſtre Collegium Regium, quod rei Eccleſiaſticæ gentis hujus præpoſitum eſt, cum probe animadverterit, quam neceſſarium eſſet, ut uberior manuductio inveniretur, qua uti poſſent, qui genti huic montivagæ aliquando Evangelicam doctrinam ſunt inſtillaturi, ad ſuam curam pertinere ſapientiſſime credidit, præſens hocce Lexicon publicis impenſis edendum jubere.

Auctores ejus ſunt ERICUS LINDAHL, qui poſtquam juvenis linguæ Lapponicæ peritiam ſibi comparaverat, jam plus quam triginta annis ſacerdotio functus eſt, primum ut Sacellanus Sorſelenſium in Lappmarkia Umeåenſi, deinde ut Paſtor & Præpoſitus in Parœcia Lyckſele ejusdem Lappmarkiæ, & JOHANNES ÖHRLING, qui

tad, ſå mycken gemenſkap them emellan ännu förmärkes, att man lärer finna alldeles ſannolikt, att the för ett par tuſende år ſedan, ſom jag tillförene gifvet tillkänna, varet ett och ſamma. Lapparne kalla ſig *Same* och ſitt ſpråk *Same kiel*, och hos Finnarne heter theras tungomål *Suomi kieli*, hvilket jag anföra velat ſåſom bevis ſå väl af ſpråkens likhet ſom ſjelfva folkſlagens ſkyldſkap. Jämför vårt Lexicon vid ordet *Same*.

Sådant är thet utkaſtet, ſom jag uti en ganſka mörk ſak velat framgifva, icke tviflandes, att ju andre, hvilka med the hjelpredor, ſom en närmare kännedom af Lappſka ſpråket vid handen gifva kan, äro mera förſedde, i thetta målet kunna gifva tillräckeligare upplyſning. Vi hafve intill thenna dag haft ganſka fattigt förråd på thet, ſom kunnat föra oſs till närmare kunſkap af förenämde ſpråk. Vår namnkunnige Herr OLOF RUDBECK, then yngre, ſom med beſynnerlig ifver vinnlade ſig om thetta tungomålets närmare kännedom, och ſom dels igenom anſtålld reſa till Lappmarken, dels igenom flitig läſning af then Lappſka Bibelen, ſom han handſkrifven ägde, och utur hvilken han anteknade och i alphabetiſk ordning ſtällde orden, efter ſom the förekommo, hade ſå vida hunnet, at han författat en formelig Lappſk Ordabök, hvilken jag ſåſom ett vedermåle af thenna mannens outtröttelige flit förvarar och beundrar. Men, ſom ſamma igenom trycket icke utkommet, hafva få therom haft kunſkap och än färre theraf gagn. För them ſom velat känna eller lära thetta ſpråket, hafver alltſå ingen annan tillgång varet, än FJELLSTRÖMS lilla *Ordabok* och KNUT LEEMS år 1755 i Trondhem i 8:vo utgifna *Nomenclator Lappo*. Höglofliga Kongl. Commiſſionen öfver Eccleſiaſtique Verket i Lappmarken, ſom förmärkte, huru nödvändigt vore, att en fullſtändigare handledning funnes att tillgå för them, ſom then Evangeliſka läran för theſſa fjällboar frambära ſkola, hafver viſligen låtet ſig angelåget vara, att på allmän bekoſtnad närvarande Lexicon till trycket befordra.

Theſs Författare äro Herr ERIC LINDAHL, hvilken ſedan han i the yngre åren förvärfvat ſig inſikt i Lappſka ſpråket, nu öfver trettio år tjent i Lappmarken, förſt ſåſom Capellan vid Sorſele i Umeå Lappmark, och ſedan ſåſom Kyrkoherde och Probſt i Lyckſele, uti ſamma Lappmark, ſamt framledne Herr JOHAN ÖHRLING, hvilken född i Lappmarken år 1718, ther

qui in Lapponia anno 1718 natus, ibidemque educatus fuit, donec ſtudiorum cauſſa Gymnaſium Hernöſandenſe peteret, &, illo decurſo ſtadio, Upſalienſem Academiam inviſeret. Ad ſuos redux apud Arjeplogenſes in Lappmarkia Piteåenſi Rector primum Scholæ & deinde Eccleſiæ Paſtor conſtituitur: unde in Parœciam Jockmock Luleåenſis Lappmarkiæ translatus ſuperiori anno diem ſuum obiit, poſtquam ſolidos ſex & triginta annos popularium ſuorum informationi magno cum eorum fructu invigilaverat. Prætereo viri hujus reverendi reliqua promerita & tantummodo, quod ad præſens inſtitutum facit, commemoro, illum ab ineunte ætate ſingulari induſtria ad excolendam linguam ſuam vernaculam animum adjeciſſe, id quod teſtatum reddidit Diſſertationem, dum ad hoc Lyceum verſabatur, edendo de *Orthographia Linguæ Lapponicæ.* Memini, eum jam tum in animo habuiſſe ad Lexicon Lapponicum conficiendum ſeſe accingere, & poſtea audivi, eum, quas ab officii ſui partibus vacuas haberet horas, huic operi indefeſſo ſtudio impendiſſe. Qui tanta cura elaboratus, tantisque auſpiciis in lucem editus eſt liber, quo in numero ſit habendus ipſemet, Lector, augurari poteris, &, ſi utare, experieris.

Upſaliæ d. 6 Decembr.
Anni MDCCLXXIX

JOH. IHRE.

ſammaſtådes uppfoſtrades, intill theſs han, för att vinna underviſning i vetenſkaper, blef ſänd till Hernösands Gymnaſium, och ſedan till grundeligare kunſkaps ernående beſökte Academien i Upſala. Vid återkomſten till ſin hemort blef han uti Arjeplog i Piteå Lappmark förordnad förſt till Rector Scholæ och ſedan till Kyrkoherde: hvadan han ſedan flyttades till Jockmocks förſamling i Luleå Lappmark, ther han förledet år åndade ſina dagar, ſedan han hela ſex och trettio år med ſin underviſning ganſka troligen tjent ſina landsmån. Jag lemnar thenna vördiga mannens ófriga förtjenſter obemälda, och allenaſt, ſåſom närmare hithörande anför, att han ifrån ungdomen med beſynnerlig åhoga ſökt ſkaffa ſig Lappſka ſpråkets närmare kännedom, hvaraf han afgifvet ett tydeligt vedermåle, tå han under ſitt viſtande här vid Academien utgaf en Diſſertation om *Lappſka Språkets Orthographie.* Jag påminner mig, att jag tå redan hörde, att han ſig föreſatt, att framdeles utarbeta ett Lappſkt Lexicon, och hafver ſedermera blifvet underråttad, att han med ganſka mycken flit på ſamma förehafvande användt alla the ſtunder, ſom hans åmbets göromål honom lemnade lediga. Tu lårer ſjelf döma, min Låſare, hvad ſtämpel en bok bör få, ſom igenom ſå högt föranſtaltande kommet i dagsljuſet, och med ſå mångårig flit blifvet utarbetad, Tu lårer ån viſſare therom döma, når Tu tig theraf betjenar.

Upſala d. 6 Decemb. 1779.

JOH. IHRE.

EPITOME GRAMMATICÆ LAPPONICÆ.

Lectori heic traditur opus ſui generis fere unicum, Lexicon ſcilicet uſitatiſſimas omnes Linguæ Lapponicæ voces a viris eruditis linguæque peritis collectas continens.

Illum certe hujus noſtræ lucubrationis uſum futurum ſperamus, illumque in finem hoc editur opus, ut linguarum ſtudioſis aditus ſit ad linguam etiam Lapponicam penitius cognoſcendam tantopere a reliquis Europæis diverſam & differentem.

Hi linguarum cultores mirabuntur linguam hujus gentis, quæ ſtudia literarum non colit, cujusque ſimplicitas vitæ haud multarum ſcientiarum & artium adminiculo opus habet, tamen multis abundare elegantiis vocibusque, quibus quæ dicenda ſunt nervoſe ſatis exprimi poſſunt.

Hæ voces phraſesque ſæpe tales ſunt & tam ſingularis energiæ, ut in aliud idioma ægre transferri poſſint, atque, ſi verſiones ex una in alteram linguam merito cenſentur requirere eruditionem ſolidam ingeniumque acutum, multo adhuc difficilius erit negotium ex lingua Lapponica in aliam quamvis quidquam transferre, propter idiotismos hujus linguæ indolemque ſingularem.

Quod in lingua Lapponica termini technici ſcientiarum artiumque illarum,

Här öfverlemnas til Läſaren et verk, ſom näſtan år det endaſte i ſit ſlag; et Lexicon, ſom innehåller alla måſt brukeliga ord i Lappſka ſpråket, hvilka flere arbetſamme och i ſpråket erfarne lärde måu med ſtor flit ſamlat.

Den nytta man med detta arbete trott ſig göra, torde åtminſtone blifva den, at de ſom vilja vara ſpråkkunnige, kunna här få en hjelpreda, at känna detta aflägſna folkets ſpråk, ſom ſå mycket ſkiljer ſig ifrån de öfrige Europæiſka.

Deſſe kännare lära til ſin förundran finna, at denna Nation, ſom ej idkar bokliga konſter, och hvars enfaldiga lefnads-ſätt ej behöfver många vetenſkapers och ſlögders bitrade, likväl äger ganſka många nätta uttryck och ſinnrika taleſätt.

Deſſe uttryck äro ofta ſå egna, at man ej utan ſtörſta möda kan iklåda dem en annan drägt: och om öfverſättningar ifrån andra ſpråk med ſkäl räknas ibland de göromål, ſom fordra inſikt och god ſmak, ſå ſkulle viſſt en öfverſättning ifrån Lappſkan blifva mycket ſvår, för ſpråkets egenhet och ſärſkildta lynne ſkull.

Om man i Lappſkan ſaknar ord, ſom tilhöra vetenſkaperne och de ſlögder och hand-

rum, quas gens ignorat deſiderentur, nemini mirum videri poteſt. Omnibus aliis gentibus id ipſum commune eſt, quæ cum primum ſcientias & artes amplexæ ſunt, terminos technicos artiumque nomina aut ſimul mutuatæ ſunt, aut nova effingere neceſſum habuere. Ex hac ipſa cauſſa lingua Lapponica ævo recentiori multis, imprimis vocibus Theologicis aucta eſt, quarum tanta laborat penuria, quanta excellit copia vocum, quibus quæ in vita communi occurrunt exprimuntur *).

Voces itaque Theologicæ maxima ex parte recentiores ſunt, aut tales antiquæ, quæ præter ſignificationem vulgarem ſimul ſpeciatim exprimunt illas res & functiones, quæ ad cultum Divinum & Religionem pertinent. Huic uſui nonnullæ harum jam unice inſerviunt: e. g. *kaſtatet*, fere ſemper eſt baptizare: *Skallo*, ſemper & unice Sacram Cœnam, *ſkallotet*, Sacram Cœnam diſtribuere ſignificant, reliqua ut omittamus.

Præter hanc vocum Theologicarum penuriam etiam nonnullæ aliæ deſiderantur, & illæ quidem tales, quibus nulla carere poſſe lingua videtur. Ita e. gr. quia virtus & bene moratus nullo idoneo & proprio nomine gau-

handteringar, ſom Nation ej brukar och känner, är det ej at undra på. Så har det ock ſkett hos alla andra folkſlag, at då man förſt fått vetenſkaperna, har man altid tillika antingen lånt orden och namnen, eller ock varit nödſakad at göra ſig nya. Således och af denna orſak har Lappſka ſpråket i ſednare tider blifvit tilökt med många, i ſynnerhet Theologiſka ord, på hvilka de haft få ſtor briſt, ſom de hafva en förundransvård myckenhet af ord och namn, at uttrycka och beſkrifva de ting, ſom förefalla i deras vanliga göromål och lefnadsſätt *).

De Theologiſka orden åro således måſtedels nyare, eller ock ſådana gamla ord, hvilka jämte det de i ſpråket hafva ſin förra bemärkelſe, tillika brukas at bemärka ting och förrättningar, ſom höra Religion til och Gudstjenſten. Några ord hafva redan hunnit blifva härtil enſkildt afſkilda: således, til ex. betyder *kaſtatet* nu mera måſt altid, döpa barn; *Skallo* altid och endaſt, Herrans Nattvard, ſå väl ſom *ſkallotet*, utdela Altarens Sacrament, o. ſ. v.

Förutan denna briſten på Theologiſka ord, ſaknas åfven några andra, dem man ſkulle tycka at intet ſpråk kan vara förutan. Häribland får man anmärka, at de ej hafva något egit namn på dygd och dygdig, utan hafva Auctorer i Lappſkan nöd-

*) Ita e. gr. nix vento cumulata & compacta appellatur *ſilpetak*, quæ frigore tantummodo induruit non vero conglaciata eſt *tele*. *Skawe* eſt nix cruſta tenui glaciali obducta, quæ vero cruſta nivis craſſior eſt & altius congelata dicitur *tjarw*. Pars ima nivis, ſive quæ humo proxima eſt, quando conglaciatur *ſkiltje* & *tjuoke* nominatur.

*) Således til ex. betyder *ſilpetak* ſnö, ſom af vådret år ihoppackad. *Tele*, ſnö, ſom annars hårdnat, men ej år isfruſen. *Skawe*, en tunn isſkårpa på ſnön. *Tjarw*, ſnö-ſkare, ſom år ſtarkt tilfruſen. *Skiltje* och *tjuoke*, is och ſten nedre i ſnön vid marken, m. m.

gaudent, per circumlocutionem Auctores illam appellaverunt *tjabbes tape*, ſive honeſtam rationem vivendi, hunc *tjabbes tapek*, ſive talem, qui ita vivit. Conſcientiæ etiam nomen in lingua Lapponica recentioris eſt ævi, quod varie expreſſere Auctores. Nonnullis audit *åme tåbdo* vel *eme tåbdo*, aliis *waimon tåbdo* & interdum ſimpliciter *waimo*, quod tunc certam animi perſvaſionem ſignificat; quo quidem ultimo nomine apte ſatis exprimitur conſcientia; nam cum dicunt Lappones: *takkah waimon melt*, vel, *takkah kokte waimob anah*, (fac ſecundum cor, fac ut cor habes) conſcientiæ ductum ſequendum inculcant, niſi forte dixeris vocabulum Svecanum *ſamvitt*, prout illud ex ore Lapponum interdum audimus, civitate donandum potius fuiſſe.

Voluptate & luxu ut fere caret gens Lapponica, ita & nomen ignotum, reliqua ut heic prætereamus. Id notatu dignum eſt, nomen *ata* & verbum *atet* communis eſſe ſignificationis, quibus omne id exprimitur, cujus nomen genuinum aut ignoratur, aut ex memoria excidit, ſenſus autem e contextu eliciendus eſt.

Ut ſupra diximus, Lexicon hoc illorum imprimis inſerviet uſui, quibus cognitio linguarum arridet. Illarum quidem gentium linguas, quibuscum nobis eſt commercium aliquod, omnium primum addiſcere neceſſum habemus, qui ut obtineatur finis, Lexica raro deſunt aliaque adminicula: at, cum his nequeat circumſcribi limitibus

nödgats kalla det förra *tjabbes tape*, eller et vackert och anſtändigt ſätt at leſva, och det ſednare *tjabbes tapek*, en ſom ſå lefver. Ordet ſamvete är åfven nytt i Lappſkan. Auctorerne hafva gifvit det många och olika namn. Somlige hafva kallat det *åme tåbdo* och *eme tåbdo;* andre *waimon tåbdo* eller ock endaſt *waimo*, ſom betyder en öfvertygelſe i hjertat. Det ſiſta eller *waimo* tyckes ej vara ſå illa tråffadt, ty når Lapparne vilja ſäga: gör efter ſamvete, ſäga de: *takkah waimon melt*, eller, *takkah kokte waimob anah*, gör ſom du har hjerta til, ſå fraint det ej hade varit lika godt, at införa et brutit Svenſkt ord *ſamwitt*, det man ock ibland brukar i dagligt tal.

Välluſt och öfverflöd åro åfven utan egenteliga namn i Lappſkan, förutan flera ſaknade ord, ſom ej här kunna upräknas. Det är märkvärdigt, at de hafva et ord *ata*, ſom tjenar at bemärka alt det, ſom man ej vet namn på, eller hvars rätta namn man ej kommer ihog, och et verbum *atet*, ſom brukas på ſamma ſätt, då man af ſammanhanget ſkal fluta til det, ſom dermed menas.

Som ofvanföre ſagt är, är detta Lexicon hufvudſakeligen ämnadt til deras tjenſt, ſom göra ſig nöje af at känna flere folkſlags ſpråk. De Nationers ſpråk, med hvilka man har commerce och något at beſtälla, blifva altid minſt oumbärliga, och i dem ſaknas ſällan ordaböcker och hjelpredor: men ſom deras begär, hvilka valt ſpråk-kundſkapen til

ſit

bus deſiderium linguarum curioſorum non niſi plurium & fere omnium linguarum cognitione explebile, locus nobis eſt ſperandi, illis certe gratum hoc futurum opus. His linguarum cultoribus eo minus pœniteat porrigere opem, quod, ſe cum in hoc muſarum genere oblectant, id ſimul utilitatis exinde redundet, ut, collatis ſecum invicem linguis illarumque aut convenientia aut diſcrepantia detecta, aliqua cum probabilitate ortum gentium illarum, quibus vernaculæ ſunt, nos edocere valeant.

Cognitio itaque linguarum gentium ortum & proſapiam docet indicatque, ut & ſolum & genus vitæ mutaverint monſtrat; quæ quidem hiſtoria æque & jucunda & utilis forte eſt eritque ſemper atque illa, quæ crudelia & exitioſa bella nobis enarrat.

In lucem adhuc non ſatis eſt prolatum, unde originem Lappones ducant, neque illud ipſi a majoribus acceptum relationibus quidem, ne dicam hiſtoria, in hoc tempus reſervatum habent. Et quia mores vitæque conditio illam ſine dubio, quam voluit quod inhabitant ſolum, induerunt ſpeciem, nihil niſi lingua reſtat, ex qua penitius examinata & cum aliis collata hoc erit eruendum.

At cum his quæſtionibus id tantum, quod veriſimile eſt, raro certa ratio rerum obtineatur, mirum non eſt de ortu Lapponum varias & diverſas fuiſſe opiniones. Itaque eruditi plures Lappones eſſe Iſraëlitas contenderunt, & in oſten-

ſit yrke, ſträcker ſig ännu vidare och näſtan til alla ſpråk, har man en billig förhoppning, at åfven detta arbete åt minſtone för ſådana ſkal vara kärkommit. Deſſe ſpråk-kännare äro ſå mycket mera förtjente til alt möjeligit bitråde, ſom de, jämte det nöje de ſig ſjelfva deraf göra, åfven kunna, af ſpråkens jämförelſe med hvarandra och deras ſtörre eller mindre öfverensſtämmande ſannolikt underrätta oſs, om de folkſlags härkomſt, af hvilka de talas.

Språk-kundſkapen leder oſs ſåledes til kundſkap om folkſlagens ſlägtſkap och härkomſt, den viſar, huru de ombytt orter och lefnadsſätt; en hiſtoria, ſom ofta torde vara lika artig och nöjſam för efterverlden och lika nyttig ſom den, ſom förtäljer oſs de förſtöringar och våldſamheter, ſom krig hafva gjort och åſtadkommit.

Det är ej ännu fulleligen updagadt, hvadan Lappſka Nation har ſin uprinnelſe. De hafva ſjelfve inga ſagor och berättelſer härom bevarade til denna tiden. Deras ſpråk blir derföre det enda medlet at kunna ſådant utforſka, ty lefnadsſättet har utan tvifvel blifvit ſå förändradt, ſom orten det har fordrat.

Men ſom man vid dylika underſökningar oftaſt får nöja ſig med det, ſom blott är ſannolikt, må man ej undra, at om Lapparnes urſprung olika meningar upkommit. Således hafva flera Lärde velat påſtå, at Lapparne äro Iſraëliter, och

oſtendenda convenientia linguæ cum Ebræa deſudaverunt, & quidem non absque omni ſpecie veri, nili nulli non ſimilis evadat linguæ Ebræa, nullo habito reſpectu vocalium mutatisque præterea pro lubito literis unius ejusdemque organi. In illis, qui huic rei explicandæ operam dedere clarus eſt OLAUS RUDBECKIUS junior, Profeſſor quondam Upſ. nec non Magiſter JOHANNES THELIN, Paſtor antehac & & Præpoſ. Umenſium, quorum adhuc eruditæ obſervationes manuſcriptæ exſtant. Linguam Lapponicam cum Hungarica in multis convenire ut jam dudum obſervatum eſt, ita illud deinceps Dom. ZAINOVICS, natione Hungarus Norvegiam cum ante aliquot annos peragraret expertus eſt, id quod ulterius expoſitum eſt & demonſtratum diſſertatione Academica, quæ Upſaliæ ſub præſidio Generoſiſſ. Dom. Equ. regii regnique Cancell. Conſil. JOH. IHRE A:o 1772 prodiit, *de convenientia linguæ Lapponicæ cum Hungarica.* Fennicam quoque linguam cum Hungarica aliquatenus congruere ſcriptoribus non ignotum, & quidem æquo ac Lapponica jure, propter illam, quæ inter has ambas eſt ſimilitudo, quod pace dixerim illorum, qui has & nationes & linguas plane diverſas eſſe contendunt, qua de re in Actis literariis Upſalienſ. prolixa eſt diſputatio.

Nihilo minus vix negari poteſt has linguas in multis concordare, quod & hoc Lexicon oſtendit, idque collatis utriusque linguæ Grammaticis ulterius elucet. Quod vero Lappones a vicinis Svecis & Norvagis plura mutuati ſint

velat beviſa ſpråkets öfverensſtämmelſe med Ebræiſkan, hvilket ock ej ſynes vara utan all ſannolikhet, få framt ej hvart och et ſpråk blir då likt med Ebræiſkan, når man ej har något affeende på vocalerne, och deſsutom efter behag ombyter med hvarandra *literas ejusdem organi.* Ibland dem, ſom härutinnan hafva berömligen arbetat förtjenar ſal. Profeſſor OLAUS RUDBECK i Upſala at nämnas, ſamt för detta Probſten och Kyrkoherden i Umeå Mag. JOHAN THELIN, hvilkas lärda anmärkningar i detta ämne ännu finnas i manuſcript. At Lappſkan har någon likhet med Ungerſkan har ock förr blifvit anmärkt, hvilket Herr ZAINOVICS, en Ungrare, ſedermera på en reſa igenom Norrige har erfarit och utrönt. Det ſamma år efter honom ytterligare beviſt uti en Diſputation, ſom år utgifven i Upſala under Cancellie-Rådets och Ridd. Välborne Herr JOHAN IHRES inſeende år 1772, om deſſa bägge ſpråkens öfverensſtämmelſe. At ockſå Finſkan är något lik med Ungerſkan är äfven af Scribenter anmärkt, hvartil den ock äger ſamma rätt ſom Lappſkan, för ſin likhet ſkull med ſiſtnämnda ſpråk, hvilket man här får låf at nämna, utan at vilja påtruga Finnarne någon ſkyldſkap med Lapparne, hvaremot vidlyftigt är ſkrifvit i Upſala Lärda Handlingarne.

Detta oaktadt tyckas likväl ſpråken i mycket öfverensſtämma, ſom kan ſes äfven af detta Lexicon, men i ſynnerhet då man jämför bägge ſpråkens Grammaticaliſka beſkaffenhet. At Lappſkan fått en del ord af Svenſkan och Norr-

ſkan

ſint vocabula, iſtud mirum non eſt. De cetero unum alterumve in Polonica, Anglicana & quoque Gallica lingua exſtat vocabulum cum Lapponica congruum. An in Ruſſica quædam ſint certo dicere non poſſumus *).

Hæc forte convenientia & ſimilitudo linguæ Lapponicæ cum aliis quampluribus in cauſſa eſt, cur nonnullis ex aliis conflata & ſpuma linguarum eſſe viſa ſit; id quod linguæ huic eo minus vitio verti poteſt, quod in reliquas ſi penitius inquiſiveris, fere ſingulas eodem modo comparatas deprehenderis. Reſtabit nihilo minus linguæ Lapponicæ copia vocabulorum, quæ aliunde vix poterunt derivari: in his illæ præcipue voces, quæ a ſono ſive per onomatopoïam formatæ ſunt, quarum magna eſt vis. Ita e. gr. aquæ nomen *tjatſe* forte a ſono undarum ſcopulis aut alii corpori duro illiſarum ortum eſt. *Swaſkot*, flagellare haud abſimile eſt ſono virgæ ſive flagelli cum celeritate quadam vibrati. *Mekot*, balare, *kriſkeſſet*, crepare, *nuwet*, venti aut ignis inſtar fremere, *tſihret* ut mures vocem edere, eandem ſine dubio agnoſcunt originem, alia ut prætereamus vocabula quamplurima, quæ Lector ipſemet in hoc Lexico evolvere & contemplari poteſt.

ſkan år ej underligit, för grannſkapet ſkull. För ofrigit igenfinnes et och annat ord i Polſkan, Engelſkan och äfven Franſyſkan, ſom har likhet med Lappſkan. Om några finnas i Ryſkan kan jag ej med ſäkerhet ſäga *).

Det torde vara denna likheten med flera ſpråk, ſom gjort, at Lappſkan blifvit af ſomlige anſedt för et af andra ſammanflickadt ſpråk. En omſtändighet ſå mycket mindre förklenlig för Lappſkan, ſom nåſtan alla andra ſpråk torde vid närmare påſeende ſå vidkännas det ſamma. Lappſkan behåller likafullt en myckenhet egna ord, ſom knapt torde kunna hänledas annorſtädes ifrån. Häribland åro i ſynnerhet ſådana ord, ſom af ljudet eller *per onomatopoïam* åro formerade, af hvilka rått många finnas. Således ſynes til ex. ordet *tjatſe*, vatten, vara kommit af likheten det åger i uttalet med ljudet af vatten, när det ſqvalpar emot någon ting. *Swaſkot*, piſka, ſlå, har et näſtan likſtämmigt ljud med det, ſom upkommer, når man haſtigt ſvånger i luften et ſpö eller en piſka. *Mekot*, bräka ſom en get, *kriſkeſſet*, knarra, *nuwet*, ſuſa ſom väder eller eld, *tſihret*, gnälla ſom möſs, haſva onekeligen ſådan uprinnelſe, förutan många flera, dem Läſaren ſjelf har tilfälle at betrakta i ſjelfva Lexicon.

*) Qvamvis exiguus ſit numerus vocabulorum, quæ recenſentur in diſſertat. Academica ſub præſidio ante hac Prof. & Equ. KALM Aboæ edita, de gente Americæ borealis Gallis *Eſquimaux* dicta, aliqua tamen cum lingua Lapponica fere conſona inveni, ut e. gr. Eſquim. *kamakak*, ocrea, Lapp. *kabmak*, calceus. Eſqu. *monny*, ovum, Lapp. *monne*, id. Eſqu. *ouaſa*, æſtas, Lapp. *keſe*, idem.

*) Af de få ord af Eſquimæernes (*des Eſquimaux*) ſpråk i Norra America, ſom åro anförda i en diſputation under för detta Prof. och Ridd. KALMS inſeende i Åbo, finnas några, ſom åro lika med Lappſkan, ſom til ex. Eſquim. *kamakak*, ſtöfvel, Lapp. *kabmak*, ſko. Eſqu. *monny*, ägg, Lapp. *monne*. Eſqu. *ouaſa*, ſommar, Lapp. *keſe*.

Lector peregrinus heic forte aliquid explicatum optaret de gente Lapponum & solo, quod inhabitant, at quia nos ex proposito tantum in lingua Lapponica exponenda versamur, illudque jam pridem a viris eruditis Lectoris traditum est, ad illorum scripta Lectorem ablegatum volumus. In his SCHEFFERI *Lapponia illustrata* & Rever. Dom. Doct. HÖGSTRÖMII descriptio Lappmarkiarum Svecanarum imprimis digna sunt, quæ cum laude nominentur.

Interea nos Lectori grammaticalia nonnulla linguæ Lapponicæ tradenda duximus & præcepta de orthographia vocumque pronuntiatione & terminationibus, flexionibus ceterisque, ut eo majori cum fructu hoc frui possit Lexico. Ulteriorem qui desiderat institutionem adeat Pastoris quondam & Præp. FJELLSTRÖMII *Grammaticam Lapponicam* A:o 1738 editam &, si lubet Past. GANANDRI, quæ A:o 1743 publicis impensis prodiit.

Neque ullum offendat illa, quæ tam in his Grammaticis, quam in aliis libris Lapponicis deprehenditur discrepantia & diversitas orthographiæ. Nam, cum nec præcepta essent ulla neque quidquam usu communi receptum, mirum non est, quemque, ut ei visum fuerit, ita scripsisse, aut, cum ceteras ignoraret, hanc vel illam secutum esse dialectum a reliquis sæpe plane diversam & fere non nisi in una alterave Parœcia intelligibilem, quam insuper ipsam non semper optato cum successu sequi literisque exprimere potuerit. Nonnulli autem linguam Lapponicam ju-

Den främmande Läsaren torde väl önska, at här få någon berättelse om Lappska folket och det land de bebo, men som man här endast valt til föremål språket, och det andra redan är af lärda Män utförligen afhandladt, vil man til dem hänvisa Läsaren. Häribland får man i synnerhet med beröm nämna SCHEFFERI *Lapponia illustrata* och Doct. HÖGSTRÖMS Beskrifning öfver de Svenska Lappmarker.

Däremot vil man här lemna Läsaren et kårt Grammaticalisk begrep om språket, dess orthographie, uttal, ändelser, m. m. at han må kunna göra sig desto bättre gagn af detta Lexicon. Den som åstundar vidlyftigare underrättelse må läsa afledne Probsten FJELLSTRÖMS *Grammatica Lapponica*, af år 1738; samt, om han så behagar, afl. Kyrkoherden GANANDERS af år 1743.

Öfver skiljaktigheten i stafnings-sättet, så i dessa som andra Lappska böcker, må ingen stöta sig. Här har ingen ting varit förut stadgadt, eller genom bruk och vana antagit, utan hvar och en har skrifvit, om icke efter egit godtycke, dock förnämligast efter en eller annan Sockens eller orts dialect, som ibland varit näsan obegripelig för de fläste öfrige, och dessutom ej altid varit nog lyckelig, at kunna väl följa och uttrycka den samma. En del tyckas ock hafva velat göra språket mera konstigt, än det i sig sjelft är, och dymedelst infört åtskilligt, som är mindre riktigt, då andre

juſto quaſi artificioſorem reddere voluiſſe videntur, & quidem non illæſa lingua: alii, quibus barbara & inculta viſa eſt lingua, illam cum expurgare voluerunt, neglecto genio & indole linguæ Svethiciſmos introduxerunt, quod tamen ſalva dictum vellem laude induſtriæ illorum, qui in hoc campo deſudaverunt, laudatiſſimorum virorum. Fundamenta poſita & inventa, quibus nunquam non eſt facilius addere, illis accepta ſemper referemus. Imprimis Paſt. & Præp. FJELLSTRÖMII nemini non nota eſt opera maxima digna laude. Scripta quoque CANUTI LEEMII Norvagi cum laborem indefeſſum, tum haud exiguam linguæ Lapponicæ peritiam arguunt, licet orthographia, qua uſus eſt, non ſatis apta & perſpicua eſſe videatur. Inſuper LEEMIUM in *Nomencl. Lappon.* ſæpius atque oportuit forte experieris admonuiſſe: *Siges om et rinsdyr*, (de rangifero dicitur) etiam ad illa vocabula, quæ de nullo non dicuntur animali. At, ut ſupra monuimus, Auctoribus Lapponicis præ ceteris danda eſt venia, quia ſubſidiis, quibus opus levaretur librisque deſtituti neceſſe habuerunt ſuam quisque ſequi ideam, ne dicam placitum.

Ne in hac re etiam hoc Lexicon peccaret, omni ſtudio cautum eſt. Orthographia quidem pronuntiationi accommodata eſt, ſimul vero neceſſe fuit, ut, quantum ſine linguæ damno fieri potuit cum illa concordaret, quæ jam ab aliis Auctoribus recepta eſt, ne non neceſſaria diſſimilitudine aut illorum ſcripta aut hoc Lexicon Lectori inutile & lectu arduum redderetur.

dre däremot, under namn af at odla ſpråket och kanſke i tanka at det göra, ej ſynas hafva fölgt noga efter ſpråkets art, utan velat göra det likare med Svenſkan, hvilket här nämnes utan upſåt at vilja tadla deſſe berömlige Måns flit och möda. De hafva gifvit förſta anledningen och lagt grunden, hvarpå man nu bygger. I ſynnerhet är afledne Probſten FJELLSTRÖMS arbetſamhet i denna vägen högeligen at berömma och kunnig. Den Norſke Herr KNUD LEEMS Lappſka Skrifter röja och mycken flit och inſikt, faſtän orthographien i deſſa är nog konflig och otydelig: deſutom tyckes Herr LEEM i ſin *Lappeſke Nomenclator* hafva varit nog flitig med den anmärkningen: *Siges om et Rinsdyr*, åfven vid de ord, ſom kunna ſägas om alla andra djur. Men, ſom ofvanföre ſagt är, bör man urſäkta de Lappſka Auctorerne mera än några andra, ty de hafva ej haft några hjelpredor och ſubſidier, utan hafva varit nödſakade at ſkrifva hvar och en efter ſin ſmak och godtycke.

Man har i detta Lexicon varit angelägen om, at akta ſig för at härutinnan upſåteligen fela. Orthographien har man i det nogaſte velat lämpa efter uttalet; men man har tillika haft nödigt, at, ſå mycket utan ſpråkets ſkada möjeligit varit, lämpa den efter de förut utgifna böcker, för at ej onödigtvis blifva med dem olika, och derigenom göra dem eller detta verk obrukbart.

De cetero & illum in finem, ut illæ removeantur difficultates, quas Lectori adfert orthographia librorum Lapponicorum diſcrepans & diverſa, ſequentia obſerventur præcepta. In initio vocum ſemper, niſi quando derivatio a Svecana lingua aliud exegit, literis durioribus *p*, *t*, *k* ſive *q* uſi ſumus, loco *b*, *d*, *g*, quod etiam magis cum pronuntiatione convenit illorum Lapponum, quorum lingua emendatiſſima cenſetur, ideoque a Rever. Dom. Doct. HÖGSTRÖMIO aliisque, qui linguam Lapponicam adcuratius tractavere, receptum. Eandem ob cauſſam quoque loco diphthongorum *ue*, *uä*, *uö* adhibuimus *uo*, & quando aut res aut mos receptus ita poſtulavit *we*, imprimis poſt literam *q*, ut e. gr. *qwele* pro *guele*. Pari ratione in initio & medio vocum ſive quoties vocalis inſequitur, ſibilum in lingua Lapponica frequentem, quoque a Fennica potiſſimum differt, per *tj* expreſſimus, quod *tj* heic efferendum eſt, ut e. gr. in voce Svecana *tjära*, ſive ut Italorum *gi* vel Anglorum *chi*. In fine vocum & quotiescunque nulla proxime ſubſequitur vocalis, ad ſibilum iſtum per *ts* vel *tz* exprimendum inducti ſumus, quod, ut monuimus, ſonum habet eundem atque Anglorum *ch* in *wich*, *ſuch* & ceteris vocabulis. Quoties vero talibus vocibus in fine additur ſyllaba, hoc *ts* in *tj* vertitur, ut e. gr. *Nominat. almats*, homo: *Genetiv. almatjen*, hominis. In caſu utroque GANANDER litera z uſus eſt, cujus vero locum cum defendere non potuerit, quando quondam conventus in urbe *Uma* orthographiæ Lapponi-

At hjelpa Låſaren utur de ſvårigheter, hvilka et ſkiljaktigt ſtafnings-ſätt kunde förorſaka, har man velat göra följande anmärkningar. Man har i början af alla de ord, dår tydelig derivation ifrån Svenſkan ej annorlunda fordrat, brukat de hårdare bokſtåfverna *P*, *T*, *K* eller i deſs ſtälle *Q*, i ſtället för *B*, *D*, *G*, hvilket ock år enligare med de Lappars uttal, ſom renaſt tala ſit ſpråk, och dårföre år brukadt af Herr Doctor HÖGSTRÖM och flere, ſom handterat ſpråket med någon granſkning. Af ſamma grund har man ock, i ſtället för diphthongerne *ue*, *uä*, *uö* brukat *uo*, och, dår ſaken eller vedertagit bruk få fordrat *we*, i ſynnerhet efter *q*, ſom *qwele*, i ſtället för *guele*. Likaledes har man af ofvannämnde orſak betjent ſig, i början och midt uti orden, eller ſå ofta en vocal följer, af *tj*, at exprimera den ſå ofta i Lappſkan förekommande *ſibilus*, hvarmed den ock ſkiljer ſig ifrån Finſkan. Detta *tj* har hår ſamma ljud, ſom i Svenſka ordet *tjära*, eller ſom Italienernes *gi*, eller Engelsmännernes *chi*. I ſlutet af orden och dår ſom ännors ingen vocal följer ſtraxt efter, har man funnit ſig föranlåten, at antaga *ts* til uttryckande af detta ljud, hvilket *ts* dår bör utſågas ſom det Engelſka *ch*, uti *wich*, *ſuch* och flera ord. Så ſnart ordet blifvit med någon ſtafvelſe i ändan påökt, förbyter ſig detta *ts* til *tj*, til ex. *Nominat. almats*, menniſka; *Genetiv. almatjen*, menniſkans. Herr GANANDER betjenar ſig i bägge fallen af *z*, men ſom han ej kunnat förſvara det vid en Congreſs i Umeå, dår Lappſka

ortho-

ponicæ examinandæ & ſtabiliendæ cauſſa juſſu Regii Collegii agebatur, neque nos in caſtra ejus auſi ſumus transire, ne bellum foret cum Grammaticis motum.

In illis vocabulis, ubi *ti* juxta nonnullas dialectos absque ſibilo efferri debet, ut e. gr. in *tiet*, propter, *tietet*, ſcire & ſimilibus, nunquam heic invenies *j* conſonans, ſed *i* vocale, atque, ut error eo melius evitetur, ſatius eſſe duximus ſi in his caſibus ſcriberetur *d*, loco *t*, vel etiam *t* ſine ſubſequente *i*, ut *tetet* pro *tietet* &c.

Regulas ſequentes, quæ etiam aliqua ex parte ex illis, quæ jam de orthographia dicta ſunt ſequuntur, habeat qui hoc vult frui Lexico.

I:a Plurimæ voces, quarum juxta nonnullorum Auctorum orthographiam literæ *b*, *d*, *g* ſunt initiales, heic cum literis *p*, *t*, *k* aut *q* quærendæ ſunt. Ita e. gr. pro *guele* quære *qwele: qweddet* pro *gueddet* & ſic porro. Idem quoque interdum iisdem de literis in medio & fine vocum valet.

II:a Illa vocabula, quæ cum diphthongis *ue*, *uå* & *uö* non inveniuntur, cum *uo* quærenda ſunt, interdum cum *we* & *wo* poſt literam *q*; e. gr. *gueſſe*, hoſpes, vid. *qwoſſe: guåbla* vid. *kuobla: guåſa* vid. *kuoſa: gueddet* vid. *qweddet: guedet* vid. *qwodet: juölke* vid. *juolke: buöre* vid. *puore: guele* vid. *qwele.*

III:a *α*) Ubi in initio aut medio vocum eſt ſibilus, ſive ille ſonus, quo effertur Anglorum *ch* in *choice*, *chair*, *child*, *handchercher* & ceteris vocabulis; ſive

orthographien ſkulle ſkårſkådas och ſtadgas, har man ej heller hår vågat antaga det, för at ej råka i fård med Herrar Grammatici.

I de ord dår *ti* efter ſomliga dialecter ſkal utſägas utan *ſibilus*, ſom til ex. uti *tiet*, fördenſkull, *tietet*, veta och dylika, har man ej någonſin nyttjat *j* conſonans, utun *i* vocale, och oftaſt har man åndå, til undvikande af miſstag och oredighet, håldre ſkrifvit ſådana ord med *d*, eller ock med *t* utan *i*, ſåſom *tetet*, i ſtållet för *tietet.*

I anledning af det ſom ſagt år om ſtafnigsſåttet, ſamt annars, behagar den, ſom vil betjena ſig af detta Lexicon, i akttaga följande reglor:

1:o Störſta delen af de ord, dår *b*, *d*, *g*, hos ſomlige Auctorer, år förſta bokſtafven, igenſökas hår under *p*, *t*, *k* eller ock *q*. Således ſök *qwele*, i ſtållet för *guele; qweddet*, i ſtållet för *gueddet*, m. m. Det ſamma gåller ock ibland om deſſe bokſtåfver midt uti och i ſlutet af orden.

2:o Dår et ord ej finnes igen med diphthongerne *ue*, *uå* och *uö*, ſå ſökes det med *uo*, ibland med *we*, *wo* efter *q*; til ex. *gueſſe*, gåſt, ſe *qwoſſe: guåbla*, ſe *kuobla: guåſa*, ſe *kuoſa: gueddet*, ſe *qweddet: guedet*, ſe *qwodet: juölke*, ſe *juolke: buöre*, ſe *puore: guele*, ſe *qwele.*

3:o *α*) Dår en *ſibilus* år i början och midt uti orden, eller et ljud, ſom år lika med det Engelſka *ch* i orden *choice*, *chair*, *child*, *handchercher*, m. fl. eller

ock

ſive quo pronuntiatur litera *g* in *generous*, *gentle*, *virgin*; vel Italorum *g* ſibilans, (pro cujus in lingua Lapponica uſu etiam nonnulli Auctores ſtetere) in *giorno*, *volger*, *girare*, *giudicare* &c. illum per *tj* expreſſimus, non ſecus atque in Svecano *tjåra*, *tjena* &c. *)

β) Quando hic ſibilus in medio vocum duriori pronuntiatione conſonæ geminæ efferendus eſt, ſive eodem modo atque Italorum *reggio*, *aggiunte* &c. literam *t* geminavimus, ut e. gr. in vocabulis *attje*, pater, *kattjet*, cadere, *rattjet*, contendere, *ſwattjet*, moveri &c. Interdum vero, quando propter pronuntiationem ita eſſe debuit, *dt* loco gemini *t* ſcripſimus, e. gr. *idtji*, *ådtjot*. Illi Auctores, qui ſibilum hunc litera *z* expreſſerunt, hoc in caſu illam aut geminavere, aut ante *z* literas *d* vel *t* appoſuerunt: ſcripſerunt hi *atze*, *katzet*, *ratzet*, vel *adtze*, *adze*, *azze* &c. Qui litera *g* uſi ſunt, illam geminaverunt, e. gr. in vocabulis *åggiod*, accipere, *giåggiåd*, ſtare, *åggie* vel *ågge*, caro, quæ alias ſcribuntur & enuntiantur

ock lika med *g* i orden *generous*, *gentle*, *virgin*: eller ſom det Italienſka *g ſibilans* (det ock ſomlige Scribenter i Lappſkan velat införa), i orden *giorno*, *volger*, *girare*, *giudicare*, m. fl. har man här exprimerat honom med *tj*, lika ſom i Svenſka orden *tjåra*, *tjena* *).

β) Då ſamma *ſibilus* midt uti orden fordrat et hårdare uttal, ſom af en dubbel conſonant, lika ſom uti Italienſkan i *reggio*, *aggiunte* och andra ord, har man här fördubblat *t*, ſom til ex. i orden *attje*, fader, *kattjet*, falla, *rattjet*, ſträfva, *ſwattjet*, röra ſig, m. m. Ibland har man, då uttalet ſå fordrat, brukat *dtj*, til ex. *idtji*, *ådtjot*. De Auctorer, ſom exprimerat *ſibilum* genom *z*, hafva i detta fallet antingen fördubblat det, eller ſatt et *t* eller *d* där framman-före; då de ſkrifvit *atze*, *katzet*, *ratzet*; eller ock *adtze*, *adze*, *azze*, m. m. Men de ſom brukat *g*, hafva fördubblat det, ſom uti *åggiod*, få, *giåggiåd*, ſtå, *åggie* eller *ågge*, kött, med flera ord, ſom annars ſkrifvas och läſas *ådtjot*, *tjodtjot*, *ådtje*. De åter, ſom

*) Ad hanc partem quod attinet orthographiæ, libros Lapponicos & non raro unius ejusdemque Auctoris ſcripta valde inter ſe diſſimilia invenies. Cum nobis fecere nonnulli, quibus *tj* viſum eſt aptiſſimum: aliis vero placuit *gi* & interdum *g* absque *i* ante *e*, *i* & *y* & in fine vocum: quibusdam *z*, *dz*, *tz*, *zi*, *tzi* & interdum *ki*. Hac ipſa varietate & linguam intellectu difficilem & pronuntiationem dubiam reddidere, imprimis quia ſimul neceſſe fuit, ut hæ literæ proprio & genuino ſono interdum efferrentur, e. gr. in vocabulo *aitigit* literam *g* ut in lingua Svecana, ſive ut in Gallica ante vocales *a*, *o*, *u*, at in *åiwelagit* ut *tj*, ſive Anglorum *ch* efferendam voluerunt, alia ut prætereamus exempla.

*) I denna delen af orthographien hafva Auctorerne varit med hvarandra och ibland ſig ſjelfva mycket olika. Somlige hafva med oſs brukat *tj*: andre *gi*, ibland ock *g* utan *i* framman-före et *e*, *i* eller *y*, ſamt i ſlutet af orden: en del *z*, *dz*, *tz*; *zi*, *tzi*, ibland ock *ki*. Härigenom hafva de åſtadkommit ſtor oreda och et oſäkert utſpråk, i ſynnerhet ſom de åfven behöft ibland låta deſſa bokſtåfver få behålla ſit egit och naturliga uttal: de hafva til ex. måſt låtit *g*, uti *aitigit*, ljuda ſom *g* i Svenſkan, eller i Franſyſkan framman-före *a*, *o*. *u*; men uti *åiwelagit*, låter det ſom *tj*, eller *ch* i Engelſkan, o. ſ. v.

tur *ådtjot*, *tjodtjot*, *ådtje*. Illi autem, quibus familiare eſt *ki*, addiderunt literam *c*, ut *ackie*, pater, *gåckiot*, vocare, loco *attje*, *kåttjot*.

γ) In fine vocum & quando nulla proxime ſubſequitur vocalis ſibilum hunc, ut ſupra commemoravimus, per *ts* vel *tz* expreſſimus, quod tunc eodem modo efferendum eſt atque Anglorum *ch*, vel ut *ge* in vocabulis *mariage*, *knowledge* &c. alias autem *ts* proprio & genuino ſono enuntiari debet, e. g. in *tſabmet*, *tſaket*, *tſewe*, *tſaitſetet*, *tſuoptſa*, *tſetſaſtattet* & ceteris vocabulis, quæ, ut ſcribuntur, pronuntiantur. Illi, quibus in hoc caſu litera *g* uſitata eſt, hanc vel ſolam vel *gie* adhibuere, ſcripſeruntque *almag* vel *almagie*, pro *almats* vel *almatz*. Quo igitur jure nos literis *ts* vel *tz*, in penuria novi alicujus characteris in hunc finem ſpeciatim formati, heic uſi ſimus, ex illis, quæ jam dicta ſunt, patet. Addam, hoc non penitus abhorrere a vulgari pronuntiatione, imprimis illa, quæ in regionibus borealibus Lapponiæ uſitata eſt, ubique vero locorum cum ſermone juniorum & illorum, qui blande loquuntur, convenit.

Ex hac igitur regula III:a & factis animadverſionibus elucet, ut illa vocabula evolvenda ſint, quæ a nonnullis Auctoribus alia orthographia ſcripta ſunt: exempli gratia *gialme*, *zialme* vel *tzialme*, oculus, vid. *tjalme*. *Azze*, *atze*, *agge*, *ackie*, pater, vid. *attje*. *Ådze*, *ågge*, *åggie*, *åckie*, caro, vid. *ådtje*. *Almaz*, *almag*, *almagie*, homo, vid. *almatz* & ſic porro.

ſom brukat *ki*, hafva tillagt et *c*, och ſkrifvit *ackie*, fader, *gåckiot*, kalla, i ſtället för *attje*, *kåttjot*.

γ) I ſlutet af orden och når ingen vocal ſtraxt följer derpå, har man hår, ſom ofvanföre ſagt år, uttryckt denna *ſibilus* med et *ts* eller *tz*, då det ljuder ſom *ch* i Engelſkan, eller ſom *ge* i *mariage*, *knowledge*, m. fl. men i andra fall behåller *ts* ſit egenteliga ljud, ſom til ex. i *tſabmet*, *tſaket*, *tſewe*, *tſaitſetet*, *tſuoptſa*, *tſetſaſtattet*, m. fl. ord, hvilka böra läſas ſom de ſkrifvas. De ſom i detta fallet betjent ſig af *g*, hafva dels brukat det enſamt, eller ock med *gie:* de hafva således ſkrifvit *almag*, eller ock *almagie*, i ſtället för *almats* eller *almatz*. Hvarföre man hälſt härtil brukat *ts* eller *tz*, i briſt af någon ſärſkild och nygjord bokſtaf, det har man redan til en del ſagt, och får tillägga, at *ts* år enligit med mångas uttal, i ſynnerhet i de norra Socknarne, men öfver alt uttalas det ſålunda af barn, ſamt når man vill tala mycket blidt och vånligt.

I anledning af denna 3:dje regelen och hvad därvid anmärkt år, vet man således huru de ord ſkola igenſökas, ſom hos en del Auctorer åro annorlunda ſkrefne. Til ex. *gialme*, *zialme* eller *tzialme*, öga, ſe *tjalme*. *Azze*, *atze*, *agge*, *ackie*, fader, ſe *attje*. *Ådze*, *ågge*, *åggie*, *åckie*, kött, ſe *ådtje*. *Almaz*, *almag*, *almagie*, menniſka, ſe *almats*, och ſå vidare.

IV:a Litera, quæ idem valeret atque Ebræorum ש, Alemannorum *ſch* & Anglorum *ſh*, ut in lingua Svecana deſideratur, ita neque in lingua Lapponica reperiunda eſt. In ejus locum plerique Auctores *ſj* ſubſtituere, quod etjam nos heic fecimus. Id mirum, OLAUM STEPHANI GRAN, in ſcriptis ſuis anno 1668 & 1669 editis *hj* uſurpaſſe, ubi legitur *hjaddet* fieri, pro *ſjaddet* &c.

V:a Pleraque vocabula ex præpoſitione & nomine aut verbo, vel alio quocunque modo compoſita (ut nonnullis placuit Auctoribus) de induſtria heic ſejuncta ſunt, idque illam ob cauſſam, quod nulla talis conjunctio vocum in ſermone Lapponum quotidiano ſit dignoſcibilis, ubi præpoſitio promiſcue & præfigitur & ſubjungitur verbo vel nomini. Itaque, ſi *pira-wadſet* circumire, quod exempli loco adferam, eſſet vocabulum compoſitum, æquo jure *wadſet-pira* foret alterum compoſitum, nam utrumque dicitur, ſemper vero cum mora, ſive diſtinctione notabili præpoſitionis a verbo. Talis ſi admitteretur conjunctio vocum, ultra quam oportet augerentur numero vocabula. Idem quoque de iis vocabulis valet, quæ ex duobus nominibus compoſita ſunt. Horum itaque omnium vocabulorum unumquodque ſeorſum evolvendum eſt.

VI:a Obſervandum eſt, in lingua Lapponica ejusque dialectis vocales fæpenumero commutari. Tam hoc ipſum, quam ab aliis Auctoribus recepta orthographia, a qua nec nobis ſemper licuit recedere, in cauſſa eſt, cur e. gr. *e* ali-

4:o Som Ebræiſka bokſtafven ש, eller Tyſkarnes *ſch* och Engelsmännernes *ſh* ſaknas i Svenſkan, har åfven Lappſkan kommit i miſtning däraf. Auctorerne hafva allmännaſt nyttjat *ſj*, det man ock här bibehållit och fölgt. Ganſka obegripeligit är det, huru OLAUS STEPHANI GRAN, i ſina Lappſka ſkrifter af år 1668 och 1669, hårtil kunnat bruka *hj*, och ſkrifva *hjaddet* blifva, i ſtället för *ſjaddet*, m. m.

5:o De ſtåſta af en *præpoſition* och et *nomen* eller *verbum* ſammanſatte orden har man åtſkilt och bragt til två enkla, och det därföre, at ingen ſådan ſammanſättning i tal är märkelig, där de ſåtta en ſådan *præpoſition* ymſom för och efter *nomen* eller *verbum*. Det vore ſåledes ej ſtörre ſkål at göra, til ex. *pira-wadſet* gå omkring, til et ſammanſatt ord, än *wadſet-pira*, ty de ſäga bägge delarne, men altid med en märkelig hvila eller ſkillnad emellan *præpoſition* och *verbum*. Om man ej i akttager detta, gör man ſig flera ord, än de ſom egenteligen finnas i ſpråket. Detta har man ock gjort med de ord, ſom beſtå af tvånne *ſubſtantiva* eller *nomina*. Alla dylika ord böra förden-ſkull här ſärſkildt ſökas, hvart och et på ſit ſtamord.

6:o Bör anmärkas, at vocalerne ofta variera i Lappſka ſpråket och deſs dialecter. Så väl detta, ſom et vedertagit ſtafningsſätt, det man ej heller här har kunnat gå ifrån, har gjort, at, til ex. *e* ibland låter ſom *å*, *o* ſom *å*, ibland ſom

e aliquando ut *é* efferendum ſit, *o* ut *å*, interdum ut *u* & vice verſa, quod qui hoc Lexicon evolvet debet obſervare, illaque vocabula, quæ cum hac vel illa vocali non invenit ſcripta, cum alia aliqua quærat. Etiam *a* in *i* Lappones Auſtrales ſæpe mutant, ut e. gr. *pijel*, ſuper, *pijas*, ſurſum, *wijet*, pannum incidere, pro *paijel*, *paijas*, *waijet* &c.

VIIa Ad accentus quod attinet, quos neque nos characteribus expreſſimus ullis, in genere obſervandum eſt, accentum in diſſyllabis & vocibus trium ſyllabarum in prima ſyllaba eſſe, in illis vero vocabulis, quæ quatuor vel ſex ſyllabis conſtant, duo ſunt accentus ſive adſpirationes, & quidem in illis in prima & tertia, in his vero in prima & quarta ſyllaba; nam ex iſtiusmodi polyſyllabis quaſi duo formantur pronuntiatione vocabula, quorum utrumque in prima ſyllaba habet accentum: etenim, pronuntiata dimidia parte vocabuli alicujus longioris, aliquantiſper quaſi ceſſant, reliquum enuntiaturi illam, qua rurſus incipiunt, aſpirant ſyllabam; in hac enim lingua accentus fere ſemper in prima ſyllaba eſt, excepto in quibusdam terminationibus vocum, e. gr. in *2 perſ. ſingul.* & in *nominativ. plural.* ubi in morem venit *b* in fine addere, quod, cum ultimam ſyllabam adſpirandam eſſe, tum ſimul *numerum pluralem* dictamque *2 perſonam ſingul.* ſemper indicat. Pari modo accentus nunquam non in ultima ſyllaba eſt illarum vocum, quæ exeunt in *as* & *at*, e. gr. *warrás*, *alás*, *paijás*, *luwás*, *alát*, *lulát* &c.

ſom *u*, och tvårtom, hvilket åfven Låſaren behagar i akttaga vid ordens uppſlående, då det ſom ej igenfinnes med den ena vocalen, bör ſökas med den andra. De ſödre Lapparne ſåga ock til ex. *pijel*, öfver, *pijas*, upåt, *wijet*, ſkrädda, i ſtället för *paijel*, *paijas*, *waijet*, m. fl.

7:o Hvad accenterne angår, dem man ej häller här har kunnat uttrycka, märkes i allmänhet, at accenten i 2 eller 3:ſtafviga ord är på den förſta ſtafvelſen, men i ord af 4 eller 6 ſtafvelſer äro tvånne accenter eller aſpirationer, i de förra på förſta och tredje ſtafvelſen, och i de ſednare på den förſta och den fjerde, då de likaſom göra ſådana långa ord til tvånne, och göra en liten pauſe, ſedan de ſagt ut halfva ordet, börja ſedan likaſom med et nytt ord, och aſpirera då igen förſta ſtafvelſen däraf, efter ſpråkets art, ſom altid vill hafva accenterna främſt, undantagandes i viſſa åndelſer af orden, ſom til ex. uti *2 perſ. ſingul.* och i *nominativ. plural.* I deſſa åndelſer är antagit, at ſåtta et *b* i ſlutet, hvilket altid betyder, at accenten ſkal vara i ſiſta ſtafvelſen, jämte det, at det utviſar *numerum pluralem* och ofvannämnde *2 perſ. ſingular.* Åfvenledes är accenten i ſiſta ſtafvelſen af de ord, ſom lyktas på *as* och *at*, ſom til ex. *warrás*, *alás*, *paijás*, *luwás*, *alát*, *lulát*, med fl.

Si quando duo nomina aut alia vocabula in unum conjunguntur, utrumque ſuum retinet accentum debitum, quotcunque demum fuerint de cetero ſyllabæ, ut e. gr. *warrás-tákkeje*, *puáre-ſſúgnadus* &c.

När ord åro ſammanſatta af 2:ne Nomina eller andra ſärſkildta och hela ord, behåller hvartdera ſin accent, utan affeende på ſtafvelſernas antal, til ex. *warrástákkeje*, *puóre-ſſúgnadus*, m. fl.

Addamus aliqua de nominibus, pronominibus verbisque, de illorum declinationibus & conjugationibus &c.

Sluteligen vill man tillägga litet om nomina, pronomina och verba i Lappſka ſpråket, deras declinationer och conjugationer, m. m.

Quod ad diverſitatem generis maſculini vel fœminini, nomina & pronomina terminatione diverſa non differunt, ſuntque itaque quaſi omnis generis, ſexus tamen utriusque nomen diverſum eſt.

Nomina och Pronomina åro ej ſkiljde i anſeende til genus, med någon åndelſe, hvilka ſåledes alla åro af et genus; dock åro kónen med ſärſkildta namn utmärkta.

Caſus ſunt plures: quidam 13 enumerant, alii vero novem. At illi, qui caſus eſſe 13 ſtatuunt, id interdum caſum nominis vocare videntur, quod jure majore adverbium, aut adjectivum a nomine ſubſtantivo formatum habendum eſt. Sequentes vero communes & extra diſputationem ſunt.

Caſus åro många: ſomlige råkna 13, andra 9. De ſom råkna 13, tyckas dock ibland göra det til en *Caſus nominis*, ſom ſnarare är et Adverbium eller Adjectivum, ſom af Nomen ſubſtantivum är formeradt. Följande Caſus åro allmänna och oſtridiga.

Singularis.		Pluralis.	
Nominat.	Attje, *pater*,	*Nominat.*	Attjeh, *patres*, fåder.
Genet.	Attjen, fadrens.	*Genet.*	Attji, fåbernas.
Dativ.	Attjai, åt fadren.	*Dativ.*	Attjit & attjiti, åt fåderna.
Accuſ.	Attjeb, fadren.	*Accuſ.*	Attjit, fåderna.
Vocat.	Attje, fader.	*Vocat.*	Attjeh, fåder.
Ablat.	Attjeſt, af fadren.	*Ablat.*	Attjiſt, af fåderna.
Locativ.	Attjeſn & attjen, uti fadren.	*Locativ.*	Attjiſne & attjin, uti fåderna.
Mediativ.	Attjin, med fadren.	*Mediativ.*	Attji, med fåderna.
Negativ. ſive privativ.	Attjetak & attjetaka, attjet, utan fader.	*Negativ.*	*Caret.*
Factiv. ſive nuncupativ.	Attjen, til fader, ſom en fader.	*Factiv.*	Attjin.
Penetrativ.	*ut dativus.*	*Penetrat.*	*ut dativus.*

SINGULARIS.

Nom. Puorak, *bonus*, gob.
Genet. Puoraken.
Dativ. Puoraki.
Accuſ. Puorakeb.
Vocat. Puorak.
Ablat. Puorakeſt.
Locat. Puorakeſne & puoraken.
Mediat. Puorakin.
Negat. Puorakatta.
Factiv. Puoraken.
Penetr. Puoraki.

PLURALIS.

Nom. Puorakeh.
Genet. Puoraki.
Dativ. Puorakit & puorakiti.
Accuſ. Puorakit.
Vocat. Puorakeh.
Ablat. Puorakiſt.
Locat. Puorakiſne, puorakin.
Mediat. Puoraki.
Negat. *caret.*
Factiv. Puorakin.
Penetrat. *ut dativus.*

SINGULARIS.

Nom. Stuores, *magnus*, ſtor.
Genet. Stuoraſen.
Dativ. Stuoraſi.
Accuſ. Stuoraſeb.
Vocat. Stuores.
Ablat. Stuoraſeſt.
Locat. Stuoraſeſne, ſtuoraſen.
Mediat. Stuoraſin.
Negat. Stuoreſatta, ſtuoreſapta.
Factiv. Stuoraſen.

PLURALIS.

Nom. Stuoraſeh.
Genet. Stuoraſi.
Dativ. Stuoraſit.
Accuſ. Stuoraſit.
Vocat. Stuoraſeh.
Ablat. Stuoraſiſt.
Locat. Stuoraſiſne, ſtuoraſin.
Mediat. Stuoraſi.
Negat. *caret.*
Factiv. Stuoraſin.

SINGULARIS.

Nom. Nuor, *juvenilis*, ung.
Genet. Nuoren, nuora.
Dativ. Nuori, nuorai, nuorei.
Accuſ. Nuoreb.
Vocat. Nuor.
Ablat. Nuoreſt, nuoraſt.
Locat. Nuoreſne, nuoran, nuoren.
Mediat. Nuorin, nuorain, nuorein.
Negat. Nuoratak, nuorat, nuoret.
Factiv. Nuoran, nuoren.

PLURALIS.

Nom. Nuoreh, nuorah.
Genet. Nuori, nuorai, nuorei.
Dativ. Nuorit, nuorait, nuoreit.
Accuſ. Nuorit, nuorait, nuoreit.
Vocat. Nuoreh, nuorah.
Ablat. Nuoriſt, nuoraiſt, nuoreiſt.
Locat. Nuorin, nuoraiſne, nuoreiſne.
Mediat. Nuori, nuorai, nuorei.
Negat. *caret.*
Factiv. Nuorain, nuoran.

SINGULARIS.

Nom. Kabmak, *calceus*, ſko.
Genet. Kabmaken.
Dativ. Kabmaki.
Accuſ. Kabmakeb.

PLURALIS.

Nom. Kabmakeh.
Genet. Kabmaki.
Dativ. Kabmakit.
Accuſ. Kabmakit.

Vocat.	Kabmak.
Ablat.	Kabmakeſt.
Locat.	Kabmakeſne, kabmaken.
Mediat.	Kabmakin.
Negat.	Kabmakatta, kabmaketta.
Factiv.	Kabmaken.

Singularis.	
Nom.	Akka, *uxor*, ḫuſtru.
Genet.	Akkan.
Dativ.	Akkai.
Accuſ.	Akkab.
Vocat.	Akka.
Ablat.	Akkaſt.
Locat.	Akkaſne, akkan.
Mediat.	Akkain.
Negat.	Akkataka, akkatak, akkat.
Factiv.	Akkan.

Singularis.	
Nom.	Uſto, *cupiditas*, luſt.
Genet.	Uſton.
Dativ.	Uſtoi.
Accuſ.	Uſtob.
Vocat.	Uſto.
Ablat.	Uſtoſt.
Locat.	Uſtoſne, uſton.
Mediat.	Uſtoin.
Negat.	Uſtotak, uſtot.
Factiv.	Uſton.

Singularis.	
Nom.	Almats, *homo*, menniſka.
Genet.	Almatjen, almatja.
Dativ.	Almatji.
Accuſ.	Almatjeb.
Vocat.	Almats.
Ablat.	Almatjeſt.
Locat.	Almatjeſne, almatjen.
Mediat.	Almatjin.
Negat.	Almatjatta.
Factiv.	Almatjen.

Vocat.	Kabmakeh.
Ablat.	Kabmakiſt.
Locat.	Kabmakiſne, kabmakin.
Mediat.	Kabmaki.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Kabmakin.

Pluralis.	
Nom.	Akkah.
Genet.	Akkai.
Dativ.	Akkait.
Accuſ.	Akkait.
Vocat.	Akkah.
Ablat.	Akkaiſt.
Locat.	Akkaiſne, akkain.
Mediat.	Akkai.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Akkain, akkan.

Pluralis.	
Nom.	Uſtoh.
Genet.	Uſtoi.
Dativ.	Uſtoit.
Accuſ.	Uſtoit.
Vocat.	Uſtoh.
Ablat.	Uſtoiſt.
Locat.	Uſtoiſne, uſtoin.
Mediat.	Uſtoi.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Uſtoin, uſton.

Pluralis.	
Nom.	Almatjeh.
Genet.	Almatji.
Dativ.	Almatjit.
Accuſ.	Almatjit.
Vocat.	Almatjeh.
Ablat.	Almatjiſt.
Locat.	Almatjiſne, almatjin.
Mediat.	Almatji.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Almatjin.

Hæc

Hæc ſchemata ad oſtendendum declinationes nominum ſufficere crediderim. Caſum negativum, quem nonnulli adverbium eſſe exiſtimaverunt, in Lexico ſæpius expreſſimus. Præterea obſervandum, vocabula in vocalem exeuntia in caſu negativo augeri terminatione *taka*, *tak* & per contractionem ſola litera *t*; illis vero, quæ in conſonantem deſinunt, in caſu negativo additur *atta* vel *apta*, interdum *etta*, prout fuerit hæc vel illa dialectus. Monoſyllaba in *ts*, ut e. gr. *påits*, *s* in *j* mutant addita terminatione *atak* vel *etak*, ut *påitjatak:* quæ vero pluribus ſyllabis conſtant vocabula, habent *atta*, ut *almats*, *almatjatta*.

Deſſa exempel torde vara tilräckeliga at viſa, huru orden declineras. Caſus negativus, den ſomlige hafva anſett för et adverbium, är ofta utſatt i ſjelfva Lexicon. Det anmärkes, at de ord, ſom lyktas på en vocal, få i caſu negativo en tilökning af ändelſen *taka*, *tak* och genom contraction af et blott *t*; men de, ſom lyktas på en conſonant, få i caſu negativo *atta* eller *apta*, ibland *etta*, hvilket varierar efter dialecterna. De enſtafviga orden på *ts*, til ex. *påits*, förbyta *s* til *j* med ändelſen *atak* eller *etak*, ſom *påitjatak:* men de af flera ſtafvelſer tilökas med *atta*, ſom *almats*, *almatjatta*.

Recedunt ab his formulis declinationes, ob pronomina ſuffixa, ut ſequentia exempla commonſtrant.

Pronomina ſuffixa göra någon ändring i ordens declinationer, hvilken man vill med följande exempel viſa.

SINGULARIS.

Nom.	Attjam, *pater meus*, min far.
Genet.	Attjan.
Dativ.	Attjaſan.
Accuſ.	Attjam.
Vocat.	Attjam.
Ablat.	Attjeſtan.
Locat.	Attjeſnan, attjenan.
Mediat.	Attjinan.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Attjenan.
Penetr.	*ut dativus.*

PLURALIS.

Nom.	Mo attjeh, *patres mei.*
Genet.	Attjine.
Dativ.	Attjitan.
Accuſ.	Attjitan.
Vocat.	Mo attjeh.
Ablat.	Attjiſtan.
Locat.	Attjiſnan, attjinan.
Mediat.	Attjinan.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Attjinan.
Penetr.	*ut dativus.*

SINGULARIS.

Nom.	Attjat, *pater tuus*, din far.
Genet.	Attjat.
Dativ.	Attjaſat.
Accuſ.	Attjabt.
Vocat.	*caret.*
Ablat.	Attjeſtat.

Locat.

PLURALIS.

Nom.	To attjeh, *patres tui*, dina fäder.
Genet.	To attji.
Dativ.	Attjitat.
Accuſ.	Attjitat.
Vocat.	*caret.*
Ablat.	Attjiſtat.

Locat.

Locat. Attjeſnat, attjenat.
Mediat. Attjinat.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjenat.
Penetr. *ut dativus.*

SINGULARIS.

Nom. Attjes, *pater ejus*, Hans far.
Genet. Attjes.
Dativ. Attjaſes.
Accuſ. Attjebs.
Vocat. *caret.*
Ablat. Attjeſtes, attjeſtas.
Locat. Attjeſnes, attjenes.
Mediat. Attjines.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjenes.
Penetr. *ut dativus.*

In numero plurali hæc pronomina, ſive *noſter*, *veſter*, *illorum*, non niſi in quibusdam caſubus ut ſuffixa in uſu ſunt, illorum vero loco ſæpius utimur pronominibus poſſeſſivis, ſive, quod heic idem eſt, genetivo plurali pronominum perſonalium, dicimusque, ut in lingua Svecana: *mija* vel *mijen attje*, pater noſter. *Tija* vel *tijen attje*, pater veſter. *Sija* vel *ſijen attje*, pater illorum &c. Illos tamen caſus, ubi hæc ſuffixa adhibentur, exempli cauſſa adferemus, ſcilicet:

SINGULARIS.

Dat. Attjaſane, *patri noſtro*, åt wår far.
Abl. Attjeſtane, *a patre noſtro*, af wår far.
Loc. Attjeſnane, attjenane.
Fact. Attjenane, *ut patrem noſtrum*, ſom wår far.

SINGULARIS.

Gen. Attjete, *patris veſtri*, eder fars.
Dat. Attjaſate.

Acc.

Locat. Attjiſnat, attjinat.
Mediat. Attjinat.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjinat.
Penetr. *ut dativus.*

PLURALIS.

Nom. Attjehs, attjehſe, Hans fåder.
Genet. Attjis.
Dativ. Attjites, attjitas.
Accuſ. Attjites, attjitas.
Vocat. *caret.*
Ablat. Attjiſtes, attjiſtas.
Locat. Attjiſnes, attjines.
Mediat. Attjinas.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjinas.
Penetr. *ut dativus.*

Numerus pluralis af deſſa pronomina, eller *vår*, *eder*, *deras*, år allenaſt i några caſus brukelig ſåſom et ſuffixum, utan brukas måſtedels i deſs ſtälle pronomina poſſeſſiva, eller, hvilket här är det ſamma, genetivus pluralis af pronomina perſonalia, ſå at man ſåger ſom i Svenſkan: *mija* eller *mijen attje*, vår far. *Tija* eller *tijen attje*, eder far. *Sija* eller *ſijen attje*, deras far, m. m. De caſus, där ſuffixa brukas, vill man dock anföra, nemligen:

PLURALIS. (fåder.

Dat. Attjitane, *patribus noſtris*, åt wåra
Abl. Attjiſtane, *a patribus noſtris*, af wåra
Loc. Attjiſnane, attjinane. (fåder.
Fact. Attjinane, *ut patres noſtros*, ſom wåra fåder.

PLURALIS.

Gen. Attjite, *patrum veſtrorum*, edra fåders.
Dat. Attjitete, attjitatte.

Acc.

Acc. Attjebte.
Abl. Attjeſtate.
Loc. Attjeſnate, attjenate.
Med. Attjinate.

SINGULARIS.

Gen. Attjeſe, *patris illorum*, deras fars.
Dat. Attjaſaſe.
Acc. Attjebſe.
Abl. Attjeſtaſe.
Loc. Attjeſnaſe, attjenaſe.
Med. Attjinaſe.

Nomina adjectiva numeralia *kalle*, quot & *mådde*, multus, hoc modo declinantur:

SINGULARIS.

Nom. Kalle, kalles.
Gen. Kallen.
Dat. Kallaſi.
Acc. Kallaſeb.
Voc. *caret.*
Abl. Kallaſeſt, kalleſt.
Loc. Kallen, kalleſne, kallaſeſne.
Med. Kallin, kallaſin.
Neg. Kalletak, kallaſatta. *Rarius.*
Fact. Kallen, kallaſen.
Pen. Kallaſi.

Eodem modo etiam *mådde* declinatur.

Nomina quædam cognationis numero duali gaudent, qui ut pluralis declinatur reliquorum nominum, excepto in caſu mediativo & factivo, qui numerum ſingularem æmulantur, e. gr.

DUALIS.

Nom. Attjetjeh, attjits, far och ſon.
Gen. Attjitji.
Dat. Attjitjit.
Acc. Attjitjit.
Voc. Attjitjeh, attjits.

Acc. ut dativus.
Abl. Attjiſtete.
Loc. Attjiſnete, attjinete.
Med. Attjinete.

PLURALIS.

Gen. Attjiſe, attjiſi, *patrum illorum*, deras fäders.
Dat. Attjitaſe, attjitis.
Acc. Attjataſe, attjitis.
Loc. Attjiſneſe, attjineſe.
Med. Attjineſe.

Nomina adjectiva numeralia *kalle*, huru många och *mådde*, många, declineras på följande ſätt:

PLURALIS.

Nom. Kalle, kalleh, kallaſeh.
Gen. Kalli, kallaſi.
Dat. Kallit, kallaſit.
Acc. Kallit, kallaſit.
Voc. *caret.*
Abl. Kalliſt, kallaſiſt.
Loc. Kallin, kalliſne, kallaſiſne.
Med. Kallin, kallaſin.
Neg. *caret.*
Fact. Kallen, kallaſen.
Pen. Kallit.

Åfven på ſamma ſätt declineras *mådde*.

Några ſlägtſkaps-ord hafva numerum dualem, hvilken declineras ſom pluralis af de öfriga nomina, undantagandes i caſu mediativo och factivo, hvilka äro ſom ſingularis, til ex.

Eodem modo declinantur *ednitjeh* ſive *ednits*, mater una cum filio filiave: *pardnitjeh*, *pardnits*, filius cum patre vel matre: *neititjeh*, filia cum patre aut matre. Item *wâljetjeh*, fratres, *åbbatjeh*, ſorores, *kradnatjeh*, ſodales &c. Hæc vero ultima vocabula non ſemper ſunt dualia, niſi quando additur pronomen duale perſonale. Potius hæc ejusmodi pluralia ſunt, quæ conſortium ſive ſodalitium aliquod ſignificant. Ita e. gr. dicimus: *mije lepe wâljetjeh*, nos ſumus omnes fratres. *Sije lâh åbbatjeh* (non *åbbab*) ſorores ſunt.

Comparatio adjectivorum fit ut ſequentibus exemplis oſtenditur.

Poſitiv. *tjåſkes*, frigidus.

Comparat. *tjåſkaſub* vel *tjåſkaſubbu*, frigidior.

Superlat. *tjåſkaſumus*, frigidiſſimus.

Åddå, novus. Compar. *åddåſub* ſive *åddåſubbu*. Superl. *åddåſumus*. *Jerbmak*, ſapiens. Comp. *jerbmakub* vel *jerbmakubbu*. Superl. *jerbmakumus*. *Nialges*, ſapidus. Comp. *nialgaſub*. Superl. *nialgaſumus*. *Bånda*, dives. Comp. *båndab*. Superl. *båndaimus*. *Kukke*, longus. Comp. *kukkeb*. Superl. *kukkemus*. *All*, altus. Comp. *alleb*. Superl. *allemus*, & ſic deinceps. *Puorak*, bonus, *puoreb* & *pareb*, melior, *puoremus*, *paremus* & *parahamus*, optimus. Quod ultimum tam in Lapponica, quam in aliis linguis anomalum eſt.

Adjectiva in *ot* exeuntia certum rei alicujus ſitum ſive ſtatum nunquam non indicant, ut e. gr. *hallot* & *niakkot*, inclinatus. *Tjuolot*, obliquus. *Puodſot*, nudus &c. Indeclinabilia hæc ſemper ſunt

Sammaledes declineras *ednitjeh* eller *ednits*, moder med ſon eller dotter; *pardnitjeh*, *pardnits*, ſon med far eller mor: *neititjeh*, dotter med far eller mor. Samt *wâljetjeh*, bröder, *åbbatjeh*, ſyſtrar, *kradnatjeh*, kamerater, m. fl. Dock åro deſſe ej altid rena dualia, utan måſte oftaſt pronomen duale perſonale tilſättas, at utmärka numerum. De åro ſnarare ſådana pluralia, ſom utmärka et ſällſkap. Således ſäger man til ex. *mije lepe wâljetjeh*, vi åro alla bröder. *Sije lâh åbbatjeh* (ej *åbbab*), de åro ſyſtrar.

Comparatio adjectivorum ſker ſom följande exempel utviſa.

Poſitiv. *tjåſkes*, kall.

Comparat. *tjåſkaſub* eller *tjåſkaſubbu*, kallare.

Superlat. *tjåſkaſumus*, den kallaſte.

Åddå, ny. Compar. *åddåſub* eller *åddåſubbu*. Superlat. *åddåſumus*. *Jerbmak*, förnuftig. Comp. *jerbmakub*, *jerbmakubbu*. Superl. *jerbmakumus*. *Nialges*, ſmaklig. Comp. *nialgaſub*. Superl. *nialgaſumus*. *Banda*, rik. Comp. *båndab*. Superl. *båndaimus*. *Kukke*, lång. Comp. *kukkeb*. Superl. *kukkemus*. *All*, hög. Comp. *alleb*. Superl. *allemus*, och få vidare. *Puorak*, god, *puoreb* och *pareb*, båttre, *puoremus*, *paremus* och *parahamus*, den båſte, är ſå väl i Lappſkan, ſom i alla andra ſpråk anomalum.

De adjectiva, ſom lyktas på *ot*, utmärka altid en viſs belägenhet eller ſtällning, ſom til ex. *hallot* och *niakkot*, lutande. *Tjuolot*, ſned. *Puodſot*, naken, m. fl.

ſunt & adverbiorum ſæpius ſupplent vicem.

Ex omnibus verbis adjectivum negativum indeclinabile formatur, mutata terminatione *et* infinitivi præſentis in *ek*, *ak*, & *ot* in *ok*, ut e. gr. *takkak*, infectus, a *takket*, facere. *Målſok*, non mutatus, a *målſot*, mutare, quæ tamen potius participia negativa ſunt verborum, ut infra ex ſchematibus conjugationum videbis.

Conſtructionem caſuum, quibus lingua Lapponica æque ac Fennica aliis locupletior eſt, paucis hiſce oſtendemus exemplis:

Nom. Attje påta, *pater venit.*
Gen. Attjen pardne, *filiut patris.*
Dat. Attjai leb waddam, *patri dedi.*
Acc. Attjeb wuoidnib, *patrem videbam.*
Voc. Attje påte, *veni pater.*
Abl. Attjeſt kullib, *ex patre audiebam.*
Loc. Attjeſne wuoidnab, *in patre video.*
Med. Attjin tjuowob, *cum patre ſequor.*
Neg. Attjetak leb, *ſine patre ſum.*
Fact. Attjen kalkab tunji orrot, *ero tibi pater, ſive patris loco.*
Pen. Kåret warai, *in montem aſcendere.*

Nomini ſubſtantivo cum additur terminatio *tebme* ſive *teme* & *tes*, adjectivum fit negativum ſive privativum, e. gr. *tjalme*, oculus, *tjalmetebme* & *tjalmetes*, oculis orbus ſive cæcus, quorum illa eſt differentia, quod hoc indeclinabile ſit, neque unquam niſi in conjunctione cum nomine ſubſtantivo uſurpetur, illud vero ſive *tjalmetebme* declinetur & abſolute ſæpe ponatur: ita e. gr. nunquam dicitur, *tjalmetebme almats*, ſed *tjalmetes almats*, homo cæcus:

m. fl. Deſſa åro altid indeclinabilia och kunna anſes för adverbia.

Af alla verba formeras et adjectivum negativum indeclinabile, når man ombyter infinitivi præſentis åndelſe på *et* til *ek*, *ak*, och den på *ot* til *ok*, ſom til ex. *takkak*, ogjord, af *takket*, göra. *Målſok*, oombytt, af *målſot*, ombyta. Dock åro deſſa ſnarare at anſe ſom participia negativa af ſina verba, ſom man kan ſe af conjugationerna.

Huru caſus brukas, hvilka i Lappſkan, ſå väl ſom i Finſkan, åro flere, än i andra ſpråk, vill man med ſå exempel viſa:

Nom. Attje påta, fadren kommer.
Gen. Attjen pardne, fadrens ſon. (fadren.
Dat. Attjai leb waddam, jag har gifwit åt
Acc. Attjeb wuoidnib, jag ſåg fadren.
Voc. Attje påte, kom far.
Abl. Attjeſt kullib, jag hörde af fadren.
Loc. Attjeſne wuoidnab, jag ſer hos fadren.
Med. Attjin tjuowob, jag följer med fadren.
Neg. Attjetak leb, jag är utan far.
Fact. Attjen kalkab tunji orrot, jag ſkal wara dig en far, ell. ſom en far för dig.
Pen. Kåret warai, ſtiga up på berget.

När åndelſerna *tebme*, *teme* och *tes* läggas til et ſubſtantivum, blir däraf et adjectivum privativum eller negativum, ſom til ex. *tjalme*, öga, *tjalmetebme* och *tjalmetes*, blind. Emellan deſſa bägge är den åtſkilnad, at det ſednare ej declineras och kan ej ſtå för ſig ſjelft utan et ſubſtantivum, men det förra, eller *tjalmetebme*, declineras och kan ſtå enſamt: ſåledes ſäger man ej, *tjalmetebme almats*, utan *tjalmetes almats*, en blind menniſka: ej heller, *mon leb tjalmetes*,

cus: nec *mon leb tjalmetes*, verum *mon leb tjalmetebme*, cæcus ſum.

metes., utan *mon leb tjalmetebme*, jag är blind.

Pronomina Perſonalia.

	Singularis.	Pluralis.
Nom.	Mon, *ego*, jag.	Mije, *nos*, wi.
Genet.	Mo, (*Auſtr.* mun) *mei*, min.	Mijen, mijan, mija.
Dativ.	Munji, munjen.	Miji, mijit.
Accuſ.	Mo, (*Auſtr.* monnob).	Mijeb, mijab.
Vocat.	*caret.*	*caret.*
Ablat.	Muſte, muſt.	Mijeſt, mijaſt.
Locat.	Muſne, mune.	Mijeſne, mijaſne, mijan.
Mediat.	Muina, muin.	Mijin, mijain.
Negat.	Muta, mota.	Mijatak, mijat.
Factiv.	Munjen *).	Mijen, mijan.

Dualis.

Nom.	Mâi, *nos ambo*, wi bägge.	*Ablat.*	Monoſt.
Genet.	Monon, mono.	*Locat.*	Monoſne, monoſn, monon.
Dativ.	Monoi, monoit.	*Mediat.*	Monoin.
Accuſ.	Monob, monnob.	*Negat.*	Monotak, monot.
Vocat.	*caret.*	*Factiv.*	Monon.

Todn, tu & *ſodn*, ille, eodem modo declinantur, ut e. gr. Nom. *todn*. Gen. *to*. Dat. *tunji*. Dual. *tâi*. Plural. *tije*. *Sodn*, ille. Gen. *ſo*. Dual. *ſâi*. Plural. *ſije* &c. Juxta dialectum Auſtralium dativus ſingularis eſt *monnos*, *todnos*, *ſodnos*, & accuſativus *monnom*, *todnom* &c.

Todn, du och *ſodn*, han, declineras på ſamma ſätt, ſom til ex. Nom. *todn*. Gen. *to*. Dat. *tunji*. Dual. *tâi*. Plural. *tije*. *Sodn*, han. Gen. *ſo*. Dual. *ſâi*. Plural. *ſije* m. m. I de ſödra Lappmarkerne brukas i dativo ſing. *monnos*, *todnos*, *ſodnos*, och i accuſativo *monnom*, *todnom* m. m.

In ſermone quotidiano hæc pronomina ſæpe abbreviantur, quando verbis ſubjunguntur, tuncque ſimul affirmativa ſunt, e. gr. *tetab-ma*, ſcio quidem, *mattab-tâ*, potes equidem, *pâta-ſâ*, veniet certo &c.

I dagligt tal abbrevieras ofta deſſa pronomina då de ſättas bak eſter verba, i ſynnerhet då man vill bejaka något, til ex. *tetab-ma*, jag vet nog, *mattab-tâ*, du kan väl, *pâta-ſâ*, nog kommer han, med mera.

Pronomina Demonſtrativa.

	Singularis.	Pluralis.
Nom.	Tat, *hic*, denne.	Tah, *hi*, deſſe.
Genet.	Tan.	Tai.

Da- *Da-*

*) Ganander.

Dativ. Taſſa, tas.
Accuſ. Tab, tabma.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taſte, taſt, tate.
Locat. Taſne, tane, tanne.
Mediat. Taina, tain.
Negat. Tabta.
Factiv. Tan.
Penetr. Tan, taſa.

SINGULARIS.

Nom. Tat, *ille*, den.
Genet. Tann.
Dativ. Taſſa, taſs.
Accuſ. Tabb, tabma.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taſte, taſſte, tatte.
Locat. Taſſne, tanne.
Mediat. Taina, tain.
Negat. Tabta, tabbta.
Factiv. Tann.
Penetr. Tann.

Tuot, iſte eodem modo declinatur.

Adjectio ſyllabica *ek*, quæ his pronominibus addita ſignificationem demonſtrativam intendit, in plerisque caſibus in *ka*, *ke* & *ak* mutatur, ſalva fere declinatione ipſius pronominis, ut patet ex ſchemate ſequente.

SINGULARIS.

Nom. Tatek, *hicce*, *hic idem*, juſt denne.
Genet. Tanke, tanka.
Dativ. Taſak.
Accuſ. Tabke.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taſtak, taſtek, tata.
Locat. Taſna, tadna.
Mediat. Tainak.
Negat. *caret.*
Factiv. Tanka.
Penetr. Tanka, taſak.

Dativ. Tait, taite, taiti.
Accuſ. Tait, taite.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taiſte, taiſt.
Locat. Taidne, taine, taiſne.
Mediat. Tai.
Negat. *caret.*
Factiv. *caret.*
Penetr. Tait, taite.

PLURALIS.

Nom. Tah, *illi*, de.
Genet. Tai.
Dativ. Tait, taite, taiti.
Accuſ. Tait, taite.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taiſte, taiſt.
Locat. Taidne, taine, taiſne.
Mediat. Tai.
Negat. } *caret.*
Factiv. }
Penetr. Tait, taite.

På ſamma ſätt declineras *tuot*, den där.

När ändelſen *ek* lägges til deſſa pronomina, ökar den bemärkelſen, men ändrar knapt declinationen vidare, än at den ſjelf i de fläſta caſus ombytes til *ka*, *ke* och *ak*, ſom man kan ſe af följande exempel.

PLURALIS.

Nom. Takah, *hi ipſi*, juſt deſſe.
Genet. Taika.
Dativ. Taitak.
Accuſ. Taitak, taitek.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taiſtak.
Locat. Taidna, tainak.
Mediat. Taika.
Negat. } *caret.*
Factiv. }
Penetr. Taitak, taitek.

Pronomina Interrogativa.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Kå, *quis*, hwilken?	*Nom.*	Kåh, *qui*, hwilka?
Genet.	Kån.	*Genet.*	Käi.
Dativ.	Kåſa, kås.	*Dativ.*	Kåita, kåit.
Accuſ.	Kåb.	*Accuſ.*	Kåita, kåit.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Kåſte, kåſt.	*Ablat.*	Kåiſte.
Locat.	Kåſne, kåne.	*Locat.*	Kåiſne, kåine.
Mediat.	Kåina, kåin.	*Mediat.*	Kåi.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	Kåita.
Factiv.	Kånen.	*Factiv.*	Kåinen.
Penetr.	*caret.*	*Penetr.*	Kåita, käita.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Kutte, *quis*, hwilken?	*Nom.*	Kutteh, *qui*, hwilka?
Genet.	Kutten.	*Genet.*	Kutti.
Dativ.	Kåſa.	*Dativ.*	Kuttit.
Accuſ.	Kutteb.	*Accuſ.*	Kuttit.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Kutteſt, kuſte.	*Ablat.*	Kuttiſt.
Locat.	Kuſne.	*Locat.*	Kuttin, kuttiſne.
Mediat.	Kuttin.	*Mediat.*	Kutti.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Kutten.	*Factiv.*	Kuttin.
Penetr.	Kutten, kutte.	*Penetr.*	Kuttit.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Mi, *quis*, *quid*, hwilken, hwad?	*Nom.*	Mah, *qui*, hwilka?
Genet.	Man, mann.	*Genet.*	Mai.
Dativ.	Maſſa, maſa.	*Dativ.*	Mait, maita.
Accuſ.	Mab.	*Accuſ.*	Mait, maita.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Maſte, maſt.	*Ablat.*	Maiſte, maiſt.
Locat.	Maſne, maſſne, manne.	*Locat.*	Maiſne, maine.
Mediat.	Maina, main.	*Mediat.*	Mai.
Negat.	Mata, matta.	*Negat.*	Maita. *Rarius.*
Factiv.	Mannen, maſſan, maſſas.	*Factiv.*	Mannen, main.
Penetr.	Maſa, maſſas.	*Penetr.*	Mait.

Pronominibus *kå* & *mi* interdum emphaſeos cauſſa in fine additur *tas*, quod, ut

Til *kå* och *mi* tillägges ibland för mera eftertryck en ändelſe *tas*, hvilken i några

ut ſchemate ſequente oſtenditur, in quibusdam caſibus immutatur, e. gr.

Singularis.	
Nom.	Kåtas.
Genet.	Kåntas.
Dativ.	Kåſas, kåſes.
Accuſ.	Kåbtas.
Vocat.	*caret.*
Ablat.	Kåſtes.
Locat.	Kåſnes, kånes.
Mediat.	Kåinas.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Kånenes.
Penetr.	*caret.*

Pronomini quoque *kutte* litera *s* additur, in nominativo & omnibus illis caſibus, qui in vocalem exeunt.

Adjectio ſyllabica *ke*, quando his pronominibus ſubjungitur, ſignificationem, non formulam declinationis pronominis mutat. Tunc non amplius ſunt interrogativa, *kåke* enim, *kutteke* & *mike* eſt aliquis. Illis caſibus, qui deſinunt in vocalem, interdum *k* tantum additur, abjecto *e*, ut *kuttek*, *kåſtek*, *kåſak*, *kåinak* &c. In illis vero caſibus, quorum ultima litera eſt *n*, *ek* ſæpius loco *ke* uſurpatur, ut *kåinek*, *kuttinek*, *mainek* &c.

några caſus ſå förändras, ſom man kan ſe af följande exempel.

Pluralis.	
Nom.	Kåhtas.
Genet.	*caret.*
Dativ.	Kåitas, kåites.
Accuſ.	Kåitas, kåites.
Vocat.	*caret.*
Ablat.	Kåiſtes.
Locat.	Kåiſnes, kåines.
Mediat.	Kåinas.
Negat.	*caret.*
Factiv.	Kåinenes.
Penetr.	Kåitas.

Til *kutte* lägges ock et *s* til, i nominativo och alla de caſus, ſom lyktas på en vocal.

När man til deſſa pronomina lägger åndelſen *ke*, förändras de icke i anſeende til declination, men väl til bemärkelſen. De åro ej då mera interrogativa, utan då betyder *kåke*, *kutteke* och *mike* någon. I de caſus, ſom lyktas på en vocal, fåttes ibland endaſt *k* til och *e* utelemnas, ſom *kuttek*, *kåſtek*, *kåſak*, *kåinak*, m. m. I de ſom lyktas på et *n* brukas oftare *ek*, i ſtället för *ke*, ſom *kåinek*, *kuttinek*, *mainek*, m. m.

Pronomina relativa.

Singularis.	
Nom.	Jukko *ſ.* juok, *qui*, hwilken, ſom.
Genet.	Juon.
Dativ.	Juoſa, juos.
Accuſ.	Juob.
Vocat.	*caret.*
Ablat.	Juoſte, juoſt.
Locat.	Juoſne, juone.

Pluralis.	
Nom.	Jukkoh, juoh, *qui*, hwilka.
Genet.	Juoi.
Dativ.	Juoite, juoit.
Accuſ.	Juoite, juoita, juoit.
Vocat.	*caret.*
Ablat.	Juoiſte, juoiſt.
Locat.	Juoiſne, juoine.

Me-

Me-

Mediat. Juoina, juoin.
Negat. Juota, juotta.
Factiv. Juon.
Penetr. Juoſa, juos.

Kutte, *mi* & interdum etiam *kå* relativa quoque ſunt. *Juoke*, unusquisque, ut *juok* declinatur, addita ſingulis caſibus ſyllaba *ke* & poſt vocalem ſola litera *k*, eodem atque ſupra monſtravimus modo.

Ut ſupra dictum eſt, pronomina poſſeſſiva non ſunt niſi genitivi pronominum perſonalium: dicimus e. gr. *mo pardne*, filius meus, *mija* vel *mijen manah*, liberi noſtri.

Pronomen *ets*, ipſe, varie declinatur, reſpectu perſonarum ego, tu, ille, e. gr.

SINGULARIS.

Nom. Mon ets, *ego ipſe*, jag ſjelf.
Genet. Mo etjen *ſive* etjen, etjenne.
Dativ. Etjeſan, allaſan.
Accuſ. Etjem.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtan.
Locat. Etjeſnan, etjenan.
Mediat. Etjeinan, etjinan.
Negat. *caret.*
Factiv. Etjenan.
Penetr. Etjeſan, allaſan.

SINGULARIS.

Nom. Todn ets, *tu ipſe*, du ſjelf.
Genet. Etjet.
Dativ. Etjeſat, allaſat.
Accuſ. Etjebt.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtat.
Locat. Etjeſnat, etjenat.
Mediat. Etjinat.

Mediat. Juoi.
Negat. Juoita. *Inuſitat.*
Factiv. Juoin.
Penetr. Juoite, juoit.

Kutte, *mi* och ibland åfven *kå* brukas ock ſom relativa. *Juoke*, hvar och en, declineras ſom *juok*, då man altid tillägger åndelſen *ke* och, efter en vocal, endaſt *k*, ſom man kan finna af det föregående.

Pronomina poſſeſſiva äro ej andra, än genetivi af pronomina perſonalia: ſåledes ſåger man, til exempel: *mo pardne*, min ſon, *mijen* eller *mija manah*, våra barn.

Pronomen *ets*, ſjelf, declineras olika, i anſeende til perſonerne jag, du, han, t. ex.

PLURALIS.

Nom. Mije etjeh, *nos ipſi*, wi ſjelfwe.
Genet. Etjeni, etjene.
Dativ. Allaſene, allaſani, etjeſeni.
Accuſ. Etjeme.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtane.
Locat. Etjiſnane, etjinane.
Mediat. Etjinane.
Negat. *caret.*
Factiv. Etjeneme, etjinane.
Penetr. Allaſene, allaſani.

PLURALIS.

Nom. Tije etjeh, *vos ipſi*, j ſjelfwe.
Genet. Etjete.
Dativ. Etjeſate, allaſate.
Accuſ. Etjebte.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtate.
Locat. Etjeiſnate, etjinate.
Mediat. Etjinate.

Negat. *caret.*
Factiv. Etjenat.
Penetr. Etjeſat, allaſat.

SINGULARIS.

Nom. Sodn ets, *ille ipſe*, han ſielf.
Genet. Etjes, alde.
Dativ. Etjeſas, allaſas.
Accuſ. Etjeba.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtas, etjeſtes.
Locat. Etjeſnas, etjenes.
Mediat. Etjeinas, etjines.
Negat. *caret.*
Factiv. Etjenes.
Penetr. Etjeſas, allaſas.

Negat. *caret.*
Factiv. Etjenote, etjenate.
Penetr. Etjeſate, allaſate.

PLURALIS.

Nom. Sije etjeh, *illi ipſi*, de ſielfwe.
Genet. Etjeſi, aldi.
Dativ. Etjeſaſe, allaſaſe.
Accuſ. Etjebſe.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtaſe.
Locat. Etjeiſnaſe, etjineſe.
Mediat. Etjinaſe, etjineſe.
Negat. *caret.*
Factiv. Etjineſe.
Penetr. Etjeſaſe, allaſaſe.

VERBORUM CONJUGATIO.

Verba tantum non omnia in infinitivi præſenti in *et* & *ot* deſinunt. Inde formatur indicativi præſens, mutatis *et* & *ot* in *ab* & *ob*; e. gr. infinit. præſ. *takket*; indicat. præſ. *takkab*: *tjuowot*, *tjuowob* &c. Reliqua te paradigmata conjug. verborum regularium docebunt.

Quia vero *leb* ſum verbum eſt auxiliare temporis præteriti verborum, tam activæ, quod notatu dignum, quam paſſivæ vocis, ejus conjugationem præmittere voluimus.

OM CONJUGATIONERNE.

Verba lyktas i infinitivi præſenti måſtadels på *et* och *ot*. Däraf blir indicativi præſens när man ombyter ändelſerna *et* och *ot*, til *ab* och *ob*; ſom, t. ex. infinit. præſ. *takket*; indicat. præſ. *takkab*: *tjuowot*, *tjuowob* m. m. De öfriga tempora kan man båſt inhämta af conjugationerne.

Men emedan *leb*, jag är, är verbum auxiliare til alla verborum præterita, ſå i activo, hvilket är märkvärdigt, ſom i paſſivo, will man låta deſs conjugation gå förut.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singulariter. Leb *ſive* mon leb, *ſum*, jag är.
Leh *ſ.* toda leh, *es*, du är.
Le *ſ.* ſodn le, *eſt*, han är.

Dual. (bägge äro.

Len *ſ.* mâi len *vel* lân, *nos ambo ſumus*, wi
Lepen *ſ.* tâi lepen *vel* lepet, *vos ambo eſtis*, j bägge åren.
Lepa *ſ.* ſâi lepa, *illi ambo ſunt*, de bägge äro.

Plural.

Lepe *f.* mije lepe, *nos ſumus*, wi äro.
Lepet *ſ.* tije lepet, *vos eſtis*, j åren.
Lâh *ſ.* ſije lâh, *ſunt*, de äro.

Præſens II:dum.

Singul. Mon leb orromen, *in eo ſum ut ſim*, jag håller på
Todn le orromen, (at wara.
Sodn le orromen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lân	orromen.	Mije lepe	orromen.
Tâi lepen		Tije lepet	
Sâi lepa		Sije lâh	

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon lijeb, *eram*, jag war.
Todn lijih *ſ.* lih, *eras*, du war.
Sodn lei *ſ.* li, *erat*, han war.

Dual.	*Plural.*
Mâi leimen *ſ.* limen.	Mije leime *ſ.* lime.
Tâi leiten *ſ.* liten.	Tije leite *ſ.* lite.
Sâi leika *ſ.* lika.	Sije lejen *ſ.* lijen.

Imperfectum II:dum.

Singul. Mon lijeb orromen, *in eo eram ut eſſem*, jag höll på
Todn lih | orromen. (at wara.
Sodn li

Dual.		*Plural.*	
Mâi limen	orromen.	Mije lime	orromen.
Tâi liten		Tije lite	
Sâi lika		Sije lijen	

Perfectum.

Singul. Mon leb orrom, *fui*, jag har warit.
Todn leh | orrom.
Sodn leh

Dual.		*Plural.*	
Mâi len	orrom.	Mije lepe	orrom.
Tâi lepen		Tije lepet	
Sâi lepa		Sije lâh	

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lijeb orrom, *fueram*, jag hade warit.
Todn lih | orrom.
Sodn li

Dual.		*Plural.*	
Mâi leimen	orrom.	Mije leime	orrom.
Tâi leiten		Tije leite	
Sâi leika		Sije lejen	

Futu-

Futurum.

Singul. Mon kalkab orrot, *ero*, jag ſkal wara.
Todn kalkah | orrot.
Sodn kalka |

Plural.

Mâi kalken
Tâi kalkabeten | orrot.
Sâi kalkaba

Dual.

Mije kalkabe
Tije kalkabet | orrot.
Sije kalkeh

IMPERATIVUS.

Singular.

Orrom, *ſim*, ware jag.
Orro, *es*, *eſto tu*, war du.
Orros, lekes *vel* lekus, *eſto ille*, *ſit*, ware (han.

Dual.

Orron, *ſimus*, låtom oß bägge wara.
Orroten, *ſitis*, waren i bägge.
Orroſkan *ſ.* lekuſkan, *ſunto illi ambo*, låt (dem bägge wara.

Pluraliter.

Orrob, *ſimus*, låtom oß wara.
Orrote, orrot, leket, *eſtote*, waren i.
Orroſe, lekuſka, *ſunto*, ware de.

CONJUNCTIVUS SIVE OPTATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon litjab, litjab, *ſim*, jag kan eller må wara.
Todn litjah, *ſis*, du må wara.
Sodn litja, *ſit*, han kan eller må wara.

Dual.

Mâi litjen, *nos ambo ſimus.*
Tâi litjabeten.
Sâi litjaba.

Plural.

Mije litjebe *ſ.* litjabe.
Tije litjabet.
Sije litjeh.

Præſens II:dum.

Singul. Mon litjab
Todn litjah | orromen, &c.
Sodn litja

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon lulib, lublub, *eſſem*, jag wore.
Todn lulih *ſ.* lubluh, *eſſes*, du wore.
Sodn luli *ſ.* lublu, *eſſet*, han wore.

Dual.

Mâi luluimen *ſ.* lulimen.
Tâi luluiten *ſ.* luliten.
Sâi luluikan *ſ.* lulikan.

Plural.

Mije luluime *ſ.* lulime.
Tije luluite *ſ.* lulite.
Sije lulun, lublun *ſ.* lulin.

Imperfectum II:dum.

Singul. Mon lulib orrot, *essem s. forem*, jag ſkulle wara.
Todn lulih orrot, *esses*, du ſkulle wara.
Sodn luli orrot, *esset*, han ſkulle wara.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lulimen	orrot.	Mije lulime	orrot.
Tâi luliten		Tije lulite	
Sâi lulikan		Sije lulin	

Perfectum.

Singul. Mon litjab orrom, *fuerim*, jag kan hafwa warit.
Todn litjah
Sodn litja } orrom.

Dual.	*Plural.*
Mâi litjen orrom *&c.*	Mije litjabe orrom, *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lulib orrom, *fuissem*, jag hade warit, *&c.*

Futurum.

Singul. Mon kalkatjab orrot, *fuero*, jag ſkal wâl wara.
Todn kalkatjah
Sodn kalkats } orrot.

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalkatjen	orrot.	Mije kalkatjebe	orrot.
Tâi kalkatjebeten		Tije kalkatjebete	
Sâi kalkatjeba		Sije kalkatjeh	

Alterum Futurum.

Sing. Mon kalkib
Todn kalki } orrot.
Sodn kalkai

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalkaimen *s.* kalkimen	orrot.	Mije kalkaime	orrot.
Tâi kalkaiten *s.* kalkiten		Tije kalkaite	
Sâi kalkaikan *s.* kalkikan		Sije kalkin	

INFINITIVUS MODUS.

Præsens & imperf. Orrot, *esse*, at wara.
Futur. Orrot kalket, *futurum esse*, at ſkola wara.
Gerund. Orron, orroten, med eller under det man är.
Supin. Orrotjet, orroman, til at wara.

Par-

PARTICIPIUM.

Præſ. Orroje, *ens, qui eſt*, den ſom är.
Præterit. Orrom, *qui fuit*, ſom har warit *).
Futur. Orrojaſſa, *futurus, qui erit*, den ſom ſkal wara.

CONJUGATIO EJUSDEM VERBI CUM NEGATIVO.

Præſens Indicativi.

Singul. Ib le, *non ſum*, jag är icke.
Ih le, *non es*, du är icke.
I le, *non eſt*, han är icke.

Dual.		*Plural.*	
Åhn Epen Åpah	le.	Epe Epet Åh	le.

Præſens II:dum.

Singul. Ib le
Ih le
I le | orromen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Ib lam, *non eram*, jag war icke.
Ih lam, *non eras*, du war icke.
I lam, *non erat*, han war icke.

Dual.		*Plural.*	
Eimen Eiten Eihæ	lam.	Eime Eite Åh	lam.

Imperfectum Secundum.

Singul. Ib lam
Ih lam
I lam | orromen.

Dual. Eimen lam orromen *&c.*

Plural. Eime lam orromen *&c.*

*) Eſt ſimul quaſi nomen ſubſtantivum a verbo formatum ipſumque actum vel ſtatum denotans, cujus locativus caſus eſt *orromen*, qui in hoc paradigmate bis occurrit. Cfr. præter. particip. paſſ. verborum regularium.

*) Detta är tillika ſåſom et nomen ſubſtantivum, ſom göres af verbum, och utmärker ſjelfva tilſtåndet eller förlöppet af et ting. *Orromen*, ſom här 2:ne gånger förekommer är locativus caſus häraf. Se præter. particip paſſiv.

Perfectum.

Singul. Ib le
Ih le | orrom.
I le

Dual.
Åhn
Epen | le orrom.
Åpah

Plural.
Epe
Epet | le orrom.
Åh

Plusquamperfectum.

Singul. Ib
Ih | lam orrom.
I

Dual.
Eimen lam orrom *&c.*

Plural.
Eime lam orrom *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalka
Ih kalka | orrot.
I kalka

Dual.
Åhn kalk
Epen kalka | orrot.
Åpah kalk

Plural.
Epe kalka
Epet kalk | orrot.
Åh kalk

IMPERATIVUS.

Singular.
Elom orro, *ne ſim*, ware ej jag.
Ele *ſ.* ale orro, *non eſto*, ware ej du.
Ellus *ſ.* ållus orro *ſ.* orrus.

Dual.
Ållon orro.
Ålloten orro.
Ålluſkan orro *ſ.* orrus.

Plural.
Ållob orro, *ne ſimus*, låt oß ej wara.
Elet *ſ.* alet orro, *non eſtote*, waren ej.
Ållus oro *ſ.* orrus, *non ſunto*, de ware icke.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Ib
Ih | litja.
I

Dual.
Åhn litja *&c.*

Plural.
Epe litja *&c.*

Præ-

Præſens II:dum.

Singul. Ib, Ih, I | litja orromen.

Dual. Åhn litja orromen *&c.*

Plural. Epe litja orromen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Ib, Ih, I | lulu *ſ.* lul.

Dual. Åhn, Epen, Ápah | lulu *ſ.* lul.

Plural. Epe, Epet, Áh | lulu *ſ.* lul.

Imperfectum II:dum.

Singul. Ib lulu *ſ.* lul orrot *&c.* *)

Dual. Eimen, Eiten, Eika | lulu orrot.

Plural. Eime, Eite, Áh | lulu orrot.

Perfectum.

Singul. Ib litja, Ih litja, I litja | orrom.

Dual. Åhn litja orrom *&c.*

Plural. Epe litja orrom *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Ib, Ih, I | lulu *ſ.* lul orrom.

Dual. Eimen lulu *ſ.* lul orrom *&c.*

Plural. Eime lulu *ſ.* lul orrom *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalkatja *ſ.* kalkats, Ih kalkats *ſ.* kalkatja, I kalkats | orrot.

Dual.

*) Vel contracte *orrolulu* &c.

Dual.		*Plural.*	
Åhn Epen Åpah	kalkats orrot.	Epe Epet Åh	kalkats orrot.

Alterum Futurum.

Singul. I kalkib
I kalkih
I kalkai | orrot.

Dual.		*Plural.*	
Åhn *ſ.* i kalkaimen I kalkaiten I kalkaikan	orrot.	I kalkaime I kalkaite I kalkin	orrot.

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & imperf. I orrot, *non eſſe*, icke wara.
Futur. I kalket orrot, *non futurum eſſe.*
Gerund. I orron.
Supin. I orrotjet, i orroman.

PARTICIPIUM.

Præſ. I orroje, *qui non eſt*, den ſom ej är.
Præt. Orrok, orroteke *ſ.* orrotkenna, *qui non fuit*, den ſom ej har warit.
Futur. I orrojaſſa, *non futurus*, *qui non erit*, den ſom ej ſkal wara.

Orrot, quando idem eſt ac manere, ab hoc paradigmate in quibusdam temporibus & perſonis recedit, e. gr.

När *orrot* betyder förblifva, blir det i några tempora och perſoner annorlunda conjungerat, til ex.

INDICATIVI PRÆSENS.

Singul. Orrob, *maneo*, jag förblifwer.
Orroh *ſ.* todn orroh.
Sodn orro.

Dual.	*Plural.*
Mâi orron.	Mije orrobe.
Tâi orrobeten.	Tije orrobete *ſ.* orrobet.
Sâi orroba.	Sije orroh.

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon lijeb.
Todn orroh *&* lih.
Sodn orroi.

Dual.

Dual.	*Plural.*
Mâi orroimen.	Mije orroime.
Tâi orroiten.	Tije orroite.
Sâi orroikan *ſ.* orroika.	Sije lijen *ſ.* orron.

Perfectum.

Mon leb orrom *&c.*

PRÆSENS CONJUNCTIVI.

Singul. Mon orrotjab.
Todn orrotjah *ſ.* orrots.
Sodn orrots.

Dual.	*Plural.*
Mâi orrotjen.	Mije orrotjebe.
Tâi orrotjeben *ſ.* orrotjebeten.	Tije orrotjebet.
Sâi orrotjeba.	Sije orrotjeh.

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon orrolim.
Todn orrolih.
Sodn orroli.

Dual.	*Plural.*
Mâi orrolulun.	Mije orrolime.
Tâi orroluluten.	Tije orrolite.
Sâi orroluluka *ſ.* orrolika.	Sije orrolin.

Imperfectum II:dum.

Mon lulib orrot *&c.* *).

Paradigma Conjugat. verborum regularium in *et.*

ACTIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſab, *amo*, jag åſkar.
Todn etſah, *amas*, du åſkar.
Sodn etſa, *amat*, hon åſkar.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſen.	Mije etſebe.
Tâi etſebeten.	Tije etſebet *ſ.* etſebete.
Sâi etſeba.	Sije etſeh.

*) Imperfect. indicativ. cum negativo, *idtjib orro* &c. Vid. infra *etſet.*

*) Imperf. indicat. med negativ. *idtjib orro*, m. m. Se *etſet.*

Præſens II:dum.

Sing. Mon leb etſemen, *in eo ſum ut amem, in amando occupatus ſum,*
Todn leh etſemen. (jag håller på älſka.
Sodn le etſemen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lân	etſemen.	Mije lepe	etſemen.
Tâi lepen		Tije lepet	
Sâi lepa		Sije lâh	

Imperfectum I:mum.

Sing. Mon etſib, *amabam*, jag älſkade.
Todn etſih.
Sodn etſi.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſimen.	Mije etſime.
Tâi etſiten.	Tije etſite.
Sâi etſika.	Sije etſin.

Imperfectum II:dum,

Sing. Mon lijeb
Todn lih | etſemen.
Sodn li *ſ.* lei

Dual.		*Plural.*	
Mâi leimen	etſemen.	Mije leime	etſemen.
Tâi leiten		Tije leite	
Sâi leika		Sije lijen	

Perfectum.

Sing. Mon leb etſam, *amavi*, jag har älſkat.
Todn leh | etſam.
Sodn le

Dual.		*Plural.*	
Mâi lân	etſam.	Mije lepe	etſam.
Tâi lepen		Tije lepet	
Sâi lepa		Sije lâh	

Plusquamperfectum.

Sing. Mon lijeb
Todn lijih *ſ.* lih | etſam.
Sodn li *ſ.* lei

Dual.

Dual.		*Plural.*	
Mâi leimen Tâi leiten Sâi leika	etſam.	Mije leime Tije leite Sije lijen	etſam.

Futurum.

Sing.		
Mon kalkab Todn kalkah Sodn kalka	etſet.	

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalken Tâi kalkabeten Sâi kalkaba	etſet.	Mije kalkabe Tije kalkabet Sije kalkeh	etſet.

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Etſom, *amem*, åſſe jag.
Etſe, etſoh, *ama*, åſſe du.
Etſes *ſ.* etſos, *amato ille*, åſſe han.

Dual.	*Plural.*
Etſon.	Etſob.
Etſoten, etſen.	Etſote *ſ.* etſet.
Etſoſka *ſ.* etſoſkan.	Etſoſe, etſus, etſes.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſitjab, *amem*, jag må åſſa.
Todn etſitjah.
Sodn etſits.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſitjen.	Mije etſitjebe.
Tâi etſitjebeten.	Tije etſitjebet.
Sâi etſitjeba.	Sije etſitjeh.

Præſens II:dum.

Singul.	
Mon litjab Todn litjah Sodn litja	etſemen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi litjen Tâi litjabeten Sâi litjaba	etſemen.	Mije litjabe Tije litjabet Sije litjeh	etſemen.

Imperfectum.

Singul. Mon etſalim *ſ.* lulib
Todn etſalih *ſ.* lulih | etſet.
Sodn etſali *ſ.* luli

Dual.

Mâi etſalimen *ſ.* lulun
Tâi etſaliten *ſ.* luliten | etſet.
Sâi etſalika *ſ.* luluika

Plural.

Mije etſalime *ſ.* lulime
Tije etſalite *ſ.* lulite | etſet.
Sije etſalulum *ſ.* lulun

Perfectum.

Singul. Mon litjab
Todn litjah | etſam.
Sodn litja

Dual.

Mâi litjen
Tâi litjabeten | etſam.
Sâi litjaba

Plural.

Mije litjabe
Tije litjabet | etſam.
Sije litjeh

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lulib *)
Todn lulih | etſam.
Sodn luli

Dual.

Mâi lulun
Tâi luluiten | etſam.
Sâi luluika

Plural.

Mije luluime
Tije luluite | etſam.
Sije lulun

Futurum.

Singul. Mon kalkatjab
Todn kalkatjah | etſet.
Sodn kalkatja

Dual.

Mâi kalkatjen
Tâi kalkatjebeten | etſet.
Sâi kalkatjeba

Plural.

Mije kalkatjebe
Tije kalkatjebet | etſet.
Sije kalkatjeh

Alterum Futurum.

Singul. Mon kalkib
Todn kalkih | etſet.
Sodn kalkai

Dual.

*) Loco *lulib* heic interdum *kalkam* uſurpatur, quod immobile manet, ut e. gr. *mon kalkam*, *tâi kalkam* &c.

*) I ſtället för *lulib* brukas här ibland *kalkam*, utan någon förändring, t. ex. *mon kalkam*, *tâi kalkam*, m. m.

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalkaimen	etſet.	Mije kalkaime	etſet.
Tâi kalkaiten		Tije kalkaite	
Sâi kalkaika		Sije kalkin	

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & Imp. Etſet, *amare*, at ålſka.
Futur. Etſet kalket, *amaturum eſſe*, at ſkola ålſka.
Gerund. Etſemin, etſen, *amando*, med at ålſka.
Etſeten, *in amando.*
Supin. Etſatjet, etſeman, *amatum*, til at ålſka.

PARTICIPIUM ACTIVUM.

Præſ. Etſeje, *amans*, den ſom ålſkar.
Præter. Etſam, *qui amavit*, den ſom har ålſkat.
Futur. Etſejaſſa, *amaturus*, den ſom ſkal ålſka.

PASSIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſetowab, *ſ.* etſetuab, *amor*, jag ålſkas.
Todn etſetowah, *ſ.* etſetuah.
Sodn etſetowa, *ſ.* etſetua.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſetuen *ſ.* etſetowen.	Mije etſetowebe.
Tâi etſetuebeten *ſ.* etſetowebeten.	Tije etſetowebet.
Sâi etſetoweba.	Sije etſetoweh.

Præſens II:dum.

Mon leb etſetowomen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon etſetowib, *amabar.*
Todn etſetowih.
Sodn etſetowi.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſetoweimen.	Mije etſetoweime.
Tâi etſetoweiten.	Tije etſetoweite.
Sâi etſetoweika.	Sije etſetowin.

Imperfectum II:dum.

Singul. Mon lijeb etſetowomen *&c.*

Perfectum.

Singul. Mon leb etſetowum *ſ.* etſetum, *amatus ſum.*
Todn leh | etſetowum.
Sodn le |

Dual. Mâi lân etſetowum *&c.*

Plural. Mije lepe etſetowum *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lijeb etſetowum *&c.*

Dual. Mâi leimen etſetowum *&c.*

Plural. Mije leime etſetowum *&c.*

Futurum.

Sing. Mon kalkab
Todn kalkah | etſetowet *&c.*
Sodn kalka

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Etſetowob, *amer*, bliſwe jag âlſtab.
Etſetowoh todn, *amator tu.*
Etſetowos, *amator ille.*

Dual.
Etſetowon mâi.
Etſetowoten tâi.
Etſetowoſka ſâi.

Plural.
Etſetowom mije.
Etſetowote tije.
Etſetowoſe ſije.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſetowotjab.
Todn etſetowotjah.
Sodn etſetowotja.

Dual.
Mâi etſetowotjen.
Tâi etſetowotjebeten *ſ.* etſetowotjeten.
Sâi etſetowotjeba.

Plural.
Mije etſetowotjebe.
Tije etſetowotjebet.
Sije etſetowotjeh.

Præſens II:dum.

Mon litjab etſetowomen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Mon etſetowolim *ſ.* lulib
Todn etſetowolih *ſ.* lulih | etſetowet.
Sodn etſetowoli *ſ.* luli

Dual.

Dual.		*Plural.*	
Mâi etſetowolimen *ſ.* lulimen		Mije etſetowolime *ſ.* lulime	
Tâi etſetowoliten *ſ.* luliten	etſetowet.	Tije etſetowolite *ſ.* lulite	etſetowet.
Sâi etſetowolika *ſ.* lulika		Sije etſetowolin *ſ.* lulin	

Perfectum.

Mon litjab etſetowum *&c.*

Plusquamperfectum.

Mon lulib etſetowum *&c.*

Futurum.

Mon kalkatjab etſetowet *&c.*

Alterum Futurum.

Mon kalkib etſetowet *&c.*

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & *imperf.* Etſetowet, *amari*, bliſwa âlſkad.
Perf. & *plusqu.* Etſetowum orrom.
Futur. Etſetowet kalket, *amatum iri.*

PARTICIPIUM PASSIVUM.

Præter. Etſem, etſetowum & etſetum, *amatus*, âlſkad.
Futur. Etſemes, etſemas, *amandus*, den ſom ſkal âlſkas.

Cum negativo verbum *etſet* hoc modo conjugatur.

När et nekнings-ord tilſättes, conjugeras *etſet* ſâledes.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. *) Ib etſe, *non amo*, jag âlſkar icke.
Ih / I | etſe.

Dual.		*Plural.*	
Âhn		Epe	
Epen	etſe.	Epet	etſe.
Âpah		Âh	

Præſens II:dum.

Singul. Ib / Ih / I | le etſemen.

Dual.

*) Pronomina perſonalia & omitti & adjungi poſſunt.

*) Pronomina perſonalia kunna både tilſättas och utelemnas.

Dual.
Åhn le etſemen &c.

Plural.
Epe le etſemen &c.

Imperfectum I:mum.

Singul. Idtjib etſe, *non amabam*, jag åſſkade icke.
Idtjih
Idtji | etſe.

Dual.
Eimen
Eiten | etſe.
Eika

Plural.
Eime
Eite | etſe.
Idtjin

Imperfectum II:dum.

Singul. Ib
Ih | lam etſemen.
I

Dual.
Eimen
Eiten | lam etſemen.
Eika

Plural.
Eime
Eite | lam etſemen.
Åh

Perfectum.

Singul. Ib le etſam, *non amavi.*
Ih
I | le etſam.

Dual.
Åhn le etſam &c.

Plural.
Epe le etſam &c.

Plusquamperfectum.

Singul. Ib lam etſam, *non amaveram*, &c.

Dual.
Eimen lam etſam &c.

Plural.
Eime lam etſam &c.

Futurum.

Singul. Ib kalka etſet, *non amabo*, &c.

Dual.
Åhn kalka etſet &c.

Plural.
Epe kalka etſet &c.

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Elom etſo, *ne amem*, åſſke ej jag.
Ele *ſ.* ale etſe, *non tu amato.*
Ellus *ſ.* ållus etſo *v.* etſus, *ille non amato.*

Dual.

Dual.	*Plural.*
Ållon etſo.	Ållob etſe, *ne amemus.*
Ålloten etſo.	Elet *ſ.* alet etſe.
Ålluſkan etſo *ſ.* etſus.	Ållus etſo *ſ.* etſus.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Ib etſitja.
Ih etſitja.
I etſitu.

Dual.	*Plural.*
Åhn etſitje.	Epe, Epet, Åh — etſitje.
Epen etſitje.	
Åpah etſitja.	

Præſens II:dum.

Ib litja etſemen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Ib, Ih, I — etſalulu *ſ.* lulu etſet.

Dual.	*Plural.*
Åhn *&* eimen, Epen *&* eiten, Åpah *&* eika — etſalulu *ſ.* lulu etſet.	Epe *&* eime, Epet *&* eite, Åh — etſalulu *ſ.* lulu etſet.

Perfectum.

Singul. Ib litja etſam *&c.*

Dual.	*Plural.*
Åhn litja etſam *&c.*	Epe litja etſam *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Ib lulu etſam *&c.*

Dual.	*Plural.*
Eimen lulu etſam *&c.*	Eime lulu etſam *&c.*

Futurum.

Singul. Ib, Ih, I — kalkatja *ſ.* kalkats etſet.

Dual.	*Plural.*
Åhn kalkatja *&* kalkats etſet *&c.*	Epe kalkatja *ſ.* kalkats etſet *&c.*

Alterum Futurum.

I kalkib
I kalkih | etſet *&c.*
I kalkai

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & imperf. I etſet, *non amare &c.*

PARTICIPIUM NEGATIVUM *).

Præſ. & præter. Etſek *&* etſetken *vel* etſetkenna, *non amans, & qui non amavit;* den ſom ej älſkar, den ſom ej har älſkat.

PASSIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Ib etſetowa *&c.*

Præſens II:dum.

Ib le etſetowomen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Idtjib etſetowo *&c.*

Imperfectum II:dum.

Ib lam etſetowomen *&c.*

Perfectum.

Singul. Ib le
Ih le
I le | etſetowum, *ſ.* etſek | leb
leh
le *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Ib lam etſetowum, *ſ.* etſek lijeb *&c.*

Dual. *Plural.*

Eimen lam etſetowum, *ſ.* etſek leimen *&c.* Eime lam etſetowum, *ſ.* etſek leime *&c.*

Futurum.

Ib kalka etſetowet *&c.*

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Elom etſetowo, *non amer.*
Ele *ſ.* ale etſetowo, *tu non amator.*
Ellus *ſ.* állus etſetowo *ſ.* etſetowos, *non amator.*

Dual.

*) Eſt & activæ & paſſivæ vocis.

*) Är lika både i aktivo och paſſivo.

Dual.		*Plural.*	
Ållon Ålloten Ålluſkan	etſetowo.	Ållob Elet *ſ.* alet Ållus	etſetowo.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Ib etſetowotja *&c.*

Dual.	*Plural.*
Åhn etſetowotjë *&c.*	Epe etſetowotjé *&c.*

Præſens II:dum.

Ib litja etſetowomen *&c.*

Imperfectum.

Singul.	Ib Ih I	etſetowolulu *ſ.* lulu etſetowet *&c.*

Perfectum.

Singul. Etſek litjab *ſ.* ib litja etſetowum *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Etſek lulib *ſ.* ib lulu etſetowum *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalkatja etſetowet *&c.*

Alterum Futurum.

Singul. I kalkib etſetowet *&c.*

INFINITIVUS.

Præſ. & *imperf.* I etſetowet *&c.*

Præteritum particip. paſſ. negativ.

Etſek & i etſetowum, *non amatus.*

Quædam ex his verbis in Paſſivo contrahuntur, & deſinunt in Infinitivo in *ot*, ut e. gr. *kullot*, audiri, a *kullet*, audire. *Paſſot*, aſſari, a *paſſet*. *Tåbdot*, ſentiri, a *tåbdet* &c. quæ Paſſiva eodem modo conjugantur, quo Activum verborum in *ot*.

Verba hujus Conjugationis diſſyllaba, quorum in penultima eſt *u*, (non *ui* & *uo*) paululum ab hoc paradigma-

Af deſſa Verba blifva ſomlige uti Paſſivo ſammandragne och åndas i Infinitivo på *ot*, ſåſom til ex. *kullot*, hóras, af *kullet*, hóra. *Paſſot*, ſtekas, af *paſſet*. *Tåbdot*, kännas, af *tåbdet*, m. fl. hvilka Paſſiva blifva conjugerade likaſom Activum af de Verba, ſom lyktas på *ot*.

De tvåſtafviga Verba på *et*, ſom hafva i fórra ſtafvelſen et *u*, (men ej *ui* och *uo*) afvika litet ifrån denna Conju-

 gation

mate in nonnullis Temporibus & Perſonis deflectunt. Exemplo rem illuſtrabimus: ab Infinitivi Præſenti *jukket*, bibere, fit

gation i viſſa Tempora och Perſoner, hvilket man vill med exempel viſa. Af Infinitivi Præſens *jukket*, dricka, blir

Imperfect. indicat. Activ.

Singul. Mon jukkih.
Todn jukkih.
Sodn jukkai.

Dual.	*Plural.*
Mâi jukkaimen.	Mije jukkaime.
Tâi jukkaiten.	Tije jukkaite.
Sâi jukkaika.	Sije jukkin.

Præſens Conjunctivi.

Singul. Mon jukkatjah.
Todn jukkatjah.
Sodn jukkata.

Dual.	*Plural.*
Mâi jukkatjen &c.	Mije jukkatjebe &c.

Imperativ. 2da perſ. Jukka.
Gerund. Jukkaten, *in bibendo.*

Præſ. indicat. paſſiv.
Jukkatowab & jukketowab &c.

Præſens conjunctivi.
Jukkatowotjah &c.

Præterit. particip. paſſiv.
Jukkatowum & jukkatum.

Præſ. indicativi cum negativo.
Ih jukka &c. *)

Præterit. participii negat.
Jukkak.

Idem faciunt nonnulla alia Verba, in quorum penultima eſt *a*: in his ſunt *takket*, *parget*, *kalket*, *tjadnet* & ex illis, quæ *o* habent, *ſokket*, licet *nokket*, *lokket*,

Några andra Verba med *a* i ſörra ſtafvelſen göra detſamma: häribland äro *takket*, *parget*, *kalket*, *tjadnet* ſamt, af de med *o*, *ſokket*, ehuru *nokket*, *lokket*, rät-

*) Nunquam non, in forma Negativa verborum, *e* finale in *a* vertitur, &, in Verbis eum *a*, in *e*.

*) Uti Conjugation med Negativo blir altid *e*, när det är den ſiſta bokſtafven, ändrat til *a* och, uti Verba med *a*, til *o*.

kõ, råkket & fere omnia reliqua diſſyllaba cum *o* & *å*, in modo allatis & pluribus Temporibus & Perſonis, in ſequenti quoque ſyllaba ament *o* aut *å*: Exempli gr. *råkket, lokket* habent in

råkket och måſt alla de öfriga tvåſtafviga ord med *o* och *å*, i de anförda och flera Tempora och Perſonæ, åfven hafva i den ſednare ſtafvelſen et *o* eller *å*. Til ex. *råkket, lokket* hafva uti

Indicativi præſenti:

Singul. Mon råkkåb, *rogo*, lokkob, *lego*.
Todn råkkåh, lokkoh.
Sodn råkka, lokka.

Dual.	*Plural.*
Måõ råkken, lokken.	Mije råkkåbe, lokkobe.
Tåi råkkåbeten, lokkobeten.	Tije råkkåbet, lokkobet.
Sõi råkkåba, lokkoba.	Sije råkkeh, lokkeh.

Præſ. II:dum. Mon leb råkkåmen, lokkomen *&c.*
Imperf. Sing. Mon råkkib, lokkib.
Todn råkkih, lokkih.
Sodn råkkõi, lokkoi *&c.*
Perf. Mon leb råkkåm, lokkom *&c.*
Gerund. Råkkåmin, lokkomin.
Præſ. indicat. neg. Ib råkkå, lokko *&c.*

De Verbis in *ot*.

Illa Verba, quorum Infinitivus in *ot* definit, ut *tjuowot, tjodtjot* &c. alteram conſtituunt Conjugationem, quæ tamen a priori vix, niſi in Imperfecto Indicativi Activi differt, & quod, loco vocalium ultimæ ſyllabæ *a, e* & *i*, heic reperias *o*, e. gr.

Om Verba på *ot*.

De Verba, ſom uti Infinitivo lyktas på *ot*, ſåſom *tjuowot, tjodtjot*, m. fl. utgöra den andra Conjugation, hwilken likväl ej vidare, ån i Imperfecto Indicat. Activi, är ſkiljaktig ifrån den förra, famt däruti, at man här har *o*, i ſtället för Vocalerna *a, e* och *i*, i ſiſta ſtafvelſen, ſåſom t. ex.

Activum.

Indicat. præſ. *Sing.* Mon ſwaſkob, *flagello*.
Todn ſwaſkoh.
Sodn ſwaſko.

Dual.	*Plural.*
Mõi ſwaſkon.	Mije ſwaſkobe.
Tõi ſwaſkobeten.	Tije ſwaſkobet.
Sõi ſwaſkoba.	Sije ſwaſkoh.

Præſens II:dum.
Mon leb ſwaſkomen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Mon ſwaſkob.
Todn ſwaſkoh & ſwaſkoih.
Sodn ſwaſkoi.

Dual.
Mâi ſwaſkoimen.
Tâi ſwaſkoiten.
Sâi ſwaſkoika.

Plural.
Mije ſwaſkoime.
Tije ſwaſkoite.
Sije ſwaſkon.

Perfectum.

Mon leb ſwaſkom &c.

Præſens indicativi paſſivi.

Mon ſwaſkotowab &c.

Præſens indicat. activ. cum negativo.

Ib ſwaſko, ih ſwaſko, i ſwaſko &c.

Particip. præterit. negat. Swaſkok &c.

Id obſervandum eſt, quando *dn* Vocalem primæ ſyllabæ Infinitivi ſequitur, literam priorem ſive *d* ſupprimi in Indicativo Activi in I:ma & II:da perſona ſing. Præſentis. In Imperfecto, præter I:mam & II:dam perſonam ſingular. & III:am plural. In Imperativo in II:da perſona ſingular. In Conjunctivo in omnibus Perſonis Præſentis & Imperfecti. In Infinitivo in Gerundio in *ten.* In Præſ. Paſſiv. & illis temporibus, quæ inde fiunt, & exprimi & omitti poſſe. In Negativa forma omitti in Præſenti & Imperfecto Indicativi & Conjunctivi, tam Activæ, quam Paſſivæ vocis; nec non in II:da perſona ſingularis & pluralis numeri Imperativi & in Præterito Participii. Exempli gratia, ab Infinitivis *adnet* habere, *lodnot* commutare & *tjadnet* ligare, in ſupra commemoratis fit *anab*, *lonob*, *tjanab*. *Ani*, *lonoi*, *tjanai*, *animen*, *lonoimen*, *tjanaimen*, *anite*, *lonoite*, *tjanaite* &c. *Ane*, *lono*, *tjana*. *Anitjab*, *lonotjab*, *tjanatjab* &c. *Aneten*.

Det år at märka, at, når *dn* följer på en Vocal i förſta ſtafvelſen i Infinitivo, blir det förra eller *d* utelemnadt i Indicativo Activi uti 1:ſta och 2:dra perſon. ſing. Præſ. I hela Imperfecto, undantagandes i 1:ſta och 2:dra perſon. ſing. och 3 plural. I Imperativo uti 2 perſon. ſingular. I Conjunctivo i hela Præſens och Imperfectum. I Infinitivo uti Gerundio på *ten*. I Præſ. Paſſivi och de Tempora, ſom däraf komma, kan det både utſättas och utelemnas. I Negativa Forma utelemnas det uti Præſ. och Imperf. Indicativi och Conjunctivi, både i Activo och Paſſivo. I 2:dra perſon. ſing. och plural. Imperativi och i Præterito Participii Negativo. Til ex. af Infinitivis *adnet*, hafva, *lodnot*, byta och *tjadnet*, binda, blir vid de ofvannämnde tilfällen *anab*, *lonob*, *tjanab*. *Ani lonoi*, *tjanai*, *animen*, *lonoimen*, *tjanaimen*, *anite*, *lonoite*, *tjanaite*, m. m. *Ane*, *lono*, *tjana*. *Anitjab*, *lonotjab*, *tjanatjab*, m. m. *Aneten*. *Ib ane*, *ib lono*, *ib tjana* m. m.

Par-

ten. Ib ane, ib lono, ib tjana &c. Particip. *anek, lonok, tjanak.* Excipiuntur tamen illa Verba, quæ a Svecana lingua derivantur, ut *udnot*, gratificari, *grudnot*, perpendere & *ſadnotet* affirmare &c.

Sunt etiam Adverbia declinabilia, ut e. gr. *kukken* longe, *kukket* ex longinquo, *kukkas* in longum, ad locum remotum &c. Per gradus ut Adjectiva comparantur definuntque in Poſitivo in *it, ikt*, in Comparat. in *but*, in Superlat. in *muſt, muſta.* Nomini Adjectivo dum additur terminatio *laka*, Adverbium fit, ut e. gr. *puorak*, bonus, *puoraklaka*, aliquatenus bene. &c.

Præpoſitiones fere Genetivum caſum tantum regunt, nam in reliquis ſupervacaneæ fiunt, quorum unusquisque ſimul quaſi includit præpoſitionem aliquam: ſcilicet Mediativus caſus præpoſitionem *cum:* Locativus *in:* Negativus *ſine* &c. Cum vero hæ ſimul exprimuntur, id per pleonaſmum fit &, ut oratio eo magis ſit perſpicua.

Conjunctiones *atja*, ut, & *abma*, ne, cum Pronominibus perſonalibus Verborum conjunguntur, ut e. gr.

Sing. Atjab & atjam, *ut ego*, på det jag.
Atjah & atjat.
Atjas.

Dual. Atjan mâi.
Atjebeten.
Atjaba.

Plural. Atjabe.
Atjabete.
Atjaſe, atjaſije.

Sing. Abmam, *ne ego.*
Abmah, ammata.
Abmas, abmaſa.

Dual. Amman mâi.
Abmabeten.
Abmaba.

Plural. Abmame, ammame.
Abmabet, ammabet.
Abma *vel* amma ſije.

Particip. *anek, lonok, tjanak.* De Verba, hvilka komma ifrån Svenſkan, ſom *udnot*, unna, *grudnot*, begrunda, *ſadnotet*, ſanna, m. fl. åro ifrån denna regel undantagna.

Adverbia åro til en del Declinabilia, ſom til ex. *kukken*, långt, *kukket*, långt ifrån, *kukkas*, långt bårt, m. fl. De compareras ſom Adjectiva, och lyktas på *it* och *ikt* i Poſitivo, i Compar. på *but*, i Superlat. på *muſt, muſta.* När man til et Adjectivum lägger åndelſen *laka*, blir däraf et Adverbium, ſåſom til ex. *puorak*, god, *puoraklaka*, tämmeligen väl, med mera.

Præpoſitionerne regera näſtan endaſt Genetivum, ty de öfriga Caſus behöfva dem ej, emedan præpoſitionerne där åro förut lika ſom inneflutna, ſå at Mediativus betyder *med:* Negativus *utan:* Locativus *uti*, m. m. När de tilfättas, ſker det endaſt til öfverflöd och för ſtörre tydelighet ſkull.

Conjunctionerne *atja*, på det, och *abma*, at icke, förenas med Pronomina perſonalia i Verbis, t. ex.

Uſum

Uſum temporum verborum linguæ Lapponicæ paucis his exemplis quodammodo oſtendam.

Mon etſab ſo kaiket waimoſt, ex animo illum amo.

Maite le todn takkemen? Mon leb tjalemen, quid jam facis? ſcribo.

Mon wuoidnib ſo, kåſſe ſodn li mannemen wuonai, videbam illum, cum in illo eſſet, ut in Norvegiam abiret.

Mangel leb kullam, jutte ſodn juo le påtam tokko, ja, jus lijeb aſtam, die lijeb ſo tjuowom, poſtea audivi, quod jam illuc pervenerit (pervenit), &, ſi temporis ſpatium habuiſſem (habueram), illum ſecutus eſſem (eram).

Ib tete, jus mattitjab påtet to luſa, ikken tete, maite todn litjab takkemen. Jus lulib tokko påtet, die tabb lulib ådtjot wuoidnet, neſcio, an ad te venire poſſim neque ſcio, quid facias. Illuc ſi venirem, illud viderem.

Ikka litjab autebut naute takkam, talle ib tete, jus kalkatjab wele tuoſtet tabb takket, ita licet antea fecerim, nunc neſcio, an amplius audeam (auſero) iſtud facere.

Pårråk leb mon udne, cibum hodie non ſumſi.

Takkak le anje tat pargo, infectum adhuc eſt hoc opus.

Katte etjebt, abma todn jårrå, caveto ne labaris.

Hålå munji, atjab tetet, dic mihi, ut ſciam.

Pluribus hac de re ſcribendi jam non eſt opportunitas. His igitur concludo mihique expeto arbitrium benignum Lectoris, cujus ſi quodammodo ſatisfecerim deſiderio, operæ pretium cenſeam.

Följande få exempel viſa huru Tempora verborum brukas i Lappſkan.

Mon etſab ſo kaiket waimoſt, jag älſkar honom af alt hjerta.

Maite le todn takkemen? mon leb tjalemen. Hvad håller du på at göra? jag ſkrifver.

Mon wuoidnib ſo, kåſſe ſodn li mannemen wuonai, jag ſåg honom, når han höll på at fara til Norrige.

Mangel leb kullam, jutte ſodn juo le påtam tokko, ja, jus lijeb aſtam, die lijeb ſo tjuowom, jag har ſedan hört, at han redan har kommit fram dit, och, om jag hade haft tid, hade jag följt honom.

Ib tete, jus mattitjab påtet to luſa, ikken tete, maite todn litjab takkemen. Jus lulib tokko påtet, die tabb lulib ådtjot wuoidnet, jag vet intet, om jag kan komma til dig, ej heller vet jag hvad du gör. Om jag ſkulle komma dit, ſå finge jag ſe det.

Ikka litjab autebut naute takkam, talle ib tete, jus kalkatjab wele tuoſtet tabb takket, faſtän jag kan hafva ſå gjort förut, vet jag ej nu, om jag ſkal våga at mera det göra.

Pårråk leb mon udne, jag har ingen ting ätit i dag.

Takkak le anje tat pargo, detta arbetet är ännu ogjordt.

Katte etjebt, abma todn jårrå, akta dig, at du ej faller.

Hålå munji, atjab tetet, ſåg mig, at jag må veta.

Här är ej tilfälle, at vidlyftigare utföra denna ſaken, utan jag ſlutar härmed, och ütber mig Låſarens blida omdöme. Har jag varit nog lyckelig at kunna fullgöra Hans åſtundan, räknar jag mig för mödan belönt.

JOH. J. ÖHRLING.

ABAROT, *v. n. audere*, våga ſig, bjuda til. Ib akta abaro, *ne audeo quidem*, jag bjuder icke en gång til.

ABE, *particula affirmativa & exhortandi*, et bejaknings- och upmuntrings-ord. Abe de le, *ita omnino eſt*, ja, ſå år det. Abe parga rouvo, *feſtina quæſo*, kåre ſkynda dig.

ABEJUS, *particula affirmat.* et bejaknings ord. Abejus tietab, *probe ſcio*, jag vet wål.

ABBES *vel* ABBES-KIRJE, *n. ſ. Liber elementaris A, B, C, D*, A, B, C Bok.

ABBESET, *v. n. exundare, ſuperfluere*, flöda öfver, rinna öfver. Kare abbes, *vas ſuperfluit*, det rinner öfver kårilet. Abbetet, *idem quod* abbeſet.

ABI, *Lyckſ. vide* Ape.

ABLEK *vel* ABLEM, *acquiſitum*, afvel, det man förvårfvar ſig. Etjen ablek le tatt, detta år min egen afvel, *hoc propria induſtria acquiſivi.*

ABLET, *v. a. acquirere*, afla, förvårfva ſig. Pargab mai ik ib mabke able, *laboro quidem nihil licet acquiram*, jag arbetar nog, ehuru jag ingen ting förvårfvar. Ib aibmot piebmob allaſen ablet, *cibum mihimet non valeo acquirere*, jag år intet i ſtånd at förvårfva mig födan.

ABLANET, *vox eccleſiaſtica, uſitatior eſt* ſakkanet, *vide infra.*

ABLETET, *idem ac* Sakketet, vuolgatet, *quæ vide infra.* Ableter, *apud Lyckſelenſes, negligere*, förſumma.

ABLETEBME, *n. a. vel* ABLETIS, *piger*, lat, ſom ingen ting förvårfvar. Abletis Tjåive, *otioſiſſimus homo*, en lat buk. Aptſa abletebme, *homo nullius occupationis*, en ſom ingen ting vil göra. Ableteb *vel* Ableteubbu, *compar. pigrior*, latare. Ableteubmus *vel* -tumus, *ſuperl. pigerrimus*, lataſt.

ABLETISWUOT, *n. ſ. pigritia*, låttja.

ABLETISLAKA, *adv. pigriter*, lataktigt.

ABMA, *conj. cauſſ. ne*, at icke. Abma tab takkat kalka, *ne id faciat*, at han intet må göra. Abmamis *idem ac* abma.

ABMAS, *vide* AMMAS.

ABMEL, *n. ſ. unicornis, monoceros*, enhörning.

ABNES, ABDNAS *vel* ABDNES, *n. ſ. materies ex qua quid fabricatur*, åmne. *Proprie de ligno, de quo quidquam fabricandum erit*, åmnes-ved. Abdnas muor, *idem.* Abdnas muoreit tjuoppet, *cædere ligna ad fabricandum deſtinanda*, hugga åmnes-ved. *Cum Derivatis proprie non niſi de materia lignea uſitata vox.*

ABDNASTET, *v. a. ligna cædere ad fabricandum idonea, rudimateriam ligneam parare.* Hugga åmnes-ved, tilvårka, til-yxa. Wadſob abdnaſtet, *eamus cæſum ligna ad fabricandum idonea*, låt oſs gå at hugga åmnes-ved.

ABNESTASTET, *Dimin. idem.*

ABNASTATJET, *v. a. incipere formare quidquam de ligno*, begynna at tilvårka.

ABNASTEJE, *n. ſ. rudis materiæ concinnator*, tilvårkare. Tjuorpes abdnaſteje, *indoctus faber*, en ohändig tilvårkare eller Snickare.

ABNESTEM, *rudis materiæ paratio*, tilvårkande, tillagning.

ABRADIJUS *vel Lyckſ.* ABRODIJES, *Stella veneris, lucifer*, morgonſtjerna. Ekketes abrodijes, *Stella veneris veſpertina*, aftonſtjerna.

ABRE, *n. ſ. pluvia*, rågn. Abre måke, *imber*, rågnſkur, ſlagrågn. Abre le påtemen, *ventura eſt pluvia*, det blir rågn. Abre måke kattjai, *deſcendit imber. Synonomum & apud Borealiores uſitatius.* Raſjo, *quod vide infra.*

ABRE KÅRÅTZ, *Lyckſ. picus*, hackſpik, *avis ſpecies.*

ABRES *vel* ABRELAKASATZ, *pluvioſus*, rågnaktig. Abres talke, *pluvioſa tempeſtas*, rågnaktig våderlek.

ABRETEKE, *ſine pluvia*, rågnlös.

ABROTET *vel* ABROT, *v. n. pluere*, rågna, *ſynom.* Raſjotet. Olkon talle abrota, *pluit foris*, det rågnar ute. Ikto abroi åbbå påiveb, *heri pluebat per totam diem*, i går rågnade det hela dagen.

ABROGÅTET, *v. n. pluere incipere*, börja at rågna. *Synon.* Raſjogåtet.

ABROTASTET, *v. n. Dimin. parvum pluere*, rågna ſmått, duſka, Abrotaſta unnanatji, *pluit pauliſper*, det rågnar litet ſmått. *Synom.* Dåinget.

ADDA, ADDAK, ADDOK, ADDES *vel* ADS, *nomen propr. virile.* Andreas.

ADDAM, ADHA *& Lyckſ.* ADDEM *vel* JADDEM, *n. ſ. medulla*, märg. Addamab niammaſtet, *medullam exſugere*, ſuga ut märgen: *Item: maciem inducere*, göra en mager. *Obſ.* Addam, *etiam appellantur oſſa pedum & crura Renonum & aliorum animalium eſculentorum, medulla referta.* Addamit tjåſket, *findere oſſa, quo poſſit erui medulla*, klyfva märg-ben.

ADDAMESNE, ADDAMIN, *quaſi* ADDAMI -SISNE *vel* -SIN. *In oſſibus, (ſubintellecta medulla) medulloſus, vel qui medullam in oſſibus habet, pingvis non tamen obeſus: de animalibus eſculentis.* Märg-fet, ſom har märg i benen, lagom fet. Såges om åteliga kreatur, *e. g.* Addamin le tatt påtſoi, *rangifer tam pingvis, ut eſui ſit idoneus. Obſ.* Addameſne, Addamin, *vicem ſupplet nominis adjectivi adpoſito ſemper verbo Sum, quod Lapponice dici-*

dicitur le; *omiſſo autem verbo Sum, adjective uſurpatur* adha, *e. g.* adha påtſoi, *Reno pinguior.*

ADHASMOUVET *vel* ADDASMOËT, *v. n. pingueſcere*, blifva fet, få mårg. Juo le adhasmouvum, *jam pinguior factus eſt*, han år blefven fet. *De animal. eſcul.*

ADHASMUTTET. *Dimin. idem.*

ADHASTUTJET, *v. n. pingueſcere*, blifva fet.

ADHATEBME *vel* ADDATEME, *n. a. macer*, mager. *Quaſi ſine medulla, nam* -tebme *vel* -teme, *in fine vocis, vicem ſupplet particulæ privativæ ſ. negativæ.*

ADDATES *vel* ADDETES, *n. a. Idem.* Addates pjårgo, *caro macilenta.*

ADDAN, *vel* ADDANES, *n. ſ. reſpiratio*, andedrågt.

ADDANADDET, *vel* ADDANUDDET, *v. n. dicitur de illo, qui graviori morbo afflictus ſpiritum ducere quaſi non valet & animam videtur eſſe exhalaturus*, kikna, fårlora andedrågten. Sutte pale addanaddi, *ſæpius illi reſpiratio intercludebatur.* Mo mana ikto addanaddi, *infans meus heri quaſi in agonè mortis erat*, låg likaſom i ſjåltåget.

ADDANET, *v. n. reſpirare, ſpiritum ducere*, andas.

ADDEGAR, *v. n. defectivum & inflectibile.* Idtjib addegar, *non obſervabam, non putaram*, jag gaf ej akt dårpå, kom det ej ihog.

ADET, *vel* ÅDET, *v. a. Lyckſ. vide* hadet.

ADEJE, *n. a. vide* hadeje.

ADELES ÅLMA, *vir nobilis, generoſus*, adelsman.

ADNATAKES, *n. a. vide* ANATAKES.

ADNARES, *n. ſ. vide* ÅDNÅRES.

ADNEM, *n. ſ. uſurpatio*, brukning, nyttjande. Tåſſjen adnem, *deſpectus*, fårakt.

ADNEMAS, *n. a. Lyckſ. qui teneri poteſt*, ſom kan hållas.

ADNET, *vel Lyckſ.* ANET, *v. a. habere, poſſidere*, hafva, beſitta. Adne tab kirjeb, *habeas hunc librum*, haf eller behåll denna boken. *Item Uſurpare, uti*, bruka, nyttja. Ets le todn tab adnam, *ipſe illo uſus es. Item, habere ſibi aliquem vel aliquid curæ*, låta ſig vårda om någon perſon eller någon ting. I ſodn mo ane aimolaka, *non ita juſtam mei gerit curam*, han vårdar ſig ej rätteligen om mig. *Item, æſtimare*, vårdera, ſkatta. I ſodn tab manneken ane, *nihili id facit*, han ſåtter ej vårde dårpå. Adnet puoren, pahan, tåſſjen, *in bonis, malis, pro nihilo ducere*, ſkatta fårgodt, fårondt, fåringen ting. Aimon adnet, *ſervare, non perdere*, hafva i behåll, icke fårlora.

ADNELET, *v. a. retinere, cohibere, refrenare*, hålla qvar, hålla tilbaka. Adnelet ålmab kapteſt, *de pallio virum retinere*, Adnelet herkeb, *refrenare renonem.*

ADNALASTET, *v. a. Dim. ab* Adnelet, *eſtque ejusdem ſignificationis.*

ADNEST, *adv. valde, haud parum*, tåmmeligen. Adneſt ſtuora ålma, *vir magnus ſatis*, tåmmeligen ſtor man.

ADNESTET, *v. a. Dim. a verbo* adnet, *quod vide ſupra.* hafva något litet. *Significat etjam apud Lyckſ. Opus habere*, behåfva, *pro quo tamen uſu magis receptum eſt*, tarbahet.

ADNETET *ſ.* ANETET, *v. a. tenere*, hålla, hålla uti. Anet tab kirjeb, *tene hunc librum. Item*, anetete mo budait, *ſervate præcepta mea.* Adnetowet, *paſſiv. teneri*, hållas.

ADNETATTET, *ſ.* ANETATTET, *v. n. haberi vel uſurpari poſſe, uſui idoneum eſſe*, kunna brukas, vara brukbar. *Item, facere ut aliquid uſurpetur*, låta någon ting brukas.

ADNETAPTA, *n. a. Lyckſ. vide* adneteke.

ADNETEM, *n. ſ. vox eccleſiaſtica.* Jubmelen pajas adnetem, *ſuſtentatio Divina*, Guds uppehållande.

ADNATUS, *ſ.* ANATUS *idem.*

ADNETS, *quaſi* adnetus, *n. ſ. Lyckſel. anſa*, handhåll.

ADNETEKE, *ſ.* ANETEKE, *n. a. qui non eſt tritus, novus, non uſurpatus*, ny, obrukad. Tat kapte le aneteke, *nunquam hoc pallium uſurpatum eſt.*

ADNO, *ſ. interdum apud Auſtral.* adnok, *n. adj. quibus quotidie & ſemper utimur, quæ nobis ſunt familiaria*, det man dageligen och ofta brukar. Adno karwo, *veſtes quotidianæ.* Mo adnok pardne le ſodn, *illum jam dudum ſuſcepi atque adoptavi filium.*

ADNOM, *n. a. attritus, quo diutius uſi ſumus*, brukad, nött. Juo le adnom kapte, *pallium hoc jam aliquantum tritum eſt.*

ADNOSTOM, *n. a. Dim. ab* adnom.

ADNOT, *pro* ADNETOWET, *paſſivum verbi* adnet, *quod vide ſupra.*

ADNOT, *v. a. petere*, begåra, *vide* anot.

ADTJEK, *adv. nuper*, nyligen. Iſke adtjek *vel* talle adtjek, *nuperrime*, nu nyſs. Adtjeklaka, *non ita multo ante, nuperius*, icke långeſedan.

ADTJEKJE, *n. a. nuperus, recens.* Adtjekje hawe, *recens vulnus*, nytt får. Adtjekje mana, *infans recens natus*, nyfödt barn.

ADTJA, ADTJABE, *vide* ATTJA.

ADTJO, *vide* STADTJO.

ADWERDO, *n. ſ. perſona*, perſon. *Vox apud Auſtraliores Lappones uſitatior.*

ADWOT, *v. a. Lyckſ. operire*, öfvertäcka, *vide* awet.

AGGE, *n. ſ. plumæ minutiſſimæ atque molliſſimæ, floccus*, fjun, ſmå dun. *Apud Borealiores uſitatius* nava, *quod vide infra.*

AGNA, *v.* AGNE, *n. ſ. paleæ*, agnar.

AH! *Interj. ah!* ack.

AHANES, *ſ.* AHNES, *vide infra* hanes.

AJ, *conj. copul. quoque, etjam*, ock, ockſå. *Nonnunquam duplicatur. e. g.* Påte todn aj aj, *veni tu quoque*, kom du ockſå.

AJAH? *adverb. interrog. quid?* hvad?

AIJA, *n. ſ. avus paternus vel maternus*, farfar, eller morfar. *Item, tonitru*, åſka, åſkedunder. Aija jutſa *vel* aija klibma, *Jupiter tonat*, åſkan går. *Ratio denominationis eſt, quod Lappones ſibi perſuaſum olim habuere tonitru eſſe ens vivum, in nubibus reſidens hominumque dicta optime audiens, & ſi quid mali de illo locuti fuerint vel quocunque modo illud offenderint, ſe ſui criminis nunquam non daturos pœnas: illam ob cauſſam ens illud vocarunt* aija *ſ. avum, ſcilicet ut ſanguine illis conjunctum ipſis faveat nihilque damni det. Fuere etjam Lappones, qui credidere tonitru ipſum eſſe Deum, qui dæmonem profligans cælisque expellens, adhibitis tormentis hunc excitaret fragorem; qua in ſua opinio-*

ne non multum ab antiquis Gothis diſcreparunt, quod probatur adagio Svecano: Toren och trollen, *atque Norvagico iſto:* Torden ſkyder efter troll. Aija, *etjam apellatur lapis grandiuſculus retibus piſcatoriis ad alterutrum vel utrumque finem appenſus, ne vi fluminis & ventorum auferantur;* krabbſten. Madderaija, *proavus*, farfars eller morfars fader. *vide infra.*

AJALADDET, *v. n. inſanire, impos animi eſſe*, vara galen, icke vid ſina ſinnen. Ajaladda åiveſt, *delirat*, han år hufvudſvag.

AJANEJE, *n. a. cunctator, qui res de die in diem differt*, en ſöler, ſom upſkjuter ſine göromål ifrån den ene dagen til den andra.

AJANEM, *n. ſ. impedimentum, mora*, hinder, drögsmål. Sardno mo ajanemeb, *dicas impedimentum meum*, Luc. 14: 18.

AJANES *vel* Ajenes, *n. ſ. idem.* Ajeneſen munji ſjaddi, *impedimento mihi factum eſt*, det blef mig til hinder. *Synon.* håpto, heretes.

AJANET, *v. n. impediri, commorari*, dröja, hindras. Maina ajanih? *quo impeditus fuiſti?* med hvad blef du hindrad. Akta kaik maina almats ajana, *perinde erit quid demumcunque factum fuerit homini negotii*, det år lika mycket hvad menniſkan får at göra eller ſyſla med.

AJANADDET, *v. n. frequ. Idem quod* ajanet.

AJANASTET, *v. n. Dim. paulum impediri*, hindras något litet.

AJANATJET, *v. n. incipere impediri, vel morari*, begynna at hindras, begynna at dröja.

AJETAKES, *n. a. quod non niſi cum impedimento peragi poteſt*, hinderlig, hinderſam.

AJETEKE, *n. a. non impeditus, nullis impedimentis obnoxius*, obehindrad, ſom år utan förhinder.

AJETET, *v. a. impedire, detinere*, förhindra. Sije ajetijen mo, *impedivere me*, de förhindrade mig. Abma kalkab ajetet to kukkeb, *ne te diutius detineam.* Ajetowet, *paſſ. impediri*, förhindras.

AJETEJE, *n ſ. morator*, förhindrare, en ſom gör hinder.

AJETEM, *n. ſ. impedimentum, quando quis aliquem impedit*, förhindrande.

AJETALLET, *v. n. tempus fallere, delectare ſe*, fördrifva tiden, roa ſig. Maina todn ajetallah, *quocum te delectas*, hvad roar du dig med.

AJATALLEM, *n. ſ. meditatio, deliberatio*, betraktelſe, öfvervågande. Ajatallemi påtib, *deliberationem ſuſcepi*, jag kom i betänkelſe.

AJATALLET, *v. a. deliberare, meditari*, öfvervåga, betänka ſig. Anoi aſtob ajatallet, *deliberandi tempus petebat.* Ajatallah puoriſt, *probe meditare*, bétänk dig väl. Paje mon anje ajatallab tab, *da mihi ſpatium ulteriorem hujus rei deliberationem ſuſcipiendi. Synon.* grodnot, *apud Auſtral. uſitatum.*

AJATALLEGÂTET, *vel* Ajatallagåtet, *v. a. inchoativum, incipere deliberare, deliberationem inchoare*, begynna at betänka eller öfvervåga.

AIBMOTET, *v. a. pollere, valere, poſſe*, förmå, orka. Ib aibmot tab takkat, *hoc facere non valeo*, jag förmår ej göra det. *Auſtralioribus* aimotet. Wek-

ketab kokte aibmotab, *pro virili juvo*, jag hjelper efter förmågan.

AIBMOTATJET, *v. inchoat. incipere valere vel poſſe*, begynna at förmå.

AIDE, *n. ſ. bene factum, beneficium, gratia inita*, välgårning, god gårning. Aitigi aiden tiete tunji tat puore ſjadda, *ob bene facta parentum hoc frueris bono*, detta goda har du för de välgårningar, ſom dine föräldrar hafva gjordt. Åutotz aideſt munji tab vaddi, *gratiæ antea initæ cauſſa id mihi dedit.*

AIDAGAS, *n. a. benignus, bonus*, benägen, god.

AIDESTET, *obedire, morem gerere, item venerari*, lyda, vörda. *Item deſinere*, uphöra. *Hinc derivata:* Aideſtem, *veneratio, obedientia*, dyrkan, lydnad. Aideſteje, *cultor*, dyrkare. Oaideſteje *vel* onaideſteje, *qui non veneratur, non obſequens.* Jubmelen oaideſteje, *qui Deum non colit, impius. Obſ. rarius occurrunt.*

AIDO, *n. ſ. via qua Lappones ſuis cum rangiferis commigrant*, boflyttningsväg med Renar.

AIDOTZ, *n. ſ. Dim. idem.*

AIDNES *ſ.* ÅIDNES, *n. a. ſanus*, ſund, friſk.

AJEK *vel* AJA, *n. ſ. fons aquæ de terra ebullientis*, ſpringekälla, kall källa. Aja tjatſe, *aqua fontana*, källvatten. Kårſok ajeken tjatſe, *frigidiſſimi fontis aqua, cui Synon.* jågna tjatſe, *aqua gelidiſſima.* Tjatſetis ajek, *fons aqua carens. Obſ. Lappones in Alpibus degentes aquam potant gelidiſſimam, ſiti urgente; idque faciunt licet ſudore vel maxime tempore æſtivo perfuſi ſint, nunquam tamen illos inde male ſe habere obſervavi. Phtiſis Pulmonalis atque Hectica non ſæpius apud illam gentem quam alibi occurrit; unde videre licet, quantum debeant conſuetudini, cum alii quicunque inſueti non ſine periculo inflammationis ventriculi & plurium aliorum malorum id facere poſſent, ut Medicis notum.* Ajekats, *Dim.*

AIKALASI, *n. ſ. indecl. & quaſi in penetrativo caſu. Meta, propoſitum*, föremål, åndamål. I kåſſek aikalaſi pâtet, *nunquam metam optatam contingere*, aldrig hinna til ſit föremål. *Obſ. Lyckſ. dicunt* aikalen *ſ.* aikalan.

AIKASWARAS, *ſi forte fuerit opus*, i alt fall, på vån och vara. Walde pednikit faronat aikaswaras, *ſume tecum pecunias, forte tibi illis opus erit.*

AIKE, *n. ſ. tempus*, tid. Aike le anje, *adhuc tempus eſt*, ånnu år tid. Kattet aikeb, *obſervate tempus.* Akten aiken, *ſemel*, på en gång. Mådden *vel* ſutten aiken, *pluribus vicibus, ſæpius*, flere gånger. Kallen aiken? *quoties?* huru många gånger. Puore aike *vel contracte* puoraik, *formula eſt ſalutandi, ave! proprie atque ad verbum: bonum tempus! (ſcil. opto)* god dag. Aike pale, *tempeſtivitas, juſtum tempus.* Aike palai pâtet, *tempeſtive venire*, komma i råttan tid. Sjättes aike, *tempus opportunum*, tjenlig tid. Aike pådda, *tempus ad capiendos piſces idoneum*, tjenlig tid at fånga fiſk. Aikai pâtet, *efficere valere*, komma til råtta med. Oaike, *n. ſ. tempus non idoneum*, otjenlig tid, otid. Oaikaſatje, *n. a. intempeſtivus*, otidig. Oaikot, *fieri intempeſtivum, non opportu-*

portunum eſſe, vara otjenlig, blifva otjenlig.

AIKASATZ, *n. a. temporalis*, timmelig. Aikaſatz puore, *bonum temporale*, timmeligt godt. Aikaſatz tarbeswuot, *neceſſarium temporale*, timmeligit behof. *Vox Eccleſiaſtica.*

AIKATALLET, *v. n. cunctari*, dröja, draga ut på tiden.

AIKETATTET, *v. a. negligere*, förſumma.

AIKES, *n. a. Lyckſ. tepidus*, ljum. Aikes tjatſe, *aqua tepida*, ljumt vatten.

AIKELET, *v. a. tepidare*, upvårma. Aikele låmeb, *tepida juſculum*, vårm up ſåppan. Aikelaſtet, *Dim. idem.*

AIKENET, *v. n. tepeſcere, tepefieri*, blifva varm. Juo le aikanum, *jam tepefactum eſt.* Aikeſtet, *ejusdem eſt ſignificationis & quaſi diminutivum ab* aikenet. Tje le aikeſtemen, *jam tepeſcere incipit, hæ voces Auſtrakieribus ſolum Lapponibus ſunt familiares. cfr.* Lågges, lågganet, *&c.*

AIKETET, *v. a. perficere, conſummare*, verkſtålla, fullånda. Juope le aiketam ja laitam, *jam dudum perfecit*, han har redan långeſedan fullbordat ſaken.

AIKOM, *n. ſ. propoſitum, conamen*, upſåt, föreſats. Suolles aikomeh, *inſidiæ clandeſtinæ.*

AIKOT, *v. n. fieri tempeſtivum*, blifva beqvåmlig, blifva tjenlig. Tje jaure aiko, *jam lacus ad piſcandum fit tempeſtivus. Item, decernere, conſtituere*, beſluta, ſåtta ſig före. Mon leb aikomen Jubmelen Buordai, *ad Cœnam Domini accedere conſtitui*, jag ärnar mig til Guds Bord. *Item, ſe gerere*, föra ſig up, ſkicka ſig. Aiko muina kokte valla todn ſitah, *utcunque libuerit tibi te in me geras*, ſkicka dig emot mig ſom du hålſt vill. Kåtja! kokte todn le aikom, *eho! quo te geſtiſti modo*, ſi! huru du har ſkickat dig. *Obſerva: dicitur etjam* åikom, åikot.

AILEK, *ſ.* Ailekes påiwe, *n. ſ. Dies Sabbathi*, Söndag. Ailekes, *apud Lyckſ. ſanctus*, helig.

AILES, *n. a. integer, illæſus*, hel, oſkadd. Kroppe ailes kaudneſowi, *illæſum repertum eſt corpus.* Kalle mo willai ailaſeh orrot kalkeh, *per me ſarta tectaque erunt. Item transl. ſanctus*, helig. Ailes Wuoigenes, *Spiritus Sanctus*, den Helige Ande. *Synon.* Paſſe.

AILESAPTA *ſ.* Aileſaptes, *n. a. Lyckſ. non ſanctus*, ohelig. *Melius dicitur* oailes *ſ.* onailes.

AILESLAKA, *adv. ſuncte*, på heligt ſått. Aileſikt, *idem.*

AILESTEM, *n. ſ. ſanctificatio*, helgelſe. *vox Eccleſiaſtica.* Wuoigenen aileſtemeſne, *in ſanctificatione ſpiritus.* Ailes takkem, *idem.*

AILESTET, *v. a. ſanctificare*, helga. Wai ſodn kalki tab aileſtet, *ut ipſam ſanctificaret, Eph. 5: 26.*

AILESTASTET, *v. a. Dim. idem.*

AILESTATJET, *v. a. incipere ſanctificare*, begynna at helga.

AILESTATTET, *facere ut ſanctificetur*, låta helga.

AILESTATTEM, *n. ſ. vide* Aileſtem.

AILESTATTEJE, *n. a. Sanctificator*, Heliggörare.

AILESTEJE, *idem.*

AILESTOWET, *paſſ. ab* aileſtet.

AILESWUOTA, *n. ſ. ſanctitas*, helighet. Aileswuoteſne, *in ſanctitate, Luc. 1: 75.*

AILE-

AILEWIESOT *ſ.* Ailewiſet, *v. a. valedicere*, taga affked, bjuda farvål. Ailewiſe attjabt, *valedicas patri tuo.* Atte mon ailevieſab taite, gutteh leh mo kåteſne, *ut valedicam eis, qui in domo mea ſunt.*

AIME, *n. ſ. acus ad conſuendas pelles idonea*, ſkin-nål, nål. *cfr.* Nalo, lapaſk.

AIMATS, *n. ſ. Dim. idem.*

AIMO, *n. ſ. ævum, ſtatus poſt mortem, ſeculum*, lång tid, den andre verlden, tid. Ekkewe aimo, *æternitas*, evighet. Tatt aimo, *hocce ævum ſ. hæc vita*, denna tiden eller lifvet. Mubbe aimo, *altera vita*, det andra lifvet. Jabmeki aimo, *ſtatus mortuorum*, de dödas rike. Paha aimo, *tempus perverſum*, ond tid. *Item, longum intervallum ſeu ſpatium*, långt afſtånd. Meretes aimo le taſte tokko, *ingenti iſtud hinc diſtat ſpatio*, det år ganſka långt dit härifrån. *Item, intemperies cæli*, oväder. *Item:* aimon orrot, *in ſalvo eſſe*, vara i behåll. Aimoit påtet, *rurſus in veniri*, (*dicitur de quacunque re amiſſa*) komma åter tilråtta igen. Kaudne le påtam aimoit, *inventa eſt res amiſſa.* Mangela aimon påtet, *ſero nimis venire, vel ut dicitur: poſt feſtum venire. Etjam interdum adjective uſurpatur, adpoſita particula negativa* I, *eſtque ejusdem ſignificationis ac malus: e. g.* I le ſodn aimo ålma, *malus ille eſt vir*, han år en elak karl. *Obſ. Lappones, antequam Chriſtianiſmi lux illis effulſerat, de ſtatu poſt mortem ſequentem habuiſſe perhibentur hiſtoriam: demortuos primum ad locum quendam intermedium migrare credidérunt, quem vocarunt* Jabmeki aimo, (*locum ſ. regnum mortuorum*) *ubi poſtquam ſub inſpectione cujusdam* Jabmem akka (*ſ. uxoris mortis*) *aliquamdiu permanſiſſent, innovatis corporibus ad* Radien *cëu Deum cæleſtem venturos, vel, ſi ſcelerati fuiſſent, in locum ipſis appellatum* Råtta aimo, *ad dandas flagitiorum pœnas.* Tuonen aimo, *infernum. Eſt quoque formula vituperandi & exſecrandi, e.gr.* Tuonen aimon ålma, *nullius frugis vir*, en lappris karl.

AIMO, *adv. admodum, non parum*, tåmmeligen. Aimo ſtuora, *ſatis magnus.* Aimo kukke, *admodum longe.*

AIMOLAKA, *adv. bene, juſte.* I ſodn aimolaka wieſo, *non ita bene vivit*, han lefver ej ſå väl. I ſodn aimolaka quoimenis tåmåte, *minus ſe juſtum proximo ſuo præbet.*

AIMOTES *vel* AIBMOTES, *adjective accipitur, & ſignificat, infinitum, immenſum*, oåndelig, ganſka lång. Aimotes maja le tatt, *immenſa illa eſt diſtantia*, det år en ganſka lång våg.

AIMOTET, *vide* aibmotet.

AIMOTUSJET, *v. n. in lucem rurſus provenire, reperiri. Dicitur de amiſſis quibusvis.* Åter komma til råtta igen. Nipe aimotuſji, *culter amiſſus inventus eſt.*

AIN, *conj. adhuc*, ånnu. *vide* anje.

AINA, AINE, *n. a. unicus*, en enda. Aine pardne, *filius unicus ſ. unigenitus filius*, enfödder Son. Aina appai pjejet, *fortiter urgere, efficaciſſime jubere*, med högſta alfvare påyrka, ganſka uttryckeligen befalla. Ainemus & -ſumus, *ſuperlat.* den endaſte.

AINAK, *n. ſ. unica filia*, enda dotter.

Item

Item adjective, ſimplex, enkel, enfaldig. Ainak laige, *filum ſimplex, non duplicatum*, enfaldt garn.

AINES, *n. a. peculiaris, præcipuus, neceſſarius*; beſynnerlig, nödvändig. Aines måkke, *negotium ſingulare & neceſſarium*, et beſynnerligit och angelåget årende. *Item adverbialiter: præprimis, perquam, maxime.* Aines tarbes, *perquam neceſſarius.* Påte aines, *veni obſecro*, kom åndteligen. Takka tab aines, *præprimis id facias. It.* Aines & aines kuit, *ſaltem*, åtminſtone. Aines kuit mo tjeti tab takka, *ſaltem mei gratia id faciet*, han gör det åtminſtone för min ſkull.

AINESIKT, AINESUKT, *adv. præſertim imprimis*, beſynnerligen, i ſynnerhet. *Interdum etjam* aineſå; *e. g.* Aineſå tatt kalka ſjaddet, *imprimis id fiet.*

AINESK, *n. a. unicus*, en enda. *Item, ſolus quisque*, någon allena.

AJOW, *n. ſ. nepos, neptis*, ſonaſon eller dottersſon, ſonadotter eller dottersdotter. *In plurali* ajoweh, *pronepotes*, barnabarn.

AIPAI, *adv. vix*, näppeligen. Aipai påtitja, *vix veniet*, han kommer näppeligen.

AIPANET, *v. n. evaneſcere, disparere*, förſvinna. Aipani kåti kaſkeſt, *e manibus quaſi fato quodam dilapſum eſt.* Det kom bort eller förſvann undan händerna. *In deterioribus ominibus Lappones habent ſubitam & improviſam evaneſcentiam, ſive amiſſionem cujuscunque rei vel utenſilium quorundam, niſi furti adfuerit ſuſpectio.*

AIPANEM, *n. ſ. actus evaneſcendi*, förſvinnande.

AIPANASTET, *v. n. Dim. paululum evaneſcere vel inconſpicuum fieri*, en liten ſtund förſvinna.

AIPANATJET, *v. n. inchoat. incipere disparere*, begynna at förſvinna.

AIPAHET, *v. a. Lyckſ. attente inſpicere vel contemplari*, noga påſe. Aipaha mo, *intente me adſpicit*, han gapar på mig.

AIPATET *vel* AIPETET, *v. a. venari aves, aves ad ſagittarium adpellere*, jaga foglar, drifva foglarna dit, dår ſkytten år. *Dicitur de avibus aquis innatantibus.*

AIPATATTET *vel* Aipedattet, *v. n. ſe adigi permittere*, låta ſig drifvas. *Solum de avibus.*

AIR, AIRA *vel* AIRE, *n. ſ. æs*, koppar. *It. ahenum*, koppar-kittel. *Interdum additur* kebne. *e. g.* Aira kebne, *cacabus æneus.* Stuora aira, *magnum ahenum*, ſtor koppar-kittel.

AIRO, *n. ſ. remus*, åra. Airoi fokket, *remis navigare*, ro. Airon ſaggem, *impulſus remorum*, år-tag, åre-drag.

AISET, *v. a. Lyckſ. accendere*, uptända. Aiſe tålleb, *fac ne intermoriatur ignis*, laga at ej eiden ſläcknar. Stuore aitob aiſime, *ſtratis lignis magnum injecimus ignem*, vi tände up en ſtor ſtock-eld.

AISELET, *v. a. frequ. majores excitare flammas, inflammare*, tända up en ſtörre eld. Aiſeli tålleb, *nimis æſtuantem accendit ignem*, han gjorde för ſtor eld.

AISANET, *v. n. ardere*, brinna, vara brinnande. Måre aiſani, *ira excanduit*, vreden blef håftig. *apud Lyckſ.*

AITA, *vide* Kyrko.

AITALDATTET, *v. a. oblivioni tradere*, förſumma, förglömma. *Syn. & affine* Ajaldattet, *quod vide.*

AITAR *ſ.* aiter, *n. ſ. poſſeſſor*, ägare. Mon leb tan aitar, *ejus ego ſum poſſeſſor*, jag är ägare deraf. Waldet baldelen aitaran radeb, *inconſulto poſſeſſore auferre*, borttaga emot ägarens vett och vilja. Kaiki åmi aitereh, *omnium rerum poſſeſſores.*

AITE, *n. ſ. repoſitorium, horreum*, viſthus, bod. Suoine aite, *fœnile*, hölada. *Syn.* Njalla, jibdno.

AITEGEH *vel* aitigeh, *n. ſ. pl. parentes*, föräldrar. Tållotz *vel* autaitegeh, *majores*, förfäder. Madder aitigeh, *idem.* Aitigi elme, *patria*, fädernesland. Aitigi ådnam *vel* aitigland, *idem.* Kuldelet kalkabe aitigitame, *morem parentibus noſtris geremus*, vi ſkole lyda våra föräldrar.

AITEM, *n. ſ. minatio*, hotelſe. *vide* aito.

AITEJE, *n. ſ. minax, qui minatur*, hotare, ſom hotar.

AITET, *v. a. minari*, hota. Jubmel aita pakkatet, *Deus minatur ſe pœnam inflicturum*, Gud hotar at ſtraffa.

AITESTET, *Dim. idem.*

AITEGÅTET, *incipere minari*, begynna at hota.

AITATALLET, *v. a. frequ. Idem quod* aitet. *Item paſſive:* aitatallib ſuſte, *minas mihi propoſuit*, jag blef hotad af honom.

AITO, *n. ſ. minæ, minatio*, hotelſe. Karra aitoh, *minæ graviores*, ſvåra hotelſer. Aitoiſt pallet, *minas metuere*, frukta för hotelſer. *Syn.* nitto. *Item apud Auſtral.* aito, *ignis acervo lignorum ſubjectus*, ſtock-eld.

AITATALLEM, *n. ſ. vide* aito.

AITO, *adv. adfir. atque etjam interrogativum addito* -kus *vel* -mak, et bejaknings- och åfven fråge-ord. Aito-kus todn tietah? *ſciſne? vel, eſtne verum te ſcire?* är det ſå at du vet? Aito påti! *ecce venit!* ſi han kom!

AITSEM, *n. ſ. obſervatio, animadverſio*, förnimmande.

AITSET, *v. a. animadvertere, comperire*, märka, förnimma, blifva varſe. Tie åſka aitſebe, *nunc demum comperimus*, nu förſt märke vi. Aitſei mo talla, *ſtatim me obſervabat*, han blef mig ſtraxt varſe. Idtjib aitſe, *non animadvertebam. Synon.* Wuopteſtet, *quod vide.*

AITSESTET, *v. a. Dim. idem.*

AITSEGÅTET, *v. a. inchoat. incipere comperire*, begynna at blifva varſe.

AITSEK *vel* aitſetak, *vel etjam apud Auſtral.* aitſetkenna, *adv. ex improviſo, inopinato*, oförmärkt. Aitſetak påti, *ex improviſo veniebat*, han kom oförmärkt. *Synon.* Edeleſt.

AIWE *vel* aiwa, *adv. valde*, ganſka, rått mycket. Aiwe mårak, *valde iratus*, rått ond. Aiwe puorak, *valde bonus.* Aiwatalle, *in inſtanti*, nu på ſtunden. Aiwemak? *eſt interrogativum, ob adjunctum encliticum* -mak: *e. g.* Aiwemak talle ſodn påta? *num hoc ipſo momento venturus eſt?* månn tro han kommer ſtraxt?

AIWEKATS, *n. a ſingulus, ſingularis, notiſſimus*, ſärſkild, enſtaka, vetterlig. Aiwekats kerke, *lapis ſolitarius & notiſſimus.*

AIWEKO, *vel* aiwako, *quaſi, tanquam*, likaſåſom, ſåſom. Aiweko råkto

ſjad-

ſjaddali, *quaſi jure id fieret*, ſåſom det ſkulle ſke med råtta.

Aiwo, *n. ſ. acies*, ågg. Nipen aiwo, *acies cultri*, knifsågg. I le mo akſjo aiwon, *mea non ſatis eſt acuta ſecuris*, min yxe år ej nog hvaſs. *Syn.* autjo.

Akard, *n. ſ. cœmeterium*, kyrkogård. *Uſitatius eſt* kyrkogarde, *quod vide.*

Ake, *n. ſ. ætas. v.* ikå.

Ake, *n. ſ. floccus, flocci*, fnaſk på kläder. Akit karwoiſt njamaſtet, *in veſte floccos legere.*

Akeltje, *n. ſ. pinus exarida*, torr tall. *Synon.* ſårwe.

Aker, *n. ſ. ager*, åker. *vide* pålto. Maktes aker ſjadda? *ut vigent agri?*

Akest *vel* akeu, *adv. ſemper, continue*, altid, ouphörligen. Akeu nau takka, *ſemper ita facit*, han gör ſå altid. Mo kaſka akeſt, *me ſemper & continue increpat.*

Akio, *vide* kerres.

Akk, *n. a. prægnans, fœtus*, kreatur ſom år med kalf, drågtigt. Akka ſmala, *ovis fœta*, lambdigert får. Akk aldo, *vacca rangiferina vitulo fœta.*

Akka, *n. ſ. uxor*, huſtru. *Synon.* niſun. Sodn le mo akka, *uxor mea illa eſt*, hon år min huſtru. *Item: avia*, fars eller mors mor. Påſſjo akka, *vide* påſſjo.

Akkats, *n. ſ. Dim. Idem. Eſt blandientis addito pronomine ſuffixo* am. *e. g.* Akkatjam, *mi uxor cariſſima.*

Akkakuts, *n. ſ. anus, vetula*, en gammal qvinna. Fuonos akkakuts, *anus mala & moroſa.* Kaiwes akkakuts, *anus delira.* Akkakutji ſuptſeſit paja orrot, *miſſas facias aniles nugas.*

Akkakuts-lakats *vel* akkakutslakaſats, *n. a. anilis*, kåringaktig. *Eſt compoſitum ab* akkakuts *&* -lakats *vel* lakaſats, *quod vocibus ſuffixum qualitatem quandam denotat, ut apud Latinos terminatio in -oſus vel -ax, & Sveticum iſtud* -agtig.

Akkalakko, *n. ſ. matris amita*, moders faſter.

Akke, *n. ſ. herbæ graminaque copioſe creſcentia*, ymnig gråsväxt.

Akkeland, *n. ſ. paſcua herbis graminibusque læta*, gråsrika betesmarker. Akke-ådnam. *Idem.*

Akker, *n. ſ. nomen chartæ luſoriæ. Treſle aux cartes*, klöfver i kort.

Akkow, *n. ſ. nepos, neptis*, ſonaſon, dottersſon, ſonadotter, dottersdotter.

Aks, *n. ſ. ſpica*, ax. Tjåggegåtin akſit, *incipiebant colligere ſpicas, Matth. 12: 1.*

Akse, *n. ſ. cornua rangiferi una cum cranio*, Rens hufvudſkål tillika med hornen. *Interdum* hakſe.

Aksetet, *v. a. inſidiari, item: obſervare*, lura på någon, noga akta på. Akſeti mo, *inſidiis me petebat.*

Aksetem, *n. ſ. inſidiæ*, förſåt. Suolle akſetemeh, *inſidiæ clandeſtinæ. Act. 23: 30*

Aksatallet, *v. a. frequ. Idem atque* akſetet. Jukko akſatallin mo, *qui inſidiabantur mihi. Act. 20: 19.*

Aksatallem, *n. ſ. obſervatio, exploratio*, utforſkning. Akſatallem ſaje, *locus ubi quid exploratur, obſervatorium. Item: inſidiæ*, förſåt.

Aksatalleje, *inſidiator, explorator*, förſåtmakare, utforſkare.

Aksjo, *n. ſ. ſecuris*, yxa. Akſjob ſajet, *acuere ſecurim*, hvåſſa yxen. Akſjo nauta, *manubrium ſecuris*, yxeſkaft. Akſjot- *vel* akſjoteke, *ſine ſecuri.* Muor

akſjo, *ſecuris ad cædenda ligna opportuna.* Wiårem akſjo, *ſecuris ad quidquam fabricandum idonea*, tålgyxe.

AKT, *vel* Akta, *n. a. unus*, en. *Nomen numerale.* Akta mubbe, *multi, innumerabiles*, många, oråkneliga. Akta kåbba, *alteruter*, endera: *apud Boreal. uſitatius* juobba kåbba. Aktet ſtadeſt mubbai, *ex una urbe in alteram.* Akta kaik, *perinde*, lika mycket, lika godt.

AKTATS *vel* aktatje, *n. a. unus vel alter, pauci*, en eller annan, några få. Aktatjeh påteh, *perpauci veniunt.*

AKTEN, *adv. declinab. una*, tilſammans. Akten mannet, *una proficiſci.* Akten wieſot, *una vivere, convivere.* Aktefn *vel* aktefne, *idem. Dativus* akti *vocibus præpoſitus vel poſtpoſitus ſignificat con-* e. g. Akti påtet *vel* påtet akti, *convenire, congredi*, komma tilſammans. Tjåggetum akti *vel* akti tjåggetum, *collectus. Item:* akti, *ſemel*, en gång.

AKTAIN, *n. a. ſolus*, allena. Mon leb aktain, *ſolus ſum.*

AKTALAKA, *adv. uno eodemque modo*, på et och ſamma ſätt.

AKTALAKATS, *vide* Lakats.

AKTALATS *vel* aktelats, *n. a. unicus, ſimplex*, en enda, enfaldig. Kolmaktalats, *Trinus*, Treenig.

AKTASATSWUOT *ſ.* Aktalatswuot, *n. ſ. Unitas*, Enhet. Kolmaktaſatswuot, *Trinitas*, Treenighet. *Vox eccleſiaſt.*

AKTASATTET, *v. a. non niſi unum qualibet accipere vice*, få en hvarje gång. *Obſ. Lappones hac voce utuntur, quando de captura piſcium loquuntur.*

AKTAMADDOS, *n. a. æquabilis*, jämn, jämnlik. Aktamaddos aſſai, *æquabili craſſitie gaudens*, jämntjock.

AKTANADDET, *v. n. conjungi, copulari*, ſammanfogas.

AKTEK, *aliquis*, någon. Jus aktek påta, *ſi quis venit.* I aktek, *nullus*, ingen. *Synon.* kuttek.

AKTET, *n. a. continuus, non varians*, beſtåndig, oförändrad. Aktet pjågga, *ventus continuus.*

AKTETET, *v. a. in unum redigere, conjungere*, förena.

AKTETEM, *n. ſ. conjunctio*, förening.

AKTETEJE, *n. a. qui conjungit*, förenare.

AKTJAS, *n. ſ. anguſtiæ*, trångmål. Aktjaſi påtet, *in anguſtias venire.*

AKTJÅSTET, *v. a. in partes ſecare*, flycka ſönder. *apud Auſtral.*

AKTOK, *n. a. ſolus*, enſam. *vide* Aktain.

AKTWUOT *vel* Aktokwuot, *ſolitudo, viduitas*, enſamhet. Aktwuotinan, *in ſolitudine mea.*

AKTWÅRADET, *v. a. curare*, bry ſig om, vårda ſig om. Ib aktwårat tab, *non curo iſtud.*

ALAIST, *n. a. nudus*, naken. *Synon.* puodſos.

ALANA, *vide* Stikko.

ALAP, *n. ſ. emberiza nivalis*, ſnöſparf. *Aviculæ ſpecies. Synon.* ſlettek.

ALAS, *cum conjunctionis particula* jutte. *Quia, quatenus*, efter ſom. Jutte alas leh waddam, *quatenus dediſti. Quando autem adverbio* käſſe *adponitur, ſignificat:* Demum, *tandem*, omſider, ånteligen. e. g. Käſſe alas måratowa te le wuoudnai, *terribilis eſt quando demum iraſcitur.*

ALAS, *adv. verſus occidentem*, väſterut, emot

emot våſter. Wuolgi alas, *in occidentem ivit*, han for til våſtern.

ALAT, Alat-pjägg *vel* Alatak, *n. ſ. zephyrus*, våſtanvåder.

ALESTET, *v. n. verſus occidentem ire vel migrare*, fara våſter-ut, flytta våſter-ut. Pâtſoli alesteh, *rangiferi in occidentem tendunt.*

ALESTASTET, *v. n. Dim. Idem.*

ALESTATJET, *v. n. occidentem petere incipere*, begynna at fara til våſtern.

ALESTEM, *n. ſ. migratio in occidentem*, flyttning til våſter.

ALATET, *v. n. procreari, propagari*, alſtras, fortplantas. *Non niſi de animalibus. Affinis eſt vox Veſtrob.* ålas, *idem.*

ALBANEM, *n. ſ. imminutum pretium*, förringadt pris. *Oppoſ.* Quordno.

ALBANET, *v. n. vide* Albot.

ALBANIKT, *adv. inepte, inſulſe*, på obehagligit och förtreteligit ſått. Aiwe ko albanikt, *quaſi in offenſionem.*

ALBAS, *n. ſ. vide* Allpeſk.

ALBEDASTET *ſ.* Albedeſtet, *v. a. minori pretio vendere*, fålja för båttre köp, gifva köp. *a nomine*

ALBES, *n. a. vilis, quod exiguo pretio comparari poteſt*, af ringa pris, billig. Albes jato le talle, *farina nunc vili emitur pretio.*

ALBESWUOT, *n. ſ. exiguitas pretii*, lågt pris, ringhet i pris.

ALBET, *adv. minimo pretio*, för ringa värde.

ALBETEM, *n. ſ. contumelia, blaſphemia*, förſmådelſe, hådelſe. *Albetem wuoigenen wuoſt, Blaſphemia in Spiritum Sanctum. Vox Eccleſiaſt.*

ALBETET, *v. a. blaſphemare, irridere*, förſmåda, begabba. Tat albeta Jubmeleb, *hicce Deum blaſphemat.* Tijen tieti albetua Jubmelen name, *nomen Dei per vos blaſphematur, Rom. 2: 24. Proprie: Pretium imminuere, de pretio detrahere*, förminſka vårdet, förringa. *Hinc*

ALBETATJET, *v. a. incipere pretium imminuere*, begynna at förminſka vårdet.

ALBETEJE, *n. a. illuſor, irriſor*, beſpottare, förſmådare. Albetakes, *idem.*

ALBETES, *n. ſ. vide* Albetem. Jukko hâla Jubmelen albeteſit, *qui blaſphemias in Deum loquitur, Luc. 5: 21.*

ALBETESLAKA, *adv. contumelioſe*, förſmådeligen.

ALBME, Albmot, Albmogâtet. *vide* Alme.

ALBOT, *v. n. minoris pretii fieri. vileſcere*, blifva af ringare vårde, af båttre köp. Salte le talle timatjeſt albom, *viliori pretio nunc ſal emitur quam ſuperiore anno.*

ALBOGÂTET, *v. n. incipere minori pretio vendi, vileſcere incipere*, börja at falla ifrån ſit förra vårde.

ALBOSTET, *v. n. Dim. verbi* Albot.

ALDANEM. *n. ſ. appropinquatio*, annalkelſe. Jabmemen aldanem, *appropinquatio mortis.*

ALDANET, *v. n. appropinquare*, tilſtunda, nalkas. Kâſſe ſije aldanien Jeruſalemi, *cum appropinquarent Jeruſalem.*

ALDANASTET, *v. n. Dim. Idem.*

ALDANATJET, *v. n. incipere appropinquare*, begynna at nalkas.

ALDANATTET *vel* Aldanaddet, *v. n. Dim. Idem quod* aldanet.

ALDE, *pronom. ipſius*, hans; *eſt enim genitivus caſus carens nominativo.* Alde

wuoxa, *bos illius*, hans oxe. Mi alde le, *quæ illius ſunt*, det honom tilhôrer. *Dativ.* allaſis, allaſes *ſ.* allaſas, *ſibimet*, åt ſig ſjelf. Allaſis ådtjotet, *ſibi acquirere. vide infra in* allaſan.

ALDEKES *ſ.* aldek, *n. ſ. fulgur*, blixt, ljungeld. Aldek åſa, *fulgur emicat*, det ljungar. Kåſſe raïde ſjadda te aldek åſa, *jove tonante fulgura emittuntur. Synon.* atja tåll.

ALDER, *n. ſ. ætas*, ålder. *Svec. orig. Item adv.* I alder, *nunquam*, aldrig. *vide* Kåſſek.

ALDES *vel* Alda, *n. ſ. gratiæ*, *grates*, tackſäjelſe. Lekoten aldes, *gratias vobis agimus*, hafven tack. Lek aldes, *gratias ago tibi*, du ſkal hafva tack.

ALDESTET, *v. a. gratias agere*, tacka.

ALDET, *v. a. operire*, *contegere*, betâcka, ôfverhôlja. Sadde le aldam pajelt, *ſabulo contectum eſt.*

ALDO, *n. ſ. vacca rangiferina*, Renko, waija. Meſe aldo, *vacca rangiferina fœta*, drâgtig Renko.

ALDOH, *n. ſ. ita appellantur fluctus procellam in alio maris loco ortam atque ſenſim appropinquantem præſagientes*, lugn-ſvall, ſom upkommer nâſt fôre inſtundande ſtormvåder.

ALE *vel* ele, *noli*, paſs på, låt blifva. Sittah jålla ele, *te nolente volente.* Siten alen, *idem, apud Auſtral.*

ALEH *vel* Aloh, *n. ſ. pl. deſerta*, ôdemark, ôkn. Aloi newton le, *oberrat in deſertis. De Renonibus.*

ALEH, *n. ſ. vel apud Auſtr.* Alie. *Pali minuſculi ad latera tentoriorum Lapponum appoſiti, quibus veſtes vel ſuppellectilia alia deponuntur*, pinnar vid ſidorne af en Lapp-kâja, at hânga klåder och annat uppå.

ALES, *vide* Allâs.

ALETET, *volare, cum derivatis in* haletet.

ALFAROS, *adv. in perpetuum*, fôr all tid, beſtåndigt. *Forte a Weſtrob.* alt fôr et, *& contracte* altfrett, *idem.*

ALFWAR, *n. ſ. res ſeria*, alfvare. Alfwarwuot, *idem, Svet. orig.*

ALGE, *interdum* algas, *n. ſ. filius*, ſon. So alge, *filius ejus.* Algepele, *privignus*, ſtjufſon. Algeteme *vel* algetebme, *cui nullus eſt filius natus*, ſom ej hafver någon ſon.

ALGEJE, *qui quidquam inchoat, inſtructor*, den ſom bôrjar med något, inråttare.

ALGEM, *n. ſ. vide* Algo.

ALGET, *v. a. inchoare, incipere*, begynna. Sije algin kaikeh ſwikkeſtet, *incipiebant omnes ſe excuſare*, de begynte alle at urſâkta ſig.

ALGESTET, *v. a. Dim. idem.*

ALGEGÂTET, *v. a. incipere initium facere*, begynna at bôrja.

ALGETET, *v. a. aggredi rem, facere ut quidpiam incipiatur*, anſtifta en ſak, låta något pâbegynnas. Tjalmeh algeteh kâreswuoteb, *oculi ſunt amoris inceptores.*

ALGETEJE, *n. ſ. vide* Algeje.

ALGO, *n. ſ. initium, principium*, begynnelſe, bôrjan. Algob takket, *initium facere*, gôra bôrjan. Algoſt, *ab initio. Apud Auſtral. etjam dicitur* algew. Algewiſt, *a primordio.*

ALGOTAKA, Algotakes, Algoteke *vel* Algotes, *n. a. principio carens*, ſom âr utan begynnelſe. *Obſ. Auſtraliores dicunt* algonapta.

ALGO-

ALGOTESWUOT, *n. ſubſtantivum ab* Algotes, *ſine principio, æternitas*, utan begynnelſe, evighet. Jubmel le orrom algoteswuoteſt, ja kalka orrot ikalats aikai, *ante initium omnium rerum fuit Deus & erit in æternum. Auſtralior. etjam dicunt* algonapteswuot.

ALKE, *adv. commode, facile*, beqvåmligen, lätteligen. Harbmes alkai ſodn pjåſei, *maximam ille obtinuit commoditatem.* Alke le tab takket, *facile iſtud eſt factu*, det år lätt at göra.

ALKES, *n. a. commodus, facilis*, beqvåmlig, lätt. Alkes wieſom, *vita commoda.* Akes mannem le tokko, *opportunum illuc eſt iter*, dit år en beqvåmlig väg.

ALKET, *adv. vide* Alke.

ALL, Alla, Allak *vel* Allok, *n. a. altus, procerus*, hög. Alla kjålina, *alta voce.* Allok ålma, *vir procerus.* Stuora ja allak waren nala, *in montem magnum & altum. Comparat.* Aleb *vel* allakub, *altior*, högre. Alemus *vel* allakumus, *altiſſimus*, aldrahögſt.

ALLAKESWUOT, Allakwuot *vel* Allakas, *n. ſ. altitudo, excelſitas*, högd, höghet. Jubmel allakaſinn, *in excelſis Deus*, Gud i högden.

ALLANET, *v. n. loca ſublimiora & altiora petere*, begifva ſig högre up, fara upföre. *Proprie, quando Lappones a locis depreſſis verſus occidentalem plagam ad alpes migrant*, ſåges egenteligen om Lapparne når de flytta våſterut til fjällen.

ALLANADDET, *v. n. frequ. Idem.*

ALLANASTET, *v. n. Dim. Idem.*

ALLANATJET, *v. n. incipere loca elatiora petere*, begynna at begifva ſig högre up.

ALLAS, *cum conjunct. cauſſ. quatenus*, ſå vida ſom. Jutte alas leh waddam, *quatenus dediſti*, ſå vida ſom du har gifvit. *Cum adv. temp.* Ko, kåſſe, *conſtructum: demum, tandem*, omſider, ånteligen. Kåſſe allas påti, *quando demum venit*, når han omſider kom.

ALLAS, *n. ſ. pinguitudo dorſi renonum & aliorum animalium*, fetma på ryggen på renar och andra kreatur. Allaſit waldet, *pinguedinem deglubere.*

ALLASAN, *mihimet ipſi*, åt mig ſjelf. Allaſat, *tibi ipſi*, åt tig ſjelf. Allaſas, *ſibimet*, åt ſig ſjelf. Allaſene, *nobismet*, åt oſs. Allaſete, *vobismet*, åt eder. Allaſeſa, *ſibimet ipſis*, åt ſig ſjelfva, *cfr.* Alde.

ALLATES, *n. ſ. quod rei alicui ſupponitur, ut altius attollatur*, uphögning. Pjeje tab allateſen, *ſuppone hoc quo elevetur altius*, lägg dett inunder, at det må blifva högre.

ALLE, *n. a. ad plagam occidentalem ſitus*, belägen i våſter. Alleh wareh wuoidnoh, *montes occidentales conſpiciuntur*, bergen i våſter ſynas. Alleh ſitah, *pagi in occidente ſiti*, de våſtre byarne. Alleb, *comparat.* längre til våſter. Allemus, *ſuperlativ.* längſt bort i våſter belägen.

ALLEL *vel* Allelen, *adv. a latere occidentali*, på våſtra ſidan, våſtanföre. Allel ſuolo kåråb, *ultra jugum montium Sveciam a Norvegia dividentium*, på våſtra ſidan af fjällryggen. Alleleſt, *abl. ab occidentali plaga*, våſtanifrån, *cfr.* Allet.

ALLEN, *adv. loc. in occidente*, i våſter. *Item, alte*, högt up. Allebun, *comparat.* längre i våſter, högre up.

Alle-

Allemuſen, *ſuperlat.* längſt i våſter, högſt.

ALLESTET, *cum cognat. vide* Alas.

ALLET, *adv. ab occidente*, ifrån våſter. Måddeh kalkeh påtet allet, *multi ab occidente venient.*

ALLETET, *v. a. altiorem facere*, göra högre, uphöja. *Uſitatius eſt* pajetet, *quod vide.* Alletaſtet, *Dim.* Alletatjet, *incipere facere altiorem*, begynna at uphöja.

ALLOSET, *v. n. allici, pelli*, låckas fram. Alloſam leb ai mon, *etjam ego allectus ſum.*

ALLOTET, *v. a. allicere*, låcka fram en. Sodn alloti mo tokko, *illuc ille me pellexit*, han låckade mig dit. Allotet manait, *liberos allicere blanditiis.*

ALLOTASTET, *Dim. Idem.*

ALLOTATJET, *v. a. incipere allicere*, begynna at låcka.

ALLOTEM, *n. ſ. irritamentum*, retelſe.

ALLOTUM, *n. a. pellectus*, låckad. Allotum ſuddon harjanemeſt, *peccandi conſuetudine pellectus.*

ALLPESK, *n. ſ. piſcis ſpecies*, Sik. *Coregoni Lavareti ſpecies variata. Linn.*

ALLÅS, *n. a. tutus ab inſidiis luporum*, varg-fri, ſåker för odjur. Le ko allås? *an a lupis tutum?* år man ſåker för vargar?

ALM, *n. a. verus, non fictus*, verkelig. Alm almats kos tat wuoidno? *an verus eſt homo qui videtur?* år det en verkelig människa ſom ſynes? I alm almats, *homo non revera exſtans, ſpectrum, genius*, ſpöke, välnad.

ALMA, *præter, præterea*, deſsutom. Alma tab tietah, *ſcis iſtud præterea*, du vet det deſsutom. *Item, ultro, ſponte*, ſjelfmant, af egen frî vilja. Alma mo påtſoh heibmai påteh, *mei remiges ultro venient.* Alma mon ets wodſab, *ſponte eo. Cum adv. neg.* I, *non, auget ſignificationem.* I alma, *nequaquam*, ingalunda. *cfr.* Almo.

ALMANAK, *n. ſ. Calendarium, faſti*, Almanach.

ALMATAK, *adv. ex improviſo, fortuito & malo caſu*, af en oförtänkt och olycklig händelſe. Almatak fjåret, *infortunio mortem occumbere*, få en vådelig död.

ALMATS, *g.* -tjen, *n. ſ. homo*, människa. Almatjen tjuk, *infans*, barn. Aut almatjeh, *majores*, förfäder. Almatjen takket *vel* puoktet almatjen, *aliquem moribus & artibus inſtituere*, göra en til människa, underviſa en i ſeder och ſlögder.

ALMATJELAKATS, *n. a. humanus*, menniſklig.

ALMATJATTES, *n. a. hominibus carens*, ſom år utan människor. Almatjattes ådnam, *Regio non habitata.*

ALMATJAWUOT, *n. ſ. humanitas*, menſklighet. I le ſuſne almatjawuot, *nihil habet humani*, han år omänſklig.

ALMENIK, *n. ſ. ſolum commune, fundus publicus*, allmänning.

ALME, *n. ſ. cælum*, himmel. Almen Attje, *Pater cæleſtis*, den himmelſke Fadren. *Item: intemperies cæli, quando pluit vel ningit*, oväder af rägn eller ſnö. *Item: dulcedo*, ſötma.

ALMEDATJET, *v. n. quando incipit pluere*, börja at rägna.

ALMELATS, *n. a. cæleſtis*, himmelſk.

ALMES, *n. a. pluvioſus, nivalis*, rägnaktig, ſnöaktig. Almes tjaktja li tat, *pluvio-*

pluvioſus hicce erat autumnus. Almes talke, *pluvioſa tempeſtas*, rågnaktig våderlek. Almes påiwe, *dies pluvioſus vel nivalis.*

ALMES *vel* Almok, *n. a. dulcis, qui dulci eſt ſapore*, ſôt, af ſôt ſmak. Almes ko ſokkor, *ut ſaccharum dulce*, ſôt ſom ſocker.

ALMIT, *infinit.* almitet, *v. imperſ. dulci eſſe ſapore*, vara ſôt, ſmaka ſôtt.

ALMO, *idem ac* alma. *Item: certe*, utan tvifvel. Silba le almo tat, *argentum certe hoc eſt*, detta år tvifvelsutan ſilfver. *cfr.* Alma.

ALMOG, *n. ſ. turba, cœtus hominum*, allmoge, myckenhet af folk: Tjäggoi ſo kâik ådna almog, *ad illum maxima turba congregata eſt.*

ALMOGES, *n. a. publicus, popularis*, allmånnelig. *Synon.* Kaikaſats.

ALMOLATS, *n. a. humanus*, menniſklig. *Minus uſitat.*

ALMOS, *n. ſ. eleemoſyna*, almoſa.

ALMOSTET, *v. a. mendicare*, tigga. *Synon. & uſitatius* Watet, *quod vide infra.*

ALMOSTEJE, *mendicus*, tiggare.

ALMOSTEM, *n. ſ. mendicatio*, tiggeri.

ALMOT, *v. n. intemperies fit, pluere vel ningere incipit*, det blifver ovåder, det blifver rågn eller ſnô. *ab* Alme.

ALMOGÅTET, *v. n. idem.* Wårald almogåta, *cœlum fit nubilum*, det bôrjar blifva ovåder.

ALMOT, *n. ſ. quaſi* almokwuot, *dulcedo*, ſôt ſmak, ſôtma. Kaik almoteb tuoldetet erit, *omnem excoquere gratum ſaporem.*

ALMOTET, *v. a. dulce reddere*, gôra ſôtt.

ALMOTET, *v. a. divulgare*, utſprida, berykta.

ALMOTALLET, *frequ. Idem.* Tatte ånab almotallin tab, *eo magis illud evulgabant.*

ALO, *adv. ſemper*, altid. Alo nau takka, *ſemper ita facit*, han gôr ſâ altid. *Item adjective: conſuetus, ſolitus*, vanlig. Aloh pargoh leh tah mo, *conſuetos hos habeo labores*, deſſe åro mina vanlige gôromål. Alo dida, *mos ſolitus*, vanlig ſed.

ALOS, *n. ſ. liber intimus arborum, præſertim pini & betulæ, alburni pars extrema adhuc non indurata*, det aldra-innerſta af barken på bjôrk och tall, ſafve. *In deliciis habetur a Lapponibus.* Alos petſe, *pinus ſapida alburni extremitate gaudens*, en tall ſom har ſafve.

ALOSTET, *v. a. alburni extremitatem, adhuc mollem & ſucculentam, cultro abradere*, ſafva. Såkeb aloſtet, *betulæ alburnum abradere.*

ALOSTASTET, *Dim. Idem.* Aloſtatjet, *incipere id facere*, begynna at ſafva. Aloſteje, *qui iſtud facit*, ſafvare, den ſom ſafvar.

ALTAR, *n. ſ. Altare*, Altare.

ALTAS, *n. ſ. anterior pars calcei, cui ima ſive ſolum adſuitur*, åfvan-låder på ſkor. *Auſtr.* Aldes.

ALTET, *v. a. alutam præparare, coria concinnare*, ſâmſka. Gutte nakkit alta, *qui coria concinnat.* Alteſtet, *Dim. idem.* Altegâtet, *incipere pelles præparare*, begynna at ſâmſka.

ALTETATTET, *v. n. poſſe præparari, de pellibus & coriis dicitur*, kunna ſâmſkas. Tat nakke le nau aſſetes jutte i altetatta, *tam exigua hæc pellis eſt craſſitie, ut aluta exinde fieri nequeat.*

ALTETET, *v. a. facere ut paretur aluta*, låta ſåmſka.

ALTETEK *vel* Altek, *rudis, non paratus in alutam*, oberedd, oſåmſkad.

ALTEJE, *n. ſ. alutarius, coriarius*, ſåmſkare.

ALUNA, *n. ſ. alumen*, alun.

ALWAR, *vide* Alfwar.

ALW *vel* Alwa, *n. ſ. horror, terror*, förſkräckelſe, håpenhet. Alwa munji manna, *totus tremo*. *Synon.* Pallo, ſuorganem.

ALWETET, *v. a. & n. terrere, perterrere, item, perterreri*, förſkräcka, blifva rådd. Alwetijen mo, *perterruere me*. Alwetib ſuſte, *terruit me*, jag blef förſkräckt för honom.

Alwos, alwojes *vel* alwolats, *n. a. terribilis, horrendus*, förſkräckelig. *It. adverbialiter, valde*, högeligen. Alwos awon ſjaddai, *geviſus eſt valde*.

ALWOS-LAKA *vel* Alwoſikt, *adv. horrendum*, förſkräckeligen. Alwos-wuota, *quod horribile eſt*, förſkräckelighet.

ALWOTATTET *vel* alwodattet, *idem ac* alwetet. Tat håla alwodatta mo, *hic ſermo mihi timorem incutit*.

ALWOTET *vide* Alwetet.

ALWOTUET *vel* Alwotowet, *v. n. contremiſcere, perterrefieri*, blifva förſkräckt.

AMMA, *nom. propr. viril. Amundus*, Amund. Ammak, *idem*.

AMMAS, *interdum* abmas, *n. a. peregrinus, ignotus*, främmande, okånd. Ammas ålma, *vir ignotus*. *Item, ignarus, imperitus*, oförfaren, okunnig. Ammas leb mon tann pargoi, *ejus operis imperitus ſum*, jag är okunnig i det arbetet. Ammas leb mon tokko, *neſcio iſtud*, jag vet det ej.

AMMASTET, *v. a. non agnoſcere*, intet kånna igen. Ammaſtab mon tab ålmab, *hunc non cognoſco virum*. Mana ammaſta, *infans ignotos timet*, barnet ſkyr för främmande. *Item displicentia teneri alicujus rei novæ & inaſſuetæ*, hafva miſshag til någon ting, ſom man ej är van vid. Gutte le harjanam metſin wieſot ammaſta almatjit, *conſuetudo cum aliis non arridet illi, qui ſolitariæ vitæ in ſilvis adſuetus eſt*.

AMMASTALLET, *v. n. frequ. Modo peregrino minusque familiari & noto ſe gerere*, föra ſig up främmande och åſom obekant.

AMMASTALREJE *vel* ammaſteje, *qui conſuetudini & familiaritati non ſtudet*, den ſom ej bryr ſig om förtroligit umgånge.

AMMAT, *n. ſ. munus, officium*, åmbete. *cfr.* Embikt.

AME, *n. a. domi alitus, humanæ induſtriæ nutritus, cicur*. *Dicitur tantum de pecudibus & pecoribus*, hemtamd; ſåges om boſkap. Ame klittur, *animal cicur*, hemtamdt kreatur.

AMBOT, *v. a. jaculari, jaculum emittere*, ſkjuta. Låddit ambot, *aves telo configere*, ſkjuta foglar.

AMPES, *n. a. difficilis*, ſvår. I le tat ampes takket, *factu id difficile non eſt*, det är ej ſvårt at göra. *Auſtr.*

AMPES-LAKA, *adv. difficulter*, ſvårligen.

AMPTES, *contr.* Ampts, *n. ſ. materia*, ämne. *cfr.* abnes. *Item, munus*, åmbete. *Auſtral.*

ANATAKES, *n. a. effrenatus, indomitus*, mot-

motſträfvig, motſpännig. Anatakes påtſo, *reno effrenatus, qui freno reluctatur*, en motſträfvig ren, ſom ej låter leda ſig. *cfr.* Adnet.

ANDAGAS, *adv. gratis, gratuito*, til gifnings, utan vedergällning. Luoitet *vel* waddet andagas, *ignoſcere, pœnas non repetere*, förlåta. Andagas luoitet, ja tiji kalka andagas luoitetowet, *remittite & remittetur vobis, Luc. 6:37.* Waddab tunji andagas måddob, *delictum tuum tibi ignoſco*, jag förlåter dig ditt brått. *Item adjective:* Andagas puore, *bonum gratuitum*, en oförtjent välgärning. *Compoſ.* Andagas luoiteje, *Remiſſor, qui remittit vel ignoſcit*, Förlåtare. Andagas luoitem, *remiſſio*, förlåtelſe. *Voces eccleſiaſt.*

ANEK, *n. a. novus, non uſurpatus. vide* Adneteke.

ANES, *n. ſ. aniſum*, anis.

ANETAK *ſ.* Aneteke. *vide* Adneteke.

ANETET, *vide* Adnetet.

ANGALOK, *n. ſ. anas*, anka.

ANGER *ſ.* Angertem, *n. ſ. pœnitentia*, ånger.

ANGERTES, *n. a. pœnitendus, dolendus*, det man bör ångra, eller ångrar. Angertes åme, *res dolenda.*

ANGERTET, *v. a.* Mon angertab ſuddoitan, *pœnitet me peccatorum*, jag ångrar mina ſynder. *Svec. orig. voces.*

ANJAS, *n. ſ. tendines tenuiores pedules quadrupedum animalium*, de finare ſenor på de fyrfotade kreaturens ben.

ANJE, *adv. adhuc*, ånnu. Anje pådets, *momentum temporis*, en liten ſtund. Anje waſt, *denuo*, åter igen.

ANKAR, *n. ſ. anchora*, ankare.

ANNAT, *conj. ſed*, men, utan. *cfr.* ainat.

ANOT *vel* Adnot, *v. a. petere*, begåra. *Hinc:* anoſtet, *dimin. paululum petere*, begåra något litet. Anotatjet *vel* anogåtet, *petere incipere*, begynna at begåra. Anoje, anom, *vide* anoteje, anotem.

ANOTET, *v. a. frequ. ab* anot, *petiturire*, enträget begåra. Mo inta anota, *perpetuo a me aliquid imploratur. Hinc*

ANOTEJE, *petitor*, begärare.

ANOTAKES, *n. a. avide petens, mendicus*, den ſom gärna begår, tiggare.

ANOTEM, *n. ſ. petitio*, bön, begäran.

ANOTAPTA *vel* Anoteke, *n. a. & adv. non petitus, ſine petitione*, obegärd, utan bön och begäran.

ANSETET, *v. a. mereri*, förtjena. *Hinc*

ANSETEM, *n. ſ. meritum*, förtjenſt. Chriſtuſen anſetem, *meritum Chriſti.*

ANTA *ſ.* Anda, *nom. propr. viril. Andreas*, Anders.

ANU *ſ.* Anut, *nom. propr. vir. Anundus*, Anund.

APE, *n. ſ. campus uliginoſus, loca paludoſa*, ſumpiga fält, mäſſor, moras. *Item: mare*, haf. Ape qwele, *piſcis marinus*, hafs-fiſk.

APORET, *v. a. tentare*, förſöka, bjuda til. Ele apore hiſſek, *noli fruſtra tentare.*

APOSTEL, *Apoſtolus*, Apoſtel. Apoſtolats, *gen.* -tjen, *apoſtolicus*, apoſtoliſk.

APPA, aina appai pjejet. *cfr.* aina.

APPAR, *n. ſ. inſigne ligneum retibus piſcatoriis ſune annexum, ut reperiantur*, dubb, ſom med en lina fäſtes vid nåten, at de måtte finnas igen.

APPARI & appar, *adv. valde, admodum*, mycket, ganſka mycket. Appar tjäſkes,

ſkes, *valde frigidum*, ganſka kallt. Appari kâlkos, *nimis tardus*. Appar dures, *admodum carum*.

APSEK, warrapſek, *vide infra* Warr.

APTA, *vel* aptes & atta. *Particula privativa. Suffixa vocibus valet idem ac alpha privativum Græcorum*, et neknings-ord, ſom ſåttes bak efter de andre orden. Mon leb wadnaſapta, *ſcapha deſtitutus ſum*. Håjo le pednikapta, *pauper caret pecunia*, den fattige år utan pengar. *Sunt etjam plures voces adjiciales negativæ ſignificationis, e.g.* -ken, -kenna, -ketta, -teme, -teke, -tis, -tes, *ut alibi oſtendemus.*

APTSA, *adv. nimis, valde*, altför mycket, rått mycket. Aptſa håjo, *valde pauper.*

ARA, *n. a. maturus*, tidig, bråd. Ara kidda, *ver tempeſtivum*. Ara keſſe, *æſtas matura; Compar.* Areb.

ARAHET, *v. a. nimis maturum aliquid æſtimare*, tycka at någon ting år för mycket tidigt. Arahab neitam pjejet, *nimis maturum duco filiam meam nuptum dare*, jag tycker det år för tidigt at gifta bort min dotter.

ARAHASTET, *dimin.*

ARAK, *n. a. vide ſupra* ara. Arak aldo, *vacca rangiferina mature pariens. Compar.* arakubbu, *ſuperl.* arakumus.

ARAN, *vide* arnes.

ARANET, *v. n. maturius venire, citius incidere*, komma förr, falla tidigare in. Pjåffats arani tan japen, *Paſcha maturius hoc anno incidebat*, Påſka föll in tidigare i detta år. Aranaſtet, *dim. idem.* Aranaddet, *frequ. idem.* Aranatjet, *incipere maturius fieri*, begynna at blifva tidigare.

ARATES, *n. ſ. reliquiæ cibi, prandii vel cœnæ*, qvarlefvor. Arataſit tjågget, *reliquias colligere.*

ARBE, *n. ſ. patrimonium*, arf. Åppeteje, ſardno weljaſan wai juoka arbeb muina, *Magiſter, dic fratri meo ut diſtribuat mihi hæreditatem, Luc. 12: 13.* Arbe juoko, *diſtributio patrimonii*, arfſkifte. Arbet takket, *exhæredare*, göra arflös. Arbetak, -teke, -teme, -tes, *exhæres*, arflös. Arbe juokeje, *partitor patrimonii.* Arbeåſe, *ſors patrimonii.*

ARBATS, *n. ſ. Dim. idem. It. vidua*, enka.

ARBEJE, *n. ſ. vidua*, enka. *Item, hæres*, arftagare.

ARBELATS *vel* arbolats, *hæres*, arfvinge. Ålles arbolats *vel* ſtakkarbolats, *hæres ex aſſe.* Queimarbolats, *cohæres*, medarfvinge.

ARBES, *vide* årbes.

ARBET, *v. a. patrimonium accipere*, ärfva. Sodn le attjes tawerit arbem, *hæreditas bonorum illi a patre venit*, han har årft egendom efter ſin fader. Arbet, arbetak, *vide* arbe.

ARBE WALDEJE, *e. ſucceſſor in bona defuncti*, arftagare.

ARBMO *cum deriv. vide* armo.

ARDNES, *n. ſ. aquila*, örn. *cfr.* arnes.

ARBUE, *vidua*, enka. *cfr.* arbats, arbeje.

ARBÅEMA, *n. ſ. uxore orbatus*, enkling.

ARE, *n. ſ. illa pars corii ubi pili ſiti ſunt*, hårgård på en hud eller et ſkinn.

AREBI, *adv. citius*, ſnarare. *Item, quo citius eo melius*, ju förr ju hâldre.

AREK, *n. ſ. lapidum congeries*, en ſamling af ſtenar, ſtenör. Juowa arek, *idem. Dicitur etjam* areſk, *unde obſolet.* aras, *lapidoſus*, ſtenig. *It. apud Auſtr.* areg.

ARE-

AREMUS, *comparat.* aremus lâdde, *qu. d. avis prima, h. e. primo vere adveniens,* fogel, ſom tidigaſt år framme om vâren. *cfr.* ara.

AREN, *n. ſ. focus*, eldſtad. Aren kerke, *lapides circa focum diſpoſiti*, ſtenar omkring en eldſtad. Aren ſaje, *locus ubi focus fuit*, eldſtads rum.

ARET, *adv. mane, mature*, bittida, tidigt. Aret kâſſe peiwe li pajanam, *mane cum ſol ortus eſſet. Compar.* Arebut, *maturius, plus mane*, bittidare. *Superl.* Aremuſt, *primum, primo mane*, fôrſt, aldrabittidaſt. Aremuſt tatt jabma gutte palla, *mortem qui timet primus moritur. Compoſ.* Arrkâtſeje, *qui mane evigilat*, den ſom tidigt vaknar. *Item nominaliter:* Udnatjen areten ſodn taſa pâti, *hodie mane huc veniebat*, i dag bittida kom han hit. Aretiſt, *tempore matutino*, om morgonen.

ARETES *ſ.* Arets, *n. a. matutinus*, tidig, ſom ſker bittida. Aretes pargon le tab munji mârretam, *hoc mihi dedit penſum matutinum.*

ARG *ſ.* Arga, *n. a. profeſtus*, hvardags. Arga peiwe, *dies profeſtus*, ſôknedag.

ARGASTALLET, *v. n. vereri, timere*, frukta ſig. *It. pudere*, blygas.

ARGE *ſ.* Arges, *n. a. timidus, verecundus*, rådd, blygſam. Arges almats, *homo timidus.* Mon leb haikat arge, *valde timidus ſum*, jag år ganſka rådd.

ARGES-LAKA *vel* Argeſikt, *adv. timide, verecunde*, med fruktan, blygſamt.

ARGES-LAKASATS, *vel* -lakats, *n. a. meticuloſus, verecundior*, råddaktig, blygaktig.

ARGESWUOT, *n. ſ. timiditas, verecundia*, råddhoga, blygſamhet.

ARGOK, *vide* Arge.

ARGOT, *v. n. terreri*, blifva rådd.

ARGOTET, *v. a. metum incutere*, ſkråma. Argoti mo tatte paleſt, *inde ab illo tempore me terruit*, han ſatte mig i rådſla ifrån den tiden. *Auſtr. cfr.* Paldet.

ARJE, *n. ſ. deſiderium*, åtrå. Arjeb kalget, *deſiderio alicujus ſatisfacere*, fôrnôja ens begår.

ARJOT, *v. a. parcere, ignoſcere*, ſkona, fôrlåta. I le arjom etjes pardneb, *non pepercit proprio filio. Dimin.* Arjoſtet. *frequ.* Arjotet. Arjogâtet, *inchoat. parcere incipere*, begynna at ſkona.

ARJOKES, Arjoks, *n. a. qui parcit, indulgens*, ſkonſam. Orro arjokes, *ignoſcas quæſo.* Arjokes-laka, *adv. indulgenter*, ſkonſamt.

ARJOM, *n. ſ. indulgentia*, ſkonſamhet, miſkund.

ARK, *n. ſ. arca*, ark. Litton ark, *arca fœderis*, Fôrbundets ark.

ARKALASTET, *v. n. miſericordia, commoveri*, fôrbarma ſig. Idtji entſik arkalaſte, *nulla omnino miſericordia commotus eſt.*

ARKALASTEJE, *n. a. qui miſeretur*, fôrbarmare.

ARMALASTET, *vide* Armolaſtet.

ARME, *n. ſ. commiſeratio*, medlidande. Armit peſtab ſuſte, *commiſereſco illius, miſeret me ejus. Dicitur quando lacrimis alicujus vicem dolemus*, med tårar fôrja ôfver ens belâgenhet.

ARMES, *n. a. miſerabilis*, ômkelig. Armes-laka, *adv. miſere*, ômkeligen. Armeſt *ſ.* armaſt, *ægre, vix*, nâppeligen, knapt. Armeswuot, *miſeria*, elände.

ARMESTET, *v. a. de aliquo dolere*, ömka ſig öfver någon. Armeſtijen ſo, *vicem ejus dolebant.*

ARMO, *n. ſ. clementia, miſericordia, venia*, nåd, barmhertighet, förlåtelſe. Jubmelen armo, *gratia Dei.* Armolaka, *vide* armoſikt. Armo waddes, *donum gratuitum*, en ſkånk, nådegåfva. Armo-waddeſeh leh måddelakaſatjeh, *dona gratiæ ſunt varia, 1 Cor. 12: 4.* Armowuot, *vide* Armokeswuot. Oarmo, *inclementia*, onåd. Konogaſen oarmo, *inclementia Regis*, Konungens onåd. Oarmokes, *vide* Armokes.

ARMOGÅTET, *v. n. incipere miſereri*, begynna at förbarma ſig. *Vox eccleſ.*

ARMOITET, *v. a. vide* Armeſtet.

ARMOKES, *ſ.* -kas, *c. miſericors, clemens*, barmhertig, nådig. Leket armokaſeh, *eſtote miſericordes, Luc. 6: 36.* Armokeswuot, *miſericordia*, barmhertighet. Armokes-laka, armokaſat, *vide* armoſikt. *Compoſ.* Oarmokes, *immiſericors*, obarmhertig. Oarmokeswuot, *immiſericordia*, obarmhertighet. *Voces eccleſiaſt.*

ARMOLASTET, armalaſtet *ſ.* armaluſtet, *v. n. miſereri*, förbarma ſig. Armalaſte mo pajel, *miſerere mei*, förbarma dig öfver mig. Wai kalki kaiki pajel armolaſtet, *ut omnium miſereatur, Rom. 11: 32. Hinc*

ARMOLASTEJE, *qui miſeretur*, förbarmare.

ARMOLASTEM, *n. ſ. commiſeratio*, förbarmande.

ARMOSIKT, *adv. clementer*, nådeligen.

ARMOTALLET *ſ.* armetallet, *v. n. vide* armolaſtet.

ARMOTALLEJE *ſ.* armetalleje, *vide* armolaſteje. Armotallem, *vide* armolaſtem.

ARMOTEME, *inclemens, immiſericors*, obarmhertig.

ARMOTESWUOT, *n. ſ. immiſericordia*, obarmhertighet.

ARMOTOWET, *v. a. v. ſupra* arkalaſtet.

ARNE, *vide* aren.

ARNES, *n. ſ. aquila*, örn. Haleteje arnes, *aquila volans*, en flygande örn.

ARO, *vide* åra.

ARODEJE *ſ.* arodea, *n. ſ. facies*, anſikte. Råbmes arodeje, *facies deformis.* Alde arodea paiti ko peiwe, *ſplendebat facies ejus ſicut ſol, Matth. 17: 2.*

ARON, *nom. propr.* Aron. *Item:* Aronen ſåbbe, *Aronis baculus. Ita vocant Lappones cingulum Orionis, ſive tres illas ſtellas lucidas in conſtellatione Orionis. Svet.* Jacobs ſtaf. *Vocant etjam Lappones has ſtellas*, raideres, *ſcalam*, njalla raideres, *cfr.* njalla.

AROSET, *v. n. tricis implicari, in labyrinthum incidere*, blifva rådlös. Aroſime laidon nala, *initum iter expedire non potuimus. Frequent.* Aroſattet, ofta blifva rådlös.

AROSTATTET, *v. a. facere ut aliquis tricis implicetur, in anguſtias compellere, opem non tendere*, göra at någon blir rådlös, undraga ſig at hjelpa någon.

AROT, *v. n. detineri, impediri*, uppehållas, förhindras. Kukke kos todn taina aro? *quamdiu iſtud te detinebit?*

AROTET, *v. a. non valere, derelinquere coactum eſſe*, intet förmå, nödgas öfvergifva. Arotijen tab taſſa, *iſtud iſto loco deſeruere, quia nempe ulterius non valuerunt.*

ARRE-

ARPENET, *v. n. timore percelli*, blifva ſkråmd. *Dimin.* Arpenaſtet, blifva något rådd. *Inchoat.* Arpenatjet, *incipere affici timore*, begynna at ſkråmas.

ARPET, *v. a. terrere*, ſkråma. Ele manait arpe, *noli terrere liberos*, ſkråm ej barnen. *Paſſiv.* arpetowet.

ARPO, *n. ſ. filum ex cannabi linove confectum*, tråd af lin eller hampa. *Item apud Auſtr. cannabis*, hampa. Arpoit åſtet, *emere cannabim*, köpa hampa.

ART, *n. ſ. indoles bona*, god art, godt lynne. Arteb adna, *bonæ indolis eſt*, han är af godt ſlag. *Hinc*

ARTALATS, *n. a. qui bonæ eſt indolis, vel frugis*, den ſom är af god art. Artalats pardne le ſodn, *optimæ frugis adoleſcentulus eſt.*

ARTO *ſ.* artok, *n. ſ. decas*, et tijo-tal, decker. Arre arto, *decas pellium ſciurorum*, tijo gråſkinn. Arton åſe, *lucellum, quod Lappones ab heris liberorum ſuorum reportare ſolent, ut in illorum eſt moribus*, en liten afgift ſom Lapparne plåga få af dem, hos hvilka deras barn tjena, hvilket är hos dem en gammal plågſed.

ARTS, *aquila*, örn, *vide* arnes.

ARWAT *ſ.* arwot, *v. n. vigere*, trifvas. Arwa kus todn tane landen? *ut arridet tibi hæc regio?* huru trifs du i detta landet? *Dimin.* arwaſtet, någorlunda trifvas. *Inchoat.* arwagåtet, *incipere vigere*, begynna at trifvas.

ARWODATTET, *v. a. hilarare*, glådja, göra glad. *Eccleſiaſt.*

ARWOK, *n. a. alacer, vividus*, hurtig, munter. *Item: liberalis*, gifmild, frikoſtig. I arwok almats waddemeſt palla, *homo liberalis donum dare non recuſat.* *Subſt.* arwokwuot, *liberalitas, munificentia*, frikoſtighet, gifmildhet.

ARWATALLET, *v. a. ſupputare, colligere*, råkna öfver, döma. Arwatallet man ådnak kalka orrot, *ſupputate quantum debeat eſſe. Eſt quaſi frequ. verbi* arwetet. Arwatallem, *æſtimatio, ſupputatio*, vårdering.

ARWATES, *n. ſ. opinio, conjectura*, mening, giſsning. Arwataſi tſagge, *ex conjectura*, giſsnings-vis.

ARWETET, *v. a. conjectura aſſequi*, träffa på med giſſande. *Intelligere*, förſtå. *Suſpicari*, miſstänka. Idtji guttek matte arwetet, *nemo potuit ſuſpicari vel intelligere*, ingen kunde tro eller tänka. *Dim.* arwetaſtet, någorlunda begripa ell. kunna förſtå. Arwetatjet, *incipere intelligere*, begynna at förmårka.

ARWO, *n. ſ. pretium*, vårde, arfvode. Manne arwon todn tab anab? *quanti iſtud æſtimas?* huru dyrt värderar du det? I arwob wadde åſaſiſt, *mercium non perſolvit juſtum pretium*, han betalar ej hvad varan är vård. I le talle qwele arwon, *piſcis nunc jacet pretium.*

ARWOS *ſ.* arwes, *n. a. jucundus, lætus*, rolig, nöjſam.

ARWOSMUET, *v. n. alacriore animo fieri, colligere ſe*, blifva munter, komma ſig före igen. Almats arwosmua, käſſe ådtjo pargon mangelen pårret ja ådet, *cibo ſomnoque reficitur homo labore fatigatus*, människan vederqveckes, når hon efter arbete får åta och ſåfva. *Auſtr.*

ARWOSWET, *v. n. contentum eſſe*, vara förnögd. Tje arwoswijeb, ko fodn wad-

waddi maite lijeb adnom åſaſiſtan, *tunc contentus fui, quando tanti mercem meam emiſſet quanti illam æſtimaſſem. Auſtral.*

ARWOTET, arwotem, *vide* arwatallet, arwatallem. *Auſtr.*

As *ſ.* has, *eſt formula canes abigentis*, hut. As ulkos, *apage foras*, hut ut.

ASE *ſ.* aſats, *n. ſ. montes minores, colles*, ſmårre berg, backar, *affine eſt* ås *Svec.*

ASKE, *n. ſ. ſinus*, ſkôte, i knån. *Item:* aſke *vel* aſk, *luna*, måne. *Hinc*

ASKEDEPE, *n. ſ. lux lunæ*, månſken. Aſkedepeſt mannat, *luna pernocte proficiſci*, reſa i månſkenet. *Auſtral. cfr.* Manodepe.

ASKETET *vel* haſketet, *v. a. canes abigere voce*, huta ut hundar.

ASMELES, *n. a. ager, invalidus*, ſjuk, bråcklig. *Sæpius de animalibus.*

ASSAI *ſ.* aſſajes, *n. a. craſſus*, tjock. Aſſajes nakke, *pellis calloſa*, et tjockt ſkinn. *Nunquam dicitur de rotundis ſive cylindricis rebus. cfr.* Kaſſok.

ASSAJESWUOT, *n. ſ. craſſitudo*, tjocklek.

ASSANET, *v. n. craſſum fieri*, blifva tjock. Wuorde taſa ko jågn aſſana, *exſpecta donec craſſior facta ſit glacies.*

ASSE, *n. ſ. cutis, cuticula*, hud, hull. Aſſe lakk, *prope cutem*, invid hullet. Åiwen aſſe, *cutis qua tegitur caput. It.* aſſe pele, *pars interior cutis, cui oppoſita eſt pars villoſa*, kôtt-ſidan af et ſkinn eller hud. Aſſe kåuko, *ſingularis eſt loquendi formula.* Mon leb aſſe kåukon, *vereor*, jag fruktar.

ASSETES *ſ.* aſſetats, *n. a. tenuis*, tunn. Aſſetes tuolje, *corium tenue*, et tunnt ſkinn. *Item transl. pauper*, fattig. Aſſetes ålma, *vir pauper. Compărat.* aſſetubbu. *Superl.* aſſetumus, den tunnaſte.

ASSETESLAKASATS, *n. a. aliquantum tenuis*, något tunn.

ASSETESWUOT, *n. ſ. defectus craſſitudinis*, tunnhet. *cfr.* aſſetes.

ASSETET, *v. a. attenuare, tenue reddere*, gôra tunnt. *Scilicet quod ad craſſitudinem planam.* Ele ila aſſete, *noli nimis attenuare. Dimin.* aſſetaſtet, gôra litet tunnare. Aſſetatjet, *incipere tenuem reddere*, begynna at gôra tunn.

ASSJE, *n. ſ. crimen, ſcelus*, miſsgjerning. Stuor aſſjeb takket, *ſcelus nefarium facere*, begå en grof miſsgjerning. Tigge aſſje, *crimen cujus cauſſa aliquis in jus vocatur.*

ASSJEDAKKES, *n. ſ. c. ſceleſtus, ſceleratus*, en ſkålm, ſom begår boſſtycken. *Auſtr.*

ASSJALATS, *n. ſ. c. ſceleratus*, miſsgjerningsman. Karr aſſjalats, *qui ſceleſtiſſimum facinus fecit*, en grof miſsgjerningsman.

ASSKETET, *v. a. inundare*, ôfverflôda, ôfverſvemma. Tjatſe aſſketa, *aqua inundat. Obſ. proprie dicitur de inundationibus, quæ tempore hiemali fiunt, congelatis glacieque obturatis oſtiis fluviorum & rivulorum vel etjam fontium.*

ASSKES, *n. a. inundans*, ſvallande, ôfverſvemmande. Aſſkes jokka, *flumen inundans.*

ASSMAK, *n. a. torvus, valde iracundus, ferus*, faſelig, mycket vredſam. Aſſmak juttus le bire, *fera eſt beſtia urſus.*

ASSMAKWUOT *ſ.* aſſmeswuot, *n. ſ. immanitas, atrocitas*, grymhet.

ASSMESLAKÅ, *adv. crudeliter*, grymmeligen.

ASSNE *ſ.* aſſnes, *n. a. aridus, marcidus*, för-

fôrtorkad. Aſſne muor, *arbor arida*, torrt trå. *Obſ. cum deriv. ſolum de arboribus dicitur, herbæ autem dicuntur* puoldnet, *marceſcere: aliæ quæcunque res* kåiket, *areſcere.*

ASSNEM, *n. ſ. arborum (ut ita dicam) exareſcentia*, tråns fôrtorkning.

ASSNET, *v. n. exareſcere*, fôrtorkas. Muor aſſna, *arbor areſcit.* Aſſnelet, *frequ. cito areſcere*, haſtigt fôrtorkas. Fikon muor aſſneli, *exaruit ficus.* Aſſneſtet, *Dimin.* litet fôrtorkas. Aſſnegâtet, *incipere areſcere*, begynna at fôrtorkas.

ASSNETET, *v. n. facere ut areſcat, exſiccare*, uttorka. *Eſt quaſi forma Hiphil verbi* aſſnet. *Hinc*

ASSNETEM, *n. ſ. arborum quaſi areſactio*, tråns uttorkning.

ASSNETALLET, *v. a. vide* aſſnetet. Aſſnetallet muoreit, *arbores exſiccare, quod efficitur quando cortice denudantur*, barka trån at de måga fôrtorkas.

ASSNOM, *n. a. vide* aſſne.

ASSOT, *n. ſ. craſſitudo*, tjocklek. *cfr.* aſſai *&c.*

ASSOT, *v. n. qua planum craſſius fieri*, blifva tjockare. Jågna aſſo, *glacies fit craſſior. Vide ſupra* aſſanet. *Hinc Hiphil:* Aſſotet, *callo ſiorem reddere, callum obducere*, gôra tjockare.

ASTATS, *n. ſ. furca bifida ſ. bicornis lignea, qua utuntur ad retes ſubter glaciem protrudendas, piſces capiendi gratia tempore hiemali*, en tråklyfva, at ſkjuta fram nåt under iſen om vinter-tid. *Auſtr.*

ASTET, *v. n. vacare, temporis opportunitatem habere*, hafva tid. Ib aſta påtet, *veniendi opportunitatem non habeo*, jag har ej tid at komma. *Dim.* Aſteſtet, få något litet mera tid. Aſtegâtet, *incipere vacare*, begynna at få tid.

ASTETET, *v. a. temporis opportunitatem ſive vacationem negotiorum concedere, ſcil. alicui*, gifva en tid och tilfälle. Eh muttem bândah hjuncitis aſtete lokket, *herorum nonnulli famulos ſuos legendi opportunitate prohibent*, en del husbônder gifva ej ſit tjenſtefolk tid at läſa. *Item, aſſequi*, hinna på. Aſteti ſo keinon nala, *illum in itinere aſſecutus eſt*, han hant honom på vågen.

ASTITET, *vel apud Auſtr.* aſtanet, *v. n. temporis opportunitate nanciſci*, få tid, blifva ledig. Wuorde anje taſſa ko mon aſtitab, *exſpecta donec mihi fuerit opportunum.*

ASTO, *n. ſ. opportunitas temporis*, tid och tilfälle. I le muſne aſtò *vel* ib le aſton, *non vaco*, jag har ej tid.

ASTOI, *adv. lente*, ſakta. *Compar.* aſtobukt, aſtobut *&* aſtobi *vel* aſtojubbu, ſaktare.

ASTONET, *v. n. veloci curſu vel motu ſe relaxare, citato curſu deſiſtere*, ſakta ſig i ſit lopp eller rörelſe. *Dim.* Aſtonaſtet, litet ſakta ſig. Tjågg aſtonaſti, *aliquantulum ſedatus eſt ventus*, vådret har något litet ſaktadt ſig.

ASTOS, *n. a. tardus, ſegnis*, långſam, ſen. Aſtos pargeje, *ſegnis operarius*, en trôg och långſam arbetare. Aſtoswuot, *ſegnities, tarditas*, långſamhet, trôghet.

ASTOTET, *vide* aſtonet. *Auſtral.*

ASSWIT, *v. n. ex morbo convaleſcere*, blifva friſk efter ſjukdomen. *Tantum de animalibus cicuribus & eſculentis;* ſåges endaſt om kreatur. *cfr.* ad-

hasmouwet, *unde forte contracte factum eſt* aſſwit.

ATA, *n. ſ. periculum*, farlighet, vâda. Atafne mannai, *parum abfuit quin in periculum veniret*, han var når faran.

AT *ſ.* ata, *vox ſuppoſititia, loco alius cujuscunque nominis omiſſi, & cujus aliunde aut ex contextu cognita eſt ſignificatio, ſubſtituta.* Et ord ſom brukas i ſtâllet fôr hvart och et annat utelemnadt ord, til hvilkets bemârkelſe man af meningen kan ſluta: Tat at, *hæc res*, denna ſaken eller tinget. Wuoudnajes ateb tat affjalats le takkam, *infandum facinus ſceleratus hicce commiſit. Obſ. cum nomine ſubſtantivo junctum nunquam non in bonam partem accipitur, e. g.* at älma le ſodn, *bonus vir ille eſt*, han âr en god man. At âſaſeh leh tah, *de meliori nota hæ ſunt merces*, deſſe âro goda varor. *Hinc*

ATET, *v. a. & n. nullius fixæ ſignificationis, cujus ſignificatio ex contextu eſt elicienda*, et ord af ingen viſs bemârkelſe, utan efter ſom meningen fordrar. *e. g.* ate tab ateb, *fac hoc*, gôr detta. Jubmel atei Adameb ulkos paradiſeſt, *Deus Adamum ex paradiſo ejecit.* Ate tâmpeb ſtallen ſiſa, *intromitte equum in ſtabulum.* Ate pjebmob manait, *da cibum liberis*, gif barnen mat. Kâſſes jami? Atei udnats ijan, *quando mortuus eſt? exceſſit nocte noviſſima*, når blef han dôd? han dog i natt.

ATOT, *vide* adwot.

ATJA, atjekuts *ſ.* atjaguts, *n. ſ. tonitru*, thordón, âſka. Atja tâll, *fulgur*, ljungeld. Atjan juokſa, *(q. d. arcus tonitrui ſ. Jovis) iris*, rågnbâge. Atjan raide, *murmur tonitrus*, âſkedunder. Atjan tjaſko. *fulmen*, âſkeflag. Atjekuts klibma *ſ.* dudna, *cælum tonitru contremit*, âſkan går. Atja tâllâb kaſka, *Jupiter fulmen emittit*, det ljungar. *Obſ. cultu olim divino tonitru proſecuti ſunt Lappones, cfr.* aija.

ATSEK, *n. a. ignitus, rubens*, glôdande, rôd. Atſek route, *ferrum ignitum*, rôdt glôdande jârn. Atſeken takket, *ignitum facere.*

ATSITJE, atſitjenedne *vel* atſitjehene, *lamia quædam, cujus maritus fuit* ſtalo, *monſtrum ſive gigas, qui ut ipſe infeſtiſſimus Lapponibus, ita hoſtilis etjam progeniei parens fuit, a qua olim vexatos ſe fuiſſe fabuloſe perhibent Lappones*, en gammal trollkona, hos de fordna Lappar. *Hinc locutiones:* atſitjen tuorelem *ſ.* tuoreldak, *ſpaſmus tendinis ſive nervi cujusdam*, kramp, ſenedrag. Atſitje ſuonab tuorela, *(quaſi diceres:* atſitje *nervum vellit) ſpaſmo affici*, få ſenedrag. Atſitje, *etjam appellantur inſecta aſpectu deformiora*, inſekter, maſkar.

ATSOLEN, *adv. ſuper*, ôfver, utôfver. Raſjo pâti mo atſolen, *pluvia me deprehendit*, rågnet kom utôfver mig.

ATTE, *conj. quod*, at. *cfr.* jutte.

ATTJA, *conj. ut, quo*, på det at. *Eſt mobile. e. g.* attjab *vel* attjam, *ut ego*, på det jag. Attjas, *ut ille*, at han. Attjabe takket tab, *ut hoc faciamus.*

ATTJE, *n. ſ. pater*, fader. *Cum affixo*, attjam, *pater meus*, attjat, *pater tuus; pro* attje mo & attjeto, *ablato* o *atque* e *in* a *mutato.* Attjaſat, *patri tuo*, åt din fader. Attjiti, *patribus.* Pjâbmo attje,

attje, *pater nutricius*, fosterfader. Attje pele, attje saje *vel* attjesajasats, *vitricus*, stjuffader. Attjelakats *s.* attjelakasats, *ut ipse pater, qui paterno est animo*, såsom en fader. Attjelaka, *adv. more parentis*, faderligen. Attjetek *vel* attjetes, *sine patre, orbus patre, pupillus*, utan fader, faderlös. Attjetes mana, *infans orbus patre.* Attje-wuokasats, *paterno animo affectus*, faderligen sinnad, *vide supra* attjelakats. Attjeguts, *dim.* lilla far. Attjegutjam, *mi pater carissime*, min söta far. *Est blandientis.*

ATTJELATS, *n. a. paternus*, faderlig. Attjelats kereswuot, *amor paternus. Exprimitur etjam per* attje, *ut e. g.* attje waimo, *cor paternum.*

ATTJESIKT *vel* -sukt, *adv. more paterno*, faderligen.

ATTJEWUOT, *n. s. auctoritas sive dignitas paterna*, faderlig magt och myndighet. Attjewuotinas, *dignitate sua paterna.*

AUDA, *n. s. virtus*, dygd. *Ganander.*

AUDES, *n. a. desertus*, öde. Wuolgin audes sajai, *abibant in locum desertum.* Auden takkat, *devastare*, förröda.

AUDET, *v. a. devastare*, förröda, ödelägga. Sije kalkeh aptsa audet to, *penitus devastabunt te, Luc. 19: 44.* Audestet, *dimin.* litet förröda. Audegåtes, *incipere devastare*, begynna at förröda.

AUDETEM, *contr.* audem, *interdum* audetes, *vastatio*, förrödelse. Kässe wuoidnebet audetemen wasteswuoteb, *cum videritis abominationem illam vastationis, Matth. 24: 15.*

AUDEJE *s.* audeteje, *vastator*, förstörare.

AUDETEKE, *n. a. non populabilis*, som ej kan skövlas eller ödelåggas.

AUJE, *vide infra* awem.

AUKE, *n. s. utilitas, usus*, gagn, nytta. Mab aukeb mon taste ädtjob? *vel* mi aukit munji taste påta? *qualem exinde capiam utilitatem?* hvad nytta kan jag hafva deraf. Tatt i le tiji auken, *inutile id vobis est, Ebr. 13: 17.* I massaken le auken, *ad nihil utile est.* Mab aukit? *quid utilitatis?* aukats, *dimin. lucellum*, en liten vinning. Auketeke, *sine utilitate*, utan vinning. Auketes, *inutilis*, onyttig, ogagnelig.

AUKET, *v. a. acquirere, comparare*, förvärfva sig. Udne mon tab aukib, *hodie hoc acquisivi. It. neutr prodesse*, gagna, *e. g.* massas tatt auka? *cui istud erit usui?* hvartil duger det? Auketet, *frequ. idem. cfr.* ådtjotet.

AUKETEJE, *qui quidquam lucratur?* den som sig något förvärfvar.

AUKOK, *utilis*, nyttig. Aukok le munji, *utile est mihi.* Aukok-laka, *adv. utiliter*, nyttigt, på nyttigt vis. Aukokwuot, *subst. utilitas*, nyttighet. *Compos.* oaukok, *inutilis*, onyttig, *cfr.* gagnetes.

AULE-MUORE *vel Austral.* aule-ålg, *tigillum, ad partem superiorem tentorii Lapponici transversim dispositum, a quo ahena dependent*, åsen eller det tvärträ öfverst på en Lappkåja, hvarpå kittlarna hånga.

AUSTET *vel Austr.* auset, *v. a. haurire*, ösa. Wadnaseb austet, *aquam e scapha exhaurire.* Austestet, *dimin.* något litet ösa. *cfr.* palet.

AUSTA-KARE, *n. s. hausirum, situla, qua hauritur*, öse-kar. *Austral.* auskare.

AUSTER, *n. ſ. cochlear manubrio longo inſtructum*, ſlef med långt ſkaft.

AUT *ſ.* auta, *ante, pra*, fôrr, fôr. Auta wuoreſeh, *qu. d. priſtini veteres, majores*, fôrfäder. Aut-hâla, *præfatio*, fôretal. *Comparat.* auteb, *anterior, prior*, den fôrre. Auteb pekke, *pars prior*. Auteb aiken, *priori vice*, fôrra gângen. Autebeſne, *anterius, ante*, frammanfôre. Autebeſne le ſodn, *anterior ille eſt ſive antecedens*. Autebus, *adv. ulterius, longius*, längre fram. Autebut *ſ.* autebit, *adv. olim, antea*. Autebut leb mon hâlam, *olim locutus ſum, Act. 1: 1. Superl.* autemus, *primus*, den främſte. Mâdde autemuſeh, *multi primi vel priores, Matth. 19: 30.* Autemuſen pâti, *primus veniebat*. Autemuſiſt, *primis*, af de främſte. Autemuſt, *primum, imprimis*, fôrſt, i ſynnerhet. Aut iitje, *præputium*, fôrhud. Auta ketje, *anterior pars*. Wadnaſen auta ketje, *prora ſcaphæ*, framſtammen på en båt. *Obſ.* aut, auta, *varias obtinet ſignificationes, pro diverſitate caſuum, quos, brevitatis cauſſa, omiſſos benevolus Lector in præfatione, huic operi præmiſſa, ipſe evolvat: e. g.* auten, *coram*, inför. Mo auten, *coram me*. Auteſt, *ab adſpectu*, undan. Kaita mo auteſt, *apage ab adſpectu meo. It. pro*, för. Maite mon kalkab waddet tunji tann auteſt? *quid tibi pro iſto dabo?* hvad ſkal jag ge dig derfôre? Auti, *coram*, inför. *Cum ſuffixo* auteſes, *coram ſe*, inför ſig. Pâte mo auti, *veni coram me*. Auteſne, *coram*, inför. Autefnan, *coram me*, inför mig. Autafeme, *coram nobis*, inför oſs. *Hinc*

AUTEK, *n. ſ. curator, anteceſſor*, fôrmyndare, fôregångare.

AUTANET, *v. n. progredi*, komma längre fram. Peiwe autana, *ſol progreditur*, ſolen går längre fram. *It. progreſſus facere, augeri*, göra framſteg, fôrôkas. Puoreſne autanet peiweſt peiwai, *in bono progreſſus facere de die in diem*. So tawereh autaneh, *accreſcunt opes illius*. Autanaſtet, *diminutivum*, komma litet längre fram, nâgot litet fôrôkas. Autanaddet, *frequ. idem quod* autanet. Autanatjet, *incipere progredi ſ. accreſcere*, begynna at gå fram längre, begynna at fôrkofras.

AUTANEJE, *n. ſ. c. qui facit progreſſus*, den ſom fôrkofras.

AUTANEM, *n. ſ. progreſſus, lucrum*, framſteg, vinning. *Auſtr.* autanas, *id.*

AUTENAK, *adv. per anticipationem*, framfôre, före. *Gallic. par avance*. Autenak tunji tab waddab, *præmiſſe (ut ita dicam) tibi hoc do*, jag ger dig detta fôrut. *It.* autenak waddet, *dono dare*, ſkänka.

AUTEL, autela *ſ.* autelen, *adv. antequam, antea*, fôrân. Autela ko peiwe luoitada, *priusquam ſol occidit*, fôrrân ſolen går neder. *It. ante*, förr, innan. Autelen quokfon, *ante lucem*, före dagningen. Auteleſt, *ab anteriore parte*, på främre ſidan. Autefeſi, *ante, præter, præ*, frammanfôre, fram om. Autelefi wuejet, *prætervehi*, köra fram-om.

AUTELT, *adv. adverſus, obviam*, emot til mötes. Mo autelt pâti, *obviam mihi venit*, han kom mig til mötes.

AUTELTES, *n. a. quod a parte anteriore eſt*,

eſt, det ſom är frammanföre. Auteltes line, *præcinctorium*, förklåde. Auteltes helme, *anterior pars ſinuum tunicæ*. Auteltes håla, *quod quis loquitur coram, adulatio*, ſmicker.

AUTAT, *v. n. tædere*, ledſna. Juo leb taſte autam, *jam dudum me ejus rei tædium cepit*, jag är ledſen dervid.

AUTELATJEN, *adv. dimin. paululum antea*, litet förut. Autelatjen ſo, *paulo ante illum*, litet före honom.

AUTETET, *prævenire, antevenire*, komma förr eller förut. Epe kalk autetet ådejit, *non præveniemus eos, qui obdormiverunt*. Sodn auteti mo, *mihi antevertit*, han förekom mig. *It. producere ulterius*, föra fram längre. Autet tab tuok, *produc hocce illuc*, för fram detta dit. *It. promovere*, befordra, befrämja. Autetaſtet, *dimin.* komma litet förut, föra litet längre fram. Autetatjet, *incipere prævenire*, begynna at komma förut. Autetaddet *ſ.* autetattet, *facere ut aliquid producatur*, låta något föras fram. *It. produci poſſe*, kunna framföras.

AUTETEJE, *qui promovet vel producit*, befordrare, framhafvare.

AUTETEM, autetes *ſ.* autadas, *progreſſus, incrementum*, framſteg, tilväxt. Wadde autadaſeb miji, *da nobis ſucceſſum*, gif oſs framgång.

AUTJE, *n. ſ.* hägg, *arboris ſpecies*.

AUTJO, *n. ſ. acies*, ägg. Akſjon autjo, *acies ſecuris*, yxe-ägg. Nipen autjo, *acies cultri*, knifsägg. *Hinc*

AUTJOK, *n. a. qui acie gaudet*, hvaſs. Autjok kedge, *lapis acie inſtructus*, hvaſs ſten. *Compoſ.* qvektautjok, qvektautjok ſwerde, *gladius utrinque acutus*, tveäggadt ſvärd.

AUTJOS, *n. u. idem. cfr.* paſteles. *Hinc*

AUTOTJET, *v. a. acuere*, hvåſſa. Autjote kulkeb, *acue cultrum*, *cfr.* ſajet. Autjodattet *frequ. idem.*

AUTJOTEM, *n. a. exacuatio*, hvåſſande.

AUTO, *n. ſ. miraculum, prodigium*, under. Stuor auto, *magnum miraculum*. Ko takkai autoit ja märkit, *poſtquam ediderat prodigia & ſigna*, *Act. 7: 36.*

AUTOS, *n. a. mirus, admirandus*, förundransvärd. Autos Jubmel, *Deus mirandus*, den förundransvärda Guden. *cfr.* imalats. Autos pargo *vel* autopargo, *miraculum*, underverk. Autos märk *ſ.* automärk, *prodigium*, underteken. Automärki algob, *mirabilium initium*, *Joh. 2: 11.* Autos-laka, *adv. mirifice*, underligen. *Hinc*

AUTOHET, *v. a. mirari, admirari*, undra öfver. Autohijen ſo, *admirati ſunt illum*, de förundrade ſig öfver honom. *Et*

AUTOHEJE, *qui miratur, admirans*, den den ſom förundrar ſig. *Et*

AUTOHEM, *n. ſ. admiratio*, förundran.

AUTOHADDET, *v. a. frequ. verbi* autohet. *Hinc* autohaddeje, *mirabundus, ad admirandum pronus*, underſam. Autohaddem, *vide* autohem. Autohaſtet, *dimin.* litet förundra ſig öfver. Autohatjet, *incipere admirari*, begynna at förundra ſig.

AUTOSTALLET, *v. a. dimin. vide* autohaſtet. *Hinc*

AUTOSTALLEM, *n. ſ. admiratio*, förundran.

AUTOTS, *n. a priſtinus*, den framfarne. Autots wårald, *priſcum ævum*, forntid. Autots almatjeh, *priores, priſci homines. cfr.* auta.

AUTSUKT, *adv. in anteceſſum*, i fórvåg. Autſukten wadſet, *in anteceſſum ire*, gå i fórvåg.

AUTSO, *n. ſ. locus uliginoſus arboribus conſitus*, moras med trån bevåxt. *cfr.* råtto.

AUWE, *n. ſ. cinctus, cingulum*, gördel, bålte. Kartſen auwe, *cingulum coriaceum, Matth. 3: 4.* Auwats, *dimin.* et litet bålte. Silb auwe, *cingulum argento decoratum*, ſilfverbålte.

AUWOTES *ſ.* auwots, *n. ſ. cingulum, quo rangiferi vectarii cinguntur*, bålte på kór-renar.

AUWETET, *vide* awetet.

AWAGOI *ſ.* awagojo, *lacus patentior ſ. major*, en ſtor ſjó.

AWAN, *n. ſ. ſinus lacus*, vik. *Veſtrob.* afva.

AWESTET, *aliquantum ſimili eſſe*, vara något likt, likna. Mo maſſak aweſti ſodn, *mei fere ſimilis fuit.*

AWEM, *n. ſ. foſſa*, graf, dike.

AWET, *v. a. fodere, effodere*, gråfva, dika. Jokkab awet, *rivulum derivare*, utgråfva en båck. *Item, iteratis vicibus mulgendo lac e mammis vaccæ vel pecoris elicere; antea nullum lac præbentis*, upmjólka. *Hinc quaſi paſſivum eſt* awanet, *effodi, &c.* upgråfvas, *pro* awetowet.

AWETET, *v. n.* tat wadnas awet, *aquam hæc ſcapha intromittit*, denne båten låker. *Dicitur tantum de navigiis vitio aliquo aquam intromittentibus.*

AWI, awi ko, *adv. tanquam, quaſi, vide ſupra* aiwe.

AWITTA, *n. ſ. indicium, ſignum*, tekn, mårke. I le taſte akt awitta ken, *ejus rei ne veſtigium quidem reſtat*, deraf år ej qvart det minſta ſpår.

AWOK, *n. ſ. vide* awagoi. *Item, planities uliginoſa vel lacuſtris*, et fålt af ſjöar eller myror.

Awo, *n. ſ. gaudium, lætitia*, glådje, frögd. Mon leb awon tijen tjet, *gaudeo veſtri cauſſa, Joh. 11: 15.* Sije ſjaddin alwos awon, *gaviſi ſunt valde.*

Awos, *n. a. lætus*, glad. Awos peiwe, *dies lætus.* Awos waimo, *cor lætum.*

AWOSET, *lætum fieri*, blifva glad. Awoſi aiwe ſagga, *valde gaviſus eſt.*

AWOSTET, *vide* awotet. *Paſſiv.* awoſtowet, *lætari*, frögdas.

AWOHET, *v. n. vide* awoſet. Awohet muin, *gaudete mecum*, glådjens med mig. Awohattet, *lætificare*, göra glad.

AWOHEM, *n. ſ. gaudium*, frögd; *lætificatio*, frögdande.

AWOSIKT, *adv. cum lætitia*, gladeligen.

AWOSTALLET, *lætari*, glådjas. *frequ.*

AWOTALLET, *v. n. idem.* Awotallet kalkabet jättetkenna ja härloges awoina, *exſultabitis ineffabili gaudio & glorioſo.* Awotallet Herraſn färten aiken, *gaudete in Domino ſemper, Phil. 4: 4.*

AWOTALLEM, *n. ſ. lætitia*, frögd.

AWOTALLEJE, *lætans, qui lætatur*, den ſom glåds.

AWOTET, *v. a. lætificare*, göra glad. *It. neutr. lætari*, glådjas, *licet rarius.* Awotem, *lætificatio.* Awotattet *ſ.* awodattet, *frequ. idem atque* awotet. Awotattem *vel* -dattem, *vide* awotem.

AWOTAKES, *n. a. jucundus.*, gladelig.

AWOTIEWAS, *n. a. lætitiæ plenus*, full af glådje. *Vox eccleſ.*

AWROS *vel* auros, *n. ſ. auris urſi*, björn-óra.

AWROT, *vide* åurot.

B

BAAL, *Baal.* Jukko åh le ſåjetam puolwitas Baalen auten, *qui Baal genu non flexerunt, Rom. II: 4.*

BADAK, *pix, reſina*, beck, kåda. *cfr.* tarwe.

BADET, *v. a. picem illinere*, becka. *It. inquinare*, orena.

BADDE, *n. ſ. vinculum, ligamen*, band. Baddai waldet, *ligare. cfr.* tjadnes.

BADDET, *v. a. ligare, vincere*, binda. *It. n. glacie obſtrui, (de fluminibus)* ſtoppas igen af is, ſvalla igen. Såges om floder. Jokka badda, *fluvius glacie impletur, cfr.* aſketet. *It.* kainob baddet, *rudentem disruptum, ſine nodo & implicatis ſolum extremitatibus, rurſus conjungere*, ſpitſa ihop et tåg. Baddetet, *frequ. vaſa ligaminibus colligare*, ſåtta band på kåril. *Auſtral. cfr.* baſte. *Hinc*

BADHAT *ſ.* badhes. Badhat jokk, *fluvius glacie repletus & obſtructus*, en ſvall-båck, ſom år full med is.

BADS, *n. ſ. pluma*, dun, fjåder. *cfr.* tålke.

BADSETET, *v. n. dicitur de avibus, quæ in pulvere ſeſe voluntates apricantur*, ſåges om foglar, når de ſola ſig och våltra ſig i ſanden. Badſatallet, *frequ. de omnibus animalibus, nivem, aquam vel pulverem a ſemet quaſſantibus*, ſåges om djuren, då de ſkaka af ſig ſnö, vatten eller ſtoft.

BAKOT, *v. a. pinſere, panem coquere*, baka. Laipeb bakot, *panem facere. Melius* laipot. Bakoſtet, *dimin.* litet baka. Bakogåtet, *incipere pinſere*, begynna at baka.

BAKOJE, *n. ſ. piſtor*, bagare. *cfr.* laipoje.

BAKOM, *n. ſ. panis coctio*, bakning. Bakom-kåte, *piſtrina*, bagareſtuga. Bakom-wuobne, *furnus piſtorius*, bakugn. Bakom-ſtåpo, *idem ac* bakomkåte.

BAKKO, *n. ſ. inclinatio vel declivitas collis*, ſluttningen af en backe. Tiewa bakko, ware bakko, *collis, montis acclivitas.* Njåra bakko, *mala, mons veneris*, kindben, kinder.

BALKA, *n. ſ. bacillum*, kåpp. Pjårgo balka, qwele balka, *bacilli, quibus carnes & piſces ſuſpenduntur ut ficcæ fiant.*

BALLO, *n. ſ. pilea*, båll. *It. teſticuli.*

BALSAMI, *n. ſ. balſamum*, balſam.

BARA, *ſolum, tantum*, bara. *cfr.* koros.

BARAN, *Veſtrobot.* båran, *lactis per artem veneficam ereptor. Notiſſima Svecis fabula ſuperſtitioſa, Lapponibus ignota.*

BARKO, *n. ſ. cortex, imprimis betulæ*, bark, björkbark. *It. cortex betulæ cum lixivia coctus retium tingendorum gratia, colore ſubnigro*, fårg på nåt medelſt bark och lut, *Norrlandice* tåla. Barkob wuoſſjet, *dictum colorem corticis coquere*, tilreda nåtfårgen. *Obſ. hæc præparatio eum in finem præcipue fit ne putredine corrumpantur.*

BARKOTET, *v. a.* wermit barkotet, *colore e libro cum lixivio extracto, retia piſcatoria tingere*, fårga nåt med lut och bark. Hudit ja nakkit barkotet, *pelles & coria aqua & libro macerare*, barka ſkinn och hudar, garfva.

BARKAK, *n. ſ. calceamenti ſpecies, ocrearum fere figura*, kångor. *Ita appellantur, quod corium, ex quo conficiuntur, modo quo diximus præparetur.* Barkar, *coriarius*, garfvare.

BARFEDD, *natus*, född, *qu. d.* barnfödd, *eſt enim Svetici originis.*

BAR-

BARNE, *filius*, ſon, *vide* parne.

BAROS, *manifeſtus*, uppenbar, *vide* paros.

BART *vel Boreal.* baſtak, *balneum*, badſtuga. Barteb paketet, *balneum calefacere.*

BARTSJER, *Auſtr. Chirurgus*, Fältſkår. *A Danico* Bartſkjår. *Boreal.* Påſker.

BASKOK, *n. a. amarus, acerbus*, båſk, bitter. Harbmat baſkok, *valde amarum.* Baſkokub ſappeſt, *felle amarius.*

BASTE, *n. f. viminea ligamina quibus vaſa lignea connectuntur*, band på träkåril. Baſteb pjejet tudnoi, *tonnam colligare.* Sweip. *id.*

BASUN, *n. f. tuba*, baſun. Baſun kalka tjuojet, *ſonabit tuba.* Baſuneb tjuojetet, *tuba canere.* Baſunen tjuojeteje, *tubicen*, baſuniſt. *Vox eccleſ.*

BEDEL, *n. f. carnifex, tortor*, bödel.

BEINEK, *n. f. tibialia e pellibus confecta*, ſkinn-ſtrumpor.

BEKK, *n. f. pix*, beck, *melius* ſuokom tarwe.

BELIAL, *Belial.* Kokte ſåmaſteh Chriſtus ja Belial? *quæ eſt concordia Chriſti cum Belial?*

BELDNE *f.* beldnje, *n. f. folia graminum & præcipuæ Angelicæ*, blad på örter, i ſynnerhet Angelika.

BENT, Benta, Binna *f.* Bint, *n. pr. vir. Benedictus*, Bengt.

BERDN, bern *f.* bjerdn, *n. f. catulus urſi anniculus*, årsgammal björn-unge. *It. Boreal. urſus*, björn.

BERRIT, *v. n. oportere, debere*, böra. Mije berribe kitet Jubmeleb, *Deo gratias debemus. Hinc*

BERES, *n. a. promeritus, qui meruit*, den ſom år til något förtjent. Beres le aſſjalats pakkataſeb ådtjot, *pœnas commeruit qui peccavit. Item*, beres le, *juſtum f. æquum eſt*, det år billigt, bör ſå vara.

BEWEL, *diabolus, formula per diabolum jurandi*, hin onde, böfvelen. *Dicitur etjam* bjewel.

BIBEL, Bibel-kirje, *Biblia*, Bibel. Bibeleſne lokket, *in Bibliis legere.*

BIDDET, *v. a. precari*, bedja. Biddeſtet, *dimin.* något litet begåra. Biddegåtet, *incipere orare*, begynna bedja. Talla biddegåti ko riſſeb wuoidni, *virgam videns conſeſtim cœpit orare.*

BIGGE *f.* Bigga, *n. pr. fœm. Brigitta*, Brita.

BIGGET, *v. a. ſtruere, ædificare*, bygga. Biggi akta torneb, *ædificavit turrim, Marc. 12: 1.* Biggegåtet, alget bigget, *incipere ædificare.* Biggem, *ædificatio*, byggande. Biggmåſtar, *architectus*, byggmåſtare. Mon pjejib wuodob ko wiſes biggmåſtar, *fundamentum poſui tanquam peritus architectus, 1 Cor. 3: 10.* Biggeje, *ædificans*, den ſom bygger. Bignig, *ædificium*, byggning. Alde kedge kården bignig lei jaſpis, *erat ſtructura muri ejus ex jaſpide, Apocal 21: 18.* Bignigeb adnebe Jubmeleſt, *ædificium habemus a Deo, 2 Cor. 5: 1.*

BIKESJET, *v. a. confiteri*, bekånna. Suddoit bikeſjet, *peccata confiteri. Uſitatius eſt* tåbdeſtet, *qu. vid.*

BIRE, *n. f. urſus*, björn. *Syn.* berdn, abmo attje, wari aija, ruomſek *vel* ruomſikalles, ſuokok, *&c.* Biren-kats -auros, -fuotte, -naſte *vel* -taſte, *urſi ungvis, auris, pes, oculus.* Birennakke, *pellis urſi*, björnhud. Bire tjuk, bernats, *catulus urſi: appellantur*

tur etjam manah, *qu. dic. liberi.* Mingeles bire, *urſa*, björn-hona. *cfr.* kuſsnjepele.

BIRGET, *n. pr. fœm. Brigitta.* Birget-wakko, *ſeptimana Brigittæ*, veckan efter Michaëlis.

BIRGET, *v. n. ſatis habere, ſufficere*, bårga ſig, råcka til. Ib taina birge, *hoc mihi non ſufficit*, jag bårgar mig icke dermed. Kalle tan jaken muotek birge, *ſatis multum hoc anno nivis habemus.* Birgeſtet, *dimin.* nägorlunda bårga ſig. Birgegåtet, *incipere ſatis habere, ſufficere incipere*, begynna at bårga ſig. *Obſ. active etjam uſurpatur* birget, *& ſignificat, ſuppeditare, opem præbere*, förſträcka, hjelpa. Birget ſame ädnameb jaſoin, *farinam Lapponiæ ſuppeditare*, förſe Lappmarken med mjöl.

BIRGESNOK *ſ.* birgesnak, *n. ſ. quantum ſatis eſt*, ſå mycket ſom behöfs. Adna birgesnakeb, *ſufficit ei*, han har ſå mycket han behöfver. *Svec. orig. qu. dic.* bårgar ſig nog.

BIRSO *vel* börſo, *n. ſ. bombarda*, böſſa. *Syn.* ſteuk. Birſo luoddeni, *telum e bombarda emiſſum eſt.*

BISKOP, *Epiſcopus.*

BISSE, *n. ſ. vide infra* paſſe. Biſſe pjärgo, *cor*, hjerta, *qu. dic. caro ſacra, ita dictum quia Lappones id olim immolabant idolis ſuis.*

BISSMAR *ſ.* biſſmer, *n. ſ. ſtatera*, besman.

BITTA *& per diminutionem* binna, *fruſtulum, bolus*, bit, betta. Laipe bitta, *fruſtulum panis*, en brödbit. *Item gutta*, en droppe. Tjatſe bitta, *gutta vel pauxillum aquæ.* Bittats, *dimin.* en liten bit.

BITTJES *ſ.* bittjok, *n. a. amarus*, bitter. *cfr.* brittjes.

BIWDET, *v. a. invitare*, bjuda. Biwdek, *non invitatus*, obuden. Biwdetum, *invitatus*, buden.

BITTJO, *vox indignationis in mulieres, meretrix, aſina*, kåſſa, mårr.

BJÅRT, *n. ſ. nativitas, partus*, börd, födelſe. Bjårte pâres, *unius anni, e. g. canis vel felis, nam ſolum de feris dicitur*, et år gammal, ſåges om klodjur.

BJÅLLO, *n. ſ. campana, tintinnabulum*, klocka, bjållra. Bjållo tjuoja, *campana tinnit*, det ringer i klockan. *It. horam indicat horologii tintinnabulum*, klockan ſlår. Bjållots, *dimin.* en liten klocka. Bjållokes, bjållokes koſſa, *vacca cui appenſa eſt campanula*, ſkällko. Bjållokes kato, *rangifer campanulam geſtans abeſt.* Bjållokåte, *turris ubi pendent campanæ*, klockſtapel.

BJÅLE, *vide* Åle.

BLADE, *n. ſ. folium, pagina*, ſida i en bok. Mubben bladen, *altera pagina. Boreales* ſlade. Tobak blade, *folia tabaci.*

BLADOTET, kirjeſne bladotet, *folia libri alicujus evolvere*, blada i en bok.

BLAIKOK, *n. a. pallidus*, blek. *cfr.* guouket. Blaikok muoto, *facies pallida.* Blaikok- *vel* blaikes-wuot, *palliditas*, blekhet.

BLAIKOT, *v. n. palleſcere, liveſcere*, bleckna. *Auſtral.* bleikanet, *idem.* Blaikotet, *frequ. idem.* Blaikoti taſſan, *expalluit*, han blef rått blek.

BLANDET, *v. a. miſcere*, blanda. *cfr.* maſtetet. *Boreal.* ſlandet. Blandetek,

non mixtus, oblandad. Blandatis, *mixtura*, blandning.

Blaw & Blawes, *n. a. cæruleus*, blå. Blawa paino, *color cæruleus. cfr.* latte. Blawa kapte, *tunica cærulea.*

Blawetet, *v. n. cæruleum induere colorem, fieri cæruleum*, blifva blått, blåna. Blawetaſtet, *dimin.* blifva något blå. Blawetatjet, *incipere cæruleum colorem induere ſ. referre*, begynna blåna.

Bleik, *ſcopus, meta*, *vide* pleik.

Blekk, *n. ſ. atramentum*, bläck. Blekke-tjårwe *vel* -litte, *atramentarium*, bläckhorn.

Blekke, *n. ſ. campus, lacus amplior*, en ſlättmark, ſtor ſjö.

Blets *vel* bletjes, *n. a. planus*, jämn, flat. Bletje njuonak almats, *homo naſo depreſſo*, flat-näſig menniſka.

Blene, *n. ſ. folia herbarum*, blad på örter. *cfr.* beldne.

Bli, blijo *vel* blyjo, *plumbum*, bly. Blijoſt luodeit leikot, *globulos plumbeos fundere*, ſtöpa kulor. Blijoluod, *bolis*, blylod. Sije tjaſkin blijoluodeb wuolos, *demiſſerunt bolidem*, *Act. 27:28.*

Blintek, *piſces parvuli, piſciculi*, ſmå fiſkungar.

Bliwes *ſ.* blewes, *n. a. verecundus, modeſtus*, blygſam, ſedig. Bliwes almats, *homo verecundus.* Bliweswuot, *verecundia*, blygſamhet. Bleweswuoteſne, *cum verecundia.* Bliwaſtallet, *verecundum eſſe, timere*, vara blyg, ſkrukta.

Bluotta, *vide* pluotta.

Bod, *n. ſ. taberna*, bod. *Syn.* bure, jibdno, aite, njalla.

Bokstaw, *n. ſ. litera*, bokſtaf. Bokſtawen tſagge, *ad literam.*

Boll, *n. ſ. corpus*, kropp. *Item, iſthmus*, et ſmalt landſtycke emellan tvänne ſjöar.

Bond, *n. ſ. ruſticus*, bonde. *It. herus*, husbonde. *Boreal.* bondor, *ruſticus.*

Bonotet, *v. a. per nuntium mandare ſ. injungere*, genom båd ålägga. Bonotam lei munji, *injunxerat mihi, commiſerat. Item, licitari vel deſiderare, (ſcil. per nuntium)* genom båd beſtälla, påtinga. Bonotam le muſte kirjeb, *librum a me petiit, injunxit mihi ut librum ei mitterem*, han har tingat en bok af mig. Bonotaſtet, *dimin.* litet påtinga. Bonotatjet, *incipere injungere*, begynna at ålägga eller begära. Bonotem, *petitio per nuntium, nuntiatio*, begära genom båd, förkunnande.

Bonosnak, *n. ſ. nuntius, mandatum*, båd, befallning. Bonoſnakit pjejet *vel* ſaddet, *nuntium mittere, nuntiare*, ſkicka båd.

Bradai *ſ. Auſtr.* bradan, *adv. ſubito*, haſtigt. Bradai jabmi, *mortem obiit ſubitaneam*, han dog haſtigt. *Syn.* håket. Nau bradai, *tam ſubito*, ſå haſtigt. Bradai hålet, *citata uti loquela*, tala fort. Bradaſne, *ſubito*, i haſt.

Brad *vel* brades, *n. a. præruptus, acclivis, celer*, brant, ſnar, brådt. Brades pakte, *petra præcupta.* Brades mårai, *in iram pronus ſ. præceps*, ſnarſticken, brådſint. Brades mårak, *idem. Item:* peiwe le udne harbmat brades, *hodie ſol valde æſtuat*, ſolen är i dag rått het. Bradok, *idem.* Bradok puold, *collis acclivis.* Bradeswuot, *celeritas, acclivitas*, ſnällhet, branthet.

Bradetet, *maturare mortem, accelera-*

re,

re, påſkynda döden. Påſker jukko le mattoteme bradeta wall, *indoctus medicus admaturat mortem.* Bradet faut, *fac ut citius moriatur; de animal.*

BRADDE, *n. ſ. titio, carbo,* brand. *Syn.* nuffel. *It. pruna,* glöd, eldkol.

BRAKKETET, *v. n. fragorem edere,* braka til. Pjågga brakketi, *orta eſt procella: quod ſcilicet fit cum fremitu. H.*

BRAKKOHEM, *n. ſ. fragor,* dån, brak. Stuora brakkohemin, *magno cum fragore. Unde* brakkohet, *fremere, fragorem edere,* braka, dundra. Tåll brakkoha, *ignis murmurat.*

BRAKKOH, *n. ſ. bracca,* brackor, byxor. Brakkoi kum, *braccatus.*

BREKOT, *v. n. balare,* bråka. Smalah brekoh, *oves balant. Syn.* måkot. *It. de fletu infantum,* mana breko, *infans vagit.* Brekogåtet, *incipere balare ſ. vagire.* Ketkemi mana brekogåti, *in cunis infans cœpit vagire,* barnet begynte gråta i vaggan.

BRIGGO, *n. ſ. pectus, (proprie avium)* bröſt, bringa. Jura briggoi påſkåtet, *telum pectori infigere.*

BRISKOK, brittjok *ſ.* brittjes, *n. a. amarus,* bitter, båſk. Briſkok-muörje, *baccæ amaræ.* Brittjokin lijen ſjaddam, *amaræ redditæ ſunt, Apoc. 8: 11.* Brittjes tjatſe, *aqua amara ſ. ingrato ſapore.* Brittjes ſappin, *bili amara, Act. 8: 23. cfr.* bittjes. Brittjeſikt *ſ.* brittjes-laka, *adv. amare,* bitterligen. Brittjeſikt tjerot, *vehementer flere,* gråta bittert. Brittjes-lakats *ſ.* -lakaſats, *ſubamarus,* något bitter. Brittjeswuot, *amaritudo, acerbitas,* båſkhet, bitterhet. Sijen njalme tiewes karroſt ja brittjeswuoteſt, *os illorum exſecratione & acerbitate repletum, Rom. 3: 14.*

BRITTJAHET, *v. n. amarum eſſe vel ſapere,* ſmaka båſkt. Tat tjatſe brittjaha, *amaro hæc aqua eſt ſapore. In active: amarum aliquid reputare,* hålla något för båſkt. Almats brittjaha jabmemeb, *acerbum eſt homini mori.* Brittjahaſtet, *dimin.* tycka at det är något båſkt, ſmaka litet båſkt. Brittjahatjet, *incipere guſtatum amarum præbere,* begynna ſmaka båſkt.

BROUN *ſ.* browe, *pontus,* bro.

BRUDES, *n. ſ. ſponſa,* brud. Hewes brudes, *ſponſa bene decorata.* Brudermanne *ſ.* bruggum, *ſponſus,* brudgumme. Brudeskarwo, *ornatus ſ. mundus ſponſæ,* brudſkrud. Brudes-ſångo, *torus genialis,* brudſång.

BRUDET, *uxorem ducere, viro nubere,* taga ſig huſtru, få man. Brudek, *qui uxorem non duxit, virgo,* ogift man eller qvinna: *quaſi,* brudetek.

BRUDNE, *n. ſ. puteus,* brunn. Kattja brudnai, *in puteum incidit, Luc. 14: 5.* Brudnats, *dim.* en liten brunn.

BRUKOT, *v. a. uſurpare, uti,* bruka. Brukoſtet, *dim.* något litet bruka. Brukodattet, *uſupari poſſe,* kunna brukas. *It. facere ut aliquis utatur,* låta någon bruka. Brukogåtet, *incipere uti,* begynna at bruka. Brukar, *qui utitur,* den ſom brukar. Jaure brukar, *piſcator,* fiſkare. Brukom, *uſurpatio,* brukande.

BRUNDASTET, *v. a. lingua aliqua male loqui, minus recte & eleganter loqui,* tala illa et ſpråk. Taro kjåleb brundaſtet, *Svecana inſcite loqui,* tala brutit eller orått ſvenſka. *Forte a* bryta.

Bruodde, *n. f. foleæ ferreæ equorum, it. clavi ferrei ſoleis ligneis infixi*, håſtſkor, brâddor. Bruoddats, *dimin.* bruoddet, *verb. claviculos ungulis equorum affigere*, ſko håſtar. Bruoddeſtet, *dim.* bruoddegâtet, *incipere iſtud peragere.*

Bruoka, *n. f. vide* brakkoh. *Syn.* mâuka.

Bruwe *ſ.* brâuwe, *pontus*, bro. *vide* broun.

Brydtjet, *v. a. cerevisiam coquere*, brygga.

Bråste, *n. f. vitia f. fissura bombardarum*, bråſt i bôſſor.

Buda, *n. f. præceptum*, bud, befallning. Jubmelen buda, *præceptum Dei. It. nuncius*, båd. Budab qweddet, *nuntiare*, båra båd. Budab takket *vel* budab faddet, *nuntium ablegare*, ſånda båd. Budab ådtjot, *nuntium accipere.* Buda qweddeje, *nuntius, qui nuntium affert*, bådbårare.

Buntse *ſ.* buntſe raike, *orificium vaſis*, ſprundhål, öpningen på et kåril.

Buodgestet, *v. a. annuntiare*, förkunna

Buola *& dim.* buolats, *n. f. fruſtulum, bolus*, bit, litet ſtycke. *cfr.* puola.

Buorde, *n. f. menſa*, bord. Buordaï tjåkkahet, *ad menſam ſedere.* Buordeb latjet, *menſam ſternere mappis*, duka bordet. Buordats, *dim. cfr.* peude.

Bure, *n. f. penarium, taberna*, bod. *cfr.* aite.

Burretes, *vide* bårets.

Buske, *frutex, fruticetum*, buſke, ſmå ſkog.

Buwe, *n. f. bos, pecus*, boſkap. Ådna *ſ.* ſtuora buwe, *grex boum vel pecorum*, ſtor hop af boſkap. Buwe kåte, *bovile*, låhus. Buwe reinoheje, *bubulcus*, vallhjon.

Buwet, *v. a. ſtrangulare, ſuffocare*, ſtrypa. Buwegâtet. Tie wank buwegâta ſmalait, *nunc oves enecare cœpit morbus*, begynna at dôda. *cfr.* puwet.

Bytto, *n. ſ. amphora*, bytta. Byttots, *dim.*

Bådet, *ſpumare, fremere*, bruſa, båda; *vide* pâſet.

Bâle, *n. f. truncus, corpus*, ſtammen, kropp. Bâlleinis, *corpore ſuo.* Bâllå ſkatte, *cenſus per capita*, mantals-penningar. *cfr.* boll.

Bällster, *pulvinar, culcitra*, bâlſter.

Bânda, *n. ſ. herus*, husbonde. *cfr.* bond. *Item adj.* bânda *vel* bândas, *dives, opulentus*, rik. Stuor bânda le ſodn, *ditiſſimus ille eſt.* Kâte bânda, *paterfamilias*, husfader. Jättet kâte bândai, *dicite patrifamilias, Marc. 14: 14.* Aiwe bândas lei, *erat valde dives.* Bândawuot *vel* bândotak, *divitiæ*, rikedom.

Bândastallet, *v. n. divitem ſe jactare*, ſkryta af ſin rikedom.

Bândot, *v. n. ditescere*, blifva rik. Jukko liteh pândot, *qui volunt ditescere, 1 Tim. 6: 9.* Bândoſtet, *dim.* blifva något rik. Bândocâtet, *incipere ditescere*, begynna blifva rik. Bândotet, *v. a. ditare*, göra rik. Jubmel bândota keb ſodn ſitta, *Deus quem vult divitem facit.*

Bâr, *n. f. ſandapila*, likbår.

Bâret, *v. a. perforare*, båra. Nabarin bâret, *terebra perforare.*

Bâretes *ſ.* bårets, *terebra*, fyl, borr.

Bârre, *n. f. ratis*, flotte af bråder eller timmer. *It. ponticulus*, en ſpång, liten bro.

Bâr-

Båtne *ſ.* bådne, *n. ſ. fundus*, botten. Jaure båtne, *fundus lacus. cfr.* wuodo. Bådnetes, *(qu. d. fundo carens) immenſus*, botnlös. Bådnetes riko, *immanium divitiarum poſſeſſor*, bottenlöſt rik.

Bårg, *n. ſ. munitio*, bårg. Mo bårg, *munitio mea, eccl.*

Bårgal *vel* bårgar, *mercator, civis*, handlande, borgare. Alde bårgareh, *cives ejus, Luc. 19: 14.* Borgargunde *ſ.* borgarråkte, *jus civitatis*, burſkap, borgarrått. Ammaſeh takketum Iſraëlen borgarråkteſt, *abalienati a republica Iſraëlis, Eph. 2: 12.* Mon leb åſtam tab borgargundeb ſtuor pedniki kum, *magnis pecuniis hoc jus civitatis acquiſivi, Act. 22: 28.* Bårgarapta *vel* -atta, *ſine civibus.*

Bårjes, *n. ſ. velum*, ſegel, *vide infra* pårjes.

Båktet, *expergefacere*, upvåcka, *vide* påktet.

Bånk, *n. ſ. ſcamnum*, bånk. Bånken nal tjokkahet, *ſedere in ſella.* Bånken nal tjokketet, *in ſella ſubſedere.*

Bägar, *n. ſ. ſcyphus, poculum*, bägare. Silba bågar, *ſcyphus argenteus.*

Bårganes, *fœta*, drågtig. *cfr.* akk.

Bårganes, *n. a. cui nihil deeſt illorum, quæ ad vitam ſuſtentandam neceſſaria ſunt*, den ſom bårgar ſig väl, ſom intet lider briſt. *Eſt quaſi participium verbi* birget, *quod vide.* Bårgib, *ſatis mihi eſt, ſufficit mihi, cfr.* birget.

Bårkot, *v. a. arborem exſuccam facere*, fórtorka et trå. *cfr.* aſſnetet.

Bóno, *n. ſ. precatio*, bön. Bónob takket, *precari, precatione uti*, göra bön. Bóno-peiwe, *dies pœnitentialis*, bönedag.

Bóto, *n. ſ. multa*, böter. Bótoit pjejet, *multam perſolvere*, årlägga böter. Bótot, *verb. pecunia multari*, böta. *cfr.* ſakko.

C

Capell, *n. ſ. Sacellum*, Capell. Capell-Herra, *Sacellanus*, Capellan.

Captein, *Centurio, Capitaneus*, Capitain.

Capitel, *n. ſ. Caput*, Capitel.

Carwlin, *n. ſ. quarta pars thaleri Imperialis*, ¼ Riksdaler, Carolin.

Catjes *vel* Catjiſm, *n. ſ. Catechiſmus*, Cateches.

Cristall, *n. ſ. criſtallus, vide infra* kriſtal.

Christus *vel Boreal.* Riſtus, *Nomen Salvatoris, Chriſtus.* Chriſtegas & Chriſtelats, *Chriſtianus*, Chriſten, Chriſtelig. Chriſtelats wieſom, *vita Chriſtiana.* Åppetes ålmah kottjotowin Chriſtegaſin wuoſtak, *Diſcipuli Chriſtiani appellati ſunt primum, Act. 11: 26.* Chriſtelaka, *Chriſtiano more*, Chriſteligen. Chriſte-lakats *vel* -lakaſats, *ut Chriſtianos decet*, Chriſtelig. Chriſtelats wuot, *ſubſt.* Chriſtelighet. Chriſtendobmo *ſ.* Chriſtewuot, *Chriſtianiſmus*, Chriſtendom. Chriſtendobmon åppetaſen åiwebekkeh, *capita doctrinæ Chriſtianæ.*

Christet, *v. a. baptizare*, dópa, Chriſtna. Manait Chriſtet, *infantes baptizare. Syn.* kaſtetet. Chriſtetet, *Hiphil, facere ut baptizentur, facere baptizari*, låta dópas. Chriſt *ſ.* Chriſtem, *Baptiſmus*, Dópelſe. Juo mana le Chriſten orrom, *infans jam eſt baptizatus.* Chriſte mana, *infans baptizandus*, Chriſtnings-barn. *Item, infans cujus bapti-*

ſmi ſuimus teſtes, gudbarn. Chriſtepardne, Chriſteneita, *puer, puella cujus baptiſmi ſponſores ſumus*, gudſon, guddotter. Chriſtattje, Chriſtedne, *pater & mater luſtricus, ſive qui teſtes ſunt baptiſmi*, gufader, gumoder. Chriſtattje wadder, *donum quod datur iſti infanti a ſponſoribus*, faddergåfva. Chriſtek *vel* chriſtetek & chriſtetes, chriſteteme, *non baptizatus*, odôpt. *It. qui ſe modo chriſtianis indigno gerit*, en ochriſtelig menniſka. *Hinc* chriſtetes-laka, *adv.* ochriſteligen.

D.

DABMOK, *vide* tabmok.

DADDA, *n. f. Auſtr. papa, (vox liberorum)* pappa. *Weſtrob.* dadden, dadda.

DAGGET, *v. a. tundere, diverberare*, dånga. Daggi ſo puoreſtak, *verberabat illum vehementer. Item*, ruouteb dagget, akſjob dagget, *cudere ferrum, ſecurim*, ſmida jårn, ſmida en yxe, ſtådhugga en yxe. Daggeſtet, *dimin.* något litet dånga. Daggetet, *facere ut tundatur*, låta dånga. Daggegåtet, *incipere, verberare vel cudere*, begynna ſlå eller ſmida.

DAIGEN & *rarius* daig, *n. f. farina, aqua ſubacta, maſſa*, deg. Sures daigen, *fermentum*, ſurdeg, jåſt, *1 Cor. 5: 6.* Daigeneb takket, *farinam aqua ſubigere ſ. permiſcere*, göra deg. *Transl. proverb.* I le utſeb daigeb pareb, *ne hilo quidem præſtat ſ. melior eſt*, han år ingen ſmula båttre.

DAKTAR, *n. f. filia*, dotter. So daktareh le tah, *ejus hæ ſunt filiæ. Uſurpatur etjam de vitulis pecudum.*

DAL, dala, *n. f. thalerus*, daler. Jårba dal, akta pekke *ſ.* akta ſtuttje dal, *thalerus Imperialis*, en ſpecie Riksdlr. Holland dal, *Imperialis Hollandicus*, Hållåndſk R:dlr. Skatte-dal, *tertia pars Imperialis*, en plåt. Kuoppardal, *thalerus cupri*, en daler koppmt. Gambel-dal, *tres quadrantes Imperialis, tres Carolini*, 3 Caroliner. Pâddos dal, *Imperialis ſumma ex pluribus & minutis nummis*, (*oppoſitum* jårba dal) en R:daler i ſmå pengar.

DALLAND *ſ.* Dalanland, *Dalekarlia*, Dalarne. Dal âlma *ſ.* Dalan âlma, *Dalekarlus*, Dalkarl.

DALLE, *n. f. Auſtr. vaſcula e tuberculis nodoſis arborum confecta*, ſmå kåril eller aſkar af vrid.

DANNEMANNE, *vir bonus*, en god och årlig man. Stuor dannemanne, *vir valde bonus, optimus.* Dannekono, *mulier bona ſ. honeſta*, dannekvinna, en hederlig qvinna.

DANSKESTET, *v. n. propr. Danica imperite loqui*, tala illa Danſka. *It. confabulari*, prata. Danſkeſtime åbbå peiweb, *confabulabamur per totam diem.* Danſkeſtatjet, *incipere Danica loqui, confabulari*, begynna tala Danſka, &c.

DANSOT *vel* dantſot, *v. n. ſaltare*, danſa. Mije tjuojetime tijen auteſn, ja tije epet ſite dantſot, *tibiis cecinimus vobis, ſed non ſaltaſtis, Luc. 7: 32.* Dantſoſtet, *dim.* Dantſogåtet, *incipere ſaltare*, begynna danſa. Danſoje, *ſaltator*, danſare. Dantſom, *ſaltatio*, dans.

DARET, *v. a. fallere, decipere*, bedraga. *vide* taret.

DAUK, *conj. tamen*, dock. I dauk, *nequaquam*, aldeles icke. Dauk kuit &

per

per dimin. dſauk, *aliquantulum*, något litet. *e. g.* Makte todn wieſo? dſauk *vel* dauk kuit, *ut vales? aliquantulum, ſcil. bene*, huru mår du? någorlunda.

DEMANT *ſ.* Demant-kedge, *Adamas*, Diamant.

DENKEWES, *n. a. obeſus*, *carnoſus*, fet, köttfull. Denkewes almats, *homo carnoſus ſ. pingvis. Boreal.*

DEURAS, deurok, *n. a. carus*, dyr. Ibkên hâggam ets deuraſen adne, *neque vita mea mihi ipſi cara eſt*, *Act. 20: 24.* Deuras piâbmo, *cibus carus*. Deuraſikt, deuraſt *vel* deuroſikt, *adv. care*, dyrt. Tije lepet deuraſt âſtetum, *magni emti eſtis*, j åren dyrt köpte, *1 Cor. 6: 20.* Deuraswuot, *caritas*, dyrhet. Deuraswuoteſt idtjibmatte âſtet, *nimia caritatis cauſſa emere non potui. Quidam ſcribunt* tiwras.

DEUROT, *v. n. carum fieri*, blifva dyrt. Tie talle ſalte deuroi, *jam ſal carum eſt.* Deurotet, *pretium intendere, augere*, ſtegra, göra dyrt. Deuroteje, *licitator*, ſtegrare.

DID *ſ.* dikta, *mos, ritus*, ſed, plägſed.

DIDALATS, *ſuperſtitioſus, qui ritibus ineptis addictus eſt*, vidſkeppelig.

DIE, *adv. tunc, nunc*, dâ, nu. Talle die, *nuperrime*, nu nyſs. Die pâti fodn, *tunc ille veniebat.* Die le naute, *ita eſt*, ſâ år det. Walla die, *vix, ægre*, näppeligen, med möda. Die ja die, *in perpetuum*, för all tid. Die die, *ita ita*, ſâ ſâ, ja ſâ. Wai die? *itane?* år det ſâ? Wai die pâti? *nuncne venit?* kom han nu? Diebe tiſt, *vale*, farväl. Die ken, *tunc ſaltem*, dâ åtminſtone, *ſyn.* aines die. I dieken, *nequidem tunc*, icke en gång dâ. *Obſerv. perinde eſt ſi ſcribatur* die *an* tie, te.

DIET *vel* tieti, *propter*, för, ſkull. To diet, *propter te*, för din ſkull. I mo diet, *non mei cauſſa*, intet för min ſkull. Tandiet, *propterea, ergo*, fördenſkull.

DINGET, *v. a. percutere*, ſlå. *cfr.* dagget.

DIRREW, *n. ſ. inſtrumentum*, verktyg.

DIKTIT, *v. a. fingere, mentiri*, dikta, ljuga.

DJUR *vel potius* tjur, *lupus*, varg. *Item in Apocalypſi, animal:* nelji djuri auten, *coram quatuor animalibus, l. c. Cap. 14: 3. ſatius eſt* juttus.

DIWKE, *n. ſ. fera*, vilddjur. Diwrit piwtet, *captare feras.*

DOBMAR *ſ.* duobmar, *judex*, domare. Orektsfärdog dobmar, *injuſtus judex.* Abma wihoſats wadda to dobmari, ja dobmar *&c. ne inimicus tradat te judici, & judex &c.*

DOBMO *ſ.* duobmo, *n. ſ. judicium, ſententia*, dom, domſlut. Mangemus duobmo, *extremum judicium*, den ytterſta domen. *It. pœna*, ſtraff. Jubmela duobmo, *pœna a Deo inflicta.* Duobmo âlmah, *viri duodecim judiciales*, Tolfmån, *Syn.* lautâlma, tâlmanne. Duobmo-peiwe, *dies judicii.* Dobmo-ſtol, *tribunal*, domſtol.

DOKTOK, *n. a. utilis, idoneus*, gagnelig, tjenlig. Doktok piâbmo, *cibus bene nutriens ſ. ſolidus*, födande ſpis.

DON, âiwedon, *pulvinar*, dyna, hufvuddyna. *Auſtr. Item, ſarcina, mobilia, (Gall. hardes)* perſedlar, faker. *Veſtrob.* dohn, doningar.

DOS, *n. ſ. thecula, arcula*, doſa, liten låda.

DRAKA, *draco*, drake. Stuore draka, *magnus ille draco.*

DRIWKES *&* driwkok, *n. a.* driwkes piâbmo, *cibus firmus ſ. diu ſufficiens*, dryg,

dryg mat. Driwkok mil, *milliare longum*, en dryg eller lång mil. *It. adv.* driwkok le, *haud parum eſt*, det år drygt.

DUDN, *n. ſ. fragor*, dån, dunder. *vid.* tudna.

DUKAT, *n. ſ. Ducatus*, Dukat.

DUMBEK, *n. a. indocilis, qui hebetis eſt ingenii*, dum. Aptſa dumbek le ſodn, *plane indocilis eſt*. Dumbekwuot, *ſtupiditas*, dumhet. Stuor dumbekwuot, *magna diſcendi inhabilitas*.

DUN, dunakaik, *vide* tun.

DUORGA, *n. ſ. rami arborum*, qviſtar af trån. *vide* tuorg.

DURES, *vide* deuras.

DUWO, *n. ſ. columba*, dufva. Wuoidni Jubmelen wuoigeneſeb wuolos luoitatemen ko duwo, *videbat Spiritum Dei deſcendentem quaſi columbam, Matth. 3: 16.* Duwo-paik, *ſtercus columbinum*. Turtur-duwo, *turtur*, turtur-dufva.

DÅKKAHET & dåkket, *v. n. idoneum, aptum eſſe*, duga. Kalle dåkkaha, *ſatis eſt bonum ſ. idoneum*, det duger väl. Dåkkahaddet, *idoneum aliquid judicare, probare*, hålla något för dugligit, gilla. Maktes kalkah tab tåkkahaddet? *num hocce probas vel idoneum ducis?* håller du detta för giltigt? Idtji dåkkahadde tab, *repudiavit hoc*, han förkaſtade detta.

DÅKOR, *vide infra* tokor, tokortet.

DÅGGET, akſjob dågget, *vide* dagget.

DÅINGET, *v. n. minutatim pluere*, rågna ſmått, duſka. *cfr.* abrotaſtet. Dåingeſtet, *dim. idem.* Dåingegåtet, *incipere pluere paullatim ſ. leniter*, begynna ſmårågna.

DÓBMET *vel, ut Lappones ſæpius dicunt*, duobmet, *v. a. judicare, jus dicere*, döma. Rektes-laka duobmet, *juſtum dicere jus*, döma rätt. Weret ſ. påſtot duobmet, *injuſte judicare*, döma orätt. Elet duobme, die epet kalk duobmetowet, *nolite judicare & non condemnabimini, Luc. 6: 37.* Döbmetet, *facere ut judicetur*, låta döma. Döbmeſtet ſ. duobmeſtet, *dimin.* något litet döma. Döbmegåtet, *incipere judicare*, begynna döma. Duobmatjet, *ſupin. judicatum*, til at döma. Jubmel kalka påtet duobmatjet wieſoit ja jabmekit, *Deus veniet judicatum vivos & mortuos.* Döbmatum, *damnatus*, fördömd. Tah döbmatumeh, *condemnati.* Döbmetek, *non judicatus ſive de quo jus non dictum eſt*, odömd. Döbmemas, i miken le dödmemas, *nihil erit judicatu, ſive reprehenſione dignum, Rom. 8: 1.* Döbmetowet, *paſſiv.* dömas.

DÓBMEJE ſ. duobmeje, *judicans, qui jus dicit*, den ſom dömer. Döbmem, *judicatio*, dömande. *It.* to döbmemeſt, *tuo juſſu ſcilicet*, efter dim dom och befallning. *Obſ. ſæpiſſime ironia eſt.*

DÓPTET, *v. a. infantes in caſu neceſſitatis baptizare, nullus licet adſit ſacerdos*, nöd-döpa. Döptetum *dicto modo baptizatus*, nöddöpt. Döpteje, *qui ejusmodi baptizationem peragit*, nöd-döpare. Döptem, *baptizatio &c.* nöd-dop. *ſyn.* njåda-kaſtetes.

E

EBERES, *n. a. imbecillis, infirmus*, ſvag, klen. Eberes almatjeh leh muſne, *debi-*

debilis mihi eſt familia, jag hafver ſvagt folk. *It.* eberes akka, *uxor gravida*, en hafvande huſtru.

EBEJAKKO, *vide* epe akko.

EBBER, *n. ſ. urna, ſitula*, åmbare, bytta. Melke ebber, *ſitula lactis*, mjölkbytta. *cfr.* åbbar.

EDELES, *n. a. inopinatus, non proviſus*, oförtänkt, oförm dad. Edeles almats, *homo inopinato adveniens*, en ſom kommer oförmodeligen. Edeleſt, *adv. inopinato, fortuitu*, oförmodeligen, af en händelſe. Edeleſt mon to aitſib, *fortuito te conſpexi*, jag blef dig varſe af en händelſe.

EDNE, *n. ſ. mater*, moder. *Cum ſuffixo*, ednam, *mater mea, item terra*, min moder, jorden, *quod etjam ſcribitur* ådnam. Edne-pele, *noverca*, ſtjufmoder. Pahas edne-pele, *noverca mala*, elak ſtjufmoder. Edne-ſaje *ſ.* edne-ſajaſats, *idem*. Edne-ſajen le ſodn mo, *loco matris illa eſt, h. e. noverca*. Edne-tek *ſ.* ednetes, *matre orbus*, moderlös. Ednetes mana, *infans matre orbus*. Edne, edne, *prov. amore materno in liberos nihil firmius*, moder år moder. Edne-hågg, *uterus*, moderlif. Edne melke, *lac maternum*, moders-mjölk. Edne-waimo, *cor maternum*, moders hjerta. Aijan edne, farfars eller morfars moder. Kaloi edne, kalohene *ſ.* kalojenits, *ita ſe invicem appellant uxores fratrum*, ſå kalla bröders huſtrur hvarandra. Ednatjam, *dimin. mi mater optima*, min ſöta mor, *eſt blandientis*.

EDNELATS, *n. a. maternus*, moderlig. Ednelats wuoke, *qualitas ſive animus maternus*.

EDNOI, enoi *&* *Auſtr.* jenoi, *avunculus, matris frater*, morbroder. *cfr.* ånoi.

EDKE *&* *dim.* edkits, *n. ſ. momentum*, et ögnablick. Edkits le ko pâti, *venit nuperrime*, han kom för en liten ſtund ſedan.

EJET, *errare, delinquere*, fela, förſe ſig. Almatjen le ejet, *humanum eſt errare*. Ejetum le tat, *erratum hoc eſt*. Ejib, *peccavi*, jag felade. Ejeſtet *&* ejeſtaſtet, *dimin.* fela, litet förſe ſig. Ejeſtib taggo, *in iſto peccavi*, jag felade deruti. Ejegâtet, *incipere delinquere*, begynna at fela. Ejeſtallet, *frequ. ſæpius errare*, ofta fela. Ejetet, *facere errare*, komma en at fela. Ejeti almogeb, *peccare fecit populum*. *cfr.* meddet.

EJEJE, *n. a. qui delinquit, errans*.

EJEM, *n. ſ. error, peccatum*, fel, förſeelſe. Ejemeſt tatt pâti, *ex errore id factum eſt*, det ſkedde af förſeelſe. *cfr.* måddo.

EIK, *n. ſ. quercus*, ek. Eike-muor, *idem*. Eike-muoren muörje, *glandes quercinæ*, ek-ollon.

EIKA *ſ.* eikan, *3. perſ. dualis imperfecti verbi negativi* Ib, *non illi duo ſive ambo*, icke de bågge. Eika pâte, *non veniebant (de duobus)*, de tvånne kommo icke. Idtjin pâte, *non veniebant, (de pluribus)* de kommo icke (ſåges om flera). *cfr.* Ib.

EIME, *prim. perſ. plur. imperf. verbi* Ib, *nos non*, icke vi. Eime pâte, *non veniebamus*, vi kömmo icke. *Flectitur autem iſtud verbi negativi imperfectum hoc modo:* Idtjib, idtjih, idtjis *vel* idtji, *plur.* idtjime *&* eime, eite, idtjin, *dualis* eimen, eiten, eikan.

kan. Eiten pâte, *vos (de duobus) non veniebatis*, j twâ kommo icke. Eite pâte, *vos (plures) non veniebatis*, j kommo icke.

Eke, *patruus major natu*, åldre farbroder. *Ita appellatur patruus, major natu patruelis patre, minor autem* tjetſe: *quod vide. Cum ſuffixo*, ekkam, *patruus meus*, min farbror. Ekkam puoram, *mi patrue optime*, min kâra farbroder. Ekatjam, *dim. mi ſuaviſſime patrue*, min ſôta farbroder, *eſt blandientis.*

Ekew, *nepos aut neptis de fratre natu majore*, den åldre brodrens ſon eller dotter. *cfr.* tjetſew.

Ekewe *ſ.* ekewes, *n. a. æternus*, evig. Ekęwe aike, *æternitas*, evig tid, evighet. Ekewen aikai, *in æternum*. Ekewes Jubmel, *ſempiternus Deus*. Ekewai, *adv. in æternum*, evinnerligen, i evighet. Kaiken ekewai, *in omnem æternitatem.*

Ekked, *n. ſ. veſper*, afton, qvåll. Kâſſe ekked pâtî, *veſpera autem facta*. Ekked fjaddi, *factus eſt veſper*. Ekkeden, *veſperi*, om aftonen. Ekkedeſt, *a veſpere*, ifrân aftonen eller qvållen; *Item, veſperi*, om aftonen. Ikto ekkedeſt jami mo mana, *infans meus heri veſperi mortuus eſt*. Ekked aldana, *veſper diei fit*. Joula ekked, *veſper feſti natalitiorum Chriſti*, Julafton. *Syn.* Struotta. Ekkeden wuoſt, *verſus veſperum*, emot aftonen.

Ekkedes, *n. a. veſpertinus*, ſom hörer til afton. Ekkedes-mallas *ſ.* -males, *cœna*, aftonmåltid. *Ex.* Herran ekkedes-mallas, *Cœna Dominica*, Herrans Nattvard: *melior*, Jubmelen tâllo. Sâmes ålma takkai fuoor ekkedes-mallaſeb, *vir quidam magnam paravit cœnam, Luc. 14: 16.* Ekkedes-naſte, *ſtella veſpertina, veſperus*, aftonſtjerna. *cfr.* abradijus. Ekkedes pâdd, *tempus veſpertinum*, aftonſtund. Orro tab ekkedes-pâddeb taſſne, *commorare hoc tempus hocce veſpertinum*, blif här denna aftonſtunden. Ekkedes-mâſſo, *concio veſpertina*, aftonſâng. Ekkedes mâſſo le udne, *concio hodie fit veſpertina*. Ekkedes-qvolmo, *prima veſpera*, aftons ſkymning. Ekkedes qvokſo, *idem*. Ekkedes qvolmon pâta, *cum veſperaſcit venit*. Ekkedes raſjo, *pluvia veſpertina*, aftonrâgn. Ekkedes wjâro, *ſacrificium veſpertinum.*

Ekkeduet, *v. n. veſperaſcere*, lida til aftonen, aftnas. Ekkedua ja âh tâbde kâinob, *veſperaſcit & non norunt viam. Item:* todn ekkedeah kâinon haf, *veſpertina te tenebræ in via opprimunt*, det blir qvålls-mörkt för dig på vägen. Ekkedutjet *ſ.* ekkedatjet, *idem*. Ekketuſtet, *dimin.* lida närmare til qvållen.

Ekketutjem, *n. ſ. veſpertinum tempus, quando veſperaſcit*, qvåll, när det blir qvåll.

Ektats, *n. a. heſternus*, hvad ſom hörer til gårdagen. Ektats peiwe, *dies heſternus*. Etats ijan, *nocte heſterna*, i går om natten.

Ela *ſ.* eluli, *vividus, qui ineſt vita*. Ela meſe, *vitulus rangiferinus vividus*. Idtji mana eluli pâte, *infans inanimus in lucem editus eſt*, barnet var dödfödt.

Elbes, *n. a. vilis*, ringa, dålig. *Compar.* elbeb, *ſequior*, ſämre. Elbeb pele, *pars ſequior*, den ſämre delen. *Superl.* elbemus, *deterrimus*, dåligaſt, ſämſt.

Ele,

ELE, *noli*, påfs på. *vide ſupra* ale.

ELEFANT, *elephas*, elefant. Elfentakte, *ebur*, elfenben. Kaikalakaſats kareh elfentakteſt, *varii generis vaſa eburnea*.

ELEMENT, *elementum*.

ELEM, *n. ſ. vita*, lif. Adnet kalka ekewen elemeb, *habebit vitam æternam*, *Joh. 3: 16.* Almen elem, *vita cœleſtis*. *cfr.* jelem.

ELEJÈ, *n. a.* I le elejen ſjaddam, *non vivus factus eſt*, *Apoc. 2: 8. vid.* jeleje.

ELET, *v. n. vivere*, lefva. *vide* jelet.

ELEMES, *n. a. vitalis*, ſom år lifaktig, ſom kan lefva länge. Elemes herkeb ſitab åſtet, *vitalem emere cupio renonem*.

ELME, *n. ſ. regio, terra*, land, landſkap. Matte elmeſt litja påtam, *ex qua regione ventus ſit*. Etjes elmeſt, *a propria regione*. Nuorte, årjel elme, *borealis, auſtralis terra*. Wuolgi elmaſes, *patriam reverſus eſt*, han for til ſit fädernesland. Elmelats, *populariſ*, landsman. *cfr.* ilme.

ELLUTET, *v. n. quando infans in utero matris ſit vivus*, qvickna i moderlifvet. Juo ådna elluti, *jam dudum vivum factum eſt*, det qvicknade längeſedan. *Dicitur etjam de animalibus, licet rarius.*

ELLI, *ſive, aut*, heller, *uſitatius* jalla, *qu. vid.*

ELWET *ſ.* elwetet, *v. a. animadvertere, reſcire*, blifva varſe, komma i årfarenhet af. Talla ſodn elweti, *mox animadvertit*, han märkte ſtraxt. Elweſtet, *dimin.* något litet förmärka. Elwegåtet, *incipere animadvertere*, begynna at förmärka.

EMBIKT, *munus, officium*, embete. *cfr.* ammat.

EME, emen & emeſt, *n. a. & ſ. (indicans conditionem ſempiternam & innatam) ab initio, ipſa auctrice natura*, af begynnelſen, af ſig ſjelft. Emen aimoſt, *ab æterno*, af evighet. Emekus almats li nau? *num ab initio talis fuit homo? (ſcil. creatus)* var menniſkan ſådan at begynnelſen? Eme tjalmetis almats? *homo inde a natali cæcus*, en blindfödder menniſka. Emeſt tatt le naute orrom, *a natura iſtud ita fuit*.

EMET, *n. ſ. hera, domina*, matmoder, husfru. *It. apud Auſtr. fœmina dives*, et rikt qvinfolk. Mo emet le ſtuora emet *vel* riko, *mea domina eſt ditiſſima*.

ENKET, *v. a. commiſerari*, ömka, beklaga. Enkib mon ſo, *commiſeror ſortem ejus*, jag beklagar honom. Ika epe matte kajot, enket kuit berribe, *quamvis juvare non poſſimus, commiſerari ſaltem debemus*. Enkem, *commiſeratio*, medlidande, medömkan.

ENETET, enanet, *vide* ånetet, ånanet, ådnanet.

ENSI, *n. a. ſingularis*, beſynnerlig. Enſi almats le ſodn, *ſingularis ille vir eſt*, han är en beſynnerlig man. *Obſ. accipitur & in bonam & in malam partem. Veſtrob.* enſe, *idem.*

ENTA, *ſemper*, altid, *vide* inta.

ENTSEK *ſ.* intſek, *præpoſita particula negandi* I, *valet nequaquam*, ingalunda, aldeles icke. Ib mon entſik wuolge tokko, *nequaquam illuc progredior*. Idtji entſik ſita, *nequaquam volebat*, han ville ingalunda.

EPE, *non nos*, icke vi. *prima plural. negativi* ib. Epe le jakkam, *non credidimus*, vi hafva icke trodt. *Dualis*, epan, *e.g.* Epan kus tallel' quoktes? *ſuntne nunc duo? Reſp.* quoktes lepa, *ſunt duo.*

EPEJAKKO, *n. ſ. fides imbecilla*, ſvag tro. (*vox eccleſ.*) *It. ſuperſtitio*, vidſkepelſe.

EPEDET, *v. n. dubitare*, tvifla. *cfr.* juoret.

EPESTET, *v. a. faſcinare*, tjuſa, fórtrolla. Wuoidnem litja, jus i mijeb koktek epeſt, *videre licet, annc nos aliquo modo faſcinet.* Epeſtem, *faſcinum*, fórtjuſning. *Hinc forte*

EPPAR *ſ.* eppari, *ſpectrum, quod fabulantur fuiſſe manes ſive animas infantum, quos matres innuptæ nece clandeſtina interemere, quos manes vagientes atque vario modo vociferantes, ſuam olim indicaſſe necem matribusque inſidiaſſe fabuloſe narrant.* Svet. gaſtar. Eppar läkko, *lectio, qua præſaveri ſibi crediderunt a dictis ſpectris.*

ERADES, *n. ſ. nota, qua aliquid diſcernitur*, ſkiljemärke, kännemärke. Tane pâtſoſue le mo erades, *ſigno meo hic notatus eſt reno*, denne ren är märkt med mitt märke. *Obſ. dicitur etjam* äratus *& Auſtr.* järatus.

ERETET, *v. a. diſcernere, ſigno aliquo notare*, (*dicitur de pecudibus, quibus aures certis inciſionibus inſigniuntur*) märka öronen på boſkap. Eretaſtet, *dimin.* litet märka. Eretatjet, *incipere notare*, begynna märka. Eretattet, *patere notari*, låta märkas.

ERETEJE, *qui aliquid ſigno quodam notat, qui diſcernit & notam apponit*, den ſom ſkiljer och utmärker något.

Eretem *vel Auſtr.* järetem, *notatio, ſignatio*, utmärkande. *cfr.* åro.

ERIN, *adv. abhinc*, borta. Erin le ſödn, *abeſt*, han är borta. Erit, *in alium locum, aliorſum*, bort, til et annat rum. Erit wuolgi, *abiit aliorſum*, han for bort. Kedke lei erit waldetum, *lapis erat ablatus, Joh. 20:1.* Wadſe erit, *abi*, gå bort. Erit wadſet, erit pjejet *&c. vide* wadſet, pjejet, *nam dicitur etjam* wadſet erit, pjejet erit *&c.*

ERTER, *n. ſ. coſtæ, latus*, ſida. Erteketakte *vel* ertetakte, *coſta*, refben. Erteketaktit tâjet, *frangere coſtas.* Adamen ertek-takteſt, *ex coſta Adami.*

ERTER, *piſa*, årter. Erter karr, *vagina in quibus piſæ incluſa ſunt*, ärt-ſkidor.

ERWEG, *n. ſ. officium, munus*, ämbete. Präſtan erwegeb, *Sacerdotium, Ebr. 7:5.*

ESKI, *nuper*, nyſs. *vide* iſke.

ESMÅRKE, *n. ſ. exemplum*, efterdöme. *Vox origine Fennica, magis foret Lapponicum* aut-märke, *quod tamen imitat. eſt. cfr.* puoikaldak.

ESSMELES, *vide ſupra* aſſmeles.

ESSALES *vel* eſſeles, *gravida*, hafvande. Mo akka le eſſaleſen ſjaddam, *gravida facta eſt uxor mea.* Äkt neita le eſſeles, *virgo eſt gravida.*

ETS, *pron. ipſe*, ſjelf. Mon ets, *ego ipſe*, jag ſjelf. Todn ets, *ipſe tu*, du ſjelf. Etjen, *genitiv. proprius.* Etjen kabmak, *calceus meus*, min egen ſko. Etjete wikke le tatt, *vitiramet culpa eſt*, det är edert egit fel. Etjeſtan, *a me ipſo*, af mig ſjelf. Etjeſtat, *a te ipſo*, af dig ſjelf. Etjeſtas, *a ſemet ipſo.* Etjenne tjalmi kalkab wuoidnet ſubmeleb, *meis oculis Deum videbo.* Etjet pira mije lepe hâlemen, *de te loquimur.*

mur. Sodn matſei etjeſi kâik, *ad ſuos regreſſus eſt*, han for hem til de ſina. Sita kus todn etjeinis hâlet? *visne in colloquium cum ipſo (h. e. hero ſ. Domino) convenire?* vil du tala med Herren eller husbonden ſjelf? Etjeſeſt Jubmeleſt, *ab ipſo Deo*, af Gud ſjelf. Alde etjeſiſt, *a propriis ejus*, *Act.* 24: 23. Etjek, *intendit ſignificat. quaſi diceres, ipſiſſimus.* Etjek todn tab tietah, *iſtud vel tute ipſe noſcis*, det vet du nog af dig ſjelf. *Item*, *ſpontaneus*, ſjelfmant, *cfr.* alma. Etjek tokko wuolgi, *ſponte illuc profectus eſt*, han for dit ſjelfmant. *Compoſ.* Etje-miâlek *ſ.* etje-radek, *adj. qui ſui vult eſſe juris, ſibi ſapiens*, ſjelfrâdig, ſjelfklok. Etje-muoitoles, *ſponte aneus*, ſjelfvillig. Etje-muoitoleſeſt, *adverbialiter accipitur.* Etje-muoitoleſeſt pâti, *ſua ſponte venit*, han kom ſjelfmant. Etje-wâld *ſ.* etje-rade, *propria auctoritas, proprius auſus*, egit bevâg. Etje-wâldeines ſodn takka maite ſodn ſitta, ja i laket duobmâreb, *proprio auſu, quidquid vult facit, judicemque non curat*, han gör på egit bevâg hvad han vil, och bryr ſig ej om domaren. Etje-radin erit waldet, *propria auctoritate ſ. injuſte auferre*, med wâld, på egit bevâg borttaga.

ETJELES, *n. a. qui ſui juris eſt*, den ſom âr ſin egen. I le ſodn etjeles, *ſui non eſt juris. Item* etjeleſi, *(adverbialiter) ſponte*, ſjelfmant.

ETSET, *v. a. amare*, âlſka. Etſe Jubmelabt ja qweibmabt, *dilige Deum tuum & proximum tuum.* I mo etſe, *non me curat*, han bryr ſig ej om mig. Etſeſtet, *dimin.* något âlſka. Etſegâtet & etſajet, *incipere amare*, begynna at âlſka. Die âlſka mo etſegâti, *jam denique me diligere incipit.* Etſetjet, *verb. intenſiv. valde amare, adamare*, högeligen âlſka.

ETSEJE, *amator, amans*, âlſkare. To etſeje, *tui amans.* Etſem, *ſubſt. dilectio*, âlſkande.

ETSELES, *n. a. amabilis, dilectus*, âlſkelig, kâr. Tat le mo etſeles pardne, *hic eſt Filius meus dilectus*, denne âr min kâre Son. *Superl.* etſelemus *ſ.* etſelumus, *maxime dilectus*, den mâſt âlſkade. Mo etſelemuſeh-kuldelejeh, *mei auditores dilectiſſimi. Synon.* kârafumus. Etſeleswuot, *amabilitas, dilectio*, âlſkelighet, âlſkande.

ETSEMAS *vel* etſemes, *n. a. amore dignus*, âlſkansvârd. Etſemaſen adnet mi tjabbe ja puore le, *amore dignum judicare quod pulchrum & bonum eſt.*

EVANGELIUM, *Evangelium.* Evangeliſt, *Evangeliſta.*

EWKANET, *v. n. augeri, augeſcere, tumeſcere*, ökas, tilvâxa, jâſa up.

EXEMPEL, *exemplum. cfr.* eſmârke.

F.

FABMALES, *imbecillis, debilis, item, manus*, klen, ſvag, ofârdig, bräcklig. Fabmales almats, *homo debilis*, en vanför menniſka. Fabmales mana, *infans manens*, et barn med lyte. *Item*, Fabmales akka, *uxor gravida partui vicina, uxor prægnatione debilis*, en huſtru ſom âr mycket hafvande. Fabmales-wuot, *debilitas*, ſvaghet, bräcklighet. *It. prægnatio*, når qvinnan âr mycket hafvande.

FAB-

FABMO, *robur, vires*, kraft, *vide* famo.

FADDA, *n. ſ. id quod igni alendo aptum eſt, faces*, det hvarmed eld uptändes, eldfånge, *It.* Tjåſkem fadda, *(fomes vel incendium frigoris) quando pauliſper ningit., frigore ſuperimminente*, når det ſnögar litet, nåſt för inſtundande ſtark köld.

FADDET & fåddet, *v. a. accendere*, uptända. Fadde ruobi tållab, *accende ignem celerius*, tänd up elden fort. Faddeſtet, *dimin.* litet uptända. Faddegåtet, *incipere accendere*, begynna at uptända. Faddedattet, *facere ignem accendi*, låta uptända eld. *It. poſſe accendi*, kunna uptändas.

FADDER, *ſponſor fidei, compater*, faddrar, guffar eller gummoder. Fadderit kättjot, *teſtes advocare baptiſmi*, bjuda faddrar. Fadderats, *idem.* Fadderatjeh lån moi, *nos ambo ſumus fidei ſponſores*, vi bägge åro faddrar. Fadder-lakko, *cognatio inter baptiſmi ſponſores*, faddersſkap. *Obſerv. Lappones ut cognatos illos habent, quos advocaverunt teſtes baptiſmi.* Fadder-waddes, *donum, quod datur infanti a fidei ſponſoribus*, taddergåfva. *cfr.* Chriſtattje.

FADNO, *nomen herbæ, Angelicæ alpinæ, biennis vel triennis, herba, (poſt triennium, dum caulis aultior factus, appellatur* Påſk, *qu. vid.)* ſtjelken med bladen af örten Angelika, ſom ej ännu ſtådt öfver 3 år. Se Påſk. *Edulis eſt Lapponibus. Radix appellatur* Urtes, *qu. vid. infra.* Fadnots, *dimin* en liten angelika.

FAGGATET, *v. n. luctari*, brottas, kämpa. Faggatet kalken, *luctabimur nos (dualis)*, vi två ſkola brottas. *Synn.* hâipot. Faggajet & faggatatjet, *luctam incipere*, begynna at brottas. Faggajobbo, wuoidnemen. diet kåbba le kåureb, *fac incipiamus luctari, ut quisnam ſit robuſtior appareat.* Faggatatjeika kaſkebſka, *(dualis) incipiebant ſecum invicem luctari*, de två begynte brottas ſins emellan. Faggataſtet, *dimin.* litet brottas.

FAGGATALLET & faggaſtallet, *v. intenſ. & frequ. vehementer luctari*, håftigt brottas. Faggatalleime puoriſt, *intentis viribus luctabamur*, vi brottades med alfvare. *Hinc*

FAGGATALLEJE, *qui luctatur*, kämpe, ſom brottas. Faggatallem, *luctamen, certamen*, brottande, kämpande.

FAGGATEJE, faggatem, *vide* faggatalleje, faggatallem.

FAGGE, *n. ſ. lucta, certamen*, kämpande. Fagge kåura, *victor certaminis ſ. heros. Obſ. Lapponibus uſitatiſſimum hoc eſt certaminis genus, quo alter alterutrum nititur in terram proſternere.*

FAGGES, *n. ſ. vires*, krafter. I le pareb fagges, *vires non amplius ſufficiunt*, krafterna ſträcka ſig ej längre. Faggeſi mete, *pro virili*, efter förmågan. *Hinc*

FAGGET, *v. a. acquirere, comparare*, förvärfva ſig, förſkaffa ſig. Fagge allaſat jafob, *compara tibi farinam*, förſkaffa dig mjöl. Tobak le talle nau deuras, i almats aibmot fagget, *tanti nunc tabacum conſtat, ut comparatu difficile ſit.* Kuſte todn leh pednikit faggem? *unde pecunias acquiſiviſti?* hvareſt har du förvärfvat dig penningar? Faggeſtet, *dimin.* något litet

tet förvårfva ſig. Faggegâtet, *incipere comparare ſibi*, begynna förſkaffa ſig. Faggetattet, *facere ut comparetur, it. poſſe comparari*, laga at något förſkaffas, kunna förſkaffas.

FAJET, *v. a. tradere, committere*, öfverlemna, leſverera. Faje ſunji tab, *trade vel committe hoc illi*, öfverlemna detta til honom. Faje ſunji kirjit, *trade ei literas*. Fajegâtet, *incipere committere*, begynna anbefalla. *It. obtrudere*, påtvinga. Die fajegâtin mo kâttjoi tawerebs, *meæ curæ bona ſua obtrudere cœperunt*, de begynte påtruga mig ſin egendom at ſkôtas.

FAIGES *& Boreal.* ſwaigas, *n. a. vicinus morti, cui fatum inſtat*, feg. Faiges almats le tatt, *homini iſti mors imminet*. Todn le faiges tane japen, *intra hunc annum moriturus es*, du âr feg i detta âr. Faiges mana le tat, *hic infans diu non vivet*. Die le täma faiges! *en virum quem manent fata!* ſâ âr det med den ſom âr feg.

FAKK, *repentinus*, haſtig, oförmodelig. Fakk jabmem, *mors repentina*, en haſtig död. Fakket, *adv. repentino*, haſtelîgen. Fakket tat ſjaddi, *repentino factum eſt. cfr.* hâkkes, hâkket.

FALDE, *n. f. faſcia, qua ſuperne adſtringuntur feminalia, cingulum braccarum*, midjeband på böxor.

FALES, faſa, *Boreal.* ſwales, *cetus, balæna*, hwalfiſk. Falan (*Boreal.* ſwalaſen) nakke, *cutis balænæ*.

FALAS, *n. a. venalis*, fal. Falaſen adnet, *venditare, venale habere*, utbjuda, hâlla falt. *Auſtr.*

FALET, *v. a. offerre, venditare*, årbjuda, hâlla falt. I almats âdtjo arwob, ko kalka pâtet falet, *venalia parvo pretio emuntur*, man får ej det betalt, ſom man nödgas bjuda ut. Pardnebs falet neiti, *(qu. dic. filium virgini venditare) filio virginem petere nuptum*, fria för ſin ſon. I almats tab påte falet, *iſtud venditare opus non erit*, man behöfver ej bjuda ut det. *Item*, man ädnakeb todn-fala? *quantum tu liceris?* huru mycket bjuder du? Fali taſte âneb, *licitus eſt hoc majori pretio*, han böd mera härföre. Faleſtet, *dimin.* något litet bjuda på. Falelet, *frequ. idem ac* falet. Faleli mai, ika ädtji âſteje parit, *venditabat quidem, ſed nullus exſtitit emtor*, han böd ut det, men där var ingen köpare. Faletet, *facere venditari*, låta utbjudas. Falegâtet, *incipere venditare ſ. offerre*, begynna at bjuda ut.

FALEJE, *venditans*, den ſom utbjuder något. Faleje pele, *pars venditans. Ita appellantur parentes & cognati proprium.*

FALEM, *v. ſ. venum, venditatio*, utbjudande. I le falemi, *venditari non opus eſt, ſive venale non eſt*, det âr ej falt.

FALETEJE, *idem ac* faleje.

FALSKET *& Boreal.* ſwalſket, *v. a. fallere, decipere*, bedraga. Ale falſke mo, *noli decipere me*, bedrag mig intet. Tjeppe falſket, *peritus fallendi, doloſus*, liſtig at bedraga. *It.* waroit falſket, *merces vitiare, fraudem in mercibus præparandis adhibere*, förfalſka varor. Falſkeſtet *dimin.* litet förfalſka eller bedraga. Falſkegâtet, *incipere fallere*, begynna at bedraga.

FALSKASTALLET, *v. n. doloſe agere*, falſkas. Alo ſodn naute falſkaſtalla, *ſem-*

ſemper ita eſt ſubdolus, han år altid ſå liſtig.

FALSKE & falſkes, *n. a. falſus, doloſus*, falſk, liſtig. Falſkes witteneh, *teſtes conducti & falſi*, falſka witnen. Die le tåma falſkes almats, *eſt hercule vir doloſus*. Kaiken falſkeſumus, *ſuperlat.* den aldrafalſkaſte. Falſke-laka, *adv. doloſe, falſe*, liſteligen, falſkeligen. Falſke-laka wittenaſtet queibmes wuoſte, *falſum teſtimonium contra proximum ſuum dicere*. Falſke-wuot, *dolus, fallacia*, liſt, bedrågeri. Tiewas falſkewuoteſt, *plenus fallacia*. Wana falſkeswuoten, *ſine fallacia ac dolo*.

FALSKALATS & falſkes-lakaſats, *n. a. fallax, ſubdolus*, bedrågelig. Stuor falſkalats le ſodn, *quam maxime fallax eſt*.

FALT, *venum*, falt. Waipe falt, *utinam foret venale*.

FAMO, *n. ſ. vires, robur*, magt, ſtyrka. I taſt ſamo le muſne, *jam deficiunt mihi vires*, jag har ingen ſtyrka mer. Mon adnab famob luitet ſo, *poteſtatem habeo illum dimittendi. It.* Niſun i adne famob etjes kroppen pajel, *uxor proprii corporis jus non habet*, *1 Cor. 7 c 4.* Famoi nal pâtet, *vires recuperare, annis & viribus creſcere*, komma til ſina krafter, tilvåxa i ålder och krafter. Famo-porre, *robuſtus, viribus præditus*, ſtark. Famotes *vel* -tebme, *debilis, ſine viribus*, kraftlös, ſvag. Famotebme lepe taſa, *ad iſtud peragendum viribus deſtituimur*, vi förmå ej det. *It.* Mo akka le famotebme, *gravida eſt uxor mea*, min huſtru år hafvande. *cfr.* fabmales.

FAMOTESWUOT, *n. ſ. debilitas, impotentia*, ſvaghet, oförmögenhet. *Synon.* weſjeswuot. Famotes-laka, *adv. imbecilliter*, ſvagt, utan ſtyrka.

FAMOKES & famolats, *n. a. robuſtus, validus*, kraftig, ſtark. Wuoſet etjebt famolatjen, *præſta te validum*.

FAMOTOWET, *viribus deſici, debilitari*, blifva orklös. Die leb mon talle famotowemen, *jam vires meæ deficere incipiunt*. Ko wuoidnebet, ib le anje wuoreswuoteſt famotovum, *ut videtis, nondum plane me enervavit ſenectus*.

FAMOTUTTET, *v. a. enervare, viribus privare*, utmatta, förtaga krafterne. Puotſelwas, die tatt famotutta almaetjeb, *morbus enervat hominem*.

FANEN, *diabolus*, den onde. Die todn le fanes almats, *diabolicus ex homo*. Fanenen pargo, *opus diabolicum*.

FANG ſ. fanga, *captivus, in carcerem conjectus*, fånge. Fanga-kåte, *carcer*, fånga-hus. Fangakâteb kaudnime puoriſt ſtaggetum, *carcerem invenimus bene clauſum, Act. 5 : 23.* Pjejin ſo fangakâtai, *in carcerem illum conjecerunt*. Fanga-katteje, *cuſtos carceris & captivorum*, fångvaktare. Taite pakoit ſardnoti fangakatteje Pauluſi, *verba hæc annunciavit cuſtos carceris Paulo*. Fangawuot, *captivitas*, fångenſkap. Fangawuoteſne le, *eſt in captivitate*. Qweinfanga, *concaptivus*, medfånge.

FANGET, *v. a. in carcerem conjicere*, taga i fångelſe. Die fangin ſo, *tunc illum in vincula conjecerunt*. Fangetum, *captus*, fångad, til fånga tagen. Fangetowum, *idem*. Fangetowet, *paſſiv.* tagas til fånga, fåttas i fångelſe.

FAN-

FANGETALLET, *v. n. in vincula conjici*, blifva fatt i fångelſe.

FANTO, *avis genus, fringilla*, Bofink. *Synon.* Sitje.

FAPPEL, *n. a. celer*, ſnäll, ſnabb. *Dicitur de illo, qui celeriter perficit agenda.* Fappeleswuot, *celeritas*, ſnällhet.

FARO, *n. ſ. quando lappones cum renonibus ſuis ſedem mutant, migratio*, boflyttning. *It. comitatus*, följe, ſällſkap. Üſſjotin atte ſodn lei faroſn, *putabant illum eſſe in comitatu, Luc. 2: 44.* Mon faron le, *me comitatur*, han är i mitt ſällſkap. Farots, *dimin. commigratio, ubi pauci ſunt renones*, en boflyttning med litet af renar. Faro kradne, *comes, itineris ſocius*, reskamerat.

FAROLATS & *Auſtr.* färdolats, *viator, peregrinator*, vägfarande, reſande. Farolatjit tuoſtot, *excipere peregrinantes ſ. viatores*, taga emot reſande. I ſodn matte farolatjeb piåbmet, *ne viatoribus quidem cibum offert*, han nåns ej gifva en reſande mat. *Sordide parcum Lappones illum habent, qui non cibariis viatores excipit.*

FASKOT, *vide infra* waſkot.

FASTO, *n. ſ. jejunium*, faſta. Faſtoin ja rokkeleſin, *jejunio ac deprecationibus, Luc. 2: 37.* Faſto Ailekes *vel* Saitemfaſto, Faſtelags-Sóndag.

FASTOT, *v. n. cibo ſe abſtinere, jejunare*, faſta. Juo leb kukkeb faſtom, *diu jam jejunavi. Eccleſ. melius* pårrek orrot, *qu. vid. infra.* Faſtogâtet, *incipere jejunare*, begynna at faſta.

FASTEG, *vide infra* Fåſt.

FATME, *n. ſ. amplexus, complexus*, omfamnande, famn. Waldi ſo fatmaſes, *amplexus eſt illum*, han tog honom i famnen, *Luc. 2: 28.* Fatmats, *dimin.*

FATMEM & *compoſ.* pira fatmem, *idem.*

FATMET & ſatmeſtet, *v. a. amplecti, complecti*, omfamna. Fatmei mo pira *vel* fatmeſti mo pira, *amplexus eſt me*, han omfamnade mig. *Compoſ.* pirafatmet & pirafatmeſtet, *amplecti*, omfamna. Pirafatmeſti ſo ja jåtti, *amplexus eſt illum & dixit.* Fatmeſtatjet, *incipere amplecti*, begynna omfamna.

FATMESTEM, *n. ſ. amplexus*, famntag.

FATMESTEJE & *compoſ.* pirafatmeſteje, *qui amplectitur*, den ſom omfamnar.

FATS, *n. ſ. chirotheca laneæ*, ull-vantar. Fatſit kådet, *chirothecas laneas texere*, ſticka ull-vantar. Fatſets, *dimin.* en liten ull-vant.

FATSJE, *n. a. qui cito fatigatur, qui laborem, propter debilitatem corporis, diu ſuſtinere non valet*, den ſom ſnart tröttnar, ſvag at uthårda arbete m. m. *Auſtr. ſynon.* ſille, ſilak, *qu. vid.*

FATTATET, *v a. prenſare, comprehendere*, få fatt. Jus to lulib fattatet, *ſi te aſſecutus fuiſſem*, om jag hade fått dig fatt. Fattataſtet, *dimin. idem.* Fattataſtib mai ſo, *aſſequebar quidem illum*, jag fick väl ånteligen rått på honom.

FATTE, *n. ſ. ſtomachus ſive ventriculus boum aut renonum, quo aqua eluto & bene purgato utuntur Lappones, loco lagenarum, ad liquores ferendos, poſtquam illum inflarunt & ſiccarunt*, en upblåſt och torkad kreaturs mage ell. vamb, ſom förut blifvit renſköljd med vatten, at bruka i ſtället för flaſkor. Melke-fatte, *iſtiusmodi ventriculus lacte repletus*, mjölk-vamb. Fattats, *dimin.* en liten vamb.

FATTEL, *n. f. lorum vel fascia, qua fasces portantur*, band eller remar, hvarmed en säck bäres. *Vesterb.* fäſſor.

FATTNETET, *v. a. moliri, admoliri, magno labore aliquid admovere*, flåpa med ſtor möda och arbete. Fattnet muoreit tas, *admolire huc ligna*, flåpa hit veden. Fattnetatjet, *incipere admoliri*, begynna at framflåpa.

FATTOG, *n. a. pauper*, fattig. Fattog ſjaddi *vel* fattogen ſjaddi, *pauper factus eſt*. Fattogit waddet, *dare paupertibus*. *Synon.* håjo, waiwan, kõwes *vel* keuhes. Aptſa fattogeh, *pauperrimi*. Fattogwuot, *n. f. paupertas*, fattigdom. Fattogwuoteſtas, *ex paupertate ſua*.

FAURO & fauros, *n. a. pulcher, formoſus*, ſkön, vacker. Fauros neita, *puella formoſa*, en vacker flicka. *Compar.* faurob & faurokub, vackrare. Kåbba tunji faurob wuoidno? *uter tibi formoſior videtur?* hvilkendera af de två ſynes dig vara vackrare? *Superl.* Fauromus & faurokumus, den vackraſte. Die ie ſodn fauromus ålma, *pulcherrimus ille vir eſt*. Fauroswuot, *n. f. vide* faurot.

FAUROT, *v. n. puchrum fieri*, blifva vackert. Ko ſjaddi die fauroi, *adulta formoſior facta eſt*, når hon växte up, blef hon vackrare. *It. amare, amorem canere*, ålſka, ſjunga kårleks-viſor. Fauroſtet, *dimin.* blifva litet vackrare.

FAUROT & *Auſtr.* fauro, *n. f. pulchritudo, faciei formoſitas*, fägring. I almats faurotinas wall puoraken ſjadda, *non ſemper idem bonus qui formoſus*, det är ej fägring ſom utgör en menniſkas dygd. Mon kus ſo fauroteb tietab? *unde ego ſcirem formoſitatem ejus?* vet jag huru vacker hon är?

FAURANES, *n. f. cantilena amatoria*, kårleks-viſa. *cfr.* wuele.

FAUT, fauten, fautenak & fautek, *adv. potius, ſatius*, hällre. Maſtes idtji ſo kådde faut? *quidni illum occidit potius?* hvarföre drap han honom icke hällre? Jus li faut naute, *ſi potius ita foret*. Fautenak mon tunji tab waddab, *potius iſtud tibi dono*. *It. plane, omnino*, aldeles. Kådde faut *vel* fautek, *occide plane*. *It. ſtatim*, ſtraxt. Sodn jabmi faut, *mortuus eſt ſtatim*, han dog ſtraxt. Sitah kus muin påtet? faut, *visne me comitari? omnino ſi ſtatim*, vill du komma med mig? ſtraxt. *It. continue*, ouphörligen. Kirje mannai fautenak *vel* faut, peiweb ja ijab, *literæ continue per dies noctesque ferebantur*, brefvet gick utan uppehåll, genom natt och dag.

FEDET, *v. a. nutrire, alere*, föda, upfoſtra. Ib aibmot fedet manaitan, *liberos meos nutrire non valeo*. Buwit fedet, *pecora paſcere*, underhålla boſkap. Fedeſtet, *dimin.* litet föda eller underhålla. Fedeſt tab, *ale hunc aliquamdiu*, föd denne en liten tid. Fedegåtet, *incipere alere*, begynna at underhålla.

FEDO *vel* fed, *n. f. nutrimentum*, föda. Puoren feden le, *bono fruitur nutrimento*, han har god föda. Fedo juttus, *animal, quod humana induſtria alitur*. *Plinc.*

FEDDEN, *n. a. puber, qui pubertatem attigit*, myndig, manbar. *Compoſ.* ofedden, *pubens, qui adhuc puerili eſt ætate, infans*, barn, omyndig.

FED-

FEDDELAND, *n. ſ. patria, ſolum natale,* fädernesland, födelſe-ort. Die le mo feddeland, *hoc mihi natale ſolum.*

FEDOK, *qui nutritur, alumnus,* den man upföder, foſterſon eller dotter. Mo fedok, *alumnus meus.*

FEGEN, *n. a. gaudens, gaudio delibutus,* glad.

FEIL, *n. ſ. nævus, vitium,* fel. Feilen le, *vitio laborat,* det har fel.

FEILOT, *v. n. deficere, deeſſe,* fela, fattas. Feiloi taggo, *in illa re defecit quidquam,* det felar derutinnan. I mo peleſt mike kalka feilot, *non ex mea parte quidquam deſiderabitur.* Feiloſtet, *dimin.* något litet fattas. Feilogåtet, *incipere deficere,* begynna at fattas.

FELPA & felpes, *catulus canis,* hundhwalp.

FENKEM & fenkeh, *poples,* knåweck. Pjeje fenkemi *vel* fenki wuollai, *ſub poplitibus pone,* lågg under knåwecken. *Item, loculus, in quo pulvis pyrius in ſclopetis accenditur,* fångpanna på en bössa. *It. ipſe pulvis pyrius loculo huicce ſive patellæ impoſitus, quo accenditur reliquus pulvis,* fångkrut. *H.*

FENKERAIKE, *foramen, per quod ignis in ſclopetum immittitur,* fånghål.

FERES & fera, *n. ſ. magnum ahenum,* en ſtor kittel.

FERKEM, *n. inſtrumentum multicorne ligneum, quo pulmentum vel ejusmodi quid, ſub coctione, agitatur,* twara.

FEUDET, *v. n. caudam jactare, (proprie eſt canum)* wiſka med ſwanſen. Piådnak ſeipeb feude, *canis caudam quaſſat.*

FEUSE, *vide ſupra* buwe kåte. Fiks, *id.*

FEUSEK, *n. a. bubulus,* ſom angår få och fåhus. Feuſek tårdno, *ancilla quæ bovile curat,* fåhus-piga. Feuſek ſtakke, *lupus andaciſſimus, (qu. d. qui e ipſo bovile pecora auferre ſtudet)* en mycket djert och glupſk warg.

FIAD & fiand, *inimicus,* fiende. *cfr.* tjude, waſſjolats.

FIBOK, *n. a. manſvetus,* ſaktmodig. Fibok piånje, *canis manſvetus,* en ſedig hund. *Auſtr. Hinc adv.* fibok-laka, *manſvete,* ſaktmodeligen. *Subſtantiv.* Fibokwuot, *dexteritas,* fårdighet, ſkicklighet.

FIDNA, *n. propr. vir. Femno,* Finne.

FIDNEL, *vide* rekſek.

FIKON, *ficus,* fikon. I guttek tjågga fikonit törneſt, *de ſpinis non colligunt ficus, Luc. 6: 44.* Fikon-muore, *ficus arbor,* fikon-trå.

FIKS, *n. a. qui id ætatis eſt, ut facienda peragere poſſit, qui viribus crevit,* karſk, manlig. Le kalle fiks alderes mete, *ſatis eſt pro ætate vegetus,* han år manlig nog efter ſina år. Juo le målked fiks, *jam viribus pollet.*

FIKTET, *v. n. pugnare, contendere,* fåkta, kåmpa. Fiktet le kiåmpa, *alacris eſt concertandi. It.* fiktet taweri mangen, *divitiis comparandis ſtudere,* vinlågga ſig om at ſamla rikedomar. Fiktet pira, *ultro & citro curſare,* löpa hit och dit, fåkta omkring. Fiktegåtet, *incipere concertare,* begynna kåmpa eller tåfla.

FIKTEJE, *pugil, certans,* fåktare. Fiktem, *ſubſt. pugilatio, certamen,* fåktande.

FILLET, *v. a. dejicere, infortunium alicui adferre, calamitate afficere,* fålla, komma en i olycka, eller på obeſtånd. Fillet mo ſita, *periculum mihi molitur,* han vill komma mig på fall.

FILLETALLET, *calamitate affici, in malum caſum demitti*, få olycka, komma på obeſtånd. Talla filletallah todn, *imminent tibi inſidiæ calamitoſæ*, du blir ſnart bragt i olycka.

FILO, *lima*, fil. Filots, *dim. Boreal.* ſwilo.

FILOTET & filot, *limare*, fila. Filoin filotet routeb, *lima ferrum expolire.*

FILPET, *v. a. quando ventus nivem cumulat*, drifva ihop ſnö. Piågga filpi muotekeb, *ventus cumulat nivem. Boreal.* kelpet. Filpeſtet, *dim.* litet drifva ihop. Filpegåtet, *incipere cumulare nivem*, begynna drifva ihop ſnön.

FILPETAK, *n. ſ. nix vento cumulata*, ſnödrifva. Jaureh leh filpetakiſt tiewaſeh, *cumulata nive referti ſunt lacus.*

FINGE *vide ſupra* fenkem.

FINEM, *n. ſ. mora*, drögsmål.

FINEJE, *cunctator, qui moratur*, den ſom dröjer, ſom utdrager på tiden.

FINET, *v. n. morari, cunctari*, dröja. *cfr.* ajanet. Fineſtet, *dimin.* något litet dröja. Finegåtet, *incipere cunctari*, begynna at dröja.

FINO, *n. ſ. acervus*, en hög. Muora fino, *acervus lignorum*, en ved-hög. *cfr.* muor.

FINN., *Fenno*, Finne. Finn- *vel* Suomakiål, *lingua Finnica*, Finnſka.

FIRKET *vel* firketet, *v. a. quaſſare*, ſkaka. Firketin åivitafa, *quaſſabant capita ſua, Matth. 27:39. Item, crines alicui vellere, in crinas involare*, hårdraga. Firke ſo åiweſt, *involа in crines ejus.* Firkeſtet, *dimin.* litet ſkaka eller hårdraga. Firketatjet *vel* firkegåtet, *incipere quaſſare*, håftigt ſkaka.

FIRKESTALLET, *v. a. intenſiv. vehementer quaſſare*, håftigt ſkaka. *It.* Firkeſtallib ſo åiweſt, *caput ejus vellicavi*, jag ryckte honom i hufvudet eller håret.

FIRKETALLET, *quaſſari*, ſkakas, riſtas.

FIRRET, *v. n. moveri, motari*, röras, ſkakas, dallra. Muora kårrek firra, *cacumen arboris motatur*, toppen på trå dallrar eller ſkakas.

FISSEK, *parvulus, tener*, liten, klen. *Dicitur & de infantibus & de pullis, imprimis avium.*

FIÅLLO, *n. ſ. aſſis, tabula lignea*, bråde. Fiålloi låutet, *aſſibus tegere*, täcka med bråder. Fiålloit luoddet, *findere truncos, ut inde fiant tabulæ*, klyfva bråder. Fiållots, *dimin.* et litet bråde.

FIÅLLOTET, *v. a. aſſibus contegere ſ. obducere*, brådflå, betäcka med bråder. Fiållot tjabbakit, *contege bonis aſſibus.*

FIÅNTI, *adv.* tai fiånti, *nuperius*, nyligen. I le tai fiånti wuoidnom, *non nuper viſus eſt. cfr.* kåfket.

FIÅRET, *v. n. detrimentum accipere, jacturam, caſu infortunato, facere valetudinis, mortem ex infortunio obire*, fara illa, ſkadas til hälſan, omkomma. Alo fiåra jalos almats, *perire ſolent audaces.* Fiårin muſte ådna påtfoh, *multi venenum meorum interierunt.*

FIÅREM, *n. a. qui periit, violentam mortem perpeſſus*, omkommen, den ſom blifvit dråpen. Fiårem piårgo, *caro animalium a lupo occiſorum, vel quæ alio modo periere.*

FIÅRETET, *v. n. vulnus vel aliud detrimentum valetudinis accipere*, fåra ſig eller annars fara ſig illa. Mo ſwaines fiåreti akſjoin, *ſecuri vulnus ſibi fecit famulus meus*, min dräng högg

ſig

ſig med yxen. *Sæpe de vulnere lethali.* Fiåretaſtet, *dimin.* göra ſig litet illa. Fiåretatjet, *incipere vulnus accipere vel vulnerari*, begynna at fåra ſig eller annorledes fara illa med ſig. Fiåretattet, *perire facere*, låta omkomma. Katte etjebt, abma ſlintſoswuotinat fiåretattah almatjit, *cave, ne incuria tua perire facias homines.* Åljotes teudnareh fiåretatteh pâtſoit, *ignavi famuli perire faciunt renones, ſcil. incuria.*

FIÅRWA & fiårw, *n. ſ. ripa, littus*, ſtrand. Sadde fiårwa, *littus arenoſum*, ſandig ſtrand. Juowa fiårw, *littus lapidoſum.* Fiårweſne, *in littore*, på ſtranden. Fiårwa radde, *extremitas ripæ*, ſtrand-brådden.

FLASK *ſ.* flaſko, *n. ſ. uter, ampulla*, flaſka. Melkeb flaſkei lebnet, *in utrem lac infundere.* Tieute flaſkeb winin, *imple utrem vino*, fyll flaſkan med vin.

FLITOG & fleutog, *diligens*, flitig. Flitogwuot, *diligentia*, flitighet, flit.

FLIKTET, *v. a. expedire aliquem*, göra lös och ledig, göra fårdig. Flikte mo rouwabit, ja ele tiſt ajet, *expedias me citius, neque me diutius detineas*, gör mig fårdig ſnart, och uppehåll mig ej längre.

FLUET, *immittere ſe, involare in aliquid*, ruſa på något, gripa an. Flui åiwai *ſ.* åiwan, flui wuopteit, *in crines involabat*, han flög mig i håret. *Auſtr.*

FLUOKK, *n. ſ. turba, cœtus*, en hop. Målked fluokk almatjiſt, *major turba hominum.*

FLÅSK, *lardum*, flåſk, ſpeck.

FODERTET, *vide* rauket.

FRAM, *adv. loci quo ſtuduimus venire*, framme. Pâtet fram, *pervenire*, komma fram. *Boreal.* ram, *unde*, rammas affje, *crimen apertum ſ. detectum.*

FRASKO, *mulier alacris, virago*, en hurtig qvinna. Fraſko *vel* fraſkos neita, *puella alacris.*

FRED, *n. ſ. pax*, fred. Fredeb takket, *pacem facere*, göra fred. *cfr.* rafe. Fredelats, *pacificus*, fredſam.

FRIAR, *procus*, friare, *vide* irke. Friot, *vide infra* ſognotet.

FREISTOT, *tentare*, förſöka, *vide* kåttjelet.

FREISTOK, *n. a. non tentatus*, oförſökt, *vide* kåttjeleke.

FRIJE & fri, *n. a. liber*, fri. Frije wiljo, *liberum arbitrium*, fri vilja. Frijewuot, *libertas*, frihet.

FRIJETAKKET, *v. a. liberare*, befria. *cfr.* luitet.

FRITT, *adv. per me licebit*, gårna. Kalle kalle *idem.*

FRIBMOK, *n. ſ. turbo*, våderhvirfvel. Fribmok pâti ja tjaſki mo landai, *turbo me proſtravit. Synon.* ſnjirpek, ſwida, *qu. vid.*

FRUA, *domina*, fru. Frukoſt, *jentaculum*, frukoſt. Ládde bitta, *idem.* Frualakats, *fœmina ſuperbiens & otioſa*, en högfårdig och lat qvinna.

FRÓKOK & *Auſtr.* frekok, *nobilis*, adelig, ådling. Åh mådde frókokeh leh kottjotum, *non multi nobiles ſunt vocati, 1 Cor. 1: 26. Item, dicax, hilaris*, ſkåmtſam, glad.

FUETTE, *n. ſ. pedes urſini*, björnfötter. *cfr.* bire.

FULJET, *v. n. ſequi, comitari*, följa med, eller til vågs. *cfr.* metetet, tjowot. Fuljeſtet, *dimin.* följa litet med eller

til vågs. Fulje, *ſubſt. comitatus*, medfölje.

FUOIKET & fuoikaſet, *v. n. ingemiſcere, anhelitu atque gemitu dolorem ſuum teſtari, (proprie eſt ægrotantium)* ſucka, med ſuckande jåmra ſig. Fuoikaſi ijab tjada, *per totam lamentatus eſt noctem*, han jåmrade ſig hela natten igenom.

FUODAR, *n. ſ. pannus ſubditicius*, foder under kläder. Fuodareb piejet, *ſubditicium pannum ſive ſubtegmen apponere*, ſåtta foder under. Fuodartet, *verb. idem*, fodra.

FUOLKE, *n. ſ. populus, homines*, folk. *It. famuli & ancillæ, familia*, legohjon, husfolk. Åbbå fuolkines, *cum univerſa ſua familia*, med alt ſit husfolk. Fuolke le muſne, *familia mihi eſt magna*, jag har ſtort hushåll. Fuolkajes & fuolkai, *adjective accipitur, cui magna eſt familia*, ſom har mycket folk. Fuolkai le ſodn, *multi domeſtici ſunt illi.* Kaikiſt fuolkiſt, *ex omnibus populis.* Fuolketis *vel* fuolkets, *cui deſunt famuli*, folklös, ſom är utan tjenſtefolk.

FUOM, *vide ſupra* autje.

FUOMATSET, *v. a. reminiſci*, komma ihug, århindra ſig. Die tabb talle åſka fuomatſi taket, *nunc demum illud facere reminiſcit.* Idtjib fuomats, *non reminiſcebar*, jag århindrade mig ej. *Boreal.* huomatſet.

FUOMBELDET, *v. n. occupatum eſſe fruſtraneo labore*, vara ſyſloſatt med göromål af litet värde. Maina todn fuombeld, *quid nugarum facis?* hvad gör du för lapperi?

FUONDO, *n. ſ. cauſſa*, orſak. *cfr.* wikke.

FUONO *vel* fuodno, *diabolus*, djefvul, den onde. *Item, malum*, det ſom är ondt.

FUONOS & *Auſtr.* fåno, *malus*, ond. Fuonos almatjeh, *mali homines.* Kaik fuonos pakob, *omne verbum malum, Matth. 5: 11.* Fuonoswuot, *malitia, nequitia*, ondſka, arghet. Fuonoswuoten ſures daigeneſne, *in fermento malitiæ, 1 Cor. 5: 8.* Fuonoſikt & fuonoſt, *adv. male*, illa, på ondt ſått. Fuonos-laka, *idem.*

FUONOT *vel* fuodnot, *v. n. deterius fieri, malum fieri*, blifva ſämre, förvärras. Fuodnom läh talatje almatieh autotjiſt, *hujus ævi homines priſtinis deteriores facti ſunt*, denna tidens menniſkor, äro värre än fordomdags.

FUONODUKTESTET, *Auſtr. non probare, diſplicentia alicujus rei moveri*, miſstycka någon ting. *Synon. uſitat.* pahan adnet. *cfr.* adnet.

FUOPPE, *n. ſ. anguſtia, anxietas*, nöd, trångmål, ångeſt. Die ſodn fuoppai påti, *tunc ille in anguſtias adductus eſt*, då kom han i ſtörſta trångmål. Mi puokti to tann fuoppai? *quid neceſſitatis te urgebat?*

FUORA, *n. ſ. ſcortum, meretrix*, hora. *cfr.* hora. Fuoralakats, *vide* horalakats.

FUORO, *vide infra* wuoro.

FUORKE, *n. ſ. riſus*, löje. I munji fuorhe påte, *ridere nequeo*, jag kan ej le. Fuorkeb takket, *riſum movere*, åſtadkomma löje. Fuorkeb peſtet, *riſum non poſſe tenere*, ej kunna hålla ſig ifrån ſkratt.

FUORKES & fuorkok, *n. a. lepidus, jocoſus*, rolig, ſkämtſam. Fuorkes almats,

mats, *homo facetus*, en ſkämtſam menniſka. Fuorkeswuot, *ſubſtant. facetia*, roligheter. Fuorkeſikt & fuorkes-laka, *adv. jocoſe, lepide*, ſkämtſamt, roligt.

Fuorkjo, *neque*, hvarken. Fuorkjo wuejen jålla wadſen, *neque vehens neque euns*, hvarken körande eller gående.

Fuorss, *n. ſ. cataracta fluminis*, forſs, ſtrömfall. *cfr.* guoik.

Fuorsset, *v. n. de fluminibus, quando ſpumeis præcipitantur undis*, forſſa, bruſa.

Fuowa, *n. ſ. magna hominum turba*, en myckenhet af folk. Åbbâ fuowa pâtt, *maxima venit turba*, en ſtor myckenhet kommer. Pårkeh ja alde fuowa, *diabolus & turba ejus*. *It.* Tåro fuowa, *exercitus*, krigsmagt. Konoges fuowines, *Rex cum exercitu ſuo*. Tåro fuoweh palket, *conducere militem*. Fuowets, *dimin.* en liten krigshår. *Compoſ.* Ridejï-fuowa, *exercitus equeſtris*, Rytterie.

Fuowet, *præfectus territorialis*, fogde. Gardenen fuowet, *prædii Inſpector*. *Synon. & melius* Sunde.

Fy, *interj. vah!* Fy tunji, todn jukko wuolos ſlåwah tempeleh, ja kolmen peiwen witt tab pajas tſeggeh, *vah! tibi, qui deſtruis templum, & intra triduum rurſus ædificas*, *Marc.* 15: 29.

Fåddet, *vide ſupra* faddet.

Fåjet, *vide* fajet.

Fård *& Auſtr.* fårdem, *iter*, fård, reſa. Kalka kurs udne fård ſjaddet? *num hodie fiet iter?* ſkall reſan ſke i dag? Die kurs to fård? *hocne tuum eſt iter?*

Fårta, fåra, fåra kutte & fåra kuttek, *unusquisque, quicunque*, hvar och en. Fårt almats tieta tabb, *unusquisque iſtud novit*, hvar och en vet det. Fårtahi, *dativ. unicuique*, åt hvar och en. Fårten fåjeſne, *omni loco*, alleſtädes. Fårta lokkad, *decimus quisque*, hvar tijonde. Fårakåſek, *dativ. vid.* fårtahi. Fårtet peleſt, *undique*, ifrån alla ſidor. Fårten peiwen laipe, *panis quotidianus*. Mon ådtjob pednikit, tawereh ja fåra mi, åljoinan, *pecunias, opes & quæcunque alia induſtria mea & labore acquiro*. Fårakutte tietus adnetet karebs aileswuoteſne, *unusquisque ſciat vas ſuum conſervare in ſanctitate*, 1 *Theſſ.* 4: 4. *Compoſ.* Fårtpeiwaſats, *quotidianus*, dagelig, *vide infra* peiwe.

Fårrot, *v. a. commovere, permiſcere*, omröra, blanda tilſammans. Juptſeh fårrot, *pultem ex miſcela farinæ cum aqua facere, pultem coquere*, koka wälling. Wuojab fårrot, *butyrum facere*, kårna ſmör. *It. neutr.* muottaken fårrot, *in nive ſe volutare*, tumla om i ſnön. Fårroſtet, *dimin.* Fårrogåtet, *incipere commovere vel permiſcere*, begynna röra om.

Fårro, *vide ſupra* ferkem.

Fåst, *n. ſ. nuptiæ, benedictio ſacerdotalis in matrimonio ineundo*, bröllop, vigſel. Fålten wadſet, *nuptiis jungi*, vigas. Fåſt-orning, *tributum nuptiale*, vignings-penger.

Fåstem, *idem.* Fåſtem ſuormes, *annulus nuptialis*, fåſtnings-ring.

Fåstet, *v. a. marem & fœminam nuptiis conjungere*, viga brudfolk.

Fåstetet, *v. a. facere nuptiis conjungi, nuptias conciliare*, låta vigas. Ikus udne

udne kalkah fåſtetet etjebt? *nonne te hodie nuptiis initiatum optas?* vill du intet låta viga dig i dag?

FÔLOK & felok, *quarta pars tonnæ*, en fjerdedels tunna.

FÔNSTER, *feneſtra*, fenſter. *cfr.* windek.

FÔRMYNDAR, *tutor*, fôrmyndare. Sodn le fôrmyndari wuolen, *ſub tutoribus eſt*, *Gal.* 4: 4. Fôrmyndarit piejet, *conſtituere tutores*, tilſåtta fôrmyndare. Fôrmyndaren piejetowi, *conſtitutus eſt tutor.*

FÔRROS, *idem ac* fôrmyndar. *It. procurator, qui cauſſam pro aliquo dicit*, fôrſvarare, fôreſpråkare, advocat. I fôrroſeb adne, *ſine procuratore eſt.*

FÔRSTA, *Princeps*, Fôrſte. Muitajatte ſijeb, wai Fôrſtait ja åiwalatjit wuollekaſeh orrolin, *admone illos, ut Principibus & poteſtatibus ſubditi ſint*, *Tit.* 3: 1. Fôrſtanland, *Principatus*, Fôrſtendôme. Fôrſtalats, *n. a. principalis, quod ad Principes attinet*, Fôrſtelig. Fôrſtalaka, *modo Principis*, på Fôrſteligit ſått.

FÔRSTAWUOT *vel* Furſtawuot, *n. ſ. Principatus*, Fôrſtendôme.

G

GABLE, *n. ſ. poſtis ſuprenus*, ôfra dôrrtrå. *Oppoſitum eſt* ſålma.

GAFFEL, *furca*, gaffel. Gaffelin tiuoggot, *furcæ affigere.* Gaffelats, *dimin.*

GAGNE, *n. ſ. utilitas*, nytta. *Syn.* auke. Etjet gagne le taſſne, *tua propria in hoc ſita eſt utilitas. It. adjective*, i le gagne ålma, *nullius eſt frugis vir*, han år en ogagnelig man. Gagnetes & gagne-tebme, *adj. inutilis, nullius uſus*, onyttig, ſom ej år gagn uti. Aptſa gagne-tebme le tatt, *plane inutile iſtud eſt*, det år aldeles onyttigt. Allaſes gagnetebmen le ſodn, *ſibi ipſi nulli eſt uſui*, han år ſig ſjelf til ingen nytta. *Compoſ. neg.* Ogagn, *n. a. & ſ. inutilis, inutilitas*, onyttig, odugelig, odugelighet. Ogagneb wall mon taſte adnab, *nihil utilitatis mihi exinde redundat*, jag har intet gagn deraf. Ogagn ålma le ſodn, *non eſt vir frugi*, han år en oſkickelig man. Ogagn pargo, *labor inutilis.*

GAGNELAKA, *adv. utiliter*, på nyttigt ſått.

GAGNELATS, *n. a. utilis*, nyttig. Aiwe gagnelats le tatt ſunji, *id maxime ei utile eſt.* Gagnemas, *idem.*

GAITS & gaitſa, *capra*, get. Gaitſen tjuk, *hædus*, kidling. Gaitſa qwolga, *pili caprini*, get-hår. Gaitſa melke, *lac caprinum*, get-mjölk. Gaitſa ålo, *grex caprarum*, geta-hjord. Gaitſa kåte, *caprile*, get-hus. Gaitſats, *dimin.* en liten get.

GALDAK, *caſtratus*, ſnôping. Galdak wårts, *vervex*, ſnôpt gumſe.

GALDET, *v. a. caſtrare*, ſnôpa.

GALEN & galenes, *n. a. demens, ſtultus*, galen, tokig. *Syn.* kaiwes. Tije kerdebet puoriſt tait galenaſit, *vos bene toleratis inſipientes*, *2 Cor.* 11: 19. Galeneswuot, *ſubſt. ſtultitia, dementia*, galenſkap, tokighet.

GALENASTET, *v. a, ex inſcitia quidquam facere, peccare*, gôra något af ofôrſtånd, fela. Die tabb galenaſtib, *in iſta re peccabam*, deruti felade jag. Galenaſtegåtet, *incipere peccare aut deſipere*, begynna at fôrſe ſig, begynna at fela.

GALG & galj, *patibulum*, galge. *Synon.* hartſa muor.

GAMA, *n. ſ. fovea, imprimis illæ, in quibus hiemant urſi*, björnhide. Gama njalmai târes muoreb piejet, *ligno transverſario foveæ oſtium præcludere*, ſtånga öpningen af et björnhide med et tvârträ. *Boreal.*

GAMBEL, *n. a. vetus, ætate provectus*, gammal, åldrig. *cfr.* wuoras, pâres.

GANTASTALLET, *v. n. jocari, puerorum more ludere*, ſkåmta, narras, leka ſom barn.

GANTA, ganta peiwe, *vide* kanta.

GAPOT, *vide infra* kiret.

GARDEN, *n. ſ. villa, prædium*, gârd. Gardenen ſaje, *fundus ædium*, gårdstomt. Kyrkogarden, *cœmeterium*, kyrkogård.

GARDE, *n. ſ locus conſeptus, ſepimentum*, omſtångdt rum, gårde. *Boreal. cfr.* gård.

GARDOT, *v. a. ſepire, ſepe munire*, gârda omkring, inhågna. Gardeb takket *vel* gardot lâddit, *avibus ſepes texere, ut laqueis appoſitis irretiantur*, ſtålla ſnaror för foglar.

GARDOSTET, *dimin.* litet ſtånga omkring. Gardogâtet, *incipere laqueos tendere, circumſepire incipere*, begynna ſåtta ſnaror, begynna ſtånga omkring.

GAS, *anſer*, gâs. Wuobme gas, *anſer ſilvaticus*, ſkogs-gâs. *Oppoſ. eſt*, ware gas, *anſer alpinus, (quæ minoris eſt ſpeciei)* fjâll-gâs, ſom endaſt år i ſjöarne up i Fjellen. Heima gas, *ſive* piebmo *vel* fedo gas, *anſer domeſticus*, hemgâs. Ârres gas, *anſer maſculus*, gâskarl. Mingeles gas, *anſer fœmina*, gâs-hona. *Turcis* kas.

GASAT, *n. ſ. nebula, quæ aſſurgit noctu ex frigore*, dimba om nattetid. Die gaſat udnatjen ijan ſjaddi, *nebula hodierna nocte orta eſt.*

GATO, *n. ſ. platea, via*, gata, våg. Gato tjâkiſne, *in angulis platearum*, *Matth. 6: 5.* Suoine gato, *via qua deportatur fœnum*, hö-våg.

GILDER & gillor, *n. ſ. decipula*, fålla, giller. Gilderit âppet, *viſitare decipulas*, vittja fållor eller giller. *Imprimis ita appellantur decipulæ, quibus capiuntur muſtelæ.*

GILDERTET, *v. a. tendiculas ponere*, gillra. Gildertet nauteb, *feram tendiculæ captare.*

GIÅK & giåka, *cuculus*, gök. Giåka laiga, *cuculus garrit*, göken låter.

GIPT, giptot, *vide* waldom, waldot.

GISTET, *v. a.* kainob giſtet, *funem in gyrum diſponere*, lågga et rep i ring. *Rarius.*

GLAS, *n. ſ. vitrum*, glas. Ko tjada paitedags glas, *tanquam vitrum pellucidum, Apoc. 21: 21.* Kâtjet glaſen tiada, *per feneſtram proſpicere*, ſe igenom fenſtret. Glaſa-litte, *vas vitreum*, glas-kâril. Glaſeſt, *vitreus*, af glas. Glaſets, *dimin.* et litet glas.

GONAT, *valedicendi formula, vale*, farvål. Gonat *ſive* orro puoriſt weljem, *vale frater.*

GONATAK, *n. ſ.* ſardno ſunji ådnakit gonatakit, *dic illi ſalutem plurimam*, hâlſa honom rått mycket. *cfr.* warrodak.

GONATATTET, *valedicere*, bjuda farvål. Gonatatte attjabt ja ednabt, *valedic patri tuo & matri. cfr.* ailewiſet.

GRABJA, *inſtrumentum ferreum aduncum*,

qua foditur terra, gråf. Grabjain ådnameb palet, *terram dicto inſtrumento fodere.*

GRADNE, *comes*, *ſodalis*, ſtallbroder. *vide* kradne.

GRANNA, *vicinus*, granne. Sodn le mijen granna, *vicinus eſt noſter.*

GRANNOK, *n. a. tenuis*, *ſubtilis*, ſmal, fin. *cfr.* ſegge. *It. bene veſtitus*, vål klådd.

GRASE. *gramen*, *herba*, gräs. Suokes graſe, *abundantia graminum*, *herba denſa*, tjockt gräs. Graſe ſjadda, *herbæ creſcunt.* Graſe ſåwo, *vallis herbida*, en gråsrik dal. Talkes graſe, *aroma*, *herba medica*, krydd-ört, en läkedoms ört. Suoppates graſe, *lolium*, ogräs. Graſe kårrek *vel* graſe keijes, *flos graminis*, *fleres herbarum*, blomma på gräs. Graſe puolni ja graſe kårrek kattji, *gramen exaruit & flos decidit.* Graſe-tes *vel* graſe-tebme, *ſterilis herbarum*, *herbis carens*, gräs-lös. Grafetes ådnam le ogagn ådnam, *regio quæ herbis non eſt conſita inutilis eſt.* Grafetes faje, *locus herbis inimicus*, ſtälle där gräs ej trifs.

GRASAJES & graſai, *n. a. herboſus*, gräsrik. Grafajes ådnam, *regio herbida.* Harbmat graſai leh muttem tuoddareh, *quædam alpes valde ſunt herboſæ*, ſomlige fjäll åro mycket gräsrika.

GRASJO, *trifolii herba*, klöfver-gräs.

GRASE-LÅKK, *locuſta*, gräshoppa.

GRAWES & grawok, *n. a. canus*, grå. Graves ullo, *lana cana*, grå ull. Graves blawa, *cæruleo caneſcens*, grå-blå. Graves hwopteh, *cani*, grå hår. *Syn.* tjorotum hwopteh. *vide infra.*

GRAWOT, *v. n. canere*, *canum fieri*, bliſwa grå. *cfr.* tjorotet & tjårranet. Grawotaſtet, *dimin.* litet gråna.

GRAWAHET, *v. n. canum referre colorem*, *canum videri*, ſynas grått.

GRAUTS, *puls*, grôt. Grautſeb wuoſſjet, grautſeb takket *vel* tjaſketet, *pultem facere vel coquere*, koka grôt.

GRANTOTEKES, *inepte curioſus*, *qui minutias curat*, otidigt fôrweten, ſom bryr ſig med ſmå-ſaker.

GRAUPE, *n. ſ. fovea*, grop. Graupies *adj.* graupies ådnam, *terra foveis abundans*, gropigt land. *Rarius occurrunt.*

GREINET, *vide* kreinet. *Cum deriv.*

GRIDNET, *vide infra* murgeſtet. Gridnem, *vide* njidſem.

GRIGGORAS, *vide* tjåggom, *quod uſitatius.*

GRUBBO, *n. ſ. fovea*, *puteus*, grop, graf. Grubbob palet, *foveam fodere.* Grubbokes, *foſſis refertus*, grubbig.

GRUDNOT, *v. a. meditari*, *perpendere*, begrunda. Grudno tabb puoriſt, *perpende illud jugiter.* *It.* grudnob mai, *animadverto quidem*, jag märker väl. Grudnoſtet, *dim. idem.* Grudnogâtet, *incipere perpendere aut animadvertere*, begynna at ôfvervåga ell. märka. *cfr.* ajatallet, aitſet, elwet.

GRUDNOM, *n. ſ. animadverſio*, *ſuſpicio*, *conſideratio*, miſſtanka, ôfvervågande.

GRUDNOTEK, *n. a. qui perſpici non poteſt*, *incomprehenſibilis*, obegripelig.

GRUONA *vel* gruodna, *viriditas*, *color viridis*, grönſka, grön färg.

GRUONAS *vel* gruodnes & gruonok, *n. a. viridans*, grön. Gruones kedde, *pratum viride*, *viretum*, en grön ång. Gruones graſen nal, *ſuper viridi gramine*, *Marc. 6: 39.* Kaik gruones

gra-

graſe qworbei, *omne gramen viride combuſtum eſt.*

GRUODNOTET *vel* gruonotet, *v. n. virere*, grönſkas. Ådnam gruonota, *terra viret.* Gruonotaſtet, *dimin.* litet grönſkas. Gruonotatjet, *incipere virere*, begynna grönſkas. Kidan ådnam gruonotatja, *vere revireſcere incipit terra.*

GRUOPES, *n. a. rudis, non lævigatus*, grof. Gruopes jafo, *farina non ſatis bene contrita*, groft malit mjöl. Gruopes laipe, *panis vilior*, groft bröd. Gruopabet peleſt le tat wadas, *hic pannus juſto vilior eſt*, detta wallmaret är nåſtan för groft.

GRUOPOT, *v. n. craſſius fieri, ſpiſſari*, bliſva gröfre, tjockna.

GRUOPTA, & *interdum* gröpt, *n. ſ. ſepulcrum*, graf. *Synon.* kalme. Piejet kroppeb gruoptai, *corpus ſepelire.* Puoktet jabmekeb gruoptai, *tumulo mortuum inferre*, begrafva den döde. Gruopta ſaje, *locus ſepulturæ*, begrafnings-plats. Gruopta kedge, *epitaphium*, grafſten.

GRUOPTETET, *v. a. ſepelire*, begrafva. Paje tait jabmekit gruoptetet jabmekitas, *fac ut mortui mortuos ſepeliant ſuos*, *Matth. 8: 22.*

GRUOPTETEM, *n. ſ. ſepultura*, begrafning.

GRUTO, *olla, qua coquitur*, gryta. Juolkek gruto, *olla pedibus inſtructa.* Grutob katſoſtet, *ollam igni apponere*, ſåtta grytan på elden. Grutob luitet, *ollam ab igne removere*, lyfta grytan af elden. Grutots, *dimin.* en liten gryta.

GRUW, *n. ſ. fodina*, grufwa. Silba gruw, *argenti fodina*, ſilfvergrufva.

GRÅWET. Kuſte le todn tab gråwem? *unde hoc protuliſti?* hvarifrån har du tagit detta? *cfr.* palet.

GUELPE, *n. ſ. pavimentum.* golf.

GUELPATET, *v. a. pavimentum ſtruere, ſolum compingere*, lägga in golf. Guolpatemen le talle ſtåpobs, *jam ſolum domus ſuæ compingere ſatagit.* Guelpatatjet, *incipere id facere.*

GUMMO, *vetula*, kåring. *cfr.* akkakuts.

GUNNA, Gunnok & Gunnil, *nom. fœm. Gunilda*, Gunild. Gunnar, *nom. viri Gunnarus.*

GUNNOTES, *dolendus*, beklagelig, ömkelig. Gunnotes wuoke, *ſors miſeranda*, ömkeligit tilſtånd. *It.* Gunnotes ſo, *o! illum miſerum*, Gud nåde honom!

GUOBME, *palatum*, gom. Guobmeſt le, *æger eſt palato.*

GUOBMO, *vide infra* kuomo.

GUOUKET & guoukok, *n. a. pallidus, albus*, blek, hvit. Guoukes muoto, *facies pallida*, blek hy. Guoukes wuopt, *crines albidi*, ljeſt hår. *Boreal.*

GUOUKOTOWET & guoukotet, *v. n. palleſcere, albeſcere*, blekna, bliſva hvit. Suorgeni ja muoto guoukotowi nauk, *timore perculſus eſt faciesque expalluit.*

GUSSLAN, *eſt formula gratias agendi*, Guſslan guſslan, *gratias ago*, tack tack. Akta kito, *idem.*

GÅDDOTET, *v n. conſpirare, congregari*, gadda ſig tilſamman, förſamlas. *cfr.* närret.

GÅLLE & gulle, *aurum*, gull. Tjålga gålle, *aurum putum purum*, rent gull. Gålle-gruw, *aurifodina*, gullgrufva. Gålle ſuormas, *annulus aureus*, gull-

ring. Alma gâlle ſuormaſin, *vir cum aureo annulo, Jac. 2: 2.* Gâlle paino, *color aureus.* Gâlle-ſmidd & gâllewidnar, gullſmed.

GÂLLETET, *v. a. inaurare, auro obducere,* fôrgylla. Gâlletum, *inauratus,* fôrgyld. Gâlletem, *inauratio,* fôrgyllande.

GÂLLAK, *n. a. auratus,* fôrgyld. Gâllak piſte, *cochlear auratum,* en fôrgyld ſked. *Compoſ.* Âbbâgâllak, *undequaque auratus,* hel och hâllen fôrgyld. Âbbâgâllak kokſe, *calix undique inauratus.*

GÂLLET, *v. n. marceſcere,* fôrviſſna. Grafe le gâllemen, *gramen incipit marceſcere. It. decreſcere, opibus minui viribusve, ſeneſcere,* aftaga til krafter och vålmåga, fôrâldras. Juo leb tall die mon gâllemen, *ſeneſcere jam incipio, vel, opes meæ minuuntur,* jag âr nu i aftagande.

GÅRD, *locus circumſeptus,* gârde. *cfr.* garde.

GÅRDESTET, *v. a. ſepire,* gârda, *vide* gardot.

GÅRDNA, gârdnaſt, *adv. libenter,* gerna. Gârdna lulib pâtet, *libens venirem,* jag ville gerna komma.

H.

HABB, *os pedum poſticorum, quod ſupra genu ſitum eſt, in animalibus quadrupedibus,* benet ſom ſitter âfvanfôre knå, på bakbenen hos fyrfotade djur.

HABJA, *n. f. odor,* lukt. Habja leikes, *odor ſpargitur.* Suottes habja, *odor ſuavis.* Habjok, *adj. ſpirans, odorus,* ſom ger lukt.

HABLE, hable muotek, *nix, quæ adhuc non eſt compreſſa ventibus,* lôs ſnö, fâck ſnö.

HABMO, *vide infra* hamo.

HABN, *portus,* hamn. Habnei pâtet, *in portum venire.* Habneſt wuolget, *portu ſolvere,* gâ ur hamnen.

HABRA & habres, *hircus,* bock. Habrats, *dimin.* en liten bock.

HADDE, *n. f. pretium,* vârde. Uttje hadden âitib, *parvo pretio emi.* Uttjeben hadden wuobdib, *minoris pretii vendidi.*

HADDO, *n. f. ultio, vindicta,* hâmd. Mo le haddo, *mea eſt vindicta, Rom. 12: 19.*

HADDOTET, *v. a. ulciſci, vindicare,* hâmnas. Haddotam le teudnaris warreb, *ultus eſt ſanguinem ſervorum ſuorum. It. defendere,* fôrſvara. Haddot qweimabt, *defende proximum tuum.* Haddotaſtet, *dimin.* litet hâmnas ell. fôrſvara. Haddotatjet, *incipere ulciſci aut vindicare,* begynna at hâmnas eller fôrſvara. Haddotallet, *facere ut vindicetur,* lâta hâmnas.

HADDOTEJE, *ulciſcens, qui ulciſcitur,* den ſom hâmnas. Jubmel le haddoteje kaik tan pajel, *Deus vindex eſt hujus omnis, 1 Theſſ. 4: 6.*

HADDOTAKES *vel* haddowainok, *vindictæ ſive ultionis cupidus,* hâmdgirig. Haddotakes-wuot *vel* haddowainokwuot, *ultionis cupiditas,* hâmdgirighet.

HADET, *vide* âhdet.

HADTEN, *interj. proh! ah!* hâh! ack! Hadten tab talkeb, *proh haſce tempeſtates.*

HAGAN, *ſepes, ſepimentum,* gârdsgârd.

HAGNO, *n. f. patrocinium, defenſio,* fôrſvar,

ſvar, hågn. Hagnoſas waldi manab, *infantis ſuſcepit patrocinium.*

HAGGOT, *v. n. odorem ſpirare, fragrare*, gifva lukt ifrån ſig. Winaſt haggo, *vinum redolet.*

HAI? *adv. interrog. quid?* hvad? *cfr.* ajah.

HAIK, *pinus procera & magna*, ſtor och hög tall. *It. vir magnæ dignitatis*, en man af ſtort värde.

HAIKAT & haiket, *adv. admodum, valde*, högeligen. Haikat tjåſkes le udne, *maximum hodie eſt frigus.* Haiket puorak ålma, *vir valde bonus. Boreal.*

HAIKES, *odor ingratus*, elak lukt.

HAIKARA, *ardea (avis genus)* håger.

HAKAN, *uncus*, hake, krok.

HAKKETET, *v. n. queri*, klaga öfver. Hakketa almog ſtuora takkalwaſin, *populus tributum adauctum queritur. It. Se comperiiſſe vel obſervaſſe teſtari*, betyga ſig hafva årfarit. Qweli kum hakketeh, *dicunt ſe magnam piſcium turbam vidiſſe.* Stalpin hakketeh wuonak, *Norvagici dicunt ſe lupos obſervaſſe.* Hakketaſtet, *dim.* litet klaga öfver. Hakketatjet, *queri incipere*, begynna klaga.

HAKKO, *cos major & longior, qua Lappones ſecures acuunt*, en brynſten för yxor.

HAISTET, *v. n. vociferare, clamare*, ropa, ſkria. Maina haiſta? *quid clamitat?*

HAKS, *ita appellant renonem indomitum & immanſuetum*, en obändig ren.

HAKSE & *Bor.* hauſa, *navigium*, fartyg. Hakſe & hauſa palka, *naulum*, frakt.

HALDET, *v. a ſervare, tenere*, hålla, behålla. Tan jaken leb ålekam puoreſt haldem, *hoc anno gregem meum ſartum tectum ſervavi.* Jus haldeb manaitan, *ſi vivunt liberi mei*, om jag får behålla barnen i lifvet. *It.* Alet etjebte halde, *ne putetis vos*, håller eder icke. Haldeſtet, *dimin.*

HALDEJE, *qui tenet vel poſſidet*, den ſom innehafver och äger, ſom rår om.

HALETET, *v. n. volare*, flyga. Lådde haleta, *avis volat.* Haletaſtet, *dimin. idem.* Haletatjet, *incipere volare*, begynna at flyga. Aletet, *idem.*

HALETEJE, *volans, qui volat*, flygande. Aiwe ko haleteje arnes, *ut aquila volans.* Haletem, *volatus*, flygt. Låddi haletem, *volatus avium. Obſ. dicitur etjam*, aleteje *&c.*

HALANET, *v. n. avolare, evolare*, flyga bort, flyga up. Lådde taſte halani, *avis hinc evolabat. Dicitur quoque* alanet. Alanaſtet, *dimin.* flyga något litet bort. Halanatjet, *incipere avolare*, begynna flyga bort.

HALETEK & halek, *ſine volatu*, oflygandes, utan at flyga. Taggar keino le tatt, i almats päte haletek, *talis illa eſt via, ut nemo, niſi volans, illa poſſit proficiſci*, det är en ſådan väg, at ingen kan reſa derigenom.

HALGA, *recta*, ånda rått, rått fram. Halga nuortas, *recta in ſeptentrionem*, ånda rått i norr. Halga årjas, *recta in auſtrum*, rätt ſöder-ut.

HALGO, *pertica, tigillum*, ſtång. Reiweti mo halgoin, *percutiebat me pertica, ſive baculo magno. Item*, Tjalme halgoi, *ante oculos, evidenter*, midt för ögonen, tydeligen.

HALITET, *v. a. vehementer cupere*, häftigt åſtunda, längta. Piäbmoit halitab, *cibum concupiſco.* Neiteit halitet, *cupiditate venerea flagrare.* Halitaſtet,

dimin. något långta efter. Halitatjet, *incipere concupiſcere*, begynna at åſtunda.

HALITEM, *n. ſ. deſiderium, cupiditas*, åtrå, längtan. Kaik halitem, *omnis cupido*, all åtrå.

HALITEJE, *concupiſcens*, den ſom längtar efter, den ſom har åtrå. *Oppoſ.* haliteke, *qui non cupit*, ſom har ingen åtrå. Halita kus todn winab? Ima mon leb haliteke, *cupisne vinum? quin ego cuperem.*

HALKETET, *v. n, latrare, gannire*, ſkälla, bjåbba. Piådnakeh halketeh, *canes latrant*, hundarne ſkälla. Almats mubbeb halketa, *homo hominem increpat.* Mannes taſſne halketah? *Quid heic obſtrepis?* hvarföre bjåbbar du emot?

HALLOK, *n. a. &* hallot, *adj. & adv. inclinatus, nutans*, lutande, på ſned. Hallôt áiwin wadſet, *inclinata cervice incedere*, gå och hålla hufvudet på ſned.

HALLOTET, *v. a. nutare facere, inclinare*, luta, göra lutande. Kareb hallotet, *vas inclinare*, luta kårilet.

HALM, halma tjåle, *calamus*, halm, halmſtrå.

HALSI, *focale mulierum*, qvinfolks halskrage eller halsduk. *Auſtr.*

HALWA, *adv.* nåſtan. Le halwa naute, *ita fere eſt. It.* Halwa mon tokko wadſab, *illuc forte eo*, jag går kanſke dit.

HALWER, *obolus, moneta minima*, halföre.

HAMO, *n. ſ. appetentia, cupiditas*, luſt, begärelſe. Piåbmo hamo, *appetentia cibi.*

HAMOSTALLET, *v. a. appetere, concupiſcere*, hafva begärelſe til. Jus hamoſtallah die porrah, *ede ſi vis. cfr.* halitet.

HAMPE, *Auſtral. vide* ruoiwa.

HAMPET, *v. n. latrare*, ſkälla. *(de canib.)* Piådnak quotſa hampen hampen, *canis currit latrans.*, hunden löper och ſkäller. *cfr.* tſiålet.

HAMSE, *rictus, fauces*, gap, kåft. Hamſe raikin njåleli, *per fauces devorabat.* Hamſeb tſagget, *rictus diſtendere, ringere*, gapa.

HANES, *n. a. avarus*, girig. Stuora hanes, *valde avarus.* Hanes i le ſuollegeſt ådna pareb, *avarus fure vix melior eſt.* Hanes-wuot, *ſubſt. avaritia*, girighet. Pednik haneswuot, *avaritia ſive cupiditas pecuniarum.* Kattet etjebte haneswuoteſt, *cavete vobis ab avaritia, Luc. 12: 15.* Haneſikt, *adv. avare*, girigt.

HANASTALLET, *v. n. avaritia teneri, cupiditate opum ardere*, vara ſnål och girig. Hanaſtalla ila ſagga, *nimis eſt avarus.* Hanaſtallegåtet, *incipere fieri avarus*, begynna blifva girig.

HANASTALLEJE, *avarus, qui ardet avaritia*, girig, ſom girigas.

HAPADET, *prehendere ſtudere*, gripa efter, taga efter.

HAPAK, hapke & hauka, *accipiter*, ſpånning, hök.

HAPKETET, *v. a. ſuffocare, ſpiritum intercludere*, förqväfva. *cfr.* buwet. *It. neutr. ſuffocari*, förqväfvas. Hapketi wadſetin, *euntem ſpiritus deſeruit, interceptus eſt ſpiritus eunti.* Hapketuet *vel* hapketowet, *paſſ. idem.* Morrahemiſt hapketueh, *ſuffocantur curis, Luc. 8: 14.*

HAPKET, *idem.* Katte marje hapket, *ca-*

ve

ve ne intercludatur ſpiritus, akta at han ej qvåfves. Hapketattet, *ſuffocare, facere ut ſuffocetur*, förqvåfva, låta förqvåfvas. Ale manab hapketatte, *noli ſuffocare infantem.*

HAPKETUM, *qu. dic.* hapketowum, *ſuffocatus*, förqvafd. Mi hapketum le, *quod ſuffocatum eſt.*

HAPKETEJE, *qui ſuffocatur, cui intercipitur ſpiritus*, den ſom qvåfves. Hapketem, *ſuffocatio*, förqvåfvande.

HAPI, *ſcapha*, båt, håp. *vide* wanas.

HAPPEL, *n. a. celer, agilis*, ſnabb, ſnäll. Harbmat happel, *admodum agilis. cfr.* tappel.

HAPPEDET, *aſſequi*, hinna på. *vid.* jäkſet.

HAPS, *n. ſ. odor*, lukt. *It. ſtercus, imprimis renonum*, renars träck.

HAPSES & hapſem, *odor*, lukt. Suottes *vel* nialkok hapſes, *odor ſuavis.* Jubmeli ſuottes hapſeſin, *Deo in odorem ſuavem, Eph. 5: 2. It. adjective*, hapſes muörje, *baccæ olentes.*

HAPSETAKES, *n. a. odorus*, luktande. Hapſetakes graſe, *flos odorus.*

HAPSOK, *n. a. qui odorem ſpirat, plerumque ingratum*, ſom ger elak lukt ifrån ſig.

HAPSET, *v. a. olfacere, odorari*, lukta på. Idtjib mon tabb matte hapſet, *iſtud rimari non potui.* Hapſe tab man njalkok le, *ſentias, quo hoc ſit grato odore.* Piädnak nautit hapſa, *feras canis odoratur.* Hapſeſtet, *dimin.* litet lukta på. Hapſajet, *incipere ſentire odorem*, begynna känna lukten.

HAPSAJES, *n. a. qui olfacit*, den ſom känner lukten. *It. olens*, luktande.

HAPSITET, *v. n. odorem ſpargere*, gifva lukt. Winaſt mon hapſitab, *vini ſpiro odorem*, jag luktar af vin ell. bränvin. Mi hapſit? *quid olet?* hvad luktar? Hapſitaſtet, *dimin.* litet lukta. Hapſitatjet, *incipere olere*, begynna at gifva lukt.

HAPSOT, *v. n. vide* hapſitet. *Obſ. ſæpius de male olentibus.* Pahaſt hapſo, *fœtet.*

HARBMAT, *vide* harmat.

HARBM, *indignatio*, harm.

HARBMASTALLET & harbmaſtet, *v. a. indignari*, förtryta, harmas. Harbmaſtab aiwe ſagga ko to muitelatjab, *te quotiescunque recordor indignor*, jag blir harmſen ſå ofta jag tänker på dig.

HARBMET, *v. a. ſtomachum movere*, förtreta. Harbmi mo ſagga, *ſtomachum mihi haud parum movebat.* Harbmeſtetet, *dimin. idem.* Harbmegåtet, *incipere indignationem excitare*, begynna at förtreta.

HARDES, *n. a. amarus*, bitter, båſk. Hardes le, *acerbum eſt. cfr.* brittjok.

HARDO & *Auſtr.* hardek, *humerus*, axel, ſkuldra. Hardo kaſk, *inter humeros.*

HARDAJES, hardoi & hardok, *amplis & fortibus humeris gaudens*, ſom har ſtora och ſtarka axlar. Kåbd hardok, *idem.*

HARE, *n. ſ. locus, plaga*, rum, håll. Fårtet hareſt, *undique*, ifrån alla ſidor. Fårt kuttek harenes, *unusquisque ſuo loco*, hvar och en på ſit rum. Nelja hareſt, *a quatuor plagis*, ifrån fyra väderſtrek. Fåra kuttek rita harafas, *(qu. dic. unusquisque ad ſe arripit) diſſentire*, vara oenſe.

HARETS, *n. a. velox, agilis*, ſnäll. Harets kårot, *ad ſuendum feſtinus. cfr.* happel.

HARJA, *penicillus, pecten*, borſte, kam.

Har-

Harjain tjåkkot, *penicillo pectere. It. juba, ſeta*, man, borſt på ryggen på kreatur. Harjait tſegget, *erigere jubam*, ſåtta up borſten. Harjanes & harjan, *id.* Wuoſkon harjanes, *porcarum pinnæ dorſales*, abbor-borſtar.

HARJANET, *v. n. aſſvefieri*, vånjas, blifva van. Mana paleſt harjanet ådnak le, *a teneris conſveſcere multum eſt.* Harjanet wieſot ſami kåtiſne, *in tuguriis Lapponum vivere adſveſcere*, blifva van at lefva i Lappkåjor. Harjanaddet, *frequent. idem.* Harjanaſtet, *dimin.* litet vånjas. Harjanatjet, *incipere adſveſcere*, begynna at blifva van. Kalle mattab tabb takket, ko harjanatjab, *poſſum iſtud perficere adſvetus.*

HARJÅNEJE, *qui conſvevit, aſſvetus*, ſom år van. Harjanam, *idem.*

HARJANEM, *n. ſ. conſvetudo*, vana, plågſed. Tije adnebet harjanemeb, *eſt vobis conſvetudo, Joh. 18: 39.*

HARJETET, *v. a. adſvefacere*, vånja vid. Harjetet etjebs pargoi, *adſvefacere ſe labori.* Ale harjet manait pahab takket, *noli liberos vitæ nefariæ adſvefacere.* Harjetowet, *paſſiv. aſſvefieri*, blifva van. Harjetallet, *frequ. idem.* Harjetaſtet, *dimin.* något litet vånja. Harjetatjet, *incipere aſſvefacere*, begynna at vånja. Harjetattet, *facere aſſveſcere & poſſe aſſvefieri*, låta vånjas, och kunna blifva van.

HARJETEJE, *qui aſſvefacit*, ſom vånjer. Die le todn mo harjeteje pargoi, *tute me labori aſſvefeciſti*, du hafver vånt mig til arbete.

HARJETEM, harjetes & harjetus, *qua dic. adſvefactio*, tilvånjande. *It. conſvetudo*, vana.

HARJETEKE, *n. a. non conſvetus, inſvetus*, ovan, ovanlig.

HARJETUPTUM, *n. a. ſolitus, uſu receptus*, vanlig, brukelig. Juo le naute harjetuptum, *priſtinus eſt mos*, det är en gammal plågſed.

HARMAT & harbmat, *adv. admodum, valde*, högeligen. Harmat ſtuor, *valde magnus, ingens.* Harmatet, *idem.* Harmatet pinaſtowab, *valde crucior, Luc. 16: 24.*

HARMES, harbmes & harbmok, *terribilis, ingens*, förſkräckelig, ofantelig. Harbmes qwele, *piſcis ingens.*

HARME, tjalmen harme, *ſupercilium*, ögonbryn.

HARNES LÅDDE, *vide* ſaiwa.

HARPO, *cithara*, harpa. Harpotjuojeteje, *citharœdus*, ſom ſpelar på harpa. Harpo, *cannabis, vide* arpo.

HARRE, *piſc. nom. coregonus fluviatilis, coregonus umbra*, harr. Harre jaure, *lacus ubi hi piſces reperiuntur*, en ſjö, dår harr fins. Harrats, *dimin.* en liten harr.

HARREJE, *rami arborum, ſarmentum*, qviſtar på trån, ruſkor. Tiewas harrejiſt, *plenus ramorum. cfr.* karek.

HARRET & harritet, *v. n. canium more mutire aut fremere*, murra ſom en hund. Piådnak harra, *canis mutit.*

HARRKSET, *v. n. tuſſire*, hoſta. Harrkſa akteb takka, *continue tuſſit.*

HARS, *tunica*, tröja. *vide* kapte.

HARSSES & harſſa, *fuſcina*, ljuſter. Harſain piwdet, *fuſcina piſcari.* Harſſain påſketet, *fuſcina pungere.*

HARTSA, *n. ſ. tignum*, ſtock, bjelke. Hartſa muor, *patibulum*, galge.

HARTSASTET & hartſaſtattet, *v. a. ſuſpen-*

ſpendere, uphånga. Muori hartſaſtet, *de arbore ſuſpendere*, hånga up i trå. *cfr.* katſoſtet.

HASET, *v. a. comparare ſibi, acquirere*, fôrſkaffa ſig. Haſe allaſet tarbakit, *compara tibi neceſſaria*, fôreſe dig med det du behôfver. Haſeſtet, *dimin.* Haſegâtet, *incipere comparare*, begynna at fôrſkaffa.

HASEM, *n. ſ. comparatio*, fôrſkaffande.

HAS, *vide ſupra* as. *Hinc verb.* haſetet ulkos piådnakit, *canes abigere foras*, huta ut hundar.

HASKETET, *canes incitare in aliquem*, hiſſa eller upreta hundar på någon.

HASTET, *v. a. provocare, evocare*, utmana. Târoi haſtet, *in certamen provocare*, utmana til ſtrid. Haſti mo, *provocavit me.* Haſtetowet, *paſſiv.* utmanas. Haſteſtet, *dimin.* Haſtegâtet, *incipere provocare*, begynna at utmana. Haſtegâti manaites pargoi, *liberos ſuos ad laborem incitare cœpit.*

HASTATALLET, *v. n. provocari*, blifva utmant. Wertib târot ko haſtatallib, *non potui non certare provocatus.*

HASTEJE, *provocator*, utmanare.

HASTEM, *n. ſ. provocatio*, utmanande.

Haſtald & haſtaldak, *idem.* Haſtald târo, *pugna inter duos, duellum.*

HATT, *pileus*, hatt. *cfr.* kaipa.

HATTE, *adv. affir. utique, ſine dubio*, viſſerligen, tvifvelsutan. Hatte naute ſå le, *utique res ſe ita habet.*

HAU, *adv. certe*, ju, ſannerligen. Ib hau matte, *omnino nequeo*, jag kan ſannerligen intet. I hau, *idem.* Tietah kus todn tab? i hau, *ſcisne iſtud? omnino*, vet du det? ja aldeles. *Item neg. non, nequaquam*, icke, aldeles ej. I le hau tat mo akſjo, *hæc ſecuris non eſt mea*, denne yxen år ej min. *Obſ. Boreal. dicunt* ham.

HAUGE, *n. ſ. cumulus, acervus*, hôg. Kedge hauge, *acervus lapidum*, ſtenhôg.

HAUK, *lupus piſcis, lucius*, gådda. Haukets, *dimin.* en liten gådda.

HAUKA, *vide ſupra* hapak.

HAUKET, *v. n. ſuffocari*, fôrqvåfvas. Maſſak haukib muotakeſt, *nix mihi ſpirituin fere præcludebat. cfr.* hapketet.

HAUKETET, *v. a. ſuffocare*, fôrqvåfva. Qvoldo maſſak hauketi mo, *tempeſtas turbida me fere ſuffocabat.* *It. cunctari*, drôja. Hauketi kuit anje pâtet, *cunctatus eſt neque adhuc venit*, han drôgde ånnu at komma. Hauketaſtet, *dimin.* litet drôja, *paululum cunctari.*

HAUSA, *Boreal. vide* hakſe.

HAUSKES & hauſke, *n. a. jucundus, lætus*, nôjſam, rolig. Hauſkes wieſom, *vita jucunda*, et nôjſamt lefverne. Hauſkes le tat ådnam, *hæc regio læta eſt.* Hauſke le, *dulce ſive jucundum eſt*, det år roligit. *Compar.* hauſkeb, nôjſammare. *Superl.* hauſkeſumus, nôjſammaſt. Hauſkedakes, *Gæuand. idem ac* hauſkes.

HAUSTAKARE, *vide* auſtakare.

HAUTE, *n. ſ. fovea, ſepulcrum*, grop, graf. Stuora haute, *hiatus magnus*, *Luc. 16: 26.* Hautai håiketet, *in foveam detrudere.* Hautai piejet, *ſepulcro mandare. Hinc*

HAUTETET, *v. a. ſepelire*, begrafva.

HAUTETEM, *n. ſ. ſepultura*, begrafning.

HAWE, *n. ſ. vulnus*, ſår. Åbme hawe, *vulnus antiquius.* Adtjekje hawe, *vulnus recens*, friſkt ſår. Hawit takket,

vulnerare, fåra. Piratjadni alde hawit, *obligabat vulnera ejus*. Haweſt jabmet, *ex vulnere mori*.

HAWETET, *vulnerare*, fåra. Haweteje, *qui vulnerat*, ſom fårar. Haweſk, *cui plura ſunt vulnera aut cicatrices*, full med får och årr. *Minus ſunt in uſu.*

HAWI & håwi, *adv. affirm. omnino, ita eſt*, ja, ja ſå år det. *Boreal.* ima.

HEBBER, *taberna, repoſitorium*, bod.

HEBMET, *v. a. mentionem facere*, nåmna, omtala. I kuit hebma maitek, *nihil commemorat*, han nåmner ingen ting.

HEDNIG, *ethnicus, gentilis*, hedninge. Hednigi wuoken mete, *modo ethnicorum*. Aptſa hednig le ſodn, *plane ille eſt paganus, h. e. doctrinæ Chriſtianæ imperitus*, han år aldeles en hedninge. Hednig-lakats, *qui eſt tanquam ethnicus*, hedniſk. Hednig-wuot *vel* hednig-palaſatswuot, *gentiliſmus*, hedendom. *Eccleſ.*

HEIKALET, *v. n. obſtupeſcere, attonitus fieri*, blifva håpen. Heikalib kalle ſagga, *valde obſtupui*, jag blef rått håpen.

HEIKALDATTET, *v. a. (quaſ. forma hiphil) attonitum reddere*, göra håpen.

HEIKALEM, *n. f. ſtupor*, håpenhet.

HEIMA *vel* heimel, *domus*, hus, hem. Heima fuolke, *domeſtici*, hemfolk. Heima almats *vel* kåte kunde, *idem*. Heimi påtet, *venire domum*, komma hem. Heimeleb tjuodtjotet, *domui præeſſe, curam domus gerere*, föreſtå huſet. Heimi, *domum*, hemåt. Heimen, *domi*, hemma. Heima-laka, *adv. tanquam domi, more domeſtico*, ſom man vore hemma ſtädd.

HEITET, *v. a. deſerere, relinquere, dimittere*, öfvergifva, förkaſta. Suddob heitet, *peccata omittere*. Sije heitin talla wadnaſeb ja attjebs, *mox relinquebant navigium & patrem ſuum*. Pargoſt heitet, *a labore deſiſtere*, uphöra ifrån arbetet. Heiteſtet, *dimin.* litet öfvergifva. Heiteſtib tan palen koros, *hac ſolum vice miſſum feci*. Heitegåtet, *incipere reliquere vel rejicere*, begynna at öfvergifva eller förſkjuta. Heitegåte talle die pahas wieſom lakeb, *deſiſtere mox incipias a vita male acta* Heitetattet, *facere relinquere ſive rejicere, & poſſe relinqui ſ. rejici*, låta öfvergifva eller förkaſta, och kunna öfvergifvas.

HEITATALLET, *v. n. repudiari, rejici*, förſkjutas, förkaſtas. Die ſodn heitatalli ammateſtas, *munus ejus illi abrogatum eſt*, han har blifvit ſin tjenſt förluſtig.

HEITENES & heiteje, *qui deſerit, qui ſocios non curat*, ſom öfverger, ſom ej bryr ſig om kamerater. *Hinc compoſ.* Jubmel-heitenes, *impius, a Deo alienatus*, ogudaktig, ſom ej frågar efter Gud. Mije lepe Jubmel-heiteneſeh orrom, *impii ſumus*. Jubmel-heitenes-wuot, *impietas*, ogudaktighet.

HEITEM, *n. f. rejectio, reiectio*, förkaſtande, öfvergifvande. To heitemeſt tatt påta, *quia tu deſcruiſti id factum eſt*.

HEITETAKES, heitokes & *Auſtr.* heitemas, *rejectaneus*, det man förkaſtar. Tat piäbmo ſlaje i le heitemaſen, *hic cibus non eſt rejiciendus*.

HEITATES, *n. a. qui eſt rejectus, rejectaneus*,

ſtaneus, det man förkaſtar, odugelig. *Item ſubſt. rejectaneum*, *excrementum*, affkrap.

HEITSNAMM, *cognomen ignominioſum*, öknamn. Nabdes-namm, *idem.*

HEITOT, (*quaſi* heitetowet) *paſſ. rejici*, *derelinqui*, förkaſtas, öfvergifvas. Ruoi tatt kalka heitot, *brevi iſtud rejicietur.* Heitom & heitetum, *derelictus*, *improbatus*, öfvergifven, förkaſtad. Fårt kutte walda tabb, jukko ålmaſt heitetum le, *quicunque repudiatam ducit*, *Luc. 16: 18.*

HEITATALLEM, *n. ſ. improbatio*, förkaſtande. Pallab heitatallemeſt, *vereor ne rejiciar.* Katte etjebt heitatallemeſt, *cave ne rejiciaris.*

HEITAK, *n. a. vide ſupra* heitates.

HEIWE, *n. ſ. ſpecies*, ſken, ſyn. Heiwe diet, *in ſpeciem*, för ſyn ſkull. Heiweb takkai naute, *in ſpeciem ita fecit*, han gjorde ſå för ſyn ſkull. Idtji tan heiwaiken aibmot takket, *ne in formam aut ſpeciem quidem facere potuit*, han kunde ej göra något ditåt, eller något likt. *It. probabilitas*, ſannolikhet. Heiwe le kokte ſaka kulloi, *fama, quæ exiit, non ita prorſus omni caret veriſimilitudine*, det ryktet ſom går, är ej ſå aldeles utan all ſannolikhet. *Hinc*

HEIWATET, *fimulare*, *in ſpeciem facere*, låſſa. Heiwati wekketet, *ſimulabat ſe opem ferre*, *non niſi in ſpeciem juvabat*, han hjelpte för ſken ſkull. Heiwataſtet, *dimin. idem.*

HELLE & helles, *n. a. fragilis*, *impatiens*, *quod ad tactum indoleſcit*, bråcklig, ömtålig. Helle ko glas, *ut vitrum tam fragile*, bråcklig ſom glas. Helle ko tjalmen kakka, *ut pupilla oculi ita impatiens*, ſå ömtålig ſom ögonſten. Helles waimo le ſuſne, *manſueto ſive miſericorde eſt animo*, han är af et ſaktmodigt och blödigt ſinne. Helleswuot, *n. ſubſt.* ömtålighet, bråcklighet.

HELKETET, *v. n. ſtupere*, *ſtupeſcere*, håpna, blifva rådd. Helketijeb aiwe ſagga, *obſtupui valde*, jag blef rått rådd. Helketaſtet, *dimin.* blifva litet rådd. Helketatjet, *incipere metu percelli*, begynna blifva rådd.

HELKETEM, *timor*, *terror panicus*, förſkräckelſe, haſtig fruktan. Helketem ja alwa munji påta; *timor atque horror me invadunt.*

HELKELDATTET, *v. a. terrere*, *attonitum reddere*, gjöra en håpen. Helkeldatti mo, *terrorem mihi incuſſit.*

HELME, *n. ſ. ſinus veſtis*, ſkörte. *Item in eccleſ.* Tuotti alde helmit, *tetigit fimbriam veſtimenti ejus*, *Matth. 9:* 20. Helmes pira, *circa lumbos ſuos*, *l. c. g: 9.* Helme-tebme, *adj. veſtis parvis ſinubus*, med ſmå ſkörten. *Oppoſ.*

HELMAJES, *n. a. veſtis demiſſior & ſinuoſa*, med långa och vida ſkörten.

HELWET, *orcus*, *tartara*, helfvete. Tjaſketuet helweten tålli, *conjici in ignem gehennæ*, *Matth. 18: 9. cfr.* rätta!

HEMSE, *n. ſ. confuſio*, *diſturbatio*, förvirring, oreda. Die ſjaddi harmes hemſe, *maxima facta eſt diſturbatio.* Ib kaudna maite mön åtſab tane hemſen, *quod quæro non invenio in hac rerum confuſione.*

HEMSET, *v. a. confundere*, *turbare*, förvirra, bringa i oordning. Hemſi etjes kauni ſiſa, *rebus ſuis permiſcuit*,

han bortblandade med ſina ſaker. Hemſeſtet, *dimin.* litet bringa i olag. liter bortblanda.

HEMSANOWET & hemſanet, *v. n. confundi, permiſci*, förblandas, bortblandas. Katte abma qweimat tawer hemſan, *cave, ne bona proximi tui confundantur.*

HEMSEJE, *turbator, qui confundit*, förvirrare, bortblandare. Hemſar, *idem. Hinc*

HEMSARET, *v. n. in loquendo vel in aliud quidquam agendo confundi*, ſtapla i talande, eller annars förvirras, confunderas.

HENE, *fœmina*, qvinna. *Non niſi in certis locutionibus uſitatum, e. gr.* Årjeli hene, *fœmina in auſtraliore regione nata*, en förländſk qvinna. Nuorta hene, *fœmina in ſeptentrione nata*, norrländſk qvinna. Lulle hene, *vide* lulleha. Atſitje hene, *vide ſupra.*

HERDOT, *v. n. audere*, våga ſig, töras. I muttem hâjos almats herdo watet, *quidam pauperes mendicare erubeſcunt. Dicitur etjam* herdet.

HERDO, *n. f. audacia, animus*, mod, driſtighet. I herdob adne tab takket, *non ſatis eſt animoſus ad illud agendum*, han har ej mod dertil.

HERDOTES & herdotebme, *n. a. timidus, qui animo eſt demiſſo*, rädd, nedſlagen. Herdotes-wuot, *ſubſt. timiditas, verecundia*, fruktan, blygſamhet. I almats herdoteswuotin kusſek påte, *ſine animo vir nequiquam agendi idoneus eſt.*

HERETET, *v. a. impedire, retardare*, förhindra. Ale mo taina herete, *noli me hoc impedire. It.* nelkeb heretet, *famem aliquantulum expellere*, något litet ſtilla hungern. *cfr.* ajetet. Heretaſtet *dimin.* något litet hindra. Heretatjet, *incipere impedire*, begynna at hindra. Heretum, *impeditus.*

HERETES, heretem, heratus, *n. ſ. impedimentum*, förhinder. Stuora heretes, *magnum impedimentum.*

HERETEKE, *n. a. ſine impedimento, non impeditus*, hinderlös, ohindrad.

HERANET & håranet, *v. n. impediri, detineri*, hindras. Heranijeb hâlaina, *detinebar loquendo.* Heranaſtet, *dimin.* litet förhindras. Heranatjet, *incipere detineri*, begynna at förhindras. Heranaddet, *frequ. idem quod* heranet.

HERANES & heranem, håranem, *n. ſ. quo quis impeditur*, hinder.

HERKE, *rangifer caſtratus*, ox-ren. Wuojem herke, *reno vectorius*, kören, åk-ren. Lâbdes herke, *reno manſuetus*, en ſpakfärdig ren. Herkeb keſaſtattet, *renonem ad trahem jungere.* Nâdit herkai piejet *vel* herkeb nâdotet, tjadnet, *clitellas ſive jugum imponere renoni*, lägga klöfjor på ren. Nâde herke, *reno clitellarius*, en ren ſom bär bördor.

HERR, *dominus*, herre. Herra, *ſacerdos*, präſt. Herra heima, *domus ſacerdotis*, präſtgård. Herra kall & herra laipe, *ſacerdotium*, präſta-ämbete, präſtgeld. Herratak, *ſine ſacerdote*, utan präſt.

HERRAWUOT & herrawâld, *dominatus*, herravälde. *Eccleſ.* Todn herrawâldeb adnah, *tuam eſt dominium.*

HERRDAG, *comitia, conventus Senatus*, Riksdag. Herrdagen orrot, *comitiis intereſſe*, biviſta Riksdagen. Herrdagen âlma, *vir qui ad comitia adeſt*, Riksdagsman.

HER-

HERRASTALLET, *v. n. more magnatum ſe gerere*, fôra ſig up ſom en herre. *It. ſuperbire*, högfårdas.

HESJOTET, *v. a. dehortari, impedire*, afråda, afhindra. Mon heſjotib ſo taſte, *ab illa re illum dehortatus ſum.*

HESSEN, *veſpertilio*, flådermus.

HETE, *n. ſ. calamitas, periculum*, nôd, fara. Jabmemen heteſne, *in angore mortis*, i dôdſens nôd. Häggen heteſne, *in periculo vitæ*, i lifsfara. Hete-wekke, hete-tuorpo, *qualecunque auxilium*, nôdhjelp.

HETAKATTET, *v. n. uſui idoneum eſſe in caſu neceſſitatis*, duga fôr nôd ſkull. Ika i le aiwe puorak, hetakatta kuit, *licet apprime aptum non ſit, non tamen eſt rejiciendum.*

HEUNE, *araneus*, ſpinnel. Heune werme *vel* heune kådo, *araneum*, ſpinnelvåf.

HEWE, *n. ſ. Auſtr. honor*, heder, åra. Heweſne adnet, *honorare. cfr.* kudne.

HEWES & hewok, *n. a. ſplendidus, magnificus*, präktig. Hewes karwoh, *veſtimenta ſplendida*, präktiga kläder. Harbmat hewaſe leh ſtuoraſi gardeneh, *ſplendida ſunt magnatum domicilia.* Hewok neita, *puella bene ornata.* Hewes-wuot, *ſubſt. ſplendor, magnificentia*, prakt. Heweswuoteſnat, *in ſplendore tuo.* Hewes-laka *vel* hewok-laka, *adv. ſplendide*, präktigt. *Comparat.* hewaſub, hewokub, *ſplendidior. Superl.* hewaſumus, hewokumus, *ſplendidiſſimus.*

HEWEB, *compar. potior, præſtans*, båttre, fórmer. *Eſt Svec. orig. qu. dic.* mera håf. *Superlat.* hewemus, den båſte. Hewemus le ſodn mijeſt, *ille nos multum antecellit*, han ôfvertråffar oſs mycket.

HEWASTALLET, *v. n. ornatu ſuperbire, magnificentiam ſuam jactari*, prâla, viſa ſin prakt.

HEWETES & hewetem, *n. ſ. laus*, lâf, åra. Hewetes lekes Jubmeli allakeſne, *gloria ſit in excelſis Deo.* Kuti *vel* kåſa lekes hewetes kaiken ekeweſne, *cui ſit gloria in ſecula.*

HEWETET, *v. a. laudare*, låfva, berömma. Heweti ſodn Jubmeleb, *glorificabat Deum, Luc. 23: 47.* Hewetete Herrab kaik hednigeh, *laudate Dominum omnes gentes.* Heweſtet, *frequ. id.*

HEWET, *v. a. ferre, adferre*, fôra, håfva. Hewe ulkos, *ejice foras.* Hewe erit, *aufer*, haf bort. Pajas hewet, *attollere*, håfva up. Hewet ſiſa, *immittere*, håfva in. Hewe ſiſa ſuoineb autel ko raſjo påta, *immitte fœnum antequam pluere incipiat.* Wuolos hewet, *detrudere, dejicere*, håfva ner, nederſlå.

HIEME, *n. ſ. gluten*, lim. *cfr.* tabme.

HIEMESK, *glutinoſus*, limaktig. Hiemeje, *glutinator*, limare. Hibmet, *glutinare*, lima. *Solum Auſtral. nota. Uſitatiora ſunt* tabme, tabmet *&c.*

HIKKES, *n. a. inopinatus*, ofórmodelig. Hikkes-laka, *adv. inopinato*, ofórmodeligen.

HIKKALES, *n. a. lubens, pronus*, villig. *vide* kiſſjeles.

HIKKALET, *vide* kiſſjalet.

HILA, *Boreal. pruna*, glód, eldkol.

HILA, hilak *vel* ila, *adv. nimis*, alt fôr mycket. Hila låſſok, *nimis gravis*, alt fôr tung. Hila deuras, *nimis carum*,

rum, alt för dyrt. Hilak ſtuores, *prægrandis, ultra modum magnus.*

HILJOST, *ſero, lente*, ſent, ſakta.

HILDO, *repoſitorium*, hylla.

HILKES, *infirmus, vacillans*, ſvag, ſviktande. Ô! tije hilkes jakkeje, *o! vos exigua fide præditos*, o! j klentrogne, *Matth. 16: 8.*

HILKAHET, *parvi facere, improbare*, litet vårdera, ogilla. Hilkahi waddeſeb, mab lijeb waddam, *dono, quod dedi minus eſt delectatus*, han tyckte ej ſå mycket om gåfvan, ſom jag hade gifvit. Hilkahaſtet, *dimin. idem.*

HILKAHEM, *n. ſ. diſplicentia*, miſshag.

HILPAD, *ſuperbus*, högfärdig. *cfr.* tjåulak

HINGA & Hingo, *nom. propr. fœm. Inga.*

HINNET, *v. n. aſſequi*, hinna. Idtjib hinne påtet, *non adhuc veneram*, jag hant ej komma.

HISSEK & heſſek, *fruſtra*, förgåfves. Hiſſek le tatt, *fruſtraneum eſt*, det är fåfångt. Ale hiſſek kåttjele, *noli incaſſum tentare. cfr.* toſſje.

HITET, *v. a. negare*, neka. Hita kus todn tabb? *num iſtud negas?* Tatt kutte måddobs hita, *qui delictum ſuum negat.* Kutte mo tjowot ſita, kalka hitet etjebs, *qui me ſequi vult abnegabit ſeipſum, Luc. 9: 23.* Hiteſtet, *dimin.* något litet neka. Hitegåtet, *incipere negare*, begynna at neka. *It. perſiſtere in negando*, fortfara at neka. Die åſka hitegâti, *tunc in negando perſiſtere incipiebat.*

HITETATTET, *v. n. poſſe negari*, kunna nekas. I hitetatte, *negari non poteſt.*

HITA, *formula jurandi.* Hita li tatt, *diabolicum fuit*, det var hin. Hita almats le ſodn, *malus eſt vir*, han är en elak eller förtretlig karl.

HITEMEH, *bracca*, byxor. *Boreal.*

HIVWOT & hivkot, *v. n. male valere*, vara illa mående. *Obſ. ſæpiſſime de animal.* Hivwo tat tåmp, *equus hicce minus eſt alacer*, denne håſten är modſtulen.

HOLJO & hâljo, *canis magnus*, en ſtor hund.

HOLWOT, *luporum & canum more ululare*, tjuta ſom vargar och hundar. Piådnak holwo, *canis ululat.*

HOMBALET, *v. n. confuſe ſive perturbate agere*, förglömma ſig, förvirra ſig. Hombalieb tann palen, *confuſe ſive minus accurate illa vice rem agebam*, jag confunderade mig den gången.

HOMBEL, *lupulus*, humle. Hombel-garden, *lupuletum*, humlegård.

HOŇ, *canalis*, rånna, ho.

HOUSO, *vide ſupra* hitemeh.

HORA, *meretrix*, hora. Hora niſun, *ſcortum*, horkona. Jukko etjebs adneta hora niſunen kåik, *qui ſcorto addictus eſt, 1 Cor. 6: 15. Obſ. ſæpius Lappones dicunt* ſkekes qvuina.

HORAWUOT, *n. ſ. adulterium*, hor. Horawuoteb takket, *ſcortari*, göra hor. Hora-wieſom, *idem. Syn.* ſkekeswuot.

HORALAKATS, *n. a. libidinoſus, laſcivus*, horaktig, kåttjefull. *Melius* ſkekes.

HORATAKKEJE, *ſcortator, adulter*, horkarl.

HOSKOTET, *canes in aliquem irritare*, hitſa up hundar på någon. Hoſkoteje, *qui iſtud facit*, den ſom ſå gör. *vide ſupra* haſkotet. *Auſtral.* hotſalet, *idem.*

HUBMA, *n. ſ. colloquium, confabulatio*, ſamtal. *cfr.* rudna. *It. Auſtr. rumor*, löſt ryckte.

HUB-

HUBMET, *v. n. colloqui, loqui*, talas vid, tala. Hubmet kalken kaſkeme, *confabulabimur (dualis) nos ambo*, vi två ſkola talas vid. Hubmeſtet, *dimin.* Hubmegâtet, *incipere facere mentionem, loqui incipere*, begynna at omtala, begynna at tala.

HUD & hudes, *pellis craſſior, corium*, hud. *Synon. & melius* rette, *qu. vid.*

HUFFETET, *v. n. vociferari*, ropa, ſkria. Kulloin huffetet, *vociferare audiebantur.*

HUFFETEJE, *vociferans*, den ſom ropar. Huffetem, *ſubſt. clamor, vociferatio*, rop.

HUGSO, *n. ſ cura*, omſorg. Adnet hugſob âlos pira, *gregem ſuum curare*, hafva omſorg om ſin boſkap. I hugſob ane manken ådnakatjen pira, *nihil omnino curat*, han bryr ſig aldeles om ingen ting. Hugſo-tes, hugſo-teke, hugſo-tebme, hugſot, *ſine cura, qui non eſt curioſus*, utan bekymmer, bekymmersiös. Aptſa le ſodn hugſotebme, *nimis incurioſus eſt. Oppoſ. eſt*

HUGSAR & hugſojes, *curioſus, qui curæ ſibi habet*, bekymmerſam, ſom har omſorg. Hugſojes edne, *mater ſolicita.* Hugſojes-wuot, *cura, ſolicitudo*, bekymmer.

HUGSOTESWUOT, *n. f. incuria*, vårdslöshet. I aktek bândo hugſoteswuotin, *nemo incuria diteſcit.*

HUGSET, *v. n. ſibi curæ habere, curare*, hafva omſorg om. Alet hugſe ittatjen peiwen pira, *nolite de die craſtino ſoliciti eſſe. It. procurare*, förſkaffa. Hugſo munji jafob, *procures mihi farinam*, haf omſorg för mjöl åt mig. Mab kalkab mon tunji hugſet taſt? *quid tibi pro hac re dare ſtudebo?* hvad ſkal jag vara omtänkt at gifva dig för detta? Elete hugſo, kalle ſodn påta, *ne vereamini, veniet certe*, frukta er intet, han kommer nog. Hugſeſtet, *dimin.* bekymra ſig något litet. Hugſegâtet & hugſajet, *incipere curam gerere*, begynna draga förſorg.

HUI! *interj. heu!* ack! Hui! kâlob ſagga, *heu! frigore conficior*, ack! jag fryſer.

HUINOS, *n. a. mæſtus, triſtis*, ångſlig, bedröflig. *Auſtr.* huinoswuot, *ſubſt. triſtitia*, bedröfvelſe, ſorg. Huinoslaka, *adv. anxie*, ånſligt.

HUINOT, *v. n. triſtitia affici*, vara bedröfvad.

HUINOTET, *v. a. triſtitia afficere*, bedröfva. Huinahet, *idem. Auſtr.*

HUJOS, *n. a. qui animo eſt mæſto atque abjecto*, bedröfvad och modfâld.

HUJOT, *v. a. animis cadere, deſpondere animum*, blifva modfâld, fâlla modet. Hujogâtet, *incipere cadere animis*, begynna fâlla modet. Ko pâti ammas ådnami, die hujogâti, *cum in regionem exoticam veniſſet cœpit animis cadere.*

HUI, *partic. intenſiv.* Hui ſtuores, *valde magnus*, rått ſtor. Hui deuras, *admodum carus*, rått dyr. Hui harbmat, *adv. horrendum*, förſkräckeligen.

HUITUR, *moneta minima argentea*, en hvit ſtyfver. *It. pellis ſciuri*, et gråſkin.

HULLERTET, *v. a. adulari, blandiri*, ſmickra, liſſma med. *It.* Manait hullertet palka pelai, *blandiendo liberos decipere ad faciendum quidquam mali*, lâcka barn genom liſſmeri, at göra något otilbörligt. Hullertatjet, *inchoa-*

choativ. begynna at låcka. Hullertaſtet, *dimin.*

HUONA, *n. ſ. domus*, hus, gård. *cfr.* heima

HUOWE, *exercitus, vide* fuowa.

HURRE, *nom. avis, tetrao minor, gallus ſilveſtris*, orre. Snutto *fœm. vid. infr.*

HUSMANNE, *domeſticus, villicus*, den ſom år i huſet, gårdsfogde.

HUSBÅNDA, *herus*, husbonde. *vide* iſſed.

HUTTAN, *officina fuſoria metallorum*, ſmält-hytta.

HUTTE, *nom. avis. ruſticula minor alpina*, Fjäll-bekaſin. *Norrlandicis* åkerhöna.

HUT, *vide* as. Hutatet, *verb.* Hutatet ulkos piånjit, *canes exigere*, huta ut hundar. *Auſtr.*

HUTTET, *v. n. latrare, allatrare*, ſkälla. Piådnakeh matteh huttet ja pårret, *canes latrare & mordere poſſunt. It. transl.* Man kukke kalkah todn taſne mo huttet? *quamdiu mihi heic conviciaberis?* huru länge ſkal du hår vara ovettig emot mig? *cfr.* tſiålet. Hutteſtet, *dimin.* ſkälla litet. Huttegåtet, *incipere latrare*, begynna ſkälla. Huttetet, *(forma hiphil) facere vel permittere latrare*, låta ſkälla.

HWEIT *& in Bibl.* hwete, *triticum*, hvete. Hweiten-kårdne, *granum tritici*, hvete-korn.

HÅBMEL, håbmel wakko, *ſeptimana circa initium Septembris, ſeptimanam Bartholomæi proxime inſequens*, veckan, ſom följer på Bartholomåi.

HÅGG, *n. ſ. ictus, plaga*, ſlag, hugg. Håggeb munji waddâ.

HÅI! *heu! heus!* ack! hör!

HÅIBOT *vel* håipot, *luctari*, brottas. *vide* faggatet, åibot.

HÅIKETET, *v. a. pellere, repellere, rejicere*, drifva, kaſta bort. Håiket tabberit, *abjice iſtud*, håf bort det. *It. mittere*, ſkicka, kaſta. Håiketet wuolos pakteſt, *de præcipitio præcipitare*, ſtörta nedföre en brant. Håiketet erit qveimes påtſoit, *dimittere alienos renones. It.* Håiket ſunji kirjit, wai ſodn tait tolwo, *trade ei literas deportandas*, gif honom brefven at framföras. *cfr.* fajet. Håiketaſtet, *dimin.* litet ſtöta eller drifva. Håiketaſte ſmalait ſmala kåtai, *mitte oves in ovile*, kör fåren in uti fårhuſet. Håiketatjet, *incipere mittere, vel pellere*, begynna at drifva. Håiketatji mo ulkos ſtåpoſt, *incipiebat me domo expellere*, han begynte drifva mig ut, utur huſet. Håiketattet, *facere ut pellatur vel mittatur*, låta drifvas eller håfvas. Håiketatte kaunit wuoſſen ſiſa, *fac ut ſupellectilia in ſacco condantur*, laga at ſakerne blifva lagde i ſäcken. *It. poſſe pelli vel mitti*, kunna drifvas eller håfvas. I håiketatte ulkos, ila le kåura, *expelli non poteſt, quia nimis eſt robuſtus*, han kan ej drifvas ut, ty han år för ſtark.

HÅIKETALLET *&* håiketowet, *paſſiv. pelli, mitti*, blifva drifven, m. m.

HÅKKETET *&* håkket, *v. a. interficere, perire facere*, dråpa, förgöra. Håkkei *&* håkketi etjebs, *ſemetipſum interfecit*, han gjorde af med ſig ſjelf. Ale mo håkket, *noli me perdere.* Sålgin håkketet, *veneno interimere*, taga af daga med förgift. Die håkkei, (die kåddi), *exclamandi eſt formula quidquam admirantis, vel ejam ſtupentis, (ad verbum interfecit) o! miraculum* ah! ack! Håkketatjet, *incipere nece-*

necare, begynna at fôrgôra. Die tjåſkem håkketatja almatjit, *frigus nunc incipit perire facere homines.*

Håkketeje, *perditor*, *interemtor*, fôrderfvare, dråpare. Kåddetowin håkketejeſt, *occiſi ſunt a perditore.* Håkketem, *nex*, *occiſio*, dråp, dråpande.

Håkkanet, *v. n. perire*, fôrgås. *cfr.* fjåret. Mije håkkanebe, *perimus*, *Matth. 8: 25.* Mon nelkeſt håkkanab, *fame pereo*, jag dôr af hunger. Håkkanaddet, *frequ. idem.* Håkkanatjet, *incipere perire*, begynna at fôrgås. Die håkkanatjin mijen (*vel* mija) waſſjolatjeh, *interire cœperunt inimici noſtri.*

Håkkaneje, *qui perit*, *interemtus*, den ſom fôrgås, dråpen. Muitakus todn tait håkkaneje almatjit, *habesne in memoria intereuntes illos homines.* Håkkanem, *ſubſt. interitus*, *exitium*, undergång, fôrderf.

Håktet, *iter vel aliud agendum parare*, *deſtinare*, ruſta ſig til at reſa, m. m. årna ſig.

Hål & håla, *n. ſ. ſermo*, *loquela*, tal. Mah leh tah hålit? *quinam hi ſunt ſermones?* Hålen adnet, *mentionem facere*, omtala. I adnet hålen, *reticere*, fôrtiga. Aut håla, *præfatio*, (*e.g. libri cujusdam*) fôretal. Auteltes hål, *quod quis loquitur coram aliquo*, det man ſåger en i ſynen. *cfr.* auteltes. Mangeltes hål, *obtrectatio*, fôrtalande, eftertal. Mangeltes håleb adnet mubben pira, *laudibus alicujus obtrectare*, *obtrectare alicui*, fôrtala eller baktala någon. Påktjo håla, *idem.* Mubben hålai tjagnet, *interloqui alicui*, falla någon i talet. Språk hål, *locutio arguta ſive artificioſa*, konſtigt taleſått, illiſtigt tal. Sluokes hål, *id.* Wuoſte-hål, *contradictio*, genſåjelſe.

Hâla-tjeppe, *facundus*, *eloquens*, vältalig. *cfr.* tjeppe.

Hålem, *loquela*, talande. Hålem lake *vel* hâlem ſlaje, *modus loquendi*, taleſått. Hâlem åbme, *quod reprehenſionem meretur*, *quod increpari debet*, det ſom år vårdt åtal. *It.* Anakus todn hâlem åbmeb? *habesne quidquam dicere?* har du något at ſåga? Wuoſtehâlem, *vide* hål.

Hâlet, *v. a. loqui*, tala. Tarob hâlet, *Svecana loqui*, tala Svenſka. Sijeh kalkeh hâlet åddå njuoktjemi, *linguis loquentur novis*, *Marc. 16: 17.* Sagga, logneſikt *vel* tjauk hâlet, *vocem attollere*, tala hôgt. Aſtoi *vel* låbdeſikt hâlet, *vocem deprimere*, tala lågt. Aſtoſt hâlet, *lente loqui*, tala långſamt. Spait *vel* tåbmårikt hâlet, *oratione celeri & concitata dicere*, tala fort. Hâle ſjawot, *dicas ſi vis*, *per me licebit*, ſåg fritt. Hâlegâtet, *incipere loqui*, begynna tala. Hâletattet, *poſſe dici*, kunna ſågas, gå an at tala. I tatt hâletatte, *dici iſtud non poteſt*, det kan ej nämnas. Hâlelet, *frequ. feſtinanter loqui*, *concitata dicere oratione*, tala fort. Hâlelib tabb, *feſtinanter illud a me dictum eſt*, jag ſade det i haſtighet. Hâleſtet, *dimin.* tala något litet. Sitab mon tuina hâleſtet, *tecum cupio paullulum colloqui*, jag vil tala med dig litet. Wuoſte-hâlet, *contradicere*, genſåga, ſåga emot. Autelt hâlet, *loqui coram aliquo*, tala i ens närvaro. *Coram in os aliquem laudare*, berômma en i ôgonen. Mangelt hâlet, *obtrectare*, fôrtala, bakta-

la. Mangen hâlet, *quæ alter prædicit vel prælegit eadem repetere verba*, tala efter ſom en talar eller läſer före.

HÅLEK, *n. à. non dictus*, oomtalt.

HÅLEJE, *loquens, qui dicit*, den ſom talar. Hâleje hâleh, *loquentes loquuntur, (frequens in Lapponica lingua Idiotiſm.) h. e. homines dicunt*, folket ſäger.

HÅLETES & hâletebme, *qui non multa loquitur, taciturnus*, tyſtlåten, ſom ej ſåger mycket. I le hauſke hâletes almatjin wieſot, *cum homine taciturno minus eſt jucunda conſvetudo.* Hâletes-wuot, *taciturnitas*, tyſtlåtenhet.

HÅLETS, *n. a. dictus, nominatus*, den omtalte, benämd. Die kus le tatt to hâlets âlma? *illene vir eſt, de quo locutus es?* är det den mannen du talte om? Ko pâtime tann hâlets ſajai, *cum ad dictum locum venimus.*

HÂLAJES & hâlai, *n.a loquax, facundus*, ſpråkſam, talför. Hâlajes almats le hauſkes kradne, *jucundus qui loquitur comes.* Hâlajes-wuot, *ſubſt. loquacitas, eloquentia*, talighet, vältalighet.

HÅLASTALLET, *verb. intenſ. vehementer loqui, magna loqui*, tala något mycket, tala ſtort.

HÅLASTALLEM, *n.ſ. magniloquentia*, ſtortalighet.

HÂLETET, *v. a. perſvadere*, öfvertala, intala. Hâleti mo tâſſan, *perſvadebat mihi iſtud, perſvadendo me ad iſtud faciendum permovit*, han öfvertalte mig dertil. Hâlet tabb âlmab wai pâta wekkin, *perſvade viro iſti, ut opem ferat*, intala den mannen at han kommer med hjelp. Hâletaſtet, *dimin.* litet öfvertala. Hâletatjet, *incipere perſvadere vel perſvadendo permovere*, begynna at öfvertala.

HÂLETEJE, *perſvaſor*, öfvertalare, intalare. Hâletejen li ſodn, *ille erat perſvaſor.* Hâletem, *ſubſt. perſvaſus, inductus*, öfvertalande, inrådande.

HÂLETALLET, *frequ. perſvadere, perſvadendo inducere*, öfvertala. Hâletalleje & hâletallem, *ſubſt. vide* hâleteje, hâletem.

HÅLAIDATTET, *v. a. alloqui*, tiltala. Hâlaidatti mo, *allocutus eſt me*, han talte til mig. *It. perſvadere*, inråda, inbilla.

HÅLD, *excubiæ, quæ fiunt vecturæ cauſſa, ut poſſint quo ſtudent pervenire viatores*, håll, ſkjutshållning. Håldåkåte, *domus, eundem in finem exſtructa*, hållſtuga.

HÅLDET, *v. a. excipere hoſpitio*, taga emot, fågna. Hâldi mo puoriſt, *optimo me excepit modo. It. juntus ſuppeditare*, påkoſta. Kuttes kalka to hâldet, *quis tibi juntus ſuppeditabit? Hinc* hâldek, *ſtipendium*, underhåll.

HÅLME, *n.ſ. ſonus ſive ſtrepitus loquentium.* ljud af folk, ſom tala. Hâlme kulloi, *ſtrepitus loquentium auditur.*

HÅLT, *ſcortea ſclopeti*, hyſſer för bößor. Tſake birſob hâlti, *immitte ſclopetum in ſcorteam.*

HÅLLAND, *Batavia*, Holland. Hâlland Dal, *Imperialis Belgicus.*

HÅME, *ſtilus ſive clavus, cui remi tanquam cardini affixi ſunt*, hâar på båtar. *cfr.* kârwe.

HÅNOG, *mel*, honing.

HÅRSE, *pediculus*, lus. *Proprie quibus ægrotantes afficiuntur. cfr.* tikke.

HÅRTE, *canis prægrandis*, en ſtor hund.

HÅSET *vel* hâſatet, *v. a. percutere, cædere*, ſlå, piſka. *Auſtr.* Aiti hâſet mo, *mina-*

minabatur ſe me cæſurum fore, han hotade at ſlå mig. Algi håſatet, *incipiebat percutere. cfr.* ſlåwet, reiwetet.

Håsa & håſem, *ictus, verbera*, hugg, ſlag. Kalka ådtjot mådde håſait, *accipiet multa verbera, Luc. 12: 47.*

Håseteke & *Auſtr.* håſetkenna, *non verberatus*, ſom ej år ſlagen.

Håseje, *qui percutit*, piſkare, ſom ſlår.

Håseg, *percuſſus, cæſus*, ſlagen. Warrhåſeg, *ex verberibus lividus vel cruentus*, blodig och blå af hugg och ſlag.

Hâtsalet, *vide* hoſkötet.

Håswedatet, *allaborare*, bemöda ſig med. Ib waſſja taina håswedatet, *laborem in illam rem inſumere nolo. Kar.*

Håwke, *n. ſ. vide* haugi. Muora håwke, *ſtrues lignorum*, vedhög. Håwkai piejet, *coacervare*, lägga i hög.

Håbmaldattet, *v. n. oblivisci*, förglömma. Håbmaldattib tabb, *oblitus ſum iſtud*, jag förgat det. *Obſ. Auſtr. dicunt* håbmalet, *turbari, a propoſito abſtineri*, förvirras, hindras ifrån ſin föreſats. Die mon håbmalijeb taſt, *in illa re peragenda perturbatus ſum.*

Håbmestallet & håbmegåtet, *v. n. metu percelli, obſtupeſcere*, blifva rådd, blifva beſtört. Abbå ſtada håbmegåti, *tota urbs commota eſt metu. Auſtr.*

Håbro, *vide infra* åbro.

Hågga, *n. ſ. vita*, lif. Håggab maſſet, *capitis luere pœnam*, miſta lifvet. Hågg-aſſje, *crimen capitale*, lifs-ſak. Håggab luitet, *exſpirare animam*, dö. Ikus hågga le ånab piåbmoſt? *nonne vita plus eſt quam alimentum? Matth. 6: 26.* Hågga rito, *vitæ diſcrimen*, lifsfara. Sis-håggen, *moribundus, ſemimortuus*, halfdöd. Sis-håggeſne wållahet, *in agone mortis eſſe. It.* Ednen-hågga, *uterus*, moderlif. Aikaſats hågga, *vita temporalis*, timmeligit lif. Hågga-tebme *vel* hågga-teke, *adj. quod vita caret, inanimus*, utan lif, liflös. *It.* håggatebme le tat ålma, *hicce vir capitis eſt reus*, denne mannen har förverkat ſit lif.

Håggalats & håggaporre, *n. a. vitalis, qui vivit, animans*, liflig, ſom har lif, lefvande djur.

Hågne, *vide* hagno.

Hågger, *n. a. pronus*, benågen, bögd. Harbmat hågger pelket leh tah almatjeh, *ad rixas quam maxime proni ſunt hi homines*, detta folket år mycket benåget at träta.

Håhdet, *v. a. vocem vel mores alicujus imitari*, härma. Håhde-pakte, *echo*, genljud. *cfr.* åhdet &c.

Håje, *n. ſ. nuptiæ*, bröllop. Håje-karwo, *veſtes nuptiales*, bröllops-kläder. Håjeb karwet, *nuptias apparare.* Håjeb takket, *nuptias conſtituere.* Håjemallaſeb piejet, *cœnam nuptialem parare*, tilreda bröllops-måltid.

Håjetet, *v. n. nuptias celebrare*, hålla bröllop. Håjetemen leh tall die, *nuptias nunc celebrant*, de hålla nu på at hafva bröllop. Håjetatjet, *incipere nuptias celebrare*, begynna hålla bröllop.

Håjo, håjos & *interd.* håjes, *n. a. pauper*, fattig. Koggo mattah, wekkete håjob, *qua in re potes juva pauperem. It. debilis, imbecillus*, ſvag. Håjo leb mon, ib mon tab nakkahe qweddet, *hoc non valeo portare, quia imbecillis ſum.* Håjon takket, *pauperem reddere*, göra fattig.

Håjoswuot, *n. ſ. paupertas*, fattigdom. *It. imbecillitas, debilitas*, bräcklighet, ſvaghet. *cfr.* weſjeswuot.

Håjot, håjonet & håjanet, *v. n. fieri pauper*, blifva fattig. Tatte paleſt ſodn algi håjonet, *ex eo tempore cœpit pauper fieri. It. debilitari*, förſvagas. *cfr.* neuranet. Håjogâtet & håjonatjet, *incipere pauper fieri*, begynna blifva fattig.

Håjonum, *qui factus eſt pauper*, den ſom har blifvit fattig. Håjonem, *ſubſt. paupertas*, fattigdom. Håjonemeſt hanes palla, *avarus timet paupertatem.*

Håiret, *v. n. immutari*, förändras. Håirem le autotjiſt, *priſtinam immutavit ſpeciem. It. perturbari*, komma i olag, i oordning. Håirem le miäli kauto, *amens factus eſt*, han har blifvit galen. Håireſtet, *dimin.* litet förändras. Håireſtem le mo birſo, *ſclopetum meum aliquantum eſt depravatum*, min bössa har blifvit något förderfvad, kommit i olag. Håiregâtet, *incipere immutari*, begynna at förändras.

Håirem, *n. ſ. immutatio*, förändring.

Håirak, *n. a. non mutatus*, oförändrad.

Håiretet, *v. a. immutare, pervertere*, förändra, förvända. Epe berre håiretet maite wuoreſeh, leh laketam, *quod majores natu conſtituerunt immutare non debemus.* Håiretaſtet, litet förändra. Håiretattet, *facere ut immutetur*, låta förändra.

Håket & håketallet, *verborum blanditiis delinire, blandiri*, ſmeka, ſmickra. Manain håketallet, *infantem delinire*, ſtälla barnet tilfreds.

Håkkes, *n. a. repentinus, inopinatus, ſubitaneus*, haſtig, oförmodelig. Håkkes puotſelwas, *morbus repentinus.* Håkkes jabmem, *mors ſubitanea*, haſtig död. Håkkes bånda, *repentinus dives, qui repente dives factus eſt*, haſtigt rik. *It.* Håkkes almats, *qui labori vel alicui rei nondum eſt adſvefactus, inaſſvetus*, ovan. Håkkes pâtſoh, *inaſſveti renones*, ovanda renar.

Håket & håketeſt *vel* håkkeſt, *adv. repentino*, haſteligen, i haſt. Håkket ſjaddi tudna, *repente factus eſt ſonitus, Act. 2: 2.* Håketeſt pâti, *repentino veniebat.* Ko eime toiwo, tatte håkkeſt ſjaddi, *repente præter opinionem noſtram factum eſt*, det ſkedde i haſt, då vi ej kunde det förmoda.

Håksoi, *adv. raro*, ſällan. *cfr.* wuorjai. Håkſoi waldeſte tate talkaſeſt, *una alterave vice de hoc ſumas medicamine, infrequens & rarus ſit tibi hujus medicamenti uſus*, tag ſällan af detta läkemedlet. Todn håkſoi kyrkoi pâtah, *raro templum viſitas*, du kommer ſällan til kyrkan. *Auſtr.*

Hålpet, *v. n. procraſtinari, omitti*, dragas ut på tiden, blifva ogjordt. Hålpi tatt pargo, *omiſſus eſt labor iſte*, det arbetet blef ogjordt. I le puorak, ko takkamuſeh kukkeb hålpeh, *non eſt bonum agenda diutius procraſtinari*, det är ej godt, at långre upſkjuta med göromålen. Sodn weketaka hålpi muſte, *illum juvare neglexi*, jag förſummade hjelpa honom. Hålpeſtet, *dimin.* litet upſkjutas. Hålpeſti mangeb pâlai, *in aliud tempus dilatum eſt*, det blef upſkutit til en annan gång. Hålpegâtet, *incipere differri, omitti ſive negligi incipere*, begynna at upſkjutas ell. förſummas.

Hâa-

Hålpem, *n. ſ. dilatio, mora*, upſkof, drögsmål. Hålpeje, *adj. ſive particip. quod in aliud tempus dilatum eſt*, upſkuten til en annan gång. Kâſſes kalkah taite hålpeje widnoitat takket? *quando negotia tua omiſſa conficias?*

Hålpetet, *v. a. (quaſ. Hipbil verbi* hålpet) *procraſtinare, differre*, låta gå ut på tiden, upſkjuta. Hålpetet mubbe japai, *in annum ſequentem differre*. Ele hålpete kukkebu, *nolit diutius procraſtinare*.

Hålpeteje, *cunctator, procraſtinans*, en ſom drar ut på tiden. Hålpetem, *ſubſt. procraſtinatio*, utdrågt på tiden.

Hålso, *n. ſ. bona valetudo*, hålſa. *cfr.* warreswuot. Leh kus hålſoin? *num bona es valetudine præditus? Compoſ.* wan-hålſo & ohålſo, *mala valetudo*, ohålſa.

Hålsatet, *ſalutare, valedicere*, hålſa på, bjuda farvål. *cfr.* puoraſtattet.

Hålsotet, *v. a. aquæ immergere, in aquam mergere*, doppa eller ſänka ner i vatnet. Hålſoti ſo jaureſne, *in lacum illum merſit*, han doppade honom i ſjön. *It. humectare*, våta. Hålſo ſo tjatſin puoriſt ja puoriſt, *humecta illum aqua copioſiſſima*, wåt honom rått vål med vatten. Die tat raſjo mijeb hålfotitja udne, *hæc nos pluvia hodie madefaciet. cfr.* kaſtetet.

Håpos, *equus*, håſt. *uſitatius* tâmp.

Häppa & håppanem, *n. ſ. pudor*, ſkam.

Håppanet, *v. n. erubeſcere, pudore ſuffundi*, ſkämma ſig, blygas. Håppan, *pudeat te*, du må ſkämmas. Puoreb le, jus todn håppana, *ſi puderet te ſatius foret*. Sodn häppani tas, *iſtud illum puduit*. Mon håppanib ſo diet, *erubui illum*, jag ſkämdes för hans ſkull. Håppanaſtet, *dimin.* Håppanatjet, *incipere erubeſcere*, begynna blygas.

Håppatet, *v. a. infamare, pudorem alicui ſuffundere*, ſkämma ut en. Håppat ſo kaiki almatji auteſne, *fac ut pudeat illum, coram omnibus hominibus*, låt honom ſkämmas för alt folk. *Auſtr.*

Håpto, *n. ſ. impedimentum, mora*, hinder. Ådna håpto le muſne, *valde impeditus ſum*, jag år mycket förhindrad. Mi håpto le tuſne, jutte ih leh arebi påtam? *quidnam te impedivit quo minus citius venires?* Håpto-tes, håpto-tek, håpto-tak & -taka *vel* -tebme, *ſine impedimento, non impeditus*, hinderlös. I le ſâ ſodn håptotak, *aliquid, ſine dubio, illi factum eſt impedimenti.*

Håptet & håptotet, *v. a. impedire*, förhindra, hindra. Ele mo ſaggabi håptote, *noli me amplius impedire*. Ale håpte tjalejeb, *noli impedire ſcribentem*. Håpteſtet & håptotaſtet, *dimin.* litet förhindra.

Håptot, *v. n. impediri*, hindras. Håptob puotſelwaſeſt, *impeditus ſum morbo*. Kukkeb-kus todn taina håptoh? *quamdiu iſte te detinebit labor? cfr.* ajanet. Håptoſtet, *dimin.* Håptoſtab lika kalle peiwe orrot, *aliquot tamen dies commorando detineor*, jag hindras likväl något, at dröja några dagar.

Hårjetet *&c. vide* harjetet.

Hårkemâ, *Auſtr. vide* ferkem.

Hårkokes, *n. a. impatiens, delicatulus*, ömtålig. *Veſtrob.* hårken.

Hårlog & hårloges, *n. a. magnificus*,

hårlig. Hårlogen takket, *glorificare*, hårliggôra. *Eccleſ.* Hårlogwuot, *ſubſt. gloria, magnificentia*, hårlighet, prakt.

HÅRMETALLET, *v. a. terrere*, ſkråma. Hårmetalle piådnakeb, *abſterre ſive cohibe canem. cfr.* harbmet.

HÅRPET, *v. n. negotio celeriter deſiſtere, incœpto feſtinanter abſtinere*, haſtigt ſluta med det man har fôr händer. Die kuit hårpeni taſte, maite li usſjotam, *conatu nunc deſtitit*, han ôfvergaf nu det han hade tånkt gôra.

HÅRRE, *Auſtr. vide* ſåbbe. *Baculus, quo utuntur qui vehuntur renonibus*, kåpp, ſom brukas når man kôr med ren. *Hinc*

HÅRRETET, *dicto baculo retardare nimiam trahæ velocitatem, in declivibus locis*, med kåpp hindra, at det ej går altfôr fort utfôre backarne, når man kôr med ren. *vide* ſåbbe.

HÅRSKO, *n. ſ. dapes*, låcker ſpis.

HÅRW & hårwa, *n. ſ. ornamentum*, prydnad. So hårwa le uttjes, *ornatus ejus eſt exiguus. It. hypocriſis, ſpecies*, ſkrymteri, ſken. Die le tat to hårw, *hæc tua tantum ſimulatio eſt* Koros hårwa dieti ſodn takka tabb, *iſtud ille non niſi in ſpeciem facit*, han gôr det endaſt fôr ſyn ſkull. Hårwa-teke, *ſine ornatu*, utan prydnad.

HÅRWOK, *n. a. ſplendidus, ſpecioſus*, prydelig, pråktig. Hårwok piktas, *veſtis ſplendida. Comparat.* hårwokub, *ſuperl.* hårwokumus. Hårwok-laka, *adv. ſplendide, ornate*, ſirligen, pråktigt. Hårwok-wuot, *ſubſt. ornamentum, ornatus*, prydnad. Stuora hårwok-wuotinas, *cum ornatu ſuo inſigni*, med ſin ſtora prakt.

HÅRWOTET, hårwetet & hårwet, *v. a. ornare*, bepryda. Kokte mo hårwotet ſitah? *ut me ornatum vis? It. in eccleſ.* talle le Almatjen pardne hårwotowum, ja Jubmel le hårwotowum ſo ſiſne; *nunc glorificatus eſt filius hominis, & Deus glorificatus eſt in ipſo, Joh. 13: 31.* Hårwotatjet, *incipere ornare, glorificare*, begynna pryda eller hårlig gôra.

HÅRWASTALLET, *v. n. ſimulate agere, hypocritam agere*, ſkrymta, fôrſtålla ſig. Tjeppe hårwaſtallet, *peritus ſimulandi*, liſtig at fôrſtålla ſig. *It. ornatum oſtentare*, pråla med granlåt.

HÅRWASTALLEJE, *hypocrita*, en ſkrymtare. Tije hårwaſtålleje, *vos hypocritæ.* Hårwaſtallem, *hypocriſis, ſimulatio*, ſkrymteri. Lepet tiewes hårwaſtallemeſt, *pleni eſtis hypocriſeos, Matth. 23: 28. It. ornatus jactatio*, prålande.

HÅST, *equus*, håſt. *Synon.* tåmp, wiåka-herke, åbbå-katſeg, ſjämb, håpos.

HÅSO, *n. a. debilis, infirmus*, ſvag, klen.

HÅSOTET, *v. a. debilitare*, förſvaga.

HÅSSEN, *meta fœni*, hôſtack, håſſja.

HÅSTA, *usque, usque ad*, ånda til. Håſta kus todn le wuolgemen Wuonei? *iturusne es usque in Norvegiam?* ſkal du reſa ånda til Norrige? Håſta Stockholmi, *Stockholmiam usque. cfr.* kitt.

HÅTE, *diſcrimen, calamitas. vide* hete.

HÅWET, *verberare, vulnerare*, ſlå, ſåra. *Auſtr. cfr.* hawe.

HÅWI, *adv. affirm. vide* hawi. Håwiam, *utique, omnino*, ja viſſt, aldeles.

HÅWO, *n. ſ. diſperditio ſive exitium pecudum*, boſkaps-dôd. Håwo jape le tat påſoit, *hic annus eſt letifer renonibus.*

bus. Smala håwo, *ovium exitium.* Koſâ håwo le muſne, *diſperditione laboro vaccarum*, jag har olycka på kor.

Håwetet, *v. a. interire facere, diſperdere*, låta fôrgâs, fôrderfva. *Dicitur propr. quando renones vel pecudes aliæ incuria paſtorum diſperduntur.* Håweti tat åljotes ſwainas mo ålekeb, *famulus hicce ignavus gregem meum diſperdidit.*

Håwanet, *v. n. interire, perire*, fôrgås. Wårald kalka håwanet, *interibit mundus*, verlden ſkal fôrgâs. Pâtſoh leh muſte håwanum, *renones mei periere.* Håwanaſtet, *dimin.* litet fôrgâs. Håwanatjet, *incipere interire*, begynna at fôrgâs. Ko paka ſjadda ila ſtuor, die håwanatjeh pâtſoh, *incipiunt interire nimio ſolis æſtu renones*, når ſommarhettan blir ſôr ſtark, begynna renarne at dô bort.

Håwat, *v. n. contingere, evenire*, hånda. Wuoidnen litja kokte udne håwa, *videndum erit, ut contingat*, man får vâi ſe, huru det kan hånda. Sodn håwai pâtet, ko mon ib lam heimen, *quando domi non eram contigit illi venire.*

I. vocal.

I, *adv. neg. non*, icke. I ludnok, i entlik, *nequaquam*, ingalunda. I-ken, *neque*, ej heller. I kâſſek, *nunquam*, aldrig. I kutteк, *nemo*, ingen. Ib mon, iken todn, *non ego neque tu.* Ibeſâ, *non multum*, intet ſtort. Ibeſke, *vix*, nâppeligen, *rarius.*

Ib, *verb. auxiliare negativ. non ego*, icke jag. Ih, *non tu*, icke du. Ihta, *contr. pro* ih todn, *idem.* Ihta kalk pâtet? *nonne venies?* ſkal du ej komma. Ihta taina paran, *iſtud tibi nihil adferet commodi*, derigenom vinner du ingen ting. I ſodn *& contr.* iſâ, *non ille*, icke han. Iſâ tiete maitel ſjaddam? *nonne quid factum ſit novit?* vet han ej hvad ſom år ſkedt? Iſâ kull ſodn pâte, *ille non veniet. Imperfect.* idtjib. Idtjib mon kulla, *non audiebam*, jag hôrde intet. Idtjib wuoidne, *non videbam*, jag ſâg ej. Idtjih todn tabb matte takket, *iſtud tu facere non potuiſti*, du kunde ej gôra det. Idtji *vel* idtjis tiete maite ſodn kalki ſardnot, *quid diceret ignorabat*, han viſte ej hvad han ſkulle ſâga. *Obſ. Borealiores loco* ib *dicunt* im. *Plur.* epe, *non nos*, icke vi. Epet, *non vos*, icke j. Eh *vel* âh, *non illi*, icke de. *Imperf.* eime, eite, idtjin, *&c.*

Ibje, *floccus, pulvis veſtibus aut aliis rebus adſperſus, ſive qui veſtibus incidit*, damb, ſom lågger ſig på kläder och annat.

Ibjot, *pulvere adſpergi, pulvere inquinari*, blifva dambig.

Ibmartet, *v. a. intelligere*, fôrſtâ. *Orig. Fenn. cfr.* tajetet.

Ibme, *uxor avunculi*, morbroders huſtru, eller farbroders huſtru.

Ibmel, *Deus*, Gud, *vide* Jubmel.

Iddiet, *tempus matutinum, mane*, morgon. *cfr.* aret. Iddiet le talle, *tempus nunc eſt matutinum*, nu år det morgon. Iddieteſt, *mane*, bittida. Iddieteſt kitt ekkedi, *a mane ad veſperem*, ifrån morgonen til aftonen. Idieteſt kalkabe wadſajet, *ibimus mane. Item, eras*, i morgon. Iddiet jus tjabba tal-

talke ſjadda, die kalkabe wuolget qwelit kåſatjet, *cras, ſi ſerenum fuerit cælum, exibimus piſcatum*, i morgon, om det år vackert våder, ſkola vi fara ut at fiſka.

IDDIETES, *n. a. matutinus*, ſom hörer til morgonen. Iddietes pargo, *opus matutinum*. Iddietes pâdd, *tempus matutinum*, morgonſtund. Iddietes rokkolwas, *preces matutinæ*, morgonbön. Iddietes ſwargaldak, *jentaculum*, frukoſt. Iddietes qwokſo, *diluculum*, dagning. *Hinc*

IDDIETATJET, *v. n. diluceſcere*, begynna at blifva dager eller morgon.

IDTEN, *adv. cras*, i morgon. Idten le ſodno-peiwe, *cras eſt dies feſtus. Caſ. nuncup.* Idtas, *in craſtinum*, tils i morgon. Paje tab pargob orrot idtas, *remitte hoc opus in craſtinum.* Epe tiete, jus wieſobe idtas, *an in craſtinum vivamus neſcimus. Hinc*

IDTATZ, *n. a. craſtinus*, morgondagen tilhörig. Idtatz pargon munji ſjadda tjalet, *craſtino die occupatus ero ſcribendo.* Idtatjeſt alga âddâ-jake, *a craſtino novus incipit annus*, ifrån morgondagen börjas nya året.

IDTJIB *vel* idtjim, *vide* ib.

IHAM, *adv. affirm. utique*, ja viſſt.

IJA, *nox*, natt. Ija pâdd, *tempus nocturnum*, nattetid. Ijan âneben, *prov. per diem noctemque*, genom natt och dag. Kaſka ija, *media nox*, midnatt. Ija kâtſeje, *qui noctu vigilat*, ſom vakar om natten. Ija juglo *vel* ija ſkuglo, *noctua*, nattuggla. Ija juglon tjukeh, *pulli noctuarum*, nattugglors ungar. *Obſ. legitur Matth. 3: 7.* Ija juglon tjukeh, *pro* kårbmaha-tjukeh, *progenie viperarum, quod inſigne eſt erratum.*

IJASATS, *n. a. nocturnus*, det ſom hörer til natten. Udnats ijaſats mana, *infans nocte natus hodierna*, barn ſom blifvit fôdt i natt. *It. pernox*, ſom varar hela natten. Âbbâ ijaſats mano tepe, *lux lunæ pernoctis.*

IJAITOWET & ijatowet, *v. n. adveſperaſcere, quando nox fit*, blifva natt, mörkna. Die le tall ijaitowemen, *jam adveſperaſcit. It.* Die taſa ijaitowime, *nox nos heic oppreſſit*, natten kom öfver oſs hår. Ijaitowi farolats kaſka laidon, *medio in itinere viatorem nox oppreſſit.*

IJETET, *v. n. Auſtr. pernoctare*, blifva öfver natten. Ijetob taſne, *pernoctemus heic*, låt oſs blifva hår öfver natten.

IKALATS, *n. a. ſempiternus*, evig.

IKO, *adv. noctu*, om natten. I le puorak iko mannet, *noctu minus tutum eſt iter facere.* Suollet iko, *clam noctu*, hemligen om nattetid.

IKÅÅ, *n. a. æternus*, evig. *vide* ekewe.

IKKAN & ikka, *conj. tametſi.*, faſtån. Ikkan leb måddam, *quamvis peccaverim*, faſtån jag har felat.

IKKAT, *adv. perpetuo, in ſempiternum*, altſtåndigt, i evighet. Ikkat årroje Jubmel, *Deus qui manet in æternum.* Ikkat munji tab waddi, *in perpetuam poſſeſſionem hoc mihi dedit*, han gaf mig detta til beſtåndig egendom.

IKKATES, *n. a. vide* ikalats. *It. perpetuus*, beſtåndig. Ikkates tawer, *poſſeſſio perpetua.* Ikkates årroje, *perennis, ſempiternus.*

IKKEBE, ikkebejam, *formula dubit. neſcio*,

ſcio, qui ſcio? jag vet ej, huru ſkal jag veta? Påta kus todn heibmai udne? ikkebe, *reverſurusne es hodie domum? neſcio an*, kommer du hem tilbaka i dag? jag vet ej.

IKKON, *feneſtra*, fenſter. Ikkon ſjuttjo, *pruina obducitur feneſtræ*, fenſtret rimar. *Fenn.* ackuna. *Polon.* okno.

IKKE & ikkenes, *n. a. quicunque*, hvilken ſom hålſt. Ikke kus todn wuolgah, kalle mon kalkab tjuowot, *in quemcunque abieris locum te ſequar*, jag ſkal fôlja dig, ehvart du far. Lekes ikke maggar ſlajeſt, *cujuscunque ſit generis*, det vare af hvad ſlag det vil. *It.* Lekes ikke puore jalła paha, *ſive ſit bonum ſive malum*, det vare antingen godt eller ondt. Lekes ikke mi, *quodcunque ſit.* Kutte ikkenes le, *quisquis ille eſt*, vare hvilken det vil. Mi ikkenes le, *quodcunque erit*, ehvad ſom hålſt det vore.

IKKABE, *conj. quamvis, licet*, faſtån. I ſodn âdtjo, ikkabe ſitus mann ſagga, *non obtinet licet vel maxime percupiat. It. forte*, kanſke. Ikkabe juo le takkam, *forte jam dudum fecit*, kanſke han har redan gjordt.

IKERTET & ykertet, *ululare*, tjuta, yla.

IKS, *contr. pro* ih kus. *vide* kus. Iks tiete? *ſcisne?* vet du ej?

IKTO, *adv. heri*, i går. Li kus todn heimen ikto? *fuiſtine domi heri?* var du hemma i går. *Dicitur &* jukt.

IKTATS, *heſternus, vide* ektats. Autel iktatjen *vel* ektatjen, *nudius tertius*, i förgår.

IKTET, *vide infra* jiktet.

ILA & ilak *vel* ilan, *adv. nimis*, alt för mycket. Ila jalok, *nimis audax. It.* ilan, *egre, vix*, knapt. *cfr.* hila.

ILDO, *repoſitorium*, hylla. *vide* hildo.

ILDOT, *v. n. igne candere*, vara glödande. *Hinc*

ILDO & ildodattem, *quando acidis vaporibus ſive cruciationibus afficitur & quaſi uritur guttur*, halsbrånna. *Unde* ildodattet, *dicto malo affici*, hafva halsbrånna.

ILDOJES, *n. a. candens*, glödande. *Item quod ignem diutius retinet.* Ildojes muora, *lignum, quod ignem diutius fovet*, trå ſom länge håller elden uti ſig. *cfr.* tſakket, tſakkeles.

ILLE, *adv. male*, illa. Ille wejeje, *qui bene non valet*, opaſslig, ſjuk.

ILLO, *n. a. malus*, ond. Kåmpa illo pelai, *ad nequitiam pronus*, benågen til det ſom år ondt. Illo-miålek, *malignus, malitioſus*, illa ſinnad.

ILLOTET, *v. a. damnum ſ. detrimentum alicui adferre*, göra ſkada, göra ondt åt någon. Ele illote mainetes manait, *noli innocentes ledere infantes.*

ILLESTET, *v. a. idem.* Ale qweibmabt illeſte, *ne proximo tuo malefacias.*

ILLESTEM & illotem, *n. ſ. noxa, injuria illata*, ſkada, våld, oförrätt. Illeſteje & illoteje, *qui injuriam infert*, den ſom förolämpar.

ILLOSWUOT, *n. ſ. nequitia*, ondſka.

ILLSJES, *n. a. vide ſupra* illo. *Rarius.*

ILO, *n. ſ. gaudium, lætitia*, glådje. *vid.* awo

ILOTALLET, *gaudere, lætari*, glådjas.

ILLAPILTJO, *nequam*, en bof, ſkälm.

ILPIS, *n. a. qui deterioris eſt indolis, pravus.* Ilpis mana, *infans pravæ indolis*, et vanartigt barn. Ilpes pâtſoi. *vide* heitanes. *Auſtr.*

ILTJE, *n. ſ. cutis*, hud, ſkinn. Aut-iltje, *præputium*, förhud. Iltjeb uttja-

tji najeſtib, *cutem paululum incidobam*, jag ſkar litet i huden. *Auſtr.*

Iltjestattet, *v. a. virgis cædere, flagellare*, piſka med ris, hudflånga. Kottjoin iltjeſtattet ſijeb riſſlin, *juſſerunt illos virgis cædi, Act. 16: 22.*

Ilme, *n. ſ. vide* elme. I tane ilmen, *non in hac vita.*

Im, *vide* ib. Im (*quaſ.* ib mon) ſita, *nolo*, jag vil intet.

Ima, *adv. affirm. utique*, ja, aldeles.

Imalats, *n. a. mirus, mirificus*, underlig. Imalats pargo, *factum mirificum.*

Imatallet, *mirari*, undra.

Innarmastet, *ægre ferre, indignari*, förtryta. Die mon tabb innarmaſtib, *iſtud ægre tuli*, det förtrôt jag.

Innemi & innim. Paha innemi, *diabolus*, hin onde. Die le innemin pargo, *infandus eſt labor*, det år et fördömdt arbete.

Innek, *adv. debito vel juſto modo*, på vederbörligit ſått. Almats le ſodn ko innek, *qualis debet eſſe homo eſt, h. e. ſatis bonus eſt*, det år en braf menniſka. I le ſodn ko innek ålma, *eſt ſingularis neque tamen optimæ indolis vir*, han år en beſynnerlig man. Die ſjaddi talke ko innek, *ſeremum factum eſt cælum*, det blef vackert våder.

Ingfår, *zingiber*, ingefära.

Inta, *adv. ſemper*, altjämt. *cfr.* akeſt.

Irke, *procus*, friare. Mådde irkeh le ſuſne, *multi illam ambiunt proci.*

Irketet, *procari, matrimonium alicujus petere puellæ*, fria. *It. ſcortari, ſtuprare*, hafva oloflig beblandelſe.

Isop, *hyſſopus*, iſop.

Isset, *herus*, husbonde. Die le ſodn mo iſſed, *meus ille eſt herus.* Emet, *hera.*

Issai, iſſajes & iſſetes, *Auſtr. vide* aſſai.

Itset, *Auſtr. augere*, förôka. *Paſſiv.* itfetowet, *augeri, accreſcere*, förôkas, tilväxa. Itſetem & itſanem, *augmentum*, tilôkning. *cfr.* laſſanet.

Ittas, *in craſtinum, vide* idtas.

Ittjib, *imperf. v. neg. vide ſupra*, idtjib.

Ittet, *provenire, emergere, vide* jittet.

Itt-ka, ittkes & *Boreal.* irka, irkes, *illa pars montis, quæ ad ſeptentrionem vergit*, bakſidan eller norra ſidan af et berg, dår ſolen intet ofta lyſer. *Quaſ. dic.* ija-land, *regio nocturna*, natt-land. Ittka-pele, *id. Oppoſ. eſt* peiwe-pele.

J. conſon.

Ja, &, och. Tålå ja tjatſe, *ignis & aqua. It. adv. affirm. omnino*, ja viſſt.

Jabmem, *n. ſ. mors*, dôd. *Synon.* wuolgem, ruoſem. Jabmem-akka, *ſive* jabmeki-akka, *quaſ. dic. uxor mortis, avia mortuorum: fictum apud priſcos Lappones numen, in locis ſubterraneis reſidens atque in mortuos habens dominationem, quod cultu divino atque ſacrificiis proſecuti ſunt defunctorum ſuperſtites cognati & familiares, ut longiorem illis vitam largiretur. Vide ſupra* aimo, en afgud hos de fordna Lappar, ſom ågde magt ôfv. de dôda.

Jabmet, *v. n. mori*, dô. Kaikeh kalkeh jabmet, *omnibus calcanda via leti eſt. It. animo linqui*, dåna, ſvimma utaf. Jabmeſtet, *dimin.* Jabmeſtien almatjeh tan jaken, *haud pauci homines hoc anno mortui ſunt*, det har dôdt tämmeligen många menniſkor i detta år. Jabmegâtet, *incipere mori, in agone mortis eſſe*, begynna dô, ligga i ſjäl-tåget.

JABMES, jabma, james, *n. a. mortuus*, dôd. Todn leh jabmes, *mortuus es*, *Apoc. 3: 1.* *It.* jabma-tawer, *poſſeſſio rerum inanimarum, e. gr. pecuniarum*, dôd egendom. *Vel ſubſtantive:* riko le ſodn jabmeſi kauto, *pecuniarum, auri argentique dives eſt*, han år rik på dôd egendom. *Item:* James leh tan jauren qweleh, *piſces hujus lacus macie ſunt confecti*, fiſkarne i denna ſjön åro utmagre. Jabma piårgo, *caro macilenta*, magert kôtt.

JABMEK, *defunctus*, den afledne. Jabmeki pajas-tjôdtjelem, *reſurrectio mortuorum.*

JABMEASSA, jabmelats, *moribundus, moriturus, mortalis*, den ſom ſkal dô; dôdelig. Jabmeaſſa lepe kaikeh, *morituri ſumus omnes*, vi åro alle dôdelige. Jabmelats almats, *homo mortalis. Compoſ.* Ojabmelats-wuot, *vel* ojabmeles-wuot, *immortalitas*, odôdelighet.

JABME-TEKE, *n. a. qui non adhuc mortuus eſt*, ſom ej år dôd. Epe piåſa jabmeteke, kutteke mijaſt, *nullus omnino noſtrum mortem evitare poteſt:* Jabmetiswuot, *ſubſt. immortalitas*, odôdelighet.

JABMELET, *cito vel mature mori*, dô bittida, dô fort. Jabmeli nuora peiwes palen, *in flore ætatis mortuus eſt*, han dog bittida i ſin ungdom.

JABMETET & jametet, *necare, interficere*, dôda, dråpa.

JABMETAKES & jametakes, *lethifer, mortifer*, dödande, ſom förorſakar dôden. Jametakes haweh leb ådtjom, *mortale accepi vulnus.* Jus ſije jukkeh maitek ni jametakes le, *ſi quid biberint mortiferi*, *Marc. 16: 18.*

JABMALKET, jamalket & jamalkowet, *v. n. animo linqui*, ſvimma, dåna. *Hinc*

JAMALK-WANK & jabmaldak, *n. ſ. animi deliquium*, dåning, ſvimning. *It. apoplexia*, ſlag.

JABMALTET & jamaltet, *apoplexia affici, nervorum ſtupore laborare*, vara ſjuk af ſlag, förlora kånſlen. Juolke le jamaltum, *pes ſenſus expers factus eſt*, foten har dånat utaf. Jamaltum, *paralyticus*, *Matth. 9.*

JABMIDS & jamits, *qui animi deliquio laborat*, en ſom dånar, ſom ſvimmar. Jamits-wuot, *ſubſt. deliquium animi*, ſvimmande. hôns-dån.

JABTJE, *vide infra* kaides.

JABMOT, *v. n. macreſcere*, blifva mager. *Non niſi de piſcibus*, ſåges endaſt om fiſkar. Die le jabmom tan jauren qweleh, *piſces hujus lacus macie extabuerunt. cfr.* jabmes.

JADDEM, *Auſtr. medulla, vide* addam.

JADDET, *v. n. exſtingvi*, utſlockna. Tållå jadda, *ignis exſtingvitur*, elden ſlocknar. Jadda, *exſtingvitur, ſcil. ignis.*

JADDEM, *n. ſ. exſtinctio*, utſlocknande.

JADDETET, *v. a. exſtinguere*, utſlåcka. Raſjo tjatſe jaddeti tållåb, *piuvia ignem exſtinxit.* Jaddetallet, *frequ. id.* Jaddetatjet, *incipere exſtingvere*, begynna at utſlåcka. Jaddetattet, *poſſe exſtingvi*, kunna utſlåckas. Aija tållå i nali jaddetatta, *ignis fulmine accenſus ægre exſtingvitur.*

JADDETEJE, *exſtinctor*, den ſom ſlåcker ut. Jaddetom, *exſtinctus*, utſlåckt.

JADDITET, *conſolari*, tröſta. *Uſit.* jaſketet

JAFO, *farina*, mjöl. Kårdne jafo, *farina hordeacea*, korn-mjöl. Råkka jafo,

ſo, *farina ſiliginea.* Jafob järretet, *frumenta molere*, mala mjöl.

JAGGAR, *n. a. aridus*, torr, hård. Jaggar-ådnam, *terra arida*, torrt land. *Oppoſ.* Semol-ådnam, *terra uliginoſa & paludoſa*, ſumpigt land. Alke le jaggarit wadſet, *loca, quæ uliginoſa non ſunt, permeatu facilia ſunt.*

JAGGARET, *v. n. frangi, diſtrumpi. Dicitur de corio, quod rumpitur ex penuria unguenti*, brytas, gå ſönder, ſåges om läder, ſom går ſönder då det är oſmordt. Wuoitetes nakke tala jaggara, *pellis quæ non eſt uncta facile rumpitur.* Jaggaraſtet, *dimin.* litet gå ſönder. Jaggaratjet, *incipere frangi*, begynna at brytas ſönder. Jaggaraddet, *frequ.* Jaggarada tat nakke, *hæc pellis ut juſto rigidior facile rumpitur.*

JAGGELDET *vel* jagkeldet, *v. a. detruncare, amputare*, afhugga. Jagkelde todn tab ſtuokkeb, *detrunca hoc tignum. Syn.* ſwaitet. Jagkeltallet, *frequ. idem.* Jagkeldaſtet, *dimin.* litet afhugga. Jagkeldatjet, *incipere amputare*, begynna at afhugga.

JAGKELDATTET, *facere ut amputetur, & poſſe amputari*, låta afhugga, kunna afhuggas. I tat jagkeldatte taſt ånekubu, *hoc amplius detruncari nequit, ut brevius fiat.*

JAGGELDAK & jaggeldem, *n. ſ. amputatio*, afhuggande.

JAGNET, *indureſcere, aridum fieri, vide* jatnet.

JAGNAS, *n. a. aridus, durus*, torr, hård.

JAGOT, *v. a. abigere, depellere*, bortdrifva. Jago tab erit tuſte, *abige illum a te.* Jagoſtet, *dimin.* Jagogåtet, *incipere abigere*, begynna at bortdrifva. Jagogåtin mo tate ådnameſt erit, *incipiebant me hac regione expellere.*

JAGOTATTET, *facere ut expellatur, poſſe expelli*, låta utdrifva, kunna utdrifvas. I ſodn tate ådnameſt jagotatte, duobmo kirjit adna, *hac ille pelli non poteſt regione, nam diplomate jus obtinuit illic commorari.*

JAGOJE, *qui expellit*, bortdrifvare. Jagom, *expulſio*, utdrifvande. Wieſateji erit-jagom, *expulſio incolarum.*

JAKE, *annus*, år. *cfr.* jape. Åddå jake, *novus annus*, ny-år. Tan jaken, *hoc anno*, i detta år. *Oppoſ.* tibma. Jakeſt jakai, *quotannis*, årligen.

JAKASATS, *n. a. annuus*, årlig. Åbbå jakaſats widno, *opus quod non niſi integro abſolvitur anno.* Jakaſats mana, *infans unum natus annum*, et års gammalt barn.

JAKKO, *n. ſ. fides*, tro. Ele ådna jakkob ſunji pieje, *nimium ne credas illi*, ſätt ej för mycken tro til honom. Tane jakkon leb mon, *ita opinor, ita mihi perſvaſum habeo*, ſå håller jag före. Sadnes jakko, *vera fides.* Jakkon ſjaddo, *fructus fidei*, trons frukter, *eccleſ. ſunt. Compoſ. & oppoſ.* Ojakko, wane-jakko, *incredulitas*, otro. Idtji qwektaladde Jubmelen toiwotaſi ojakkoin, *promiſſum Dei nunquam in dubium vocavit incredulitate, Rom. 4: 20.*

JAKKET, *credere*, tro. Mon jakkab Jubmelen nala, *credo in Deum.* Mon jakkab Jubmeli, *confido Deo.* Mon jakkab Jubmeleb, *credo Deum eſſe.* Jakke jalla ele, *ſive credas ſive non*, om du tror eller intet. Jakkeſtet, *dimin.* något

något litet tro. Jakkajet & jakkegåtet, *incipere credere*, begynna at tro.

JAKKEMAS, *credendus*, ſom bör tros. I le jakkemaſen maite ſodn hâla, *non eſt credendum quod dicit*, det år intet at tro hvad han ſåger.

JAKKA-RADES, *Boreal. vide* jakkwår.

JAKKAT, *inflectib. imperf. confidendum*, at kunna förlita ſig på. I le ſunji jakkat, *illi non eſt confidendum*, man må ej lita på honom. I le ådna jakkat, jus i udne raſjo påte, *incertum eſt, anne hodie pluerit*, det år ej ſåkert för regn i dag.

JAKKETET, *confidere, concredere*, anförtro. Wuorke mab mon leb jakketam tunji, *quod tibi concredida conde*, göm det jag har anförtrodt dig. *It. facere fidem, perſvadere*, bringa en at tro. Epe jakkete Duobmareb wittenatta, *Judici abſque teſtibus fidem non facimus*. Maſak maſak mo jakketi, *parum abfuit quin me ad credendum adduxiſſet*, han hade ſå når bragt mig at tro. Jakkedattet, *fr. id.*

JAKKEJE, *credens*, den ſom tror. Jakkem, *ſubſt. confidentia*, tillit, förtröſtan. *Oppoſ.* wadna- *ſeu* wane-jakkeje, *qui non credit, infidelis*, otrogen, ſom ej tror.

JAKKALWAS. Apoſtolats jakkalwas, *Symbolum fidei Apoſtolicum*, den Apoſtoliſka tron. Lokke jakkalwaſeb, *lege fidei confeſſionem*, läs Apoſtoliſka tron.

JAKKATES, *n. a. credibilis*, troligt. Jakkates le, *credibile eſt*, det år troligt.

JAKKETAKKES, *n. a. incredibilis*, otrolig. Jakketakkes kus adnetua tjeſt, *nun incredibile vobis videtur, Act. 26: 8.*

JAKKOKES, *n. a. fidelis*, trogen. Otro jakkokes kita jabmemi, *eſto fidelis uſque ad mortem, Apoc. 2: 10. It. credulus*, ſnartrogen. Harbmat le ſodn jakkokes fårt ſuptſeſi, *facillime is omnes credit narrationes*. Ila le todn jakkokes, *nimis es credulus*, du år för låttrogen. Jakkokes-wuot, *ſubſt. fides, fidelitas*, tro, trohet. Jakkokes-wuoteb toiwotet, *ſpondere fidem. Oppoſ. ſunt compoſ.* Ojakkokes & wane-jakkokes, *infidelis*, otrogen, ſom ej tror. Såbmaſeh leh ojakkokeſe, *infideles ſunt nonnulli*. O! todn wane-jakkokes ſlåkt, *o! genus hominum infidele, Marc. 9: 19.*

JAKKOLATS & jakkoles, *fidelis, fidus*, trogen, redelig. Jakkoles kåte tjodtjoteje, *fidus diſpenſator, Luc. 12. Compoſ. & oppoſ.* Ojakkolats & ojakkoles, otrogen. Mab åſeb adna tatt jakkolats ojakkolatjin? *quodnam eſt fideli cum infideli conſortium? 2 Cor. 6.* Ojakkoles ålma, *vir infidelis. Subſt.* ojakkoles-wuot, *infidelitas*, otro.

JAKKOLES-LAKA, *adv. fideliter*, troligen, troget. *Opp.* ojakkoles-laka, otroget.

JAKKOSIKT, *adv. idem ac* jakkoles-laka.

JAKKOTEEMS & jakkotes, *perfidus, cui nulla eſt fides*, trolös, utan tro och redlighet. Jakkotes-wuot, *ſubſt. perfidia*, trolöshet.

JAKKOT, *adfirmare*, bejaka. Jakkoteje, *qui adfirmat, aſſentator*, bejakare, ſom ſåger ja til alt. Jakkotem, *aſſentatio*, bejakande. *Svec. ſynt orig.*

JAKKWÅR, *credulus*, ſnartrogen.

JAKSET, *v. n. exſtingui*, utſläckas. Tålå jakſa, *ignis exſtingvitur. cfr.* jaddet.

JAKSETET, *v. a. exſtinguere*, utſläcka.

JAKSEDATTET, *facere ut exſtinguatur*,

poſſe exſtingvi, låta ſläcka, kunna ſläckas. *vide* jaddetet &c

JAKSETEJE, jakſedatteje, *vide* jaddeteje.

JAKSETEM, *n. ſ. exſtinctio*, utſläckande.

JAKSATEKE, *n. a. non exſtinctus*, outſläckt. Jakſateke tåll, *ignis inexſtinctus. It. qui exſtingvi non poteſt*, outſläckelig.

JALAPIN, *Auſtr. nihilominus, tamen*, likafullt. Takkai ſodn naute, jalapin, *ita ſcoit, quamvis*, han gjorde ſå, faſtän. *Synon.* ikkan, waiko.

JALG, jalgok & jalges *vel* jalget, *planus, æquus*, ſlåt, jämn. Jalg ådnam, *æquus locus, æqvor*, jämnt och ſlått land. Jalges ware, *mons, qui non eſt lapidoſus & cavernoſus*, et berg med ſlåt yta. *Compoſ. & oppoſ.* ojalg, ojämn. *Idiotiſm.* Die le tall akta jalget mono kaſken, *omnes nunc, quæ inter nos (dualis) fuere, compoſita ſunt lites*, nu är alt godt gjordt oſs emellan, nu äro vi bägge åter vänner igen.

JALGOK-WUOT, *n. ſ. planities*, ſlåthet.

JALGET, *n. ſ. planities, æqvor*, ſlåt mark. Jalgetit le walla wadſem, *facile eſt per æqvora iter*, det är godt at gå der ſom ſlått är. Jalgot, *idem.* Tjabbe le tat ådnam jalgoſinas, *ſpecioſa hæc eſt regio ob planitiem ſuam.*

JALGET & *interd.* jalgetet, *æqvare, complanare*, göra jämn, göra ſlåt. Mi ojalges le kalka jalgetuet, *quod non æquum eſt complanabitur, Eſai. 40: 4.*

JALGEDATTET, *facere ut complanetur*, låta jämka, låta göra ſlåt.

JALGETEJE, *qui complanat*, ſom jämkar.

JALGOT, *v. n. complanari*, blifva jämn, ſlåt. Jalgo tat kåino, ko påtebe kukkebuil, *magis plana hæc evadit via, quando ulterius progredimur.* Jalgoſtet, *dim.* blifver litet jämnare. Jalgogåtet & jalgotatjet, *incipere æquari*, begynna at blifva jämn. Kåino jalgotatja, *via fit planior.*

JALGNA & jalgnes, *caudex arboris detruncatæ*, ſtubbe af et trå. *It.* Die le todn jalgnes, *ſtolidus es*, du är en dum menniſka.

JALGNET, *obſurdeſcere, ſurdum fieri*, blifva dôf. Pelje jalgna, *auris obſurdeſcit.* Jalgnetet *(forma Hiph.) exſurdare, aures obtundere*, göra dôf. Ele jalgnete peljit muſte, *noli aures meas obtundere.*

JALJE, *n. a. Auſtr. depilis*, kal, bar. Jalje åiwe, *calvum caput*, ſkalligt hufvud.

JALKANET, *v. n. jacere*, ligga. Jalkaha ko ketke, *jacet ut lapis, ſcil. immobilis*, han ligger orörlig ſom en ſten. *It.* Maina todn jalkahah, mannes ih pargah? *quid otiaris, quidni laboras?* hvarföre ligger du i låttjan och gör ingen ting?

JALKETET, *v. a. & n. proſternere & proſterni*, nederſlå til jorden, blifva omkullſlagen. Abbå ålekeb ſtalpe tall jalketi, *lupus totum proſtravit gregem*, vargen lade ner hela hjorden. Sodn jalketi tåſa ådnami, *humi proſtratus eſt*, han blef nerſlagen til jorden.

JALLA, jålla, *ſive, aut*, eller. Todn jalla mon, *tu vel ego.* Attje jalla pardne, *pater aut filius*, fadren eller ſon.

JALL & jalla, *n. a. ſultus, ſtolidus*, tokig, galen. Die le todn jall, *ſultus*. Jalla-wuot, *ſtultitia*, dårſkap, tokighet. *Boeval. Hinc.*

JALLASTET, *v. n. ſtultum agere*, bära ſig åt ſom en tok, ſtälla ſig tokig. Jallaſtemen, *idem.*

JAL-

JALLAS, *vide ſupra* allas, *pingvitudo &c.*

JALLET, *v. a. detruncare, praecidere*, afhugga. Kaſko jallet, *in duas aequales diſſecare partes*, hugga midt utaf. *cfr.* Jaggeldet. Jallegâtet, *incipere amputare*, begynna at afhugga.

JALLETATTET, *poſſe amputari*, kunna afhuggas. *It. facere ut amputetur*, låta afhugga.

JALNET, *obſurdeſcere, vide* jalgnet.

JALO, jalok & jalos, *n. a. audax*, driſtig. Ila jalok leh todn, *nimium audax es*, du âr en vâghals. *It.* Orro jalos, *bono ſis animo*, var vid godt mod. *Compar.* Jalob, jalokubbu. Jalob le ſodn muſte, *audacior ille eſt me*, han âr driſtigare ân jag. *Superl.* jalomus & jalokumus. Jalomus le ſodn kaikiſt, *omnium ille audaciſſimus eſt*, han âr den driſtigaſte af alla. Jalos-wuot, *ſubſt. audacia, animus*, driſtighet, mod.

JALOSIKT, jaloſt & jalos-laka, *adv. audacter*, driſteligen.

JALOSTALLET, *audere*, vâga ſig, vara driſtig. Ila jaloſtalla famoiſi nala, *nimis viribus ſuis confidit*, han vågar för mycket på ſina krafter. Jaloſtallegâtet, *incipere audere*, begynna at fördriſta ſig.

JALOSTALLEM, *n. ſ. audacia, confidentia*, driſtighet, förlitande.

JALOSTATTET & jalotet, *animum alicui addere, audaciam reddere*, göra en driſtig. Jalotaſtet, *dimin.* göra något driſtig. Jalotatjet, *incipere audaciorem reddere*, begynna at göra driſtig.

JALOT, *v. n. animum recipere*, blifva driſtig, få mod. Die mon jalob, ko to adnab allaſen wekken, *animus mihi accedit, quando te habeo adjutorem.* Jaloſtet, *dimin.* blifva litet driſtigare. Jaloſtam le talle autotjeſt, *aliquantulum nunc animoſior factus eſt.* Jalogâtet, *idem quod* jalot.

JAM, *igitur*, fördenſkull. Mi le jam tat? *quid igitur eſt hoc?* hvad âr då detta? Pâte-jam, *veni igitur*, kom fördenſkull.

JAMATET, *Auſtr. vide* kådnet.

JAMKELET, *v. a. proſternere, delere*, nederlägga, förhöra. Åbbâ ſuoweb jamkeli, *totum proſtravit exercitum.* Jamkeli åbob, *exſtinxit gregem. Item* Tjatſe jamkela tâllab, *aqua ignem exſtingvit. Hinc Hiphil.*

JAMKELDATTET, *facere ut exſtingvatur vel deleatur*, låta utſläcka, låta förörda. *Non niſi de igne & de animantibus.*

JAMKETET, *v. n. connivere, oculos claudere*, blunda, ſluta igen ögonen. *It.* Jamketijeb unnatji, *obdormivi pauliſper*, jag ſomnade litet in. *It. mori*, dö. Jamketaſtet, *dimin.*

JAMKETUET, *(paſſiv. verb. praeſed.) exſtingvi*, utſläckas. Ja tâlla i jamketua, *& ignis non exſtingvitur*, *Marc. 9: 48. Auſtr.* jamket, *idem.* Jamkam, *exſtinctus.*

JAPE, *annus*, âr. Japeſt japai, *quotannis*, hvart âr, ârligen. Japaſats, *vide* jakaſats. Saſkad-jape, *annus biſſextilis*, ſkott-âr.

JAPOTALLET, *dira alicui precari*, önſka ondt öfver någon. Pahas almats japotalla qweihmitis, *praevus aliis hominibus diras imprecatur.*

JAPOTALLEJE, *qui imprecatur*, den ſom önſkar ondt.

JAPOTAS, *n. ſ. dira, praeſagia mala*, onda önſkningar, elak ſpådom.

JA-

JAPOTS, *n. a. dictus, nominatus*, bemålt. Die-kus le tatt japots ålma? *illene vir eſt de quo locuti ſumus?* år denne den omtalte mannen?

JAPTET, *obſervare clandeſtino, inſidiari, aucupari*, akta på, lura på. Japte taſa ko påta, *latebris te occulta dum venerit*, lura på tils han kommer. Låddit japtet, *avibus inſidiari*. Japtatjet, *dimin. idem.* Algin japtatjet, *inſidiari cæperunt*, de begynte at lura på. Japtegåtet & japtajet, *incipere aucupari*, begynna at akta på, at lura efter. *cfr.* akſetet, wuorgnet.

JAPTEM, *inſidioſa captatio, aucupatio*, lurande.

JARDET, *v. a. circumcidere*, kringſkåra.

JARDETES, *n. ſ. circumciſio*, kringſkårning.

JARGN, *lacus major*, en fjård. Stuora jargn le tat, *magnus hic eſt lacus.*

JARREM, *lacus exigui, intra fluminum cataractas, ubi ceſſat rapiditas undarum*, ſmå ſjöar eller ſtillvatten emellan forſſar. Luoſa jarrem, *iſtiusmodi lacus fluminis, ubi captantur eſoces.* Jarremats, *dimin.* et litet ſtillvatten.

JASK, *n. a. dicitur de equis & rangiferis gradum præfracte ſiſtentibus, contumax*, iſtadig.

JASKET, *v. n. gradum præfracte ſiſtere*, vara iſtadig. Die le wårramus tâmp kutte jaſka, *omnium moleſtiſſimus eſt, qui contumax eſt equus*, det är den beſvårligaſte håſten, ſom år iſtadig. *It. contentum eſſe aliqua re*, vara nögd med något. Jaſka kuit, *contentus eſt.*

JASKES & jaſkok, *n a. qui bono eſt animo, ab omni moleſtia tutus*, ſom år vid godt mod, trygg. Kalle todn tall mattah jaſkes orrot, *ſecurus nunc eſſe potes*, nu kan du vara ſåker. Orrote jaſkokeh, *bono ſitis animo, Joh. 16: 33.* Jaſkok-wuot, *ſubſtant.* trygghet, ſåkerhet för faran. Jaſkes-laka, *adv. bono cum animo*, tröſteligen.

JASKETET, *v. a. conſolari*, tröſta. Jaſketet, jaſketet mo almogeb, *conſolamini, conſolamini populum meum, Eſ. 40.* Jaſketatjet, *incipere conſolari*, begynna at tröſta. *Hinc Hipb.*

JASKETATTET, *conſolandum curare, it. ſolatio frui poſſe*, låta tröſta, kunna tröſtas. I ſodn jaſketatte, *non eſt conſolabilis.*

JASKETES & jaſkatus, *ſolatium*, tröſt. Stuora jaſketes le tatt tunji, *id magno tibi erit ſolatio*, det år dig til en ſtor tröſt. Jaſketes-laka, *adv. cum ſolatio*, tröſteligen.

JASKETAKES, *n. a. conſolatorius, ſolatii plenus*, tröſtefull, tröſterik.

JASKETEJE, *conſolator*, tröſtare. Jaſketem, *conſolatio*, tröſtande. Jaſketemeb ſodn tarbaha, *conſolatione egot.*

JASKETEKE, *n. a. ſolatio deſtitutus*, tröſtlös, ſom ej blifvit tröſtad. *It. egre conſolabilis*, ſom ej låter tröſta ſig.

JASSA, *n. a. firmus*, hård, faſt. Jaſſa ådnam, *terra firmior & ſiccior, non uvidu*, hårdt land. *cfr.* jaggar.

JASS & jaſſe, *n. ſ. animus, audacia*, mod, driſtighet. Jaſſeb adna tuſte, *tibi confidens animoſior eſt*, han tar ſig driſtighet utaf dig. *It.* juolke-jaſſ, *quo firmantur gradus, ne veſtigia ſubducantur*, fotfäſte, hvarpå man ſtår ſtadigt. *It. Gal. 5: 13. cauſſa*, orſak.

JASSESTALLET, *v. n animo forti eſſe*, vara frimodig, vara behjertad.

JATET, *v. a. promittere, ſpondere*, lofva. Mab-tes munji jatah? *quid mihi promittis?* hvad lofvar du mig? Kutte jatta, ja i jattones tjodtjo, i le ſodn puorak ålma, *qui quidquam promittit, ſed promiſſo non ſtat, non eſt vir bonus.*

JATO & jatem *vel* jatek, *n. ſ. promiſſum*, löfte. Adnebe jatekeb, *promiſſum habemus.* Jato le aktalaka welkin, *ut ære alieno ita & promiſſis ſe liberare quisque debet*, ſina löften bör man fullgöra, ſå väl ſom ſina ſkulder. *cfr.* toiwotes.

JATNET, *v. n. dureſcere*, blifva hård. Rerte jatna tållen auten, *ad ignem dureſcit corium*, lådret blir ſkarpt framför elden. Jatnam rerte ruwo kaikan, *facile rumpitur quod nimis induruit corium.*

JATNETET, *v. a. durare, indurare*, hårda, göra hård. Ele ila jatnete, *noli nimis indurare.* Muoreb jatnetet tållen auten, *lignum igne durius reddere.*

JATKOS, *n. a. nive opertus*, betäckt med ſnö. Åſka le tat ware jatkos, *mons hicce nive adhuc tectus eſt.*

JAUKET, *v. n. nive operiri, nive vento cumulata contegi*, blifva af ſnö öfverdrifven, yra öfver. Kåte jauki åboti, *totum tugurium nive coopertum eſt. It. perire, abeſſe*, förkomma, vara borta. Kåſſå todn leh jaukam nau kukke? *ubi tamdiu abfuiſti?* hvareſt har du varit ſå länge borta? *cfr.* katot.

JAUKETET, *facere ut abſit, ut vaneſcat.* Paha talke die tatt jauketi mijeb påtemeſt, *intemperies nos impedivit, quo minus venerimus*, ovådret gjorde at vi ej kommo. Jauketaſtet, *dimin. id. quod* jauket.

JAULET, *v. a. dicere, commemorare*, tala, omtala. Maite jaulah? *quid dicis?* hvad ſåger du. Jauleh-ſi ſo harbmes båndab, *dicunt quidem illum eſſe valde divitem*, de ſåga väl at han är ganſka rik. Jauletet, *frequ. ſæpius commemorare, dictitare*, tidt och ofta ſåga. Jauletaſtet, *dimin.* litet omröra. Jauletaſtib mai, *dicebam quidem*, jag nämnde väl.

JAULETEM, *n. ſ. commemoratio, mentio*, omtalande. I le tat jauletemi (*vel potius* jauletehmai) *nihil eſt quod hujus rei mentio fiat.*

JAULETUM & jaulets, *dictus, commemoratus*, den nämnde, den omtalte. Tann jaulets jaken, *quæ diximus anno.*

JAURE, *n. ſ. lacus*, ſjö, inſjö. Jaureb piwdet, *piſcari*, fiſka. JAUREB keſet, *ſagena piſcari*, draga not. Jaurat, *dimin.* en liten ſjö. Jaure-piåla *ſ.* pele, *littora lacus*, ſjö-ſtränder.

JAURET, *piſcari*, fiſka. Jauret kalkabe udne lådtje palen, *hodie quamdiu erit malacia piſcabimur.* Häſti mijeb jauret, *ad piſcandum adhortatus eſt nos.*

JAURATES, *apertura ſive foramina glaciei, in lacubus vel fluminibus*, hål eller öpningar på iſen. Tat jaure ſjögna le jauratasſt tiewes, *plena foraminum hujus lacus glacies eſt*, denne ſjöiſen är full med vakar eller hål.

JAWESTET, *v. a. contegere, ſepelire*, betäcka, gråfva ner. Ådnamin (*vel* ådnamen liſa) jaweſtet, *humo contegere.* Jaweſtaſtet, *dimin.* litet öfverhölja. Jaweſtallet & jawaſtallet, *frequ. cooperire, terra, ſabulo aut nive ſtudioſe contegere*, väl betäcka, *e. gr.* med jord, ſand eller ſnö, m. m.

JAWESTEM, *n. ſ. ſepultura, humatio*, nergrafvande, begrafning.

JAUWEL, *duo retia conjuncta*, tvånne nåt ihopfogade. *It.* kaſka jauwel, *pars media alicujus rei*, medlerſta delen af någon ting. Ålmab adneli kaſka jauweleſt, *medium virum complexus eſt.*

JEBD, *n. a. æqualis, æquus*, jämnlik, jämn. Jebd ådnam, *terra plana.* Jebd åfe, *pertiv æquatis.* *Compoſ. & oppoſ.* Ojebd, ojämn, olika. Jebda-wuot, *ſubſt. æqualitas*, likhet.

JEBDET, *v. a. æquare*, jämka. Jebdetowet, *paſſ. æquari, complanari.* Jebdeſtet, *dimin.* litet jämka. Jebdegåtet, *incipere æquare*, begynna at jämka.

JEBDETATTET, *v. n. poſſe æquari*, kunna jämkas.

JEBDEM, *n. ſ. æquatio, complanatio*, jämkning.

JEBDALAKASATS & jebdafats, *n. a. æqualis, compar*, jämnlik. Jebdalakafatswuot, *ſubſt. æqualitas*, jämnlikhet.

JEBDASTALLET, *parem vel æqualem ſe habere*, hålla ſig jämnlik. Jebdaſtallet ſoden ſita Stuoraſi, *cum Magnatibus æquali dignitate eſſe vult*, han vill hålla ſig lika god med de Stora. Jebdaſtalla tuina alderen kautoi, *par eſt ætate tibi*, han är lika åldrig med dig.

JEBDASTALLEM, *n. ſ. comparatio, aſſimilatio*, jämförelſe.

JEBDALAKE, *adv. æquali modo*, på lika fått.

JEBMES, *vaſculum e betulæ cortice confectum*, näfverträtt. Jebmeſats, *dimin.*

JEDET *vel* jehdet, *v. n. Auſtr. dubitare, hæſitare*, tvifla, vara villrådig. Jedeb mon taina, tåkkaha jalla i, *dubius ſum, an hoc uſui ſit idoneum, an minus*, jag är villrådig om detta duger eller ej. *It. excuſare, inſontem aliquem pronunciare*, urſåkta, ôfverſkyla, förklara någon för oſkyldig.

JEDETES & jedetem, *n. ſ. diſſuaſio*, afrådande.

JEDNO, *avunculus*, morbroder. *cfr.* ednoi.

JEGGE, *locus paluſtris, humus paludoſa*, vått och ſumpigt ſtälle, myra.

JEGGAJES & jeggelakafats, *n. a. paludoſus, paluſtribus locis abundans*, myrländig, våtländig. Jeggajes tafo, *regio uliginoſa.*

JEJET, *errare, peccare*, fela. *vide* ejet.

JEJOS & jejedakes, *qui delinquit, qui peccat*, den ſom felar, förfer ſig.

JEKE & jekew, *vide* eke.

JEKET, *dicitur de navigiis, & vaſis aquam & alia retinere valentibus, ne perfluant*, vara tåt, hålla vatten. Tat kare i jeke tjatſeb, *hoc vas non perfluit*, detta kärilet läker, håller ej vatten. Jekegåtet, *incipere aquam continere*, begynna at blifva vattentåt.

JEKATET, *obedire*, lyda. Jekate ittjabt, *obedit patri suo.* I tat pardne ednebs jekat, *natvi hic puer non obſequitur. It. reſpondere*, ſvara. Mannes ih jekat? *quidni reſpondes?* hvarför ſvarar du ej? Jekatatjet, *incipere obedire*, begynna at vara hörſam, &c. *cfr.* kuldelet.

JEKATEM, *n. ſ. dicto obedientia, obſequium*, lydnad, hörſamhet.

JELET, *v. n. vivere*, lefva. Åſka le jelemen, *adhuc in vivis eſt*, han lefver ännu.

JELEJE, *vivens, qui vivit*, lefvande. Jeleji land, *terra viventium*, de lefvandes land. Jelem, *vita, vide* elem.

JELLA-

JELLAJET & jelegâtet, ellajet, *incipere vivum fieri, revivíſcere*, begynna få lif, blifva lefvande. *It. convaleſcere*, blifva friſk.

JELASKET, *idem. Hiph.* Jelaſkattet, *revivíſcere facere, refocillare*, gôra lefvande på nytt, vederqveeka.

JELLETET, *fovere*, fôrfôrja. *It. blandiri*, ſmickra, ſmeka. Sodn jelleta tah, *fovet illam, ſcil. cura, ſtudio & amore. Eph. 5: 29.* I le puorak mannit iha jelletet, *nimis non eſt liberis blandiendum*, man bôr ej vara fôr flat med barn. Jelleratjet, *incipere delinire*, begynna ſmeka.

JEMMAKA, *comper*, jâmnlik. Etjes jemmakab âtſet, *ſui quærere comparem*, ſôka ſin jâmnlike.

JENJA, jenjok, *grandis, magnus*, ſtor. Jenjen adnet, *magni æſtimare*, hôgakta. Stuora jenja jaure, *ingens lacus*, en ganſka ſtor ſjô.

JENO, *fluvius, amnis*, å, *vide* âno.

JERBME, jerme, *cerebrum*, hjerna. *cfr.* wuoighama. *It. intellectus*, vett, fôrſtând. I le tuſne jerbme, *inſipiens es. It.* Die le ſodn mijen jerbme, *noſter ille eſt dux & auctor*, han âr den, ſom med ſina râd och ſitt vett oſs anfôr. Waldin ſo jerbmen, *illum ſibi elegerunt ducem.* Jerbme âlma, *vir conſilii plenus*, en fôrſtândig man.

JERBMELAKA, *adv. ſapienter, prudenter*, viſligen, fôrſikteligen. Wieſo jerbmelaka, *vive prudenter.*

JERBMETEBME & jerbmetes, *inſipiens, imprudens*, ofôrſtândig. Aptſa jerbmetebme le ſodn, *plane ille eſt imprudens*, han âr râtt ofôrſiktig. Jerbmetes-wuot, *dementia, imprudentia*, dârſkap, ofôrſiktighet. Jerbmetes-laka, *adv. inſipienter, ſtulte*, dâraktigt, ofôrſtândigt.

JERBMAK, jerbmok & jerbmalats, jermalats, *u. a. prudens, ſapiens*, vis, fôrſtândig. Jerbmak âlma le tatt, *vir ſapiens is eſt.* Jerbmak-laka, *adv. vide* jerbmelaka. Jerbmak-wuot, *ſubſt. vide* jerbmeswuot.

JERBMESWUOT, *ſapientia*, viſhet, fôrſiktighet. Jerbmeswuotinas ſodn mâkſa, *prudentia ductrice vivit*, han tager ſig fram genom ſin fôrſiktighet.

JERBMOT, *v. a. ſapere incipere*, blifva fôrſtândig, få vett. Jerbmomen le talle tat âlma, *hic vir prudentior incipit fieri.* Kâſſes kalka tat pardne jerbmet? *quando ſapiet hicce puer?* når ſkal denne gâſſen få vett? Jerbmogâtet & jerbmagâtet, *idem quod* jerbmot. Jerbmoſtet, *dimin.* få litet mera vett. Jerbmoſtam le, *aliquantulum factus eſt prudentior. Hinc Hiph.*

JERBMOTET, *v. a. facere ut aliquis ſapiat*, laga at en blifver fôrſtândigare.

JERBMASTALLET & jerbmoſtallet, *ratiocinari, colligere*, utråkna, beſluta, ſluta. *It. de ſapientia ſe jactare*, ſkryta af ſin vishet. Ila ſagga ſodn jerbmaſtalla, *nimis de ſua ſe jactat prudentia*, han ſkryter fôr mycket af ſin klokhet. Die kuit mon naute tan pira jerbmoſtallab, *ita quidem ego illa in re ratiocinor.*

JERBMASTALLEJE, *ratiocinator, ratiocinans. Item, qui ſe de ſapientia jactat*, den ſom utråknar, den ſom ſkryter af ſin klokhet.

JERDET, *circumtondere, circumcidere*, klippa omkring, kringſkâra. *Propr. de pellibus dicitur. cfr.* jardet.

JERES, *n. a. falſus, non verus*, falſk, oriktig. Jeres Jubmeli adneje, *idololatra, falſorum Deorum cultor*, afgudadyrkare.

JERES, *adv. vide* erin. *Auſtr.*

JERETET, *v. n. expergiſci, ſomno evigilare*, vakna up. *It. reſipiſcere, ad ſanitatem redire*, åter komma til lit förſtånd.

JERANET, *reſipiſcere*, blifva klok.

JERETEM, *n. ſ. evigilantia*, upvaknande.

JESK, *glandulæ morboſæ, tumores carnoſi*, växter, fvulſter. *Morbi eſt ſpecies.*

JESKOTET, *interrogare*, fråga. *vide* jåſkotet.

JESS, *adv. rurſus, iterum*, återigen. Adtjek Ji tåro, ja talle jeſs, *ſuper fuit bellum atque nunc iterum*, det var nyligen krig och nu återigen. Die jeſs hiteh tabb, *id rurſum negant. It. quoque*, ockſå. Die jeſs todn påtah, *nunc tu quoque venis*, nu kommer du ockſå.

JESSET, *v. a. viſere, rimari*, beſe, beſöka, utforſka. Epet-kus kalka jeſſet puorebut tabb fajeb? *nonne locum illum accuratius rimabimini?* ſholen j ej nogare underſöka det ſtället. Jeſſeſtet, *dimin.* litet underſöka. Jeſſegåtet, *incipere viſitare, perſcrutari incipere*, begynna at beſe, at ranſaka. Jeſſegåtin fårtab fajeb, *omnia luſtrare cœperunt loca*, de begynte at noga efterſe på alla ſtällen.

JESSEM, *n. ſ. luſtratio, inſpectio*, beſiktning.

JEUDAH, *cygni anniculi*, årsgamla fvanor

JEUJ, *muſcus albidus in abietibus*, hvitaktig måſſe, ſom växer på granträ. *Veſtrob.* laf.

JEUJE, *n. a. albus*, hvit. Jeuje påtſo, *reno albus*, en hvit ren. *cfr.* påjok. Jeuje-lakats, *albidus, candidulus*, hvitaktig.

JEUTET, jeudet, *v. a. commovere, inducere aliquem ad quidquam faciendum*, förmå en til något.

JIBDNO, *taberna, taberna penuaria*, bod.

JIBME, jime, *vide ſupra* ibme.

JIFFE, *n. ſ. pingvitudo*, fettma, godt hull. Jiffen le, *obeſus eſt*, han är vid godt hull. Jiffe påtſoi, *rangifer pingvis. cfr.* addameine.

JIFFOT, *v. n. pingveſcere*, blifva fet, få hull.

JIGGOR, *n. a. qui fame fere inexplebili afficitur*, omättelig, grådig. Jiggor tjäiwe, *inſatiabilis ſtomachus. Auſtr.*

JIKK, *fœtus, prægnans*, *vide* akk. *Auſtr.*

JIKO, *noctu*, om natten. *vide* iko.

JIKTET, *v. n. vide* jeket. *Item, in apricum proferre*, uppenbara, låta blifva bekant. Die åſka tabb jikti, *nunc demum id aperuit*, nu kom han omſider fram med det.

JILLAM, ådem jillam, *ſtratum, pulvinaria & ſtragula atque omne id, quo ſternitur lectus*, fångkläder, bådd. *Auſtr. cfr.* ådatak.

JILLE, jillak & jillok, *Auſtr. vid.* alk.

JILLEKEM, jillakåbme & jillekem-raike, *putei ſive aperturæ glaciei, quæ in lacubus glacie tectis tempore hiberno exiſtere ſolent*, öpningar i iſen på tilfruſna ſjöar, vaker, villvak.

JILLESTET, jilleſtem & jillotet, *vide* illeſtet, &c.

JILLO, *n. ſ. nequitia, malitia*, ondſka. *Col. 3: 8.*

JILPIS, *vide* ilpis.

JINAK & jinok, *n. a. effrenatus, contumax*,

max, otamd, halsſtyf. Jinak herke, *rangifer freno reluctans.*

Jipp, *bubo*, berg-uf. Jipp tjuoja, *bubalat bubo.*

Jirwestet, *male aliquem habere, calamitate afficere*, fara illa med en, tilfoga en olycka. Stakke jirweſti mo ålob, *lupus gregem meum infeſtavit*, vargen har gådt illa åt min boſkap.

Jissajes, *craſſus*, tjock. *vide* aſſai.

Jissetes, *vide* aſſetes.

Jisse, *Auſtr. vide ſupra* aſſe.

Jitjatja, *agnomen gigantis, nomine Stalo*, tilnamn på en jätte, ſom kallades Stalo. *vide* Stalo.

Jittet, *provenire, in apertum venire*, framkomma, viſa ſig. Qwele jitta, *piſcis ſupra aquam exſilit*, fiſken ſpritter up ur vatnet. Lappom påtſoh leh jittam, *amiſſi renones rurſus ſunt reperti*, de borttappade renar hafva återkommit til rätta. Die le tah ko jittom pakoh, *hæc ſunt tanquam verba revelationis.* Jitteſtet, *dimin.* Jittegåtet, *incipere provenire*, begynna at viſa ſig.

Jitset, *vide ſupra* itſet.

Jiwe, *Auſtr. cingulum*, bålte. *vid.* aiwe.

Jiwajes, *n. a. Auſtr. obeſus*, fet, fetlagd. Jiwajes ålma, *vir obeſus.* Jiwajes ſnala, *ovis pinguis. cfr.* Jiffe.

Jiwna *vel* jiuna, *qui in famulatu ſunt, familia*, tjenſtefolk, legohjon.

Jo, *adv. jamdudum, jam*, redan. Jo mana paleſt, *jam a pueris*, redan ifrån barna-åren. Jo ådna, *dudum*, längeſedan. Maite todn jo ådna leh munji tjalam, *quæ dudum ad me ſcripſiſti.* Jo-kus & *ctr.* joks, *num, an*, monn. Joks toda tjalih? *num jam ſcripſiſti?* har du ſkrifvit? Jo-kus påti? *an venit?*

Jofa, Jofan, *nom. pr. vir.* Johannes.

Jogo, *conj. ſive, aut*, antingen. Jogo tan jaken jalla muhhen jaken, *ſive hoc ſive futuro anno*, antingen i detta eller nåſta år.

Jogna, *myrtilli rubi*, Lingon.

Jokk & jokka, *rivus*, bäck. Jokka kålkita, *rivus effluit vel deducitur.* Jokka njalme, *oſtium rivi*, utloppet af en bäck. Stuora jokka le Laiſo, *Laiſo de majoribus eſt rivis.* Jokkats, *dimin. rivulus*, en liten bäck.

Jokn, *n. ſ. ſonus*, ljud, gny. Joknet, *ſonare, ſonitum edere*, ljuda, ljumma. Ådnam jokna, *terra reſonat*, det ljuder eller ljummar i marken.

Jollaret & jolloret, *v. n. volutari, devolvi*, vältras, vältras ner. Kedke jollari, *lapis devolvebatur.* Jollari wuolos åiwi, *præceps prolapſus eſt*, han föll hufvudſtupa.

Jollarem, *n. ſ. lapſus, caſus*, fall. Katte jollaremeſt, *ne procidat cave.*

Jollertet, *v. a. volvere*, vältra. Jollerti kedkeb gruoptan njalmen auti, *advolvit ſaxum ad oſtium ſepulcri; Marc. 15: 47.* Erit-jollertet, *revolvere*, bortvältra. Sije kaudnin kedkeb erit-jollertum, *lapidem invenerunt revolutum.* Pajas jollertet, *ſurſum volvere*, vältra upföre. Wuolos jollertet, *deorſum volvere, detrudere*, vältra nederåt. Jollertaſtet, *dimin.* litet vältra. Jollertatjet, *incipere volvere*, begynna at vältra. Jollerteje, *volvens*, den ſom vältrar.

Jollerdattet, *facere ut volvatur*, låta vältra.

JONKAR, *generoſus, nobilis*, adelsman.

JONKA, *nom. pr. vir. Jonas.*

JOPE, jope juſs, *formula dubit. forte, videre licet*, man får väl ſe, det kommer derpå an. *It.* Jope le ållem, *jam quidem perfecit*, han har ju fullbordat. *Ubi affirm. eſt.*

JORALAND, *patria*, fädernesland. *Joh. 4.*

JOULA, Joula-paſſe, *feſtum natalitiorum Chriſti*, Julehelg. Joula mano, *menſis hujus feſti, December.*

JOULET *& interd.* jolet, *v. a. ſepelire, tumulo inferre*, begrafva. Kåſſes kalka todn joulet mo manab, *quando infantem meum ſepelies.* Jouletet, *Hiph. facere ut ſepeliatur*, låta begrafva. Jouletete jabmikitate, *faciatis ut ſepeliantur defuncti veſtri.* Jouletowet, *paſſ. ſepeliri*, begrafvas. Kåſſe kalka ſodn jouletowet? *quando ſepelietur?* når ſkal han begrafvas?

JOUNES-MÅSSO, *feſtum S. Johannis, tempore ſolſtit. æſtiv.*, midſommar. Jounes-måſſo peiwe, *dies S. Johannis.*

JOWOTS, *Auſtr. vide ſupra* auwotes.

JOUSET, *aſſequi, attingere*, hinna. *vid.* jåkſet.

JOUTO, *n. ſ. vacatio negotiorum atque curarum*, tid, ledighet. *cfr.* aſto. *Boreal.* Jus leb jouton, *ſi vacabo*, om jag får tid.

JOUTOLATS, *n. a. qui vacat, qui vacationem habet*, den ſom har tid. Joutolats leh todn tann pargoi, *iſti tu vacas operi*, du har tid med den förråttningen.

JUBMA, *n. ſ. ſonus, ſonitus*, ljud, ljummande. *cfr.* jokn. Todn kullah alde jubmab, *ſonitum ejus audis, Joh. 3: 8.* Harbmes jubma kulloi, *tingens auditur murmur*, det hörés et ganſka ſtort ſorl.

JUBMAT, *v. n. murmurare, ſonare*, ljuda, ſorla. Åbbå wuobme jubma, *tota reſonat ſilva*, hela ſkogen ljummar.

JUBMEL, Ibmel, *Deus*, Gud. Kolmaktalats Jubmel, *Deus Trinus*, den Treenige Guden. Åtja Jubmel, *ſive rectius*, påito Jubmel, *idolum*, afgud. Ibmela laina, *Tornenſ. cibus*, Gudslån, mat. Jubmela pallo, *timor Dei*, Gudsfruktan. Jubmelen piejetus, *ſummi Numinis ductus*, Guds ſkickelſe. Jubmel-wuot, *Divinitas*, Guddom. Kolme perſoneh Jubmel-wuoteſne, *tres Perſonæ Divinitatis*, tre Perſoner i Guddomen. Jubmel-pallolats, Jubmel-pallejes *&* Jubmelfruktog, *pius*, gudfruktig. Jubmelpalloswuot, *pietas*, grudfruktighet. Jubmel-palloslaka, *adverb. pie*, gudfruktigt. *Oppoſ.*

JUBMELATTES, Jubmelheitanes *& Auſt.* Jubmelaptes, *impius*, ogudaktig. Jubmelattes-wuot, *impietas*, ogudaktighet. Jubmelattes-laka, *adv. impie*, ogudaktigt.

JUBMELATS, *n. a. Divinus*, Guddomlig. Jubmelats puore-takko, *beneficium Divinum*, Guddomelig välgerning. Jubmelats-wuot, *Divinitas*, Guddomlighet.

JUDA, Judar, *Judæus*, Jude. Judari ådnam *ſ.* land, *Judæa, terra Judaica.*

JUDJOT, *reſciſcere*, få veta, komma i ärfarenhet af. Ko ſodn judjoi, atte tåro fuowa li tjåkanam, *cum certior factus eſſet copias colligi*, når han fick veta, at krigsfolk ſamlades. Judjoſtet, *dimin.* något litet få veta. Judjogå-

jogâtet, *incipere comperire*, begynna at få veta.

JUDJOM, *n. ſ. cognitio*, kundſkap, erfarenhet.

JUDJOTET, *v. a. Auſtr. perſvadere, ad credendum inducere*, inbilla. Judjoti munji tabb, *iſtud mihi perſvaſit.*

JUEDDET, *v. n. curſu celeri progredi, celeriter moveri*, fara fort fram. Juedda ko njuola, *ut telum avolat*, han far ſom en pil. Qwele juedda wermai, *piſcis retti impingit*, fiſken ränner på nätet. *It. motu pergere*, fara fort i ſin rörelſe. Wadnas juedda aimo kukkeb, ko alas akti le mannagâtam, *ſcapha in motu incepto aliquamdiu pergit.* Jueddegâtet, *incipere curſum celerare*, begynna at röras fort.

JUHDOS *vel* judos, *n. a. ſavus, terribilis*, grym, förſkräckelig. Judos ålma, *vir torvus.* Juhdos-wuot, *ſubſt. atrocitas*, grymhet.

JUGLO, *Auſtr. infantes*, barn. Ija-juglo *& Boreal.* ija-ſkuglo, *noctua*, nattuggla.

JUKK, *Auſtr. rivus*, bäck. *vide* jokka.

JUKKET, *v. a. bibere*, dricka. Wadde munji jukket, *da mihi bibere*, gif mig dricka. Jukkeſtet, *dimin.* dricka något litet. Algam le jukkeſtet, *bibaculus factus eſt.* Jukkagâtet, *incipere potare*, begynna at dricka. *It.* Die le ſodn jukkagâtam, *vino factus eſt deditus*, han har begynt ålſka dryeker.

JUKKEJE, *bibens, potator*, den ſom dricker, drinkare.

JUKKEM, *n. ſ. potatio*, drickande. Jukkem kradneh, *combibones*, ſupbröder. Jukkem-padtjoh, *crapula*, ölfjuka. Jukkem litte, *vas e quo bibitur*, dricks-kåril.

JUKKELET, *celeriter combibere*, haſtigt dricka. Jukkeli ja wadſi käinobs, *celeriter bibit & abiit*, han drack fort och gick ſin väg. Jukkelib mon tab aktok, *ſolus hocce ebibi.*

JUKKAK, *qui nihil adhuc potavit*, den ſom ännu ej druckit. Jukkak leb mon udne, *hodie nihil bibi.*

JUKKATJET, *bibitum*, til at dricka. Påte jukkatjet, *vent bibitum ſ. potatum.* Wadſin jukkatjet, *potatum abiverunt*, de gingo at dricka.

JUKKASTALLET, *v. a. intenſ. ſtrenue potare, perpotare*, dricka braf. Kettjo peiwit jukkaſtallet, *totos dies perpotare.* Jakkaſtalleje, *perpotans*, drinkare, fyllhund.

JUKKALES, *n. a. potator, bibaculus*, ſom gerna dricker. Jukkales akkakuts, *anus bibacula.* Jukkales-wuot. *ſubſt. bibacitas*, dryckenſkap, fylleri. Jukkales-wuot, die tatt peiſta almatjit, *bibacitas homines corrumpit.*

JUKKATET, *v. a. (quaſi Hiph. verb.* jukket) *potum dare, inebriare*, gifva at dricka, plåga. Jukkate ſmalait, *da potum ovibus*, gif vatten åt fåren. Jukkate tab ålmab winein, *da vinum huic viro potum.* Jukkatatjet, *incipere id facere*, begynna at gifva dricka. Jukkateje, *qui potum dat*, den ſom giſver at dricka.

JUKKASTAK, *n. ſ. potus, potio*, dryck. Wadde ſunji jukkaſtakab, *da illi potum.* Nialkes jukkaſtak, *potus ſaporis grati.*

JUKKELWAS, *n. ſ. compotatio*, dryckeslag, ſuplag. Jukkelwaſen tjuodtjot, *compotationi intereſſe*, vara med på drickes-kalas.

Juk-

JUKKETATTET, *posse bibi*, kunna dricka. I tat tjatſe jukketatte, *hæc bibi nequit aqua.*

JUKKASTOWET, *v. n. sitire*, vara torſtig.

JUKKEMAS, *potio*, dryck. Epe adne jukkemaſeb, *quod bibamus non habemus*, vi hafva intet at dricka. *It.* I le tat anje jukkemaſen, *sive* i tat anje jukkemaſen orro, *hoc non adhuc potui est aptum*, detta duger ännu intet at dricka.

JUKKEMLAKA, *adv. modo ad bibendum idoneo*, på tjenligit ſätt at dricka. Juo-kus tat le jukkemlaka laketum, *num hoc jam ita est præparatum, ut bibi queat*, är nu detta ſå tillagadt, at det kan drickas.

JUKKO, *pron. qui*, hvilken, den ſom.

JUKO, *n. s. cura, educatio*, omvårdnad, upfoſtran. Puore jukon le, *bona fruitur cura atque educatione*, han har god ſkötſel och upfoſtran. *De infant. plerumque dicitur.*

JUKOT, *v. a. curare, curam gerere, educare*, ſköta, vårda, upfoſtra. *De infant.*

JUKOJE, *nutrix, altrix*, ſköterſka.

JUKRE, *n. s. tuber, tuberculum, tumor*, knyl, knut, ſvullnad. *Synon.* tjakſe.

JUKREK, *n. a. glanduloſus, tuberibus abundans*, knylig, knagglig.

JUKS-AKKA, *una ex filiabus Deæ* Mudderakka, *cui (scil.* juks-akka) *curæ esse infantes, priſci Lappones ſibi perſvaſerunt, cfr.* Mudder-akka, en gudinna hos de fordna Lappar, ſom troddes beſörja om barns upfoſtran och ans.

JUKSEH, *loramenta, quibus lignea inſtrumenta nivem ſupernatantia pedibus alligant Lappones*, remar, hvarmed Lapparne binda faſt ſkidorne vid föttren. Jukſetet, *verb. dicta ligna pedibus loris alligare*, binda ſkidor på föttren. *cfr.* ſappek.

JUKT, *adv. heri*, i går. *vide* ikto.

JUKTE, *conj. Auſtr. quod*, at. *vide* jutte.

JULLES, julles wuobme, *ſilva raris conſita arboribus*, en ſkog, där ſom är långt emellan trän, gles ſkog. *cfr.* juolles.

JULKA, *adv. palam, manifeſte*, uppenbarligen.

JULLEN, *vide infra* jälle.

JULLOS, *n. a. Auſtr. communis*, allmän. Jullos puotſelwas, *morbus epidemicus*, farſot, allmän ſjukdom.

JUMA, *ſonus, ſtrepitus*, gny. *vide* jubma.

JUMFER, *virgo*, jungfru. *vide* neita.

JUMPEL & jumpeles, *Auſtr. vide* jukre, jukrek.

JUNGI, *cultellus*, liten knif. *Auſtr.*

JUNKAR, *vide* jonkar. *Perhibetur etjam idolum antiquis fuiſſe temporibus.*

JUO, *jam pridem*, allaredan. *cfr.* jo. Juokokats, *dimin. idem, Auſtr.*

JUOBBA, juobba kåbba, *alteruter*, endera. Juobba ſå littja, *alterutrum erit*, etdera blir det. Juobbe-jam, *quanto magis*, faſt håldre. Laitin ſo, juobbe-jam to, *vituperabant illum, quanto magis te. It. neg.* Idtji ſo etſe, juobbe-jam to, *non amabat illum, quanto minus te?* han ålſkade ej honom, huru mycket mindre ſkal han icke ålſka dig?

JUOH, *nominat. plural. pron.* juok, *qui*, de ſom. Juoh ſiteh, *qui volunt.*

JUOIKET, *v. n. Lapponum more canere, tremulo cantu canere*, ſjunga ſom Lapparne, tralla. Wuola almats alo juoi-

juoika, *ebrius ſemper cantat.* Juoikeſtet, *dimin.* Juoikegâtet, *incipere cantare*, begynna at ſjunga ſom Lappar. Juoikaſtallet, *frequ. & intenſ.* ſjunga med ifver och eftertryck. Ikto jukkeime ja juoikaſtalleime puoriſt, *heri bibebamus & cantabamus vehementer.*

JUOIKEJE, *qui more Lapponum cantat*, den ſom ſjunger på Lappvis. Juoikem, *cantus Lapponum*, Lapp-ſång.

JUOK, *pron. qui*, den ſom. Juok le, *qui eſt.* Juobken & juobke, *aliquid, quidquam*, något. Juoſtek, *ex aliquo loco, alicunde*, någonſtådes ifrån. Tietah kus todn juoſtek? *ſcisne alicunde quidquam novi?* har du några tidningar någonſtådes ifrån?

JUOKE & juokahats, *pron. unusquisque*, hvar och en. Juoken ſajen pargar piåbmob ådtjo, *artem quævis alit terra*, den ſom kan något göra får alleſtådes fôdan. Juokahats tijeſt, *unusquisque veſtrum.* I le wuorbe juokahatjen, *non unumquemque proſpera ſequitur fortuna.*

JUOKATET, *v. n. ſeparari, digredi*, ſöndras, ſkiljas åt. Juokati ſuſte, *digreſſus eſt ab illo*, han ſkildes med honom. Juokatikan *(dual.)* kåbba haraſas, *a ſe invicem digreſſi ſunt*, de tvånne ſkilgdes åt, och gingo hvar och en ſin våg.

JUOKO, *n. ſ. diviſio, diſtributio*, delning, byte. Arbe juoko, *diſtributio hæreditatis*, arfſkifte. Kåſſe juoko juoketowa, *cum præda partitur, Eſa. 9: 3.* Rathe juoko, *bivium*, våg-ſkillnad.

JUOKET, *v. a. partiri, dividere*, dela, byta. Juoke piåbmob manait, *distribue cibum liberis.* Juoke råkto, *distribue juſte*, dela rått. Juokeſtet, *dimin.* litet dela. Juokegâtet & juokajet, *incipere partire, diſtributionem inſtituere*, begynna at dela.

JUOKEJE, *dividens, partitor*, den ſom delar, bytesman. Juokem, *diviſio*, delning.

JUOKEDATTET, *facere ut dividatur, poſſe dividi*, låta dela, kunna delas. Juokedatte arbeb, *fac hæreditatem diſtribui*, låt byta arfvet. Tat uttjes arbe i juokedatte nali, *exiguum hocce patrimonium diſtribui vix poteſt*, det lilla arfvet kan knapt delas.

JUOKOT, *v. n. dividi*, delas. Juokot kalka qwekte ſajai, *in duas dividetur partes.*

JUOKETET, *aliquid dividendum curare*, låta dela. Arbeb juoketet, *patrimonium diſtribuendum curare.* Juoketatjet, *incipere curare diſtribuendum*, begynna at låta dela. Juoketem, *diſtributio*, utdelning.

JUOKETEJE, *diviſor, qui diſtributionem faciendam curat*, delare, bytesman.

JUOKELES, *n. a. diſtinctus, ſeparatus*, ſårſkild, åtſkild. Juokeles jaure, *lacus ab aliis diſtinctus, ſive cum cæteris nullo cohærens nexu*, en ſårſkild ſjö, en inſjö.

JUOKATUS, *n. ſ. differentia*, åtſkilnad.

JUOKADSWUOT, *diſcrepantia*, ſkiljaktighet.

JUOKOS, *n. a. varius, diviſus*, affkild.

JUOKEWES & juokemes, *n. a. Auſtr. diviſibilis, dividendus*, ſom kan delas. *It.* Orrot kaſkebs juokewen, *a ſe invicem diſtare*, vara ſins emellan åtſkilda.

JUOKS, *arcus*, båge. Juokſeb kiåldet,

tendere arcum, ſpånna up bågen. *It. Conſtellatio urſæ majoris*, Karlvagnen. Juokſin wuotjet, *arcu tela mittere*, ſkjuta med båge. Atja juoks, *iris*, regnbåge. Atja juokſeb kiålda, *(prop. Jupiter arcum tendit) iris ſit conſpicua*, regnbågen blir ſynlig.

JUOLKE, *pes*, fot. Juolke lapa, *planta pedis*, fotblad. Juolke wank, *podagra*. Juolkiſt leb, *æger ſum pedibus*, jag har ondt i fôttren. Kintel-juolke, *candelabrum*, ljusſtake. Juolke pardne, *nothus*, oåkta ſon. Juolke-pelak, *cui tantum eſt unicus pes, ſive qui altero æger eſt pede*, ſom har en fot, ſom år ofårdig i den ena foten. Juolke-tak -teke *vel* -tebme, *pedibus carens*, ſom har inga fôtter. *It.* Aptſa le ſodn wadſet juolketebme, *nimis eſt tardus eundi*, han år ganſka långſam at gå.

JUOLKET, *v. n. pedibus convaleſcere*, blifva friſk i fôttren. *Propr. de illo, cui fracta ſunt crura.*

JUOLKAK, *n. a.* Kåbda juolkak, *cui lati ſunt pedes*, ſom har breda fôtter. Qwekte-juolkak, *bipes*, ſom har två fôtter. Nelje-juolkak, *quadrupes*. Stuora nelje-juolkak juttus, *vaſta quadrupes.*

JUOLKAJES & juolkos, *n. a. pedibus celer*, ſnåll på foten. Juolkos piådnak, *canis curſu valens.*

JUOLLETES & juoles, *n. a. commodus, tranquillus*, beqvåmlig, rolig. Juolles wieſom, *vita tranquilla*, et nöjſamt lefverne. Juolleteſi mon piåſib, *otium nactus ſum*, jag kom i ro och ſtillhet.

JUOLO, juolleswuot & juolleteswuot, *n. ſ. otium, tranquillitas*, rolighet, ſtillhet. Juoloſne orrot, *in otio verſari, ab negotiis vacare*, vara ledig.

JUOLLET, *adv. tranquille*, i ro och ſtillhet. Harbmat juollet le tane wieſot, *heic vivere valde commodum eſt.*

JUOLPE, *Auſtr. truncus, tigillum*, klabb.

JUOMITS, *gemellus*, tvillinge. Juomitjit piåbmei, *gemellos enixa eſt.*

JUOMO, *herbæ nom. rumex acetoſa*, ſyra, ſyrgrås. *Lapponibus eſculenta eſt.* Juomoit wuoſtjet, *acetoſam coquere*, koka ſurkål. Juobmo-melke, *lac cum dicta herba cocta & rite præparata permixtum*, mjölk blandad med ſyrgrås, ſom blifvit kokt och tillagadt.

JUONE, *ſemita ſive veſtigia, quibus per nivem progreſſi ſunt renones, tempore hiberno*, en ſtig eller ſpår i ſnön efter renar, trampad våg i ſnön. *Auſtr. cfr.* aido.

JUORBA & juorbajes, *de ſcaphis & navigiis dicitur, quæ in utramque vacillant partem, oſcillans*, kullrig. Juorbajes wadnas, *ſcapha vacillans, non ſtabilis*, en kullrig båt.

JUORBOT, *v. n. in utramque vacillare partem, oſcillare, (de navigiis)* kullra, vara kullrig eller oſtadig. Wadnas juorbo, *ſcapha oſcillat*, båten gungar eller ſkakar.

JUORE, *n. ſ. dubitatio*, tviflande. Juorai pâtet, *in dubitationem adduci*, blifva tveråding, komma i tvekan. Mon leb qwekten juoren, *in dubio ſum*, jag år tvifvelaktig. Juoreg, *idem.*

JUORET, *dubitare, hæſitare*, tvifla. Ele kukkebu juore, *noli amplius hæſitare.* Juoreſtet, *dimin.* något litet tveka. Juoregâtet, *incipere hæſitare*, begynna at blifva villrådig.

Juo-

JUOREJE, *dubitans, hæſitans*, tvehogſe, tviſlande. Juoretakes, *idem.* Juorem, *ſubſt. dubitatio*, tvifvelsmål. Juoremeſne tjodtjo, *in dubio eſt*, han år tverådig.

JUORRAT, *moliri, machinari*, ſtåmpla, hafva för händer. Waimo juok juorra ſuonos ſluokin, *cor, quod dolos commolitur*, hjerta, ſom umgår med arga liſt, *Prov. 6: 18.*

JUORJET, *parcere, reſervare*, ſpara, ſkona. Ib tiete maſſan ſo juorjetja, *in quem illum reſervet uſum neſcio*, jag vet ej hvartil han ſpar honom. Juorjeſtet, *dimin.* litet ſpara, ſkona.

JUOSKOS, *n. a. rigidus*, ſtel, kall. *cfr.* kittjos.

JUOSSA, *adv.* Man juoſſa todn påtah? *quando venis?* når kommer du? Man juoſſa tuſte ådtjob pednikitan? *quando quas mihi debes perſolves pecunias?* når får jag igen mina penningar af dig? *It.* man juoſſa? *quam cito?* huru ſnart? huru tidigt?

JUOWA, *n. ſ. moles lapidum, lapides congeſti*, ſtenhög, myckenhet af ſtenar. Juowa landa *ſ.* juow-ådnam, *terra lapidoſa*, ſtenigt land.

JUOWAJES & juowai, *n. a. lapidoſus*, ſtenig. Juowajes ware, *mons lapidoſus*, ſtenigt berg. Harbmat juowai le tat ådnam, *hæc regio valde lapidoſa eſt.* Juowajes-laka, *adv. lapidoſe*, ſtenigt.

JUOWNEN, *adv. ſeorſum, ſeparatim, aliqua exinde diſtantia*, åtſkilt, et ſtycke derifrån.

JUOWET, *v. a. locum parare*, göra rum. Juowe ſajeb taſan, *fac huicce locum. cfr.* ſjuowet.

JUOWANET, *v. r. locum ſibi facere*, taga ſig rum. *It.* Wanka le juowanam, *morbus invaluit, auctus eſt*, ſjukdomen har tiltagit.

JUPTSE, *pulmentum*, välling. Juptſeb tjaſket, *pultem coquere*, koka välling.

JURA, juru & jurr, *adv. ita prorſus, plane*, råttſå, juſt. Påti juru ko mon lijeb wuolgemen, *eo ipſo momento venit, cum eſſem abiturus*, han kom juſt då jag ſkulle fara bort. Jurr tann peiwen, *illo ipſo die*, på ſamma dag. Die le jura naute, *ita omnino eſt*, det år aldeles ſå.

JURTET, *v. a. cogitare*, tånka. *Boreal. H.*

JURTAK, *n. ſ. cogitatio*, tanke. Pahas jurtakeh, *cogitationes ſceleſtæ*, onda tankar. *cfr.* uſſjolmes, uſſjotet.

JUS, *conj. ſi*, om. Jus ſitah, *ſi vis*, om du vil. Jus påtah, *ſi venis.* Jus alas måratowa, *ſi demum iraſcitur*, om han ånteligen blir ond. Juſpiſs & juſpeſe, *ſi forte, ſi ſaltem*, om åtminſtone, om til åfventyrs. Juſspeſe ſodn tjuote jårbå Dalait adna, die le kalle nuokes, *ſi forte ſ. ſi ad ſummum centum habet Imperiales, certe plures illi non ſunt*, om han til det högſta har 100 Riksdaler, ſå har han ſåkert ej mera.

JUSKETET, *v. n. ad aliquid offendere*, ſtöta ſig emot något. Wadnas juſketi kedkai, *ſcapha ad lapidem offendebat*, båten ſtötte emot ſten. Juſketaſtet, *dimin.* litet ſtöta ſig. Juſketet akti, *collidere*, ſtöta tilſamman.

JUSKOTET, *v. a. impingere, incutere*, ſtöta på, klubba på. Aiweb ſåbbin juſkoti, *ſcipionem in caput ejus incuſſit*,

han ſlog honom i hufvudet med en kåpp.

JUSKESET, *obnixe moliri, magno contendere labore*, med mycket bemödande ſträfva, träka. Paje ſo juſkeſet taina, *fac illum iſtud improbo conari labore. It. Vocem edere*, låta, ljuda. Piådnak juſkeſa, *canis latrat*, hunden ſkåller. Kaſſa kiålin juſkeſi, *rauca locutus voce*. Jipp juſkeſa, *bubo bubulat*.

JUTSET, *v. n. ſonare, vocem edere, fremere*, dundra, ljuda. Atjekuts jutſa, *Jupiter tonat*, åſkan går. Mana jutſeh, *liberi ſtrepunt*. Jutſeſtet, *dimin.* litet dundra. Jutſagåtet, *intonare*, begynna at dundra. Åbbå wuobme jutſagåti, *tota intonuit ſilva*.

JUTSA, *n. ſ. fragor, ſonus, fremitus*, ljud, brak. Jutſa kulloi, *ſtrepitus auditur*.

JUTTE, *quod, quia*, at, emedan. Taka naute, jutte attjat nau ſita, *fac ita, quia ſic vult pater tuus*. Mon kulab jutte jabmam le, *audio quod mortuus ſit*, jag hör at han är dôd. *cfr.* atte.

JUTTET, *iter facere, migrare, vid.* jåttet.

JUTTUS, *n. ſ. animal, beſtia*, djur. Haleteje juttus, *beſtia volatilis*, flygande djur. Juoke juttus piåbmob tarbaha, *alimento cuivis animali opus eſt. It infans recens natus*, nyfödt barn. Åddå juttus le muſne, *mihi eſt infans recens natus*. Juttuſats, *dimin.* et litet djur, *animal minuſculum*.

JUWE, jiwe, *Auſtr. vide* auwe.

JÅBBERM & jåbber, *lacus minuſculus, palus, ſtagnum*, en liten ſjö, kårr, puſs. Jåbbermats, *dimin. idem*.

JÅDDETET, *v. a. retia piſcibus tendere*, ſåtta ut nåt för fiſk. Jåddetaſtet, *dimin. idem*. Jåddetatjet, *incipere retia tendere*, begynna ſåtta ut nåt.

JÅDDETEKE, *n. a.* Jåddeteke le tat jaure, *in hoc lacu nulla ſunt retia poſita*, i denna ſjön åro inga nåt utlagda.

JÅDDO, *rete piſcibus poſitum*, et för fiſk utſatt nåt. Jåddoit åppet, *retia viſitare*, vittja nåten. Jåddo pådd, *tempus retia piſcatoria tendendi opportunum*, tjenlig tid at lägga ut nåt.

JÅDDES, påſke jåddes, *calceamenti ad calcem commiſſura, more Lapponibus familiari*, ſkarf på ſkor vid hålen.

JÅGNA, *myrtilli rubi*, Lingon. *cfr.* Jogn.

JÅIMOT, *v. n. convolutari, confuſe complicari*, ſammanvicklas, ihop ſkrynkas. Jåimom, *adject. ſ. partic. rugoſus*, ſkrynkig.

JÅIMOTET, *v. a. corrugare*, göra ſkrynkig, göra ſkråflig. Tuoljeb jåimotet, *pellem corrugare*, göra ſkinnet ſkråfligt.

JÅKKA, *rivus*, båck. *vide* jokka.

JÅKKO, *coriacea aut viminea fibula in prora rhedæ, cui adnectuntur temones*, ſölja hvarvid ſkaklorne fåſtas, *Veſterb.* tugu. *Hinc verb.* jåkkalet, *quando temones a dicta fibula disjunguntur*, når ſkaklorne ſlippa lôs ifrån ſlåden. Jåkkeltet, *rhedam a temone disjungere*, taga ſlåden lôs ifrån ſkaklorne.

JÅKSET, *v. a. aſſequi, attingere*, hinna på. Sodn jåkſi mo wiåkemin, *curſu me aſſecutus eſt*, han hant på mig med lôpande. *It. ſufficere*, råcka til, förſlå. I mo rade taſa jåkſe, *iſti rei non meæ ſufficiunt opes*, min förmögenhet ſträcker ſig ej ſå vida. I tat måddit jåkſe, *multis hoc non ſufficit*, detta räcker ej til för många. Ib

jåk-

jåkſe, *attingere non valeo, pertingere non poſſum*, jag når ej Jåkſeſtet, *dimin.* litet hinna til. Jåkſegåtet, *incipere aſſequi &c.* begynna at hinna på. Juo le tat nuorab pårraſubbu weljebs ſjaddoin jåkſegåtemen, *jam juniorbicce ad illam, qua frater eſt major natu, ſtaturam cæpit pervenire*, denne yngre börjar nu ſnart at blifva lika ſtor til växten med ſin åldre broder.

Jåkselet, *v. a. frequ. celeriter aſſequi, cito attingere*, hinna haſtigt uppå. Jåkſeli ſo kåinon nala, *in via illum celeriter oppreſſit*, han hant honom ſtraxt på vågen.

Jåksetet, *v. n. attingere, pervenire poſſe*, nåkas, kunna komma til. Ib mon taſſa jåkſet, ila kukke le tokko, *illuc pervenire non poſſum, nimis longe hinc diſtat*, jag kan ej komma dit, det år altför långt. *It. advenire*, ankomma, anlända. Die todn åſka jåkſet, *nunc tu demum advenis*, nu förſt ſker din ankomſt.

Jåksatallet, *v. n. curſu vinci, attingi*, blifva påhunnen, hinnas. Jåkſatallib ſuſte talla, *me ſtatim aſſecutus eſt*, han hant på mig ſtraxt. Jåkſatallime raſjoſt, *nos pluvia oppreſſit*, regnet hant oſs.

Jåksos, *n. a. aditu poſſibilis, quod attingi poteſt*, det man kan komma til, ſom kan nås. Jåkſos meren le ſo ſita, *ejus adiri poteſt domicilium, (ſcil. quia non nimium diſtat)* man kan komma til hans by eller hemviſt. Kåſſe todn jåkſos merai påtah, die mon wuordab to teke, *cum propius adveneris te huc exſpecto.*

Jålle, *n. ſ. pingvitudo, imprimis quæ ad dorſum eſt, in animal. eſcul. lardum*, fetma, fetma på ryggen, ſpeck. Jålleb waſkaſtet erit, *pingvitudinem auferre, maciem inducere*, förtaga fetman, göra mager. Jållats, *dimin. parvula pingvitudo*, liten fetma. Jållatjin le tat ſmala, *aliquantum hæc ovis pingvis eſt.*

Jållot, *v. n. pingveſcere in dorſo*, blifva fet på ryggen. *De animal. eſcul.* Tjaktjen pätſoh jålloh, *autumno pingveſcunt renones.* Jålloſtet, *dim.* blifva något litet fet. Jållogåtet, *pingveſcere incipere*, begynna at blifva fet.

Jållerdet *&c. volvere. vide* jollertet.

Jållet *&* jålåtet, *circumire, ambire*, gå omkring, omringa. Jålåta mo, *me circumit*, han går rundt omkring mig. Maite ſodn tanne jålla? *quid heic ambit?* hvad går han efter här.

Jålåtem, *n. ſ. circuitio, ambitus*, omgång.

Jåmat, *v. imperſ. perſvaderi poſſe*, kunna förmås til något. Juobe juſs jåmat, *videſis ſi poſſit perſvaderi*, man får ſe, om han låter ſig öfvertalas.

Jårba, jårbes *&* jårbok, *n. a. rotundus*, rund. Jårbes ko ruro, *rotundus ut pila*, rund ſom en båll. Jårbah monneh, *ova rotunda.* Jårba qwele, *piſcis non diſſectus*, oflåckt fiſk. Skant jårbes, *circulari forma rotundus*, cirkel-rund. Åbbå jårbes, *totus teres*, hel och hållen. Jårbok-wuot, *ſubſt. rotunditas*, rundhet. Ådnamen jårbok-wuot, *rotunditas terræ.*

Jårbak, *truncus, tigillum*, klabb.

Jårbot, *n. ſ. rotunditas*, rundhet. Jår-

boteſi, *in gyrum*, i en rundel. Kedkit jårboteſi piejet, *lapides in gyrum diſponere.* Jårboteſi le tat ware, *mons hicce rotunda eſt figura*, detta berget år rundt.

JÅRBOT, *v. n. rotundari*, blifva rund.

JÅRBOTATTET, *quaſ. dic.* jårboken takket, *vel* jårbotet, *rotundare, rotundum efficere*, göra rund.

JÅRBEDAK, *Auſtr. rota*, hjul. *vide* jårraltak.

JÅRD, *n. ſ. prædium*, landtgods, jordågor. Jårdeb tjodtjaldattet åddåſiſt, *novum prædium exſtruere.* Jårdeb tjodtjotet, *operam dare agriculturæ*, arbebeta på landtbruk.

JÅRDET, *ſepelire*, begrafva. *vid.* joulet. *It. abſcondere, abdere*, gömma. Ib tiete kuſſa litja jårdem, *neſcio quo abdiderit.*

JÅRGA, *n. ſ. quod vertitur*, det ſom vändes omkring. *Vertigo, rotatio*, omhvirflande.

JÅRGETET, *v. n. revertere*, vända om igen. Jårgeti waſt heibmai, *domum iterum revertit*, han vände om hem igen. Jårgeti autos ſpaiteswuotin, *miranda reverſus eſt celeritate.* Jårget ruobi, *reverte citius*, vänd om fort. Jårgetaſtet, *dim.* litet vända ſig om. Jårgetatjet, *incipere reverti*, begynna at vända om.

JÅRGAT, *idem. Rarius. It. deſinere*, uphöra. Die jårgai abrotet, *pluere deſiit*, det uphörde at regna. *H. qu. dim.*

JÅRGESTET, *v. a. invertere, immutare*, förvända, förändra. Ele jårgeſte mo pakoit, *noli mea invertere verba*, förvänd icke mina ord. Karwoitat jårgeſte mubbe pelai, *inverte veſtimenta tua*, vänd ut och in på dina kläder.

JÅRGETEJE, *qui revertitur*, den ſom vänder om, ſom vänder tilbakas. Jårgetem, *reverſio*, återkomſt.

JÅRGELET, *v. a. convertere*, omvända. Jårgelet tjalmit mubbai, *ora & oculos in aliquem convertere. In eccleſ. uſu recepta ſunt:* Jårgelet etjebs ſuddoſt, *a peccatis abſtinere, reſipiſcere*, omvända ſig ifrån ſina ſynder. Jus epet jårgele etjebte, *niſi converſi fueritis, Matth. 18: 3 &c. ſed perperam. Melius dicitur:* heitet ſuddob, puorebu mjålei pätet, *&c. reſipiſcere, ut illud rite transtulit Reverend. D:s D:r* HÖGSTRÖM, *in eis, quæ Lapponica lingva edidit ſcriptis.* Jårgelet erit, *avertere*, afvända, vända bort. Tjalmit erit jårgelet, *oculos avertere.*

JÅRGELEJE, *convertens, qui convertit*, den ſom omvänder. Jårgelem, *converſio*, omvändning. Almen, naſti, talki jårgelem, *converſio cæli, aſtrorum, tempeſtatum.* Erit jårgelem, *averſio*, afvändande.

JÅRGALASTET, *v. r. convertere ſe, celeriter ſe aliquo vertere*, vända ſig, haſtigt vända ſig om. Jårgalaſti munji, *ſe ad me convertebat*, han vände ſig til mig.

JÅRGALDATTET, *facere ut quis revertatur*, laga ſå at en vänder om. Jårgaldatte ålob, *fac ut grex regrediatur.* Jårgaldatte åloi, *fac ut revertatur ad gregem*, laga at han kommer tilbaka til hjorden. *It.* Jårgaldattet pednikit, *pecunias reſtituere*, återbåra penningarne. Kaunit irkai jårgaldattet, *donum ſive pignus nuptiale ſponſo remittere*, återlemna gåfvorne.

JÅRGALDATTEM, *n. ſ. quando conſilio in-*

ito

ito renuntiamus, återbud. *It. reſtitutio*, återſtållande.

JÅRGELWAS, *converſio*, omvåndelſe.

JÅRGESDATTET, *v. n. poſſe converti*, kunna vändas om. I tat mill jårgesdatte, *hæc mola non eſt verſatilis*, denne qvarnen kan ej vändas omkring.

JÅRGOTET, *vide* jårgelet. Mubbe pelai jårgotet, *in alteram partem verſare*, vånda om på andra ſidan. Paſſemeb jårgotet, *verſare veru*. Jårgotallet, *frequ. huc & illuc verſare*, vånda om på alla ſidor. *It.* Jårgotalli kukkeb, *diu hæſitabat*, han ſtod länge och betånkte ſig.

JÅRK, *commiſſura*, ſkarf. Jårket, *connectere*, ſkarfva. *Boreal. vid.* jåtka.

JÅRRET, *v. n. cadere, labi*, falla. Kåſſå muora jårra, taſa tatt patſa orrot, *in quem arbor cadit, illo ipſo permanet loco*, dit trå faller, der blifver det liggande. Katte abma todn jårrah, *cave ne cadas*, akta dig at du ej faller. *It. circumire, in gyrum circumagi, rotari*, gå omkring. Milla jårra, *mola circumvertitur*, qvarnen går. Algi pira jårret, *circumire cæpit*, han begynte vånda ſig rundt omkring. *Item*, Wuoidnen litja kokte tat ata jårra, *videre licet, quis ſit hujus rei eventus*, man får ſe hvad den ſaken får för en utgång. *It.* Waldè tab pardneb etjet manan, jus ſodn matta to kåten jårret, *hunc tibi filium adopta, ſi tibe rite inſerviat*, tag denne pilten til dit egit barn, om han kan gå dig tilhanda. Jårreſtet, *dimin.* Jårregåtet, *incipere rotari, labi incipere*, begynna at gå omkring, at falla. Jårrelet, *frequ.* Jårreli aktą ſajai, *in uno eodemque loco in gyrum circumferebatur*, han trillade rundt omkring på et och ſamma ſtålle. Jårreli jokkai, *in flumen delapſus eſt*, han föll i ſtrömmen. *Hinc*

JÅRRELASTET, *v. n. dimin. verbi frequ.* jårrelet, litet rulla omkring, falla.

JÅRRELES, *n. a. verſatilis*, ſom kan vändas om. Jårreles milla, *mola verſatilis*. Jårreles njuoktjem, *lingua garrula, it. facunda*, en talande tunga, vältalig tunga.

JÅRRETET & jårrådattet, *v. a. Hiph. facere ut rotetur ſ. circumferatur, proſternere*, göra at gå omkring, kaſta omkull. Jårret millab, *verſa molam*. Jårådatte kårdnit jafon, *fac moli frumenta*. Ale mo jårrete, *noli ad caſum me dare*, flå intet ikull mig. Jårretet jafob, *molere, frumenta mola terere*, mala mjöl. *It. poſſe moli*, kunna malas. Tah kårdneh leh nau njuoſkeſe, jutte åh jårrådatte, *hordeum hocce tam uvidum eſt, ut moli nequeat*. I tat jårrete pira, *verſatile hoc non eſt*. Kalwoit pedniken jårretet, *merces cum pecuniis commutare*, vånda varorne i penningar. Kalle adna ådna tawereb, ſata tab mattet luli puoriſt jårretet, *ſatis habet bonorum, ſi modo rite illa adminiſtrare noris*, han år nog rik, om han allenaſt förſtår at rått förvalta ſin egendom.

JÅRRANJE, *quod circumvertitur, rotans*, det ſom hvälfver omkring.

JÅRREJE, *rotans, cadens*, ſom hvälfver omkring, fallande. Jårreje muoraſt latketallet, *arbore prolapſa necari*. Jårrem, *ſubſt. lapſus*, fall. *Circuitus*, omſvångning. Åiwe jårrem, *vertigo*, ſvindel.

JÅRRETEJE, *circumvertens, dejiciens*, den ſom vånder omkring, ſom ſlår i kull. Jafo jårreteje, *molitor*, mólnare. Jårretem, *ſubſt. volutatio*, omhvålfning.

JÅRRALTAK, *rota*, hjul. Jårraltaki wuojet, *vehiculo rotis inſtructo vehi*, åka med hjul-åkdon.

JÅRRÅK & *Auſtr.* jårroges. Âiwe-jårråk, *vertigine laborans*, hufvud-yr, ſom har ſvindel. Âiwe-jårråk påtſo, *rangifer vertiginoſus. Obſ. ſæpius hæc animalia vertigine corripiuntur, cui malo Lappones aures abſcindendo, quo ſangvinis mittatur copia, mederi conſueverunt.*

JÅSKET, *v. n. fragorem edere*, braka, gny. Jåſkadattet, *Hiph. pulſare, tundere*, bulta, ſtampa. *Rarius occurit.*

JÅSOT, *v. n. frigore rigere, frigore durari*, ſtyfna af köld, fryſa up. Paje anje ratheb jåſot, *exſpecta dum frigore firmetur via*, låt vågen fryſa up förſt. *cfr.* rathe. Jåſoſtet, *dimin.* litet fryſa på. Jåſogåtet, *incipere adſtringi frigore*, begynna at fryſa up. *De nive frigore induranda dicitur.*

JÅSTET, *v. a. tundere*, ſtöta, ſtampa. Jåſtet juolki kum *ſ.* juolki jåſtet, *ſupplodere pedem*, ſtampa med föttren. Salteb jåſtet, *ſal contundere, comminuere. cfr.* niutet. Jågnab jåſtet, *glaciem perforare tundendo*, ſtöta hål på iſen, göra hål med is-bila. Såkeb jåſtet, *tempore vernali perforare betulam quo ſuccus effluat*, tappa vatten af björk-trå om våren. *Obſ. Ob gratum ſaporem Lappones, ſucco betulæ loco aquæ vulgaris utuntur, tempore vernali, tam in potu, quam in cibis imprimis piſcibus coquendis.* Jåſteſtet, *dimin.* litet ſtöta. Jåſtegåtet & jåſtajet, *incipere tundere*, begynna at ſtöta, ſtampa. Jåſtelet, *cito contundere*, i haſt ſtöta ſönder.

JÅTKA & *Boreal.* jårk, *n. ſ. additamentum, junctura*, ſkarf. Ila le tat ånekats, jåtkab ſita, *nimis hoc eſt breve, additamento opus eſt*, detta år för kort, det behöfver ſkarfvas. Pako jåtka, *quod quis aliorum addit confabulationi.* Kuſſne le tan atan jåtka, *ubi eſt hujus rei commiſſura*, hvareſt år ſammanfogningen af detta. *cfr.* ſawe, ſåpka.

JÅTKET, *v. a. addere longitudini, adnectere*, ſkjöta uti, ſkarfva. *It.* håleb jåtket, *adaugere ſermonem.* Inta ånabe almatjeh hålab jåtkeh, *major ſemper inter plures eſt confabulatio*, där ſom många åro ſamlade, blir altid mera at ſåja. Jåtkeſtet, *dimin.* litet ſkarfva uti. Jåtkegåtet, *addere incipere*, begynna at ſkarfva uti.

JÅTTET, *v. n. curſum tendere, migrare, progredi*, fårdas, bo-flytta, gå fram. Kåſſå leh todn jåttemen, *quorſum es demigraturus*, hvart årnar du flytta. Iddiet kalkabe jåttet, *cras ſedem mutabimus*, i morgon ſkola vi boflytta. Juo kus todn leh jåttam? *num jam mutaſti ſedem?* Adtjek taſa jåtten påtin, *non diu huc commigrarunt*, det år ej länge ſedan de flyttade hit. Wadnas jåtta, *ſcapha progreditur*, båten går. Birſo ſtadai jåtta, *ſclopetum ſcopum attingit*, böſſan går rått. Maktes mo pardne jåtta åppet? *quosnam filius meus in diſcendo facit progreſſus? ut profiſcit in diſcendo filius meus?* hvad framſteg gör min ſon at låra? Maktes wuoja jåtta tan jaken? *quo*

pre-

pretio venditur hoc anno butyrum? hvad gåller ſmôret i detta år? Puore arwon tålle jåtteh ſarwa-tuoljeh, *coria ranonum admiſſariorum nunc magno conſtant*, brunel-tenshudar koſta nu anſenligt. I ånkos-almats åtjåſi faron jåtte, *claudus reliquos eundo ſequi non valet*, den ſom år halt hinner ej gå ſå fort ſom de andre. Jåttet kus kalka tat pardne neitai kåſa le irketemen? *an juvenis hic virginem, quam petit, nuptum accipiet?* ſkal denne yngl̃ingen få til åkta den flickan, ſom han friar til? Ib mon tijain jåtte, *vos ſequi non valeo*, jag hinner ej ſôlja med eder. Jåtteſtet, *diminu.* litet flytta, m. m. Jåttegåtet & jåttajet, *incipere migrare &c.*, begynna at flytta, m. m. Jåttelet, *frequ. celeriter procedere &c.* haſtigt framſkrida.

Jåtteje, *migrans, procedens*, den ſom flyttar, ſom framſkrider. Jåteje almats, *homo ſedem mutans, it. mortbundus*, en bo-flyttande menniſka, en dôende menniſka. Jåttem, *ſubſt. migratio, ſedis mutatio*, bo-flyttning. Almen jåttem, *cæli motus*, himmelens lopp. Jåbda jåttem, *æqualitas pretii*, likhet i pris.

Jåttatak, *via, quæ ſunt migrationes*, boflyttnings wåg. *It. tempeſtas vecturæ opportuna, tempore hiemali*, tjenligit och godt åkföre om vintren, lått åkföre. Die le udne jåttatak, *maxima hodie eſt vecturæ facilitas*, det år lått åkföre i dag.

Jåtteles & jåttel, *n. a. qui facile propellitur*, ſom går fram med lått het. Jåtteles wadnas, *ſcapha, quæ remis facile propellitur*, en lått-rodder, båt.

It. Harbmat le tat ålma jåttel wadſet, *maxima hic gaudet celeritate eundi*, denne mannen år mycket ſnabb at gå.

Jåttetet, *v. a. (quaſ. Hipb. verbi jåttet) promovere*, framföra. Jåttete tab tokko, *profer hoc illuc*, för fram detta dit. Weljeb kalkab mon jåttetet warit, *fratrem in alpes emigraturum juvabo*, jag ſkal hjelpa min bror at flytta til fjållen. *It.* Man deuraſen tije jåttetite tuoljit? *quanti venditaſtis pelles?* huru högt i pris bragte i hudarne. Inta ſodn puoriſt jåttet kalwoites, *ſemper ejus merces magno licent pretio*, altid gålla hans varor mycket. Winab, die mon tab jåttetab, *vinum avide bibo*, jag dricker gerna vin.

Jåttos, *n. a. mobilis*, ſom kan röras. *It.* Jåtos le tan jauren båtne, *fundus hujus lacus æquus eſt, ita ſcil. ut ſagenæ piſcatoriæ nullis implicentur obſtaculis*, denne ſjöbotten år flåt, at ej noten faſtnar.

Jåutet, *v. n. poſt longam exſpectationem venire*, ſent omſider komma. Die kus todn tauk jåutah? *nuncne tu demum venis?* kommer du nu åndteligen? I ſodn anje jåuta, elet toſſjo wnorde, *non ille adhuc veniet, nolite fruſtra exſpectare*, han hinner ännu ej komma, vånten icke honom förgåfves. Wuoidnitjibe kåſſe jåuta, *videre licet quando demum venerit.*

Jåuto, *adv. a tergo, procul a tergo, longe retro*, långt bakefter, et ſtycke bakefter. Jåutoi tuoken le ſodn, *procul a tergo eſt*, han år et godt ſtycke bakom.

JÄRD, *n. a. aequalis*, jämn, *vide* jebd, *&c.*

JÄGADET, *obedire, obsequi*, lyda. *vide* jåkatet.

JÄGNA, *n. f. glacies*, is. Jägna jaure, *lacus glacie tectus*, en tilfrusen sjö. Nannos jägna, *glacies durata & alte concreta*, stark is. Neures *f.* höjos jägna, *glacies minus alte concreta*, svag is. Akta ijafats jägni i kalka almats jaloftallet, *super glaciem una solum nocte concretam minus est tutum iter*, man bör ej våga sig ut på en natts is.

JÄGNAS & jägnos, *n. a. conglaciatus, glacie obductus*, med is befrusen, isig. Jägnasit wuojet, *super glaciem vehi*, åka på is.

JÄGNAT, *n. a. ad glaciem pertinens*, som hörer til is. Jägnat pådet, *tempus quo solet glacies gelu concrescere*, isfrysnings-tid. Jägnat talwe, *hiems glacialis*.

JÄGNATES, *n. a. glacie carens*, som är utan is.

JÄGNOT, *v. n. glacie obduci*, isas, bliswa med is öfverdragen. Airoh jägnoh, *rami glacie obducuntur*. Jägnom, *particip. glacie obductus*, isig, med is betäckt.

JÄJE, *Austr. vestigia animalium & ferarum*, spår efter djur.

JÄJET *&c. Austr. errare*, fela. *vide* ejet.

JÄKET, *aquam continere valere. vid.* jeket.

JÄKATET, *obedire, adsentiri*, lyda. *vid.* jekatet.

JÅLA, *n. f. frigus*, köld. Jåla manna åiwai, *caput frigore afficitur*, hufvudet lider af köld.

JÅLAKES, *coli serenitas*, klart väder. Jålakes li udnats ijan, *serenum hac nocte fuit coelum*, det var klart väder i natt. *Obs. Dicitur quando simul frigus est*, säges då det är klart och tillika kalt. *It. adjectivum* jålakes talke, *tempestas serena cum frigore conjuncta*, klart och kalt väder.

JÅLAKASTET, *v. n.* Jålakasti kaska ijan, *media nocte serenum factum est coelum*, det klarnade midnatts-tid. Jus jålakasta die litja tjåskem, *si serenitas fuerit coeli, frigus erit*, om det klarnar, blir det kalt.

JÅLO, *n. f. locus in coelo lucidus, quando dissugere incipiunt nubes, locus coeli non nubilus*, en klar fläck på himmelen, en ljus rand på en mulen himmel. Jålob rappagåta allet, *ab occidentali plaga coelum serenare coepit coelum*, det begynner at lysa up i wäster.

JÅLLA & jälli, *conj. sive*, eller. To jålla mo, *te vel me. cfr.* jalla. Jållapin & jållpin, *quamvis*, fastän. Jållpin påta, *quamvis veniret. cfr. supra* jalapin.

JÅLLO & jålo, *n. f. fissura*, sprieka. Jåloh leh wadnasen, *rimosa hac est cymba*, det är sprickor på båten. Jålo le tane sjållon, *assis hic fissus est*, detta brädet är spruckit. Jålo muor, *lignum rimosum*. Jålo-tjatseb luita, *rimae viam undis praebet*, vatnet rinner in genom sprickan. Jålo-tebme, -tak, -tes, *rimis carens*, som är utan sprickor.

JÅLOK, jålojes & jålotakes, *n. a. rimosus, rimis obnoxius*, sprucken, benägen at spricka. I le puore tuojai jålotakes muor, *lignum rimis obnoxium minus idoneum est, ut inde quidquam fabricetur*.

JÅLEOT, *v. n. rimas agere, rimis fatiscere*, remna, sprieka. Wadnas jållo ja uwei,

uwet, *fatiſcit cymba & inimicum accipit imbrem.* Ådnam jållo pakaſt, *area nimio fatiſcit æſtu*, det ſpricker i marken af hettan. Jållostet, *dimin.* litet ſpricka. Jållogåtet, *incipere fatiſcere*, begynna at ſpricka.

JÅMES, *Auſtr. vide ſuprà* jebmes.

JÅNA, *n. ſ. ſonus, vox*, ljud, röſt. Idtji jåna ſuſte kullo, *non ejus audita eſt vox, ſive, nihil de illo auditum eſt*, det hördes ej af honom.

JÅNATET, *v. a. vocem edere*, låta, gifva ljud ifrån ſig. *Dicitur imprimis de moribundis*, ſåges om döende menniſkor. Jånatatjet, *incipere vocem edere*, begynna at låta.

JÅNOI, *avunculus*, morbroder. *vid.* ednoi.

JÅNJE, jånjok, *grandis*, ſtor. *vid.* jenje.

JÅRATES, jåretet, *vide ſuprà* erades, eretet.

JÅRGA, *adv. parum*, litet, ringa. *cfr.* kirwa. I le jårga, *parum admodum eſt*, det är rått litet, af intet värde. *It.* tate jårgaſt, *quod ſubſequitur, quod deinde excipit*, det ſom följer ſtraxt uppå, det ſom är i ordningen ſtraxt derefter. Wuoſtak le kidda ja tate jårgaſt keſe, *verem ſubſequitur æſtas*, ſommaren följer på våren. *Compoſ.* Ojårg, *adject. parvus*, liten. Aptſa ojårge loh anje mo manah, *puſilli mihi adhuc ſunt liberi*, jag har ännu rått små barn.

JÅRGASATS, *n. a. ſubſequens, natu vel alia re ſe invicem excipiens*, den ſom följer i ordningen på den andre. Mon leb wuoreſumus, ja ſodn le mo jårgaſats, *natu ego maximus ſum, atque ille eſt ordine inſequens*, jag är den äldſte, och han ſtraxt efter mig den yngre. *cfr.* jårgaſt.

JÅRME, jårmalats *&c. vide* jerbme *&c.*

JÅRTO, *n. ſ. abyſſus, profundum*, afgrund, djup. Wuoudnajes jårto, *immenſa profunditas*, hiſkeligit djup. Jårtojes, *adj. profundus*, djup. Jårtojes jaure le Saggat, *Saggatum (Lacus quidam in Lapponia Lulenſi) immenſe profundum eſt.*

JÅSKOTET, *v. a. quærere, interrogare, inquirere*, fråga, underſöka. Jåſkotete puoriſt manan pira, *ſtudioſe de puerulo exquirite, Matth. 2: 8.* Jåſkotaſtet, *dim.* litet efterfråga. Jåſkotatjet, *inquirere incipere*, begynna at utforſka.

JÅSKOTEJE, *quærens, inquirens*, den ſom frågar, utforſkare. Jåſkotem, *quæſtio*, fråga.

JÅSS, *Auſtr. viſitatio, vide* jeſſem.

JÅST, *fermentum*, jäſt. Jåſteſt ſprigka, *tanci fermento*, det jäſer af jäſt.

JÅTTET, *v. a. dicere*, ſåga. Jåtte tjelgeſubut, *dic clarius*, ſåg tydeligare. Maites todn jåttah? *quid dicis?* hvad ſåger du? *Veſtrob.* Det var jåti, *dictum fuit.* Jåtteſtet, *dimin.* litet ſåga. Jåtteſtib akta pakob, *unicum dixi verbum.* Jåtteſtib mai, *dicebam quidem*, jag ſade väl. Jåttegåtet, *dicere incipere*, begynna at ſåga. Mai jåttegåti walla idtji dauk, *dicturus quidem erat ſed reticuit tamen. Compoſ.* Wuoſtejåttet, *contradicere*, emotſåga.

JÅTTEJE, *dicens*, ſom ſåger. Wuoſtejåtteje, *contradicens*, emotſågande. Jåttem, *ſubſt. dictum, effatum*, utſago, yttrande. Erit jåttem, *abdicatio*, afſägelſe.

JÅTTEMAS, *dicendum, dictu*, ſom är at ſåga. I le jåttemas, *non dici poteſt.* Ana kus todn maitek jåttemaſen,

habesne quidquam dicendum, har du något at ſåga.

JÅTTETEK *& Auſtr.* jättetkenna, *n. a. ineffabilis*, outſågelig. Jättetek awo, *gaudium ineffabile*, outſågelig glädje.

JÄTTENES, *gigas*, jätte, reſe. Jättenes-lakats, *giganteus*, ſtor ſom en jätte. *cfr.* Stalo.

JÅWATET, *v. a. lectum ſternere, ſubſternere*, bädda under, lägga under. *Boreal. dicunt* hivwetet. Jåwat tab allaſat, *ſubſterne tibi hoc*, lägg eller bädda under dig detta. *It.* Jåwatet tållob, *menſam mappis ſternere, menſam inſtruere*, duka bordet. Jåwataſtet, *dimin.*

JÅWA, *n. a. ad ſtratum pertinens*, ſom hörer til bädden eller ſängen. Jåwa tuoljeh, *pelles rennuum, quibus Lappones ſternunt ſolum, quo ſedendum vel cubendum erit*, ſkinn, hvarmed Lapparne bädda under ſig, där de ſkola ſitta eller ligga. *Boreal.* hivwa tuolje.

JÅWATAK, *n. ſ. ſtragulum, quidquid lecto inſternitur, pulvinar, pulvinus*, ſängkläder, det man bäddar under ſig med, kudde, dyna. Pieje jåwatakab åiwen wuolai, *ſubjice pulvinar capiti*, lägg kudden under hufvudet.

JÅWATEJE, *ſternens, qui ſtratum ſternit*, den ſom bäddar. Tållo jåwateje, *qui menſam inſtruit*, taffeltäckare.

K

K, *in fine vocis ſape eſt privativum, ſive fuerit nudum, ut e. gr.* Åſtek, *non cautus*, okópt; takkak, *non factus*, ogjord; wuoŕdnek, *non viſus*, oſedd, *&c. ſive per* ke, ka *& Auſtr.* kenna, kotta, *expreſſum fuerit*, e. gr. jåſteteke, *ſolatio deſtitutus*, tröſtlös; algotaka, *principio carens*, utan begynnelſes; jättetkenna, *ineffabilis*, outſäglig; pednikketta, *ſine pecuniis*, utan penningar, *&c. cfr.* ken.

KABBOL, *luſus piſcium praeludium, quando piſces ad illa appropinquant loca, ubi ova erunt deponenda*, föreſpel af fiſkiek, når fiſkarne begynna at komma til det rum, där de ſkola leka. Kabbol quoleh, *piſcem dicto modo praeludunter*, fiſk, ſom på öfvannämnde ſätt ſamlas förut til lek-ſtället.

KABLE, *poſtis ſuperior, vide* gable.

KABMAK, *calceus, calceamentum*, ſkor. Kabjes kabmak, *calceus pede major, laxus*. Paſkes kabmak, *calceus pede minor*. Muddakes kabmak, *calceus ad pedem aptus*, en ſko ſom paſſar åt foten. Kabmakit nuolet, *calceis ſe exuere*. Kabmakats, *dimin.* en liten ſko. Kabmakkatta *ſ.* kabmakketta, *ſine calceis, calceis carens*, ſom ej har ſkor. Mon leh aiwe kabmakkatta, *ſine calceis ſum*. Kabmak-talles, *ſenum, quod calceis ingerere ſolent Lappones, ut pedibus ſuis leniores atque frigus arcere valeant*, ſko-hö, ſom Lapparne bruka. *It. cortex viburni ſ. ſalicis, raſus atque comminutus, calceis eum in finem tempore aſtivo ingeſtus, ne putredinem contrahant*, bark af wide, ſom ſkrapas och ſkäres ſönder och läggas i ſkor om ſommaren, at förvara dem för röta.

KABMAS, *cutis qua teguntur crura animalium*, benlingar.

KABMATET *vel* kamatet, *v. a. calceos induere*, taga ſkor på ſig. Kabmate ruobi,

bi, *indue te citius calceis*, lt. Jus todn i takkah nau kokte mon ſitab, die mon kallkab to kabmatet, *niſi mihi fueris obſequens, magnam exinde exeipies moleſtiam atque ærumnam*, om du ej lyder mig, ſkal jag göra dig mycken förtret. Kalle mon ſo kabmatab, *iſtum non extimeſco, viribus ipſi par ſum*, jag fruktar ej för honom, jag är lika ſtark ſom han. Kabmataſtet & kamataſtet, *dimin. calceos feſtinanter induere*, i haſt taga på ſig ſkor. Kabmataſte ja pâte mo faron, *indue te celeriter calceis & ſequere me*. Kabmatatjet, *incipere calceos induere*, begynna at taga ſkor på ſig.

KABMATEJE, *calceos induens*, den ſom ſkor på ſig. Kabmatum, *particip. paſſ. calceatus, calceis indutus*, ſkodd, den har ſkor på föttren. Juolkeh kabmatum, *pedes calceati*, *Eph. 6: 5.*

KABMATAKKA, *n. a. qui calceos nondum induit*, ſom ej tagit ſkor på ſig.

KABNJE, *n. ſ. umbra, quod ægre conſpici poteſt, ſigillum*, en ſkymt eller ſkugge af någon ting, et litet teckn eller bild af något, ſom näppeligen kan ſynas. Mangen le ko kabnje, *procul a tergo relictus eſt, ut conſpici vix queat*, han är ſå långt efteråt, at knapt tecken af honom ſynes.

KABNJESTET, *v. n. vix conſpicuum eſſe ob longiorem diſtantiam*, knapt ſynas för långt afſtånd ſkull. Mi tatt kabnjeſta tobben mangen? *quid eſt quod retro vix conſpicitur, cujus umbra quaſi tantum videtur?* hvad är det, ſom med möda ſynes där borta, efter oſs. *It. ſignum expenere, quod conſpiciatur*, ſätta ut et tecken eller märke.

KADDE, *n. ſ. ripa, littus*, ſtrand. Kåſſe lijen kårrem kaddai, *cum in ripam egreſſi ſunt*. Kadde qworen, *prope ripam*, nära vid ſtranden. Åh lam kukken kaddeſt, *procul non aberant a littore*. *It.* Mije leime tållâ kadden, *ad focum conſidebamus*, vi ſuto bredevid elden. Pâte tållâ kaddai piktatallet, *accede propius ad ignem ut incaleſcas*, kom närmare til elden och vårm dig. Jaure kadde, *ripa lacus*, ſjöſtrand. Ådno kadde, *ripa fluminis*, å-brådd. *It.* kadde, *quatuor vaccæ rangiferinæ ſ. duo paria vaccarum rangiferinarum, ad palum ſive arborem vinculo conſtricta, ut mulgeantur*, två par ren-vajor, bundne vid et trå, når de ſkola mjölkas. Kalle kaddeh leh tuſne? Kaktſe, *quot paria ſunt tibi vaccarum renonum? ſedecim*, huru många par af ren-kor har du? ſexton par, eller 32 ſtycken. *Obſ. non niſi apud Auſtr. hanc ultimam obtinet ſignificationem.*

KADDANET, *v. n. ad ripam appropinquare*, nalkas närmare til ſtranden. Qweleh kaddaneh, *piſces loca littoribus propiora petunt*, fiſkarne komma närmare til ſtränderna. Kaddanaſtet, *dimin.* komma eller begifva ſig litet närmare åt ſtranden. Kaddanatjet, *incipere ad ripam appropinquare*, begynna at nalkas ſtränderne. Paken qwele kaddanatja, *æſtu littora petere incipiunt piſces*. Kaddanattet, *frequ. idem ac* kaddanet.

KADDETET, *v. a. ad ripam propius admovere*, ſkaffa närmare til lands. Kaddetete wadnaſeb jaure qwouteleſt, *e medio lacu admovete cymbam propius*

ad ripam. Kaddetaſtet, *dimin.* ſkaffa litet bättre til ſtranden.

KADDEBUKT, *adv. propius ripam*, närmare til ſtranden. Kaddebukt pårjeſte, *naviga propius ripam.*

KADDET, *ſuſpicari, accuſare*, miſstänka, beſkylla. Almatjeh naute kaddeh, *ſic homines ſuſpicantur*, ſå inbillar folket ſig. Ele munji tab måddob kadde, *ne me hujus accuſes criminis*, beſkyll intet mig för detta brott. Kadde allaſat, *culpam in temet ipſum conferas*, ſkyll dig ſjelf. Kaddeſtet, *dimin.* litet miſstänka. Kaddegåtet & kaddajet, *ſuſpicari incipere, accuſare incipere*, begynna at miſstänka, at beſkylla. Ib le mattam tunji tabb ſuolawuotab kaddet, talle die kaddegåtab, *furti iſtius reum te ſuſpicatus non ſum, nunc autem incipio ſuſpicari. Paſſiv.* kaddetuet, *in ſuſpicionem cadere*, miſstänkas. *Compoſ.* pajeh-kaddet, *convincere*, öfvertyga. *Eccleſiaſticum.*

KADDEJE, *ſuſpicans*, ſom miſstänker, förmenar, Kaddem, *ſuſpicio, opinio*, miſstanka, mening. Koros kaddemeſt, *caca ſuſpicione*, blott af miſstanka. *It. inſimulatio*, beſkyllning. Kåſſes kalkab mon ſijen kaddemiſt piåſet? *quando me inſimulare ceſſabunt?* når ſkal jag blifva fri från deras beſkyllningar? *cfr.* kaddates.

KADDALES, *n. a. ſuſpicioſus*, miſstänkſam. Pino le kaddales almatjin wieſot, *hominis ſuſpicioſi moleſtiſſima eſt converſatio.*

KADDATES, *n. ſ. ſuſpicio, accuſatio*, miſstanka, beſkyllning. Idtje kaddateſeb (*rectius* wikkeb) adne, *culpa vacabat, Act. 23: 29.* Kaddateſi tſagge, *ex meris ſuſpicionibus.*

KADDO, *n. ſ. idem.* To kaddo le tatt, *tua illa tantum ſuſpicio eſt*, det år allenaſt din inbillning. Kaddob tjaſket, *in ſuſpicionem adduci*, fatta miſstankar.

KADDEDATTET, *poſſe accuſari, poſſe in ſuſpicionem incidere*, kunna miſstänkas.

KADDATALLET, *v. n. in ſuſpicionem incidere, ſuſpectum fieri*, blifva miſstänkt. Taiſte kaddatallab måddoiſt maite ib le takkam, *accuſor de criminibus quæ non commiſi.*

KADDATALLEJE, *ſuſpicatus, accuſator*, ſom miſstänker, beſkyller.

KADKET & kadkatjet, *v. n. paululum aut minutatim ningere ſive pluere*, ſnöga eller regna ſmått. *cfr.* dåinget, abrotaſtet. Muotta kadkatja, *ningit minutatim*, det ſmå-ſnögar. Kadkeſtet, *dimin. idem.*

KADMEKEN, *(quaſi ablativus caſus nominis ſubſt.* kadmek, *quod in nominat. nunquam occurrit) qui pinguitudine gaudet aliquanta, aliquatenus pingvis*, något fet. Kadmeken le tat ſmala, *hæc ovis aliquanto eſt pingvis*, detta fåret år någorlunda fett. Kadmekiſne, *Auſtr. idem.* Kadmekiſne le, *pingvis eſt pauxillum. De anim. eſcul.*

KADMOTET, *v. n. Auſtr. pingveſcere*, blifva fet. *cfr.* puoitot.

KADNA, kadnes, *ita appellatur latum illud & infimum os dorſi avium*, det nederſta och ſtora benet i ryggen på foglarne, vaggebenet. *It. in quadruped. os ſacrum*, det nederſta benet af ryggen hos fyrfotade djur.

KADNJEL, *n. ſ. lacrima*, tårar. Tjålges ko kadniel, *ut lacrima tam putum.*

Kad-

Kadnjelit kålketet, *lacrimas effundere.* Kadnjelit peſtet, *lacrimis temperare non poſſe,* ej kunna hålla ſig ifrån tårar.

KADNJARDATTET & kanjaldet, *v. a. quando oculi lacrimis diffluunt, lacrimari,* ögonen vatnas, tårar rinna. Algi kanjaldet, *lacrimæ illi cadere cœperunt,* tårarne begynte rinna för honom. Kadnjaldaſtet, *dimin.* Kadnjaldatjet & kanjaldatjet, *incipere rigari.* Kadnjaldatjin ſuſte tjalmeh, *oculi ejus lacrimis-riguri cœperunt,* hans ögon begynte vatnas af tårar.

KADNO, *cantharus,* kanna. Silba kadno, *cantharus argenteus.* Tiewa kadno, *cantharus plenus,* en full kanna. Kadnots, *dimin.*

KADS, kadſah, *unguis, ungula,* klo, klöf. Påtſoi kadſah, *ungulæ renonum.* Bire kadſah, *ungues urſini. It. manus,* händer. Adnele kadſaitat, *abſtine manus tuas,* håll dina händer derifrån.

KADSET, *v. a. ſorbere, cochleari ſorbere,* ſupa med ſked. Juptſeb kadſet, *ſorbere pulmentum.* Wuorakjis monnit kadſa, *ova ſorbet cornix.* Kadſeſtet, *dimin. ſorbillare,* ſupa ſmått. *It. cito abſorbere,* ſupa up haſtigt. Kidda talke muotekeb kadſeſta, *tempeſtas vernalis nivem celeriter abſorbet,* vår-vådret tager haſtigt bort ſnön. Kadſegåtet, *incipere ſorbere,* begynna at ſupa. Kadſajet, *idem.* Ko li kadſegåtemen, *cum eſſet ſorpturus, cum ſorberet.*

KADSEJE, *ſorbens,* den ſom ſuper. Kadſem & kadſeſtem, *ſubſt. ſorbitio,* ſupande. Kadſeſtem nare, *quantum ſorberi poteſt.*

KADSETET, *v. a. facere ut ſorbeat,* låta någon ſupa. Kadſete manab melkeſt, *fac ut lac ſorbeat infans,* låt barnet ſupa mjölk.

KADSASTALLET, *v. a. intenſ. vehementer ſorbere, abſorbere,* ſupa mycket. Nelke tjåiwe ſita kadſaſtallet, *homo eſuriens ſorbendi avidus eſt.*

KADSETATTET, *v. n. poſſe ſorberi, ſorbile eſſe,* kunna ſupas. Pakes le tat juptſa, i kadſetatte, *nimis hoc pulmentum calidum eſt, ita ut ſorbile non ſit.*

KADSASTATTET, *idem. It. ſorbendum præbere,* gifva at ſupa. *cfr.* kadſetet.

KADSASTAK, *n. ſ. ſorbitio, quantum una ſorbetur vice,* ſupande. I le tane karen åneb ko kadſaſtak wall, *in hoc vaſe non niſi unus eſt hauſtus,* i detta kårilet är ej mera, än ſå mycket man ſuper på en gång.

KADSOS, *n. ſ. ſorbitium, quod ſorbetur,* ſåppa, ſupanmat. Wuores almats le awon kadſoſit, *ſorbitia appetunt ætate provecti.*

KADSEK, *inſtrumentum ferreum, quo cochlearia lignea & alia vaſa excavantur,* hålkjärn, ſkedjärn.

KADSEPIA, *nomen avicula,* enteta, gettyppa.

KADWA, *membrum genitale muliebre, imprimis uterus. It. Clitoris. Hinc*

KADWAK & kadwes, *n. a. laſcivus,* otuktig. Kadwes-wuot, *ſubſt. laſcivia,* kåttja.

KAGGA, *doliolum,* kagge. Melke kagga, *doliolum lacte repletum. Dimin.* kaggats.

KAGGE, *famulus, famula,* dräng eller piga, tjenſtehjon. Kaggit palket, *mercede conducere famulos,* lega tjenſtefolk.

KAGGOT & kaggohet, *v. n. ſervire, famulum agere,* tjena, vara i tjenſt. Håjos almatji mana werteh kaggohet,

pau-

pauperorum liberos ad famulatum cogit egeſtas. Kaggoſtet, *dimin.* litet tjena. Jake peleb todn kalka mo kaggoſtet, *in famulatu apud me eris per dimidium tantum anni.* Kaggogåtet, *incipere famulari*, begynna at tjena. Mana paleſt le ſodn kaggogåtam, *a puero cepit famulari.* Kaggoje, *particip. famulans, ſerviens*, tjenande, ſom är i tjenſt.

KAHTJET, *v. n. feſtinare*, ſkynda ſig. Kahtjet kalkab Wuonai mannet, *iter in Norvegiam feſtinanter parabo.* Kahtje heibmai, *feſtina domum, ſcil. reverti*, ſkynda dig hem. Kahtjob wiåket, *certemus currendo, curremus certatim*, låt oſs löpa i kapp. Kahtjeſtet, *dimin.* något litet ſkynda ſig. Kahtjegåtet, *incipere feſtinare*, begynna at ſkynda ſig.

KAHTJETET, *v. a. celerare, accelerare*, ſkynda med. Pargob kahtjetet, *accelerare opus*, ſkynda med arbetet. Laidob kahtjetet, *viam celerare, accelerare iter.*

KAHTJEN, *adv. certatim, cum contentione ſeu quodam certamine*, kåmpevis, i kapp. Kahtjen pargoi wiåket, *certatim ad opus currere.* Kahtjen herkin wuojet, *certatim vehi renone*, kôra med ren i kapp. *It. feſtinanter*, ſkyndſamt. Päti kahtjen, *feſtinanter venit*, han kom med ſkyndſamhet.

KAHTJEJE, *feſtinans*, den ſom ſkyndar ſig. Kahtjem, *ſubſt. feſtinatio*, ſkyndſamhet.

KAHTJETEJE, *accelerans*, den ſom haſtar med något. Kahtjetem, *ſubſt. properantia.*

KAHTJESIKT, *adv. properanter*, ſkyndſamt.

KAHTTJE, *pix ſive oleum ſpiſſum e betulæ cortice arte confectum*, beck af björknåfver. *Veſtrob.* qwåd.

KAHTTJELPELE, *pinus abiet radix una cum infima parte trunci, pice abundans*, en tjär-rot.

KAJANES, *n. ſ. clamor, ſonus, echo*, rop, ljud, genljud. Aiwe Ångelen kajanaſin, *voce Archangeli.*

KAID, *n. ſ. brevia*, grund. Sadde kaid, *vadum arenoſum*, ſandbank.

KAIDES, *n. ſ. radius*, ſtråle, ſol-ſtråle. *vide* labtje.

KAIDESTET, *v. n. radiare, radios emittere*, kaſta ſtrålar ifrån ſig.

KAJET, *v. n. vociferari*, ropa, ſkrika. Manah kajeh, *infantes clamitant, ſtrepunt.*

KAJEM, *n. ſ. clamor, vociferatus*, rop, ſkri.

KAJATET, *v. n. fiſſum eſſe*, vara ſprucken. Tat färwe muora le kajatum, *fiſſum eſt hoc lignum abiegnum aridum.*

KAJES, kajeswuot, kniffes. *vid.* kaiwes.

KAIGALET & kaigotet, *v. a. exprobrare, probra objicere*, förebrå, förekaſta. Elete måddobs ſunji kaigale, *nolite delictum ei exprobrare ſuum*, förebrån honom icke hans brott. Abma todn wele kalkah tab ådtjot munji kaigalet, *ne tibi anſa detur iſtud mihi ulterius exprobrandi*, at du ej må få anledning, at vidare förebrå mig det. Kaigali ſiji ſijen wadne-jakkob, *incredulitatem eis exprobrabat, Marc. 16: 14.* Inta munji tabb kaigota, *ſemper mihi de illa re exprobrat.*

KAIGALWAS, kaigalem & kaigotem, *n. ſ. exprobratio*, förebråelſe, förevitelſe.

KAIGOTAKES, *n. a. exprobratione dignus*, vård. förebråelſe, förvitelig. Kaigo-

takes

takes pargo, *factum exprobratione dignum.*

KAIGOTEJE, *exprobrator*, fôre-itare, ſom fôrebrår en annan.

KAIGETET, *v. n. ſonum edere, crepare*, ljuda, kny. Idtji kullu kaigetet, *ne vel minimum vocis de illo auditum eſt*, han hôrdes ej knyſta, det hôrdes ej något ljud af honom.

KAIK, *conj. copulat. quoque, etiam*, ockſå. Tabb kaik takkai, *etiam id fecit*, han gjorde ockſå det. Todn ja mon kaik, *tu & ego quoque*, du och åtven jag.

KAIK & kaika, *n. a. omnis*, all, alla. Kaike almatjeh, *omnes homines*, alla menniſkor. Kaikat ſlajeſt, *ex omni genere*, af alla ſlag. Kaiken *ſ.* kaika puoremus, *omnium optimus*, den båſte af alla. Akta kaik, *perinde*, lika myoket. Akta kaik le munji, *perinde mihi eſt*, det år mig lika mycket. Kaiken mon tabb mattab takket, *quod illud facere poſſim nullum eſt dubium*, aldeles kan jag gôra det. Kaiken mon tuina nakkahab, *te certe prævaleo*, nog rår jag åndteligen med dig, *ubi* kaiken *adverbialiter accipitur. Compoſ.* Kaik-wekſes, *omnipotens*, alsmågtig. Kaika-tieteje, *omniſcius*, allvetande. Kaik-tun *ſive* -tiwn, *omnes & ſinguli, cuncti*, alleſamman. Kaikalakaſats, *omnigenus*, af allehanda ſlag. Kaikalakaſats måddoi diet, *omnis generis delictorum ergo*, fôr allehanda brott, *Matth. 19: 3.*

KAIKASATS, *n. a. communis*, allmånn. Kaikaſats kyrko, *eccleſia communis.*

KAIKES, *n. a. & adv. ſolus, unicus*, den enda, endaſte. Die le kaikes mana mo tat, *hic meus unicus eſt infans.* Kaikes olykko, *unicum infortunium. It. adv. nihil præterea*, altſammans, intet vidare. Akta jårba Dalab â tjoi, ja die kaikes, *unum accepit Imperialem & præterea nihil*, han fick en Riksdaler och ingen ting vidare.

KAIKIMAS, *n. a. omnigenus*, af alt ſlag. *Auſtral.*

KAIKETET, kaikotet & kaikot, *v. a. rumpere, dilacerare*, ſlita ſônder. Kaikoh tabb ulkos, *exſculpe illum, Matth. 5: 29.* Ile kaiko piktaſit, *noli veſtes dilacerare.* Sodn le kaikom tjadneſit, *vincula disrupit, Luc. 8: 29.* Katte abma kaikete werbmit, *ne retia dilaceres cave*, akta dig at du ej rifver ſônder nåten. Gårdeb kaikotet, *ſepimentum demoliri.* Kåteb kaikotet, *tugurium ſive tentorium Lapponum demoliri, ſcil. ut in alium transferatur locum.* Kaiketaſtet, *dimin. &* kaikoſtet, litet lôsrifva, m. m. Kaiketatjet & kaikogåtet, *incipere dilacerare*, begynna at rifva ſônder. Kaiketattet, *facere ut disrumpatur*, låta rifva ſônder. *Item, poſſe disrumpi*, kunna rifvas. I tat ſtrud kaiketatte, *pannus his disrumpi non poteſt.*

KAIKOTATTET, *v. a. idem ac* kaiketattet. Kaikotatte tab heimab, *fac ut domus hæc evertatur*, låt rifva ner detta huſet.

KAIKANET, *ſcindi, disrumpi*, rifvas ſônder. Sijen werbme idtji kaikan, *rete illorum non ſcindebatur, Joh. 21: 11.* Karwoh kaikaneh, *veſtes ſcinduntur.* Kaikanaſtet, *dimin.* litet gå ſônder. Kapte le kaikanaſtam muſte, *tunica mea ſciſſa eſt paululum. It. celeriter dis-*

rumpi, haſtigt gå ſönder. Kaikanaſteh pârjeſeh karra piâggen, *facile vel cito vela rumpuntur urgente tempeſtate.* Kaikanatjet, *disrumpi incipere*, begynna at rifvas ſönder. Kaikanaddet, *frequ. idem ac* kaikanet.

KAIKELET, *v. a. Auſtr. idem ac* kaiketet.

KAIKASET, *v. n. Auſtr. vide* kaikanet.

KAIKO, *imperſ.* Tjâiwe muſte kaiko, *torminibus afficior*, jag plågas af bukref.

KAIKOT, tjâiwe kaikot, *tormina ventris*, bukref. Kaikotak, tjâiwe kaikotak & *Auſtr.* kaikold & kaikotes, *idem.*

KAIKOTEM, *n. ſ. laceratio*, ſönderſlitande.

KAIMAN, *cui idem eſt nomen*, ſom har ſamma namn, namne. *Uſitatius* nabdne.

KAIMAR, *n. ſ. confuſio, perturbatio*, oordning.

KAIMARET, *v. n. perturbari, confundi*, komma i oordning, förbryllas. Kaimarien taſa, ja idtjin tiete maite kalkin takket, *perturbati ſunt, neque quid facerent norunt.*

KAIMARDATTET, *v. a. confundere, perturbare*, förbrylla, förvilla. *confer* hemſet.

KAIMARDATJET, *incipere confundi*, begynna at komma i oordning.

KAINO, *n. ſ. reſtis, funis, imprimis qui ex viminibus & tenellis arborum radicibus contorquetur*, rep, baſtrep. Kainots, *dim.* et litet rep, *funiculus.* Kainoladdet, *funi conſtringere*, binda med rep. *Rarius.*

KAINOLATS, kainahaljo, *ita Lappones Svecos & Norvegos appellant*, ſå kalla Lapparne en Svenſk ell. Norrſk man. Kainahalja, *fœmina Svecica aut Norvegica*, et Svenſkt eller Norrſkt qvinfolk. *Quidam nomen hoc a* kaino *funi derivari putant, ut ſignificaret reſti dignum, furca promeritum. Probabilius tamen videtur a Fennica ortum eſſe voce* Cainho, *Helſingus ſive Svecus, unde* Cainho Cylâ, *vicus quidam ad Tornam urbem*, Helſing-byn. *It.* Kainolats, *ruſticus*, bonde.

KAJOK, *n. a. mentis impos, veſanus*, tokig.

KAJOT, *v. a. opem ferre, opitulari*, hjelpa, frålſa. Kajo weljebt, *opitulare fratri tuo*, hjelp din broder. Kajo mo håggab, *exime periculo vitam meam*, fråls mit lif. Kajo almatjeb tâllâſt, *eripe hominem ex igne.* Kajotet, *frequ. idem.* Kajogâtet & kajotatjet, *incipere liberare ſ. opitulari*, begynna at frålſa. Ko kajogâti, *cum inciperet liberare.*

KAJOTATTET, *v. n. poſſe ſervari*, kunna hjelpas. Idtji kajotatte tâllâſt, *ab igne eripi non potuit*, han kunde ej hjelpas ur elden.

KAJOLET & kajelet, *frequ. gnaviter opem ferre*, fliteligen hjelpa. Mâdde pali leh todn mo kajelam, *multoties mihi opitulatus es.* Kajelaſtet, kajotaſtet, *dimin. idem.*

KAJOSET, *v. n. ſoſpitari, ſervari*, bliſva råddad. Kajoſab jus tate olykkoſt piâſab, *incolumis ero, ſi hoc malum devito*, jag år hulpen, om jag undgår denna olyckan.

KAJOTAK, *n. ſ. laxamentum, relaxatio*, lindring. *Sæpiſſime de illis, qui crapula ex nimia potatione laborantes, opus habent aliqua recreatione.*

KAJOTEJE, *qui opitulatur, adjutor*, hjelpare. *It.* Sodn lei tan palen kajotejen qwokte târoji kaſken, *ille duorum*

rum ſecum invicem pugnantium iram iſta vice placabat, han ſkilgde åt den gången 2:ne, ſom ſlogos ſins emellan.

KAIP, *pileus*, hatt. Kaipeh âiwai tſegget, *caput pileo tegere.*

KAIPE, *mentum*, haka. Kukkes kaipe, *mentum longius*, lång haka.

KAIPET, *v. a. exigere*, fordra. *vid.* rauket.

KAIPOG, *urbs*, ſtad. *Uſitatius* ſtada.

KAIRA, *quod veſti adſuitur, pannulus*, ſkarf i en klådning. Kaptai kairab piejet, *tunicæ pannum adſuere.*

KAIRAS & kairawes, *n. a. verſicolor, variis diſtinctus coloribus*, brokig, ſom har många lårgor.

KAISSE, *mons altior, plerumque nive tectus, alpis*, hôgt berg, fjåll. Kaiſats, *dimin.* et mindre fjållberg.

KAITA, kaita muor, *lignum igni alendo inutile*, et trå ſom ej gerna brinner, otjenlig brånnved.

KAITET, *v. n. abire, diſcedere*, gå bort, fara ſin kos. Kait erit, *abi*, gå din våg. Die kaitob, *abeamus*, låt oſs gå bort. Kait & kaita, *imperat. apage*, packa dig bort.

KAITETET, *v. a. abire facere, removere*, ſkaffa bort, kôra bort. Kaitet tab taſte, *aufer iſtud hinc.* Kaitet tab ſkålmeb taſte, *remove hinc nebulonem hunce.* Kaitetet pårkelit, *dæmones ejicere, Matth. 10: 8.*

KAITETEM, *n. ſ. remotio*, bortſkaffning.

KAITATATTET, *facere ut removeatur, poſſe removeri*, låta ſkaffa bort, kunna bortdrifvas. Idtjih kaitatatte tabb tuſte? *quidni iſtud a te removiſti?*

KAITO, *lucius*, gådda. *vide ſupra* hauk.

KAITSET, *flectere, declinare. vid.* kaiwet.

KAITSOLET, *exprobrare*, fôrebrå. *cfr.* kaigalet.

KAIWES, *n. a. ſtultus, ſtolidus*, tokig, dåraktig. Kaiwes le ſodn, *ſtultus eſt.* Kaiweſen le ſodn ſjaddam, *factus eſt amens.* Ko kaiwes mana, *ut infans recens natus tam imbecilli ingenio.* Kaiwes-wuot, *ſubſt. ſtultitia, dementia*, galenſkap. To le tat kaiweswuot, *tua hæc eſt inſania.*

KAIWESTET, *v. n. inſanire, ineptire*, tokas, galnas. Ele kaiweſt, *noli ineptire*, tokas intet. Kaiwaſtallet, *intenſ. id.*

KAIWET & *interd.* kaiwot, *v. n. deflectere, declinare*, afvika. Kaiwe kåinoſt tokko, *deflecte iſtuc de via.* Kaiwegåtet, *incipere deflectere, curvum fieri, incurveſcere*, begynna at afvika, begynna at blifva krokig. Kåino kaiwegåta, *via fit flexuoſa*, vågen begynner blifva krokig. *Dicitur etiam de delirantibus.* Die witt kaiwegåti, *rurſus cæpit inſanire.*

KAIWOTAKES, *n. a. curvus, flexuoſus*, krokig. Kaiwotakes keino, *iter flexuoſum.*

KAKKER, *ſtercus renonum vel ovium &c.* ren- eller får-tråck, m. m. Njommel kakker, *ſtercus leporis*, har-lort. Kakkertet, *verb. cacare*, tråcka.

KAKKA, *pupilla*, ôgnaſten. Helles ko kakka, *tenerrimi ſenſus ut pupilla*, ômtålig ſom ôgonſten. Katte mo nau ko tjalmen kakkab, *conſerva me ut pupillam oculi.*

KAKKAS, *balbus, lingva hæſitans*, ſtamm.

KAKKASET, *v. n. lingva hæſitare*, ſtamma. Kakkaſa hålemeſne, *in loquendo hæſitat*, han ſtammar i talet. Kakkaldet, *Auſtr. idem.* Kakkaſtet, *dimin.* litet ſtamma.

KAKKALUSTET, *v. n. obmuteſcere, dicenda*

oblivisci, tvårtyſtna, komma ifrån det man vil ſåja. Kakkalusti hålemeſne, *dicenda oblitus eſt. Auſtr.*

KAKKO, *placenta*, kaka. Kakkob takket, *placentam coquere*, baka kaka.

KAKSEM, *propr. branchiæ piſcium*, fiſkgel, gan. *It.* wai mon to kakſemeſt ådtjot lulib, *utinam te de collo tenerem*, ack! om jag hölle dig i halſen.

KAKSJET, *v. a. reminiſci, animadvertere*, komma ihog, blifva varſe. Idtjib kakſje tabb, *oblitus ſum iſtud*, jag kom ej ihog det. *cfr.* fuomatſet.

KAKSJEK, *n. a. inopinatus*, oförtånkt.

KAKTSE, *nom. num. octo*, åtta. Kaktſe pale, *octies*, åtta gånger. Kaktſe låkke naln, *octodecim*, aderton. Kaktſe-låkke, *octoginta*, åttatijo. Kaktſe-låkke japit wieſoi, *vixit octoginta annos*. Kaktſe-låkkad, *octogeſimus*, den åttatijonde. Mon leb kaktſe-låkkad japeſne, *annum ago octogeſimum*. Kaktſe-kerdak, *octuplus*, åttadubbel. Kaktſe-kerdak kaino, *reſtis octupla*.

KAKTSAD, *n. num. ord. octavus*, den åttonde. Kaktſad pale, *octavum, octava vice*, åttonde gången. Kaktſad peiwe, *dies octavus*, den åttonde dagen. *It.* Kaktſad peiwe & kaktſad, *novi unius dies, dies primus calendarum Januarii*, nyårs-dag. Kaktfad låkke, *decas octava*, det åttonde tijotalet. *It. octogenus*, hvar ottatijonde. Kaktſe kaktſad låkkai, *octo & ſeptuaginta*, åtta på det åttonde tijo-talet, eller ſjutijo åtta.

KAKTSATES, *octava pars*, åttonde delen. Juokab tunji kaktſateſeb, *octavam tibi tribuo partem*. Kaktſateſeb ſodn arben ådtjoi, *factus eſt hæres ex octava parte*, han fick ärfva en åttondedel.

KALAT, *v. n. dicitur quando membrana oculi obducuntur*. Tjalme le kalam, *membranula obductus eſt oculus*, det har blifvit en hinna på ögat. Kalam tjalme, *oculus dicto morbo affectus*.

KALATS, kalatjeh, *conjuges*, åkta makar. Kalats qweime, *conjux, maritus, uxor*, åkta make. Kalats-wuot, *matrimonium*, äktenſkap.

KALBE, *vitulus bubulus*, ko-kalf. *Rangiferinus vitulus appellatur* mieſe, *qu. vid.*

KALDET, *caſtrare*, ſnöpa. Kaldak, *caſtratus, vide ſupra* galdet, galdak.

KALDNET, *rigere frigore*, ſtelna, *vide* kalnet.

KALESMADDEK, *œſophagi pars bulboſa, pomum Adami, gulæ pars ſuperior exuberans*, ſtrup-hufvud, början af matſtrupen.

KALET, *v. n. aquam ingredi, vado fluvium vel lacum &c. tranſire*, gå i vatnet, vada. Tat jokka le ila tjägnel i le puore ſo kalet, *ninnis hic fluvius eſt profundus & difficilis tranſitu*. Jokkait kalet, *fluvios eundo transgredi, pedibus tranſire*. Muotekeb kalet, *altas ingredi nives, per nivem transgredi*, vada i ſnön. *It.* To puore le juo tab kalam, *tua bene facta hoc dictum promeruere*, dina välgerningar hafva det långefedan förtjent. Kaleſtet, *dimin.* Kalegåtet & kalajet, *incipere tranſire, &c.* begynna at gå igenom eller öfver. Ko kalegåti jokkab, *cum fluvium vado tranſire inciperet*, når han begynte vada öfver ſtrömen.

KALEM, kala & kalaw, *locus ad flumen pedibus transgrediendum idoneus, vadum*,

dum, vadſtälle, dår man kan vada öfver elfver eller ſjöar.

KALETATTET, *v. n. poſſe vado tranſiri*, kunna vadas öfver. I tat jokka kaletatte, *nusquam in hoc fluvio eſt vado tranſitus*, denne floden kan ej vadas öfver. Kaletatta tat ådno muttemin ſajin, *amnem hunc nonnullis locis vado tranſire poſſumus.*

KALETET, *v. a. facere ut quis tranſeat vado, ducem ſe præbere vado tranſeuntibus*, komma en at vada, anföra eller ledſaga de ſom vada öfver. Taggo ſodn mijeb kaleti jokkab, *hoc loco nos fluvium vado tranſire fecit*, han lät oſs vada öfver elfven på detta ſtället. *It.* Werbmit kaletet, *retia vado eundo piſcibus ponere*, vada och ſätta ut nät.

KALFO, *ita appellatur iſtud arborum vitium, cum aqua ſtagnata atque in fibris retenta nigreſcunt & corrumpuntur*, vattutjåll i trån, vattufull och ſvart ved. *Auſtr.*

KALGET, *v. a. extricare, expedire, ſolvere*, utreda, göra lös. Låddeb kiåleſt kalget, *avem laqueo explicare*, taga fogelen utur ſnaran. Qweleb werbmiſt kalget, *piſcem retibus explicare*, lösa fisken af nåten. Arjeb kalget, *deſiderio ſive voluntati alicujus ſatisfacere. cfr.* arje. *It. extendere, porrigere*, utſträcka. Kåteb kalget, *manum extendere*, räcka ut handen. Kalge fuormebt, *porrige digitum tuum.* Kalgegåtet, *incipere extricare*, begynna at utreda. Ko lijeb kalgegåtemen tabb mi ſnårranam li, *cum explicaturus eſſem id quod irretitum fuit.*

KALGETATTET, *v. n. poſſe explicari*, kunna utveklas. Naute le tat ſnårranam jutte i kalgetatte, *ita hoc irretitum eſt, ut entricari non poſſit.*

KALGO, *uxor, marita*, huſtru. *Minori cum obſervantia hoc nomine uxores ſuas appellant.* Kulla kalgo, *audi uxor*, hör kåring.

KALJES & kaljok, *n. a. amplus, latus*, vid. Kaljes kabmak, *calceus laxus*, en vid ſko. Kaljes nialme, *os magnum. Oppoſ.* kartjes. *Compar.* kaljeb, *latior, amplior*, vidare. *Superl.* kaljemus, *latiſſimus*, den vidaſte.

KALJANET, *v. n. dilatari*, utvidgas, blifva vidare. Raike kaljana, *foramen dilatatur.* Waimo kalka kaljanet, *cor dilatabitur, Eſai 60: 5.* Kaljanaſtet, *dimin.* blifva litet vidare. Juo kaljanaſti kabmak, *jam pauliſper laxior factus eſt calceus.* Kaljanatjet, *incipere dilatari*, begynna at utvidgas.

KALJETET, *v. a. dilatare, latiorem reddere*, utvidga, göra vidare. Kaljete wele, *dilata amplius.* Kaljet kabmakab, *fac ut calceamentum laxius fiat.* Kaljetaſtet, *dimin.* göra litet vidare. Kaljetaſte anje wele, *dilata paululum adhuc.* Kaljetatjet, *incipere reddere latiorem*, begynna at utvidga.

KALJO, kaljot & kaljeswuot, *n. ſ. amplitudo, latitudo*, vidd, rymlighet. Puorak le tat ſtåpo kaljotinas, *laxitate ſua hæc præſtat domus.* Ila ſtuora kaljeswuot peiſta kabmakeb, *nimia calceamenti laxitas minus apta eſt.*

KALK, *calx*, kalk. *It. calix, poculum*, bägare, kalk. Waldi kalkeb, *ſumſit calicem*, han tog kalken.

KALKAB, *pr. perſ. præſ. ind. v. auxil. futuri*, jåg ſkal. Mon kalkab etſet,

amabo, jag ſkal ålſka. Kalkab etſet, *idem.* Mon kalkab påtet, *ſ.* kalkab påtet, *veniam*, jag ſkal komma, *flectitur autem h. m.* Mon kalkab, todn kalkah, ſodn kalka. *Plur.* Mije kalkebe, tije kalkebet, ſije kalkeh. *Dualis:* mâi kalken, vi två ſkole. Tâi kalkebeten, j två ſkolen. Sâi kalkeba, de två ſkola. *Imperf.* Mon kalkib, todn kalkih, ſodn kalki *vel* kalkai. *Plur.* Mije kalkime, tije kalkite *ſ.* kalkaite, ſije kalkin. *Dualis:* mâi kalkime *ſ.* kalkaime, tâi kalkiten *ſ.* kalkaiten, ſâi kalkika. Sâi kalkika wuolget keinobs, *abituri illi duo erant*, de två ſkulle gå eller fara ſin vâg.

KALKELET, *v. n. expediri, abſolvere*, blifva fårdig med något. Juo kus todn tall kalkelih pargoſtat? *num jam opus tuum abſolviſti?* har du nu fullåndat dit arbete? Kâſſe mon kalkelab taſte mab mon leb algam, *quando quod exorſus ſum perfeci. cfr.* kalketet.

KALKELEJE, *perficiens*, den ſom fullbordar, ſom blifver ledig ifrån. Kalkelem, *ſubſt. abſolutio, peractio*, fullåndande.

KALKET, *v. a. mutuari*, taga til låns. Mon kalkib ſuſte wadnaſeb, *cymbam ab illo mutuatus ſum.* Kalket muttemiſt pednikit ja makſet mubbe ſajai, *nominum verſuram facere*, taga til låns på det ena ſtållet för at betala på et annat. Kalka muſte akſjoß, *ſecurim a me mutuare.* Kalkeſtet, *dimin.*

KALKETUM, *mutuatus, mutuo ſumtus*, lånt. *contr.* kalkum. Kalketum herke le tat, *mutuo hic reno ſumtus eſt.*

KALKETET, *abſolvere, expediri*, blifva ledig ifrån. Juo kus todn kalketih? *num te expediviſti?* år du nu ledig? Die mon kalketib taſte, *hinc me expedivi*, nu år jag ledig hårifrån. Sodn kalketi hugſoſtes, *cura ſe expedivit*, han gjorde ſig ledig ifrån ſit bekymmer. Kalketaſtet, *dimin.* blifva litet ledig. Kalketatjet, *incipere expediri*, begynna at blifva ledig.

KALL, *n. ſ. munus*, åmbete. *cfr.* ammat. Kall-ålmah, *qui munere aliquo funguntur*, åmbetsmån. Stuorab kall, *majus munus.*

KALLE, kalles? *quot?* huru många? Kalles lepet? *quot eſtis?* huru många åren j? Kallaſin kus todn påtah? *quot tibi advenienti fuere comites?* Kalle palen? *quot vicibus?* huru många gånger? *It.* kalle, *adv. ſatis, bene*, nog, vål. Tietab kalle, *probe ſcio*, jag vet vål. Le kalle deuras, *ſatis carum eſt.* Kalle ådnak, *ſatis multum.* Kalle matta jus ſita, *poteſt omnino ſi vult.* Kalle kalle, *apud Boreal. eſt form. affir.* Sitah kus munji tab wuobdet? kalle kalle, *visne mihi hoc vendere? fiat*, vil du ſålja åt mig detta? gerna.

KALLELAKA, *quotuplici modo?* på huru mångahanda ſått? Kallelakats & kallelakaſats, *quotuplex?* huru mångahanda? Kallelakaſatjeh leh Sacramenteh? *quotuplicia ſunt Sacramenta? Reſp.* qwektelakaſatjeh, *duplicia.*

KALLASATJEH & kallaſeh, *pauci*, några få. Kallaſatjeh koros, *perpauci*, allenaſt några få.

KALLEKATJEH, *quidam, nonnulli*, några, ſomlige. Kallekatjeh ſijeſt, *nonnulli illorum, Luc. 24: 24.*

KALLA, kalles & *dimin.* Kalleskuts, *ſenex*; en åldrig man. *It. maritus*; gift man.

man. Die le ſodn mo kalles, *maritus ille eſt meus*, han år min man. *Synon.* pådnje. *It.* Die le kalles, *o virum præſtantem*, ſe en förträffelig man. Tah kallah, *hi viri laudabiles*, deſſe berömlige män. Ads kalles, *vir ille frugis Andreæ.* Kalleskuts kuowa, *o miſerum ſenem*, ſtackars gubbe lilla.

KALLANET, *v. n. ſaturari*, blifva mått. Kaitſeh laſtiſt kallaneh, *capellæ fronde ſaturantur.* Die mon piebmoſt kallanib, *jam cibi ſum ſatur*, nu år jag mått. Käſſe lijen kallanam, *cum ſaturati eſſent, Joh. 6: 12.* Kallanaddet, *frequ. idem.* Kallanaddeh puoremuſt manah melkeſt, *lacte optime ſaturantur infantes.* Kallanaſtet, *dimin.* blifva litet mått, *pauliſper ſatiari.* Kallanatjet, *incipere ſaturari ſive ſatiari*, begynna at blifva mått.

KALLANEJE, *qui ſatur fit*, ſom blifver mått. Ikan leb nelken, kallaneje leb kuit, *quamvis ſim eſuriens, ſaturari tamen poſſum.* Kallanem, *ſubſt. ſaturitas, ſatietas*, måtthet.

KALLANADDEM, *n. ſ. ſaturitas*, måtthet.

KALLASATS, *n. a. ſatur, ſaturatus*, mått. Mon leb aiwe kallaſats, *ſatur ſum.* Mon leb kallaſatji, *idem.* jag år mått.

KALLETET, *v. a. ſaturare*, måtta. Mon kalkab to kalletet, *ſaturabo te.* Kalletaſtet, *dim.* något litet måtta. Kalletatjet, *incipere ſaturare*, begynna at måtta. Kalletatji qwoſſites, *hoſpites ſuos cibo ſatiare cœpit.*

KALLETET, *v. n. in inviſendo amicos & vicinos ſe oblectare*, roa ſig med at beſöka ſina vånner och grannar. Kalletaſtet, *dimin.* litet roa ſig med beſök. Kalletallet, *frequ. idem ac* kalletet. Kalletallet wadſi mubbe kåtai, *in inviſendo alteram caſam ſe oblectat*, han roar ſig med et beſök i andra kojan. *cfr.* kålletet.

KALLETEM, *n. ſ. ſaturatio, quando alii quem ſatiamus*, måttande. Kalletem ſakai, *ad ſatietatem.*

KALLETEKE & kalletek, *inſaturabilis, qui ſatiari nequit*, omåttelig. Kalleteke tjäiwe *vel* kalleteke ronk, *inſaturabile abdomen.*

KALLO, *frons*, panna, anſikte. Kåbda kallo, *frons lata*, bred panna. *It. pellis de fronte & capite animalium detracta*, hårna. Sarwa kallo, *capitis renonis admiſſarii pellis*, brundrenshårna. *It. ſaxum magnum*, en ſtor ſten. Stuor kallo, *maximum ſaxum.*

KALLOK, *calceamenta ex corio ſive pelle capitis confecta*, hårnſkor. *It. reno moriger*, en tamd ren, ſom låter leda ſig.

KALLOK, *pauci*, få. Mije kallok, *nos pauci*, vi få. Ko kallok lepe, *cum pauci ſumus*, når vi åro få, för oſs ſjelfva.

KALLOT & kallotak, *bacillus, ad quem retia texuntur, vel patentiora vel arctiora*, en kafle hvarefter nåt bindas; antingen trångre ell. rummare.

KALME, *n. ſ. ſepulcrum*, graf. Kalmai piejet, *tumulo inferre. Hoc nomine ſua appellarunt ſepulcra, quæ paſſim in ſilvis & montibus olim habuere. Fennice* Calmiſto.

KALMES, kalma & kalmas, *n. a. frigidus*, kall. Kalma tjatſe, *aqua gelida*, kallt vatten. *It.* Kalma jaure, *lacus congelatus*, tilfruſen ſjö. Kalma ådnam, *terra congelata.* *It.* Die kalkah kalmes, *(ſcil.* ſjaddet) *formula minandi*,

di, imprimis canibus, mortuus eris, trucidabo te, jag ſkal taga lifvet af dig.

KALMAM, *n. a. gelatus, gelu conſtrictus,* tilfruſen, fruſen. Kalme-kalmam, *alte congelatus,* hårdt tilfruſen.

KALMAT, kalmatak, kalbmatak, *n. f. lac gelu concretum, imprimis renonum,* fruſen ren-mjölk.

KALMET & *interd.* kalbmet, *v. n. gelari, frigore & gelu adſtringi,* fryſa til. *De inanimis dicitur, de animantibus autem* kålot. Jaure kalma, *lacus glacie adſtringitur,* ſjön fryſer til. Piårgo kalma, *caro frigore duratur.* Ådnam le kalmam, *terra gelu obriguit.* Åno le kalmemen, *ripas fluvii jungere cœpit gelu,* elfven håller på fryſa til. Kalmeſtet, *dimin.* litet fryſa til. Kalmegåtet & kalmajet, *incipere congelari,* begynna at tilfryſa. Tjatſe le kalmegåtemen, *aqua cœpit conglaciari.*

KALMEM, *n. f. concretio ex frigore,* tilfryſning.

KALMETET, *v. a. facere ut frigore concreſcat, cogelandum curare,* låta fryſa. Kalmet melkeb, *fac ut lac frigore concreſcat. It.* Kalmet jaurit autel ko todn wuolgah, *fac conglaciari lacus antequam abis, h. e. ſpecta dum glacie obducantur lacus &c.* låt ſjöarne fryſa til förſt, innan du far bort.

KALMOT & *interdum* kalbmot, *v. n glaciei implicari,* fryſa in, inneſtångas af is. Kalmom, *prat. particip. paſſ. glacie circumſeptus,* infruſen.

KALNET & kaldnet, *v. n. rigeſcere gelu,* blifva ſtyf af köld, ſtelna. *It.* Kåta le muſte kalnam, *manus mea ſenſus facta eſt expers, obtorpuit,* min hand har förlorat känſlan, har ſtelnat af. Juolkeh leh kaldnam, ib matte wadſet, *pedes obtorpuere, incedere non valeo,* fötterne hafva ſtelnat af, at jag ej kan gå. Kaldnam almats, *homo, cujus membra torpor quidam tenet morboſus,* en menniſka, ſom af ſjukdom förlorat all känſla och rörelſe i lemmarne. Kalnegåtet, *obtorpeſcere,* begynna at ſtelna af. Juo le kalnegåtemen, *jam in obtorpeſcendo eſt,* han håller på at ſtelna af.

KALNEM, kaldnem, *n ſ. corporis & membrorum torpor, dum ſenſu carent,* känslolöshet i kroppen och lemmarne.

KALO, *n. f. refrigeratio, tempeſtas frigidiuſcula tempore æſtivo,* ſvalka, litet kulen väderlek om ſommaren.

KALOS, *n. a. ſubfrigidus,* ſval. Kalos keſe, *æſtas frigidiuſcula,* ſval ſommar. Kalos talke, *tempeſtas frigidula. Non niſi de tempeſtate dicitur.*

KALOT, *v. n. refrigerari, ſubfrigidum fieri,* blifva ſval, ſvalkas. Die kaloi udne, *tempeſtas hodie facta eſt ſubfrigida,* det blef ſvalt väder i dag. Kaloſtet, *dimin.* blifva litet ſval. Kalotaſtet, *dimin. idem.* Kalogåtet & kalotatjet, *refrigerari incipere,* begynna at blifva kulen. Ko kalogåti, *quando tempeſtas fieri cœpit frigidula,* då vädret blef kulit.

KALPATET, *v. a. impedire, remorari,* hindra. *It. ſuſpicari,* miſstänka, hålla före.

KALSJADET, *v. n. calore rigere, corrugari calore, (de coriaceis)* ſkrynkas ihop af hetta. Säges om läder. *Auſtr. cfr.* kåbranet.

KALSJES, *n. a. frigidus,* kall, kulen. Kalſjes kidda, *ver frigidum,* en kall vår.

vår. Kallſjes waimo, *cor frigidum, amoris expers*, kallſinnigt hjerta, kårlekslöſt.

KALSOK, *femoralia in uno contextu cum tibialibus, ex pelle tibiarum ſive crurum renonum confecta*, byxor med ſtrumpor, af ren-benlingar gjorda.

KALWA & kalwes, *n. a. ſole duratus & annis*, hårdnad af tiden och torkan. *Dicitur de lignis imprimis betulinis, ſole ſiccatis & induratis.* Kalwa ſåke & *ſimpliciter* kalwa, *betula ſole indurata*, torr björk. Kalwa muor, *lignum ſiccatum & induratum*, hårdtorkadt trå. *Hinc*

KALWAT, *v. n. indurari*, hårdas, torkas. Muora kalwa, *lignum dureſcit*, trådet hårdnar til. Rerte kalwa, *corium indureſcit*, lådret hårdnar, blir faſtare. Kalwaſtet, *dimin.* litet hårdna. Kalwagåtet, *incipere indureſcere*, begynna at blifva hård.

KALWO, *n. ſ. ſupellex*, husgeråd, lösöron. *cfr.* kaune. *It. merx*, vara. Leh ko tuſne ådna kalwoh? *eſtne vibi mercium quantitas?* har du mycket varor?

KAMA, kamatet. *vid.* kabmak, kabmatet.

KAMEKETTA, *n. a. vid. ſupra* kabmataka.

KAMB, *pecten*, kamm.

KAMMAR, *conclave, camera*, kammare. Wadſe ſiſa etjet kammari, *intraito in conclave tuum, Matth. 6: 6.*

KAMPOT, *v. n. certare*, kåmpa.

KAMRAT, *vide* kradna.

KAMSA, *apexabo*, blodpalt, blodkorf.

KAMTES & *ctr.* kamts, *Chirotheca e pelle rangiferina confecta*, Lapphandſke.

KANJAL, kanjaldet. *vid.* kadnjel, kadnjaldet.

KANA, *n. ſ. quod igni alendo ſive exſuſcitando aptum eſt*, eldtånde. *Auſtr.*

KANA NEIDAPOR, *olim numen quoddam cæleſte. cfr.* Reriet.

KANNAM, *dimin. nominis* kradnam, *mi dilecte ſive dilecta! corculum meum!* min ſöta vån. *Ita ſe invicem appellant conjuges, imprimis maritus uxorem.*

KANELET, *amplecti*, omfamna. Kaneli mo pira, *amplexus eſt me. Auſtr.*

KANNET, *v. n. poſſe*, kunna. Ib kanne, *nequeo*, jag kan ej.

KANOKET, *v. n. gradum ſiſtere*, ſtadna. Kanoki talla, *conſtitit ſtatim. cfr.* kånoket.

KANTA, kanta peiwe, *calendæ menſis Maji*, den förſta Maji. Kanta wakko, *ſeptimana quæ a calendis hiſce excipit*, Maji-veckan. Åbme kanta, *calendæ Maji juxta Calendarium vetus*, den förſte Maji efter gamla ſtylen.

KANTSEM, *n. ſ. cervix*, nacke. Kantſemiſt, *a cervicibus*, vid nacken. Kantſemiſt ſo waldib, *cervices ejus prehendi*, jag tog honom i nacken. Kantſemiſt hålet, *obtrectare*, baktalà, förtala. *cfr.* katſem.

KAPO, *n. ſ. pallium, imprimis quo utuntur Sacerdotes*, kappa.

KAPPA, *n. ſ. cremor lactis, flos lactis*, grådda på mjölk. Kappagåtet, *v. n.* kappagåta melke, *cremor ſive flos lacti fieri incipit*, mjölken börjar at gråddas.

KAPPAI, *adv. certatim*, i kapp. Kappai ſokket, *remis certatim navigare*, ro i kapp.

KAPPAL, kappalak, *bulla*, blådra. *vide* kåppalak.

KAPPANJES, *n. ſ. favilla*, falaſka, aſka.

KAPPAT, kappat lådtje. *vide* lådtje.
KAPPER, *n. ſ. mitra*, môſſa. *cfr.* tjupp.
KAPPET, *v. n. ſalire, exſilire*, hoppa, ſpringa. Kappet jokka raſta, *rivulum tranſilire.* Kappeſtet, *dimin.* Kappeſti pajel, *aſſiliit, tranſiliit*, han hoppade ôfver. Kappegâtet, *incipere ſalire*, begynna at hoppa.
KAPPETET, *frequ. exſultare, exſilire*, mycket hoppa. *It.* Maina todn kappeta? *quæ de re exſultas?* hvad glâds du åt? Ele ila kappet, *noli gaudia nimis exſultare.*
KAPTE, *n. ſ. tunica, veſtis*, kjortel, klâdning. Karwotum welkes kapti, *veſtimentis albis veſtiti, Apoc. 7: 9.* Kaptats, *dimin.* en liten kjortel.
KAPTJES, kaptjet *&c. vid. infra* kâptjet.
KARA, *quod de ligno dolabra aut cultro abraditur*, ſpånor, hyfvelſpånor. *Auſtr.*
KARANES, *nom. avis, corvus*, korp. Karaneſen tjukeh, *pulli corvorum.*
KARAS, *gula, cartilaginoſa pars colli*, ſtrupe. *Synon.* kiis.
KARÂSET, *v. n. dicitur quando cutis laditur & aliquo modo laceratur, perſtringi*, ſkafvas, rifvas. Njuone karaſi, *cutis naſi perſtringebatur*, ſkinnet på nåſan blef fâradt.
KARASEM, *n. ſ. vibex*, ſkråma.
KARASTATTET, *v. a. ſummam perſtringere cutem*, affkafva eller fâra huden. Karaſtattib kâtab, *ſummam cutem in manu perſtringebam. Eſt Hiph. verbi* karaſet.
KARASTATTEM, *n. ſ. læſio cutis*, hudens affkafning.
KARB, *n. ſ. virga, virgultum*, ſpô, ris.
KARDNJEL, *n. ſ. cubitus*, armbâge. Kardnjel pelen wållahet, *cubito inniti*, ſtôdja ſig på armbâgen.
KARE, *n. ſ. vas*, kâril. Laire kare, *vas figulinum*, ler-kâril. Wedde kare, *vas viminibus contextum, corbis*, en korg af vidjor eller tâgor ihopflåtad. Kare-niâloje, *paraſitus*, talriksflickare. Karit paſſet, *vaſa aqua eluere.* Karats, *dimin. vaſculum*, et litet kâril.
KAREDES, *n. a. obediens, obſequens*, lydig. Karedes mana, *infans moriger.* Karedeswuot, *ſubſt. obedientia*, lydnad.
KAREDET, *morem gerere, obſequi*, lyda.
KARED, karedeslaka, *adv. obedienter*, lydaktеligen.
KAREK, *ramus, ſarmentum. Boreal. vide* harreje.
KAREMIN, *ebrius*, drucken. Karemin le, *ebrius eſt*, han âr drucken. *vide* karew.
KARET, *v. a. vincire, ligare*, binda. Karet kâtit ja juolkit, *manus & pedes ligare. It.* Kaudnit karet, *ſupellectilia colligere, ſarcinas componere*, lâgga ihop ſina ſaker. Karaſtet, *dimin.* litet binda. Karagâtet, *incipere vincire*, begynna at binda. Karajet, *idem.* Kâſſes kalk karagâtet, *quando ſarcinas es compoſiturus.*
KARATATTET, *v. a. & n. ligandum curare, poſſe vinciri*, låta binda, kunna bindas. I karatatte, *vinciri non poteſt*, han kan ej bindas.
KARES, karas-badde, *ligamen*, band.
KAREW, karewes, *n. a. ebrius*, drucken. Karew âlma, *vir ebrius.*
KAREWTET, *v. n. inebriari, vino obrui*, blifva drucken. Karewtaſtet, *dimin.* blifva litet drucken. Karewtattet, *Hiph. inebriare*, gôra drucken.
KARGA, karga-lâdde, *avis cui deeſt proles*,

les, fogel ſom ej har ågg, en fogel ſom år gall.

KARGASET, *v. n. in una ſerie procedere*, gå i rad, efter hvart annat.

KARGATES, *n. ſ. ſeries*, rad, då det ena följer på det andra.

KARG, *n. ſ. vigor*, krafter, ſtyrka. I le tiſt muſne karg, *non mihi amplius ſunt vires*, jag har ingen förmåga mera.

KARGETIS, *n. a. impotens, viribus deſtitutus*, kraftlös, oförmögen. Kargeteme, *idem.* Kargetis-wuot, *ſubſt. imbecillitas, impotentia*, oförmögenhet.

KARGO, *n. ſ.* Jegge kargo, *collis inter loca paludoſa ſitus*, en backe ſom ligger emellan myror.

KARGELET, *v. a. in ſeriem diſponere*, ſtålla i rad. *vide* kargotet.

KARGOT, *adv. in ſerie, dum unum alterum excipit*, i rad, efter hvart annat.

KARGOTET, *v. a. in ſeriem collocare*, ſtålla i rad. *It. neutr.* Nåddo gargoti, *glomus evolutus eſt*, nyſtanet lopp ut.

KARJEL, *Muſcovita*, Ryſſe. *It. vir ſævus*, en grym karl. Karjel Dala, *Imperialis Muſcoviticus*, Rubel. Karjel ſkalo, *ahenum Muſcoviticum.* Karjel kirjeb tjalet, *(propr. & ad verbum: literas Muſcoviticas ſcribere) curſum huc atque illuc flectere*, kroka hit och dit. Karjel wadas, *pannus Muſcoviticus*, Ryſkt vallmar.

KARKAS, *vide infra* katkes.

KARKET, *v. a. ſtrangulare*, ſtrypa. Piådnakeb karket, *canem ſtrangulare. Forte a Fenn.* curcku, *gula.* Karkaſtet, *id.*

KARKASET, *v. n. ſtrangulari*, ſtrypas, blifva ſtrypt. Herke karkaſi, *rangifer ſtrangulatus eſt.*

KARKASTATTET, *v. a. facere ut ſtranguletur, ſtrangulari permittere*, låta ſtrypa, låta ſtrypas. Ele ſlintſoswuotinat karkaſtatte herkeb, *cave ne incuria tua ſtranguletur rangifer.* Karketet, *idem.*

KARKASTOWUM, *n. a. ſtrangulatus*, ſtrypt.

KARKEM, *n. ſ. ſtrangulatio*, ſtrypande.

KARMAN, karmanne, *ſexus virilis, mas*, mankön, man. *Boreal.* teudon ulmuts, *idem.*

KARODES, karodeswuot. *vide* karedes, karedeswuot. Karoges & karogeswuot, *idem.*

KAROTET, *obedire*, lyda, hörſamma. Karotet åiwabit, *ſuperioribus obtemperare.* Karote attjabt ja ådnabt, *obedi patri tuo & matri.* Karotaſtet, *dimin.* något litet hörſamma. Karotatjet, *incipere obedire*, begynna lyda. *cfr.* karedet.

KAROGES, karogeswuot. *vid.* karedes, karedeswuot. Karogeslaka, *adv. obedienter*, lydakteligen.

KARR, *n. ſ. cortex*, bark. Petſe karr, *pinus abiei cortex.* Monne karr, *ovorum putamina ſive cortex*, åggſkal.

KARRA, karres, *n. a. durus, aſper*, hård, ſkarp. Karres ko kedge, *durum ut lapis*, hårdt ſom en ſten. Karres rerte, *corium rigidum*, ſkarpt läder. Karraſub tidnoſt, *ſilice durius.* Karras waimo, *cor durum.* Karra kidda, *ver durum.* Karra tjåſkem, *frigus immane*, en ſvår köld. *It.* Tat wina le harbmat karras, *valde hoc vinum eſt generoſum, hujus vini maxima eſt vis*, detta vinet år ganſka ſtarkt. Karreswuot, *ſubſt. duritia*, hårdhet. Etjet waimon karreswuoten mete, *ſecundum duritiem cordis tui, Rom. 2:5.*

KARRESIKT, karraſt, karreslaka, *adv. duriter*, hårdeligen. *It. acerbe, ægre*, bitterligen. Tjeroi karreſikt, *acerbe flebat*, han gret bitterligen. Puotſemen le karraſt, *graviter ægrotat*, han år hårdt ſjuk.

KARRASTALLET, *v. r. duriorem ſe alicui præbere*, vara ſvår emot någon.

KARRASTATFET, *v. a. indurare*, förhårda. *Eccl.*

KARRET, *v. n. indureſcere, rigeſcere*, blifva hård, blifva ſtyf. Rerte karra, *corium rigeſcit*, lädret blir ſkarpt. Puotſelwas karra, *morbus ſit amplior*, ſjukdomen tiltager, blir ſvårare. Piägga karra, *ventus ſit vehementior*, ſtormen ökas, tiltager. Karragâtet, *indureſcere incipere*, begynna at hårdna. Ådnam karragâta, *terra ſiccitate incipit dureſcere.*

KARRETET, *dureſcere facere, indureſcere ſinere*, låta blifva hård. Karretam leh todn tab nakkeb, *hoc corium rigeſcere permiſiſti.*

KARROK, *n. a. ſævus, torvus*, grym, hård. Karrok ålma, *vir auſterus*, en bitter man. *Obſ. ſæpiſſime dicitur de maritis cum uxoribus ſuis auſtere agentibus. It.* Karrok wina, *vide ſuprà* karra. Karrokwuot, *ſubſt. auſteritas, ſævitia*, hårdhet, grymhet. Karroklaka, *adv. auſtere, ſevere*, tvårt, på hårdt ſätt.

KARRO, *n. ſ. diræ, exſecrativ.* bannor, ſvordom. Karro nialme, *os ad diras agendum pronum.* Tan mâdde, juoh leh lagen pargoſt, leh karron wuolen, *quotquot ex operibus legis ſunt, ſub exſecratione ſunt*, Gal. 3: 10. *cfr.* Kirro.

KARROLES, *n. a. ad diras agendum pronus, ſe diris devovens*, en ſom gerna ſvårjer. Karroles almats le waſtes almats, *qui diras effundit deteſtabilis eſt.*

KARROTET, *diras agere, diris devovere*, bannas, ſvårja. Waſte le karrotet, *diras agere turpe eſt.* Todn ih kalk karrotet to almogen âiwamuſeb, *principi populi tui non maledices*, Act. 23: 5. Puoriſtſjugnatet ſijeb, jukko tijeb karroteh, *benedicite iis, qui vobis diras imprecantur*, Matth. 5: 44. Karrotaftet, *dim.* något ſvårja. Karrotatjet & karrogâtet, *diras imprecari incipere, incipere diris devovere*, begynna at ſvårja, at förbanna. Karrotowum & *ctr.* karrotum, *præt. part. paſſ. exſecratus, abominatus*, förbannad.

KARROTEJE, *exſecrans, qui agit diras*, ſvårjare.

KARROTEM & karrotes, *vide* karro.

KARP, *n. ſ. panis hordeaceus exigua craſſitie*, tunt utbakadt korn-bröd.

KARRWALET, karrwelet, *v. n. ſpaſmo laborare tendinum*, få ſendrag. Karrwalet juolkiſt, *pedum laborare ſpaſmo*, få ſendrag i benen, få ondt i benen.

KARRWALEM & karrwald-wank, *ſpaſmus*, ſendrag, kramp.

KARTET, *v. a. addictum eſſe, amare*, vara tilgifven, ålſka. Karta kuit mo, *me quidem amat, mihi certe addictus eſt*, han håller ſig likväl til mig. I tat aldo meſebs karte, *vaeca hæc rangiferina vitulum ſuum non curat.*

KARTJAS, *n. ſ. anguſtiæ*, trångſel, trångmål. Kartjaſ pâtib, *in anguſtias adductus ſum*, jag kom i trångmål.

KARTJES, *n. a. anguſtus, arctus*, trång. Kartjes ukſa, *janua anguſta.* Kartjes kab-

kabmak, *calceus juſto arctior*, trång ſko. Kartjes kåte, *tugurium anguſtum.*

KARTJOT, *v. n. angoſtum fieri, coarctari*, blifva trång. Ådnam kartjoi munji, *anguſtiis laboro locorum*, jag har för litet land, för trångt utrymme. Kartjoſtet, *dimin.* Kartjogâtet & kartjanet, *incipere anguſtius fieri, coarctari incipere*, begynna at blifva trång.

KARTJOTET, *v. a. anguſtiorem reddere, coarctare*, göra trång. Paſkes lâmeh keinob kartjoteh, *anguſta fauces coarctant iter.*

KARTS, kartſa, *n. ſ. lorum*, rem. Kartſan auwe, *cingulum coriaceum, Matth. 3: 4.* Kabmak-karts, *lorum calceamenti*, ſko-rem. Kartſats, *dimin.*

KARWANET, *v. n. paratum fieri*, blifva fårdig. Juo kus todn karwan, *num jam paratus eris*, blir du nu fårdig ſnart. *It. diſperdi, amitti*, borttappas, förloras, *Auſtr. cfr.* karwetet.

KARWAT, *v. a. rodere*, gnaga. Karwa pira, *circumrodit*, han gnager i kring.

KARWATALLET, *v. inf. poſt voc.* karwet.

KARWEN, *herbæ nom. carum carvi*, kummin. *Norvegic.* karwen, *idem.*

KARWES, *n. a. paratus*, fårdig, tilreds. Kaik le karwes, *omnia parata ſunt.* Karwes leb mannat, *paratus ſum ad iter faciendum.* Karwes heimab ådtjoi, *nactus eſt prædium inſtructum & rite paratum.* Ko leime karwaſeh, *cum in procinctu eſſemus*, då vi voro tilreds. Karwes-wuot, *ſubſt.* beredſkap. Karweslaka, *adv. parate*, fårdigt, tilreds.

KARWAS & karwaſt, *adv.* Haſe pedni-kit karwaſt ko påtab, *cura ut pecunia ad manum ſint cum venero*, laga dig penningar til hands når jag kommer. Tukſet piåbmoit karwas talwai, *fruges ad hibernum uſum paratas reſervare*, ſamla matvaror i beredſkap til vintren.

KARWETET & karwet, *v. a. parare, apparare*, tilreda, tilruſta. Karwetijen Piåſats ſautſeb, *parabant agnum Paſcalem, Matth. 26: 19.* Karwé etjebt laidoi, *ad iter te para*, ruſta dig til reſan. Karwe munji peutab, *para mihi menſam.* Piåbmob karwetet, *coquere cibos, cibaria condire*, laga mat. *It. apud Auſtr. amittere, perdere*, förlora, tappa bort. *Compoſ.* aut-karwet, *præparare*, förbereda, tilreda tilreds. Karwetaſtet, *dimin.* litet tilreda. *It. celeriter apparare*, ſkyndſamt tilruſta. Karwegâtet, *incipere apparare*, begynna at tilreda. Karwegâtin håjeb, *nuptias apparare cæperunt*, de begynte ruſta til bröllopet. Karwetatjet, *idem.*

KARWETATTET, *apparandum curare*, låta tilruſta. *It. poſſe apparari*, kunna tilredas.

KARWETEJE, *apparans*, den ſom tilruſtar. Piåbmo karweteje, *coqvus, qui cibaria condit*, kock, ſom lagar mat. Piåbmon åiwamus karweteje, *Sympoſiarcha, Joh. 2: 7.* Karwetem, *ſubſt. apparatus*, tilredelſe, tilruſtning. Qwoſſe mallaſen karwetem, *apparatus epularum. Compoſ.* Aut-karwetem, *præparatio*, förberedelſe.

KARWETEKE, karwetkenna, *n. a. imparatus*, oberedd. Åſka le tat karweteke, *adhuc hoc imparatum eſt.*

KARWET, *circumire, præterire*, gå omkring, gå förbi. Karwi mo, *me præteriit*,

teriit, ſtudio me præteriit, han gick mig med flit fôrbi. Gardeneb karwi, *villam præteriit*. Puoldaſt karwet, *declinare collis acclivitatem*, undvika at gå upfôre den branta backen. Bireb karwet, *urſum circumeundo explorare, modo Fennis & Lapponibus familiari: circa cubile urſinum in gyrum ire*, hvårfva bjôrn. *Compoſ.* pira-karwet, *circumire*, gå omkring, omringa. Karweſtet, *dimin.* litet gå omkring, gå något litet fôrbi. Karwegåtet, *præterire ſive declinare incipere*, begynna at fôrbigå. Karwegåti ſtadeb, *urbem declinare incipiebat.*

KARWEJE, *prætereuns, circumeuns*, ſom går fôrbi, ſom går omkring. Bjårdna karweje, *qui urſum luſtravit circumeundo*, ſom har hvårfvat ell. gådt omkring dår bjôrn viſtas. Karwem, *ſubſt. ambitus, circuitus*, omgång, omkringgående, hvårfning. *Dicitur ſæpiſſime de urſorum captura, cfr.* karwet.

KARWATALLET, *frequ. ſtudioſe præterire, ſedulo vitare*, fôrbigå, noga undvika. Mo alo karwatalla, *me ſemper præterit, numquam in congreſſum mei colloquiumque venit*, han undflyr altid mig, han vil ej råka mig.

KARWO, *n. ſ. veſtis, veſtimentum*, kläder. Kroppe le ånab karwoiſt, *corpus pluris eſt quam veſtimenta, Matth. 6: 25.* Karwoi, *adjective accipitur.* Mon leb karwoi, *(quaſi dic. cum veſtibus ſum) veſtitus ſum, veſtibus indutus ſum*, jag år klådd. Luobbin karwoitas kåinon nal, *veſtes humi ſternebant.* Lukeh-karwoh & ukſepele karwoh, *menſtrua fœminarum*, reningen hos qvinno-kônet. *Obſ. ideo* ukſe-pele karwoh, *a* ukſe, *janua dicta, quia mulieres Lapponum menſtruatæ ad fores ſedebunt, neque illis licitum eſt iſto tempore cum quoquam converſari.* Karwots, *dimin. idem.* Tjagne karwotjit, *indue veſtimenta.* Karwoteke, karwotkenna, *veſtibus carens, non indutus veſte*, ſom ej har kläder, oklådd.

KARWOS & karwoſaſſa, *n. ſ. pannus vel aliud unde veſtes confici poſſunt, materia veſtimentorum*, ämne til kläder. Eh leh muſne karwoſaſſah, *unde veſtes mihi faciam non habeo*, jag har ej at gôra mig kläder af.

KARWOTET, *v. r. induere veſtem*, klåda på ſig. Karwot etjebt piwemlaka, *indue veſtimenta, quæ vim frigoris prohibere valeant*, klåd dig ſå, at du ej fryſer. Karwot ruoi, *indue veſtem cito*, klåd på dig fort. *Prat. particip. paſſ.* karwotowum & *ctr.* karwotum, *indutus*, påklådd. Karwotum tjabba karwoi, *decoro indutus veſtimento.* Karwotaſtet, *dimin. idem. It. feſtinanter veſtem induere*, klåda på ſig i haſt. Karwotaſte ja pâte, *indue celeriter veſtes & veni.* Karwotatjet, *incipere veſtimenta induere*, begynna at klåda på ſig. Karwotattet, *veſtiri facere*, låta beklåda. Karwotatte brudeſeb, *fac ut veſtiatur ſponſa.*

KARWOTEJE, *veſtiens, qui veſtibus aliquem induit*, påklådare. Karwotem, *ſubſt.* påklådning, beklådande.

KASAD, *n. ſ. nebula*, dimba. *vid.* gaſat.

KASCHKOS, *n. a. rigidus*, ſtel, ſtyf. Lâddeh kaſchkos juolkis, *aves rigidis cruribus*, foglarne med ſina ſtyfva ben

KASCHKOT, *v. n. rigere, obrigeſcere*, ſtelna, blifva ſtyf. Juolkeh ja kâtah kaſch-

kaſchkoh, *rigeſcunt ſive torpent pedes manusque.* Kaſchkoſtet, *dimin.* litet ſtelna af. Kaſchkogâtet, *rigeſcere incipere*, begynna at ſtelna af, at blifva ſtyf.

KASK-WAKKO, *dies mercurii*, onsdag.

KASKA, kaſkan, *præp. inter*, emellan. Mo ja to kaſkan, *te inter & me*, emellan dig och mig. Kaſkame, *nos inter*, emellan oſs. Kaſkanette, *vos inter*, eder emellan. Kaſkebſa, *ſe inter*, emellan ſig. *Dualis:* Kaſkenan, *inter nos ambo*, emellan oſs bägge. Kaſkabten, *inter vos ambo*, emellan eder bägge. Kaſkebſka, *ſe inter (de duobus)*, ſig emellan. Pålkika kaſkebska *(dual.) verbis inter ſe contendebant*, de två trätte ſins emellan. Pålkin kaſkebſa, *(de pluribus) idem.* Tan kaſkan, *interea*, imedlertid. Mijen kaſkan, *inter nos.* Tijen kaſkan, *inter vos.* Sijen kaſkan, *inter illos. Dual.* mono kaſkan, *inter nos.* Tono kaſkan, *inter vos.* Sono kaſkan, *inter illos. Compoſ.* kaſkapeiwe, *meridies*, middag. Kaſk-ija, *media nox*, midnatt. Kaſka-keſe, *media æſtas*, Midſommar, medlet af Julii månad. Kaſka-lakke, *pars dimidia, dimidium*, halfpart, halfva delen. Kaſka-raje, *dimidia pars itineris*, halfva vågen. Juo kus lepe pâtam kaſka-rajai? *num jam dimidium itineris expedivimus?* hafve vi fnart hunnit half-vågs? *It.* I le anje tat tuoje kaſka-rajen, *ne dimidium quidem hujus operis adhuc confectum eſt*, detta arbete är ej ännu halfgjordt. Kaſk-âlma, *mediator, conciliator*, medlare, mellan-man. *Obſ.* kaſka *etjam per caſus flectitur, ut e grammaticis patebit. e. gr.* Muttemeh ſijen kaſkaſt, *nonnulli illorum, qui inter eos erant*, ſomlige ibland dem. Mon kalkab wadſet tono kaſkai, *inter vos ibo, medium vos inter (dual.) locum occupabo*, jag ſkal gå eller ſtålla mig midt emellan eder bägge *&c.*

KASKAT, *adv.* Fåjoi kaſkat, *medium diruptum eſt*, det gick eller bröts tvårt af. Såbbeb tåji kaſkat, *medium fregit baculum.*

KASKAT, *v. a.* Tållåb kaſkat, *ignem e ſilice elicere*, ſlå eld med ſtål. Atjekuts tållåb kaſka, *fulgura emittuntur*, det blixtar. Kaſkaſtet, *dimin.* Kaſkagâtet, *incipere elicere ignem.*

KASKAM, *n. ſ. calybs, quo elicitur ignis*, eldſtål.

KASKATAK, *n. ſ. bolus, offula*, en liten matbit. Lådde bitta, *idem.*

KASKATET, *conciliare, intercedere*, gå emellan, förlika.

KASKELUMUS & kaſkalumus, kaſkalumus pardne, *filius inter majorem & minorem natu medius*, den medlerſta ſon. Kaſkalumus neita, *filia inter natu majorem & minorem media*, medlerſta dottren. *Alio ſenſu nunquam occurrit.*

KASKO, *adv. in medio, in parte dimidia, fail. ratione habita longitudinis*, midt på, i anſeende til långden. Kaſko jauren, *in medio lacu*, midt på ſjön.

KASKOS, *n. a. mutuus*, inbördes. Mija kaſkos hâla le tat, *mutuum hoc noſtrum eſt colloquium.* Sono kaſkos kereswuot, *mutuus illorum (dual.) amor*, deras inbördes kårlek.

KASKET, *v. a. mordere*, bita. Piâdnak le ſo kaſkam, *canis illum momordit*, hun-

hunden bet honom. *It.* Alo todn mo kaſkah, *me ſemper objurgas*, du tråter altid på mig. *It.* Sarwait kaſket, *renones admiſſarios caſtrare*, gålla brundrenar. Habraſeb kaſket, *bircum caſtrare. Obſ. inde hæc orta eſt locutio, quod Lappones teſticulos non ſolent exſecare, ſed dentibus comminuere, panno interpoſito, quando caſtrandi ſunt rangiferi, hirci vel arietes.* *It.* Tjalmit kaſka ſuowa, *fumus oculos dolore afficit*, röken plågar ögonen. Kaſkeſtet, *dimin.* litet bita, m. m. Kaſkegåtet & kaſkajet, *mordere incipere &c.* begynna at bita, m. m. Die to jes kaſkegâti, *jam te increpando aggreſſus eſt.* Takteb kaſkaji piådnak, *canis os rodere cœpit*, hunden begynte gnaga på benet. Kaſkatjet, *morſum, reprehenſum*, at bita, til at gnabbas eller tråta. Påte mo kaſkatjet jus tuoſtah, *veni me objurgatum, ſi audes*, kom at tråta på mig, om du törs. Kaſketowum, *præt. partic. paſſ. morſus*, biten.

KASKEJE, *mordens*, ſom biter. Kaſkem, *ſubſt. morſus*, bett, bitande. Piådnaki kaſkem, *morſus canum*, hundbett.

KASKALES, *n. a. mordax, ad mordendum pronus*, bitande, ſom gårna biter.

KASKEK, *caſtratus, cui comminuti ſunt teſticuli*, ſnöpt, ſnöping.

KASKETKENNA, *n. a. Auſtr. non morſus, a morſu defenſus*, obiten.

KASKES, *n. arbor. juniperus*, entrå. Kaſkes muörje, *grana juniperi.*

KASKEW, atjan kaſkew, *fulmen, fulgur*, blixt, ljungeld. *cfr.* kaſkat.

KASKOS, *n. ſ. quod manducatur, manducum.* Kaſkoſeb munji wadde, *da mihi quidquam mandendi*, gif mig något at tugga på. *cfr.* kaſkatak.

KASNA, *n. ſ. ſternutatio*, pruſtande. Ailes kaſna, *ad verbum: ſanctum ſternutamentum, ita dictum quia Lappones ominoſa credidere eſſe ſternutamenta, & quidem ſi e dextra provenisſent mari fauſtum, e ſiniſtra autem ſiniſtrum portendere omen, id quod etjam antiqui Græci & Latini, licet aliqua cum differentia ſibi perſvaſiſſe conſtat.*

KASNET, *v. n. ſternuere*, pruſta, nyſa. Kaſnetet, *frequ. idem.* Kaſnagåtet, *incipere ſternutare*, begynna pruſta.

KASNATEM, kaſnates, *vid.* kaſna.

KASSE, *n. ſ. reſina, gummi*, kåda. Petſe kaſſe, *reſina abietis*, tallkåda. Pelje kaſſe, *aurium mucor gummoſus*, öronvax. *Item*, Kaſſe melke, *lac rubens & quaſi ſanguine miſtum, quod partum ſubſequitur*, rå mjölk.

KASSAJES & kaſſai, *n. a. reſinoſus*, kådig.

KASSA, kaſſok, *n. a. craſſus*, tjock. Kaſſa petſe, *abies craſſa.* Kaſſok almats, *homo craſſus, obeſus.* Kaſſa muota, *alta nix*, djup ſnö. *Auſtr. dicut* kiſſok.

KASSOKWUOT, *n. ſ. craſſitudo*, tjocklek.

KASSANET, *v. n. craſſum fieri*, blifva tjock. *Oppoſ.* ſegganet. Tab kalkab takket, juſs kaſſanab jalla ſegganab, *omni ope ad hoc faciendum adnitar*, jag ſkal bjuda til at göra detta, ehvad det ock ſkulle koſta.

KASSEJE & kaſſee, *n. ſ. coagulum, quo coit lac*, löpe, hvarmed mjölk yſtas. Kaſſejin melke låppi, *coagulo coit lac.*

KASSKET, kaſſkem. *vid.* kaſkat.

KASSKESTET, *v. n. ſubmergi, aquis perire*, drunkna, dränkas. Kaſſkeſti jaure qwoutelen, *medio in lacu ſubmerſus*

ſus eſt. Kaſſkeſtatjet, *ſubmergi incipere*, begynna dränkas. Kaſſkeſtattet, *Hiph. ſubmergere, aquis obruere*, dränka. Katte abma todn taina wadnaſin kaſſkeſtattah almatjit, *cave ne iſta cymba aquis perire facias homines.*

Kassot, *v. n. vide* kaſſanet. Wele ja wele kaſſo, *indies craſſior evadit.* Sjaddeje muora kaſſo, *arbor creſcens craſſeſcit.* Kaſſoſtet, *dimin.* blifva något litet tjock. Juo le kaſſoſtam, *jam evaſit craſſior.* Juo le muota kaſſoſtam, *jam nix altior facta eſt.* Kaſſogâtet, *craſſeſcere incipere*, begynna blifva tjock. Kaſſotet, *Hiph. craſſum reddere, craſſare*, göra tjock.

Kasset, *adv. craſſe*, tjockt.

Kasso, kaſſotwuot & kaſſut, *n. ſ. craſſitudo*, tjocklek. Muoren kaſſotwuot, *craſſitudo arboris. Obſ.* kaſſa, kaſſok *cum deriv. non niſi de ſiccis dicitur corporibus, de liquidis nunquam.*

Kastas, *n. a. humidus*, våt.

Kastatet, *v. a. humectare, rigare*, våta, göra våt. Die tat raſjo mijeb udne kaſtatitja, *hæc nos hodie pluvia madefaciet.* Ele wall kirjeb kaſtate, *cave autem ne humeſcant literæ. It. in Sacris:* manab kaſtatet, *infantem baptizare*, döpa barn. Kaſtatattet, *Hiph. baptizandum curare, facere ut rigetur*, låta döpa, göra våt, låta våtas.

Kastateje, *baptiſta*, döpare. *Humectans*, ſom våter. Kaſtetem, kaſtates, *ſubſt. rigatio, baptiſmus*, våtande, döpelſe.

Katat, *pœnitere*, ångra. Ib mon tabb kata pargob, *iſtius me haud pœnitet facti*, jag ångrar ej den gerningen. Katagâtet, *pœnitere incipere*, begynna at ångra.

Katje, *n. ſ. ira, fervor mentis*, vrede, ifrighet. Alman katje, *viri ira. Auct.*

Katjak, *n. a. ad iram prônus, iracundus*, ſnarſticken, vredſam. Harbmat li katjak, *fervido erat ingenio. It.* Katjak le puore ja paha pelai, *propoſiti tenaciſſimus eſt, ſive illud bonum fuerit ſive malum*, han är ifrig i ſit beſlut, det mä vara godt eller ondt. Katjakwuot, *ſubſt. fervor animi*, ifrighet.

Katjet, *feſtinare, vid.* kahtjet.

Katjatet, *v. a. frequ. verbi* kattjat, *interrogare, quærere*, fråga. Katjat ſuſte, *percontare ab illo.* Katjataſtet, *dimin.* litet fråga. Katjatatjet, *quærere ſive percontari incipere*, begynna at frågä. Katjaſtallet, *intenſ. diligenter percontari*, flitigt efterfråga. Katjaſtalli fârta pira, *cuncta percontatui eſt. cfr.* kattjat.

Katjalwas, *n. ſ. quæſtio, interrogatio*, fråga.

Katjatakes, *n. a. qui ſtudioſe percontatur*, ſom gârna frågar, frågvis.

Katjok, *vide* Stalo.

Katkes, *n. ſ. funis, reſtis, imprimis quæ e loris confecta eſt ſive tendinibus renonum*, band, ſen-ſnöre.

Katket, *v. a. colligare, conſtringere*, binda tilſammans, ſnârja ihop.

Katot, *v. n. abeſſe, deficere*, vara borta, fattas. Kato ike kuſa, *abit neſcio quo.* Man kalleh katoh? *quot deficiunt?* huru många fela? Kuſne lepet katom? *ubi abfuiſtis? ubi tamdiu commorati eſtis?* Katoſtet, *dimin.* litet fattas, vara borta något litet. Katoſtien muſte wuoſtah, *caſeos quosdam amiſi*, jag har förlorat några oſtar. Katogâtet, *deficere incipere, ab-*

eſſe incipere, begynna at fattas, at vara borta. Lâddeh katogâteh japeſt japai, *aves deficere ſive numero minui incipiunt, de anno in annum*, det bôrjar blifva mindre med fogel, år ifrån år.

KATOTET, *v. a. auferre, ſubducere*, borttaga, bortſnappa. Tab le todn katotam, *hoc tu ſubduxiſti*, detta har du tagit bort. Katotaſtet, *dimin.* litet borttaga. Katotatjet, *incipere auferre*, begynna taga bort.

KATODATTET, *v. a. deſiderare*, ſakna. Katodattib to, *te deſiderabam. It. auferre, abripere*, borttaga. Die ſodn tabb katodatti, *iſtud ille abſtulit.*

KATOJE, *deficiens, abſens*, den ſom fattas, ſom år borta. Katom, *ſubſt. abſentia, mora*, bortovarelſe, drögsmål. Wuoudnajes katom le tijan, *valde diu cunctati eſtis.*

KATOTEJE, *abripiens, auferens*, ſom tager bort. Katotem, *ſubſt.* borttagande.

KATOTALLET, *v. a. frequ. vid.* katotet.

KATSEM, *n. ſ. cervix*, nacke. *cfr.* kantſem.

KATSES & katſe, *n. a. parcus, tenax*, karg, nidſk. *Synon.* ſaige.

KATSET, *v. n. invidere*, afundas, miſsunna. Katſah tabb muſte, *iſtud mihi invides*, du miſsunnar mig det.

KATSEJE, *invidens, invidioſus*, ſom miſsunnar. Katſem, *ſubſt. invidia*, afund. To katſem le tatt, *tua iſta eſt invidia.*

KATSOSTET & *interd.* katſot, *v. a. ſuspendere*, uphånga. Etjebs katſoſtet, *ſemet ipſum ſuſpendere.* Werbmit katſot kâiket, *retia piſcatoria ſuſpendere ut ſiccentur.* Kebneb katſoſtet, *abenum ſupra focum ſuſpendere*, hånga kittelen öfver elden. Katſoſtowum & *ctr.* katſoſtum, *prat. part. paſſ. ſuſpenſus*, uphängd. Katſoſtaſtet, *dim. pauliſper vel ad tempus minimum ſuſpendere*, hånga up för en liten ſtund. Katſoſtatjet, *incipere ſuſpendere*, begynna at hånga up. Katſoſtattet, *ſuſpendendum curare*, låta hångas up. Katſoſtatte piådnakeb, *fac canem ſuſpendi.*

KATSAHET, *v. n. pendere*, hånga. Katſaha muoren nalne, *ex arbore pendet.* Sodn katſaha taſne, *pendet hoic*, han hånger här. Katſahaſtet, *dimin.* litet hånga.

KATSOSTEJE, *ſuſpendens*, en ſom hånger up. Katſoſtem, *ſubſt. ſuſpendium*, uphängande. Katſoſtem ware, *mons ſuſpendii*, Katſoſtem-*vel* katſos-muora, *patibulum*, galge.

KATSAHEJE, *pendens*, hångande. Katſos, *idem.*

KATTET, *v. a. cavere, cuſtodire*, akta, bevara. Katte etjebt, *cave tibi*, akta dig. Kattet etjebs ſuddoſt, *precata cavere*, akta ſig för ſynd. Âlobs kattet, *gregem ſuum cuſtodire*, akta ſin hjord. Katte manabt, *gere curam infantis tui.* Katte kattemin, *(ad verbum: cavendo cave) cave diligenter, obſerva jugiter*, akta noga, tag noga akt uppå. Katteſtet, *dimin.* något litet vakta. Katteſt, *caveas pauliſper.* Kattegâtet, *cavere incipere*, begynna at vakta.

KATTETET & kattetallet, *v. d. frequ. diligenter cuſtodire, ſedulo obſervare*, flitigt och noga akta. *It. aucupari, ſectari*, lura på, akta på. Kattetijen ſo, *inſidiabantur ei, Luc. 14: 1.*

KATTAR & katteje, *cuſtos*, vakt, ſom aktar. Hågga kattar, *cuſtos corporis*, lif-vakt. Ukſa kattar, *janitor.*

KAT-

KATTEM, *n. ſ. attentio, cura*, upmärkſamhet, aktſamhet. Paldelen kattemin kullet pakob, *ſies adhibita attentione verbum audire.*

KATTEMAS; *cuſtodiendum, obſervandum*: det ſom ſkal vaktas.

KATTO, *n. ſ. cura, cuſtodia*; vakt, vård. Mo katton le ſo tawer, *meæ curæ ejus commiſſa ſunt bona*, hans egendom är i mit förvar.

KATTJE, *pix*, *vide ſupra* kahttje.

KATTJAT, *v. a. interrogare, quærere*, fråga. Kattja ſuſte, kalle ſodn tieta, *quære ex illo, nam apprime ſciet*, fråga af honom, han vet det väl. Kattjaſtet, *dim.* litet fråga. *cfr.* katjatet &c.

KATTJET, *v. n. cadere*, falla. Kedke kattjai, *lapis decidebat*. Muórjeh muoreiſt kattjeh, *baccæ ex arboribus decidunt*. Ådnami kattjet, *in terram decidere*, falla på jorden. *It.* Kalkeh muttemeh jakkoſt kattjet, *quidam a fide recedent*, *1 Tim. 4: 1.* Die talle wahroh kattjeh, *pretia nunc jacent mercium*, nu gälla ej varorne mycket. Kattjin aptſa tuoljeh, *pellium valde imminutum eſt pretium*, hudarne hafva fallit rått mycket. Die jaure kattjei, *piſcatus jam factus eſt: minus queſtuoſus*, fiſket har fallit, blifvit ſämre. Die leb mon åloſt kattjemen, *pecudis fieri incipio pauper*, jag blir fattig på boſkap. Kalleſt kattjet, *munere excidere*, miſta ſyſſan. Tämpa kattja muſte, *equus meus defatigatus eſt*, min häſt är trött. *Compoſ.* wuolos-kattjet, *decidere*, falla neder. Ulkos-kattjet, *excidere*, falla ut. Kattjeſtet, *dimin.* litet falla. Kattjeſtin kalle raſjo tjalme, *pauliſper pluebat*, det föll något litet regn. Kattjeſti talle wuoja, *aliquanto minori nunc emitur pretio butyrum*, ſmöret har fallit något litet. Kattjegåtet, *incipere cadere &c.* begynna at falla, m. m.

KATTJEJE, *labens, cadens*, fallande, ſom faller. Kattjem, *caſus, lapſus*, fall.

KATTJETET & kattjetattet, *v. a. Hiph. ad caſum dare, cadere facere*, fälla, låta falla. Kattjeti kedkeb, *demiſit lapidem*, han fälde ner en ſten. Piägga kattjeti muoreit, *arbores ventus proſtravit*. *It.* Waſſjeſt ſo kattjetin ammateſtas, *invidiæ cauſſa illum a munere removerunt*, de ſatte honom ifrån ſin ſyſſla, blott af afund och hat. *It. vituperare*, laſta.

KATTO, *feles*, katt. Katton tjuk, *catulus felis.*

KAWA, *n. ſ. flexura, ſinus, curvamen*, krok, bukt, vik. Kawats, *dimin.* liten vik.

KAWAK, *n. a. flexuoſus curvus*, krokig. Kawak muora, *lignum curvum*. Kawak keino, *iter flexuoſum*, krokig väg.

KAWAT, *v. n. incurvari, curvum fieri*, blifva krokig. Keino kawa tuoi tuoko, *iter fit flexuoſum*, vägen krokar hit och dit. Såbbe le kawam, *bacillum inflexum eſt*, käppen har blifvit krokig. Kawaſtet, *dimin.* blifva litet krokig. Kawagåtet, *incipere incurvari*, begynna at blifva krokig. Die todn kawagåtah keinoſt, *de via jam deflectere incipis*, du börjar nu at kroka af ifrån rätta vägen.

KAWASIKT, *adv. incurvate*, krokigt.

KAWAL, *n. a. argutus, aſtutus*, liſtig.

KAWALTALLET, *v. n. jocari, ambigue dicere*, ſkämta, tala twetydigt. Kawal-

talli taſſa, *iſtud non certo, ſed ambiguis tantum verbis promiſit. Auſtr.*

KAWATET, *v. a. flectere, incurvare*, böja, göra krokig. Kawatam leh tab mo birſob, *ſclopetum hoc meum incurvaſti.* Säbbeb kawatet, *inflectere ſcipionem. cfr.* ſäjetet. Kawataſtet, *dimin.* litet böja.

KAUDNE, kaune, *n. ſ. res*, ting. Mi le tat kaudnit? *quid hoc eſt? quænam hæc eſt res?* hvad är detta för ting? Puorak kaudne le birſo, *bombarda optimum eſt inſtrumentum.* Tarbes kaudne le akſjo, *inſtrumentum neceſſarium eſt ſecuris*, yxen är en nödvändig ting. *In plur.* Kaudneh, *ſupellex*, husgeråd. Kaudnit rajet, *ſarcinas componere*, lägga ihop ſina ſaker. Wuejem kaudne, *vehiculum, traha, inſtrumentum vectarium*, åk-redſkap, kördon. *It.* Qwekte kaudnai: kåttjelet kalkab qwekte kaudnai, *periculum faciam in omnem eventum*, jag ſkal våga derpå löſt, jag ſkal förſöka, det må gå huru det vill. Mannes todn naute häggabt piejah toſſjo qwekte kaudnai? *quare vitam tuam temere das in rem neceſſariam aleam?* hvarföre vågar du ſå onödigt dit lif i faran? Qwekte kaudne ata le tatt, *periculoſæ aleæ plenum hoc negotium eſt*, det är en äfventyrlig ſak, et vågſpel. Kaudnats, *dimin.* et litet ting.

KAUDNES, kaunes, *n. a. utilis, aptus*, nyttig, tjenlig. Kaudnes kaudne, *res utilis*, et nyttigt ting. *It.* i le ſodn kaudnes ålma, *ille non eſt vir bonus*, här är en elak man. Kaudnes wuejem herke le tat, *reno hicce vectarius optimæ indolis eſt*, detta är en god körren. *Compoſ. & oppoſ.* Okaudnes *ſ.* okaunes, *inutilis, ineptus*, odugelig, oſkickelig. Okaunes qwoſſeh, *convivæ indigni.*

KAUDNET, *v. a. invenire, reperire*, finna, hitta. Jukko åtſa ſodn kaudna, *qui quærit invenit, Matth. 7: 8.* Idtji kaudna, *non inveniebat*, han hittade ej. Kaudnah kus? *num invenis?* hittar du? Kaudne-kaudna, *inveniendo invenit, h. e. certo inveniet*, han ſkal nog finna på det. Kaudne-kaudnei ikka eime tåiwo, *præter noſtram invenit opinionem. Præter. partiſip. paſſ.* kaudnetowum, kaudnetum *& contr.* kaudnum, *inventus, repertus*, funnen, påhittad. Pajas kaudnet, *invenire*, upfinna. Kaudnetuet, *paſſ. reperiri*, finnas. Kaudneſowet, *idem.* Kaudneſtet, *dim.* litet hitta. Kaudnegätet, *invenire incipere*, begynna at hitta.

KAUDNEJE, *inveniens, inventor*, påfinnare. Kaudnem, *ſubſt. inventio*, upfinning.

KAUDNETET, *v. a. frequ. invenire, excogitare*, upfinna, påhitta. Kutte le tab kaudnetam? *quis hoc excogitavit? cujus hoc eſt inventum?* hvilken haf ver upfunnit detta? *It. obviam venire, convenire*, mötas, råkas. Kaudnetin ſuina ſokke ſpitälſke ålmah, *occurrebant ei decem viri leproſi, Luc. 17: 12.* Kukke le talle tatte paleſt ko mäi kaudneteime, *dudum eſt, cum convenimus, multum interceſſit temporis, ex quo convenimus*, det är längeſedan vi råkades. Kaudneti mab takket kalki, *quid fateret inveniebat.* Kaudneta käb kalka rajet, *quem mittat invenit.* Kaudnetaſteſt, *dimin.* litet eller

ler ſom ſnaraſt råkas. Kaudnetaſtam len akti, *una tantum vice nos ambo convenimus*, vi bågge hafve allenaſt råkats en gång.

KAUDNETATTET, *frequ. id. quod* kaudnetet.

KAUDNATALLET, *v. n. deprehendi*, blifva befunnen. Kaudnatalli aſſjeſne, *in facinore deprehenſus eſt*, han blef befunnen med miſsgerningen.

KAUDNETEJE, *inventor*, upfinnare.

KAUDNETEM, *n. ſ. inventum, occurſus*, påfund, möte.

KAUDNEK, *n. a. non inventus, non repertus*, ofunnen, ſom intet år funnen. Kaudnek le anje tatt ſilba ware, *iſta nondum reperta eſt vena argenti*. Abejus kaudnek tatt orro, *nunquam iſtud invenietur*.

KAUDNOKS, *n. a. repertus, inventus*, funnen. Kaudnoks akſjo, *ſecuris inventa*. Kaudnoks mana, *infans expoſitius*, hittebarn.

KAUDNOS, *n. a. quod inveniri poteſt*, ſom kan påfinnas. I le kaudnos, *reperiri non poteſt*, det ſtår ej til at finna.

KAWESTET, *v. n. oſcitare*, gåſpa.

KAWESTEM, *n. ſ. oſcitatio*, gåſpande.

KAUK, *n. ſ. Auſtr. uncus*, krok. *vid.* kåuko.

KAUKAS, *n. a. tædioſus, tædium adferens*, ledſam, ſom gör ledſnad. Kaukas ådnam le tat, *tædium hæc adfert regio*, denna orten år ledſam. *Obſ. ſæpiſſime de locis atque regionibus dicitur, quarum nos tædet. Oppoſ.* hauſkes. *It. adverb.* Kaukas le munji aktok wieſot, *ſolitaria me vitæ tædet*, jag tycker det år ledſamt lefva allena. Harbmat kaukas le, *tædioſum eſt*, det år ledſamt.

KAUKESTET, *v. a. incurvare*, kröka. *Auſt.*

KAUFLET, *v. n. reſilire*, ſtudſa tilbaka. Niuola kauflei ruoptot kedkeſt, *a lapide ſagitta reſiliit*, pilen ſtudſade tilbaka ifrån ſtenen. Tjitta kauflei, *cuneus reſiliit*. Kaufleſtet, *dimin.* litet ſtudſa tilbaka. Sådde kaufleſti mo åiwai, *ſagitta repercuſſa caput meum petebat*.

KAUKELET, *v. a. ſvadere, perſvadere*, råda, öfvertala, tilſtyrka. Kaukeli mo taſſa, *iſtud mihi ſvadebat*. Kaukelaſtet, *dimin.* litet tilſtyrka. Kaukelaſti mo tabb takket, *ut id façerem ſvaſit*, han rådde mig at göra det.

KAUKELEJE, *ſvaſor*, inrådare, ſom tilſtyrker. Kaukelem, *ſubſt. ſvaſio, ſvaſum*, inrådan, tilſtyrkande.

KAUKELDATTET, *v. n. perſvaderi poſſe*, kunna inrådas, kunna öfvertalas.

KAUKET & kauketet, *v. n. Auſtr. velle, pronum eſſe*, vilja, vara benågen.

KAUKOK, *n. a. lubens, pronus*, villig, benågen. Kaukok leb påtet, *lubenter veniam*. Kaukok-wuot, *ſubſt. pronitas, propenſio*, benågenhet, böjelſe. Kaukeswuot, *2 Cor. 8: 12. idem.*

KAUKOTET, *v. a. frequ. vide* kaukelet. Kaukotem, *ſubſtant. ſvaſus*, inrådan. Kaukotemeſt idtji kåſſek orroi, *nunquam deſtitit perſvadendo*.

KAUKOTALLET, *propenſum eſſe*, vara benågen. Kaukotalla tab, *ad id faciendum propenſus eſt, id ſibi faciendum propoſuit*, han vil göra det.

KAUL, *n. ſ. fibula*, mårla, lycka.

KAULET, *v. n. reſilire. vide* kauflet.

KAULO, *ita Lappones iſtum appellant locum, ubi pellis crurum pedumque a reliquo abſcinditur corio, in deglubendis*

rangiferis, ſå kallas det ſtället, der benlingarne ſkåras ifrån huden, når renar ſlaktas. *It.* Muota manna kauloi rajai herkeſt, *ad ventrem usque reno nivem ingreditur*, ren vadar i ſnön, ända til buken. Kaulot, *verb. crurum pellem a corio amputare*, afſkåra benlingarne.

KAUN, *n. ſ. altitudo falſa, non vera, quando montes, arbores vel alia objecta, ob refractionem radiorum luminis altiora, quam revera ſunt conſpiciuntur*, en falſk och blott af ſtrålarnes brytning hårrörande ſynlig högd af berg, trän eller andra ſådana ting. Kaunit udne tſeggo, *falſa hodie objecta conſpiciuntur altitudine*, det ſkullrar i dag.

KAUNAS, *n. a. utilis*, *vide* kaudnes.

KAUNES, *n. ſ. inſtrumentum*, verktyg. Mi kauneſit le tat? *quale hoc eſt inſtrumentum?* hvad år detta för verktyg?

KAUNJAHET, *v. n. pendere, dependere*, hånga. Kårbmás kaunjahi alde kåtaſne, *ſerpens e manu ejus pendebat. Act. 28: 4.*

KAUPOK, kaipok, *urbs*, ſtad. Kaupia, *mercator*, handlande. *Fenn. orig. rarius occurrunt. cfr.* ſtada, åſes ålma *&c.*

KAUSJO, *canis fœmina*, hynda, tik.

KAUTJA, *n. ſ. crater*, ſkål. Tiewa kautja, *crater plenus.* Silba kautja, *crater argenteus*, ſilfver-ſkål. Kautjats, *dim.* en liten ſkål.

KAUTJET, *v. n. labi, procidere*, falla, ſtupa. Kautji kauwot, *recidit ſupinus*, han föll vidöppen. *Item* kauwot *ſ.* pignos kautji, *nolebat adſentiri, intente negavit*, han ville ej ſamtycka, han nekade. Kautji tâmp kauwot, *equus recidebat ſupinus.* Kautjeſtet, *dimin.* litet ſtupa. Kautjegâtet, *incipere recidere, &c.* begynna at falla tilbaka, m. m.

KAUTOI, kauto *&* kautai, *in reſpectu, reſpectu*, i anſeende. So kautoi, *illius reſpectu*, i anſeende til honom. Tan widnon kautai, *ad hoc opus quod attinet.* Mo kauto, *reſpectu mei.* Kroppen ja ſiälon kautoi, *qua corpus & animam.*

KAUWAR, *n. a. incurvatus, flexus*, bögd. Kauwares, *idem. Obſ. dicitur de illis inſtrumentis, quorum extremitates adunca ſunt & recurvatæ.* Ila le tan wadnaſen auta ketje ſtabne kauwar, *prora hujus cymbæ nimium eſt adunca, ſive in ſe recurvata*, fram-ſtammen på denne båten, är för mycket bratt, eller inbögd.

KAUWARET, *v. n. procidere, prolabi*, falla, ſtupa. Die kauwari taſſa, *eo prolapſus eſt*, han föll deri. *Obſ. proprie ſignificat: ſupinum prolabi*, falla vidöppen. *It. mori*, dö. *De animal. e. gr.* Tâmpa kauwari, *equus mortuus eſt.* Wuotjib ja lådde kauwari taſſa, *telum miſi, quo avis confixa cecidit*, jag ſkjöt och fogeln föll död neder.

KAUWARTAITET, *v. a. proſternere, ſupinum dejicere*, kaſta omkull, kaſta vidöppen. *It. occidere*, dräpa.

KAUWO, *n. a. ſupinus*, vidöppen. Kauwo tjâiwin jalkaha, *jacet ſupinus.* Ele qwode kauwo wadnaſeb talwerajai, abma muotekeſt tiewet kalka, *noli cymbam relinquere ſupinam ad tempus hiemale, ne nive repleatur.* Kauwot, *adv.* vidöppet. Kauwot wållahet, *ſupinum jacere. Oppoſ.* kåbmot.

KAU-

KAUWOTET, *v. a. ſupinare*, lågga vidöppen, på ryggen. *Oppoſ.* kåbmotet. Kauwote wadnaſeb, *cymbam ſupina everſam*, ſtjelp båten rått. Kauwotaſtet, *dim.* litet omſtjelpa, vånda vidöppen. Kauwotatjet, *incipere ſupinare*, begynna at lågga vidöppen. Kauwotattet, *facere ut ſupinetur, ſupinandum curare*, låta lågga vidöppen.

KAUWESTET, kauweſtem. *vid.* kaweſtet *&c.*

KEB, *accuſ. pron.* kå, *quis? qui*, hvilken? den ſom. Keb tije åtſebet? *quem quæritis?* hvem ſöken j? Keb Jubmel ſita bándota ſodn, *Deus quem vult facit divitem*, Gud gör den rik, ſom han behagar. *cfr.* kå.

KEBBLAT *&* keblet, *v. n.* Wadnas kebbla, *cymba undis non obruitur*, båten blir ej öfverſköljd af vågorne, begår ſig väl för vågorne. *Dicitur quando, ob procelloſam tempeſtatem, non ſine diſcrimine ſuſcipitur navigatio.* Kokte todn kebblai raſta taina åbme rekin? *ut potuiſti tranſjicere lacum hac cymba vetuſta?* huru kunde du komma öfver med denna gamla båten? *Reſp.* Illa die kebblib, *ægre potui tranſire*, jag kunde med möda komma öfver.

KEBNE, *n. ſ. ahenum*, kittel. Aira kebne, *cacabus æneus*, koppar-kittel. Kebne le painam, *æruginem ſapit cibus, æruginis ſapore ahenum cibum infecit*, kittelen har ärgat, har get maten en ärgig ſmak. *It. prov.* Tuolta ko tjatſetes kebne, *ut æs dodonæum eſt: de garrulis dicitur*, han tiger aldrig, han talar utan uppehåll. Kebnats, *dimin.* en liten kittel.

KEBBRANET, *v. n. contorqueri, circumplicari*, vridas omkring, ſnärjas omkring. Kaino kebbrana, *funis contorquetur ſive complicatur*, repet tvinnar ſig. Kårbmahas kebbrani pardnekutjen pira, *puer ſerpentis amplexu circumplicatus eſt.*

KEBBRET, *v. a. contorquere*, vrida ihop. Qweleb wermai kebbret, *piſcem reti innectere*, ſnärja in fiſken i nätet. Kebbreſtet, *dimin.* litet ſammanvrida. Kebbregåtet, *contorquere ſive complicare incipere*, begynna at ihopvrida. Kebregåte taite kainoit, *incipe complicare hoſce funes.*

KEBBRETAKES, *n. a. qui facile contorquetur*, ſom lätteligen vrides, ſom vrider ſig.

KEDDE, *n. ſ. pratum*, ång, vall. Gruodnes kedde, *pratum viride*, grön ång.

KEDDESTET, *v. a. circumſepire*, omſtånga, med gårdsgård inſtånga. *Rærius.*

KEDKE, *n. ſ. lapis*, ſten. Kedkit palkeſtet, *lapides jacere*, kaſta ſtenar. Kedkit tſuouket, *lapides comminuere*, ſtöta eller ſlå ſönder ſtenar. Kedkats, *dimin. lapillus*, en liten ſten. *Obſ. Borealiores dicunt* kerke.

KEDKAJES, *n. a. lapidoſus*, ſtenig. Kedkajes ådnam, *regio lapidibus obſita.*

KEDKAHET, *v. a. lapidare, lapidibus obruere*, ſtena. Sije kedkahin Stephanuſeb, *lapidabant Stephanum, Act. 7: 59.* Kedkahah tait, *lapidas illos, Matth. 23: 37. Paſſiv.* kedkahowet *&* kedketowet. *Prat. partic. paſſ.* kedkahowum, ſtenad.

KEDKEKEH *vel* kedkekeh qwelatjeh, *piſciculi, piſces minuſculi, ad ripas lapidoſas natantes*, ſmå fiſkungar, gli.

KEDSES, kedſe, kedſok *&* kedſokats, *n. a.*

n. a. tenuis, arctus, anguſtus, ſmal, trång. Kedſes keino, *via anguſta*, ſmal våg. Kedſe le tat fiällo, *aſſis hic tenuis eſt, juſta non gaudet latitudine*, detta brådet år ſmalt. *Compoſ.* kedſeslakats & kedſe-lakats, *tenuiculus, arctior*, ſmalaktig.

KEDSETET, *v. a. tenuem reddere, latitudinem coarctare, attenuare*, göra ſmal på bredden. Kedſetaſtet, *dimin.* göra litet ſmalare. Kedſatallet, *frequ. attenuare*, göra ſmal.

KEDSANET, *v. n. attenuari, minui quod ad latitudinem*, blifva ſmal.

KEDSO & kedſeswuot, *n. ſ. tenuitas*, ſmalhet.

KEDSEWUOLE, *ita appellatur iſte locus, ubi deſinit rapiditas fluminis, ubi deſinunt cataractæ*, ſå kallas det ſtället, dår forſſarne ſlutas, dår ſtrömmens håftighet uphörer.

KEDNES, *n. a. ineptus, vilis*, oſkickelig, gemen. *cfr.* kenes. *Comparat.* kednaſub, *pejor, deterior*, ſåmre. Kednaſubu almatjeb ib le wuoidnam, *deteriorem non vidi hominem*, jag har ej ſedt vårre menniſka. *Superlat.* kednaſumus, *deterrimus, peſſimus*, den vårſta.

KEDNES, *n. ſ. vinculum quo conjunguntur plura retia*, band, hvarmed nåt ſammanfåſtas.

KEDNET, *v. a. retia conjungere ſive connectere*, ſammanſoga nåt. Kednetet, *facere ut conjungantur, conjungenda curare*, låta ſammanſoga.

KEIDNET, *v. a. tardare, demorari*, hindra, uppehålla. Tat mijeb keidni, *hic nos detinuit. Hinc quaſi paſſiv.*

KEIDNOT, *v. n. cunctari, morari*, dröja, vara långſam. Harbmat kukkeb taſſa keidnoi, *quam diutiſſime ibi moratus eſt.*

KEIME, *n. a. ſalax, catuliens*, löpſk, kåttjefull. Keimeh piådnakeh, *canes ſalaces*, löpſke hundar. *Hinc*

KEIMET, *catulire*, vara kåt, vara löpſk. *De canibus, vulpibus, lupis & urſis dicitur*, ſåges om hundar, råfvar, vargar och björnar.

KEINA, *quocum*, med hvilken. *Caſus eſt mediativus pron.* Kå, *quod vid. infr.*

KEINO, *n. ſ. via*, våg. *vid.* kåino.

KEIRA, *nom. propr. viril. Ericus*, Erik.

KEISAR, *Cæſar*, Kejſare.

KEIWELET, *v. a. percutere*, ſlå til. Keiweli åiwemus Präſtan ſwaidnaſeb, *percutiebat ſummi Sacerdotis famulum, Joh. 18: 10. It.* Teke ai keiwele munji, *da etjam mihi*, gif mig ock.

KEIWES, *n. a. levis*, lått. Keiweſub tålkeſt, *pluma levior*, låttare ån fjåder. Aptſa keiwes, *nimis levis*, alt för lått.

KEIWETET, *v. n. diſſipari, diſpalari*, förſkingras. Pätſoh keiwetien, *tenones diſpalati ſunt*, renarne förſkingrades.

KELD, *chorda*, ſträng & keldet, *vide* kiåldak *&c.*

KELES, *n. a. mendax*, ljugare, lögnaktig. Keles ſaka, *rumor inanis, veritate carens*, falſkt rykte. Keles nialme, *os mendax, homo mendax.* Stuora keles le ſodn, *mendaciſſimus ille eſt*, han år en ſtorljugare. *Plural.* kellaſeh. *Compoſ.* keles-lakats, *mendax*, lögnaktig.

KELES, *n. ſ. mendacium*, lögn. *Plural.* kellas, *mendacia*, oſanningar. Ele jakke kellalit, *ne credas mendacia.* Keles

les le tatt, *mendacium iſtud eſt, mentitum id eſt*, det år en oſanning.

KELESTET, *v. a. mentiri*, ljuga. Todn keleſt, *mentiris*, du ſåger oſant. Kutte keleſt tatt ai ſuolat, *qui mentitur etiam facile furtum facit*, den ſom ljuger kan ock lätteligen ſtjäla. Keleſtaſtet, *dimin.* litet ljuga. Keleſtaſta muttemin, *mentitur interdum*, han ljuger litet ibland. Keleſtatjet, *incipere mentiri*, begynna at ljuga.

KELESTEJE, *mentiens*, den ſom ljuger, ljugare. Keleſtem, *ſubſt. mendacium*, lögn. Takkeh keleſtemeb, *faciunt mendacium*, *Apoc. 22: 15.*

KELPET, *Boreal. vide* filpet.

KELPAT, kelpet & kelpot, *v. n. idoneum uſui eſſe, aptum eſſe*, duga, vara dugelig. *Fenn. orig.* Kalle tatt kelpa, *ſatis hoc uſui idoneum eſt*, detta duger nog.

KELPOKES, *n. a. aptus, idoneus, utilis*, dugelig, nyttig. Kelpolats, *idem. It.* Kelpokes, *obligatus, obſtrictus jure*, pliktig, förpliktad. *cfr.* welkoges.

KEMÅRDET, *v. a. connectere, glomerare, colligare*, knippa ihop, rulla ihop. Baddai kemårtet, *funiculo conjungere.*

KEMÅRTES, *n. ſ. faſciculus*, knippe. Qwele kemårtes, *faſciculus piſcium.*

KEN, *conj. enclitica & copulat.* I ſodn iken todn, *non ille nec tute*, icke han ej heller du. Ib-ken tiete, *neque ego ſcio*, intet vet jag heller.

KE, *additio ſyllabica negativa. vid. ſupr. litt.* K. *Obſ. pronominibus*, *ablato* E, *juncta ſignificationem interdum intendit, e. gr.* Etjek todn, *tute ipſe*, du ſjelf. Etjek mon tabb tietab, *ipſemet ego iſtud ſcio*, det vet jag nog ſjelf. *Fenn.* kin.

KENES, *n. a. inutilis, ignavus, ineptus*, doglös, oſkickelig. Kenes almats, *homo nullius frugis*, en odugelig menniſka. *Item pravus, perverſus*, elak. *Plural.* kednaſeh, *vid. ſupra.* Keneswuot, *ſubſt. inertia, ignavia*, doglöshet. To keneswuot, *tua ignavia.*

KEPPA, *pulmo*, lunga. Keppaiſt le, *æger eſt pulmonibus, phthiſi ſive morbo peripneumatico laborat*, han har lungſot. *Plural.* keppah & keppaſeh.

KEPPES & keppe, *n. a. levis, exigui ponderis*, lått, ſom ej år tung. Keppes nåde, *onus leve*, en lått börda. Keppes waiwe, *afflictio levis*, *2 Cor. 4: 17. Tranſl.* Keppes ålma, *vir pauperior, pauper*, en fattig man, ſom ej åger mycket. *Comparat.* keppeb & keppeſub, *levior*, låttare. *Superl.* keppemus & keppeſumus, den låttaſte. *Compoſ.* keppes-lakats, *aliquantum levis*, något lått. Keppes-ſignek, *leviculus, ſibi non conſtans*, låttſinnig, oſtadig. Keppe-jakkokes, *eccleſ. vide* jakkokes. Keppes-laka, *adv. facile, leviter*, lätteligen.

KEPPESATS & keppokats, *n. a. idem.* Aptſa keppokats, *perquam levis*, ganſka lått. *It. facilis*, ſom ſker utan möda. Tat le keppeſats tåbdot, *intellectu hoc facile eſt*, detta år lått at förſtå. *Transl.* Jutte keppeſatjen leh munji etjebt wuoſetam, *quia non gravatus es, quia me non es dedignatus*, emedan du ej har hållit mig ovärdig, efter du har gjordt mig den åran.

KEPPASMOWET, *v. n. convaleſcere, morbo levari*, vederfås, få någon lindring i ſin ſjukdom.

KEPPETET, *v. a. levare*, lätta, lindra.

Keppet muſte nådeb, *leva me onere*, låtta mig ifrån bördan. *It. minuere, ſubtrahere*, förminſka. Skatteb *ſ.* takkalwaſeb keppetet, *tributum minuere*, lindra utlagorne. Keppet taſte, *ſubtrahe hinc*. Pargob keppetet, *minuere laborem*. Keppetaſtet, *dimin.* litet lindra. Keppetatjet, *incipere levare*, begynna at låtta eller lindra. Keppetattet, *levandum curare*, *it. levari poſſe*, låta lindra, kunna lindras. I tat keppetatte, *hoc non poteſt levari*, detta kan ej låttas, låter ej låtta ſig.

KEPPETOWET *&* keppetuet, *paſſivum verbi* keppetet. Keppetowum *&* keppetoum, *prat. part. levatus*, låttad.

KEPPETEJE, *levans*, ſom låttar. Keppetem, *ſubſt. levamen, levatio*, lindring, låttning. *It. imminutio*, förminſkning. Ila le tat ſtuores, keppetemeb ſita, *nimis hoc grande eſt, minui debet.*

KEPPETALLET, *v. a. frequ. levare*, låtta.

KEPPANET, *v. n. levari, levius fieri, minui*, låttas, blifva låttare, minſkas. Nåde le keppanam, *levius factum eſt onus*, bördan har blifvit låttare. Takkalwas kalka keppanet, *ſumtus minuuntur*. Die hugſoh muſte keppaneh, *nunc cura mea levantur*, nu låttas mit bekymmer. Keppanaſtet, *dimin.* blifva litet låttare. Keppanatjet, *levari incipere, incipere fieri leviorem*, begynna at blifva låttare.

KEPPANEM, *n. ſ. levamen, relaxatio*, liſa, lindring. *Paſſive accipitur.*

KEPPEN, keppanes, *vide* kappanjes.

KEPS-KÅTE, *avium ſtomachus*; fogelkråfve, mage på foglar.

KERATS *ſive* keratje, muora-keratje, *avis nomen, picus arboreus*, Stillkråka. *Fingunt Lappones hanc avem fuiſſe ruſticam, quæ cum Salvatori petenti negaſſet panem, ablegata eſt in ſilvas, ut ſibi cibum ex arborum vermiculis quæreret.*

KERES, kerok, *n. a. carus, dilectus*, kår, ålſkad. Keraſin adnet, *diligere*, ålſka. Keres weljam, *mi frater dilecte*, min kåre broder. Keres attjam, *mi pater cariſſime. Comparat.* keraſub, kårare. *Superlat.* keraſumus, den aldrakåraſte. *Compoſ.* keres-miålak, *benevolus, 1 Petr. 3: 8.* & keres-mårak, *Rom. 10: 19. zelo incenſus*, nitiſk, *Danice* nidkår, *nusquam niſi in Theologicis in uſu ſunt. It. compoſ. & oppoſ.* Ökeres *ſ.* okåres, *Rom. 1: 31. caritatis expers*, kårlekslös. Kåresapta, *Auſtr. idem.*

KERESWUOT, *n. ſ. caritas*, kårlek. Weljalats kereswuoteſne kaikaſats kereswuoteb, *in fraterna caritate communem caritatem, 2 Petr. 1: 7.* Kereswuoten tjuleſtemin, *oſculo caritatis. Obſ. in Nova Teſtamento zelus explicatur per* kereswuoten måre, nit.

KERASIT, keraſukt *&* keraſt, *adv. amanter*, kårligen.

KEROT, *v. a. amore capi*, blifva kår. Die mon kerob tunji, *tui amore captus ſum*, jag år kår uti dig. Keroſtet, *dimin.* blifva litet kår. Kerogåtet, *incipere capi amore*, begynna at blifva kår. Kerogåtemen lepa kaskebſka, *ſe invicem amare incipiunt, (Dual.) mutuo capi incipiunt amore*, de två begynna at ålſka hvarandra. Kerotet, *Hiph. vid.* kerahaddet.

KEROM, *prat. part. captus amore, amans*, kår, intagen af kårlek. Kerom le ſodn neiti, *amore captus eſt virginis.*

KERA-

KERAHET, *v. n. idem quod* kerot.

KERAHADDET, *v. a. ad amorem perducere, amorem conciliare,* göra kår, förvårfva kårlek. Tjabba wieſominat todn kerahaddah almatjit, *ad tui amorem, vita tua honeſta, homines perducit.*

KERAS, keras-badde, *funis ad ſtrangulandum aptus,* et band at ſtrypa med, rånn-lyckja. *Hinc*

KERASET, *v. n. ſtrangulari,* ſtrypas. *Hiph.*

KERASTATTET, *ſtrangulandum curare, ſtrangulare,* ſtrypa.

KERDE, *n. ſ. vicis,* gång, omväxling. Akta kerden, *ſemel,* en gång. Lokke kerden, *decies,* tio gånger. Tan kerden *ſive* palen, *hac vice,* denna gången. *It.* koros akta kerdin leb mon, *non niſi unico & ſimplici indutus ſum veſtimento,* jag har allenaſt en omgång eller hvarf med kläder på mig. Ib palla tjåſkemeſt kolmain kerdin, *triplo indutus veſtimento ſrigus haud pertimeſco.* Like kerde, *veſtis corpori proxima, induſium,* ſkjorta. *It. regio, tractus,* trakt, ort. Juokus tatte kerdeſt påtin? *num ex iſto tractu ſive regione venerunt?*

KERDAK & kerdaſats, *n. a. non niſi in compoſitione cum aliis vocibus occurrit.* Akta-kerdak, *ſimplex,* enkel. Qwekte-kerdak, qwekte-kerdak karwo, *amictus duplex,* dubbel klädnad. Kolma-kerdak, *triplex, triplicatus,* trefaldig. Akta-kerdaſats, qwekte-kerdaſats, kolma-kerdaſats *&c. idem.* Akta-kerdaſats laike, *filum ſimplex, non duplicatum,* otvinnadt garn. Lokke-kerdak, *decemplex,* tijo-faldig. Tjuote-kerdak *vel* -kerdaſats, *centuplex,* hundradefalt. *It. in Theologicis:* Akta-kerdaſatjeh pahai, *ſimplices ſive inexperti nequitiæ,* enfaldige i det onda, *Rom. 16: 19.* Akta-kerdaſatswuot, *ſubſt. ſimplicitas, candor animi,* enfaldighet, upriktighet. *Eccleſiaſt.*

KERDEKES, *n. a. Auſtr. idem atque* kerdak. *Subſt. compoſ.* Kolma-kerdekeswuot, *Trinitas,* Trefaldighet. *Melius dicitur* Kolmaktaſatswuot, *cfr.* Aktaſatswuot.

KERDATES, *n. ſ. pannus ſubditicius, ſubtegmen veſtis,* foder under kläder.

KERDEW, *n. ſ. idem.*

KERDOS, *n. a. idem atque* kerdak.

KERDOT, *v. a. fila geminare,* tvinna. Kerdo tab laikeb, *duplica hoc filum. It. iterare,* å nyo uprepa, fodra. Puotſelwas kerdo, *morbus recidit, rurſum invadit,* ſjukdomen kommer igen. Tårob kerdot, *iterare pugnam,* ſlås på nytt. Kerdoſket, *dimin.* litet tvinna, m. m. Kerdogåtet, *incipere geminare, iterare incipere,* begynna at fördubbla, at uprepa å nyo. Wanka kerdogåta, *morbus recidivus fieri incipit,* ſjukdomen begynner at återkomma.

KERDOM, *n. ſ. geminatio, duplicatio,* tvinnande, fördubblande. *Reditus, iteratio,* uprepande. Puotſelwaſen kerdom, *reditus ægritudinis,* ſjukdomens återkomſt.

KERDOK & kerdot-kenna, kerdotek, *n. a. non geminatus, ſimplex,* otvinnad, enkel. Kerdok laike, *filum non duplicatum. cfr.* ainak.

KERDOTET, *v. a. frequ. duplicare, geminare,* fördubbla. Laidob kerdotet, *iterare iter,* reſa en gång til ſamma wåg.

KERDOTATTET, *duplicandum curare, poſſe duplicari*, låta fördubbla, kunna fördubblas. I tat kerdotatte, *hoc nequit duplicari*, kan ej fördubblas.

KERESTET, *v. n. vide infra* kåråſtet.

KERJAN, *adv. læto cum animi affectu*, gladeligen, med glådje. Kerjan litjab ådtjom, *lætus ſum quod acceperim*, jag år glad at jag fick. Kerjan påtib kaddai, *quod ripam aſſecutus ſim gaudeo*, jag år glad at jag kom til lands. *It.* kerjan Dalab ådtjoh die le nuokes, *ſi unum acceperis Imperialem ſatis erit*, får du en Riksdaler år det nog.

KERJOTET, *v. n. lætari, gaudere*, frögdas. Kerjotatjet, *lætari incipere*, begynna at frögdas. *Scribitur etiam* kirjotet, kirjotatjet *&c.*

KERJOTALLET, *v. n. frequ. majori lætitia affici*, högeligen glådjas.

KERJOTEJE, *lætans*, ſom gläder ſig. Kerjotem, *ſubſt. lætatio*, glådje, frögdande.

KERJOTALLEM, *n. ſ. lætitia major, exſultatio*, ſtor glådje, frögd.

KERKEM, *corbis*, korg. *Ita appellantur cunæ Lapponibus uſitatæ. cfr.* kåtka.

KERMESK, *ſerpens*, orm, *vide* kårbma.

KERON, *avis nomen*, fjäll-rypa.

KERRES, *trahæ, Lapponum more conſtructa*, ackia; Lapparnes åk-don. Kertesats, *dimin.* en liten ackia.

KERETS, *Auſtr. idem.*

KERREW & kerre, *n. ſ. conſultatio, conſilium*, rådſlag. Kerre-kåte & kerrewkåte, *domus conſultationis*, rådplägnings-rum.

KERRETET, *v. n. conſultare*, rådſlå.

KERWES, *ſecuris*, yxa. *Fenn. orig. cfr.* akſjo.

KESAN, *quod renonibus vectoriis circa collum alligatur, quo trahant vehem*, ren-lokor. *Hinc*

KESASTET & keſaſtattet, *renones vectarios jungere trahis*, ſåtta renar för ackiorne, ſpånna före renar.

KESE, *n. ſ. æſtas*, ſommar. Keſe qwoutel, *media æſtas*, midt på ſommaren. Kidda keſe, *æſtas ineuns*, början af ſommaren. Tjaktja keſe, *æſtas præceps*, då det lider til ſlut med ſommaren, inemot höſten. Tjaktja keſen mon kalkab wuolget, *æſtate præcipite abiturus ſum.* Keſe peiweh, *dies æſtivi*, ſommar-dagar. Keſe le lakka, *æſtas appropinquat*, ſommaren nalkas. Keſe paka, *calor æſtatis, æſtus*, ſommar-hetta. Paka *ſive* pakas keſe, *æſtas calida.* Kalos keſe, *æſtas frigidula*, kall ſommar. Keſen ålma, *Deus olim æris & frugiferæ tempeſtatis.*

KES & keſa, *gyrus, circus*, ring. Keſab järgelet, *in gyrum reflectere, regyrare.*

KESET, *v. a. trahere*, draga. Tämpa laſſab keſa, *vehem equus trahit*, håſten drager laſſet. Magnet kedke keſa routeb etjes luſa, *magnes ferrum attrahit.* Sakkob keſet, *mulctari pecunia*, plikta med penningar, böta. Keſi kolma järba Dalait ſakkon, *tribus tſi mulctatus Imperialibus*, han plikta-de med tre Riksdaler. *It. capere, capacem eſſe, (de vaſibus & menſuris)* draga, innehålla. Ådnakeb-kus tat kare keſa? *quantum capit hocce vas?* huru mycket drager eller inrymmer detta kårilet? Keſin-lära kutte qwekte jälla kolma måtit, *Joh. 2: 6. capiebant ſingulæ duas ſive tres menſuras*, höllo hvardera tu eller tre mått. Jaureb keſet, *ſagena piſcari*, draga not.

not. Keſeſtet, *dimin.* litet draga. Keſeſt tall, *trahe pauliſper*, drag på litet. Keſajet & keſegâtet, *incipere trahere*, begynna at draga. Keſajien jaureb idieteſt, *ſagena mane piſcari cœperunt. Paſſiv. verb.* keſet *eſt* keſetuet *ſ.* keſetowet *ctr.* keſot, *qu. vide infra.*

KESEJE, *trahens*, den ſom drager. Jaure keſejeh, *piſcatores, qui piſcantur ſagena*, fiſkare, ſom draga not. Keſem, *ſubſt. vectura*, dragning, fôrſel. Keſem badde, *funis quo quidquam trahitur*, dragband, tåg hvarmed nâgot drages. Sakko keſem, *multa*, penninge-bot. Jaure keſem, *piſcatus*, fiſkande. Jaure keſemin hâggabs piâbmet, *vivere piſcatu.*

KESATET, *v. n. ſubducere ſe, ſubterfugere*, draga ſig undan. Keſati kuit pakoiſtes, *verbis non ſtabat.* Keſati toiwotaſeſt, *promiſſis non ſtabat*, han höll ej ſina löften. Keſati dauk likan, *tamen ſe ſubduxit. It. ſurgere*, ſtiga up. Keſati adtjek ſångoſt, *nuper e lecto ſurgebat*, han ſteg nyſs up utur ſången. Keſatet kalkeh jabmekeh ådnameſt, *e terra reſurgent mortui*, de döde ſkola upſtå utur jorden. *Prat. particip.* keſatum, *qui ſurrexit*, upſtigen. Adtjek keſatum akka, *uxor quæ nuper a puerperio convaluit*, en huſtru, ſom nyligen kommit up utur barnſången.

KESANJE, *n. ſ. jumentum*, drag-kreatur, ök. Eh leh muſne keſanjeh, *jumenta mihi non ſunt*, jag har ej några drag-kreatur. *It. inſtrumentum fabrile, quo lineæ ducuntur*, lineal, verktyg at draga ſtrek och lineer med.

KESETATTET, *v. n. poſſe trahi*, kunna dragas. I keſetatte, *trahi nequit*, det kan ej dragas. Tat ſakko le nau ſtuores, jutte i keſetatte, *tanta hæc eſt multa ut ſolvi nequeat*, deſſa böter åro ſå ſtora, at de ej kunna erlâggas. I jaure keſetatte piâggaſt, *procella impedit quo minus fieri poſſit piſcatus*, man kan ej fiſka för ſtormens ſkull.

KESETET, *v. a. vehere, transportare*, föra, forſla. Keſet munji muorait, *advehe mihi ligna.* Malmait keſetet, *mineram metallicam vehere*, forſla malm. *Eſt quaſi Hiphil verbi* keſet. Keſetaſtet, *dimin.* litet forſla. Keſetatjet, *incipere transportare*, begynna forſla.

KESETEJE, *vehens, portitor*, den ſom ſkjutſar, fohrman. Keſetem, *ſubſt. vectio*, förande, ſkjutſande.

KESETUM, *prat. part. paſſ. vectatus*, förd, ſkjutſad.

KESATALLET, *v. n. transferri, vehi*, föras, forſlas. Tat laſſa kalka keſatallet heimai, *domum hæc ferenda erit vehes*, detta laſſet ſkal föras hem. *It. active: vehere, transportare*, föra, forſla. *Eſt quaſi frequ. verbi* keſetet.

KESATALLEM, *n. ſ. vectura*, förſel. *It. vectio*, ſkjutſande. I ſodn keſataſlemeſt palla, *non illum piget vectionis*, han ſkjutſar gârna.

KESOT, *v. n. transportari, pervehi*, föras, forſlas. Kåſſå kalka tat keſot? *quorſum hoc erit deportandum?* hvart ſkal detta föras? *Eſt quaſi paſſiv. verbi* keſet. *It.* Mano keſoi, *luna decreſcit*, månen aftager.

KESATJET, *v. a. frequ. trahere*, draga. Wuopteſt keſetjet, *in capillos involare*, hårdraga, lugga. *It.* keſatjet etjes

pelai, *trahere aliquem in partes ſuas*, draga någon på ſin ſida. Keſatjemen leh jaureb, *in piſcando ſagena occupati ſunt*, de hålla på at draga not ſom måſt.

KESELET, *involvere*, *vide infra* kåſelet.

KESUNJA, *fibula ſive anſa*, *qua prehenſa*, *quidquam trahimus*, handtag, grepe, hvari man griper då man ſkal draga något.

KESTET, *v. a. glomerare*, nyſta. Nådob keſtet, *glomum glomerare*, nyſta et nyſtan. Kainob keſtet, *funem in orbem diſponere ſive glomerare*, lågga et rep i ring. Keſtetet, *glomerandum curare*, *glomerari facere*, låta nyſta. *cfr.* giſtet, kåſelet, *unde ortum videtur.*

KESTAK, *n. ſ. glomus*, *faſciculus*, nyſtan, knippe.

KETJE, *n. ſ. finis*, *extremum*, ånde, det ytterſta. Wåralden ketje, *mundi extremitas.* Tjute ketje, *digiti extremitas*, finger-ånde. Jaure ketje, *extremitas lacus.* *It.* Tatte ketjeſt, *impoſterum*, hårefter. I tat kalka ſjaddet tatte ketjeſt, *in poſterum hoc non fiet.* *Compoſ.* Aut-ketje *ſ.* auta-ketje, *pars anterior*, framdel. Wadnaſen auta-ketje, *prora cymbæ*, framſtammen på en båt. Mange-ketje, *pars poſtica*, bakdel. Wadnaſen mange-ketje, *puppis ſcapha*, bakſtam. Auta-ketje met le wadnas, *qua proram nimis onerata eſt cymba*, båten år framlaſtad, framman-tung. Mange-ketje lakk, *ad partem poſticam.* Ruopto ketjeſt, *adverbialiter accipitur: præpoſtere*, *modo inverſo*, bakfram.

KETJAMIT, *adv. omnino*, *in integro*, *ex toto*, helt och hållit, aldeles.

KETJATET, *v. a. fini addere*, *extremitati annectere*, ſkarfva uti vid åndan.

KETJATALLET, *v. n. verbis loqui ambiguis*, *obſcure neque ſatis explicate dicere*, tala tvetydigt, med halfbrutna ord. *It. verbis aliquem ladere*, pika någon.

KETJO & ketjos, *n. a. integer*, *totus teres*, hel och hållen. Ketjo peiwen, *per totum diem.* Ketjo ijan ib le ådam, *totam noctem pervigilavi.* Ketjos le, *integer eſt*, han år hel och hållen i behåll. *cfr.* ålles.

KETKE, *Boreal.* kerrke, *nom. animal. hyæna*, järf, filfras.

KETSALD, ketſaldak, ketſaldet *&c. vid. infra* kåtſald, kåtſaldak *&c.*

KEULE, *n ſ. circulus*, *gyrus*, ring, krets. Mano le keulen, *circulus circa lunam eſt*, *circulo cincta videtur luna*, det ſynes en ring omkring månen. *It. circuitus*, *ambages*, omväg, omgång. *Majorem circulum circa lunam ſerenam*, *minorem vero turbidam indicare tempeſtatem Lappones autumant.* Keulen ſiſne, *intra gyrum.* Keulats, *dimin.* en liten ring.

KEULOT, *v. n. circulo cingi*, *tantum de luna dicitur & ſideribus*, *cum circulo circumcinguntur apparente*, ſåges når ſom det blifver ring omkring månan eller ſtjernorna. Mano keulo, *luna circulo incluſa eſt apparente.*

KEURA, *vide* tjåura, tjåures.

KEUTET, *funeſcapham*, *adverſo flumine*, *trahere*, draga båten upföre eller emot ſtrömmen med rep. Epe mi tab jokkab ſokken påte, keuten wall, *hoc flumine adverſo navigare non poſſumus*, *ſed trahenda erit fune cymba.*

Keu-

Keuteſtet, *dimin.* något litet draga båten med tåg. Keutatjet & keutegåtet, *trahere incipere*, begynna at draga.

KEUTEM, *n. ſ. tractio ſcaphæ contra ductum fluminis & rapiditatem aquarum*, båtens ledande med rep emot ſtrömmen. Keutem kaino, *funis, quo hoc perficitur*, rep, hvarmed ſådant förråttas.

KEWOLES, *n. a. timidus, pavidus, qui facile & fere nullæ de cauſſa timore percellitur ſubitaneo ſuumque vociferatione & affectibus ſignificat terrorem*, rådd, ſnarſkråmd, ſom låter ſkråma ſig af en ringa ting.

KEWOT, *v. n. terrore panico percelli, præ metu vociferare*, blifva intagen af en råfång fruktan, ropa af ſkråmſel. *It.* Manah råttoh ja kewoh, *liberi pila ludentes vociferantur, Boreal.* Kewogåtet, *terrorem geſtibus indicare incipere*, begynna med åthåfvor viſa ſin förſkräckelſe, börja at hafva ſig illa i rådſlan.

KEWOTET, *v. a. ſubitaneo attactu, aut acu vel alio inſtrumento pungendo alicui incutere terrorem*, ſkråma någon med det, at man haſtigt rörer vid honom, eller ſticker honom med en nål, eller ock på annat dylikt ſått. *Obſ. faciles ſunt Læppones præcipitesque ut in alios affectus, ita & in metum.*

KIBBEL, *n. a. ſcaber, non æquus, tuberibus conſitus*, ojämn, tufvig. Påldneſk ja kibbel land, *regio minus plana tuberibusque conſita*, ojämnt och tufvigt land.

KIBMAHADDET, *v. a. leviter coquere, paululum ad ignem torrere*, lindrigt koka, förvålla. Kibmahaddum, *particip. coctus*, kokt, ſuden.

KIDDA, *n. ſ. ver*, vår. Algo kiddan, *primo vere*, i början på våren. Karra kidda, *ver frigidum.* Kidda keſe, *æſtas ineuns, ver adultum*, ſlutet af våren, början på ſommaren. Kiddan & *Auſtr.* kiddek, *adverbialiter accipitur, vere*, om våren, vårtiden.

KIDDATET, *v. n. vernum tempus tranſigere*, tilbringa vårtiden, blifva öfver våren. Tobben kiddati ſodn, *ibi degebat vernum tempus*, där höll han til om våren.

KIDDANET, *v. n. aſſveſcere*, blifva van. Sodn le kiddanam ſuolatet, *furto adſvevit*, han har vånt ſig at ſtjåla. Todn kiddan munji, *ſemper me laceſſere ſveviſti*, du har fådt vana at altid oroa mig.

KIDDOSET, *v. n. conſuetudine aut cupiditate ad aliquid impelli*, af vana eller begårelſe drifvas til något. Die kiddoſi lokket, *factus eſt legendi cupidus*, han blef begårlig at låſa. Karjel ja Turk kiddoſika tårot kaſkebſka, *Muſcovitas inter & Turcas vehemens & aſſiduum bellum ortum eſt*, Ryſſarne och Turkarne begynte en beſtändig och håftig ſtrid med hvarandra. Kiddoſi tab takket, *iſtud omni ſtudio & continue fecit*, han tog ſig före med alfvare at ſtändigt ſå göra.

KIDDOS, *n. a. irritans, incitans*, retande. *Rarius occurrit.*

KIDDOTES, *n. ſ. impulſus*, drift, retelſe.

KIDDOTET, *v. a. incitare aliquem ad aliquid, impellere, anſam præbere*, upåggja någon til något, gifva tilfälle och anledning. Sodn mo kiddoti taſſa,

taſſa, *ad iſtud ille me inſtigavit*, han retade mig dertil. *Paſſiv.* kiddotowet *vel* kiddotuet.

KIDDOSTATTET, *v. a. frequ. idem.* Ale kiddoſtatte qweibmabt, *noli proximum tuum irritare.*

KIDDOTEM, *n. ſ. inſtigatio*, retande.

KIDDOK, *n. a. irritabilis, qui facile irritatur*, ſom ſnart och lått retas.

KIDNJEL, *Auſtr. lacrima, vid.* kadnjal.

KIERDET, *v. a. tolerare, pati*, tåla, lida. Wai mattaliten kierdet, *ut poſſitis tolerare, 1 Cor. 10: 13.* Eh monneh kierde kalmet, *frigore ova corrumpuntur.* Ib kierde tjåſkemeb, *frigoris impatiens ſum*, jag tål ej kölden. *Fenn.* kårſin, *patior.* Kierdaſtet, *dimin.* litet tåla. Kierdagåtet, *perferre incipere*, begynna at tåla.

KIERDETATTET, *v. n. poſſe tolerari*, kunna tålas. I tat ſwarke kierdetatte, *intolerabilis hic eſt dolor*, denna ſwedan år odrågelig.

KIERDIES, *n. a. patiens*, tålig. Orro kierdies muina, *patiens eſto mei, Math. 18: 29.* Orro kierdies kitt-nokkemi, *eſto patiens usque ad finem. Compoſ.* o-kierdies, *impatiens*, otålig. Kierdiesapta, *Auſtr. idem.* Jubmelen måre le kierdiesapta, *ira Dei intolerabilis eſt. Scribitur etiam* kierdejes.

KIERDEJESWUOT, *n. ſ. patientia*, tålamod. Kierdieswuot takka puoikaldattemeb, *patientia operatur experientiam, Rom. 5: 4. Compoſ. & oppoſ.* o-kierdejeswuot, *impatientia*, otålighet.

KIERDEM, *n. ſ. paſſio, perpeſſio*, lidande. Kierdem-laka, *adverbialiter: modo tolerabili, tolerabiliter*, på drågeligit ſått.

KIERDIESIKT, *adv. patienter*, tåligen. *Compoſ. & oppoſ.* okierdieſikt, *impatienter*, otåligt. *In Sacris occurrunt.*

KIERDEMAS, *tolerandus, perferendus*, ſom ſkal utſtås, ſom bör fördragas. Ådnak le kierdemaſen tane wåraldeſne, *multa in hac vita perferenda ſunt*

KIERDNE, *nix congelata. vid.* kårdne.

KIETJA, *nom. num. ſeptem*, ſju. Kietjalokke, *ſeptuaginta*, ſjuttio. Kietjatjuote, *ſeptingenti*, ſjuhundrade. Kietja-tuſan, *ſeptem millia*, ſjutuſende. Kietja-lokkad, *ſeptuageſimus*, den ſjuttionde. Kietja-tjuotad, *ſeptingenteſimus*, den ſjuhundrade. Kietja-tuſand, *ſeptuagies milleſimus.*

KIETJAD, *nom. num. ordin. ſeptimus*, den ſjunde. Kietjad aiken, *ſeptima vice.* Kietjad peiwe, *dies ſeptimus.*

KIBME, kibma, kibme ſaje, *locus, ubi aves tempore verno coëunt*, ſtålle dår foglarne para ſig, om våren, fogelvin. Kibme låddeh, *aves coëuntes, veneri inſervientes*, vin-fogel.

KIHLATET, *v. a. deſpondere*, förlåfva, trolåfva. Kihlati allaſes mo neitab, *filiam meam ſibi deſpondit.* Kihlatum niſunines, *cum deſponſata uxore ſua, Luc. 2: 5. Paſſiv.* kihlatowet & kihlatuet, trolåfvas.

KIHLE, *n. ſ. donum, quod ſponſæ datur in pignus ſive arrhabonem matrimonii futuri*, fåſte-gåfva, trolåfnings-gåfva. Kihlen le tabb neiti waddam, *virgini hunc arrhabonem dedit*, han har gifvit flickan detta, til fåſtningsgåfva. Kihlats, *dimin. ſponſi munuſculum*, en liten trolåfnings-pant. *Fenn.* kihla, *idem.*

KJILLEK, kjillekats, *hædus*, kid.

KIKET, *v. n. ſplendere, micare*, ſkina, lyſa.

lyſa. Peiwe kika, *ſol ſplendet.* Kika ko peiwe, *ſplendet ut ſol.* Gälle ja ſilba kikeh, *aurum & argentum nitent*, gull och ſilfver glänſa. Kikegâtet, *incipere micare, niteſcere*, begynna at ſkina, blifva blank.

KIKANET, *idem quod* kikegâtet.

KIKED & kikok, *n. a. nitens, lucidus*, glänſande, lyſande. Kikok ko kriſtal, *ſplendidus tamquam criſtallus, Apoc. 22: 1.* Ila kiked le, ib matte wuotjet, *ob niniam lucem collineare nequeo.*

KIKEDAKES & kikalats, *Auſtr. idem.*

KIKEJE, *nitens*, ſkinande, glänſande. Kikeje gålle, *aurum nitens.* Kikem, *ſubſt. nitor, ſplendor*, glans, ſken. Naſti kikem, *ſplendor ſtellarum*, ſtjernornas glans.

KIKELDET, *nitere*, glänſa. Kikeldats, *nitens*, glänſande, *varius occurrunt.*

KILASET, *v. n. æſtuare, calere*, vara het, vara varm. Kilaſab pakeſt, *æſtu ſolis caleo*, jag är varm af ſolhettan. Kilaſam almats tjatſeb kâika, *homo æſtuans ſitit frigidam.* Almats kilas ila ſtuora pakeſt, *nimius æſtus homini moleſtus eſt. It.* piârgo kilas, *caro calore maceratur, caro igne ſuppoſito vel etiam ſolis æſtu calet*, kôttet blir ſudit af elden, eller af hettan. *Minus eſt quam* tuoltet, wuoſſjetuet.

KILDE, Kilde- *vel* Kintel-peiwe, *dies purificationis Mariæ*, Kyndelsmåſſodag. *It.* kilde ſaje, *locus ubi Lappones commorantur id tempus, dum catuliunt ſive æſtu venereo agitantur rangiferi, quod ad finem menſis Septembris & initium Octobris fieri ſolet.* Kilde kâte, *idem.* Kilde ſaje, kilde kâte, kallas det rum, dâr Lapparne uppehâlla ſig den tiden, dâ renarne hafva ſin ſpringtid, neml. i ſlutet af September och bôrjan af Octoher månad. *Boreal. cfr.* Rakad ſaje. *Hinc*

KILDET, *v. a. Boreal.* Sarwait kildet, *renones admiſſarios dicto tempore mactare*, ſlakta brundrenar. *Obſ.* kilde, kildet, *originem forte debet Fennicæ voci* kildâã, *fulgere, ad quod ſuſpicandum eo imprimis ducimur, quod Lappones ut feſtos hos habeant dies, quibus hæc peraguntur negotia caſasque ſuas, hoc ipſo tempore, optime inſtruant atque etiam exornent.* Kildetet, *dictum iſtud tempus commorari.* Kuſſne kalkah toda kildetet tan jaken? *ubi catulitionis rangiferorum tranſiges tempus, hoc anno?* hvareſt ſkal du i âr tilbringa renarnes ſpringtid? *Boreal. cfr.* rakatet.

KILDNO, *n. a. longus & gracilis*, lång och ſmal. Kildno petſe, *abies longa atque gracilis*, en lång och ſmal tall. *De arboribus dicitur. Auſtr. cfr.* kilwo.

KILJATET, *v. n. vociferari*, ropa hôgt, ſkrika til. Kiljati ſagga, *vociferatus eſt vehementer*, han ropte hârdt.

KILJANJE, *n. a. vociferans*, ſkrikare, ropare.

KILJOT, *v. n. clamare, rugire*, ropa, ryta. Bire kiljo ko tâllâb wuoidna, *ad conſpectum ignis rugit urſus.* Wuokſa måreſt kiljo, *taurus mugit furens.* Ele taſne kiljo, *noli heic vociferare*, ſtâ ej hâr och ropa. Kiljoje, *particip.* Kiljoje lejon, *leo rugiens, 1 Petr. 5: 8. A Fenn.* kiljan, *vociferor.* Kiljogâtet, *incipere vociferare*, begynna at ropa.

KILJOM, *n. ſ. vociferatus*, rop, anſkri. Wuoudnajes kiljom, *furioſa vociferatio.* Kilja, *idem.* Mi kiljait le tatt?

quis iſte eſt vociferatus? hvad år det för rop?

KILKOTET, *v. n. albeſcere, colorem amittere*, hvitna, ſlåppa fårgen. Skruda kilkoti, *pannus decolor factus eſt.* Kilkotaſtet, *dimin.* litet förlora fårgen. Kilkotatjet, *incipere albeſcere, decolorari incipere*, begynna at förlora fårgen.

KILLET, *v. a. perferre valere, ſuſtinere*, uthårda, kunna fördraga. Ib killa nådeb qweddet, *onus ſuſtinere non valeo*, jag förmår ej båra bördan. I kukkeb parget killa, *non diu perſeverat laborem.* Killeſtet, *dimin.* något litet uthårda. Killegåtet, *incipere ſuſtinere*, begynna at fördraga. Harjanemeſt almats killegåta, *conſvetudine homo fit patientior, ſive aptior ad quemvis ſuſtinendum laborem.*

KILLOS, *n. a. qui diutius laborem perferre valet, durus ad laborem*, den ſom länge uthårdar med arbete. Killos tämpa, *equus qui non facile fatigatur*, en häſt, ſom ej ſå ſnart tröttnar. Killos-wuot, *ſubſt. perſeverantia, conſtantia*, uthårdande. Killos-laka, *adv. perſeveranter*, med framhårdande, hårdigt.

KILLELET, *v. n. ponum eſſe, ſpontaneum eſſe*, vara benågen, ſjelf vilja. Ets taſan killeli, *ipſe ſua ſponte id fecit, ipſemet ad iſtud erat ſpontaneus*, han var ſjelf villig dertil. Killeli mo kåik, *ſua ſponte ad me venire voluit.*

KILLEK, *vetula, anus*, gammal gumma.

KILLOT, *v. n. adniti, cum labore & niſu multo conari*, ſträfva, arbeta på. Maina leh todn killomen? *quid adniteris?* hvad arbetar du med? hvad ſträfvar du efter? Killob mai, walla ib aibmot ållet, *ut ut adnitar, perficere tamen non poſſum.* Killoſtet, *dim.* Killogåtet, *adniti incipere, incipere moliri*, begynna at fråſta på, at ſträfva. Killogåtin tjudit kåddelet, *ad id annitebantur ut occiderent adverſarios.*

KILPOT, *conari, moliri*, arbeta med något, bemöda ſig. *Obſ. eſt fere ejusdem ſignificationis atque* killot, *minori tamen eſt* kilpot *niſu quidquam facere*, killot *autem majori.* Kilpob peiweſt peiwai, *quotidie & ſemper adnitor*, jag ſträfvar dageligen. Kilpob kåti ja juolki, *omni niſu incumbo*, jag arbetar med händer och fötter. Såmaſeh kilpoin ſuina, *quidam cum illo conflictabantur, Act. 17: 18.* Mije lepe harbmat kilpom tane ſuonos talken, *tempeſtas hæcce turbida nos maxima affecit moleſtia*, vi hafve ſlitit mycket ondt, för det elaka vädrets ſkull. Kilpoſtet, *dimin.* litet bemöda ſig. Kilpogåtet, *conari incipere, incipere adniti*, begynna at fråſta på, at ſträfva. Juo ådna mai kilpogåtib, *jam quidem dudum incumbere cepi.*

KILPOKS, *cum quo contendimus, cum quo nobis eſt certamen, adverſarius*, kämpe-broder, den man kämpar med, motſtåndare. *Dicitur etiam* kilpokradna.

KILPET, *v. n. &* kilpedak, *vide ſupra* ſilpet, ſilpetak.

KILWO *& interd.* kilbmo, *procerus*, hög. *Proprie de arboribus dicitur.* Kilwo haik, *abies procera*, en hög tall. Kilwo ſåke, *betula procera*, en lång eller hög björk. Kilwoh leipeh, *alni procera.*

KIMA,

KIMA, *vide* kibme. *A Fenn. voce* kijma, *idem* & kijmainen, *catuliens.*

KIMES, *n. a. catuliens*, lôpſk. *vid.* keime.

KIMET, *v. n.* Lådde le kimemen tatle, *aves nunc coëunt*, foglarna hålla nu på at para ſig.

KIME, *n. ſ. ærugo*, årg. Kime paina, *ſapit æruginem*, det ſmakar af årg.

KIMOT, *v. n. æruginoſum fieri, ærugine obduci*, årgas, bliſva årgig. Kimom le tat kebne, *ahenum hoc æruginoſum factum eſt*, denna kittelen har blifvit årgig. Kimom le piåbmo, *cibus ſapore æruginoſo infectus eſt*, maten ſmakar af årg. *It. rei alicui deditum eſſe*, vara mycket begifven på någon ting. Die kimoin tårot, *pugna non deſtitere*, de viſte aldrig ôfvergifva at ſlåſs. *Dicitur quando, quaſi enthuſiaſmo quodam, ad quidquam faciendum impellimur & in faciendo diutius detinemur.* Kimoſtet, *dimin.* litet årgas, m. m. Kimogâtet, *incipere ærugine tingi, æruginoſum fieri incipere*, begynna at årgas.

KIMOTAKES, *n. a. æruginoſus, qui facile ærugine inficitur*, årgfull, ſom ſnart blifver årgig.

KIMPA, *vid.* kippo. *Fenn.* kimppu, *faſcis*, knippe, bylte.

KINGSJET, *v. n. fatiſcere*, giſſna, remna. *Dicitur de vaſis ligneis ſiccitate fatiſcentibus*, ſåges om tråkåril, når de af torka giſſna eller blifva otåta. Kare kingſja, *vas fatiſcit.* Kingſjeſtet, *dimin.* litet giſſna. Kingſjegâtet, *fatiſcere incipere*, begynna at giſſna. Kingſjetet, *Hiph. fatiſcere facere, in ſole exponere ut fatiſcat*, låta giſſna, låta greſtna i ſolen. Ele kingſjete kareb, *fatiſcere ne facias vas.*

KINGSJES, *n. a. rimoſus, qui fatiſcit*, gles, giſſnad, otåt. *Synon.* ſweikok, kirok.

KINGSJETAKES, *n. a. rimoſus, qui facile rimas agit ſive fatiſcit*, ſom gårna giſſnar. Kingſjetakes wadnas, *rimoſa cymba, vel potius, quæ facile agit rimas. cfr.* jålok. Kingſjetakes kagga, *doliolum, quod ſiccitate facile fatiſcit*, en kagge, ſom lått giſſnar.

KINKA, *n. ſ. faſcis, faſciculus*, kårfve, knippe. *Fenn.* kincka, *corticis betulini faſcis. Auſtr. cfr.* kippo.

KINKAHET, *v. a. faſces colligare*, knippa tilhopa, binda i knippor. *Auſtr.*

KINTEL, *n. ſ. candela*, ljus. Kinteleb tſakketet, *candelam accendere*, tånda up ljus. Kintelit takket, *candelas ſebare*, ſtôpa ljus. *Compoſ.* kintel-juolke, *candelabrum*, ljusſtake. Gålletum kintel-juolkit, *candelabra aurea, Apoc. 1: 12.* Kintel-tjuoukes, *lux candelæ.* Kintel-peiwe, *feſtus purificationis Mariæ*, Kyndelsmåſſa. Kintel-laige, *filum candelæ*, ljus-veke. Kintel-ſkarja, *forfex, qua candela a carbone purgatur, vulgo, emunctorium*, ljus-ſax. Kintelats, *dimin.* et litet ljus. *Fenn.* kynttilå, *candela.*

KINTSOR & kintſortakes, *n. a. effrenatus, qui freno reluctatur*, oſtyrig, otamd. Kintſortakes herke, *reno effrenatus.*

KINTSORET, *v. n. freno reluctari*, vara oſtyrig, vara otamd. *Dicitur de animalibus indomitis.* Kintſoraſtet, *dim.* vara något oſtyrig. Kintſoratjet & kintſortatjet, *freno reluctari incipere*, begynna at vara oſtyrig.

KIPP, *n. ſ. Auſtr. vide ſupra* kappanjes.

KIPPO, *n. ſ. faſciculus*, knippe. *It. Auſtr.* kippo *ſ.* kippa, *vide* kappa.

KIPPER, *Auſtr. vide ſupra* kapper.

KIPTA & kipt, *n. ſ. perula, cum lapide incluſo, quæ e cortice betulæ confecta retibus apponitur piſcatoriis*, ſtenar, med nåfvor öfverdragna, at fåtta på fiſkare-nåt. Kiptetes, *n. a. qui iſtiusmodi lapidibus caret*, ſom ej har ſådane ſtenar.. Kiptetes kåldek, *ſagena piſcatoria non inſtructa lapidibus*, not utan ſtenar. Kiptetet, *v. a. dictos lapillos retibus annectere*, ſtena nåt. *Nunquam non hoc tantum ſenſu occurrunt.*

KIRBMOT, *vibrare*, ſvånga, fäkta med något. Swerdin kirbmot, *gladium vibrare*, ſvånga vårjan.

KIRBMESTET, *v. a. circumdare, circumcingere*, omringa, omhvårfva. Stadeb kirbmeſtet, *urbem obſidere*, belägra en ſtad.

KIRET, *v. n. fatiſcere*, remna ſpricka. Ådnam kira, *area fatiſcit*, marken remnar. Muora kira, *lignum agit rimas. It. ringere*, gapa. Kireſtet, *dim.* litet remna. Kiragåtet, *incipere fatiſcere*, begynna at remna. Kare kiragåti, *vas dehiſcere cœpit.*

KIREM, *n. ſ. hiatus, rictus*, remnande, gapande.

KIROK, *n. a. fatiſcens, rimas agens*, ſprucken, greſt. Kirok litte, *vas rimoſum.*

KIREKET, *v. n. Auſtr. id. ac* kiret. Kirekom litte, *vas rimoſum, quod fatiſcit.*

KIRGETS, *n. avis, aquila*, örn. *cfr.* kåſkem.

KIRJE, *n ſ. liber, literæ*, bok, bref. Kirjeb tjalet, *literas ſcribere*, ſkrifva bref. Kirjeb lokket, *epiſtolam vel librum legere*, *(Fenn.* kirja, *idem).* Kirjats, *dimin.* et litet bref, en liten bok. *Compoſ.* kirje-kåtjeje, *literatus, eruditus*, bokfynt, lård. *Act. 4: 13.* Kirje-åppes, *idem. Scriba*, ſkriftlård. Kuſne le akt kirje-åppes? *ubi eſt ſcriba quidam?*

KIRJAK, *n. a. criſpus, variis inciſionibus ornatus*, kruſig, med konſtiga inſkårningar prydd. Kirjak laipe, *panis criſpatus*, kruſadt bröd. Kirjak kare, *vas criſpatum, inciſionibus ornatum.*

KIRJETET, *v. a. criſpare, inciſionibus ligneum vel metallicum vas ornare*, kruſa. Kirjetum paſte, *cochleare criſpatum. Obſ. Maximum Lappones eſſe ducunt artificium, vaſa ſcite inciſionibus atque pictura ornare.*

KIRJETEJE, *artifex, qui opus aliquod inciſionibus vel pictura ornat, criſpans*, en ſom ſirar, ſom kruſar til något. Kirjetem, *ſubſt.* ritande, utſirande med ſkårningar och ſtrek.

KIRJO, *n. ſ. lætitia*, glådje. *cfr.* kerjotet.

KIRKO, *templum*, kyrka. *vid.* kyrko.

KIRRO, *n. ſ. Auſtr. maledictum. vid.* karro.

KIRS, *vide ſupra* karas.

KIRTET, *v. n. in gyros ire, circumire*, ſvånga omkring. Ardnes kirta, *in gyros circumvolitat aquila*, örnen flyger i rundlar. Kirtelet, *frequ. idem.* Kirtelatjet, *incipere gyros agere*, begynna at ſvinga ſig rundt omkring.

KIRTETEM & kirtem, *n. ſ. circuitus in gyrum*, omſvångning.

KIRTETET & kirtedattet, *v. a. in gyrum reflectere*, vånda omkring. Kirteti mo, *circumegit me.*

KIRWA, kirw & kirwas, *n. a. puſillus, parvus, tener*, liten, klen, ſpåd. Kirwa mana, *infans puſillus*, ſpådt barn. I lam kirwa, *(duo negativa) paululum admo-*

admodum fuit. Synon. ojårga, *vide ſupra* jårga.

KISA, *n. ſ. clitellæ, ſarcina*, klôf, bórda ſom båres af renar.

KISSA, kiſſok, *craſſus, vid.* kaſſa, kaſſok.

KISSJALET, kiſſjelet & kiſſjet, *v. n. velle, paratum eſſe*, vilja, vara benågen. Ets kiſſjali tabb takket, *ipſemet ad iſtud faciendum paratus erat.* Jus kiſſjelepet taſſa, *ſi lubenter illa de re conſenſeritis.* Kiſſjah-kus todn mo tjowot? *visne me comitari?* vil du fôlja med mig? *Reſp.* kiſſjab, *volo*, jag vil. Kiſſjaladdet, *frequ. idem.*

KISSJOK, *n. a. pronus, promtus, lubens*, benågen, fårdig, villig. Wuoigenes le kiſſjok, *Spiritus eſt paratus, Matth. 26: 41.* Sije leh harmat kiſſjokeh ſo tuoſtot, *lubentiſſimis illum animis recipiunt.* Kiſſjes, *idem.* Kiſſjok-wuot & kiſſjeles-wuot, *ſubſtant. inclinatio, propenſio*, benågenhet, bôjelſe. To kiſſjok-wuot tabb takka, *propenſio tua id facit.*

KISSJESWUOT, *n. ſ. id. qc* kiſſjokwuot.

KISTA, *chirotheca*, handſke. Kiſtait tſaket, *chirothecas induere*, taga på ſig handſkar. Kiſtats, *dimin.*

KISTO, *arca, ciſta*, kiſta. Silba kiſto, *ciſta argenti.* Kiſtots, *dimin.* en liten kiſta. *Fenn.* kirſtu.

KISTET, *vide ſupra* keſtet, giſtet.

KITET, *v. a. gratias agere*, tacka. Kitet Jubmeleb, *gratias agite Deo* Ele anje kite, *ne agas adhuc gratias.* Wai kitalime, *ut gratias agamus. Ubi* kitalime *eſt contr. pro* kitalulime. *It. ironice & in contrariam partem:* Mon kalkab to kitet, *rependam tua tibi malefacta*, jag ſkal nog betala dig. Kiteſtet, *dimin.* litet tacka. Kitegâtet, *incipere gratias agere*, begynna at tacka.

KITEM, *n. ſ. gratiarum actio*, tackande.

KITELET, *v. frequ. gratias agere*, tacka, ſtitigt tacka. Idtji tiete kokte kalki kitelet, *naſciebat, qua ratione optime gratum teſtaretur animum.* Kiteladdet, *frequ. idem.* Kitelatjet, *incipere gratum teſtari animum*, begynna at viſa ſin tackſamhet. Kitelatjin Jubmeleb, *Deo gratias habere cœperunt.* Kiteläſtet, *dimin. idem quod* kitelet.

KITO, kitoles, kitolus & kitolwas, kitos, *gratiæ, gratiarum actio*, tack, tackſågelſe. Kito Jubmeli, *gratiæ ſint Deo.* Utſe kitob Jubmel mijaſt âdtjo, *Deo gratias debitas non habemus.* Akta kito, *formul. gratias agendi, Borealioribus uſitata, gratias*, tack, mycken tack. *Eſt proprie mendicorum.* Adne kitob, *gratias ago*, haf tack. Jubmeli lekes kitolus ja hewetes! *laus & gloria ſit Deo!* Gudi vare tack och lâf! *Compoſ. & oppoſ.* okito, otack.

KITOKES, *n. a. gratus*, takſam. Kitokaſen etjebs wuoſetet, *gratum ſe præbere*, viſa ſig tackſam. *Compoſ. & oppoſ.* okitokes, *ingratus*, otackſam. Okitokes almats, *homo ingratus.* Okitokumus kaikiſt ſjaddalim, *omnium forem ingratiſſimus.* Kitokes-laka, *adv. cum gratiarum actione*, tackſamt, tackſammeligen.

KITOKESWUOT, *n. ſ. gratitudo, animus gratus*, tackſamhet. *Compoſ. & oppoſ.* okitokeswuot, otackſamhet. Tijen okitokeswuot tabb takka, *animi veſtri ingrati cauſſa iſtud fit*, eder otackſamhet gôr det.

KITOLES, *n. a. idem atque* kitokes. Orrot kitoleſeh, *eſtote grati*, *Coll. 3: 15.*

KITOLESWUOT, *n. ſ. idem atque* kitokeswuot. Wuokas kitoleswuoteb Jubmêli wuoſetet epe matte, *dignas perſolvere gratias Deo, noſtræ non eſt opis. Compoſ. & oppoſ.* okitoleswuot, otackſamhet.

KITETATTET, *v. n. gratiarum actione dignum eſſe*, vara vårdigt tackſågelſe. I ſodn kitetatte, *grates non promeruit*, han fôrtjenar ingen tack. *Obſ. gratias agentibus reſpondere ſolent:* I kitetatte, *grates non meretur*, det år ej något at tacka fôre.

KITJALTAK, *n. ſ. cardo*, gångjårn. Uksa kitjaltaki naln jårra, *janua cardinibus vertitur*, dôrren går på gångjårnen. *cfr.* kittjahet.

KITSE, *Boreal. hædus*, kid, kidling.

KITSET, *v. n. allaborare, eniti*, bearbeta, hafva môda med. Målkateb kitſaime, *multum laborem ſuſtinebamus*, vi hade nog môda och arbete. Kukkeb kitſai manab piåbmet, *diu laborabat dolore puerpera*, hon hade ſvårt fôr at fôda barn. *It.* muora kitſa, *arbor crepitat*, det knarrar i trå. Kitſeſtet, *dimin.* något bemôda ſig. Kitſegåtet & kitſajet, *incipere eniti*, begynna at bemôda ſig.

KITSOT, *v. a. Auſtr. vide* katſot.

KITTA, *adv. & præp. usque, usque ad*, ånda intil, ånda. Kitta tan rajai, *huc usque*, ånda tils nu. Kitta mâna paleſt, *inde usque a prima pueritia*, alt ifrån barndomen. Kitta kâſſas kalkab mon wuordet to? *quamdiu te exſpectabo?* huru långe år det ſom jag ſkal vånta dig? Kitta ekewai, *usque in æternum. It.* piåjet kitta, *figere, affigere*, ſåtta faſt. Kitta le, *fixum eſt*, det år faſt. *Fenn.* kijni. *Hinc*

KITTEK, *n. ſ. carcer*, fångelſe. Kittekeſne, *in vinculis, 2 Cor. 6: 5. Synon.* fanga-kâte.

KITTETET, *v. a. in carcerem conjicere*, taga til fånga, fångſla.

KITTELES, årre kitteles, *quadraginta pelles ſciurorum, quatuor decades pellium*, et timber gråverk, ell. 40 ſtyck. Repi kitteles, *quatuor decades vulpium, ſcil. pellium.*

KITTJET, *v. a. Auſtr. vide* kattjat.

KITTJOS, *n. a. rigidus*, ſtyf, ſtel. Kittjos rerte, *corium rigidum*, ſtyft låder. Kittjos juolke, *pes rigidus.*

KITTJOT, *v. n. rigere, rigeſcere*, blifva ſtel, blifva ſtyf. Kåtah kittioh tjåſkemeſt, *manus frigore rigeſcunt.* Kittjoſtet, *dimin.* blifva något ſtel. Kittjogåtet, *rigeſcere incipere*, begynna at ſtelna, at varda ſtyf.

KITTJAHET, *v. n. exſtare, protuberare*, ſticka fram, ſitta ut med udden, eller åndan. Tjitta ragnoſt kittjaha, *clavus de pariete protuberat*, pinn ſitter fram ur våggen.

KITTJAHATTET, *v. a. porrigere, offerre*, framråcka, bjuda ut.

KITTJOT, *v. a. indecl. exſtans, protuberans*, ſom ſitter med åndan ute. Nipe le kittjot tåppeſt, *protuberat e vagina culter.*

KITTO-KATTO, *formula loquendi, qua vicem ſupplet adverbii: continue*, ſtåndigt, jåmt och ſamt. *Inſeparabiliter*, oſkiljakteligen.

KIUSADUS, *n. ſ. irritatio*, retelſe. *Fenn.* kiuſa & kjuſaus, *idem.*

Kjå-

KJÅDATJEH, tjalme kjådatjeh, *tempora*, tinningar.

KIWTJEL, *n. a. vagus, huc illuc oberrans*, en ſom går af och ann. Kiwtjel qwele, *piſcis huc illuc natans*, fiſk ſom ſimmar hit och dit.

KIWTJELTET, *v. n. huc illuc vagari*, gå af och an, kroka hit och dit. Ele kiwtjelte, *rectum teneas curſum*, håll en och ſamma våg, kroka intet. Kiwtjeltatjet, *huc illuc vagari incipere*, begynna kroka hit och dit.

KIÅGNEL, *n. a. profundus*, djup. Kiågneles jokka, *amnis profundus*. Kiågneles jaure, *lacus profundus*, en djup ſjö. *It ſubſtantive: profunditas*, djuphet. Såwen kiågneli, *in profunditatem maris, Matth. 18: 6.*

KIÅGNELESWUOT, *n. ſ. profunditas*, djuplek. Iken kiågneleswuot, *neque profunditas, Rom. 8: 39.* Kiågneleswuotaſt tat jokka i kaletatte, *ob profunditatem vado tranſiri nequit hic amnis*, denne bäcken kan man ej vada öfver, ty han är altför djup.

KIÅGNELIKT & kiågnelit, *adv. profunde*, djupt.

KIÅGNOT, *v. n. profundum fieri*, blifva djup. Tawen kaddeſt kiågno jaure, *procul a ripa profundior fit lacus*, ſjön blir djupare, långt ifrån ſtranden. Kiågnoſtet, *dimin.* blifva litet djupare. Kiågnogätet, *incipere fieri profundum*, begynna at blifva djup.

KIÅJE, *vide infra* kåja.

KIÅKA, *rangifer fœmina*, ren-ko, waija. *Synon.* aldo, *quod magis in uſu eſt.*

KIÅKET & kiåketet, *v. n. animo ſibi deſtinare, conſtituere*, förefåtta ſig, årna ſig. Kiåketi mai påtet, *deſtinabat quidem venire*, han tänkte komma. Påti kåſſå li kiåkam, *quo deſtinaverat pervenit.* Kiåka Wuonai jåttet, *in Norvegiam conſtituit demigrare* Kiåkegåtet, *deſtinare incipere*, begynna at fåtta ſig före, at beſluta. *Fennon.* kåken, *deſtino.*

KIÅKO, *n. ſ. deſtinatio, propoſitum*, upſåt, årnande, föreſats.

KIÅKSJET, *v. a. animadvertere*, blifva varſe, förmärka. *cfr.* kakſjet.

KIÅKSJEK, *n. a. inopinatus, non exſpectatus*, oförtänkt, oförmärkt. Kakſjek.

KIÅL, *n. ſ. vox, lingua*, röſt, ſpråk. Same kiål, *lingua Lapponica*, Lappſka. Måddit kiålit ſodn tåbda, *multas ille callet linguas*, han kan många ſpråk. Edne kiål, *vernacula*, modersmål. Kullib ſtuora kiåleb, *audiebam magnam vocem*, jag hörde et högt ljud. Harbmes kiåla le ſuſne, *voce gaudet robuſta*, han har en ſtark röſt. Ikus le tuſne kiål? *an loqui neſcis?* kan du ej tala? Kiåla lakke, *vox barbara, locutio minus elegans, non explicata, dialectus*, brutit ſpråk, illa taladt ſpråk. Kiåla prewtem, *idem. Fenn.* kieli, *lingua.*

KIÅLOLATS & kiålek, *linguæ peritus, qui linguas callet*, ſom förſtår ſpråk, ſpråkkunnig. Taro kiålolats le ſodn, *linguæ Svecanæ peritus eſt.* Qwekte kiålek, *duarum linguarum peritus*, ſom kan tvånne ſpråk. Mådde kiålek, *qui plures callet linguas.*

KIÅLOLATSWUOT, *n. ſ. linguarum peritia*, förfarenhet i ſpråk, ſpråkkunnighet.

KIÅLATAK & kiålatebme, kiåletes, *n. a. elinguis, mutus*, mållös, ſtumm. Jukko

ko lei kiålatebme, *qui mutus erat, Luc. 12: 14. It. linguæ imperitus alicujus*, ſom år okunnig i nâgot ſpråk.

KIÅLALAKKAK, *balbus, balbutiens, lingua hæſitans*, låſp, ſtamm. *cfr.* kakkas.

KIÅLA, *n. ſ. laqveus*, ſnara. Pâtet kalka ko kiåla, *veniet ut laqveus*. Kiålit takket, *laqveos tendere*, ſåtta ſnaror.

KIÅLET, *laqveos tendere, irretire*, ſåttja ut ſnaror, gildra. Låddit kiålet, *laqveis captare aves*, fånga foglar med ſnaror. Kiålagâtet, *incipere laqveos tendere*, begynna at ſåtta ſnaror.

KIÅLATATTET, *v. n. & a. illaqueari poſſe*, kunna fås med ſnaror. Bire kiålatatta kaik, *etiam urſus laqveo capitur. Obſ. Sæpius Lappones urſos laqveis capiunt. It. laqveos tendendos curare*, låta utſåtta ſnaror.

KIÅLD, kiåldak & *Auſtr.* kiåldas, *n. ſ. chorda, fides, nervus*, ſtrång, ſena. Juokſa kiåldak, *chorda arcus*, bågeſtrång. *It. ap. Auſtr. diſtrictus*, landsſträcka. *It.* kiåldak, *nervus ſive tendo maximus pedum*, ſtörſta fotſenan.

KIÅLDET, *v. a. intendere*, upſpånna. Juokſeb kiåldet, *arcum intendere*, ſpånna up bâgen. Birſob kiåldet, *ſclopetum intendere*, ſpånna up bôſſan. Kiåldetum, *prat. particip. paſſiv. diſtentus*, utſpånd. Kiåldeſtet, *dimin.* litet upſpånna. Kiåldegâtet, *incipere intendere*, begynna at upſpånna.

KIÅLDEM & kiåldetem, *n. ſ. intenſio*, upſpånnande.

KIÅLKERDET, *mentiri*, kiålkamaddem, kiålkerd & kiålkerdem, *mendacium*, kiålkerdeje & kiålkamaddeje, *mendax, vide ſupra* keleſtet, keles, *ſubſt.* & keles, *adj.*

KIÅLO, *n. ſ. gula, guttur*, ſtrupe. Kiåloiſt mo adneli, *collum meum prehendit ſive fauces, non ſecus ac ſi me eſſet ſuffocaturus*, han tog mig i halſen, ſom han hade velat ſtrypa mig. *It. cruor coagulatus*, lefrad eller tjocknad blod.

KIÅLOT, *v. n.* male kiålo, *cruor coagulatur*, bloden lefras. Kiålom male, *cruor coagulatus*. Kiåloſtet, *dimin.* litet lefras. Kiålogâtet, *incipere coagulari*, begynna at ſammanlefras.

KJÅLLAR, *n. ſ. cella*, kållare.

KIÅLLO, *n. ſ. fundus lacus duriuſculus*, hård ſjö-botten.

KIÅMARTET, kiåmartes, *vid.* kemertet *&c.*

KIÅMPA & kiåmpas, *n. a. celer, alacer, validus*, ſnåll, hurtig, ſtark. Kiåmpa wiåket, *celer currendi*, ſnabb at lôpa. Pargo kiåmpa, *in labore ſuſtinendo fortis*. Târo kiåmpa, *pugnandi fortis*. Kiåmpaswuot, *ſubſt. celeritas, fortitudo*, ſnållhet, ſtyrka, tapperhet.

KIÅMPASIKT & kiåmpeſt, *adv. celeriter, feſtinanter*, ſnållt, ſkyndſamt. *It. fortiter, valide*, tappert, kraftigt.

KIÅMPASTALLET, *v. n. celerem ſe præſtare aut fortem*, viſa ſig ſnåll, viſa ſig ſtark. *Cum oſtentatione fit.*

KIÅMPOT, *v. n. convaleſcere, viribus augeri*, vederfås, blifva ſtarkare. Kiåmpoi wiåket, *factus eſt celerior currendi*, han blef ſnållare at lôpa. Kiåmpoſtet, *dimin.* blifva litet ſnållare. Kiåmpogâtet, *incipere convaleſcere*, begynna at få krafter. *Dicitur imprimis de infantibus & illis, qui diutius morbo, ad jacturam usque virium labo-*

laborarunt, deinceps vero convaleſcere majoribusque inſtrui viribus incipiunt.

KIÅNK, kiånkes, *n. a. de rangiferis & aliis animalibus, homines fugientibus & timentibus dicitur*, ſåges om renar och andra kreatur, då de ſky för folk, ſkygg.

KIÅNKASTALLET, *v. n. hominum fugere attactum, manus hominum ſubterfugere*, fly för menniſkor, ej låta taga ſig af menniſkor. *De equis & renonibus aliisque domeſticis animalibus dicitur. Feræ nunquam nos homines pertimeſcunt.*

KIÅP, kiåpem, *n. ſ. livor*, blånad.

KIÅPET, *v. n. liveſcere*, blåna, få blånader. Kiåpem tjalme, *oculus lividus*, blått öga.

KIÅPES, *n. a. lividus*, blå, ſom har blånader. Kiåpes orro, *livet.*

KJÅRAMAK & kjåramikke, *quæſo*, kåre.

KIÅRDA, *vide ſupra* garde, gård.

KIÅRÅTS, *n. ſ. tempora*, tinningar. Kiåråtjen tjada, *per alterum tempus*, genom tinningen.

KIÅUDET, *v. n. defatigari, defetiſci*, tröttna, blifva trött. Kiåudib ila ſagga, *nimium defeſſus ſum.* Kiåudib laidoſt, *feſſus de via ſum*, jag är trött af reſan. Kiåudom, *prat. part. feſſus*, trött. Kiåudeſtet, *dimin.* litet tröttna. Kiåudagåtet, *defetiſci incipere*, begynna at tröttna.

KIÅUDATET, *v. a. fatigare, feſſum reddere*, uttrötta, göra trött. Kiåudati mo tatt pargo, *ille me defatigabat labor.*

KIÅWA, kiåwak, *palus, humus paludoſa*, kårr, ſump, puſs.

KIÅWANET, *v. n. defetiſci*, blifva trött. Die mon kiåwanab, *defetiſcor.* Kiåwanaſtet, *dimin.* blifva litet trött. Kiåwanatjet, *defetiſci incipere.*

KIÅUDES, *n. ſ. laſſitudo*, trötthet. *Plerumque in plur. num. occurrit:* kiåudaſeh. Taite mo kiåudaſit kajoi, *laſſitudinem meam ſedavit*, han vederqveckte mig i min trötthet.

KIÅUNJAHET, *v. n. ægre & tanquam umbra tantum conſpici*, knapt ſynas, ſynas allenaſt ſom en ſkugga. Walla die kiåunjaha, *ægre eſt conſpicuum.*

KIÅURA, kiåuras, *n. a. robuſtus, validus*, ſtark. Tåro kiåura, *fortis bellandi.* Kiåurak, *idem.*

KIÅURALAKA, *adv. fortiter*, tappert.

KIÅURAWUOT, *n. ſ. vires, fortitudo*, krafter, ſtyrka, tapperhet.

KIÅUROT, *v. n. robuſtum fieri*, blifva ſtark. Nuora almats kiåuro, *juvenis robuſtior fit.* Kiåuroſtet, *dimin.* blifva litet ſtarkare. Kiåurogåtet, *incipere fieri robuſtiorem*, begynna at blifva ſtarkare. Kiåurotet, *Hiph. roborare, corroborare*, ſtårka, göra ſtark. Puore piåbmo kiåurota almatjeb, *victus copioſior & lautior hominem corroborat.*

KLABBER, *n. a. ſcaber, non planus, qui non eſt æquus*, ojåmn, oſlåt. Klabber ådnam, *terra non plana. It.* klabber, *ſubſt. quando hiberno tempore, ob nivis nimium defectum & locorum inæqualitatem, traha minus commode vehitur*, når det år elakt och ſkarpt åkföre, om vinteren, af för litet ſnö. Harmat klabber li tann jaken, *maxima erat illo anno vecturæ difficultas*, det var elakt åkföre det året.

KLAIWES, *n. a. cui ſpiritus ſive vis inebriandi deeſt*, ſvag. Såges om vin eller andra drycker, då de åro ſvaga. Klaiwes wina, *vinum vile.*

KLAKKA, *n. ſ. baculus, ſcipio*, ſtaf, kåpp. *Synon.* ſåbbe. Klakkain reiwetet, *ſcipione percutere.*

KLAKKESTET, *v. n. baculo uti, ſcipioni inniti*, bruka kåpp, gå med ſtaf.

KLAIPO, *n. ſ. petra, rupes*, berghåll, klippa.

KLAMBER, *n. ſ. reprehenſio*, klander.

KLAMBERTET, *v. a. reprehendere, increpare*, laſta, tadla, klandra.

KLAPA, *n. ſ. lignum, quod collo rangiferorum appendere ſolent, ut in nimio curſu retardentur*, et träſtycke, ſom hånges på renarnes hals, at hindra dem at löpa för fort.

KLAPER, *glarea*, klappur-ſten. *cfr.* arek.

KLAPP, *n. ſ. flexura*, böjning, bugla. *Vide infra* klewe.

KLARES, *n. a. clarus, liquidus*, klar. Klareswuot, *1 Cor. 15: 41. claritas*, klarhet.

KLATTJE, *æſtrum*, bröms. *cfr.* ſlautja.

KLEKKESET & klekkeſtet, *v. n. cachinnare*, ſtorſkratta. *cfr.* påkoſtet.

KLEKKET, *v. n. Auſtr. inter ſe invicem aptum eſſe & connexum*, paſſa ihop med hvart annat. *Vox orig. Norveg.* Idtji klekke, *aptum non erat.*

KLEMMA, klemet, *nom. propr. vir. Clemens.* Klemmats, *dimin.*

KLEMTET, *campanam pulſare*, klämta. Klemteſtet, *dim.* litet klämta. Klemtegåtet, *incipere pulſare campanam*, begynna at klämta.

KLEMTEM, *pulſatio campanæ*, klämtning.

KLENA, klen, *n. a. imbecillis, debilis, ægrotus*, ſvag, ſjuk. Aptſa klena le ſodn, *morbo laborat vehemente.* Klena jake, *annonæ difficultas*, dyr tid, ſvag årsväxt.

KLEPPET, *v. a. munus alicui abrogare*, fåtta någon ifrån ſyſſan.

KLEUNJAHET, *v. n. vide* kaunjahet.

KLEUNJASTET, *v. a. ſurſum tollere, attollere*, lyfta up, vippa up.

KLEWE, *n. ſ. flexura, curvamen*, bögel, bukt. *Proprie eſt vitium vaſorum æneorum ſive metallicorum aliorum, quando flexuoſa ſive bulloſa fiunt*, ſåges om kåril, ſom ſå böglor. Kare le klewen taggo, *vas flexuram illic habet.*

KLEWESTAK, *idem.* Kleweſtaken le, *flexuoſum eſt*, det är bugligt.

KLIBMA, *n. ſ. ſonus, ſtrepitus*, ljud, buller. Harbmes klibma, *ingens ſtrepitus.*

KLIBMET, *v. n. ſonare, ſtrepere*, bullra, dundra. Wåraldeſne klibma, *cælum tonat fragore*, det dundrar i ſkyn. Klibmeſtet, *dimin.* Klibmegåtet, *incipere tonare*, begynna at dundra.

KLIDNOKES, *n. a. dubius*, tvifvelaktig.

KLIMPETET, *v. n. oriri*, upgå, uprinna. Peiwe klimpeti, *ſol ortus erat*, ſolen var upgången. *Dicitur, quando ſol in horizonte conſpicitur. Hinc*

KLIMPOT, *adv. in horizonte*, vid horizonten. *De ſole præſertim & luna dicitur, quando mane & veſperi in horizonte ſunt.* Peiwe li klimpot, *ſol erat in horizonte*, ſolen ſyntes vid horizonten. Såges om ſolen och månan, når de om morgonen, eller ock aftonen, åro vid horizonten.

KLIPPAR, *ſuperior victor*, öfverman.

KLIT, *creta*, krita. Welkok ko klit, *album ut creta*, hvit ſom krita.

KLITNAHET, *v. n. parvi æſtimare*, hålla något för litet.

KLITTUR, *n. ſ. creatura*, kreatur. *Boreal.* ſlittur, *idem.*

KLIWEK, *n. a. ſcaber*, ojämn.

KLIWKOT & kliwkahet, *v. n. dubitare*, tvifla.

tvifla. *confer* juoret, qwektaſtallet, *idem.*

KLOKKAR, *ædituus*, klockare.

KLOMPOT, *v. n. Dicitur quando nix trahæ adhæret & vecturæ facit difficultatem*, ſåges når ſnön faſtnar vid medarne och gör elakt åkföre. *Boreal.* tupertet.

KLOMPATAK, *n. ſ. quando nix adhæret vehiculo*, når ſnön faſtnar vid medarne. Klompatak le udne, *nix hodie adhæreſcit. Boreal.* turper, *idem.*

KLORSJES, *n. ſ. hauſtus avidior, ſorbitio ſubitanea & avida*, en haſtig dryck, en klunk. Klotſjes jukkaſtak, *hauſtus ſubitaneus*, haſtigt drickande. *Auſt.*

KLUBBO, *n. ſ. clava*, klubba. *Bor.* ſlubbo. Klubboin tſabmet, *clava tundere.*

KLUBBE, *n. morbi, quando pedes renonum tument putrida & cancroſa quadam materia, ulcus pedum*, ſvullnad och böld i fötterne hos renar, renarnes fotſjuka. *Obſ. ſæpius hoc malo laborant rangiferi, tempore æſtivo. Morbus valde contagioſus eſt, illamque ob cauſſam Lappones ſtudioſe cavent, ne rangiferi illorum illos appropinquent renones, qui iſto malo infecti ſunt. Picem ulceri illinendo & pulverem pyrium aſpergendo huic mederi conſueverunt malo, quo iſtud ſaltem præcavetur, ne lingendo lingua & os inficiatur, quod ſi fit, ſemper fere moriuntur. Paronychia*, nagelböld.

KLUMP, *n. ſ. globus*, klump. Klumpoges, *n. a. vide* klompot, klompatak.

KLÅWAN, *n. ſ. affis, aſſer*, klåfva.

KLÅUJETET, *v. n. adhærere*, vidhånga. Klåujetet etjebs tjajenes wuoigeneſiti, *adhærere ſpiritibus ſeductoribus, 1 Tim. 4.*

KLÅPPOT, *v. n. munere privari*, affåttas ifrån ſyſſan. *Eſt quaſ. paſſ. v.* kleppet.

KNAPPA, *n. ſ. bolus, globulus*, knapp.

KNIKT, *miles*, ſoldat. *Boreal.* ſnikt.

KO, *adv. ſicut, tanquam*, ſåſom, likaſom. Ko almeſne, *ſicut in cœlis.* Ko tjatſe, *tanquam aqua*, likaſom vattn. Aiwe ko, *non ſecus ac.* Taſſa ko, *donec*, til deſs. Autelen ko, *antequam*, förrån ſom. *It. quando*, når. Ko påtime, *cum veniſſemus*, når vi hade kommit. Ko tietab, *cum ſcio*, når jag vet. Ko ſodn jabmam li, *cum mortuus eſſet*, når han var död. Kåſſe ko, *demum, tandem*, omſider.

KOGGO, *adv. ubi?* hvareſt? Koggo le to heima? *ubi eſt domus tua? It. qua in re, in quo*, uti hvad ſom. Koggo mattab kalkab to wekketet, *qua in re potuero te juvabo*, jag ſkal hjelpa dig uti det, ſom jag kan. *It. interrogative:* Koggo le wikke? *qua in re conſiſtit vitium? quo laborat vitio?* hvari beſtår felet? Koggo todn Wuonai mannah? *qua iturus es via in Norvegiam?* hvad väg reſer du til Norrige?

KOGLAR, *magus, qui varias callet artes, artificioſus*, naturkunnig, ſom kan allehanda konſtſtycken, konſtig. *Fingunt fuiſſe olim artificem, variis artibus magicis excellentem. Hinc omnes artifices præſtantiores hoc inſigniunt nomine.*

KOKSE, *n. ſ. cochleare, calix*, ſlef. Silba kokſe, *calix argenteus*, ſilfver-bägare: *Vulgo* ſilfver-koſa. Kokſats, *dim.* en liten ſlef.

KOKTE, *adv. quomodo?* huru, på hvad ſått? Kokte todn ſitah? *ut vis?* huru vill du? *It.* kokte mon ſitab, naute

mon takkab, *ut volo, ita facio*, ſom jag vill, ſå gör jag. Ikke kokte, *quomodocunque*, på hvad ſått ſom hålſt. Koktes, *idem.*

KOKTEMUS, *qualis?* hurudan? *vide* maggar.

KOLET, *audire*, höra. *vide* kullet.

KOLLKOTALLET, *v. n. ſedari, tranquillari, (de vento dicitur)* blifva ſtillt, lugna. Piägga kollkotalla, *ventus ſedatur*, vådret ſtillar ſig.

KOLM, kolma, *n. num. tres*, tre. Kolmen aiken, *ter*, tre gånger. Kolma palen *ſive* kerden, *idem.* Kolma ſajai, *in tres partes.* Kolma lokke naln, *tredecim*, tretton. Kolma lokke, *triginta*, trettijo. Kolma tjuote, *trecenti*, trehundrade. *Compoſ.* kolma-kerdak, *triplex*, trefaldig. Kolma-kerdak kaino, *reſtis triplex.* Kolma-kerdakwuot, *triplicitas*, trefaldighet, tredubbelt. Kolm-aktalats & kolmaktes, *triunus*, treenig. Kolmaktes Jubmel, *Deus Triunus*, den Treenige Guden. Kolmakteswuot, *ſubſt. Trinitas*, Treenighet, *Eccleſ.* Kolma-lakats & -lakaſats, *adj. triplicis generis*, trehanda, af trenne ſlag.

KOLMALAKA, *adv. triplici modo*, på trehanda ſått.

KOLMAS, kolmes, kolmos, *n. a. terni*, trenne. Kåſſe hålebe kolmos jålla qwektaſeh, *cum loquimur terni, aut bini.*

KOLMASATJE, *n. a. ſolum tres, tantum terni*, allenaſt tre til antalet. Kolmaſatje leh wall, *non niſi tres ſunt.*

KOLMAD, *n. num. ord. tertius*, den tredje. Kolmad palen, *tertia vice*, för tredje gången. Kolmad lokke naln, *tredecimus*, den trettonde. Kolmad kolmad lokkai, *vigeſimus tertius, tertius & viceſimus*, den tjugonde tredje.

KOLMADIST, *adv. tertia vice*, för tredje gången. *It. tertio*, til det tredje. Kolmadiſt, mije berribe ajatallet, *ad tertium quod attinet, conſiderare debemus*, för det tredje, ſå böra vi betänka.

KOLMADES, kolmodes & kolmots, *n. ſ. tertia pars*, tredje delen. Kolmodes le mo åſe, *tertia mihi debetur pars*, tredjedelen hörer mig til. Kolmadeſab mon ſitab, *tertiam expoſtulo partem*, jag fordrar tredjedelen.

KOLMADASTET, *tertia vice iterare*, tredje gången uprepa, göra för tredje gången.

KOLMI, *adv. ter*, tre gånger. Tjuorwoi kolmi, *clamabat ter*, han ropte 3 gånger. Qwekti jalla kolmi, *bis aut ter.*

KOLMUK, *tantum tres, terni*, allenaſt tre. Wadſob mije kolmuk tokko, *eamus illuc nos terni*, låt oſs tre gå dit. Kolmuk leime heimen, *tantum nos tres domi eramus*, allenaſt vi tre voro hemma. *cfr.* kolmaſatje, *quod tanquam dimin. eſt nominis* kolmas.

KOMBO, *Auſtr. vide* Juomo, Juobmomelke.

KONA, *cinis*, aſka. *vide* kuna.

KONGALATS, *n. a. Regius*, Kungelig, Konungſlig. Kongalats Majeſtåt, *Regia Majeſtas.* Kongalats Åiweswuot, *Regia Celſitudo*, Kungelig Höghet.

KONNES, konne, *adv. ubi*, hvareſt. Konnes Chriſtus kalki rågatuet, *ubi Chriſtus naſceretur, Matth. 2: 4. cfr.* kuſne.

KONNO, *uxor*, huſtru. *vide* kånno.

KONOGES, Konogs, Konogas, *Rex*, Konung. Konogaſen piäjetus, *edictum Regis*,

Regis, Kunglig ſtadga. Ets radeje Konoges, *Monarcha*. Armokumtus Konoges, *Rex clementiſſimus*. Sweriges Konoges, *Rex Sveciæ*. Konogeslaka, *adv. regie*, på Konungſligit ſätt, Kungligt.

KONOGRIK, *n. ſ. regnum*, rike, konungarike. Åbbå konogrik, *totum regnum*.

KOPTO, *n. ſ. toga, amiculum*, kåfta, jacka. Koptoi tjagnet, *induere togam*.

KORA, korr, *n. ſ. crena*, ſkåra, ſkal. Kora kare, *vas fractum, cui pars defracta eſt*, et kåril med ſkal. Korab takket, *partem demere*. Kora le taſſne, *pars heicce deficit*, hår är et ſkal, hår fattas et ſtycke. Kora njalme, *labium biſidum, labrum oris cui pars deficit*, hare-mun, mun med klufven läpp. Korats, *dimin.* et litet ſkal, en liten ſkåra. *It. vallis anguſtior inter duos montes, fauces montium*, en trång dal emellan tvånne berg.

KORDNE, *n. ſ. hordeum*, korn. Wit kordne laipit, *quinque panes hordeaceos*, *Joh. 6: 9.* Kordne-tudnö, *tonna hordei*. Kordne jaſo, *farina hordeacea*, korn-mjöl. Kordne lado, *horreum*. Kordnats, *dimin.* et litet korn.

KORKELET, korkotet, *v. a. effundere, evacuare*, utgjuta, uttömma. Tjatſeb korkelet litteſt, *e vaſe aquam effundere. cfr.* kurgetet.

KOROS, *adv. ſolum, tantum*, allenaſt, endaſt. Koros todn, *tu ſolum*. Koros armokeswuoteſtas, *ex mera ſua miſericordia*, af ſin blotta barmhertighet.

KOROS, *n. a. vacuus, inanis*, tom. Koros tjåiwe, *ſtomachus jejunus*. Koros kare, *vas vacuum*, tomt kåril. Koros kåte, *domus vacua*.

KOROSMATTET, *v. a. evacuare, exhaurire*, uttömma, uttappa.

KOROSET & korosmowet, *v. n. evacuari, vacuum fieri*, uttömmas, varda tom. Kare korosmowa, *vas exhauritur*, kårilet uttömmes.

KORR, *n. ſ. cultellus, culter vilior*, en liten knif, en knif af ringa vårde. *cfr.* nipe.

KORTE, *chartæ luſoriæ*, kort. *Auſtr. Fenn.* oorti.

KORTOK, *n. a. tortus, arcte contortus*, vriden, hårdt tvinnad. Kortok laige, *filum arcte tortum*, hårdt tvinnadt garn. Kortok kaino, *funis arcte contortus*.

Koss, koſa, *n. ſ. vacca*, ko. Koſſats, *dim.*

KOSETES, koſetus, *ita appellatur rene adminiſſarius quintum agens annum*, en brundren på femte året.

KOT, kota, *n. num. ſex*, ſex. *Fenn.* cuuſi, *idem*. Kota japit wieſoi, *ſex annos vixit*. Kota lokke naln, *ſedecim*, ſexton. Kota lokke, *ſexaginta*, ſextijo. Kota lokke japeh pâres, *annos natus ſexaginta*, ſextio år gammal. Kota tjuote, *ſexcenta*, ſexhundrade. Kota tuſen, *ſex millia*, ſex tuſende. Kota lokkad, *ſexageſimus*, den ſextijonde.

KOTAD, *n. num. ord. ſextus*, den ſjette. Kotad peiwe, *dies ſextus*, den ſjette dagen. Kotad lokke, *decas ſexta*, det ſjette tijotalet.

KOTADES, *n. ſ. ſextans*, ſjettedelen. Kotadeſeb arben ädtjoi, *factus eſt heres e ſextante*, han ärfde en ſjettedel.

KOTADEST, *adv. ſexta vice*, ſjette gången. Kotadeſt mije kalkebe tokko mannet, *ſextum nunc illuc facimus iter*, vi reſa nu dit för ſjette gången. Ko-

tadeſt mije kalkabe ajatellet, *ad ſextum quod attinet momentum perpendemus*, för det ſjette ſkole vi öfvervåga.

KOTAS, kotes, *n. a. ſeni*, ſex. Kotas mije lepe, *ſeni ſumus*, vi åro ſex. Kotali faron ſodn påti, *ſex illi adventi fuere comites*, han hade ſex i följe med ſig då han kom.

KOTSEK, *n. avis cujusdam aquatilis*, ſtubbſkraka, en ſjöfogel.

KOTTA, *ova percarum, quando adhuc in piſce ſunt*, abbor-råm, ſom fiſken ej ännu hunnit ſläppa.

KOTTJOT, *v. a. vocare, nominare*, kalla, nämna. Kottjo ſo teke, *voca illum huc*, kalla honom hit. Kottjot Jeſuſeb Herran, *Jeſum vocare Dominum*, kalla Jeſum Herre, *1 Cor. 15: 9.* Kottjo tek taite ålmait, *advoca huc iſtos viros. It. jubere*, befalla. Takka nau, kokte mon kottjob, *ut jubeo, ita facias*, gör ſom jag befaller. Konoges le naute kottjom, *ita Rex juſſit*, Konungen har ſå befallt. Kottjo ſijeb håjai, *invita illos ad nuptias*, bjud dem til bröllops. Leb takkam ko todn kottjoi, *ut juſſiſti feci*, jag har gjordt, ſom du har befallt. *Polon.* Każę, *jubeo.* Kottjoſtet, *dimin.* något litet kalla. Kottjogåtet, *vocare incipere &c.* begynna at kalla m. m.

KOTTJOTET, *v. a. frequ. gnaviter vocare, ſedulo invitare*, flitigt kalla. *It. vocandum curare*, låta kalla.

KOTTJOTATTET, *v. n. poſſe vocari*, kunna kallas. I ſodn kottjotatte attjen, *pater ille appellari nequit*, han kan ej kallas för fader.

KOTTJOTUM, *n. a. vocatus*, kallad. Mådeh leh kottjotum, *multi ſunt vocati*, många åro kallade.

KOTTJOK, *n. a. non vocatus, non invitatus, injuſſus*, okallad, obuden. Kottjok påtet, *nullo invitante venire, ſua ſponte venire*, komma okallad, af ſig ſjelf.

KOTTJOM, *n. ſ. vocatus, juſſum*, kallelſe, befallning. Le kottjom mijeb ailes kottjomin, *vocavit nos vocatione ſancta, 2 Tim. 1: 9.* To kottjomen tſagge leb mon tabb takkam, *tuo id juſſu feci*, jag har gjordt det på din befallning. Kottjolwas, *idem.* Kottjom-laka, *adv. vocantis vel jubentis more*, på et kallande ell. befallande ſätt.

KOTTJOS, *n. ſ. famulus, famula*, legohjon, dräng eller piga. Ib adne kottjoſeb, *famulum non habeo*, jag har ingen dräng. *Proprie illos ſignificat famulos, quos huc illuc mittimus nuntios, vel etiam, ut quævis levioris momenti agenda perficiant*, en ſom går i ärender, och förrättar några ſmå ſyſſlor.

KOTTJOTEJE, *vocans, qui vocat*, den ſom kallar. Kottjotem, *ſubſt. vocatio*, kallande, kallelſe.

KRADNE, kradna, *n. ſ. ſodalis, ſocius*, kamerat, ſtallbroder. Mâi len kradnatjeh, *ſodales nos ambo ſumus*, vi två åro kamerater. Kalle kradnit todn adnah? *quot tibi ſunt ſocii?* huru många kamerater har du. *It. conjux*, äkta maka. Mo kradna, *conjux mea, maritus meus*, min huſtru, min man. *Boreal.* radna, *idem.* Kradnats, *dimin. blandientis plerumque eſt & rogantis.* Kradnatjam pâte, *veni quæſo, mi ſodalis optime*, kom min kåre vän.

KRADNETEBME & kradnetes, kradnetak, *cui ſocii non ſunt, ſolus*, enſam, ſom är utan fåſkap. I le hauſke mannet

net kradnetak, *ſine ſocio minus jucundum eſt iter.* Aiwe leb mon kradnetak, *nullus omnino mihi eſt ſocius*, jag år aldeles enfam.

KRADNASTALLET, *v. n. ſodales eſſe, comitari*, vara kamerater, vara til ſällſkap.

KRAI, *n. ſ. ſtrepitus, ſonitus*, buller, gny.

KRAJET, *v. n. ſtrepere, ſtrepitum facere, vociferare*, bullra, göra oljud, ropa.

KRAJA, *n. ſ. meta, terminus, ad quem curſu contenditur*, mål, til hvilket man löper. Krajab piåjet, *metam conſtituere*, upſätta et dylikt mål. Krajai warret, *curſu ad metam contendere*, löpa til målet. Mon autetijib kraja ketjai, *metam prior contigi curſu*, jag hant förr til målet. *Obſ. curſu certare, meta conſtituta, in moribus eſt Lapponum. Boreal.* raja.

KRAKA, *n. ſ. focale, focale argenteum*, krage. Silba kraka, *idem*, ſilfver-krage. Wuorka kraka, *focale argenteum, quo feſtis utuntur diebus*, ſilfver-krage at bruka om högtider. Adno kraka, *focale, quo quotidie utuntur, diebus profeſtis*, hvardags-krage. *Ornatus eſt mulierum.*

KRAKOT, *v. n. vociferare, proprie more cornicum*, ropa, ſkrika ſom kråkor.

KRAKSJOT & kraktjot, *v. a. exigere, requirere*, fordra. Laga kraktjo pargoit, *lex exigit opera*, lagen fordrar gärningarna. Welkeb krakſjot, *debitum exigere.* Krakſjoſtet, *diminutiv.* Krakſjogåtet & kraktjogåtet, *incipere exigere*, begynna at fordra. *cfr.* rauket.

KRAKSJOM, kraktjom, *n. ſ. exactio, e. gr. debiti ſive æris alieni*, fordran, ſkuldfordran. *Bor. ignotum eſt. vid.* raukem.

KRAMKES, *n. a. rancidus, acerbus*, hårſk, ſträf.

KRAMKESET, *v. n. ructare*, rapa. Kramkeſem, *ſubſt. ructus*, rapande. *cfr.* kraugeſet.

KRAMMAR, *mercator, inſtitor*, krämare.

KRAMSOT, *v. a. prehendere, arripere*, gripa uti, taga til ſig. Kramſeſtet & kramſoſtet, *dimin. celeriter arripere*, haſtigt taga åt ſig. Kramſeſti mo åiweſt, *in crines meos involavit*, han fattade mig i håret. Kramſogåtet, *arripere incipere*, begynna at rifva åt ſig.

KRANO, *n. ſ. gauſape, ſtragulum, quo ſternitur lectus*, rya, ſångtäcke, rana.

KRAPMOK, *n. a. arrogans, jactabundus, glorians*, högdragen, ſkrytande. Krapmok tåro ålma, *miles glorioſus.* Krapmok-wuot, *ſubſt. arrogantia, elatio*, högfärd. *Jactantia, oſtentatio*, ſkryt.

KRAPMOSTALLET, *v. n. oſtentare, gloriari*, ſkryta, berömma ſig.

KRAPPOK, *n. ſ. chirotheca coriacea*, läderhandſke. Krappok kåti, *manibus chirothecis indutis, it. transl. negligenter*, med handſkar på händren, ovårdigt. *Boreal.* rappok. Krappokats, *dimin.* en liten handſke.

KRAS & kraſs, *n. ſ. virgula ferrea vel lignea, qua purgatur ſclopetum, telo ſive globulo plumbeo itidem inſerviens immittendo*, ladd-ten, hvarmed böſſor laddas och renſas. *Hinc*

KRASTET, *v. a. purgare ſclopetum*, renſa, göra ren böſſan. Kraſte birſob, *purga ſclopetum. It.* tjuwab kraſtet, *eructare*, hoſta fram utur halſen. Kraſteſtet, *dimin. idem.* Kraſtegåtet, *incipere purgare ſclopetum*, begynna at renſa böſſan.

KRAS-

KRASSJO, *nom. herbæ, menyanthes trifolia*, trifolium, miſſne.

KRAWAS, *n. a. mirus*, underlig. *vide* autes.

KRAWET, *vide* trawet.

KRAUGESET, *v. n. ructare*, rapa. Kraugaſattet, *frequ. idem.*

KRAUGASATTEM, kraugaſem, *n. ſ. ructus*, rapning.

KREATUR, *creatura*, kreatur.

KREINET, *v. a. explicare, explanare*, uttyda, förklara. Kreine munji tabb puoriſt, *explica id mihi exacte*, uttyd mig det väl. Kreine munji taite pakoit, *explica mihi hæc verba.* Kreineſtet, *dimin.* litet uttyda. Kreinegâtet, *explicare incipere*, begynna at uttyda. *cfr.* tjälgeſtet.

KREINAS & kreinos, *n. a. explicatus, manifeſtus*, tydelig, förklarad. Kreinas pâtet *ſive* kreinaſi pâtet, *explicatum fieri*, blifva tydeligit. Kreinos-laka, *adv. explicate*, på tydeligit ſätt.

KREINEJE, *explicans, qui explicat*, uttydare. Kreinem, *ſubſt. explicatio*, förklaring, uttydelſe.

KREINESIKT, *adv. explicate, evidenter*, tydeligen, på tydeligit vis.

KREINEMAS, *n. a. explicandus, explicabilis*, ſom ſkal uttydas, ſom kan uttydas. I le kreinemaſen maite tat hâla, *quæ hic loquitur vix ſunt explicabilia, ſive comprehenſibilia*, det ſom denne talar kan knapt begripas, eller uttydas.

KREINESAPTA, *n. a. Auſtr. non explicabilis, confuſus*, otydelig, oredig.

KREINIK, *n. ſ. explicatio, ratio*, uttydning, räkning och redogörelſe. Kreinikeb takket, *reddere rationem*, göra redo och räkenſkap.

KREINOK, *n. a. explicatus*, tydelig. *It, qui mentem ſuam bene explicat, explicate dicens*, en ſom väl uttrycker ſin mening, lätt at begripa. Kreinokwuot, *ſubſt. comprehenſibilitas*, begripelighet, tydelighet.

KREMKOT, *n. a. tortuoſus*, krokig, krum. *Luc. 13: 11.*

KREWE, kreuwe, *grex rangiferorum*, en hjord af renar, ren-hoſkap. Kreuwats, *dimin.* en liten hjord. Waipe lim mattet aimon adnet taite mo kreuwatjit, *utinam in ſalvo forent hi mihi pauci renones.*

KREWET, *v. a. poſcere*, fordra. *vid.* rauket.

KRIMO, *n. ſ. vitta, mitra mulierum*, qvinnors hufvudbonad, hufva.

KRIMS, *n. ſ. ornamenta criſpata*, krusning.

KRIMSET, *v. a. criſpare*, kruſa, göra kruſig.

KRIS, *vitulus rangiferinus recens partus*, ung och nyboren renkalf. *cfr.* meſe.

KRISJOHET, *v. n. dolere*, värka. Aiwe kriſjoha, *caput dolet*, hufvudet värker. *Auſtr. cfr.* ſarjetet.

KRISKESSET, *v. n. crepare, crepitare*, knarra, knäppa. Muora kriſkeſſa, *arbor crepitat*, det knarrar i trädet.

KRISTAL, *n. ſ. criſtallus*, kriſtall.

KRITJET, *v. n. ſtridere*, gniſla. Kritjet pani, *ſtridere dentibus*, ſkära tändren, gniſla med tändren. *Fenn.* kirſcun, *dentibus ſtrideo. Hinc frequent.*

KRITJATET, *v. a. & n. ſtridere, facere ſtridere*, förorſaka gniſlande, gniſla. Kritjatin panit ſo pajel, *ſtridebant dentibus in eum, Act. 7: 54.*

KRITJEM, *n. ſ. ſtridor*, gniſlande. Pane kritjem, *ſtridor dentium, Matth. 8: 12.*

KRIT-

KRITTJET, *v. n. diſceptare*, tviſta, träta. Krittjeika kaſkebſka, *diſceptabant inter ſe, (dual.)* de två tviſtade ſins emellan. *Proprie vox eſt forenſis.* Krittjet lagen auten, *cauſſam coram judice cum fervore agere*, med ifrighet ſtå til råtta, vara ifrig i råttegångsſaker.

KROBASTET, *v. n. ſurgere*, upſtå. Krobaſti pajas, *ſurrexit. Rangius.*

KROGNOT, *n. a. curvus, propendens*, krokig, lutande. *cfr.* krågnot.

KROGNAHET, *incurvato ſedere corpore*, ſitta krokig, huka. *cfr.* krågnahet.

KROMKES, *n. a. vide ſupra* kremkot.

KRON, *n. ſ. corona*, krona. Kron badde tabma aſſjalatjit, *vinculum imperii vel (ut ita dicam) coronæ domat; i. e. pœna a magiſtratu inflicta effrenatos compeſcit*, ſtraffet tuktar de oſtyriga. Kron-Prints, *Princeps hæreditarius Regni.*

KRONES, *n. a. ad coronam ſive regnum pertinens*, ſom hörer til Kronan, krono. Krones pednik ſaje, *ærarium regium*, Krono Skattkammare. Krones ålma, *perſona publica*, en kronans åmbetsman.

KRONET, *v. a. coronare*, krôna. Konogaſeb kronet, *Regem coronare.*

KRONEM, *n. ſ. ipſe actus, dum Rex coronatur*, krôning.

KRONETUM, *coronatus*, krônt. Kronetum biſſmar, ſtikko, *ſtatera, ulna coronæ ſigno ſignata*, krônt beſſman, aln.

KRONOK, *n. a. varius, inſvetus, artificioſus*, åtſkillig, fôrånderlig, ovanlig, konſtig. Kronok almats, *homo ſingularis & varius*, en underlig menniſka. Kronok nipe, *culter artificioſus*, en konſtig knif. Kronok le wuoidnet, *viſu mirabile & inſolitum eſt*, det år beſynnerligit och underligit at ſe.

KRONOKLAKA, *adv. artificioſe, ſingulari cum artificio*, konſtigt, på konſtigt ſått. Kronoklaka le tabb takkam, *ſingulari id conſtruxit artificio.*

KRONTSOK, *n. a. idem atque* kronok.

KROPPE, *n. ſ. corpus*, kropp. Kroppen piåbmo, *nutrimentum corporis*, kroppens uppehålle. Kroppelats, *adj. corporeus, corporalis*, kroppſlig, lekamlig. Kroppe-laka, *adv. corporaliter*, kroppſligen. *Eccleſiaſtica ſunt.*

KRUBBO, *præſepe*, krubba. *Luc. 2: 7.*

KRUDDA, krudd, *n. ſ. aromata, condimentum*, kryddſaker. *Item, venenum*, fôrgift.

KRUDNOT, *v. a. cum deriv. vid.* grudnot.

KRUKAHET, *v. n. cubare, humi ſine lecto rite ſtrato cubare*, ligga, ligga på marken, utan ordentelig ſång. Krukaha taſſne, *illic cubat, jacet illic*, han ligger dår.

KRUKETET, *v. a. corpus ſuum ſternere*, lågga ſig ikull, lågga ſig neder. *It. mori*, dô. Kåſſe kruketab, *quando morior.*

KRUMKES, *vel* krunkes, *n. a. claudus, mancus*, halt, ofårdig. Krumkes kitt ednes håggaſt, *claudus ab utero usque matris, inde ab infantia, Act. 3: 2. Uſitatius eſt* linkes, ſkårbma.

KRUMPOT, *v. n. coarctari, coire*, krympa. Skruda krumpo, *pannus coit.*

KRUMPE, krumpek. *vide* kumpe.

KRUOKAT, *v. a. fodere, ungvibus ſcalpere*, gråfva, rifva med naglarne. Ådnameb kruoket, *terram fodere*, gråfva

va i jorden. Ardnes kruokai ſautſeb, *aquila unguibus ovem dilaniavit.* Kruokaſtet, *dimin.* litet rifva. *It. ſclopetum explodere*, ſkjuta af en bössa. Kruokagâtet, *incipere fodere ſeu ſcalpere*, begynna at rifva, at gråfva.

KRUOKANJE, *inſtrumentum, quo foditur*, verktyg hvarmed man gråfver. *It. adj. fodiens, ſcalpens*, gråfvare, ſom rifver.

KRUOKKE, *n. ſ. uncus, fibula*, krok, håkta, mårla. Silba kruokkeh, *fibulæ argenteæ, quas veſtibus adſuere ſolent Lappones*, ſilfver-hakar, ſom Lapparne bruka.

KRUOKKOTET, *v. a. annectere, uncorum & fibularum ope conjungere*, håkta igen, fåſta igen med håktor. *De veſtibus dicitur. It.* kåtit kruokkotet, *manus conjungere*, taga ihop hånderna. Kruokkotaſtet, *dimin.* Kruokkotatjet, *incipere id facere*, begynna at håkta igen.

KRUOS, kruoſa, *n. ſ. crux*, kors. Kruſſe, *idem.* Kruoſab qwèddet, *crucem portare.* Kruoſſai, kruſſi, *adverbialiter accipitur: decuſſatim*, i korsvis. *Hinc*

KRUSSINAULETET, *v. a. crucifigere*, korsfåſta. Tobben kruſſinauletin ſo, *ibi illum crucifigebant, Luc. 23: 33.* Åhlam kruſſinauletum hårlogwuoten Herrab, *non crucifixiſſent Dominum gloriæ, 1 Cor. 2: 8. It. crucifigendum curare*, låta korsfåſta.

KRUSSINAULET, *v. a. crucifigere*, korsfåſta.

KRUSSINAULEM & kruſſinauletem, *crucifixio*, korsfåſtande. *Eccleſ.*

KRUOSET & kruſſet, *v. a. decuſſare*, korſſa, afſkåra i korsvis.

KRUOSOTALLET, *v. n. decuſſari, decuſſatim ſecari*, afſkåras i korsvis. Palgah kruoſotalleh, *ſe invicem dēcuſſant vie*, vågarne lópa i kors öfver hvarandra.

KRUPPE, *vide ſupra* kadna.

KRUS, kruſe, *n. ſ. vas figulinum, fictile*, lerkåril, krus. Kruſe-takkeje, *figulus*, krukomakare.

KRUSOTALLET, *v. n. ſubridere*, le något litet, ſmå-le. *Auſtr. cfr.* niaijotallet.

KRUT, *n. ſ. pulvis pyrius*, krut. Suolnos krut, *pulvis pyrius uvidus*, rått krut. *Boreal.* rut. Krute tjårwe, *theca pulveris pyrii*, kruthorn.

KRYDTJET, *v. n. hinnire*, gnåggia ſom en håſt. *Nonnulli ſcribunt:* kryijet.

KRÅGNAHET, *v. n. inclinatis clunibus humi incubare*, ſitta och huka, ſitta på marken hukandes, eller ihopdragen.

KRÅGNOT, *n. a. gibboſus, cui dorſum eſt inflexum*, krokryggig. *It. adv.* krågnot wadſa, *dorſo incedit inflexo*, han går krokryggot.

KRÅMKESET, *v. n. ſonare, reſonare*, ljuda. *Dicitur de cavis cavernis vel etiam de glacie ſubtus cava, ad paſſus reſonante ingredientium*, ſåges om ihålig is och jordmån, ſom ljummar, når man går derpå.

KRÅSE, *n. ſ. labor moleſtior, negotium difficile atque laborioſum*, ſvårt och mödoſamt arbete. Ådna kråſeb adnet, *negotio occupatum eſſe moleſto*, hafva mycket mödoſamt arbete.

KRÅSET, *v. n. in re aliqua occupari*, vara ſyſſelſatt med någon ting. Maina leh todn kråſemen? *qua in re occupatus es?*

KRÅSSOK, *n. a. moleſtus*, mödoſam. *Rar.*

KRÅWOKET, *v. n. curvum fieri*, blifva kro-

krokig. Tatte håkkeſt almats wuoreswuoteſt kråwoka, *veniet tacito curva ſenecta pede.* Kåteh kråwokeh, *rigent frigore manus atque incurvantur digiti*, händerna ſtelna och fingrarne krokna af kôld.

KRÅWOKATTET, *v. a. Hiph. curvum facere*, göra krokig. Wuoreswuot kråwokatta almatjeb, *ſenectus ſenes curvos facit*, åldren gör gubbarne krokryggiga.

KRÅUTJO, kråutjok, *n. a. curvus*, krokig. *Synon.* kawak. Kråutjo njuonek, *cui naſus eſt incurvatus*, kroknåſig.

KRÅDDO, *nom. morbi, variolæ*, rôd mâſſling. *Ita appellantur minimæ iſtæ variolæ, colore rubente & purpureo. Norvag.* krådde.

KRÅNKEM, *n. ſ. poples*, knåveck.

KRÅNKET, *v. a. inflectere, incurvare*, böja, kröka. Kränke juolkit, *inflecte genua*, böj knåna.

KUBMETET, *v. a. Auſtr. vid.* kåbmetet.

KUBMARTALLET, *v. n. incurvato dorſo ſalutare, vel flexis genibus*, buga ſig, niga. *Auſtr.*

KUDDET, *v. a. Auſtr. texere*, våfva. *vid.* kådhet, *idem.*

KUDDO, *n. ſ. vide* kâdho.

KUDJO, *n. ſ. ſtragulum, tegumentum, quo cooperiuntur ſupellectilia*, täcke, hvarmed ſaker och husgeråd ôfvertäckas. Håſta kudjoh, *dorſualia*, håſttäcken. Kudjo tuolje, *pellis, qua ſarcinæ & vaſa teguntur*, ſkinn, at täcka ôfver ſaker. Kudjo line, *pannus linteus, eidem inſerviens uſui. Hinc*

KUDJOTET, *v. a. contegere, ſtragulo cooperire*, ôfvertäcka, betäcka.

KUDNA, *cinis*, aſka. *vide* kuna.

KUDNE, *n ſ. volupe, jucunditas*, nôje, rolighet. Kudne li wuoidnet, *volupe ſive jucundum erat viſu*, det var luſt at ſe. *Facetiæ*, årbart och artigt ſkämt. *It. honor, gloria*, heder, åra. Siji kudneb, kutit kudne berri, *illis honorem, quibus honor debetur, Rom. 13: 7. Fenn.* cunnia, *honor. Compoſ.* kudne-tebme, -tis, -tak, *honore privatus, infamia notatus*, årelôs. *Fenn.* cunniatoin.

KUDNETET, *v. a. cum voluptate contemplari*, med nôje beſkâda. *It. honorare, honore proſequi*, hedra, åra. Kudnet attjabt ja ednabt, *honora patrem tuum & matrem tuam, Eph. 6: 2.*

KUDNET, *v. a. avidius contemplari*, kika efter, noga beſe. *Auſtr.*

KUDNEJE, *qui cum admiratione atque ſtupore contemplatur*, en ſom med håpenhet och förundran betraktar.

KUDNELATS, *n. a. facetus, jucundus*, artig i tal, nôjſam. *It. honeſtus, honore dignus, reverendus*, hederlig, åra vård.

KUDNETISWUOT, *n. ſ. infamia*, vanåra, *1 Cor. 15: 41.*

KUDNJETET, *v. a. rigare, aqua conſpergere*, ſpruta vatten, beſtänka med vatten.

KUDNJETEM, *n. ſ. rigatio, aquæ aſperſio*, ſprutning, vâtande. Kudnjetem dirrew, *inſtrumentum, quo aquæ adſpergitur, ſipho*, ſpruta, vatten-ſpruta. *Auſtr.*

KUDNO, *n. ſ. inſidiæ*, förſåt. *Synon.* akſetem. *A verbo* kudnet.

KUFFEK, *n. a. ſegnis, ſtupidus, vid.* kuife.

KUJE, *n. a.* kuje-tjalmak, *cui limi ſunt oculi*, ſnedôgd, vindôgd.

KUIFE *vel* kuiwe, *n. a. indocilis, ingenio carens, ſtupidus*, olâraktig, dumm. Aptſa kuife le ſodn, *plane eſt indocilis.*

KUIFE & kuifeswuot, *n. ſ. ſtupiditas, hebetudo ingenii*, dumhet.

KUISTE, *adverbialiter accipitur: unde*, hvadan, hvarifrån. *Eſt ablativ. caſus, pronom.* kå, *in ablat.* kåiſte, *vel* kuiſte.

KUIT, *adv. quidem, certe, ſaltem*, fuller, åtminſtone. Die kuit naute le, *ita certe eſt*, ſå år det. Dalab kuit ådtjob, *Imperialem ſaltem unum accipio*, jag får åtminſtone en Riksdaler. *It. tamen*, men, dock. Wuolgab kuit, *tamen abeo*, jag far dock min våg. I kuit, *non certe, non quidem*, nej men, aldeles ej. Ih kuit ådtjoh wuolget, *certe tibi abire licitum non eſt*, du får ſannerligen ej gå bort. Ib kuit mon tiete, *ego certe neſcio*, jag vet aldeles ej.

KUITET *vel* kuidet, *v. a. queri*, klaga. Kuitet niådebs, *de calamitate ſua queri*, klaga öfver ſin nöd. Kuiteſtet, *dimin.* litet öfverklaga. Kuitegåtet, *queri incipere*, begynna at klaga öfver. Die kuitegåtin Konogaſi, *queri incipiebant apud Regem*, de begynte at klaga hos Konungen.

KUITETATTET, *v. n. querimoniam mereri, querimonia dignum eſſe*, vara vårdt at klagas öfver, kunna öfverklagas. I kuitetatte, *iſtud queri non poſſumus, querendum non eſt*, det kan ej klagas öfver. Mija niåda le nau ſtuores, jutte i kuitetatte nuokes, *tanta nos premit calamitas, ut illam non ſatis queri poſſimus.*

KUITELES, kuitetakes, *n. a. querulus, ad querendum pronus*, en, ſom altid beklagar ſig. Eme le ſodn kuiteles, *ſemper ille querulus eſt*, det år hans vana at altid beklaga ſig.

KUITELWAS, *n. ſ. querela*, klagan. Mab kuitelwaſen adnah? *quam habes querimoniam?* hvad har du at klaga öfver?

KUKKE, kukkes, *n. a. longus*, lång. Kukkes laido, *iter longum*, lång våg. Kukkes ekewe, *æternitas longa.* Kukkes karwoin, *veſte longa, Marc. 18:5.* Kukkes qwele, *piſcis longus, h. e. ſerpens*, orm. Tatte kukkeb, *eo longior*, deſto långre. Man kukke kaſka le tat? *quam longum hoc eſt intervallum?* huru långt år detta afſtåndet? *Comparat.* kukkeb, *longior*, långre. Salla le kukkeb ſtikkoſt, *orgyia ulna longior eſt.* Kukkemus, *ſuperlat. longiſſimus*, den långſte. Kukkemus kaino, *funis longiſſimus. Compoſ.* kukkes-lakats, *longulus, oblongus*, något lång, aflång. Kukkes-lakats mannos, *iter longulum*, något lång våg, eller reſa. Die le nau kukkes-lakats, *oblongum eſt*, det år aflångt. Kukkes-kierdies, *longanimis*, långmodig. *Eccl.* Kukkeskierdieswuot, *ſubſtant. longanimitas*, långmodighet. Kukkes-perjetag, *dies paraſceves*, Långfredag.

KUKKE, *adv. diu, longe*, länge, långt. Kukke le wuordet, *exſpectare longum eſt*, det år långt at vänta. Man kukke kalkab mon to wuordet? *quamdiu te exſpectabo?* huru länge ſkal jag vänta dig? Kukke tan autelen, *longe antea*, långt derförinnan. Ila kukkeb ſödn katoi, *nimis ille diu abfuit*, han var för länge borta. Kukkeb wieſot, *diu vivere*, lefva länge. Mon kalkab wuolget kukkas, *longe ſive procul abiturus ſum*, jag ſkal gå långt bort. Wuojete kukkas muſte, *abige procul a me.* Kukken kaddeſt, *procul a ri-*

a ripa, långt ifrån ſtranden. Tjodtjoi kukken, *longe diſtabat*, han ſtod långt ifrån. Kukket le ſodn påtam, *e longinquis locis advenit*, han har kommit långt ifrån. Kukket mon wuoidnib, *e longinquo conſpexi*, jag ſåg långt ifrån. *Per caſus flecti evidens eſt, quos e grammaticis diſcat Lector Benev.* *Comparat.* kukkebu & kukkebut, *diutius*, *longius*, längre. Kukkebu todn ajetallah, ko mon ſitab, *diutius ac vellem moraris*, du dröjer längre, ån jag ville. Kukke kukkeb, *magis magisque*, *plus ultrø*, mer och mer. Kukke kukkebeſi almats wieſot ſita, *homo quam diutiſſime vult vivere*, menniſkan vil lefva ju längre, ju mera. Kukkebeſne leb mon, ko todn, *longius, quam tu, abſum*, jag år längre borta, ån ſom du. Kukkebon & kukkebun, *idem.* Kukkebun le ſodn, *longius ille diſtat*, han år längre borta. Kukkebeſt le ſodn påtam, ko mon, *magis ille e longinquo venit, quam ego*, han har kommit längre ifrån, ån ſom jag. Kukkebui & kukkebut leb mon wuolgemen, *longius abiturus ſum*, jag ſkal fara längre bort. Kukkebuts, kukkebutje, *dim. paulo diutius ſive longius*, litet längre. *Superlat.* Kukkemuſt, *diutiſſime*, *longiſſime*, längſt. Kukkemuſt leb mon pargam, *diutiſſime ego laboravi*, jag har arbetat längſt. Kukkemuſt ſodn wuolgi, *longiſſime ſive maxime peregre ille abiit*, han for längſt bort. *Fenn.* Caucaa, *e longinquo.*

KUKKESWUOT, *n. ſ. longitudo, diſtantia*, längd, långt afſtånd. Kukkeswuoteſt ib pâtet matte, *ob nimiam diſtantiam venire non poſſum*, jag kan ej komma för aflägſenhetens ſkull.

KUKKEWUOT, *n. ſ. diuturnitas*, långvarighet. Ekewen aimon kukkewuot, *diuturnitas æternitatis*, evighetens längd.

KUKKETET, *v. a. longiorem facere, prolongare*, göra längre, förlänga. Kukketet wieſom aikeb, *vitam prolongare.* Kapteb kukketet, *veſtem demittere, magis demiſſam reddere.* Kainob kukketet, *funem relaxare*, göra repet längre. Kukketaſtet, *dimin.* göra litet längre. Kukketatjet, *incipere longiorem facere*, begynna at göra längre.

KUKKETEM, *n. ſ. prolongatio*, förlängning.

KUKKANET, *v. n. prolongari, produci*, förlångas. Laido kukkani, *iter longius factum eſt, producebatur*, reſan förlångdes. Kukkanaſtet, *dimin.* litet förlångas. Kukkanatjet, *incipere produci*, begynna at blifva längre. Kukkanatja peiwe, *dies fieri incipit longior*, dagen börjar at blifva längre. Kukkanem, *ſubſt. ipſe actus, dum aliquid longius evadit*, tilökning på längden.

KUKKAHET, *v. a. longum ducere*, tycka vara för långt. Kukkahab ſo katomeb, *nimis diu mihi videtur abeſſe*, jag tycker at han år för länge borta. Kukkahab tab laidob, *nimis longum hoc iter duco*, jag tycker, at denne reſan år för lång. Kukkahib wuordet to, *nimis longum duxi, te diutius exſpectare*, jag tyckte det blef för långt, at längre vänta dig. Kukkahaſtet, *dimin.* tycka at det är något

långt. Kukkahaſtab to kapteb, *juſto fere longior mihi toga tua videtur*, jag tycker, at din råck år nåſtan för lång. Kukkahatjet, *incipere longum exiſtimare*, begynna at tycka, at det år för långt. Kukkahatjab wuordet, *feſſus fieri incipio exſpectando*, jag börjar blifva ledſen at vånta.

KUKKAHEM, *n. ſ. ipſe actus, dum aliquid longum æſtimamus, tædium, mora nimia adductum*, då man tycker, at något år långt, ledſnad öfver för mycket drögsmål.

KUKKALASTET, *v. n. cunctari, morari*, dröja. Kukkalaſti påtet, *venire cunctatus eſt*, han drögde at komma. Kukkalaſti makſoin, *ærem perſolvere cunctatus eſt*, han drögde med betalningen. Kukkeb kukkalaſti, *diu cunctabatur*, han drögde länge. *Imperſ.* kukkalaſta. Ko kukkalaſta, *ſucceſſu temporis, impoſterum*, med tiden, framdeles. Toiwotes ſåggo, ko kukkalaſta, *procraſtinatione vana fiunt promiſſa*, löften blifva fruktlöſa genom utdrågt på tiden.

KUKKALASTEM, *n. ſ. mora*, drögsmål.

KUKKEGUTS, *adv. Auſtr. aliquantum diu*, något länge.

KUKKO, kukkod & kukkodes, *n. ſ. longitudo*, längd. Kukkodeſi le tat jaure kolma mil, *quod ad longitudinem, tria hic lacus continet milliaria*, denne ſjön år tre mil lång. Älman kukko, *ſtatura virilis*, mans-längd. Kukkodeſi ånetet, *quod ad longitudinem minuere, curtare*, afkorta, i anſeende til längden.

KUKKOK, *n. a. idem atque* kukkes.

KUKKOT, kukkoſtet, kukkogåtet, *vide* kukkanet, kukkanaſtet, kukkanatjet.

KUKKOSTET, *v. n. Auſtr. nauſeare, nauſea laborare*, våmjas, hafva ondt af våmjelſe. *Forte a* kukkes, *longus, quia vomentes & nauſeantes collum porrigunt & quaſi longius faciunt; vel a Fenn.* cacaiſta, *faſtidire*, cacaiſtus, *faſtidium, nauſea. Hinc*

KUKKOKES, *n. a. faſtidiens, nauſeans*, den ſom våmjes vid något.

KUKKOSTEM, *n. ſ. nauſea*, våmjelſe.

KUKSE, kukſats, *Auſtr. vide* kokſe.

KULKE, *n. ſ. culter*, knif, tålje-knif. Kulkats & kulkets, *dimin. cultellus*, en liten knif.

KULLET, *v. a. audire*, höra. Kullib ſuſte, *audiebam ex illo*, jag hörde af honom. Kulluſa ſijeb, *exaudiant illos*, de höre dem, *Luc. 16: 29.* Kuteh kulleh pakob, *qui audiunt verbum.* Mo kulleteten, *me audiente*, då jag hörer, ſå at jag hörer. *It. ſentire*, känna. Kullah kus todn tjåſkemeb, *ſentime frigus*, känner du kölden. Wankeb mon kullab, *dolorem perſentio*, jag känner en ſveda. *It. intelligere linguam aliquam*, förſtå et ſpråk, ſom talas. Kullab mon Suoma kiåleb, *linguam percipio Fennicam*, jag förſtår Finſkan. *Paſſiv.* kulluet, kullowet, *vide infra* kullot. *Obſ.* Kulluet, *pertinere*, tilhöra, *non niſi in Theologicis occurrit, nam propria hujus vocis ſignificatio eſt audiri.* Kullaſtet, *dimin.* litet höra. Kullaſtib tabb, *ad aures meas iſtud pervenit*, jag har hördt litet deraf. Kullegåtet & kullajet, *audire incipere*, begynna at höra. Kullajime akta kiåleb, *vocem quandam auribus percipere incipiebamus*, vi fingo höra en röſt.

KUL-

KULLATET, *v. a. audire facere, promulgare*, låta hôra, gôra at en hôrer, fôrkunna. Idtjib aibmot ſunji kullatet, *voeem ita attollere non potui, ut is audiret*, jag fôrmådde ej tala ſå hôgt, at han kunde hôrat. *It.* Mattah kus todn Taro kiåleb? *Reſp.* kullatab lika, *callesne linguam Svecanam? reſp. intelligibilis ſaltem ſum*, kan du Svenſka? ſv. ſå mycket at jag kan fôrſtås, at det jag ſåger kan begripas. Konoges le kullatam lagab, *legem Rex promulgavit*, Konungen har utfårdat en lag. Taina mije ſitebe kullatet, *hoc ipſo manifeſtare volumus. Paſſiv.* Kullatuet, *promulgari*, fôrkunnas. Udne kalka kullatuet, *hodie promulgabitur*, det ſkal fôrkunnas i dag. Kullataſtet, *dimin.* litet fôrkunna. Kullatatjet, *incipere promulgare*, begynna at fôrkunna.

KULLATIN, *adverbialiter accipitur: e. g.* mo kullatin, *me audiente*, under det jag hôrde, i min åhôro. Attjes kullatin, *patre ejus audiente*, i hans faders åhôro. I le puorak tait hålet måddaſi kullatin, *minus eſt conſultum iſta, multis audientibus, effari*, det år ej rådeligit at tala hårom, når flere hôra derpå. *Obſ.* måddaſi *eſt genitivas caſus, conſtruitur enim cum genetiv.*

KULLEJE, *audiens*, den ſom hôrer. Kulleje koros leb mon, *audivi tantum, fama ſolum & auditione accepi*, jag har det allenaſt af et rykte.

KULLEM, *n. ſ. auditus, fama*, hôrſel, hôrande, rykte. Kullemen tſagge, *per famam*, genom et rykte.

KULLEMAS, *audiendum, quod eſt audiendum*, det ſom år at hôra. Jubmelen pakô le kullemaſen, *audiendum eſt verbum Dei.* Naute le kullemaſi, *ita auditur*, ſå hôres det. *Eſt quaſi gerundium verbi* kullet.

KULLOGES, *n. a. obediens*, lydig, hôrſam. Alo le ſodn munji kulloges, *mihi ſemper dicto obediens eſt*, han år mig altid lydig. Kullokes, *idem. Compoſ. & oppoſ.* Okulloges, *inobediens*, olydig. Okulloges pardne, *filius inobediens, qui minus moriger eſt*, olydig ſon.

KULLOGESWUOT, *n. ſ. obedientia*, lydnad. Jakkon kullogeswuoteb, *obedientiam fidei, Rom. 1: 5. Compoſ. & oppoſ.* Okullogeswuot, *inobedientia*, ohôrſamhet. Kaikeb okullogeswuoteb, *omnem inobedientiam, 2 Cor. 10: 6.*

KULLOGESLAKA, *adv. obedienter, obſequenter*, hôrſammeligen, lydigt.

KULLO, *n. ſ. fama*, rykte. Naute le kullon, *ita fama fert*, ſå ſåger ryktet. Kullo tſagge mon tabb tietab, *fama id accepi*, jag vet det genom ryktet. Kullon le påtet, *fama fert illum eſſe venturum*, det ſåges, at han ſkal komma. *Obſ. junctum nomini ſubſtantive vicem ſuſtinet adjectivi, e. gr.* kullo riko, *dives celebris*, den namnkunniga rika mannen. Kullo álma, *vir fama celeber*, en namnkunnig man. Kullo ſuola, *fur famoſus*, en beryktad tjuf.

KULLONAK, *adverbialiter accipitur, involvitque idiotiſmum haud facile alia lingua explicabilem. A voce præcedente, addita ſyllabica additione* nak, *ortum eſſe videtur & quaſi caſum quendam peculiarem conſtituit.* Kollonak le tatt ſadnes, *vel ipſa teſte fama, id verum eſt,*

eſt, ſjelfva ryktet ſåger, at det år ſant. Kullonak le naute, *quin ita ſit, ut famâ fert, nullum eſt dubium*, det år otvifvelaktigt ſå, ſom det ſpôrjes. Kullonak le ſodn, ko ſodn påta, *illum quis non audiret venientem?* han hôres nog, når ſom han kommer. *Obſ. dicitur etiam de illis rebus, quas ope olfactus, guſtus & tactus percipimus; e. gr.* Kullonak ſuowa hapſit, *fumus certo naribus percipitur*, det år utan tvifvel rôk, ſom luktar. Kullonak le tat wina, *quod hoc vinum ſit, vel ex ipſo guſto judicari poteſt*, ſmaken gjer tilkånna, at detta år vin. Kullonak le udne tjåſkaſub ektatjeſt, *quod majus ſit hodie, quam heſterno die, frigus, ſenſu facile percipitur*, det kånnes tydeligen, at det år kallare i dag, ån ſom i går.

KULLOT, *v. n. audiri*, hôras. *Eſt quaſi paſſiv. verbi activi* kullet, *quod vid. ſupra.* Naute kulloi, *ita audiebatur, ſive, ita fama erat*, det hôrdes ſå. Kulloſtet, *dimin.* litet hôras. Kulloſti tjuorwot, *auditus eſt clamare*, han hôrdes ropa. Kullogâtet, *audiri incipere*, begynna at hôras. Baſuneh kalkeh kullogâtet, *tubæ incipient audiri. Hinc, quaſi alterum paſſivum, ſequens derivatur verbum*

KULLOTOWET, *audiri, evulgari*, hôras, utſpridas, blifva kunnigt. Kullotowet kuit kalka, *evulgabitur tamen aliquando*, det ſkal dock en gång blifva kunnigt. *Obſ. Activum hujus vocis* kullotet, *audire facere, promulgare*, gôra kunnigt, *raro occurrit: uſitatius enim eſt* kullatet, *quod vide.*

KULOS, *n. a. celeber, famoſus*, namnkunnig, beryktad. Kulos almats, *homo fama celebris. It. qui facile percipitur ſenſibus, excepto viſu*, kånbar. Kulos tjåſkem, *frigus, quod ſenſum afficit*, mårkelig kôld. *Obſ. ad viſum quod attinet, vide* wuoidnos.

KULTELET & kuldelet, *v. a. audire, auſcultare, obedire*, hôra på, lyda, *cfr.* jekatet. Suollet ſije kulteleh maite mon hålab, *ſubauſcultant quæ loquor*, de lura på hvad jag ſåger. Kultele maite mon ſardnob, *eſto dicto mihi obediens*, lyd mig, i det jag ſåger. Kultelete Jubmelen pakob, *auſcultate verbum Dei. It. contrectare manibus*, rôra vid med hånderna, kånna på. *It. guſtare*, ſmaka på. Kultele, makko ſalte le painam, *guſta, an ſals ſit tinctum*, kånn på, om det ſmakar af ſalt. Kultelaſtet, *dimin.* litet kånna på, m. m. Kulteſaſtib utſatji, *auſcultabam pauliſper*, jag hôrde något litet uppå. I waſja kultelaſtet, *auſcultare non curat*, han bryr ſig ej om, at hôra på. Kultelatjet, *incipere auſcultare &c.* begynna at hôra på, m.m.

KULTELEJE, *auditor, contrectans*, åhôrare, en ſom kånner på. Ajaldakes kulteleje, *auditor obliviosus.*

KULTELEM, *n. ſ. auditio, contrectatio*, åhôrande, påkånning. Jubmelen pakon kultelem, *auditio verbi Divini.*

KULTELADDET, *v. a. frequ. attrectare, palpare*, kånna på, vidrôra. Haweb kulteladdet, *vulnus palpare.* Juolki kulteladdet, *pedibus tentare, caute & pedetentim incedere*, kånna fôre ſig med fôttren. *Dicitur, quando in tenebris, pedibus baculoque iter prætentamus.* Kulteladdeje, *particip. attrectans*

ctans, ſom vidrörer. Kulteladdem, *ſubſt. contrectatio*, vidrörande.

KUM, *præp. cum*, med. *Auſtr.* qweim. Mo-kum, *mecum*, med mig. To-kum, *tecum*, med dig. So-kum, *ſecum*, med ſig.

KUMPE, kumpek, *lupus*, varg.

KUNA, *n. ſ. cinis*, aſka. Såke kuna, *cinis betulæ*, björk-aſka. Skarta kuna, *cinis igne concretus*, aſka, ſom klimpat ſig i elden. Kuna tjatſe, *lixivium*, lut. Kunait palet, *transl. puerili modo ludere, inceptive*, hafva tåfånga ſaker för händer.

KUNDE, *dictio enclitica, ſocietatem quandam pluriumque conſortium ſignificans.* Kåtekunde, *familia, domeſtici*, husfolk. Sebrekunde, *eccleſia*, förſamling. *Fem.* Kunda, *idem, e. gr.* Huonecunda, *familia*, cylåcunda, *pagus.* Ruthinacunda, *Ducatus*, Hertigdöme.

KUOBL, kuobla, *n. ſ. promontorium præruptum, ſive rupes prominens*, en brant klippa, ſom likaſom hånger utöfver. *Obſ. ſæpe etiam de nive, vento cumulata in jugis montium & in formam rupis ſuperpendentis redacta dicitur*, ſåges ock ofta om ſnö-drifvor, ſom lagt ſig på bergen och utgöra likaſom branter.

KUOBME, *n. ſ. putredo*, röta, rutenhet. *De arborum putredine dicitur*, ſåges om röta på träd. Kuobmek, *n. adj. putridus*, ruten, förmultnad.

KUOBMOT, *v. n. putreſcere*, murkna, ruttna. Kuobmogåtet, *incipere putreſcere*, begynna at rutna. *De arboribus, cfr.* tſuobdſet.

KUOBMO & kuomo, *n. ſ. ingeſta ſive ventris & inteſtinorum animalium quadrupedum ingluvies*, gorr i tarmarne och magen på kreatur.

KUOPA, *n. ſ. pedum indumentum laneum brevius, figura calcei*, ylle-låſt, ſtrumplåſt. Kuopa juolke, *pes loc indumento indutus.* Kuopats, *dimin.* en liten ſtrumplåſt.

KUOPET, *v. a. corrugare, complicare*, rynka, fålla, draga ihop i rynkor. Kabmakeb kuopet, *calceum complicare, ſive more Lapponum conſuere*, rynka en ſko, ſom Lapparne bruka.

KUOPALDAK, *n. ſ. contractio in plicas*, rynkning, fållning. Kuopek, *idem.*

KUOP, *n. ſ. mucor, ſitus*, mögel.

KUOPOT, *v. n. mucere, ſitu corrumpi*, möglas. Kuopoſtet, *dim.* litet möglas. Kuopogåtet, *muceſcere incipere*, begynna at möglas. Kuopom, *particip. mucidus*, möglig. Kuopom laipe, *panis mucidus*, mögligt bröd. Kuopom wuoſta, *caſeus mucidus*, möglig oſt.

KUOPOTET, *v. a. Hiph. muceſcere facere, mucori exponere*, låta möglas.

KUOPOK, *n. a. mucidus*, möglig.

KUOPPAR, *n. ſ. cuprum*, koppar. Kuoppar pednik, *moneta cuprea*, kopparpenning. Kuoppar-ſmidd, *cupri faber*, kopparſlagare. *cfr.* air.

KUOPSA, *n. ſ. piſcis lactaria pulpa*, (*Gall. laitance*) mjölke hos fiſkarne. *Hinc*

KUOPSAKES, (*ſcil* qwele) *piſcis maſculus, cui pulpa lactaria eſt*, han-fiſk, fiſk ſom har mjölke.

KUORB, *vide infra* qworb.

KUOREN, *prope, penes*, bredevid, hos. Attjes kuoren, *penes patrem ſuum*, hos ſin fader Kaudnib ſo ånotjen kuoren, *prope fluvium illum inveni.*

Obſ. eſt quaſi Locativ. caſu; Nominativus kuora, *in uſu non eſt, qui ſignificaret tractum, plagam. Fenn.* curi, *plaga.*

KUOROS, *vacuus*, tom. *vide* koros.

KUOSA, *n. arbor. pinus*, gran. Kuoſaland *ſive* kuoſa-wuome, *pinetum*, granſkog. Kuoſa patſek, *pomum pini, conus pini*, gran-kågla. Kuoſats, *dim.* en liten gran. *Fenn.* cuuſi, *pinus.*

KUOSEST & kuoſeſtak, *n. ſ. pinetum*, granſkog. Kuſne kuoſeſt le, *ubi pinetum eſt.*

KUOSTA, *n. ſ. frigida tempeſtas, imprimis verno tempore*, kall våderlek, i ſynnerhet den ſom infaller vårtiden. Kuoſta kidda, *ver frigidum*, kall vår.

KUOSTALAKATS, *n. a. ſubfrigidus*, något kall. Kuoſtalakats talke, *tempeſtas frigidula*, något kall våderlek. *Obſ.* kuoſtalakats *dicitur de tempeſtate frigida verna*, kalos *de æſtiva*, tjåſkes *autem de autumnali & hiberna, quæ vide ſuis locis.*

KUOSTALAK, *n. ſ. idem atque* kuoſta.

KUOSTETET, *v. n. dum tempeſtas frigeſcit verno tempore*, blifva kallt om våren. Die kuoſteti, *nunc frigida facta eſt tempeſtas*, nu är det kallt. Kuoſtetatjet, *incipere frigidum fieri*, begynna at blifva kallt. *Hinc quaſi duplicatum verbum inchoat.*

KUOSTETATJEGÅTET, *incipere frigidum fieri*, begynna at blifva kallt. Ko kuoſtetatjegåta kiddan, *cum vere frigida fieri incipit tempeſtas*, når det begynner at blifva kallt om våren.

KUOWA, kuowa mano, *Februarius*, Göje-månad, *Februarii* månad. *It. particula, quæ quibusdam adjungitur nominibus, ad deſignandam commiſeratio-nem quandam, e. gr.* Pardnekuts kuowa, *o miſerum puerulum*, ſtackars gåſſe. Neita kuowa, *o puellam miſellam*, flickan ſtackare.

KUOWAT, *v. a. excævare*, utholka. *H.*

KUOWOL, *n. ſ. ſcalprum*, hålkjårn. *Fennon.* coweli.

KUOWSE, *caſtor anniculus*, en båfverunge, ſom är et år gammal.

KURBMA, *ita appellantur vermes, qui, intra cutem generati rangiferorum, progenies ſunt inſecti cujusdam, quod Lappones nominant* patta påſke *ſive* pattok. *Menſe Maji hi vermes adulti erumpunt. cfr.* patta påſke. Kurbma, kalla Lapparne de maſkar, ſom alſtras emellan ſkinnet och kåttet på renarne, de åro från af en bromsfluga, ſom kallas pattok. I Maji månad blifva deſſe maſkar fullväxte och krypa fram. Se patta påſke.

KURG, *rangifer monoculus, ſive qui de via aberrat*, en enögd ren, en ren ſom löper miſte om rätta vägen. *Transl. homo, qui, ob hebetiorem viſum, quod quærit non invenit*, en menniſka, ſom ej ſer och finner igen det hon letar. *cfr.* noljo.

KURGAST, *n. ſ. ſemita, ſive veſtigia rangiferorum, in nive, quibus in una ingreſſi ſunt ſerie*, ſpår efter renar i ſnön, där de hafva gått i rad, efter hvarandra. Kurgaſtak, *id. cfr.* juone.

KURGETET, *v. n. effluere*, rinna ut. *De ſiccis dicitur rebus, quæ per foramen quoddam, ſive orificium effluunt, fluida dicuntur* kålket, *quod vid. infr.* ſåges om torra varor, når de rinna ut, genom et hål eller en öpning; om våta varor ſåges kålket. Kordne kur-

kurgeti wuoſſeſt, *hordeum e ſacco efſluxit*, kornet rann utur ſäcken. *Fennon.* curiſtan, *evacuo. cfr.* koros. Kurgetaſtet, *dimin.* litet rinna ut. Kurgetatjet, *incipere eſſuere*, begynna at utrinna. *cfr.* korkelet.

KURGESTET, *idem quod* kurgetet. *It. De animalibus, dum in una ſerie ingrediuntur, inprimis vero de rangiferis*, ſåges om djuran, och i ſynnerhet om renarne, då de gå i en rad. Pâtſoh leh kurgeſtam, *rangiferi in ſerie ingreſſi ſunt.*

KURR, *vide ſupra* kora.

KURRAK, *n. a. fractus, cui pars ademta eſt*, ſom har et ſtycke borta, ſom har ſkal. *It. cui dens evulſus eſt*, ſom har miſtat en tand.

KURTE, *nom. avis, columbus arcticus*, lom, ſkrik-lom. *Minor eſt ſpecies, major vocatur* tawek.

KUS, *dictio encl. interrogativa.* Ikus le naute? *nonne ita eſt?* âr icke det ſâ? Tietah kus todn? *ſcisne?* vet du? *Obſ. interd. dicitur* iks *contr. pro* ikus.

KUSA, kuſs, *vide* koſs.

KUSK, *n. avis, ruſticulæ minoris ſpecies*, en myrfogel, hekaſin.

KUSCHMOK *vel* kuſſmok, kuſſmes, *n. a. rigidus, inflexibilis*, ſtyf, oböjelig. Kuſſmes reite, *corium rigidum*, ſtyft läder. *Dicitur etiam de iis hominibus & beſtiis, quibus corpus minus agile eſt.* Kuſchmok âlma, *vir corpore minus agili*, en ovig man.

KUSCHMOT *ſive* kuſſmot, *v. n. rigidum fieri, rigeſcere*, ſtelna, blifva ſtyf. *It.* Almatjeh kuſchmoh ko ſije ila puoitoh, *obeſi minus agili ſunt corpore.* Kuſchmoſtet, *dimin.* blifva litet ſtyf. Kuſchmogâtet, *incipere rigere*, begynna at blifva ſtyf. Kuſchmotet, *Hiph. rigidum facere, ſive rigeſcere facere*, göra ſtyf, läta ſtyfna.

KUSSNE & kuſnes, *adv. ubi*, hvareſt. *Eſt quaſi locativus caſus. Obſ. per caſus flexum varias obtinet ſignificationes, eſtque & interrogativum & relativ. e. gr.* kuſſa *ſive* kuſſas, *quorſum*, hvarthån, hvart ut. Kuſte, *unde*, hvarifrån. Kuſte pâtah? *unde venis?* hvadan kommer du? Kuſtes, *idem. Compoſ.* Kuſneken, *alicubi*, någonſtädes. I kuſneken, *nullibi, nusquam*, ingenſtädes. I kuſneken kaudnetua, *nusquam invenitur.* Kuſs-ikkenes, *adv.* Mon kalkab to tjowot kuſs-ikkenes todn wuolgab, *in quem demumcunque abiveris locum te ſequar*, jag ſkal följa dig, ehvart du går. *Fenn.* cuſa, *ubi* & cuſta, *unde. cfr.* konnes.

KUSSNJEPELE, *urſa*, björnhona. *v.* bire.

KUSSWOT, *v. a. machinis quidquam moliri, machina attollere*, med håf-tyg röra något utur ſit ſtälle. Kuſſwoſtet, *dimin. & frequ. idem.* Kuſſwogâtet, *moliri incipere*, begynna at håfva. Kuſſwom reido *ſive* kuſſwom muora, *machina, inſtrumentum mechanicum, quo quidquam movetur ſive attollitur*, håf-tyg.

KUTTE, kuttes, *pron. a. quis, qui. Eſt & interrogat. & relat.* Kuttes *tamen ſemper fere interrog.* hvilken, hvilken ſom. Kuttes tieta? *quis ſcit?* hvilken vet? Mon, kutte tietab, *ego, qui novi*, jag, ſom vet. Kutti, *quorum*, hvilkas. Kutti nokkem le håppanem, *quorum finis opprobrium eſt.* Fårta kutte, *unusquisque*, hvar och

en. Fårta kutte ſijaſt, *unusquisque illorum*, hvar och en af dem. Kuſte leh todn tabb kullam? *a quo iſtud audiviſti?* af hvem har du hôrt det? *Reliquos caſus videat L. B. in grammaticis.*

KUTTELAKA & kuttelakai, *adv. quo modo, qua ratione*, på hvad ſått. Kuttelaka kalkab mon tabb tajetet? *qua ratione iſtud intelligam?*

KUTTE-KAUTOI & kutteqwettai, *adv. quo reſpectu*, i hvad affeende, i anſeende til hvilket.

KUTTEK, *pron. a. aliquis*, någon. Jus kuttek etſa mo, *ſi quis me amat, Joh. 14: 23. In accuſativo* kuttebke *pro* kuttekeb. Jus kutteken mana jabma, *ſi infans alicujus moritur.* I le ſodn waddam maitek kutteki *vel* kuttekeſi, *nihil ille cuiquam dedit*, han har ej gifvit någon något. Ib mon tåbde kuttebke ſijaſt, *neminem illorum cognoſco*, jag känner ej någon af dem. I kuttek, *nemo*, ingen.

KUTS, *genet.* -tjen *particula inſeparabilis, qua vocibus ſuffixa, diminutivum vocis formatur, e. gr.* pardnekuts, *puerulus*, en liten gåſſe. Neitakuts, *puſilla puella*, en liten flicka. *Eſt etiam commiſerentis, e. gr.* wuoike ålmakutjeb, *o virum miſerum*, ſtackars man! Akkakuts, *vetula miſera*, en ſtackars gumma.

KUWE, *n. ſ. imago*, belåte. *Auſtr. Fenn.* cuva, *idem. Vide infra* kåwe.

KYRKO, *n. ſ. templum*, kyrka. Kyrkopalkes, *via qua itur ad templum*, kyrkovåg. Kyrko-wadſem, *frequentatio ſacrorum*, kyrkogång. Kyrko-ordnig, *lex eccleſiaſtica*, kyrko-lag. Kyrkoſuolek, *ſacrilegus.* Kyrkon aita, *Auſt. cœmeterium*, kyrkogård, *a Fenn.* aita, *ſepes.* Kyrko-garde, *idem.* Kyrko-kadno, *nom. menſuræ, pars una & trigeſima tonnæ*, en kappe, en 32:del af en tunna. Kyrko-pakkates, *pœna ſive diſciplina eccleſiaſtica*, kyrko-ſtraff. *Compoſ.* Kyrkoherra, *Paſtor eccleſiæ*, Kyrkoherde. Kyrkowård, *adminiſtrator templi*, kyrkovård. Kyrkots, *dimin.* en liten kyrka.

KYRSOLET, *v. n. circumire, diſcurrere in orbem*, gå omkring, lôpa i en rundel. Påtſoh kyrſolet algin, *rangiferi gyros agere cœperunt*, renarne begynte ſvånga ſig omkring. Kyrſolaſtet, *dim.* litet ſvånga ſig omkring. Kyrſolatjet, *circumire incipere*, begynna at gå omkring.

KYTSOL, *nom. vermis cujusdam concha tecti, item alius cujusdam nudi, qui a pluvia ſæpius eſt conſpicuus*, namn på en ſnäcke-maſk, åfven en annan, ſom oftaſt ſynes efter regn.

KÅBBA, *pron. a duale, uter*, hvilkendera: ſåges allenaſt om tvånne. Kåbba keino le puoreb, *quænam via melior eſt? Matth. 9: 5.* Akta kåbba & juobba kåbba, *alteruter*, endera. Juobba kåbbab kalkah todn takket, *alterutrum horum facies. Obſ. quando cum negativo conjungitur*, k *in fine additur, e. gr.* I kåbbak, *neuter*, ingendera. *Accuſativo* i kåbbabke, *neutrum.*

KÅBBEL, kåbbelen, *adv. ab utra parte?* på hvilkendera ſidan om? Kåbbel waren, *a qua parte montis*, på hvilkendera ſidan om berget. *Per caſus flexibile eſt, e. gr.* Kåbbelt todn påtah, allet jalla lulde? *utrum ab occidente,*

an

an ab oriente venis? hvadan kommer du, antingen ifrån våſter eller öſter? Kåbbo *(ſive* kåbbos) todn wuolgah? *quorſum abis?* hvart far du? Kåbbos åiwi, *idem. It.* I ſodn tiete kåbbos åiwi, *quid faciat & quorſum ſe vertat neſcit*, han vet ej hvad han ſkal göra, han vet ej hvart han ſkal vända ſig.

KÅBBATJAK, *n. a. uterque, ambo*, båda, båda två. Kåbbatjak attje ja edne, *uterque pater & mater.* Kåbbatjaki kåti, *ambabus manibus*, med båda händerna. Kåbbatjak peleſt, *ab utraque parte*, på båda ſidor. *It. conj.* Kåbbatjak kroppen ja ſiålon kautoi, *& qua corpus & qua animam*, både til kropp och ſjål.

KÅBDA *&* kåbdes, *n. ſ. veneficorum inſtrumentum, proprie quo olim uſi ſunt Lappones, rhombus*, ſpå-trumma, ſom Lapparne bruka. Kåbdab tlåbmet, *dicto inſtrumento uti*, ſlå på ſpå-trumman.

KÅBDO, *n. ſ. latitudo*, bredd. Mi le kåbdo, *quid latitudo ſit, Eph. 3: 18.*

KÅBDOK, kåbdes, kåbd *&* kåbdek, *n. a. latus*, bred. Kåbd ſjållo, *aſſer latus*, bredt bräde. Kåbdes käino, *via lata*, bred väg. Man kåbdok le tat jaure? *quam latus hic eſt lacus?* huru bred är denna ſjön? Kåbd-niuonak, *cui naſus eſt latus atque depreſſus*, flatnåſig.

KÅBDOKWUOT, *n. ſ. latitudo*, bredd.

KÅBDETET, *v. a. latiorem facere, dilatare*, göra bredare. Kåinob kåbdetet, *viam latiorem reddere.* Kåbdetaſtet, *dimin.* göra litet bredare. Kåbdetatjet, *incipere reddere latiorem*, begynna at göra bredare.

KÅBDANET, *v. n. dilatari, latius fieri*, utvidgas, blifva bredäre. *It. emergere*, flyta up.

KÅBDELES, *n. a. qui aquæ non facile immergitur*, ſom väl flyter på vatnet. Kåbdeles wadnas, *cymba leviter innatans ſuperficiei aquæ*, en båt, ſom flyter lått på vatnet. Kåbdeles almats, *homo, qui in natando aquis non ſubmergitur*, en menniſka, ſom väl flyter på vatnet.

KÅBDOT, *v. n. ſuper aquam natare, fluctuare*, flyta ofvan på vatnet. Muora kåbdo tjatſen nal, *lignum aquis non ſubmergitur*, trä flyter på vatnet. Pajas kåbdot, *emergere*, flyta up. *Dicitur etiam de nive, limo & de rebus illis innatantibus.* Kåbdo muoteken nala, *ſupernatat nivem*, det flyter ofvan på ſnön. Kåbdoſtet, *dimin.* litet flyta. Kåbdogåtet, *incipere fluctuare, aquam ſupernatare incipere*, begynna at flyta. *Hinc*

KÅBDOTET, *emergere facere, emergendum curare*, låta flyta up. *It. transl. excuſare, purgare*, urſäkta. Kåbdotet etjebs jalla qweibmebs', *ſemet ipſum vel proximum ſuum excuſare*, urſäkta ſig ſjelf, eller ſin näſta. Siti etjebs taina kåbdotet, *hoc ſe voluit purgare. It.* Herke kåbdoti tlewen naln, *rangifer caute ingrediebatur, ne nivi immergeretur*, ren gick varſamt på ſnön, at han ej ſkulle ſjunka ner dåri. *Auſtr.* Kåbdetet, *idem.* Kåbdotaſtet, *dimin.* litet urſäkta. Kåbdotatjet, *incipere purgare*, begynna at urſäkta.

KÅBDOTEM, *n. ſ. excuſatio, purgatio*, urſäkt. Kåbdotemeb ſita, *opus eſt purgatione.*

KÅBMANET, *v. n. everti, ſubverti*, ſtjelpas omkull. Wadnas kåbmani, *cymba everſa eſt*, båten ſtjelpte. Kåbmanaſtet, *dim. it. & quidem ſæpius: celeriter everti*, haſtigt ſtjelpa. Kåbmanatjet, *incipere everti*, begynna at ſtjelpa.

KÅBMANEM, *n. ſ. everſio, e. gr. navis aut cymbæ in mari*, ſtjelpande, omſtjelpning.

KÅBME, *n. a. non niſi in hac locutione occurrit.* Kåbme njuone, *naſus aduncus, quod ad infimam partem depreſſus, in medio autem elevatus*, krokig näſa, ſom är högſt midt på. Kåbme njuonek, *cui talis eſt naſus*, kroknåſig.

KÅBMETET, kåmetet, *v. a. evertere*, ſtjelpa ikull. Wadnaſeb kåbmetet, *cymbam evertere*, ſtjelpa omkull båten. Kareb kåbmetet, *patinam convertere*, vända up och ned på ſkålen. *It. profundere*, ſpilla ut. Tjatſeb kåbmeti kareſt, *aquam e vaſe profundebat*, han ſpilde ut vatnet utur kårilet. Kåbmetaſtet, *dimin.* litet omſtjelpa, m. m. Kåbmetatjet, *incipere profundere &c.* begynna at utgjuta, m. m. *Fenn.* cumo, *ſupinus;* cumoan, *ſubverto. Auſtr. Lapp. dicunt* kubmetet. *Oppoſ.* kauwotet.

KÅBMETATTET, *v. a. inclinare, facere ut evertatur, ut effundatur*, låta ſtjelpa, låta utſpillas. Ale kåbmetatte, *fac ne effundatur. Obſ. ſæpius dicunt* kåmetattet.

KÅBMO, *n. a. everſus, inclinatus*, omſtjelpt. *Oppoſ.* kauwo. Kåbmo wadnas, *ſcapha everſa.* Kåbmo kåt, *pars poſtica manus*, bakdelen på handen, bakhand. *It. transl. avarus, parcus, qui non facile dat*, karg, ſnål, ſom ej gårna ger. *Auſtr.* kubmo, *idem.*

KÅBMOT, *adv.* Kåbmot li wållahemen, *pronus jacebat*, han låg framſtupa. Kåbmot le, *proſtratus eſt humi*, han ligger omkull.

KÅBRE, *n. ſ. ita omne id appellatur, quod quaſi excavata ſive concava eſt figura*, det ſom är likaſom uthålkadt eller utgröpt. Kåbre pakte, *præcipitium montis imminens ſive ſuperpendens*, en likaſom uthålkad och hångande brant. Kåbre paroh, *undæ altiores & acutiores*, brått-vågor.

KÅBRANET, *v. n. convolvi*, rullas ihop. Peſſe kåbran, *cortex betulinus convolvitur*, näfvern rullar ſig ihop. Kåbranatjet, *incipere convolvi*, begynna at rulla ſig ihop.

KÅBRETET, *v. a. convolvere*, ihoprulla. Kåbretaſtet, *dimin.* litet rulla ihop. Kåbretatjet, *incipere convolvere*, begynna at rulla ihop.

KÅDDET, *v. a. occidere, necare*, dråpa. Todn ih kalk kåddet, *non occides*, du ſkalt ej dråpa. *It.* nelke kådda, mon kullab, *eſurio, famem perſentio*, jag känner jag är hungrig. Qworte kådda, *hyſteria affligit.* Wanka mo kådda, *morbo laboro*, jag är ſjuk. Mana tjero ko nelke kådda, *infans eſuriens flet*, barnet gråter, då det är hungrigt. *It.* Kalle qwelit to werbme kåddi? *quot piſces tuum irretivit rete?* huru många fiſkar fiek du i dit nät? Kabmak kådda juolkeb, *calceus pedem urit*, ſkon klämmer foten. Kåddetuet, *paſſiv. occidi*, dråpas. Kåddeſtet, *dimin. idem atque* kåddet, *de captura tamen piſcium plerumque dicitur.*

Die

Die le talle kåddeſtam, *mnie aliquantum piſcium cepit rete*, nu har något mycket fiſk faſtnat i nåtet. Kåddajet & kåddegåtet, *incipere occidere &c.* begynna at dråpa, m. m. Nelke muſte kåddegåta, *eſurire incipio*, jag begynner at blifva hungrig. Die kalkebe kåddajet tjudit, *hoſtes incipiemus configere.*

KÅDDELET, *v. a. freqn. idem atque* kåddet, *vid.* kåddet. *It. celeriter interficere*, haſtigt dråpa. *Paſſiv.* kåddelowet, blifva dråpen.

KÅDDETET, *v. a. occidendum curare*, låta dråpa. Kåddeti pardne manait, *puerulos occidendos curavit, Matth. 2: 16. It.* Kalle qwelit todn kåddetih? *quot cepiſti piſces?* huru många fiſkar fick du?

KÅDDEJE, *interfector*, dråpare. Almatjen kåddeje, *homicida*, mandråpare. Alma-kåddeje, *idem. 1 Joh. 3: 15.* Kåddeleje, *idem.*

KÅDDEM, *n. ſ. cædes*, dråp. Kåddelem, *id.*

KÅDDATALLET, *v. paſſ. occidi*, dråpas, blifva dråpen. Kåddatalli metſeſne, *occiſus eſt in deſerto.*

KÅDDOT, *contr. pro* kåddetuet, *paſſiv. verbi act.* kåddet, blifva dråpen. *It.* Nåde herke kåddoi, *rangifer elitellarius onere impoſito lædebatur*, ren ſom bar bördan, blef ſalbruten. Kåddoſtet, *dimin.* Kåddogåtet, *onere ſive elitellis impoſitis lædi incipere*, begynna at blifva ſalbruten.

KÅDDE, *rangifer ſilveſtris, ſive immanſvetus*, vildren. *cfr.* peurek. *Hinc*

KÅDDASTALLET, *v. n. de rangiferis dicitur, dum hominum fugiunt aſpectum manusque*, ſåges om renar, då de ſky för folk, lika ſom vilda renar. *cfr.* kiånkaſtallet.

KÅDDÅRWE *& Auſtr.* kådder, *ita appellant pelles de cruribus unius ſolius rangiferi detractas*, benlingar, af en enda ren.

KÅDDOTES, *ita appellatur rangifer admiſſarius, quarto ætatis anno*, en brunder på fjerde året. *Auſtr.* kåddets, *id.*

KÅDHET, *v. a. texere*, våfva. Wadaſeb kådhet, *pannum texere viliorem*, våfvallmar. Werbmeb kådhet, *rete texere piſcatorium*, binda fiſke-nåt. *Auſt.* kuddet, *id. Fenn.* cutoa, *texo.* Werbmit le kådhemen, *in texendo retia piſcatoria occupatus eſt*, han håller på at binda nåt. *It. de piſcibus, dum hudunt, ſive generationi vacant ovaque gignunt:* ſåges ock om fiſkar, då de leka.

KÅDHETET *& interd.* Kådhotet, *v. a. texere facere, texendum curare*, låta våfva. Kådhetet kalkab mön akkab allaſan wadaſeb, *uxorem texere faciam mihi pannum viliorem*, jag ſkal låta huſtrun våfva vallmar, åt mig. Kådhetet allaſas nuotteb, *ſagenam piſcatoriam ſibi texendam curare*, låta binda ſig en not. Wadaſeb kådhetet, *pannum viliorem texendum curare*, låta våfva vallmar. Akti kådhotet, *ſive* akts-kådhotet, *contexere*, ſammanvåfva. *It. conſpirare*, ſammangadda ſig. Akts-kådhotin ſåmaſeh Judariſt, *quidam Judæorum conſpirabant, Act. 23: 12. Melius tamen dicitur:* Akta rådeb takket.

KÅDHEJE, *textor*, våfvare. Kådhem, *textura*, våfnad.

Kåd-

Kådhetum, *textus*, våfven. Walla kådhetum, *ſed texta*, *Joh. 19: 23.*

Kådho, *n. f. tela*, våf. Kådho tjeppe, *texturæ peritus*, fôrfaren i våfnad. Kåddo reidoh, *inſtrumenta texturæ inſervientia*, våf-redſkap. Kådhob ſuoppet, *telam exordiri, fila eum in ordinem diſponere, ut inde tela texatur*, refva eller rånna up en våf. *It.* Kådho, *luſus piſcium, dum coëunt ovaque pariunt piſces*, fiſklek. Kådho pådd, *tempus, quo iſtud fieri ſolet*, fiſkarnes lektid. Kådho qweleh, *piſces ludentes*, lek-fiſk.

Kådketet, *v. n. clanculum ſe ſubducere, clam abire, elabi*, ofôrmårkt och hemligen fara ſin våg. Idjet kådkelitjab, *cras me ſubducam forte*, i morgon torde jag ofôrmårkt fara min våg.

Kådkelet, *v. a. tangere, attingere*, vidrôra. *It. ſurripere*, bortſnappa.

Kådos, *n. a. raucus*, hes. *vide* ſådos.

Kådot, *in motu retardari*, hindras eller ſtadna af i rôrelſen. *Proprie de colliſione ſive confricatione duorum vel plurium corporum, qua in motu ſuo impediuntur dicitur*, ſåges egenteligen om kroppar, ſom, genom gnidning emot hvarandra, hindras i ſin rôrelſe. *It. transl. de cibo, dum in coquendo ollæ adhæret & aduritur*, ſåges ock om mat, når den blifver vederbrånd. Juptſe le kådom kebne wuodoi, *pulmentum ollæ fundo adhæſit & ſapore infectum eſt empyreumatico.* Melke le kådom, *lac ſaporem contraxit empyreumaticum*, mjölken år vederbrånd.

Kådtja, *lotium*, urin. Kådtja rakka, *veſica urinæ*, piſsblåſa.

Kådtjet & kådtjetet, *v. n. mingere, mejere*, låta ſit vatten. Kådtjegåtet, *mingere incipere*, begynna låta ſit vatten. *Transl. apud Boreal. pluere*, regna. Wårald kådtjegåti, *pluere cœpit; cum indignatione dicitur. Fenn.* cuſen, *mingo.*

Kådtjeles, *qui urinam retinendi facultate caret*, en ſom ej kan hålla ſit vatten. Kådtjeles mana, *infans, qui urinam non valet retinere.*

Kådwe, *n. a. curvus*, krokig. Kådwe juolkek, *ſcambus, valgus*, krokbent, hjulbent.

Kågnetes & kågnet, *n. a. magnum expoſtulans locum atque amplum, ſpatioſus*, ſom tager in ſtort rum, orumlig. *De utenſilibus dicitur, quæ male diſpoſita magnum ſpatium occupant*, ſåges om husgeråd, ſom ej åro lagda i god ordning, och fordra ſtort rum. Kågnetes kaudneh, *ſupellectilia ſive ſarcinæ ſpatioſæ & vaſtæ*, ſaker ſom taga ſtort rum. *Forte a Fenn.* connoinen, *variis impletus rebus, pretii vilioris*, full med ſtôk; *quod a Fenn.* condo, (*quisquiliæ*) *derivatum volunt.*

Kågneteswuot, *n. f. ipſe actus, dum aliquid, quatenus ſpatioſum, locum exquirit ampliorem*, orumlighet. Kågneteswuoteſt i tat kåtai tjakan, *ob nimiam vaſtitatem tugurium hoc non capit.*

Kågnetet, *ſpatioſum eſſe, amplum requirere ſpatium*, taga in ſtort rum. Laſſab tat kågnet, *moles vehi hoc ipſo acereſcit*, laſſet blifver hårigenom oformligt ſtort. *Item apud Auſtr. proclinare*, böja ſig ned, *Joh. 8: 8.*

Kågnetem & kågnates, *n. f. incrementum*

tum molis, quo majus requiritur ſpatium, orumlighet, borttagning af utrymme. Pater kågnetemelt, *abi, ut ſpatium majus fiat*, gå bort, at det må blifva rumligare.

KÅIDNET, *v. n. flacceſcere, marceſcere*, viſſna. *De herbis dicitur. Auſtr. cfr.* puoldnet.

KÅJE, *n. ſ. curvamen, flexus*, bukt, bögning. Kåjen le taggo, *iſto loco flexuram recepit*, det har en bögning på det ſtället.

KÅJEK, *n. a. incurvatus, flexus*, bögd, krokig. Kåjek muora, *arbor curva.*

KÅIGE, *n. animal. muſtela mas*, en hermelin, ſom år hann-djur.

KÅIK, kåiko, *præp. ad*, til. *Boreal.* luſa, *id.* Kåikoſan, *ad me*, til mig. Kåikoſat, *ad te*, til dig. *ctr.* kåikat, *Matth. 7: 9. idem.* Kåikoſas, *ad ſe*, til ſig. *Interdum dicitur* kokk, *loco* kåik.

KÅIKE, kåikes, *n. a. ſiccus, aridus*, torr. Kåike ſajit, *loca arida, Luc. II: 24.* Kåike juolki jeggit wadſet, *ſiccis pedibus loca paluſtria tranſire*, gå torrſkodd öfver myrorna. Kåike qwele, *piſcis ſole toſtus*, torr fiſk. Kåike kordne, *hordeum frixum.* Kåikeswuot & kåikewuot, *ſubſt. ſiccitas*, torrhet, torka.

KÅIKET, *v. n. arere, areſcere*, vara torr, torkas. Graſe kåika, *gramen areſcit*, gråſet torkas. Jokka kåika, *amnis exareſcit*, ån torkas ut. *It.* tjatſeb kåiket, *ſiti arere*, vara torſtig. Mon kåikab tjatſeb, *ſitio aquam*, jag år torſtig efter vatten. Mon kåikab, *ſitio*, jag år torſtig. Lijeb kåikemen, *ſitiebam*, jag var torſtig. *It. obſtupeſcere, attonitum fieri*, blifva håpen eller handfallen. Kåikei taſſa, *obſtupuit*, han blef håpen. Kåikeſtet, *dim.* blifva något torr. Kåikegåtet, *incipere arere &c.* begynna at blifva torr, m.m.

KÅIKANET, *v. n. idem quod* kåiket. *Rarius occurr.*

KÅIKAT, *n. ſ. ariditas*, torka. Karra kåikat, *ariditas magna*, ſtark torka. *De illa dicitur ariditate, quam ſolis nimius æſtus efficit*, ſåges om torka, ſom förorſakas af ſolhetta.

KÅIKEJE, *arens, ſitiens*, ſom blifver torr, torſtig.

KÅIKEM, *n. ſ. ipſe actus, dum aliquid areſcit vel etiam ſiccatur*, torkning. Kåikemeb ſita, *torreri debet*, det bör torkas.

KÅIKEK, *n. ſ. calcei Lapponibus uſitati, qui e pellibus villoſis rangiferorum conficiuntur*, ludna lappſkor. Kåikekatta & *Auſtr.* kåikektaka, *caſ. priv. ſine his calceis*, utan lappſkor.

KÅIKELES & kåikelwas, *n. ſ. ſitis*, torſt. Kåikelwaſeb katotet, *ſitim reſtingvere*, förtaga torſten.

KÅIKELET, *v. n. frequ. celeriter areſcere*, haſtigt torkas. Kåikeluet, *ſitire*, vara torſtig. Jus kåikelua, *ſi ſitit, Rom. 12: 20.*

KÅIKETET & kåikåtet, *v. a. torrere, ſiccare*, torka. Kåikåte kabmakitat, *ſicca calceos tuos.* Kåiketaſtet & kåikåtaſtet, *dimin.* litet torka. Kåikåtatjet, *incipere ſiccare*, begynna at torka. Kåiketallet & kåikåtallet, *frequ. ſedulo & gnaviter ſiccare*, flitigt torka.

KÅIKÅK, *n. a. non ſiccatus*, otorkad. Kåikåk kordne, *hordeum non frictum*, otorkadt korn.

KÅIKÅTEM, *n. ſ. ſiccatio*, torkning.

KÅIKO, *n. ſ. ſiccitas*, torka. *vid.* kåikat. *It.* Kåiko *contr. pro* kåikoje, *particip.*

guttatim defluens, ſtillans, drypande. *cfr.* kâikot.

Kåikot, *v. n. ſtillare, guttatim defluere*, drypa. Tjatſe kâiko, *aqua diſtillat*, vatnet dryper. Takeſt kâiko, *ſtillæ e tecto decidunt*, det dryper af taket. Kâikoſtet, *dim.* litet drypa. Kâikogâtet, *incipere ſtillare*, begynna at drypa.

Kåikotes, *n. ſ. ſtilla, gutta*, droppe. Alde piåwes lei nau ko warren kâikotaſeh, *ſudor ipſius erat ut ſtillæ ſanguinis, Luc. 22: 44.*

Kåire, *canis*, hund. *It. homo malevolus*, en ilſken menniſka. *cfr.* piådnak. *Fenn. orig.*

Kâistet, *v. a. haurire*, öſa. Tjatſeb kâiſtet, *aquam haurire*, öſa vatten. Todn ih adne maina kalkah tabb kâiſtet, *non habes, quo illam hauries, Joh. 4: 11.* Kâiſteſtet, *dimin.* litet öſa. Kâiſtegâtet, *incipere haurire*, begynna at öſa. Ko li kâiſtegâtemen, *cum hauriret.*

Kâistem, *n. ſ. hauſtus, ipſe actus hauriendi*, öſande. Kâiſtem kare, *vas, quo hauritur.*

Kåiwo, *n. ſ. pala, it. inſtrumentum, quo hauritur*, ſkåfvel. Ja ſo kâiwo le alde kåteſn, *& pala ejus in manu illius eſt, Matth. 3: 12.* Kâiwots, *dimin.*

Kåiwot, *v. a. vid.* kâiſtet. *It. fodere*, gråfva. Kâiwoin kâiwot, *haurire ſive fodere pala.* Kebneb kâiwot, *abenum exhaurire*, uttöma kittelen. *It.* Pâtſoh leh kâiwomen, *rangiferi nivem pedibus removent, (ſcil. ut muſcum, quo veſcuntur attingant)* renarne gråfva ſnön undan. Kâiwoſtet, *dimin.* Kâiwogâtet & kâiwojet, *incipere fodere vel haurire*, begynna at gråfva eller ock öſa. *Fenn. orig.*

Kåiwotet, *v. a. haurire facere, hauriendum curare*, låta öſa. Kâiwotaſtet, *dimin.* låta litet öſa. Kâiwotatjet, *incipere hauriendum curare*, begynna at låta öſa.

Kåiwoje, *hauriens, fodiens*, en ſom öſer eller gråfver.

Kåkk, *n. ſ. focale*, krage. *cfr.* kraka. Kåkkâts, *dimin.* en liten krage.

Kâkkel, *colus*, ſpinnrock.

Kåkot, *v. n. nauſeare*, våmjas. *cfr.* kukkoſtet, *Auſtr. idem.* Kâklot, *id.*

Kåkotes, *n. ſ. nauſea, faſtidium*, våmjelſe. *cfr.* kukkoſtem.

Kåksos, *n. a. mirus, mirabilis*, underlig. Kåkſos atab wuoidnime, *admirandum & novum vidimus ſpectaculum.* Kâkſos tjabbe, *admirandum in modum pulchrum*, oåndeligen vackert. Kâkſos nialge, *admodum ſapidum & dulce.* Kâkſos almats, *homo mirabilis, ſive potius ſingularis*, en beſynnerlig menniſka.

Kåksostet, *v. a. cum admiratione quadam & intentione contemplari*, med förundran och upmärkſamhet beſkåda. Kâkſoſti kåttjet mo, *attente me contemplatus eſt. A Fenn.* Kexin, *percontor, animadverto, quod iterum a* kexi, *contu, derivatur.*

Kåldet & kåldetet, *v. a. propr. volare*, ſila. *Transl. ſagena per aquas tracta piſcari, (quo ipſo quaſi colantur aquæ)* draga not. Kåldetaſtet, *dimin.* Kåldetatjet, *incipere iſtud facere*, begynna draga not. Kåldeje, *particip. qui iſtud agit*, en ſom drager not.

Kåldek, *ſagena piſcatoria*, not.

Kâlk, *tintinnabulum*, bjållra. Tjuojeje kâlk, *tintinnabulum tinniens. A Fenn.*

Cul-

Culcuinen, *tinnio, vel a* colckaan, *campanam pulſo.* Kålkets, *dimin.*

KÅLKET, *v. n. fluere*, flyta, rinna. Tjatſe kålka, *aqua fluit*, vatnet rinner. Jokka kålka, *fluvius fluit.* Akti kålket, *confluere*, flyta tilſammans. *It. vagari, oberrare*, flytta af och an, vara husvill. Kålkab metſeſn, *oberro in ſilvis*, jag ſtryker omkring i ſkogen. Tatt rektesfårdog i kalka ikkat kålket, *juſtus non vagabitur ſemper, Pſ. 37: 25.* Kålkeſtet, *dimin.* litet flyta. Kålkegåtet, *incipere fluere*, begynna at flyta. Kålkegåtin tokko ja teke, *huc illuc vagari cœperunt*, de begynte at fara omkring, hit och dit.

KÅLKATS, *genet.* kålkatjen, *n. ſ. rivulus, fluentum*, en liten båck.

KÅLKARWES, kålkerw & kålker, *profugus, fugitivus*, en flyktinge, rymmare. *A Fenn.* culkia, *fugitivus*, & maaculkia, *exul*, landsflyktig. Kålkerdem, *ſubſt. exilium*, landsflyktighet, *rarius.*

KÅLKEJE, *fluens*, rinnande. Kålkeje tjatſe, *aqua fluens*, rinnande vatten. *It. vagabundus*, en ſom reſer af och an.

KÅLKEM, *n. ſ. curſus, motus aquarum*, flytande, vatnets lopp. Kålkem kåino, *canalis*, rånna. *It. oberratio*, omkringſtrykande, omkring fart. Kåſſes kalkah todn tatte kålkemeſt orroſet? *quando ita oberrare deſines?* når ſkal du ôfvergifva at få ſtryka omkring? Warra kålkem, *hæmorrhagia, Matth. 9: 20.*

KÅLKETET & kålkedattet, *v. a. effundere, effluere facere*, utgjuta, låta rinna. Kålketet tjatſeb, *aquam effundere.* Warrab kålkedattet, *ſangvinem effundere*, utgjuta blod. Kålketaſtet, *dimin.* Kålketatjet, *incipere effundere*, begynna at utgjuta.

KÅLKETEM, *n. ſ. effuſio*, utgjutande.

KÅLITET, *v. n. effluere*, utrinna. Ajek taſte kålkita, *fons heic ſcaturit*, kållan upvåller hår. Jokkah kålkiteh wariſt, *in montibus ſunt origines fluviorum*, elfverne begynnas ifrån bergen. *It.* Ib mon tiete kuſſa mon kålkitab, *quorſum abiturus ſim neſcio*, jag vet ej hvart ut jag tager vågen. Kålkitaſtet, *dimin.* Kålkitatjet, *incipere effluere ſive ſcaturire*, begynna at utflytta eller upvälla.

KÅLKERDET, *circumvagari*, ſtryka omkring. *Rarius occurrit. vide* kålket.

KÅLKOS, kålko, *n. a. tardus, ſegnis*, ſenfårdig, trôg. Kålkos almats, *homo iners & ſegnis.* Kålko le ſodn parget, *ad laborandum ſegnis eſt*, han år ſenfårdig at arbeta. Kålkos tâmp, *equus ſegnior*, en trôg håſt. Kålkos ſwaines, *ſervus ignavus, Matth. 25: 26.* Kålkoswuot, *ſubſt. pigritia, ignavia*, låttja, fôrſummelſe.

KÅLKOSLAKA, kålkoſikt & kålkot, *adv. pigre, ſegniter*, lataktigt, trôgt. Kålkot parget, *ſegniter laborare.*

KÅLKO, kålko mano, *menſis octobris*, october månad. *Ita dictus a*

KÅLKOK, *rangifer admiſſarius, æſtu venereo enervatus*, en brundren, ſom efter brunſten år aldeles utan kraſter.

KÅLKOT, *v. n.* Kålkoi parget, *ad laborandum tardus factus eſt*, han blef trôg eller ſenfårdig at arbeta. Kålkoſtet, *dimin.* blifva litet trôg. Kålkogåtet, *incipere tardum fieri*, begynna blifva trôg.

Kålkotet, *v. a. reddere ſegniorem*, göra trög. Wuoreswuot kålkota almatjeb, *ſenectus hominem facit inertem.* Kålkotaſtet, *dimin.* Kålkotatjet, *incipere reddere ſegniorem*, begynna at göra trög.

Kållkelet & kållket, *v. a. percutere*, ſlå. Kållkeli åiwai, *caput percuſſit. It. necare*, dråpa, ſlå ihjål. *Translat.* piåggab kållki, *(ad verbum) ventum necavit, h. e. tempeſtas ſedata eſt*, vådret ſtillade ſig. *Boreal.* tjållkelet, *id.*

Kållkeltallet *vel* kållkotallet, *v. a. frequ. pulſare*, ſlå, knacka. Ukſab kållkotallet, *pulſare januam*, knacka på dörren.

Kålla, *lupus piſcis major, lucius magnus*, en ſtor gädda.

Kålla, *conj. tamen*, dock. I kålla, *non tamen*, dock likväl icke. Idtji kålla påte, *non tamen venit*, han kom dock icke. *Obſ. nunquam niſi præmiſſo negativo* I *uſurpatur*, brukas aldrig annars, än ſom efter neknings-ordet I. *Boreal.* huommen, *id.*

Kåll, *n. f. fovea*, grop, hål.

Kålle & kåll *vel* kållel, *adverbialiter accipitur, ubi*, hvareſt. Kålle le & *ctr.* Kållel to welje? *ubi eſt frater tuus?* hvareſt är din broder? *Obſ. hoc utuntur vocabulo cum aliquid ſibi oſtendi volunt, e. gr.* Kålle mon wuoidnab, *fac ut videam*, låt mig ſe. Kållel to heima? *ubi eſt? ſive oſtende mihi domum tuam*, viſa mig dit hus.

Kålm, kålma, kålmad *&c. vide* kolm.

Kålot, *v. n. algere*, fryſa. Mije lepe harjanam kålot ja nelkot, *nos facile algere & eſurire conſvevimus*, vi åro vål vane at fryſa och ſvålta. *It.* kordne le kålom, *frumentum frigore læſum eſt*, kornet har fruſit. Kåloſtet, *dim.* litet fryſa. Kålojet, kålotjet & kålogåtet, *incipere algere*, begynna at fryſa. Die mon kålojab, *incipio algere*, jag begynner at fryſa.

Kålom, *n. ſ. algor*, fryſande. *Fem.* cylmå, *frigus.* Kålom-laka, *adv. algentis more*, ſåſom den ſom fryſer. Mije kittjobe taſne kålomeſt, *algore hic rigemus*, vi ſtelna häraf utaf kóld.

Kålok, *n. a. qui non alget*, den ſom ej fryſer. Kåloh kus todn? *Reſp.* ima mon leb kålok, *algesne? Reſp. quidni algerem*, fryſer du? Sv. huru ſkulle jag kunna vara ofruſen.

Kålots & *Auſtr.* kålokes, *n. a. qui facile alget*, en ſom låtteligen fryſer, fruſen. Kålotjen leb mon ſjaddam, *algoris factus ſum impatiens.*

Kålotet, *v. a. algere facere, facere ut frigeat*, låta fryſa. Kåloti manabs, *frigori expoſuit infantem ſuum.*

Kålse, *n. avis aqualicæ*, ſkraka, en ſjöfogel.

Kâmetet, *v. a. vide* kâbmetet.

Kâmok, *adv. nihilo minus*, icke deſtomindre, likafullt. *Boreal.*

Kâmo, *n. a. everſus, inverſus*, omſtjelpt. Kâmo kare, *vas inverſum.*

Kâmotet, *v. a. evertere, ſubvertere*, ſtjelpa omkull, omvända. Kâmotaſtet, *dimin.* litet omſtjelpa. Kâmotatjet, *incipere ſubvertere*, begynna at ſtjelpa om. Kâmotattet, *poſſe ſubverti*, kunna omſtjelpas. *It. ſubvertendum curare*, låta omſtjelpa.

Kâmpestet, *v. n. cadere, prolabi*, falla, ſtupa. Kâmpeſti wuolos âiwi, *per caput prolapſus eſt*, han föll hufvudſtupa.

ſtupa. Abma kåmpeſtab, *ne cadam. It. offendere ad aliquid*, ſtôta ſig. Sije kåmpeſtien måren kedken wuoſt, *offendebant ad lapidem iræ ſive offendiculi, Rom. 9: 32.* Kåmpeſtaſtet, *dimin.* litet ſtôta ſig. Kåmpeſtatjet, *impingere incipere, incipere prolabi*, begynna at falla, at ſtôta ſig. *Fenn.* combas, *qui titubante pede ad aliquid offendit*, combaſtun, *offendo.*

KÅMPESTEM, *n. ſ. lapſus, caſus, offenſio*, fall, ſtôt. *Fenn.* combaſtus, *id.*

KÅMSJE, *vide ſupra* kåbme.

KÅNGKELET & kånkelet, *v. a. retardare, moram afferre*, göra halt, hindra. *It. alligare, deſtinare*, binda faſt, fåſta vid. Kångkeli wadnaſeb muori, *cymbam arbori adſtrinxit*

KÅNJEDAS, kånjets, *n. a. Auſtral. vide* kågnetes.

KÅNNE, *adv. ubi*, hvareſt. *Bor. cfr.* kuſſne.

KÅNNE, *vox eſt commiſerentis & condolentis*, et ynknings- och beklagningsord. Die le ſodn kånne, *commiſeratione dignus eſt*, han år at beklaga, ſtackare. Kånnats & kånnaſats, *dimin. idem. cfr.* kuowa.

KÅNNO, kåno & kådno, *fœmina*, qvinna. Dannekånno, *matrona honeſta*, hederlig qvinna.

KÅNOKET, *v. n. gradum ſiſtere, morari*, ſtadna, drôja. Idtji kukkeb kånoke, *non diu moratus eſt*, han drôgde ej länge. Kånketet, *idem.* Kånokaſtet, *dimin.* litet ſtadna. Kånokatjet, *morari incipere*, begynna at drôja.

KÅNSTA, *n. ſ. ars*, konſt. Stuora kånſta, *artificium magnum*, en ſtor konſt. *Fenn.* conſti, *idem.*

KÅNSTALÆTS, *n. a. artificioſus, qui varias callet artes*, konſtig, konſtrik. Pårteb le ſodn takket aiwe kånſtalats, *maximus ille eſt mechanicus, ad quodvis perficiendum aptus artificium.*

KÅNSTERTET, *v. n. technis fallere, doloſe agere*, konſtla, bruka bedrågeri. Kånſtertem, *ſubſt. dolus*, konſtlande, bedrågeri.

KÅNSTEGÅTET, *incipere dolos commoliri*, begynna at konſtla, at handla med liſt och bedrågeri.

KÅNTS, *lupus*, varg. *Auſtr. cfr.* kumpek.

KÅNTE, *Auſtr. vid.* kåtka. *Fenn.* contti. *ſaccus e cortice betulæ confectus.*

KÅNTSOK, *n. a. mirus, admirandus, ſingularis*, underlig, beſynnerlig. Kåntſok almats, *homo ſingularis*, en beſynnerlig menniſka. Kåntſok lådde, *avis mirabilis & inſolita*, en ſålſam fogel eller ovanlig.

KÅNTSOKLAKA, *adv. mirabiliter, ſingularem in modum*, underligen, på beſynnerligit ſått.

KÅNTSOKWUOT, *n. ſ. portentum, res inſolita*, en underlig och ovanlig ting. Mi le tatt kåntſokwuotit? *quale hoc eſt portentum ſive prodigium?*

KÅPP, *vide* kokſe. *Fenn.* cuppi.

KÅPPA, *Auſtr. pulmo. vid.* keppa.

KÅPPALEM, kåppales, kåppalak & *Auſt.* kåppal, *puſtula, papula, imprimis quæ in manibus fiunt, ex nimia remorum tractatione & attritu manubriorum inſtrumentorum*, blemma, i ſynnerhet de i händerna, af för mycket roende, ell. ſådana ſom yxſkaft m. m. förorſaka.

KÅPPALET, *v. n. puſtulare, puſtulas concipere*, få blemmor. Kåta kåppali, *manus facta eſt puſtuloſa*, det har blifvit blemmor i handen. Kåppalaſtet, *diminut.*

minut. Kåppalatjet, *incipere puſtulas concipere*, begynna at få blemmor.

Kåppel, *n. avis, gallina ſilveſtris*, tjäderhöna. *Fenn.* coppelo, *gallus ſilveſtris.*

Kåppe, kåpe, *n. a. cavus, concavus*, ihålig. Kåppe muora, *arbor cava*, ihåligt trå. Kåppen le ſiſte, *cavum eſt intus*, det år ihåligt inuti. *It. ſubſt.* kåppe, *fovea, caverna*, hål, grop. *It.* pajeltes kåpe, *fornix*, hvalf.

Kåppek & kåpek, *n. f. dolabra, qua ligna excavantur*, hålkhyfvel.

Kåppet, kåppåt, *v. a. excavare*, göra ihålig, uthålka. Kareb kåppet, *excavare vas. Fenn.* caapin, *rado, ſcalpo.* Kåppeſtet, *dimin.* litet uthålka. Kåppegåtet, *incipere excavare*, begynna at uthålka.

Kåppanje, *excavans*, den ſom gör ihålig. *It. inſtrumentum, quo excavatur*, verktyg, hvarmed ſådant ſker.

Kåpset, *v. a. expertem facere*, göra lottlös. Ele kåpſe manait, *ne liberis debitam auferas partem*, förfördela icke barnen. Kåpſeſtet, *dimin.* litet förfördela. Kåpſegåtet & kåpſajet, *incitere aliquem expertem facere*, begynna at göra lottlös.

Kåpsatallet & kåpſot, *parte debita patrimonii vel alius cujuscunque rei privari*, blifva lottlös, ej få ſin tilbörliga del af arf, m. m. Mon kåpſoib aptſa, *expers plane factus ſum*, jag blef aldeles lottlös. Sije kåpſatallin, *expertes facti ſunt.* Pardne arbeſt kåpſatalli, *filius exhæredatus eſt.* Kåpſatallegåtet, *incipere patrimonio &c. privari*, begynna at blifva lottlös i arf, m. m.

Kåptjet, *v. a. operire, contegere*, betäcka, öfverhölja. Kåptjet ukſeb, *oſtium operire*, tillſluta dörren. Aiweb kåptjet, *caput operire*, betäcka hufvudet. Kranoin kåptjet, *gauſape contegere.* Kåptjeſtet, *dimin.* litet öfvertäcka. Kåptjegåtet & kåptjajet, *incipere tegere*, begynna at betäcka.

Kåptjek, *n. a. non tectus, apertus*, obetäckt, öppen.

Kåptjem, *n. f. ipſe actus, dum aliquid contegitur*, öfvertäckning.

Kåptjas & kåptjes, *n. f. operimentum*, täckelſe, låck. Kebne kåptjas, *operculum ollæ*, gryt-låck. I le muſne kåptjas, *velamine deſtitutus ſum*, jag har ej något täcke, at öfverhölja mig med. *Compoſ.* Aut-kåptjes, *velum, tegumentum oſtii*, förlåt, förhångſel. Aut-kåptjes tempeleſne, *janua templi, Luc. 23: 45.*

Kåptjetet, *v. frequ.* Kåptjetaſtet, kåptjetatjet, *vid. ſupr.* Kåptjet, kåptjeſtet, &c.

Kårad, *n. a. acclivis*, ſom bär upföre, brant upföre. Kårad puold, *collis acclivis*, en backe ſom är brant upåt. *cfr.* kåret.

Kåradak, *n. f. acclivitas*, bratthet. Puolden kåradak, *acclivitas collis.*

Kårbmot, *v. n. ſcandere*, klifva. *Rar.*

Kårdet, *v. a. nocere*, ſkada. Taina todn kårdah etjebt, *damnum hoc tibi apportat*, med detta gör du dig ſkada. Jukkeleswuotin etjebs kårda, *ebrioſitate damnum facit*, han ſkadar ſig genom dryckenſkap. *It.* peiwe kårda, *æſtus ſolis urit*, ſolen bränner. *Obſ. hæc ultima ſignificatio uſitatiſſima eſt. Polon.* gore, *uro.* Peiwe le kårdam landeh, *ardore ſolis exaruit regio.*

gio. Kårdeſtet, *dimin.* litet brånna. Kårdegåtet, *inciperere torrere*, begynna at brånna. Peiwe kårdegåta, *ſol torrere incipit ardore ſuo*, ſolen börjar at brånna med ſin heta.

KÅRDUM, *n. a. toſtus, aduſtus*, bränd. Kårdum ragnoh, *toſti parietes.*

KÅRDETET, *v. a. Hiph. torrendum curare*, låta ſteka eller brånna.

KÅRDNE, *hordeum, vide* kordne.

KÅRET, *v. n. aſcendere*, fara up, ſtiga upföre. Kåret warai, *montem aſcendere*, ſtiga upföre berget. Kåret kaddai, *in ripam aſcendere*, landſtiga. Pajas kåri almai, *aſcendit in cœlum, Joh. 3: 13.* Kåreſtet, *dimin.* litet upſtiga. Kaddai kåreſtet wadnaſin, *cymbam ad ripam appellere*, lågga an med båten vid ſtranden. Kåregåtet, *incipere aſcendere*, begynna at upſtiga. *Forte a Fenn.* caarran, *circumeo, vel a* caari, *arcus.*

KÅRG, *n. ſ. corbis*, korg. Kårgats, *dim.* en liten korg.

KÅRJOT, *v. n. canum more inflexo corpore cubare*, ligga ihopkrökt, ſom en hund. Piådnak kårjo, *canis cubat*, hunden ligger. Akta kaik kuſſne mon ai kårjob, *perinde eſt ubi ego quoque jaceam.* Kårjoſtet & kårjotaſtet, *dimin.* litet ligga. Kårjogåtet, *incipere dicto modo cubare*, begynna at ligga.

KÅRKETET, *v. n. Auſtr. obſequi, obedire*, lyda. Kårketi tann radai, *iſtud ſecutus eſt conſilium*, han lydde det rådet. *cfr.* tjowot.

KÅREOTET, *v. n. obſtupeſcere, obmuteſcere*, blifva håpen, blifva mållös, ej hafva något ord at ſåga. *Auſtr.*

KÅRMES, *Auſtr. vide* kurbma.

KÅRO, *n. ſ. dorſum, jugum montis*, ås, bergsrygg. *vide* kårr.

KÅROSTAK & kåroſt, *n. ſ. filum*, tråd. Kåroſtakeb pådnet, *filum ducere*, ſpinna tråd. Segges kåroſtak, *filum ſubtile*, grann tråd.

KÅROLTAK, *n. ſ. ſutura*, ſöm. Kåroltaka pakto, *quod ad ſuturam.*

KÅROT, *v. a. ſuere, conſuere*, ſy, ſömma. Kabmakit kårot, *calceos conſuere*, ſömma ſkor. Kapte i lam kårotum, *pallium non erat conſutum, Joh. 19: 23. Fenn.* curon, *ſuo.* Kåroſtet, *dimin.* litet ſy. Kårogåtet & kårojet, *incipere ſuere*, begynna at ſy.

KÅROJE, *particip. ſuens*, den ſom ſyr.

KÅROK, *n. a. non ſutus*, oſydd. Kårok leh anje to karwoh, *veſtes tuæ adhuc conſutæ non ſunt*, dina kläder åro ännu ej ſydda.

KÅROMAS, *n. ſ. quod conſuendum erit*, det ſom ſkal ſömmas. Maktes kåromaſeb adnah? *eſtne tibi quidquam conſuendum?* har du något at ſy?

KÅROTET, *v. a. Hiph. conſuendum curare*, låta ſy. Karwoit kårotet mubbai, *veſtes alicui conſuendas tradere*, gifva någon kläder at ſy. *It. quando ros gelidus & concretus decidit*, når rimfroſt faller. *Veſtrobottn.* isbarka. Kårotemen le talle, *pruina nunc pluit, ſive nix glacialis.*

KÅRR, *n. ſ. jugum montis*, bergsrygg. Suolo kårr, *dorſum ſive jugum alpium*, fjäll-rygg. *Obſ. hoc nomine appellant Lappones ſummum jugum alpium Sveciam a Norvegia dividentium. cfr.* ſuolo.

KÅRRET, *aſcendere*, ſtiga upföre. *vide* kåret.

KÅRRETET, *v. a. colligare, conjungere*, ihopbinda. Kårretaſtet, *dimin.*

KÅRRO, *n. a. ſiniſter, pravus*, den ſom är til

til vånſter, elak. Kårro kåta, *finiſtra manus*, vånſtra handen. Ale paja kårro kåtebt tietet, maite to ålkes takka, *non ſciat finiſtra tua manus, quod facit dextra, Matth. 6: 3.* Kårro kåtek, *qui manu utitur finiſtra*, vånſterhändt. *Fenn.* cura kåli, *læva manus.* Ålkes ja kårro pelen, *a dextera & finiſtra*, til höger och vånſter. Kårro pele almats, *homo improbus*, en ond menniſka. Kårro pelai tjålgeſtet, *in partem deteriorem interpretari*, illa uttyda.

Kårrok, *ſævus, torvus*, hård, grym. *vide* karrok. Kårrok ålma, *vir auſterus. Fenn.* kåriå, *moroſus*, kijras, *vehemens.*

Kårroles, *ſcævus*, den ſom år til vånſter. Jårget kårroleſi, *converte te finiſtrorſum*, vånd dig til vånſter.

Kårrot, *n. ſ. corpus animalis edulis mactati, imprimis quadrupedis, cui pellis detracta eſt*, en flådd och ſlagtad kreaturs kropp.

Kårrot, *adv. finiſtre, oblique*, på elakt och förvåndt ſått, ſnedt. Kårrot jårgeſtet, *finiſtre vertere.*

Kårsa & kårs, *n. ſ. vallis inter montes profunda & anguſtior, per quam torrens aliquis fluit*, en ſmal och djup dal emellan bergen, dår någon båck framrinner. *It. cataractæ rivulorum*, vatten-fall i ſmårre båckar.

Kårse, *pruina*, rimfroſt. *vid.* ſjuttje.

Kårsk, *n. a. curioſus, plus nimio accuratus*, förveten, ſom bekymrar ſig om all ting onödigt.

Kårskastallet, *v. n. nimis curioſum ſe præbere*, vara förveten, onödigt granlaga.

Kårskawuot & kårſkaſtallem, *n. ſ. nimia curioſitas*, förvetenhet, laggranhet.

Kårsok, *n. a. frigidus*, kall. *Proprie de aqua dicitur.* Kårſok tjatſe, *aqua frigida*, kallt vatten. Kårſes, *id.* Kårſabet peleſt le tat tjatſe, *nimis hæc aqua gelida eſt*, detta vatnet år altför kallt. Kårſok-wuot, *ſubſt. algor, frigus*, kyla, köld.

Kårsot, *v. n. frigeſcere*, blifva kall. Tjaktjen tjatſe kårſo, *autumno frigida fit aqua.* Kårſoſtet, *dimin.* blifva något kall. Kårſogåtet, *incipere frigeſcere*, begynna at blifva kall.

Kårsotet, *v. a. frigidum reddere*, göra kall, kyla. Tjatſeb kårſoti, *aquam reddidit gelidam.*

Kårwe, *vide ſupra* håme.

Kårt & kårtel, *quarta pars ulnæ*, ¼ aln, et qvarter.

Kåsets, *vide* koſetes.

Kåske & kåſka, *ſoror matris natu major, matertera natu major ejus matris, cujus matertera eſt*, åldre moſter. *cfr.* eke, muedha.

Kåskem, *n. avis, aquila*, örn. *Boreal.*

Kåskot, *v. a. excitare, contingere*, upväcka, röra vid. Pajas kåſkot, *idem.*

Kåsse, *adv. quando*, når. Kåſſe påtab, *quando venio*, når jag kommer. *It.* wuorde kåſſe påta, *exſpecta dum venerit*, vånta til des han kommer.

Kåssek & kåſſeken, *adv. aliquando*, någon gång. I kåſſek, *nunquam*, aldrig. Ib le kåſſeken ſo wuoidnam, *nunquam illum vidi*, jag har aldrig ſedt honom. Idtji kåſſeken påte, *nunquam venit*, han kom aldrig. Abma kåſſek, *ne aliquando*, at ej någonſin. Kåſſekenna, *idem quod* kåſſeken.

Kås-

Kåssats, *n. a. interrogat. ad quod tempus pertinens, cujus temporis?* af hvad tid? til hvilken tid hörande? Kåſſats kirjeh leh tah, timatjeh wai tan jakaſatjeh? *utrum hæ literæ hujus anni ſunt, an præteriti?* Kâſſats kordne le tat? *cujus anni frumentum hoc eſt?* hvilket års-korn år detta? Kâſſats paleſt le tat orromen? *inde a quo tempore iſtud eſt?* iſrån hvad tid år detta?

Kåssotes, kâſſâtes, kåſſâts & kâſſâs, *n. f. tuſſis*, hoſta. Karra kâſſâtes, *tuſſis vehemens*, ſvår hoſta.

Kåsset, *v. n. tuſſire*, hoſta. Kâſſeſtet, *dimin.* litet hoſta. Kâſſegâtet, *incipere tuſſire*, begynna at hoſta. Kâſſotet & kâſſâtet, *frequ. idem quod* kâſſet, hoſta. *Polon.* kâſzle, *tuſſio.*

Kåssâ, *adv. quorſum*, hvart. *vide* kuſa.

Kåstatet, kâſtadet, *v. a. ſumtus impendere*, påkoſta. *vide* kâſtet.

Kåste, kâſtes, *n. a. rancidus*, hårſk. Kâſte piårgo, *caro rancida & pingvis*, hårſkt och fett kött. Kâſte puoite, *pingvedo rancida*, hårſknadt fett. Kâſte wuoſta, *caſeus inveteratus*, gammal oſt. *Obſ. palato Lapponum quam maxime arridet cibus inveteratus & rancidus, quem* hårſko *ſive* kâſte *appellant. Subſtantive etiam accipitur, imprimis pluralis numerus*, kâſteh. Kaikit kâſtit ſuolati, *omnem cibum rancidum-ſuratus eſt: id quod damnum haud facile reſarciendum ducunt.*

Kåstitet, *v. n. rancido eſſe ſapore*, ſmaka hårſkt. Kâſtit tat piâbmo, *cibus hicce rancido eſt ſapore.* Kâſtitatjet, *incipere ſapore fieri rancido*, begynna få en hårſk ſmak.

Kåstot, *v. n. rancidum fieri*, hårſkna. Paje kâſtot, *ſinas rancidum fieri, repone ut rancidum fiat*, låt blifva hårſkt. Kâſtoſtet, *dimin.* litet hårſkna. Kâſtogâtet, *incipere rancere*, begynna at blifva hårſk. *A Fenn. coſtia, humidus, ſive potius a* coſtun, *pingveſco.*

Kåstotet, *v. a. rancidum facere*, låta hårſkna, göra hårſk. Kâſtotum, *particip. paſſ. inveteratus, rancidus*, hårſk. Kâſtotaſtet, *dimin.* Kâſtotatjet, *incipere rancidum facere*, begynna at låta hårſkna.

Kâst, *n. f. cibus, nutrimentum*, uppehälle, kâſt. Etjes kâſtin wieſot, *ſemet ipſum nutrire.* Kâſtetak, *privat. ſine nutrimento.*

Kâstek, *n. f. ſumtus*, bekoſtnad. Kâſtadem & kâſtetem, *idem.* Kongalats kâſtetemin, *impenſis Regiis.* Ilak ſtuora kâſtek, *nimius ſumtus.*

Kâstet, *ſumtus impendere*, påkoſta. Kuttes kalka kâſtet? *quis ſumtus impendet?* hvilken ſkal påkoſta? *Item*, man ådnak tatt kâſti? *quanti conſtat?* huru mycket koſtar det? *cfr.* kâſtatet.

Kâtakes, *formica*, myra. *vide* kâtka.

Kâtde, kâtdaſtallet *&c. vid.* kådde.

Kâte, *n. f. Propr. tentorium ſive tugurium Lapponum*, Lapp-koja. *Domus*, hus. Jubmelen kâte, *templum*, Guds hus, kyrka. Matſi kâtaſas, *domum reverſus eſt*, han for hem igen. Tjagnet kâtai, *intrare domum*, ingå i huſet. Kedke kâte, *domus lapidea*, ſtenhus. Lâuta kâte, *tentorium*, tält. Wadſe kâtaſat, *revertere domum tuam*, gå til dit hus och hem. Buwe kâte, *bovile*, fåhus. Kâteb tjodtjotet, *domum adminiſtrare, 1 Tim. 5: 14.* Kâtem åiwe & kâte bånda, *paterfamilias*,

husbonde. Kåte båndan ſwaineſeh, *ſervi patrisfamilias, Matth. 13: 27.* Kåtekunde, *domeſtici, familia*, husfolk. Kåte-tjodtjoteje, *villicus, œconomus*, gårdsfogde, fôreſtåndare. Kåtats, *dimin.* en liten koja. Kåtatjeb. takket, *caſam exſtruere*, upbygga en liten koja. *Fenn.* cota, *caſa.*

Kåtates, ſieja kåtates, *papula ſive puſtula pure reſerta*, var-hus, blåſa eller blemma full med var.

Kåtelats, *domeſticus*, inhemſk. *Rar.*

Kåtetebme & kåtetes, *n. a. domo carens*, en ſom ej har hus. Kåtetak, *idem.*

Kåtfo, *n. ſ. intervallum temporis vel locorum*, et afſtånd, en tid, en ſtund. Såmes kåtfob lijeb ſtaden, *in urbe aliquod tempus moratus ſum*, jag uppehôlt mig någon tid i ſtaden. Kåtfoi, *adverbialiter accipitur, per intervalla ſive vices, interdum*, ſkåltals, iblandt. Kåtfoi kåtfoi, *crebris vicibus*, gång på gång. Miålkat kåtfo le Stockholmen ja Tôrdnoſen kaſken, *ſatis longo intervallo Holmia a Torna urbe disjuncta eſt*, det år nog långt emellan Stockholm och Torneå. Man kukke le taſte ſtadai? *Reſp.* kåtfo le, *quanto hinc diſtat urbs intervallo? Reſp. ſatis magno*, huru långt år det härifrån til ſtaden? Sv. et godt ſtycke. *Boreal.* kårfo, *idem.* Kåtfots, *dimin.* et litet afſtånd, en liten ſtund. Kåtfots li tatt, *momentum tantum erat.*

Kåtfok, *n. æ. qui ſua habet intervalla, quod vicibus ſervatis fit*, ſom har ſin viſſa tid, det ſom ſker i ſin tid.

Kåtk, kåtka, *n. inſecti, formica*, myra. Kåtka peſſe, *formicarum domus coacervata*, myrſtack. *Hinc* kåtkajes, *formicis abundans*, full med myror. Kåtkajes ådnam, *regio formicis abundans.*

Kåtmolisi, *adv. de illo dicitur, quod ab occidente verſus orientem circumfertur ſive rotatur, motu ſolis circuitui contrario*, emot ſolen, anſols.

Kåtset, *v. n. vigilare*, vaka. Kåtſet ja rokkolet, *vigilate & orate, Matth. 26: 41.* Kåtſet ijab puore merai, *ad multam noctem vigilare.* Ketjo ijab kåtſet, *totam noctem pervigilare*, vaka hela natten. Kåtſeſtet, *dim.* litet vaka.

Kåtsajet, *v. n. expergiſci*, upvakna. Kåtſaje todn kutte ådah, *evigila, qui dormis, Eph. 5: 14.* Kåtſajaſtet, *dimin.* litet upvakna.

Kåtseje, *vigilans*, den ſom vakar. Ija kåtſeje, *vigil, excubitor*, vâktare. Kåtſeje tjalmi, *oculis vigilantibus.* Kåtſem, *ſubſt. vigilantia*, vakande, vakſamhet. Kåtſemi ſaure, *pervigil, vel vigilantia excellens*, den ſom år mycket vakſam.

Kåtsetet, *v. a. facere ut aliquis vigilet, a ſomno aliquem arcere*, komma en at vaka, hindra en ifrån at ſofva. Die mon to kåtſetab, *quin dormias tibi impedimento ſum*, jag hindrar dig ifrån ſômn. Kåtſetaſtet, *dimin.* litet afhålla ifrån ſômn. Kåtſetatjet, *incipere id facere*, begynna at få gôra.

Kåtse, *ramus & folia abietis, pini vel juniperi*, qviſt af tall, gran eller entrâ, tillika med barren. Kåtſats, *dim.*

Kåtsahet, *v. n. minus contentum eſſe*, vara miſſnôgd. Kåtſaha anje taina, *iſta re non adhuc ſatis contentus eſt*, han år ännu onôgd dermed.

Kåtsåt & kåtſat, *fricare, adfricare*, rifva, gnida. Kåtin kåtſåt, *manu fricare*,

care, ſkubba med handen. *Proprie dicitur, quando bacillo vel alio inſtrumento nimium trahæ celerem motum, in locis declivibus, terram fricando retardamus.*

KÅTTOL, *colica, tormina ventris*, mageref. *cfr.* kåddet, *unde hæc vox derivatur.*

KÅTTJOT, *cum deriv. vide* kottjot.

Kåw & kåwe, *n. ſ. imago*, bild, belåte. Kån kåwe le tat? *cujus hæc eſt imago?* *It.* kåw *vel* kåwa, *ratio, modus*, ſätt, maner. I le ſuſne wieſo kåw, *miſerrimam agit vitam*, han har en uſel lefnad. I le ſodn almats kåw, *miſerrimus eſt homo*, han år en elåndig man. *Auſtral.* kuwe, *imago, a Fenn.* cuwa, *idem.* Kåwets & kåwåts, *dimin.* en liten bild.

KÅWAI, *adverbialiter accipitur, non nimia diſtantia*, ej för mycket långt borta. Kåwai meren le, *non ita remotum eſt, ut attingi nequeat*, det år ej ſå långt borta, at man ej kan nå dit.

KÅUKO, *n. ſ. uncus*, krok, hake. *Inſtrumentum imprimis eſt, quo utuntur ad retia piſcatoria ſubtus glaciem ponenda, tempore hiemali.*

Kå, *pron. plerumque interrog. quis?* hvilken? Kå le mo qweime? *quis eſt proximus meus?* ho år min nåſte? *Luc. 10: 29.* Keb *vel* kåb tije wuordebet? *quem exſpectatis?* Kån le tat mana? *cujus hic eſt infans?* hvilkens barn år detta? Kåſa kalka todn tabb waddet? *cui iſtud dabis?* åt hvem ſkal du gifva det? *Hinc*

KÅKE, *aliquis*, någon. Jus kåke påta, *ſi quis venerit*, om någon kommer. I kåke, *nullus*, ingen. I kåke tiete, *nemo ſcit*, ingen vet. Ib mon tåbde kåbke, *neminem cognoſco*, jag känner ej någon. Jus wuoidnebet kåbke, *ſi aliquem videritis*, om j ſen någon. *Genet.* kånke, någons. *Dativ.* kåſeke & *contr.* kåſek, åt någon. *Dativ. plural.* kåſekit & kåitak, åt några. Kåk witad, *tertius quisque*, hvar tredje. Kåk neljad, *quartus quivis*, hvar fjerde *&c.*

KÅBO, *n. ſ. conus*, kågla. Kuoſa kåbo, *pomum pini*, grankott. *Fenn.* kåpy. *id.*

KÅBRET, *vide ſupra* kebbret.

KÅDNET, *vide* kednet.

KÅH, *adv. demonſtr. en, ecce*, ſe, ſe dår.

KÅHE, *n. a. pauper*, fattig. *Auſtral.* kåwe, *idem, a Fenn.* kåyhå, *pauper.*

KÅJA, *n. ſ. veſtigium*, ſpårr. Almatjen kåja, *veſtigium hominis.* Kerres kåja, *veſtigium trahæ.* Route kåja, *inciſio, cultro vel alio inſtrumento ferreo facta*, ſår eller ſkåra, gjord med knif eller annat hvaſſt järn.

KÅIGET, *vide ſupra* kalget.

KÅINO, *n. ſ. via*, våg. Kåinon paldi, *juxta viam, Luc. 8: 5.* Kukkes kåino, *iter longum*, lång våg eller reſa. Kåinoitat, *vias tuas*, dina vågar. Kåino ſuorge, *bivium*, vågſkilnad. Kåino wuoſeteje, *dux itineris*, ledſagare, vågviſare. Kåino ſjibme, *curſus, quo tendimus*, vågled, koſa. *It.* kåino, *ſpes obtinendi quod quæritur & medium, quo iſtud obtinetur*, utväg, förhoppning at få det man ſöker. Kåino le tunji, *ſpes tibi reſtat, ſpe deſtitutus non es*, du har god förhoppning. Kåinots, *dimin.* en liten våg.

KÅINOT, kåinotak, *n. ſ. ſemita, via*,

våg-led, våg. Kåinotak le taggo, *iſta eundum eſt via*, den vågen ſkal man taga.

Kåket, *v. n. vide* kiåket.

Kål & kåla, *n. ſ. vide* kiål.

Kålbert, *n. ſ. nix vento cumulata*, ſnödrifva. *vide* filpetak.

Kålletet, *v. n.* & kålletaſtet, *dimin. vide* kalletet, kalletaſtet.

Kållo, *n. ſ. vide* kiållo, *fundus lacus durior.*

Kålo, *cruor coagulatus*, ſtefrad blod. Kåloh, *fauces*, *gula*, ſtrupe. Kålot &c. *vid.* kiålot.

Kåmp, kåmpes, *celer*, ſnåll. *vid.* kiåmpa.

Kånaimo, *adv.* & *adj. inſigniter*, *haud parum*, mycket, tämmeligen. Kånaimo ſtuores, *inſigniter magnus*, anſenligt ſtor. Kånaimo muota, *haud parum nivis*, anſenligt mycken ſnö.

Kång, *vid.* kabmak. *Fenn.* kångå, *calceus.*

Kåpa, *inſtrumentum*, *quo conficiuntur retia piſcatoria caſſesque*, nåt-nål. *Bor. cfr.* ſuoja. *Fenn.* kåpy, *idem.*

Kåra, *vide* kårrek. *Hinc*

Kåratowet, *v. n. de familiis dicitur*, *quæ ſtirpe deficiente exſtingvuntur*, ſåges om ſlågter, ſom gå ut. Tatt puolwa kåratowi, *exſtincta eſt illa gens*, den ſlågten gick ut.

Kåret, *v. n. ad cacumen arborum elevari*, ſtiga up jämt med topparne af trån. Suowa kåra, *fumus ad cacumina arborum aſcendit*, röken ſtiger up jämt med ſkogen. *Etiam de montium apicibus dicitur atque illis incumbente nebula.*

Kårastallet, *v. a. amare*, älſka. *cfr.* keres.

Kårbma, kårbmahas, kårbmas & *Auſtr.* kårmas, *ſerpens*, *vipera*, orm. Kårbmahas petti Ewab, *ſerpens Evam decepit*, *2 Cor. 11: 3.* Kårbmab tſabmet, *occidere ſerpentem. Fenn.* kårme, *idem.*

Kårdne, *n. ſ. ſuperficies nivis congelata*, en rand af ſkare-ſnö. Kårdnats, *dimin. idem.*

Kårdnot, *v. n. dum nivis ſuperficies congelatur*, når det blifver ſkare på ſnön. Kårdnoſtet, *dimin. idem.* Kårdnogåtet, *cum nix congelari incipit*, når det börjar at blifva ſkare på ſnön. *Minus eſt quam* tjarwet, *quod vide infra.*

Kårde, kårdos, kårdot. *vid.* kerde &c.

Kåreswuot, *vide* kereswuot.

Kårget, *v. n. propoſitum explere*, *decretis facta jungere*, göra det man har ſatt ſig före. Siti mannet, walla idtji kårg, *abire decrevit*, *verum propoſiti tenax non fuit*, han ville reſa, men kom ſig intet dertil. Kårga kus anje, *incertum an propoſiti tenax fuerit*, det är ovifſt, om han kommer ſig dertil. *Fenn.* kerkeän, *pertingo.*

Kårgo, *n. ſ. expletio ſive conſummatio propoſiti*, fullbordande af hvad man ſatt ſig före. *Obſerv.* kiåko *ipſum eſt propoſitum*, kårgo *autem conſtituti expletio.* I le ſuſne kårgo, *dubius hæret*, *utrum propoſita abſolvat an minus*, han vet ej, om han ſkal göra eller låta blifva det, ſom han hade ſatt ſig före. *Hinc*

Kårgotebme, *n. a. qui utrum perficiat*, *an miſſa faciat propoſita dubius hæret*, tveråndig, en ſom ej vet, om han ſkal göra det ſom han ſatt ſig före, eller ej. Aptſa kårgotebme le ſodn, *aliquid certo ſibi conſtituere nequit*, han kan ej reſolvera ſig til något viſt.

Kår-

KÅRKEM, *n. ſ. ſtrangulatio. vid.* karkem. *It. Boreal. cunæ infantum*, vagga.

KÅRKET, *v. a. ſtrangulare vide* karket. *It.* kårket, *v. n. Auſtr. conſtituere. vide* kiåket.

KÅRNO, *vas quo conficitur butyrum*, ſmörkårna. *Fenn.* kirnu, *idem.*

KÅROT, *v. n. amore capi*, blifva kår, *vide ſupra* kerot.

KÅRR, *vide* karr.

KÅRREK, kåra, *n. ſ. ſummitas, imprimis arborum, apex*, öfverſta ſpitſen, i ſynnerhet på trån. Muora kårrekeſne, *in cacumine arboris*, i toppen på trå. *Item, flos, corolla herbæ*, blomſter, blomma. Ko kårrek graſeſne kalka ſodn toſſjanet, *ut flos graminis tranſibit, Jac. 1: 10. Superficies*, yta. Tjatſe kårrek, *ſuperficies aquæ*, vattubryn. *It. ſtirps, genus*, flägte, ſtam. Tatte kårrekeſt le ſodn, *iſta ille ſtirpe ortus eſt*, han härſtammar ifrån den flägten. *It. progenies, poſteri*, afföda, ättlingar. Åſka ſo leh kårrekeh wieſomen, *in vivis adhuc ſunt poſteri ejus.* Kårrekats, *dimin.* en liten ſpits, m. m.

KÅRRETET, *v. n. altercari, jurgare*, ordkaſtas. Kårretien kaſkebſe, *altercabantur inter ſe*, de ordkaſtades ſins emellan. *It. active, circumcingere*, omgifva, omringa. Kårreti mo fårtet hareſt, *ex omni parte me circumcinxit.* Kårretaſtet, *dim.* litet ordkaſtas, m. m. Kårretatjet & *interd.* kårregåtet, *altercari incipere &c.* begynna at ordkaſtas, m. m. Sodn witt kårretatja, *pro more ſuo incipit altercari*, han börjar åter, efter ſin vana, at ordkaſtas. Kårretallet, *fr. id. qu.* kårretet.

KÅRRETEM, *n. ſ. altercatio*, ordakrig.

KÅRSELET, kårſelaſtet, kårſelatjet. *vid.* kyrſolet, kyrſolaſtet, kyrſolatjet.

KÅRSI, *n. ſ. fuſus*, ſlända. *Fenn.* kehrån, *neo.*

KÅRWO, *n. ſ. Auſtr. ſecta, factio*, anhang, parti. Aut-ålma tai Nazareri kårwon auteſt, *princeps ſectæ Nazaræorum, Act. 24: 5.*

KÅRÅSTET, *v. n. e colle declivi traha vel inſtrumentis ligneis, quæ ad pedes alligare ſolent Lappones, deſcendere ſive decurrere*, åka utföre backar med ſlåde eller ſkidben.

Kås & kåſa, *dativ. caſ. pron.* kå, *q. v. ſupra. Ablat.* kåſte, *a quo*, af hvilken.

KÅSTAK, *vide* keſtak.

KÅSATJET, algin kåſatjet, *trahere cœperunt*, de begynte at draga. *vide* keſatjet.

KÅSELET, *v. a. involvere, implicare*, invefva, inſnårja. Kåſeli ſo line piktesi ſis, *faſciis illum involvit linteis, Luc. 2: 7.* Kåſelowet, *paſſiv. involvi*, invefvas. *Partic.* kåſelowum & *ctr.* kåſelom, *circumvolutus*, inſnård. Kiåla le kåſelom juolken pira, *laqueo pes irretitus eſt*, ſnaran har ſnårt ſig om foten. Kåſelaſtet, *dim.* litet inſnårja. Kåſelatjet, *incipere implectere*, begynna at inſnårja. Ko kåſelatji, *cum implecteret.*

KÅSELEM, *n. ſ. ipſe actus, dum quid involvitur*, inſnårjande.

KÅSALD, *vide* kåtſald.

KÅSTAHET, *vide* kiſtet.

KÅT, kåta, *n. ſ. manus*, hand. Waldi ſo kåtaſt, *manum ejus prehendebat*, han tog honom i hand. Paſſateke kåti pårret, *illotis manibus comedere*,

Matth. 15: 20. Kåteſt kåti, *per manus, de manu in manum.* Kåta låpo, *vola*, flat hand. Álkes kåt, *dextra*, hôgra handen. Kårro kåt, *finiſtra manus*, vånſtra handen. *Compoſ.* kåtalakke *ſive* kåta-pelak, *unimanus*, en ſom har allenaſt en hand. Kåta-pele, *manus altera*, den ena handen. Muſte kåta-pele ſwarka, *manus altera mihi dolet*, jag har ondt i den ena handen. Kåta-ſaje, *anſa*, handhåll. Kåtatjalog, *chirographum*, handſkrift, *contr.* Kåttjalog, *idem.* Ja erit niami tabb kåttjalogeb, *& delevit chirographum illud, Coll. 2: 14.* Kåt-juoks, *arcus manuarius*, handbåge. *Hujus apud priſcos Lappones frequentiſſimus erat uſus, hodie autem rarus.* Kåta-tiewa, *manipulus, quantum manus capit*, en hand full. Kåta-tiewa kedkiſt, *ſaxa manualia. Synon.* tjårma-tiewa, *quod vid. infr.* (*Fenn.* kåſi, *genetiv.* kåden, *manus.*) Kåtatak & kåtataka, *priv. caſ. ſine manibus*, utan händer.

Kåtek & kåtak, *n. a.* Álkes *ſive* rektes kåtek, *qui manu utitur dextera.* Kårro kåtek, *cui finiſtra præſtat uti manu*, vånſterhåndt. Kukkes kåtek, *longimanus, cui longæ ſunt manus*, en ſom har långa händer. Kåtek juttus-kus ſodn le? *an manibus iſtud animal gaudet?* har det djuret händer?

Kåtates, *n. a. manibus carens*, den ſom hafver inga händer.

Kåtatebme, *iners quidquam fabricandi, aut faciendi*, oſlög, ſom ej kan göra något. Tat neita le aptſa kåtatebme kârot, *ſuendi plane eſt hæc imperita puella. Oppoſitum eſt*

Kåtalats & kåtolats, *Auſtr.* kåtelwes, *peritus quidvis faciendi, faber*, den ſom kan göra allehanda, ſlög. *cfr.* tjeppe. *Fenn.* kåtewå, *idem.*

Kåtatet, *v. a. contrectare, manu tractare*, handtera med händren. Kåtataſtet, *dimin.* litet handtera. Kåtataſtib tabb, *manu id leviter attingebam*, jag rörde något litet dervid. Kåtatallet, *frequ. idem quod* kåtatet, handtera.

Kåtatalleje, *contrectans*, den ſom handterar. Kåtatallem, *ſubſt. contrectatio*, vidrörande, handtering.

Kåtka, kåtkem, *n. ſ. cunæ Lapponum more conſtructæ*, vagga, på det ſåttet gjord ſom Lapparne bruka. (*Veſtrob.* kånt, barn-kånt) Kåtka mana, *infans, qui adhuc in cunis eſt*, lindebarn, ſpådt barn. *Fenn.* cotkut, *cunæ.*

Kåtket & kåtketet, *v. a. infantem faſciis involutum cunis immittere*, linda barnet och lägga det i vaggan. Tije kalkabet kaudnet manab kåtketowum, *invenietis infantem faſciis involutum, Luc. 2: 12.*

Kåttjet & kåtjet, *v. a. videre*, ſe. Almats kåtja mi tjalmi auten le, *homo, quod in conſpectu eſt videt.* Die kåtjin åppetes ålmah qweim qweimeſi nal, *diſcipuli alii alios aſpiciebant, Joh. 13.* Pajel kåtjet, *contemnere*, förakta. Sodn pajel kåtja mo alo, *ſemper illi contemtus ſum.* Suddoit pajel kåtjet, *condonare peccata*, förlåta ſynderna. *It. curam gerere, curare*, ſköta, vårda. Kåtja ſo puoriſt, *curam illius habeas accuratam.* Álobs kåttjet, *gregem cuſtodire*, akta ſin hjord. *It. opem alicujus quærere*, ſöka någons hjelp. Ib lam tuſte tabb kåttjam, *iſtam tuam non exſpectaveram opem.* Die tab tuſte kåtjab

tjab, *hoc a te peto*, detta begår jag af dig, väntar jag af dig. Kåtjeſtet, *dimin.* något litet och ſom ſnaraſt ſe. *It. adſpicere, reſpicere*, anſe, hafva anſeende. Todn ih kåtjeſt almatje perſoneb, *non reſpicis ad perſonam hominum, Marc. 12: 14.* Kåtjeſt munji, *aſpice me.* Kåtjegåtet, *incipere videre, contemplari incipere &c.* begynna at ſe, at beſkåda, m. m. Kåtjajet, *id.*

Kåtjeje, *videns, curam gerens*, den ſom ſer, den ſom vårdar. So kåtjeje leb mon, *ejus ego curator ſum*, jag år den ſom har inſeende öfver honom. Kåtjem, *ſubſt. viſio*, ſyn, ſeende. *It. cura*, omvårdnad. Niſun le kåtjem peiwen, *uxor partui eſt vicina*, huſtrun faller ſnart i barnſång. *Compoſ.* Pajel-kåtjeje, *contemtor*, föraktare. Pajel-kåtjem, *contemtus*, förakt.

Kåtjestak & kåtjeſtem, *n. ſ. adſpectus, reſpectus*, anſeende. Pahas kåtjeſtak le ſuſne, *torvo eſt adſpectu*, han ſer grym och ohyggelig ut.

Kåtjo, *n. ſ. cura, inſpectio*, upſikt, vård. Kåtjo tawer, *bona, quorum quis curator eſt*, egendom, ſom man hafver under ſin vård.

Kåtjok, *n. a. curæ alicujus commiſſus*, ſom ſtår under en annans upſeende och vård.

Kåtjetet, *v. a. frequ. contemplari*, beſkåda. Mab lepe kåtjetam, *quod contemplati ſumus, 1 Joh. 1: 1.* Landeb kåtjetet, *inviſere regionem ſive explorare*, beſe eller ſyna landet. Kåtjetin tabb, *contemplabantur iſtud, Luc. 23: 35.* Kåtjetaſtet, *dimin.* litet ſkåda, ſom ſnaraſt beſe. Kåtjetatjet, *incipere contemplari*, begynna at beſkåda. Kåtjetattet, *facere ut inviſatur*, låta beſigtiga. *It.* kåtjetattet & kåtjeſtattet, *conſpici poſſe*, kunna ſynas. I udne roſneſt kåſſå kåtjeſtatte, *ob nebuloſam tempeſtatem nusquam hodie proſpici poteſt. Fenn.* catzon, *video.*

Kåtjeteje, *contemplator*, beſkådare.

Kåtjetem, *n. ſ. contemplatio*, betraktande.

Kåts, *adv. en, ecce*, ſe, ack ſe. *cfr.* kåh. Kåts, tijen Konoges, *ecce, Rex veſter, Joh. 19: 5.* Kåts almatjeb, *en hominem.*

Kåtsald, kåtſeldak, *cingulum, cinctus*, gördel, bålte. Kåtſeldakeb tjadnet, *cingulo præcingere.*

Kåtsaldet, *v. a. recingere, præcingere*, upſkörta, omgjorda. Sodn kåtſaldi kapteb, *tunicam recingebat.* Kåtſaldaſtet, *dimin.* litet omgjorda. Kåtſaldatjet, *incipere cingere*, begynna at omgjorda. Kåtſaldattet, *præcingendum curare*, låta omgjorda. *It. præcingere*, omgjorda. Mubbe kalka kåtſaldattet to, *alius te cinget, Joh. 21: 18.*

Kåtsaldum, *cinctus, præcinctus*, omgjordad. Kåtſaldum karwoh, *veſtes recinctæ*, upſkörtade kläder.

Kåtskanet & kåsſkanet, *v. n. appropinquare*, nalkas. Kåtſkani ſtadei, *ad urbem appropinquabat*, han nalkades til ſtaden. Paſſeh peiweh kåtſkaneh, *dies feſti inſtant*, helgedagarne tilſtunda. Sabbath algi kåtſkanet, *Sabbathum cœpit appropinquare, Luc. 23: 54.* Kåtſkanaſtet, *dim.* komma litet närmare, tilſtunda. Kåtſkanatjet, *incipere appropinquare*, begynna at nalkas.

Kåtskanaddet, *frequ. idem quod* kåtſkanet.

Kåtskanem & kåtſkanaddem, *n. ſ. appro-*

propinquatio, annalkande. Jabmemen kåtſkanem, *appropinquatio mortis.*

Kåtskes & kåtſkos, *n. a. propinqvus, vicinus, qui prope eſt*, nåra belågen, ſom ej år långt borta. Kåtſkes ladde, *pagus propinqvus.* Kåtſkos meren le, *haud procul diſtat*, han år ej långt borta. Kåtſkes palen, *nuper*, nyligen.

Kåtsket, *adv. nuper*, nyligen. Kåtſket leb kullam, *nuper audivi.* Kåtſket påti, *nuper advenit*, han kom nyligen.

Kåttjald, *vide ſupra* kitjaltak.

Kåttjelet, *v. a. periclitari, tentare*, fôrſôka, freſta. Mandiet kåttjelebet mo? *quid me tentatis? Luc. 20: 23.* Kåttjelet kalkab, *periculum faciam*, jag ſkal bjuda til. Kåttjel, jus mattah, *tenta, an potueris*, fôrſôk om du kan. Kåttjelete etjebte, *examinate vosmetipſos, 2 Cor. 13: 5.* Kåttjelaſtet, *dimin.* litet fôrſôka. Kåttjelatjet, *incipere tentare*, begynna at fôrſôka. Kåttjelatji mai, walla aroſi, *conabatur quidem, ſed ſine ſucceſſu.* Kåttjeladdet, *frequ. idem quod* kåttjelet. Kåttjeladde kaikeſt famoſt, *omnibus viribus enitere*, bjud til med alla krafter. *Fenn.* coettelen, *tento.*

Kåttjeleje, *tentator, periclitans*, fôrſôkare, freſtare. Kåttjeleje leb mon, *periculum ego feci*, jag år den, ſom har fôrſôkt. Kåttjeleje wadſi ſo kâik, *tentator ibat ad illum, Matth. 4: 3. Fenn.* coettelia, *tentator.*

Kåttjelek, kåttjeleke, *n. a. non tentatus, inexpertus*, ofôrſôkt, obeprôfvad. Kåttjelek le åſka tatt, *iſtud non adhuc tentatum eſt. cfr.* freiſtok.

Kåttjelem, *n. ſ. tentatio, periculum*, freſtande, fôrſôk. Tjoutet kåttjelemeſt, *a tentatione liberare, 2 Pet. 2: 9.*

Kättot, *v. a. adcurate deſcribere, notas characteriſticas alicujus rei adferre, deſignare*, noga beſkrifva, utmårka. Kåttoi maggarats lei, *qualis eſſet deſignabat. Item, in ſacris, divinare*, ſpå fôrut, giſſa. Kåtto miji Chriſte, kå le tatt, jukko to ſlâwi, *divinando dic nobis Chriſte, quis ſit, qui te percuſſit, Matth. 26: 68.* Kåttotet, *frequ. idem.*

Kåttoje, *deſignans, divinans*, den ſom utmårker eller ſpår fôrut. Kåttom & *nonnullis* kåttoswuot, *deſignatio, præſagium, divinatio*, utmårkande, ſågande fôrut, ſpådom.

Kåudet, *v. n. cum derivatis vid.* kiåudet.

Kåwet, *v. a. aliorſum vertere ſive agere*, vånda, omvånda. Tâmpeb kåwet, *equum aliorſum convertere*, vända om häſten. Påtſoit käwet, *rangiferos aliorſum convertere. cfr.* kawa.

Käujetet, *v. n. Auſtr. vid.* kaunjahet. Käujanet, *idem.*

Käujetem, *n. ſ. ſuſpenſio*, uphängande.

Käujahet, *v. n. adhærere*, vidhänga. Käujahaddet, *frequ. idem.* Mo takte käujahaddeh mo âdtjai, *oſſa mea carni meæ adhæreſcunt*, låda vid.

Käura, *n. a. fortis, robuſtus. vid.* kiäura.

Kôrjo, *n. ſ. lætitia*, glädje. *vide* kirjo. Kôrjotet, *lætari*, frôgdas. *vid.* kerjotet.

Kôrro, *n. ſ. exſecratio*, ſvordom. *vid.* kirro.

Kôwe, *n. a. pauper*, fattig. Waddetuet tait kôwit, *dari pauperibus, Matth. 26: 9. Synon.* häjo. *Fenn.* kôyhä, *idem.*

L

LABAST & labaſk, *acus major, inprimis qua calcei conſuuntur*, ſtor nål, ſko-nål.

LABBAS, *a Fenn.* lammas. *vide* libbe.

LABBEK, *n. ſ. palus*, ſump, kårr. *vid.* ſais.

LABBET, *v. a. deglutire, avidius ſorbere, imprimis liquida*, ſluka i ſig. Juptſeb labbet, *pulmentum ſorbere.* Labbegâtet, *incipere deglutire*, begynna at ſluka i ſig.

LABDO, *vide* laddo.

LABLA, *n. ſ. apertura ſive foramen glacici radiis ſolis aut calore reſolutæ*, uptint hål på iſen. *Veſtrob.* vak. Lablats, *dimin.* et litet hål på iſen.

LABLET, *v. n.* Jågna labla, *glacies diſſolvitur, ſive aperturis & foraminibus ſcatet*, det blir hål på iſen. Lableſtet, *dimin.* Lablegâtet, *quando glacies incipit reſolvi*, når det bôrjar blifva ſvag is. Jaureh lablegâte, *lacus congelati rurſus incipiunt reſolvi.*

LABLOK, *papilio*, ſjåril. Peiwe lablok, *idem*, ſol-ſjåril.

LABMA & labme, *n. a. pennis orbatus*, ſjåderlôs. *De avibus dicitur, quæ, certo tempore, pennas amittunt iterum redituras, Norrland.* rugg. Labma lådde, *avis, cui pennæ decidere*, en fogel, ſom fålt ſina ſjådrar. *cfr.* labmot.

LABMET, *v. a. verberare, deverberare*, ſlå, prygla. Labmi mo ſagga, *valde me deverberabat. Forte a Svet.* fôrlama.

LABMOT, *v. n. de avibus dicitur, quibus pennæ decidunt*, miſta ſjådrarne, blifva rugg. Låddeh labmoh keſen, *avibus æſtate decidunt plumæ.*

LABMELET, *v. n. catervatim ruere, catervatim proſerpere*, hopetals krypa ſram, hopetals framruſa. *Proprie de inſectis, ut e. gr. de formicis dicitur, item de avium multitudine evolantium, translate etiam de hominibus turmatim excurrentibus*, ſåges egenteligen om myror och andra inſekter, ſom ſkocktals krålla, åfven om en myckenhet flygande foglar, ibland ocksâ om en ſkara af menniſkor.

LABTET, *v. a. findere*, klyfva. *Proprie dicitur de radicibus tenuioribus & fiſſilibus arborum, earumque ſciſſione, ex quibus fiſſis Lappones reſtes conficiunt & caniſtra.*

LABTOTEKES, *n. a. fiſſilis, qui facile findi poteſt*, ſom låter klyfva ſig. Labtotekes muora, *arbor fiſſilis.*

LABTJE, *n. ſ. habena*, tôm. Paggotet labtjai, *habenam injicere. It.* Peiwe labtjeh, *radii ſolares*, ſol-ſtrålar. *It. apud Auſtr. ligamen*, band.

LADAS, *n. a. oneratus*, laſtad. Ladas wadnas, *cymba onerata*, en laſtad bât. Katte abma wadnas ila ladas ſjadda, *cave ne cymba ſupra modum oneretur*, akta at ej bâten blifver fôr mycket laſtad.

LADD, *n. ſ. onus ſclopeti, telum ſclopeto immiſſum*, ſkott i en bôſſa, laddning. Laddeb wuotjet, *bombardam exonerare*, ſkjuta ut ſkottet, utur bôſſan.

LADDET, *v. a. bombardam armare, globulum in ſclopetum inferre*, ladda en bôſſa. *It.* laddet *vel* liddet, *retia tendere*, ſträcka ut nåt. Werbmit låddi diet laddet, *avibus retia tendere*, fâtta ut nåt fôr foglar.

LADDETIS & laddeteke, *n. a. non oneratus*, oladdad. Laddetis birio, *bombarda telo vacua*, en oladdad bôſſa.

LADDE, *villa, rus*, bondeby, landsbygd. Wadſin laddai, *ad villam ibant*. Laddats, *dimin.* en liten by.

LADDELATS, *ruſticus*, en bonde. *It. Svecus*, Svenſk.

LADDEK, *chamæmorum*, hjortron. *vide* ladtek.

LADDO *& Boreal.* ſladdo, *n. f. palus*, kårr, puſs. Tjatſe laddo, *palus uliginoſa*, vattupuſs. Kaik laddoh tiewin tjatſeſt, *omnes paludes aqua repletæ ſunt*, alla kårr åro fulla med vatten. Laddots, *dimin.* et litet kårr.

LADET, *v. a. invadere, aggredi*, anfalla, gå til. Piådnak almatjeb ladi, *canis in hominem involabat*, hunden ruſade på menniſkan. *It. curſu contingere ſtudere*, lôpa efter, bemôda ſig at hinna på. Ladeſtet, *dimin.* litet anfalla. Ladegâtet, *irruere incipere*, begynna at anfalla. Ladetet, *frequ. idem quod* ladet. *It. obviam ire*, gå til môtes. Attjebs ladeti kåinon nala, *patri obviam ibat*, han gick ſin fader til môtes.

LADETATTET, *v. n. poſſe invadi*, kunangripas eller anfallas.

LADET, *v. a. Auſtr. in aggerem congerere, coacervare*, lågga up i en hôg, ſtapla up. *Fenn.* ladon, *ordine impono.*

LADEJE, *coacervans*, den ſom ſtaplar up. *Fenn.* latoja, *idem.*

LADATEM *&* ladem, *n. f. aggreſſio*, anfall. *It.* ladatem, *occurſus*, môte.

LADNE, *n. f. toga virilis, imprimis quæ jam trita eſt*, en mans-klådning, ſom år något fliten. *Auſtr. cfr.* kapte.

LADNJA, *vide* lanja.

LADO, *n. f. horreum*, lada. Suoine lado, *fœnile*, hô-lada. Ladots, *dimin.* en liten lada.

LADTEK, *chamæmorum*, hjortron. Ladtekit tjågget, *chamæmora legere*. Ladtekats, *dimin.*

LADTET, *v. n. matureſcere*, blifva mogen. *De baccis dicitur & fructibus*, ſåges om frukt och om bår. Juo leh tah muórjeh ladtem, *maturæ jam hæ ſunt baccæ*, deſſe båren åro nu mogna. Ladteſtet, *dimin.* litet mogna. Ladtegâtet, *matureſcere incipere*, begynna at blifva mogen.

LADTEM, *n. a. maturus*, mogen. *De fructibus.*

LAFA, *pulex*, loppa.

LAFET *&* laffet, *v. n. pulicum & locuſtarum more ſalire*, hoppa ſom loppor.

LAFO, lafo piågga, *ventus mitior meridionalis favonius*, varmt våft-ſunnanvåder. *Appellatur alias* årjel-alat.

LAFOL, *n. avis; ruſticulæ minoris alpinæ ſpecies*, fjåll-åkerhôns, af mindre ſlaget.

LAGA, *n. f. lex*, lag. Laga-kirje, *codex legum*, lagbok. Laga-manne, *judex*, domare. Laga-tieteje *&* lagan åppes, *juris conſultus*, lagfaren, lagklok. Laga-waddeje, *legislator*, lagſtiftare. Laga-wittjok, *litium amans*, en ſom gårna går til tings. Lagab waddet, lagab takket, *legem ferre*, ſtifta en lag. Lagab katjatet, *in jus vocare*, lagſôka.

LAGADET, *v. a. Auſtr. vide* tiwot.

LAGALATS, *n. a. legitimus, juſtus*, laglig, tilbôrlig. Lagalats tjåggoluſne, *in legitimo congreſſu, Act. 19: 39.*

LAGATES, *n. a. illegitimus, exlex, qui leges non curat*, olaglig, laglôs. Lagates diwre, *homo effrenatam agens vitam*, en ſjelfsvåldig och laglôs menniſka. *cfr.* diwre. Lagatebme, *idem.*

LAGA-

LAGASTALLET, *v. n. ſe juris conſultum jactare*, ſkryta af ſin lagklokhet.

LAGASTET, *v. n. concordare. v.* lakaſtet.

LAGET & *frequ.* lagetet, *v. a. curare*, bry ſig om. Ib mon laget pednikit, *pecunias non curo*, jag bryr mig ej om penningar. *It.* laget, *ordinare, in ordinem diſponere*, laga til, ſtälla i ordning.

LAGAR, *diſpenſator, curator*, förvaltare, den ſom beſtyrer om något. Ib le to lagar, *in me tui cura non incumbit*, det åligger ej mig at hafva omſorg om dig.

LAGATAS & lagem, *n. ſ. ordinatio, conſtitutio*, anſtalt, inrättning. Mo lagemeſt tatt päta, *me curante iſtud factum eſt*, genom min anſtalt är det ſkedt.

LAGETS, *vide* lagates.

LAGER-MUORA, *laurus*, lagerbärs-trä. Lager muórjeh, *baccæ lauri*, lagerbär.

LAGGETS, *n. avis aqualicæ, anas*, and, gräs-and. En ſjöfogel.

LAGGET & lagket, *v. n. proſtratum jacere*, ligga nerſlagen. Aker le laggam, *fundus calamitatem perperſus eſt, frumentum proſtratum eſt*. Graſe lagka tjuormeſeſt, *culmi herbarum grandine proſternuntur*, gräſet blifver nerſlagit af hagel. *It. reſpirare, ſpiritum ducere*, andas. Lagka anje, *ſpiritum adhuc trahit, (de moriente)* han andas ännu. Säges om en döende.

LAGGRAN, *n. a. vide* kårſk.

LAGOM, *n. a. vide* muddakes.

LAIDET, *v. a. ducere*, leda. Laide ſo kåteſt, *manuduc illum*, led honom i handen. Laidetowum, *præt. particip. paſſiv. ductus*, ledd. Ulkos laidet, *educere*, leda ut. Pira laidet, *circumducere*. Laideſtet, *dimin.* litet leda. Laidegåtet, *incipere ducere*, begynna at leda.

LAIDEJE & laideſteje, *ductor, qui ducit*, ledare, den ſom leder, anförare. Kuſſne le mo laideje? *ubi eſt ductor meus?*

LAIDEM, *n. ſ. ductus*, ledande, anförande.

LAIDETALLET, *v. paſſ. duci*, ledas. *It. corrumpi vel (ut ita dicam) ſeduci*, förledas, förföras. *cfr.* willetallet.

LAIDETALLEJE, *ſeductor ſive corruptor*, förförare.

LAIDETALLEM, *n. ſ. corruptio*, förförelſe.

LAIDO, *n. ſ. iter*, reſa, våg. Kukkes laido munji le, *iter mihi eſt longum*, jag har lång våg. Laidob ålletet, *iter conficere*, fullända reſan. Kaſkalaidon lepe, *medium confecimus iter*, vi åre komna halfvågs. Laidots, *dimin.* en liten reſa, et litet afſtånd. *cfr.* kåino.

LAIDOK, *n. a. qui ſe duci patitur*, den ſom låter ſig ledas, ſom kan ledas. *De animalibus freno non reluctantibus dicitur*, ſåges om kreatur, ſom låta leda ſig.

LAIGE, laike, *n. ſ. filum, proprie laneum*, ullgarn. *It. lineum filum*, linnegarn. Kerdok laige, *filum non geminatum*, otvinnadt garn. Laigats, *dim. idem.*

LAIGET, *v. n. avium & imprimis cuculorum more canere*, gala ſom göken. Giåka laiga, *cuculus cantat*, göken gal.

LAJES, *vide ſupra* klaiwes.

LAIKE, laikes, *n. a. piger*, lat. Laikes almats, *homo piger*, en lat menniſka.

Alet laikes orro, *ne ſitis pigri, Rom. 12: 11.* Weſjat laike, *admodum piger*, lat-buk. *Fenn.* laiſka, *piger.*

LAIKESWUOT, laikotwuot & laikot, *n. ſ. pigritia*, låttja. Laikoteſtat tatt le ſjaddam, *tua id factum eſt pigritia*, det har ſkedt genom din låttja. Laikotinas ſodn ålekebs maſſi, *pigritia ſua & incuria gregem perdidit*

LAIKASTALLET, *v. n. pigritiæ indulgere*, låttjas, vara lat. Sodn laikaſtalla aimobs tjada, *otioſam traducit ætatem.*

LAIKOT, *v. n. otio ſe dare*, blifva lat. Laikomen leb talle, *otioſus nunc fieri incipio*, jag börjar nu at blifva lat. Laikogåtet, *incipere fieri otioſum*, begynna at blifva lat.

LAIKO, laigo, *n. ſ. debitum*, ſkuld. Stuora laiko, *magnum debitum*, en ſtor ſkuld. Laikob metetet, *debitum remittere*, gifva efter ſkulden. Laikoſt luowes, *ære liber alieno*, ſkuld-fri. Laikoit tâpot, *æs alienum contrahere*, taga på credit. Laikoit makſet, *nomina expedire*, betala ſkulden. *confr.* welke.

LAIKOKES, laikoges, *debitor, qui debet*, gåldenår, den ſom är ſkyldig. Man ådnak ſe todn mo Herrai laikokes? *quantum debes Domino meo? Luc. 16: 5. Synon.* welkoges.

LAIKOLATS, *idem ac* laikokes. Sodn auti kottjoi fårt kutteb ſo Herran laikolatjiſt, *advocabat unumquemque debitorum Domini ſui, Luc. 16: 5.*

LAIKOTALLET, *v. a. vendere ementis fide*, borga ut, lemna på credit.

LAIKOTET, *v. r. Auſtr. &* laikodattet, *ære ſe obruere alieno, æs alienum contrahere*, ſåtta ſig i ſkuld.

LAINA, *n. ſ. mutuatio*, lån. Lainan waddet, *mutuo dare*, låna. *Fenn.* laina, *id.*

LAIPE, *n. ſ. panis*, bröd. Laipe ulkots, *cruſta panis*, brödſkårpa. Laipeb takket, *panem coquere*, baka bröd. Kordne laipe, *panis hordeaceus*, kornbröd. Kuopom laipe, *panis mucidus.* Laipats, *dimin.* et litet bröd.

LAIPOT & *interd.* laipotallet, *panem facere, pinſere*, baka bröd. Tårdnoh leh laipomen, *panem faciendo occupatæ ſunt ancillæ.* Laipoje & laipe takkeje, *piſtor*, bagare. *cfr.* bakoje.

LAIRE, *n. ſ. argilla*, ler. Laire kare, *vas teſtaceum ſive figulinum*, lerkåril. Laire litte, *idem.* Laire litti takkeje, *figulus*, krukomakare. Laireſt le tat ata, *argillaceum hoc eſt*, detta år af ler.

LAIRET, *v. a. argilla obducere*, beſtryka med ler. Wuobneb lairet, *caminum argilla obducere.*

LAITAK, *n. a. vituperatus*, laſtad. Laitak kalwo, *merx vitioſa*, odugelig vara.

LAITET, *v. a. vituperare, obtrectare*, laſta. Mab muſte laitah? *quid me vituperas?* Kåſſe laitetowi, idtji ruoptot laite, *cum vituperaretur, non vituperabat, 1 Pet. 2: 23.* Laiteſtet, *dimin.* litet laſta. Laitegâtet & laitajet, *incipere vituperare*, begynna at laſta. *Fenn.* laitan, *vitupero.*

LAITETATTET, *v. n. poſſe vituperari*, kunna laſtas. I tatt laitetatte, *culpari iſtud non poteſt*, det kan ej laſtas.

LAITEJE, *vituperator*, laſtare, den ſom laſtar. Laitem, *ſubſt. vituperatio*, laſtande. *vide* laito.

LAITAR, *idem ac* laiteje. Laitares, *id.*

Lai-

Laitareswuot, *ſubſt. obtrectatio, calumnia*, förklenande, förtal.

LAITEK, *n. a. non vituperatus*, olaſtad. I ſodn luite aktebke laitek, *omnibus & ſingulis ille obtrectat*, han lemnar ingen otadlad.

LAITETAKES *vide* laitar. *It. vituperabilis*, laſtvärdig. *cfr.* laitak.

LAITET & laitat, *v. n. deſiſtere, deſinere*, uphöra, vända igen. Ko laiti hâlemeſt, *cum deſineret loqui*, når han uphörde at tala. Käſſe kalkah todn laitet pargemeſt? *quando labore deſiſtes?* når ſkal du uphöra at arbeta. *Synon.* heitet, orrojet.

LAITATEKE, laitatkenna & laitatketta, *n. a. & adv. ſine intermiſſione, continue, continuus*, ouphörlig, utan uppehåll. Laitateke pargoh, *labores continui*. Rokkolete laitateke, *orate ſine intermiſſione*, *1 Theſſ. 5: 17.*

LAITO, *n. ſ. vitium, culpa*, laſt, lyte. Epe laitob kaudne, *culpam invenimus nullam*, vi finne intet fel.

LAITOK & laitos, *n. a. vide* laitak.

LAITOTAK, laitoteke, *n. a. inculpatus, qui caret culpa*, oſtraffelig.

LAIWASK, *cos*, brynſten. *vide* ſaijem.

LAIWET, *v. n. non adhæreſcere*, icke faſtna vid. *Proprie de retibus, cum ad fundum iniquum lacuum non adhæreſcunt*, ſåges egenteligen om nåt, når de ej faſtna vid ſjöbottnen, ehuru den år ojämn.

LAKA, *formativum adverbiorum, certum indicans modum, cui reſpondet Sveticum iſtud* -aktigt. Tjåſkeslaka le udne, *ſubfrigida hodie eſt tempeſtas*, det år något kallt i dag. *Obſ. quando nomini adjectivo in fine additur* laka, *adverbium eſt, e. gr.* mainetes, *inculpatus*, oſkyldig. Mainetes-laka, *inculpato more*, på oſtraffeligit ſått. Paha, *malus*, ond. Paha-laka, *pravo modo*, på elakt ſått.

LAKATS & lakaſats, *vox, quæ adjectivis additur, ad certam aliquam deſignandam qualitatem, ut Sveticum illud* -aktig; *e. gr.* Tjåſkeslakats talke, *tempeſtus frigidula*, något kall (kallaktig) väderlek. Kålkoslakats, *aliquantum tardus*, ſölaktig. *Etiam ſeorſim ponitur eſtque ejusdem ſignificationis ac talis, ejusmodi*, ſådan. To lakatjeb ib kaudne, *tui ſimilem non invenio*, jag finner ej din like, en ſådan, ſom du. Kâts, mann lakats tat le, *vide, qualis hic ſit*, ſe hurudan denne år. Tann lakats le todn, *talis tu es*, en ſådan år du. *Compoſ.* Akta-lakats, aktlakats, *æqualis, ſimilis*, lika beſkaffad, likadan. Aktalakatjeh mije lepe, *æquales ſumus*, vi äro jämnlika.

LAKE, *n. ſ. ratio, mos*, ſått, plägſed. Eme le tatt ſo lake, *iſte apud illum invaluit mos*. Die le mija lake naute, *ita in moribus eſt noſtris*, ſå är vår ſed. Mann lakai kalkab mon tabb tjälgeſtet? *qua ratione iſtud explicabo?* på hvad ſått ſkal jag förklara det? Kutte lakai? *qua ratione?* på hvad ſått? *Dicitur etiam* kutte laka, *quomodo?* huru, på hvad ſått?

LAKASTET, *v. n. conſentire, convenire*, komma öfverens. Epe lakaſte, *minus concordes ſumus, diſſentimus*, vi komma ej öfverens.

LAKET, *v. a. percutere*, ſlå, ſlå til. *cfr.* reiwetet. Laki famoiſt, *omnibus viribus percutiebat*, han ſlog til af alla-

krafter. Sodn le lakam mo ſâbbîn, *baculo me percuſſit. Fenn.* lyckân, *pello, trudo.* Lakeſtet, *dimin.* ſlå til något litet. Lakegâtet, *incipere percutere*, begynna at ſlå. Lakatallet, *frequ. id. ac* laket. Lakatalli åljoſt, *valde percutiebat. It. paſſive, percuti, vapulare*, blifva ſlagen.

LAKETET, *v. a. curare*, bry ſig om. Ib laket, *non curo*, jag bryr mig ej om.

LAKK & lakka, *adv. prope*, nåra. Staden lakk, *prope urbem*, nåra vid ſtaden. Ila lakka, *juſto propius*, altför nåra. *Comparat.* lakkab & lakkabut, *propius*, nårmare. Pâte lakkabeſi, *accede propius*, kom nårmare. Lakkabeſne le ſodn, *propior ille eſt*, han är nårmare. *Superl.* lakkamuſt & lakkamuſta, *proxime*, nårmaſt. *Fenn.* liki, *prope*, låhelle, *idem.*

LAKKE, *n. ſ. pars dimidia*, halfva delen, halfpart. Wadde ſunji lakkeb, *da illi dimidium. Compoſ.* kaſka-lakke, *dimidia pars itineris*, halfvåges, halfva delen af reſan. Kåta-lakke, *unimanus*, enhåndt; *it. iners, fabricandi indoctus*, oſlög. Tjalme-lakke, *monoculus*, enögd. *vide* tjalme pelak, *quod uſitatius. It.* neita-lakke, *puella miſera*, en ſtackars och eländig flicka. Âlma-lakke, *vir miſellus*, en ynkelig karl. *cfr.* kuowa.

LAKKAS, lakkes, *n. a. propinqvus*, når, nåra belågen. Lakkas ſita, *vicus propinqvus*, en nåra belågen by. Lakkas paſſe, *feſtum inſtans*, tilſtundande högtid. Lakkas lawe, *conſangvineus*, nårſkyld. *Comparat.* lakkab, *propior*, nårmare. *Superl.* lakkamus, den nårmaſte. *Fenn.* låhimåinen, *proximus. cfr.* jåkſos.

LAKKAS-ŁAKA, lakkes-laka, *adv. non procul, haud longe*, tåmmeligen nåra.

LAKKANET, *v. n. appropinqvare, propius advenire*, nalkas, komma nårmare. Lakkan, *accede propius*, kom nårmare. Lakkanin laddai, *appropinqvabant pagum, Luc. 24: 28.* Lakkanam leb talle autebiſt, *propior nunc ſum atque antea fui.* Lakkanaſtet, *dimin.* komma litet nårmare. Lakkanatjet, *incipere appropinqvare*, begynna at komma nårmare. Lakkanaddet, *fr. idem ac* lakkanet, komma nårmare. *cfr.* autanet, aldanet, tabbanet, kåtſkanet.

LAKKANEJE, *appropinqvans, propius accedens*, den ſom kommer nårmare.

LAKKANEM, *n. ſ. appropinqvatio, dum aliquid propius advenit*, annalkande.

LAKKATET, lakketet, *v. a. facere ut propius accedat, propius adferre*, bringa nårmare. Lakkate tek, *adfer huc propius*, för nårmare hit. Lakkatet kalkab tann rajai, *illuc propius adferam.* Lakkataſtet, *dimin.* bringa litet nårmare. Lakkataſte munji tjatſeſt, *adfer mihi aquam*, gif mig hit vatten. Lakkatatjet, *propius adferre incipere*, begynna at bringa nårmare. Lakkatattet, *facere ut propius adferatur*, låta bringa nårmare. *It. poſſe propius adferri*, kunna bringas nårmare. I tat lakkatatte, *hoc propius adferri nequit*, detta kan ej föras nårmare intil.

LAKKATEJE, *appropinqvare faciens, propius adferens*, den ſom bringar nårmare. Lakkatem, *ſubſt. ipſe actus propius adferendi*, tilförande, då något bringas nårmare.

LAK-

LAKKET, *v. n. deſinere*, uphöra. *Fenn.* lackan, *deſino. Uſitatius*

LAKKETET, *frequ. ceſſare facere*, laga at uphöra. *It. deſerere*, öfvergifva. Mo årben le lakketam mo, *ſoror mea me deſeruit*, *Luc. 10: 40.*

LAKKEDATTET, *v. a. deſvefacere*, afvånja. Lakkedattem, *ſubſt.* afvånjande.

LAKKOT & lakkotallet, *v. a. palpari manu*, klappa med handen. Lakkotalli mo niårab, *palpatus eſt mihi.*

LAKKOTS, *n. a. dimidius*, half. Lakkots pargo, *opus, cujus non niſi dimida pars abſoluta eſt*, halfgjordt arbete. *It.* lakkotes, *ſubſt. dimidium*, halfpart. Lakkoteſi qwodet, *facto deſiſtere cœpto*, lemna halfgjordt det man har börjat. *cfr.* lakke.

LAKKULA, *clavis*, nyckel. *vid.* tjuotak. *Fenn.* lucku, *ſera.*

LAKO & lakko, *n. ſ. cognatio, neceſſitudo*, ſlägtſkap. Koktes le lakko mono kaſkan? *quænam nos inter eſt neceſſitudo?* Maka lako, *affinitas*, ſvägerſkap.

LAKTSA, *vide ſupra* kappa.

LALET, *v. a. incubare ova*, ligga på ägen. *De avibus dicitur.* Lildde lala monnit, *avis incubat ovis*, fogelen ligger på ägen. Laleſtet, *dimin.* Lalegätet, *ovis incubare incipere*, begynna at ligga på äggen.

LALEJE, *partic. ovis incubans*, den ſom ligger på ägen. Laleje lådde, *avis ova incubans.* Lalem, *ſubſt. ipſe actus, dum iſtud fit*, liggande på äggen.

LALETUM, laletum monneh, *ova, quæ incubuit avis*, vårmd, utlegad. Säges om ägg, ſom fogelen legat uppå.

LALETET, *ova avibus ſupponere, ut illis incubent.*

LAM, *particula, qua plusquamperfectum tempus verbi auxiliar. negativi* ib *formatur.* Ib lam påtam, *non veneram*, jag hade ej kommit. Ib lam autebut kullam, *antea non audiveram.* Eime lam wuoidnam, *non videramus*, vi hade ej ſedt. Eite lam jakkam, *non credideratis*, j haden ej trodt. *cfr.* ib, eime.

LAMB, *n. ſ. agnus*, lamb. *cfr.* libbe.

LAMES, *n. a. mutilus, mancus*, ofärdig, förlamad. Lames lådde, *vide* labma.

LAMOT, *v. n. Auſtr. vide* labmot.

LAMKET, *v. n. proſternere ſe, abſcondere ſe*, lägga ſig ner, göma ſig undan. Repe lamki taſſa, *vulpes illic ſe abſcondebat.*

LAMPO, *lucerna*, lykta, lampa. Lampoi, *cum lucernis*, *Joh. 18: 3.* *Fenn.* lamppu, *idem.*

LANA, *uſtrina, qua liquatur pix*, tjärdal.

LAND, landa, *n. ſ. regio*, land, landſkap. Muora land, *regio ſilvoſa*, ſkog-bevuxit landſkap. Aitigi-land, *patria*, fädernesland. Landaſt rajetum ålma, *exul, in exilium pulſus*, landsflyktig, förviſt utur landet. Landa kålker, *circumvagus*, landsſtrykare. *cfr.* kålkarwes. Landa-lake, *mos regionis*, lands-ſed. Landeſt tjågget, *e terra legere*, plocka af marken. Tjaſkib ſo wuolos landi, *humi illum proſternebam*, jag ſlog honom ner til marken. *It. transl. pro incolis regionis alicujus*, invånare. Åbbå land wuolga, *omnes abeunt incolæ*, alla invånare i landet fara bort. Tjåggom li ådna land, *magnus erat cœtus hominum*, en ſtor myckenhet af folk hade förſamlat ſig. *Compoſ.* landa-kåino, *iter terreſtre*,

reſtre, landvåg. Landa-raje, *limes, terminus regionis*, landsſkilnad, gräns. Landa-lokk *ſive* landa-lokko, *omnes & ſingulæ regiones, regiones quam plurimæ*, alla länder, ganſka många länder. Sodn kålka landa-lokk, *plurimas ille pervagatur regiones, cfr.* lokk. Lands-Herra, *Præfectus Provinciæ*, Landshöfdinge.

LANDASKATS, *genet.* landaſkatjen, *qui regionem aliquam poſſidet, poſſeſſor fundi*, landågare, jordågare.

LANG, *adv.* juo lang, *jam dudum*, långeſedan. Juo lib mon lang kullam tabb, *jam dudum iſtud audivi*, jag haſver långeſedan hördt det. Lang autelen lijeb påtam, *longe antea veneram*, jag hade kommit långt förut. *cfr.* ådna.

LANGE, *dies paraſceves*, långfredag. Lange wakko, *ſabbathum magnum*, dymmel-veckan.

LANGKESET, *v. n. fragorem edere*, ſmälla, gifva dån ifrån ſig. *Proprie de fragore, quem edit bombarda, dum exoneratur, qui e longinquo auditur.*

LANJA, *n. f. plica*, fåll, veck. Ådnam lanja, *ſtratum terræ*, jord-hvarf. Kedke lanja, *ſtratum lapideum*, ſten-bådd eller hvarf. Karwo lanja, *plica ſive ruga veſtis*, et veck på kläder. Fårteb lanjab åtſet, *ſingula loca perſcrutari*, ſöka i alla vinklar och vrår. Pakte lanja, *anguſta inter montium præcipitia via*, en bergsklyft, eller ſmal våg emellan bergs-branter. *It. fiſſum*, ſpricka. Muora lanja, *fiſſura ligni. Dicitur etiam* ladnja.

LANJAK, *n. a. ſtratis conſtans & lamellis*, beſtående af hvarf, bladig. Mådde lanjak, *multiplex*, mångfaldig, ſom beſtår af många hvarf. *Item*, lanjak muora, *lignum fiſſum ſive rimoſum*, et ſpruckit trå. Sutte lanjak, *idem quod* mådde lanjak.

LANJE, lanjes *& dimin.* lanjats, *virgultum, arbuſtum*, ſmå ſkog, en telning. Såke lanje, *virgultum betulinum*, ſmå björk-ſkog. *cfr.* låkiſma.

LANJESK, *parvis obſitus arboribus & virgultis*, bevuxen med ſmå ſkog.

LANK, *gauſape laneum, pannus laneus craſſior*, rya, tjockt ylle-tyg. *Auſtr.*

LAPA, *n. f. planta pedis*, fotblad, fotſola. Lapaſt le, *æger eſt planta pedis. It. ſpelunca, antrum*, håla, grop. *Obſ.* lapa *dicitur ſpelunca in rupibus, non arti ſed naturæ ortum debens.* Bergsrefva. Lapait tjagnet, *ſpeluncas intrare*, gå in i bergsrefvor. *Fenn.* lowi, *ſpelunca.*

LAPASK, *vide* labaſt.

LAPPET, *v. a. perdere, amittere*, borttappa, förlora. Pednikit lappet, *pecunias perdere.* Mab le todn lappam? *quid perdidiſti?* hvad har du tappat bort? *It. relinquere*, lemna. Lappe taſa, *relinquere hoic*, lemna här. *cfr.* qwodet. *It.* melkeb lappet, *lac coagulare*, yſta mjölk, *vid.* lappet. Lappeſtet, *dim.* litet borttappa. Lappegåtet & lappajet, *incipere perdere, relinquere incipere*; begynna at tappa bort, m. m. Lappetet, *frequ. amittere, perdere*, borttappa. Ib kalka to lappetet, *non te amittam. It.* wermeb lappetet, *rete piſcibus ponere*, lägga ut nåt. *It. obliviſci, memoriam alicujus rei amittere*, förgåta, glömma bort. Ale lappet mab leh låram, *noli quæ didi-*

didiciſti oblivi ſci, glöm ej det du haf-ver lårt. *It. lac coagulare*, yſta, *vide* läppetet. Lappetatjet, *incipere amittere &c.* begynna at förlora, m. m.

LAPPOM, *n. a. amiſſus*, borttappad. Lappom pardne, *filius perditus*, en förlorad ſon. Lappom ſauts, *ovis perdita.*

LAPPETUM, *n. a. idem ac* lappom. *It. de retibus.* Lappetum werme, *rete piſcibus poſitum*, utlagdt nåt för fiſk.

LAPPOT, *v. paſſ. perdi*, borttappas, förloras. Katte abma lappo, *cave ne amittatur*, akta at det ej förkommer. *It. perire*, förgås, förderfvas. Sodn i kalka lappot, *non peribit.* Erit lappot, *amitti*, förloras. Erit lappom, *amiſſus*, förlorad. I aktek ſijeſt le erit-lappom, ainat tatt erit lappom mana, *nemo illorum eſt perditus, niſi filius ille perditionis, Joh. 17: 12.* Lappoſtet, *dimin.* litet borttappas. Lappogåtet, *amitti incipere*, begynna at borttappas.

LAPP, *vide* lapa. *Item gentis Lapponicæ nomen. Fenn.* lappalainen, *idem. De nominis origine varias varii fovent opiniones Auctores, de quibus alio agendum erit loco.*

LAPPASTUTTET, *v. a. ſuffocare*, förqvåfva.

LAPPO, *muſcus teres & longus, qui arboribus, imprimis abieti ſuccreſcit*, måſſa, ſom växer på trån. *Norrland.* laf. *Hinc*

LAPPOSTET, *v. n. muſcum colligere arborum*, ſamla måſſe af trån. *It.* påtſoh leh lappoſtemen, *rangiferi muſco paſcuntur arborum*, renarne åta måſſe af träa.

LAPSE, *n. ſ. ros*, dagg. Lapſe kattja, kö årjel plågga kalka påtet, *ros ventum antecedit meridianum.* Lapſeſt luwat, *rore madeſieri*, blifva våt af dagg. *Synon.* ſuoldne.

LAPSET, *v. n. rorari, rore madere*, blifva daggig. Graſe le lapſom, *roranæ herbæ*, gråſet år daggigt. *Rar. occurr.*

LAPSOS, *n. a. roſcidus, vide* ſuoldnos.

LAPTET, *v. a. elevare, attollere*, uplyfta. Uwe wermeb lapta, *vi fluminis rete attollitur.*

LAPTJET, *v. n. evolare*, flyga up. *Proprie eſt avium*, ſåges egenteligen om foglar. *Dicitur etiam nonnunquam de hominibus ſubito exſurgentibus & aliquorſum ruentibus*, ſåges ock om menniſkor. Laptji ſo luſa, *advolabat ad illum ſumma celeritate*, han for til honom med ganſka ſtor haſtighet. *cfr.* haletet.

LASE, *ſera*, lås. Laſe litte, *repoſitorium ſera clauſum.* Laſeb tåjet, *clauſtrum revellere*, bryta up låſet. Laſeb tjoutet, *reſerare.*

LASET, *v. a. ſera claudere, obſerare*, ſätta lås före, låſa igen. Laſe ukſeb, *claude oſtium ſera. Oppoſ.* tjoutet. Laſetet, *frequ. obſignare*, beſegla.

LASEM, *n. ſ. occluſio*, igenlåſning.

LASSA, *n. ſ. vehes*, laſs. Muora laſſa, *vehes lignorum*, et ved-laſs. Laſſab piejet, *onus imponere*, laſſa på.

LASSET, *v. a. onus imponere, onerare*, lägga laſs uppå.

LASSE, *n. ſ. augmentum, additamentum*, tilökning. Laſſen kalkah todn tab ådtjot, *hoc in acceſſionem accipies.*

LASSETET, *v. a. addere, augere*, tillägga, tilöka. Laſſetet todn påtah, *addita-*

ditamentum dabis. Die tabb laſſetah, *illud ipſum addis*, det lågger du til. Laſſetaſtet, *dimin.* litet påöka. Laſſetatjet, *addere incipere*, begynna at tillågga. Laſſatallet, *frequ. idem ac* laſſetet.

LASSANET, *v. n. increſcere, augeri*, tilväxa, fördkas. Tjatſe laſſana, *aqua accreſcit.* Manah munji laſſaneh, *liberis augeor.* Laſſanaſtet, *dimin.* litet fördkas. Laſſanaſti mai, *pauxillum quidem adauctum eſt*, det öktes vål åndteligen til något litet. Laſſanatjet, *augeſcere incipere*, begynna at fördkas. Laſſanaddet, *frequ. augeſcere*, fördkas.

LASSJAST, *adv. cum proſpera valetudine*, med hålſan. Laſſjaſt wieſob, *bene valeo*, jag hafver god hålſa.

LASSJE, laſſjes & *interd.* laſje, laſſjok, *n. a. macer*, mager. Aptſa laſſje, *valde macilentus*, ganſka mager. Laſſjes ſauts, *ovis macilenta. It.* laſſjes, laſſjok, *ſanus*, friſk, ſund. Laſſjes almats, *homo proſpera fruens valetudine.*

LASSJOT, laſjot, *v. n. macreſcere*, blifva mager. Laſſjanet, *inuſitat. idem.* Laſſjoſtet, *dimin.* blifva litet magrare. Laſſjogåtet, *macreſcere incipere*, begynna at blifva mager.

LASSJOTET, laſjotet, *v. a. attenuare, extenuare*, göra mager. Laſſjotaſtet, *dimin.* göra litet magrare.

LASSJOTATJET, *v. n. convaleſcere incipere, valetudinem incipere recuperare*, begynna at blifva friſk.

LASSKA & *Auſtr.* laſſkem, *n. ſ. benignitas, reconciliatio*, godhet, benågenhet, förlikning. To laſſka, *tua bonitas*, din godhet.

LASSKETET, *v. n. convenire, conſentire*, komma öfverens. Die laſſketikan naute, *(dual.) ita inter illos conventum eſt*, de två kommo ſå öfverens. Laſſketaſtet, *dimin.* komma något litet öfverens. Laſſkatallet, *frequ. id. ac* laſſketet. Åh matte laſſkatallet, *conſentire nequeunt*, de kunna ej komma öfverens.

LASSKETAKES, *n. a. placabilis, qui facile placatur*, förſonlig. *Auſtral.* laſſkemas, *idem.*

LASSKETEKE, *n. a. implacabilis*, oförſonlig.

LASSKETEJE, *reconciliator*, medlare, den ſom förſonar.

LASSKALTAK, laſſkalem & laſſkatem, *n. ſ. conventum, pactum*, aftal, öfverenskommelſe. Maggar li tijen laſſketem? *quale veſtrum erat pactum?* huru haden j kommit öfverens?

LASSKALDATTET, laſſkelet, *v. a. reconciliare*, förlika, förſona. Tåroles almatjit laſſkelet, *diſcordes reconciliare*, förlika oeniga menniſkor.

LASSKALDATTEM, *n. ſ. reconciliatio*, förſoning.

LASSKATALLEM, *n. ſ. vide* laſſkaltak.

LASSMOK, *n. a. vegetus, agilis*, vig, mjuk. *Dicitur de membris corporis, quæ agilia ſunt ſimulque gaudent vigore*, ſåges om en vig och friſk kropp, ſom har ſtyrka. Laſſmok kroppe, *corpus vegetum*, en ſund kropp.

LASSMOT, *v. n. revigere, reviviſcere*, blifva friſk och ſund. *Emolliri*, mjukna. Laſſmom le talle mo kroppe, *corpus jam meum vegetum factum eſt.* Laſſmoſtet, *dimin.* friſkna litet til, litet mjukna.

LASSMOTET, *v. a. vigorem addere & agilitatem, vegetare*, göra ſnäll och friſk, upfriſka. *It. commovere*, beveka. *cfr.* niuoretet.

LAST, läſta, *n. ſ. frons, folium*, löf, blad. Rapkeſeje laſt, *folium quod huc illuc vento agitatur & propellitur*, et ruſkande löf, *Lev. 26: 36.* Laſta muora, *arbor frondea*, löf-trä. Laſta le wuotjemen, *nemora frondeſcunt*, löfvet ſkjuter fram. Laſta kåti paſſe, *feſtum tabernaculorum*, *Joh. 7: 2.*

LASTATET, laſtet, *v. a. fronde ornare*, pryda med löf. Kåteb laſtatet, *caſam fronde ornare*, pryda kojan med löf. *It. apud Boreal. cortice arborum præparato macerare*, barka. *cfr.* barkotet.

LASTOTES, *ad frondem pertinens*, ſom hörer til löf. Laſtotes qweleh, *piſces, qui illo capiuntur tempore, quo frondes ex arboribus decidunt*, fiſk ſom fångas den tiden, då löfvet affaller.

LASTAK, *n. a. frondeus*, löfrik.

LASTEK, *n. ſ. aſſis ſive tabella lignea longior, latitudine exigua*, et långt och ſmalt bråde, en liſt af trä.

LASTOT, *vituperare*, laſta. *vide* laitet.

LATERTET, *v. n. otio indulgere*, låttjas.

LATJET, *v. a. parare*, tilreda. Sångob latjet, *lectum ſternere*, bädda ſången. Peudeb latjet, *menſam inſtruere*, duka bordet. *Hinc*

LATJA & latjau. *Ita appellantur ſponſi ſponſæque parentes, ſive illi, quorum liberi matrimonio conjuncti ſunt*, ſå kallas de, hvilka giftat tilſammans ſina barn. *Dual.* Latjawatjeh, *genetiv.* latjawatji. Latjawatjeh ſåi lepa, *connubio illorum conjuncti ſunt liberi*, deſſas barn hafva ingått åktenſkap.

LATJO, *n. ſ. lectus, ſtratum*, ſång, bådd.

LATKET & *Boreal.* larket, *v. a. occidere, cædere*, ſlå ihjål. Sitakus ai latket mo, nau ko ikto latkih tab Egypten ålmiab? *visne me quoque cædere, ut heri virum Ægyptium interfeciſti? Act. 7: 28. It. percuttere*, ſlå. Klakkain mo latki, *baculo me percutiebat*, han ſlog mig med käppen.

LATKOTET, *frequ. idem ac* latket. Latkogåtet, *cædere incipere*, begynna at ſlå ihjål.

LATKODATTET & latkotattet, *v. a. interficiendum ſive cædendum curare*, låta ſlå ihjål, låta ſlå. Latkodatte ſåbbin, *baculo percutiendum cura.*

LATKET, *n. ſ. ſive adv.* Latket le wadſet jägnan nala, *non ſine periculo prolabendi ſeque vehementer impingendi, ſuper lubricam glaciem itur*, det år fara at falla och ſtöta ſig, når man går på hal is.

LATKANET & *Boreal.* larkanet, *v. n. perire, lapſu aut ictu exanimari*, falla til döds, blifva ihjälſlagen. Raidereſeſt kattjai ja latkani, *lapſu ſcalarum exanimatus eſt*, han föll ſig til döds af en ſtege. Latkanaſtet, *dimin. colliſione vel lapſu lædi*, ſtöta ſig, falla och ſlå ſig illa.

LATKEM, *n. ſ. occidio, cædes*, dråp, dråpande.

LATKANEM, *n. ſ. mors violenta, lapſu aut verberibus oppetita*, vådelig död af fall eller hugg.

LATO & *interdum* latek, *n. ſ. veſtigium in nive factum inſtrumentis ligneis, quæ, nivem commodius ingrediendi cauſſa, pedibus aptant Lappones atque Fen-*

nones, ſpår i ſnön efter ſkidor. *cfr.* juone, kåja. *Fenn.* latu *id.*

LATSKA, latſketet *&c. vide* laſſka, laſſketet.

LATTAS, *n. ſ. artus, membrum*, lem. Krroppen lattaſeh, *membra corporis.* Lattaſi ſwarkeh, *dolores articulorum*, vårk i lederna. Kåta lattas, *artus manus*, handled.

LATTASATTA, *membris carens, mancus, mutilus*, lemmalös, lytt. *Matth. 18: 8.*

LATTESTET, *v. a. membra artusque disjungere*, ſkilja lederna ifrån hvarandra, ſönderleda.

LATTE, *n. a. cæruleus*, blå. Latte paino, *color cæruleus*, blå färg. Latteb painetet, *colore cæruleo tingere*, färga blått. *It.* latte *ſubſt. pavimentum*, gålf. *cfr.* guelpe. *Fenn.* laattia, *idem.*

LATTOT, *v. n. ſpectri inſtar oberrare*, ſpöka. *Item, varias formas aſſumere, varios capere geſtus, geſticulari*, taga åtſkillig ſkapnad uppå ſig, gyckla. Latto ſlaje-lokk lakai, *variis modis geſticulatur. Obſ. perperam in theologicis accipitur pro ſimulare, qui error a confuſione vocum Svecanarum* ſkrymta *&* ſpöka *ortus eſt.*

LATTOK *&* lattokes, *qui dicto modo ſe gerit*, den ſom ſpökar, ſom bår ſig underligit åt.

LATTOKWUOT *&* lattokeswuot, *n. ſ. ſpectrum, geſticulatio*, ſpöke, gycklande.

LAUGO, *n. ſ. lavatio*, bad, lögning. Laugo kebne, *vas in quo lavantur infantes.* Laugob låggetet, *balneum calefacere, aquam tepidare, qua lavetur infans*, vårma vatten, hvarmed barn må lögas. *Obſ. ſæpe & fere quotidie hac ratione infantes lavant Lappones.*

LAUGOT, *v. a. lavare*, tvåtta, löga. *De lavatione infantum dicitur.* Manab laugot, *infantem lavare*, löga barnet.

LAUK, *interd.* laug, *n. a. compactus, ſolidus, rimis & fiſſis carens*, tåt, oſprucken. Lauka wanas, *cymba, quæ ſine rimis eſt*, en tåt båt, ſom är utan ſprickor.

LAUKET, lauget, *v. n. compingi, aptari*, vara tåt, paſſa ihop. Idtji akti lauka, *ad ſe invicem minus apta ſunt & compacta*, det blef ej tått, paſſade ej ihop. Laukeſtet, *dim.* litet paſſa ihop.

LAUKEDATTET *&* lauketet, *v. a. coaptare, compingere*, paſſa tilhopa, ſammanfoga. Fiålloit lauketet, *aſſes compingere*, foga ihop bråder.

LAUKOK, *n. a. idem ac* lauk.

LAUKETEM, *n. ſ. conjunctio, compages*, ſammanfogning.

LAUKELET, *v. a. vide* lauketet. *It. neutr. compactum fieri aptumque*, blifva tått. Tah fiålloh laukelin talla, *ſtatim hi aſſeres rite compingi poſſunt atque coaptari.*

LAUKEK-RÅKKER, *inſtrumentum fabrile. Dolabra, qua margines æquantur aſſerum, ut aptius compingi poſſint*, fåthyfvel.

LAUKO, lauk, *ſaccus major, imprimis quo conduntur obſonia*, en ſtor ſåck, matſåck. *Fenn.* laucku, *idem.*

LAUK, *porrum*, lök. *It. nuria*, ſaltlaka.

LAULE, *pellis ferina pretioſior*, dyrſkin. *cfr.* naute.

LAULOT, *v. a. & n. cantare*, ſjunga. Addå lauloteſeb laulot, *novum cantare canticum.* Lauloſtet, *dimin.* litet ſjunga. Laulogåtet, *incipere canere*, begynna at ſjunga. Laulotet, *frequ. canti-*

cantitare, ſjunga, ofta ſjunga. *It. facere ut aliquis canat*, låta ſjunga. *Fennon.* laulan, *cano.*

LAULOJE, *particip. canens*, den ſom ſjunger.

LAULOM, *n. ſ. cantus*, ſång. Heweteslaulom, *hymnus*, låf-ſång. I ſodn kåſſek laulomeſt orroje, *continue cantat, cantando nunquam deſiſtit*, han ſjunger utan uppehåll.

LAULOTEM, *idem quod* laulom.

LAULOTES, *n. ſ. canticum, cantilena*, ſång, viſa.

LAUNET, laudnet, *v. n. oriri*, upgå. Peiwe le laudnam, *ſol ortus eſt*, ſolen år upgången. *Fenn.* launa, *auſter, africus. cfr.* klimpetet. Laudneſtet, *dim.* upgå. Launegåtet, laudnegåtet, *oriri incipere*, begynna at gå up. *Nonniſi de ſole.*

LAUNEM, laudnem, *n. ſ. ortus*, upgång. Peiwen laudnem, *ortus ſolis*, ſolens upgång. Peiwen laudnemeſne, *ſole oriente*, i ſolens upgång. Peiwen laudnemen lute, *ab oriente, Apoc. 7: 2.*

LAUNJE, *n. ſ. gleba, cæſpes*, tårf. Launje kåte, *caſa cæſpitibus tecta.*

LAUSE, *n. æ. remiſſus, laxus*, ſlak. Tat laſe le aptſa lauſe, *nimis hæc remiſſa eſt fera. Oppoſ.* tjoktok, *rigidus, qui ægre flectitur.*

LAUR, Laura, Laures, *nom. propr. vir. Laurentius*, Lars.

LAUT & lauta, *ſcamnum*, bånk. *Boreal.* laut-ålmah, *vide* dobmo-ålmah, tolfmån.

LAUTET, *v. n. ſonare*, ljuda, låta. *De ſono ingrato dicitur*, ſåges om det, ſom hafver et obehagligt ljud. Lauti ſlaje-lokk lakai, *varios ſed ingratos fundebat ſonos.* Lauti waſtet, *male ſonabat.*

LAUTJA, *æſtrum*, bröms. *vide* ſlautja.

LAWE, *conſobrinus, amitinus*, ſyſkonebarn. *Obſ. Etiam hoc nomine alii appellantur cognati, ſive fuerint propiori-ſive longinquiori magisque remoto propinquitatis vinculo conjuncti. Hi tamen ſæpius appellantur* kukkes-lawe, den man ej år mycket ſlågt med. *Ordinatim autem liberi fratrum & ſororum appellantur* wuoſtes laweh, *conſobrini: horum conſobrinorum liberi ſe invicem vocant* mangeb laweh, *qu. dic. conſobrinos ſecundi gradus ſive generationis, Svet.* ſyſlingar; *qui denique ex his naſcuntur ſunt* kolmad laweh, *ſive tertii gradus conſobrini, Svet.* Tremånningar. Lawitjeh, *Dualis.* Lawitjeh mâi len, *nos ambo ſumus conſobrini*, vi två åro ſyſkonebarn. Mon wuoidnib ſodnob lawitjit, *duos iſtos vidi conſobrinos.* Lawats, *dimin. &* lawek, *blandientis ſunt, e. gr.* Lawatjam *ſive* lawekam, *mi conſobrine ſaviſſime*, min kåra couſin.

LAWELOKKO, *n. ſ. genealogia*, ſlågtregiſter.

LAWETAK, *rami pini una cum foliis*, granqviſtar fulla med barr.

LAWKE, *n. ſ. gradus, paſſus*, ſteg. Lawke lawkeſt, *pedetentim*, fot för fot. Lawkit puoktatallet, *paſſibus æquis ſequi.* Laukit meddet, *gradum firmare non poſſe, cfr.* njalkeſtet.

LAWKET, *v. n. gradum facere, gradi*, ſtiga. Lawkeſtet, *dimin.* Lawkotallet, *frequ. & intenſ. gradibus certare, uternam majores faciat gradus*, ſtiga i kapp, förſöka hvilkendera ſtiger långre ſteg. *It. feſtinanter incedere*, gå fort.

LAUWKET, *vide* narket.

LAWODAG, Lawotak, *dies Saturni*, Lördag.

LEB, *prim. perſ. v. auxiliar. ſum*, jag är. Mon leb nuora *ſive* leb nuora, *juvenis ſum. Flectitur hoc modo:* leb, *ſum*, jag är. Leh, *es*, du är. Le, *eſt*, han är. *Plur.* Lepe, *ſumus*, vi äre. Lepet, *eſtis*, j åren. Leh *ſive* låh, *ſunt*, de äro. *Dual.* Len, *ſumus*, vi två äro. Lepete & låpet, lepet, *eſtis*, j två åren. Lepa & låpah, *ſunt*, de två äro. Le muſne kirje, *eſt mihi liber*, jag har boken. Låh tuſne tawereh, *ſunt tibi opes.* Le-kus? *interrog. eſt ne?* är det? Le-kus attjat heimen? *eſtne domi pater tuus?*

LEBBETS, tjatſe lebbets. *vide* laddo.

LEBNET, *v. a. infundere*, ingjuta. Lebne littai, *infunde in vas*, tappa i kårilet. Lebne kareb tiewas, *imple vas*, fyll kårilet. Lebne jafob wuoſſi, *mitte farinam in ſaccum. De ſpiſſioribus liquidis & comminutis aridis contuſisque dicitur.* Lebneſtet, *dimin.* litet fylla uti. Lebnegâtet, *infundere ſive immittere incipere*, begynna at ingjuta, at fylla uti.

LEBNAR & lebneje, *infuſor*, ingjutare.

LEBNEM, *n. ſ. infuſio*, ingjutande.

LEGGET, *v. a. ponere*, lägga. Welkeb munji leggi, *debitum adauget meum. cfr.* laſſetet.

LEIBE, *alnus*, alder. *vid.* leipe. Leibe ålma, *numen aliquod, apud priſcos Lappones, quod coluere, felicioris capturæ ferarum cauſſa*, en afgud hos de forna Lappar, den de dyrkade för lyckeligit djurfånge. *cfr.* Ukſakka.

LEI, *3. perſ. ſing. imperf. verbi* leb. Sodn lei, *erat*, han var. *Dicitur etiam* li, *id.*

LEID, *n. ſ. tædium*, ledſnad, harm. Leid le munji ſo kullet, *tædioſum mihi eſt illum audire. A Svet.* leda.

LEIDES, *n. a. moroſus, tædioſus*, ledſam.

LEIGA, *n. ſ. arrha*, pant, ſtådjepenning. Leigab waddet, *arrhabonem dare.*

LEIGAT, leiget, *v. a. conducere*, lega. Kaggit leigat, *famulos mercede conducere. cfr.* palket.

LEIKET, *v. a. effundere, profundere*, utgjuta, ſpilla ut. Leiki alde âiwen nala, *effundit in caput ejus.* Ale leike, *noli profundere. It. fundere, fundendo formare*, gjuta, bilda. Luodit leiket, *globulos plumbeos pro ſclopetis fundere*, ſtöpa kulor. Leikeſtet, *dim.* litet utgjuta. Leikegâtet, *incipere effundere &c.* begynna at utgjuta, m. m. *cfr.* leikot.

LEIKESET, *v. paſſ. effundi, profundi*, utgjutas, ſpillas ut. Tjatſe kare leikeſi, *aqua e vaſe effundebatur.* Wine leikeſa, *vinum effunditur, Matth. 9: 17.* Tjatſe leikeſi ådnamen pajel, *aqua terram inundabat*, vattnet öfverſvimmade jorden. *It.* Stalpeh leikeſin, *luporum maximum advenit agmen*, det kom en myckenhet af vargar. Tjudeh leikeſin, *hoſtium immiſſa eſt turba*, en hop fiender hafva infallit. Leikeſaſtet, *dimin.* litet ſpillas, m. m. Leikeſatjet, *effundi incipere, &c.* begynna at utſpillas, m. m. Leikeſaddet, *frequ. idem atque* leikeſet, ſpillas. *It.* Wadnas leikeſaddi paroiſt, *undis obruta eſt cymba*, vågorna gingo öfver båten.

LEIKOT, *v. a. vide* leiket, gjuta, ſpilla. *It. neutr.* Tjatſe leiko wadnaſen ſiſa, *cymba aquis obruitur*, båten tager in vat-

vatten. Leikogåtet, *incipere effundere &c.* begynna at utgjuta.

LEIKOSTALLET, *v. a. frequ. & intenſ. effuſius ſive copioſe effundere*, ymnigt utgjuta.

LEIKEJE, leikoje, leikoteje, *fuſor, qui fundit*, den ſom gjuter, gjutare.

LEIKEM, leikom, leikotem, *n. ſ. fuſio, effuſio*, gjutande, utgjutning.

LEIKOTUM, *n. a. fuſus*, guten. Leikotum kåwe, *ſimulacrum fuſum*, gutit belåte.

LEIKET, leik, *ludere, luſus, vide* ſtåket, ſtåk.

LEIME, *1. perſ. plur. imperf. v. aux.* leb, *ſum.* Mije leime, *nos eramus*, vi voro. Leimen, *dual.* vi två voro. Leite, *vos eratis*, j voren. Lejen, *erant*, de voro. *Dicitur etiam* lime, lite, lijen.

LEIME, *n. ſ. fractura aciei ferri, e. gr. cultri, ſecuris, &c.* bråſt eller flaga i åggen på knifvar, yxor, m. m. *It. fiſſura ſuperficiei ferri politi ſive lævigati*, en ſpricka på et poleradt ſtål.

LEIMEK & leimedakes, *n. a. fracturis fiſſurisque depravatus*, ſom har brått och flagor. Leimek akſjo le tat, *ſecuris hujus aciei fractura vitiata eſt*, denna yxen år ſkåmd af brått i åggen.

LEIMOT, *v. n. fracturas nanciſci, fracturis depravari*, få flagor och brått. Nipe leimoi, *cultelli acies fracturam contraxit.* Leimogåtet, *incipere iſtud vitium contrahere*, begynna at få flagor.

LEJON, *leo*, lejon. Lejon tjuk, *catulus leonis.*

LEIPE, *n. arbor. alnus*, alder, ahl. Stuora leipe, *alnus procera. It. metaphor. ſangvis*, blod. *Fenn.* leppä, *alnus.*

LEIPET, *v. a. ſucco e cortice alni mandendo extracto tingere*, fårga med lag af tuggad ahlbark. *Obſ. Hoc modo vaſa & ſuppellectilia lignea tingere ſolent Lappones, nec non coriacea quævis & ſuturas calceamentorum, ut putredini diutius reſiſtant. Sacra priſcis Lapponibus ſanctaque fuit alnus, ob ſucci arborisque rubentem & ſangvini haud abſimilem colorem, unde illam quaſi vivam eſſe putarunt. Corticem adhibuere tam in ritubus ſuperſtitioſis, quos in captura urſorum olim obſervabant, quam in aliis ſuperſtitionibus. Hanc ob cauſſam urſum appellarunt* leipe giåka. *Qui plura deſiderat, adeat Schefferum, evolvatque Beat. Dni Paſt. & Præpoſ. Petri Fiellſtrömii libellum, Svecano idiomate editum, de ritubus ſuperſtitioſis Lapponum, circa urſorum capturam.* Leipe ålma, *vide ſupra* leibe ålma. Leipe & leipe karwo, *menſtrua fœminarum*, månads-rening.

LEIPOT, *v. n. ſangvinem mittere*, blöda. *De urſis & hominibus imprimis dicitur. cfr.* wartet. *A* leipe, *alno, dictum, quia ſuccus alni eſt rubicundus.* Leipoſtet, *dimin.* litet blöda.

LEISKET, *v. a. percutere*, flå, flå til. Tatte håkkeſt leiſki mo, *percuſſit me inopinantem, cfr.* laket, reiwetet.

LEITE, *eratis*, j voren. *vid.* leime. Leiten, *dual.* j två voren.

LEKE, *2 perſ. præſ. imperat. verbi auxiliar.* leb, *quod vid. ſupra.* Leke ikke kå, *quicunque ſis*, eho du vara må. Lekes, *3 perſ.* Kito lekes Jubmeli, *laus ſit Deo*, Gudi vare tack. Lekote, *2 perſ. Plur.* lekote ſtådes, *ſitis præſentes.* Lekoten, *2 perſ. dual.* Lekoten wånakeh, *ſitis (de duob.) ami-*

amici, varen j bågge vånner eder emellan.

LEKE, *n. ſ. vallis*, dal. *Item dum vitio aliquo inflexus introrſumque depreſſus eſt locus quidam vaſis alicujus metallici, æneiaut ſtannei*, bögel på et kåril, ſom år af metall. Leken le tat kare taggo, *hoc loco vas hocce juſto plus depreſſum eſt. cfr.* klewe.

LEKANEM & lekaſtak, *vaſorum vitium. vide* leke, bögel på kåril.

LEKANET, *v. n. dictum vitium contrahere, inflecti, deprimi*, få bukt på ſig. *De vaſis dicitur*, ſåges om kåril. Lekanaddet, *frequ. idem.*

LEMA, *n. ſ. offa, jus*, ſåppa. Kalma lemab jukket, *juſculum frigidum ſorbere.* Lågga lema, *jus tepidum*, varm ſåppa. Pakas lema, *jus fervens. Dicitur &* låma. Lemats, *dimin. Fenn.* liemi, *juſculum.*

LEMASTET, *v. n. victu uti tenui & parco*, lefva knapt, hafva liten och tarflig föda.

LEMASTEM, *n. ſ. victus tenuior*, litet mat.

LEMOK, *n. a. tepidus*, ljum, varm. Lemok talke, *tempeſtas mitior & calida*, varmt våder.

LEMKETET, *v. n. tepeſcere, miteſcere, (non niſi de tempeſtate)* blifva ljum, blifva mildare. Såges endaſt om våderleken. Tjåſkem lemket, *hiems miteſcit*, kölden blifver lindrigare. Lemketaſtet, *dimin.* blifva litet lindrigare. Lemketatjet, *incipere miteſcere*, begynna at blifva varmare.

LEMOS, *n. a. idem quod* lemok.

LEMETEBME, *n. a. malus, improbus*, ond, arg. Lemetebme le ſodn, *malus eſt. cfr.* pahas.

LEMSOT, lemſetet, *v. n. dependere, demiſſum eſſe*, hånga neder. Niårah lemſoh, *malæ obeſæ dependent.* Kapte le lemſetam kitta påſki rajai, *ad talos usque demiſſa eſt toga.* Lemſetatjet, *incipere dependere*, begynna at hånga neder.

LEN, *1 perſ. Dual. verbi auxil.* leb, *quod vid.* Måi len qwektes, *duo ſumus*, vi åro två.

LENAT, *n. ſ. tempeſtas mitior & tepida*, blid våderlek. Lenat le udne, *mitis hodie eſt tempeſtas*, det år blidt våder i dag *cfr.* lemok. *Interd. adject, accipitur, e. gr.* lenat talke. *vide* talke.

LENES, *n. a. lenis, mollis*, mjuk, len. Jukkoh lenes piktaſit adneh, *qui mollibus veſtibus induti ſunt, Matth. 11: 8.* Lenes hålin, *blandis verbis*, med blida ord. *cfr.* linok.

LENOK, *idem.* Lenok åiwe-wuole, *pulvinar molle. It. indulgens*, flat. Ila lenok manait, *liberis nimis indulgens*, altför flat emot barn. *Subſt.* lenokwuot, *indulgentia nimia*, flathet, eftergifvenhet.

LENKESTET, lengneſtet, *v. n. onere ingredientium vacillare*, ſvigta under fötterne. Guelpe lenkeſt, *pavimentum vacillat ſive deprimitur*, gålfvet ſvigtar.

LEPA, *3 perſ. Dual. v. auxiliar.* leb. Såi lepa qwektes, *duo illi ſunt*, de åro två.

LEPE, *1 perſ. plural. ejusdem verbi* leb, vi åro.

LEPPOKES, *n. a. manſvetus, mitis*, blid, mild. *Fenn.* leppiås, *idem. cfr.* libboges. Leppokes-wuot, *ſubſt. manſvetudo*, mildhet.

LEPPOTET, *v. a. mitigare, gratiam alicujus*

cujus ambire, blidka, ſtälla ſig in hos någon. To leppotet ſita, *gratiam tuam ambit & benignitatem*, han vil ſtälla ſig in hos dig. *It. pellicere aliquem ad aliquid faciendum, blandiendo inducere*, locka och med blida ord förmå någon til något. Waddaſab allaſas leppotet, *donum ſibi allicere*. Leppotaſtet, *dimin.* litet locka eller öfvertala. Leppotatjet, *pellicere incipere, &c.* begynna at locka, m. m.

LEPPOTEJE; *præſ. particip. act. v.* leppotet, den ſom ſtäller ſig in, ſom lockar.

LEPPOTEM, *n. ſ. inſinuatio*, öfvertalande.

LEPPOTAKES, *n. a. pellax*, ſmickeraktig, ſom ſmickrar och lockar. Leppotakes almats, *homo pellax*.

LEPSOS, *adeps, abdomen*, mage-fett, iſterbuk.

LESJO, *palus minor, locus anguſtior uliginoſus*, en liten myra. *cfr.* jegge.

LEST, leſte, *adv. temp. ſero, nimis ſero*, ſent, altför ſent. Kirje åſka leſte pâti, *nimis ſero allata eſt epiſtola*, brefvet kom för ſent. Leſt ekkedeſt, *ſero veſperi*, ſent om aftonen. *cfr.* manget.

LETS, letſe, *n. ſ. Auſtr. membrum*, lem. *vide* lattas.

LETSESTET, *v. a. membrum luxare*, ledvrida, bryta utur led. Kåtab letſeſti, *manum luxavit. Auſtr.*

LETSESTATTET, *v. a. Auſtr. vide* latteſtet.

LETSET *& interd.* leåtſet, *v. n. aqua imbui*, blifva vattufull. *De ligno imprimis dicitur, quod in aqua per longius tempus poſitum, eam in poros recipit pondereque augetur*, ſåges egenteligen om trå, ſom blifvit vattufullt. Letſeſtet, *dimin.* blifva litet vattufull. Letſegåtet, *incipere aqua imbui*, begynna at blifva vattufull.

LETTOT, *v. n. fluctuare, aquam ſupernatare*, flyta på vatnet, flyta af och an. Kaddai lettom muor, *lignum fluctibus ad ripam adpulſum. vide* låttot.

LEUD, *n. ſ. fragor*, dân, brak.

LEULOK, *n. a. gravis*, tung. *vid.* loſſok.

LEULETET, *v. a. onerare, onus augere*, betunga, förôka tyngden. Leuleti wele anje taſſa, *onus adhuc adauxit. Auſtr. cfr.* loſſotet.

LEWIT, *Levita*, en Levit. Lewitelats, *Leviticus*, Levitiſk.

LEUSETET, *v. a. publicare*, lyſa på, kungöra.

LEUSETEM, *n. ſ. promulgatio*, kungörelſe

LEUTE, *plural.* leuteh, *inſtrumenta lignea vel e cortice betulæ confecta, quæ parti retium piſcatoriorum ſuperiori affiguntur, quo elevetur*, flar på nåt.

LIB, *contr. pro* lijeb, *i perſ. imperf. verbi auxiliar.* leb, jag var. Mon lib tobben, *eram illic*, jag var dâr. Jus lib tietam, *ſi noviſſem*, om jag hade vetat.

LIBBE *& interd.* libba, *n. ſ. agnus*, lamb; Kåts Jubmelen libbe, *ecce agnus Dei, Joh. 1: 29.* Libbats, *dim.* et litet lamb.

LIBBES & libboges, *n. a. manſvetus, mitis*, blid, mild. Libbes almats, *homo manſvetus. Comparat.* Libbaſub & libbokub, *mitior*, mildare. Libbokub almatjeb ib le wuoidnam, *hominem mitiorem non vidi*, jag har ej ſedt en menniſka mera ſaktmodig och mild. *Superlat.* Libbokumus & libbaſumus,

den mildaſte. Libbokumus Konoges, *Rex clementiſſimus.*

Libbot, *v. n. manſvetum fieri*, blifva ſaktmodig och blid. *cfr.* läjot.

Libbeswuot, *n. ſ. manſvetudo*, mildhet.

Libbesikt, *adv. mite*, ſaktmodeligen, med mildhet.

Libja, *plural.* libjah, *bracteæ argenteæ, vaſis argenteis appenſæ, ornatus cauſſa Lapponibus familiaris*, löfverk och blad af ſilfver, ſom Lapparne för prydnad ſkull, bruka på ſina ſilfverkäril. Pelje libja, *inauris*, örhånge. *Hinc*

Libjak *& interd.* libjaſt, *n. a. ejuſmodi ornamentis & bracteis ornatus*, beprydd med ſilfver-blad och löfverk.

Libsjet, *v. a. in unum locum cogere*, kóra ihop, drifva tilſammans. *Auſtr. cfr.* tjäket. *De pecudibus dicitur*, ſåges om boſkap.

Lidet, *v. n. lente progredi, procedere*, ſkrida fram. Aike le lidemen, *tempus diffluit.* Laido le lidemen, *iter confectum fere eſt*, det börjar lida til ſlut med reſan. *It.* Peiwe le lidemen, *ſol occidit*, ſolen går neder. Lidem peiwen, *ſole occidente*, i ſol-nedgången. *Boreal. cfr.* widdotet.

Lidnahet, *v. a. lenire, mitigare*, lindra, mildra. Puotſelwaſeb lidnahet, *morbum levare*, göra ſjukdomen lindrigare. Lidnahaſtet, *dim.* litet lindra. Lidnahatjet, *levare incipere*, begynna at lätta. Lidnahattet, *frequ. id. quod* lidnahet, mildra. *cfr.* lenes.

Lidnahattem, *n. ſ. mitigatio, levamen*, lindring.

Lidnok, *n. a. vide* linok, lemok.

Lidno, *n. avis, bubo*, uf, berg-uf. *Avis eminuſa, juxta opinionem Lapponum, ideoque ab iis olim culta. Malum ſemper portendere credebatur omen. Syn.* Jipp.

Liddet *&* lidtet, *v. a. retia ponere*, ſträcka ut nät. *cfr.* laddet. *De retibus piſcatoriis dicitur* jåddetet.

Lifelib, liflim, *1 perſ. imperf. conjunct. verbi* leb, *eſſem*, jag ſkulle vara. *vid.* lulib, lulim, *unde formatum eſt atque ortum.*

Ligge, *vide* niaule.

Lija, *falx fœnaria*, lija. Lijan nadd, *manubrium falcis*, lije-årf.

Lijeb, *1 perſ. imperf. verbi* leb, jag var. Mon lijeb puotſes, *æger eram*, jag var ſjuk.

Lijet, *v. a. tolerare*, tola, lida. Kalkab lijet, *ferendum eſt mihi*, jag måſte tåla. *It.* Ib lijet to wuollai, *te non agnoſco ſuperiorem*, jag kruſar icke för dig. Lijeſtet, *dimin.*

Lijo, *nix recens delapſa & quidem quantitate exigua*, litet ſnö, ſom nyſs fallit.

Lik, *funus*, lik. *vide* jabmek. Lik-warjoh, *indumenta ſepulcralia*, ſvepekläder.

Likan, lika, *conj. tamen*, dock. *vide* dauk. *Interdum geminatur, e. gr.* dauk likan, *nihilo minus, tamen*, dock likväl, icke deſto mindre.

Likatet, *v. a. tangere, attingere, contrectare*, röra vid. *Fenn.* lijcutan, *moveo.*

Like, *n. a. ſuperfluus, qui ſupereſt*, den ſom är til öfverlopps. Like namm, *agnomen*, tilnamn. Like åſe, *portio ſuperflua.* Likai *adverbialiter accipitur, e. gr.* likai kalkah todn tabb ådtjot, *inſuper iſtud accipies*, du ſkal få det

det i öfverſkott eller på köpet. *Compoſ.* like-mana, *nothus*, oäkta ſon, *vide* juolke. Like-kradna, *conjux*, äkta make. *It.* like, *ſubſt. ſecundinæ*, efterbörd. *It. ſumma cutis, pellicula*, hud, hull. *Fenn.* lijca, *tumor, ſuperfluum* & lijkenen, *ſuperſum.*

LIKET, *v. a. fundere, effundere, v.* leiket.

LIKKASTET, *vide* lykkaſtet.

LIKKES, *claudus*, halt. *vide* linkes, ſkårhma.

LIKKOT, *n. a. claudicare*, hälta. *v.* linkot.

LIKOT, *v. n. arridere, placere*, behaga. Sodn liko ſunji, *illi is placet, Act. 10: 35* Tat munji liko, *hoc mihi placet*, detta tycker jag om. *Compoſ. & oppoſ.* olikot, miſshaga. Likojet, *incipere placere*, begynna at behaga. Likogåtet, *idem.*

LIKOM, *n. ſ. placitum*, behag. Juoſne mon adnab puore likomeb, *in quo beneplacitum habeo*, i hvilken jag haſver et godt behag.

LIKOKES, likotes, likotakes, *n. a. placidus, gratus, acceptus*, behagelig. Likotes almats, *homo gratus*, en behagelig menniſka. Sodn le mijeb likokaſen takkam, *gratos acceptosque nos reddidit, Eph. 1: 6.* Likokes-laka, *adv. grate*, täckeligen.

LIKOKESWUOT, *n. ſ. ipſe actus, dum aliquid placet, beneplacitum*, behag, då något behagar.

LIKOTIS, *n. a. Auſtr. diſplicens*, obehagelig. Likok, *Boreal. idem*, ſom ej behagar.

LIKOTET, *perdere poſſe, carere poſſe, opus non habere*, ej behöfva, kunna miſta, vara vän. Ib likot pednåkit, *pecuniis carere nequeo*, jag kan ej umbåra penningar. Ib ånabub likotet matte, *plura amittere non poſſum.* *It.* qwekte nuorah lepa likotam kaſkebs, *duo illi juvenes ſe invicem amant*, de två unga hafva fått tycke för hvarandra. Likotaſtet, *dimin.* litet umbåra. Likotatjet, *incipere carere poſſe*, begynna at umbåra.

LIKOTEM, *n. ſ. dum aliquis aliqua re non habet opus*, når man umbår något.

LEKSE, *n. ſ. unguentum ex pingvedine piſcium decoctum, imprimis quod Norvagi præparant, more cognito*, ſmorning af fiſk-fett, tran. *Norvagice* lyſe, *id.*

LIKT, *n. a. reconciliatus*, förſonad, förlikad.

LIKTET, *v. a. reconciliare*, förſona, förlika. Jukko likti wåraldeb etjenis, *qui reconciliavit mundum ſibimet ipſi, 2 Cor. 5: 19.* Likteſket, *dimin. in reconciliationem arrhabonem dare, reconciliationem ſtipulare*, gifva förlikning. Liktegåtet, *incipere reconciliare ſive componere*, begynna at förlika. Liktetattet, *reconciliandum curare, poſſe reconciliari*, låta förſona, kunna förſonas.

LIKTETET, *v. n. reconciliatum fieri*, förlikas, förſonas. *It. reconciliandum curare*, låta förſonas eller förlikas. Liktedattet, *idem.*

LIKTA, liktem, *n. ſ. reconciliatio, compoſitio*, förlikning. Liktab takket, *componere*, förlika. Liktemen pakob, *verbum reconciliationis, 2 Cor. 5: 19.*

LIKTFERA, *n. ſ. compenſatio, damni reparatio*, ſkadeſtånd, erſättning.

LIKTETAKES, *n. a. placabilis*, förſonlig.

LIKTETEJE, *reconciliator*, förſonare.

LIKTETEK, *n. a. implacabilis*, oförsonlig. Liktetekeh, *implacabiles, Rom. 1: 31.*

LILJE, *lilium*, lilja. Liljen grafit, *lilia, Matth. 26:*

LIMASTALLET, *v. n. erubescere*, blygas.

LIME, *1 pers. plur. imperf. verbi auxiliar.* leb, *eramus*, vi vorom. Leime, *idem.*

LINE, *linum*, lin. Line piktes, *linteum.* Wuoidni line karwoit, *videbat lintea, Joh. 20: 6.* Line pilka, *manipulus lini.*

LINOT, *v. n. bubulare*, låta som en uf.

LINKES, *n. a. claudus*, halt. Linkesit puokte tek sis, *claudos huc introduc, Luc. 14: 21.*

LINKOT, *v. n. claudicare*, halta. Linkostet, *dimin.* litet halta. Linkogåtet, *incipere claudicare*, begynna at halta. *Synon.* skårbmot, åntot.

LINKOM, *n. f. claudicatio*, haltande.

LINKOJE, *claudicans*, den som haltar.

LINOK, lines, *n. a. mollis, lenis*, mjuk, len. Linok ullo, *lana lenis*, len ull. Linok talke, *tempestas lenis.* Lines wina, *vinum lene. cfr.* lidnok.

LINOKWUOT, lineswuot, *n. f. lenitas*, mjukhet.

LIPSJOT, *v. a. flabello vel alio ejus generis instrumento ventulum facere, ventilare, vibrare*, fläkta. Tjuoikeit lipsjot erit, *culices flabello depellere*, fläkta bort myggorne. Tämpa seipin tjuoikeit lipsjo, *caudam quassando equus culices depellit*, hästen fläktar bort myggorna med svansen.

LIPSJE, *n. f. flabellum, instrumentum quo ventulus excitetur*, fläkta, det man fläktar med.

LIPSOS, *n. f. vide* lepsos.

LISAK, *n. a. fragilis, fractus*, kraslig, bräckt. Lisak wadnas, *cymba vetustior & minus firma*, en gammal och ostadig båt. *cfr.* lisis.

LISI, *v. imperf. juvat*, det hjelper. I lisi keleftet, *mentiri nil juvat*, det hjelper ej at ljuga. Kalka-kus liset? *num juvabit?* skal det hjelpa? Lisikus anje? *an operæ erit pretium?* skal det lóna módan? I lisi tokko mannet, *illuc iter facere operæ non est pretium*, det är ej módan vårdt at resa dit. *Dimin.* liseftet. Lisegåtet, *inchoativum.*

LISKE, *n. f. pestis pecuaria, imprimis quæ rangiferos vexat*, boskapssjuka, få-pest

LISKET, *v. a. vide* leisket.

LISKOT, *sive* lischkot, *v. n. de undis plerumque dicitur, e. gr.* Paroh liskoh kedkit, *undæ lapides alluunt sive illiduntur lapidibus*, vågorne svalpa emot stenarne. Paroh siårwa wuoste lischkoh, *fluctus littori illiduntur*, böljorna stöta emot stränderna. Is tjatse lisko karest, *aqua e vase emittitur vibrato*, vatnet spilles utur kårillet. Tjatseb mo nala lischkoi, *aqua me irrigabat*, han vätte mig med vatten.

LISME, *n. f. limus, palus*, gyttja, dy. Lisme qwele, *(quasi dic. pisces paludis) rana*, groda. Lismest tiewes, *limosus*, gyttjefull.

LISS, lissa, *n. a. vide supra* lisak.

LISSE, lisseteet, lissanet, *&c. Auctor. vide* lasse, lasseteet, lassanet, *&c.*

LISSJA, *salix*, lija. *vide* lija.

LITATET, *v. n. contentum esse*, vara nögd. Kalkah-kus tassa litatet? *an ista re contentus eris?* är du nögd dermed? skal du låta dig dermed nöja? Litatitjab tan palen, *hac vice contentus era.*

LITET,

LITET, *v. n. vide* lidet.

LITJAB, *1 perſ. ſubj. verbi auxiliar.* leb, *ſim*, jag må vara. Ib tiete, maite litjab, *quid ſim neſcio.* Litja kutte litja, *quicunque ſit*, vare hvem det vil. Juo litjab tall tate wåraldeſt kiåwanam, *quidni ærumnis & moleſtiis vitæ ſeculique feſſus ſorem?* ſkulle jag ej vara ledſen och trött af verlden? *Flectitur hoc modo. Sing.* Litjab, jag må vara. Litjah, du må vara. Litja, han må vara. *Plur.* Litjabe & litjebe, vi måge vara. Litjabet, j mågen vara. Litjeh, de måge vara. *Dual.* Litjen, vi två måge vara. Litjebeten & litjabeten, j två mågen vara. Litjeba, litjaba, de två måga vara. Ib tiete jogo wånakeh litjaba kaſkebſka jalla epan litja, *neſcio utrum amici ſint an inimici, (de duobus)* jag vet ej om deſſe bågge åro vånner ſins emellan, eller ovånner. Ib tiete maite litjen måddam, *quid peccaverimus (Dual.) neſcio*, jag vet ej, hvad vi bågge hafva felat. Litjes, *3 perſ. præſ. loco* litja. Litjes puore jalla paha, *ſive ſit bonus ſive malus*, ehvad han år ond eller god.

LITNES, litnok, *vide* lidnok.

LITTE, *n. ſ. vas*, kåril. Laire litte, *vas fictile*, ler-kåril. Njutem litte, *mortarium*, mortare. Littats, *dimin.* et litet kåril.

LITTET, *v. a. fingere*, dikta. Wuolit littet, *fingere verſus*, göra verſer. *It. denominare, cognominare*, tillägga namn, gifva tilnamn. Die ſo naute littin, *ita illum cognominabant*, ſådant tilnamn gåfvo de honom. Alexander, kutteb litteh ſtuoraken, *Alexander cognomine magnus*, Alexander, med tilnamnet den ſtore. Litteſtet, *dim.* litet dikta, m. m.

LITTEJE & *Auſtr.* littar, *fictor*, diktare. Wuoli litteje, *Poëta*, Skald. Namma littar, *inventor cognominum.*

LITTO, *n. ſ. fœdus*, förbund. Littob takket, *icere fœdus*, göra förbund. Littob tåjet, *violare fœdus*, bryta förbundet. Fåſtem littoi tjagnet, *inire fœdus matrimonii.* Kaſtetes litto, *fœdus baptiſmi*, döpelſe-förbund. Litto ſaje, *conditus ad conveniendum locus, diribitorium*, beſtåmd mötesplats. *Fenn.* lijtto, *fœdus.*

LITTOTET & *contr.* littot, *fœdus inire, paciſci, tranſigere, præſtituere*, göra förbund, komma öfverens om, beſluta. Sodn le littotam ſunji peiweb, *diem illi conſtituit*, han föreſatte honom en viſs dag. Sâi littotika, *(dual.) fœdus inibant*, de två ingingo et förbund. *cfr.* meretet. Littotatjet, *incipere paciſci &c.* begynna at göra aftal, m. m.

LITTOTEM, *n. ſ. pactum*, öfverenskommelſe.

LIWA, *n. ſ. cubitus pecudum, dum poſt paſtum recubant pecudes*, liggande, når kreaturen ligga ſedan de hafva betat. Liwa ſaje, *locus quo iſtud fit, locus ubi recubant*, kreaturens liggſtälle.

LIWD, *n. ſ. turba hominum*, en folkhop. *Obſ. in partem plerumque deteriorem accipitur*, pack. *Forte a Germ.* leute.

LIWTET, *v. n. neceſſum habere, coactum eſſe*, nödgas, vara nödſakad. Liwteb takket, *facere neceſſum habeo*, jag måſte göra. *A Veſtrob.* ljuta, *coactum eſſe. cfr.* wertit.

LIWOT, *v. n. viribus deficere, defetiſci*, blifva uttröttad. *De animalibus plerumque dicitur.* Tåmpa liwoi, *equus defatigatus eſt*, håſten blef trött. *It. macreſcere*, blifva mager. *Hinc*

LIWAK, *n. a. defatigatus*, uttröttad. *De equis & bovibus vel vectoriis renonibus, viribus ex nimio labore deficientibus dicitur*, ſåges om håſtar och andra drag-kreatur, ſom blifva uttröttade af för mycket arbete. *It. macilentus*, mager. Liwak-wuot, *ſubſt. macies*, magerhet. *Laſſitudo*, tröttnet.

LIWOTET & liwatet, *v. n. recubare, recumbere*, lågga ſig neder. *De animalibus, imprimis pecudibus dicitur*, ſåges egenteligen om boſkap. Ålo le liwotemen, *grex rangiferorum recubat*, ren-hjorden har lagt ſig. *It.* liwotet, *attenuare, macilentum reddere*, göra mager. *Defatigare*, uttröttа. *cfr.* liwak.

LIWSTER, *inſtrumentum piſcatorium ferreum multifidum, cui imponunt ligna ignisque alimenta fuſcina piſcantes*, ljus-järn, ſom brukas när man ſtödjar efter fiſk. *cfr.* harſſes. *A Svetic.* ljuſter.

LIÅGNAK, *n. ſ. vitrum, vas vitreum*, glas, glas-kåril.

LIÅKKO, *n. ſ. tabula ad partem poſticam trahæ Lapponibus uſitatæ tranſverſim poſita*, karmen i en Lapp-ackja eller Lapp-ſläde. *cfr.* kerres.

LOBME, *n. ſ. Auſtr. nix*, ſnö. *cfr.* muotek. *Fenn.* lumi, *idem. cfr.* lubma.

LODA, *n. ſ. globus, globulus*, kula. *vide* luod.

LODNOG & lodnok, *adv. neg. præpoſito ſemper* i. I lodnok, *nequaquam*, ingalunda. *Syn.* entſik. *cfr.* ludnok, *id.*

LODNOT, *v. a. commutare*, göra byte, byta med hvarannan. Kapteb mubbeſt lodnot, *veſtem cum altero commutare*, byta kläder med en annan. Lodnoton, *fac ut commutemus, age, commutemus*, låt oſs byta. *cfr.* molſot. Lodnoſtet, *dimin.* litet byta. Lodnogåtet & lodnojet, lodnotatjet, *commutare incipere*, begynna at byta. Lodnotet, *frequ. id. ac* lodnot, byta.

LODNOM, *n. ſ. commutatio*, ombyte. Lodnomeſne pettet, *permutatione decipere.*

LODNOTALLET, *v. frequ. & intenſ. ejusdem ſignificat. ac* lodnot, göra byte.

LOGNES, *n. a. altus*, hög. *De ſono atque voce dicitur*, ſåges om en hög röſt, eller ljud. Hewetet Jubmeleb lognes kiålin, *laudare Deum voce magna, Luc. 19: 37. Comparat.* logneſub, *altior*, högre. *Superlat.* logneſumus, den högſte. Logneſumus le ſo kiål, *altiſſima ejus eſt vox.*

LOGNET, *v. a. elevare, ſuſtollere*, uplyfta. Logne pajas, *eleva in altum*, lyft up. Logni ſo håſtas nala, *impoſuit eum ſuper ſuum jumentum, Luc. 10: 36.* Logni ſåmes niſun kiålebs pajas, *elevabat mulier quædam vocem ſuam, Luc. 11: 27.* Logneſtet, *dimin.* litet uplyfta. Lognegåtet, *incipere allevare*, begynna at uplyfta. Lognetattet, *facere ut elevetur, poſſe allevari*, låta uplyfta, kunna lyftas. I tat kedke lognetatte, *ſuſtolli hic nequit lapis*, denne ſtenen kan ej lyftas.

LOGNEM, *n. ſ. elevatio, ſublatio in altum*, uplyftning, uphöjande. *Compoſ.* pajas-lognem, *idem.*

LOGNESIKT & *Auſtr.* lognedukt, *adv. voce*

voce alta & clara, högt, öfverljudt. Logneſikt hålet, *voce loqui plena*, tala högt.

LOGNOTET, *v. a. frequ. attollere, ſuſtollere*, uplyfta, uphäfva. Lognotatjet, *incipere ſuſtollere*, begynna at uplyfta.

LOJES, *n. a. vide* läjes.

LOINGOS, *n. a. madidus, humidus, parum firmus ſive cohærens*, våt, blöt, ſom illa hänger ihop. Loingos muota, *nix madida*. Loingos laire, *argilla nondum ſicca & durata*, blött ler.

LOKK, lokkâ, *vox, quæ nominibus ſubſtantivis addi ſolet, ad finem, valetque idem quod omnis, unusquisque*, alla, hvar och en. Landa-lokk, *quam plurima regiones*, ganſka många länder. Slaje-lokk qweleh, *omnis generis piſces*, allehanda ſlags fiſkar. Påddâ-lokken Jubmel mijeb kottjo, *Deus ſemper & quotidie nos vocat*, Gud kallar oſs altid och ouphörligen. *Per caſus flectitur, vox autem, cui adjungitur, permanet in nominativo.*

LOKKE, *n. num. card. decem*, tijo. Ketja-lokke, *ſeptuaginta*, ſjuttijo. Lokkad lokke, *qu. dic. decimum decem, h. e. centum*, hundrade. *confer.* tjuote. Akta lokke naln, *undecim*, ellofva. Wit lokke naln, *quindecim*, femton. Qwekte lokke, *viginti*, tjugu. *Auſtr.* lukke, *idem.*

LOKKAD, *n. num. ord. decimus*, den tijonde. Lokkad aiken, *vice decima*, tijonde gången. Lokkadeſt, *id.* Ko lokkadeſt pâtime ſo luſa, *cum decima vice ad illum veniſſemus*. Akta ja lokkad, *undecimus*, den ellofte. Akt-lokkad, *idem.* Qwekte ja lokkad, *duodecimus*, den tolfte. Qwekt lokkad, *idem.* Lokkad ja witad, *quindecimus*, den femtonde. Lokkad tjuote, *qu. dic. decimum centum, h. e. mille*, tuſende. Lokkad tjuotad, *milleſimus.*

LOKKET, *v. a. numerare, computare*, råkna. Lokkah kalle leh, *numera quot ſint*, råkna huru många de åro. Lei lokkom, *erat numeratus, prat. particip. paſſ.* lokkot, *numerari. It.* lokket, *legere*, läſa. Kokte lokkah todn? *ut legis? Luc. 10: 26.* Mattah-kus lokket? *potesne legere?* kan du läſa? *Auſt.* lukket, *idem. Fenn.* luen, *in infinitivo* lukea, *lego, numero.* Lokkeſtet, *dimin.* litet råkna, läſa. Lokkegâtet, *numerare ſive legere incipere*, begynna at råkna eller läſa. Ja kâſſe lokkegâti, *ipſo vero incipiente rationem conferre, Matth. 18: 24.*

LOKKEJE, *legens, numerans*, en ſom läſer eller råknar. Kirje lokkeje, *legendi peritus*, en ſom läſer i bok. *Fenn.* lukia.

LOKKEM, *n. ſ. lectio*, läſning. Maggar le tatt to lokkem? *qualis lectio illa tua eſt? It. computatio*, råknande.

LOKKETET, *v. a. imputare*, tilråkna. Ale lokket ſijt tabb ſuddob, *ne imputes illis hoc peccatum, Act. 7: 60. It. Auſtr. examinare*, förhöra. *cfr.* lokkotet.

LOKKAS, *n. ſ. vide* lokkotes.

LOKKETATTET, *v. a. examinare*, förhöra, examinera. *It. neutr. poſſe legi*, kunna läſas. I tat tjalog lokketatte, *ſcripeum hoc legi nequit*, denna ſkriften kan ej läſas. *It. numerari poſſe.* Âh ſo pednikeh lokketatte, *innumerabiles ejus ſunt pecuniæ*, hans penningar åro oråkneliga. *Boreal.* lokkotattet, *idem.*

Lok-

Lokko, *n. ſ. ratio, computatio*, råkning, råkenſkap. Siti lokkob takket ſwaineſis kum, *voluit rationem conferre cum ſervis ſuis, Matth. 18: 23.* Almatjeh kalkeh lokkob takket dobmo pelwen, *homines reddent rationem in die judicii, Matth. 12: 36. It.* Ib mon tuſte lokkob adne, *te non curo*, jag bryr mig ej om dig. Lokkob litja ſodn muſte, *me is ſcilicet curat*, kan tånka, han lårer bry ſig om mig, *quod ironice dictum eſt. It. numerus*, antal. Akt ſtuor lokko tatte almen ſuoweſt, *multitudo exercitus cœleſtis*, et ſtort tal af den himmelſka hårſkaran, *Luc. 2: 13.* Man ſtuora lei lokko? *quantus erat numerus?* huru ſtort var antalet. *Compoſ.* lokko-tjeppe, *legendi peritus*, fôrfaren at låſa, kunnig i låſning. *Boreal.* lokko ſmidda, *idem, quaſ. dic. faber legendi.*

Lokkok, *n. a. non numeratus, non lectus*, oråknad, olåſen. Lokkok pednik, *pecuniæ non numeratæ*, oråknade penningar. Lokkok kirje, *literæ ſive liber non lectus*, olåſit bref, en bok, ſom ej år låſen.

Lokkotet, *v. a. examinare*, fôrhôra. Kåſſe kalkab to lokkotet? *quando te examinabo?* Lokkotaſtet, *dimin.* litet fôrhôra. Lokkotatjet, *incipere examinare*, begynna at fôrhôra. *Hinc*

Lokkotem, *n. ſ. examen*, fôrhôr. *Fenn.* luetus.

Lokkotes, *n. ſ. lectio, legendum*, låxa, låſning.

Lokkotallet, *v. a. frequ. idem quod* lokkotet.

Lokkotallem, *n. ſ. id: qu.* lokkotem.

Lokkoteje, *examinator*, fôrhôrare.

Lokkoteke & *Auſtr.* lokkotkenna, *n. a. innumerabilis*, oråknelig.

Lokkomas & lokkemas, *quod numerari aut legi poteſt aut debet*, det ſom kan, eller bôr råknas, eller låſas, I le lokkomaſen man ådna puoreb Jumel takka, *beneficia Dei ſunt innumerabilia, Auſtr.* Mi le tuſne lokkomaſen? *quid tibi eſt legendum?* hvad har du at låſa? *cfr.* lokketattet.

Lollo, *n. ſ. zelotypia, rivalitas*, ſvartſjuka. *Vitium apud Lappones haud infrequens.*

Lollok, *n. a. zelotypus, zelotypia accenſus*, ſvartſjuk. *Dicitur & ſcribitur etiam* lållok.

Lollet & lollotet, *zelotypia, laborare, æmulari*, vara ſvartſjuk. Lolla niſunebs, *uxoris laborat zelotypia.* Lollegâtet & lolletatjet, *incipere zelotypia accendi*, begynna at blifva ſvartſjuk.

Lollitjeh, *de duobus, zelotypi, rivales*, ſvartſjuke, ſåges om tvånne. *cfr.* lollok. Lollitjeh ſâi lepa, *rivales ſunt illi duo.*

Lomm, *n. ſ. perula*, ficka. *Danice* lomme.

Lomp, *n. ſ. fruſtum*, ſtycke, ſtump. Tobak lomp, *fruſtum tabaci*, et tobaksſtycke. Kaino lomp, *reſtis pars aliqua ſive portio*, repſtump, et ſtycke rep. Muora lomp, *tigillum*, en träklabb. *Auſtr. cfr.* pekke.

Lomånjo, *Auſtr. vide* luomek.

Lopatet, *efficere, conſtituere*, utgôra, belôpa ſig.

Loppe, *n. ſ. venia*, låf. Loppeb waddet, *veniam dare.* Le-kus loppe? *licetne?* har man låf. Loppeb kattjat, *veniam petere*, begåra låf. Loppetak & loppetaka, *ſine permiſſu, ſine venia,*

nia, olåfligen, utan tillstånd. *Fenn.* lupa, *idem.*

LOPPELATS, *n. a. licitus, permissus*, tillåtelig, låflig. Loppelats pargo, *factum licitum.*

LOPPETES, *n. a. illicitus, vetitus*, olåflig, otillåtelig. *Fenn.* luwattoin, *id.*

LOPPETESLAKA, *adv. illicito modo*, på olåfligit sått.

LOPPETET, *v. a. veniam dare, concedere*, låfva, tillåta, gifva låf. Loppet munji tab, *concede mihi hoc.* Loppetastet, *dimin.* litet gifva låf, låfva på någon tid. Loppetasti mo etjes jaurai, *secum una piscandi mihi veniam dabat.* Loppetatjet, *incipere veniam dare*, begynna at gifva låf.

LOPPATALLET, *v. a. frequ. pollicevi*, gifva låf. Todn loppatallah paldelen mo raden, *me inconsulto polliceris.*

LOPPATUS, *n. s. promissum*, löfte. *cfr.* jato.

LOPT, *suprema pars ædium*, låft, vind.

LOPTET, *spondere*, gå i borgen. Lopteb mon so, *pro illo spondeo*, jag går i borgen för honom. Loptestet, *dimin. idem.*

LOPTEM, *n. s. fidejussio, sponsio*, borgen.

LOPTES-ÅLMA, *fidejussor*, löftesman, den som går i borgen. Mon kalkab orrot to loptes-ålma, *vas ero tuus*, jag skal gå i god för dig.

LOPTOS, *n. a. medicabilis*, som står at läka. Loptos wanka, *morbus sanabilis.*

LOPTESET, *v. n. sine pass. in altum attolli*, uplyftas. *De avibus avolantibus dicitur sæpissime*, sägas oftast om foglar, som flyga up. Ládde idtji loptes, *avis avolare non potuit*, fogelen kom sig ej up at flyga.

LORK, *bombarda*, bössa. *Austr. v.* birso.

LORWO, *n. s. capitis tegumentum, pretii viliores*, en mössa af ringa värde, hätta.

LORWOK, lorwos, *n. a. villosus, pilosus*, hårfull, tjockhårig. Lorwok pädnak, *canis pilosus.*

LOSKOS, losskotet. *v.* luskos, lusskötet.

LOSSED, *n. a. gravis*, tung. *cfr.* losses. *Ut. subst. onus, pondus*, tyngd. Peiwen lossedeb, *onus ditei.* Lossedinas, *ponderare suo.*

LOSSES & lossok, *n. a. gravis, ponderosus*, tung. Ila lossok, *nimis gravis*, altför tung. Losses kalwoh, *merces ponderosæ. Comparat.* lösseb, tyngre. *Superlat.* lossemus, tyngst.

LOSSET, *adv. gravate, difficile*, svårt, med svårighet. Losset le munji tabb takket, *istud mihi factu haud facile est*, det är mig svårt at göra.

LOSSOT, *v. n. onerari, ponderosum fieri*, blifva tung. Die lossoi ila, *nimis factum est grave*, det blef för tungt. Lossostet, *dimin.* blifva litet tyngre. Lossogåtet, *incipere fieri gravem, gravescere*, begynna at blifva tung. *It.* puotselwas lossogåta, *morbus aggravescit*, sjukdomen begynner at blifva svår.

LOSSANET, lossanastet, lossanatjet, *vide* lossot, lossostet, lossogåtet.

LOSSANADDET, *v. n. frequ. aggravescere, gravari*, blifva tung. Abma tijen waimoh lossanaddeh, *ne aggraventur corda vestra, Luc. 21: 34.*

LOSSOTET, *v. a. gravare, onerare*, göra tung, betunga. *Dicitur etiam* lossetet.

LOTTO, *n. s. sors, portio*, lott, del. Mo lotto, *mea portio.* Ib mon luite lot-

tom, *portionem non dimitto meam, cfr.* åſe.

LOTTOTET, *v. a. partiri*, lotta, dela. Lottotet kaſkebſe, *partiri inter ſe*, dela ſig emellan. Lottotaſtet, *dimin.* litet dela. Lottotatjet, *incipere partiri*, begynna at dela. *cfr.* juoket.

LUBBE, *Boreal. vide* klubbe.

LUBLIM, lublu. *vide* lulim, lulu.

LUBME, *ſus*, ſvin. *v.* lobme. *Fenn.* lumi.

LUD, *turba populus*, folkhop. *vide* liwd.

LUDE, *cimex*, vågglus. *Fenn.* lude *&* lutieka.

LUDDET, *v. a. vide* luoddot. *It.* luddet, *humectare*, våta. *vide* tåbbotet.

LUDNE, *præp. apud* hos. To ludne, *apud te.* Ludnes, *apud ſe*, hos ſig. *Fenn.* luonna, luoxi, luoſſe, *ut apud Lappones*, ludne, luſa, lutte, *qua vide ſuis locis.*

LUDNOK, *vide* lodnog.

LUEJE, peiwe lueje, *crepuſculum, prima veſpera*, ſkymning, afton-ſkymning. Peiwe luejeſt pâtib, *primæ veſpera veniebam*, jag kom i afton-ſkymningen.

LUET, *vide* luwet.

LUEPKET, *v. a. diſſecare*, flâcka, flå ſönder kött. *De carnibus dicitur diſſecandis.* Piârgoit luepket, *carnes diſſecare. cfr.* niuwet.

LUEPTE, *repoſitorium, imprimis pro piſcibus & carnibus ſole torrendis*, ſtälle at hånga up kött och fiſk, at torkas af ſolen och vådret. *Veſterb.* gåll.

LUEWE, *idem ac* luepte.

LUEWET, *v. a. expandere, dilatare*, utſträcka, utbreda. Wadnaſeb luewet, *cymbam expandere, ſive latiorem reddere, quod Lappones in cymbis, modo ipſis tantum familiari & noto, conſtruendis obſervant.*

LUJES, *n. a. manſvetus*, ſaktmodig. Salogeh leh tah lujaſeh, *beati ſunt manſveti*, ſalige åro de ſaktmodige. To Konoges pâta to kâik lujes, *Rex tuus ad te venit manſvetus, Matth. 21: 5.* Lujes mana, *infans manſvetus & mõriger. cfr.* lâje, lâjes.

LUITET, *v. a. dimittere*, ſläppa. Luite mo luowas, *dimitte me*, ſläpp mig lôs. Andagas luitet mâddoit, *remittere peccata*, förlåta ſynderna. Luitet ſis, *intromittere*, ſläppa in. Wuolos luitet, *demittere*, ſläppa ned. Ulkos luitet, *emittere*, ſläppa ut. *It.* luitet, *commodare*, låna. Pednikit luitet, *pecuniam mutuam dare*, låna ut penningar. *Paſſiv.* luitetowet, ſläppas. *cfr.* luitot. Luiteſtet, *dimin.* litet ſläppa, m. m. Luitegâtet, *dimittere incipere &c.* begynna at ſläppa bort, m. m. *Fenn.* löyhitän, *ſolvo.*

LUITANJE, *facile remittens*, ſom gärna gjer efter. *It. Ad commodandum promus*, villig at låna.

LUITELET, *v. a. frequ. vide* luitet. Luiteli ſo talla, *ſtatim illum dimiſit*, han ſläpte honom ſtraxt. Luitelaſtet, *dimin.*

LUITEJE, *mittens, ſolvens*, den ſom ſläpper eller lôſer. Luitem, *ſubſt. miſſio, dimiſſio*, ſläppande, lôs-ſläppande. Suddoi andagas luitem, *remiſſio peccatorum*, ſyndernas förlåtelſe.

LUITETATTET, *v. n. poſſe dimitti, commodari poſſe*, kunna ſläppas lôs, kunkunna lånas. I tatt mâddo luitetatte andagas, *ignoſci iſtud nequit delictum*, det brottet kan ej eftergifvas.

Par-

Particip. luitetatteje, *remiſſibilis*, förlåtelig.

LUITETUM *& contr.* luitum, *ſolutus, dimiſſus*, löſt, lösſläppt. Alde måddo le andagas luitum, *delictum ejus remiſſum eſt, Eſai 40: 2.* Piådnak le luitetum, *canis dimiſſus eſt.*

LUITOT, *v. paſſ. & neutr. dimitti*, ſläppas lös. *It* Kaino luitoi, *funis ruptus eſt*, repet braſt. Kabmakek leh muſte luitom, *detrita mihi ſunt calceamenta*, mina ſkor åro utnötta. *Item*, luitot, *mori*, dö. Die ſodn luitoi, *jam ille mortuus eſt.* Luitoſtet, *dimin.* Luitogåtet, *diſrumpi incipere, &c.* begynna at ſlitas ſönder, m. m.

LUITATET, luitadet, *v. n. deſcendere*, ſtiga ned. Sâi luitatikan *(Dual.)* tjatſai, *deſcendebant in aquam*, de (två) ſtego ner i vatnet, *Act. 8: 38.* Luitatet puolwi nala, *in genua provolvere ſe*, falla på knå. Luitati wuolos wareſt, *monte deſcendebat*, han gick ner af berget. Watai luitatet, *objicere ſe in diſcrimen*, våga ſig i faran. *It.* peiwe le luitatemen, *ſol occidit.* Peiwe luitati adtjek, *ſol nuper occidebat*, ſolen gick nyligen ner. Luitataſtet, *dimin.* litet nedſtiga. Luitataſte anje, *deſcende adhuc pauliſper*, ſtig litet båttre ner. Luitatatjet, *incipere deſcendere*, begynna at nedſtiga. Peiwe luitatatja, *ſol incipit occidere*, ſolen börjar nedergå. Luitatatjet kalkebe, *incipiemus deſcendere.*

LUITATADDET, *v. n. frequ. idem quod* luitatet.

LUITATEM, *n. ſ. deſcenſus*, nedſtigande, nedergång.

LUIWON, *hamus piſcatorius*. fiſkarekrok. *Rar.*

LUKE, luke-karwoh, *menſtrua fœminarum*, månads-rening hos qvinnokönet. *cfr.* leipe.

LUKETET, *v. n. incalere*, blifva varm. Luketaſtet, *dim.* blifva något varm. *cfr.* piwajet.

LUKKE, *Auſtr. decem, vide* lokke.

LUKS, *adv. loci, verſus ortum*, österut. Luks ſodn manna, *verſus orientem iter facit*, han reſer österut. *Per caſus flectitur, e. gr.* lulde, *ab oriente*, östaneſter. Mådde kalkeh pâtet lulde, *multi venient ex oriente, Matth. 8: 11.* Luldne, *in oriente, in plaga orientali*, i öſter, på östra trakten. Luldne le mo wieſo, *in oriente commorer.*

LULAT, lulad *&* lullat, *n. a. orientalis*, oſtlig. Lulat piågga, *eurus*, östanvåder. *It. ſubſt.* karra lulat, *eurus procelloſus*, ſtarkt östanvåder. Lullat ja raſjo, *eurus pluvius. Nonniſi de vento dicitur; ab ortu ſpirante.*

LULIB, *prim. perſ. imperf. conjunct. & auxiliar.* leb, *eſſem*, jag vore eller måtte vara. Jus lulib tietet, *ſi ſcirem*, om jag ſkulle veta. Lulim; *Boreal. & Aſelenſ. idem. Conjugatur hoc modo:* lulib *vel* lulim, jag vore. Lulih, *eſſes*, du vore. Luli *vel* lulu, *eſſet*, han vore. *Plur.* Lulime *vel* luluime, *eſſemus*, vi vore. Lulite, luluite, *eſſetis*, j voren. Lulin, lulun, *eſſent*, de voro. *Dual.* lulime, luluiten *vel* luliten, luluika. *Obſ. pro* lulim *ſæpe contracte dicitur & ſcribitur* lim, *quod fini verborum etiam adjicitur, e. gr.* Jus tietalim, *ſi ſcirem*, om jag viſte. Jus pâtali, *ſi veniret*, om han ſkulle komma, *&c.*

LULLE, *n. a. orientalis*, österländſk.

Lulle landa, *regio orientalis.* Lulle wieſateje, *in oriente habitantes*, öſterlänningar.

LULLEHA, *idem quod* lulle, *ſed tantum de hominibus in oriente degentibus dicitur.* Lulleha *eſt maſculinum, famina vero appellatur* lulle-hene *ſive* lulle-hedne, en öſterländſk qvinna.

LULLEK, *n. a. idem quod* lulle. *It. ſubſtantive, terra ad ortum ſita,* öſterland. Lullekeſna mon. leb, *in oriente verſor.* Lulleſk, *ſubſt. idem.* Sodn kalka lulleſki (*vel* lulleſkeſi) jättet, *in orientem demigraturus eſt*, han ſkal hoflytta til öſtra landet.

LULLELEN, *adv. ex parte orientali*, på öſtra ſidan om. Wadſime lullelen waren, *montem ex parte orientali prætergreſſi ſumus.* So ſita le lullelen, *qua orientem propior ejus eſt ſedes. cfr.* luks. *Obſ. dicitur etiam* lullel. Allel jalla lullel, *ab occidente, vel ab oriente.*

LULLESTET, *v. n. verſus ortum migrare*, flytta öſterut. Sameh lulleſteh tjaktjen, kiddan alleſteh, *verſus orientem autumno, vere, autem in occidentem devigrant Lappones.* Påtſoh lulleſteh, *rangiferi plagam petunt orientalem.* Lulleſtaſtet, *dimin.* flytta litet mera til öſter. Lulleſtatjet, *incipare in orientem abire*, begynna at begifva ſig öſterut.

LULLA, *vide* lollo. *Fenn.* luula, *opinio.*

LULLOK, *Auſtr. vide* lollok, lållok.

LULLETET, *v. a. verſus orientem traducere*, föra öſterut. Sitabs lulletet, *ſedem in orientem transferre. It.* lulletet, *apud Auſtral. idem quod* lollotet, *quod vide.*

LULU, lululme, lulun, luluika, *v.* lulib.

LUM-KARWO, *linteum ſtragulum*, lakan. *Joh. 20: 5.*

LUNE, lunne, *prep. apud, vide*, ludne.

LUNESTET, *cum derivv. vide* lådneſtet.

LUOBBET, *v. a. explicare*, utvikla, utbreda. Kirjeb luobbet, *librum evolvere*, flå up boken. *It. ſternere*, breda ut. Ådna almog luobbin karwoites kåinon nala, *multi ſtraverunt veſtes ſuas in via. Matth. 21: 8.* Pårjeſit luobbet, *vela pandere.* Luobbeſtet, *dimin.* litet utbreda. Luobbegåtet, *incipere ſternere, pandere incipere*, begynna at utbreda.

LUOBBAHET, *v. n. expanſum eſſe, ſtratum eſſe*, vara utbredd. Luobbaha taſſne, *illic ſtratus jacet.*

LUOBBETUM, *ſtratus*, utbredd. *Particip.*

LUOBBO, *n. a. ſtratus, expanſus*, utbredd. Luobbo. tuolje, *corium expanſum.* Luobbo kåt, *palma*, flat hand.

LUOBBOT, *adv. explicate, cum aliquid expanditur*, utſträckt. Tuolje le luobbot piejetum, *expanſa eſt pellis*, ſkinnet är utbredt. *It. ſparſim, diſperſe*, här och där kringſpridt. Påtſoh leh talle luobbot, *rangiferi diſperſi ſunt late*, renarne åro vidt kringſpridda. *H.*

LUOBBITET, *v. n. diſpergi, diſpalari*, kringſpridas, ſkingras. Luobbitamle talle ålo, *grex jam diſperſus eſt*, hjorden har ſpridt ſig vidt ikring. Påtſoh luobbiteh, *rangiferi diſpalantur.*

LUOBBOT, luobboſtet, *vid.* luobbet *&c.*

LUOBBELET, *v. n. decumbere, corpus ſternere, procumbere*, lägga ſig neder. *It.* Luobdeli taſſa, *illic conſedit*, han ſatte ſig där neder. *Eſt frequ. verbi ſequentis.*

LUOB-

LUOBDET, *v. n. procumbere, recumbere*, lågga ſig neder, lågga ſig på marken. *It. ſedere, conſidere*, ſåtta ſig. *Dicitur etiam de rangiferis vectoribus indomitis gradumque, ſtrato humi corpore, præfracte ſiſtentibus*, ſåges ock om iſtadiga kör-renar, ſom lågga ſig ner til marken. Luobdeſtet, *dim.* Luobdegâtet, *incipere ſternere corpus*, begynna at lågga ſig neder.

LUOBDANJE & luobdetakes, *De rangiferis dicitur refractariis*, iſtadig. Luobdetakes herke, *rangifer hoc vitio laborans*, en iſtadig ren. *conſer.* luobdet.

LUOD, *n. ſ. globulus, imprimis plumbeus, uſui ſclopeti inſervicns*, kula, böſſekula. *It. ſemiuncia*, et halft uns, et lod. Luodwigt, *trutina*, vigtſkål. *It. nomen menſuræ, palmus minor*, ſå lång ſom en tvär hand.

LUODD, *n. ſ. veſtigium*, fotſpår. Attjabet tjowot alde luoddit, *ut ſequamini ejus veſtigia*, 1 *Pet.* 2: 21. Luoddit tat, *veſtigia tua*, dina fotſpår. Almatjen luodd, *veſtigium humanum*. Biren luodd, *veſtigium urſi*. Luoddats, *dimin.* et litet ſpår.

LUODDENET, *v. n. dehiſcere, rimas agere*, remna, ſpricka ſönder. Ådnam luoddeni, *area fatiſcebat*, jorden remnade. Pakteh luoddenin, *petræ ſciſſæ ſunt*, *Matth.* 27: 51. Luoddeni qwouto, *crepuit medius*. Luoddenam le tat muora, *rimas hoc egit lignum*, detta trä år ſpruckit. *It. de ſclopetis, dum cum fragore exonerantur*, ſåges ock om böſſor, når de ſkjutas af. Luoddenaſtet, *dimin.* litet ſpricka. Luoddenatjet, *incipere rimas agere*, begynna at ſpricka.

LUODDENEM, *n. ſ. fiſſio, fiſſura*, ſprickande. Katte luoddenemeſt, *cave ne findatur*.

LUODDOT & luoddet, *v. a. findere*, klyfva. Muorait luoddot, *findere ligna*, klyfva ved. *It. neutr. dolere*, verka. Aiwe luoddo, *caput dolet*, hufvudet vårker. Takteh muſte luoddoh, *iſchiaticis crucior doloribus*, jag plågas af gikt. Luoddoſtet, *dimin.* litet klyfva, vårka litet. Luoddotatjet & luoddogâtet, *incipere findere, dolere incipere*, begynna at klyfva, begynna at vårka. Aiweh luoddogâteh, *caput incipit dolere*, hufvudet begynner vårka.

LUODDEM, *n. ſ. ipſe actius findendi*, klyfning.

LUODDOTAKES, *n. a. qui facilè finditur, fiſſilis*, lått-klufven. Luoddotakes muora, *lignum fiſſile*. Luoddemas, *Auſtr. idem*.

LUODDOTET, *v. a. findendum curare, facere ut ſcindatur*, låta klyfva. Luoddotaſtet, *dimin. id. quod* luoddoſtet.

LUODDOTATTET, *v. n. findi poſſe*, kunna klyfvas. I tjittatak luoddotatte, *abſque cuneo ſcindi nequit*, det kan ej klyfvas utan vigge.

LUODDOTS, *n. a. vide* luoddotakes.

LUOGNET, *v. n. intrare*, gå in. *De piſcibus tantum dicitur ſagenæ fundum intrantibus*, ſåges allenaſt om fiſk, når den går in i not-kilen. Åh qweleh ſiteh luognet ſkonjai, *piſces fundum ſagenæ agre intrant*. *It. expandi*, utſträckas.

LUOIKAS, *n. a. mutuatus, mutuo acceptus*, lånt, borgad. Waddib ſunji luoikas herkeb, *rangiferum ei commodabam*.

Luoikas pednik, *pecuniæ mutuatæ*, lånta penningar. *It. conductus*, legd, hyrd. Luoikas kåte, *domus conducta*. *Translat.* luoikas le miji tat wårald, *ævum hocce nobis quaſi mutuum datum eſt, ſive nobis ad certum tantum temporis intervallum elocatus eſt hic mundus*, vi hafve denna verlden likaſom til låns, vi hafve här ingen varaktig ſtad. Luoikas waddet, *mutuo dare, mutuare*, låna. Luoikas waldet, *mutuari, mutuo accipere*, taga til låns, bekomma til låns.

LUOJATET, *v. n. lamentari, voce flebili queri*, klaga ſig, jåmra ſig.

LUOIM, *n. ſ. querela*, klagan, klagerop.

LUOJOM, *n. ſ. lamentatio*, beklagande. Fårta peiwaſats luojomin i aikalaſi påtet, *quotidianis querelis nihil efficere*. Luojom kirje, *Threni*, Klagevi-ſor. *Obſ. illa eſt differentia inter* luoim & luojom, *quod iſtud ipſam vocem ſignificet querentis ſonumque, hoc querelam.*

LUOIMET, *v. n. voce querula ſuum ſignificare dolorem*, jåmra ſig, ropa af vårk.

LUOIMETAKES, *n. a. vide* luojotakes.

LUOJOT, *v. n. lamentari, queri*, beklaga ſig. Aiwin luojo, *de dolore capitis queritur*, han klagar öfver hufvudvårk. Toſſjin luojot, *ſine cauſſa queri*, klaga utan orſak. Luojoi harbmat, *acerbe querebatur*, han beklagade ſig jåmmerligen. Luojoſtet, *dim.* litet beklaga ſig. Luojogåtet & luojotatjet, *queri incipere*, begynna at beklaga ſig. Luojogåti wankin, *de morbo incipiebat queri.*

LUOJOTAKES, *n. a. querulus*, en ſom altid beklagar ſig. Ene luojotakes le ſodn, *ſemper ille querulus eſt, nunquam ille non queritur.*

LUOITET, luoiteſtet *&c. vid.* luitet *&c.*

LUOKET, *v. n. dolere*, vårka. Paneh muſte luokeh, *odontalgia laboro*, jag plågas af tandvårk. Kåta luoki, *manus dolebat. Auſtr. A Fenn.* louckan, *ſaucio. cfr.* luoddot.

LUOKAD, *n. ſ. dolor*, vårk. Pane luokad, *dolor dentium, odontalgia*, tandvårk. *Auſtr.*

LUOKKA, *n. ſ. collis*, backe. *cfr.* puold.

LUOKOT, *v. n. lamentari*, högeligen klaga. *Eſt quaſi frequent. & intenſ. verbi* luojot.

LUOKT, luokta, *n. ſ. ſinus maris aut lacus*, en vik. Luoktats, *dimin.* en liten vik.

LUOKTASTAK, *n. ſ. ripæ curvamen latius minusque alte recedens*, en bred vik, ſom ej går mycket långt in i landet, en bukt.

LUOMEK, *mus Norvagicus ſive alpinus*, fjållmus, lämmel. *Hæc animalia, quorum ingenti multitudine, alpes & quæ eis ſunt vicina loca interdum opplentur, e nubibus decidere credunt Lappones.*

LUONTO, luondo, *n. ſ. natura, indoles*, lynne, natur. Maggar le ſo luondo, *quali indole eſt*, af hvad art år han. *It. & quidem ſapiſſime, fors fortuna matrimonii ineundi*, öde och lycka i giftermåls handel. Kalle mon ådtjob tab neitab jus le luondo, *mea erit iſta puella ſponſa, ſi fors tulerit*, nog får jag den flickan, om hon år mig beſkård. Sognoti mai tan neiti, walla i lam ſo luondo taggo, *fruſtra illam virginem in matrimonium petebat, forte fortuna obſtante*, han friade vål til

den

den jungfrun, men hon var ej honom beſkärd af ödet och lyckan. *It. ſponſa*, brud. Fårta kutte liko luontoſas, mon ai etjen, *ſua cuique ſponſa, mihi mea placet.*

LUONTOTEME, luondotes, *adoleſcens, cui nulla adhuc ſponſa eſt*, en yngling, ſom ännu ej förlåfvat ſig med någon brud. Luondotes parâne le ſodn, *vix iſte juvenis uxorem ducturus eſt*, den ynglingen kommer ej at gifta ſig. Luontoteme wieſot, *vitam agere calibem*, lefva ogift.

LUONTOSASSA, *ſponſa forte fortuna alicui deſtinata*, brud-ämne, beſkärd brud.

LUOPAK, *qui uxorem repudiavit*, en ſom ſkildt ſig vid ſin huſtru. *A*

LUOPATET, *repudiare, repudium renunciare*, ſkilja ſig vid ſin huſtru, eller vid ſin man. *Dicitur & de marito & de uxore. Forte a Fenn.* luopua, *deſcere, recedere.*

LUOPATEM, *n. ſ. divortium, repudium*, åktenſkaps-ſkilnad, ſkiljo-bref.

LUOPOS, *diſperſus, explicatus*, utſpridd, utbredd. *cfr.* luobbo, luobbetum.

LUOPETET, *v. n. vide* luobitet. Luopetaſtet, *dimin.* Luopetatjet, *diſpergi ſive diſpalari incipere*, begynna at kringſpridas.

LUOPSES, *Auſtr. vide* lepſos.

LUOPTE, *repoſitorium, v. ſupra* luepte.

Luos, luoſa, *n. piſcis, ſalmo, eſox*, lax. Luoſats, *dimin.* en liten lax. *Fenn.* lohi. Luoſa jokka, *fluvius, ubi capiuntur eſoces*, lax-elf. Luoſa jaure, *lacus, ubi ſunt.*

LUOSKA, *n. ſ. limbus, fimbria veſtimenti*, kantning eller bordering på kläder.

LUOSKOM, *n. ſ. ars veſtis oram limbo prætexendi*, konſt at kanta eller bordera. Luoſkom laige, *filum, quo iſtud fit.*

LUOSKOT, *v. a. veſtis oram limbo diſcolore prætexere*, bordera, kanta, fåtta en kantning af olika färg på et plagg. Kapteb luoſkot, *tunicam limbo prætexere.* Luoſkotum, *prær. partic. paſſ. fimbria ſive limbo prætextus*, kantad, borderad. Luoſkogâtet, *incipere fimbriis ornare*, begynna at kanta eller bordera.

LUOSTEK, *n. a. diſcolor, albidus*, mångfärgig, hvitaktig. *De pellibus ferinis albidis plerumque dicitur. cfr.* tjuoſſe.

LUOTKELET, *v. a. retexere*, uprifva, upvikla. Kådhob luotkelet, *telam retexere*, uprifva det ſom är väfvit. Kainob luotkelet, *funis glomum evolvere ſive explicare*, refva up repet. Luotkelaſtet, *diminut.* litet uprifva. Luotkelatjet, *incipere retexere*, begynna at uprifva.

LUOTKELOWUM, *evolutus, retextus*, upviklad, uprifven.

LUOTKOT, *v. a. idem quod* luotkelet.

LUOTOH, *n. ſ. plur. deſerta*, ödemarker, ökn. Luotoiſt påtab, *ex deſertis venio.* Luotoi puoren le, *in deſertis amiſſum eſt. cfr.* aleh, aloh.

LUOTOK, *n. ſ. fera, beſtia*, vildt djur. Luotokit tolwot, *feras venari*, jaga efter vilda djur. Luotokit kåddelet, *feras figere ſive capere*, fånga vildjur. *cfr.* naute.

LUOTT, *adv. æqualiter, ex æquo*, lika mycket, jämnt. Luott juoket, *æqualiter diſtribuere*, dela jämnt.

LUOTWOT, *parere, de pecudibus & im-*

pri-

primis rangiferis dicitur, kalfva, ſåges oftaſt om renar. *Hinc*

LUOTWAR, *ita appellatur fœmina rangiferina, vitulos pariens vividiores ſive vitales*, en ren-ko, ſom bår goda kalfvar.

LUOWAT, *fatum ſive fors cujusvis, in matrimonio inchoando & ineundo*, öde och lycka i giftermål. *Boreal. confer.* luonto.

LUOWES, *n. a. ſolutus, non ligatus*, lös, obunden. Luoitet luowes, *dimittere*, ſläppa lös. Luowes pardne, *nothus*, oäkta ſon. *cfr.* juolke pardne. *It.* luowes, *liber*, fri, lös och ledig. Luowes le muſte mannet käſſå ſita, *iſtum ego non prohibeo, quocunque voluerit, abire*, för mig ſkal han få fara hvart han vill. *Renn.* löyhå, *ſolutus*.

LUOWESWUOT, *n. ſ. libertas*, frihet. *1 Pet. 2: 16.*

LUOWANET, *v. paſſ. liberari, ſolvi, diſſolvi*, befrias, blifva lös, loſſna.

LUOWET, *v. a. ſolvere*, löſa, göra löſt. *cfr.* luitet. *It. idem quod* likotet, umbåra. Ib luowe tabb atab, *iſta re carere non facile poſſum*, jag umbår ej den ſaken. I ſodn ſita luowet munji akſjobs, *ſecurim mihi ſuam utendam præbere non vult*, han vil ej lemna mig ſin yxe.

LUOWDNA, luowna, luown, *hamus piſcarius*, fiſkare-krok. Luownit piejet, *hamis piſcare*, fiſka med krokar.

LUOWT, *cum duo animalia uno ictu figuntur*, två för et ſkott. Luowtit ſodn wuotji, *duas feras uno ictu telaque trajecit*, han ſkjöt tu djur med et ſkott. Luowtit piwdet, *duas captare uno ictu telaque feras avexve*, ſöka at ſkjuta tvånne foglar eller djur, med et ſkott.

LUOWTJASET, *v. n. pedes disterquere, cruribus divaricatis incedere*, ſkrefva, gå bredt med benen.

LUOWTE, *vide ſupra* leute.

LUOWTOSJETTE, *n. a. non tritus, non uſurpatus*, obrukad. *De veſtib. plerumque dic.*

LUPPE, luppetet, *&c. vide* loppe, loppetet.

LUSA, luſſa, *præp. ad*, til. Kottjoi ſo etjes luſa, *vocabat illum ad ſe*, han kallade honom til ſig. Waldi mo luſas, *accipiebat me ad ſe. Exempla ſuffixorum hæc ſunt:* Luſaſan & luſan, *ad me*, til mig. Luſat, *ad te*, til dig. Luſas, *ad ſe*, til ſig. *Plural.* luſame, *ad nos*, til oſs. Luſate, *ad vos*, til eder. Luſaſas, *ad ſe*, til ſig. *cfr.* ludne. *Boreal. Auſtr. dicunt* kåik, kåiko.

LUSPE, *n. ſ. locus, unde incipit fluminis cataracta*, forshufvud. *Oppoſ.* kedſewuole.

LUSSKOS, *n. a. fluidus*, flytande. Luſſkos tjatſe, *aqua fluida, non congelata*, flytande eller ofruſit vatten.

LUSSKELET, *v. a. fluidum, reddere*, göra flytande. Jägnab luſſkeli wiſt, *rurſus glaciem in aquam diſſolvit.*

LUST, luſto, *n. ſ. cupiditas*, begärelſe.

LUSTATET, *v. a. appetere, deſiderare*, åſtunda.

LUSTE *vel rectius* lute, *præp. a, ab*, af, ifrån. Jabmeki lute, *a mortuis. Eſt quaſi ablativus caſus præpoſitionis* ludne. *cfr.* luſa.

LUTES, *n. a. laſcivus, ſalax*, okyſk. Lutes almats, *homo laſcivus. Uſitatius* ſkekes.

LUTES-

LUTESWUOT, *n. ſ. laſcivia, ſalacitas*, okyſkhet. I luteswuoteſne, *non in laſcivia, Rom. 13: 13.*

LUTESIKT, *adv. inceſte*, otuktigt.

LUTET, *v. n. vide ſupra* liwtet.

LUWAS, *n. a. humidus, madidus*, vât. Luwa, *idem.* Luwa karwoh, *veſtes humidæ.* Luwa ådnam, *humus humida*, vât mark. Luwaswuot, *ſubſt.* vâthet.

LUWASLAKATS, *n. a. humidulus*, vâtaktig.

LUWAT, *humidum efficiens, humectans*, vâtande. Luwat talke, *tempeſtas madefaciens*, vârder, ſom gôr en wât. Luwat piågga le lulat, *pluvius ſemper eſt eurus. Nouniſi de tempeſtate.*

LUWET, luwat, *v. n. madeſcere, madefieri*, blifva vât. Almeſt luwaime, *aqua maduimus pluvia*, vi bleſvo vâta af rågnet. Luwib tjada, *permadeſcebam*, jag blef genom-vât. Luwaſtet, *dimin.* blifva litet vât. Luwagâtet, *incipere madeſcere*, begynna at blifva vât.

LUWATET & *interd.* luwotet, *v. a. madefacere, irrigare*, gôra vât, våta. Raſjo mo luwati, *pluvia me madefecit*, rågnet gjorde mig vât. Luwataſtet, *dimin.* gôra litet vât. Luwatatjet, *incipere madefacere*, begynna våta.

LUÅDWAR, *vide* luotwar.

LUÔTSJETET, *v. n. mitigari, miteſcere*, blifva mildare, lindras. Swarkeh luôtſjetijen, *dolores remittebant*, vârkarne gåfvo ſig, lindrades. Luôtſjetaſtet, *dimin.* litet lindras.

LYDTET, *v. a. findere, vide* luoddôt. Lydteſtet, *dimin.* litet klyfva, *vide* luoddoſtet.

LYKKO, *n. ſ. fortuna*, lycka. Lykko kaikeb takka, *fors omnia verſat.* Jus lykko le puore, *ſi ſecunda fuerit fortuna*, om lyckan år god. *Syn.* wuorbe.

LYKKOKES, lykkoges, *n. a. felix, proſper*, lycklig, ſom vâl lyckas. Tat peiwe li munji lykkokes, *fauſtus mihi hic erat dies*, denna dagen var lyckoſam för mig. Mon adnab etjem lykkokaſen, *exiſtimo me beatum, Act. 26: 2. Compoſ. & Oppoſ.* olykkokes, olycklig. Lykkokes-laka, *adv. feliciter*, lyckeligen. Lykkokeswuot, *ſubſt.* lycka, lyckſamhet.

LYKKOLATS, *n. a. felix, fortunatus*, lyckelig, ſom hafver god lycka. *Synon.* wuorbalats, *qu. vid.*

LYKKOTEBME & lykkotes, *n. a. infortunatus*, olyckelig. Aptſa lykkotebme le ſodn, *plane eſt infortunatus.*

LYKKASTET, *v. n. ſuccedere proſpere & ex animi ſententia*, vâl lyckas. Jus luli lykkaſtet, *ſi proſpere ſuccederet*, om det ſkulle lyckas.

LYKKASTATTET, *fortunari, fortuna beari ſecunda*, blifva lyckelig, hafva lycka til. Idtji lykkaſtatte, *illam non nactus eſt fortunam*, han hade ej den lyckan. Qwelit ja nautit ſodn lykkaſtatti, *piſces ferasque ex ſententia nactus eſt*, han fick fogel och fiſk efter önſkan, hade lycka til at få fogel och fiſk. *cfr.* wuorbe.

LÅBBO, *n. a. vide* luobbo.

LÅBDES, låbdok, *n. a. manſvetus, moriger*, ſpak, ſaktmodig. Låbdok almats, *homo manſvetus.* Låbdok tâmp, *equus minime effrenus*, en vâl tamd håſt. *Comparat.* låbdaſub & låbdokub, ſaktmodigare. *Superl.* låbdaſumus

mus & låbdokumus, den faktmodigaſte. *cfr.* låjes.

LÅBDESWUOT, låbdokwuot, *interd.* låbdot, *n. ſ. manſvetudo*, faktmodighet, ſtillhet. Låbdotinas, *manſvetudine ſua*, med ſin faktmodighet.

LÅBDOT, *v. n. manſvefieri*, blifva ſpak. *Dicitur & de hominibus & de animalibus.* Låbdoi ko wuoreſtowi, *ætate provectus minus difficilis factus eſt*, han blef faktmodigare når han blef gammal. Låbdoſtet, *dimin.* blifva litet faktmodigare eller ſpakare. Låbdogåtet, *incipere manſveſcere*, begynna at blifva ſpak.

LÅBDOTET, *v. a. manſvefacere*, göra ſpak.

LÅBDET, låbdeſikt & låbdeslaka, *adv. manſvete*, faktmodeligen. Låbdet hålet, *voce loqui ſubmiſſa*, tala lågt.

LÅBJA, *vide* libja.

LÅDDE, *n. ſ. avis*, fogel. Muora lådde, *avis ſilvatica*, ſkogs-fogel. Tjatſe lådde, *avis aqualica*, ſjö-fogel. Låddeh peſſit adneh, *aves nidos habent*, *Matth. 8: 20.* Peſſeb lådde takka, *avis nidulatur.* Låddi-tjuojem *vel* -tjuojenes, *cantus avium*, fogelſång. Lådde-piwtar, *auceps*, fogel-fångare. Kiåmpas lådde-piwtar, *auceps alacer.* Lådde piwto, *aucupium*, fogelfänge. I ſodn lådde piwtoin ajan, *nunquam aucupatur, aucupium non curat*, han bryr ſig ej om fogelfänge. Låddebitta, *ita appellabantur cibi buccea, quam mane evigilantes olim ſumebant Lappones, verno tempore, ne jejunis avium primo vere advenientium audire illis accideret cantus, quod nunquam non malum futurum eſſe omen crediderunt, præſertim ſi cuculi exaudiſſent vocem. Hoc ipſum malum appellabatur* låddiſt paikatallet, *Svetice* dåras af foglar: *unde Svecos eadem occupatos fuiſſe ſuperſtitione facilis eſt concluſio. It.* låddebitta, *parva cibi portio ſive offula.* Lådde-bitta, kallades en mat-bit, ſom Lapparne fordom åto, få ſnart de vaknade, at de ej ſkulle blifva dårade, af de om våren ankommande foglar. Göken var i ſynnerhet den de, i detta fallet, anſågo för den olyckeligaſte. Lådde-bitta, kallas ock annars en liten mat-ſmula, eller en liten frukoſt-bit. Idtji lådde-bittab ken munji wadde, *ne bolum quidem mihi dedit*, han gaf mig icke en enda bit mat. Låddats, *dimin.* en liten fogel. I låddats-ken, *ne avicula quidem. Fenn.* lindu, *avis.*

LÅDDET *ſive* låddit, *v. a. aucupari, aves captare*, fånga foglar, vångöra efter fogel. Låddemen le talle, *aucupio occupatur*, han är ſyſſelſatt med fogelfånge.

LÅDKETET, *attingere*, röra vid, komma vid. Ih kalk lådketet ken taſſan, *iſtud ne vel pauxillum quidem contrectabis*, du ſkalt ej det minſta komma dervid. *cfr.* tuottet.

LÅDNA, *mutuatio*, lån, *vide* låna.

LÅDNAS, lådnes, *n. ſ. pretium, quo quid redimitur*, löſen, hvarmed något igenlöſes. Pednikit lådnaſen waddet, *pecunias pro redemtione afferre.* Jus lådnaſeb adnah, *ſi ſolutionem habes.*

LÅDNESTET, *v. a. redimere*, löſa igen, återlöſa. Jus mattah lådneſtet, *ſi ſolvendo par es*, om du kan löſa igen, eller betala. *It. in locum alicujus ſuccedere*, träda i en annans ſtälle, af-

löſa.

lôſa. Lådneſt mo kåtſemeſt tab ijab, *meo loco, excubias hac nocte agas.* Lådneſtaſtet, *dimin.* litet aflôſa, m. m. *Fenn.* lunaſtan, *redimo.*

LÅDNESTEJE, *redemtor*, återlôſare.

LÅDNESTEM, *redemtura, redemtio*, återlôſning. Lådneſtemen werte *ſive* makſo, *pretium redemtionis.*

LÅDNESTEMAS, *n. a. redimendum*, det ſom bôr återlôſas, eller igenlôſas.

LÅDNOT *&c. vide* lodnot *&c.*

LÅDNOTEM, *commutatio, vide* lodnom.

LÅDTJE, *n. ſ. tranquillitas maris, malacia*, lugn. Kappat lådtje, *malacia magna, quando nullo vento ſuperficies aquæ agitatur*, aldeles lugnt, ſtilla lugnet.

LÅDTJE *&* lådtjes, *n. a. tranquillus*, ſtilla. Lådtjes jaure, *lacus tranquillus.* Lådtjes talke, *tempeſtas tranquilla, minime procelloſa*, lugnt våder. *It. remiſſus, laxus*, ſlak, ſom ej år hårdt tilbunden. Lådtjes tjuolm, *nodus, qui non eſt arcte conſtrictus*, en lôſt knuten knut. Ila le tat lådtje, *nimis hoc eſt remiſſum*, detta år alt for ſlakt. *Comparat.* lådtjeb *&* lådtjaſub, ſlakare. *Superlat.* lådtjemus *&* lådtjaſumus, lôſaſt, den ſlakaſte.

LÅDTJEKET, *v. n. laxum fieri*, ſlakna.

LÅDTJELET, *v. a. remittere, relaxare*, gifva efter, ſlippa efter. Labtjeb lådtjelet, *remittere habenas*, ſläppa efter tômarne. Lådtjele tjadneſeb, *relaxa ligamen.* Lådtjelaſtet, *dim.* litet gifva efter. Lådtjelatjet, *incipere remittere*, begynna at ſläppa efter.

LÅDTJET, *adv. commode*, beqvåmligen, makligt. Lådtjet mannet, *commode iter facere.* Lådtjet parget, *ſine magno niſu laborare*, arbeta makligt.

LÅDTJETET, *v. n. leniri, miteſcere, relaxari*, lindras, gifva ſig. Piågga lådtjeti, *ſedata eſt procella*, ſtormen ſtillade ſig. Puotſelwas lådtjeti, *dolor remittebat ſive morbus*, ſjukdomen gaf ſig. Kaino lådtjeti, *funis relaxatus eſt.* Lådtjetaſtet, *diminut.* litet ſtilla ſig. Lådtjetaſti ſwarke, *dolor aliquantum remittebat*, det blef litet båttre med vårken. Lådtjetatjet, *incipere relaxari*, begynna at gifva efter, at ſlakna.

LÅDTJOT, *v. n. ſedari, tranquillum fieri*, lugna, blifva ſtillt. *De tempeſtate dicitur.* Håkket lådtjoi, *ſubito facta eſt malacia*, det lugnade haſtigt. Såwa lådtjoi, *mare factum eſt tranquillum.* Lådtjoſtet, *dimin.* litet lugna. Lådtjogåtet, *incipere ſedari*, begynna at ſtillas. *cfr.* ſlaimet.

LÅDTJANET, *v. n. Auſtr. vide* lådtjetet.

LÅDTJOI, *adv. ſolute, remiſſe*, lôſt, indrigt.

LÅFEL, *n. avis, vide* lafol.

LÅGG, *n. ſ. extremitas, imprimis vaſorum ligneorum ex pluribus partibus compoſitorum*, lagg på trå-kåril.

LÅGGET, *v. a. glubere, deglubere*, ſkala af, flå utaf. Peſſeb lågget, *corticem betulæ detrahere*, taga nåfver. Puoiteb lågget, *pingvedinem deglubere*, flå lôs ſpecket. Tarfeb lågget, *cæſpites colligere abſciſſos*, taga tårf.

LÅGGEM, *n. ſ. ipſe actus, dum iſtud peragitur*, afflående. *Fenn.* lohcaiſen, *amputo.*

LÅHDET, *v. n. ſerpere, vermium more repere*, kråla, krypa ſom maſkar. Suokſen låhdet, *vermibus repletum eſſe*, vara full med maſkar.

LÅIDET *&* låideſtet, *v. n. gradi, gradum*

facere, ſtiga. Låideſte tek, *gradum huc facito*, ſtig hit. Låideſte jokkan raſta, *tranſcende rivulum*, ſtig öfver bäcken. Låideſte jokkai, *deſcende in rivum*. Låideſti ſodn tallà pajas tjatſeſt, *nox aſcendebat ex aqua*, *Matth. 3: 16.* Låideſtaſtet, *dimin.* litet ſtiga. Låideſtatjet, *gradi incipere*, begynna at ſtiga.

LÅIDETATTET & låideſtattet, *v. n. gradum pati poſſe, idoneum eſſe greſſui*, tåla det man ſtiger derpå. I mo wanka juolke låidetatte, *pede morbo affecto conſiſtere nequeo, ſive, pes meus invalidus corporis molem ſuſtinere non valet*, min ſjuka fot tål ej, at jag ſtiger på honom. I låideſtatte paka tjatſai, *in aquam ferventem pes impune inferri nequit.*

LÅJES, låje, *n. a. mitis, manſvetus*, mild, ſaktmodig. Harbmat låje, *valde manſvetus.*

LÅJESWUOT, *n. ſ. manſvetudo, lenitas*, ſaktmodighet. *Dicitur etiam* lujeswuot.

LÅJET, låjeslaka, låjeſikt, *adv. manſvete*, ſaktmodeligen. Lujet, lujeſikt, *id.*

LÅJOT, *n. ſ. idem quod* låjeswuot. Låjotinas, *manſvetudine ſua*, med ſin ſaktmodighet. *Auſtr.* lujot.

LÅJOT, *v. n. manſvefieri*, blifva ſpak och ſaktmodig. *Auſtr.* lujot, *idem.* Låjoſtet, *dimin.* blifva litet ſaktmodigare. Låjogåtet, *incipere manſvefieri*, begynna at blifva ſaktmodig. *Auſtr.* lujogåtet, *id. cfr.* låbdot *&c.*

LÅJOTET, lujotet, *v. a. manſvefacere*, göra ſpak. *cfr.* låbdotet.

LÅIKELET, *v. a. disjungere, ſeparare*, ſkilja, bryta löſt. *It. liquando disjungere ſive diſſolvere*, ſmälta lös. Låikele jägnab tate kebneſt, *eliqua glaciem ex hoc aheno*, ſmält lös iſen utur denna kittelen. Låikeldattet, *frequidem.*

LÅIKETET, *v. n. ſejungi, ſeparatum fieri, diſſolvi*, ſkiljas, afſöndras, loſſna. Pakteſt pekke låiketi, *pars petræ rupta decidit*, et ſtycke af klippan loſſnade och föll ner. Jägna juo'a pakeſt låiketam, *glaciei jam cavæ diſſoluta eſt*, iſen är redan uplöſt och loſſnad af vårmen. Låiketaſtet, *dimin.* litet loſſna.

LÅINGOS, *n. a. vide* loingos.

LÅINGOTET, *v. a. mollem reddere atque humidum*, blöta, göra blöt och våt. Laireb låingotet, *argillam aqua admiſta molliorem reddere*, blöta up ler med vatten. *cfr.* loingos.

LÅINGANET, *v. n. emolliri, aqua dilui*, blötna af vatten. *De argilla &c. dicit.*

LÅITO, *n. ſ. pars dimidia aræ tugurii Lapponum, ab alterutra parte foci*, ena ſidan om eldſtaden i en Lapp-koja, halfva delen af rummet i kojan.

LÅITOI, *adv. lente*, ſakteligen, makligen. Låitoi wadſet, *lente & pedetentim incedere*, gå ſakta, fot för fot. *Fenn.* loitto, *declivis. It. apud Auſtr.* låitoi todn pátah, *fera venis*, du kommer ſent. *cfr.* leſt.

LÅKE & låketas, *jentaculum*, frukoſt.

LÅKATALLET, *v. n. jentare*, åta frukoſt.

LÅKETASSITS, *n. ſ. idem quod* låke, frukoſt. Låketaſſitjen kalkab wuorket taite piäbmotjit, *condam cibos hoſce reponamque, ut jentaculum inde ſumam. Auſtr.*

LÅKK, *n. ſ. inſecti, locuſta*, gräshoppa.

Låk-

Låkke, *decem*, tijo, *cum deriv. v.* lokke.
Låkke, *operculum*, låck, *vide* kåptjas.
Låkkek, *trahæ Lapponum operta; qua obſonia transportantur*, en Lapp-ſläde med låck uppå, i hvilken matvaror föras.
Låkkotet, *operimento tegere*, lägga låck uppå. *cfr.* kåptjet.
Låkket, *v. a. numerare*, räkna, *vide* lokket.
Låktet, *v. a. humectare, madefacere*, våta, göra våt. Tjatſin låktet, *aqua conſpergere*, beſtänka med vatten. Raſjo mijen karwoit låkti, *pluvia veſtes noſtras madefecit*, våra kläder blefvo våta af regnet. Nakkit låktet, *pelles aqua macerare & temperare*, blöta ſkinn med vatten och reda det til. Låkteſtet, *dimin.* litet våta. Låktegâtet, *incipere aqua humectare*, begynna at våta. *cfr.* luwatet.
Låktes & låkts, *aqua farina miſta & ſale, qua coria pelleſque macerant Lappones*, vatten blandadt med mjöl och ſalt, hvarmed Lapparne blöta ſkinn, ſom ſkola redas eller garfvas.
Lållo, *n. ſ. zelotypia*, ſvartſjuka. Lollo.
Lållåtet, lållotet, *vid.* lollotet. *Fenn.* luulen; *opinor.*
Lâme, *n. ſ. vallis*, dal. Garden le jura lâmen, *vicus in valle ſitus eſt.* Lâme wari kaſken, *vallis inter montes*, en dal emellan bergen. Fårta lâme kalka pajetuet, *omnis vallis exaltabitur*, *Eſai. 40: 4.* Lâmats, *dimin.* en liten dal. *Fenn.* lymy, *latebra*, loma, *fiſſura.*
Lâmastak, *n. ſ. regio depreſſior & humilis*, et lågländigt ſtälle. Koggo lâmaſtaken le, *ubi loca ſunt depreſſiora.*
Lâmkesêt, *v. n. remiſſe ſive voce ſubmiſſa loqui, lente narrare*, tala lågt och ſakteligen. Jus muitalib maite ſodn lâmkeſi, *ſi qua narrabat memoria teneret*, om jag ſkulle minnas hvad han berättade.
Lâmos, *e. gr.* lâmos paneh, *dentes molares*, oxeltänder. *Alio ſenſu nunq. occur.*
Lâmot, *adv. & adject. duplex, duplum*, dubbel, dubbelt. Lâmot uks, *janua duplex*, dubbla dörrar. Lâmot FF, *F geminatum*, dubbelt F. Piejet lâmot, *circumplicare*, lägga om hvart annat, omvikla. Kapob kåta pir lâmot piejet, *chlamydem brachio implicare. Auſtr. cfr.* kerdak, *&c.*
Lâna, *n. ſ. mutuatio, mutuum*, lån. Lânas adnot, *mutuum rogare*, begåra til lâns. Lânas waldet, *mutuo accipere, mutuari*, taga eller få til lâns. Lânas waddet *ſive* lânit waddet, *mutuare*, gifva til lâns. *It.* Ulko-lâna *ſive* ulko-lân, *atrium, veſtibulum*, förſtufva, förmak.
Lânet, *v. a. & n. mutuare, mutuari*, lâna ut, taga til lâns. Lâne munji pednikit, *da mihi pecuniam mutuam*, lâna mig penningar. Wertib lânet ſuſte, *ab illo mutuari neceſſe habui*, jag måſte lâna af honom. Lâneſtet, *dim.* lâna litet. Lânegâtet, *incipere mutuo dare, aut mutuari*, begynna at lâna ut eller ock taga til lâns. *cfr.* luitet.
Lânnes, *vide* lâdnas.
Lânnestet, *redimere, v.* lâdneſtet, *&c.*
Lâpa, lâpates kabmak, *crepida, ſandalium*, täffel. I le kukkeb kaſka, matta tâh lâpates kabmaki wadſet tokko, *non eſt longius intervallum, quin ſoleatus iſtuc ire poſſis.*
Lâpatastet, *v. n. ſolcas induere*, taga

på ſig täfflor. Låpataſti, *ſoleas induebat.*

Låpo, *n. ſ. mediæ manus & pedis ſuperficies.* Kåta låpo, *vola*, flat hand. Juolke låpo, *ima pars pedis*, fot-ſåla. *cfr.* lapa.

Låpoi, *adv. leniter, minus arcte*, lôſt. Låpoi pådnetum, *minus arcte contortus*, lôſt ſpunnen eller hopvriden.

Låppe, *&c. vide ſupra* loppe, *&c.*

Låppas, låppates, *feſtum Epiphaniæ*, Trettonde-dag Jul. *Fennon.* loppiainen, *idem.*

Låpt, *ſummum tabulatum*, loft. *It.* ware låpt, *planities elevatior, ad latus montis*, en hôgt belägen flåt plats, på ena ſidan af et berg.

Låptet, *v. a. finire, conſumere*, fluta, ånda. Kåſſe JEſus låpti taite pakoit, *quum JEſus finiſſet hæc verba, Matth. 7: 28* Ko lepe låptam laidob, *cum iter confecimus*, når vi hafva fulländat reſan. Kaik arbeb le ſodn juo låptam, *totam hæreditatem jam conſumſit*, han har redan gjort ånda på ſit arf. Låptet kaik taweritas raddokuvuoten tjada, *per luxuriam conſumere omnia bona ſua.* Låpteſtet, *dimin.* Låptegâtet, *incipere finire vel conſumere*, begynna at fluta, at gôra ånda med. *Fenn.* loppun, *finem habeo.*

Låptaitowet, *v. paſſ. conſumi, finiri*, blifva alt. Juo le låptaitowum, *jam conſumtum eſt*, det år nu alt. Jaſo le låptaitowemen, *farina conſumi incipit.*

Låptem & låpto, *n. ſ. finis*, flut, ånde. *Fenn.* loppu, *idem. cfr.* nokkem.

Lårt, *ſtercus, vide* paik.

Låset, *v. n. fremere, murmurare*, dundra, braka. Piägga läſa, *ventus fremit.* Paroh läſeh, *unda murmurant*, vågorne bullra. Jokka läſa, *rivulus crepitat ſive murmurat. It.* åbbå land taina läſa, *communis eſt fama ſive rumor, in ore eſt omni populo*, alla menniſkor tala derom. Läſeſtet, *dimin.* litet dundra. Läſegâtet, *incipere fremere*, begynna at dundra. *cfr.* jutſet, tudnet.

Låsem, *n. ſ. fragor, murmur*, dunder.

Låsketet, *v. n. incidere*, träffa in. Läſketi kokte jåttib, *quod dixi factum eſt, ut dixi evenit*, det ſkedde ſom jag ſade. Läſketi akta påddi, *ad idem tempus incidebat.* Akti-läſketet, *convenire, congruere*, träffa in med hvart annat, komma öfverens, paſſa.

Låsket, *v. a. cædere, percutere*, flå.

Låskelet, *v. a. frequ. idem quod* läſket, flå, flå til. Läſkeli mo, *percutiebat me*, han flog mig. *cfr.* laket, reiwetet.

Låskotet, *v. a. intenſ. enixe percutere*, flå til med kraft. Läſkotet ſkolfoin, *clavâ cædere.* Läſkotaſtet, *dimin. id.* Läſkotatjet, *incipere percutere*, begynna at flå. *cfr.* tſahmet.

Låssok, läſſet, läſſetet, läſſotet, *vide* loſſok, loſſet, loſſetet, *&c.*

Låtkelet, *v. n. convenire, aptum eſſe*, paſſa tilhopa, paſſa ſig. Akta ata mubbin låtkeli, *unum alteri apte junctum eſt*, det ena paſſade väl ihop med det andra. *Auſtr. cfr.* läſketet.

Låtkeset, *v. n. moveri, minus firme cohærere*, rôras, vara illa ihopſatt. Akſjo låtkes nauteſn, *manubrium ſecuri minus firmiter inſertum eſt*, yxen ſitter ej väl faſt på ſkaftet. Jåtka låtkes, *minus firma eſt junctura*, ſkarfven ſvigtar eller år oſtadig.

Låt-

LÅTKETET, *v. n. Auſtr. vide* låtkelet.

LÅTTJOT, låtjot, *v. a. eluere, lavare*, ſkölja, tvåtta. Wuoitaſin låtjot, *perungere, ungvento oblinire*, ſmörja, göra mjuk med ſmörjning. Tjatſin låtjot, *aqua lavare*, tvåtta med vatten. *Aqua macerare*, blöta up med vatten. Låtjoſtet, *dimin.* litet ſkölja. Låtjotaſtet, *idem.* Låtjogåtet, *incipere aqua aut ungvento diluere & emollire*, begynna at upblöta med vatten eller ſmörjning.

LÅTJOSTALLET, *v. a. intenſ. idem quod* låtjot. Låtjoſtallib wuoitaſin, *oleo copioſius perungebam*, jag ſparde ej at ſmörja.

LÅTSET, *v. n. obſcæna & impudica loqui*, tala det ſom är oanſtändigt och okyſkt.

LÅTTE, *ſtipes, palus*, påle, *vide* tjuold.

LÅTTO, *portio, pars*, lott, *vide* lotto.

LÅUKELET, *v. a. accendere*, ſåtta eld på, itända. Takit låukelet, *tectis injicere flammas*, ſåtta eld på taken eller huſen.

LÅUKETET, *v. n. accendi*, itändas, ſatta eld. Tållå låuketi, *ignis exarſit. It. transl.* graſe låuketi tan keddai, *gramine herbisve hoc pratum abundat viretque*, denna ången är öfverflödigt bevuxen med gräs.

LÅUTA, låutak, *n. ſ. velum, quo tuguria conteguntur Lappenum, tentorium*, täckelſe, hvarmed Lappkojorna täckas, tjäll, tält. Låuta kåtin wieſot, *in tentoriis vitam degere*, lefva i tjäll Låuta pele, *dimidia pars tentorii*, halfva tältet.

LÅUTEK, *n. a. non opertus, non tectus*, obetäckt. Åſka le tat kåte låutek, *non adhuc tecta eſt hæc caſa.*

LÅUTET, *v. a. operire, contegere*, täcka. Peſſin låutet, *contegere cortice betula*, täcka med näfver. Kåteb låutet, *domum ſive caſam contegere*, göra tak på kojan. *It. opprimere, improviſum occupare*, haſtigt och oförmodeligen anfalla. Låuti mo håkket, *improviſum me occupabat. cfr.* låutatet. Låuteſtet, *dimin.* litet betäcka. Låutegåtet & låutajet, *contegere incipere*, begynna at betäcka.

LÅUTATET, låutadet, *v. a. corripere, opprimere*, anfalla, angripa. *It.* låutadi kåteb, *impingebat in domum, Matth. 7: 27.* och ſtötte på huſet. *cfr.* ladet.

LÅUTATALLET, *v. n. corripi, opprimi*, öfverfallas. Låutatallet tjudiſt, *ab hoſtibus opprimi*, öfverfallas af fienden. Tatte håkkeſt tjudiſt låutatallime, *imprudentes nos hoſtes opprimebant.* Låutatallet puotſelwaſeſt, *morbo corripi*, blifva ſjuk.

LÅ, *adv. adfirm. omnino, ita eſt*, aldeles, ſå är det. *Eſt quaſi 3:a perſ. verbi* leb, *qu. dic. eſt*, det är ſå. *Apud Boreal. Eſt etiam admirantis*, kan man höra!

LÅB, *vide* leb.

LÅBMA, *jus*, ſåppa, *vide* lema.

LÅDET, *v. a. onerare*, belaſta. Waånaſeb lådet, *cymbam onerare*, laſta en båt. *cfr.* ladas.

LÅGET, lågeſtet, *vide* laget, lageſtet.

LÅGG, *ſcapus, ſtipes*, ſtam, lågg.

LÅGGA, lågges, *n. a. tepidus, calidus*, ljum, varm. Lågga tjatſe, *aqua tepida*, ljumt vatten. Lågga melke, *lac tepidum.* Lågges le tat lema, *jus hoc ce tepidum eſt*, denne ſåppan är het. *Fenn.* lenſiä, *idem.*

LÅGGANET, *v. n. caleſieri, tepeſieri*, blif-

blifva varm, eller ljum. Kåſſe tjatſe låggana, *cum aqua tepeſcit*, når vatnet blir ljumt. Lågganaſtet, *dimin.* blifva litet ljum eller varm. *It.* lågganaſti talla, *ſtatim tepeſcebat.* Lågganatjet, *incipere tepeſcere*, begynna at blifva varm, eller ljum. Ådnam le die tall lågganatjemen, *humus incipit recaleſcere.*

Låggeslaka & låggeſikt, *adv. calide, calidius*, varmt, ljumt.

Låggeslakats, *n. a. intepidus*, något varm.

Låggawuot & låggeswuot, *n. ſ. calor, tepor*, vårma, ljumhet. Ib ſo låggawuoteb tiete, *quam calidum ſit neſcio.*

Låggetet, *v. a. tepefacere*, göra varm. upvårma. Lågget tjatſeb, *tepida aquam*, vårm up vatnet. Låggetaſtet, *dimin.* litet upvårma. Låggetatjet, *incipere calefacere ſive tepidare*, begynna at upvårma.

Låggetallet, *v. a. frequ. idem quod* låggetet. Låggetallgåtet, *vide* låggetatjet.

Låggestem, *n. ſ. quies, requies*, hvila. Låggeſtem peiwe, *dies Sabbathi*, hvilodag. *Boreal.* wuoigneſtem, *id. Fenn.* lepo.

Låggestet, *v. n. quieſcere, requieſcere*, hvila, hvila ſig. I matte låggeſtet, *non poteſt quieſcere.* Tarbahab låggeſtet, *quiete opus habeo. Boreal.* wuoigneſtet, *idem.* Låggeſtaſtet, *dimin.* litet hvila ſig. Låggeſtatjet, *incipere requieſcere*, begynna at hvila ſig. *Fenn.* lewån, *quieſco.*

Låggestattet, *v. a. facere ut quis requieſcat, otium facere*, gifva ro och hvila. Låggeſtatte ſwainaſebt, *fac ut quieſcat ſervus tuus.* Almatj t piåbmoin kalletet ja låggeſtattet, *homines cibo & quiete reficere.*

Låggestum, *quiete ſomnoque refectus*, den ſom hafver hvilat ſig.

Låh, *3:a perſ. plur. verbi* leb, *ſunt*, de åro. *Dicitur quoque* leh. Låhkus? *ſunt ne?* Sije låh kolmes, *tres ſunt.*

Låi, låime, *erat, eramus, vide* leb.

Låibe, *n. arbor. alnus*, ahl, *vide* leipe.

Låikeset, låikot, *vid.* leikeſet, leikot.

Låisket, *v. a. percutere*, ſlå, *vid.* leiſket.

Låkar, *ſtillans, imbrem accipiens, perfluens*, låkande, ſom låker. Låkar wadnas, *cymba rimoſa atque perfluens*, en båt ſom låker. *cfr.* uwetakes. *It.* låkar, *medicus*, läkare. *vide* påſker.

Låkima & låkiſma, *ita appellantur arbores humiles & repentes, quæ in alpibus nonnullis locis creſcunt, ut betula nana, &c.* ſå kallas de ſmå och krypande trån och buſkar, ſom växa vid fjållen. Såke låkiſma, *betuls graciles humilesque alpinæ*, ſmå björkſkog i fjållen.

Låkot, *v. n. perfluere, ſtillare*, låka. Kare låko, *vas perfluit*, kårilet låker. Låkoſtet, *dimin.* litet låka. Låkogåtet, *incipere perfluere*, begynna at låka. *cfr.* awetet, uwetet.

Låkso, *n. ſ. lectio*, läxa, läſning.

Låktek, *n. ſ. foramina ſive meatus ſubterranei, quos ſibi facit caſtor*, hål och gångar under jorden, hvilka båfrarne gråfva åt ſig, båfver-hus.

Låm, *pro* mon leb, *ſum*, jag är.

Låm, *n. ſ. cruor animalium*, kreaturs blod. *Synon. uſitat. male.*

Låma, *n. ſ. jus*, ſåppa, *vide* lema.

Låmats, *ſubjunctivus modus verbi* leb.

Die

Die låmats naute, *ita forte fuerit*, så torde det vara. *Interdum in pleonasmum additur* le. Jus le låmats heimen, *ſi fuerit domi*, om han til åfventyrs är hemma. *Obſ.* låmats *ſæpius adverbialiter accipitur, & habet vim atque ſignificationem adfirmativi:* låmats, brukas ock ofta ſom et bejaknings ord. Die le låmats ſodn taggar, *talis ille eſt*, en ſådan är han.

Låmketet, låmos, *v.* lemketet, lemos.

Låmkos, *n. a. lenis, mitis*, blid, *vide* lemok.

Låndanet, *v. n. pedetentim & ſenſim progredi, tarde incedere*, gå ſakta, fara ſakta.

Lånesmanne, *apparitor*, länsman.

Lånjes, *n. a. horriſonus, turbinibus agitatus*, bruſande, ſvallande. Lånjes ſåwa, *fretum horriſonum*, et bruſande haf. *Auſtr. A Fenn.* laine, *unda, fluctus.*

Låpa, *3 perſ. dual. vide* leb, lepa.

Låppet, *v. n. coagulare, coire*, yſtas. Melke låppi, *lac coagulat*, mjölken yſtas. Låppem melke, *lac coagulatum*, yſtad mjölk.

Låppetet, *coagulandum curare, facere ut coëat*, låta yſta. *cfr.* lappet, lappetet.

Låppapele, *n. ſ. tugurium ad dimidiam tantum partem tectum, caſa vilior & ſimpliciſſima ſtructura*, en halftäckt koja, en uſel koja.

Låppotet *&c. vide* leppotet *&c.*

Lård, lårdek, lårdok, *doctus*, lård. Kirje lårdek, *literatus*, boklård.

Låret, *v. n. & a. diſcere, docere*, låra ſig, låra en annan. Aſteh nuqreh kalle puoriſt låret, *juvenes diſcere oportet.* Mubbiſt låret, *diſcere ab aliis.* Mon kalkab to låret, *docebo te*, jag ſkal låra dig. Kuttes le to låram lokket? *quis te docuit literas?* hvilken har lårt dig läſa? *cfr.* åppet, åppetet. Låreſtet, *dimin.* litet låra. Låregåtet & låragåtet, *incipere diſcere aut docere*, begynna at låra.

Låratallet, *ediſcere, memoria complecti*, läſa öfver, lägga på minnet. Låratallem, *ſubſt. ipſe actus, dum iſtud fit*, öfverläſning.

Låretet, *v. a. Hiph. facere ut diſcat aliquis, docere*, låra, underviſa. Kutte mubbit kalka låretet, berri anje ets låram, *qui alios docebit, ipſum oportet prius didiciſſe. It. neutr. diſcere*, låra ſig. Låret ruobi, *diſcas citius, cura ut citius diſcas*, laga at du lårer dig ſnart. Låretaſtet, *dimin.* litet underviſa. *cfr.* åppetet.

Låreteje, *Doctor*, Lårare. *cfr.* åppeteje.

Låretattet, låratattet, *v. a. facere ut aliquis diſcat, inſtituendum curare*, låta underviſas. *cfr.* låretet.

Låretes & låro, *n. ſ. inſtitutio, doctrina*, underviſning, lårdom. Walde taſte låreteſeb, *diſce hinc*, lår hårutaf. Jubmel-låro, *Theologia*, Guda-låra. Rektes låro, *orthodoxia.* Låro-pekke, *dogma*, låroſats. *Hinc*

Lårok, *n. a. edoctus, qui ab aliquo didicit*, underviſt, den ſom har lårt af någon. Mo lårok, *diſcipulus, quem inſtitui*, min lårlinge. Addå lårok, *novitius, tiro*, ny lårlinge.

Lårotebme, lårotakes, lårotes, *n. a. indoctus*, olård. Lårotes ålma, *vir indoctus.*

Låset, *v. a. ſera claudere, vide* laſet.

Låtjek, *vox indignantis & exclamatoria.* Die li låtjek! *o! infortunium*,

tånk hvad olycka! det var en ſlem ting! *Accipitur etiam adjective:* Låtjek ålma le ſodn, *vir eſt improbus, atque inſulſus*, han är en elak och oartig man. Kåh! låtjeken pargob, *o! factum indignum.*

LÅTKELET, *v. a. demittere*, ſläppa ned. Låtket wuolos, *demitte. It. neutr.* Muotek låtkeli, *nix decidebat, Auſtr.*

LÅTKET, *v. a. occidere*, dråpa, *v.* latket.

LÅTKETET, *v. n. denſari, denſum atque compactum fieri*, gifva ſig tilſammans, blifva tåt. Muotek akti låtketi, *nix facta eſt denſior ſive magis compacta*, ſnön har gifvit ſig ihop, har blifvit hårdare. *It. decidere*, nedfalla. Pakteſt pekke låtketi, *pars rupis decidebat*, et ſtycke af klippan föll neder. *cfr.* låtkelet. *Dicitur & ſcribitur quoque interdum* letketet.

LÅTSET, *v. n. vide* letſet *&c.*

LÅTTOT, *v. n. aquam ſupernatare*, flyta ofvanpå vatnet. *vide* lettot. Låttoje, *particip. ſuper aquam natans*, flytande på vatnet. Låttoſtet, *dimin.* Låttogåtet, *incipere aquam ſupernatare*, begynna at flyta på vatnet. *cfr.* kåbdot.

LÅUKET, *v. n. gradi*, ſtiga, *vide* lawket. *It. ſalire*, hoppa. Låuket jokkan raſta, *tranſilire rivulum*. hoppa öfver bäcken. Låukeſtet, *dimin.*

LÅUKESTAK, *gradus*, ſteg, *vide* lawke.

LÅX, läxo, *lectio*, läxa, *vid.* läko.

M

MA, *contr. pro* mai, *quod vide infra.*

MAB, *accuſat. pronomin.* mi, *quid? quod*, hvad? det ſom. Mab ſitah? *quid vis?* hvad vill du? Mab mon kullab, tab mon ſardnob, *quod audio dico*, jag ſåger det ſom jag hörer. *Compoſ.* Mabke, *aliquid, quidquam*, något. Jus mabke adnah, *ſi quidquam habes.* I mabken, *ne quidquam*, ingen ting, icke något. *cfr.* mi-ke, *cujus accuſ. eſt caſus.* Mab-tes? *quidnam?* hvad? Mabtes ſitah? *quid vis?* Mabtes kalkab takket? *quidnam faciam?* hvad ſkal jag göra? *vid.* mites.

MABE, *vide* mai. Mabe todn kåttjelih, *tentabas quidem*, du bód väl til. Mabeſe, *idem.* Mabeſe-ſo, *Boreal. formula ironice adfirmantis, ita ſcilicet eſt*, ſom du ſåger.

MADD, *n. ſ. ſpatium temporis*, tid, ſtund. Tab maddeb, *hoc temporis momentum.*

MADD, madda, maddek, *n. ſ. ſtipes*, ſtamm. Muoren maddek, *ſtipes arboris. It. radix*, rot. Akſjo le piejetum muoren maddeki, *ad radicem arboris admota eſt ſecuris, Matth. 3: 10.* Madda lattas, *articulus digitorum ſupremus*, öfverſta leden på fingrarne. Madda padne, *dens molaris*, oxeltand. Madda tjåle, *anus*, åndetarm. *It.* madda, maddek, *genus, ſtirps*, ſlägte. Madda lokko, *genealogia*, ſlägtregiſter. *cfr.* maddo.

MADDET, madtet, *v. a. rogare, petere*, begåra. Tabb leb ſuſte maddam, *iſtud ab illo petivi*, det har jag begårt af honom. Madde mab tarbahah, *expete quod opus tibi eſt*, begår det du behöfver. Suſte wekkeb maddib, *ejus opem expoſtulabam*, jag anhöll hos honom om hjelp. Maddeſtet, *dimin.* litet begåra. Maddegåtet, begynna at begåra.

MADDEJE, *rogans, petens*, den ſom begår.

MAD-

MADDEM, *n. ſ. petitio*, begåran.

MADDEK, madtek, *n. a. non rogatus*, oberden.

MADDER, *n. ſ. ortus, ſtirps*, hårkomſt, *vide* maddo. Madder attjeh, *majores*, förfäder. *It. horizon*, horiſont. Palwa le madderin, *in horizonte nubes ſunt*, det år moln vid horiſonten.

MADDER-AIJA, *proavus*, farfars fader, eller morfars fader, ſtamfader. *cfr.* Aija.

MADDO, *n. ſ. genus, origo*, urſprung, hårkomſt. So maddo le tobbelt, *inde ortus eſt.* Ajek ja maddo, *fons & origo.* Aktet maddoſt lepe, *eadem orti ſumus ſtirpe*, vi åro af et och ſamma ſlägte.

MADELES, *n. a. idoneus*, lämpelig, tjenlig. Madeles piåbmo, *cibus idoneus*, tjenlig ſpis. Madeles tjalmeh, *modicæ & idoneæ maculæ retis piſcarii, pro magnitudine piſcium*, lagom rymligt nåt, nåt, ſom har lagomt vida maſkar.

MADHET, *v. a. in anguſtum adducere, ope atque auxilio deſtituere*, förſåtta i nöd och trångmål, undandraga ſig at hjelpa. Sodn madhi mo wekketak, *ope ejus deſtitutus ſum.* Aptſa mo madhi, *in anguſtum me coëgit*, han bragte mig i trångmål. *cfr.* matket.

MADHAS, *n. a. ope deſtitutus*, nödſtäld, råd- och hjelplös. Die madhas ſjaddib, *ope plane deſtitutus ſum*, jag år aldeles hjelplös.

MADHEM, *n. ſ. anguſtiæ, dum aliquis aliquem ope auxilioque deſtituit*, förſåttande i nöd och trångmål.

MADHATALLET & madhot, *v. paſſ. in anguſtias adduci*, bringas i trångmål. Aptſa madhatallib, *plane in anguſtias adductus ſum.*

MADTARTET, *v. a. vide* maddet.

MADTARTEJE, *implorans, ſupplex*, en ſom anhåller, bedjare.

MAGGAR, *qualis*, hurudan. Maggar ålma le ſodn? *qualis ille vir eſt?* hurudan man år han? Maggarin todn etjebt takkah? *quem te ipſum facis? Joh. 8: 53.* Maggar talke le udne? *qualis hodie eſt tempeſtas?* Maggarats, *quaſi dimin. idem.* Kåh, maggarats ſodn le, *en, qualis ſit*, ſe, hurudan han år.

MAH, *nominat. plur. pron.* mi, *qui, quæ*, hvilka. Mah kirjit leh tah? *quinam hi ſunt libri?* hvilka böcker åro deſſa? *It. adv. interrog.* Mah le-todn kullam? *an audiſti?* har du hört? Ib tiete, mah påtitjab, *neſcio, an venero*, jag vet ej, om jag kommer. Mah leh åneb påtemen? *an plures venturi ſunt? Compoſ.* Mah-kus, *adv. interr.* månne. Mah-kus tietah? *ſcisne?* vet du? Mahtes leh tah? *quinam ſunt hi?* hvilke åro deſſa? *vide infra* mites, tes. Mah-ke, *nom. plural. vid.* mike.

MAI, *quidem*, väl, åndteligen. Kullib mai, *audiebam quidem*, jag hörde väl åndteligen. Påti mai, *veniebat quidem.* Mai-kuit, *adv. adfirm. certe*, aldeles, viſſerligen. *cfr.* kuit.

MAI, maja, *n. ſ. diſtantia longior, majus intervallum*, långt afſtånd. Harmes maja, *diſtantia ingens*, ganſka ſtort afſtånd. Matte majaſt påtah? *a qua remota ſive longinqua regione venis?*

MAJALES, *n. a. vid.* lemok. Majales talke,

ke, *cœli temperies*, blidt och vackert våder.

MAJESTÅT, *majeſtas*, majeſtåt.

MAIKE, *n. ſ. Auſtr. vide* kihle. Maike waddas, *idem. cfr.* ruta.

MAIKATET, *v. a. vide* kihlatet, *idem.*

MAIKATES, *n. ſ. ſponſio matrimonii*, trolåfning.

MAIKETET, maigetet, *v. n. nauſeare, nauſea laborare*, våmjas. Maiketi puoiteſt, *nauſeam habebat pingvedinis*, han fick våmjelſe för fett. Maiketaſtet, *dimin.* litet våmjas vid.

MAIKOK, maigok, *n. a. nauſeam excitans*, våmjaktig. *De pingvibus dicitur.*

MAIN, maina, *ablat. caſ. pronom.* mi, *quocum*, hvarmed. Maina kalkab to makſet? *quid tibi rependam?* hvarmed ſkal jag betala dig? *Compoſ.* mainak *ſive* mainek, *cum aliquo*, med något. Ib mainak makſe, *nihil rependo*, *v.* mike.

MAINATALLET, *v. a. attingere, libare*, vidröra, ſmaka på. I lam kuit mainatallam, *ne primis quidem labris attigit*, han hade ej rört något deraf.

MAINE, *n. ſ. culpa, vitium*, laſt, fel. Epe maineb tiete, *culpam neſcimus ullam*, vi veta ej af något lyte. *cfr.* laito, wikke. *Item, morbus*, ſjukdom. Stuora maine, *varioli*, koppor. Karra maine, *gravis morbus*, ſvår ſjukdom. Maine auten manna, *morbus fit amplior*, ſjukdomen tiltager. Maineb ådtjot, *in morbum incidere*, blifva ſjuk. *cfr.* wanka. *It. delictum*, fel, brott, *cfr.* måddo.

MAINETEBME, mainetek, mainetes, *n. a. innocens*, menlös, oſkyldig. Mainetebme le ſodn, *innocens ille eſt.* Mainetes mana, *infans innocens*, et oſkyldigt barn. Mainetes-wuot, *ſubſt. innocentia*, menlöshet, oſkuld.

MAINETEKE, maineteslaka, *adv. innocenter*, menlöſt, oſkyldigt. Maineteslaka wieſot, *vitam agere inculpatam.*

MAINO, *n. ſ. laus*, berôm. Etjes maino i tokki, *propria laus ſordet. Fennon.* mainio, *rumor, fama.*

MAINOLES, *glorioſus, multa de ſe glorioſe & jactanter prædicans*, ſkrytſam. *It. laudabilis*, berömlig.

MAINOK, *n. a. laudatus*, berômd. Mainok neita, *virgo laudatiſſima.*

MAINOM, *n. ſ. laudatio*, berômmande.

MAINOS, *n. a. laudabilis*, berômvård. Mainos âlma, *vir laude dignus.*

MAINOSWUOT, *n. ſ. laus promerita*, berômlighet.

MAINOT, *v. a. laudare*, berômma. Ale etjebt maino, *noli temet ipſum laudare.* Fårta ſo maino, *omnes & ſinguli illum collaudant*, alla berômma honom. Mainoſtet, *dimin.* berômma något litet. Mainogåtet, *laudare incipere*, begynna at berômma.

MAINOTET, *v. a. frequ. idem quod* mainot. Jubmeleb mainotet, *Deum laudare*, låfva Gud. Mainotaſtet, *dim.* litet låfva. Mainotatjet, *incipere laudare*, begynna at låfva, eller priſa.

MAINOTATTET, *v. n. laudem mereri, laudari poſſe*, kunna berômmas, fôrtjena berôm. I mainotatte, *laudem non meretur*, det fôrtjenar ej berôm.

MAINETATTET, *v. a. facere ut aliquis vitio aliquo laboret*, laga at en får fel. *Auſtr. cfr.* maine.

MAINOTEJE, *laudator*, berômmare.

MAI-

MAINOTEBME, mainotes, *laude carens, inglorius, non laudatus*, oberômd, den ſom âr utan berôm. Mainoteswuot, *ſubſt. ignominia*, vanheder. *Rarius occurrunt.*

MAJOTET, *v. n. perſvaſione induci poſſe*, kunna ôfvertalas. Idtji majote taſſa, *iſtud illi perſvaderi non potuit*, han kunde ej ôfvertalas dertil. *cfr.* hâletet.

MAISA, *n. ſ. onus*, bôrda. Lâſſes maiſa, *onus grave*, tung bôrda. Maiſaſt keppetet, *onus minuere*, fôrminſka bôrdan. Maiſats, *dim.* en liten bôrda. *cfr.* nâde.

MAISNE, *in quibus*, uti hvilka. *Ablat. caſ. pron.* mi. Maiſte, *ex quibus*, utaf hvilka. Maiſte le kullam? *ex quibus audtviſti?*

MAISOTET, *onus ſuſcipere, propr. onus dorſo ſubire*, taga bôrdan pâ ryggen. Maiſotaſtet, *dimin. celeriter & cito iſtud facere*, taga bôrdan pâ ſig i haſt.

MAISTET, *v. a. guſtare*, ſmaka. *Fenn.* maiſtan, *guſto.*

MAITE, *quid*, hvad. Maite todn takkah? *quid facis?* hvad gôr du? Kirjit, maite todn leh puoktam, *literas, quas adtuliſti*, brefvet, ſom du medbragte. *Eſt accuſ. neutr. ſing. & omn. gen. plur. pronominis* mi, *qu. vide.*

MAIWE, *n. avis, bubo*, uf, *vide* jipp.

MAK, *affinis, ſororis maritus*, ſvâger. Mak *etiam ille appellatur, cujus uxor mea eſt amita*, faſters man. Makalakko, *affinitas*, ſvâgerſkap. Makats, *dimin. blandientis eſt, e.gr.* makatjam, *mi affinis optime*, min kâre ſvâger. *In plural. naturam induit numeri dualis, e.gr.* makatjeh ſâi lepa, *(de duob.) affines ſunt*, de tvâ âro ſvâgrar

MAKA, *æqualis*, jâmnlike. I makabs kaudne, *parem non invenit ſibi*, han finner ej ſin make, eller like.

MAKANES, makenes, *ita appellatur rangifer admiſſarius, anno ſexto*, en brundren pâ 6:te âret. *cfr.* kâſets.

MAKK, *adv. ſcilicet*, kan tro. *Plerumque ironicum eſt, interdum & interrogativum.* Todn makk tietah, *tu ſcis ſcilicet*, du vet båſt, kan tânka. Lehkus makk kolmes? *an revera tres ſunt?* âro de vârkeligen trenne. *Dubium quid nunquam non innuit*, brukas altid, dâ ſaken âr tvifvelaktig. *cfr.* mikk.

MAKKO, *adv. interrog. num, an*, månne. Makko tietah? *num ſcis?* vet du? Makkos, *idem.* Makko *vel* makkos kalkah pâtet? *an venies?* ſkal du komma.

MAKOTET, *v. n. idem quod* majotet.

MAKOTALLET, *v. n. pares eſſe*, vara likadana. Makotalleba, *(dual.) pares ſunt atque æquales*, de âro bågge jâmlika eller lika goda. Makotallet kalkab, *par pari referam*, jag ſkal betala med lika mått.

MAKSET, *v. a. rependere*, betala. Maina kalkab makſet? *quo rependam?* hvarmed ſkal jag betala? Sodn makſi welkebs, *quod debebat perſolvit*, han betalte ſin ſkuld. *It. neutr. apud Auſtr. valere*, fôrmâ. Ib makſe qweddet, *portare non valeo*, jag orkar ej bâra. *cfr.* aibmotet. *Fenn.* maxan, *rependo, perſolvo.* Makſeſtet, *dimin.* nâgot litet betala. Makſeſti mai, *pauxillum quidem perſolvebat.* Makſegâtet, *incipere perſolvere*, begynna at betala. Makſegâtet welkit, *nomina incipere*

expedire, begynna at betala ſkulden. Makſajet, *idem.*

MAKSEJE, *perſolvens*, *ſolvens*, den ſom betalar. Makſem, *ipſe actus*, *dum iſtud fit*, betalande, når man betalar.

MAKSETET, *v. a. facere ut aliquis perſolvat*, *rependendum curare*, laga at någon betalar, beſtyra at det blir betalt. Makſete weljebt welkitas, *fac ut frater tuus quod debet perſolvat*, laga, at din bror betalar det han år ſkyldig. *It. rependere*, betala. Mon kalkab makſetet to, maite todn leh takkam, *quod feciſti*, *tibi rependam*, jag ſkal betala dig det du har gjordt. Makſetaſtet, *dimin.* Makſetatjet, *incipere rependendum curare*, begynna at låta betala.

MAKSETEJE, *qui rependit*, *retribuens*, den ſom vedergåller, eller betalar.

MAKSETJET, makſatjet, *v. a. frequ. id. quod* makſet, *vide* makſet.

MAKSATALLET, *v. a. intenſ. rependere*, *retribuere*, betala, vedergålla.

MAKSEK, *n. a. non ſolutus*, obetalt. Makſek le welke, *debitum perſolutum non eſt*, ſkulden år obetalt.

MAKSO, *n. ſ. ſolutio*, *pretium ſolutionis*, betalning, ſkuldens clarerande. Alles makſo, *ſolutio ex aſſe*, full betalning. *It. apud Auſtr. vires*, *valetudo*, *robur*, krafter, förmåga. Kalle todn tietah, maggar makſo muſne le, *quæ meæ ſint vires haud ignoras*, du känner nog min förmåga. Makſots, *dimin. idem*, betalning.

MAKSOLWAS, *n. ſ. pretium*, *quo quidquam ſolvitur aut emitur*, betalning, hvarmed man betalar. Ib makſolwaſeb adne, *ſolvendo par non ſum*, jag har ej at betala med.

MAKSOT, makſotak, *priv. caſ. ſine pretio ſolutionis*, utan betalning.

MAKTATET, *v. n. valere*, förmå, *vide* aibmotet.

MAKTE, maktes, *adv. interrog. quomodo? ut?* huru? Maktes wieſoh? *ut vales?* huru mår du? Maktes kalkah påtet? *an venies?* ſkal du komma. Makte tietah? *num ſcis?* vet du? *cfr.* makko, *unde*, *addito* tes, *formatum eſt.*

MAKTOK, *n. a.* maktok piåbmo, *cibus ſolidus ſive bene nutriens*, födande ſpis. *vide* doktok, *id. Alio ſenſu non occurr.*

MÅLDET, *v. a. Auſtr. molere*, mala. *vid.* jårretet. Maldem, *ſubſt. ipſe actus molendi*, malande, malning. *Svet. orig. Fenn.* mylly, *mola.*

MALE, *n. ſ. cruor*, blod. *Humanus ſanguis dicitur* warr. Såges ej om menniſko-blod. Maleb kålketet, *ſangvinem effundere.* Male juptſe, *pulmentum ſangvine pecudum mixtum. It.* ſåke male, *ſangvis ſive ſuccus betulæ*, björklake. Male tjatſe, *idem. Obſ. ſuccum hunc*, *quem e betula*, *copioſe primo vere ſtillare faciunt*, *non bibunt modo*, *ob gratum ſaporem*, *ſed etiam*, *hoc aquæ communis*, *in cibis præſertim piſcibus coquendis Lappones*, *præſertim Auſtraliores*, *adhibent.* Såke maleb kålketet, *ſuccum betulæ exſtillare facere.* Malats, *dimin. idem quod male*, blod, litet blod.

MALET, *v. a. molere*, mala, *vide* jårretet. *It.* malet, *metiri*, måta, *vide* ſuldet. Maleſtet, *dimin.* litet mala.

MALETET, *v. a. molendum curare*, låta mala. Maletaſtet, *dim. vid.* jårretet.

MALETUM, *n. a. molitus*, malen.

MALEJE, *molitor*, mölnare, *v.* jårreteje.

MALET-

MALETKENNA, maleteke, *immenſus*, omåtelig. *Eccleſiaſtica ſunt.*

MALEK, *n. ſ. menſura*, mått, *vid.* mått.

MALES, *n. ſ. coctio, quantum una vice coqui ſolet*, et kok, ſå mycket ſom på en gång plågar kokas. Jura akta males, *exacte quantum ad unam coctionem requiritur*, juſt jåmnt et kok. Males kåte, *culina*, kök, kokhus.

MALESTET, *v. a. coquere, cibos & obſonia decoquere*, koka, laga mat. Mab kalkah todn udne maleſtet? *quid hodie coques? It. apud Lyckſ. comedere*, åta. Maleſtaſtet, *dimin.* litet koka. Maleſtaſtet ruobi, *coquite citius.* Maleſtatjet, *incipere coquere*, begynna at koka. *Non niſi de cibis dicitur, cfr.* wuoſſjet.

MALESTEJE, *coqvus, qui coquit*, kock.

MALGE, malke, *n. ſ. herbarum conculcatio ſive ad humum ſuppreſſio, pedibus rangiferorum aut pecudum*, gråſets nedtrampning af renar, eller annan boſkap. Malken le tat ware, *montem hunc pecudes conculcavere*, boſkapen har nertrampat gråſet på detta berget. *Obſ. maxime delicati ſunt rangiferi in eligendo herbas ipſis edules, omnesque illas faſtidiunt, quas conculcarunt, & hanc ob cauſſam ampliſſimos vel uno die peragrant campos nox deſcendos, poſſeſſoresque ſuos ſedes continue & crebro mutare cogunt.*

MALGOT, malkot, *v. n. conculcari*, nedertrampas, förtrampas. Juo le malkom tat kedde, *pratum hoc jam conculcatum eſt*, denne vallen år nu fulltrampad. *Non niſi de campis pratisque dicitur. cfr.* malge.

MALJE, *plur.* maljeh, *fibulæ, imprimis argenteæ, quas ornatus cauſſa veſtibus adſuunt Lappones*, maljor, ſilfver-ſöljor, ſom Lapparne för granlåt bruka på ſina kläder. *Ornatus eſt mnliebris, ſæpe ponderis decem unciarum & ultra, ſi fuerint ditiores.* Malje kapte, *veſtis hoc ornatu inſtructa. A Fennon.* malju, *annulus, orbis.*

MALL, *n. ſ. ſecuris, imprimis quæ minus eſt acuta neque ſatis magna*, en yxe, en liten och ohvaſs yxe. *cfr.* akſjo.

MALLAS, *n. ſ. epulum*, måltid. Mon leb karwem mallaſam, *epulum meum paravi.* Mangetet mallaſeb, *advenire ſero, poſt actum convivium*, komma til gåſtabud för ſent, efter måltiden. Ekkedes mallas, *cœna*, aftonmåltid. *It.* Herran Ekkedes Mallas, *Cœna Domini Sacra*, Herrans Nattvard.

MALLATALLET, *ſumere cibum, epulari*, ſpiſa, hålla måltid. Mallatalleh tijen, *convivantur una cum vobis, 2 Pet. 2: 13.* Ko li mallatallemen, *cum eſſet in convivio, cfr.* piåbmotallet.

MALM, *minera metallica*, malm. Silba malm, *minera argenti*, ſilfver-malm. Malmit keſetet, *mineras transportare.*

MALO, *n. ſ. ripa lacus aut fluvii lapidoſa*, ſtenig ſtrand. *cfr.* fiårwa.

MALSKE, *n. ſ. perturbatio, confuſio*, oordning, förvirring, oreda. Malſken leh kaike kaudneh, *ſuppellectilia ſingula vaſaque perturbata ſunt.*

MALSKET, *v. a. miſcere, confundere*, blanda ihop, förvirra. Malſki taina kaikeb, *omnia iſta re permiſcuit ſive perturbavit*, han bragte all ting i oreda derigenom.

MALSKETET, *v. n. perturbari, confundi*, komma i oreda, blandas ihop. Kaino

nō malſketi, *reſtis implicabatur*, repet kom i oreda.

MALTE, *n. ſ. frumentum vel hordeum maceroſum, unde coquitur ceroviſia, ptiſana*, malt. Malteb takket, *ptiſanam hordeaceam præparare*, mälta.

MALTESTET, maltaſtet, *v. n. balbutire, balbutiente linguâ loqui*, läſpa, tala oredigt. Malteſtaſtet, *dimin.*

MALTES, *balbus, balbutiens*, läſp.

MALTOS, *n. a. non ſatis bene valens, leviter ægrotans*, illa mående, opaſslig. Maltos leb udne, *non ita bene hodie valeo.*

MALTOT, *v. n. ægrotare*, vara ſjuk. Taiwai ſodn malto, *is ſæpe male habet*, han år ofta illa mående. *Minus eſt quam* puotſet, *qu. vide.* Maltoſtet, *dimin.* Maltogåtet, *incipere male habere, morbo incipere implicari*, begynna at blifva illa mående, blifva ſjuk.

MAMMA, *vox, qua matres ſuas compellant infantes, omnibus lingvis & nationibus communis. Fenn.* mamma, *uber.*

MAMMON, *mammonas*, mammon, *Luc. 16:*

MAN, *genet. pronom.* mi. *Uſitat. eſt* kån. Die le attje, man pardneb wuoidnime, *hic pater eſt, cujus videbamus filium. Compoſ.* mandiet, mantieti, *qu. vide ſuo loco. It.* man & mann, *conj. quam.* Mann kukke, *quamdiu*, huru länge? ſå länge ſom. Man taiwai, *quoties*, huru många gånger? ſå många gånger ſom. Man taiwai mon to wuoidnab, awoſab, *quoties te video, lætor*, jag glåder mig ſå ofta jag dig ſer. Man kalle, *quot*, huru många? ſå många ſom. *Eſt & relativum & interrogativum.*

MANA, *n. ſ. infans*, barn. Pardne mana, *puerulus*, piltebarn. Like- *ſive* juoike- & luowes-mana, *ſpurius, infans adulterinus*, oåkta barn. Sjaljo-mana, *idem.* Niammeje mana, *infans lacteus.* Mana paleſt, *ab infantia, a pueris*, ifrån barndomen. Manai manah, *pronepotes*, barnabarn. Mana-kåte, *magnus numerus liberorum*, en myckenhet af barn, barna-hop. Stuor mana kåte le muſne, *multi mihi ſunt liberi*, jag har många barn. Manapele, *privignus aut privigna, liberi mariti vel uxoris, cujus prior conjux deceſſit*, ſtjufbarn. Mana-piåbmeje, *puerpera*, barnaföderſka. Mana piåbmem, *puerperium*, födſel. Mana-tarbo, *dolores parturientis, puerperium*, barnsnöd. Mana-ſångo, *idem.* Mana-ſångon le, *cubat puerperio.* Manatak, manatebme & manates, *prole carens, cui nulli ſunt liberi*, barnlös. Mana-tjerom, *vagitus*, barna-grät. Mana-tuokor, *crepundia*, barnlekar. Mana-ſtåk, *luſus puerilis*, barn-ro. Mana-wuot, *infantia*, barndom. Åſka le tat manawuoteſn, *adhuc hic quaſi infans eſt*, denne år ännu ſom et barn. *It.* i le manawuot, *haud laudandus eſt infans*, det år et elakt barn. *Obſ. terminatio* wuot, *ſubſtantivis addita interdum hanc obtinet ſignificationem, cfr.* wuot. Mana-åſe, manai-åſe, *pars ſive portio liberis debita*, barns del, barnaſkap. Manats, *dimin.* litet barn. *It. vox blandientis, e. gr.* manatjam, *mi juvenit dilecte*, min kåra yngling. Manatji ja tai niammeje nialmeſt, *ex ore infantum & lactentium, Matth. 21: 16. Hinc*

MANALMATS, manulmuts, *contr. pro* mana-

mana-almats *vel* -ulmuts, *cui unus, aut plures, infans liberive ſunt*, den ſom har barn. *Sæpiſſime de uxoribus, quibus lactei ſunt infantes, dicitur.* Manalmatjen ſjaddet, *liberos procreare, liberis augeri*, bliſva fruktſam med barn, få flera barn.

MANALAKATS, *n. a. puerilis*, barnſlig. Manalakats âlma, *vir ingenio puerili*, en barnſlig man. Manalaka, *adv. pueriliter*, barnſligit. Manalaka takket, *pueriliter facere*, båra ſig barnſligit åt.

MANALATS, *n. a. filialis*, barnſlig. Manalats torwo, *fiducia filialis*, barnslig fôrtrôſtan, *Eccleſiaſtic.* Mon leb to inta etſam, manalats kåreswuotin, *non ſecus ac filius patrem, te ſemper amavi*, jag har altid ålſkat dig, med en barnſlig kårlek. Manalats pallo, *timor filialis*, barnſlig fruktan, *Eccleſiaſticum.*

MANAK, *de beſtiis dicitur, imprimis de urſis, quibus ſunt catuli*, ſom har ungar, ſåges egenteligen om bjórnar. *cfr.* tjukek.

MANASTALLET, *v. a. timidum eſſe atque verecundum, erubeſcere*, vara rådd, blygas. Ele manaſtalla, *ne ſis juſto timidior, ne vereare fruſtra*, var ej barnſligen rådd.

MANASTATTET, *v. a. pueriliter facere*, gôra barnſligt. Manaſtattam leb tabb, *pueriliter iſtud feci*, jag har gjordt det barnſligen. Manaſtatteje, *particip. pueriliter ſe gerens*, den ſom bår ſig barnſligen åt.

MANASTOWET, *v. n. repueraſcere*, bliſva barnſlig, varda barn på nytt. Tat wuores âlma le manaſtowemen, *repueraſcit hic ſenex.*

MANATESWUOT, *n. f. infœcunditas, ſterilitas, cum nulli procreantur liberi, cfr.* mana.

MANDIET, *adv. quare? quamobrem*, hvarfôre, fôr hvilken orſak. Mandiet tab takkah? *quare hoc facis?* hvarfôre gôr du detta?

MANELME, *n. f. mundus, univerſum*, verld. *A Fenn.* maa, *terra &* elme, *quod vid.*

MANETET, *v.* wakotet. *Fenn.* manaan, *hortor.*

MANGA, mangel, *adv. & præp. poſt*, efter. *Genet.* mangen, mangelen. Sodn pâti mo mangen, *poſt me veniebat*, han kom, ſedan jag hade kommit, han kom efter mig. *Exempla quorundam caſuum hæc ſunt: Penetrativ.* pâte tek mo mangai, *veni huc poſt me*, kom hit efter mig, fôlj efter mig. *Locativ.* mangen, mangeſne, mangeleſne, mangelen. Pâtitja ſodn mangen, *venturus eſt poſtea, mox inſequetur*, han varder kommandes efterât, han kommer ſtraxt efter. Mangen le ſodn taſſna, *prope a tergo adeſt*, han år ſtraxt bakefter. Mo mangelen, *poſt me*, efter mig. *Nuncup.* mangas, *ſæpiſſime motum in locum indicat, retrorſum*, tilbakas, bak ut. Mangas jårgetet, *retrorſum revertere*, vånda om tilbakas. Mangas piåjet, *omittere, negligere*, fôrſumma, efterſåtta. Mangas piåjet pargobs, *laborem opusque ſuum poſtponere ſive negligere*, ålidoſåtta ell. fôrſumma ſit arbete. Mangas mannet, *decreſcere, minui*, aftaga. Bånda lei autel, walla talle le mangas mannemen, *opulentus antehac erat, nunc autem divitiæ ejus inci-*

piunt dilabi, han var rik tilfôrene, men nu begynner det at aftaga fôr honom. Mangas manneje, *decrescens, qui minuitur vel detrimentum patitur*, den ſom år i aftagande.

MANGELEN, *adv. poſtea*, efteråt. *It.* mangel, *idem.* Åſka aitſib mangel, *poſtea tandem animadvertebam*, jag blef varſe efteråt. Mangel- *aut* mangelenko, *poſtquam*, ſedan ſom. Mangel-ko li jåttam, *poſtquam dixerat.* Mangelatjen, *dimin. paulo poſt*, litet derefter. *It. præp.* mo mangelatjen, *ſtatim poſt me*, ſtraxt efter mig. *confer.* manga, mangel.

MANGELES, *Auſtr. vide* mingeles.

MANGEB, *comparat. poſterior*, den ſednare. Mangeben peiwen, *poſtero die*, den fôljande dagen. *Poſitivus eſt* manga, *vel potius* mange. *It.* mangeb, mangebut, mangebit, *adv. poſtea, poſterius*, ſedermera, efteråt. Mangebut mon kullib, *poſtea audiebam*, jag hôrde efteråt.

MANGEN, *vide* manga. *Cum ſuffixo pronomine.* Mangenas & mangeſnas, *poſt ſe*, efter ſig. Mangenat & mangesnat, *poſt te*, efter dig. *Reliqua e grammaticis patebunt exempla. Addita terminatione* ak, mangenak, *cominus poſt, cominus a tergo*, ſtraxt bakefter. Tjowo mangenak, *ſubſequere cominus. It. ſtatim poſtea*, ſtraxt derpå.

MANGELT, mangeleſt, *adv. & præp. a tergo, pone*, bak om, bak efter. Mangelt ſodn tjowo, *a tergo inſequitur*, han fôljer bak efter. Autelt ja mangelt, *ante & pone*, fôrut och efteråt. Mangelt tjowot, *eminus ſequi*, efterfôlja. Studdoſt mangelt tjowoi, *eminus ſequebatur.* Mangelt wadſet, *eminus eundo ſequi*, fôlja efter et ſtycke gåendes. Mangelt påteje, *poſteri*, efterkommande. Mangelt jåkſet, *aſſequi.* Kalle ſo mangelt jåkſab wadſetin, *eundo illum certo aſſequor.* Åſka leſte mangelt jåkſi, *ſero tandem advenit, ſive aſſecutus eſt.* Mangelt pâtet, *ſubſequi*, komma efter. *Obſ. præpoſitio plerumque in conſtructione poſtponitur, ut:* påti mo mangelt, *veniebat poſt me. Obſ.* Mangelen, mangen, mangelt, *nonniſi caſus ſunt unius vocis* manga, *ne autem Lector, lingvæ minus peritus, grammaticalibus hiſce implicetur tricis, ſeorſim illos expreſſimus.*

MANGE & mangehâ, *n. a. poſterior*, den ſednare, eller fôljande. Juo kus mangehah taſa pâtin? *num ultimi advenerunt huc?* hafva de efterſta kommit hit? Mange-manget, *adverbium eſt, tandem, demum*, ſent omſider, åndteligen.

MANGEK, *n. a. ſerus, ſero incidens*, ſen, ſom infaller ſent. Mangek-kidda, *ver ſerum, dum ſero hiems ſolvitur*, ſen vår. Mangek qweddeje aldo, *rangifer fœmina, ſero pariens*, en renko, ſom ſent kalfvar.

MANGANET, mangonet, *v. n. ſerius ſolito incidere*, infalla ſednare ån fôrr. Manganam le talle Piåſſats, *Paſcha jam ſerius incidit*, Påſka har nu kommit ſednare. Koktes tat naute mangoni? *unde venit, quod hoc ſolito ſerius fiat?*

MANGELTES, *n. a. inſequens, quod poſterius eſt aut fit, qui a tergo eſt*, den ſom fôljer efter, det ſom år på baken.

ken. *Oppoſ.* auteltes. Mangeltes pednik, *tributum extraordinarium*, extra utlagor. *Synon.* like wiiro. Mangeltes hâl, *obtrectatio*, fôrtal, baktal. Mangeltes hâlab adnet, *obtrectare*, baktala.

MANGEMUS, *ſuperlat. poſtremus, ultimus*, den ſidſte, den efterſte. Mangemus peiwe, *dies ultimus ſive noviſſimus*, den ſiſta dagen. Mangemuſen leb, *ultimo loco ego ſum*, jag âr den efterſte. Mangemuſt & mangemuſta, *adv. poſtremo, ad ultimum*, til ſlut, ſiſt.

MANGETET, *v. n. ſero venire*, komma ſôr ſent. Mangetet paſſeb, *poſt feſtum venire.* Mangeti mallaſeb, *veniebat poſt horam prandii. It. a differre, protrahere*, upſkjuta. Manget mangeb peiwai, *differ in poſterum diem*, ſkjut up til andra dagen. Mangetaſtet, *dim.* litet upſkjuta, m. m. Mangetatjet, *differre incipere &c.* begynna at upſkjuta, m. m. *Oppoſ.* autetet, aſtetet, *qu. vid.*

MANGET, *adv. ſero*, ſent. Manget ila pâtah, *nimis ſero venis*, du kommer ſôr ſent. *cfr.* leſt.

MANGOTALLET, *v. a. differre, procraſtinare*, upſkjuta. Mangotallet peiweſt peiwai, *de die in diem differre*, upſkjuta ifrân den ena dagen til den andra. Mangotalleje, *particip. procraſtinans*, den ſom upſkjuter. Sodn le mangotalleje, *dilator eſt.*

MANGOTALLEM, *n. ſ. dilatio*, upſkâf. I mangotallemeb kierde, *dilationem non patitur*, det tâl ej upſkâf.

MANGOTALLUM, *n. a. dilatus*, upſkuten.

MANGOTET, *v. a. idem quod* mangotallet, *vid.* mangotallet. Mangotaſtet, *dimin.* litet upſkjuta. Mangotaſtib, *pauliſper diſtuli ſive cunctabar*, jag gjorde litet upſkâf. Mangotatjet, *differre incipere*, begynna at upſkjuta. *cfr.* mangetet, mangetaſtet *&c.*

MANGOTEM, *n. ſ. vide* mangotallem.

MANGOTUM, *n. a. vide* mangotallum.

MANGOTATTET, *v. a. differendum curare, facere ut differatur*, laga ſâ at det blir upſkâf. *It. poſſe differri*, kunna upſkjutas. I tat pargo mangotatte âtja palai, *in aliud tempus hoc opus differri nequit*, detta arbete kan ej upſkjutas til en annan gâng. *It. negligere*, fôrſumma. Mangotatteje, *particip. qui cauſſa eſt dilationis, cur aliquid differatur*, den ſom gôr at det blifver upſkâf.

MANJE, *nurus*, ſona-huſtru. *It. uxor fratris*, broders huſtru. *Fenn.* miniâ, *idem.*

MANKELAKATS, *pron. adj. qualiscunque*, nâgon ſlags. I mankelakats, *fortiſſimum eſt negativum, nullus omnino*, aldeles ingen. Eime âdtjo mankelakats qweleb, *nullum omnino piſcem cepimus*, vi fingo aldeles ingen fiſk.

MANKELAKA, *adv. aliqua ratione*, på nâgot ſâtt. I mankelaka, *nullo modo*, på intet ſâtt.

MANN, *quam?* huru? *vide ſupra* man. Mann bânda le? *quam dives eſt?*

MANNE, mannes, *adv quare?* hvarfôre? Mannes nau hâlah? *quare ita loqueris?*

MANNEKEN, *factiv. caſ. pronom.* mike. I ſodn mo manneken adne, *me prorſus contemnit, pro nihilo habet*, han hâller mig fôr ingen ting.

MANIEN, *quomodo?* huru? *vide* kokte.

MANNET, *v. n. proficiſci, iter facere*, reſa, fårdas. Jus tabb kåĩnob mannah, *ſi illa via iter facis*, om du reſer den vågen. Kåſſå leh todn mannemen? *quorſum facturus es iter?* hvart ſkalt du reſa? Karwes leb mannet, *ad iter paratus ſum.* Auten mannet, *antecedere*, gå fôrut. *It. augeri, accreſcere*, ôkas, tiltaga. Puotſelwas auten manna, *morbus augetur*, ſjukdomen blifver ſvårare. So ålo auten manna, *grex ejus numero augetur*, hans boſkap fôrôkes. *De animalibus & brutis etiam dicitur, e. gr.* Herke manna, *rangifer it*, ren går. Tåmpa manna, *equus it*, håſten går. *Fenn.* menen, *eo, abeo.* Manneſtet, *dimin.* litet reſa. Manneſtet kalkab tokko, *breve illuc faciam iter*, jag ſkal reſa dit, ſom ſnaraſt. Mannegâtet & mannajet, *incipere iter facere*, begynna at reſa. Die mannajob talle, *nunc ſuſcipiamus iter.*

MANNATJET, *v. a. frequ. id. quod* mannet. Kåſſe kalkebe mannatjet? *quando ſuſcipiemus iter?* når ſkole vi fara?

MANNAK, *n. a. qui iter non fecit*, ſom ej hafver reſt. *It. peritus itineris, qui gnarus atque expertus eſt itineris viaque*, bereſt, kunnig och erfaren på reſan.

MANNEJE, *iter faciens, viator*, vandringsman, reſande. Manneje almats tarbaha wuoigneſtet, *viator requie opus habet*, en reſande behôfver at hvila. Pajel-manneje, *(in Theologicis) transgreſſor*, ôfvertrådare. Auta manneje, *anteceſſor*, fôregångare. Auten manneje, *idem, item qui divitiis vel aliis ejusmodi rebus augetur, cfr.* autaneje.

MANNEM, *n. ſ. iter*, reſa, fård. Mannem mâkke, *ſcopus itineris*, fôreſats med reſan. *It. ipſum iter*, ſjelfva reſan. Puotſaji mannem mâkkai, *in itinere morbo correptus eſt*, han ſjuknade på reſan. Mannem kradne, *ſocius itineris ſive comes*, reſe-kamerat. Mannem lake, *modus iter faciendi*, ſått at reſa. Koktes kalka mija mannem lake orrot? *qua ratione iter faciemus?* huru ſkole vi reſa? *Compoſ.* pajel-mannem, *(Theolog.) transgreſſio*, ôfvertrådelſe. Auta-mannem, *anteceſſio*, fôregång. *It.* auta-mannem, *cornua rangiferorum & cervorum anteriora fronti imminentia*, hornen, ſom ligga fram ôfver noſen på renarne.

MANNETET, *vel* mannatet, *v. a. facere ut aliquis eat aut proficiſcatur*, låta fårdas eller reſa. Mannate manaitat kyrkoi, *cura ut liberi tui templum viſitent*, laga ſå, at dina barn gå til kyrkan. *Gerund.* mannaten, *in itinere, eundo*, på reſan, under det man fårdas. *It. pedetentim*, fot fôr fot. Mannaten mannaime, *pedetentim & tarde proficiſcebanur*, vi reſte fakta och allenaſt fot fôr fot. *Boreal.* åkoten, *idem.* Mannataſtet, *dimin. neutr. idem quod* manneſtet, ſom haſtigaſt reſa. *vide* mannet.

MANNOLAK, *n. ſ. iter, via*, reſa, våg. Mannolaken leb, *in itinere conſtitutus ſum*, jag år på reſan ſtadd. Mannolaken puotſajet, *in itinere morbo correpti.*

MANNOS, *n. ſ. iter, ſpatium*, våg, led. Kukkes mannos, *iter longum*, lång våg. Kukkes mannos le tokko, *longum iſtuc iter eſt*, det år lång våg dit.

Kota-

Kota-lokke ſtadien mannos, *iter ſexaginta ſtadiorum, Luc. 24: 13. confer.* kåino.

MANO, *n. ſ. luna*, måne. Åddâ manö, *noviluniũm*, nymåne. Mano wuotja, *noviluniũm fit*, nyet börjar. Tiewa mano, *pleniluniũm*, fullmåne. Mano tiewa, *pleniluniũm fit*, det blir fullmåne. Mano kaſka, *interſtitium, quod eſt inter lunam, quæ decrevit & noviluniũm, iſtud temporis ſpatium dum luna eſt illunis.* Mano qwosgna, *luna fit illunis*, månen lyſer intet. Mano-tepe, *lux lunæ*, månſken. Mano-tepeſt mannet, *luna pernocte proficiſci.* Mano-tepe ketjo ijan, *luna pernox*, månſken hela natten igenom. Manon pårrelem, *eclipſis lunæ*, månans förmörkelſe. Manodag *vel* manotag, *dies lunæ*, måndag. Mano-puotſes, *lunaticus, Matth. 17: 15. Cfr.* aſk. *It.* mano, manot, *menſis*, månad, en månads tid. Njuktja mano, *martius*, martii månad. Måſka mano, *dies caniculares*, rötmånad. Manoteb wuonan katoi, *menſem in Norvegia transegit unum.*

MANTEL, *n. a. qui poteſt aut valet quidquam efficere*, den ſom kan utråtta något. *A Svec.* man & til *conflatum videtur.* Ib le mantel påtet, *venire nequeo*, jag kan ej komma. Jus todn leh mantel takket tabb, *ſi iſtud potes efficere.*

MARET, *v. n. fremere, fragorem edere*, dåna, dundra. Jokka mara, *fluvius murmurat*, elfven ſuſar. Mara ko wuokſes, *boat ut taurus*, han bölar ſom en oxe. *It. proruere, proruere ſe*, ruſa fram. Maraime tokko, *illuc proruebamus*, vi ruſade dit fram. *It. cum fragore dirui ſive concidere*, med brak och dån falla omkull. Muora mara, *arbor cum fragore ad humum prolabitur.* Maregâtet, *incipere dirui &c.* begynna at falla omkull, m. m. Paroh maregâteh, *undæ incipiunt murmurare*, vågorne begynna at dundra. Muora maregâta, *arbor incipit prolabi*, trådet börjar at falla omkull.

MAREJE, *murmurans, fremens*, bullrande.

MAREM, *n. ſ. fremitus*, gny. *It. caſus, imprimis qui fit cum fragore*, fall, omkullfallande med gny och brak.

MARETET, *v. a. diruere, proſternere*, rifva omkull, flå i kull. Muorait maretet, *arbores evertere ſive proſternere.*

MARFE, *anus, inteſtinum rectum*, åndetarm. Marfe tjåle, *idem. It. farcimen*, korf.

MARGASET, *v. n. murmurare ſive fremere*, murra. Bire margas, *urſus fremit*, björnen murrar.

MARGETET, *v. n. Auſtral. cum fragore prorui ſive concidere*, med buller och gny falla omkull. *It.* aimo margeti, *(cœlum concidebat ſive univerſum) tempeſtas ſive intemperies cœli orta eſt*, et oväder upkom.

MARGNA, *n. ſ. plica, fimbria*, fåll, kantning. Kapte margna, *fimbria tunicæ.*

MARGNET, *v. n. reverti, regredi*, vända om, gå tilbaka. Margni wiſt ruoptot, *revertebatur rurſus. confer.* mâddot.

MARGNESTET, margnaſtet, *v. a. complicare, ſuccingere*, ihopvikla, upſkörta. Margneſti kirjeb, *epiſtolam complicabat.* Kaptebs margneſti, *ſuccingebat*

gebat veſtem ſuam, han ſkôrtade up ſina klåder. *cfr.* kåtſaldet. *It.* margneſtet *vel*

MARGNOT, *v. a. plicare, corrugare*, fålla, rynka. *Proprie eſt veſtium extremitates complicare, de calceamentis dicitur* kuopet, *qu. v. ſupra. cfr.* luoſkot.

MARJA, marje, marjel, *adv. fortaſſe, forte*, tór hånda, til åfventyrs. Marje todn tietah, *ſcis forte*, kanſke du vet. Marja ſodn adna, *forte is habet*, kanſke han torde hafva. Marjel juo jabmi, *forte jam mortuus eſt*, kanſke han år nu redan dód. Marjel påta, *atqui ſi venerit*, ån om han kommer. Marjel keles, *mendacium forte eſt*, kanſke det år oſanning. *Obſ.* marjel *a* marje & le *compoſitum eſſe videtur.* Marjel naute, *forte ita eſt*, kanſke at det ſå år. Marjel pakes, *fervidum forte eſt, pro* marje le pakes. *It. ne, ne forte*, at icke, at icke til åfventyrs. Katte marje ſodn måratowa, *cave ne iraſcatur*, akta at han ej blifver ond. Katte marje todn jårrah, *cave ne labaris*, akta dig, at du ej faller.

MARJEB, *adv. neg. minime, haud crediderim*, ingalunda, jag må ej tro. Marjeb påtitja, *illum eſſe venturum non facile crediderim*, jag kan ej tro at han kommer. Marjeb mon tietab, *minime ſcio*, jag vet aldeles intet.

MARJA, *n. prop. fœmin. Maria. Compoſ.* Marje-peiwe, *dies annunciationis Mariæ*, Vårfrudag. Keſe- *vel* gaſa-marjepeiwe, *dies viſitationis Mariæ*, Sommar Vårfrudag. *A* gas, *anſere ita dictus, quia iſto tempore pennæ decidunt anſeribus. cfr.* labmot.

MARKE, *marca*, en mark. Marke pele, *drachma*, en half mark.

MARROS, *n. a. Auſtral. vide* mareje.

MARSO, *ſaccus ex tenuioribus radicibus arborum confectus ad piſces deportandos*, fiſkare-kånt, hvaruti fiſk båres. Marſots, *dimin.*

MART, *n. animal. martes*, mård. *cfr.* nete.

MARTNA, *nundinæ*, marknad. *cfr.* talwates.

MASJET, *v. n. acquieſcere*, vara tilfrids med. Ib taina maſja, *huic rei haud acquieſco*, jag år ej nógd ell. tilfridsſtåld hårmed. Ib maſja taſt kukkebut waldok wieſot, *vitam non amplius cupio agere cælibem, cælibatui non diutius acquieſco*, jag har ej luſt at långre lefva ogift. I ſodn maſja ſjawot orrot, *tacere haud facile poteſt*, han har ſvårt fóre at tiga. Ib maſja akten ſajen orrot, *in uno loco acquieſcere nequeo, ſedem mutare cupio*, jag gjer mig ej ro at vara på et rum. Jus maſja orrot rafeſne, *ſi tranquillitatis & quietis fuerit cupidus.* Maſjeſtet, *dimin.* Maſjegåtet, *acquieſcere incipere*, begynna at gifva ſig ro och ledighet.

MASJORET, *v. n. corpus vehementer agitare ſive commovere, jactari febri atque cruciatibus affici*, ligga och kaſta ſig af och an, af ſveda och vårk. *De ægrotantibus.*

MASKARTALLET, *v. n. ſibilare*, hviſſla.

MASKET, maſkem, *Auſtr. vide* malſket, malſke. Kåroſtak maſketowi, *filum implici ſcebatur*, garnet blef oredigt.

MASKESIT, *adv. confuſe, perplexe*, oredigt, fórvirrat. *Auſtr.*

MASKERET, *v. n. Auſtr. vid.* måſketet.

MAS-

MASNE, *contr. pro* man ſiſne, *in quo, qua in re*, hvarutinnan. *It. adverbialiter, quo in loco, ubi*, hvareſt. Maſnes, *idem. cfr.* kuſſne. *Fenn.* miſſå, *ubi.*

MASSAS, *quem in finem, quare*, til hvad ånda, hvarfôre. Maſſas le tatt? *cui fini inſerviet iſtud?* hvartil ſkal det vara. *cfr. pron.* mi. *It.* maſſa & maſſak, *adv. propemodum, fere*, nåſtan. Maſſak le naute, *ita fere eſt*, det år nåſtan ſå. *Interdum geminatur emphaſis cauſſa.* Maſſa maſſa jabmi, *parum abfuit quin moriretur*, han var rått nåra döden.

MASSET, *v. a. amittere, perdere*, miſta. Håggab maſſet, *vita privari.* Taweritas maſſet, *jacturam facere bonorum*, miſta ſin egendom. Maſſeſtet, *dim.* litet fôrlora. Maſſegåtet, *incipere perdere*, begynna at fôrlora.

MASSEM, *n. ſ. jactura, amiſſio*, miſtning.

MASSKET & maſſkok, *n. a. agilis*, vig. *cfr.* happel. *It. officioſus*, tjenſtaktig.

MASSKETWUOT & maſſkokwuot, *n. ſ. agilitas corporis*, vighet. *It. officium operamque conferendi propenſio*, tjenſtaktighet, tjenſtvillighet.

MAST, *n. ſ. malus*, maſt.

MASTE, maſtes, *adv. unde*, hvadan. Maſte tab tietah? *unde hoc ſcis?* hvadan vet du detta? *It. ablat. pronom.* mi, hvarutaf. Maſte kaik le takkatum, *ex quo omnia facta ſunt*, hvarutaf all ting år gjordt.

MASTET, *v. a. miſcere*, blanda. Maſtet wineb tjatſin ja tjatſeb winin, *miſcere vinum aquâ & aquam vino. Etjam hoc modo conſtruitur:* maſtet wineb tjatſai ja tjatſeb wini, *idem. It. neutr. confundi, commiſceri*, fôrblandas, ſammanblandas. Die maſtin qwekte åloh akti, *jam ex duobus unus factus oſt grex*, tvånne hjordar blefvo fôrenade til en. *It. ſpeciem præbere*, likna. Suoloin maſta, *ſpeciem inſulæ præbet*, det ſer ut ſom en ö. Sodn maſta tunji, *tibi haud abſimilis eſt*, han år lik dig. *Paſſ.* maſtetowet, *commiſceri*, ſammanblandas. Maſtetowum, *commixtus*, ihopblandad. Maſteje, *particip. activ. commiſcens*, den ſom blandar. Maſteſtet, *dimin.* litet blanda. Maſtegåtet, *incipere commiſcere &c.* begynna at blanda, m. m.

MASTEM, & maſta *vel* maſtetes, *mixtura, permiſtio*, blandning. Tjatſe maſta, *aquæ admiſtio*, vattublandning.

MASTETET, *v. a. frequ. confundere, omnia in unum miſcere*, bortblanda, fôrblanda. Maſtetet ſadnaſeb kelaſin, *vera falſis confundere.* Ale etjebt taſſan maſtete, *noli te iſti immiſcere rei*, blanda dig intet deruti. *It. non rite dignoſcere, errare*, miſskånna ſig, taga miſte om. Maſtetib ſo, *illum non dignoſcebam*, jag fôrtog mig på honom. *Dicitur quando unum pro altero dignoſcimus aut habemus, Gallice meprendre, meconnoitre. It.* maſtetet, *commiſcendum curare*, låta blandas ihop. Maſtetatjet, *incipere confundere &c.* begynna at ſammanblanda, m.m.

MASTETEK, *n. a. non mixtus, purus*, oblandad, ren. Maſtek, *idem.*

MASTETEM, *n. ſ. ipſe actus miſcendi & confundendi*, ſammanblandande, fôrblandelſe. Loppetes maſtetem, *illicitus corpora miſcendi actus, amores iliciti*, olåflig beblandelſe. *It.* maſtetem, *error, confuſio*, fel, miſſtag.

MASTE-

MASTETALLET, *v. a. frequ. idem quod* maſtetet.

MASSWA, *n. ſ. intervallum temporis*, en tid, någon tid. Tab maſſwab leb puotſemen, *hoc tempore ægrotus ſum. cfr.* kåtfo.

MATHO, *vide infra* mato, matok.

MATKET, (*Boreal.* market) *v. a. perdere*, förderfva. Matket etjebs jalla mubbit, *ſemet ipſum vel alios perdere*, förderfva ſig ſjelf eller andra. *cfr.* håkketet.

MATKEM, *n. ſ. depravatio*, förderf.

MATKEJE, *qui perdit*, den ſom förderfvar.

MATNE, *in quo*, uti hvad. *Eſt ablat. caſ. pron.* mi, *cfr.* maſne. Matne wadhan leh todn talle? *in quo diſcrimine nunc es?* i hvad fara är du nu. Matne niåden? *in qua neceſſitate?*

MATO, *vermiculus, vermis*, maſk. Mato le laſtait ſuoggem, *vermiculis exeſæ ſunt frondes*, löfvet är maſkſtungit. *Vermes, quibus obnoxiæ ſunt carnes appellantur* ſuoks.

MATOK, *idem quod* mato, Muora matok, *teredo, vermes, quibus arbores exeduntur*, trämaſk. *It. qui vermina laborat*, den ſom har maſkar. Matok piådnak, *canis, verminans.*

MATS, *contr. pro* mahtes, *adv. num, an*, månne. Mats todn le pâtejaſa, *anventurus es?* ſkal du komma. *confer*, mah & tes. Mats tietah? *num ſcis?*

MATSET, *v. n. reverti*, vånda om tilbakas. Matſi heimai, *domum revertebatur*, han for hem igen. *cfr.* mâddot. *It. de infantibus, mori*, dö, ſåges endaſt om ſpåda barn, når de dö. Matſegâtet *vel* matſajet, *incipere reverti*, begynna på at vånda tilbaka. Ko kulkib matſegâtet, *quum reverterem.* Matſegâta tabka kâinob, *iter incipit relegere.*

MATSE, *adv. cum de itinere, intra certum temporis intervallum & plerumque unum diem, rurſus reditur*, når man på en dag eller en viſs tid kan reſa fram och tilbaka. I le kukkeb kaſka, matſe tokko mannet mattah, *iſtud non longius eſt iter, quin uno die & confici & repeti, ſive relegi poſſit*, det âr ej långre, ân at man kan på en dag reſa dit, och âter hem igen. Kolmen peiwen matſe mannaime ſtaden, *intra triduum ad urbem proficiſcebamur & iterum revertebamur*, på tre dagar reſte vi til ſtaden, fram och âter.

MATSEJE, *revertens, redeuns*, den ſom vånder âter. *It.* matſeje mana, *infans moriens*, èt ſpådt dödende barn.

MATSEM, *n. ſ. reditus, reverſio*, återreſa, återkomſt, Matſem kâino, *via revertendi.* Matſemeſne, *in reverſione.*

MATSELET, *v. n. cito reverti*, haſtigt vånda om. *It. mori*, dö. *De infantib.*

MATSESTET, *eſt dimin. verbi* matſet, *ſed ſignificatione diſerepat activa. Incurvando confringere*, genom böjande afbryta. Sâbbeb matſeſti, *baculum incurvatum confregit*, han bröt af kåppen. *cfr.* matſot. *It.* Kapte helmeb matſeſti, *veſtis ſinum reflectebat, ſive replicabat*, han vek up räckſkjörtet. *It. reſtituere, reddere*, återſtålla. Aitari matſeſtet, *poſſeſſori reſtituere*, återſtållaât ägaren. *Hinc*

MATSESTEM, *n. ſ. vide* matſeſtattem.

MATSESTATTET, *v. a. facere ut ad poſſeſſo-*

ſeſorem redeat, reddere, återſtälla til ågaren, gifva tilbaka. Mai leime åſeſtam, walla matſeſtattime waſt, *quod emeramus rurſus remiſimus, ſive repudiavimus.*

MATSESTATTEM, *n. ſ. reſtitutio*, återſtållande. *Repudiatio*, förſkjutande.

MATSOK & matſot, *n. a. duplex*, tvefaldig.

MATSOT, *v. a. confringere*, afbryta. *cfr.* matſeſtet. Piågga muorait matſoi, *ventus arbores proſternebat, ſive dejiciebat. It.* akti matſot, *complicare ſive convolvere*, vikla ihop.

MATT, *n. ſ. mixtura metallica, plurium metallorum compoſitio*, malm, metallblandning. Matta kebne, *cacabus ære confectus caldario*, malm-kittel. Matta påloh, *globuli ex ære caldario facti*, mettalls-knappar.

MATTE, *eſt priv. caſus pronom.* mi. Matte landaſt todn pâtah? *ex qua regione venis?* ifrån hvilket land kommer du? Matte paleſt leh todn tab wuorkem? *inde a quo tempore hoc reſervaſti?* Matte mereſt kalkab alget? *unde incipiam? It. adv. quanto*, ju. Matte ånebut ſodn ådtjo, tatte ånebut ſodn ſita, *quanto magis accipit, eo pluris deſiderat*, ju mera han får, ju mera vil han hafva. *It.* matte, mattek, *adjectiv. tantus*, ſå ſtor. Ware mattek tiewa, *inſtar montis collis*, en kulle, ſå ſtor ſom et berg. Mo matte ſtuores, *eadem atque ego ſum ſtatura*, ſå ſtor ſom jag. Mo mattek, *idem.* Man matteb ſodn ſita, tann matteb kalka ſodn ådtjot, *quantum expetit, tantum accipiet.*

MATTEKESNE, matteken, *ablat. caſus nomin. defect. Dicitur de feris, quum nive nimis alta detinentur curſu*, ſâges om vildjur, når ſnön år ſå djup, at de ej kunna komma fort. Repele talle matteken, *ob nivem altam vulpes nunc curſu detinetur*, ſnön år nu ſå djup, at råfven ej kan ſpringa fort. *Alio ſenſu non occurr.*

MATTAK & mattanje, *n. a. peritus, qui callet*, förfaren, den ſom kan. Mattanje le ſodn tann pargoi, *iſtius ille peritus eſt operis*, han år förfaren och kunnig i det arbetet. Mattanje tjalet, *ſcribendi doctus*, kunnig i ſkrifvande. *Compoſ. & oppoſ.* omattak, omattanje, *imperitus*, oförfaren.

MATTET, *v. a. poſſe, callere*, kunna, vara kunnig i. Ib matte takket, *facere nequeo.* Kalle ſodn matta, *immo poteſt*, nog kan han. *Fenn.* mahdatan, *fiat, poſſibile eſt.* Matteſtet, *dim.* kunna någorlunda. Mattajet & mattegåtet, *incipere callere*, begynna at kunna. Die le mattajemen, *jam peritior incipit fieri*, han börjar nu at blifva mera förfaren.

MATTEJE, *partic. callens*, den ſom kan. *Compoſ. & oppoſ.* omatteje, okunnig.

MATTEM, omattem, *v.* matto, omatto.

MATTELES, *n. a. poſſibilis*, möjelig. Mattelats, *idem.* Jus le mattelats, *ſi poſſibile eſt, Matth. 21: 39. Compoſ. & oppoſ.* omatteles, omöjelig. *Fennon.* mahdollinen, *poſſibilis.*

MATTELESWUOT, *n. ſ. poſſibilitas*, möjelighet.

MATTETET, *v. a. facere ut quis poſſit*, göra at man kan. Jubmel matteta, *Deus faciendi facultatem largitur. It. docere, inſtituere*, underviſa.

MATTETES, mattetis, *n. a. impoſſibilis*, omöjelig. *Fenn.* mahdotoin, *idem.* Mattetis-wuot, *ſubſt. impoſſibilitas*, omöjelighet. *Fenn.* mahdottomus, *id.*

MATTEMES, *n. a. Auſtr. vid.* matteles.

MATTO, *n. f. peritia*, konſt, förfarenhet. Mattoſt tatt pâta, *arti iſtud tribuendum eſt*, det har man at tacka konſten före. *Compoſ. & oppoſ.* omatto, *imperitia*, oförfarenhet.

MATTOTEBME, *n. a. ignarus, imperitus*, oförfaren, okunnig.

MAUDNA, Mauna & Maunes, *nom. prop. virile, Magnus*, Måns.

MAUS, *Auſtr. vide* muowes.

MAUSET, mauſo, *&c. Boreal. vid.* makſet *&c.*

MAUT, *n. f. vires*, krafter, förmåga. *Boreal.* Ib mauteb adne, *non valeo. v.* fabmo, famo.

MAWORET, *v. n. fremere*, bruſa. Jokka mawora, *fluvius fremit, cfr.* maret. *It. transl. de homine divitias ſuas jactante*, ſåges ock om den, ſom ſkryter af ſina rikedomar.

MAWOREM, *n. f. fremitus*, gny, bruſande.

MEDE, *comparativo* medeb, *n. a. ſequior, vilior*, ſämre, ſvagare. Medeben adnet, *in vilioribus ducere*, ringa akta, hålla för ſämre. Medeb le tat wuola, *vilior hæc eſt cerevisia.* Medeb ſkrud, *pannus vilior*, groft kläde. *Fenn.* mieto, *genet.* miedon, *tenuis.*

MEDEBTET, *v. a. poſtponere*, akta för ringare, efterſåtta, *rarius occurrit.*

MEDDEN, *n. f. ova piſcium*, rom, fiſkrom. Meddenes qwele, *piſcis fœmina*, hon-fiſk, rom-fiſk.

MEDDET, *v. a. errare, peccare*, fela, förbryta ſig uti. Sodn le meddam, *deliquit*, han har felat. Pleikab meddi, *ſcopum non attigit*, han träffade ej målet. Meddeſtet, *dim.* litet fela. Meddegâtet, *incipere delinquere*, begynna at fela.

MEDDEJE, *peccans, errans*, den ſom felar.

MEDDEK, *n. a. inſons, qui non deliquit*, oſkyldig, ſom ej har begått fel.

MEINEG, *n. f. opinio*, mening. *vide* uſſjolmes. *It. finis, propoſitum*, affigt.

MEKE, *n. avis, quæ loca amat uliginoſa, ruſticularum genere, Veſtr.* myrmåkra.

MEKOT, *v. n. balare*, bräka. Gaitſa meko, *capra balat*, geten bräker.

MELDE, *cum, penes*, med, hos. Le-kus pednik melde? *ſuntne tibi in parato pecuniæ*, har du penningar med dig, eller i beredſkap? I le mo melde, *penes me non eſt*, jag har ej hos mig.

MELE, *n. f. remus vel aliud inſtrumentum, quo cymba navigiaque minora propelluntur ſive agitantur*, en åra eller dylikt verktyg, at ro eller ſkjuta fram båtar och andra fartyg med. *cfr.* airo. *Fenn.* mela, *gubernaculum.*

MELISTET, *v. n.* Jaure raſta pârewin meleſtet, *lacum ponte natante tranſire*, fara öfver ſjön med en flotta. *Dicitur quando penuria cymbæ, aut ejusmodi navigioli idonei, colligatis aſſeribus tignisque lacus trajicimus amnesque.* Meleſtaſtet, *dimin.* Meleſtatjet, *incipere trajicere*, begynna at ſåtta ſig öfver vatten.

MELESTEJE, *trajiciens lacum amnemve*, den ſom far öfver vatten.

MELASTALLET, *v. n. frequ. v.* meleſtet.

MELKE, *n. f. lac*, mjölk. Warras melke, *lac recens*, färſk mjölk. Kuſa mel-

melke, *lac bubulum.* Melke litte *vel* melke nappe, *mulctra*, mjölkbytta, mjölkſtåfva.

MELKOK, *lactarius, lac uberius præbens*, mjölkſam, ſom mjölkar mycket.

MELKOS, *cibus lacteus, ſive ex lacte confectus*, mjölkmat. I le muſne talle melkos, *caſei & alia ejusmodi cibaria lactea mihi nunc deſunt.*

MELKOT, *v. n. lac præbere*, gifva mjölk ifrån ſig. Melkoſtet, *dim. cfr.* påttjet.

MELT, melte, *juxta, ſecundum*, efter. Jubmelen pakon melt wieſot, *vitam ad ductum & normam verbi Divini inſtituere*, lefva efter Guds ords föreſkrift. Rajin mo teke to melt, *me huc ablegabant, ut te arceſſerem*, de ſkickade mig hit efter dig. *cfr.* melde.

MENO, *n. ſ. geſtus*, åthåfva. *It. fortuna*, lycka. *A Fenn.* meneſtys, *idem.* I lam muſne tat meno, *ea non uſus ſum felicitate*, jag hade ej den lyckan. *Hinc*

MENOLATS, menotowet, *vid.* lykkolats, lykkaſtet.

MENSTER, *n. ſ. exemplar*, mönſter.

MERDE, *naſſa*, miåla, ryſſja.

MERE, *n. ſ. limes, terminus*, gråns, mål. *Syn.* raje. Matne meren le talle peiwe? *quota nunc eſt hora?* Ko leime påtam tann merai, *cum eo veniſſemus.* Mereb piejet, *terminum limitemque conſtituere. It. menſura*, mått. Jakkon mereb, *menſuram fidei, Rom. 12: 3. It.* matte mereſt kalkab alget? *unde incipiam?* hvarifrån ſkal jag begynna?

MERETET, *v. a. determinare, præfinire*, utſtaka, föreſkrifva. Epe kalke Jubmeli aikeb meretet, *Deo tempus non debemus præſcribere.* Sodn mereti kokte kalki ſjaddet, *ut futurum eſſet præſumebat*, han föreſtålte ſig huru det ſkulle blifva. Meretijen, man ådnakeb kalkib waddet, *quantum darem præſcribebant*, de föreſkrefvo mig, huru mycket jag ſkulle gifva.

MERETEM, *n. ſ. determinatio*, utſtakande, föreſkrift. Meretemen tſagge, *ad præſcriptum*, efter föreſkrift.

MERKES, *Boreal. vide* metke.

MEROSTALLET, *æſtimare, conjecturam facere*, hålla före, giſſa til. Naute mon meroſtallab, *ita ego conjecto*, ſå giſſar jag. Meroſtalleh qwekte mili kukkob, *conjecturant eſſe ſpatium ſive longitudinem duorum milliarium*, de tro, at det ſkal utgöra en långd af tvånne miler.

MEROSTALLEM, *n. ſ. conjectura*, giſsning.

MESE, *vitulus, (proprie rangiferinus)* kalf, ren-kalf. Niammeje meſe, *vitulus lactans*, di-kalf. *It. transl.* I le ſodn timats meſe, *ætate eſt ſatis provectus*, han år nog gammal. Meſats, *dimin. vitellus*, en liten kalf. *Negativ. caſ.* meſetak, meſet & meſetes, *ſine vitulo, vitulo carens*, utan kalf.

MESAK, *n. ſ. corium vitulinum*, kalfſkinn.

MESEK, *vitulinus, e. gr.* meſek ålo, *grex vitulinus, vitulis conſtans*, en kalf-hop eller hjord. *It.* meſek aldo, *rangifer fœmina vitulo fœta*, en ren-ko, ſom år drågtig med kalf. *Item quæ vitulum peperit*, en ren-ko, ſom har kalfvat.

MESET, *vitulos eripere*, taga bort kalfvarne. *De urſis atque lupis dicitur vitulos diripientibus.*

MESSO, *n. ſ. miſſa*, måſſa. *It. cultus Dei, concio*, Gudstjenſt, predikan. Meſſo

peiwe, *dies feſtus*, helgedag. Meſſoi taiwai wuolget, *concionem diligenter frequentare*. Meſſoſt katot, *abeſſe a concione*. Meſſob kuldelet, *concionem auſcultare*, hôra på predikan. *Fenn.* meſſu.

MESSET, *ſæpe & identidem repetere, ſæpius reiterare*, ofta uprepa. Kadnieli meſſa, *identidem plorat*, han gôr ej annat ån gråter. Raſjon meſſa keſeb tjada, *continue & identidem pluit, per totam æſtatem*, det rågnar ſtåndigt, hela ſommaren igenom. Kelaſi meſſet, *non niſi mentiri*, ljuga altjåmt.

MESSOT, *miſſam habere*, hålla måſſa. *It. neutr. concionibus intereſſe*, biviſta Gudstjenſten. *Eccleſiaſticum.*

MESTO, *cibi genus, quod ex inteſtinis piſcium præparant Lappones*, en rått, ſom Lapparne gôra ſig af fiſketarmar.

METALTATTET & metalltattet, *v. a. relaxare*, gifva efter, ſlåppa efter. Metaltattet kainob, *funem relaxare*, ſlåppa efter tåget. *cfr.* mete. Metalltatteje, *particip. relaxans*, ſom ſlåpper efter. *It. laxus, remiſſus*, ſlak.

METATALLET, *idem quod* metaltattet. *It. cedere*, gifva ſig. I kåbbak ſita metatallet mubbai, *neuter alteri cedere vult*, ingendera vil gifva den andra efter. *It. condonare*, fôrlåta, tilgifva.

METAN, metaſt, *adv. ſecundum longitudinem, in longum*, långs efter. Metan jokkan, *ſecundum longitudinem fluvii*, långs efter elfven. *Fenn.* myôtå & myôden, *idem, it. cum.*

METAKAROS & metakoros, *adv. in ſerie*, i rad. Metakaros mannaime, *una progreſſi ſumus ſerie*, vi gingo i rad.

METE, *præp. ſecundum*, efter. Lagen mete wieſot, *ad legis præſcriptum & normam vivere*, leſva efter lagens ſôreſkriſt. *cfr.* melt, tſagge. *It. adject. declivis*, ſom lutar utfôre. Mete puold, *collis declivis*, en backe, ſom ſluttar. *Secundus, non adverſus.* Mete jokkab mannet, *ſecundo flumine navigare*, fara utfôre med ſtrômmen. Mete piågga, *ventus ſecundus*, vind, med-våder. Mete peiwen, *ab ortu ad occaſum, ad ſolis ductum*, råttſols. *Oppoſ. eſt* wuoſte peiwen, *ab occaſu ad ortum*, anſols, emot ſolens gång. Mete mannem, *fortuna ſecunda*, medgång. *Per caſus flectitur, e. gr.* metelen, meteleſi, metan, metaſt, *qu. vid. ſupra.* Piåggab meteleſi jårreti, *ventus ab orientali plaga ad occidentalem deductus eſt*, vådret gick om med ſolen.

METETET, *v. a. remittere*, gifva efter, gifva til. Meteti laikob, *remiſit debitum, Matth. 18: 27. It. permittere*, tillåta. Metete talle tab, *permitte nunc hocce. It. abeuntem comitari*, fôlja til vågs. *Oppoſ.* ladetet. Man kukkas kalka todn mo metetet? *quam longe me comitaberis?* huru långt ſkal du fôlja med mig? Meteti mo kitta kaſka laidoi, *ad dimidium usque itineris me comitatus eſt. It. conſentire*, ſamtycka, *obſequi*, lyda, efterkomma. Metetaſtet, *dimin.* litet eftergifva, fôlja til vågs et litet ſtycke. Metetatjet, *incipere remittere, comitari incipere*, begynna at gifva efter, at fôlja tilvågs.

METETEJE, *remittens, comitans*, den ſom gjer efter, den ſom fôljer tilvågs.

METE-

METETEM, *n. ſ. conſenſus*, ſamtycke.

METETATTET, *v. n. & activ. poſſe remitti ſive relaxari, relaxandum curare*, kunna ſläppas efter, låta gifvas efter. I metetatte, *relaxari non poteſt.*

METJE, *remotus, disjunctus*, långt borta belägen. Metje ſitah, *pagi remotiores*, de aflägſne byarne. *It.* metje kerde, *veſtis exterior, pallium*, öfverplagg, kappråck. *Comparat.* metjeb, *remotior, exterior*, den aflägſnare, den yttre. *Superl.* metjemus, den aflägſnaſte.

METJEN, *adv. procul*, långt borta. *It. pone, a tergo*, bakom, baktil. Tobben metjen, *illic a tergo*, där baktil. *Compar.* metjebut & metjebeſne. Metjebeſne le tatt ware, *longius mons iſte diſtat*, det berget är längre bort beläget. Metjebus, *penetrat. caſ. Superl.* metjemuſne, aldralängſt bort.

METJELEN & metjeleſne *vel* metjel, *pone*, bakom. Mo metjelen, *pone me.*

METJANET, *v. n. longius recedere, ſubducere ſe*, laga ſig undan, ſtiga undan. Metjan tålleſt, *recede ab igne*, maka dig undan elden. Metjan tokko, *recede illuc*, ſtig undan dit. Metjan metjebus, *diſcede longius*, maka dig längre undan. Metjanaſtet, *dim.* litet laga ſig utur vågen. Metjanatjet, *incipere recedere*, begynna at laga ſig undan.

METJETET, *v. a. removere, ſubducere*, föra undan, laga utur vågen. Metjet tab metjos, *remove hoc longius.* Metjet etjebt taſte, *remove te hinc*, laga dig undan härifrån. Metjetaſtet, *dimin.* litet föra undan. Metjetatjet, *incipere removere*, begynna at föra undan.

METJOS, *procul*, långt bort. Metjös wuolgi, *procul abiit*, han for långt bort. *Significat motum in locum. cfr.* metjen, *cujus quaſi penetrat caſus eſt.*

METKE, metkes, *n. a. tardus, proprie qui tarditate utitur in greſſu*, ſenfärdig, den ſom går ſakta. Metkes herke, *rangifer tarde incedens*, en ren ſom går ſakta.

METKESWUOT, *n. ſ. tarditas in eundo*, ſenfärdighet at gå.

METO, *n. ſ. declivitas*, ſluttning, lutande utföre. Metoit mannet, *per loca decliva iter facere. Oppoſit.* wuoſto.

METOK, metokes *vel* metoges, *n. a. propenſus*, benägen. Metok le neita waldot, *ad matrimonium proclivis eſt puella.* Metoges wiſeswuot, *ſapientia obſequioſa.*

METOTES, *n. ſ. quod inſuper datur vel additur, auctuarium ſive acceſſio*, tilökning, det man gifver in uppå, eller på köpet. *Gall. ſurcroit.* Metoteſen kalkah todn tab ädtjot, *in cumulum liberalitatis hoc accipies. Auſtr. cfr.* laſſe.

METOT, *v. n. occurrere, obviam fieri*, mötas. Metoi mo, *obviam mihi factus eſt. cfr.* kaudnetet. Metoſtet, *dim.*

METSE, *n. ſ. ſilva, deſertum*, ſkog, ödemark. Jeſus tolwotowi metſai, *Jeſus ducebatur in deſertum, Matth. 4: 1.* Metſeh juttuſeh, *feræ*, vilda djur, ſkogs-djur. Metſi puoren ſjaddet, *in ſilvis deperdi*, förkomma i ſkog och mark. *Fenn.* metzä. *ſilva.*

METSEK, *n. a. ferus*, vild. Metſek almats, *homo ferus*, en vild menniſka. Metſeken le ſodn ſjaddemen, *erro ſive circumforaneus fieri incipit*, han

begynner på at blifva en landſtrykare. Metſek påtſo, *rangifer, qui diutius in ſilvis ſibi relictus fuit*, en ren, ſom fått gå ledig och lös i ſkogen.

MEUDA, *n. a. imbecillis, infirmus*, ſvag, ohåf. Meuda fuolke le ſuſne, *infirma ſive imbecillis ei eſt familia*, han har ohåft folk. *Dicitur quoque* omåuda, *idem.*

MEURET, *v. n. veneficiis uti*, trålla, ſpå. Meuremen le talle, *arte jam utitur magica. cfr.* nåitot. *Obſ. fœminis Lapponum olim artes veneficas rhombumque tractare licitum non erat, niſi manus prius laneis induiſſent chirothecis. Hinc proverbium:* fatſa kåti meuret, *veneficiis ſtudere, manibus chirothecis laneis indutis. Viris manibus nudis iſta licuit peragere. Quod hæ artes diabolicæ nunc temporis evanuerint in Lapponia, religioni præſertim & illarum inanitati tribuendum eſt.* Meuregåtet, *incipere artes veneficas exercere*, begynna at trålla.

MEUREM, *n. ſ. incantatio, veneficium*, trålldom.

MI, *pron. quis, qui*, hvilken, den ſom. *Obſ. ſæpius eſt interrog.* Mi le todn? *quis es?* hvem år du? Mi le Jubmel? *quid eſt Deus?* hvad år Gud? Mi tunji manni? *quid tibi factum eſt?* hvad kom åt dig? *Declinatur hoc modo: Genet.* man. *Dat.* maſas. *Accuſ.* mab. *Abl.* maſte & matte. *Locat.* maſne & mane. *Mediat.* maina *&c.*

MIKE, *pron. adj. aliquis*, någon. *Compoſitum ex* mi & ken. *Eodem modo declinatur atque* mi, *addita ſemper enclit.* ken. Mike maino, *laus aliqua*, *Phil. 4: 8*, I mike, *nihil, nemo*, ingen ting, ingen. Ib mabke tuſte ſita, *nihil a te expeto*, jag begår ej någon ting af dig. Jus mike ſjadda, *ſi quidquam evenerit*, om något ſker.

MIHA, mihas, *fortis, virilis*, tapper, karlavulen. Mihas ålma le ſodn, *fortis ille vir eſt.* Jus leh miha, *ſi potis es*, om du kan. Pargo-miha, *strenuus labori*, hurtig til arbete. *Fem.* mies, *vir.*

MIHASTALLET, *v. n. ſuperbire*, högfårdas, vara ſtålt. Tawerinas mihaſtallet, *opibus ſuis ſuperbire.* Mihaſtallaje, *ſuperbiens, glorioſus*, den ſom förhåfver ſig, en ſom ſkryter.

MIJE, *nominat. plur. pronom. nos*, vi. *Contr.* mi, *idem.* Epe mi ſita, *nos nolumus*, vi vele intet. Mi jakkebe, *credimus*, vi tro. *Singular. eſt* mon, *ego. Genet.* mijen & mijan, *noſter*, vår. Mijan attje, *pater noſter*, vår fader. *Interdum &* mija *dicitur, quod pronomen conſtituit relativum.* Mija ſita, *domicilium noſtrum*, vår hemviſt. Mija almatjeh, *familia noſtra*, vårt folk. Mija hågga, *vita noſtra.*

MIKK, *adv. vide ſupra* makk.

MIKK, Mikka, Mikko, *n. propr. vir. Michaël.* Mikkel & Mikkok, *idem.*

MIL, mila, *milliare*, en mil. Mila pele, *dimidium milliaris*, en half mil.

MILKE, *lac*, mjölk, *vide* melke.

MILL, milla, *mola*, qvarn. *Fenn.* myly, *idem.* Milla kåte, *piſtrina.*

MILOTET, *v. n. jactare ſe*, ſkryta. Faurotinas milota, *ſe formoſum jactat.* Milotallet, *frequ. idem.* Walla milotalla, *magnoperè gloriatur*, han bröſtar ſig mycket. *cfr.* mihaſtallet.

MINGELES, *fœmina, de beſtiis dicitur*, hona

hona. Mingeles påtſo, *rangifer fœmina*, hon-ren. Mingeles lådde, *avis fœmina*, fogel-hona.

MINKOT, *v. n. minui*, förminſkas. Minkogåtet, *minui incipere. cfr.* utſanet.

MISSO & miſſu, *n. ſ. ſerum lactis*, mjökhvaſla. *Compoſ.* Miſſakribmo- & *Bor.* miſſaribme, *ſerum lactis concoctum, ſive ad conſiſtentiam inſpiſſatum*, misſmör, misoſt.

MISTET, *v. a. amittere*, *vide* maſſet.

MITAS, *adv. adfirm. quin*, ja väl. *Boreal.*

MITES, *pron. adj. quis*, hvilken. Mites todn leh? *quisnam tute es?* hvilken är du? Mites tieta? *quis ſcit?* hvilken vet. *Plural.* mahtes, *quinam*, hvilka. *cfr.* mi & tes. *Neutr.* mite & mita, *quid*, hvad. Mita le tall tat? *quid hoc eſt?* hvad är detta? *Fennon.* mitä, *quid.*

MITHMET & mittmet, *v. a. obſervare, notare*, i akttaga, märka. Mithme tab puoriſt, *obſerva hoc probe*, märk detta noga. Mithme tabb ſajeb, *nota locum illum*, tag det rummet i akt. Mithmeſtet, *dimin.* något litet i akttaga. Mithmegåtet, *incipere obſervare*, begynna at taga i akt.

MITSOMMAR & mitſammar, mitſommar-peiwe, *dies Johannis Baptiſtæ*, midſommars-dag. *cfr.* Jounes-måſſo.

MIVWET *vel* miwet, *v. n. perſvaderi ſive induci poſſe*, kunna förmås eller öfvertalas. *cfr.* majotet. Jus mivwa påtet, *ſi ſvadendo perduci poſſit, ut veniat*, om han beqvämer ſig til at komma. Ib mivwa to rokkolet, *ut te rogem, perduci haud facile poſſum*, jag är ganſka ovillig at be dig. Mivweſtet, *dimin.* Mivwegåtet, *incipere ſvadendo perduci*, begynna at beqvåma ſig.

MIWKOK, *n. a. lenis*, mjuk. Tibmok.

MIWKOT, *v. n. molleſcere*, mjukna, & miwkotet, *v. a. emollire*, göra mjuk, *vide infra* tibmot & tibmotet.

MIÅD, *n. ſ. mulſum, mel, ſyrupus*, mjöd, honung, ſirap. Åſte miådeſt, *eme mel. Auſt. Fenn.* meſi, *gonet.* moden, *mel.*

MIÅDOT, *v. n. conſentire, annuere*, bifalla, bevilja. Jus todn ſitah miådot, *ſi vis annuere*, om du vil gifva bifall. Ib miådo taſſan, *iſti rei non adnuo*, jag gjer ej mitt bifall dertil. Miådoſtet, *dimin.* litet bifalla. Miådogåtet, *incipere annuere*, begynna at bifalla. *cfr.* metetet.

MIÅDOK, *n. a. pronus*, benägen, villig.

MIÅDOM, *n. ſ. nutus, aſſenſus*, bifall.

MIÅKA, *n. ſ. enſis*, ſvärd. *Fenn.* miecka.

MIÅKT, miåkts, *vide* måkt.

MIÅL, miåla, *n. ſ. mens, ingenium*, ſinne, vett. Miåla le puoremus tawer, *ingenio nihil præſtantius.* Miålait lappet, *intellectu privari*, miſta förſtåndet. *Obſ. in plural. uſitatius eſt.* Neure leh mo miålah, *hebeti ſum ingenio*, jag har ſvagt begrep. Mana miålah, *ingenium ſive intellectus puerilis*, barnsligit förſtånd. *It. voluntas, nutus*, vilja, behag. Kuttes mattitja ſo miålen mete takket? *quis poſſit ad nutum ejus facere? vel ad voluntatem ejus ſe componere?* Mo miåla neita le ſodn, *iſtam ego amo puellam.* Mo miålem mete le tatt, *ad votum meum ſive ex ſententia iſtud eſt*, det är juſt ſom jag vil. Miålats, *dimin.* Jubmel le miålatjit waddam, *Deus intellectum dedit.* Man kukkeb mon tait miålatjit adnab,

nab, *quamdiu his ingenii fruor viribus. Fenn.* mieli, *mens. Compoſ.* miålalakke, *ſocordia, ſtoliditas*, dumhet, vettlöshet. *It. adj. ſtolidus, veſanus*, dum. *cfr.* lakke, miålalakkak.

MIÅLAK & miålek, *n. a. ſua ſponte inclinans, propenſus*, villig, benågen. Miålak leb tann pargoi, *ad iſtum propenſus ſum laborem*, jag år hugad för det arbetet. Neita le miålak waldot, *ad matrimonium propenſa eſt puella. It. apud Auſtr.* miålek, *ſapiens, qui ſana eſt mente*, förnuftig, vettig. *Compoſ.* Ets-miålek, *ſibi ſapiens, pervicax*, ſjelfklok, envis. Kukkes-miålak, *(Theol.) longanimis*, långmodig. Illomiålak, *malevolus*, illvillig. Wanemiålak, *inſipiens, veſanus*, vettlös, fåkunnig. *Decompoſ.* Wadne-miålakwuot, *dementia, ſtultitia*, fåkunnighet. Kukkes-miålakwuot, *(Theol.) longanimitas*, långmodighet.

MIÅLALAKKAK, *minus ſapiens, fere ſtultus*, mindre vettig, halfgalen.

MIÅLAPORRE, *n. a. mentis compos, ingenio præditus atque prudentia*, begåfvad med förstånd och eftertanka. Juo le ålles ſjaddo ja miålaporre pardne, *jam ætate adulta juvenis eſt ingenioque valet*, han år nu en fullvuxen yngling och af ſtadgat vett.

MIÅLAWANAK, *n. a. amens*, galen. Miålawanakwuot, *ſubſt. amentia, dementia*, vettlöshet. *cfr.* wana, miålak.

MIÅLALAKA, *adv. ſapienter*, viſligen. *Compoſ. & oppoſ.* wane-miålalaka, *inſipienter*, oviſligen, dåraktigt.

MIÅLATES, *n a. vid.* miålawanak. Miålateswuot, *ſubſt. v.* miålawanakwuot.

MIÅLAWUOT, *n. ſ. ingenium qualecunque ſive mediocre, aliquantum ingenii*, någorlunda begrep, medelmåttigt förstånd. I le ſuſne miålawuot, *nihil omnino ſapit, plane ſtolidus eſt*, han har ej det minſta vett.

MIÅLANÅKTO, *adv. de induſtria*, med flit, upsåteligen. *Oppoſ.* edeleſt.

MIÅLEKT & miåleliſt, *adv. ſponte*, ſjelfvilligt. *Raro occurr. Fenn.* mielelliſeſti, *idem.*

MIÅLET, *v. a. Auſtr. ſapere, intelligere*, förstå, märka. Kalle mon tab miålab, *iſtud probe intelligo*, det förstår jag nog. *cfr.* aitſet, tåbdet.

MIÅLOLATS, *n. a. ſapiens*, förståndig. Miålolats ålma, *vir ſapiens.* Die le ſadnes miålolats, *vere ingenioſus eſt. cfr.* jerbmak. *Compoſ.* Akt-miålalats, *(Theol.) unanimis, concors*, endrågtig, enig. Leket akt-miålalatjeh, *eſtote unanimes, 1 Petr. 3: 8.*

MIÅLGA, miålg, *n. ſ. pectus*, bröst, bringa. Slåwi miålgabs, *percutiebat pectus ſuum, Luc. 18: 13.* Miålga warjo, *thorax, munimentum pectoris*, bröstvårn. *Obſ. exterior pars pectoris* miålga *dicitur, interior* wuobd, raddeh, *quod vide.*

MIÅLGAS, *n. ſ. carina trahæ Lapponum*, meden på en Lappslåde. *It. interdum, carina cymbæ*, bät-kål.

MIÅLKAT, miålget, *adv. ſatis multum*, nog mycket. Miålkat ådna ulmutjeh tjäggon, *ſatis multi homines conveniebant*, anſenligt mycket folk samlade ſig. Miålket kukkes laido le, *haud breve eſt iter*, det år anſenligt lång våg. Miålkat låſſok, *ſatis ponderoſus*, tåmmeligen tung.

MIÅLLATET, *v. n. ætate confici, ætate ener-*

enervari, blifva bräcklig och ſvag af ålderdom. *Nonniſi de jumentis dicitur.* Miållatum herke, *rangifer, cui ætate exhauſtæ ſunt vires*, en ren, ſom år ſå gammal, at han ej duger kôra med. *cfr.* wuoraſtowet.

MIÅRES, miåres akſjo, *ſecuris acie obtuſa*, en ohvaſs yxe. *cfr.* mall. *

Mo, *meus*, min. Mo widno le tatt, *id mei eſt officii.* Mo manah, *liberi mei*, mina barn. *Eſt quaſi genetiv. caſ. pron.* mon.

MOD, *n. ſ. animus*, mod.

MODALATS, *n. a. animoſus*, modig. e. jalo.

MOGGORET, *v. n. prolabi, concidere*, falla omkull. Moggori taſſa wuolos åiwi, *in caput prolapſus eſt*, han föll hufvudſtupa.

MOGGORDATTET, *v. a. ad caſum dare*, ſlå ikull, kaſta omkull. *It. occidere*, dråpa.

Mojos, mojus, *n. ſ. riſus*, lôje. Mojuſi hâlet, *ſubridens loqui*, tala ſmåleendes. *Minus eſt quam* tjaima.

MOJOTET, *v. n. ridere, ſubridere*, le. Mojotallet, *frequ. idem.*

MOJOTEJE, mojotalleje, *ridens, ſubridens*, leende, den ſom ler. *It. hilaris*, glad, gladlynt.

MOLJOT, moljoſtet, *vide* mâljot.

MOLLOT, mollotet, *vide* mållot.

MOLSOT, *&c. vide* målſot *&c.*

MOLSOTES, *vide* målſotes.

MOMMET, *v. a. vide* nommet.

MON, *pron. ego*, jag. Mon leb utſeb tuſte, *te minor ſum*, jag år mindre ån du. *Genet.* mo, *meus*, min. I le mune (*vel* muſne) pednik, *pecuniæ mihi non ſunt*, jag har ej penningar. *Negativ. caſ.* mota *&* muta, *ſine me*, mig fôrutan. Muta epet maitek matte takket, *ſine me nihil poteſtis facere, Joh. 15: 5.* Mon ets, *ego ipſe.* Mon aj, *ego quoque. Obſ. cum negativo conſtructo, enclit.* ken *poſtpoſ.* ne *in fine additur, e. gr.* Ib monneken, *neque ego*, ej heller jag. *Dum autem* ken *præponitur, invariatum manet, e. gr.* Ib ken mon, *neque ego. Fennon.* minå, *ego.*

MONON *&* mono, *genet. caſ. pron. dual.* mâi, vår bågges. Mono tawer, *utriusque noſtrum bona*, bågges vår egendom. Mono hågga, *(dual.) vitæ noſtra*, bågges vårt lif. *Dativ.* monoi. *Accuſat.* monob. *Ablat.* monoſt. *Reliqua in grammaticis quær.*

MONNE, *n. ſ. ovum*, ågg. Monne karr, *ovi putamina*, ågg-ſkal. Monnit lalet, *vide* lalet. Monnes lådde, *avis ovipara*, ågg-fogel. Monnit qweddet, *ova parere*, vårpa ågg. *Fenn.* muna, *ovum.* Monne welkat, *albugo ovorum*, åggehvita. Monnats, *dimin.*

MONNEK, *ovipara*, ſom vårper ågg. Monnek lådde, *avis ovipara.*

MONNEM, *n. ſ. ren*, njure. Monnemit åtſatab, *renes ſcrutor, Apoc. 2: 23. It.* monnemeh, *extremitates globoſæ collarii, ſive cinguli ad collum rangiferorum vectariorum adplicati, ad quas vehes ſive traha loramento quodam deſtinatur*, runda bållar på åndarne af ren-lokorne, hvarvid en rem fåſtes, ſom med den andra åndan ſitter faſt vid ackjan eller Lappſlåden. *confer* keſas. *Hinc*

MONNETET, *v. a.* Herkeb monnetet, *rangiferum ad trahum jungere*, ſpån-

na fôre ren. *cfr.* kefaſtet, kefaſtattet, *qu. uſitatius eſt.*

MONNET, *v. a. ova quærere avium*, ſôka efter fogel-ägg. Epe le anje monnem ſuoloit, *in inſulis nondum ova quæſivimus avium.*

MOR, mori, *mater*, moder, *vide* edne.

MORRES, *n. a. vigil, ſomno non nimium deditus*, vakſam, munter. Morres almats le ſodn, *ſomno non deditus eſt*, han är ej fôr mycket begifven på ſômn. *vide* mårritet.

MORRET, *v. n. vid.* margaſet, harret.

MORREM, *n. ſ. iratarum eſt ferarum, ut canium, urſorum &c. fremitus ſive murmuratio*, murrande.

MOSTOT, *v. n. capitis dolore affici, imprimis illo, quem fœtida & graveolentia efficiunt*, få ondt i hufvudet af os och dylikt. Aiwe muſte moſto, *caput mihi dolere incipit*, jag får ondt i hufvudet. *It. contriſtari, confundi*, blifva oluſtig. *It. iraſci*, blifva ond. Moſtoſtet, *dimin.* Moſtogâtet, *incipere confundi &c.* begynna at blifva fôrvirrad, m. m.

MOSTOS, *n. a. ſubtriſtis, mœſtus*, oluſtig, trumpen och ſorgſen. Loſſet le moſtos almatjin wieſot, *cum homine triſti haud jucunda eſt converſatio.*

MOTTEK, mottot, *&c. vide* muttek, muttot.

MUBBE, *n. a. alter ſecundus*, den andre. Die le akta, ja die mubbe, *hic unus, alter iſte eſt*, här är en och dår den andre. Mubbe peiwe, *dies altera*, den andre dagen. Mubbe palen, *altera vice.* Mubbet peleſt, *ab altera parte. It. alius*, en annan. Ib mubbit laket, *alios non curo*, jag bryr mig ej om andra. *Boreal.* nubbe.

MUBBAD, *n. a. idem quod* mubbe. Mubbadeſt, mubbadiſt, *adverbial. accipitur, ſecundo*, fôr andra gången. Mubbadeſt pâti, *altera vice veniebat.* Mârke mubbadeſt, *nota ſecundo*, mârk fôr det andra.

MUBBADASTET, *altera vice iterare*, upprepa andra gången. Takkai ja mubbadaſti, *iterabat factum.* Hâli ja mubbadaſti, *dicebat vocesque iterabat. cfr.* kolmadaſtet.

MUDDAK, muddakes, *n. a. modicus, aptus*, mâttelig, lagom. Muddak le munji, *mihi aptiſſimum eſt.* Muddak ſtuores, *modice magnus*, lagom ſtor. Tat muora le muddak kaſſok, *modica hoc lignum eſt craſſitudine*, detta trâ är lagom tjockt. *Compoſ.* muddak-lakats, *mediocris*, medelmâttig.

MUDDAKIT & muddaklaka, *adv. mediocriter, modice*, mâtteligen, lagomt. *Item*, wai wieſolime muddaklaka, *ut vivamus temperanter, Tit. 2: 12.*

MUDDAKWUOT, *n. ſ. mediocritas, temperantia*, medelmâttighet, mâtta, mâttelighet.

MUDDO, *n. ſ. mediocritas, modus*, mâtta, mâttelighet. Muddob kalkebe tietet, *mediocritas lex erit.* Muddob adnet, *modum tenere*, hålla mâttan. Muddon mete, *modice*, lagomt. Muddon mete jukket, *modice bibere*, dricka lagomt. *It.* tanka muddon, *eo circiter tempore*, vid den tiden. Matne muddon peiweſt tije taſa pâtite? *qua hora diei huc adveniebatis?* hvad tid på dagen kommen j hit? Tan muddon, *eo tempore.*

MUDDOK, *n. a. par, æqualis*, jämnlik, jämn-

jämngod. Mo muddok, *mei æqualis*, min jämnlike. *cfr.* lakats, mattek.

MUDDEK, *piſcis certo modo profectus ſive præparatus, ut ſole torreatur*, fiſk, ſom på viſſt ſått år tillſkuren at torkas. Muddoſtet, *verb. a piſcem dicto modo profecare*, ſkåra til fiſk at torkas. *cfr.* ſuogget, *qu. uſitatius.*

MUDDOS, *n. a. vide* muddak. Muddos ålma, *vir ſtatura mediocri.*

MUDDERAKKA, *olim Dea gravidis inſervicns, una cum filiabus* Sara'ka, Uksakka & Jukſakka, en Gudinna hos de forna Lappar, ſom troddes vårda ſig om hafvande qvinnor. *confer.* Jukſakka.

MUDTET, *collineare*, ſyfta, ſigta til et viſſt mål. *Jaculatorum eſt tela ad certum ſcopum collineando dirigentium. It. curſum aliquo dirigere*, ſtålla koſan någonvågs. Årjas mudti, *verſus meridiem curſum dirigebat*, han ſtålde koſan ſöder-ut. Mudteſtet & *interd.* muddoſtet, *dimin. idem quod* mudtet.

MUEDDA, *n. f. pallium, e pellibus rangiferorum, aut aliis villoſis, confectum*, Lappmudd, pals. Mueddats, *dimin.* en liten mudd. *Fenn.* muti.

MUEISEK, *n. f. cortex betulæ, qui autumno, licet ægre iſto fiat tempore, deglubitur*, näfver, ſom tages om höſten, då det illa låter göra ſig.

MUEKER, *n. a. fragilis*, ſkör. Mueker plaſſa, *ſaxum fragile.* Mueker route, *ferrum fragile*, ſkört järn. *cfr.* raſſje.

MUEKSE, *jecur*, lefver. *Fenn.* maxa.

MUENJE, *n. f. vide* jålakes. *It. adject.* muenjes talke, *cælum, ſerenum*, klar våderlek.

MUENJET, *v. n. vide* jålakaſtet.

MUESE, *n f. deliciæ, dapes*, läcker ſpis. *Dum quidquam comedunt, quod aut nunquam, aut longiore temporis intervallo non guſtarunt, quodque grati eſt ſaporis, dicunt, e. gr.* mueſen warras qwele, *h. e. in deliciis nunc erit piſcis recens*, nu får man ſmaka på färſk fiſk. *Sic etiam*, mueſen piårgo, monne, wuoſta, *de carne, ovis, caſeo, &c. Hinc*

MUESATET, *v. a. libare, leviter deguſtare*, litet ſmaka på. *Dicitur de cibariis varioribus & grati ſaporis*, ſåges om det ſom år välſmakande. Walla die mueſatime, *leviter tantum deguſtabamus.*

MUETHA, *ſoror matris natu minor, matertera natu minor ejus matre, cujus matertera eſt*, yngre moſter. *cfr.* käſke. Muethats, *dimin. idem. Eſt & blandientis. Obſ. ſcribitur quoque* muedha, muedhats.

MUETHEL, *filia ſororis, neptis ex ſorore*, ſyſter-dotter. Muethelam, *mi neptis.*

MUETSE, *tinea*, mal, mått.

MUJETALLET, *v. n. vide* mojotallet.

MUIN & muina, *mediativ. caſ. pron.* mon, *mecum*, med mig. Påte muina, *veni mecum.*

MUINES, *n. a. Auſtr. obſcurus*, mörk, otydelig. Muines håla, *ænigma*, gåta. Muines ſuptſes, *fabuloſa narratio.*

MUITAJET, *v. a. recordari, reminiſci*, komma ihog, påminna ſig. Die åſka muitajab, *nunc tandem reminiſcor*, nu förſt kommer jag ihog. Muitaji talla, *ſtatim reminiſcebatur.*

MUITAJEM, *n. f. reminiſcentia*, ihugkomſt.

MUITAJATTET, *v. a. in memoriam revocare, facere ut aliquis reminiſcatur*, påminna, erhindra. Muitajatte munji tabb, ko påtah, *fac ut iſtud reminiſcar, cum veneris*. Jus âjaldattab, die todn berrih muitajattet, *ſi memoria mihi defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras*, om jag glömmer, ſå bör du påminna mig.

MUITAJATTEM, *n. ſ. revocatio in memoriam*, påminnelſe, erhindran.

MUITEL, *memor*, den ſom väl mins. Muiteles, *idem*. Muiteles almats le ſodn, *memoria ille valet*, han har godt minne. Muitel le taſſan, *iſtius rei non immemor eſt*, nog mins han det.

MUITELET, *reminiſci, in memoriam revocare*, komma ihog, påminna ſig. Ko muitelab ſo pakoit, *cum verba ejus recordor*, når jag påminner mig det han ſade. Paje ſo muitelet, *fac ut recordetur*. Muitelaſtet, *dimin.* litet påminna ſig. Muitelatjet, *incipere recordari*, begynna at påminna ſig.

MUITAHAKSJET, *eſt quaſi diminutivum verbi* muitajet, draga ſig något litet til minnes. *vid.* muitajet.

MUITELEM, *n. ſ. vide* muitajem.

MUITET, *v. a. meminiſſe*, minnas. Muitah kus? *meminiſti ne?* mins du? Ib muite, *non memini*, jag mins ej. Muiteſtet, *dimin.* litet minnas. Muiteſtab mai, *aliquatenus quidem memini*, jag mins väl någorlunda. Muitegâtet, *meminiſſe incipere*, begynna at minnas. *Memoria incipere tenere.*

MUITEM, *n. ſ. recordatio*, åtanka. Muitemes âme, *res recordatione digna*, en minnesvärd ting.

MUITO, *n. ſ. memoria*, minne. Puore muito le ſune, *memoria pollens eſt*, han har godt minne. Neures muito, *memoria brevis debilisque*, ſvagt minne. *Caſu privat.* muitotak, muitotes *ſive* muitotehme, *oblivioſus, cui memoria deeſt*, den ſom har ſvagt minne. *Fem.* muiſto, *memoria.*

MUITOWANEK, *n. a. immemor, qui non reminiſci valet*, minneslös.

MUITOKES, *Auſtr. vide* muitel.

MUITOS, *n. a. vide* muitules.

MUITOTESWUOT, *n. ſ. oblivio*, glömſka. Muitoteswuotinas i ſodn matte kiälit âppet, *lingvas non facile diſcet, quia oblivioſus eſt.*

MUITULAS & muitolas, *n. ſ. reminiſcentia, memoria*, åminnelſe. Alde muitulaſin, *in memoriam ejus, Marc. 14: 9.*

MUITULES, *n. a. memoria dignus, dignus, qui memoria teneatur*, minnesvärdig. Muitules jape le tat, *memorabilis hic eſt annus*, detta år et märkvärdigt år. Muitules âlma, *vir memorabilis.*

MUKKO, *n. ſ. ſtercus boum, fimus*, gödſel.

MULDE, *n. ſ. pulvis*, ſtoft. *vide* mâiwe.

MULDOKES, *n. a. pulvere adſperſus*, beſtänkt med ſtoft.

MULDERTET, *v. n. murmurare, obmurmurare*, knota, knorra. Muldertem, *ſubſt. murmur*, ſork. *Dicitur de hominibus iratis voceque ſubmiſſiore jurgia ſecum repentibus.*

MUMMET, *v. a. vide* nommet.

MUNJI, *dativ. pron.* mon, *mihi*, åt mig. Wadde munji, *da mihi.*

MUNNE, munnem, *v.* monne, monnem.

MUODDA, muoddats, *vide* muedda.

MUODALTET, *pullos ex ovis excludere*, klâcka ut ungar utur âgg. *De avib. cfr.* lalet. Muodaltattet, *frequ. idem.*

Muo-

Muodaltattem, *ſubſt. ipſe actus ova excludendi*, utklåckning af ungar.

MUODANET, *v. n. defetiſci*, tróttna, blifva trótt. Muodani aiwe ſagga, *valde defatigatus eſt. confer* kiåudet. Muodanaſtet, *dimin.* litet tróttna. Muodanatjet, *incipere fatigari*, begynna at blifva trótt.

MUODANEM, *n. a. feſſus*, trótt.

MUODASTOWET, *v. n angi*, ångſlas. Algi muodaſtowet, *cœpit graviſſime angi, Matth. 26: 27.*

MUODASTATTET, *v. a. vide* waiwet.

MUODE, *n. ſ. anxietas*, ångeſt. *It. æruma, moleſtia*, móda. *cfr.* waiwe. Waimon muodeſne, *in anxietate cordis.* Muodats, *dimin.* liten móda. I le taſine uttje muodats, *non ibi parva eſt difficultas. cfr.* waiwats.

MUODELATS, muodeles, muodos, *n. a. moleſtus*, módoſam. Muodelats mannos, *iter moleſtum*, beſvårlig reſa.

MUODET, *v. a. moleſtiam afferre*, göra móda och beſvår. Ele etjebt muode, *ne ſis tibi ipſi moleſtus.* Ele mo muode, *noli moleſtiam mihi afferre*, gór mig ej móda och beſvår. Muodeſtet, *dimin. idem.* Muodaſtattet, *frequ. idem.*

MUODHA, *vide* muetha.

MUOJESJET, *v. n. ſerpere*, krypa, *vide* mádet.

MUOISE, *n. ſ. Auſtr. vide* talles.

MUOITOLES, ets muoitoles, *n. a. ſpontaneus, ſua ſponte agens*, frivillig, ſjelfmant. Ets muoitoles ſodn tokko wuolgi, *ſua ſponte illuc profectus eſt*, han for ſjelfmant, eller af eget behag dit. Ets-muoitoleſeſt, *adverbialiter accipitur.* Ko etsmuoitoleſeſt mabke takket âdtjo, die le kiâmpa, *cum ſua ſponte & voluntate ei quidquam facere contingit, ſatis eſt ſtrenuus. cfr.* ets.

MUOIWA, muoiwa meſak, *pellis vituli rangiferini, quæ non adhuc ſatis eſt villoſa*, et ren-kalffkin, ſom ånnu ej år fullhârigt. *cfr.* meſak.

MUOKER, muokker, *vid.* urbmes.

MUOKSE, *hepar*, lefver. *vid.* muekſe.

MUOLWET, *v. a. cornu petere ſive ferire*, ſtångas. Wuokſes muolwa, *bos cornu petit*, oxen ſtångas. Sarwes muolwa, *rangifer admiſſarius cornu petit.*

MUONET, *v. a. nominare*, nåmna. Sodn muoni mo naute, *ita me nominavit*, han kallade mig ſå. *It. divinare, conjecturare*, giſſa. *cfr.* meroſtallet. Muone kalle ſije leh, *conjectura quot ſint. It.* Jubmel le naute muonem, *Deus tale conſtituit fatum*, Gud har ſå ſkickat. Muonetum li ſodn taſſan, *iſtud ejus fuit inevitabile fatum*, det var hans öde. *Paſſiv.* muonetuet, muonetowet, nåmnas. Muoneſtet, *dimin.* litet nåmna. Muonegâtet, *nominare incipere*, begynna at nåmna. *Boreal.* mânet, måneſtet, *&c.*

MUONEM, *n. ſ. nominatio*, nåmnande. *Conjectura*, giſſning. *Fatum*, öde.

MUONEMES, *nominandum*, vårdt at nåmnas. I le tatt muonemeſen, *nominandum iſtud non eſt.*

MUONEJE, *partieip. conjecturans, &c.* den ſom giſſar, m. m.

MUONJES, *n. a.* muonjes peiwe, *dies ſerenus*, en klar dag. *vide* muenjes, muenje.

MUONJET, *vide* jålakåſtet.

MUOR, muora, *n. ſ. arbor, lignum*, trå, ved.

ved. Muora-land, *ſilva*, ſkog. Muorait tjuoppet, *ligna cædere*, hugga ved. Muora hâwke *ſive* fino, *ſtrues lignorum*, ved-hôg. Muorats, *dimin.*

MUORATES, mouratebme, *ſilva carens & arboribus*, ſkoglôs. Muorates tuodder, *mons calvus, alpis*, ſkoglôſt berg, fjâll. Muorates ſaje, *locus arboribus vacuus.*

MUOROT, *v. n. ſterileſcere*, blifva ofruktbar. *Proprie de agris & pratis, quæ ſterileſcunt & arbuſta fiunt*, ſåges egenteligen om ångar, når de förlora ſin fruktbarhet och blifva bevuxna med trân och buſkar. Muoromen le tatt kedde, *iſtud pratum ſterileſcit. It.* Muorom le tatt ſlåkt, *illa gens exſtincta eſt*, den ſlågten år utgângen. Muoroſtet, *dimin.* blifva litet ofruktbar. Muorogâtet, *incipere ſterileſcere*, begynna at blifva ofruktbar.

MUORJE, *bacca*, *vide* muôrje.

MUOS, muoſek, *n. ſ. avium multitudo ſ. examen*, en hop med foglar. Muoſeki muoſeki, *catervatim*, ſkocktals.

MUOTKE, muorke, *iſthmus, tractus anguſtus inter duos lacus ſive fluvios*, et ſmalt land emellan tvânne ſjôar eller elfver. *Veſtrob.* mârka. *Fenn.* mutca, *ſinus, curvamen.*

MUOTKOTET, *v. a. ſuper iſthmum transportare*, forſla ôfver mârkan. Wadnaſeb muotkotet, *cymbam ſuper iſthmum transportare.*

MUOTO, *n. ſ. facies, vultus*, anſigte, utſeende. Tjabba muoto, *facies formoſa*, vackert utſeende. Âttjes muoton le ſodn, *patri ſimilis eſt*, han år lik ſin far. Jubmel ſjudneti almatjeb etjes muoton mete, *Deus creavit hominem ad imaginem ſuam, Gen. 1: 27. Fenn.* muoto, *forma, ſpecies.*

MUOTOK, muotoges, *n. a. ſimilis*, lik. Attje muotok, *ſimilis patri*, lik fadren. Edne muotok, *ſimilis matri.* Etjes muotok, *ſui ſimilis.*

MUOTOLAS, muotolwas, *n. ſ. ſimilitudo*, liknelſe, likhet. Suddoges âdtjen muotolaſen, *in ſimilitudine carnis peccatricis, Rom. 8: 3. It. in Theol. parabola.* Hâli ſodn muotolaſen tjada, *loquebatur per ſimilitudinem, Luc. 8: 4. Fenn.* muotoiſus, *ſimilitudo.*

MUOTOS, *n. a. idem quod* muotok.

MUOTOTET, *v. a. aſſimilare*, förlikna. So ſitab mon muototet jerbmak âlmai, *aſſimilabo ipſum viro prudenti, Matth. 7: 24. Paſſiv.* muototowet, förliknas. Talloi kalka almen rik muototowet lokke neitit, *tunc regnum cœlorum ſimile erit decem virginibus, Matth. 25: 1.*

MUOT, muotta, muottek & muotek, *n. ſ. nix*, ſnô. Kaſſa muotek, *nix alta*, djup ſnô. Muotta peiwe, *dies nivalis*, en dag då det ſnôgar mycket. Niatſos muotta, *nix madida*, vât ſnô. Muotekats, muotats, *dimin.* litet ſnô.

MUOTTET, *v. n. ningere*, ſnôga. Juo le kolma wakkoit muottam, *jam dum ninxit per tres ſeptimanas.* Muotteſtet, *dimin.* litet ſnôga. *Minutatim, ſed tamen ſæpius ningere*, ſnôga litet och ofta. Muottegâtet, *incipere ningere*, begynna at ſnôga. Muottajet, *id. quod* muottegâtet. Ruoi ſâ muottajitja, *jam jam ningere incipiet*, det bôrjar râttnu at ſnôga.

MUOTTAJES & muottalats, *n. a. nivalis*, snöaktig. Muottajes jake, *annus nivalis*.

MUOWES, *vide* skaule.

MUOWASET, *v. n. acescere*, surna. Piärgo muowas, *caro acescit*, köttet surnar. Nakke muowas, *corium acescit adeo, ut pilos incipit amittere*, huden surnar, så at håren begynna at affalla.

MUOWASUM, *n. a.* muowasum piärgo, *caro acida*, surnadt kött.

MUR, *n. s. murus*, mur. Muret, *v. a. murum exstruere*, mura. Murem, *exstructio muri*, murning. *Svec. sunt. cfr.* ragno.

MURDATET, *vide* murtatet.

MURGESTET, *v. n.* murgestatjet, *vide* nullet, nullegåtet. *Fennon.* nurista, *murmurare*.

MURGESTEJE, murgestem, *vide* nulleje, nullem.

MURJE, tjappes murje, *fœmina facie subfusca*, et svartmuskigt qvinfolk. *It.* murje, *bacca*, bår, *vide* muörje.

MURJAHET, *v. a. necare, interficere*, förgöra, dråpa. *Dicitur de avium & pullorum interemtione*, säges om foglars och fogel-ungars dråpande.

MURKET, murkanet *&c. vid.* mutket.

MURKO, *n. s. nebula*, dimba, tökn. Tjappes murko, *nebula atra*.

MURKOS, *n. a. nebulosus*, dimbig, töknig. Murkos peiwe, *dies nebulosus*. Murkos talke, *aër nebulosus*.

MURRE, *n. s. oblectatio*, nöje, roligher. Die li murre, *maxime erat jucundum*, det var stort nöje. *cfr.* kudne.

MURRES *vel* murretes, *n. a. amœnus, jucundus*, nöjsam. Murretes ålma, *vir jucundus sive facetus*, en munter och nöjsam man. Murretes saje, *locus amœnus*, en nöjsam och behagelig ort. *cfr.* hauskes.

MURRETESWUOT, *n. s. amœnitas, festivitas*, behagelighet, nöjsamhet.

MURRET & *interd.* murredut, *adv. jucunde*, nöjsamt, roligit. Murret le munji tokum wiesot, *jucunda mihi tua est conversatio*.

MURRITET, *v. n. locorum regionisque amœnitate delectari, regionem aliquam amare*, trifvas, tycka om orten. Murritab mon tanne orrot, *his ego locis oblector*, jag trifs här mycket väl. Ib murrit orrot staden, *vita urbana mihi non arridet*, jag trifs ej i staden. Murritastet, *dimin.* någorlunda trifvas. Murritatjet, *inchoat.* begynna at trifvas. *Obs. interd. quoque scribitur*, murridet *&c.* murredes.

MURTE, murtesk, *n. s. limus*, dy, gyttja. *Fenn.* muta, *idem. cfr.* sais.

MURTATET & murtet, *v. n. retro ire, retrorsum ire*, gå tilbaka, gå baklänges. *Item transl. timere*, vara rädd, frukta. Ib tuste murte, *te non timeo*, jag är ej rädd för dig. I soden aktekest murte, *audacissimus est*, han fruktar för ingen ting. Murtatastet & murtestet, *dim.* gå litet tilbaka, m. m. Murtatatjet, *incipere retrorsum ire, &c.* begynna at gå tilbaka, m. m.

MUSN, musna, *n. a. acidus*, sur. Musna qwele, *piscis acens*, sur fisk. Musna piärgo, *caro acida*, surt kött. *De carnibus & partibus animalium dicitur, quæ acescunt & putrescere incipiunt*, säges om kött och djur, når de surna och börja at ruttna. *cfr.* muowaset.

MUSNE, *locativ. caſ. pron.* mon. I le muſne aktek wekke, *in me nihil eſt opis*, hos mig år ingen hjelp. Mune *id.*

MUSNETET, *v. a. acidum reddere, facere ut aceſcat*, göra ſur, ſyra. *cfr.* muſn.

MUSNEM, *n. ſ. ipſe actus, dum iſtud fit*, ſyrande.

MUSNESIT, *adv. acide*, ſurt.

MUSNET, muſnajet, *vide* muowaſet.

MUSNEKET, muſnot & *Auſtral.* muſnanet, *idem.*

MUSNITET, *v. n. acidum ſpargere odorem & fere putridum*, lukta ſurt.

MUSTE, *abl. caſ. pron.* mon, *a me*, af mig. Muſte lepet kullem, *ex me audiviſtis*, j hafven hört af mig.

MUTA, *privativ. caſ. pron.* mon, *ſine me, absque me*, mig förutan.

MUTKA, *Auſtr. vide* muotke.

MUTKET, *v. a. comminuere*, ſönderſlå. Jägnab mutket, *glaciem perfringere.* Glaſeb mutket, *vitrum contundere.* Mutkegåtet, *incipere comminuere*, begynna at ſlå ſönder. *cfr.* tſuket.

MUTKETUM, *fractus*, ſönderſlagen.

MUTKEM, *n. ſ. comminutio*, ſönderkroſſande. *vid.* tſukem.

MUTKANET, *v. n. ſive paſſiv. rumpi, comminui, confringi*, gå ſönder, brytas ſönder. Kabmak le mutkanam, *calceus contritus eſt*, ſkon har gått ſönder. Windek mutkani, *feneſtra eſt contuſa*, fenſtret år ſönderſlagit. Mutkanaſtet, *dimin.* litet ſönderkroſſas. Mutkanatjet, *incipere contundi ſ. comminui*, begynna at gå ſönder.

MUTKANAM, mutkanom & mutkanum, *n. ſ. fractus, comminutus*, ſöndergången, ſönderſlagen.

MUTKANEM, *n. ſ. fractura*, bråcka.

MUTKETASTET, *v. a. freq. v.* mutket.

MUTKETET, mutketatjet, *id. qu.* mutkanet, mutkanatjet. Laire litte mutketi, *vas teſtaceum contundebatur.*

MUTKOS, mutketakes, *n. a. fragilis*, bräcklig, ſom lått går ſönder. Mutkos kaudneh leh tah, *fragilia hæc ſunt.*

MUTKOTES, *n. ſ. fragmen*, afbrutit ſtycke. Tjägge tait mutkoteſit, *colligo hæc fragmenta*, ſamla ihop deſſa ſmulor.

MUTSA, mutſes, *Auſtral. vide* mâtſo, mâtſos.

MUTTEK, & *interd.* mutt, *v.* låtjek.

MUTTOT, *depravari, in pejus ruere*, förvårras. Juo le tatt âlma muttom autebiſt, *vitam priſtinam in aliam deteriorem hic vir commutavit.* Muttoſtet, *dimin.* litet förändras eller förvårras. Muttogâtet, *immutari & depravari incipere*, begynna at förändras och förvårras. Wârald muttogâta, *intemperies fit cœli*, det börjar blifva ovåder.

MUTTOM, *n. ſ. immutatio, ipſe ſtatus, dum aliquid in partem deteriorem immutatum eſt*, förändring, når något år förändradt och dymedelſt förvårradt.

MUTTOTET, *v. a. immutandum curare, facere ut immutetur*, förändra, låta förändras. Tjalmit muttotet, *oculos ſpectantium falſa decipere ſpecie*, förvilla âſkådarenas ögon.

MUTTOTEM, *n. ſ. ipſe actus, dum iſtud fit*, förändrande, förvillande.

MUTTEM, *n. a. nonnullus, quidam*, någon. Muttem âlma, *vir quidam.* Muttemit ſijeſt, *nonnullos ex illis*, ſomliga

ga af dem, *Matth. 23: 34.* Muttem ſuor kallo, *ſaxum quoddam magnum*, en ſtor ſten. *Fenn.* muutama, *nonnulli, a* muu, *alias.*

MUTTEMIN *& apud Auſtr. contr.* mittim, *adv. interdum*, ibland. Muttemin tjala, muttemin lokka, *interdum ſcribit, interdum legit.* Muttemin ſâita, *interdum evenit*, ibland händer det.

MUTTO, *conj. ſed, vero*, men. *cfr.* walla.

MUÔKER, *n. a. fragilis*, ſkör.

MUÔRJE, *n. ſ. bacca*, bår. Muôrje tjalme, *una bacca*, et bår. Muôrjit tjägget, *baccas legere*, plåcka bår. Muôrje litte, *vas, in quo colliguntur baccæ.* Ladtem muôrjeh, *baccæ maturæ*, mogna bår. *Dimin.* muôrjats, et litet bår. *Fenn.* marja, *idem. Obſ. ficus, uvæ paſſæ & reliqua ejus generis bellariæ appellantur* Stockholm muôrjeh, *qu. dic. baccas Stockholmienſes.*

MUÔRJET, *baccas legere, baccas quærere*, plåcka bår, ſôka efter bår. Kuſnes kalkebe muôrjet? *ubi baccas legemus?* Muôrjeje bire, *urſus baccas comedens.*

MYLLA, *mola*, qvarn.

MYNT, *n. ſ. moneta*, mynt. *Matth. 22: 19.*

MÅDDE, *n. a. plures, multus*, många. Måddeh almatjeh, *multi homines*, många menniſkor. Mâdde palen, *multoties, ſæpe*, många gånger, ofta. *Compoſ.* Mâdde-kerdak, *multiplex*, mångfaldig. Mâdde-kerdos, *id.* Mâdde-lakats *&* -lakaſats, *multifarius*, mångahanda. Mâdde-laka *&* -lakai, *adv. multifarie, multis modis*, på mångagahanda ſått, *Auſtr.* måddanare, *id. Fenn.* moni, *multus.*

MÅDDI *& interd.* mådd, *adv. ſæpe*, ofta. Mâddi leb kullam, *ſæpe audivi*, jag har ofta hört. *cfr.* taiwai.

MÂDDOT, *v. n. reverti*, vända om, fara tilbakas. Mâddoi heimai, *domum revertebatur. cfr.* järgetet.

MÂDET, *v. n. ſerpere*, kråla, krypa. *Dicitur de formicarum & vermium multitudine ſerpentium*, ſåges om matkar och myror. *cfr.* lâhdet, muojeſjet.

MÂDSO, mâdſok, *n. a. inverſus, cui quod interius eſſe debuit extrorſum verſum eſt*, afvig, vänd ut-in. Mâdſo karwo, *veſtis inverſa*, afvig räck. Mâdſo pele, *pars inverſa*, den afviga ſidan.

MÂDSOT, *adv. inverſe, modo inverſo*, afvigt.

MÂDSOT *&* mâdſet, *v. a. invertere, quod interius eſt extrorſum vertere*, omvända, vända den afviga ſidan ut. Âdnameb mâdſet, *terram effodere glebasque convertere*, vända om jordtårfvorne. Mâdſeſtet *&* mâdſoſtet, *dimin. idem.* Mâdſeſte kabmakeb, *inverte calceum.* Mâdſoſteje, *particip.* den ſom vänder ut-in. Mâdſegâtet, mâdſogâtet, *incipere invertere*, begynna at vända ut-in.

MÂDSOTET, *v. a. frequ. idem quod* mâdſot. *Item, arare*, plöja, *Luc. 17: 7.*

MÂHLET, *v. a. pingere*, måla. *It. metiri*, måta. Mâhlar, *pictor*, målare.

MÂI, *dual. pron.* mon, *nos ambo*, vi bägge. *Genetiv. eſt* monon.

MÂJESJET, *v. n. vide* muojeſjet.

MÂIGAT *vel* mâigeſet, *v. n. paululum moveri, aliquantiſper ſe motitare*, litet röra ſig. *Nonniſi de animantibus dicitur, cfr.* ſwarret. Walla die mâiga,

debili & vix ſenſibili motu movetur, det år knapt märkeligit, at det röres.

Mâikestet, *Auſt. vid.* maiketet.

Mâikestem, *nauſea*, vämjelſe. *Auſtr.*

Mâjotallet, mâjos, *vide* mojotallet.

Mâiwe, *n. ſ. pulvis*, ſtoft. Âdnamen mâiwe, *pulvis terræ*. Mâiwe tjatſe, *aqua turbida*, grumligt vatten. *It. confuſio, perturbatio*, olag, förvirring. *cfr.* rippa.

Mâiwajes, *n. a. pulverulentus*, dambig.

Mâiwem, *n. ſ. perturbatio*, förvirring.

Mâiwanet, *v. paſſ. turbari, turbidum fieri*, blifva grumligt, uppröras. Tjatſe le mâiwanam, *aqua turbida facta eſt*, vatnet har blifvit grumligt. *It. perturbari*, komma i olag, eller oordning. Mâiwanaſtet, *dimin.* litet uppröras. Mâiwanatjet, *turbari incipere*, begynna at uppröras, m. m.

Mâiwetet & *contr.* mâiwet, *v. a. turbare, turbidum facere*, uppröra, göra grumlig. Tjatſeb mâiweti, *aquam turbabat*. *It.* Epe ai tokko mâiwete, *qualitercunque ſive aliquatenus bene valemus*, begå ſig någorlunda, ſom man kan. Mâiwetaſtet & *contr.* mâiweſtet, *dimin.* litet uppröra. Mâiwetatjet, *incipere turbare*, begynna at uppröra.

Mâke, raſjo mâke, *imber*, ſlagrägn, rägnſkur. Raſjo måke ſjaddi, *deſcendit imber*, *Matth. 7: 27.*

Mâket, *v. n. mugire*, böla ſom en oxe. *Fenn.* mökötân, *balo ut capra. Auſtr.*

Mâkem, *n. ſ. mugitus*, bölande. *Fenn.* mökötus & mââkyriâ, *balatus.*

Mâkke, *n. ſ. negotium*, ärende, göromål. Mi mâkkit le tuſne, *quo occupatus es negotio? quodnam tibi expediendum eſt negotium?* hvad har du för ärende? Mâkkeb mannet, *negotii cauſſa expediendi iter ſuſcipere*, reſa för årenders eller göromåls ſkull. Mâkkeb âllet, *negotium perficere. It.* keles mâkkaſas pâtatalli, *mendacii convictus eſt*, han faſtnade för en oſanning. *It. finis, fundus, meta*, ânde, bottn. Mâkkai pâtet, *ad finem venire, perficere*, fullborda. Luokta mâkke, *fundus, ſive intima pars ſinus lacus aut maris*, det innerſta af en vik. *It.* mâkken mannet, *iter facere flexuoſum, vide* mâlke. Mâkkats, *dim.* et litet ärende. Mâkkats le muſne, *negotiolum mihi eſt.*

Mâkkalet & *interd.* mâkkaldet, *v. n. hærere, quando quis, quo ſe vertat, non habet nec quid reſpondeat*, blifva rådlös och ſvarslös. Mâkkali taſſan, *quid reſponderet non habebat*, han blef ſvarslös. Mâkkalaſtet, *dimin.* blifva något rådlös.

Mâkkaldattet, *v. a. confutare, refutare*, vederlägga. Mâkkaldatti mo, *refutabat me*, han gjorde mig ſvarslös. *It. in anguſtias compellere*, bringa i trångmål. Mâkkaldaſtet, *dimin.*

Mâkkaldattem, *n. ſ. refutatio*, vederläggning.

Mâkkalak, *n. ſ. alveus amnis aut lacus profundior & ad alterutrum, vel utrumque finem elevatior*, en djup fåra eller grop, i en ſjö eller elf, ſom blir grundare på den ena, eller ock bägge ândarne. *cfr.* mâkke.

Mâkkestet, *de via deflectere, curſum aliorſum tendere*, vika af vägen, taga en annan koſa. Mâkkeſti tokko, *illuc deflectebat de via.* Mâkkeſte mo pak-

pakto, *licet flexuoſum ſit iter, inviſas me*, res in hos mig, ehuru det blir dig en krokväg.

MÅKSET, *v. n. conſilii viriumque copia abundare, in negotio aliquo perficiendo*, ej blifva rådlös uti det man ſkal göra, komma väl til råtta med ſina ſaker. Måkſa ſodn jerbminas, ikka le håjo, *conſilii ille plenus, ut ut pauper, in rebus gerendis non detinetur*, han hjelper ſig fram, i ſina göromål, med ſit vett, faſtän han år fattig. *It.* maktes tije måkſebet? *ut valetis?* huru mån j? Epe matte taſt neurebut måkſet, *pejore ſtatu res noſtræ eſſe non poſſunt*. Måkſeſtet, *dimin.* litet begå ſig. Måkſegåtet, *inchoativ.* begynna at begå ſig. *Oppoſ.* aroſet.

MÅKSEM, måkſo & måkſos, *n. ſ. conditio, ſtatus*, vilkor, tilſtånd. Tietah kalle maggar mo le måkſem lake, *ſcis probe qualis mea ſit conditio*, du vet väl, hurudant mit tilſtånd år. Puore måkſos le ſune, *bonæ ille eſt conditionis.*

MÅLGETET, *v. a. loqui, fari*, tala. Akta pakob målgeti, *unum efferebat verbum*, han ſade fram et ord. Målget mab tarbahah, *dic quod neceſſe habes. Nota:* målgetet *eſt unum alterumve verbum eloqui, plura autem dicere appellatur* hålet. Målgetaſtet, *dimin.* litet nåmna. Akti målgetaſti, *unica tantum vice dicebat.*

MÅLGETEM, *n. ſ. effatum*, utſago.

MÅLJOT, *v. n. ſive reciproc. maculis retium ſe expedire*, göra ſig lös utur nåtet. *De piſcibus dicitur majoribus, qui rete, cui juſto minores ſunt maculæ, ſe facile expediunt*, ſåges om fiſk, ſom ſlipper lös utur et altför trångt nåt. Måljoſtet, *dimin. id.*

MÅLKE, *n. ſ. anfractus, curvamen*, krok, böjning, krokväg. Målke le tokko mannet, *flexuoſum iſtuc iter eſt*, det blir en krokväg at reſa dit. Målkit åtſet, *ambages exquirere.* Stuora målke le tatt, *magnus eſt circuitus. cfr.* kawa. Målkats, *dim.* en liten krokväg. Utſe målkats le, *haud magna eſt circuitio.*

MÅLKAJES, målkai & målkek, *n. a. flexuoſus*, krokig. Målkajes kåino, *via flexuoſa*, krokig våg. Målkek muora, *lignum curvum*, krokigt trå. Målkok, *idem.*

MÅLKOT, *v. n. huc illuc diſcurrere, circuitione uti & anfractu*, kroka hit och dit, bruka krokvågar och omſvep. *It. flexuoſum fieri, incurveſcere*, blifva krokig, krokna. Kåino målko, *via fit flexuoſa*, vågen börjar blifva krokig. Målkoſtet, *dimin.* blifva litet krokig, m. m. Målkogåtet, *incipere fieri flexuoſum, incurveſcere incipere*, begynna at blifva krokig. *It.* Die naute jes målkogåti, *iſtas jam fallendæ fidei exquirere cæpit ambages*, han började nu på at ſöka ſådana undflygter.

MÅLLATET, *v. n. teri*, nötas. Mållatum palges, *via trita.*

MÅLLOT, *adv. decuſſatim*, korsvis. Mållot kåti, *manibus decuſſatim conjunctis*, med ihopknåpta händer i korsvis. *It.* målloteſi & mållot, *viciſſim, mutue*, hvar om annan. Mållot manait portet, *collocare liberos invicem in matrimonium ita, ut filius filiaque unius cum filia filioque alterius conjugio*

jungantur, göra ſyſkonbyte, gifta tilſammans ſina barn, hvar om annan. *It.* pieje kapteb mållot, *fac ut duplex ſit amictus*, lägg kappan dubbelt, om hvart annat. *Fenn.* molemmat, *ambo*.

MÅLLOTET, *v. a. conjungere, duplicare, ſive unam rem cum altera ita collocare, ut duplex fiat*, ſammanknäppa, lägga hvart om annat, eller tvefalt. Mållote kåtet, *conjunge manus in modum crucis*, håll händerna i kors. *It.* mållotet & mållet *vel* mållot, *neutr. imprudentem aliquem præterire, non obviam fieri*, omfaras. Mållotaſtet, *dimin.* Mållotatjet, *inchoativ.*

MÅLLODES & mållotes, *n. a. duplex*, tvefaldig, dubbel.

MÅLSON, *adv. viciſſim, per vices*, til ſkiftes. *cfr.* wuoro, wuóroi.

MÅLSOT, *v. a. mutare*, ombyta. Målſokarwoit, *muta veſtes*, byt om kläderna. Sajeb målſot, *ſedem mutare*. Målſoſtet, *dimin.* litet ombyta eller förändra. Målſogâtet, *incipere mutare*, begynna at ombyta.

MÅLSOM, *n. ſ. mutatio*, ombyte.

MÅLSOTET, *v. a. freqv. permutare*, omväxla, förändra. Kalka målſotet tait piejetaſit, *immutabit ſtatuta illa*, *Act. 6: 14. It. commutandum curare*, låta ombyta. Målſoton, *mutemus*, låt oſs byta om. Målſotaſtet, *dimin.* litet ombyta. Målſotatjet, *commutare incipere*, begynna at byta om, eller omväxla. *cfr.* målſot.

MÅLSOTAKES, *n. a. mutabilis*, förändelig, ombytelig. Målſotakes le tat wårald, *mutabilis hic eſt mundus. Compoſ. & oppoſ.* omålſotekes, *immutabilis*, oombytelig, *1 Pet. 5: 4.*

MÅLSOTAKESWUOT, *n. ſ. mutabilitas*, föränderlighet, ombytlighet.

MÅLSOTATTET, *v. a. mutandum curare, facere ut immutetur*, låta byta om, låta förändras. Målſotatte tâmpab, *fac ut alius in hujus locum ſubſtituatur equus*, låt byta om en annan häſt, i ſtället för denne.

MÅLSOK, målſotek, *n. a. non mutatus, immutatus*, oombytt, oförändrad. *It.* målſotek & målſotekes, *immutabilis*, oföränderlig. Målſotekeslaka, *adv. immutabiliter*, oföränderligen.

MÅLSOTEM, *n. ſ. immutatio*, ombyte, förändring.

MÅLSOTES, *n. a. mutandus, in alterius locum ſubſtituendus*, den ſom ſkal bytas om i ſtället för en annan. Målſotes tâmp, *equus immutandus, ſive in alterius locum ſubſtituendus*, en ombytes häſt. *It.* målſotes ſaje, *locus, ubi fit equorum aut rangiferorum vectariorum commutatio*, ombytes-ſtälle, där ombyte ſker med ſkjuts.

MÅN, *n. ſ. res momenti ſive haud exigui ponderis*, mån, det ſom är af något värde. Månek kuit, *non ita prorſus contemnendum eſt*, det är ej utan ſit värde. *Compoſ.* Aut-mån & autamån, *prærogativa*, förträde. Autamåneb wainotet, *prærogativam quærere*. Auta-måneb ſodn adna, *is antecellit. Hinc*

MÅNÅTET, *opi eſſe & levamini*, göra mån, ſkaffa lindring. Månåtaſtet, *dimin.* Månåtaſti tatu talkes, mab todn waddih, mo puotſelwaſi, *medicina, quam mihi adhibuiſti, morbo levatus ſum*, det läkemedlet du mig gaf, ſkaffade mig lindring i min ſjukdom.

MÅN-

Månne, *n. ſ. ovum*, ägg, *vid.* monne.

Mårde, *n. ſ. truncus, quem uſurpant Lappones in caſis ſuis, in quo carnes & alia res diſſecantur*, huggſtock i en Lappkoja.

Mårdet, *v. a. ad retium partem ſuperiorem & inferiorem funes deſtinare ſive annectere*, bo nåt, fåtta telar på nåt. Mårdegåtet, *inchoat.* begynna at fåtta telar på nåt. Mårdajet, *id.*

Mårdnet, *v. n. vetuſtate exedi amiſque, inveteraſcendo vitium contrahere*, murkna, förſkämmas af ålder. Karwo mårdna kiſton orrot, *veſtis in ciſta per longius tempus repoſita vitiatur*, kläder murkna, når de länge ligga i en kiſta. Juo le tat aptſa mårdnem, *hoc jam vetuſtate plane exeſum eſt.* Mårdnot, *idem.* Mårdneſtet, *dimin.* litet murkna. Mårdnegåtet, *inchoat.* begynna at blifva murken eller förlegad. Jus tab kukkebut wuorkan adnah, die mårdnegåta, *ſi diutius hoc eondis ætate corrumpi incipiet.*

Mårdnem, *n. ſ. corruptio, vitium quod adfert ætas*, förmurknande.

Mårdnom, *n. a. corruptus ætate, putridus*, murken, rutten. Mårdnom muor, *lignum putridum*, murket trå.

Måre, *n. ſ. ira*, vrede. Tuomes mårai, *tardus ad iram.* Måre påta ko tjatſe, *(ad verbum: ira ut aqua affluit,) ira excandeſco.* Mårai le ſodn, *ad iram pronus eſt*, han är ſnarſticken, ell. haſtig til vrede. Måre waſa, *ira abſcedit*, vreden går öfver. *Obſ. zelus in Novo Teſtamento exprimitur Lapponice per* kereswuoten måre, nitålſkan, *ut verbum verbo interpres redderet.* Mårats, *dimin.* liten vrede.

Mårar, *n. a. iracundus*, vredſam, ond. Eme mårak le ſodn, *natura ille ad iram præceps eſt.* Mårakes, *id.* Brada mårak, *ingenio in iram præceps.*

Mårater, *v. n. iraſci*, vredgas, blifva ond. Måratib lagga, *valde iratus ſum.* Toſſjo mårater, *nulla de cauſſa iraſci*, vredgas öfver ingen ting, utan orſak. Måratowet, *idem.* Måratatſtet & måratuſtet, *dimin.* blifva litet ond. Måratatjet, *incipere iraſci*, begynna at blifva ond.

Måratem, *n. ſ. ira, indignatio*, vrede. *Dum aliquis iraſcitur.*

Måratattet, måradattet, *v. a. offendere, irritare, ad iram provocare*, förarga, förtörna. Taiwai leh todn mo måradattam, *me ſæpe offendiſti*, du har oſta förtörnat mig.

Måratattem, måradattem, *n. ſ. offenſio, offenſa*, förtörnande. Paldelen måradattemen, *ſine offenſione.*

Måreles, *n. a. idem quod* mårak.

Mårme, *pullus equinus*, häſt-föl.

Mårraha, mårrahem, *n. ſ. cura*, omſorg. Mårrahab adnet, *curare*, hafva omſorg. Attjen ja ednen mårrahemi pajelwaddet, *tradere patris matriſque curæ. Fenn.* murha, *dolor, cura. cfr.* hugſo.

Mårraheje, *ſollicitus*, forgfällig.

Mårrahet, *v. a. curare, curam gerere*, hafva omſorg. *cfr.* hugſet.

Mårrek, *n. ſ. idem quod* mårraha.

Mårretet, mårrátet, *v. a. frequ. idem qu.* mårrahet & *quidem uſitatius*, hafva omſorg om. Jubmel mårråta, *Deus providet.* Attje ja edne mårreteh manaitis, *parentes liberorum gerunt curam.* Mårråtaſtet, mårretaſtet,

dimin. ſe til godo, hafva någon liten omſorg om. Mårråtatjet, *incipere gerere curam*, begynna at hafva omſorg om.

Mårreteje, mårråteje, *curam gerens*, den ſom har omſorg. *Oppoſ.* mårretebme, mårråtebme, *incurioſus, cui nihil curæ eſt*, vårdslös, ſom ej bekymrar ſig om någon ting.

Mårretem, mårråtem, *n. ſ. curæ*, omſorg, vård.

Mårres, mårreswuot, *vid.* morres.

Mårritet, *vide ſupra* murritet. *It. expergiſcere*, vakna up.

Mårresit, *adv. diligenter*, fliteligen.

Mårse, *ſponſa*, fåſtmö. Mårſe neita, *virgo nubilis*, giftesgild flicka. *Fenn.* morſian, *ſponſa.*

Mårtekes, mårtek, *ardelio, nequam*, en narr, en ſkålm. *It. commiſerentis, miſellus*, ſtackare. Mårtekes ålma, *vir miſelle*, ſtackars man. *cfr.* låtjek.

Måsan, *muſcus*, måſſe. Måſanaddet, *v. a. muſco ſarcire, ut ſolent ruſtici parietes*, ſtoppa med måſſa, myſſja.

Måske, *n. ſ. regio piniſer & uliginoſa*, mo, gran-mo. *It. vallis montibus collibusque ſepta, convallis*, en af berg och backar omgifven dal. Måſkats, *dim.* en liten dal af ſådan beſkaffenhet.

Måsketet, *v. n. ſuccenſere, ſtomachari, indignari*, fôrtryta, miſstycka, fôrarga ſig. Ih kalka måſketet, *ne indigneris*, du ſkal ej fôrtryta. Måſketaſtet, *dimin.* litet fôrtryta. Måſketatjet, *inchoat.* begynna at fôrtryta.

Måsketem, *n. ſ. indignatio, quando quis aliquid ægre ſert*, fôrtrytande.

Måsketakes, *n. a. moroſus, qui moribus eſt difficilibus, auſterus*, ſur, tvår och ogen. Måſketakes ålma, *vir auſterus.*

Måsketakeswuot, *n. ſ. auſteritas, moroſitas*, trumpenhet, kinkighet.

Måskos, *n. a. clauſus, occluſus*, tåpt, tilſluten. Måſkos litte, *vas clauſum*, tåpt kåril. *Compoſ.* måſkos-lakats, *aliquatenus occluſus*, något tilſluten.

Måskotet, *v. a. occludere, præcludere*, tilſluta, tilſtånga. Raikeb måſkotet, *foramen occludere.*

Måskotallet, *v. paſſ. circumdari, claudi*, omgifvas, inneſlutas.

Måso, *n. ſ. Auſtr. vide* maut.

Måtka, *Auſtr. vide* muotke.

Mât, mått, *n. ſ. menſura*, mått.

Mâtjestet & mâtjot, *v. a. frangere, confringere*, afbryta. *cfr.* matſeſtet, matſot.

Måtse, måttſe, *n. ſ. experientia*, årfarenhet. Etjen måttſeſt tabb tietab, *iſtud expertus novi*, jag vet det af egen årfarenhet. Autots måttſeſt nau takkab, *pro more conſveto ita facio*, jag gôr ſå efter min gamla vane.

Måttsetet, måtſetet, *v. n. rectam & compendiariam viam inſiſtere*, taga genvågen, gå den kortaſte vågen. Måttſetet kalkebe ſo autelt, *occupatis compendiis illum præveniemus. It. activ. viam magis compendioſam reddere*, gôra vågen genare. Måttſetet kalkebe tab kåinob, *viam hanc ita corrigemus, ut magis fiat compendiaria*, vi ſkole gôra denna vågen kortare och genare. Måttſetaſtet, *dimin.* gå litet genare våg. Måttſetatjet, *inchoat.* begynna at taga en genare våg.

Måttsatallet, *v. a. frequ. idem quod* måttſetet.

Mått-

Måttsos, måtſos, *n. a. compendioſus*, gen, den kortaſte. Måttſos kåino, *via compendiaria, quæ nullos habet anfractus*, gen våg. Måttſoſumus kåino le taggo, *illa breviſſima eſt via.*

Måttso, *adv. absque ambagibus & anfractu, breviſſime*, gent, genaſte vågen. Måttſo mannet, *via recta & breviſſima progredi.*

Måttjaret, *v. n. præterire, dilabi*, förbigå, förflyta. Juo le kaſka-peiwe måttjaram, *hora meridiei jam dilapſa eſt*, middagsſtunden är förbi. Måttjari tan palen tate wadhaſt, *hac vice ex hoc evaſit periculo*, denne gången ſlapp han denna faran. Måttjaraſtet, *dimin.* Måttjaratjet, *inchoat. cfr.* waſet.

Måuka, *n. ſ. femoralia*, byxor. Måukait tſaket, *braccas induere.* Måukatak, *ſine femoralibus*, byxlös.

Måukelet, *v. a. emollire*, göra mjuk. Åſka jus måukelitja tab karra muotekeb, *poſthac forte nivem hanc induratam & congelatam ſoluturus eſt*, (*ſcil. calor*) kan hända at denne hårdt tilfruſna ſnön framdeles blir uplöſt och blötare.

Måddet, *v. a. vide* meddet.

Måddo, *n. ſ. delictum, erratum*, fel, brott. Måddob tåbdeſtet, *erratum agnoſcere & confiteri*, bekänna och erkänna ſit brott. Måddoit luitet, *delicta remittere.* Måddoitas, *delicta ſua*, ſina förbrytelſer. Måddotak, *ſine culpa & noxa*, utan fel och förſeelſe. Måddots, *dimin.* et litet brott.

Måddokes, måddoges, *n. a. reus, noxius*, brottſlig, felaktig.

Måddogeswuot, *n. ſ. culpa*, brottſlighet.

Måddot, *idem quod* meddet. *Obſ. cum dativo conſtruitur, e. gr.* Tatt pardne le måddom neiti, *virginem iſte juvenis ſtupravit.* Måddom lepa, *(Dual.)* de två hafva förgått ſig.

Måddatallet, *Auſtr. id. qu.* måddot. *It. in ſacris, excuſare ſe*, urſåkta ſig.

Måddelen, *adv. per errorem, mendoſe*, felaktigt, orätt. Måddelen wuotjet, *bombarda ſive arcu ſcopum ferire non poſſe*, ſkjuta miſte om målet. *Auſtr.*

Mådot, *v. n. vide ſupra* miådot.

Måhå, *homo tardus & ignavus*, en lat och odugelig menniſka. *Fenn.* måå-hå, *idem.*

Måkka & måkkaſtak, *vide* meke.

Måkt, måkta, *n. ſ. tuber, grumus*, tufva. Måktaſtak, *idem. Item, tuberibus grumisque abundans*, tufvig, full med tufvor.

Målked, målkat, *adv. vid.* miålkat. *Interdum etiam adjective accipitur, e. gr.* målkat raſjo, *ſatis multum pluviæ, ſatis copioſa pluvia*, nog mycket rägn. Målkedit mon tåbdab, *ſatis ego multos novi*, jag känner tämmeligen många. *Per caſus flectitur, e. gr.* Målkateſt påtab, *ex loco ſatis longinquo advenio*, jag kommer tämmeligen långt ifrån. Målkedeſne le, *ſatis longe abeſt*, det är tämmeligen långt bort. Målkateb katoi, *ſatis diu abfuit*, han var nog länge borta. *Fenn.* melkiä, *aliquantus.*

Målsket, *v. a. vide* malſket.

Mår, måra, *n. ſ. mare*, haf. *Fenn.* meri, *id. It.* mår, *rus*, landsbygd. Måren orrot, *ruri habitare*, bo på landsbygden. *Obſ. regiones ad oram ſinus Bothnici occidentalem ſitas atque excultas*

hoc

hoc nomine appellant Lappones, illas vero, quæ ad oceanum vergunt, Norvagicas nominant wuona, wuodn.

Mårę, måretet, måretem, *v.* mere *&c.*

Måret, *v. n. mugire, vid. ſupra* maret.

Mårk, *n. ſ. ſignum*, märke. *Fenn.* mercki.

Mårkelats, *n. a. notabilis*, märkvärdig.

Mårka, märkok, *Auſtr. vide* murko, murkos.

Mårket, *v. a. ſignare, notam adponere*, märka, ſåtta märke. *It.* Mab tat mårki? *quid hoc ſignificat?* hvad betyder detta? Mårki puoriſt, *nota bene*, märk noga.

Mårkot, *v. a. notam adponere, ſignare*, märka. Påtſoit mårkot, *nota rangiferos ſignare*, märka renar. Mårkoſtet, *dimin.* Mårkogåtet, *inchoativ.* begynna at märka.

Mårkotet, *v. a. frequ. idem. It. ſignandum curare*, låta märka. Mårkotaſtet, *dimin.* Mårkotatjet, *inchoat.*

Mårro, *equa*, ſto, märr.

Mårrtjo, *vox convitii, v.* bittjo.

Måska, *n. a. putridus*, rutten.

Måsket, *v. n. putreſcere*, ruttna. Måſkeſtet, *dimin.* litet ruttna. Måſkegåtet, *putredinem incipere contrahere*, begynna at ruttna. *Obſ. ſcribitur quoque* måtſket.

Måskem, *n. ſ. putrefactio, corruptio*, förruttnelſe. Iken alde ådtje le wuoidnam måſkemęb, *neque caro ejus vidit corruptionem, Act. 2; 31.*

Måskanet, *apud Auſtr. id. qu.* måſket.

Måsketet, *v. a. putrefacere*, röta, låta ruttna.

Måssǫ, *vide* meſſo.

Måstar, *magiſter*, måſtare.

Måt, *n. ſ. vide* mât. Qwekte jalla kolm måtit, *duas vel tres menſuras, Joh. 6: 2.*

Måtet, *n. a. metiri*, måta. Måteſtet, *dimin.* litet måta. Måtegåtet, *incipere metiri*, begynna at måta. Ko li måtegåtemen, *cum inciperet metiri. cfr.* ſuldet.

Måtar, *metiens, menſor*, den ſom måter.

Måtetattet, *v. n. metiri poſſe*, kunna måtas.

Måtem, *n. ſ. menſio*, måtning. Måtem litte, *vas, quo metimur, menſura*, kåril at måta med. Måtem moura *vel* måtem ſåbbe, *decempeda, pertica*, måttſtock.

Måten, *ova piſcium*, råm. *Fenn.* måti.

Måtjanet, *v. n. vide* metjanet.

Måtjatak, *foramen ſive apertura glaciei ſtudio facta, per quam ſagena piſcaria extrahitur atque elevatur*, et hål på iſen, hvarigenom is-noten updrages.

Måtska, måtſket, *vide* måſka, måſket.

Mótot, *vide ſupra* metot.

N

Nabar, *terebra*, nafvare. Nabarin raiketet, *terebra perforare.* Nabarats, *dimin.* en liten nafvare. *cfr.* raikanje.

Nabertet, *v. a. petiturire, enixe expetere*, entråget anhålla om, med böner afvinga. Naberti muſte tabb, *aſſiduis precibus iſtud a me obtinebat*, med ſina trågna böner erhölt han det af mig. Naberteje, *particip. præſ.* den ſom entråget ber. Nabertem, *ſubſt. ipſe actus dum iſtud fit*, entrågit bedjande.

Nabd-

NABDNE, *cui idem eſt nomen*, den ſom hafver ſamma namn. Nabnitjeh mâi len, *(Dual.) unum idemque nobis eſt nomen*, vi två hafva ſamma namn. *cfr.* kaiman.

NABDASTET, nabtaſtet, *cognominare, cognomento & quidem plerumque ignominioſo inſignire*, gifva tilnamn, ell. ôknamn. Nabtaſtallet, *frequ. idem.*

NABTESNAMM, *n. ſ. cognomen, agnomen inglorium*, tilnamn, ôknamn. Nabtesnammit waddet, *cognominâ dare.*

NADD, nadda, *n. ſ. manubrium*, ſkaft. Nipe nadd, *manubrium cultri*, knifſkaft. Naddatak & naddatis, *ſine manubrio*, utan ſkaft. *It.* naddatis, *adj.* Naddatis akſjo, *ſecuris manubrio carens*, en ſkaftlôs yxe. Naddats, *dimin.* et litet ſkaft.

NADDATET, *v. a. manubrium facere, manubrio adfigere*, gôra ſkaft, ſâtta på ſkaft. Naddataſtet, *dimin. idem.*

NADOT, *v. a. recuſare*, neka, vågra. Nadoi waddet, *dare recuſabat*, han vågrade at gifva. I ſodn matte nadot, *recuſare nequit.* Nadoſtet, *dim.* litet affla eller neka. Nadogâtet, *incipere recuſare*, begynna at affla.

NADOTET, *frequ. id. It. aliquem ad aliquid perſvadere ſive inducere non poſſe*, ej kunna förmå någon til något.

NADOTAKES, *minus obſequens, perſvaſu difficilis*, ſvår at ôfvertala, ogen. *Auſtr.* nadokes, *idem.*

NADOM, *n. ſ. recuſatio*, vågrande.

NAGEN, *aliquis*, någon. *vid.* aktek.

NAGGAS, *n. ſ. anguſtiæ*, trångſel. Naggaſi pâtet, *in anguſtias redigi.*

NAGGES, *n. a. anguſtus*, trång. Nagges ſaje, *locus anguſtus. cfr.* kartjes.

NAGGET, *v. a. anguſtare, trudere*, tränga, trånga in. Siſa nagget, *intrudere. It. cogere, compellere*, nôdga, tvinga. Ib to taſa nagge, *te ad iſtud faciendum non cogo*, jag tvingar dig ej dertil. *Paſſiv.* naggetuet, tvingas, blifva trugad. Naggeſtet, *dimin.* litet tvinga. Naggegâtet, *incipere trudere vel cogere*, begynna at tvinga, ell. tränga. Naggegâti munji winab, *vinum mihi cœpit obtrudere,*

NAGGEM, *n. ſ. coactus*, tvång, trug.

NAGGETALLET, *v. p. compelli, cogi*, blifva tvungen, trugas.

NAGGAITOWET, *v. n. coactum eſſe, cogi*, nôdgas, vara tvungen til. Naggaitowab pâtet, *venire cogor*, jag âr nôdſakad at komma.

NAGGETET, *v. a. cogendum curare, facere ut quis coactus ſit*, låta truga någon. *Gal. 6: 12.*

NAGGO, *n. ſ. coactio*, tvång. Naggo tjada *ſive* naggoſt ſodn tabb takkai, *invitus ille atque coactus iſtud fecit*, han gjorde det genom tvång och emot ſin vilja. Naggotak, *ſine coactione, ſponte*, utan tvång, frivilligt. I le tunji naggo, *nemo te cogit, neceſſe non habes*, det âr dig ej någon lag.

NAJAKET, *v. n. in motu accelerari, incitari in curſu*, få fart, tiltaga i haſtigheten. *Proprie de navigiis eorumque accelerato curſu dicitur.* Ko watnas allas najak, *cum curſus acceleratur cymbæ*, når båten får ſin fulla fart.

NAJASTET, *v. a. vide ſupra* karaſtattet, Nipe najaſti mo kåtab, *ſummam cutem manus culter perſtringebat*, knifven ſnittade mig i handen.

NAJET, *v. n. quiete atque tranquillitate*

frui, få vara i ro och ſtillhet. Ib naje tanne orrot, *heic commorari mihi non permittitur*, jag får ej vara här. Swarkeſt ib naje ådet, *cruciatibus ſomno prohibeor*, jag får ej ro at ſofva för vårk. Najeſtet, *dimin.* litet få vara i ro. Najegâtet, *incipere frui tranquillitate & requie*, begynna at få ro och ſtillhet.

NAJO, *n. ſ. laxamentum*, ro, rolighet. Idtji najob ådtjo, *nihil nactus eſt laxamenti*. Epe najob adne tjuoikiſt, *culices nos infeſtant*, vi få ingen ro för myggorne.

NAIKESTET, *v. n. Auſtr. vide* neikaſet.

NAIWES, *n. a. madidus*, vât. *vid.* luwas.

NAIWOT, *v. n. vide* luwet.

NAK, nakk & nakka, *conj. at, verum*, men. Nakk tieti puoriſt, *at ſciebat probe*, men tânk, han viſte vâl. Idtjib toiwo, nakka die li ſodn, *ille ipſe, quem non putaram, erat*, det var han ſjelf, emot all min förmodan. *It. particula, quæ, ut adverbium qualitatis, vocibus additur, e. gr.* wuoidnonakk, *evidenter, modo unicuique perſpicuo*, ögonſkenligen, ſå at hvar och en kan ſe. Kullonak le, *optime auditur*, det hôres tydeligen.

NAKKAHET, *valere*, förmå. Idtji nakkahe wuoſte tjodtjot, *non valebat reſiſtere*, han förmådde ej ſtå emot. Ib nakkahe lognet, *attollere non valeo*, jag orkar ej lyfta up. *It. viribus ſuperare ſ. prævalere*, öfvertråffa i ſtyrka. Kalle ſuina nakkahab, *viribus illum ſupero*, jag är ſtarkare än han. Nakkahaſtet, *dimin.* litet öfvertråffa. Nakkahatjet, *incipere viribus ſuperare*, begynna at öfvertråffa i ſtyrka.

NAKKAHADDET, *frequ. id. qu.* nakkahet.

NAKKAR, *n. ſ. ſomnus*, ſömn. *Fenn.* nuocka, *ſomnus* & nucun, *dormio*. Nakkarit katotet, *ſomnum diſcutere*, fördrifva ſömnen. Tan ijan idtjib nakkarit tjalmai ådtjo, *hac nocte ſomnum oculis meis non vidi*. *Negativ. caſ.* nakkarapta, nakkaratta, *ſine ſomno*, utan ſömn.

NAKKARATES, *n. a. inſomnis*, ſömnlös. Nakkarates ijab adnet, *noctem agere inſomnem*, hafva en ſömnlös natt. Nakkarates ålma, *vir exſomnis*. Nakkarateswuot, *ſubſt. inſomnia*, ſömnlöshet.

NAKKARDATTET, nakkartuttet, nakkertuttet, *v. a. ſopire, ſomnum inducere*, ſöfva, göra ſömn. Ådna jukkemas nakkertutta ulmutjeb, *bene pote facile obrepit ſomnus*.

NAKKERTOWET, nakkartuet, *v. n. ſomno opprimi*, blifva ſömnig.

NAKKE, *n. ſ. pellis, cutis*, ſkinn, hud. Pâtſo nakke, *pellis rangiferina*, rensſhud. *cfr.* tuolje. Nakkats, *dimin.* en liten hud. *Fenn.* nacha, *cutis, pellis*.

NAKKEK, *n. a. qui inſtar pellis eſt*, ſom âr eller ſer ut ſom ſkinn.

NAKKELET, *v. a. pellere, propellere*, ſkjuta, ſkjuta fram. Watnaſeb nakkelet, *cymbam e terra in aquam mittere*, ſkjuta ut båten. Pednikit nakkelet, *pecunias ſuppeditare*, förſkjuta penningar. Nakkelaſtet, *dim.* Nakkelatjet, *incipere propellere ſive protrudere*, begynna at drifva fram. *F.* nackan *jacio* & nyhkiân, *trudo*, nyhkâys, *pulſus*.

NAKKELEM, *n. ſ. impulſus, pulſus*, pådrifning, ſtôt. *It.* I ſodn palla nakkelemeſt pednikit, *pecunias illic ſuppedita-*

ditare ægre non ſert, han förſträcker ej ogärna penningar.

NAKKETET, *v. a. pellere, propellere*, ſkjuta, ſtöta fram. Nikket tek, *propelle huc*, ſkjut hit. Ulkos nakketet, *expellere*, utſkjuta, utdrifva. Sije kalkeh ulkos nakketet tijeb tjåggelwaſiſt, *expellent vos e Synagogis*. Nakketaſtet, *dimin.* Nakketatjet, *inchoativ. vide* nakkelet.

NAKKETEM, *n. ſ. vide* nakkelem.

NAL, nala, *præp. in*, på. To nala, *in te*, på dig. Jubmelen nala, *in Deum*, på Gud. Almatji nala torwoſtallet, *hominibus confidere*, lita på menniſkor. Taken nala, *in tecto*, på taket. *Per caſus flectitur, e. gr. locativ.* nalne, naltne. Wari naltne wieſot, *in montibus habitare*, bo på bergen. Waren nalde (*vel* nalte) luitati, *monte deſcendebat*, han ſteg ner af berget. *Cum pronom. ſuffix.* naldan, *a me*, utaf mig. Nalaſat, *in te*, på dig. Naldat, *a te*, af dig *&c.*

NALAN *& ſæpius* nale *vel* nali, *adv.* Ib nali jakke, *haud facile credo, vix credo*, jag tror knapt. Ib nale ſita, *ægre volo*, jag vil ej gärna. *Nunquam fine præmiſſo negativo occurr.*

NALE, *n. ſ. ſpecies, genus*, ſlag. Pâtſoi nale, *ſpecies rangiferorum*, ren-ſlag. *It. indoles*, lynne, art. Pahas naleſt le ſodn, *haud bonæ indolis eſt*, han är ej af god art.

NALEK, *n. a.* paha nalek, *qui non eſt bona indole, pravus*, vrång, af elak art.

NALES, *n. a.* I le ſodn nales ålma, *malus vir eſt*, han är en elak man. I le udne nales talke, *intemperies eſt hodie*, i dag är elakt väder. Le kus nales männos taggo? *an tutum iſtac iter eſt?* är det rådeligit at fara den vägen.

NALET, *v. a. cornua amputare rangiferorum, cornua præſecare*, afhugga hornen på renarne. *It. transl. devincere, ſuperare*, öfvervinna, underkufva. Naleſtet, *dimin.* Nalegâtet, *inchoativ.* Naletallet, naletowet, *paſſiv.* miſta ſina horn, blifva öfvervunnen.

NALN, nalne, *locat. caſ. præpoſitionis* nala. Ådnamen nalne, *in terra*, på jorden.

NALGANET, *v. n. tandem ſe in viam dare*, ſent omſider begifva ſig på reſan. Sitta nalgani, *tandem aggreſſus eſt iter*, ſent omſider kom han ſig åſtad.

NALKETET, *v. n. ſ. p. teri*, nötas. Karwoh leh muſte nalketam, *veſtes meæ attritæ ſunt*, mina kläder åro förſletne. Nalketum karwoi, *veſtimentis attritis.*

NALO, *n. ſ. acus*, nål. *vide* aime. Nalots, *dimin* en liten nål. *Fenn.* neula, *acus.*

NALSEM, *n. ſ. convitium, blaſphemia*, hådelſe, förſmådande.

NALSES *&* nalſokes, *n. a. contumelioſus*, förſmådelig. Nalſes pakoh, *verba contumelioſa.*

NALSET *&* nalſetet, *conviciari*, ſmåda. Nalſeje, *particip.* förſmådare.

NALTE, *priv. caſ. præp.* nala. *qu. vide ſupra*, ner utaf.

NAMEH, *n. ſ. plural. pili in cornibus rangiferorum*, hår, ſom växa på renarnes horn. Name-tjårweh, *cornua birſuta.*

NAMEK, *minima ſpecies culicum*, det minſta ſlaget af myggor, *Veſtrob.* hya.

NAMM, namma, *n. ſ. nomen*, namn. Nam-

main, *nomine*, vid namn. *It.* ſtuora namm, *varioli*, koppor. *cfr.* maine. Namma lappeje, *rangifer admiſſarius anno ſeptimo*, en brund-ren på ſjunde året.

NAMMATET, *v. a. tribuere*, tilågna. Etjeſas tabb nammati, *ſibi ipſi iſtud tribuit.* Nammatet kåſeki affjeb, *crimen alicui imputare.*

NAMMATES, *n. a. nomine carens*, namnlös.

NAMMATUM, *nempe*, nemligen. Nammeti, *Rom. 2: 7. id. Fenn.* nimittåin, *videlicet.*

NAMOK, names, *n. a. acutus, acie inſtructus acuta*, hvaſs, ågghvaſs. Namok akſjo, *ſecuris acuta*, hvaſs yxe.

NAMOT, *v. n. acutum fieri*, blifva hvaſs.

NAMT, *vide* nau.

NANNAM, *n. ſ. continens terra*, faſta landet. Nannameſne, *in continenti*, på faſta landet. *Oppoſ. eſt* fuolo.

NANNET, *v. a. vide* nannotet.

NANNOK, nannos, *n. a. firmus*, ſtadig, faſt. Nannok kaino, *reſtis firma*, ſtadigt rep. Nannos jågna, *glacies firma. It.* Nannos bånda, *valde dives*, mycket förmögen. Nannos wekke, *auxilium magni ponderis.* Nannoswuot, *ſubſt. firmitas*, ſtadighet, ſtyrka.

NANNOSEKT, nannoſt, *adv. firmiter*, ſtadigt. Nannoſt tjodtjot, *firmiter perſiſtere.* Nannoslaka, *idem.*

NANNOSTET, nannoſtattet, *vide* nannotet, nannotallet.

NANNOTET & nannoſtet, *v. a. firmare, confirmare*, ſtärka, göra faſt och ſtadig. Nannote anje wele, *confirma ulterius.* Littob nannotet, *fudus confirmare*, ſtadfäſta förbundet. Nannotaſtet, *dimin.* litet ſtadfäſta. Nannotatjet, *incipere firmare*, begynna at ſtärka.

NANNOT, *v. n. ſ. p. confirmari*, ſtärkas, blifva ſtadig och ſtark. Jågna nanno peiweſt peiwai, *glacies de die in diem firmior evadit.* Nannoſtet, *dimin.* blifva litet ſtarkare. Nannogåtet, *firmari incipere*, begynna at blifva faſt och ſtadig.

NANNOTALLET, *v. a. frequ. idem quod* nannotet. Toiwoteſeb nannotallet, *promiſſum explere*, upfylla fit löfte.

NANNOTEKES, *n. a. inconſtans*, oſtadig. *Eccleſiaſticum.*

NANNOT, *n. ſ. firmitas*, ſtyrka. Nannotinas, *firmitate ſua.*

NAPE, *n. ſ. umbilicus*, nafle. *Fenn.* napa. *It. centrum, axis*, medelpunkt, axel.

NAPKETET, *v. n. teri, atteri*, nötas, förflitas. Karwoh leh muſte napketam, *veſtimenta mea attrita ſunt*, mina kläder åro utnötta. *cfr.* nalketet. Napkelet, *idem.* Napketatjet, *teri incipere*, begynna at nötas. *Dicitur tantum de veſtibus.*

NAPOK, *n. ſ. tegumentum capitis e pellibus villoſis confectum, quo utuntur iter facientes*, ludin möſſa, res-möſſa.

NAPP, nappa, *n. a. præciſus*, afſkuren. Nappa pelji, *præciſis auribus.*

NAPPE, *n. ſ. mulctra*, mjölkſtäfva.

NAPPET, *v. a. amputare, extremitates abſcindere*, afſkåra, afſtympa. Nappeketjeb, *amputa extremitatem.* Nappet peljit, *aures abſcindere*, afſkåra öronen. Nappeſtet, *dimin.* litet afſkåra. Nappegåtet, *incipere amputare*, begynna at afſtympa. *Borcal.* ſnappet.

NAP-

NAPPETUM, *n. a. præciſus*, afſkuren.

NAPPO, *itaque, ergo*, altſå, fördenſkul. Lekes nappo naute, *ſit itaque ita*. Påte nappo, *veni igitur*, ſå kom derföre.

NARAN, *n. ſ. clavus ligneus*, träpinne, nare.

NARANADDET, *clavis ligneis compingere*, fäſta ihop med träpinnar.

NARANES & naran, *n. ſ. ulcus, vomica*, böld. Naranefeb luoddet, *vomicam aperire*. Naranaſats, *dimin.* en liten böld.

NARBEK, *n. a. procax, protervus*, oblyg, nåsvis. *Plus eſt quam* jalo. Narbekwuot, *ſubſt. audacia*, djerfhet.

NARBASTALLET, *v. n. nimis audacter agere*, vara för mycket driſtig. Ele narbaſtalle, *ne ſis nimium audax*, var ej för djerf.

NARE, *vox, quæ pronominibus perſonalibus & interdum nominibus ſubſtantivis in fine addita, ſignificat portionem, quantum nobis debetur*, tillägges andra ord och betyder del, ſå mycket ſom man bör hafva. Mo-nare, *mea portio*, min del. Wieſom-nare, *quantum ad vitam ſuſtentandam neceſſarium eſt*, ſå mycket, ſom fordras til lifvets uppehälle. *cfr.* åſe.

NARKET, *congredi cum muliere, coire*, öfva älſkog.

NARR, narres, *n. a. ineptus, ſtultus*, narraktig. Stuora narr, *nebulo*, en ſkälm.

NARRET, *v. a. illudere*, göra narr utaf. *It. ad iram provocare*, förarga. Narreſtet, *dimin.*

NARTEL, *avis quædam aquatica, Veſtrob.* vri-and. *Appellatur quoque* ſnartek.

NARWO, *n. a. Auſtr. vide* ſnarw.

NASTE, *n. ſ. ſtella*, ſtjerna. Qwokſo naſte, *lucifer, phoſphorus*, morgonſtjerna. Iddietes naſte, *idem. It.* auwe naſteh, *ſtellæ argenteæ aut ſtannææ, quibus Lappones cingula ſolent ornare*, ſtjernor af ſilfver eller tenn, hvilka Lapparne, för prydnads ſkull, bruka på ſina bälten. *It.* Naſti kaſkan, *inter utrosque oculos*, midt emellan bägge ögonen. *De feris dicitur, ut de urſis &c.* Naſtats, *dimin.* en liten ſtjerna. *Compoſ.* naſte-tåbdeje -tieteje -tajeteje, *aſtronomus*, en ſom förſtår ſig på ſtjernor. Naſte-fluttjes, *ita appellatur igneum iſtud ſive phoſphoricum meteoron, quod ſtellæ decidentis ſpeciem refert*, ſtjernfall. *cfr.* fluttjet.

NASTET, *vide infra* tjuorget.

NASTETET & naſtet, *v. a. concutere, quatiendo aliquem excitare*, ſkaka, ryſta. Naſtet tuob almatjeb, *excita hominem iſtum*. Naſtetet tållåb, *ignem concutiendo excitare, ſuccendere*, ryſta om elden. *It.* todn inta mo pahai naſtetah, *ad committenda mala me nunquam non inſtigas*, du upretar mig altjämt til det, ſom ondt är. Naſteſtet, *dimin.* litet ſkaka, m. m. Naſtegåtet, *concutere incipere*, begynna at ryſta, m. m.

NATUR, *n. ſ. natura*, natur. Naturelats, *adj. naturalis*, naturlig. *Eccleſ.*

NAU, *adv. ſic, ita*, ſå. Nau kalkah todn takket, *ita facies*, ſå ſkal du göra. Ko almeſne, nau aj ådnamen naln, *ut in cœlis, ſic & in terra*. Nau ko, *tanquam*, lika ſåſom. *cfr.* nå, naute.

NAUK, *adv. gratis*, för intet. Waddet nauk, *dare gratis*, gifva för intet, utan betalning. *cfr.* nauta. *It. apud Boreal. valde*, högeligen. Måratowi nauk, *iratus eſt valde*, han blef hö-

geligen ond. Wårald muottaji nauk, *vehementer ningere cæpit*, det begynte at ſnöga håftigt.

NAUKA, *n. ſ. grex minor pecudum, aut aliorum animalium multitudo mediocris*, en ſkare, en ſkock af djur. Påtſoi nauka, *grex rangiferorum*, en hop med renar. Naukats, *dimin.* en liten hop. *cfr.* muos.

NAUKAST, *n. a. inutilis*, odugelig.

NAULE, *n. ſ. clavus*, pinne, nagle. *It. libra, marca*, et ſkålpund. *Fenn.* naula, *libra.* Naulats, *dim.* en liten nagel.

NAULAS, *n. ſ. materia, ex qua faciendi ſunt clavi*, åmne at göra pinnar utaf.

NAULET, nauletet, *v. a. clavis affigere*, fäſta med naglar. Nauleb naulet, *clavum pangere*, ſlå in en ſpik. Kruſſinaulet, *cruci affigere*, korsfäſta. Nauletaſtet, *dimin.* litet faſtſpika. Nauletatjet, *incipere clavis affigere*, begynna at faſtnågla. *cfr.* tjittet.

NAULETATTET, *clavis affigendum curare*, låta faſtnågla. *It. poſſe clavis figi*, kunna någlas faſt.

NAULATES, pelji naulates, *dolor aurium, dum punctiunculæ ſentiuntur aurium*, örſtyng, öronvårk. *It. alapa*, örfil. *It. apud Auſtral.* naulates, *clavus*, nagle, pinne.

NAURA, nauraha & naurak, *rapa*, rofva. Naurait porret, *veſci rapis*, åta rofvor. *Synon.* nåpo. *Fenn.* nauris.

NAUROTET, *v. a. illudere, irridere*, begabba, göra narr utaf. Ele mo kukkebut naurote, *noli mihi amplius illudere. Boreal.*

NAUT, *n. ſ. manubrium*, ſkaft. *v.* nadda.

NAUTETET, *vide* naddatet.

NAUTA, *adv. gratuito, gratis*, för intet, utan vedergållning. Nauta waddi, *gratuito dabat. It. absque, ſine*, förutan. *cfr.* apta, tapta.

NAUTE, *adv. ita, ſic*, ſå, ſåledes. Takka juru naute, *illo prorſus modo facias*, gör aldeles ſå. Naute håli, *ita dicebat*, han ſade ſå.

NAUTE, *n. ſ. pellis ferina pretioſior*, dyrſkinn. *It.* nauten le, *villoſum eſt, piloſum eſt*, det är hårludit, eller fullhårigt. *De pellibus ferinis dicitur, quæ autumnali tempore piloſæ evadunt, æſtate plus minusque depiles*, ſåges om vilda djurs ſkinn, når de blifva fullhåriga. Fårta naute le nauten talwa peiwe wakkon, *pelles omnes ferinæ, ſeptimana a Feſto S. Michaëlis tertia, rite ſunt piloſæ. It. pro ipſis feris, e. gr.* Nautit käddelet, *feras captare ſive figere*, fånga djur. Nautit niowet, *feris pellem detrahere. Fennon.* nuti, *calvus.*

NAUTOT, nautaitowet & nautaitet, *v. n. piloſum fieri*, blifva fullhårig.

NAUTET, *vide* niktet.

NAUTER, *n. ſ. difficultas vecturæ, ob nivem copioſam nec ſatis compactam*, oföre af för mycket lös ſnö. Nauter muottek, *idem.*

NAW, nawa, *floccus*, fjun, fnas. *vide* agge. *It. idem quod* jeuj.

NAWAJES, *n. a. villoſus, plumis minutis floccisque conſitus*, full med fjun och fnas.

NAWALET, *v. n. pilos amittere, pilis privari*, ſläppa håret, blifva hårlös. Nakke nawali, *pellis depilis facta eſt.*

NAWET, *v. n. idem. It. active*, nawet, nawetet, *depilare, pilos detrahere ſive abradere, coria calce & aquæ, vel aliis rebus*

rebus quibuscunque macerando depilare, taga bort håret, fyra utaf håret. Naweſtet, *dimin.* borttaga litet hår. *It. apud Auſtr.* Nipeb naweſtet, *aciem cultri ulterius acuere*, hvåſſa en knif. Nawegåtet, *depilare incipere*, begynna at borttaga håret. *It. pilos amittere incipere*, begynna at ſläppa håret.

NAWEK, nawem, *n. ſ. jactura pilorum ſive detractio*, hår-loſſning. Nawekeſne le talle, *pili ei nunc decidunt.*

NAWETUM, *n. a. depilatus*, ſom har förlorat håret.

NEETE, *n. anim. martes*, mård. *Boreal.*

NEGG, negga, *n. a. avarus, parcus*, niſk, njugg. *cfr.* hanes.

NEGGASTALLET, *v. n. nimis parcum eſſe*, vara alt för nått och knapp.

NEIGA, *vide infra* njeik.

NEIKELET, *v. a. inclinare*, luta, böja. Kareb neikelet, *vas inclinare*, luta kårilet. Aiwin neikelet, *capite nutare, caput quaſſare*, nicka med hufvudet. Kåtab neikelet, *manum commovere*, Neikelaſtet, *dimin.*

NEIKELEM, *n. ſ. nutatio*, lutande. Âiwen neikelem, *nutatio capitis.*

NEIKESET, neikaſet, *v. n. tremere, commoveri, agitari*, darra, ſkakas, röras. Aiwe neikas, *caput quaſſatur*, hufvudet ſkakar. Kåta neikas, *manus commovetur.* Neikeſtet, *dimin.* litet ſkakas. Neikeſteje kåta, *manus tremebunda*, darrande hand. Neikeſtatjet, *commoveri & concuti incipere*, begynna at darra och ſkakas.

NEIKETET, *v. n. idem quod* neikaſet.

NEIKOT, neikoſtet, neikogåtet, *v.* hitet.

NEIPET, *ſvadere*, råda. *Raro occurr.*

NEIT, neita, *n. ſ. filia*, dotter. Mo neita, *filia mea*, min dotter. *It. virgo*, jungfru. Alles ſjaddo neita, *virgo adulta.* Kåte wuole neit, *puella innupta.* Neitats & neitakuts, *dim.* en liten flicka. *Compoſ.* neitawuot, *virginitas*, jungfrudom.

NEITASTALLET, *ſpeciem virginis cultumque juſto mundiorem affectare, virginis os habitumque gerere velle*, vilja vara jungfru-lik, vilja vara ſom en jungfru.

NEKKE, *n. ſ. cervix*, nacke. *Fenn.* niſca.

NELGE, *n ſ. fames*, hunger. Nelgeh muſte kåddeh, *eſurio*, jag år hungrig. Nelgeſt jabmet, *fame confici*, dö af hunger. Nelge walda, *fames perimit.* Nelgetaka & *contr.* nelget, *caſ. negativ. abſque fame*, förutan hunger. Nelgats, *dimin.* liten hunger. *Fenn.* nälkå, *fames.*

NELGAR, nelgarw, *n. a. famelicus*, hungrig. Nelgar pjådnak, *canis famelicus.*

NELGOM, *n. ſ. eſuries*, hunger, hungrande.

NELGOT, *v. n. eſurire*, vara hungrig, ſvålta. Sabmeh leh harjanam kålot ja nelgot, *Lappones algere & eſurire conſueverunt*, Lapparne åro vane at fryſa och ſvålta. Nelgoſtet, *dimin.* ſvålta litet. Nelgogåtet, *eſurire incipere*, begynna at ſvålta.

NELGOJE, *eſuriens*, den ſom år hungrig.

NELGOTET, *v. a. cibo prohibere*, ſvålta ut en, neka en mat. Manaites nelgotet, *liberos cibo prohibere*, ſvålta ſina barn. Nelgotaſtet, *dimin.* Nelgotatjet, *incipere cibo prohibere*, begynna at ſvålta ut.

NELJE, *n. num. quatuor*, fyra. Neljen aiken, *quater*, fyra gånger. Nelje kerdak,

dak, *quadruplex*, fyradubbel. Nelje lokke, *quadraginta*, fyratijo. Nelje tjuote, *quadringenta*, fyrahundrade. Nelje jakaſats, *quadrimus*, fyråríg. Nelje lokkok, *quadragenarius*, fyratijo-årig. Neljelaka, *quadrupliciter*, på fyrahanda ſått.

NELJAD, *quartus*, den fjerde, Neljad aiken, *quarta vice*, fjerde gången. Nelje neljad lokkai, 34. Neljadeſt, *adv. quartum, quarto*, för det fjerde, fjerde gången.

NELJADES, neljates, *n. ſ. quadrans*, fjerde delen. Wadde munji neljadeſeb, *da mihi quartam partem*, gif mig fjerdedelen.

NELJES, *quatuor, quadrini*, fyra. Neljes lepe, *quatuor ſumus*, vi åro fyra.

NELJOK, *nonniſi quatuor, tantum quatuor*, allenaſt fyra. Mije neljok, *nos quatuor ſoli*, vi fyra allena.

NEMOK, *n. a. mollis*, blôt. *Dicitur tantum de fundo maris lacuumque molliori:* Nemok båtne, *fundus lacus mollior & limoſus*, blôt ſjôbottn.

NERTS, nerts qwele, *piſcis gibboſus*, krokryggig fiſk. *Obſ. coregonos ſæpius in Lapponia invenimus gibboſos, quibus dorſum quaſi infractum eſt, id quod licet morbo quodam vel vitio vertebrarum factum eſſe videatur, bi tamen piſces aliis ejusdem ſpecici ſemper ſunt pinguiores.*

NESKET, *v. a. pelles concinnare, cuticulam detrahere ſive abradere pellium*, bereda ſkinn, taga bort kôtthinnan af ſkinn. *It. accedere, appropinquare*, nalkas. Neſke teke, *accede huc propius*. Likan kalkebe tokko neſket ekkedi, *ut veſperi illuc perveniamus contendemus*, vi ſkola bjuda til, at komma dit fram åt aſtonen. Nekeſtet, *dimin.*

NESKEMROUTE, *ferrum ſive inſtrumentum, quo concinnantur coria pelleſque*, et jårn, hvarmed ſkinn beredas.

NESTE, *n. ſ. penus viatorius*, reſekoſt, matſâck för reſande. *It. donum aliquod, quod dare quis tenetur*, en gåfva, den man år ſkyldig at gifva. *It. transl.* Neſtebs kalka âdtjot, *quod promeritus eſt ſupplicium de illo ſumam*, han ſkal få ſit vålförtjenta ſtraff. Neſtats, *dimin.*

NESTET, *penum viatorium alicui parare*, laga til reſekoſt. Lagamanneb neſtet, *Judici Territoriali tributum, quod ei debetur, dare*, gifva Håradshôfdingen Tings gåſtnings penningar. Neſteſtet, *dimin.*

NETE, *vide* neete. *Fenn.* nååtå, *id.*

NETT, *n. a. vide* negg.

NEUKE, *mobilia quævis minuſcula muliebrum*, qvinfolks nipper.

NEUNET, *v. n. detineri, quando quis difficulter locum aliquem deſerit, juſto diutius ullibi commorari*, hafva ſvårt för at fara ifrån något ſtålle, dröja någorſtådes för långe. Neuni taſa tat almats, *ut hinc abeat hic vix perſuaderi poteſt. Auſtr.*

NEURE, neures, *n. a. debilis, vilis*, ſvag, dålig, klen. Neures muito, *memoria fallax*. Neures piåbmo, *victus tenuis*, ſvag ſpis. *C.* neureb, ſvagare, ſåmre. *Superlat.* neuremus, den ſåmſte.

NEURESLAKA, *adv. debili modo*, klent.

NEURANET, *v. n. frangi, debilitari*, förſvagas. Famoh le muſte neuranam, *vires meæ fractæ ſunt*. Neuranaſtet, *dimin.*

dimin. litet förſåmras. Neuranatjet, *incipere debilitari*, begynna at förſvagas.

NEURANADDET, *v. n. frequ. v.* neuranet.

NEUREST, neureſikt & neuret, *adv. male, debiliter*, illa, klent. *Comparat.* neurebut, ſåmre, vårre. *Superl.* neuremuſt, aldravårſt.

NEURETET, *v. a. debilitare*, förſvaga.

NEUROT, neuroſtet, neurogåtet. *vide* neuranet.

NEUSEK, *fomes*, fnöſke.

NEUTO, *n. ſ. cura*, omvårdnad, ſkötſel. Puore neuton le ſodn ſija ludne, *optime illius gerunt curam*, de vårda ſig mycket väl om honom. Neutotebme, *incurioſus*, vårdslös.

NEUTOJE, *qui curat, curam gerens*, den ſom vårdar ſig om, ſkötare.

NEUTOM, *id. qu.* neuto.

NEUTOT, *v. a. curare, curam gerere*, vårda, ſköta. Neuto ſo puoriſt, *cura illum bene.* Edne neuto manabs puoremuſt, *mater optime curam gerit infantis ſui. It. frui*, njuta. Neutoſtet, *dimin.* vårda någorlunda. Neutogåtet, *curare incipere &c.* begynna at vårda, m. m.

NEUWO, *n. ſ. inſtrumenta piſcaria, ut retia, ſagenæ, &c.* fiſke-redſkap, nät. *It. apud Auſtr. conſilium*, rådſlag. Neuwob adnet, *conſilium inire. Fenn.* neuwo, *conſilium.* Neuwots, *dim. idem.* Neuwotjit kuit adna, *retia ſaltem habet piſcaria*, han har åtminſtone nät.

NEUWOJE, *conſiliarius*, rådgifvare.

NIAIJES, *n. a. hilaris*, blid, mild. Niaijes mana, *infans ſubridens. Auſtr.*

NIAIJOTALLET, *vide* mojotet.

NIAKA, *n. piſcis, muræna*, lake. Niakats, *dimin.* en liten lake.

NIAKET, *clandeſtinis tactisque gradibus adgredi, conquiniſcendo humique reptando inſidiari*, krypa efter, lura efter, ſmyga ſig fram krypandes. Låddit niaket, *avibus reptando inſidiari*, krypa efter foglar. Niakeſtet, *dimin.* litet krypa eller lura efter. Niakegåtet, *inchoat.* begynna at krypa efter, eller lura på.

NIAKEJE, *in inſidiis latens*, den ſom lurar på.

NIAKOS, *n. ſ. locus idoneus ad inſidiandum*, beqvåmligit rum at ligga på lur.

NIAKELET, *idem quod* niaket.

NIAKKAHET, *v. n. inclinare, propendere*, luta.

NIAKKET, niakkeſtet, *v. n. ſingultire*, ſnyfta, hicka.

NIAKKESTEM, *n. ſ. ſingultus*, hickande.

NIAKKO, *n. a. inclinatus*, lutande. Niakko muora, *arbor inclinata*, et lutande trå. Niakkot, *inclinato modo*, på et lutande ſått.

NIALDET, nialdaſet, *vid.* niåldet.

NIALAT, nialatak, *n. ſ. lixivia*, lut. Nialatakin paſſat, *lixivia lavare.*

NIALGELET, *v. a. ope liquoris cujusdam ſapidi quidquam deglutire*, med tilhjelp af något vålſmakande vätt ſvälja ned något, ſkölja ner.

NIALGET, *v. n. glacie liberari, glacie vacuum fieri*, blifva ren ifrån is. Juo tat jaure nialgi, *jam glacies hujus lacus reſoluta eſt*, denne ſjön år nu ren ifrån is. *cfr.* ſuddet.

NIALGASIT, nialgaſt, *adv. v.* nialget.

NIALGE, nialges, nialgok, *n. a. ſapidus, dulcis*, vålſmakande, ſöt. Nialgok piåbmo, *cibus ſapidus*, vålſmakande mat. Nialges nakkar, *ſommus*

ſvavis, ljuflig ſömn. *Comparat.* nialgab, *dulcior*, ſmakeligare, ſötare. Sokkoreſt nialgab, *ſaccharo dulcius*. *Superl.* nialgaimus, nialgemus, nialgokumus, den ſmakeligaſte, den ſötaſte. *Compoſ.* nialges-lakats, *aliquantum ſapidus ſive dulcis*, ſötaktig, något välſmakande. Nialgeslaka, *adv. ſvaviter*, ſmakeligen. Nialges-wuot, *ſubſt. dulcedo*, ſötma, välſmakelighet.

NIALGET, *adv. dulciter*, *ſvaviter*, ſött, ljufligt. Nialget ådet, *ſvaviter dormire*, ſofva väl.

NIALGETET, nialgitet, *v. n. grato eſſe ſapore*, ſmaka väl. Nialgeta munji tat piäbmo, *cibus hicce meo arridet palato*, denne maten ſmakar mig väl.

NIALGOT, *v. n. dulceſcere*, *grato fieri ſapore*, blifva ſöt, ell. af en god ſmak. Ko muórje ladta, die nialgo, *bacca maturata dulceſcit*. Nialgoſtet, *dimin.* blifva något välſmakande.

NIALKAIDATTET, nialgaidattet, *v. a. ſapidum ſive dulce aliquid ducere*, hålla något för välſmakeligit. Nialgaidatta nelgoje fårta piäbmob, *eſurienti quivis ſapidus eſt cibus*, för den hungrige ſmakar all mat väl.

NIALKES *&c. vide* niallkes *&c.*

NIALL, nialla, *taberna*, *repoſitorium*, *ubi imprimis cibaria conduntur*, bod, matbod. *It. conſtellatio Orionis*, himmelsteknet Orion. Niallats, *dimin.* en liten bod. *cfr.* aite.

NIALLASET, *v. n.* Kåta niallaſi, *cutis manus detrahebatur*, *manus cute denudabatur*, handen blef hudlös.

NIALLET, *v. n. de arboribus dicitur*, *dum corticem facile dimittunt facilesque ſunt*, *quæ deglubantur*, ſåges om trån, når de låttaſt ſläppa barken. *Norlaud.* löpa. Såke talle puorakit nialla, *facili nunc negotio betula deglubitur*. Nialleſtet, *dimin.* Niallegätet, *inchoat.* begynna at ſläppa barken.

NIALLATET, *v. a. glubere*, *deglubere*, *corticem detrahere*, flå af barken ell. näfvern. Niallataſtet, *dimin. idem.*

NIALLOT, nialloſtet, *v. a.* Kabmakab nialloſtet, *calceamentum reſarcire*, *centunculum calceo adſuere*, lappa ſkor. *cfr.* tuognet.

NIALLKES, *n. a. lubricus*, hal. Niallkes jägna, *glacies lubrica*, hal is.

NIALLKESTET, *v. n. titubare*, *gradum firmare non poſſe*, *in loco lubrico conſiſtere non poſſe*, ſlinta. Niallketet, *id. It. transl.* ſo pakoh niallketeh, *verba ejus fide carent*, *promiſſis non ſtat ſuis*, han ſtår ej vid ſina ord. Niallkeſtaſtet, *dimin.* Niallkeſtatjet, *inchoat.* begynna at ſlinta. *Fenn.* nilcaſtun & niljaſtun, *titubo*.

NIALLKATAKES, niallketakes, *n. a. titubans*, den ſom ſlinter. *It. inconſtans*, *levis*, oſtadig, opålitelig.

NIALME, *n. ſ. os*, mun. Waſtes nialme, *os impuriſſimum*, en ofórſkåmd mun. Njalmeb tſagget, *os diducere*, *ringere*, gapa up med munnen, *it. transl. convicia dicere*, vara ovettig. Nialmeſt le, *os illius morbo adfectum eſt*, han har ondt i munnen. Nialme bitta, *cibi portio minuſcula*, en liten bit mat. Jokka njalme, *oſtium fluvii*. Njalmats, *dimin.* Njalmetak & njalmetis, *negativ. caſus*, *absque ore*, utan mun, *it. taciturnus*, tyſtlåten.

NIALMETEBME, *n. a. taciturnus*, tyſtlåten, den ſom ej ſåger mycket.

NIAL-

NIALMOGE, *a. a. contentioſus*, mycket ig, trätoſam.

NIALMOT, *n. ſ. orificium*, öpning. Ånon njalme, *oſtium amnis*.

NIALMATALLET, *bolum cibique offulam ſumere*, taga ſig en matbit i mun.

NIALMEPELASTET, *v. a. alicui pauxillum cibi dare, repetitis vicibus*, gifva någon då och då en matbit.

NIAMET, *v. a. tergere*, aftorka, bortſtryka. Juolkin jalla kåtin niamet, *pede vel manu tergere*. Erit niamet, *abſtergere*, aftorka, afſtryka. *It.* niamet, *accipere, potiri*, bekomma. Harmes ådna tawereb niamai, *maximis potitus eſt divitiis*, han fick ganſka ſtora ågodelar. Niameſtet, *dimin.* litet bortſtryka. *It. in affluentia eſſe alicujus rei*, bekomma någon ting i ymnighet. Pednikit niameſti nauk, *magnas ſibi fecit pecunias*, han fick mycket penningar, han blef ganſka rik. Niamegåtet, *incipere tergere vel abſtergere*, begynna at ſtryka bort, at aftorka.

NIAMKETET, niamkatallet, *vid.* niamketet.

NIAMMET, *ſugere, lactere*, ſuga, di. Ednen nidtjit niammet, *matris ubera ſugere*. Niammeje mana, *infans lactens*, *Transl.* niamma mo, *doloribus ventris laboro verminave*, jag har mage-plåga, jag plågas af maſkar. Niammeſtet, *dimin.* litet ſuga. *It. exſugere*, ſuga ut. Niammegåtet, *ſugere incipere*, begynna at ſuga. *Fenn.* imen, *ſugo*.

NIAMMATET, *lactare, lac præbere*, gifva di, dåggja. Niammatet manab, *ubera præbere infanti*, gifva barnet di. Niammataſtet, *dimin.* gifva litet di. Niammatallet, *frequ. idem*.

NIAMMEJE, *lactens*, den ſom dir.

NIAMMATEJE, *lactans*, den ſom ger di.

NIAPPAT, *n. a. lubricus*, hal, ſlipprig. Niappat le juolkit, *pedibus lubricus hic eſt locus*, det år halt för föttren. *It.* niappat & niappes, *ſapidus*. Niappes piåbmo, *cibus delicatior*, låcker ſpis.

NIAPPAT & niappaſtet, *veſtis ſinum attollere*, lyſta up kläderna.

NIAPPETET, *v. n. vide* niallkeſtet. *It.* niappet, *Auſtr. ſalire*, hoppa. Årre niappa muoraſt muorai, *ſciurus de arbore in arborem ſalit*.

NIARBE, niarbes, niarbok, *n. a. rarus*, gles. *Oppoſ. eſt denſus*. Niarbes wuome, *raræ arbores*. *It. tenuis*, tunn. Niarbes juptſe, *pulmentum tenue, aqua dilutum*, tunn vålling. Niarbeswuot, *ſubſt.* tunnhet, gleshet.

NIARBET, *adverb. tenuiter, raro modo*, tunnt.

NIARBESK, *Auſtr. vide* ſniltja.

NIARBOT, *v. n. rareſieri, rareſcere*, blifva tunn och gles. Juptſe tjatſeſt niarbo, *pulmentum fit tenue ac dilutum aqua*. Qwolga niarbo, *pili rareſcunt*. Niarboſtet, *dimin.* litet förtunnas. Niarbogåtet, *rareſcere incipere*, begynna at blifva gles, at förtunnas. *Oppoſ. eſt* ſuokot.

NIARBOTET, *v. a. rarefacere*, göra gles, förtunna. Muorait niarbotet, *arbores efficere raras*.

NIARE, niares, *n. a. qui exigua eſt profunditate*, grund, af liten djuplek. *De cymbis & navigiis dicitur, quæ minus ſunt profunda, quæ humilia ſunt*,

ſåges om fartyg och båtar, ſom åro låga. *Oppoſ.* wuobmales.

NIARG, niarga, *n. ſ. promontorium*, udde, nås. Niarga ketjen, *in extremitate promontorii. It. Norvegia*, Norrige. *Ita dicta, quia promontoriis abundat.* Niarga ſabmeh, *ſive* niarga orrojeh, *Lappones Norvagici*, Norrſka Lappar. Niarga jättejeh, *in Norvegiam commigrantes.*

NIARGASTAK, *promontorium*, nås.

NIASKET, *glubere, deglubere*, flå af. Påtſoit niaſket, *rangiferos deglubere*, flå renar. *It. fœnus facere iniqvum*, taga en obillig vinning, ſkinna. Niaſkeſtet, *dimin. idem.* Aptſa mo niaſkeſtien, *me plane denudabant omnibusque bonis privabant*, de gjorde mig aldeles blott och bar.

NIASKASET, *v. n. ſive paſſiv. deglubi*, blifva affflådd, miſta huden. *It. in pauperiem incidere*, råka i fattigdom.

NIASKOT, *v. a. vide* niaſket.

NIATSO, *n. ſ. reſolutio nivium*, tö, tövåder. Niatſo ſjadda, *nix diſcutitur*, det töar. Niaſots, *dimin.*

NIATSOS, *n. a.* niatſos talke, *tempeſtas mitior, dum nix diſcutitur*, blidt tövåder, *cfr.* lemok. Niatſos muottek, *nix calore reſoluta*, kram ſnö.

NIATSOT, *v. n. de nive dicitur, dum reſolvitur ſive diſcutitur*, töa. Niatſomen le talle, *nix nunc diſcutitur*, det töar nu. Niatſoſtet, *dimin.* litet töa. Niatſogåtet, *inchoat.* begynna at töa. Niatſogåta, *nix incipit diſcuti.*

NIAUKESET, *v. n. de felibus dicitur.* Katto niaukes, *feles vocem edit ſive ſonum*, katten jamar. *Onomatopœa eſt.*

NIAULE, *n. ſ. limus, in fundo & ad littora fluviorum & amnium, imprimis qui lapides reddit lubricos*, ſlem, ſom lågger ſig på ſjöars och floders botn ſamt vid ſtrånderne, och i ſynnerhet vid ſtenarne. *Veſtrob.* åfja. Jokki niaule, *limus fluminum.* Wallå die ſtaikei kalet jokkab, niaule kedkiſt, *vado fluvium transeuns gradum firmare vix potuit, qvum ſaxa lubrica veſtigium fallerent*, han hade ſvårt vid at vada öfver elfven, för de ſlippriga ſtenarnes ſkull. *Fenn.* nåljå.

NIAULOS, *n. a. limoſus, lubricus*, ſlipprig, ſlemmig.

NIAULOT, *v. n. limoſum fieri & lubricum*, blifva ſlipprig och ſlemmig.

NIAULETAKES, *n. a. lubricus*, ſlipprig. *It. limoſus, limo refertus*, gyttjefull.

NIAWALAK, *tinea*, mått, mal.

NIAWEH, *n. ſ. pili longiores, in inferiore parte colli rangiferorum ſiti*, långa håren under renarnes hals.

NIAUWE, *n. ſ. fluvius placidius manans undasque trahens, absque rapiditate*, drag-ſtröm, ſpak ſtröm. Niawats, *diminutiv.*

NIDARK, *adv. temere, inconſiderate*, obetänkſamt, oförväget. Nidark wadſet wadhai, *inconſulte periculum adire*, obetänkſamt gifva ſig i faran.

NIDDEG, *Auſtr. vide* nuotſjo.

NIDDO, *n. ſ. odium, invidia*, hat, afund. Niddoſt le tabb takkam, *ex malitia id fecit*, han har gjort det af ondſka. Niddob munji adna, *odio ſum apud illum*, han har hat til mig. *It. in Theologic. vexatio, perſecutio*, förföljelſe. *Compoſ.* niddo-laka, *adv. ex invidia, præ ſtomacho ſive indignatione*, i harmen, i förtret. *It.* niddolaka leb pårram,

ram, *nimis multum cibi ſumſi, non ſecus atque iſtud ex ira feciſſem*, jag har åtit för mycket, likaſom i harmen.

NIDDOTET, *v. a. odiſſe*, hata. Ale niddote qweibmabt, *noli proximum tuum odio habere*, haf ej hat til din nåſta. *It. vexare, perſequi*, plåga, förfölja. *Particip.* niddoteje, *perſecutor*, förföljare. *Paſſiv.* niddotowet, *odio eſſe*, hatas. *It. perſecutiones perpeti, vexari*, lida förföljelſe, plågas.

NIDET, *v. a. Auſtr. nocere, jus alicui detrahere*, förfördela. *vid.* kåpſet.

NIDKASET, *v. n. pauliſper moveri*, litet röras. *cfr.* låtkeſet.

NIDKELET, *e loco pauliſper movere*, litet röra utur ſit rum. Epet tab kedkeb nidkelet matte, *lapidem hunc e loco movere non poteſtis*, j kunnen ej röra denne ſtenen ur ſit rum.

NIDTJE, *n. ſ. uber, mamma*, ſpene, bröſt. Nidtje maine, *ulcus mammæ*, böld i bröſten eller ſpenarne. *Obſ. Ulceribus mammæ ſæpe, tempore æſtivo, laborant rangiferi. Quando vituli matres hoc malo laborantes ſugunt, os inficitur morbo quodam cancroſo ſæpiſſimeque pereunt. cfr.* klubbe. *It.* nidtje, *mater*, moder. Nidtjam, *mater mea*, min moder. Nidtjats, *dimin.* Nidtjatjam, *mater mea cariſſima*, min ſöta mor.

NIEDET, *v. a. obducere, oblinere*, öfverdraga, öfverſtryka. *It.* piågga ratheb nieda, *ventus viam nive cumulata operit*, blåſten kaſtar igen vågen med drif-ſnö.

NIEIK, *adv. recta ad*, juſt til, genaſt åt. Påti mo nieik, *recta ad me venit*, han kom genaſt åt mig. Nieika mannet, *invadere, aliquem improviſum occupare*, öfverfalla, komma öfver någon. *cfr.* Atſolen, qwouto.

NIEIKELET, *v. a. demoliri*, nederrifva. Mureb nieikelet, *murum demoliri*, nederrifva muren.

NIEIKETET, *v. n. ruere, corruere, delabi*, nederfalla. Sadde nieiket, *arena deſluit*, ſanden rinner ner. Nieiketaſtet, *dimin.* litet falla neder. Nieiketatjet, *incipere delabi*, begynna at falla ner.

NIEIKOTET, *v. a. frequ. vide* nieikelet.

NIEITET, *v. a. opprimere*, undertrycka. Nieiti mo, *me opprimebat.* Wuolos nieitet, *deſtruere, deprimere*, förſtöra, nedertrycka. Nieiteſtet, *dimin.* litet undertrycka. Nieitegåtet, *opprimere incipere*, begynna at förtrycka.

NIETSETALLET *& interd.* nietſetet. *v.* niallatet. *De abiete imprimis dicitur.*

NIETSES, nietſa, *n. a. madidus*, våt.

NIETSET, nietſeſtet, nietſegåtet, *vide* luwet *&c.*

NIGOT, *v. n. genua flectere*, niga, buga ſig. Nigoſtet, *dimin.* litet buga ſig. Nigogåtet, *inchoat.* begynna at buga ſig.

NIK *vel* niik, *dæmon marinus & lacuſtris, Neptunus*, nåcken, ſjö-ſpöke. *Multa fabuloſe narrant de ejusmodi ſpectris etiam hodie in nonnullis alpinis lacubus apparentibus, imprimis quando procelloſa inſtat tempeſtas. Plurium orgyiarum longitudine & latitudine ſatis magna eſſe perhibentur, figura cymbæ converſæ. Nobis certe nunquam aliquid iſtiusmodi videre contigit.*

NIKKA, *n. propr. viri, Nicolaus*, Nils. Nikkoles, Nikkok, *idem.*

NIKKENES *& Auſtr.* nikka, *v.* niakkeſtem.

NIKENET, nikkenet, *vide* niakket.

NJIKOT, *v. n. ſtridere*, gniſla. *Auſtr.*

NJIKTS, *arbor, quæ vento agitata ſtridet, ut ſolent illæ, quæ exaruere, vel aliud vitium contraxerunt*, et trå, ſom knarrar ell. gniſlar, då blåsväder år. *Auſtr. De abietibus plerumque.*

NJILLET, *v. n. vide* njallet.

NJIRALDAK, *n. ſ. locus, ubi incipit cataracta, caput cataractæ*, ſtrömhufvud eller det ſtållet, dår ſtrömfallet börjar. *cfr.* luſpe.

NJISSET, *v. n. flere, aliquatenus lamentari*, gråta, beklaga ſig öfver. Mana njiſſa, *infans flet*, barnet gråter. Maina todn njiſſa? *qua de re lamentaris? It. apud Auſtr.* njiſſet *vel* njidſet, *ringi*, grina. Njiſſeſtet, *dimin.* litet gråta. Njiſſegåtet, *flere incipere*, begynna at gråta. *Minus eſt quam* tjerot.

NJISSEJE, *flens, ringens*, den ſom gråter eller grinar. Njiſſem, *ſubſt. fletus, vagitus*, gråt.

NJITA, *ren*, njure. *v.* monnem. *It. adeps ſive pingve, quod circa renes eſt*, njure-fett.

NIKKAR, *ſomnus, vide* nakkar.

NIKTET, *v. a. frui*, njuta. *Capere utilitatem*, hafva nytta af. Ets kalkah tabb niktet, *ipſe tute exinde capies fructum*, du ſkal ſjelf hafva nyttan deraf. Nikteſtet, *dimin.* litet åtnjuta. Niktegåtet, *inchoativ.* begynna at åtnjuta. *Fenn.* nautitſen, *fruor.*

NIKTEJE, *fruens*, den ſom nyttjar eller åtnjuter. Niktem, *ſubſt. fruitio*, njutande, åtnjutande.

NIKTEMAS, *n. a. Auſtral. fruendus, quo frui poſſumus aut debemus*, det man hafver at åtnjuta, eller bör åtnjuta.

NIL, *vide* nal, nala.

NILA, Niles, Nilok, *v.* Nikka.

NILJA, *n. ſ. vadum lapidoſum, imprimis quod ad promontorium aliquod ſitum eſt*, ſtengrund i ſjöar, i ſynnerhet midt för uddar.

NIMMET, *v. a. notare, obſervare*, anmårka, gifva akt på.

NIMMORET, nimmoraſtet, *vide* nullet.

NIMT & nimpt. *Auſtr. vid.* nau.

NINGELES, *vide* mingeles.

NINNOS, *n. a. Auſtr. vide* nannos.

NJOIGOT, *v. n. ſtillare, deſtillare*, drypa. Njoigo pajelt, *deſtillat ſuperne*, det dryper ner ofvan ifrån. Njoigoſtet, *dimin.* litet drypa. Njoigogåtet, *incipere ſtillare*, begynna at drypa. *cfr.* kåikot.

NJOIGOTET, njoikotet. *v. a. guttatim effundere, ſtillare facere*, droppe-vis hålla, låta drypa. *Transl. mulgere*, mjölka. Njoigotaſtet, *dimin.* låta litet drypa. Njoigotatjet, *incipere guttatim effundere ſive ſtillare*, begynna på at låta drypa.

NJOIGOTATTET, *v. a. frequ. idem quod* njoigotet. Njoigotatte ſpaitebi, *cura ut celerius ſtillet ſive defluat*, låt drypa fortare.

NJOIGOTES, *n. ſ. gutta, ſtillæ*, droppe.

NJOKOK, *n. a. comtus, explicatus*, gredig, väl kammad. Njokok nakke, *pellis ſive vellus, cujus pili ſunt comti*, et ſkinn, ſom år ſlåtthårigt.

NJOLGA, njolgok, *v.* njuolga, njuolkok.

NJOLGO, *n. herbæ, arundo*, ſåf, rör.

NIOMMEL, *n. animal. lepus*, hare.

NIORGA, *n. ſ. ſcapula*, bog, ſkuldra. Njorgai pakto, *ad ſcapulas. De hominibus nunquam dicitur. It. cartilago*, bruſk.

NJOR-

NJORKOTET, *v. a. fundere, effundere*, gjuta, utgjuta. *Tornæus ſcribit* nuorket. Ulkos njorkotet warrab, *ſanguinem effundere.* Njorkotaſtet, *dim.* litet utgjuta. Njorkotatjet, *effundere incipere*, begynna at utgjuta.

NJORKOTEM, *n. ſ. effuſio*, utgjutande. Ulkos njorkotem, *idem.*

NIOSKA, *cum. derivat. vide* njuoſka.

NJOWEM, njowet, *vide* njuôwet.

NJOWO, *ita appellantur piſcium inteſtina & ſquamæ*, fiſk-renſning, fiſk-fjäll och tarmar. Njowotak, *idem.* Njowo ſjällo, *tabula, in qua piſces diſſecantur & parantur*, et bråde at renſa fiſk uppå.

NJOUS, *n. ſ. pus oculorum*, var i ögonen. *Auſtr.*

NIPE, *n. ſ. culter*, knif. *vid.* kulke. Nipats, *dimin.* en liten knif. *Fenn.* nyká, *culter.*

NIRBME, nirme, *n. ſ. odium, invidia*, hat, afund. Nirbmeb kadſeſtet kåſeki, *aliquem odiſſe incipere*, få hat til någon. *cfr.* niddo.

NIRBMOK, *n. a. inſeſtus, invidioſus*, hateſull, afundsſull. Nirbmok le munji, *inſeſtus eſt mihi. cfr.* mårak.

NIRBMOT, nirmot, *iraſci, odio capi*, blifva ond, få hat til. Nirbmoi munji tatte paleſt, *ex illo tempore mei eum odium cepit*, ifrån den tiden fattade han hat til mig. Nirbmoſtet, *dimin.* få litet hat til. Nirbmogâtet, nirmogâtet, *odio capi incipere, ſtomachari incipere*, begynna at få hat til, at blifva ond. Juo taika pali nirbmogâti munji, *jam dudum me odit.*

NIRWANET, *v. n. morbo implicari, corporis infirmitate laborare*, blifva ſjuk, blifva bräcklig til kroppen. *De puerperio etiam dicitur.* Mo akka juo le nirwanam, *puerperio jam uxor mea cubat*, min huſtru ligger nu i barnſång. Nirwanaſtet, *dimin.* blifva litet ſjuk. Nirwanatjet, *incipere enervari, morbo corripi*, begynna at blifva förſvagad, ſjukna.

NIRWEKET, *v. n. idem quod* nirwanet.

NISKA, *n. ſ. cervix*, nacke. *cfr.* nekke. *Fenn.* niſca, *idem.* Niſkaſt le ſodn ſjaddam, *ſtultus factus eſt*, han är bleſven galen.

NISKOT *& interd.* niſket, *v. a. ſuffurari, ſurripere*, ſnatta. Wigga alo niſkot, *ſemper ſuffurari allaborat.* Niſkeſtet, niſkoſtet, *dimin.* litet ſnatta. Niſkogâtet, *inchoat.* begynna at ſnatta. Puorak lei autel, talle niſkogâta, *probus antehac erat, nunc vero furari incipit. cfr.* ſuoladet.

NISKOJE, *furans*, den ſom ſtjäl.

NISKOM, *n. ſ. furtum minuſculum*, ſnatteri.

NISKOTAKES, *furto deditus*, tjufaktig.

NISU, niſun, *n. ſ. uxor, fœmina*, huſtru, qvinna. Niſuneb waldet, *ducere uxorem*, taga ſig huſtru. *cfr.* akka. Niſunatta, *(negativ. caſ.) absque uxore*, utan huſtru. *Hinc*

NISUNATTES, *cælebs*, den ſom ej tagit ſig huſtru. Niſunattes wieſom, *vita cælebs.* Niſunattes âlma, *vir cælebs*, ogift man.

NIT, *vide ſupra* njita, monnem.

NITTA, *fulcrum*, ſtöd. *vid.* tſagge.

NITTER, *n. a. curvus*, krokig. *vide* kawak. Nitter palga, *via flexuoſa*, krokig väg.

NITTET, *v. a. minas jactare*, hota. Karaſt ſodn nitti mo, *gravius mihi minatus*

natus eſt, han hotade mig ſtarkt. *Auſtral.* nittot, *idem* & nittotet. Nitteſtet, *dimin.* litet hota. Nittegåtet, *minari incipere*, begynna at hota. *cfr.* aitet.

NITTEM, nitto & *Auſtr.* nittotem, *n. ſ. minæ, comminatio*, hotelſe, hot. Ib palla to nittemeſt, *minas tuas non timeo*, jag fruktar ej för dina hotelſer.

NITTJOS, *reſina pinus*, gran-kåda. *Obſ. reſinam pinus ſolis ardore inſpiſſatam & induratam avide mandunt Lappones, qua ſalivæ magna copia elicitur, quam partim exſpuunt, partim vero deglutiunt. Nec Norrlandicis Svecis plane ignota res eſt, qui iſtam reſinam appellant* tuggkåda. *Id ſaltem utilitatis adfert, quod dentes emundet. An vero id ſimul efficiat, ut Lappones non laborent odontalgia, quæ maxime rara eſt in hac gente, alii dijudicent peritiores, vel quænam alia ſit cauſſa, cur tanta impune perpetiantur frigora gelidaque comedant bibantque, promiſcue cum calidis.*

NITTSE, *pudendum muliebre.*

NJUKET, njukok, *vide* njoket, njokok.

NJUKTJA, *n. avis, olor, cygnus*, ſvan. Njuktja tålke, *plumæ cygni.* Njuktja mano, *menſis Martius*, Mars månad. *Ita dictus, quia olores iſto tempore advenire ſolent.*

NJUKTJALM, *rete maculis anguſtioribus, ab utraque parte fundi ſagenæ*, trång not, på båda ſidorna om notkilen.

NJULGO, *vide* njolgo. *It. inſtrumentum piſcarium, cfr.* tjuolgo. *Auſtr.*

NJULTJET, *v. n. ſalire*, hoppa, ſpringa. Pajas njultjet, *exſilire*, hoppa up. Njultjeſtet, *dim.* litet hoppa. Njultjegåtet, *incipere ſalire*, begynna at hoppa. *Boreal. dicunt* ſnjultjet.

NJULTJOT, njultjotet, *id. qu.* njultjet.

NJUNE, njunne, *Boreal. v.* njuone.

NJUOJA, njuoje, *n. ſ. aura, ventulus*, litet väder, våderpuſt. *It. declivitas*, ſluttning, en liten backe utföre. Njuojan le taggo, *declivitas illic eſt loci. cfr.* meto. Njuojats, *dimin.* en liten våderpuſt.

NJUOJET, *leviter flare, afflare*, blåſa ſmått, blåſa helt litet. Njuojeſtet, *dimin. idem. It. eſſe alicujus partium, conſentire*, vara på ens ſida, bifalla.

NJUOJESTAK, *n. ſ. vide* njuoja, meto.

NJUOKTJEM, njuoktja, *n. ſ. lingva*, tunga. Njuoktjeminas, *cum lingva ſua.* Keles njuoktjem, *lingvæ ſive os mendax*, en lögnaktig tunga. *It.* Biällo njuoktjem, *piſtillum campanæ ſive tintinnabuli*, klåppen i en klocka. Njuoktjemats, *dimin.* en liten tunga.

NJUOL, njuola, *n. ſ. ſagitta*, pil. Spaites ko njuol, *velox ut ſagitta*, haſtig ſom en pil. Njuolites reitet, *parare ſagittas ſuas.* Njuoli wuotjet, *ſagittare*, ſkjuta med pil. *It. aculeus*, ſpits, gadd. Jabmem, kuſſnes le to njuol? *mors, ubi eſt aculeus tuus?* död, hvar är din udd? *1 Cor. 15: 55.* Giåka njuol, *nom. herbæ, Norrlandice* myrkulle. *Ita dicta, quia eodem tempore, quo cuculus primum vere advenit, exoriri ſolet.* Njuolats, *dimin.* en liten pil. *Fenn.* nuoli, *ſagitta.*

NJUOLG, njuolga, njuolges, njuolgok *vel* njuolkok, *n. a. rectus, directus*, rått, ſom ej är krokig. Njuolga käino, *via recta, minime flexuoſa*, rått våg. Njuolga mannet, *via recta iter*

fac-

facere, fara genaſte vågen. Njuolkok muora, *lignum rectum*, et ſtycke trå ſom ej år krokigt. *Item*, njuolg & njuolga, *adv.* Njuolga tåbdeſtet, *ingenue profiteri*, rent ut bekånna. Hå-la njuolg, *dic libere*, ſåg fritt ut. Takka njuolga naute, *exacte ita facies*, gör aldeles på det ſåttet. Njuolgå-nare, *Auſtr. norma*, *canon*, regel.

NJUOLGET, *v. n. recta incedere via*, *directe incedere*, gå vågen rått fram. *Oppoſ.* målkot. *It. idem quod* mivwet, beqvåma ſig. Njuolgeſtet, *dimin.*

NJUOLGETET, njuolketet, *v. a. corrigere*, *quod curvum eſt corrigere*, *ut rectum ſiat*, råtta til. Njuolgetaſtet, *dimin.* litet råtta til.

NJUOLWOT, *v. n. inſtrumentis ligneis*, *quibus nivem conſcendunt Lappones*, *curſu contendere celerieri*, rånna på ſkidor det fortaſte ſom man kan. *cfr.* ſappek.

NJUOM, njuoma, *n. ſ. aſſes ſive tabulæ*, *ex quibus cymbæ fabricantur*, bråder, at göra båtar af, båt-bråder.

NJUONE, njuonne, *n. ſ. naſus*, nåſa. Njuoneſt le, *ager eſt naſo.* Njuone raikeh, *nares*, nåsborar. *It. promontorium*, nås, udde. *It. mucro*, udd. Nipen njuone, *mucro cultri*, knifs-udd. *Roſtrum avium*, fogel-nåf. *It. pro ipſa facultate olfaciendi*, förmågan at kånna lukten af något, *Norrland.* våderkorn. *Fenn.* nenå, *naſus.* Njuonats, *dimin.* en liten nåſa, m. m.

NJUONAK, njuonek, *ſagax*, den ſom har godt våderkorn, ſom har ſtark lukt. Njuonak, piådnak, *canis ſagax.* *It. mucronatus*, ſpitſig, uddhvaſs. Njuonak nipe, *culter mucronatus.* *It. de qualibet naſi affectione*, *e. gr.* Kukkes njuonak, ånekes njuonak, tuolba njuonak, *cui naſus eſt longus*, *brevis*, *depreſſus*, långnåſig, kortnåſig, flatnåſig.

NJUONES, *n. ſ. peninſula*, *promontorium*, udde, nås. Njuones ketje *ſive* kårrek, *pars ultima promontorii ſive peninſulæ*, udden eller det ytterſta af näſet.

NJUONO, njuonoha, *n. a. primus ordine*, *reliquos antecedens*, den främſte, den ſom går frammanför. Njuono påta, *primi veniunt*, de främſte komma. Wuoidnib njuonohit, *antecedentes videbam*, jag ſåg dem, ſom gingo förut. Njuonoſn, njuonon, njuonohen, *adverbialiter accipitur.* Njuonohen (*vel* njuonoheſn) mon lijeb, *ego inter primos eram*, jag var ibland de främſte.

NJUONOTET, njuonot, *v. a. ſagire*, upſpana, *cfr.* hapſet.

NJUONOTALLET, *v. a. frequ. idem.*

NJUOPET, *ſagenam piſcariam ex aqua in terram extrahere*, draga up noten på landet. Njuopetak, *locus*, *ubi iſtud fit*, ſtället dår noten drages up. *Auſtral. dicunt* njåpetak.

NJUOR, njuora, *n. ſ. ſyrtis lapidoſa*, *vadum in lacu*, *lapidibus conſtans minuſculis ſive glarea*, klappur-ſtensgrund i ſjöar.

NJUORANET, *v. n. commiſereſcere*, *ad commiſerationem permoveri*, hafva medlidande med. *Permoveri*, bevekas. Njuoranaſtet, *dimin.* litet bevekas. Njuoranatjet, *incipere permoveri*, *ad commiſerendum moveri incipere*, be-

gynna at bevekas, at rôras af medlidande.

NJUORANADDET, *v. n. frequ. idem quod* njuoranet.

NJUORANEM & njuoranaddem, *n. f. commiſeratio*, medlidande.

NJUORES, *n. a. tener, mollis*, ſpåd, mjuk. Njuores graſe, *herba viridis ſive tenera*, en ſpåd ört, ſom nyligen år upvuxen. Njuores mana, *infans recens natus*, et nyfödt barn. *Transl.* njuores waimo, *cor facile ad commiſerationem*, medlidande och ömt hjertelag. Njuoreswuot, *ſubſtant. miſericordia*, barmhertighet. *Fenn.* nöyrå, *humilis.*

NJUORES, *n. f. cartilago*, ben-bruſk.

NJUORESIKT, *adv. animo teneriori*, blödigt.

NJUORATET, *v. a. ad miſericordiam commovere*, beveka til medlidande. *It. ſimpliciter permovere, inducere*, beveka, förmå. Njuorataſtet, *dimin.* litet beveka. Njuoratatjet, *incipere permovere*, begynna at beveka.

NJUORETEJE, *commovens*, den ſom beveker.

NJUORATATTET, njuoradattet, *v. n. poſſe commoveri, ad commiſerationem, induci poſſe*, kunna bevekas.

NJUORGA, *vide* njorga. Njuorgalakats, *cartilaginoſus*, bruſkaktig.

NJUOSKA, njuoſkes, *n. a. crudus, non coctus*, rå. Njuoſka pjårgo, *caro cruda*, rått kött. Njuoſka muora, *lignum crudum, quod non eſt ſiccum*, rått trå. *It.* njuoſka *apud Boreal. madidus*, våt. Njuoſkawuot, *ſubſt. cruditas*, råhet.

NJUOSKITET, *v. n. crudo eſſe ſapore*, hafva rå ſmak, ſmaka rått. Njuoſkit tat piåbmo, *hic cibus crudo eſt ſapore.*

NJUOTETET, *v. a. parcimonia aliquid diutius conſervare*, ſpara, vara ſparſam med. Låret kalkah njuotetet, *diſces parcimoniæ operam dare*, du ſkalt låra at vara ſparſam. Njuotetaſtet, *dimin.* litet ſpara. Njuotetatjet, *incipere parcimonia & frugalitati ſtudere*, begynna at vara ſparſam och måttelig. Leſte le njuotetatjet ko nokkegåta, *ſera in fundo eſt parcimonia.*

NJUOTETAKES, *frugalis, temperans*, ſparſam, måttelig, huld. Njuotetakeswuot, *ſubſt. frugalitas, parcimonia*, ſparſamhet, måttelighet.

NJUOTETEM, *n. f. frugalitas, temperantia*, måttelighet. Njuotetemlaka, *adv. frugaliter*, ſparſamt.

NJUOTETEK, *n. a. effuſus, copioſus & absque parcimonia diſtributus*, ofpard.

NJUOTOT, *v. p. reſervari, parcimonia conſervari*, ſparas, intet förſlöſas.

NJUOTSES, *n. a. flaccidus, langvidus*, ſlapp, matt. Kroppe le njuotſes, *corpus eſt langvidum*, kroppen är matt. Njuotſes qwele, *piſcis, qui non eſt recens*, multen fiſk. I qwele le puorak, ko le njuotſes, *piſcis, niſi recens, nequam eſt. It.* njuotſes, *(de fructibus) maturus*, mogen. Njuotſes muörjeh, *baccæ maturæ*, mogna bår. *Translat. quia tunc molliores evadunt.*

NJUOTSET, *v. n. flacceſcere, langvidum fieri*, bliſva ſlapp och matt. Almats pakeſt njuotſa, *homo langveſcit æſtu*, menniſkan blir matt af värmen. Qwele njuotſa, kåſſe i tala wuoſſjetowa, *piſcis, niſi recens coctus, vitiatur.*

NJUOUS & njuouſek, *vide* njous. *De pure oculorum tantum dicitur*, ſåges

om

om var i ögonen. Njuouſot, *verb. n.* Tjalmeh njuouſoh, *pus in oculis fit*, ögonen varas.

NJUOWET, *v. a. pellem detrahere, mactare*, flå, ſlakta. *cfr.* njaſket. *It.* Kiålab njuowet, *laqveo ſe expedire*, göra ſig lös ur ſnaran. *cfr.* måljot, *quod tantum de piſcibus dicitur.* Njuowot, *paſſiv. contr. pro* njuowetowet, ſlaktas, blifva flådd.

NJUOWETALLET, *verb. paſſiv. mactari*, ſlaktas.

NJUOWEJE, *mactator*, ſlaktare. Njuowenje, *idem; ſæpiſſime tamen de illo dicitur, qui furtim aliorum pecudes aufert & mactat*, ſåges om den, ſom ſtjål boſkap och ſlaktar. Påtſo njuowenje, *qui furatur rangiferos mactatque.*

NJUOWEM, *n. ſ. mactatio*, ſlaktande. Njuowemeſne tjodtjo, *in mactando occupatus eſt.*

NJUOWOM, *n. a. mactatus*, ſlaktad.

NJUOWO, njuowotak, *vide* njowo.

NJURGO, *n. avis aqualiea, colore nigra, parus paluſtris, Svetice* ſvårta. *Hinc* njurget, *v. n. ſibilare, vocem dictæ avis imitari*, bliſtra, hviſla, låta ſom ſvårtor. Njurgeſtet, *dimin. idem.*

NJURGEM, *n. ſ. ſibilus*, hviſlande.

NJURRA, *Auſtral. vide* njuor.

NJUTET, *v. a. tundere, conterere*, ſtöta, kroſſa. Salteb njutet, *ſalem tundendo comminuere*, ſtöta ſönder ſalt. Muórjit njutet, *baccas conterere. It.* Âiweb njutet, *crines digitis pererrando caput a pediculis purgare*, luſka. Njuteſtet, *dimin.* litet ſöndermala eller ſönderkroſſa. Njutajet & njutegåtet, *conterere incipere*, begynna at kroſſa ſönder. *Fenn.* nuija, *tudes* & nuita, *tundere.*

NJUTEM, *n. ſ. comminutio*, ſöndermalning, *item, tudes vel aliud ejuſmodi inſtrumentum, quo quidquam conteritur*, klubba eller ſtötel, at rifva eller ſtöta med.

NJUTETET, *v. a. contundendum curare*, låta ſöndermala.

NJUTEK, *n. a. non comminutus, non contritus*, okroſſad, ſom ej år ſöndermalen.

NJUTO, *n. ſ. electuarium*, mos. *Norrlandice* ſtampa. Muórje njuto, *electuarium baccarum*, bår-mos. Nåpoi njuto, *electuarium raparum*, roſmos.

NJUWE, *Auſtr. vide* uwe.

NIWSA, niwſek, *n. ſ. fomes, ex fungis betularum præparatus*, fnöſke. Niwſekatta i ſamen almats matte orrot, *fomite Lappo carere nequit.* Niwſekit barkotet, *fomitem lixivia & cortice macerando præparare*, barka fnöſke.

NJÅLKAN, njålkai & njålkaſt, *adv. curſim, curſu aliquatenus veloci*, något fort, i lunk. Njålkaſt wuejet, *curſu aliquantum incitato vehi equo vel alio animali vectario*, köra i lunk.

NJÅLKESTET, *v. n. pauliſper currere, gradu aliquantum properante & incitato incedere*, löpa litet ſmått, lunka.

NJÅLKESTEJE & njålkes, *qui eundo aut currendo aliquantum properat*, den ſom ſmå-löper eller lunkar. Njålkes herke, *rangifer vectarius, qui non eſt plane ob tarditatem greſſus rejiciendus.*

NJÅLKASTATTET, *v. a. facere ut quis non nimia tarditate utatur in greſſu, verum properet & pauliſper currat*,

laga at en ſmå-löper eller lunkar. Herkeb njålkaſtattet, *rangiferum vectarium incitare ad currendum & properandum.*

NJÅLOT, *v. a. lingere*, ſleka. Piådnak le kareb njålom, *canis patinam linxit*, hunden har ſlekt fatet. *It.* meſeb njålot, *vitulum parere*, kalfva. Njåloſtet, *dimin.* litet flicka. Piådnakeh njåloſtin alde ſarjeſit, *canes vulnera ejus lingebant.* Njålogåtet & njålojet, *lingere incipere*, begynna at flicka. *Fenn.* nuollen, *lingo.*

NJÅLOJE, *lingens, lambens*, den ſom flickar. *It.* meſe njåloje aldo, *rangifer fœmina vitulos pariens quotannis*, en ren-ko, ſom årligen bär kalfvar.

NJÅLOLTAK, *n. ſ. res aliqua, quæ pecudibus datur, ut illam lingant*, ſleke för boſkap.

NJÅLOM, *n. ſ. linctus*, flickande.

NJÅLOTET, *v. a frequ. id. qu.* njålot.

NJÅMKELET, *v. a. facere ut aliquid cohæreat, conglutinare*, fäſta ihop, kliſtra tilſammans. Njåmkeli papareb akti, *papyrum conjungebat.* Njåmkelaſtet, *dimin.* litet hopkliſtra.

NJÅMKETET, *v. n. adhærere, adhæreſcere*, faſtna vid, hånga vid. Akti njåmketet, *cohærere.* ſitta ihop.

NJÅMKOS, *n. a. qui facile adhæreſcit*, ſom lätt faſtnar vid. Njåmkos ko tarwe, *ut pix, tam facile adhæreſcens.*

NJÅMOT, *v. n. idem quod* njåmketet. *It. ſequi, ſectari*, följa efter. Mijit njåmoi, *nos ſecutus eſt ſponte ſua*, han tog ſig före at följa med oſs. *It. amplecti*, omfamna, omfatta. Njåmoi tjåpoti, *collum amplexus eſt. It. de morbis epidemicis & contagioſis*, fåges ock om ſmittoſamma ſjukdomar, ſom genom ſmitta gå man ifrån man. Njåmoſtet, *dim.* litet faſtna vid, m. m. Watnaſi njåmoſti; ja taina kajoi håggabs, *cymbam prehendebat manibus, atque ita vitam conſervabat.* Njåmogåtet & njåmotatjet, *adhæreſcere incipere, amplecti incipere*, begynna at vidhånga, at omfamna, m. m.

NJÅMOTET, *v. a. frequ. amplecti*, omfamna.

NJÅPETAK, *Auſtr. vid.* njuopetak.

NJÅPTJOT, *ope manuum pedumque ſimul ſcandere malos, arbores vel in alia ejusmodi loca arduа*, klånga ſig up med händer och fötter. Muorab njåptjot, *arborem ſcandere*, klånga ſig up i trå. Njåptjoſtet, *dim. celeriter ſcandere*, haſtigt klifva up. Njåptjogåtet, *incipere ſcandere*, begynna at klifva up.

NJÅRITET, *v. n. defluere*, afflöpa, rinna bort. Tjatſe njårit, *aqua defluit*, vatnet rinner af. Njåritaſtet, *dim.* Njåritatjet, *inchoat.* begynna at afrinna. *cfr.* tſåkot.

NJÅROT & njårotet, *v. a. ſenſim ſtillando & quaſi colando infundere*, fakta gjuta, ſila. Njåro tjatſeb karai, *aquam in vas infunde*, gjut vatnet i kårilet.

NJÅTS, njåtſe line, *focale*, halsduk.

NJÅWET, *Auſtr. v.* njuowet.

NJÅUKE, *n. herbæ, ranunculus aquatilis, Veſtrob.* abborgrås, gåddgrås.

NJåwso, *vide* njous, njuows.

NJÅBLOT, *v. n. parere vitulum*, kalfva. Aldo meſeb njåbloi, *rangifer fœmina vitulum peperit.* Njåblogåtet, *incipere vitulum parere*, begynna kalfva.

NJÅD, njåda, *n. ſ. anguſtia, fortuna adverſa*,

verſa, nöd, trångmål. Njåden leb, *anguſtia premor*, jag är i nöd. Njåda palen, *in caſu neceſſitatis*, i nödfall. Njådats, *dimin.* liten nöd.

NJÅDALATS, *n. a. indigus auxilii ſive opis*, nödſtâlt, nödlidande. Puore le njådalatjeb wekketet, *opem ferre illi, qui indiget, bonum eſt atque honeſtum.*

NJÅDASTEM, *n. ſ. inopia, indigentia*, torftighet.

NJÅDASTET, *indigere, opus habere*, hafva af nöden, tarfva. *It. anguſtia premi penuriaque*, vara i nöd och trångmål. Njådaſtowet, *idem.*

NJÄGGESTET, *v. n. per loca decliva traha vel alio idoneo inſtrumento ſedens deſcendere*, ſitta och åka utföre backar.

NJÅKET, *v. n. de piſcibus dicitur, dum in illis locis congregantur, ubi ova gignent ludentque*, ſåges om fiſk, når han ſamlar ſig på de ſtâllen, der han ſkal leka. Njåkeje qwele *vel* njåkem qwele, *piſces in dictis locis congregati*, ſamlad lek-fiſk.

NJÅKERM, *n. ſ. vide* nekke.

NJÅKETET, *v. a. ſomniare*, drömma. Maite le todn njåketam? *quid ſomniaſti?* hvad har du drömt? Njåketaſtet, *dimin.* litet drömma. Njåketaſtib tollin, ib taſt talle, *olim paululum ſomniabam, nunc vero nihil.* Njåketatjet, *ſomniare incipere*, begynna at drömma. *Fenn.* nucka, *dormire.*

NJÅKETEJE, *ſomnians*, den ſom drömmer.

NJÅKETEM, *ipſe actus ſomniandi*, drömmande.

NJÅKO, *n. ſ. ſomnium*, drôm. Njåkon wuoidnib attjeb, *pater mihi in quiete viſus eſt.* Njåkoit ſuptſeſtet, *ſomnia narrare*, berâtta drömmar. Njåkoit tjålgeſtet, *ſomnia interpretatione explicare*, förklara drömmar. Njåkoit njåketet, *ſomniare*, hafva drömmar. *Fenn.* nåkô, *viſio.*

NJÅKOK, *qui ſæpe & multa ſomniat, cui, quæ futura ſunt, in quiete videntur*, den ſom drömmer, om hvad ſom ſkal ſke. *Obſ. magos & veneficos illos habent Lappones, qui vera & futura ſomniant. cfr.* nâite.

NJÅLDASET, *v. n. vide* nawalet.

NJÅLDET, njåldeſtet, *vid.* nawetet.

NJÅLET, *v. a. deglutire, devorare*, ſvälja, ſluka ner. Piâbmob njålet, *cibum deglutire.* Njåleſtet, *dimin.* litet ſvälja. Njålegâtet & njålajet, *deglutire incipere*, begynna at ſvälja ned.

NJÅLATAK, *n. ſ. fauces, guta*, ſvalg, ſtrupe. *It. caput ſive ſummitas cataractæ*, ſtrömhufvud. *cfr.* luſpe.

NJÅLANJE & njålatakes, *n. a. vorax*, glupſk.

NJÅLATALLET, *v. p. devorari*, upſlukas.

NJÅLETET, *v. a. deglutiendum præbere, facere ut quis deglutiat*, låta ſvälja. *It. devorare*, ſvälja ner.

NJÅLAHAH & ſis-njålahah, *inteſtina*, inälfvor. *Act. 1:18.*

NJÅLEM, *n. ſ. deglutitio*, ſvälgning.

NJÅLEJE, *deglutiens*, ſväljare.

NJÅLO, *n. ſ. idem quod* njålatak. *It.* njålo, njålok, *adj. deglutitus*, nerſvälgd. Hauk njålo, *piſcis, quem devoravit hucius*, en fiſk, ſom en gädda har ſlukat.

NJÅR, njåra, *n. ſ. genæ, mala*, kind, kindben. Njåra-bakko, *maxilla*, kindben. *It. homo*, menniſka. Mâddę njårah, *multi homines*, många menniſkor.

Muttem njår, *quidam, non nemo*, en menniſka, en viſs man.

NJÅRATEMME, *n. a. impudens, qui os non habet, qui perfricatæ eſt frontis*, ſkamlös, oförſkämd.

NJÅTKET, *v. a. de canibus, ſe invicem mordentibus ita, ut dentibus cohæreant*, ſåges om hundar, når de bita ſig faſt med hvarandra.

NJÅTSEK & njåts, *n. ſ. crus*, ſkenben, ſmal-ben. Njåtſekeb tåjet, *crus frangere*. Njåtſekit kåttjelet, *tentare crura, i. e. uter alteri prævaleat eundo aut currendo*, förſöka hvilkendera är ſnållare, at gå eller ſpringa.

NJÅTSES, njåtſet, *vide* njetſes &c.

NJUÖNE, *vide* njuone.

NJÖIKOT, *v. n. ſtridere*, gniſſla. *Auctr.*

NJÖIKOM, *n. ſ. ſtridor*, gniſſlande.

No, *adv. vide* kalle. *Cum ſuffixo pronom.* noſe, note, nomi, noſi. Nomi tietebe, *probe ſcimus*. Note mai toiwoh, *putas quidem*, du menar väl ſå, &c.

NOFFA, *n. ſ. nodi articulorum digitorum*, knokar på fingren. *It.* juolke noffa, *modus articuli plantæ pedis*, fotknyla.

NOFFAI & noffajes, *n. a. cui magni ſunt articulorum nodi*, den ſom har ſtora knokar, eller ſtora leder.

NOFFEL, *n. ſ. titio*, brand, eldbrand. Noffelats, *dimin.*

NOIBETET, *v. n. claudicare*, halta, linka.

NOISO, *piſces ſolito majores ita appellant*, ſå kallas ſtora fiſkar.

NOKKET, *v. n. finiri, conſumi*, blifva alt, åndas. Peiwe nokka, *dies finitur ſive præterit*, dagen åndas. Piåbmo nokka, *cibus conſumitur*, maten blir all. *It. obdormiſcere*, ſomna. *It. interd. mori*, dö, *ſæpius tamen de brutis & beſtiis, quam de hominibus*, ſåges om kreatur och djur. Nokkeſtet, *dimin. obdormiſcere*, ſomna. Nokkeſtam lijeb, *obdormiveram*, jag hade ſomnat in. Nokkegåtet, *incipere conſumi*, begynna at blifva alt. Wina nokkegåta, *vinum incipit deficere*. Famoh muſte nokkegåteh, *vires mihi deficere incipiunt*.

NOKKEM, *n. ſ. finis*, ånde. Nokkemeb adna, *finem habet*, det hafver ſlut. Algo ja nokkem, *initium & finis*, början och ſlutet. Puore nokkem lakeb adnet, *bonum habere exitum*, hafva en lyckelig utgång. Saloges nokkem lakeb ådtjot, *mortem occumbere beatam*, dö ſaligt. Nokkematta & nokkemapta, *privativ. caſ. abſque fine, infinite*, utan ånde.

NOKKESTASTET, *v. n. quaſi diminutivum diminutivi* nokkeſtet, *quod vide ſupra* nokket, *pauliſper obdormiſcere*, litet inſomna. Nokkeſtatjet, *incipere obdormiſcere*, begynna at ſomna in. *Fenn.* nuckun, *dormio*.

NOKKETET, *v. a. atterere, terere*, förnöta, förſlita. Karwoit nokketet, *atterere veſtimenta*, förſlita kläderna. Nokketaſtet, *dim.* litet förſlita. Nokketatjet, *inchoat.* begynna at förſlita.

NOKKETEM, *n. ſ. tritus*, nötning.

NOKKETATTET, *v. a. facere ut quid atteratur*, låta förnöta.

NOKKOM & nokkum, *n. a. tritus*, förſliten. Nokkom kapte, *tunica trita*, en förnött råck. *It. & quidem ſæpiſſime, qui aliqua re exhauſtus eſt*, den ſom är utblottad på någon ting. Aptſa leb nokkom, *plane exhauſtus ſum*. Pednikiſt leb nokkom, *pecuniis exhau-*

exhauſtus ſum, pecuniæ meæ exhauſtæ ſunt, mina penningar åro alla.

NOKKOTEKE, nokketeke, *n. a. infinitus*, oåndelig. *cfr.* ikkates.

NOLJO, *v.* nolpo. *Fenn.* nuljus, *ineptus.*

NOLKELET, *v. a. paululum dare, munera mimuſcula offerre*, gifva litet och ſmå gåfvor. Nolkelaſtet, *dimin. id.* Alo nolkelaſti munji, *mihi ſemper aliquid quantumvis exiguum dabat*, han gaf mig altid något ſmått.

NOLLOK, *n. a. allectus*, lockad. Ko nollok le ſodn, *imbecilli conſilii & facilis eſt, qui pelliciatur*, han år ſom et tok, och låter förleda ſig til all ting.

NOLLOTET, *v. a. allicere, pellicere*, locka. Nollotet etjes kåik, *ad ſe allicere*, locka til ſig. Manait nollotet, *pellicere infantes.* Nollotet ſuddoi, *ad peccandum allicere ſive ſeducere*, locka och reta til ſynd. Nollotaſtet, *dimin.* litet locka. Nollotatjet, *pellicere incipere*, begynna at locka. *cfr.* leppotet.

NOLLOTEJE, *pellax, illex*, den ſom lockar och retar, lockfogel. Nollotem *& interd. in Theologicis contr.* nollom, *illecebra, pellacia*, lockande, tubbande.

NOLLOTATTET, *v. a. pelliciendum curare, facere ut pelliciatur*, låta locka eller tubba, ſå laga, at en blifver lockad.

NOLPO, *rangifer ſine cornibus, cujus cornua decidere*, en ren utan horn. Nolpo pâtſo, *idem. Dicitur etiam de vaccis, capris & ovibus, e. gr.* nolpo kuſa, *vacca cornubus carens*, en hornlös ko. *It.* nolpo *adj. obtuſus*, trubbig. Nolpo ſâbbe, *baculus extremitate obtuſa.* Nolpo ſaite, *haſta ſive lancea minus acuta*, et ohvafft och trubbigt ſpjut.

NOLPOT, *adv. ſine cornubus*, utan horn.

NOLSATET, *v. a. ferire, illidere*, ſtöta, ſtöta emot. Kedken wuoſt juolkeb nulſatet, *pedem ad lapidem allidere*, ſtöta foten emot en ſten. Nolſataſtet, *dimin.* litet ſtöta.

NOLSATEM, *n. ſ. illiſus*, ſtöt.

NOMMET, *v. a. faſcinare, incantare*, förtjuſa, förtrolla. Kå le tijeb nommem? *quis faſcinavit vos? Gal. 3: 1.*

NOMMEM, *n. ſ. faſcinum, incantatio*, förtjuſning, förtrollande.

NOMPO, *qui auribus eſt præcifis*, den ſom har affkurna öron. *cfr.* nappa. Nompot, *adv.* med affkurna öron.

NOPPO, *idem quod* nompo. *It. de avibus, quibus caudæ ſunt breviores.* Såges ock om foglar, ſom hafva kort ſvans. Noppot, *adv. idem.*

NOPPESTET, *vide* nappet.

NORJE, *Norvegia*, Norrige. Norjes, *adj. Norvagicus*, Norrſk. Norjes ålma, *Norvagus*, en Norrſk man. Norjes qwele, *piſcis Norvagicus*, Norrſk fiſk. *cfr.* wuona, wuonak.

NORTETET *&* nortotet, *v. a. impingere, offendere*, ſtöta emot, ſtöta. Nortetaſtet, *dimin.* Nortetatjet, *inchoat. cfr.* nolfatet.

NORTETEJE, *qui impingit*, den ſom ſtöter emot. *It. pulſans*, den ſom ſtöter på.

NORTETEM *& Auſtr.* nortes, *illiſus*, ſtöt.

NORTO-KEDKE, *lapis offendiculi*, ſtötekten. *Theol.*

NOUWET, *v. n. vide* nuwet.

NUBBE, nubbad, *Boreal. v.* mubbe *&c.*

NUESKE, *n. a. ſordidus*, ofnygg.

NUET-

NUETTE, *ſagena piſcaria*, not.
NUFFEL, *vide* noffel.
NUFT, *Åſelenſ. vide* naut.
NULLET, *v. n. murmurare, obſtrepere*, knota, knorra. Nulla muina, *rixatur mecum*, han åntrar med mig. Nullegâtet, *obſtrepere incipere, incipere murmurare*, begynna at knota och knorra. Sagga ſaggabi nullegâti, *magis magisque cœpit obſtrepere.*
NULLEJE, *obſtrepens, murmurans*, den ſom knotar eller knorrar.
NULLEM & nullom, *n. ſ. murmuratio, altercatio, contentio*, knot, knorr. Nullomen wana, *ſine murmuratione*, 1 *Pet.* 4: 9.
NULTJET, *vide* niultjet.
NUMMET, *vide* nommet.
NUMMER, *n. ſ. nota arithmetica*, ſiffra.
NUOKA & nuokes, *adv. ſatis*, nog. Nuokes le, *ſatis eſt, ſufficit*, det är nog. Nuokab leb wuordam, *ſatis diu exſpectavi*, jag har nog länge väntat. Nuokes pednikiſt, *ſatis pecuniæ*. Aiwe nuokes, *ſatis multum, ſufficienter*, tilräckeligt, aldeles tilfyllеſt. *Compoſ. adj.* Onuokas, *indignus*, ovärdig, oſkickelig. Onuokas almats, *homo indignus ſive ineptus*, en oartig menniſka. Onuokeswuot, *ſubſt. diſplicentia, indignitas*, obehagelighet, oanſtåndighet. Onuokaſtem, *indignatio, dum quis aliquid ægre fert*, miſshag. *Hinc verbum compoſ.* onuokeſtet, *ægre ferre, faſtidire*, ej tycka om, hafva leda til. Sodn onuokeſti tabb, *iſtud ei diſplicebat*, det tyckte han ej om. Onuokeſtaſtet, *dimin.* litet förtryta. Onuokeſtatjet & onuokeſtatsgâtet, *incipere faſtidire ſive ægre ferre*, begynna at tycka illa om. Onuokeſtatja talle mab autebut le mainom, *jam incipit faſtidire quæ antea laudavit.*
NUOKAHET, *acquieſcere in aliqua re, contentum eſſe*, vara nögd med, åtnöja ſig. Ib tabb nuokahe, *in iſta re non acquieſco.* Nuokahab pednikit, maite leb ådtjom, *contentus ſum pecuniis, quas accepi, nec ulterius quidquam expeto*, jag år nögd med de penningar jag har fått. Nuokahaſtet, *dimin.* Nuokahatjet & nuokahatsgâtet, *incipere contentum eſſe ſive acquieſcere*, begynna at ätnöja ſig med.
NUOKAHATTET, nuokahaddet, *frequ. id.*
NUOLET & nuollet, *v. a. ſolvere, diſſolvere*, löſa lös, loſſa. Tjuolmeb nuolet, *nodum ſolvere*, löſa up knuten. Karwoit nuolet, *veſte ſe exuere*, klåda af ſig. Nuoleſtet, *dimin.* litet uplöſa. Nuolegâtet, *ſolvere incipere*, begynna at löſa. Baddeb nuolegâti, *vinculum cœpit ſolvere*, han begynte at löſa löſt bandet.
NUOLETET & *interd.* nuolletet, *v. n. frequ. veſte ſe exuere*, klåda af ſig. Nuolete ruobi, *exue te citius veſte.* Nuoletaſtet, *dimin.* Nuoletaſtib, *veſte me feſtinanter exuebam*, jag klädde af mig i en haſt, kaſtade af mig kläderna. Nuoletatjet & nuoletatsgâtet, *incipere exuere*, begynna at afklåda. Ko li nuoletatjemen, *cum veſte ſe exueret.*
NUOLEJE, nuolleje, *ſolvens*, den ſom löſer.
NUOLEM, nuollem, *n. ſ. ſolutio*, löſande.
NUOLETUM, *n. a. ſolutus*, uplöſt. Nuoletum le tjadnes, *vinculum ſolutum eſt.*

Nuo-

NUOLOSET, nuolloſet, *v. n. ſ. p. ſolvi, ſolutum ire*, uplöſas, loſſas. Tjuolma nuoloſi, *nodus relaxatus eſt ſive ſolutus*, knuten loſſades ell. löſtes up.

NUOLOSUM, nuolloſum, *n. a. ſolutus*, uplöſt.

NUOPE, orrom nuope, *n. ſ. levamen, laxamentum*, lindring, lifa, ro. *cfr.* najo.

NUOPP, *Auſtr. vide* ſnuop.

NUOR, nuora, *n. a. juvenilis*, ung. Nuor ålma, *vir juvenis*, ung man. Nuor akka, *uxor juvenis*. Nuoreh peiweh, *dies juveniles, juventa*, ungdoms tid. Nuora pale, *idem*. Nuori lakai takket, *juvenem agere*, båra ſig åt ſom en yngling. *Comparat.* nuorab, nuoreb, *junior*, den yngre. *Superl.* nuoremus, nuoraimus, *juniſſimus*, den yngſte. Nuorats, *dimin. admodum juvenis, adoleſcentulus*, mycket ung. *Fenn.* nuori, *recens, juvenilis*.

NUORANET, *v. n. juveneſcere*, blifva ung. Nuoranam leh todn autebiſt, *juveneſcere nunc videris*, du ſynes vara yngre, ån förut.

NUORAWUOT, *n. ſ. juventas*, ungdom. Kitta nuorawuoteſtas, *inde ab illis temporibus cum juvenis eſſet*, ånda ifrån ſin ungdom.

NUORETET, *v. a.* Etjebs nuoretet, *ſe juniorem eſſe dicere, quam revera ſit*, göra ſig yngre, ån man vårkel. är.

NUORJO, *n. animalis amphibii, phoca*, ſkjål. Nuorjo nakke, *pellis phocæ*, ſkjål-ſkinn.

NUORT, nuorta, *n. a. borealis*, norrländſk, i norr belägen. Nuorta land, *regio ſeptentrionalis*, et i norden beläget land. Nuort ednam, *id.* Nuorta tafo, *plaga ſeptentrionalis*, norra kanten. Nuorta manne, *hyperboreus*, norrlånning. Nuorta känno, *fœmina hyperborea*, en norrländſk qvinna. Nuorta naſte, *arctos, ſtella polaris*, nordſtjerna. *It.* nuort, *ſubſt. ſeptentrio*, norden. Nuorten leb, *in ſeptentrione ſum*, jag är i norden. Nuortet påtab, *e ſeptentrione venio*, jag kommer norr ifrån. Nuortas wuolgab, *in ſeptentrionem abeo*, jag far norr ut. Nuortelen, *in plaga boreali*, på norra ſidan. *Comparat.* nuorteb, längre i norr belägen, längre i norden. *Superlat.* nuortemus & nuorteimus, den norraſte.

NUORTAK, *hyperboreus*, norrlånning.

NUORTATS, nuortats pele, *plaga borealis*, norra ſidan.

NUORTEK, *adv. qua plagam borealem, a parte aquilonia*, norr omkring, på norra ſidan om.

NUORTEL, *n. a. borealis, aquilonalis*, den norra. Nuortel piågga, *ventus boreas, aquilo*, nordanvåder. Nuortel alat, *ventus ab occaſu ſolſtitiali ſpirans, caurus*, nordvåſt vind. Nuortel lullat, *cæcias*, nordoſt vind.

NUORTELW, *n. a. id. quod* nuortel.

NUORTELISNE, nuorteleſne, *in loco ſeptentrioni propiori*, längre i norden.

NUORTESTET, *lingua loqui hyperborea, dialecto hyperborea uti*, tala norrländſka.

NUORTETET, *v. n. ire verſus ſeptentrionem*, gå norr ut. Nuortet nuortebeſi, *ulterius in ſeptentrionem eas*, gå längre norr ut. *It. in ſeptentrionem transportare*, föra norr ut. Nuortetaſtet, *dimin.* ſtälla koſan litet längre i norr.

NUOSKES, *vide* njuoſka. *Fenn.* nuoſca, *humidus, madidus.*

NUOTTE, *v.* nuette. *Fenn.* nuotta, *id.*

NUOTSJO, *focus ex duobus truncis ſuper ſe invicem diſpoſitis, igne ſubjecto, factus*, eldſtad, ſtockeld af 2:ne ſtockar, ſom läggas ofvanpå hvarandra. *Veſtrob.* nening, *id.*

NUOW, *adv. ita*, ſå, ſå dår. Takka nuow, *fac iſto modo*, gör på det ſättet. Idtji waſtete nuow jalla nau, *vel* nuow nau *(omiſſo* jalla) *nihil plane reſpondebat*, han ſvarade aldeles ingen ting, hvarken ſå eller ſå. *cfr.* nau.

NUOWE & nuówe, *ſtupa*, blår. Nuowiſt, *(ſcil.* takkatum) *ſtupeus*, af blår.

NUOWTE, *adv. iſto modo*, på det ſättet. *cfr.* naute.

NURJO, *vide* nuorjo.

NUSK, *vide* niwſek.

NUTA, *vide* nauta.

NUTEK, *calcei, quos e pellibus pedum ſive crurum rangiferorum conficiunt*, Lappſkor af ren-benlingar. *cfr.* kabmas, kallok.

NUWET, *v. n. murmurare, fremere*, gny, braka. Tållå nuwa, *ignis murmurat*, elden gnyr. Piågga nuwa, *ventus fremit*, vådret ſuſar. *cfr.* låſet, jutſet.

NUW, nuwa, *n. ſ. fragor, fremitus*, gny.

NÅDE, *n. ſ. onus*, börda. Loſſes nåde, *onus grave*, tung börda. Nåde herke, *rangifer clitellarius.* Nådeb qweddet, *onus portare*, båra bördan. Nådats, *dimin.* en liten börda.

NÅDAHET, *ſarcinas componere & conſtringere*, binda och lägga ihop bördor, bylta ihop. *Auſtr.*

NÅDOTET & *Auſtr.* nådetet, *v. a. onerare, ſarcinam imponere*, lägga bördan på, belaſta. *It.* nådeb nådotet, *onus dorſo ſubire*, taga bördan på ſig. Nådotaſtet, *dimin.* litet belaſta, m. m. Nådotatjet, *incipere onus ſuſcipere, &c.* begynna at taga på ſig bördan, m.m.

NÅDOTUM, *n. a. oneratus*, betungad.

NÅDDO, *n. ſ. glomus*, nyſtan. Laige nåddo, *glomus fili*, garn-nyſtan.

NÅDDOTET, *v. a. glomerare*, nyſta. Nåddotaſtet, *dimin.* Nåddotatjet, *inchoat.* Nåddoſtet, *Auſtr. idem* & nåddoſjet.

NÅGGET, *v. a. colligere, comparare*, ſamla ihop. Njuotetemin någga maitek, *frugalitate & parcimonia ſaltem aliquid colligit*, han ſamlar altid litet ſmått, genom ſin ſparſamhet. Någgeſtet, *dimin.* Någgegåtet, *inchoat.* begynna at ſamla ihop litet ſmått.

NÅITE & nåide, *veneficus*, trollkarl, ſpåman. Stuora nåite, *veneficii peritiſſimus*, en ſtor trollkarl. Nåitats, *dim.* en liten ſpåman. *Fenn.* noita, *id.*

NÅITASTALLET, *v. n. veneficiis uti, magicas tractare artes*, bruka trolleri. *It. de veneficiis ſe jactare*, ſkryta af, at man kan trolla. Nåitaſtalleje, *particip. qui iſtud facit*, en ſom brukar trolldom, eller ock ſkryter af ſin trollkonſt.

NÅITASTALLEM, *n. ſ. incantatio*, trolldom.

NÅITES, *n. a. ad incantamenta & veneficia pertinens*, det ſom hörer til trolldom och håxeri. Nåites pargo, *factum veneficio præſtitum*, håxeri. Nåites ålma, *veneficus*, håxare, ſpåman. Nåites did, *ritus magicus. Compoſ.* nåiteswuot, *ſubſt. præcantatio*, ſvartkonſt.

Når-

NÅITOT, *veneficiis uti*, trolla. Nåitoſtet, *dimin.* Nåitogåtet, *faſcinare incipere*, begynna bruka trolleri.

NÅITOM, *n. ſ. præcantatio*, håxeri. Nåitomin tåmetet, *veneficiis uti*, fara med ſpådom.

NÅITOTET, *v. a. frequ. idem quod* nåitot, *faſcinare*, förtrolla. *It. Opem magi cujusdam ſive venefici expoſtulare, aliquem ad faſcinandum inducere*, anlita någon at ſpå. Nåitoti ſåmes nåiteb, *magó cuidam, ut veneficio uteretur, perſvaſit*, han öfvertalte en ſpåman at bruka ſvartkonſt.

NÅITOTEM, *n. ſ. faſcinum*, förtrollande.

NÅK, *n. a. vide* neure. *Comparat.* nåkenob, ſåmre. *Superlat.* nåkenomus, den ſåmſte.

NÅKKÈSTET, *v. n. procidere, titubando labi*, ſtupa, falla. Nåkkeſti råggai, *in foveam procidebat. It.* nåkkeſtet, *mori*, dö. *Dicitur de morte repentina.* Nåkkeſtaſtet, *dim.* litet ſtupa. Nåkkeſtatjet, *inchoat.* begynna at ſtupa.

NÅKKET, *v. n. finiri, vide* nokket.

NÅKKETET, *v. n. obdormiſcere*, ſomna, blunda. Nåkketaſtet, *dimin.* ſom haſtigaſt ſlumra in. Nåkketatjet, *obdormiſcere incipere*, begynna at ſlumra in. *vide* nokkeſtet *&c.*

NÅLFAHET, *v. n. conquiniſcere*, ſitta och huka. *Propiſſime de avibus dormientibus dicitur. cfr.* krognahet.

NÅLLOTET, *vide ſupra* nollotet.

NÅLT, *n. ſ. collis minor, figura rotunda*, en liten kulle, en liten rund backe. Nåltats, *dimin.*

NÅPPA, *vide* nuopp.

NÅRATET, *v. n. vide ſupra* jåkſetet.

NÅRRES, *coxa*, höft, roben. *Auſtr.* nårtſe, *id.* Nårtſen wanka, *morbus iſchiaticus*, höftſjuka.

NÅRRET, *v. n. catervatim magnoque numero in unum locum congregari, catervatim & quaſi vi quadam irrumpere*, dyna ſig ihop, tränga ſig in. Nårreſtet, *dimin.* Nårregåtet, *inchoat.* begynna at packa ſig ihop.

NÅSTET, *Boreal. vide* naſtetet.

NÅTTAHET, *v. n. vide* nålfahet. *De avibus dormientibus dicitur*, ſäges om foglar, når de ſitta och ſofva.

NÅBNE, *vide* nabdne. *It.* nåbna *& Auſt.* nåbno, *juſſum, ordinatio*, befallning, förordnande. *Boreal.* tſekkes, *idem.* Nåbn-ålma, *ordinator.*

NÅBNET, *v. a. ordinare, edicto fieri jubere*, förordna, befalla. *Boreal.* tſekkotet.

NÅJET, nåjeſtet, *vide* najet, najeſtet.

NÅKKI, *vide* nik.

NÅKO, nåketet, *vide* niåko, niåketet.

NÅKTSE, *adv. valde*, högeligen. Nåktſe mårak, *valde iracundus*, ganſka ond. Nåktſe puore, *valde bonus, haud parum bonus*, ganſka god, ej litet god. *Ariepl.*

NÅLI, *adv. vide* nale.

NÅLKE, *fames*, hunger. *vide* nelge *&c.*

NÅLOT, *v. n. hebeſcere*, blifva ſlö och ohvaſs. Nipe nåloi, *culter factus eſt hebes.*

NÅLOS, *n. a. hebes, obtuſus*, ohvaſs, ſlö.

NÅNNET, *v. a. corroborare, confirmare*, härda. *cfr.* nannos, nannotet.

NÅPO, *rapa*, rofva. *dimin.* nåpots, en liten rofva. *cfr.* naura.

NÅPAT, *nepos ex ſorore*, ſyſterſon. *Cum ſuffixo pron.* nåpam, *mi nepos. Fem.* nepa, *idem.*

NÅPEL, nåpok, *n. a. cupidus, avidus*, begårlig efter. Nåpel leb taſſan, *ejus rei cupidus ſum*, jag år begårlig derpå. Nåpok laipai, *cupidus panis.*

NÅRA, *mala*, kind. *vide* niåra.

NÅROT, *v. n. hebeſcere*, blifva ſlö och ohvaſs. Akſjo nåroi, *ſecuris facta eſt hebes.* Nåroſtet, *dimin.* blifva litet ohvaſs. Nårogåtet, *incipere hebeſcere*, begynna at blifva slö. Nipe nårogåta, *culter incipit hebeſcere*, knifven börjar blifva ohvaſs.

NÅROM, *n. a. hebes*, ohvaſs. Nårom ſwerde, *gladius hebes.*

NÅROTET, *v. a. hebetare, aciem ferri obtundere*, göra slö och ohvaſs. Ale nårote akſjob, *noli hebetare ſecurim.*

NÔRTO, *n. ſ. fœdus*, förbund. *v.* litto.

NÔRTOTET, *fœdus inire*, göra förbund. *cfr.* littotet. *It. vovere, fide data ſpondere*, fullt och faſt låfva, förſäkra.

O

O! *interj. o!* o! ack! O! Jubmel, *o! Deus*, o! Gud. *Obſ.* o *vocibus præfixum ſæpe reſpondet τῶ o negativo Svecano*, o, i början på orden, är ofta et neknings-ord, likaſom i Svenſkan, t. ex. oailes, *non ſanctus, profanus*, ohelig. *Euphoniæ cauſſa interdum additur* n, *ut* onailes, *idem. cfr.* ailes. Oaileswuot, *impietas*, oheliget. Oaileſtet, *profanare*, ohelga, *&c.*

OASTO, *n. ſ. incommoditas temporis, quando non vacamus*, otid, når man ej har tid. Oaſton leb talle, *nunc non vaco, cfr.* aſto.

OAUKOK, *n. a. inutilis*, onyttig. Ogagn, *idem.*

OBLO, *n. inſecti, fucus*, humla. *Mel in Novo Teſtamento Lapponico explicatur per* oblon wuoi, honung. *Sic* metſen oblon wuoi, *mel ſilveſtre, Matth.*

OBÅDD, *n. a. peregrinus*, främmande. Obådd påtſoh, *rangiferi peregrini ſive alieni*, främmande renar, andras renar.

ODDO, *n. ſ. cicatrix*, ärr. Jutte oddo le, hawe le te orrom, *quoniam cicatrix eſt, fuit vulnus.* Oddok *& Auſtr.* oddek, *adj. qui accepit cicatrices*, den ſom har fått ärr, ärrig.

OFEDDEN, *pupillus*, omyndig. Ofedden manah, *pupilli*, omyndiga barn.

OGAGN, *n. a. inutilis*, odugelig. Ogagn ålma, *vir nullius frugis, cfr.* gagne.

OHM, *n. ſ. fama, rumor*, rykte. Ohm manna to pira, *fama de te fert.*

OJAKKO, *n. ſ. incredulitas*, otro, *v.* jakko.

OJALGES, *n. a. iniqvus, non planus*, oflåt. *v.* jalges.

OJAMES, *n. a. immortalis*, odödelig.

OIBOT, *certare*, kämpa. Mon leb oibom puore oibomeb, *certavi bonum certamen, 2 Tim. 4: 7.* Oiboſtet, *dim.* litet kämpa. Oibogåtet, *incipere certare*, begynna at kämpa. *cfr.* faggatet.

OIBOJE, *certans, qui certat*, kämpe.

OIBOM, *n. ſ. certamen*, kamp.

OJEBD, *n. a. inæqualis*, olik. *vid.* jebd.

OISOT, *v. a. vincere*, vinna, öfvervinna. Sodn oiſoi mo, *vincebat me. It.* Ib oiſo qweddet, *non valeo portare*, jag orkar ej bära. *conſer* aibmotet, makſet. Oiſoſtet, *dimin.* Oiſogåtet, *inchoat.* begynna at öfvervinna, m.m.

OITET, *v. a. devincere*, öfvervinna. Wai lulime oitet, *ut vincamus.* Oiteſtet, *dimin.* litet öfvervinna. Oitegå-

tegâtet, *incipere devincere*, begynna at ôfvervinna. *It. occidere*, dråpa.

OITATALLET, *v. p. vinci*, ôfvervinnas, blifva ôfvervunnen. Katte abma oitatallah, *cave ne vincaris.*

OITO, *adv. adfir.* Die li oito naute, *ita quidem erat*, det var ſâ. *It. forte*, til åfventyrs. Jus oito pâta, *ſi forte venerit*, om han til åfventyrs kommer. *It.* oito kus, *interrog.* Oito kus ſodn kalka pâtet? *num veniet (ſubintell. ut fama fert)* år det ſant, at han ſkal komma. *It. tamen*, dock, likvål. Takkai oito naute, *fecit tamen ita, (quod vix credideram)* han gjorde dock ſâ, emot all fôrmodan. Pâti oito, *venit tamen, præter noſtram exſpectationem*, han kom likvål, faſtân vi ej trodde det vål,

OKAUNES, *n. a. vide* kaudnes.

OKERES, okerok, *n. a. caritatis expers*, kårlekslôs. *vid.* keres. Okereswuot, *ſubſt.* okårlighet.

OKIERDIES, *impatiens*, *vide* kierdies.

OKITOKES, *ingratus*, otackſam.

OKULLOGES, *inobediens*, olydig. *vide* kulloges.

OLAW, *n. propr. vir. Olaus*, Olof.

OLJO, *n. ſ. oleum*, olja. Oljo muora, *oliva, olea*, oljetrâ. Metſe oljo-muora, *olcaſter*, vill-oljetrâ, *Rom. 11: 24.*

OLJAJES, *n. a. oleoſus*, oljaktig.

OLJOPAJ, oljopaja, *oleum lauri*, lageroljа.

OLYKKO, *n. ſ. infortunium, fortuna adverſa*, olycka. *cfr.* lykko.

OLYKKOLATS, *n. a. infortunatus*, olyckelig.

OLÅRDEK, *vide* lård.

OMAK, *n. ſ. vide* waiwe, muode, pargo, krâſe.

OMAKET, *v. a. vide* waiwetet, pinetet.

OMAKES, *n. a. ſubnubilus, turbidus*, mulen. Omakes talke, *tempeſtas nubila. cfr.* palwes.

OMASSE, *n. a. varius, varii generis*, åtſkillig. Omaſſe almatjeh taggo waſeh, *varii generis homines illic præterеunt.* Omaſſe ſlajeſt, *ex vario genere*, af åtſkilligt ſlag. *Compoſ.* omaſſe-lakats, *id.* Omaſſe laka *vel* omaſſe lakai, *adv. varie, vario modo*, på åtſkilligt ſått. Omaſſe lakai almats wieſo, *varie vitam agunt mortales.*

OMATTANJE, omatteles, *vide* mattak, matteles.

OMERKOS, *n. a. inſcius, inconſultus*, ovetande. Aptſa le ſodn omerkos taſſan, *iſtius rei plane inſcius eſt.* Omerkoswuot, *ſubſt. ignorantia, inſcitia*, okunnighet. Omerkoswuoteſt takket, *ex inſcitia facere.* Omerkoslaka, *adv. ignoranter*, af okunnoghet.

OMEUDA, *n. a. imbecillus, infirmus*, ſvag, ohâf. Omeuda mana, *infans infirmus & debilis.*

OMÂGA, *puſio, puſiola*, ôfvermage, barn.

OMÅRRES, *vide* oſmures. *cfr.* morres.

ONALES, *n. a. malus*, elak, *vide* nales. Onales ſmak, *ſapor ingratus.*

ONUOKAS, onuokeſtet, *vide* nuoka.

ONÂPPES, *n. a. imperitus*, okunnig. Onâppes kâinoi, *viæ imperitus*, okunnig om vâgen.

OPET, opetak, *n. ſ. nix vento cumulata*, ſnödrifva. *Cumulus, acervus*, en hög.

OR, *n. ſ. tintinnabulum*, bjållra, *v.* kâlk.

ORAJANES, *incurioſus, imprimis rei familiaris*, vårdslôs, obeſtâllſam. *vide* rajanes. Orajaneswuot, *incuria*, vårdslôshet.

ORBMES, *culicum ſpecies, Veſtrob.* knort, et ſlags myggor.

ORDNIG, *n. ſ. ſtatutum, inſtitutum*, beſlut, inråttning.

OREKT, orektes, *&c. vide* rekt, rektes.

OREID, *n. a. imparatus*, oberedd, *v.* reid.

OROTES, *plural.* orotaſeh, *animalia carnivora in genere, tam aves, ut vultures, accipitres, quam quadrupedantia, ut lupi &c.* rofdjur af allehanda ſlag, både djur och foglar.

ORREK, *rangifer mas duorum annorum*, en tu års gammal hann-ren. Orrek wakko, *ſeptimana ante feſtum St. Bartholomæi*, veckan för Berthilsmåſſan.

ORRES, *mas*, hanne. *De omnibus beſtiis dicitur, exceptis piſcibus*, ſåges om alla hann-djur, undantagandes om fiſkarne. Orres påtſo, *rangifer mas. Plural.* orrah & orraſeh, hannarne.

ORROT, *(infinitiv. verb. anomal.* leb) *eſſe*, at vara. Mon kalkab orrot to wånak, *amicus tuus ero*, jag ſkal vara din vån. *Dicitur quoque in indicativ.* orrob, *maneo*, jag förblifver. Tanne mon orrob, *heic permaneo*, jag förblifver här. Sodn le orrom puorak ålma, *probus ille fuit vir*, han har varit en god man. Wai orrolime, *ut ſimus*, at vi måge vara. Orroje, *particip. qui eſt vel manet*, den ſom år, den ſom förblifver. Ikkat orroje, *perpetuus, perennis*, beſtåndig, ſtadigtvarande. Orron orroje, *idem.* Orroſtet, *dimin.* litet vara, förblifva något litet. Orrogåtet, *eſſe aut manere incipere*, begynna at vara eller förblifva.

ORROM & orro, *n. ſ. manſio, habitatio*, förblifvande, beboende. Orrob takkai taſa, *heic cæpit permanere.* Orro podda, *tempus manſionis. It.* i orrob takka hålemeſt, *quam maxime eſt garrulus*, han tiger aldrig. Idtji pelkemeſt orrob takka, *ſemper & continue rixabatur*, han trätte altjåmt. *It.* orrom, *eſſentia*, varelſe. Orromes kauto, *reſpectu eſſentiæ ſuæ*, i anſeende til ſin varelſe. Orrom nuope, *vide* nuope.

ORROJET, *v. n. ceſſare, deſinere*, uphöra. Orroji raſjotemeſt, *deſinebat pluere*, det uphörde at rågna. Hålemeſt *vel* hålet orroji, *deſiſtebat loquendo*, han uphörde at tala. Orrojaſtet, *dimin. idem.*

ORROJEM, *n. ſ. ceſſatio*, uppehåll.

ORROTAKES, *n. a. eſſentialis*, våſentelig.

ORROTATTET, orrodattet, *v. n. habitari poſſe, idoneum eſſe aptumque ad habitationem*, kunna bebos, vara tjenlig at bebo. I tat ådnam orrotatte, *hæc habitari nequit regio*, detta landet kan ej bebos. *It.* orrotattet & orroſtattet, *procraſtinari vel in aliud tempus differri poſſe*, kunna upſkjutas til en annan gång. I entſek orrostatte, *periculum in mora eſt.*

ORROT, orot, *n. ſ. habitatio, manſionis locus*, viſtande, tilhåll. Orrot ſaje, *locus commorationis*, tilhåll.

ORROTET, *habitare, commorari, manere*, viſtas, förblifva. Landeb orrotet, *terram habitare, in regione manere*, viſtas i landet, qvarblifva i landet. Orrotaſtet, *dim.* liten tid viſtas. Orrotatjet, *incipere commorari*, begynna at uppehålla ſig. Orroteje, *particip. commorans*, den ſom uppehåller ſig.

ORT, *n. monetæ, Imperialis Danici quadrans*,

drans, en fjerdedels Norrſk Riksd:r. *It.* Ort *vel* Skatte-Ort, *ſexdecim oboli Svecani*, 4 Skill. efter Svenſk råkn.

Os, *nidor*, os, *vide* tſiwna. Oſitet, *v.* tſiwnetet.

Osmures, *proprie, qui crapula laborat, item, qui alias ſe male habet*, den ſom har ondt af rus, ell. annars år ofriſk.

Ostaikes, *vide* ſtaikok.

Oswarnes, *n. a. inexcuſabilis*, ofórſvarlig. *It. inſufficiens*, otilråckelig. Oſwarneslaka, *adv. modo inexcuſabili*, ofórſvarligt. *It. inſufficienter*, otilråckeligen.

Oså̊ddos, ofå̊ddoswuot, *vide* ſå̊ddos.

Otames, *indomitus*, *vide* tames.

Otarbes, *vide* tarbes.

Otå̊rek, *n. a. effrenus*, oſtyrig. Otårek herke, *rangifer effrenus ſive freno reluctans.*

Owittes, *n. a. incertus*, oviſs. *v.* wittes.

Owuokes, *vide* wuokes *&c.*

Owå̊nek, *inimicus*, *vide* wånek *&c.*

Owå̊nes, *n. a. inutilis, minus aptus*, odugelig. *Oppoſ.* ſjåttes.

P

Literæ P *&* B *in lingva Lapponica vix a ſe invicem differunt, non ſecus ac literæ* D *&* T, K *&* G. *Attamen, ut certa & conſtans habeatur ratio ſcribendi, in initio imprimis vocum utimur præcipue literis durioribus*, T, K, P, *idque tam in imitationem lingvæ Fennicæ huic maxime cognatæ, quam in conformitatem cum pronunciatione Lapponum borealium.*

Paddet, *v. n. glacie repleri*, *vide* baddet, badhat, badhes. *Hinc* paddates *&* paddats, *glacies fluviorum & rivulorum congelata & alte concreta*, iſsvall i floder och båckar.

Paddat *&* paddok, *n. a. nauſeam excitans, faſtidium movens*, vå̊mjeſam, ſom fórórſakar vå̊mjelſe. *Dicitur de fœtidis & iis, quæ ſaporis ſunt ingrati. cfr.* maikok.

Paddetet, *v. a. Auſtr. elevare, attollere.* upłyfta, lyfta under.

Padha, *n. ſ. ungventum ex pingvibus & reſinoſis præparatum*, en ſmórja af fett ock kåda. *Veſtrob.* wallning. Padhet, *dicto ungvento ungere*, ſmórja. *Norrland.* walla.

Padnahet, *v. a. Auſtr. veneno tollere*, fórgifva. Sålgin padnahet, *veneno necare*, fórgifva med fórgift.

Padne, *n. ſ. dens*, tand. Adnete padnabt, *tace, nebulo*, håll munn på dig. *Rixantium eſt. vide reliqua in* pane.

Padnatallet, *v. a. obtrectare*, baktala.

Pads, *pluma, penna*, *vid.* bads, tå̊lke.

Padtjet, *v. a. irritare*, reta, upågga. Alet padtje manaitete mårai, *ne ad iram provocate liberos veſtros.* Padtje ſo, wai wuolga tokko, *perſvade ei, ut illuc abeat*, ófvertala honom at fara dit. Padtjeſtet, *dimin.* litet upågga. Padtjegåtet, *incipere irritare*, begynna at upågga.

Padtjeje, *incitans, irritator*, den ſom upåggar eller retar. Padtjem, *ſubſt. illecebra*, reteliſe. Å̊dtjen padtjemeſt, *ex illecebra carnis.*

Padtjetet, *frequ.* padtjeteje, padtjetem, *id. qu.* padtjet, padtjeje, padtjem.

Padtjek, padtjetak *&* *Auſtral.* padtjetkenna, *non incitatus ſive inſtigatus*, oretad.

Padtjo, *n. ſ. morbus*, ſjukdom. Wina pad-

padtjoſt puotſa, *crapula laborat*, han år ôlſjuk. Matte padtjoſt puotſa? *quo morbo affligitur?* hvad ſjukdom plâgas han af? Tai padtjoi le, maite ikto âdtjoi, *ex verberibus heſternis ægrotat*, han har ondt af de hugg, hvilka han fick i går. *cfr.* maine.

PADWA, *n. ſ. pars quædam truncorum quarundam betularum reliqua durior, ex qua manubria ſecurum & malleorum, vel aliorum inſtrumentorum fabricantur, Norrlandicis* bjôrkljud, bjôrkſvall.

PAGGE, *capiſtrum*, grimma. *Proprie capiſtrum rangiferorum*, grimma fôr renar. *It. transl.* Konogaſa pagge, *pœna a magiſtratu inflicta*, et af ôfverheten ålagt ſtraff. *Hinc*

PAGGOTET, *v. a. capiſtrum ſive frenum injicere*, betſla, lågga grimman på. Herkeb paggotet, *rangifero frena injicere*, lågga grimman på ren. Paggotaſtet, *dimin.* Paggotatjet, *inchoat.* begynna at betſla.

PAGGO, *n. avis, attagen*, hjärpe. *Boreal. dicunt* pâggo. Paggots, *dimin.*

PAGKETET, *v. n. tumere, intumeſcere*, ſvålla up. *Hinc* pagkat, *adj. tumens, ad intumeſcentiam pertinens*, ſom angår ſvullnad. Pagkat wank, *corporis intumeſcentia*, ſvållſjuka. *cfr.* panketet.

PAHA, pahaſt, *adv. male*, illa, ondt. Pahaſt le puotſemen, *graviter ægrotat*, han år illa ſjuk.

PAHA, pahas, *n. a. malus, pravus*, ond, elak. Pahas ålma, *vir malignus*, en elak man. Pahab takket, *malefacere, malum perpetrare*, gôra det ſom år ondt. Pahaſi tjada, *ingratiis, ex coactu*, genom tvång, emot ens vilja. Paha nalek, pahas nale, *vide* nalek, nale. *Comparat.* pahab, vårre, mera ond. *Superl.* pahaimus & pahamus, den vårſte. *Compoſ.* pahaswuot & pahawuot, *ſubſt. malitia*, ondſka. Pahas-lakats, *aliquantum malus*, något elak. Pahalaka & pahaſikt, *adv. male*, illa.

PAHAK, *n. a. invitus, non obſequens*, obenâgen, den ſom ej bifaller.

PAHAKES & *Boreal.* pahamihas, *diabolus*, den onde, *cfr.* bewel, *formula ſæpiſſime eſt jurandi.* Die li pahakes, *diabolicum erat*, det var hin.

PAHAST, *adv. vid.* paha. Pahaſt wieſo, *male vivit, it. male ſe habet*, han fôrer et elakt lefverne, betyder ock, han mår illa. Pahaſt wieſoba kaſkebſka, *(dual.) inimiciſſimi ſunt*, de åro ſtora ovånner. *Fenn.* pahaſti, *id.*

PAHANET, *v. n. depravari, deteriorem fieri*, blifva ſåmre, fôrvårras. *Fenn.* pehenen, *deterior fio.*

PAHASTALLET, *reniti*, ſtråfva emot, lågga ſig emot. *Dicitur quando quis precibus alicujus non permovetur, neque quod alter cupit facit*, ſåges når man ej låter beqvåma ſig, at gôra en annan til viljes. Pahaſtalleje, *particip. renitens, qui invitus eſt*, den ſom år motſtråfvig, ovillig. Pahaſtallem, *ſubſt. ipſe actus, dum iſtud fit*, motſtråfvighet, ovillighet, obenâgenhet.

PAHETET, *vide* wårretet.

PAHDET, *adhærere*, låda vid, faſtna vid. Pahdi kåtit, *manibus adhærebat*, det faſtnade vid händren. Tarwe pahda, *pix liquida adhæret. It.* Sarwes tjâpoteb pahda, *rangiferi admiſſarii collum craſſius fit, (ut ſolet fieri autumno cum venere æſtuat)* brundren får tjoc-

tjockare hals. Pahdeſtet, *dimin.* litet låda vid eller faſtna vid. Pahdegâtet, *incipere adhærere, inquinare incipere*, begynna at faſtna vid, begynna at orena.

PAHOT, *v. n. deteriorem fieri*, bliſva vårre. *It.* Juo le pahom autebiſt, *minus nunc quam antea eſt benignus*, han år nu mera ej ſå vålvillig ſom fôrut.

PAIJANET, *v. n. ſurgere, aſcendere*, ſtiup, gå upfôre. Paijani warai, *in montem aſcendebat*, han gick up på berget. Peiwe le paijanam, *ſol ortus eſt*, ſolen år upgången. Suowa pajana, *fumus ſurſum tendit*, rôken ſtiger upât. *It.* ſo måddo le paijanam, *delictum ejus innotuit*, hans brott har blifvit uppenbart. *It.* akten len mâi paijanam, *una nos ambo adolevimus*, vi bågge hafva vâxt up tilſammans. Paijanaſtet, *dimin.* ſtiga litet up. Paijanatjet, *incipere ſurgere &c.* begynna at ſtiga up, m. m.

PAIJANEM, *n. ſ. ortus, aſcenſus*, upgång, upſtigande. Peiwen paijanem, *ortus ſolis.*

PAIJASS & paijaſſats, *n. ſ. ſuperficies*, yta.

PAIJATS, *n. a. exterior, ſuperior*, den yttre, den ôfre. Paijats pele, *pars ſuperior*, den ôfre ſidan. Paijats pele piårgoſt, *carnis pars exterior.*

PAIJAS, *adv. ſurſum*, upât. *vide* paijen.

PAIDNET, *vide* painet *&c.*

PAIJE, *n. a. ſupernus*, den ſom år ofvanfôre. Paijeh ſitah, *villæ ſupernæ, locis editioribus ſitæ*, de ôfre eller hôgre belågne byarne. Paije-ſameh, *Lappones in Alpibus degentes*, fjåll-lappar, paijehah & paijelahah, *idem. Comparat.* paijeb, *ſuperior, editior*, den ôfre, den hôgre belågna. Paijemus, *ſuperlat.* den ôfverſta, den hôgſt belågna.

PAIJEN, *adv. in loco editiore*, der uppe; hôgt up. Paijen waren nalne, *in ſummitate montis*, hôgſt på berget. Paijen almeſne, *in cœlis*, uppe i himmelen. *Per caſus flexum ſignificationem variat, e. g. penetrativ.* paijas, *ſurſum*, upât. Walde paijas ådnameſt, *tolle de terra*, lyft up utaf jorden. Paijas tjodtjelet, *ſurgere*, ſtiga up. Paijas wuolget, *ſurſum tendere.* Paijelt *vel* paijet, *motum de loco ſuperiore indicat.* Paijet påti, *ſuperne veniebat*, han kom ofvan ifrån. *It.* paijelt, *ad ſuperficiem ſive ſuperiorem partem pertinens*, det ſom angår ytan, eller ôfra ſidan. Paijelt le tjappes ja wuolte welkes, *ſuperior pars nigra inferior vero alba eſt*, den ôfre ſidan år ſvart och den nedra eller undre hvit. *Comparat.* paijebun, paijebon & paijebiſne, hôgre up. Paijebun mon leb tuſte, *ſuperiore ego ſum loco, quam tu*, jag år hôgre up, ån ſom du. Paijebut, paijebukt, *ſuperius, altius*, hôgre up. Paijebukt wadſe, *altius ito*, gå hôgre. Paijebuſi kåret, *in locum magis elevatum aſcendere*, klifva hôgre up. *Superl.* paijemuſne & paijemuſen, *in loco maxime elevato, ſupremo loco*, hôgſt up. Paijemuſen leb, *ſupremus ſum.* Paijemuſi, *in locum ſupremum*, til det ôfverſta rummet, *&c.*

PAIJEL, paijela, *præp. ſuper*, ôfver. Mo paijel *vel, cum pronom. ſuffixo*, paijelam, *ſuper me*, ôfver mig. Paijelat & paijelaſat, *ſuper te*, ôfver dig. Paijelaſas, *ſuper ſe*, ôfver ſig. Paijela-

me, *ſuper nos*, öfver oſs, *pro* mijen paijel *&c.*

PAIJELTES, *n. a. vide* paijats.

PAIJETET, *v. a. extollere, ſuſtollere*, uplyfta, uphöja. *It.* manait paijetet, *liberos educare*, upfoſtra barn. *It. divulgare, manifeſtare*, uppenbara, göra bekant. Paijetaſtet, *dimin.* litet uphöja, m. m. Paijetatjet, *incipere ſuſtollere, &c.* begynna at uphöja, m. m.

PAIJETEJE, *qui educat, ſuſtollens, qui manifeſtat*, den ſom foſtrar up, den ſom uphöjer, den ſom uppenbarar. Manai paijeteje, *liberos nutriens*, den ſom upföder barn.

PAIJETATTET, *v. a. extollendum curare*, låta uphöja. *It.* Manait paijetattet, *liberos educandos curare*, låta upfoſtra barn. *It. poſſe ſuſtolli*, kunna uphöjas.

PAIJETUET, paijetowet, *paſſ. verb.* paijetet, uphöjas. *cfr.* paijanet.

PAJET, *v. a. permittere, ſinere*, tillåta. I paja ſo pätet, *non ſinit eum accedere.* Paja mo tuſte tab adnot, *ſine te hoc exorem*, låt mig få utbedja mig detta af dig. Paja tabb orrot, *miſſum iſtud facito*, bry dig ej dermed. Pajeſtet, *dimin.* litet tillåta. Pajegätet, *incipere permittere*, begynna at tillåta.

PAJES, *poſtica pars calceamentorum*, baklåder på ſkor.

PAIK, paika, *ſtercus*, tråck. *Fenn.* paſca. Paika kåte, *latrina*, aftråde.

PAIKET, *cacare, alvum exonerare*, träcka. Paikeſtet, *idem.* Paikegätet, *inchoat.* begynna at träcka.

PAIKE, *n. ſ. regio, tractus*, ort, trakt. Tanne paiken lejen, *in ea regione erant. It. locus*, rum, ſtälle. Juru tanne paiken, *hoc ipſo loco*, juſt på detta ſtället. *Fenn.* paicka, *locus. It.* paikai pätet, *ſcopum attingere*, komma til ändamålet. Paiken le naute, kokte ſodn ſuptſeſta, *ita fere eſt, ut narrat*, det är ungefär ſom han berättar.

PAIKALOK, *adv. in uno eodemque tractu ſive regione, in confinio*, på en och ſamma ort, i granſkapet, näſt intil. Paikalok mäi len, *nos ambo conterranei ſumus ſive vicini*, vi äro viſtandes på en och ſamma ort.

PAIKOI, *adv. vide* tafoi.

PAIKO, *n. ſ. frigus maximum*, ſtark köld.

PAINET, *imbuere, liquore vel odore aliquid inficere ſive perfundere*, ſåtta färg eller ock lukt uppå. Tarwe kåtit paina, *nix manus inquinat*, tjära orenar händerna. Kebne le painam, *v.* kebne. Piåbmo le kareſt painam, *vaſis ſapore indutus eſt cibus*, maten har fått ſmak af kärilet. Juo kus ſalte paini? *num jam cibus ſale eſt imbutus?* ſmakar maten af ſalt? Wina le ſo äiwai painam, *ebrius eſt, poculis tinctus eſt*, han är drucken. Paineſtet, *dim.* Painegätet, *inchoat.* begynna at gifva ſmak eller färg. *De odore etiam dicitur*, ſåges ock om lukt.

PAINEK, *n. ſ. color*, färg. *It. ſapor*, ſmak. Salte painek, *ſapor ſalſus*, ſalt ſmak. *It. adj. ſapore imbutus aliquo*, ſom ſmakar af något.

PAINETAKES, *n. a. ſapore aut odore imbuens*, ſom gjer ſmak eller lukt ifrån ſig. *It. inquinans, manus tingens*, ſom ſmutſar ifrån ſig.

PAINETET, *v. a. tingere, imbuendum curare colore*, färga, ſåtta färg uppå. Paineteje, *particip. tingens*, den ſom färgar.

PAI-

PAINETEM, *n. ſ. tinctura*, fårgande.

PAINES, *n. a. inficiens*, ſmittande, *vide* painetakes. Paines puotſelwas, *morbus contagioſus.*

PAINETATTET, *v. n. poſſe colorari*, kunna ſåttas fårg på.

PAINO, *n. ſ. color*, fårg. Ruopſes paino, *color ruber*, röd fårg. Latte paino, *color cæruleus*, blå fårg. *Fennon.* paine.

PAITET, *v. n. lucere, fulgere*, lyſa, ſkina. Peiwe paita, *ſol lucet*, ſolen ſkiner. Gålle paita, *aurum ſplendet*, gullet glänſer. Tjada paitet, *pellucere, translucere*, ſkina igenom. Erit paitet, *expellere*, fördjaga. *It. igne torrere*, ſteka för elden. Wuoſtab paitet tållän auten, *caſeum igne torrere*, ſteka oſt. *It. aliquem ad aliquid permovere poſſe*, kunna förmå til. Idtjib ſo taſſa paite, *illum ad iſtud permovere non potui*, jag kunde ej förmå honom dertil. *It. abigere*, bortjaga. Paitib ſo taſte, *illum hinc abigebam*, jag dref honom bort härifrån. Paiteſtet, *dimin.* litet ſkina, m. m. Paitegåtet, *incipere lucere &c.* begynna at lyſa, m. m. *Fenn.* paiſtan, *fulgeo*, *it. torreo* & poiſtan, *abigo.*

PAITEJE, *fulgens, lucens*, ſkinande, ſom lyſer. Tjada paiteje, *pellucidus*, genomſkinlig.

PAITEM, *n. ſ. ſplendor, fulgor*, ſken, glans. Tjada paitem, *pelluciditas*, durkſiktighet.

PAITELET, *v. n. eſt ejusdem ſignificationis atque verbum* paitet, *in eo ſolum variat, quod hoc celeritatem quandam denotet*, betyder det ſamma, ſom paitet, med den enda åtſkillnad, at detta gifer tilkänna en haſtighet. Paiteli ſo taſte, *celeriter illum hinc abigebat*, han dref honom hådan med en haſt. Peiwe paiteli, *luceſcebat*, det blef dager, ſolen lyſte up.

PAITATALLET, *v. a.* & *n. frequ. apricari, ad ignem ſe calefacere, igne torrere aut ſole*, badda ſig i ſolſkenet eller vid elden, ſteka för elden, torka för ſolen.

PAITETET, *v. a. torrendum curare*, låta ſteka.

PAITO, *n. ſ. reſarcimentum cymbæ, quo fiſſura aliqua cymbæ cujusdam obſtruitur*, lapp på en båt, båtlagning. *Hinc* paitojattet, *v. a. cymbam fiſſam reſarcire*, lappa en ſprucken båt.

PAITOS, *n. a. pronus, vide* kiffjok. *It. qui abigi aut depelli poteſt*, ſom kan drifvas bort. *It.* I le paitos meren taſſa, *ad iſtud permoveri nequit*, han kan ej förmås dertil.

PAITOSET & paituſet, *v. n. permoveri ſive induci poſſe*, kunna förmås til. Idtji mo rokkoluſi tjada taſſan paitus, *iſtud illum exorare non potui*, jag kunde ej, med mina böner, få det af honom. *cfr.* mivwet.

PAITS, *adv. adfirm. imo, ita eſt*, ja, ſå är det, *vide* håvi, ima. Paitſa, *Boreal. eſt ironicum, ita ſcilicet eſt*, kan tänka, det måſte väl ſå vara för din ſkull.

PAK, paka, *n. ſ. calor, æſtus*, hetta, vårma. Pakan ja tjåſkemen, *in calore & frigore*, uti vårma och köld. Peiwe pak, *æſtus ſolis*, ſolhetta. Pakes, *id.* ſuddet pakeſeſt, *calore reſolvi*, upſmälta af hetta. *cfr.* uljo. Paka peiwe, *dies torridus*, en ſolhet dag.

PAKANA, *paganus, ethnicus*, hedninge. *Fem. vox eſt, latinæ originis.*

PAKES & pakas, *n. a. calidus, fervens*, varm, het. Pakes keſe, *æſtas torrida*, het ſommar. Pakes juptſe, *pulmentum calidum. Comparat.* pakaſub, pakeſubbu, varmare. *Superl.* pakaſumus, den varmaſte. Pakeswuot, *ſubſt. calor, æſtus*, vårma, hetta. Pakes qwele, *vide* pakeſtet.

PAKANET & pakenet, *v. n. calefieri*, blifva varm. Låma pakeni, *jus calefactum eſt.* Juo route pakeni, *jam ferrum excanduit*, jårnet år nu glödhett. Pakenaſtet, *dim.* blifva något varm. Pakenatjet, *incipere calefieri*, begynna at blifva varm eller het.

PAKESTET, *v. n. æſtuare, calidum eſſe*, vara het. Ko pâtſoi pakeſta, die tſuoptſit âtſa, *quando rangifer æſtuat, loca nive tecta quærit. Dicitur etiam de piſcibus, dum æſtate ad littora receſſusque lacuum accedunt & apricantur*, ſåges ock om fiſk, ſom om ſommaren ſöker ſtrånderna, qwele pakeſta. Pakes qwele, *piſcis apricans*, badfiſk. *It. active, captare piſces apricantes*, fånga badfiſk.

PAKETET, *v. a. calefacere*, upvårma, göra varm. Tjatſeb paketet, *aquam calefacere ſive tepidare*, vårma vatnet. Pakataſtet & paketaſtet, *dimin.* litet upvårma. Paketatjet, *incipere calefacere*, begynna at upvårma.

PAKIN, *vide* pakana.

PAKKADEM, pakkatem, *n. ſ. diſciplina, inſtitutio*, underviſning.

PAKKATES, pakkatus, *n. ſ. pœna, caſtigatio*, ſtraff, tuktande. Attjen pakkates, *caſtigatio paterna*, faderlig aga. *It. inſtitutio, conſilium*, underviſning, råd, rådgifning. Kuldelet berreh nuorah wuorah pakkatuſit, *ſequi debent juvenes conſilia ætate provectorum*, de unge böra följa de gamlas råd.

PAKKATEKE & *Auſtr.* pakkadkenna, *n. a. non punitus*, oſtraffad. *It. non inſtructus conſilio, non inſtitutus*, den ſom ej fått något råd och underviſning.

PAKKATAKA, *negativ. caſ. nom.* pakkates, *ſine caſtigatione, &c.* utan aga, m. m.

PAKKATEJE, *caſtigator, qui caſtigat*, den ſom tuktar ell. agar. *It. qui inſtituit, doctrina inſtruens atque conſilio*, den ſom underviſar eller gjer råd.

PAKKATET, *v. a. caſtigare, punire*, aga, ſtraffa. Måddokaſit pakkatet, *ſontes punire*, ſtraffa de brottſliga. *It. erudire, inſtituere*, underviſa. Kåinob pakkatet, *de via erudire*, underrätta om vågen. Pakkatowet, *paſſiv.* ſtraffas, agas, underviſas. Pakkataſtet, *dim.* litet tukta eller underviſa. Pakkatatjet, *incipere reprehendere, inſtituere ſive erudire incipere*, begynna at ſtraffa eller underviſa.

PAKKATALLET, *v. a. frequ. idem quod* pakkatet.

PAKKATATTET, *v. a. reprehendendum aut inſtituendum curare*, låta ſtraffa, låta underviſa. Pakkatatte manaitat, *cura ut inſtituantur liberi tui. cfr.* pakkatet.

PAKKASET, *v. p. ſ. n. runcari, evelli*, upryckas, ryckas lös. Muora pakkaſi, *arbor evulſa eſt.* Naule le pakkaſam, *clavus evulſus eſt. Eſt paſſiv. verbi* pakket, *qu. vid.*

PAKKE, *ventriculus ſciuri*, ekorns mage.

PAKKET, *v. a. runcare, vellere*, uprycka, ploc-

plocka. Låddeb pakket, *plumas avi evellere*, plocka en fogel. Graſit pakket, *herbas evellere*. Muórjit pakket, *baccas legere*, plocka bår. Aiweb pakket, *in crines involare*, lugga. Pakkeſtet, *dimin.* litet uprycka, m. m. Meſeb pakkeſtet edneſt, *vitulum a matre dirimere*, ſkilja kalfven ifrån modren. Pakkegâtet, *incipere evellere, &c.* begynna at uprycka, m. m.

PAKO, *n. ſ. verbum*, ord. Pako lake & pakowaj *ſive* -wajes, *adagium, proverbium*, ordſpråk. Pako-rippak, *vid.* rippak. Pakots, *dimin.* et litet ord.

PAKOT, *v. a. loqui, mentionem facere*, tala, om-orda. Idtjib pakot, *mentionem non feci.*

PAKNADET, *v. n.* Jaure paknada, *piſcibus abundare conſpicitur lacus, piſcium ingens multitudo in lacu conſpicitur*, ganſka mycket fiſk viſar ſig i ſjón. *Auſtral.*

PAKTE, *n. ſ petra*, hålleberg. *It. & quidem ſæpiſſime, locus montis præruptus ſive præcipitium*, en tvår affåttning af et berg, bergsbrant. Pakti ålma, *latro*, rôtvare. Paktats, *dimin.* en liten brant. *Hinc*

PAKTAI, paktajes, *n. a. montoſus*, bergaktig, full med klippor. Paktajes ådnam, *regio montoſa.* Paktajes ware, *mons multis locis præruptus*, et berg fullt med branter.

PAKTI, *vide* pakto.

PAKTJES, *n. a. dolens, dolorem ſive cruciatum efficiens*, vårkande, ſom vårker. Juolke le paktjes, *pes dolet*, foten vårker. Aiwe paktjes le tatt munji, *id mihi vehementer dolet*, det gór mig rått ondt. Paktjes le munji to wuoke, *vicem tuam doleo*, det gôr mig ondt ôfver dit tilſtånd.

PAKTJEK, *n. ſ. exemplum, pœna ideo inflicta, ut aliis ſit exemplo*, varnagel.

PAKTJEKET, *deterreri, aliquam rem ut damnoſam deteſtari*, hafva affky fôre, vara affkråmd ifrån något. Puollem mana tållåſt le paktjekam, *infans flamma læſus ignem abhorret*, et barn, ſom har bränt ſig, ſkyr fôr elden. Juo leb taſte paktjekam, *iſtam rem dehinc abhorreo*, jag har nu affky fôr den ſaken.

PAKTJEKOM & paktjekum, *n. a. deterritus*, den ſom blifvit affkråckt. *Item*, kåta muſte le paktjekum ſokkemeſt, *manus mihi dolet ex nimia remigatione*, min hand vårker eller ômar af fôr mycket roende.

PAKTJETATTET, *v. a. affligere, dolore afficere*, plåga, gôra vårk och plåga. Suddo mo paktjetatta, *peccatum me affligit.*

PAKTJETATTEM, *n. ſ. cruciatus*, plåga.

PAKTJET, *v. a. deterrere, verberibus aut alio modo abigere*, ſkråma bort, med hugg och ſlag ell. på annat ſått bortdrifva. Ih aibmot ſo paktjet, *illum deterrere non vales. It. neutraliter, feſtinanter aufugere, feſtinare*, ſkyndſamt fara ſin kos, haſta ſig. *Etiam cum alio verbo conſtruitur, e. gr.* paktji tårretet, *ſubſequi feſtinabat*, han haſtade ſig at fôlja efter. Paktja wiåket, *curre properanter*, ſkynda dig at lôpa.

PAKTJET & pakktjet, *v. a. remis cymbam retro agere, remos ita impellere, ut puppis antecedat*, mynna med åror. Paktjeſtet, *dimin.* mynna något litet.

Paktjegâtet, *inchoat.* begynna at mynna. Paktjetattet *vel* paktjedattet, *poſſe remis ita agitari, ut puppis anterior fiat*, kunna mynnas.

PAKTJITET, *v. n. dolere*, göra ondt, vårka. Âiwe paktjit, *caput dolet*, hufvudet vårker. Sarjes paktjit, *vulnus dolet*, ſåret vårker. Juolkeh paktjiteh, *pedes dolent*, fôttren vårka. Paktjitaſtet, *dimin.* litet vårka. Paktjitatjet, *inchoat.* begynna at vårka.

PAKTJETUET, *vide* paktjeket.

PAKTO, *præp. per*, igenom. To pakto, *per te*, genom eller fôrmedelſt dig. *It. reſpectu tui*, i anſeende til dig. Jakkon pakto, *mediante fide*, fôrmedelſt tron. Mannah mo pakto, *iter faciens me inviſe*, res in hos mig.

PALASATS & palats, *n. a. ad aliquod ævum aut tempus attinens*, ſom angår någon tid. Tai palaſatjeh almatjeh, *priſci homines*, de forna menniſkor. Tan palaſats nuorah, *hujus ævi juvenes*, denna tidens ungdom. *cfr.* pale.

PALDA, pald, palden, *prope, penes*, nåra vid, invid, hos. Mo palden, *apud me*, hos mig. *Obſ.* palden *eſt locativ. caſ.* & paldeſne, *declinabile enim eſt.* Kattji kåinon paldi, *juxta viam cecidit*, det föll bredevid vågen, *Luc. 8:5.* Tjokket teke mo paldi, *confide hic prope me*, ſått dig hit bredevid mig. Patere mo paldeſt, *diſcede hinc a me*, gå bort ifrån mig. *Cum pronom. ſuffixis*, paldeſnan & paldenan, *apud me*, hos mig. Paldenat *vel* paldeſnat, *apud te*, hos dig. Paldeſnas, *apud ſe*, hos ſig. Paldenanne *vel* paldeſnanne, *apud nos*, hos oſs. Paldeſnate, *apud vos*, hos eder. Paldeneſe *vel* paldeſneſe, *apud ſe, (plur.)* hos ſig. *Compoſ.* paldalmatjeh, *vicini*, grannar. Palda-wieſojeh, paldaſats, *idem.* Palda-lok, *juxta*, bredevid. Palda-lok len, *proximi ſumus*, vi åro nåra til hvarandra.

PALDALAKATS, *n. a. proximus, non longe disjunctus*, den ſom år nåra intil, ej långt afſkild. Paldalaka, *adv. non ita remote, haud procul ab*, ej ſå långt ifrån.

PALDELA & paldelen, *præter*, fôrbi. Paldelen ſtadeb mannet, *præter urbem ire. It. absque, ſine*, fôrutan. Wieſob mon to paldelen, *te opus non habeo, te carere poſſum*, jag kan vara dig fôrutan. To raden paldelen, *ſine tuo conſilio*, fôrutan dit råd. *Cum pronom. ſuffixis conſtruitur eodem modo atque* palda, *quod vide.*

PALDESTET, *ad latus alicujus incedere*, gå jämnſides med någon. Paldeſtijeb ſo, *ad latus ejus ibam. It. æmulari ſe invicem ex invidia & rivalitate, rivales agere, partes alterius præoccupare*, göra hvarandra fôrkôp i frieri eller annat. Paldeſtattet, *frequ. idem. Præoccupare ſtudere*, ſôka at göra fôrkôp.

PALDESTEJE, paldeſtatteje, *ad latus incedens, ex æquo cum altero incedens*, den ſom går jämnſides med en annan. *Rivalis, æmulus*, medfriare, medtåflare.

PALDESTEM, paldeſtattem, *n. ſ. æmulatio, rivalitas*, medtåflande, tåflan.

PALDATAK, *n. ſ. terriculum, quod terrorem injicit*, ſkråck, det ſom gör fruktan. *Tr. bombarda*, bôſſa. *cfr.* paldet.

PALDATALLET, *v. n. vide* makotallet.

PALDET, paltet, *v. a. terrere, timorem incu-*

incutere, ſkråma. Påtſoit paldet, *rangiferos terriculo eſſe.* Leh paldam mijeb, *terruerunt nos*, *Luc. 24: 22.* Paldeſtet, *dimin.* litet ſkråma. Paldegåtet, *incipere terrere*, begynna at ſkråma. Paldedattet, paldetattet, *perterrefaciendum curare*, låta ſkråma. *Poſſe perterreri*, kunna ſkråmas.

PALDELET, *idem quod* paldet.

PALDEM, *n. ſ. terroris incuſſio*, ſkråmande.

PALDETET, *horrere facere*, göra rådd.

PALDETOWET, paldetuet, *paſſiv. verb.* paldet, *pertimeſcere*, blifva rådd.

PALDOK, *n. a. perterrefactus*, den ſom är ſkråmd. *Non niſi de feris dicitur & beſtiis*, ſåg. allenaſt om vilda djur.

PALDOS, *n. a. terribilis*, *horribilis*, faſelig, förſkräckelig. Paldoslaka, *adv. terribiliter*, *terribilem in modum*, faſeligen.

PALE, *n. ſ. vicis*, gång. Akta palen, *ſemel*, *una vice*, en gång. Fårta palen, *ſemper*, altid. Tann palen, *illa vice*, den gången. Tai pali, *(plural.) olim*, fordomdags. Mo palen, *me præſente*, i min närvaro. Tatte paleſt, *ab illo tempore*, ifrån den tiden. Aike palen *vel* palai påtet, *tempeſtive venire*, komma i råttan tid. Ija palen, *noctu*, om natten. Peiwe palen, *interdiu*, om dagen. Mannet kalkebe peiwe palen, *quamdiu dies eſt & antequam nox nos opprimat*, *iter faciemus*, vi ſkole reſa medan det är dager. Palats, *dim.* Akti palatji, *raro*, *quibusdam tantum vicibus*, ſällan, endaſt några gånger.

PALET, *v. a. fodere*, gråfva. Ådnameb palet, *terram fodere.* Råggeb palet, *foveam effodere*, gråfva up en grop. Muottekeb palet, *nivem removere*, måka ſnö. Paleſtet, *dimin.* litet gråfva. Palegåtet, *incipere fodere*, begynna at gråfva. Palajet, *id. qu.* palegåtet.

PALEJE, *foſſor*, gråfvare. Palem, *foſſio*, gråfvande.

PALETET, *v. a. effodiendum curare*, låta gråfva.

PALAT, *n. a. fodina*, *foſſa*, graf, där man har gråfvit. *It.* palat jaure, *lacus piſcibus abundans*, en fiſkerik ſjö.

PALEK & paletek, *n. a. non foſſus*, *absque foſſione relictus*, ogråfven.

PALETAKES, *n. a. qui fodi poteſt*, ſom kan gråfvas.

PALGA, palges, *n. ſ. via*, *ſemita*, våg, gångſtig. Palgab wuoſetet, *viam monſtrare*, viſa vågen. Palgats, *dim. trames*, en liten ſtig. *Fenn.* polcu, *ſemita.*

PALGOT, *v. n. huc illuc vagari*, gå af och an. *De rangiferis imprimis dicitur*, *torrida æſtate diſcurrentibus uno tramite ſerieque*, ſåges egenteligen om renar, ſom ſpringa af och an i en rad, når det är mycket varmt om ſommaren. Palgeſtet, *Auſtr. id.* Palgogåtet, *inchoat.* begynna at ſpringa af och an.

PALJES, *n. a. vide* puoljos.

PALKA, *n. ſ. merces*, *mercedis retributio*, lön. Palkab waddet, *mercedem dare*, gifva lön. Palka waddeje, *remunerator*, belönare. Sattem palka, *merces vecturæ*, ſkjutspenningar. Palkatak, *negativ. caſ. absque mercede*, utan lön. Palka ſwaines, *ſervus mercede conductus*, *famulus mercenarius.* Palkats, *dimin.* liten lön. *Fenn.* palcka.

PALKET, *v. a. mercede conducere*, leja, för betalning betinga. Swainaſeb palket,

ket, *famulum mercede conducere*, ſtådja ſig en drång. Palkeſtet, *dimin.* leja något litet. Palkegåtet, *incipere conducere*, begynna at hyra.

PALKEJE, *conducens*, den ſom lejer eller hyrer. Palkem, *ſubſt. conductio*, lejande, hyrande.

PALKEK, *n. a. non conductus*, olegd.

PALKETET, *v. a. conducendum curare*, låta leja, låta uthyra. Juo le palketam etjebs, *jam ſe mercede conduci paſſus eſt*, han har nu låtit leja ſig.

PALKETUM, *n. a. mercede conductus, mercenarius*, legd. Tat palketum patera, *mercenarius fugit*, *Joh. 10: 13.*

PALKESTET, *v. a. jacere*, kaſta. Kedkit palkeſtet, *lapides jacere*, kaſta ſtenar. Palkeſti mo åiwai kedkin, *caput meum lapide petebat*, han kaſtade mig i hufvudet med en ſten. Palkeſtet helweti, *in gehennam detrudere*, *2 Pet. 2: 4.* Palkeſtaſtet, *dimin.* litet kaſta. Palkeſtatjet, *incipere jacere*, begynna at kaſta. *Fenn.* paiſkelen, *jacio*, laſketan, *idem.*

PALKESTEM, *n. ſ. jaculatio*, kaſtande.

PALKOT & palkotet, *v. a. frequ. id. qu.* palkeſtet. *It. neutr. de curſu directo deflectere*, kroka af, gå i krok. *cfr.* kawat. Palkotatjet, *inchoat.* begynna at kaſta. *It. circuitione verborum & anfractu uti in ſe excuſando*, ſöka omſvep och undflykter at förſvara ſig. *It. id. qu.* målkogåtet, *vide* målkot. Palkotatja tuoi tuok, *ambages quærit atque anfractus*, han ſöker omſvep.

PALKOTAKES, *qui huc illuc deflectit*, den ſom krokar hit och dit. Palkotakes herke, *rangifer vectarius de via deflectendi cupidus*, en kör-ren, ſom gärna kaſtar ſig ifrån vågen.

PALLO, *n. ſ. timor*, fruktan. Jubmelen pallo, *timor Dei*, Gudsfruktan. Pallotak & pallot, *negativ. caſus, abſque timore*, utan fruktan.

PALLAT, *cum aſpiratione vocalis* A *in penultima, reſilire*, ſtudſa tilbakas. *vide* kauflet.

PALLAT, i le pallat, *non eſt poſſibile, fieri nequit*, det låter ej göra ſig. I le pallat piåggaſt ſokket, *ob nimiam procellam remigari nequit*, man kan ej begå ſig at ro för ſtormen ſkull. I le pallat jågna nala mannet, kåſſe ila le raſſje, *ſuper glaciem haud tuto itur, quando juſto minus eſt concreta*, man kan ej utan fara gå på iſen, når den är alt för ſvag. *Verbum, quod hinc derivatur & juxta pronunciationem Borealium ſcribi deberet* pallet, *vide infra* pållet. Pallet, ſe pållet.

PALLAJET, *v. n. metu percelli, conſternari*, blifva rådd, förſkråckas. Aiwe ſagga pallajib, *maximus me pavor invaſit*. Pallajaſtet, *dimin.* blifva litet rådd. Pallajatjet, *inchoat.* begynna at blifva rådd.

PALLAJEM, *n. ſ. conſternatio, metus*, fruktan.

PALLET, *v. a. timere, metuere*, frukta, vara rådd för. Ib tuſte palla, *te non pertimeſco*, jag är ej rådd för dig. Jubmeleb (*non* Jubmeleſt, *nam tunc idem eſſet ac metuere*) pallet, *Deum timere*, frukta Gud. Palleſtet, *dimin.* litet frukta. Pallegåtet, *incipere timere*, begynna at frukta.

PALLEJE, *timens, metuens*, den ſom fruktar.

PALLEM, *n. ſ. metus, timor*, fruktan.

PALLOLATS, *id. qu.* palleje. Jubmel pallolats,

lolats, *pius, Deum timens*, gudfruktig. Pallolatswuot, Jubmel-pallolatswuot, *timor Dei*, Gudsfruktan, *eccleſiaſt. eſt.*

PALLOS, *n. a, timendus, vide* paltos. Palloswuot, *ſubſt. terror*, fruktan.

PALO, *vide* tjuold. *Fenn.* paalu, *idem.*

PALOK, *n. ſ. foſſa*, grop, graf. *It. bacillum altera extremitate craſſius, quo utuntur in Alpibus ad jaculandas aves*, en liten kaſtkåpp, ſom brukas at kaſta ihjål foglar med. Lâddeb palokin palkeſtet, *avem bacillo projecto ferire*, kaſta ihjål en fogel med en kaſtkåpp.

PALSA *vel* palſja, *adv. admodum, valde*, högeligen, mycket. I le palſja puorak, *valde bonus non eſt*, han år ej ſå mycket god.

PALS, *n. ſ. vide* nålt, nâltats. Tat âdnam le palſi palſi, *maxime hæc regio eſt inæqualis & tuberibus referta*, detta landet år mycket oſlått och fullt med knexar.

PALW, palwa, *n. ſ. nubes*, ſky, moln. Palwah pâteh, *nubilum fit cœlum*, det mulnar. Palwah paijaneh, *idem.* Palwats, *dim.* en liten molnfläck. *Fenn.* pilwi, *nubes.*

PALWAS, palwes, *n. a. nubilus*, mulen. Palwas peiwe, *dies nubilus*, en mulen dag. Palwes talke, *tempeſtas nubila ſive turbida*, mulit våder. *Compoſ.* palwas-lakats, *adj. ſubnubilus*, något mulen.

PALWATET, palwetet *& interd.* palwet, *v. n. nubibus contegi, nubilum fieri*, mulna, blifva mulen. Palwatemen le talle, *cœlum nunc nubilum fit*, nu mulnar det til. Palwataſtet, *dimin.* litet mulna. Palwatatjet, *incboat.* begynna at mulna.

PALWELET, *v. a. ſervire*, tjena. Jubmeleb palwelet, *Deum colere*, tjena Gud. *A Fenn.* palwelus, *famulatus. Particip.* palweleje, *famulus, ſerviens*, tjenare.

PAMAR, *vide* parbmo.

PAMES, *cinis ignitus, cineres doloſi, quibus ſuppoſitus eſt ignis*, het aſka. *Norrland.* het aſkmôrja. *Auſtr.*

PANE, *dens*, tand. Madda paneh, *dentes maxillares*, oxeltânder. Panit ſnertſet, *ringere, os diducere ut dentes conſpiciantur*, grina, viſa tânderna, *de canibus dicitur.* Panetak, *caſus negativ. ſine dentibus*, utan tânder, *transl. de ferro acie obtuſa*, ſâges ock om et jârn, ſom år ohvaſſt. Panats, *dimin.* en liten tand.

PANAK, *n. a. dentatus*, ſom har tânder. Kalle todn leh panak, *bene dentatus es*, du har goda tânder. *It. aculeatus*, taggig.

PANETEBME, panetes, *n. a. male dentatus, dentibus carens*, tandlôs.

PANEKES, *plural.* panekaſeh, *ita appellantur rangiferi, quos infantibus Lappones illo tempore dare ſolent, cum dentes primum erumpunt, ut ex horum deinceps rangiferorum aucto vel imminuto numero hariolentur, utrum divites an pauperes futuri ſint infantes*, ſâ kallas de renar, ſom Lapparne bruka ge ſina barn den tiden, dâ de fôrſt tâ tândren, fôr at fôrſôka, hvad lycka de hafva til renar.

PANETALLET, *vide* padnatallet.

PANETET, *v. a. aculeis inſtruere*, ſâtta taggar och tânder i något.

PANETOWET, panetuet, *dentibus orbari, dentes amittere*, blifva tandlös. Juo leb panetowum, *jam male dentatus factus ſum*, jag är nu blefven tandlös.

PANETUTTET, *v. a. labefacere dentes, edentulum facere*, göra tandlös.

PANKA, *n. ſ. vide* naggo. *It.* wadhas panka, *panni vilioris convolutus faſcis ſive volumen*, en valmars-bult, et ſtycke ihoprulladt vallmar.

PANKES, *n. a. tumidus*, ſvullen. *cfr.* påttos.

PANKATES, *n. ſ. tumor*, ſvullnad.

PANKETET, *v. n. intumeſcere*, ſvälla up. Kåta panketi, *manus intumeſcebat*. Panketaſtet, *dimin.* litet ſvullna. Panketatjet; *incipere intumeſcere*, begynna at ſvullna.

PANKETEM, *n. ſ. vide* pankates.

PANKSEM, pangſem, *n. ſ. labium*, läpp. Pankſemitas, *labia ſua. Boreal. dicunt* pakſem.

PANN, *cacabus, olla*, panna, gryta.

PANT, *n. ſ. pignus*; pant. Panten piejet, *in arrhabonem dare, oppignerare*, pantſätta.

PANTET, *v. a. pignerare*, pantſätta. *It. (de famulis), arrhabone ſive pignore oblato conducere*, ſtådja. *cfr.* palket.

PANTEM, *n. ſ. pignoris involuntaria extorſio*, pantning. Ets-pantem, *extorſio pignoris illegitima*, ſjelfpantning.

PANTSAR, *thorax, ferreum pectoris munimentum*, harneſk, pantſare.

PAPPA, *Boreal. ſacerdos*, präſt.

PAPPAR, *papyrus*, papper. *It.* i pappar, *vix*, näppeligen, knapt, *Auſtr.*

PAR, para, *n. ſ. par*, et par. Qwekte par, *duo paria*, tu par. *Compoſ.* parapele, *conjunx*, make, äkta make. Para-pelitjit ratket qwekte ſajai, *conjuges disjungere.* Paratji paratji, *per paria*, par i par.

PARAHAMUS & paraimus, *optimus*, den bäſte. *vid.* pareb.

PARANET, *v. n.* Paranaſtet, *&c. vide* puoranet.

PARATES, *n. ſ. quod altero melius & præſtantius eſt*, det ſom är bättre. I le muſne parates, *melius non habeo*, jag har intet bättre.

PARBMO, *n. ſ. littus præruptum fluvii cujusdam*, en brant åbrädd. Parbmo radden, *prope ripam. It. declivitatis montium initium, locus, unde montes incipiunt fieri declives*, bergsbrant, ſtället där bergen börja at blifva branta. *Dicitur &* parbma. *Boreal.* terbme.

PARD, parda, pardek, *n. ſ. fimbria, veſtimentorum extremitas*, fäll, kantning. Muodda pardek, *fimbria pallii Lapponici villoſi, e pellibus rangiferinis confecti*, brämet på en Lappmudd. *De fimbriis villoſis plerumque dicitur*, ſäges oftaſt om ludna ſkinnbräm.

PARDNE, *filius, puer*, ſon, gåſſe. *Dimin.* pardnekuts, *puerulus*, en liten gåſſe. *cfr.* parne. Pardnats, *idem.*

PARDNELATS, *filialis*, ſonlig.

PARDET, *v. a. fimbriam adſuere, fimbria ornare*, kanta, ſätta kantning eller bräm på. *It. neutr.* kaino parda, *reſtis torquetur*, repet tvinnar ell. vrider ſig. Pardem, *ſubſt. ipſe actus fimbriis ornandi*, brämning.

PARDESTAK, *lignum quoddam, quod ad focum ponunt in tuguriis Lappones, ne nimio ignis calori exponantur pedes aſſidentium*, et ſtycke trä, ſom Lapparne i ſina kojor lägga framför eldſta-

den,

den, at det ej måtte blifva alt för hett för fôttren. *Auſtr.*

PAREB, *comparativ.* rẽ puorak, *melior*, bättre. Pareb leb tuſte, *te melior ſum*, jag är bättre ån du. *Fenn.* parembi, *id. Superl. interdum eſt* paremus, *loco* parahamus, *quod vide. cfr.* puorak.

PAREBIN, *adv. potius*, hâldre.

PARETET, *v. a. meliorem reddere*, förbättra.

PARFAT, *tegumentum capitis villoſum*, luden môſſa. Parfat tjupp, *idem.*

PARGET, *v. a. opus facere, operari, laborare*, arbeta. Mon leb pargemen, *labore occupatus ſum. It.* parga ruoi, *feſtina*, ſkynda dig. Parga ſokket, *feſtinanter remiga*, ſkynda dig at ro. Pargeſtet, *dimin.* litet arbeta. Pargagâtet & pargajet, *incipere laborare*, begynna at arbeta.

PARGALES, *n. a. laborioſus, gnavus*, arbetſam, flitig. Pargales ålma, *vir laborioſus.*

PARGAR, *id. Operarius*, arbetskarl.

PARGETET, *v. a. laborare facere, laborem alicui efficere*, komma en at arbeta, förorſaka arbete.

PARGEJE, *laborans, operans*, den ſom arbetar. Pargem, *ſubſt. ipſe actus laborandi*, arbetande.

PARGO, *n. ſ. labor, opus*, arbete. Låſſes pargo, *labor difficilis*, ſvårt arbete. Pargotak, *negativ. caſ. abſque labore*, utan något arbete. Pargotak le ſodn, *otioſus eſt*, han är fåfång.

PARGOK, *n. a. vide* pargales.

PARGOTEBME, pargotes, *n. a. otioſus, deſidioſus*, lat, fåfång.

PARITET, *v. n. vide* ittet, jittet.

PARKAK, parko. *vide* barkak, barko.

PARKALTAK, *n. ſ. cinnus, capillus intortus*, flåtadt hår, kruſad hårlåck.

PARKALTET, *v. a. torquere, contorquere*, flåta. Wuoptit parkaltet, *crines torquere ſive concinnare*, flåta håret. Parketet, *idem.*

PARMUST, *fimbria, plica veſtimenti*, bigårning på kläder, fåll. *Fenn.* pâärme, *idem.*

PARMUSTET, *v. a. vide* pardet. Parmuſtem, *vide* pardem.

PARNE, *vid.* pardne. Parnats, *dim. Cum ſuffixo pronom. blandientis eſt*, pardnatjam, *filius meus dilectus*, min kâre ſon. *Compoſ.* parnewuot, pardnewuot, *adoptio in filium*, barnaſkap. *In Theologicis.*

PARO, *unda*, våg, bôlja. Paroiſt ſlâbbotallet, *operiri fluctibus*, ôfverſkôljas af vågorne. Parots, *dimin.* en liten bôlja.

PAROJ & parojes, *n. a. fluctuoſus*, dâr ſtora bôljor gå. Harbmat paroj le tat jaure, *maxime hic lacus eſt fluctuoſus.*

PAROS, *n. a. manifeſtus*, uppenbar.

PAROTET, *revelare*, uppenbara, *vid.* pikotet. *Paſſiv.* parotowet, *apparere*, ſynas.

PARREM, parro, *nidus ſciuri*, ekorn-bo.

PARROK, *cirratus*, en ſom har kruſigt hår.

PARRO, *n. ſ. cirri*, kruſigt hår, knorligt hår. *Fenn.* pôrro, *capillus denſus & magnus.*

PARRETET, *vide* parkaltet. *Fenn.* paarretan, *fimbria ornor.*

PART, *n. ſ. portio*, del, andel. *It.* part, bart, *balneum*, badſtuga. *Fenn.* pirti.

PARTA, *barba*, ſkägg, *vid.* ſkautja. *Fenn.* parta, *idem.*

PARTAJ, partajes, *n. a.* Partajes watnas, *cymba cui elatiora ſunt latera*, en hög-bordig båt, en båt med höga ſudar. *It. de aliis rebus, latus, amplus*, bred, vid.

PARTAJESWUOT, *n. ſ. laxitas*, vidd.

PARWO, *n. ſ. cadaver, corpus animalis a feris dilaniatum*, as, et kreatur ſom blifvit rifvit af rofdjur. *cfr.* ſkyro.

PASET, *v. n. de ulceribus & vulneribus dicitur ſuppuramtibus, in quibus pus augetur*, ſåges om bölder och ſår, ſom bulna och blifva fulla med var. Naranes paſa, *ulcus ſuppurat*, bölden bulnar. Sieja paſa, *pus emanat*, varet rinner ut.

PASKE, paſkes, paſkok, *n. a. anguſtus*, trång. Paſkes karwoh, *veſtimenta arcta*, trånga kläder. *cfr.* kartjes. Paſkes werbme, *rete, cui anguſtæ ſunt maculæ*, trångt nät. *Fenn.* paxu, *denſus.*

PASKOTET, *v. a. anguſtare, anguſtum reddere*, göra trång.

PASMA, *perula, in qua igniarium conditur*, en pung, hvari eldtyg förvaras.

PASS, *adv. potius*, håldre. Tokko paſs wuolgi, *illuc potius abibat. De iſtis rebus dicitur, quæ præter exſpectationem fiunt. At, verum*, men, men tånk, *cfr.* nak. *It.* paſs, paſſa, *teſtimonium viatorium*, reſepaſs/ Paſſeb munji tjale, *ſcribe mihi teſtimonium*, ſkrif mig reſepaſs eller betyg.

PASSATES, paſſates mano, *December*, Jul-månad. Paſſates wakko, *ſeptimana quæ init menſis December. confer* paſſe.

PASSAT, paſſatet, *v. a. lavare*, två, tvåtta. Paſſat kåtitat, *lava manus tuas*, tvåtta dina händer. Paſſa mo rainesen ſuddoiſt, *purga me a peccatis meis.* Erit paſſat, *eluere*, aftvåtta. Paſſaſtet & paſſataſtet, *dim.* litet tvåtta. Paſſagåtet & paſſatatjet, *incipere lavare*, begynna at tvåtta. Paſſatattet, *biph. lavandum curare, facere ut lavetur*, låta tvåtta. *Fenn.* peſen, *infinitiv.* peſtå, *lavo.*

PASSATOWET & paſſaltowet, *paſſiv. lavari*, tvåttas. Paſſatowum & paſſaltowum, *lotus*, tvagen.

PASSAK, paſſatek, *n. a. illotus*, otvagen.

PASSALWAS, paſſelwas, *n. ſ. lotio, lavacrum*, bad. Âddâ râgatemen paſſalwas, *lavacrum regenerationis.*

PASSATEM, *n. ſ. lotio*, tvåttning.

PASSATEJE, *lavans*, den ſom tvåttar. Paſſeje, *idem.*

PASSE, *n. a. ſanctus*, helig. Paſſe ware, *mons ſacer*, heligt berg. *Ita illos appellant montes, in quibus olim ſacra numinibus ſive idolis fecere.* Saiwa ware, *id.* Paſſe peiwe, *dies feſtus. It.* paſſe, *ſubſt. feſtum*, högtid. Joula paſſe, *Feſtum nativitatis Chriſti*, Jule-högtid. *Fenn.* pyhå, *ſanctus.*

PASSOTET, *v. a. colere, celebrare*, dyrka, fira. Paſſit paſſotet, *feſta celebrare*, fira högtiderna. Päſto jubmelit paſſotet, *idola cultu divino proſequi*, dyrka afgudar. Paſſotaſtet, *dimin.* litet dyrka. Paſſotatjet, *incheat.* begynna at dyrka.

PASSOTEJE, *qui divino cultu proſequitur*, den ſom dyrkar. *Sæpiſſime in malam partem dicitur, idololatra, ſuperſtitioſus*, afgudadyrkare, vidſkepelig.

PASSOTEM, *n. ſ. cultus*, dyrkan.

PASSOT, *v. a. curare*, bry ſig om, *vide* laketet.

PASSET, *v. a. aſſare, igne torrere*, ſteka.

Piär-

Piårgob paſſet, *viſcera igne torrere*, ſteka kött. Paſſeſtet, *dimin.* litet ſteka. Paſſegåtet, *inchoat.* begynna at ſteka. Paſſot, *paſſiv. aſſari*, ſtekas. Paſſom, *aſſatus*, ſtekt.

PASSEM, *n. ſ. veru*, ſtekſpett. *It. aſſatio*, ſtekning. Paſſem piårgo, *caro veru aſſa*, ſtekt kött. Paſſem qwele, *piſcis aſſus*, ſtekt fiſk.

PAST, paſta, *n. ſ. forceps*, tång, klyft. Paſtin ulkos keſet, *forcipe eruere*, taga ut med tång. *It. anguſtiæ*, trångſel. Paſtan mon leb qwekte wari kaſkan, *in anguſtiis ſum intra duos montes*, jag år i trångſelen emellan tvånne berg. *It. funda*, ſlunga. *Fenn.* piſtån, *pungo.*

PAST, paſte, *cochleare*, ſked.

PASTESSET, *v. n. in anguſtias redigi*, komma i trångſel. Paſteſſijeb taſa, *in has incidebam anguſtias*, jag kom i denna trångſelen.

PASTASTET, *v. a. forcipe arripere ſive comprimere*, taga med tång, knipa.

PASTET, *acutum eſſe, acie inſtructum eſſe acuta*, vara hvaſs. I tat nipe paſte, *obtuſa hic culter eſt acie*, denna knifven år ohvaſs. Aime paſti mo kåti, *acus manum meam perſtringebat*, nålen rånde mig i handen. *Transl.* Idtjin ſo pålkoh munji paſte, *objurgatione ejus non commovebar*, hans bannor beto ej på mig eller rörde mig intet. Paſteſtet, *dimin.* vara litet hvaſs. Paſtegåtet, *inchoativ.* begynna at vara hvaſs, begynna at bita på. *Hinc*

PASTEL, paſteles, *n. a. acutus*, hvaſs. Paſteles akſjo, *ſecuris acie acuta*, en hvaſs yxe. Qwekte autjok paſteles ſwerde, *gladius anceps acutus*, *Apoc.* 1: 16. *Comparat.* paſtelob, paſtelubbu, hvaſſare. *Superl.* paſtelubmus, paſtelomus, den hvaſſaſte. *It. transl.* paſtel pargoi, *ad laborem ſtrenuus, qui multum laboris ſuſtinet*, idig til arbete, mycket arbetſam. Paſtel winai *ſive* jukket paſtel, *ſtrenuus potator*, en ſtor drinkare.

PASTELEST, paſtelet, *adv. acute*, hvafft.

PASTELET, *frequ. idem quod* paſtet.

PASTETET, *v. a. pungere*, ſtinga. Paſtetet nauleb, *clavum pangere*, ſlå in en ſpik. Paſteti ſaiteb ſidoi, *latus haſta confodiebat*, han ſtack ſpjutet i ſidan.

PASTOK, *n. a. vide* paſtel.

PASTÖTEBME, paſtötes, *n. a. hebes, qui acie eſt obtuſa*, ohvaſs.

PATE, *olla*, gryta. *Fenn.* pata, *id.*

PATJA, *puer, puerulus*, pilt. Patjats, *dim.* en liten poike. Patjatjam, *(cum ſuffix. pronom.) mi puerule*, min lilla gåſſe!

PATJES, *n. a. teli jactu ſaucius, vulneratus*, ſårad, bleſſerad.

PATJESTET, *v. a. teli jactu vulnerare, ſauciare*, ſåra, bleſſera. Låddeb patjeſtib, *telo avem vulnerabam emiſſo*, jag ſkjöt en fogel ofårdig. Patjeſtaſtet, *dimin.* litet bleſſera eller ſåra.

PATJET, *v. n. properare ad aliquod faciendum*, ſkynda ſig til at göra något. Patja wiåket, *curre celeriter*, löp fort. Te-patjei taſte, *celeriter hinc diſcedebat*, han for haſtigt härifrån, *cfr.* kaitet.

PATERET, *v. n. fugere, effugere*, fly, undfly. Patéret kåti kaſkaſt, *e manibus elabi*, fly undan händerna. Patere ulkos, *apage foras*, gå ut, packa dig ut. Patere taſt, *abi hinc*, gå härifrån.

Pateraſtet, *dimin.* fly litet undan. Pateraſte taſt, *abi pauliſper hinc*, gå litet hårifrån. Pateratjet, *incboat.* begynna at fly. *Fenn.* paetan, *fugio.*

PATERTATTET, paterdattet, *v. a. ſubducere, removere*, ſkaffa ur vågen. Patertatte taſte juolkabt, *remove hinc pedem tuum*, tag undan din fot. Patertatte ſo mo tjalmi auteſt, *remove illum ab aſpectu meo*, haf honom bort undan mina ögon. Suollet patertattet, *clam ſubducere*, i hemlighet ſkaffa undan.

PATEREM, *n. ſ. fuga, profugium*, flykt, undanflykt.

PATEREJE, pator *vel* patur, *profugus*, flyktinge, rymmare. Paterwa, *idem.* Wuona patur, *profugus e Norvegia*, en rymmare ifrån Norrige. *Fenn.* pacuri, *profugus. cfr.* kålkarwes.

PATSA, patſek, *abietis pinique conus*, en tallkågla eller grankågla, tallkot. *It. idem quod* leute, ſe leute. *Hinc*

PATSET, *v. n. de arboribus, quando gemmas protrudunt, gemmare*, knoppas, ſåges om trån.

PATSET, *v. n. relinqui, reſtare*, blifva qvar, lämnas. Parga, abma qweibmiſt patſah, *propera, ne a ſociis relinquaris*, ſkynda dig, at du ej ſtadnar efter ſällſkapet. Qweibmiſt patſib, *ſocii me deſerebant*, jag hant ej följa kameraterne. Piåbmoſt patſi idtas, *in craſtinum cibi quædam portio reſtat*, det lemnades litet mat öfrig til morgondagen. Patſeſtet, *dim.* litet lemnas. Patſegåtet, *inchoat.* begynna at lemnas. *It. de ſclopetis* patſet, *cum exonerantur, cfr.* luoddenet, ſåges ock om ſkjutgevår, når de ſmälla af, ſe luoddenet.

PATSEJE, *qui relinquitur, reſtans*, ſom lämnas, ſom blifver qvar.

PATSEM, *relictio, quando quis deſeritur*, lämnande, når man ſtadnar efter. Wadſe ruoi patſemeſt, *propera greſſum, ne ſolus deſeraris*, ſkynda dig at gå, at du ej lämnas efter allena. Patſem piåbmo, *cibus relictus, reliquiæ cibi*, mat, ſom blifvit öfrig. Patſem pednik, *quod reſtat pecuniarum*, det ſom är qvart af penningarne.

PATSETET, *v. a. relinquere, reſtare facere*, qvarlämna, låta ſtadna, *vid.* qwodet. *It. de ſclopetis:* Birſob patſetet, *bombardam exonerare*, ſkjuta af en böſſa. Gillorit patſetet, *decipulas attingere ut decidant*, fålla ner gildren. Patſetallet, *frequ. idem. cfr.* patſet, luoddenet.

PATSETAS, *plural.* patſetaſeh, *reliquiæ*, öfverlefvor. Patſew, *idem.* Patſewit tjågget, *reliquias colligere*, ſamla ihop ſmulorna.

PATT, patta, *podex*, ars, ſåte. Patta raike, *anus*, arshål. I ſodn aſta pattab ruopet, *non tantiſper vacat, ut podicem ſibi fricet; de illo dicitur, qui valde eſt occupatus & laboribus diſtractus*, han har ſå bråttom, at han ej får tid at ſnyta ſig. Patta pelak, *avarus, ſordide parcus*, mycket girig och ſnål. Patta tjuſteh, *nates.* Patta påſke *ſive* pattok, *vide* kurbma. Patta rito, *certamen vehemens*, håftig ſtrid. *It. negotium urgentiſſimum, quod fieri cito debet*, angelåget göromål, ſom fordrar ſkyndſamhet.

PATTOM, *pluma caudæ avium*, ſtylfjädrar på foglar. Pattomeh, *plur. uſitat.*

PATTO, *n. ſ. emolumentum*, nytta. I le

pat-

patto keleſtet, *non juvat mentiri*, det hjelper ej at ljuga. Le kus patto? *num juvat?* är det vårdt. I lam munji patto, *operam & oleum perdidi*, jag bemödade mig förgåfves. Ko ih pattob wuoidne, te heite, *quia te nihil effecturum vides, deſinas tentare.* Mi pattoit le tunji taſte? *quem exinde capies fructum?* hvad nytta har du deraf?

PAUTE *vel* paude, *n. a. maxime tempeſtivus, perfectus, qui ad maximam pervenit perfectionem*, fullkomlig, ſom är kommen til ſin fullkomlighet. Paute kådho, *luſus piſcium plenus, dum ova piſces parere ſatagunt*, högſta fiſkeleken, när fiſken leker ſom måſt. Paute ſlajo, *tempus, quo fœniſecio ſive labori fœnario ſumma eſt danda opera*, högſta höbergnings-tiden, höſlogsand. *It. ſubſt.* Pautenes le ſodn talle, *jam ille omnibus eſt numeris abſolutus*, nu är han i ſit råtta ſkick, han är nu, ſom han ſkal. Pautai le talle påtemen, *perfectus nunc fieri incipit*, han börjar nu at komma til ſin högd.

PAW, Pawa, Pawal, Pawek, *nom. propr. vir. Paulus*, Pål.

PE, *partic. inſeparabilis, quæ vocibus ſubjuncta vim illarum intendit augetque.* Todnpe tatta le, *tute es*, det är du ſjelf. Tuſtepe mon kullib, *ex temet ipſo ego audivi*, jag har hördt af dig ſjelf. Diepe wuolgitjab, *quin jam abeam*, jag må nu fara min väg. Juope le påtam, *atqui venit*, han har ju kommit. Takkape naute, *atqui ita facit*, han gör ju ſå. *Fœm.* på, pa, *id.*

PEDGES, *ſcapula*, ſkulderblad, axelblad. Pedgnes, *idem* & pedgna. *Boreal. dicunt* pergnes, pergna.

PEDGET, *v. a. deſtruere, diſſipare*, förſtöra, förſkingra. Pedgajes & pedges, *qui diſſipat ſive dilapidat*, den ſom förſtörer och förſkingrar. *Auſtr.*

PEDNIG, pednik, *nummus*, penning. Silba pednik, *nummus argenteus*, ſilfverpenning. Pednik purs, *crumena*, penningpung.

PEIL, *nomen menſuræ, octava pars canthari*, en ottondels kanna, et qvarter.

PEIGET, *v. n. fatiſcere, rimas agere*, remna.

PEISKO, *n. ſ. exitium*, förderf. Laikeswuot le nuori peiſko, *exitium adoleſcentium eſt deſidia*, låttja är et förderf för ynglingar.

PEISTET, *v. a. vitiare, corrumpere*, ſkämma bort, förderfva. Winab peiſtet, *vinum corrumpere.* Neitab peiſtet, *virginem vitiare*, kränka en mö. Peiſteſtet, *dimin.* litet förſkämma. Peiſtegâtet, *inchoat.* begynna at förderfva. Peiſtetowet, *paſſiv.* bortſkämmas.

PEISTELET, *v. a. frequ. id. qu.* peiſtet.

PEISTEJE, *corruptor, depravator*, förderſvare, den ſom ſkämmer bort.

PEISTEM, *n. ſ. depravatio*, förderfvande.

PEISTEK, *n. a. indemnis, non vitiatus*, oſkadd, ſom ej blifvit bortſkämd.

PEISTETATTET, *v. a. depravandum curare, facere ut vitietur*, låta ſkämmas bort. Ale peiſtetatte kaudnabt, *nolt admittere vitium ſupellectili tuo*, låt ej dit bohags-ting ſkämmas bort. *It. poſſe corrumpi*, kunna förſkämmas.

PEISTO, *n. ſ. vide* peiſko, *idem.*

PEISTOT, *v. paſſiv. depravari, vitiari*, förſkämmas. Peiſtoi tat wuoſta, *corrumpebatur hic caſeus*, denne oſten blef ſkämd. Peiſtoſtet, *dimin.* blifva litet

litet-ſkåmd. Peiſtogåtet, *incipere depravari*, begynna blifva fôrſkåmd.

PEISTOM, *corruptus*, fôrſkåmd.

PEIWE, *n. f. ſol*, ſol. Peiwe paita, *ſol lucet*, ſolen lyſer. Kâſſe peiwe paijanam lei, *ſole exorto*, når ſolen var upgången. Peiwe widdotaken le, *ſol eſt in occaſu*. *It.* peiwe, *dies*, dag. Taika peiwi, *iisdem diebus*. Peiwe lueje, *crepuſculum*, ſkymning. Kitta tan peiwai, *in hunc usque diem*, ånda til denne dagen. Peiwats, *dimin. de ſole*, peiwats paita, *ſol blandus lucet*, den blida ſolen lyſer. *F.* påiwå, *dies*.

PEIWAS, *n. f. iter unius diei*, en dagsled. Kalle peiwaſeh leh? *quot dierum iter eſt?* huru många dagsreſor år det?

PEIWEK, *adv. interdiu*, om dagen. Peiwen, *uſitatius*.

PEIWASATS, *adj. diurnus*, dagelig. Fårtpeiwaſats laipe, *panis quotidianus*, dageligit bröd.

PEIWEPELE, *illa pars montis, quæ vergit in meridiem*, ſôdra ſidan af et berg. *Oppoſ. eſt* ittka.

PEIWEST, *adv.* peiweſt tokko påtime, *multum diei adhuc ſupererat quando illuc perveniebamus*, det var ånnu dager då vi kommo dit.

PEIWOT, *v. n. luceſcere, diluceſcere*, lyſa up, blifva dager. Peiwoime taſſa, *illic nobis dies diluceſcebat*, dår fingo vi dagsljuſet.

PEKET, *v. n. manibus pedibusque ſimul incedere*, krypa på händer och fôtter, *vid.* piåket. Peken mannet, *pleonaſm. idem*, maſa.

PEKKE, *n. f. pars, fruſtum*, en del, et ſtycke. Wuoſtes pekke, *pars prima*, fôrſta delen. Pekkeſt pekkai tjuoppet, *in fruſta ſecare*, hugga ſônder i ſtycken. Pekke pekkeſt, *fruſtatim*, ſtycke-vis. Pekkats, *dimin.* en liten bit, en ſmula. *Borealeſ de liquidis etjam hoc adhibent vocabulum, ex. gr.* Wina pekke, *vini parva portio.* Wuola pekke, *cereviſiæ aliquantum*, litet dricka. *Compoſ.* pekke-kattjatak, *(qu. dic. delapſio fruſtorum) morbi ſpecies, quo ſæpe afficiuntur æſtate rangiferi. Ejusdem eſt generis neque niſi ſitu differt ab illo, qui appellatur* klubbe, *quod vide ſupra. Eandem etiam adhibent medicinam. In hoc caſu, ulcera femora lateraque animalis occupant. Poſtremo, quando apertum eſt vulnus cuteque nudatum, ſpeciem amiſſi fruſti ſive partis viſceris præbet, quæ ſæpe quatuor & plures digitos transverſos in diametro continet, unde etiam nomen habet. Interdum quoque appellatur ſimpliciter* pekke. *Synon.* ſpekle. Pekke-kattjatak eller ock endaſt pekke, kallas en ſjukdom, hvarmed renar ofta beſvåras om ſommaren, och beſtår i ſtora bôlder, ſom ſåtta ſig på låren, bogarne och ſidorne på kreaturet. Til ſlut, når ſkinnet år borta och bôlden ôpnad, ſer det ut, ſom et ſtycke vore borta af lemmen, ofta af 4 tums bredd och derutôfver, ſe klubbe, kallas ock ſpekle.

PEKKETET, *v. a. in fruſta ſecare, in partes dividere*, ſtycka ſônder, *v.* aktjåſtet

PELE, *n. f. latus*, ſida. Peiwe pele, *regio, quæ in meridiem vergit*, ſôdra ſidan. Âlkes pelen tjokkahet, *ad dextram ſedere*, ſitta på högra ſidan om. Mo pelen ſodn tjokkaha, *ad latus meum*

meum affidet, han ſitter bredevid mig. Peleſtan mon leb takkam maite leb aibmotam, todn aj takkah peleſtat maite mattah, *pro mea parte ego contendi, enitere tu viciſſim pro viribus tuis*, jag har på min ſida gjordt, hvad jag har kunnat, gör du ock på din ſida åfvenledes. Sodn wadſa pele melt, *oblique incedit*, han går ſnedt, på ena ſidan. Mo pelen le ſodn, *meis ille partibus ſtudet*, han är på min ſida, han håller med mig. Tan pelen jokkob, *cis fluvium*, på denna ſidan af elfven. Mubben pelen jokkob, *trans fluvium*, på den andra ſidan af elfven. Tåres pelen, *ſeorſum*, affides. Puore ja paha pelai, *in bonam & malam partem*. Paha pelai tjålgeſtet, *in partem pejorem rapere*, förklara til det värſta.

PELAN, *adv. vide* metan, metaſt.

PELE, *n. a. dimidius*, half. Áſe pele, *portio dimidia*, halfva lotten. Pele peiwe, *dimidium diei*, halfva delen af dagen. Dala pele, *dimidium thaleri*, en half daler. Stikko-pele, *dimidium ulnæ*, en half aln. *It.* Attje-pele, *vitricus*, ſtjuffader. Edne-pele, *noverca*, ſtjufmoder. Pardne-pele, *privignus*, ſtjuffon. Tjalme-pele, *oculus alter*, det ena ögat. Juolke-pele, *pes alter*, den ena foten. Kåta-pele, *manus altera*, ena handen. *Fenn.* puoli, *dimidium. cfr.* lakke. Pele mubbad, *ſeſqui*, halfannan. Pel-neljad, *ſeſquitertius*, halffjerde. Pel-kolmad lokke, *viginti quinque*, tjugufem.

PELGE, *pollex*, tumm. *Fenn.* peucalo.

PELJE, *auris*, öra. Pelje pele, *auris altera*, det ena örat. Peljit tſagget, *aures erigere*, ſpänna up öronen. Peljetak & peljet, *negativ. caſus, ſine auribus*, utan öron. Pelji naulates, *vide* naulates. Pelje kaſſe, *cera aurium, mucor aurium*, öron-vax. Pelje puoite, *auricula*, örtipp. Pelje wanak, *qui aures habet hebetiores*, ljumhörd, den ſom hörer illa. Peljats, *dimin.* et litet öra. Pelje-rågkanja, *auriſcalpium*, örſlef. Pelje-ſlimbatteje, *ſuſſurrator*, örontaſſare.

PELJEPELASTET, *v. a. minus attente & quaſi altera tantum aurium auſcultare*, ej höra mycket väl efter, utan likaſom med et öra allenaſt. I peljepelaſt, *audire non vult*, han vil aldeles ej höra.

PELJAK, *n. a. auditu gaudens, qui aures habet acutas*, den ſom har god hörſel. Kukkes peljak, *cui longæ ſunt aures*, ſom har långa öron. Peljak le ſodn taſſa, *illi rei aures ejus ſatis patent*, den ſaken hörer han ej ogärna.

PELJETEBME & peljetes, *n. a. ſurdus*, döf.

PELJETESWUOT, *n. f. ſurditas*, döfhet.

PELJES, *n. f. anſa, imprimis patinæ*, handtag, öra på en ſkål.

PELJETET, *v. a. facere, ut ad aures aliquid perveniat alicujus*, låta komma för ens öron. Peljetib ſunji tabb, *auribus iſtud ejus committebam*, jag lät honom få höra det.

PELJETUTTET & *Auſtr.* peljetattet, *v. a. aures obtundere, exſurdare*, göra döf.

PELJETUET & peljetowet, *v. n. obſurdeſcere*, blifva döf, miſta hörſelen.

PELKET, *v. a. objurgare, rixari*, banna, träta, *vide* pålket.

PELKEJE, *rixans*, den ſom träter. Pelkem,

kem, *ſubſtant. rixa, contentio*, tråta, oenighet.

PELLALOK, pellaſats, *vide* pållalok, pållaſats.

PELODAKKI, *adv. qua partem, ex parte dimidia*, endels, til hålften.

PELOSTALLET, *ſtudere alicujus rebus*, vara af ens anhang, hålla med. Inta ſo peloſtalla, *ei nunquam non ſtudet*, han håller altid med honom.

PERAT, peratak, *n. ſ. pruina*, rimfroſt.

PERATET, *v. n. pruina operiri*, rimma. Ådnam perati udnats ijan, *nocte præterita pruina tecta eſt terra*, i natt lade ſig rimfroſt på marken. *confer* ſjuttjot.

PERDHEJE, *n. a. dicax*, munvig.

PERJEDAG, perjetak, *dies veneris*, fredag. Kukkes *ſive* Lange-perjedag, *Dies paraſceves*, Långfredag.

PERJES, *velamentum, quo tentorii Lapponici apertura, per quam fumus emittitur, operitur, urgente cœli intemperie*, et ſtycke vallmar, hvarmed rökhålet på en Lappkoja igentäckes, når det är ovåder. Perjeſtet, *dicto velamine tentorium contegere*, lägga et ſådant täcke öfver rökhålet.

PERIK, *n. a. ſtultus, amens*, tokig. *It.* perik aitigi wuoſt, *inconſiderate ſe gerens erga patrem matremque, impius in parentes*, den ſom ſkickar ſig illa emot ſina föräldrar. *Bor. cfr.* piådak.

PERL, *margarita, unio*, pärla.

PERME, *laqueus*, ſnara. *Fenn.* permi, *id.*

PERSON, *perſona*, perſon, *vid.* adwerdo, njär.

PERSONELATS, *n. a. perſonalis*, perſonlig. *Eccleſ.*

PERUK, *coma adſcititia*, peruk.

PESSE, *nidus avium*, fogel-bo, näſte. Låddeh peſſit takkeh, *aves nidulantur. It.* Autebu peſſen manah, *liberi tori prioris*, barn af förra giftet, ell. kullen. *Fenn.* peſä, *nidus.*

PESSE, *n. ſ. cortex exterior betulæ*, näfver. Peſſe kare, *vas e cortice betulæ confectum*, näfver-ſkåppa. Peſſeb wuotket *&*

PESSET, *corticem betulinum detrahere, betulas deglubere*, taga näfver, rifva näfver af björkar. *It. quærere betulas deglubendas*, ſöka efter björk-näfver.

PESKETET, *v. a. tondere*, klippa. Ulloit ſautſiſt peſketet, *tondere oves*, klippa får. Skautjalt peſketet, *tondere barbam*, afklippa ſkägget. Peſketaſtet, *dimin.* litet klippa. Peſketatjet, *incipere tondere*, begynna at klippa.

PESKETATTET, *v. a. & n. tondendum curare, poſſe tonderi*, låta klippa, kunna klippas.

PESKEM *&* peſketem, *n. ſ. tonſura*, klippning.

PESKETEJE, *qui tondet, tonſor*, den ſom klipper.

PESTET, *v. a. amittere, perdere aliquid e manibus*, tappa, ſläppa utur händerna. Peſtib glaſeb kåtaſt, *e manu mihi vas vitreum elapſum eſt*, glaſet föll mig utur handen. Peſtam le herkebs, *rangiferum amiſit, rangifer ei elapſus eſt*, han har miſtat ell. ſläppt ſin ren. Peſteſtet, *dim.* litet förlora. Peſtegåtet *&* peſtajet, *inchoat.* begynna at ſläppa ur händerna. *Fenn.* påäſto, *dimiſſio, cfr.* piäſet.

PESTELET, *v. a. frequ. idem quod* peſtet.

PESTETAKES, *n. a. qui ſemper aliquid amittit, qui facile amittit*, ſom lätteligen

ligen och altid ſlåpper lôſt. Peſtetakes kiåla ja wuogga, *laqueus & hamus, quo, quod capiendum eſt, ſe facile expedit*, en ſnara och en krok, ſom lätteligen ſlåpper lôſt det, ſom man vil fånga.

PESTETET, *v. a. facere ut dimittatur aliquid, in cauſſa eſſe, cur aliquid amittatur*, låta något ſlippa lôſt, vara vållande til, at något ſlipper bort.

PESTEJE, *amittens*, den ſom ſlåpper bort.

PESTEM, *amiſſio, dimiſſio*, bortſlåppande.

PETSE, *nom. arboris, abies*, tall. Kukkes petſe, *abies procera*, en hôg tall. Petſeſt, *ablat. caſ. ex abiete, abiegnus*, af tall. Petſeb pårret, *ſuccum abietis librumve ſucculentum adhuc & tenerum comedere*, åta tall-ſafve, *cfr.* alos. Petſats, *dimin.* en liten tall.

PETSEK, *n. a. abiegnus, ex abiete factus*, af tall, gjord af tall.

PETSESK, *regio abietibus conſita, abietum*, tallſkog, et ſtålle, dår tall våxer. Petſe wuome, *idem.*

PETSEK, *n. ſ. cauda piſcium*, ſtjert, fiſkſtjert. *Transl. interd. de podice.*

PETTET, *v. a. decipere, fallere*, bedraga, narra. Sluqki pettet, *techuis fallere. Minus rite de Salvatoris proditione adhibitum videtur hoc vocabulum, ſatius forte fuiſſet & cum textu græco magis congruum* pajel waddet, *tradere, prodere.* Petteſtet, *dimin.* litet bedraga. Pettegåtet & pettajet, *inchoat.* begynna at bedraga. *Fenn.* petan, *fallo.*

PETTATALLET, *v. paſſiv. decipi, falli*, blifva bedragen. Petteh ja pettatalleh, *fallunt & falluntur ipſi*, de bedraga och blifva bedragne.

PETTETOWET, *v. paſſ. idem.*

PETTATALLEM, *n. ſ. deceptio, quando quis deceptus eſt*, bedrågeri, når man blifvit bedragen.

PETTELET, *v. a. frequ. id. qu.* pettet.

PETTEM, *n. ſ. fallacia, fraus*, bedrågeri.

PETTEJE, *qui fallit*, bedragare.

PETTO, *n. ſ. dolus*, liſt, bedrågeri. *Fenn.* petos, *idem.*

PETTOGES, pettog, pettokes, *n. a. doloſus*, bedrågelig, falſk. Pettokes ålma, *vir doloſus*, en bedrågelig man. Pettokes åſaſeh, *merces falſæ*, bedrågeliga och falſka varor. Pettogesapta, *Auſtr. ſincerus, ingenuus*, upriktig. Pettokeswuot, *ſubſt. fraus, fallacia*, bedrågeri. Pettokeslaka, *adv. doloſe*, bedrågeligen, liſtigt. Pettokeslakats, *adject. fraudulentus, ſubdolus*, liſtig, bedråglig.

PEUDE, *n. ſ. menſa*, bord. *Fenn.* pôytå.

PEUHEK, *n. a. vid. infra* påjes, påjok.

PEUREK, *rangifer ferus*, en vild ren, *cfr.* kådde. *It. rangifer, qui hybrida eſt, ſive ex ſilvatico & cicure rangifero fœmina ortus*, ren, ſom år af en tamd renko och en vildren. *It. transl. de hominibus & aliis animal.* peurek, *alacer, ſtrenuus, vegetus*, hurtig, flink, ſtark.

PEUTET, peuto, *vide* piwtet, piwto.

PEUIJEK, *n. a. avarus*, girig, *v.* hanes.

PIDTO, *tibiale*, en ſtrumpa. Pidtoit tſaket, *tibialia induere*, taga på ſig ſtrumpor.

PJEDET, *v. a. perforare, pertundere*, genomborra, genomſtinga. Skådeſeb pjedet, *pjam matrem pertundere*, gôra hål på hjerne-hinnan. Nakkeb pjedet, *cutem perſtringere*, gôra hål på ſkinnet. Akſjoin jågnab pjedet,

ſecuri glaciem pertundere, hugga hål på iſen med yxen. Qwele tjatſeb pjeda, *piſcis aquæ ſuperficiem commovet*, fiſken rörer vid vattubrynet. Pjedeſtet, *dimin.* litet genomſtinga. Pjedegåtet, *inchoat.* begynna at ſtinga igenom.

PIEJET, *v. a. ponere*, lågga, ſåtta. Tjalmi auti piejet, *ob oculos ponere*, lågga för ögonen. *It.* Naute le Jubmel piejam, *ita Deus ordinavit*, Gud har ſå befallt. *It.* neitab piejet, *filiam nuptum collocare*, gifta bort ſin dotter. Akti piejet, *componere*, *conjungere*, lågga ihop, ſåtta ihop. Erit piejet, *ſeponere*, lågga affides, bortlågga. Siſa piejet, *inſtituere*, inſtikta. Lådneſteje le kaſtateſeb ſiſa piejam, *Salvator Sacramentum Baptiſmi inſtituit*, Frälſaren har inſtiktat döpelſen. Pira piejet, *circumponere*, lågga omkring. Piejeſtet, *dimin.* litet lågga eller ſåtta, m. m. Piejegåtet, *inchoat.* begynna at lågga, m. m.

PIEJET & piejat, *adjective accipitur*, *e. gr.* piejet kaudneh, *ſupellectilia*, *quæ filiæ in matrimonium collocatæ dant parentes*, husgeråd och lösören, ſom föräldrar gifva ſin dotter til hemgift. Piejet kapte, *toga filiæ collocatæ data*, en kjortel, ſom dottren fått til hemgift.

PIEJEM, *n. ſ. appoſitio*, *collocatio*, ſtållande, ſåttande. Pjejeje, *particip. præſ.* den ſom lågger eller ſåtter. *It. virginem collocandi jure inſtructus*, den ſom åger at gifta bort en mö, giftoman.

PIEJATES, piejetus, *n. ſ. mandatum*, befallning, förordnande. Kalka mål-ſotet tait piejetuſit, *mutabit inſtituta illa*, *Act. 6: 14.* Jubmelen piejetuſen melte wieſot, *ita vivere, ut juſſit Deus*, lefva efter Guds befallning.

PJEJETET, *v. a. ponendum aut collocandum curare*, låtta ſåtta eller lågga. Nakkari etjebs piejetet, *ſe dare ſomno*, lågga ſig at ſofva.

PIEJETEJE, *qui inſtituit ſive ordinat*, den ſom inråttar. Lagan piejeteje, *legislator*, lagſtiftare.

PIEJETATTET, *v. n. poſſe poni*, kunna låggas eller ſåttas.

PIEJETOWET & *contr.* piejot, *paſſv. verbi* piejet, *poni*, låggas, blifva lagd.

PIEJO, *n. ſ. luſtrum*, *habitaculum ferarum*, vilddjurs kula. Repeh adneh piejoit, *vulpes luſtra habent*, råfvarne hafva kulor. *It.* Abbå ſtalpe piejo, *lupa cum catulis ſuis omnibus*, hela varge-boet, en varginna med alla ſina ungar. Repe piejob kaudnib, *luſtrum vulpis catulosque inveni*, jag fant et råf-bo, med råfungar. *De avibus dicitur* peſſe.

PIEKOT, *v. n. queri*, *lamentari*, jämra ſig, *vid.* luojot.

PIERGO, *caro*, kött, *vide* piärgo.

PIERTI, pierta, piert, *vide* biärt.

PIETTOT, *v. a. vetare*, *prohibere*, förbjuda, neka. Piettoi ſo hälemeſt ånabit, *plura loqui vetitus eſt*, han fick ej ſåga mera. Piettoſtet, *dimin.* litet förbjuda. Piettogåtet, *inchoat.* begynna at förbjuda.

PIETTOM, *n. ſ. prohibitio*, *vetitum*, förbud.

PIETTOSTATTET, *v. n. prohiberi poſſe*, kunna afhållas ifrån. I ſodn piettoſtatte tjagnemeſt, *aditu ſe prohiberi*

non

non patitur, han låter ej ſåga ſig, at ej gå in, han vill med våld gå in.

PIETTERMES-TAKTE, *nomen vertebræ ſupremæ ſive capiti proximæ*, halsknotan, ſom år närmaſt til hufvudet. *Dicitur quoque* pieternes. *Proprie de vertebra colli rangiferorum & aliorum quadrupedum. Quæ hinc incipit appellatur* järga takte, *ſecunda deinceps eſt* niämmel takte, *tum* ſwaines takte, *quæ humeris dorſove proxima eſt appellatur* ſibek takte, *&c.*

PIGNEL, *abietum nonnullarum pars quædam trunci reliquo durior ac ſolidior ſimulque magis fragilis*, *Svetice* talltjuder, *Norrlandice* tjór.

PIGNOS, *adv. retrorſum*, baklånges. Pignos wadſet, *retrorſum ire*, gå baklånges. Kautji pignos, *ſupinus concidebat*, han föll baklånges eller vidöppen. *It. idem atque* metjen, *quod vid. Comparat.* pignoben, pignobesne, långre borta, långre ifrån. Pignoben leb mon, *longius ego abſum*, jag år långre ifrån. Pignomuſne, *ſuperl. vide* ulkoimuſne, *quod magis eſt in uſu.*

PIGNOLEN, *adv. vide ſupra* metjelen.

PIGNOLET, *v. n. Auſtr. vide* metjanet.

PIGNONET, *v. n.* pignonaſtet, pignonatjet, *vide* metjanet, metjanaſtet, metjanatjet.

PIGNOTET, *v. a.* pignotaſtet, pignotatjet, *vide* metjetet, ulkotet.

PIJA, pije, *vide* pignel.

PIKKET, *v. a. Auſtr. vide* pakket.

PIKO, *adv. palam*, uppenbarligen. Piko leb hålam, *aperte locutus ſum*, jag har talt uppenbarligen. Pikoſikt & pikoſit, *idem.*

PIKOK, *ingenuus, qui animum ſuum atque cogitata omnibus aperit, qui diſſimulare neſcit*, öppenhjertad, den ſom ſåger ut hvad han tånker.

PIKOS, *n. a. manifeſtus*, uppenbar. Pikos aſſje, *crimen notiſſimum*, en uppenbar miſſgårning. *Oppoſ.* tjåkos.

PIKOTET, *v. a. manifeſtare, evulgare, revelare, detegere*, uppenbara, utſprida, uptäcka. Jubmel kalka tiji tab pikotet, *Deus hoc vobis revelabit*, Gud ſkal uppenbara eder detta. Pikotum le alde ailes Apoſtolit, *revelatum eſt ſanctis ejus Apoſtolis*, *Eph. 3: 5. Paſſiv.* pikotowet, uppenbaras. Pikotaſtet, *dimin.* litet uppenbara. Pikotatjet, *incipere revelare*, begynna at uppenbara. *cfr.* paijetet *&c.*

PIKOTATTET, *v. a. facere ut reveletur*, låta uppenbaras. *Manifeſtare*, kungöra.

PIKOTATTEM, *n. ſ. promulgatio*, kungörelſe.

PIKOTEM, *n. ſ. revelatio*, uppenbarelſe. Pikotem-kirje, *Apocalypſis*, Uppenbarelſe-boken.

PIKSJET & pikahet, *v. a. Auſtr. confiteri*, bekånna. Suddoit pikſjet, *peccata confiteri*, bekånna ſynderna, *cfr.* tåbdeſtet. *Hinc*

PIKSJEM, pikahem, *n. ſ. confeſſio*, bekånnelſe, *cfr.* tåbdeſtem.

PIKS, *os pectoris avium*, bröſtben på foglar.

PIKSET, *v. a. arripere, rapere*, nappa åt ſig, röfva. *Proprie eſt avium rapacium & carnivorarum*, ſåges egenteligen om roffoglar.

PIKTAS, piktes, *n. ſ. veſtis, veſtimentum*, klåd-plagg, klådning. Piktaſit kårot,

ſuere veſtes, ſy kläder. Piktaſit nuolet, *exuere ſe veſtimentis*, kläda af ſig. Piktaſit tjagnet, *veſtimenta induere*, kläda på ſig. *cfr.* karwo. *Fenn.* pucu, *veſtis* & puetan, *veſtio*.

PIKTASTET, pikteſtet, *v. a. veſtire*, beklåda, fôreſe med kläder. Sodn mo piâbma ja pikteſta, *ille me alit veſtitque*, han kläder och fôder mig. Tije piktaſtiten mo, *amiciebatis me*, *Matth. 25: 35*. Pikteſtaſtet, *dimin.* litet beklåda. Pikteſtatjet & pikteſtatsgâtet, *inchoativ.* begynna at beklåda eller gifva kläder.

PIKTET, *v. a. calefacere, calorem adferre ſive efficere*, vårma, fôrorſaka vårme. Piktaſeh pikteh almatjeb, *veſtimenta homini calorem conciliant*, kläderne hålla en menniſka varm. Âbme karwoh âh âdna pikte, *veſtes detritæ ab injuriis frigoris aëriſque corpus vix defendunt*, gamla kläder vårma ej ſtort. Pikteſtet, *dimin.* litet vårma. Piktegâtet & piktajet, *inchoat.* begynna at vårma.

PIKTATALLET, *v. a. ad ignem calefacere*, vårma fôr elden. Piktatall manab tâllân auten, *infantem ad focum focilla*, håll barnet fram fôr elden, at det må vårma ſig. *It. reciproc.* piktatallib ânekatjeb, *pauliſper me refocillabam ſ. calefaciebam*, jag vårmde mig litet.

PIKTATALLEM, *n. ſ. calefactio*, vårmande. Piktatallemeſt laiti, *calefaciendo ſe deſiſtebat*, han uphôrde at vårma ſig.

PILD, pilda, *pali ſtatuminave, quibus a terra elevant ſupellectilia ſarcinasque Lappones, ne a canibus muribusque exedantur*, pålar, hvarpå Lapparne lågga up ſina ſaker, at de ej måtte ſkadas af môſs och hundar. Pildaſtet, *verb. activ.* Kaudnit pildaſtet, *ſarcinas in dictos palos ſuſtollere*, lågga up ſakerna på ſâdana pålar eller ſtâllningar.

PILGA, pilka, *n. ſ. faſciculus contortus, faſcis*, knippe, et flåtadt knippe. Tjadnet pilgai, *in faſciculum colligare*, binda i knippe. Suoine pilga, *faſciculus ejus fœni, quo utuntur in calceis*, et knippe med ſkohô, ſom Lapparne bruka. Pilgats, *dimin.* et litet knippe.

PILKE, *n. ſ. jocus, jocatio*, ſkåmt, narri. I le pilke, maite mon hålab, *extra jocum id dico. Caſ. negat.* pilketak & pilket, *absque joco, ſerio*, utan ſkåmt. *Fenn.* pila, *cavillatio*, ſpe.

PILKAJES, pilkaj, *vide* pilkalats.

PILKALATS, *n. a. jocoſus*, ſkåmtſam. Pilkalats âlma, *vir jocoſus*, en ſkåmtſam man. Pilkalatswuot, *ſubſt. joci, jocatio*, ſkåmtande. Pilkalatswuotinas, *jocatione ſua*.

PILKETET, *v. n. jocari*, ſkåmta. Tjeppe le ſodn pilketet, *magnus ei in jocando lepos eſt*, han ſkåmtar mycket artigt. Pilketaſtet, *dimin.* ſkåmta nâgot litet. Pilketatjet, *inchoat.* begynna at ſkåmta.

PILKATALLET, *v. n. frequ. idem atque* pilketet.

PILKES, *vide* pilkajes. Pilkes hâla, *narratio jocoſa*. Pilkeslaka, *adv. jocoſe*, ſkåmtſamt.

PILS, *pellis rangiferina aut alia non ſatis villoſa*, et korthârigt rens ell. annat djurs ſkinn. *Æſtate omnium beſtiarum pelles minus ſunt villoſæ ſive pilo-*

piloſa, & tunc appellantur Lapponice pils, pilſa, ſnödhårig. Pilſot, *v. neutr. minus villoſum ſive piloſum fieri, pilos emittere*, blifva ſnödhårig, blifva hårliten.

PINGELES, Pingeles paſſe & -peiwe, *Feſtum & dies Pentecoſtes*, Pingſthelg, Pinges-dag.

PINKEL, *inſtrumentum ſive contus piſcarius, quo piſces ad rete propelluntur*, puls, en ſtång, ſom fiſkare bruka, at kóra fiſken på nátet med.

PINETET, pinetaſtet, pinetatjet, *vide* waiwetet.

PINASTOWET, *v. paſſiv. cruciari*, plågas, pinas. Mon pinaſtowab tane tállåſne, *crucior in flamma hac.* Waiwaſtowet, *idem.*

PINO, *n. ſ. cruciatus*, plåga, pina.

PINNA, Pint, *n. propr. vir. Benedictus*, Bengt, *vide* Bent.

PINTET, *v. n. perdurare*, hårda ut, hålla ut. Kolm japit pinti, *per tres annos perdurabat*, det hóll i tre år. Piſſet, *idem.*

PIP, pippo, *fiſtula, imprimis qua fumatur tabacum*, pipa, tobakspipa. *Item*, pippo, *teleſcopium*, perſpectif, tub. Pippo tjada kåtjet, *per teleſcopia proſpicere*, ſe genom perſpectif.

PIPAR, *tibicen*, pipare, *Apocal. 18: 22.*

PIPPAR, *piper*, peppar.

PIR, pira, *præpoſ. de*, om. Man pir lepet hålemen? *qua de re loquiminí?* om hvad hållen j på at tala? Tan atan pira, *de illa re*, om den ſaken. *It. circum*, omkring. Pira wadſet, *circumire*, gå omkring. Waren pira wadſime, *circumibamus montem*, vi gingo omkring berget. *Cum pron. ſuffix.* piram, *circum me*, pirat, *circum te*, piras, *circum ſe.* Pirame, *circum nos*, omkring oſs. Pirate, *circum vos*, omkring eder. Piraſas, *circum ſe (plural.)* omkring ſig, *&c. It.* Åbbå jake pira, *per integrum annum*, et helt år igenom. *Fenn.* pijri, *circulus. Compoſ.* pirafatmeſtet *&c. vide* fatmet. Piratjuoppet, *circumcidere*, omſkåra, *&c.*

PIRAK, piraſawak, *cingulum ornamentis ſtanneis ornatum*, et bålte med tennſtjernor på.

PIRASATS, *n. a. qui circa eſt*, den ſom år invid. Mo piraſatjeh almatjeh, *homines, qui circa me ſunt*, folket, ſom år omkring mig. Piraſk, *ſubſt. regio proxime adjacens*, nåſtgråntſande land. Maktes to piraſk le allås? *num a lupis purgata ſive libera eſt illa regio, ubi tu commoraris?* år landet omkring dig fritt för vargar?

PIRASTATTET, *circumire*, gå omkring, fara omkring. *Circumdare*, omgifva. *Fenn.* pijritån, *circumdo, it. obſideo.*

PIRK, pirka, *n. ſ. ſeries, nexus*, rad, ſammanhang. Mon leb lokkem lokke timeit, aktet pirkaſt, *horas denas legi continuas*, jag har låſt i 10 timar, utan uppehåll. Aktet pirkaſt ſokkaime, *remigabamus continue & ſine intermiſſione*, vi rodde ouphörligen.

PIRRAM, ſaite pirram, *cylindrus cavus aneus aut ferreus, cui extrema pars lignea ſive manubrii extremum haſtæ inſeritur*, hälk, af koppar eller järn, ſom fåttes på ändan af et ſpjutſkaft.

PIRREM, *ventriculus inferior avium lapillis repletus, pro promovenda ingeſtorum concoctione*, ſtenmagen på foglar. *Norrlandice* fån.

PIR-

PIRRET, *irritare, ad iram provocare*, reta.

PISET, *v. n. ſufficere*, råcka til, *v.* ållet.

PISKET, *v. a. flagellare*, piſka. Piſkeſtet, *dimin.*

PISKO, *n. ſ. flagrum*, piſka. *Fenn.* pijſka.

PISNASTET, *v. a. ſcrutari, attente circumſpicere*, ranſaka, noga ſe efter. Fårtab ſajeb piſnaſtet, *omnia loca perſcrutari*, ſe efter och ranſaka i alla rum. Piſnaſte puoriſt, *examina ſive circumſpice attente*, ſe noga efter.

PISSJEM, *poſtis tentorii Lapponici*, dörrträ i en Lappkoja ell. et Lapp-tålt.

PISSUT & piſſet, *v. n. perdurare*, råcka, hålla. Puore wadas kukkeb piſſa, auteſt ko kattja, *pannus nobilior diu perdurat neque cito deteritur*, godt vallmar håller länge innan det går ſönder.

PIST & *dimin.* piſtets, *vid.* paſte.

PISWOTET, *virgis vel flagellis cædere*, hudſtryka, piſka med ris, *v.* ſwaſkot.

PITTJO, *canis fœmina*, tik, *v.* kauſjo. *It. per ignominiam, mulier maligna*, en elak qvinna.

PITTOTET, *v. a. colere, cultu religioſo proſequi*, dyrka. Jubmeleb pittotet, *Deum colere*, frukta Gud.

PIWAL, *n. ſ. tempeſtas mitior minusque frigida tempore hiemali*, blidt våder om vinteren. Piwal le udne, *mitis hodie eſt tempeſtas*, det år blidt våder i dag. *cfr.* njatſo. *Fenn.* palawus, *calor*, palan, *ardeo.*

PIWALES, piweles, *n. a. calidus*, varm. Piwales kåte, *domus, qua vim frigoris facile ſuſtinemus*, en varm ſtuga, varmt hus. Piwales karwo, *veſtis ad vim frigoris arcendum apta*, en varm klådning. Piwales talke, *tempeſtas lenis ſive mitis*, varmt våder.

PIWET, piwat, *v. n. calere, vim frigoris ſuſtinere*, hålla ſig varm, ej fryſa. Piwab puoriſt tai karwoi ſinne, *his veſtimentis vim frigorum facile ſuſtineo*, jag fryſer aldeles ej med deſſa kläderna. Piweſtet, *dimin.* blifva litet varm. Piwajet & piwagåtet, *inchoat. incipere ſuſtinere frigus, calefieri*, begynna at blifva varm, at ej fryſa. Walla die piwajib kålom ketjeſt, *poſt algorem ægre refocillatus ſive calefactus ſum.*

PIWAJATTET, *v. a. focillare, facere ut quis frigus ſuſtinere valeat*, vårma up, ſå laga, at en ej fryſer. Wina piwajatta almatjeb, *vino homo incaleſcit*, vinet upvårmer en menniſka. Tållå piwajatta, *ignis calefacit*, elden vårmer, *cfr.* piktet.

PIWALDET, piwaltet, *v. n. de tempeſtate dicitur, vide* njatſot, lemketet. Piwaltaſtet, *dimin.* blifva litet blidare. Piwaltatjet, *inchoat.* Te piwaltatja, *jam acris ſolvitur hiems*, nu begynner det at blifva blidt och tövåder.

PIWALTATTET, *frequ. idem. It. activ. id. qu.* låggetet, paketet, ſe låggetet. *De tempeſtate.* Piwaſtutjet & piwaſtet, *v. n. Bor. vid.* pjåwaſtutjet, piåwaſtet.

PIWATALLET, *motu corporis calorem membris conciliare*, hålla kroppen varm förmedelſt rörelſe. Piwatalla kokte piwah, *curre, quo incaleſcas*, ſpring, at du måtte blifva varm.

PIWES, *n. ſ. Boreal. vide* pjåwes.

PIWDNOK, *n. a. flexilis*, böjelig, mjuk. Piwdnok muor, *lignum flexile*, et böjeligit trå. Piwdnot, *v. n. lenteſcere*, blifva vek och böjelig. Muora piwdno, *lignum lentum ſive flexile fit.*

PIW-

PIWTET, piwdet, *capturæ avium vel piſcium &c. operam navare, tendiculas retiave ponere*, vångóra, ſåtta ut ſnaror och giller. Jaureb piwtet, *piſcari*, fiſka. Låddit piwtet, *aucupari*, vångóra efter foglar. *It. transl.* Mo låh piwtemen, *mihi inſidias ſtruunt*, de lura på mig. Sodn piwta mo tåroi, *ad pugnandum me doloſe ſtudet incitare*, han vil narra mig at ſlåſs. Piwteſtet, *dim.* litet vångóra. Piwtegåtet & piwtajet, *inchoat.* begynna at vångóra, m. m.

PIWTEJE, *qui capturæ operam dat*, vångórare, ſom vångór efter något.

PIWTAR, *uſitatius*, *idem.* Jaure piwtar, *piſcator*, fiſkare. Lådde piwtar, *auceps*, fogelfångare. Stuora piwtar, *venator peritiſſimus*, en ſtor djurfångare.

PIWTEM, *n. ſ. aucupium &c.* fogelfånge, jagande, vångórande, *cfr.* piwtet. Pårkelen piwtem, *inſidiæ diaboli*, djefvulens fórſåt.

PIWTETATTET, *v. n. capturæ idoneum eſſe*, kunna vångóras, vara tjenlig fór djurfånge. I jaure piwtetatte pjåggaſt, *piſcatui officit tempeſtas procelloſa*, man kan ej fiſka fór ſtormen ſkull.

PIWTO, *n. ſ. captura, venatio*, djurfånge, jagt. *It. tendicula, laqueus aut aliud ejus generis, quo captura fit*, redſkap at fånga djur med. *Norrland.* våner. *Hæc tamen ſæpius appellantur*

PIWTOSMA, *idem*, giller, ſnara. Piwtoſmab takket, *retia ponere aliaive inſidias feris ſtruere*, ſåtta ut giller och nåt, vångóra.

PIÅBMO, *n. ſ. cibus, alimentum*, mat. Pjåbmotak & *contr.* pjåbmot, *negativ. caſ. abſque nutrimento*, utan mat. I aktek wieſoje piebmotak wieſo, *ſine nutrimento nullum animal vivit.* Piåbmoit åſtet, *cibaria emere*, kópa matvaror. Piåbmo karweteje, *coquus*, kock. Piåbmo karwetem kåte, *culina, coquina*, kók. Pjåbmo attje, *nutricius; nutritor*, foſter-fader. Pjåbmo edne, *nutricia*, foſter-moder. Pjåbmo pardne, *alumnus, filius adoptivus*, foſterſon. Pjåbmo neita, *alumna, filia adoptiva*, foſterdotter.

PIÅBMET, *v. a. alere, nutrire*, fóda, nåra. Håjoit piåbmet, *pauperes cibare*, gifva mat åt de fattiga. *It. gignere, parere*, fóda barn. Manab le piåbmam, *infantem genuit*, hon har fódt barn. Qwekte manait ſuina piåbmei, *duos ex ea liberos ſuſtulit*, han hade två barn med henne. Pajas piåbmet, *educare*, upfoſtra. Piåbmetuet, *paſſiv. ali, nutriri*, fódas, nåras. Piåbmaſtet, piåbmeſtet, *dimin.* litet fóda ell. ſpiſa. Piåbmagåtet, *inchoat.* begynna at nåra.

PIÅBMEJE, *nutritor*, upfoſtrare. *It. pater*, fader. Piåbmejam puoram, *mi pater optime*, min ſóta far. *It. gignens.* Mana piåbmeje, *puerpera*, barnafóderſka.

PIÅBMEM, *n. ſ. alimonia, nutricium*, fódande, ſpiſning. *It.* Mana piåbmem, *partus, puerperium*, barnsbórd.

PIÅBMOKES, piåbmoges, *c. alumnus, filius adoptivus, alumna*, foſterſon eller foſterdotter, upfódinge. Mo piåbmokes, *alumnus meus.*

PIÅBMATET, *v. a. cibandum curare, facere ut quis nutriatur*, låta beſpiſa.

Piåbmotallet, *v. n. ſumere cibum*, ſpiſa, ſitta til bords. Kâſſe lijen piåbmotallam, *cum comedisſent*, når de hade åtit. *cfr.* mallatallet. *Dimin. caret.* Piåbmotallegâtet, *inchoat.* begynna at ſpiſa.

Piådak, piådek, *n. a. ſtultus*, *fatuus*, tokig. Piådaken le ſjaddam, *delirat.* Piådak âlma, *vir ſtolidus*, en tokig man. *Boreal. dicunt* perik, *quod vide. Plus eſt quam* kaiwes. *Compoſ.* piådaklakats, *adj. amens*, ſjâllig, dâraktig. Piådakwuot, *ſubſt. ſtultitia*, dârſkap.

Piådalet, piådelet, *v. n. delirare*, blifva galen. Aptſa le pjådelam, *plane factus eſt ſtultus*, han har blifvit aldeles galen. Piådaleje, *particip. mente incitatus*, *delirans*, raſande, galen.

Piådat, piådet, *v. n. inſanire*, *ſtultum eſſe*, vara tokig. Piåda ko piådak, *inſanit ut ſtultus*, han galnas ſom et tok. Sah talte piådameſt, *noli ineptire*, galnas icke. Piådaje, *particip. inſaniens*, *furens*, raſande, en ſom yrar. Piådaſtet, piådeſtet, *dimin.* vara litet galen. Piådagâtet, *inchoat.* begynna at vara urſinnig, blifva galen.

Piådatet, piådetet, *v. a. injicere alicui amentiam*, göra en galen. *It. decipere*, *fallere*, bedraga, narra. Piådeti mo, *decipiebat me*, han bedrog mig. *cfr.* pettet.

Piådatem, piådetem, *n. ſ. fraus*, *deceptio*, liſt, bedrågeri.

Piådnak, *canis*, hund. Piådnak tſåla, *canis latrat*; hunden ſkåller. Piådnak paneh, *dentes canini*, hund-tånder. *Transl. & per ignominiam:* Piådnak le ſodn, *malus is vir eſt*, han år en elak karl. *Compoſ.* Piådnaklakats, piådnaklakats âlma, *perfricatæ frontis vir & malignus*, en ſkamlös och elak man. Piådnakwuokaſats, *idem. Fenn.* penika, *catulus caninus.* Piådnakats, *dimin.* en liten hund.

Piågg, piågga, *n. ſ. ventus*, våder. Karra piågga, *ventus vehemens*, *procella*, ſtark bläſt, ſtorm. Karra talle piågg, *ventus nunc fit vehementior*, ſtormen tiltager nu. Piåggatak, *caſ. neg. ſine vento*, utan våder. Mete piågg, *ventus ſecundus*, medvåder, vind. Wuoſte piågg, *ventus adverſus*, motvind. Lulat piågg, *eurus*, oſtanvånder. Årjeli piågg, *auſter*, ſunnanvåder. Alat piågg, *zephyrus*, våſtanvåder. Nuortel piågg, *aquilo*, nordanvåder. Piåggats, *dim.* litet våder. *Compoſ.* piåggalakats, *adject. inſtar venti*, *transl. levis*, *inconſtans*, lik et våder, oſtadig. Piåggen-âlma *ſive* piågges-âlma, *Æolus fuit priſcorum Lapponum, quem cultu religioſo proſecuti ſunt hoſtiisque ſibi placarunt, ne ventos nimium vehementes procellasque mitteret.* Piåggesâlma, var de forna Lappars vådergud, den de offrade åt, at förebygga våder-ſkador.

Piåggas, piåggos, *n. a. ventoſus*, ſtormaktig. Piåggas ſaje, *regio ventoſa*, en ort, ſom år utſatt för mycket våder.

Piåggelet, piåggotet, *v.* påggelet *&c.*

Piågget, *v. n. flare*, *ſpirare*, blåſa. Piågga pjågga, *ventus ſpirat*, vådret blåſer. *Dimin. caret.* Piåggagâtet, *incipere flare*, begynna at blåſa. Piåggagâta haikat, *procella jam fit.*

Piåggatet, piåggetet, *frequ. id.* Piåggetus man ådnakeb ſita, *ſpiret ventus quantumvis vehemens*, låt det blåſa

ſå mycket det vill. Piåggataſtet, piåggetaſtet, *dimin.* litet blåſa. Piåggatatjet, *vid. ſupra* piåggagåtet.

PIÅGGASTET, piåggeſtet, *v. n. frequ. id.* Piågga piåggeſti, *ventus afflabat, Matt.* 7: Piåggaſtaſtet, *dimin.* Piåggaſtatjet, *inchoativ.*

PIÅGGOS, *vide ſupra* piåggas.

PIÅGGOT, *v. n. vento penetrari, vento areſcere*, vådras, vådertorkas. Piåggom piårgo, *caro vento toſta, vento penetrata*, torrt kött, vådradt kött. Piåggoſtet, *dimin.* litet vådras.

PIÅJET, piåjo, *vide* piejet, piejo *&c.*

PIÅIKET, piåikeſtet, *vide* peiget. *De ligno tantum dicitur*, ſåges om tråvårke.

PIÅKET, piåkatjet, *v. n. repere, pedibus manibusque ſimul procedere*, krypa, maſa på händer och fötter. Mana piåka, *infans repit*, barnet maſar.

PIÅLLO, *n. ſ. campana, nola*, klocka, ſkålla. Kyrko piållo, *campana templi, vide* bjållo.

PIÅMMO. *n. ſ. dimin. rẽ* piåbmo, *cibus*, mat.

PIÅN, piånja, *vide* piådnak, hund.

PIÅRGNES, *vide* pedges, axelben.

PIÅRGO, *n. ſ. caro animalium eſculentorum*, kött ſom åtes. Wuokſa piårgo, *caro bubula*, oxekött. Smala piårgo, *caro ovina*, fårkött. Kåſte piårgo, *caro ſoke toſta rancida, (quæ in deliciis eſt Lapponum, cfr.* kåſte) torrt och hårſkt kött. *Compoſ.* Piårgåra, *anus, inteſtinum rectum*, åndetarm. Piårgots, *dimin.* et litet ſtycke kött.

PIÅRTOM, *genus decipuli, quo capiuntur hyænæ*, fållor, at fånga järfvar med. *Norrlandicis* järfbåſar.

PIÅSET, *v. n. liberari, ſolvi*, befrias, ſlippa lös, loſſna. Piåſib tatte hugſoſt, *illa cura liberabar*, jag ſlapp den omſorgen. Piåſei ſtraffetak, *in judicio liberatus diſceſſit.* Sodn le piåſam ulkos, *foras elapſus eſt*, han har ſluppit ut. Sábbe kåtaſt piåſei, *baculus e manu excidebat*, käppen föll utur handen. *It. de parturientibus:* juo kus to akka piåſei? *num jam tua partum edidit uxor? num jam a puerperio liberata eſt?* har din huſtru nu blifvit förlöſt? *It.* Idtjib piåſa wuolget, *abire mihi non licuit*, jag fick ej fara bort. Piåſam leb alde kåtiſt, *e manibus ejus elapſus ſum*, jag kom undan hans händer. Tjuolma piåſei, *nodus relaxabatur ſive diſſolvebatur*, knuten gick up eller loſſnade. *It.* ib piåſa mubbe pelai jåkkåb, *trans fluvium pervenire non poſſum*, jag kan ej komma på andra ſidan af elfven, jag ſlipper ej m. m. Piåſeſtet, *dimin.* litet ſlippa lös, m. m. Piåſegåtet, *inchoat.* begynna at ſlippa lös, m. m. *Eſt quaſi paſſivum verbi* peſtet, *qu. vid. Fenn.* pååſen, *ſolvor, dimittor, infin.* pååſtå.

PIÅSELET, *v. n. frequ. id. qu.* piåſet.

PIÅSEM, *n. ſ. liberatio*, befrielſe. *Fenn.* pååſtö.

PIÅSETET, *v. a. vid.* peſtet. *Fen.* pååſtån.

PIÅSSATS, *Paſcha*, Påſka. Piåſſats ſauts, *(ſive potius* libbe) *agnus paſchalis*, Påſkalamb. Piåſſats paſſe, *Feſtum paſchatis*, Påſka-högtid. Piåſſije, *idem quoad* piåſſats. *Fenn.* pååſiåinen, *(qu. dic. tempus liberationis,) Paſcha.*

PIÅSSO, piåſſotak, *n. ſ. vimen*, vidja. Piåſſoi tjadnet, *viminibus ligare*, binda faſt med vidjor. *Transl.* Die ſo piåſſo pâtkeni, *jam mortuus eſt*, nu

åro hans dagar åndade. Piåſſots, *dimin.* en liten vidja.

Piåstet *cum deriv. vide* peſtet *&c.*

Piåtseket, *v. n. debiſcere*, öpna ſig, gifva ſig ifrån hvart annat. *De cymbarum & navigiorum tabulis plerumque dicitur, dum debiſcunt ſive e loco debito recedunt*, ſåges egentel. om bråder i båtar och fartyg, når de loſſna och gifva ſig utur ſit ſtålle.

Piåttokes, *n. a. vide* pettokes, pettok.

Piåttot *cum deriv. vide* piettot *&c.*

Piåula, piåulet *&c. vide* påula.

Piåwas, piåwes, *n. ſ. ſudor*, ſvett. Piåwes kålka ko tjatſe, *ut aqua defluit ſudor. It. transl.* Die le mo nuora peiwi piåwas, *hæc mihi bona ſive divitias juvenis comparavi, multo ſcil. ſudore atque labore*, deſſa ågodelar har jag förvärfvat mig i mina unga dagar, med mycken möda och arbete.

Piåwastet, piåweſtet, *v. n. ſudare*, ſvettas. Ijab ja peiweb piåweſtet, *diem & noctem ſudare. Transl. vehementer laborare, deſudare*, arbeta ſtarkt, mycket bemöda ſig. Piåwaſtaſtet, *dimin.* litet ſvettas. Piåwaſtatjet, *inchoat.* begynna at ſvettas.

Piåwasteje, *ſudans, deſudans*, ſvettig, den ſom ſvettas. Piåwaſtem, piåwèſtem, *ſubſt. ſudatio*, ſvettning.

Piåwastallet, *v. n. frequ. ſudore manare, multum ſudare*, ſvettas mycket.

Piåwastutjet, *v. n. incipere ſudare*, begynna ſvettas.

Plagot, *ſolere*, plåga. Naute mon plagob (*ſive* harjanam leb) takket, *ita ſoleo facere*, ſå plågar jag göra. Plagoſtet, *dimin.*

Plakko, *n. a. planus*, flat, flåt. Plakko ådnam, *terra ſive locus planus, qui pari eſt libra*, jämnt och flått land. Plakko kåt, *palma*, flathand. Plakko tjåiwin wållaha, *ſupinus jacet*, han ligger vidöppen.

Plakkot, *adv. juxta horizontem, horizontaliter, humi & proſtrato modo*, långs efter marken, på ena ſidan, omkull. Plakkot le, *humi proſtratus eſt*, han ligger omkull. Plakkot piejet, *in latus collocare*, lägga på ſidan eller omkull. Plakkot tjaſket, *proſternere*, ſlå i kull. *Oppoſ. eſt* tſeggot.

Plakkoset, *v. n. humi proſterni, in latus mitti ſive prolabi*, ſlås i kull til marken, falla omkull, på ſidan. *It. transl. ægre velle, nolle*, vara trög och ovillig. *cfr.* kautjet, pignos kautjet.

Plass, *n. ſ. locus ubi conventus fit*, ſamlings-plats. Kyrko-plaſſ, *locus conventus eccleſiæ*, kyrkoplats. *cfr.* talwates.

Plassa, *n. ſ. ſaxum, petra*, klippa, hålleberg. Plaſſa ſuolo, *inſula petroſa.*

Pleik, *n. ſ. ſcopus, ſignum quod ſagittarii petunt*, mål, det man ſyftar åt med böſſan. Pleikeb teiwetet, *ſcopum jaculando ferire*, träffa målet. *cfr.* bleik.

Plekke, *n. ſ. vide* blekke.

Pletje, *n. a. vide* bletjes, plättjo.

Plewes, *n. a. vide* bliwes *&c.*

Plesse, *n. ſ. lacus*, ſjö. *Dicitur de lacubus, quos e longinquo & elevatis locis conſpiciunt.* Tobben kukken pleſſe wuoidno, *illic procul conſpicitur lacus*, där långt borta ſynes en ſjö.

Plijo, *n. ſ. vadum arenoſum*, ſandgrund i ſjöar. Tſåkes plijo, *vadum arenoſum aqua exiguæ profunditatis opertum*, mycket grundt vatten öfver ſand-

ſandreflar. Qwele le plijo nalne talle, *piſcis jam in vadoſis locis & arenoſis eſt*, fiſken går nu på ſandgrund och dår litet vatten år.

PLISSKESET, *v. n. rudere, voce latrare querula*, gnågga, gnålla ſom hundar. *De canibus plerumque dicitur feras ſectantibus & ex cupiditate illas attingendi ſive opprimendi vocem edentibus querulam.*

PLUEWE, *n. ſ. lacus*, ſjö. *Palus, locus uliginoſus & paluſtris*, kårr, ſumpigt ſtålle. Pluewek, *adject. paludibus & uliginoſis campis abundans*, ſom år full med kårr och måſſar.

PLUOTTA, *n. ſ. ratis*, flotta. *cfr.* bårre.

PLUSKETET, *mutire, ſubmiſſa voce aliquid proferre*, hviſka, tala ſakta. Idtji pluſket, *plane obmuteſcebat, ne unum quidem efferebat verbum*, han ſade ej et enda ord, han öpnade ej ſin mun.

PLÅGO, *n. ſ. vide* kåtſo. Plågoi plågoi, *per vices atque intervalla temporis*, ſkåftals. Akti plågoi, *una alterave vice, interdum*, en eller annan gång, ibland, då och då.

PLÅKKETET, *v. n. impingi, acrius illidi*, ſtöta håftigt emot. Njuolà plåkketi åiwai, *capiti illidebatur ſagitta*, pilen ſtötte emot hufvudet, ſå at det ſmall. Kedke wuoſte le plåkketam, *ſaxo illiſus eſt.* Plåkketaſtet, *dim.* litet ſtöta emot.

PLÅSTER, *emplaſtrum*, plåſter. Sarjeſi talkes, *idem.* Plåſtertet, *v. a. emplaſtrum alicui adhibere*, plåſtra. *Svecan. ſunt origin.*

PLÅT, *tertia pars Imperialis*, en plåt eller 16 Skill. Skatte dal, *id. It. apud Auſtr.* plåt, *tabaci contorti ſive complicati volumen*, en tobaks-rulle. *Appellatur etiam* bok, tobak-bok.

PLÅTT, plåtte, *n. ſ. locus anguſtiſſimus ſive punctum*, en fläck, en prick. I le anje piåula plått warin, *nullus adhuc vel minimus locus alpium nive denudatus eſt*, det år ånnu ej den minſta bar fläck eller ſnö-fritt ſtålle i fjållen. Plåttats, *dimin.* en liten fläck.

PLÅTTAHET, *v. n. vide* råttahet.

PLÅW, plåwa, plåwem, *n. ſ. vid.* jutſa.

PLÅWET, *v. n. tonare*, dundra, *v.* jutſet.

PLÅD, *n. ſ. color faciei nativus*, hy, anſigtets fårg. Warres plåd, *color oris elegans & qui bonam indicat valetudinem*, vacker och friſk hy. *Auſtr. cfr.* muoto.

PLÅDGO, plådko, *clavus ligneus*, trå-pinne, nagle.

PLÅDGOT, plådketet & plådkelet, *v. a. clavis ligneis compingere*, fåſta eller plugga faſt med trånaglar. Akſjob plådgot, *ſecurim manubrio affigere*, fåſta yxen på ſkaftet. *It.* tållåb plådkelet, *vide* tållåb takket.

PLÅGOT, *v. a. vide* jukkatet.

PLÅSO, *n. ſ. luſtrum, ſpelunca*, kula, grop.

PLÅTTJO, *n. a. vide* bletjes.

POBME, *ſubula*, ſyl, bårr. Pobmin råikatet, *ſubula perforare*, igenomſtinga med ſyl. Pobmats, *dim.* en liten ſyl.

POBMOK, *piſcis fœmina, quæ ova nuper peperit*, en utlekt fiſk, romfiſk ſom har nyſs lekt. *cfr.* medden, meddenes.

PODD, *vide* pådd.

POKANA, *vide* maine, ſtuora maine.

PONKER, *vide* rull, tobak-rull.

PORSSET, *v. n. fremere, murmurare*, fråſa, bruſa. Jåkka porſſa, *fluvius murmurat.*

PORT, *porta*, port. *vide* uks.

POSET, *v. n. ſpirare, flare*, blåſa. *vide* puſſet.

POSOTAK, *n. ſ. follis*, blåsbålg. *vide* puſſotak.

POTT, *vide* pattom. *Auſtr.*

PRADDE, *titio*, brand, *v.* bradde. Tål-lå pradde, *pruna*, eldkol.

PRADES, *vide* brad, brades.

PRADGETET, *v. n. intumeſcere*, ſvålla up. Keppah pradgeteh, *pulmones intumeſcunt, (de illo dicitur, qui ita eſt defatigatus, ut vix poſſit libere reſpirare)*, lungorna ſtå honom i halſen. Pradgetaſtet, *dimin.* litet ſvålla up. Pradgetatjet, *inchoativ.* begynna at ſvålla up.

PRADTJET, ſodn le pradtjemen piåggan wuoſt, *vento adverſo remigare allaborat*, han håller på at ſtråfva och ro emot vådret. *Auſtr. cfr.* kitſet.

PRADKO, *attagen*, hjerpe. *vide* paggo.

PRAISTO, peiwen praiſto, *ardor ſolis*, ſolhetta. *Auſtr. cfr.* pak, uljo.

PRAKKASADDET, *v. n. cachinnari*, ſtorſkratta. Maſſas prakkaſaddah? *quid cachinnaris? Auſtr. cfr.* tjaimet, påkoſtet.

PRASTEGAS, *n. ſ. vide* praiſto. Praſtegeſne tjåkkahet, *in loco aprico ſolisve ardori expoſito ſedere*, ſitta i ſolvårmen.

PRASJET, *v. n. cadere*, ſtupa, falla. Praſji kauwot, *concidit ſupinus*, han föll omkull vidöppen. Kedke alde åiwai praſji, *caput ejus ſaxo ictum eſt*, ſtenen träffade honom i hufvudet. *cfr.* rauket, kauflet.

PRAUDE, *n. ſ. mos, ritus*, ſed, plågſed. Chriſtelats præuden mete, *ritu Chriſtianorum, cfr.* did.

PRAUTJELES, *n. a. qui obeſo eſt corpore facieque rubicunda*, fet, frodig och rödlätt. *Auſtr.*

PRAUTJETET, *v. n. rubore fuſſundi, ex ira vel alio animi affectu*, rodna, bliſva röd i anſigtet, af vrede eller någon annan ſinnes-rörelſe. Prautjeti måreſt, *ira excanduit orisque ſecutus eſt rubor*, han blef helt ond och rodnade i anſigtet, *Auſtr.*

PREDIKO, *n. ſ. concio*, predikan. Predikſtol, *ſuggeſtus*, predikſtol. Prediko ammat, *munus concionatorum*, prediko-åmbete.

PREDIKOT, (Jubmelen pakob ſardnot) *concionare, prædicare*, predika. Trawi miji predikot, *præcepit nobis prædicare, Act. 10: 42.* Predikoſtet, *dim.* Predikogåtet, *inchoativ.* begynna at predika. Predikotowet, *paſſiv. prædicari*, predikas.

PREDIKOTEJE, *concionator, præco*, predikare. Predikotejet & predikotejetak, *caſ. negativ. absque concionatore*, utan predikant.

PREDIKOTOWUM, *n. a. prædicatus*, predikad.

PREUTET, *v. n. differre, diſſimilem eſſe*, vara olik, ſkilja ſig ifrån. Preuta tjappok welkokeſt, *differt ater ab albo.* Almats preuta åtja juttuſiſt, *differt homo ab aliis animantibus*, menniſkan ſkiljer ſig ifrån andra djur. Preutam le tallats aimo, *noſtrum immutatum eſt ævum*, vi lefva i en förändrad tid. Mubbe almats mubbeſt preuta, *unus homo alteri ſimilis vix eſt*, den ene menniſkan är den andre olik. I preute ſwainaſeſt, *famuli eſt ſimilis*, han är ſom en annan dräng. Preuta

likan

likan tjatſeſt, *aqua tamen præſtantius eſt & melius*, det år dock båttre ån vatten. Preuteſtet, *dimin.* vara litet olik. Preutegåtet, *inchoat.* begynna at blifva olik. *Boreal. dicunt* reutet, råutet.

PREUTAK, *n. a. ſingularis*, beſynnerlig, ovanlig. Preutak talwe li tat, *hiems hæc erat ſingularis, talis, quæ raro contingit*, detta var en beſynnerlig och ovanlig vinter. Preutak ålma, *vir ſingularis.* Preutak miål, *ingenium haud vulgare*, et ſtort fôrſtånd. *Compoſ.* preutakwuot, *ſubſt. diſſimilitudo*, olikhet, ſkiljaktighet. Preutaklaka, *adv. modo inſolito & ſingulari*, på et beſynnerligit och ovanligt ſått.

PREUTATES, preudates, *n. ſ. differentia, diſcrimen*, åtſkilnad, ſkilnad. Stuora preutates le puoren ja pahan kaſkan, *magna eſt boni malique differentia*, det år ſtor ſkilnad emellan godt och ondt. *Boreal.* råutates, *idem.*

PREUTETET, *v. a. diſcrepare facere, diſſimilem reddere*, gôra det ena olikt med det andra. *Immutare, permutare*, fôrândra.

PREUTETATTET, *v. a. frequ. id. It. neutr. permutari poſſe*, kunna fôrândras.

PREWOK, *n. a. fragilis*, ſkôr, *vide* raſſje.

PRIDDET, *v. a. garrire, nugari, blaterare*, prata, ſqvalra. Sah priddemeſt, *deſine nugari*, håll up med dit onyttiga prat. Pridda akteb takka, *continue nugatur, as eſt dodonæum*, han pratar ouphôrligen.

PRIDDEJE, *blatero, nugator*, ſqvallrare, ſtorpratare. Priddem, *ſubſt. garrulitas, vaniloquentia*, fåfångt prat, ſnack.

PRINKETET, *v. n. pauxillum admittere aquæ, paululum perfluere*, låka litet ſmått. *De navigiis & vaſis dicitur*, ſåges om fartyg och kåril. I watnas prinket kenna, *ne vel minimum cymba admittit aquæ*, det kommer ej en dråppe vatten i båten. Kare prinket, *vas perfluit paululum*, kårilet låker litet ſmått. Prinketaſtet, *dimin.* låka ganſka litet. Prinketatjet, *inchoat. incipere ſtillare*, begynna at rinna eller låka droppevis. *cfr.* awetet, uwetet.

PRINKETAK, *n. ſ. ſtilla, gutta*, droppe.

PRINS, Prinſeſſa, *Princeps*, Prins, Prinſeſſa. *Lappones tamen ſæpius dicunt:* Konogaſen pardne, Konogaſa neit, *filius, filia Regis.*

PRODGO, *vide* paggo, pradgo.

PROFETT, *n. ſ. lucrum, emolumentum*, vinſt, fôrdel. Ib adne aktebke profetteb taſte, *id mihi nulli eſt emolumento*, jag har deraf ingen profit. *E Norvegia, ſine dubio, hanc habent vocem.*

PROFåSS, *lictor*, profoſs.

PROFET, Profeta, *Propheta*, Prophet. Profetiſſa, *Prophetiſſa*, *Luc. 2: 36.*

PROFETSIA, *n. ſ. prophetia*, prophetia.

PROKOST, *jentaculum; vid.* frukoſt, låke.

PROST, *Præpoſitus*, Probſt.

PRUDTJET, *v. n. hinnire*, gnågga. Prudtjeſtet, *idem.*

PRUNOK, prunok labtje, *habena e loris contorta, quam rangiferis vehentes adhibent*, flåtad ren-tôm af låder-remar. *cfr.* labtje.

PRUOSJEM-GRASE, *olus, braſſica*, kål, *cfr.* juomo.

PRUTET, *v. a. diſſipidare, prodigere*, fôrſlôſa.

PRUTAR, *prodigus*, ſlôſare, *vid.* tuhlar.

PRUWET, *v. a. torquere, manu conterere*, vri-

vrida, gnugga. Kåtit pruwet, *manus torquere*, vrida hånderna. Ruoiwab pruwet, *cannabem conterere ſive torquere*, gnugga eller bråka hampa, Pruweſtet, *dimin.* litet gnugga. Pruwegåtet, *inchoat.* begynna at gnugga.

PRUWEK, *n. a. non maceratus, non præparatus conterendo*, ognuggad, obråkad. Pruwek ruoiwa, *cannabis non macerata*, obråkad hampa.

PRUÓSSE, *n. ſ. frigus vehemens*, ſtark kóld.

PRÅW, *n. ſ. ſpecimen*, prof. Pråwet, pråweſtet, pråwegåtet, *tentare, experiri*, freſta, *vid.* kåttjelet.

PRÅWEM, *n. ſ. tentatio, experimentum*, fórſók.

PRÅWE, *n. ſ. pons*, bro. *v.* broun. *Svecan.*

PSALM, *pſalmus*, pſalm. *vid.* laulotes.

PUBME, *ſubula*, ſyl. *vide* pobme.

PUDD, pudde, *n. ſ. pondo, viginti libræ*, et pund. Pudde pele, *decem libræ*, halft pund.

PUDDES, *n. a. balbus*, låſp. *v.* utſekiålak.

PUDDESTET, *v. n. balbutire*, låſpa. *vid.* malteſtet.

PUDDESTAK & *contr.* puddeſt, *n. ſ. vid.* parmuſt.

PUDDESTET & puddet, *v. a. vid.* luoſkot.

PUDDANET, puddetet *&c. vide* påddanet *&c.*

PUEGGE, *n. ſ. vide* njall. Pueggats, *dim.*

PUEJE, *vid.* puoj, puojek, pirrem.

PUELWET, *v. a. ſuffire, fumigare*, róka. Qweleb puelwet, *piſcem fumigare*, róka fiſk. Puelwem qwele & puelwe qwele, *piſcis ſuffitus*, rókt fiſk. *cfr.* ſuoweſtet.

PUETSES, *æger*, ſjuk. *vide* puotſes.

PUFWET, *ſtrangulare*, puwot, *paſſ. vide* puwet.

PULKA, pulke, *vid.* kerres. Pulkats, *dim.* en liten ackia. *Fenn.* pulcka, *id.*

PULKESTET, *v. n. coaxare, ranarum more*, ſkålla ſom grodor. *It. de rangiferis admiſſariis venere æſtuantibus:* Sarwah pulkeſteh, *rangiferi admiſſarii quaſi ronchos ducunt*, ſåges ock om brundrenars låte i ſpringtiden.

PULTJOT, *v. n. gelari, glacie obduci*, ófverdragas med is, blifva iſig. Kadde kedkeh leh pultjom, *ſaxa littorum lacus gelata ſive glacie obducta ſunt*, ſtrand-ſtenarne hafva blifvit iſiga.

PUNG, *n. ſ. marſupium*, pung, *vid.* purs.

PUODGESTET, *v. a. annunciare*, fórkunna. Puodgeſtin Herrab Jeſuſeb, *annunciabant Dominum Jeſum, Act. 11.* Puodgeſteje, *particip. annuncians*, den ſom fórkunnar. Puodgeſtaſtet, *dim.* lit. fórkunna. Puodgeſtatjet, *inchoat.* begynna at fórkunna. *Synon.* ſardnotet. *cfr.* kullatet.

PUODO, *n. ſ. opertorium, quo quidquam obſtruitur, operculum*, ſtångſel, låck, hvarmed något tilſtånges eller igentåppes. *It. pro ipſa re incluſa muro aut ſæpe.* Qwele puodo, *piſcina*, fiſkdam. Qwarne puodo, *aquarum omnium & rivulorum collectio atque retentio molibus exſtructis, molarum aquilicarum ergo*, qvarn-damm.

PUODOM & puodoltak, *id. atque* puodo.

PUODOT, *v. a. occludere, præcludere*, dåmma, ſtånga igen. Tjatſeb puodot, *aquam cohibere*, upddmma vatnet. Puodo jåkkåb, *occlude rivum*, dåmm igen båcken. *It.* kalle to puodob, *lingvam tibi facile occludo, te facile convinco ſive refuto*, nog tilſtoppar jag munnen på dig, dig får jag nog at tyſtna.

Puo-

Puodoſtet, *dimin.* ſtånga något litet igen, m. m. Puodogâtet, *inchoat.* begynna at ſtånga igen.

Puodotowet, *paſſiv.* tŏ puodot, ſtångas igen.

Puodoset, *v. paſſiv. obturari, præcludi*, blifva fôrſtoppad, igenſtångas. Tjåddek puodoſi, *guttur præcludebatur*, halſen fôrſtoppades. *It.* Die dauka puodoſi, *tandem obmuteſcebat*, åndteligen måſte han tyſtna. *Dicitur de illo, quem convincimus ſive refutamus.*

Puodosem, *n. ſ. obſtructio*, fôrſtoppelſe.

Puodotallet, *frequ. id. qu.* puodoſet. *Refutari, convinci, rebus vinci neceſſariis*, blifva ôfverbeviſt. Puodotalli ſitta, *tandem convictus eſt*, han blef åndteligen ôfvertygad. Puodotalli aptſa, *plane obmutuit.*

Puodotet, *v. a. occludendum curare*, låta tilſtånga.

Puodostattet, *frequ. idem ac* puodoſet. Puodoſtattem, *vid.* puodoſem.

Puodotattet, *v. a. frequ. vide* puodotet. *It. neutr. poſſe occludi*, kunna tilſtångas.

Puodotum, *n. a. occluſus, præcluſus*, tilſtångd. Raike le puodotum, *foramen præcluſum eſt. Contr.* puodom, *id.*

Puodsos & puodſot, *n. a. nudus, veſtibus carens*, naken. Puodſos âiwe, *caput retectum*, bart hufvud. Puodſos lijeb, *nudus eram*, jag var naken. *It.* puodſot, *pauper*, fattig. Aptſa puodſot le ſodn, *pauperrimus eſt*, han år utfattig. *Compoſ.* puodſoswuot, *ſubſt. nuditas*, nakenhet. Puodſoswuotinas, *nuditate ſua*, med ſin nakenhet. Kâlomeſne ja puodſoswuoteſne, *in frigore & nuditate, 2 Cor. 11: 27.*

Puodsotet, *v. a. nudare*, blotta. Puodſotem, *ſubſt. nudatio*, blottande.

Puogn, puogna, *n. ſ. ſinus*, barm. Puognai kåtab tſaket, *manum in ſinum immittere*, ſticka handen i barmen. *Fenn.* powi.

Puoi, puojek, *n. ſ. veſica*, blåſa. *It. ventriculus, præſertim avium*, mage, fogelkråfva. Lâdde puojekeb tiewaſeb le pårrâm, *ad ſummas avis cibo referta eſt fauces*, fogelen har åtit kråfvan full.

Puoike, *heros, viribus, imprimis corporis, excellens*, en hjelte, en kåmpe. Wuoike tab puoikeb, *vah! hunc heroëm.* Puoike le, *excellens vir eſt*, han år en kaxe. Puoikats, *dimin.* en liten kåmpe eller kaxe.

Puoiketet, *v. a. comperire, intelligere*, fôrnimma, fôrſtå. Te puoiketab, *nunc intelligo*, nu fôrſtår jag. Ib tan ålmai puoiket, *iſte vir quis ſit, non intelligo*, jag begriper ej, hvilken den mannen kan vara. Ib taſſa puoiket, *ejus rei expertus non ſum*, jag har ingen fôrfarenhet derom. *Interd. contr.* puoiket, *loco* puoiketet. Puoiketaſtet, *dim.* litet begripa. Puoiketatjet, *inchoat.* begynna at fôrſtå ell. begripa.

Puoikaldak, *n. ſ. exemplum, documentum, informatio*, efterſyn, efterråttelſe. Puoikaldakeb waddet, *documentum dare*, gifva efterråttelſe.

Puoikaldattet, *v. a. documenta dare, comperire aut intelligere facere*, gifva underråttelſe om, laga at man begriper. Sodn puoikaldatti munji kâinob, *de via me informabat*, han underråttade mig om vågen. *Contr.*

puoikaldet, *id.* Puoikaldattem, *ſubſt. inſtitutio*, underråttelſe. *cfr.* pakkates.

PUOIKETEK, *n. a. non intelligibilis*, obegripelig. Jubmel, puoiketeke puorewuoteſtas, *Deus, ex incomprehenſibili ſua bonitate*, Gud, af ſin obegripeliga godhet.

PUOIKOS, *n. a. notus, quem facile cognoſcimus*, bekant, den man lätteligen igenkänner. Puoikos le ſodn munji, *mihi notiſſimus eſt*, jag känner honom väl. *vid.* tâbdos.

PUOJOS, *n. a. nuperus, recens*, nylig. Puojos luoddah, *veſtigia nupera in nive*, fjät i ſnön efter något djur, ſom nyſs förut gått där. Puojos rathe, *via per nivem recens & adhuc aperta*, väg igenom ſnön, ſom nyſs blifvit upkörd och ännu ſtår öppen.

PUOJOTET & puoikotet, *v. a. viam per nivem iterum exarare, curare, ne via nive cumulata occludatur*, åter upköra en väg, ſom blifvit igenkaſtad af ſnö, hålla vägen öppen, ploga vägen.

PUOITE, *n. ſ. pingvitudo, lardum*, fetma, ſpeck. Swine puoite, *laridum*, ſvinfläſk. Paſtel leb mon puoitai, *pingvia libenter & copioſe comedo*, jag äter gärna fett. *Caſus negativ.* puoitetak & puoitet, *ſine pingvedine*, utan fetma.

PUOITAK, *n. a. pingvis*, fet. Puoitak ålma, *vir obeſus*, en fet och frodig man.

PUOITE, puoites, *n. a. id. qu.* puoitak.

PUOITEK, *n. animal. muſtela*, hermlin. *Ita dicta, quia pingvia amat.*

PUOITET, *v. a. pingvedinem ſive lardum deglubere*, afflå ſpecket. *It. pingvedinem addere alicui rei*, tillägga litet fett til något, ſpecka.

PUOITOT, *v. n. pingveſcere*, blifva fet. Puoitom leb autotjiſt, *magis nunc quam antehac obeſus ſum*, jag har blifvit fetare än förr. Puoitoſtet, *dimin.* blifva litet fetare. Puoitogâtet, *inchoat.* begynna at blifva fet.

PUOITOTET, *v. a. ſaginare, pingvem efficere*, göda, göra fet. Puoitotum buweh, *boves ſaginati*, gödd boſkap. Puoitotum kalbe, *vitulus ſaginatus.*

PUOKTET, *v. a. proferre, adferre*, bringa fram, ſkaffa. Puokte teke tjatſeſt, *adfer huc aquam*, ſkaffa hit vatten. Puokte munji akſjob, *trade mihi ſecurim*, gif mig yxen. Sodn wigga mo watai puoktet, *periculum mihi intendit*, han vill bringa mig i faran. Puokte tabb ålmab mo luſa, *fac ut iſte vir ad me veniat*, låt den mannen komma til mig. Auti puoktet, *proferre*, bringa fram. Siſa puoktet, *introducere*, föra in. Puoktetowet, *paſſiv.* bringas, föras. Puokteſtet, *dimin.* föra eller bringa litet. Puokteſtam läh muoraiſt, *liguorum aliquantum adtulerunt*, de hafva ſkaffat litet ved. Puokteſt munji tjatſeſt, *da mihi aquæ pauxillum*, gif mig litet vatten. Puoktegâtet, *inchoat.* begynna at bringa fram.

PUOKTEJE, *adferens*, den ſom tilſkaffar. Puoktem, *ſubſt. allatio*, bibringande.

PUOKTETET, *v. n. pervenire*, hinna fram, komma fram. Epe udne tokko puoktet, *hodie illuc pervenire non poſſumus*, vi hinna ej dit i dag. Ikto teke puoktetijen, *heri huc advenitbant*, i går kommo de hit.

PUOKTATALLET, *frequ. idem. It.* mubben laukit puoktatallet, *alterius veſtigiis*

ſtigiis inſiſtere conari. Dicitur dum ſaliendo certatur, uter longius valeat ſalire. Förſöka at hoppa ſå långt, ſom den andre.

PUOKTJET, *v. n. in aquam ſe mergere*, dyka, ſånka ſig ner i vatnet. Låddeh puoktjeh ja itteh, *aves ſe in mari mergunt & emergunt*, foglarne ſänka ſig ner under vatnet och komma åter up igen. Puoktjeje, *urinator*, dykare. Puoktjeſtet, *dim.* ſånka ſig litet ner i vatnet. Puoktjegåtet, *inchoat.* begynna at dyka.

PUOKTJETET, *frequ. idem. It. facere, ut aliquis aquis ſe mergat, aliquem ad aquas ſubeundum compellere*, komma eller tvinga en at dyka, *ut ſolent facere avibus aqualicis, quas ita defatigatas capiunt.*

PUOKTJELTAK, puoktjem, *n. ſ. ipſe actus, dum quis ſe in aquam demergit*, dykande.

PUOLA, *n. ſ. fruſtum panis aut alius obſonii*, en matbit. *Fenn.* pala. *cfr.* lådde bitta.

PUOLD, *n. ſ. clivus, acclivitas collis vel declivitas*, backe, mark, ſom lutar utföre eller bår upföre. Puoldeb kåret, *aſcendere collem*, klifva upföre backen. Puoldats, *dim.* en liten backe. *Fenn.* pallta, *genetiv.* palldan, *id.*

PUOLDAJ & puoldajes, *n. a.* puoldajes ådnam, *regio collibus referta, clivoſa*, backigt landſkap.

PUOLDAKATS, puoldekats, *urſus*, björn.

PUOLDNET, *v. n. marceſcere, (de herbis)* viſſna, falna. *cfr.* gållet. Graſe puoldna, *gramen marceſcit*, gråſet viſſnar bort. Puoldneſtet, *dim.* litet viſſna. Puoldnegåtet, *inchoativ.* begynna at bortviſſna. *Fenn.* pelehdyn, *evaneſco, inutilis fio.*

PUOLDNETET, *v. a. marceſcere facere, exareſcere facere*, låta förviſſna, förtorka.

PUOLDNOM, *n. a. marcidus*, förviſſnad. Puoldnom laſt, *folium marcidum*, förviſſnadt löfblad.

PUOLDNOTEKE, *n. a. qui non marceſcit*, ſom ej förviſſnar.

PUOLDET, *v. a. urere*, brånna, *v.* påldet.

PUOLDOM, *n. a. uſtus, aduſtus*, bränd.

PUOLET, *v. n. ardere*, brinna. Kåte puola, *domus ardet*, huſet brinner. Puoleſtet, *dimin.* brinna litet. Puolegåtet & puolajet, *inchoativ. incipere ardere*, begynna at brinna. *Fenn.* palan, *ardeo. Polonice* palę, *uro.*

PUOLEJE, *ardens*, brinnande. Puoleje tåll, *ignis ardens*, brinnande eld.

PUOLEM, puollem, *n. ſ. incendium*, brinnande, brand. *It. adj. uſtus*, bränd. Puollem ådnameh, *regiones exuſtæ.*

PUOLAJATTET, *v. a. accendere, vid.* påldajattet.

PUOLITS, *n. a. ignem facile concipiens*, eldfångd, ſom ſnart fattar eld. Puolits muora, *lignum igni alendo aptum*, trå, ſom brinner väl. *It. qui calida comedere nequit aut bibere*, ſåges ock om den, ſom ej tål åta och dricka mycket varmt.

PUOLJOS, *n. a. glaber, arboribus rarus*, ſkallot, gles på ſkog. Puoljos tiewa, *collis arboribus carens*, en ſkoglös kulle. Puoljos ware, *mons non conſitus arboribus*, ſkoglöſt och kalt fjäll. *Fennon.* paljas, *glaber, nudus.*

PUOLJOT, *v. n. rareſcere arboribus*, blifva ſkoglös, blifva ſkog-tunn.

PUOLJOTET, *v. a. arbores reddere raras, arboribus privare*, göra ſkoglös och kal. Puoljotaſtet, *dim.* litet förminſka ſkogrikheten, göra ſkogen litet gleſare.

PUOLNET, *v. n. marceſcere*, förviſſna, *vide* puoldnet. *Obſ.* puoldnet *dicitur de herbis*, aſſnet *vero de arboribus*, *cfr.* aſſnet.

PUOLW, puolwa, *n. ſ. genu*, knå. Puolwit ſåjåtet, *genua flectere*, böja knån. Puolwai nala luitatet, *in genua ſe provolvere*, falla på knå. *It. progenies, genus*, afföda, ſlägte. Puolwaſt puolwai, *a generatione in generationem, ex una progenie in alteram*, ifrån ſlägte til ſlägte. I tatt ſjadda mijen puolwan, *noſtro ævo non fit*, det ſker ej i vår tid. Ádda puolwa, *novum genus, nova progenies, poſteritas*, nytt ſlägte, efterkommande. Tat puolwa, *hujus ævi homines*, denna tidens menniſkor. Puolwab jåtket, *genus ſuum propagare*, fortplanta ſit ſlägte, *cfr.* jåtket. Mangeltes puolwa, *poſteri*, efterkommande. Puolwi lokko, *genealogia*, ſlägtregiſter. *Fenn.* polwi lucu, *id.* & polwi, *genu.*

PUONGHAK, *n. a. ſolidus, poris carens*, tåt, ſom ej har porer. Puonghak tjårwe, *cornu ſolidum, quod non eſt poroſum*, et tått horn, ſom ej år pipigt och håligt.

PUONGHOT, *v. n. corpore fieri craſſiore & robuſtiore*, blifva ſtadigare til kroppen och manligare. Puonghom leh todn autebiſt, *craſſior nunc factus es*, du har blifvit tjockare och frodigare ån förr. Puonghoſtet, *dim.* blifva litet ſtadigare och manligare.

PUONJOT, *v. a. tingere, intingere*, doppa. Laipeb winai puonjot, *panem vino intingere*, doppa bröd i vin. Puonjot laipin wuojab, *oleum ſive pingvedinem liquidam pane abſorbere*, doppa bröd i flått. Puonjoſtet, *dim.* litet doppa. Puonjogåtet, *inchoativ.* begynna at doppa.

PUONJODATTET, puonjotattet, *v. n. poſſe intingi ſ. immergi*, kunna doppas.

PUORAIK, *formula ſalutandi, ave, ſalve*, god dag. *Quaſi diceres*, puore aike, *fauſtum tempus ſcil. opto, cfr.* puriſt, puri.

PUORAK & puore, *n. a. bonus*, god. Puorak ålma, *vir bonus*, en god man. Puore le tat, *bonum eſt illud*, det år godt. *It.* puore, *ſubſtantive, e. gr.* ib mon to puorit leb wuoidnam, *bonitatem tuam non vidi ſive expertus ſum*, jag har ej ſedt något godt af dig. Puorinas ſodn ådtjo mab ſon ſita, *bonitate ſive liberalitate ille ſua, quod vult, obtinet*, genom ſin godhet och frikoſtighet, århåller han alt hvad han vill. *Comparat.* puoreb, *melior*, båttre, *raro*, puorakub. Puoreben mon tabb anab, *illud ego melius judico*, det håller jag för båttre. Puoreben ſjaddet, *vide* puoranet. Puorebu miålai påtet, *reſipiſcere*, beſinna ſig, båttra ſig. *cfr.* pareb. *Superlat.* puoremus, *raro* puorakumus, den båſte. Kaiken puoremus, *(per pleonaſm.) omnino optimus, optimus*, den aldrabåſte, *cfr.* parahamus & paraimus. *Comp.* puorewuot, *ſubſt. bonitas*, godhet. Jubmelen puorewuot, *bonitas Divina*, Guds godhet. Puorewuotinas *(cum pronom. ſuffix.) bonitate ſua*, med

med ſin godhet. Puorewiljo, *benevolentia*, godvillighet. *Liberalitas*, frikoſtighet. Puorewiljok, *adj. benevolus, benignus*, välvillig, godvillig. Puorewiljokwuot, *benignitas, benevolentia*, välvillighet. *1 Cor. 7: 3.* Puoretakkeje & puore-takke, *beneficus, liberalis*, välgärningsman, frikoſtig. *Fenn.* paras, *optimus.*

PUORAKIT, *adv. bene*, väl, *v.* puoreſt.

PUORANET, *v. n. emendari*, förbättras, blifva bättre. Puoranam le talle ſo wieſom lake, *mores jam ejus emendati ſunt*, han förer nu en beſkedeligare lefnad, än förut. Puoranam le talle puotſelwaſeſtas, *ex morbo jam ſuo convaluit*, han har nu blifvit friſk ifrån ſin ſjukdom. Mâren li ſodn munji, talle le die åſka puoranam, *magno apud illum odio fui, nunc tandem illo utor benigniore*, han har varit ond på mig, nu åndteligen har han blifvit bättre emot mig. Puoranaſtet, *dimin.* blifva litet bättre. Puoranatjet, *inchoat.* begynna at blifva bättre. Talke puoranatja, *mitior ſit tempeſtas*, det börjar blifva bättre väderlek. *Fenn.* parannun, *melior fio.*

PUORANADDET, *v. n. frequ. idem.* Puoranaddam lâh, *meliores facti ſunt*, de hafva blifvit bättre. Puoranuddet, *id.*

PUORANEJE, *qui melior evadit, convaleſcens*, den ſom blir bättre, den ſom blir friſk. *It. in Theolog. reſipiſcens, pœnitentiam agens*, botfärdig, den ſom gör bot och bättring. Puoraneje ſuddar, *peccator pœnitentiam agens ſive reſipiſcens*, en botfärdig ſyndare, ſom bättrar ſig. *Compoſ. & oppoſ.* opuoraneje, *impœnitens, contumax*, obotfärdig. Opuoranejewuot, *ſubſt. impœnitentia*, obotfärdighet. *Theolog.*

PUORANEM, *n. ſ. ipſe actus, dum quid melius evadit*, förbättring, når något blifver bättre. I le tane puotſejen puoranem wuoke, *vix convaleſcet hic ægrotans*, det liknar ſig ej til någon bättring för denne ſjuka menniſkan. *It. in Theol. pœnitentia*, bättring, bot. Puoranemen kâinon nala, *in via pœnitentiæ*, på omvändelſens eller bättringens väg. *Fenn.* parannus, *idem. Compoſ. & oppoſ.* opuoranem, *impœnitentia*, obotfärdighet.

PUORESJUGNADET & puoreſtſjugnadet, *v. a. benedicere*, välſigna. Jubmel puoreſjugnadus to, *Deus benedicat tibi, Deus te beet*, Gud välſigne dig. *Theol.*

PUORESJUGNADUS, puoreſjugnjetes, puoreſtſjugnatus, *n. ſ. benedictio*, välſignelſe.

PUOREST, *formula ſalutandi, vide* puoraik. Orro puoreſt, *vale*, farväl. *It. adv. bene*, väl. Wieſob puoreſt, *bene valeo*, jag mår väl. *It.* Pargaime puoreſt, *valde allaborabamus*, vi hade nog arbete och möda. Aſtah puoreſt, *ſatis vacas*, du har god tid. *Compar.* puorebut, puorebit, *melius, ſatius*, bättre. Tatte puorebut, *eo melius*, ſå mycket bättre. *Dim. comparativi* puorebuts, *aliquantum melius*, litet bättre. *Superl.* puoremuſt, puoremuſta, *optime*, på det bäſta ſättet, aldrabäſt.

PUORASTATTET, *v. a. ſalutare, aliquem ſalutandi gratia inviſere*, hälſa på en, upvakta.

PUORASTATTEM, *n. ſ. ſalutatio*, påhälſning.

PUORAT, *n. ſ. ſerenitas*, klart väder, upp-

hålls-våder. Puorat le udne, *ſerenum hodie eſt cælum*, det år klart våder i dag, *cfr.* wårto.

PUORESTAK, *adv. ſatis ſuperque*, rått mycket, vål nog. Puoreſtak leb ådam, *ſatis ſuperque dormivi*, jag har ſofvit anſenligen. *Idem eſt atque adv.* puoreſt *addita particula* ak, *emphaſeos gratia.*

PUORETET, *v. a. meliorem reddere, emendare*, fôrbåttra, *quo tamen ſenſu uſitatius eſt* paretet, *qu. vid. ſupra.* Puoretet etjebs, *in. Theologic. reſipiſcere, pœnitentiam agere*, båttra ſig, gôra båttring. Puoretaſtet, *dim.* litet fôrbåttra, m. m. Puoretatjet, *inchoativ.* begyn. at fôrbåttra, at gôra båttring.

PUORETEJE, *qui emendat*, den ſom fôrbåttrar.

PUORETEM, *n. ſ. emendatio*, fôrbåttring. *It. in Theolog. reſipiſcentia, pœnitentia*, båttring, omvåndelſe. Juoh åh tarbahe puoretemeb, *qui non pœnitentia opus habent.* Wana puoretemen, *abſque pœnitentia*, utan båttring.

PUORGOT, *v. a. vetare, prohibere*, fôrbjuda. Puorgot jåttemeſt, *migratione prohibere*, fôrbjuda boflyttningen. Puorgoi mo tjagnemeſt, *me introitu prohibebat*, han tillåt mig ej at gå in. Puorgoſtet, *dim.* litet fôrbjuda. Puorgogåtet, *inchoat.* begynna at fôrbjuda. *cfr.* wadnotet.

PUORGO & puorgom, *n. ſ. vetitum, interdictum*, fôrbud. Wina puorgo, *interdictio vini aduſti ſive ſpiritus frumenti*, bränvins fôrbud. Epe ſija puorgomit lakete, *interdicta illorum reſpuimus*, vi bry oſs ej om deras fôrbud.

PUORI, *adv. ſponte, ultro*, godvilligt. *Cum conſenſu, oppoſitum eſt* palaſi tjada, *cfr.* paha. Jus ih puori ſita, *ſi invitus fueris*, om du ej vill med godo. Puori mon tab takkab, *non ego hoc invitus & coactus facio*, jag gôr detta ſjelfvilligt.

PUORIST, *ſalve, vide* puoreſt.

PUORISTSJUGNADET *&c. vide* puoreſjugnadet.

PUOROT, *n. ſ. bonitas*, godhet. *De rebus dicitur*, puorewuot *autem de perſonis, cfr.* puore.

PUOROT, *v. n. idem ac* puoranet, ſe puoranet.

PUOROTET, *v. a. benefactis & officiis aliquem ſibi benignum reddere*, gôra någon ſig bevågen, genom vålgårningar och hôflighet. *Placare*, blika.

PUORTO, *n. ſ. fœmina maligna, mulier iracunda*, en elak qvinna, en argſint qvinna.

PUORTOS, *n. a. iracunda*, ond, argſint. *De fœminis tantum dicitur*, kårrok *de viris*, ſåg. endaſt om qvinnor. Puortos akka, *uxor iracunda & maligna*, en elak huſtru. Puortos neita, *puella iracunda. Compoſ.* puortoswuot, *ſubſt. iracundia mulierum*, qvinnors arghet och vrede. *Obſ. in iram mulieres Lapponum maxime pronæ ſunt.*

PUORTOSLAKA, *adv. iracunde*, med vrede.

PUOSJAK, puoſje, *n. a. de ferro imprimis dicitur juſto duriore ſimulque fragili*, hård, ſåges om jårn och ſtål, ſom år fôr hårdt. Puoſjak nipe, *culter acie juſto duriore & acuta*, en fôr hård knif, hvars ågg år fôr mycket hårdadt. *It. de feris & canibus.* Puoſjak piådnak, *canis mordax, qui morſu*

ſu ladere cupit, en hund ſom vill bita folk, en elak hund. *Transl. etiam de hominibus:* Harbmat puoſje le ſodn munji, *mihi valde iraſcitur*, han år mycket ond på mig. *cfr.* mårak. *It.* Te le åſka almatjen puoſje! *o! hominem durum & inexpiabilem*, ack! hvilken hård och oförſonlig menniſka. *Comp.* puoſjakwuot, *durities*, hårdhet.

PUOSJOT, *v. n. durum fieri*, blifva hård. *It. ira aut alio affectu incitari ad aliquid*, blifva ond, eller annars ifrig at göra något. Te puoſjoi tårot, *majori nunc incitatus eſt pugnandi cupiditate*, nu blef han mera ifrig at ſlåſs. Puoſjoin ſuolatet, *furari avidius cœperunt*, de blefvo befängde at ſtjåla. Puoſjoſtet, *dimin.* blifva litet hårdare, m. m. Puoſjogåtet, *inchoat.* begynna at blifva hård, m. m.

PUOSJOT, *n. ſ. vid.* puoſjakwuot. Puoſjotinas, *duritie ſua*, med ſin hårdhet.

PUOSJOTET, *v. a. durum facere, indurare*, göra hård, härda. *De ferro & calybe dicitur*, ſäges om ſtål och järn. Akſjob puoſjotet, *ſecuris aciem indurare*, härda en yxe. *It. in Theolog.* waimoites puoſjotet, *corda ſua indurare*, förhårda ſina hjertan. Puoſjotaſtet, *dimin.* litet härda, göra litet hårdare. Puoſjotatjet, *incipere indurare*, begynna at härda.

PUOSKES, *crepitus ventris*, fjärt. Puoſket, *pedere*, ſläppa våder. Puoſkeſtet, *dim.* Puoſkot, *fr. id. ac* puoſket.

PUOTJA, *penis, membrum genitale virile*, mans födſlolem.

PUOTSA, puotſes, *n. a. æger*, ſjuk. Puotſes leb juolkiſt, *æger ſum pedibus*, jag har ondt i fötterna. Puotſa almats & puotſ-almats, *homo æger, morbo conflictans*, en ſjuk menniſka. Tjatſe puotſes, *hydropicus*, *Luc. 14: 2.*

PUOTSAK, *n. a. morboſus, valetudinarius*, ſjuklig, ſom har ſvag hälſa. Eme puotſak le ſodn, *ſemper morboſus eſt.*

PUOTSELWAS, *n. ſ. morbus*, ſjukdom. Puotſelwaſeb tiwot, *morbo mederi*, bota ſjukdomen. Puotſelwas manna, *morbus eſt communis, epidemicus eſt morbus*, ſjukdomen går allmänt, det är en farſot. Puotſelwaſi ådtjotallet, *morbo corripi*, blifva ſjuk.

PUOTSET, *v. n. morbo affligi, ægrotare*, vara ſjuk. Kukkeb puotſei, *diu ægrotabat*, han låg länge ſjuk. Puotſemen leb, *morbus me detinet, ægroto*, jag ligger ſjuk. Puotſeſtet, *dim.* vara litet ſjuk. Puotſegåtet, *inchoat. incipere ægrotare*, begyn. at ligga ſjuk.

PUOTSAJET, *v. n. in morbum incidere, morbo implicari*, blifva ſjuk, falla in i ſjukdom. *cfr.* puotſegåtet.

PUOTT, *adv. e regione, ex adverſo*, gent emot, midt emot. Mo kåte le puott kyrkon & kyrkob, *domus mea e regione eſt templi*, mitt hus är midt emot kyrkan.

PUOTTALAKA, *adv. fere e regione*, nåſtan midt emot. Puottalaka le tat ware ſtadab, *mons hic e regione fere ſitus eſt urbis*, detta berget ligger nåſtan midt för ſtaden. Puottalakats, *adj. e regione fere ſitus*, belägen nåſtan midt emot.

PUOTTALOK & puottalokoi, *adv. idem atque* puott. Puottalokoi tjodtjoika, *(dual.) e regione ſtabant*, de två ſtodo midt emot hvarandra.

PUOTTET, *v. a. æquare, ad æquales partes*

tes reducere, jåmka, göra til jåmna och lika ſtora delar. Puotte tait, kutteh låh kåpſatallam, *æquales illis distribue cum cæteris partes, qui juſto minores nacti ſunt*, gif dem ſin andel fullt ut, ſom hafva fått mindre, ån de bordt få. Puotteſtet, *dimin.* litet jåmka. Puottegåtet, *inchoat.* begynna at jåmka, at gifva lika ſtora delar.

PUOTTOSNAK, *n. ſ. æquabilis partitio, ſupplementum, quod alicui datur, ut portio ejus fiat æqualis aliorum portionibus*, jåmkning, årſåttning, tilökning på ens andel, at den måtte blifva lika med de öfrigas. Puottosnaken tab ådtjoi arbe juokon, *hoc nactus eſt ſupplementum in partitione patrimonii*, han fick detta ſåſom en påökning på ſin andel, vid arfſkiftet.

PUOWD, *n. ſ. montis cacumen arboribus non conſitum, mons, cujus in ſummitate nullæ ſunt arbores*, en bergskulle, ſom ej har några trån på ſig, en kahl bergskulle. *It. adj. calvus*, ſkallig, hårlös. Puowd åiwe, *calvum caput*, flintſkalligt hufvud.

PURI, *vid.* puori. *It.* puri, puriſt, *vide* puoraik, puoreſt.

PURGOT, *vide* puorgot, förbjuda.

PURPUR, *purpura*, purpur. *In ſacr. pandect.*

PURS, *n. ſ. crumena*, pung, penningepung. Dala purs, *crumena Imperialibus repleta*, en pung full med Riksdalrar. Purſets, *dimin.* en liten penningpung.

PUS, *n. ſ. techna, dolus*, bedrågeri, ſpratt.

PUSET, *v. a. technis fallere, arte clandeſtina decipere*, narra, bedraga med liſt, göra et ſpratt.

PUSSET, *v. n. flare, ſpirare*, blåſa. Piågga puſſa, *ventus ſpirat*, vådret blåſer. *It. active, afflare*, blåſa på. Tålläb puſſet, *afflando prunam flammam excitare*, blåſa up elden. Puſſi monala, *afflabat me*, han blåſte på mig. Puſſeſtet, *dimin.* blåſa litet. Puſſegåtet, *inchoat.* begynna at blåſa.

PUSSONJES, *n. ſ. aura afflans, flamen*, våderpuſt, våder.

PUSSOTAK, *follis*, blåsbålg, *v.* poſotak.

PUSSOTET, *v. a. afflare, inflare*, blåſa på. blåſa up. *cfr.* puſſet.

PUSTET, *v. a. de morſu ſerpentum dicitur: mordere*, bita, ſtinga: ſåges om ormar. Kårbma puſta, *ſerpens mordet ſive pungit*, ormen hugger.

PUSTESTET, *v. a. pala haurire*, öſa med ſkåfvel. *It. transl.* Jaureb puſteſtet, *piſcium magnam copiam capere*, fånga ganſka mycket fiſk, likaſom öſa up fiſk utur ſjön.

PUTTJA, puttjes, *n. ſ. vide* wuoitas.

PUTTJASET, *vid.* påttjaſet. Puttjaſtet, *vid.* påtjeſtet *&c.*

PUTTJET, *mulgere*, mjölka, *vid.* påttjet.

PUWE, *bos, pecus, vide* buwe.

PUWET, *v. a. ſtrangulare, ſuffocare*, ſtrypa. Kiålain puwet, *gulam laqueo frangere.* Puweſtet, *dimin.* Puwegåtet, *inchoat. vid.* buwet.

PUWETUM *& contr.* puwom, *ſtrangulatus*, ſtrypt.

PUWEM, *n. ſ. ſtrangulatio*, ſtrypande.

PUWOT, *paſſ. ſtrangulari*, ſtrypas.

PYDDO, *tibiale laneum*, ſtrumpor, ullſtrumpa. Pyddoit tſaket, *tibialia induere*, draga ſtrumporna på ſig. *Dicitur etiam* piddo.

PYLT, *vide* pild. *cfr.* riddo.

PYRS, pyrſo, *v.* birſo, *ſclopetum*, böſſa.

PYT-

PYTTOTET, *colere*, dyrka, *v.* pittotet.

PYWET, *vide* piwet. *Obſ. literæ* i & y *adeo alternant in hac lingva, ut promiſcue efferantur.*

PÅDD, pâddå, *n. ſ. tempus*, tid. Talwe pâdd, *tempus hibernum*, vintertid. Ekkedes pâdd, *hora veſpertina*, aftonſtund. Rektes pâdden pâtet, *tempore venire opportuno & juſto*, komma i råttan tid. Jabmem pâdd, *hora mortis*, dödsſtund. Pâddats, pâddets & pâddâts, *dimin. breve temporis momentum*, en liten ſtund, liten tid.

PÅDDALOK, pâddâlok & pâddâlokkoi, *adv. ſemper, omni tempore*, altid, ſtundeligen.

PÅDDANET, *v. n. dilabi, diſſipari*, förſkingras. Âlo le pâddanam, *grex diſſipatus eſt*, hjorden är förſkingrad. Âno pâddana nelje ſajai, *amnis in quatuor rivulos minores diffluit*, elfven delar ſig i fyra grenar. Pâddanâſtet, *dimin.* litet förſkingras. Pâddanatjet, *inchoat. incipere diſpergi*, begynna at förſkingras.

PÅDDANADDET, *v. n. frequ. idem ac* pâddanet.

PÅDDET, *v. a. dividere, partire*, dela, ſönderdela. Piårgoit pâddet, *viſcera diſſecare*, ſkåra ſönder köttet. Kalle ſajai kâlkab pâddet? *in quot partes diſtjungam?* i huru många delar ſkal jag dela ſönder.

PÅDDETET, *v. a. diſpergere, diſſipare*, förſkingra. Pâddeta ſautſit, *diſpergit oves*. Pâddeti âlobs, *gregem ſuum diſſipabat*, han förſkingrade ſin hjord. Pâddeteje, *particip. diſpergens, diſſipans*, förſkingrare. Pâddetaſtet, *dim.* litet förſkingra. Pâddetatjet, *inchoat.* begynna at förſkingra.

PÅDDETAKES, *n. a. diſſipabilis, diſſipationi obnoxius*, ſom kan lâtteligen förſkingras. *It.* pâddetakes âdnam, *regio, ubi greges facile diſſipantur*, ſådant landſkåp, där boſkaps-hjordar lâtteligen förſkingras.

PÅDDITET, *v. n. diſpalari*, ſkingras. *vide* pâddanet.

PÂDDOI, *adv. ſparſim*, här och där.

PÂDDOS, *n. a. diſperſus, disjunctus*, kring, ſpridd, ſärſkild. Pâddos muorah, *arbores raræ*, gles ſkog, där et trå ſtår här och et annat där. Pâddos muórjeh, *baccæ raræ & minus copioſe in uno loco creſcentes*, bår, ſom våxa tunnt och ej många på et ſtålle. Pâddos pednik, *nummi minuſculi ſive majorum partes minores*, löspenningar, ſmått mynt. *Oppoſ.* tjâkes.

PÅDHET, pâdhetet, *v.* pâddet, pâddetet.

PÅDN, *n. ſ. media pars corporis*, midja. Kaſka boll, *idem. It. locus depreſſus ſive quo quid gracilius eſt, quam alibi, ſtrix*, bögel ell. en intryckning, där något år ſmalaſt. Pâdnen le kaſko, *qua partem mediam gracilior eſt*, han år ſmalaſt midt på.

PÂDNE, *fundus*, botten, *vide* bâtne.

PÂDNET, *v. a. nere*, ſpinna. Lâikeb pâdnet, *filum ducere*, ſpinna garn. Kainob pâdnet, *funem contorquere*, ſno ihop rep. Pâdneſtet, *dim.* litet ſpinna. Pâdnegâtet, *inchoat.* begynna at ſpinna. Pâdnajet, *id. Fenn.* punon, *manibus torqueo, contorqueo.*

PÂDNEK, *n. a. non netus*, oſpunnen. *It.* pâdnek tjâkkahet, *non nere*, ej ſpinna, ſitta utan at ſpinna.

PÂDNELET, *v. a. celeriter nere*, ſpinna fort.

Pådnetattet, *v. n. posse neri*, kunna ſpinnas. I tat ullo pådnetatte, *duci hac nequit lana*, denna ullen kan ej ſpinnas.

Pådnetet, *v. a. nendum curare*, låta ſpinna. Pådnetijeb ſunji ulloit, *lanam ei tradidi nendam*, jag fick henne ull at ſpinna.

Pådnem-reido, pådnem-råkk, *colus*, ſpinråck.

Pådnje, *n. ſ. ſenex*, gubbe. *Maritus, mas*, åkta man, man. Pådnje ja niſun, *maritus & uxor*, man och huſtru. Mo pådnje, *maritus meus*, min man. *cfr.* teudo. Pådnjats, *dim. maſculus*, en liten man. Pådnjekuts, *alterum dim. ſenex, ætate provectus vir*, en gammal gubbe. *It. maritus*, gift man.

Pådnjet, *v. a. torquere*, vrida. Kainob pådnjet, *funem contorquere*, vrida ihop et rep. Piåſſob pådnjet, *vimen torquere*, vrida en vidja. Pådnjeſtet, *dimin.* litet vrida. Pådnjegåtet, *inchoat.* begyn. at vrida. *Fem.* punon, *torqueo.*

Pådnjelet, *v. a. frequ. id. ac* pådnjet. *It. nauſeare, nauſea laborare*, våmjas, kråkas.

Pådnjelem, *n. ſ. contortio, diſtortio*, vridning. *It. nauſea, tortus*, våmjelſe, kråkning.

Pådnjek, *n. a. non tortus, vid.* pånjek.

Pådnjem, *n. ſ. diſtorſio*, vridning.

Pådnjetet, *v. a. contorquendum curare aut nectendum*, låta vrida eller flåta.

Pådnjedattet, *v. n. posse contorqueri*, kunna vridas.

Pådnjot, *v. paſſiv. torqueri, contorqueri*, vridas. *It. nauſeare, ad vomitum concitari*, kråkas. *It. active interdum, ut frequentativum* tẽ pådnjet, *contorquere, nectere*, vrida, flåta.

Pådnjot, *adv. detorto modo, diſtorte, oblique*, på ſned, vridit, orått. Pådnjot pakoitan jårgeſti, *verba mea in alium & perverſum ſenſum detorquebat*, han vrängde mina ord i en annan och orått mening.

Pådnos, *n. ſ. quod nendum eſt, penſum lanæ aut alius ejusmodi materiæ nendæ*, ſpånad, det ſom ſkal ſpinnas. Pådnoſeb waddet, *penſum dare*, giva ut ſpånad.

Pådo, *n. ſ. ſordes, omne iſtud, quod inquinat*, beſmittelſe, orenlighet.

Pådot, *v. paſſiv. inquinari*, orenas, ſölas. Tarwin pådot, *pice liquida inquinari*, blifva beſölad med tjära. *cfr.* pahdet.

Pådwo, *n. ſ. vid.* pådo, *inquinamentum.*

Pådwet & pådwotet, *v. a. contaminare, inquinare*, beſöla, orena. Pådwoſtet, *dim.* litet orena. Pådwotowet, *paſſ. inquinari*, orenas, nerſölas. Åbma kalkin pådwotowet, *ne polluerentur, Joh. 18: 28.*

Pådwot, *v. n. id. ac* pahdet, ſe padhet.

Pådwoteje, *n. a. contagioſus*, beſmittelig. *Qui facile inquinat*, ſom gör oren.

Pådwoteke, pådwotekes & *Auſtr.* pådwotkenna, *n. a. non inquinatus, non pollutus*, obeſmittad, ej orenad. Ja ſångo pådwotekes, & *lectus impollutus, Ebr. 13: 4. In Theolog. occurrit.*

Påigeset, *v. n. diſpergi, in auram diſſipari*, flyga hit och dit i vådret, fyka. Tålke påiges, *plumæ in auram diſperguntur*, dun-fjädrarne fara hit oc dit i vådret, fyka bort.

Påigetet, *idem ac* påigeſet. Jafo påi-

get to wuoſſeſt, *farina e ſacco tuo fumat ſive inſtar pulveris diſperſi exit*, mjólet dammar utur din ſäck. Qwolga påiget, *pili emiſſi diſperguntur*, håret dammar eller flyger ikring.

Påimats, *n. avis, accipiter alpinus, mures comedens*, hök ſom viſtas i fjällen och åter möſs. *It. transl. helluo, voracitati deditus*, fråſſare, ſtorätare.

Påime, *n. ſ. eſca avium*, fogel-mat. Påime muora, *arbor, in qua eſcam inveniunt aves ſive ubi comediſſe videntur aves*, et trå där foglar ſynas hafva åtit bär eller annat utaf.

Påimet, *v. a. comedere, (de avibus tantum)* ſåges endaſt om foglar; åta. Åh påimet wuoidno, *comediſſe non videntur aves*, foglarne ſynas ej hafva åtit.

Påitja, påits, *puerulus*, pilt, *vid.* patja.

Påito, *n. a. perverſus, falſus, non verus, injuſtus*, orått, oriktig. Påito kåino, *via falſa*, orått eller oriktig väg. Påito Jubmel, *idolum*, afgud. Påito ålma, *alius & non ipſe, quem putamus, vir*, en annan man, än den man trodde. Påito ſajai piejet, *non debito collocare loco*, lägga på orått ſtälle.

Påitot, *adv. minus recte, injuſte*, orått, oriktigt. Påitot leh todn kullam, *non recte audiviſti*, du har ej hört rått. Påitot tjalet, *errare in ſcribendo*, miſsſkrifva ſig.

Påitolaka, *adv. falſa & erronea ratione*, på oriktigt ſätt, ej rätteligen. *vid.* påito.

Påkos, *n. ſ. riſus*, löje, ſkratt. Påkoſit maſſa peſtib, *riſum vix tenebam*, jag kunde med möda hålla mig ifr. at le.

Påkoset, *v. n. incipere ridere*, begynna at le, draga på munnen, *cfr.* mojotet.

Påkostet, *v. n. ridere*, le, ſkratta. Påkoſta akteb takka, *ſemper & continue ridet*. Påkoſtaſtet, *dimin. ſubridere*, ſmå-le. Påkoſtallet, *frequ. cachinnari*, ſkratta, ſtorſkratta.

Påkostem, *n. ſ. riſus, ipſe actus ridendi*, leende, når man ler. *Synon.* tjaima, mojotallem.

Påks, påkſa, *femoralia*, byxor, *v.* måuka.

Påksestak, *n. ſ. obſonium*, ſåfvel. Walde tab påkſeſtaken, *ſume hoc obſonii loco*.

Påktet, *v. a. expergefacere*, väcka up. Ådejit påktet, *expergefacere dormientes*, väcka up de ſofvande. *cfr.* råsſot, *idem*.

Påktjanet, *v. n. ſuffocari, de illo dicitur, cui in edendo ſpiritus intercluditur ex offula gutturi imprudentius ingeſta*, ſtorkna, förlora andan af något ſom faſtnar i halſen. *Transl. de mola frumentum comminuendum per idem, quo immittitur, foramen reſpuente*, ſåges ock om en qvarn, ſom drager kornet up omalit.

Påktjo, *n. ſ. dorſum*, rygg. Påktjo muſte ſagneta, *dorſum mihi prurit*, ryggen kliar på mig. Nåde påktjoin wadſet, *onus dorſo ſubire*, gå med bördan på ryggen. Påktjo-hål, *obtrectatio*, baktal. Påktjots, *dimin.* liten rygg, *cfr.* tjawelk.

Påktjos, *n. a. ad dorſum pertinens, imprimis veſtis pars poſterior*, ſom hörer til ryggen, ryggſtycket på kläder, bakdelen af et plagg ell. annat. Påktjos puore *Lappones vocant, ſi poſt parentum aut cognatorum alicujus obitum ſecunda uſi ſint fortuna in piſcatu, venatione aut alio quocunque negotio, quem felicem ſucceſſum ut de vita decedentis*

dentis donum poſthumum reputant. Påktjos puore kalla Lapparne det, om de, efter fôråldrarnes eller någon ſlägtinges dödel. frånfälle, åro lyckelige i fiſke, djurfång eller annat dylikt, hvilket de anſe ſåſom en gåfva af den döda.

Påktjost, *adv. a tergo*, på ryggen, bakom ryggen. Påktjoſt ladet, *a tergo adoriri*, anfalla på ryggen. *Compoſ.* påktjoſthåla, *obtrectatio*, baktal. *cfr.* håla, mangeltes håla, *id.* Påktjoſthåleje, *obtrectator*, baktalare, förklenare. Påktjoſthålet, *obtrectare*, förklena, baktala.

Pålasaddet, *v. n. murmurare, fremere*, gny, forla. Qweika pålaſadda, *cataracta fremit ſive murmurat*, forſſen gnyr. *Auſtr.*

Påldet, *v. a. urere, comburere*, brånna. Muorait påldet, *ligna comburere*, brånna ved. *Dicitur etiam:* tållåb påldet, *qu. dic. ignem urere, h. e. alere ignem, ne intermoriatur curare*, hålla elden vid magt, at den ej ſlocknar. *It.* Tarweb påldet, *picem excoquere ex abiete*, brånna tjåra. Winab påldet, *ſpiritum e frumento elicere ſive excoquere*, brånna brånvin. Påldeſtet, *dimin.* litet brånna. Påldajet & påldegåtet, *inchoativ.* begynna at brånna. *Femin.* poldan, *uro.*

Påldeje, *urens, qui urit*, den ſom brånner.

Påldem, *n. ſ. uſtio, combuſtio*, brännande. Wina påldem, *excoctio ſpiritus frumenti*, brånvins-brännande. Påldem mårk, *cauterium*, brännmärke.

Påldelet, *v. a. frequ. comburere*, förbrånna. Påldelowet, *paſſ.* förbrännas. Påldelem, *ſubſt. vide* påldem, *id.*

Påldajattet, *v. a. vide* puolajattet.

Påldetattet, *v. n. poſſe uri*, kunna brännas. I njuoſka muora ila påldetatte, *lignum viride, quod non ſiccum eſt, minus eſt igni alendo aptum*, rå ved brinner ej väl. I tållå påldetatte raſjoſt, *ob pluviam ignis accendi & foveri nequit*, man kan ej hafva eld för regnet ſkull.

Påldetet, *v. a. urendum curare*, låta brännas. Tarweb påldetet, *picem excoquendam curare*, låta brånna tjåra.

Påldetowet, *paſſiv. uri, comburi*, brännas.

Påldetom, *n. a. uſtus*, bränd.

Påldne, *n. ſ. tuber*, tufva, *vide* måkt.

Påldnajes, *n. a. tuberibus frequ.* tufvig.

Päll, *n. ſ. corpus*, kropp. *vid.* boll. Pålleg, *idem.*

Pålla, *n. ſ. pollen*, fint damb, af mjöl eller annat. *Auſtr.*

Pållestak, pållåſtak, *n. ſ. pars media corporis, ab humeris ad coxas*, lifvet, den delen af kroppen, ſom är ifrån axlarne til höften eller lånderna, båhlen.

Pållet, *v. n. idem ac* påigeſet, ſe påigeſet. Jafo wuoſſeſt pålla, *farina pollen e ſacco fumat*, mjölet dammar utur ſäcken. Muottek pålla, *ningit aliquantum*, det ſnögar litet.

Pålles, pållås, *n. ſ. imber*, il, regn-il eller ſnö-il. Pållåſi manna tat raſjo, *non nunc continue & diu pluit, ſed vicibus repetitis imbres effunduntur*, det regnar nu ej med et, utan il-tals och ofta. Muotta pållås, *nivis, ut ita dicam, imber*, ſnö-il.

Pålltot, *v. n. frigore uri*, förkylas. Juolkeh låh muſte pålltom, *frigore mihi*

mihi uſti ſunt pedes, mina fötter åro förkylda. Niårah låh pålltom, *gelu genæ peruſtæ ſunt*, kinderna åro ömkylda. *Scribitur quoque* påldot, *ſed ad pronunciationem (cui ſtudemus) propius accedit* pålltot, *ſalva radice vocis* påldet, *urere, quam vide ſupra. Hinc hiph.*

Pålltotet, *v. a. frigori perurenti ſe exponere*, utſåtta ſig för köld om ömkylning. Pålltotijeb niårait, *genas a frigoris perurentis violentia & injuriis defendere non potui*, jag ömkylde mina kinder. Njuoneb pålltotijeb, *naſus mihi frigore peruſtus eſt*, jag ömkylde näſan.

Pålltom, *n. a. frigore peruſtus*, förkyld.

Pållkestet, *v. n. obſtrepere, obmurmurare*, mumla, gnabbas. *Auſtr.*

Pållkestem, *n. ſ. ſtrepitus, contentio*, buller, ordväxling, kif. *Rarius occ.*

Pålne, *vid.* påldne. Pålneſk, *vid.* påldnajes.

Pålo, *n. ſ. globulus, imprimis argenteus ejus generis, quo utuntur Lappones ad ornandam veſtium partem anteriorem gremiumque*, knapp, i ſynnerhet af ſilfver, ſådane, ſom Lapparne bruka för granlåt ſkull på kläderna, vid barmen. Kolma para pålloiſt, *tria paria globulorum argenteorum*, tre par knappar af ſilfver. Pálots, *dimin.* en liten knapp.

Pålok, *globulus quo veſtes connectuntur*, knapp at knäppa igen kläder med.

Pålpartet, *v. a. globulis connectere, (de veſtibus)* knäppa igen med knappar, *cfr.* pálok.

Pålpe, *n. ſ. impedimentum, obſtaculum*, hinder. Mi le pálpen? *quidnam eſt impedimenti? ſive, quid impedit?* hvad år ſom hindrar?

Pålpalet, *v. n. retardari, impediri*, hindras, blifva förhindrad. Maina pálpaleh? *quo retardantur ſive impediuntur?* hvad år ſom hindrar dem? *cfr.* ajanet, ajanes.

Pâltet, *v. a. fodere, arare*, plöja, gråfva.

Pâltestet, páltâſtet, *v. a. fodere, effodere*, gråfva, gråfva up. Muottekeb pálteſtet, *nivem fodiendo removere*, gråfva bort ſnön. *It.* jaureb páltâſtet, *magnam piſcium capere copiam*, få ganſka mycket fiſk. *cfr.* palet, palat.

Pândas, *n. a.* pándot, *v. n. &c. vid.* bånda, båndot *&c.*

Pânek, pânetet, pânetattet, *v.* pådnek.

Pânje, *n. ſ. flexura, curvamen*, böjning, krok. Tat muora le pânjen kaſko, *tortuoſum in media parte hoc lignum eſt*, detta trå år krokigt och vridit midt uppå. *Transl.* pânji pira, *per ambages & anfractus*, genom krokar och omvågar. *cfr.* pådnjet.

Pânjek, *n. a. non tortus*, ovriden, oflåtad. *It diſtortus, limus*, vind, ſned. Pânjek muor, *arbor tortuoſa, cujus fibræ & partes conſtituentes trunci ſpiralem æmulantur lineam*, et vindt trå. Pira pânjek, *valde tortuoſus*, mycket vind och krokig.

Pânjo, *fel urſinum*, björngalla. *Lapponum eſt panacæa, qua omnibus fere malis mederi ſatagunt. Quod etiam vulneribus illitum optimum ſit vulnerarium medicamen contendunt.* Björngalla brukas af Lapparne ſåſom et botemedel för nåſtan alla ſjukdomar, och åfven för ſår.

Pânos, *vide* pâdnos.

Pårdet, *v. a. ponere, collocare*, ſtålla, ſåtta. *vide* piejet, ſe piejet. Pårde-

ſtet, *dimin* Pårdegâtet, *inchoat.* begynna at lågga.

PÅRDETATTET, *v. n. vide* piejetattet.

PÅRDNOS, *illa pars cultri, quæ manubrio inſeritur*, tången på en knif.

PÅRES, *n. a. qui ætate eſt adulta, ætate aliquantum provectus*, något gammal, åldrig. *Minus eſt quam* wuoras, *qu. vid.* Man pâres leh todn? *quot annos natus es?* huru gammal år du? Jake pâres, *anniculus, unum natus annum*, årsgammal. Te le pâres paha, *ah! ſenem malignum*, ack! den elaka gubben. *Compar.* pâraſub & pâraſubbu, åldre. *Superl.* pâraſumus, den åldſte.

PÅRASMOWET, *v. n. adoleſcere, annis crescere*, blifva åldre, tiltaga i ålder. *De infantibus & adoleſcentibus dicitur, de adultis vero* wuoraſtowet, wuoraſtutjet, ſåges om barn och ungdom.

PÅRASUBBUWUOT, *n. ſ. major ætas, prærogativa natalium*, fôretråde i ålder. Pâraſubbuwuotinas ſodn mo paijel kåttja, *major ille natu me juniorem contemnit*, han ſer mig ôfver axelen, fôr det at han år åldre.

PÅREW, *æſtrum*, bröms. *It. ratis*, flotte. *vide* bårre. *Fenn.* porras, *ponticulus.* Pârewin raſta mannet jåkkåit, *fluvios ponte natante transire*, fara ôfver elfver med flotta.

PÅRG, *n. ſ. de nive dicitur, imber ſive copioſa nivis effuſio, quæ tamen cito deſinit ſive tranſit*, ſnô-il. Pârg pâta, *ningere incipit*, det kommer et ſnô-il. *cfr.* pâlles, *quod de pluvia ſæpius dicitur.* Pârgâts, *dimin.* et litet ſnô-il.

PÅRGA, *n. a. villoſus, cui longi & denſi ſunt pili*, hårluden, lång och tjockhårig.

PÅRGE, *menſis Auguſtus*, Auguſti månad. *Å* pârga *ita dictus, quia illo tempore rangiferi magis evadunt piloſi, eſtate plus depiles.*

PÂRGET & pârgetet, *in aquam ſive mare ſe projicere*, kaſta ſig i ſjôn. Pârgeti jaurai, *in lacum ſe projecit*, han ſtôrtade ſig i ſjôn. Pârgai wuojet, *in aquas ſe projecit nataturus*, han kaſtade ſig i ſjôn at ſimma.

PÅRGESTET, pârkeſtet, *v. n. fumare, fumum emittere*, ryka, gifva rôk ifrån ſig. Tâllâ pârgeſt, *ignis fumum emittit*, elden ryker. Suowa pârgeſt, *fumus emittitur*, det ryker, rôken ſtiger up. Pârgeſtaſtet, *dimin.* litet ryka. Pârgeſtatjet, *incipere fumare*, begynna ryka.

PÅRJES, *velum*, ſegel. Pârjeſeb tſegget, *vela facere, expandere velum*, hiſſa ſegel. Pârjeſats, *dimin.* et litet ſegel. *Fenn.* purje, *velum. Norvagice* bôri.

PÅRJESTET, *v. n. velificari*, ſegla. Tan palen pârjeſtime puoriſt, *hac vice bene velificati ſumus*, denne gången ſeglade vi lyckeligen och vâl. Pârjeſtaſtet, *dimin.* ſegla litet. Pârjeſtatjet, *inchoat.* begynna at ſegla.

PÅRJESTEJE, *velivolus*, den ſom går fôr ſegel.

PÅRJESTEM, *n. ſ. velificatio*, ſeglande.

PÅRKA, *n. ſ. contus*, ſtång, bårling. *Fenn.* porcka.

PÅRKET, *v. a. disrumpere*, afflita, *vide* påtket.

PÅRKOT, *v. n. villoſum ſive piloſum fieri*, blifva hårluden. *De rangiferis dicitur tempore autumnali, cfr.* pârga, pârge. *Synon. eſt* påuhlet, *quod vide.*

PÅRRE, *ratis*, flotte, *vide* bårre.

PÅRRET, *v. a. edere, comedere*, åta. Ib le anje udne pårråm, *jejunus adhuc ſum hodie, nihil adhuc hodie comedi*, jag har ännu ej åtit något i dag. Pårråika, *(dual.) comedebant*, de två åto. Kåſſe lijen pårremen *ſive* pårråmen, *comedentibus illis. It. mordere*, bita. Piådnak pårra, *canis mordet*, hunden biter. Kedkats kabmakeſne juolkeb pårra, *lapillus in calceo pedem vexat*, en liten ſten i ſkon plågar och gnager foten. *It. terere, atterere*, ſkafva, nóta. Pårretowet, pårråtowet, *paſſ.* åtas. Pårreſtet, *dimin. &* pårråſtet, litet åta. Pårregåtet, pårrågåtet, *inchoat.* begynna at åta. *Fenn.* puren, *mordeo, in infinitiv.* purra, *mordere, &* puria, *mordax*, puru, *manſum.*

PÅRRATJET *&* pårråtjet, *edere, comedere*, åta. Påte pårråtjet, *veni comeſum*, kom och åt. *Eſt quaſi ſupinum verbi* pårret.

PÅRREJE, pårråje, *edens, comedens*, den ſom åter. Wiåka pårreje, *helluo*, en fråſſare. Stuor pårråje *&* ådna pårråje, *id. It. mordax*, bitande. *It. transl. inimicus*, fiende, ovän. *Imprimis de illo, qui magicis artibus & ſortilegiis nocere alteri ſtudet*, ſåges egenteligen om en ſådan, ſom ſöker at med ſvartkonſt och trulldom göra en annan ſkada. *cfr.* raddok.

PÅRREM, *n. ſ. eſus, ipſe actus edendi*, åtande. Pårremeſt laiti, *edendo deſiſtebat*, han uphörde at åta. Ådna pårrem, *edacitas, voracitas*, fråſſeri. *vid.* raddokwuot. *Compoſ.* pårremlaka, *adv. modo eſui idoneo*, på tjenligit ſått at åta. I le anje pårremlaka karwetum, *non adhuc ita eſt paratum, ut comedi poſſit*, det är ännu ej ſå lagat, at det kan åtas.

PÅRRAK, pårråk, *n. a. jejunus, qui nihil cibi ſumſit*, faſtande, ſom ej har fått mat. Pårråk tjåiwe, *ſtomachus jejunus*, faſtande mage. Pårråk orrot, *jejunare*, faſta. Pårråk orrom, *jejunium*, faſta, faſtande. Pårråk orromen tjada, *per jejunium.*

PÅRRELET, pårrålet, *v. a. frequ. idem atque* pårret, *edere, terere*, åta, nóta. Pårrelowet, *paſſiv. conteri*, förnótas. Kaino pårrelowa, *funis atteritur*, repet förnótes. *It.* Peiwe ja mano pårrelowa *eclipſis fit ſolis, deliquium fit lunæ*, ſolen och månan förmörkas, *qu. dicer. comeduntur ſive devorantur. Haud abſimilem alias quoque gentes foviſſe ſententiam ex hiſtoricis patet.*

PÅRRELEM, *n. ſ. conſumtio*, förtärande.

PÅRRELTATTET, pårråltattet, *v. a. facere ut conteratur aliquid, conterere*, låta förnótas, förnóta. Kainob pårråltattet, *funem atterere*, förnóta repet.

PÅRRESTALLET, pårråſtallet, *v. a. intenſiv. vorare, cibo ſe ingurgitare*, fråſſa, åta omåtteligen.

PÅRRESTOWET, pårreſtutjet, *ſive ad pronunciandi rationem* pårråſtowet *&* pårråſtutjet, *v. n. eſurire, eſurire incipere*, vara hungrig, blifva hungrig. Talle pårråſtutjab, *jam cibum appeto*, jag vill nu hafva mat. *cfr.* nelgot.

PÅRRÅTAKES, *n. a. mordax*, bitande. Pårråtakes piådnak, *canis mordax*, en ilſken hund, ſom biter folk. *Scribitur quoque* pårratakes, *Matth. 7: 15.*

PÅRREMAS, pårråmas, *n. ſ. quod edi poteſt, cibus*, mat, det ſom kan åtas. Åh talle påtſoh pårråmaſeb kaudne, *rangi-*

rangiferi nunc pabulum non inveniunt, renarne finna nu ingen föda.

PÅRRÅTALLET *& interd.* pårratallet, *v. n. morderi, morſu lædi beſtiæ alicujus*, blifva biten. Pårrâtalli piâdnaki, *canis illum morſu lædebat*, han blef hundbiten. Pårrâtallem, *ſubſt. ipſe actus dum iſtud fit, morſus*, bett, når man blir biten. Katte pårrâtallemeſt, *cave ne mordearis*, akta dig, at du ej blir biten.

PÅRRÅTET, *interd.* pårretet, *v. a. hiphil* rẽ pårret, *edendum dare, morſui exponere*, gifva at åta, låta åta, låta blifva biten. Meſit pårrâtet ſtalpai, *vitulos rangiferinos a luporum non defendere morſu*. Manait pårrâtet, *(uſit.* piâbmet) *liberos cibare*, gifva barnen mat. *It.* pårrâtet, *frequ. id. ac* pårret, åta.

PÅRRETS, *ſubula, terebra*, ſyl. Pårretſats, *dimin.* en liten ſyl.

PÅRREW, *vide* pårew, ſlautja.

FÅRTE, *n. ſ. vas ſive corbis e cortice betulino confectus*, nåfverſkåppa.

PÅRWE, *n. ſ. ſebum*, talg. Pårwe wuoj, *pingve frigore ſpiſſatum*, ſtelnadt fett. Pårwin wuoitet, *ſebo aut alio pingvi inungere*, ſmörja med talg, eller annat fett. Pårwojes, *adj. unctuoſus, ſebo oblitus*, talgig, med fett beſtruken.

PÅRWOT, *v. n. de pingvibus liquefactis & oleoſis dicitur, dum gelu vel igne remoto rurſus coaleſcunt & inſpiſſantur*, ſtelna, ſtarkna, ſåges om fett och flått, når det ſtelnar. Wuoja pårwoi, *pingve liquefactum rurſus coibat*, flåttet ſtarknade eller ſtelnade.

PÅSKE, *n. ſ. calx*, hål. Påſkeſne tjowot, *calcem calce terere*, följa i hamn och hål, följa tått efter. Aiweſt kitta påſkai, *a capite ad calcem. Fenn.* potca, *genu boum &* potcaiſta, *calcitrare.*

PÅSK, påſkå, *n. herba, angelica officinalis*, angelika. *Ipſam herbam appellant* påſk, *radicem vero* urtes. *Caules decorticatos abſque ulla alia præparatione avide comedunt Lappones, & quidem copia haud exigua, &, ne tempore hiberno & autumnali his careant deliciis, caules diſſectos ære torrent & ſole, quos deinceps in uſum recondunt. Folia herbæ viridis ſive recentis & capita aqua macerata coquunt lactique rangiferorum immiſcunt, additis ſimul baccis alicujus ſpeciei edulibus, quod obſonii genus in tonnis & amphoris in vernum tempus reſervant. Ipſam radicem herbæ recentem coquunt decorticatam ſimul cum carne, ſed rarius, ſæpius ut inutilis rejicitur ob amaritiem, exigua quantitate interdum ſiccata venditur mercatoribus, in uſum officinarum, plus quam exiguo pretio. Valde in alpibus copioſe creſcit Lapponicis & in proximis ſilvis.* Atja påſk, *(qu. dic. angelica tonitrui) appellatur altera ſpecies, angelica ſilveſtris, quam totam rejiciunt, Svetice* björnſtrut. Påſkån åiwe, *caput ſive corolla angelicæ officinalis*, knopparne på angelike-ſtjelken. Påſkå ſåwo, *vallis, ubi angelica creſcit*, en dal, där angelika växer.

PÅSKER, *Chirurgus, Medicus*, Fåltſkår.

PÅSKETET, påſkåtet, *v. a. pungere*, ſtinga. Sije kalkeh wuoidnet, kåb ſije påſkåtam låh, *videbunt quem pupugerunt.* Swerdin tjada påſkåtet, *gladio confodere*, med vårjan genomſtinga. Påſkåtaſtet, *dimin.* litet ſtinga. Påſkåtatjet, *inchoat.* begynna at ſticka.

Fenn.

Fenn. puſken, *cornu peto* & puſketan, *cornu ferior.*

Påsketattet, påſkåtattet, *v. a.* & *n. pungendum curare, poſſe pungi*, låta ſtinga, kunna ſtickas.

Påsketem, påſkåtem, *n. ſ. punctio*, ſtyng, ſtickande.

Påsketeje, påſkåteje & *contr.* påſkeje, *pungens*, den ſom ſticker.

Påsko, *n. ſ. pleuritis*, håll och ſting. Sidon munji påſko tjodtjo, *pleuritide lateris laboro*, jag har håll och ſtyng i ſidan. *Valde frequens eſt morbus apud Lappones & lethalis, quod non mirum, cum ſanguinem mittere quam pauciſſimi illorum valeant & frigidam etiam morbo conflictantes bibant.*

Påskogåtet, *v. n. de pleuritide dicitur, dum incipit ſentiri*, håll och ſtyng begynner at kännas.

Påsme, *n. ſ. obſonium*, ſåfvel. *It. menſa ſecunda*, efter-råtter, deſert.

Påsset, *v. a. vide* laketet. *Auſtr.*

Påssjo, *pars tentorii ſive tugurii Lapponum intima ex adverſo oſtii, ubi vaſa & cibi reponuntur*, et rum midt emot dörren i en Lappkoja, dår kåril och mat ſtållas och förvaras. Påſſjo raike, *oſtium quoddam ſive foramen in hac parte tentorii, per quod olim, ex ſuperſtitione quadam, illas res & captas beſtias in tugurium miſerunt, quas per vulgarem januam immittere nefas & profanum erat, ut e. gr. urſos, caſtores & omnia illa animalia, quorum carnem avide comedunt.* Påſſjo raike, kallas en lòndörr eller hål på Lappkojan, igenom hvilket Lapparne fordom af vidſkepelſe inlade de djur, dem de tyckte om at åta, och råknade för otilbörligit at båra in igenom den vanliga dörren. Påſſjo akka, *idolum ſive Dea quædam, quam olim coluere*, en afgudinna hos de fordna Lappar.

Påst, *tabellarius*, poſt. *Svecan.*

Påsto, påſtot, *vide* påito, påitot.

Påstok, *n. ſ. refluxus aquæ & circumgyratio, imprimis ad littora cataractarum, ſyrtis*, vatten-hvirfvel, återſtröm. *Norrland.* agga, edun.

Påtet, *v. n. venire*, komma. Påte teke, *veni huc, accede huc*, kom hit. Påtika, *(dual.)* de två kommo. Påtam låpa, *(dual.) venerunt*, de två hafva kommit. Påtus kutte påtet ſita, *veniat quicunque venire vult*, komme hvem ſom vill. *It.* Alles ſjaddoi påtet, *ad adultam pervenire ætatem*, blifva fullväxt. Påte puoreſt, *fauſte advenias*, kom lyckeligen, *formula eſt ei reſpondendi, qui nobis propinat, dicens* wuorde tokko, *ſive exſpecta illuc, ſcil. venturum hoc poculum.* Wuorde tokko, din ſkål. Påte puoreſt, välkommen eller tack. Påteſtet, *dim.* komma litet, komma til litet antal. Påtegåtet, *inchoat.* begynna at komma.

Påteje, *veniens*, den ſom kommer. *It. futurus*, ſom ſkal komma eller ſke. Påteje wakkon, *ſeptimana proxima*, nåſta vecka. Påteje jakai, *anno proximo*, nåſta år.

Påtem, *n. ſ. adventus*, ankomſt.

Påtelet, *v. n. frequ. copioſe & magno numero venire, it. celeriter venire*, komma ymnigt och mycket, komma haſtigt. Påtelaſtet, *dimin.* Påtelatjet, *inchoat.* begynna at komma.

Påtatallet, *v. n.* Puotſelwaſi påtatallet, *morbo corripi*, blifva ſjuk eller

utkommen för ſjukdom. Påtatallib håkket, *ex improviſo invaſus ſum*, jag blef haſtigt öfverrumplad. Die påtatallab taſa, *heic hæreo & quo me vertam neſcio*, här ſtår jag rådlös, och vet ej hvad jag ſkal taga mig för. *cfr.* kaudnetallet. Påtatallem, *ſubſt. ipſe actus*. I ſuola påtatallemeſt palla, *fur haud timet, facinus ejus apertum fieri*, tjufven fruktar ej, at hans miſſgårning ſkal blifva bekant.

PÅTALTAK, *n. ſ. adventus*, ankomſt. Juru påtaltaken, *in ipſo adventu*, vid ſjelfva ankomſten.

PÅTASTATTET, *perveniri poſſe, attingere poſſe*, kunna komma åt. I påtaſtatte tokko, *illuc perveniri nequit, illuc accedere impoſſibile eſt*, man kan ej komma dit.

PÅTJESTET, *v. a. comprimere, exprimere*, klåmma, tränga, pråſſa ut. Ale mo påtjeſte, *noli me premere*, tráng mig intet. Tjatſeb luwah kårwoiſt påtjeſtet, *aquam e veſtibus humidis exprimere*, vrida ut vatten utur våta kläder. Påtjeſtaſtet, *dim.* litet klåmma eller pråſſa. Påtjeſtatjet, *inchoat.* begynna at pråſſa. *cfr.* påttjaſet.

PÅTJESTEM, *n. ſ. compreſſio*, pråſſande.

PÅTK, påtka & påtkå, *n. ſ. locus inter cacumina montium depreſſior, jugi montis aliquo in loco interrupta altitudo*, en dal ell. affåttning på en bergsrygg, *Norvagice* ſkal. *A* påtkanet, *qu. vid.* Raſtete tab wareb påtkå pakto, *tranſi montis hujus jugum eo quo maxime eſt depreſſum loco*, gå öfver detta berget på det ſtållet, dår det år lågſt. Påtkåts, *dimin.*

PÅTKET, *v. a. rumpere, disrumpere*, ſlita af. Raſta påtket kainob, *funem disrumpere*, ſlita af repet. Baddit påtket, *vincula rumpere*, ſlita af banden. *It.* manab påtket, *infantem ablactare*, afvånja et barn ifrån bröſtet. Påtkeſtet, *dimin.* litet afſlita. Påtkegåtet, *inchoativ.* begynna at afſlita. *cfr.* tåjet, *quod de ligneis aut aliis rigidis dicitur corporibus, hoc de funibus, loris & ſimilibus. Hinc paſſiv.*

PÅTKANET, påtkenet & påtkånet, *disrumpi, rumpi*, ſlitas af. Kaino påtkåni, *funis disrumpebatur*, repet gick af. Kåroſtak påtkåni, *filum rumpebatur*, trån gick af. *It.* piåbmoſt påtkenet, *cibi tædium ſuſcipere, cibum faſtidire*, få matleda. Nidtjiſt påtkånet, *a lactendo deſvefieri*, blifva afvand ifrån bröſtet. Påtkånaſtet, *dim.* litet ſlitas ſönder eller af, m. m. Påtkånatjet, *inchoat.* begyn. at afſlitas, m.m.

PÅTKÅNADDET, *frequ. id. ac* påtkånet.

PÅTKANEM, påtkenem *ſive* påtkånem, *n. ſ. diſruptio*, afſlitning. *It.* Påtkånem piåbmoſt, *tædium cibi*, matleda.

PÅTKESET, *v. n. minutatim decidere*, falla ner ſmått, ſmulas. Raſjo påtkeſa, *minutatim & pauluhum pluit*, det faller litet ſmått regn. Laipe påtkeſa, *in micas abit panis & minuſcula fragmenta*, brödet ſmular ſig, går ſönder i ſmulor. Suoine påtkes, *fænum diſpergitur*, hö kaſtas omkring eller ſpilles.

PÅTKOS, *n. ſ. mica*, ſmula. Smawa påtkoſeh, *micæ minuſculæ*, ſmå ſmulor. Påtkoſit tjågget, *micas colligere*, ſamla ihop ſmulorne.

PÅTKETET, *v. a. rumpendum curare*, låta afſlita, *vide* påtket, *cujus eſt forma Hiphil.*

Hiphil. Disrumpi pati, låta gå ſönder. *It. infantem a lactendo deſvefaciendum curare*, låta afvånja et barn.

PÅTKOTET, *v. a. frequ. idem ac* påtket, ſe påtket. *It. paſſive:* labtjeh påtkotijen, *habenæ rumpebantur*, tömmarne gingo af, blefvo affletna. *It.* Juolkeh muſte påtkoteh, *pedes mei rigent, ſcil. ut incedere vix poſſim, ut fieri ſolet, poſt nimiam & inaſſvetam ambulationem*, mina ben och fötter hafva blifvit lama.

PÅTTJASET, *v. paſſiv. premi, comprimi*, tryckas, trångas, pråſſas. Tjatſe påttjaſi ulkos, *aqua exprimebatur*, vatnet utpråſſades. Påttjaſaſtet, *dimin.*

PÅTSO, *n. anim. cervus reno, rangifer*, rendjur, ren. *Dicitur quoque* påtſoi. Årres påtſoi, *rangifer mas*, hann-ren. Ningeles påtſoi, *rangifer fœmina*, hon-ren. Påtſoi ålo, *grex rangiferorum*, ren-hjord. Påtſots, *dimin.* en liten ren. *It. grex rangiferorum*, ren-hjord. Mo påtſots, *meus grex rangiferorum*, min ren-hjord.

PÅTSETET, påttſetet, *v. n. germinare, gemmare*, grönſkas, ſlå ut. Graſe påtſeta, *gramen germinat.* Muora påtſeta, *arbor gemmat*, trå ſlår ut knoppar. Påtſetaſtet, *dimin.* ſpricka litet ut. Påtſetatjet, *inchoat. & Auſtr.* påtſeſjaddet, *incipere germinare*, begynna at ſpricka ut.

PÅTSETEM, *n. ſ. germinatio*, utſprickande, grönſkande.

PÅTTANET, påttenet & påttånet, *v. n. intumeſcere*, ſvålla, ſvålla up. Kåta muſte påttåni, *manus mea intumeſcebat*, handen ſvall up på mig. *It. efferveſcere*, koka öfver, *uſtatius* påttaſet, *qu. vid.* Påttenaſtet, *dim.* ſvålla litet up. Påttånatjet, påttenatjet, *inchoat.* begynna at ſvålla.

PÅTTANEM, påttånem, *n. ſ. tumor*, ſvulnad. Tjalmi påttånem, *tumor oculorum.* Påttånes, *id. It. vomica, ulcus*, böld.

PÅTTASET, *v. n. efferveſcere, efferveſcendo ſuperfluere*, koka öfver. Kebne påttas, *olla ſuperfluit ob nimiam ebullitionem*, det kokar öfver grytan. Påttaſeje ajek, *fons ebulliens*, en kålla ſom våller up utur jorden. *It.* påttaſet, *intumeſcere, fermenteſcere*, gåſa up. Daigen påttas, *farina ſubacta fermenteſcit*, degen gåſer up. *Fenn.* potiſen, *bullio.*

PÅTTETET, *v. a. tumefacere, tumorem efficere*, förorſaka ſvullnad. Påtteti mo kåtab ſlåweminas, *verberibus manum meam tumidam effecit*, han ſlog min hand, at hon ſvall up. Påttetaſtet, *dim.* förorſaka en lit. ſvullnad.

PÅTTJET, *v. a. mulgere*, mjölka. Påttjeſtet, *dim.* Påttjajet & påttjegåtet, *inchoat.* begynna at mjölka. *It. neutr.* Koſa påttja, *vacca lac præbet mulgenti*, kon mjölkar. Påttjeje, *particip. mulgens, lac præbens*, den ſom mjölkar, den ſom ger mjölk.

PÅTTJEM, *n. ſ. ipſe actus mulgendi aut etiam lactandi*, mjölkande, mjölkning. Påttjem litte, *mulctra*, mjölkſtåfva. Juo gaitſah påttjemeſt laiteh, *lac jam denegant capellæ*, getterna mjölka ej nu mera.

PÅTTKESTET, påttkåſtet, *calcitrare, pedibus ferire*, ſparka, ſlå up. Tåmp juolki påttkåſta, *equus calcitrat*, hå-

ſten ſlår eller ſparkar. *Fennice* potkin, *calcitro.*

PÅTTOS, *n. a. tumidus*, ſvullen. Påttos lättas, *membrum tumidum*, ſvullen lem. Kåta le påttos, *manus in tumore eſt*, händen är ſvullen. Påttos hawe, *vulnus tumidum.*

PÅUDE, *n. ſ. ſerenitas brevis, quæ non diu permanet*, en liten ſtunds uphållsväder. Kaſka peiwe påude, *ſerenitas brevis tempore meridionali*, uphållsväder middags-tiden. Ekkedes påude, *ſerenitas veſpertina, ſerenitas, quæ diutius perdurat appellatur* wårto.

PÅUDESTET, *v. n. de ſerenitate.* Påudeſti talle, *ſerenitas nunc facta, pluere nunc deſivit*, det blef nu uphållsväder, det ôfvergaf nu at regna.

PÅUHLE, *piloſus, villoſus*, hårluden, *vid.* pårga.

PÅUHLOT, *v. n. pilos nanciſci, villoſum fieri*, blifva hårluden. *confer* pårge, pårkot.

PÅUROT, påuret, *v. n. refici viribus, a laſſitudine recreari*, åter qvickna up, åter få kraſter, blifva uphvild. Herke påuroi, *a laſſitudine recreatus eſt rangifer vectarius*, kôr-ren qvickna de åter up. Påureſtet, *dimin.* litet qvickna up. Påurogâtet, *inchoat.* begynna at qvickna. *De beſtiis ſæpiſſime.*

PÅUS, påuſa, *vid.* måuka. *Boreal.*

PÅGGELET, *v. a. mentionem facere, nominare*, tala om, nämna. Idtji tabb'akta påggel, *nullam omnino ejus rei fecit mentionem*, han talte aldeles intet derom. Påggelaſtet, *dim.* litet omnämna. Påggelatjet, *inchoat.* begynna at omorda eller nämna.

PÅGGELEKE, *n. a. cujus non facta eſt mentio, non dictus*, onämnd, oomtalt.

PÅGGELEM, påggotem, *n. ſ. commemoratio*, omtalande, omordande.

PÅGGOTET, *v. a. frequ. mentionem facere*, tala om.

PÅJES, påjok, *n. a. albus*, hvit. Påjes kiſtah, *chirothecæ albæ*, hvita handſkar.

PÅISTET, *v. a. depravare*, fôrderfva, *vide* peiſtet.

PÅIWE, *dies*, dag *&c. vid.* peiwe.

PÅKET, *v. n. repere*, krypa, *vid.* piåket.

PÅKTJET, *deterrere*, affkråcka, *v.* paktjet.

PÅKTJITET, *v. n. dolere*, vårka, *vide* paktjitet.

PÅL, *n. ſ. columna*, ſtod, pelare, *1 Tim. 3:*

PÅLDO, pålto, *n. ſ. ager*, åker. *Fenn. orig.*

PÅLKET, *v. n. rixari*, träta, kifva. Pålkib ſuina, *litigabam cum illo*, jag trätte med honom. *It. objurgare, corripere*, banna, träta på. Ele mo pålke, *noli me objurgare*, trät ej på mig. Pålkeſtet, *dimin.* träta litet. Pålkajet, *inchoat.* begynna at träta. Pålkajika, *(dual.)* de två begynte träta.

PÅLKATJET, pålketjet, *v. n. frequ. id.*

PÅLKALES, pålkar, *rixoſus, contentioſus*, trätoſam, trätgirig. Pålkales ålma, *vir contentioſus*, en trätgirig man. Pålkaleswuot, *ſubſt. cupiditas ſ. pronitas litigandi*, trätgirighet, trätoſamhet.

PÅLKALDATTET, *v. a. objurgare*, banna, tiltala.

PÅLKATALLET, *v. paſſiv. verbis reprehendi, corripi.* Pålkatallib ſunji & ſuſte, *increpabat me*, jag fick bannor af honom.

PÅLKEM, *n. ſ. lis, contentio*, trätande. *It. objurgatio*, beſträffning; tiltal.

Pål-

PÅLKATALLEM, *n. ſ. objurgatio, cum quis objurgatur ſive verbis reprehenditur*, tiltal, bannor.

PÅLKO, *n. ſ. lis, rixa*, tråta, oenighet. Sono (*dual.*) kaſken pålko tjodtjo peiwelokk, *quotidie inter illos lis eſt atque contentio*, de tråta dageligen ſins emellan. Pålkotak, *caſ. negativ. abſque rixa*, fôrutan tråta. Pålko kradna, *adverſarius, cum quo litigamus*, den man tråter med, tråtobroder. Pålko welje, *Luc. 12: 58. idem, ſed minus in uſu. Fenn.* pilcka, *convitium.*

PÅLLALOK, *adv. in uno eodemque latere, a latere*, på en ſida, vid ſidan af. *cfr.* pele. Pållalok muina tjokkahi, *ad latus meum aſſidebat*, han ſatt på ſidan om mig.

PÅLLASATS, *n. a.* Tuon pållaſats wareh, *montes, qui ex adverſa parte ſunt*, bergen, ſom åro på andra ſidan. Tan pållaſats heima jåkkåſt, *villa cis fluvium ſita*, en gård på denna ſidan af elfven, *cfr.* pele, *latus.*

PÅLLET, *poſſe, valere*, fôrmå, kunna. Eime pålle piåggaſt ſokket, *ob nimiam procellam remigare nequebamus*, vi voro ej i ſtånd at ro fôr ſtormen ſkull, *cfr.* aibmotet, pallat. Pålletet, *frequ.* Eika pållete, *neuter illorum alterum ſuperare poterat*, ingendera af de två kunde blifva den andras ôfverman. Eime pållet åſaſin, *de pretio mercis non poteramus convenire*, vi kunde ej komma ôfverens om priſet.

PÅN, påna, *canis*, hund, *vid.* piådnak.

PÅNN, *pluma, calamus, quo ſcribitur*, penna, ſkrifpenna. Kedke pånn, *ſtilus*, griffel.

PÅRAH, *plural.* pårahah, *n. a. coguati, qui ex eadem ſunt familia*, ſlågtinge, ſlågtingar. Pårahatjeh mâi len, *cognati nos ambo ſumus*, vi bågge åro ſlågtingar. Pårahit åppet, *cognatos inviſere*, hålſa på ſlågtingarne. *Fenn.* perin, *hæreditatem accipio*, jag årfver, & perillinen, *hæres.*

PÅRAD, pårat, *n. ſ. genus, ſtirps*, ſlågt, ſtam. Sodn le tatte påradeſt, *illo ille genere natus eſt*, han år af den ſlågten, han hårſtammar derifrån.

PÅRKEL, *diabolus*, djefvul. *Synon.* paha innemi, fuono. Tije lepet tatte atjeſt pårkeleſt, *ex patre eſtis diabolo.* Pårkellakaſats & pårkelatja, *adject. diabolicus*, djefvulſk. Pårkelatja pargo, *factum diabolicum*, en djefvulſk gårning. *Fenn.* perkeli, *diabolus.*

PÅROLATS, pårulats, *cognatus*, ſlågtinge.

PÅRTOM, *vide* piårtom.

PÅRL, *margarita, unio*, pårla.

PÅRRAK, *vide* ſabtjes.

PÅSET, *v. n. vide* piåſet.

Påso, påſotak, *vid.* piåſſo.

PÅSSATS, *Paſcha*, Påſk, *vid.* piåſſats.

PÅSTEK, påſt, *n. ſ. frutex*, buſke. Såke ja ſådga påſtek, *frutex betulæ & viburni*, björk- och vid-buſke. Påſtekats & påſtets, *dimin.* en liten buſke.

PÅTERNES, påternes takte, *vide* piettermes-takte.

PÅTTOT, *v. a. vetare, prohibere, v.* piettot.

PÅTTOTALLET, *v. a. recuſare, repulſam dare*, gifva afflag, afflå, *cfr.* piettot.

PÅTTATALLET, påtto, påttoges, *vide* pettatallet, petto, pettoges.

PÅUL, påula, *n. ſ. terra a nive purgata, quando nix diſcuſſa eſt*, bar mark, når ſnôn år borttint. Påula plått, *v.* plått. *F.* pålwi, *locus primo vere nive nudatus.*

PÅULET, *v. n. de nive dicitur dum diſcutitur*, blifva bart, tina bort. Epe warai wuolge autel ko påula, *in alpes non abimus antequam nix diſcutitur*, vi fara ej til fjålls fórr ån det blir bart. Påuleſtet, *dimin.* blifva litet bart. Påulagåtet, *inchoat.* begynna at blifva bart. Påulagâtemen le muora maddeken, *ad radices arborum nix diffugere incipit*, det bórjar at bli bart under tråna.

PÓDDOSTATTET, *v. a. placare*, blidka. Ib matte ſo póddoſtattet, *iram ejus placare nequeo*, jag kan ej ſtilla hans vrede. *Auſtr.*

PÓRDSOTJI, *adv. adſtricte*, tått, kort tilbundit. Ele nau pórdſotji tjana, *noli ita adſtricte colligare*, bind ej ſå knapt til, ſå kort igen. *Opp. remiſſe.*

Q

Q. *Litera hæc ante* u *conſonante ſive* W, *ſequente vocali, utuntur ſcriptores Lapponici, interdum & litera* k *ante* u *inſequente vocali* o, *Fennici autem litera* c, *ut e. gr. in* Cuopio, *quod efferendum ut* qwopio *aut* Kwopio, *ſive ut* qw *in Anglicano vocabulo* Qween.

QWARDN, qwarne, *n. ſ. mola*, qwarn, *cfr.* mill. Kåt qwardn, *mola manuaria*, handqvarn.

QWARTEL, *vide* kårt, kårtel.

QWAST, *ſcopæ*, qvaſt.

QWEBME, *vide* kuobme, kuobmot.

QWEDDET, *v. a. portare, ferre, geſtare*, båra. Kåtin qweddet, *manu portare*, båra med ell. i handen. Nådeb qweddet, *onus portare*, båra bórdan. Tjawelk nalne qweddet, *bajulare*, båra på ryggen. *It.* meſeb qweddet, *vitulum parere*, kalfva. Lådde månnit qwedda, *avis ova parit*, fogelen vårper ågg. Koſa le qweddam, *vacca vitulum peperit*, kon har kalfvat. *It. accuſare, in jus vocare*, anklaga, ſtämma til råtta. Qweddin ſo karraſikt, *accuſabant illum graviter*, de anklagade honom hårdeligen. Qweddet kalkab to attjaſat, *accuſabo te apud patrem tuum*, jag ſkal anklaga dig hos din far. *It.* Mon ådtjob qweddet, maite tije meddebet, *delictorum veſtrorum culpa in me omnis transfertur*, jag får båra ſkulden fór edra fórſeelſer. Sjaddob qweddet, *fructum ferre*, båra frukt. *It.* Piågga watnaſeb qwedda, *vento vehemente in alium & perverſum curſum depellitur cymba*, båten blir våderdrifven. Qweddeſtet, *dim.* litet båra, m. m. Qweddegåtet, *incipere portare aut accuſare*, begynna at båra eller anklaga. Qweddajet, *id.*

QWEDDEJE, *qui portat &c.* den ſom bår, m. m. Nåde qweddeje, *bajulus, onus portans*, den ſom bår bórdan. *Accuſator*, anklagare. Qweddeje lådde, *avis ova pariens*, en fogel ſom vårper ågg. *cfr.* qweddet.

QWEDDEK, *n. a. non portatus*, ſom ej år buren. Qweddek nåde, *onus, quod nullus portavit*, en bórda, ſom ingen burit. *It. non accuſatus, in jus non vocatus*, oanklagad.

QWEDDEM, *n. ſ. portatio, geſtatio*, bårande. *It. accuſatio*, anklagande. *cfr.* qweddet.

QWEDDEMUS, *n. ſ. lis vel cauſſa, propter quam nominis delatio fit*, kåromål. *It.* onus,

onus, portandum, börda, det man har at båra.

QWEDDATALLET, *v. paſſiv. portari, accuſari*, blifva buren, blifva anklagad. Käſſe qweddatallai, *cum accuſaretur*, når han blef anklagad.

QWEDDATES, qweddats, *n. ſ. machina qua quid portatur, feretrum*, det hvarmed något båres, bår.

QWEDDATET, *v. n. currendo vel alio modo effugere poſſe aliquem inſequentem*, genom lôpande eller annars kunna undfly eller komma undan någon. Idtji qweddat muſte, *me effugere non poterat, quin illum ſtatim deprehenderem*, han kunde ej fly undan mig ſå fort, at jag ej ſkulle hinna på honom.

QWEDDETET, *v. a. portandum curare, clitellas imponere*, låta båras, klyfja.

QWEDDETATTET, *v. n. poſſe portari, accuſari poſſe ſive deferri*, kunna båras, kunna anklagas.

QWEDDETOWET, *paſſivum tẽ* qweddet, båras, anklagas, ſe qweddet.

QWEDDO, *n. ſ. accuſatio, delatio nominis*, anklagande, klagomål. *It.* Ednen qweddo, *proles, partus*, lifsfrukt, *cujus loco interdum apud ſcriptores occurrunt* hågga ſjaddo, tjåiwe ſjaddo, *ſed minus genio lingvæ congruenter. Compoſ.* qweddo-land, *patria, ſolum natale*, fådernesland, fôdelſe-ort.

QWEGGERDET, *vide* qwoggertet.

QWEIBME, *proximus, vicinus*, nåſta, granne. Etſe qweibmabt, *dilige proximum tuum*, ålſka din nåſta. *It. ſocius, ſodalis. cfr.* kradna, ſtallbroder, kamerat. Qweibmetak, *caſ. negat. ſine ſocio, ſolus*, utan ſällſkap, allena. *Hoc etſam nomine ſe invicem conjuges appellant*, qweibme kalla ock gifta perſoner hvarandra. Qweibmam puoram, *mi conjux cariſſime*, min kåra man. Qweibme nare, *ſodalitium, tantus ſociorum numerus ut ſodalitas conſtitui poſſit*, ſällſkap, ſå många ſom fordras til ſällſkap. Alma qweibme, *vir ſociabilis ſive cujus facilis eſt converſatio*, en ſällſkapslik och nöjſam umgångesman. *Dicitur quoque:* I qweibmen orro, *cum illo converſari difficile eſt & minus jucundum, difficilis ejus eſt converſatio*, man har ej något nöje af hans ſällſkap, han år ſvår at umgås med. *Scribitur quoque & dicitur* qweime. Qweibmats, *dim. blandientis eſt.* Qweibmatjam, *mi ſodalis optime*, du min kåre vån. *Fenn.* cumpani, *ſocius.*

QWEIBMETEBME, qweibmeteme, *n. a. qui ſine ſocio eſt, ſolus*, den ſom år utan ſällſkap, enſam.

QWEIK, *torrens, cataracta*, forſs, ſtrömfall. Qweiken åiwe, *v.* luſpe. Qweikeb luitet, *ſecundo flumine ſive torrente navigare*, fara utföre ſtrömmen. Qweikats, *dimin.* en liten forſs.

QWEIK-KAREG, *avicula cataractas fluviorum amans, in Lapponia imprimis frequens, colore nigricante*, forſs-ſparf.

QWEIM, *præpoſ. cum*, med. *vide* kum. To qweim, to-kum, *tecum*, med dig.

QWEIS, *hoc nomine dolores quosvis iſchiaticos appellant*, torrvårk, gickt. *Norrland.* qweſa.

QWEITSAK, *n. a. ingenioſus*, ſintlig. Snuortak, *idem.*

QWEITSET, qweitſatet, *v. a. animadvertere, intelligere*, förnimma, förſtå. *It. in memoriam revocare*, komma ihåg.

QWEK-

Qweksek, *n. avis, pica ſilvatica*, ródfogel rågſkrika.

Qweksekaseh, *n. ſ. aurora borealis*, nordſken. Qwekſekaſeh puoleh, *aurora borealis fulget*, nordſkenet brinner.

Qwekt, qwekte, *n. numeral. cardinal. duo*, två. Qwekt japeh lokke nalne, *anni duodecim*, tolf år. Qwekte lokke, *viginti*, tjugu. Qwekte kaudnai, *vide* kaudne. Qwekten aiken, *bis*, 2 gånger. Qwekte palen, *id.* Qwekte kerden, *dupliciter, duplicate*, dubbelt. *cfr.* kerde.

Qwektekats, *n. a. temerarius, nimis audax*, ofórvågen, altfór driſtig och ofórſiktig. *It. nequam, nebulo*, en ſkålm.

Qwekta, qwektak, *duo ſolitarii*, två allena. Mâi qwekta leime tanne, *nos ambo ſoli hoic eramus*, vi två voro hâr allena. Tâi qwekta, *vos duo ſoli*, j två allena. *Valet quoque idem atque conjunctio copulativa &, de duobus dumloquimur, e. gr.* Attjitjeh qwekta, *pater & (filius ſcil.)* fadren och ſonen. Wuoidnib mon todnob ednitjit qwekta, *te & matrem tuam videbam*, jag ſâg dig och din mor. Ednitjeh qwekta, *mater cum filio filiave*, modren med ſonen eller dottren.

Qwektel, qwektelen, qwekteleſt, *adv. ab utraque parte, utrinque*, på båda ſidor om. Qwektel waren, *ab utraque parte montis*, på båda ſidorne om berget. Qwekteleſt låpa pahaſeh, *uterque malus eſt*, de åro elaka båge två.

Qwektelaka, *adv. duplici modo*, på tvåhanda ſått. Qwektelakaſats, *adj. duplex*, tvåfaldig.

Qwektes, *duo*, två. Qwektes lân, *duo ſumus*, vi åro två. Aitſei ſono qwektaſeb, *illos ambos conſpiciebat*, han blef dem båda varſe. Qwektes mijaſt, *duo noſtrum*, två af oſs.

Qwektastallet, *v. a. dubitare*, tvifla. Ele qwektaſtalla tann pira, *noli de illa re dubitare*, tvifla ej derpå. Qwektaſtalleje, *particip. dubitans*, den ſom tviflar. Qwektaladdet, *id. &* qwektaladdeje.

Qwektastallem, *n. ſ. dubitatio*, tvifvelsmål.

Qwektetet, *v. a. in duas partes dividere, dirimere ſive ſeparare*, dela i två delar, åtſkilja. Qwektet taite, *dirime hos*, åtſkilj deſſa. Qwektetaſtet, *dimin.* litet ſkilja åt. Qwektetatjet, *inchoativ.* begynna at åtſkilja. *cfr.* juoket.

Qwele, *n. ſ. piſcis*, fiſk. Qwelit piwdet, *piſcari*, fiſka. Paſſem qwele, *piſcis aſſus*, ſtekt fiſk. Qwele kådho, *piſcium nuptiæ*, fiſklek. *Transl.* Kukkes qwele, *ſerpens*, orm. Qwelats, *dim.* en liten fiſk. *Fenn.* cala, *piſcis.*

Qwelajes, *n. a. piſcoſus*, fiſkrik. Qwelajes jaure, *lacus piſcoſus*, fiſkrik ſjö.

Qweleje, *piſcator*, fiſkare.

Qwelek, *n. avis, milvus piſcarius*, fiſkórn.

Qwelastet, *piſces abundantius capere*, få mycket fiſk. Qwelaſtattet, *frequ. idem &* qwelatet.

Qweletes, *n. a. piſcibus carens*, fiſklós. Qweletes jaure, *lacus piſcibus carens*, en ſjó ſom år utan fiſk.

Qwelme, *n. ſ. pilus*, hår. *Transl.* Maggar qwelmeſt le ſodn? *qualis ille vir eſt ſ. cujus indolis?* af hvad art år han?

Qwep-

QWEPPER, *n. ſ. ungvis, imprimis humanus*, nagel. Qwepperit tjuoppet, *ungves præſecare*, klippa af ſig naglarne. Sluoptjo qwepper, *ungula biſida*, klufven klôf.

QWEPPET, *v. a. complicare*, *v.* kuopet.

QWEPS, *vide* kuopſa.

QWERSET, *v. a. tuſſire*, hoſta. Warrab qwerſet, *ſangvinem ſive ſaniem eructare*, uphoſta blod.

QWERSATES, *n. ſ. tuſſis*, hoſta. *v.* kåſſåtes.

QWERTE, *morbus hyſtericus*, moder-paſſion. Qwertin luojo, *hyſteria laborat.*

QWETTAI, *adv. reſpectu*, i anſeende til. Mo qwettai, *reſpectu mei*, i anſeende til mig.

QWEUROT, *adv. vide* krågnot. Qweurot wadſa, *corpore incurvato incedit.*

QWESA, qweſats, *v.* kuoſa. *Fœm.* cuuſi.

QWIN, *fœmina, mulier*, qvinna.

QWOBBER, *fungus*, ſvamp. Qwobbertet, *fungos quærere edendos, ut ſolent rangiferi pecudesque aliæ*, åta ſvamp. Sâges om boſkap.

QWOBME, *palatum*, gom, *v.* guobme.

QWOBTJA, *urſus*, björn.

QWODDET, qwoddo, *vide* qweddet, qweddo.

QWODDO, *n. ſ. arbor humi proſtrata, arbor vento evulſa*, vindfälle, låga.

QWODET, *v. a. relinquere*, lâmna, lâmna qvar. Kaikeb waldi, idtji aktebke qwode, *omnia auferebat nihil relinquens reſidui*, han tog bort alt och lämnade ingen ting qvar. *Transl.* Attje ſo utſekatjen qwodi, *pater, illo adhuc parvulo, obiit diem ſupremum*, hans far dog, då han ännu var barn. Qwodi mijeb, *diſcedebat a nobis*, han for bort ifrån oſs. *It. ſuperare, antecellere*, ôfvergå, ôfvertråffa. Wiâkemen ſo qwodib, *curſu illum ſuperabam*, jag ſprang fortare ân han. Qwodeſtet, *dim.* litet lâmna, m. m. Qwodegâtet, *inchoat.* begyn. at lâmna, m. m.

QWODETET, *v. a. facere ut relinquatur, relinquendum curare*, låta qvarlâmnas.

QWOGGERTET, *v. n. manibus pedibusque ſimul incedere, reptare*, krypa på händer och fôtter, maſa. Qwoggertaſtet, *dimin.* Qwoggertatjet, *inchoat.* begynna krypa. *cfr.* piâket.

QWOGGOT, *dorſo incurvo*, krokryggigt, framlutande, *cfr.* qweurot, qwoggertet.

QWOGNER, *coſta navigii aut etiam trahæ Lapponibus uſitatæ*, vrånger i et fartyg eller ock i en Lappſlâde.

QWOIGO, *vaecula*, qviga.

QWOIK, *vide ſupra* qweik.

QWOIKO, *præpoſ. vide* kâik, luſa.

QWOIN, qwoina, *vid.* qwin, kånno.

QWOKET, *v. n. ſplendere*, glânſa, ſkina. Peiwe qwoka, *ſol lucet*, ſolen lyſer, *cfr.* kiket.

QWOKEM, *n. ſ. ſplendor*, ſken, glans.

QWOKET, *n. a. vide* kiked, kikok.

QWOKKARET, *v. n. qua partem confringi, cum pars alicujus rei effringitur*, miſta et ſtycke, få et ſkal. Kare qwokkari, *vaſis fracta eſt pars*, det gick et ſtycke lôſt af kârilet. Raddeſt qwokkari, *e margine fruſtum diſcutiebatur*, et ſtycke af brâdden ſloge lôſt. Qwokkaraſtet, *dimin.* miſta et litet ſtycke, få et litet ſkal.

QWOKKERTET *& frequ.* qwokkartattet, *v. a. partem diſcutere, fragmentum excidere*, ſlå eller bryta lôſt et ſtycke,

Transl. qwokkerti mo åloſt, *partem gregis mei auferebat, gregem aliquantum imminuebat*, han förminſkade min hjord. Qwokkertaſtet, *dimin.* bryta lóſt et litet ſtycke.

QWOKSEK, *aurora borealis, vid.* qwekſekaſeh.

QWOKSO, *n. ſ. aurora, diluculum*, morgonrodna, dagsrand. Qwokſon påti, *tempore diluculi veniebat*, han kom i dagningen. Qwokſo naſte, *lucifer*, morgonſtjerna.

QWOL, qwola, *teſticulus, ſcrotum*, pungar. Qwolak, *non caſtratus*, oſnópt. Qwolak tåmp, *equus admiſſarius*, hingſt.

QWOLPE, *pavimentum*, gålf, *v.* guelpe.

QWOLDO, *n. ſ. intemperies cæli tempore hiberno ex procella & nive, procella nivem ſuſtollens & diſpergens*, urvåder. *H.*

QWOLDOT, *v. n.* alga qwoldot, *ventus nivem incipit cumulare*, det bórjar blifva urvåder. Ratheb le qwoldom, *via nive cumulata vento operta eſt*, urvådret har kaſtat igen vågen. Qwoldoſtet, *dimin.* yra litet. Qwoldogåtet, *inchoat.* begynna at yra ell. blifva urvåder.

QWOLG, qwolga, *pilus, pili beſtiarum*, hår på djur. *cfr.* wuopt. Qwolgets, *dimin.* et litet hår.

QWOLGAJ, qwolgajes & qwolgek, *n. a. piloſus*, hårig, hårluden. Qwolgajes nakke, *pellis piloſa*, hårludit ſkinn.

QWOLGESTET, *v. n. balbutire*, låſpa.

QWOLMES, *n. ſ. cortex imprimis abietis, nec non aliarum arborum & herbarum*, bark på trån, i ſynnerhet tall, ſkalet på órternas ſtjelkar.

QWOLMESTET, *v. a. arborem deglubere, corticem detrahere*, afbarka, ſkala. Nåpob qwolmeſtet, *rapæ corticem detrahere*, ſkala en rofva. *Fenn.* coloan, *corticem detraho, deglubo.*

QWOLMO, *n. ſ. crepuſculum*, ſkymning. Kaſſa qwolmo, *poſt crepuſculum, cum crepuſculum præteriit & nox fieri incipit*, efter fórſta ſkymningen, då det bórjar blifva natt och hel mórkt. Kaſſa qwolmón påti, *perveſperi veniebat.*

QWOLMOTET, *v. n. veſperaſcere, quando nox fit & tenebris operitur terra*, mórkna, blifva ſkumt. Juo le qwolmotemen, *jam incipit veſperaſcere*, det bórjar nu at blifva mórkt. Qwolmotatjet, *inchoat. incipere advеſperaſcere*, begynna at blifva mórkt. Ko li qwolmotatjemen, *veſperaſcente cælo.*

QWOLPA, qwolpen, *campus, planities*, flätt. Sadde qwolpen, *campus arenoſus*, ſandhed. Peſſe qwolpen, *campus abietibus conſitus*, tallhed. Qwolpenats, *dimin.* en liten hed.

QWOLTATET, *v. n. putreſcere*, multna. Juo lâh tah qweleh qwoltatum, *piſces hi putredinem jam contraxerunt*, deſſa fiſkar åro redan multnade. *De primo gradu putredinis dicitur & minus eſt quam* målket. Qwoltataſtet, *dim.* litet multna. Qwoltatatjet, *inchoat.* begynna at multna.

QWOLTASTATTET, *v. a. macerare, coquendo macerare, ut mollius fiat*, fórvålla.

QWOLTE, *n. ſ. frigus verno tempore*, vårkóld.

QWOMO, *n. ſ. vide* kuobmo, kuomo.

QWOP, *mucor, ſitus*, mógel, *v.* kuop.

QWOPES, *veneficæ*, håxa, trollpacka.

Qwo-

Qwopes akkakuts, *vetula venefica, lamia*, en gammal håxa. *Tantum de fœminis. Compoſ.* kuopeswuot, *ſubſt. veneficium mulierum*, qvinnors trolldom. *De viris dicitur*, nåite, nåiteswuot. *cfr.* meuret.

QWOPASTALLET, *v. n.* qwopåſtallem, *v.* nåitaſtallet, nåitaſtallem. *De fœmin.*

QWOPET, qwopot, *&c. v.* kuopet *&c.*

QWOPTJA, *urſus*, björn.

QWOR, qwora, *n. ſ. malum omen, prodigium*, förbetydelſe, tecken. Qwora qwele, *piſces deterioris ominis*, fiſkar af ond förbetydelſe. *Transl.* Qwora tjalmeh, *oculi malevoli & quæ aſpiciunt quaſi infauſta reddentes*, elaka och olycksfulla ögon.

QWORA, qworen, *vide* kuoren.

QWOREK, *n. ſ. idem atque* qwor. Qworekeſne le todn, *malum te ſequitur omen*, du är olyckelig.

QWORASET, qworeſet, *v. a. animadvertere, intelligere, comprehendere*, märka, förſtå. Talla taſſa qworaſib, *id ſtatim intelligebam*, det begrep jag ſtraxt. *It. annuere, intelligere & annuere*, förſtå och lämna bifall til.

QWORATALLET, *v. a. fr. vid.* qworetet.

QWORATS, *luſtrum, in quo hiemat urſus*, björnhide. *Imprimis de montium ſpeluncis, quas autem fodiendo ſibi præparat appellantur* palem kåteh.

QWORB, qworba, *n. ſ. incendium ſilvarum*, ſkogseld. Qworbeb jakſetet, *exſtingvere ſilvæ incendium*, ſläcka ſkogselden. Qworba puolaji, *incendium factum eſt ſilvæ*, ſkogseld kom lös. *It. regio exuſta*, et land, ſom har brunnit. Åbme qworba le tat, *olim exuſta hæc eſt regio*, detta landet har ſkogseld gått öfver i fordna tider. Qworba ſuolo, *inſula exuſta.*

QWORBET, *v. n. ardere*, brinna. *De incendiis regionum dicitur & igne cineri doloſo ſuppoſito & occulte ardente*, mörja, ſåges om ſkogseld. *Paſſiv.* qworbot, brinna up. Landah låh qworbom tan jaken, *exuſtæ ſunt regiones hoc anno*, många länder hafva brunnit i detta år.

QWORBETET, *v. a. exurere regiones, incendio vaſtare terras*, härja, bränna ſkogar och landſkap. *Transl.* Sodn qworbeti mo påtſoit, *rangiferos meos ſpoliabat & proſternebat, ſcil. ut incendium arbores*, han nederlade mina renar.

QWORDNO, *n. ſ. auctus nummorum valor*, förhögning på mynt. *Forte a Fenn.* corco, *genetiv.* coron, *exaltatio, uſura*, *a* corckia, *altus.*

QWORET, *v. a. veſtigare, veſtigia quærere*, gå på ſpår, ſpåra up. Piådnakeh låh harbmat wiſaſeh qworet juttuſit, *mira ad inveſtigandum feras canum eſt ſagacitas narium*, hundarne åro ganſka konſtige, at medelſt lukten upſpana och gå på ſpår eft. vildt. *It. ſequi*, följa. Qwora kainob, kåſſå tatt tålwo, *ſequere ductum funis, quorſum te ducit*, följ ſnöret eller repet efter dit det leder dig. Qworeje, *particip. præſ.* den ſom går på ſpår, m. m. Qworeſtet, *dimin.* gå litet på ſpår. Qworegåtet & qworajet, *inch.* begynna at gå på ſpåren, m. m.

QWORETET, *v. a. frequ. id. atque* qworet. Qworetib mai, *ſtudioſe quidem ſectabar.* Qworetaſtet, *dimin.* litet efterſpana.

QWORETEJE, qworateje, *qui veſtigia quærendo inveſtigat, ſectator*, efterſpanare.

QWORF, *farcimen*, korf, *vide* marfe.

QWORG, *n. avis, grus*, trana. *Fennice* curki, *idem.*

QWORGO, *n. ſ. locus in mari aut lacu lapidoſus, ſyrtis*, ſtengrund, grund i ſjóar. Qworgoi le tat jaure, *lacus hic ſyrtibus abundat*, denne ſjón är full med ſtengrund.

QWORKELET, *v. a. ſuggerere, admonere*, gifva råd, anviſa, påminna. Sodn qworkeli mo, *ille mihi iſtud dabat conſilium*, han rådde mig. *Bor. dicunt* ſqworkelet. Qworkelaſtet, *dimin.* Qworkelatjet, *inchoat.* begynna at råda til.

QWORKET & qworkok, *n. a. evidens, perſpicuus*, tydelig, redig. Qworkok le håleſne, *perſpicuus & diſtinctus eſt in dicendo*, han är tydelig och redig i ſit tal.

QWORKETEK, *n. a. incomprehenſibilis, non intelligibilis*, obegripelig, *cfr.* puoiketek. Qworkes apta, *in hymnis Lappon. idem. Compoſ.* Qworkoklaka, *adv. perſpicue, diſtincte*, tydeligen. Qworkokwuot, *ſubſt. perſpicuitas*, tydelighet.

QWORKETET, *v. a. comprehendere*, fatta, begripa. *It. neutr. explicari*, utveklas. Kaino qworketi, *reſtis explicabatur convoluta*, repet viklades ut ell. lopp ut. Qworketaſtet, *dimin.* Qworketatjet, *inchoat.*

QWORKOTET, *v. a. explicare*, förklara, uttyda, *confer* tjålgaſtet. Kalle ſodn matta qworkotet, *is optime explicare poteſt.* Qworkotallet, *frequ. idem.*

QWOSA, *Fenn.* cuuſi, *vid.* kuoſa.

QWOSMER, qwoſmar, *cortex abietis*, furubark. *cfr.* qwolmes. *Hinc*

QWOSMERTET, *abietem deglubere, corticem abietis detrahere*, flå barken af tallen. Qwosmertatjet, *inchoat.*

QWOSMOT, *v. n. aduri, uri*, blifva ſvedd, brånna. Kapte le qwosmom, *tunica ignis calore uſta eſt*, tröjan är ſvedd af elden. Qwosmom piåbmo, *cibus aduſto ſive empyreumatico ingrato ſapore*, vidbrånd mat. Qwosmoſtet, *dimin.* litet brånna vid. Qwosmogåtet, *inchoat.* begynna at blifva vidbrånd.

QWOSMOTET, *v. a. facere ut aduratur, adurendum curare*, låta brånna vid. Ele qwosmote piåbmob, *noli cibum empyreumatico reddere ſapore*, låt ej maten få vidbrånd ſmak.

QWOSGNET, *v. n. de piſcibus dicitur retibus ſe implicantibus, petere retia*, gå på nåtet, ſnårja ſig i nåtet, ſåges om fiſk. Qwele werbmai qwosgna, *rete piſcis petit*, fiſken går på nåtet. *It.* Mano qwosgna, *luna illunis fit, tempore veſpertino*, månan blir oſynlig om qvållarne, månan ſitter. Qwosgneſtet, *dim.* Qwosgnegåtet, *inchoat.* Mano qwosgnegåta, *luna incipit fieri illunis*, månan börjar blifva oſynlig.

QWOSGNETET, *v. a. percutere*, flå, flå til. Qwosgneti mo ſåbbin, *baculo me percutiebat*, han ſlog mig med käppen. Qwosgnetaſtet, *dimin.* flå til litet.

QWOSSE, *boſpes, conviva*, gäſt. Qwoſſeh påteh, *boſpites venium*, vi få främmande. Qwoſſit tuoſtotet, *boſpites excipere*, taga emot främmande, undfågna gäſter. Qwoſſe kåte, *diverſorium, boſpitium*, härberge, gäſt-ſtuga.

Qwos-

Qwossot, *v. n. convivari, diverſari, epulari apud aliquem*, gåſta, ſpiſa hos någon. To kalkab udne qwoſſot, *tuus hodie ero conviva*, jag ſkal gåſta dig i dag. Qwoſſoſtet, *dim.* litet gåſta. Qwoſſogåtet, *inchoat.* beg. gåſta.

Qwossastallet, *v. n. peregrinum agere, nimis eſſe verecundum*, ſitta främmande, vara blyg. *cfr.* ammaſtallet.

Qwossotet, *v. a. cibo hoſpites excipere, hoſpites cibare*, gåſtreda, gifva gåſter åta. Mannejit qwoſſotet, *viatores cibo reficere*, gifva reſande mat. Qwoſſotaſtet, *dimin.*

Qwossoteje, *hoſpites excipiens benigne & cibans*, den ſom undfägnar gåſter.

Qwosto, *adv, vide* entſek, ludnok. I qwoſto, *nequaquam*, ingalunda. *Auſt.*

Qwotot, *v. n. paſci, depaſcere*, beta, gå i bet. Suoineb wuokſa qwoto, *fœno paſcitur taurus.* Wiſteb påtſo qwoto, *rangifer lichene paſcitur*, ren åter måſſa. Buweh ången qwotoh, *a pecudibus pratum depaſcitur*, boſkapen går i bet på ången. Qwotoſtet, *dim.* beta litet. Qwotogåtet, *inchoat.* begynna at gå i bet.

Qwotom & qwoto, *n. ſ. paſtus*, bete. Puore qwotom, *paſtus largus*, godt bete. Qwotom neuro, *paſtus fit deterior ſive imminuitur*, betet blir ſåmre. Qwotom ſaje, *paſcuum*, betesmark. Qwotomatta, *caſ. negativ. ſine paſtu*, utan bete.

Qwotok, *n. a. impaſtus, non paſtus*, ſom ej gått i bet, obetad. Qwotok herke, *rangifer impaſtus.* Qwotok ſmala, *ovis impaſta.*

Qwotoje, *particip. qui paſcitur, depaſcens*, den ſom går i bet.

Qwototet, *v. a. paſcere*, beta, gå i vall med. Smalait qwototet, *oves paſcere*, gå i vall med fåren. Påtſoit qwototet, *rangiferos paſcere*, beta renar. Qwototaſtet, *dimin.* Qwototatjet, *inchoat.* begynna at beta eller gå i vall med.

Qwototeje, *paſtor*, herde, vallhjon.

Qwototem, *n. ſ. paſtio*, betande.

Qwototattet, *v. a. frequ. id. ac* qwototet.

Qwototowet & *interd.* qwototallet, *paſſiv. paſci*, betas. *It. depaſci*, afbetas.

Qwotsanje, qwotſanja, *lupus*, varg. *A*

Qwotset, *v. n. de beſtiis & feris, currere*, ſpringa. Repe qwotſa, *vulpes currit*, räfven ſpringer. Snjåra qwotſa, *mus currit. Transl. abundantia eſt murium*, det år en ſtor myckenhet af möſs. Ålo qwotſa nauk, *grex augetur pecudum & indies accreſcit*, boſkaps-hjorden blir ſtörre och ſtörre. *It. ſcandere*, klifva. Muorai qwotſet, *ſcandere arborem*, klifva up i trå. Qwotſeſtet, *dim. cfr.* wiåket.

Qwotselet, *v. n. celeriter currere*, haſtigt ſpringa. *It. de famulis.* Swainas muſte qwotſeli, *famulus meus clam aufugiebat*, min dräng har rymt utur ſin tjenſt.

Qwotseltattet, *v. a. currere facere, emittere ad currendum*, låta ſpringa. *De lupa dicitur catulos e luſtro educente.*

Qwotsetakes, *n. a. curſans, curſitans*, ſom mycket ſpringer. *It. effrenis*, oſtyrig. Qwotſetakes påtſo, *rangifer effrenis.*

Qwotsetet, *curſu vehi coneitatiſſimo*, åka fort och i fyrſprång. Qwotſetime åbbå peiweb, *per totam diem*

curſu vehebamur concitatiſſimo, vi kôrde i fyrſprång hela dagen igenom. Qwotſetaſtet, *dimin.* kôra något litet fort. *It. pauliſper currere*, litet lôpa. Qwotſetatjet, *inchoat.* begynna at kôra i fyrſprång.

QWOTSETEN, *curſu maxime concitato*, i fullt lâpp, i fyrſprång. *Gerundium eſt verbi* qwotſetet *in Do. Adverbialiter accipitur.*

QWOUD, *inſtrumentum ligneum, quo nives conſcendunt*, ſkid. *Materia ex qua conficitur appellatur* pignel, *quod vid. cfr.* ſappek.

QWOUKET, qwoukotet, *vid.* guouket.

QWOULET, *proſpicere, inſpicere*, titta. Windek raiken qwoulet, *per fenſtram proſpicere*, titta ut genom fenſtret. Ukſen qwoulet, *per januam inſpicere*, ſe in genom dôrren. Ukſeſt qwoulet, *ab janua proſpicere*, ſe ut genom dôrren.

QWOULELET, *idem. Celeriter proſpicere*, haſtigt titta. Kuttes qwouleli ukſen? *quis per januam inſpiciebat?* hvilken tittade in genom dôrren. Qwoulelaſtet, *dimin.* litet titta. Qwoulelatjet, *inchoat.* begynna at titta.

QWOULELTAK, *n. ſ. proſpectus, conſpectus*, utſigt. Staden qwouleltaken lei, *erat in conſpectu urbis*, ſtaden ſyntes ifrån det ſtållet, dâr han var.

QWOULETET, qwouletaſtet *&c. vide* qwoulelet.

QWOULEM, qwouletem, *n. ſ. ipſe actus proſpiciendi, proſpectus*, tittande, koxande. Qwoulem raike, *foramen, per quod proſpicitur.*

QWOULO, *alvus*, buk. *De avibus dicitur.*

QWOULOI, *adv. reſpectu, quoad*, i anſeende til. Paha qwouloi ja puore qwouloi, *in malam & bonam partem, cfr.* kautoi, qwettai.

QWOUSA, *vide* kuopſa.

QWOUTEL, *n. ſ. meditullium, media pars areæ ſive ſuperficiei*, medlerſta delen af en yta eller rymd. Jaure qwoutelen, *in meditullio lacus*, midt på ſjön. Kâte qwoutelen, *in meditullio caſæ*, midt i kojan. Keſe ja talwe qwoutel, *æſtas hiemsque adulta*, midt i ſommaren och vinteren. *Centrum*, medelpunkt. *It.* qwoutel, *alpis*, fjâll, ſkoglôſa och kahla berg. Qwoutelin wieſo, *in alpibus commoratur. Cfr.* kaſko.

QWOUTELES, *n. a. medius, qui in medio ſitus eſt*, den medlerſte. *It. alpinus.* Qwouteles âdnam, *regio alpina*, fjâllort. Qwouteles kâte, *caſa in alpibus exſtructa*, fjâll-koja.

QWOUTO, qwoutot, *adv. in duas partes æquales*, midt i tu. Juoket qwoutot, *in duas dividere partes æquales*, dela midt i tu, i två jâmna delar. *It. adjective*, qwouto juoko, *partitio in duas partes æquales*, delning i tvânne lika delar. Qwouto âſe, *pars æqualis, pars altera ex dimidiato*, halfva delen, halfpart. *It.* qwouto, *prepoſ. in, verſus*, på, emot. Kedke qwouto jârrâi, *in lapidem incidebat*, han fôll emot en ſten, *v.* nieik, atfolen.

QWOWOL, *ſcalprum, vid.* kuowol.

QWUJN qwujna, *fœmina, mulier*, qvinna. Qwujnalats, *adv. muliebris*, qvinlig. *It. ſubſtantive mulier, ſexus fœmineus*, qvinna, qvinnokôn. Qwujnalakats, *adj. effœminatus, qui muliere vix fortior eſt*, qvinlig.

R. RAS-

R

RABBET, *operam intendere, allaborare*, vinlägga ſig, bemöda ſig. Kaik famoi rabba, *omnibus viribus enititur*, han arbetar af alla krafter.

RABD, rabda, *n. ſ. margo*, brådd, *v.* radde.

RABMA, *n. ſ. locus montium præruptus, præcipitium*, brant, bergsbrant, *vide* parbmo.

RABME, *n. ſ. pes urſinus*, björn-ram, björn-taſs. Bire rabmit niamma, *urſus pedes fugit. Hinc*

RABMAK, *n. a. lacertoſus*, armſtark.

RABMO, *vide* njuom.

RABR, rabra, *rangifer fœmina*, renko.

RABTJET, rabbtjet, *eniti*, *v.* rabbet, *id.*

RADAT, *diſpenſator, poſſeſſor*, förvaltare, ågare. *It.* Todn leh radat taſſa, *ejus rei in te reſidet culpa*, du rår derför. *Compoſ.* Aktradat, *abſolute imperans*, envåldig. Aktradatwuot, *abſolutum imperium*, envälde.

RADAK, *inuſit. Compoſ.* etjaradak, *ſibi ſapiens, pervicax*, egenſinnig, envis. Etjaradakwuot, *ſubſt. pervicacia*, envishet. Aktaradak, *unanimis, concors*, endrågtig. Etjaradeſikt, *adv. pervicaciter*, egenſinnigt. *cfr.* rade, radet.

RADALATS, *opulentus, dives*, rik.

RADASTALLET, *dominari velle*, vilja hårſka och råda. Radaſtalla tait ådnamit, *harum ille regionum ſe poſſeſſorem jactitat*, han ſkryter af, at han rår om deſſa länder.

RADD, *n. ſ. nivis exigua quantitas, tempore autumnali imprimis*, lit. och tunt ſnö-före, om höſtarne i ſynnerhet.

RADDE, *n. ſ. ora, margo*, rand, brådd. Fiällo radde, *ora aſſis*, kanten på et bråde. Såwa radde, *ora maritima*, hafsſtrand. Wuona radde, *ora Norvegiæ*, Norrſka gränſen. *In plural.* raddeh, *pectus*, bröſt. Raddiſt leb, *æger ſum pectore*, jag har ondt i bröſtet. *De tuſſi catharrali ſæpius dicitur, interdum etiam de phthiſi pulmonali.* Raddats, *dimin.* liten brådd ell. kant. *Fenn.* rinda, *pectus.*

RADDE, *n. ſ. titio, carbo*, brand. *v.* bradde.

RADDOK, *ingluviei deditus, heluo*, ſtorätare, fråſſare. Raddokwuot, *ſubſt. gula, voracitas*, fråſſeri.

RADE, *n. ſ. conſilium*, råd. Radeb takket, *conſilium dare*, gifva råd. Radepele, *Conſiliarius*, Rådsherre. Konogaſa rade pele, *Senator ſive Conſiliarius Regni*, Riks-Råd. *It.* rade, *opes, divitiæ*, rikedom. Puore radeb adna, *ſat eſt opulentus*, han har råd, han år rik. *Compoſ.* Etja-radeſikt, *vid.* radak. Aktaradeſikt, *unanimiter*, endrågteligen, *Act. 2: 1.* Radats, *dimin. res familiaris*, egendom. Utſe radats le muſne, *res mihi curta eſt*, jag har liten förmögenhet.

RADEKES, *qui conſilium dat*, rådgifvare.

RADETEBME & radetes, *vide* håjo.

RADET, *v. a. poſſidere*, åga, beſitta. *It.* ib mon taſſa rade, *non mea culpa factum eſt*, jag rår ej derföre. Radeje, *particip. vide* radat. Radeje åiwe, *imperans*, den ſom har befålet. Kaika radeje, *omnipotens*, alsmägtig, *melius dicitur quam* kaik wekſes, *cfr.* wekſes.

RADHATS, *liberalis*, gifmild. *Auſtr.*

RADHEM, *n. ſ. liberalitas*, gifmildhet. *In Lyckſela. cfr.* arwokwuot.

RADIEN, *Numen, quod credidere priſci Lappones animam ſive ſpiritum vitalem cæli-*

cælitus demittere, in conceptione humana, quo embryo deinceps imbuitur & animatur. Interea, hic ſpiritus, Dea Mudderakka *traderetur, quæ, cum tempus inſtaret, fœtui illum daret, confer* Mudderakka.

RADN, *vide* kradna. *It. vitulus rangiferinus, recens & primo vere partus,* renkalf.

RADOHET, *conſultare, conſilium conferre,* rådſlå. Radohet kalkebe, maite kalkebe takket, *conſulemus, quid agamus,* vi ſkole öfverlägga hvad vi ſkole göra. Radöhet tuina ſitab, *tecum conferre cupio conſilium,* jag vil rådgöra med dig.

RADOHADDET, *frequ. idem.*

RADOHEM & radohaddem, *n. ſ. conſilium, conſultatio,* öfverläggning.

RADOTET, *& frequ.* radoſtallet, *id. atque* radohet, radohaddet.

RAFE, *n. ſ. quies, pax,* ro, fred. *Fenn.* rauha, *id. Caſ. negativ.* rafetak & rafet, *ſine pace,* utan fred. Rafe-takkeje, *pacificator,* fredſtiftare. *Compoſ. & oppoſ.* orafe, ofred.

RAFELATS, *n. a. pacificus, non contentioſus, tranquillus,* fredſam, ſtilla och rolig. *Compoſ. & oppoſ.* orafelats, ofredſam, orolig.

RAGGELET, *v. a. inclinare,* luta, hålla på ſned. Kareb raggelet, *vas inclinare,* luta kårilet. Raggelaſtet, *dimin.* litet luta.

RAGGETET, *v. paſſiv. ſive neutr. inclinari,* luta, ligga på ſned. Wadnas raggeti, *cymba in alterum latus inclinata eſt,* båten lutar på ena ſidan, *cfr.* kåbmanet. Raggenet, *id. atque* raggetet.

RAGGOK, *n. a. elatus, ſuperbiens,* högfårdig. Raggok ålma, *vir inſolens,* en högfårdig man.

RAGGOSTALLET, *v. n. ſuperbire, elato animo eſſe,* vara högfårdig. *cfr.* ſtuoraſtallet. Raggoſtallet tawerinas, *opibus ſuperbire,* högfårdas öfver ſin rikedom. Raggoſtallegåtet, *inchoat. incipere ſuperbire,* begynna at bliſva högfårdig.

RAGGOSTALLEJE, *ſuperbiens, elatus,* högfårdig.

RAGGOSTALLEM, *n. ſ. ſuperbia,* högfård.

RAGGOT, *adv. inclinate ad alterum latus,* lutande, på ſned, *cfr.* hallot. Wadnas le raggot, *cymba ad alterum latus inclinat,* båten lutar på ena ſidan. Pieja kareb raggot, *inclina vas,* luta kårilet. Raggot wållahet, *lateri inniti,* ligga på ſidan.

RAGNO, *n. ſ. paries,* vägg. *Proprie paries caſarum Lapponum.*

RAHA, *n. ſ. pellis ferina carior,* dyrſkin. Rahan nakke, *id. vide* naute. *It. omne id, quod in pretio eſt, pecuniæ,* pengar, penningars värde. *Fen.* raha, *pecunia.*

RAHTE, *via ſive ſemita per nivem,* vinter-väg, väg igenom ſnön.

RAJA, *n. ſ. meta,* utmål, *v.* kraja.

RAIDE, *n. ſ. tonitru,* åſkedunder. *Fenn.* raju, *procella.*

RAIDE, *plural.* raideh, *ita appellantur quorum curæ aliorum commiſſi ſunt rangiferi,* renſkötare, ren-Lappar.

RAIDERES, *n. ſ. ſcala,* ſtege, trappa. *It. gladius orionis, confer* njall, ſe njall. Raideresats, *dimin.* en liten trappa.

RAJANES, *n. a. ad rem familiarem attentus,* husaktig, hushållſam. Rajaneswuot, *ſubſt. cura rei familiaris,* husaktighet, god hushållning.

RAJAST,

RAJAST, aktet rajaſt, *vide* pirk.

RAIDET, *v. n. tonitrua edere*, dundra, ſåges om åſkan, *cfr.* raide, atja.

RAIDO, *n. ſ. ſeries*, rad. *Proprie de rangiferorum ſerie vehem trahentium*, ſåges egenteligen om en rad med renar, ſom draga laſs.

RAJE, *n. ſ. limes, terminus, meta*, gråns, mål. Rajeb piejet, *limitem conſtituere*, ſåtta up gråndſe-ſkilnad. Raje juokø, *id. qu.* raje. *It.* kaſka raje, *dimidium itineris*, halfva vågen. Kitta tan rajai, *huc usque*, ånda hit, eller ånda tils nu. Tatte rajeſt, *hinc, ex hoc loco*, hårifrån, ifrån detta ſtället. Man rajai leh todn ſo tjowom? *quousque illum es ſecutus?* huru långt har du fôlgt honom? *Fenn.* raja, *terminus.*

RAJEK, *n. a. negativ. non miſſus*, oſkickad. *Auſtr.* rajetkenna, *id. It. non dotatus, qui ſine dote eſt*, ſom ej fått någon hemgift, *formatur a verbo*

RAJET, *v. a. mittere, ablegare*, ſkicka, affånda. Ib ane kåb kalkab rajet, *quem mittam non habeo*, jag har ingen at ſkicka. *It. novis nuptis dotem dare*, gifva ſina barn hemgift. Neitab rajet, *filiæ dotem dare*, gifva ſin dotter hemgift. *It.* Påtſob rajet, *rangiferum mactare*, ſlakta en ren. Kaudnit rajet, *vaſa in ordinem collocare & rite diſponere*, laga ſina ſaker i ordning. Rajeſtet, *dimin.* Rajegåtet, *inchoat.* begynna at ſkicka, m. m.

RAJEJE, *qui mittit, dotem dans*, den ſom ſkickar, den ſom ger hemgift.

RAJEM, *n. ſ. miſſio*, ſåndande, ſkickning.

RAJETATTET, rajedattet, *v. n. poſſe mitti*, kunna ſkickas. I rajetatte, *mitti nequit.*

RAJO, *n. ſ. dos, quam Lappones & filiis & filiabus dant*, hemgift, åt ſon ell. dotter. Rajo kapte, *tunica dotalis.* Rajo kebne, *abenum dotale*, kittel den man fått til hemgift. *It. idem atque* neutø, ſkôtſel, ans.

RAIKE, *n. ſ. foramen, apertura*, hål. Ukſa raike, *oſtium*, dörr. Nabar raike, *foramen terebra factum*, et bårat hål. *It.* piåula raike, *vid.* plått. Raikats, *dim.* et litet hål. *Fenn.* reikå, *foramen.*

RAIKANJE, raikanj, *n. ſ. terebra*, nafvare, bårr. *Omne id quo quidquam pertunditur.*

RAIKAK, raikek, *n. a. perforatus*, ſom har hål, hålig. Raikek litte, *vas perforatum ſive fiſſum*, et hâligt kåril.

RAIKANET, *pertundi*, gå hål på. Kabmak le raikanam, *calceus detritus eſt & pertuſus*, ſkon år ſönder. Raikanaſtet, *dimin.* Raikanatjet, *inchoativ.* begynna at gå ſönder.

RAIKETET, *v. a. perforare, pertundere*, genombåra, göra hål på. Muorab raiketet, *lignum perforare.* Jågnab raiketet, *glaciem pertundere*, göra hål på iſen. Tjada raiketet, *perforare*, genombåra. Raiketaſtet, *dimin.* litet genombåra. Raiketatjet, *inchoat.* begynna at genombåra.

RAIKETATTET, raikedattet, *v. n. poſſe perforari*, kunna genombåras. *It. perforandum curare*, låta genombåra.

RAIMES, *n. a. teter, horridus*, ohyggelig.

RAINES, raina, *n. a. purus*, ren, klar. Raines tjatſe, *aqua pura*, rent vatten, *cfr.* tjålges. *Compoſ. & oppoſ.* oraines, *immundus*, oren. Raineslaka, *adv. pure*, rent, renligen.

RAINESWUOT, *n. ſ. puritas, mundities*,

renhet. *Compoſ.* Oraineswuot, *impuritas*, orenhet.

RAINEM, *n. ſ. purificatio*, renſande.

RAINETET, *v. a. purgare, purificare*, rena, renſa. Rainetaſtet, *dim.* litet rena. Rainetatjet, *inchoat.* begynna at rena. *Compoſ. & oppoſ.* orainetet, *inquinare*, orena.

RAINETATTET, rainedattet, *purgandum curare & poſſe purgari*, låta rena, kunna renas. I rainetatte, *purgari nequit.*

RAIPO, *mantile*, handduk. Kåta line, *id.*

RAIWA, raiwes, *maſculus, mas, de lupis, canibus & vulpibus dicitur*, handjur af vargar, hundar, råfvar och andre klodjur. Raiwes piådnak, *canis mas.*

RAIWE, *n. ſ. luſtrum*, rofdjurs nåſte. *A.*

RAKET, *v. n. hiſcere, debiſcere, rimas agere*, ſpricka. Rakeſtet, *dimin.* remna litet. Rakegåtet, *inchoat.* begynna at remna, *cfr.* luoddenet. *Fenn.* raco, *rima, fiſſura.*

RAKEM, *n. ſ. fiſſura, rima*, ſpricka. *De ipſo acturi mas agendi imprimis dicitur.*

RAKAD, *n. ſ. tempus; quo venere æſtuant rangiferi*, renarnes ſpringtid. Rakad ſaje, *locus, ubi Lappones iſtud tempus commorantur, cfr.* kilde. Rakad mano *& ſimpliciter* rakad, *menſis September*, hôſt-månad.

RAKKE, *n. a. ætate provectus*, gammal, ålderſtegen. *Minus eſt quam* wuoras. Rakke ålma, *vir ſatis ætate provectus.* Rakke neita, *virgo ætate provectior*, en gammal jungfru.

RAKKAITUET, rakkaitowet, *v. n. ſeneſcere*, åldras, blifva gammal.

RAKKET, *venere æſtuare, veneri ſatisfacere, de brutis dicitur & pecudibus, cfr.* keimet, *quod de canibus*, ſpringa, beſtiga. Rakkeje ſarwes, *rangifer admiſſarius venere æſtuans*, en brundren i ſpringtiden. Rakkeſtet, *dimin.* Rakkegåtet, *inchoat. Fenn.* racas, *carus*, racaſtan, *amo.*

RAKKELET, *frequ. idem atque* rakket.

RAKKAS, *n. a. carus*, kår, *inuſit. v.* keres.

RAKKEM, *n. ſ. coitus brutorum*, brunſt.

RAKKO, *rete, quod ſub glacie ponitur piſcibus*, nåt ſom utſättes under iſen.

RAKKOSTET, *retia ſub glacie piſcibus tendere*, ſåtta ut nåt under iſen.

RAKOT & rakotet, *v. a. radere*, raka. Rakoſtet & rakotaſtet, *dimin.* Rakotatjet, *inchoat.* begynna at raka.

RAKOTEM, *n. ſ. raſio*, rakning. Rakom, *id.* Rakom nipe, *novacula*, rakeknif.

RAKRE, *crena vel aliud ejusmodi ſcabrum ligni dolandi*, en ſkåra eller annan ojämnhet på et ſtycke trå, ſom ſkal hyflas ſlått. *Oppoſitum eſt lævitatis.*

RAKREK, *n. a. ſcaber, non lævigatus*, ojämn, oſlåt. *De ligneis vaſis &c.*

RAKTES, *lorum, quo rangifer ad traham junctus illam trahit*, drag-rem, hvarmed ren drager laſſet.

RAKTJOT, *vid. ſupra* krakſjot, *id.*

RAM, ramas, *vid.* fram. *Svec. orig.*

RAMP, *n. ſ. oſtentatio, jactantia*, ſkryt. Koros le tatt ramp, *mera eſt oſtentatio*, det år bara ſkryt, *cfr.* rampo.

RAMPASTALLET, *oſtentare, gloriari*, ſkryta.

RAMPE, *n. a. debilis, infirmus*, ſvag. Tjawelk rampe, *qua dorſum infirmus*, ſvag och klen i ryggen.

RAMPO, *n. ſ. laus*, berôm. Ådna rampob ådtjoi, *magnam laudem conſecutus*

tus eſt, han fick mycket berôm, *cfr.* maino. *It. jactantia*, ſkryt, *v.* ramp.

RAMPET, rampot, *v. a. laudare*, berômma. Rampeh tab ålmab, *hunc collaudant virum*, de berômma denne mannen. *It.* Etjebs rampet, *jactare ſe*, ſkryta, berômma ſig ſjelf, *cfr.* raſſet. Rampeſtet, *dim.* berômma litet. Rampegåtet, *inchoat.* begyn. at berômma.

RAMPEJE, rampar, rampokes, *jactator, oſtentator*, en ſom ſkryter.

RAMPEM, *n. ſ. laudatio*, berômmande.

RANDIWR, randur, *cervus*, hjort.

RANGASTET, *v. a. punire, corripere*, ſtraffa, *vid.* pakkatet. *Fenn.* rangon, *punio.*

RANGASTUS, rangaſtem, *vid.* pakkates. *Fenn.* rangaiſtus, *pœna.*

RANO, *gauſape*, rana, tâcke, *v.* krano.

RANOT, *vid.* rewet, *ſpoliare, vi abripere*, rôfva, plundra. Ranoje, *raptor*, rôfvare.

RANOM, *n. ſ. latrocinium*, rôfvande.

RANOTALLET, *paſſiv. ſpoliari*, blifva plundrad.

RANSAKOT, *exquirere, explorare, vide* åtſåtet.

RAPET, *v. n. de aquæ ſuperficie in fluviis & torrentibus undulata, ob lapidem ſub aqua latentem, dicitur, undas agere*, gôra vågor, bryta, ſåges om vattubrynets brytning i vågor, af någon ſten under vatnet i ſtrômar.

RAPKES, *oſcillatio*, ſkakning, rôrelſe. Tjalme rapkes, *oſcillatio muſculorum palpebrarum*, rôrelſe ſom kânnes i ôgonlâcken.

RAPKESET, *v. n. oſcillare, tremere*, ruſka, ſkakas. Rapkeſeje laſtah, *folia arborum tremula*, ruſkande lôf.

RAPKUWE, *momentum*, ôgnablick. *Fenn.* råpåys, *genetiv.* råpåyxen, *id. Auſtr.*

RAPOK, *n. a. alacer, qui negotia & facienda cito peragit*, ſnâll, *cfr.* happel.

RAPPAS, rappes, *n. a. apertus*, ôppen. Rappas uks, *janua aperta.*

RAPPESET, rappaſet, *v. paſſiv. aperiri*, ôpnas. Ådnam rappaſi, *terra dehiſcebât*, jorden ôpnade ſig eller remnade.

RAPPET, *v. a. aperire*, ôpna. Rappa ukſeb, *aperi januam*, ôpna dôrren. Nialmebs rappai, *os ſuum aperuit, Matth. 5: 2.* Rappeſtet, *dim.* litet ôpna. Rappagâtet, *inchoat.* begynna at ôpna.

RAPPEM, *n. ſ. ipſe actus aperiendi*, ôpnande.

RAPPATATTET, rappadattet, *v. a. & paſſ. aperiendum curare, poſſe aperiri*, låta ôpnas, kunna ôpnas.

RAPPENET, *v. paſſiv. vide* rappeſet.

RAPPESTAK, *qua aperitur & clauditur oſtium*, dôrrgrep.

RAPT, *muliebre tegumentum frontis atque ſincipitis ora ſtanneo limbo prætexta*, pannſtycke, ſom Lapp-qvinfolken bruka, borderadt med tenn.

RARIET, *numen aliquod, quod priſci coluerunt Lappones, cfr.* Kana-neidapor, en afgud hos de forna Lapparne.

RARKET, *v. a. ſeparare, vide* ratket.

RASET, *v. a. excitare aliquem ad feſtinandum*, ſkynda på en, *cfr.* raſſe.

RASJO, *n. ſ. pluvia*, regn. Karra raſjo, *imber*, ſlagregn. Raſjo måke, *v.* måke.

RASJOS, *n. a. pluvius*, regnaktig. Raſjos talke, *tempeſtas pluvia*, regnaktigt våder. Raſjos keſe, *æſtas pluvioſa.*

RASJOTET, *v. n. pluere*, regna. Ketjo wackob raſjoti, *per totam ſeptimanam*

pluebat, det regnade hela veckan. Raſjotaſtet, *dim.* regna litet. Raſjotatjet, *inchoat.* begynna at regna.

RASSE, *n. ſ. feſtinatio*, haſt, brådſka. Raſſen tabb takkib, *feſtinanter iſtud faciebam*, jag gjorde det i haſtighet.

RASSAI, raſſok, raſſes, *n. a. feſtinans, properans*, den ſom ſkyndar ſig, haſtig. *It.* raſſok, *jactator*, ſkrytare.

RASSET, *jactare, gloriari*, ſkryta. Tawerinas raſſa, *ſe de divitiis ſuis jactat*, han ſkryter af ſin rikedom. Raſſeſtet, *dimin.* Raſſagåtet, *inchoat.* begynna at ſkryta.

RASSASTALLET, *frequ. id. ac* raſſet.

RASSEM, raſſo, *vide* ramp.

RASSJE, raſſjes, *n. a. fragilis*, ſvag, bråcklig. Raſſjes litte, *vas fragile.* Raſſjes wadas, *pannus qui facile atteritur, non diu perdurans*, ohålligt vallmar. Raſſjeswuot, *ſubſt.* bråcklighet, oſtadighet.

RASSJOT, *v. n. debilitari*, förſvagas. Raſſjob peiweſt peiwai, *in dies debilior evado*, jag blir bråckligare dag ifrån dag. Rerte raſſjo ko karra, *corium minus fit tenax dum indureſcit*, lådret blir ſkört, når det blir ſkarpt.

RASSOHET, *v. n. properare, feſtinare*, ſkynda ſig, haſta. Raſſohet mannet, *iter properare*, ſkynda ſig at reſa. Raſſohaſtet, *dimin.* litet ſkynda ſig. Raſſohatjet & raſſogåtet, *inchoat.* begynna at ſkynda ſig, *cfr.* raſſe, parget.

RASSOHEJE, *feſtinans, præceps*, en ſom haſtar.

RASSMES, *n. a. ſævus, crudelis*, grym.

RASSMOT, *v. n. ira excandeſcere*, förgrymma ſig, blifva ond.

RASSNET, *v. a. congerere*, ſamla ihop, ſkrapa ihop. Muorait raſſnet, *ligna congerere*, ſamla ihop ved..

RASTA, *tráns*, öfver, på andra ſidan. Raſta jåkkåb, *trans fluvium*, på andra ſidan om elfven. *It.* raſta tåjet, *confringere*, bryta af. Raſta tjuoppet, *amputare*, afhugga. Såbbe le raſta, *baculus confractus eſt*, käppen är afbruten.

RASTETET, *tranſire*, fara öfver på andra ſidan. Jåkkåb raſteti, *amnem trajecit*, han for på andra ſidan af elfven. Raſtetaſtet, *dimin.* Raſtetatjet, *inchoat.* begynna at fara öfver.

RASTETEM, *n. ſ. trajectus, tranſitus*, öfverfart. Raſtetemeſne, *in trajectu.*

RATHAK, *n. a. liberalis*, gifmild, frikoſtig.

RATHE, *via per nivem*, vinter-väg, *vid.* rahte. *Fenn.* rata, *ſemita* & retki, *via.*

RATKET, *v. a. ſeparare*, ſkilja, afſkilja. Reinoheje ratka ſautſit gaitſeiſt, *paſtor ſegregat oves a capris*, herden ſkiljer fåren ifrån getterna. Ratketuet, ratketowet, *paſſiv. ſegregari*, afſöndras, ſkiljas. Ratkeſtet, *dimin.* litet afſöndra. Ratkegåtet, *inchoat.* begynna at ſkilja. *Fenn.* ratkin, *diſſus* & ratkitan, *dirimor.*

RATKEM, ratka, *n. ſ. ſegregatio, ſejunctio*, afſöndring, åtſkiljande. Ratkem kirje, *libellus repudii*, ſkiljobref, *Matth.*

RATKETET, *v. a. ſegregandum curare*, låta afſöndra eller ſkilja.

RATKOT, *v. paſſiv. ſegregari*, afſöndras. Ratkotet, *frequ. id.* Ratkotime kåbba harai, *uterque noſtrum a ſe invicem digreſſus eſt*, vi gingo bägge ifrån hvarandra, hvardera ſin väg.

RATKOM, *n. a. ſejunctus, ſegregatus*, åtſkild, ſöndrad.

RAT-

RATTET, *v. a. diſſuere*, uprifva, ſprätta up ſöm. Kapteb rattet, *tunicam diſſuere. It. diſſecare.* Qweleb rattet, *piſcem diſſecare*, flåcka eller ſkåra ſönder en fiſk. Ratteſtet, *dimin.* Rattegåtet, *inchoat. incipere diſſuere*, begynna at ſprätta up. *Fenn.* raatelen, *discerpo*, ratkin, *diſſuo.*

RATTESET, rattaſet, *v. n. in ſuturis discerpi, diſſui*, gå ſönder i ſömmarne, uprifvas. *Fenn.* råtiſen, *ſono ex fractura &* ratcaiſen, *diſſuor.*

RATTESEM, *fiſſura, disjunctio*, remma.

RATTAK, *piſcis diſſectus aëre ſiccatus*, en utflåckt och torkad fiſk.

RATTEK, *vid.* qwoddo, karek. *Auſtr.*

RATTETATTET, rattatattet, *v. a. & n. diſſuendum curare & poſſe diſſui*, låta uprifva det ſom är ſömadt, kunna uprifvas.

RATTJET, *v. n. contendere, ſtudere, eniti*, ſträfva, vinlägga ſig. Tokko kalkebe rattjet påtet, *illuc contendemus pervenire*, vi ſkola bemöda oſs om at komma dit. Rattja tann ammati, *illud ambit munus*, han ſträfvar efter den ſyſlan. Rattjeſtet, *dimin.* litet efterſträfva. Rattjegåtet, *inchoat. incipere eniti aut contendere*, begynna at efterſträfva.

RATTJOK, *n. a. tenax incepti aut propoſiti, enitens*, ihållig, den ſom vinlägger ſig.

RATTKESET, *v. n. de nervis dicitur corporis, dum ex nimia & ſubitanea extenſione læduntur ſive franguntur*, förſträckas, förſlitas, ſåges når en ſena blir förſträckt.

RATTKOTET, *v. a. nervum aliquem frangere*, förſträcka en ſena. Sidobs rattkoti, *latus ſuum ultra modum extendebat nervosque lædebat*, han förſträckte ſig i ſidan.

RAUDO, *n. piſcis, Svetice* röding.

RAUHE, *pax*, frid, *vid.* rafe.

RAUKE, *defunctus*, afliden, död. Attjam rauke, *pater meus defunctus*, min afledne fader. Ednam rauke, *mater mea defuncta*, min afledna mor. Rauk *etiam ejus dicitur ſpectrum ſive genius, qui in aquis periit, cujusque deinde vocem nonnunquam audiri querulam fabulantur.* Rauk kallas ock dens vålnad, ſom drunknat, den de beråtta ſig ibland höra ropa och jåmra ſig.

RAUKET, *v. n. decidere*, affalla. Akſjo rauki naddaſt, *ſecuris a manubrio decidebat*, yxen föll af ſkaftet. Raukai jaurai, *in lacum delapſus eſt*, han föll i ſjön. *cfr.* kattjet.

RAUKKET, rauket, *v. a. exigere, poſtulare*, fordra. Makſob raukket, *mercedem expoſtulare*, fordra lön. Laga raukka pargoit, *lex opera exigit. It.* Aldo meſeb rauka, *vide* råuket. Raukkeſtet, *dimin.* litet fordra. Raukkegåtet, *inchoat.* begynna at fordra.

RAUKKEJE, *poſtulans*, den ſom fordrar.

RAUKKEM, *n. ſ. poſtulatio*, påſtående.

RAUKKASTALLET, *v. a. frequ. idem ac* raukket.

RAUKKALET, *v. n. nictare*, blinka med ögonen. *Fenn.* råpåhdån, *nictio oculis. Auſtral.*

RAUKKALEM, raukalem, *n. ſ. nictatio*, blinkande med ögonen.

RAUNA, *n. propr. fœm.* Ragnilda.

RAUN, raudn, raudna, *ſorbus*, rönnträd. Raudna muörjeh, *fructus ſorbi.*

RAURE, *n. a. immitis, durus*, oblid, hård.

I le raure pakob munji jåttam, *ne unum quidem mihi dixit verbum vehemens & aſperum*, han har ej ſagt mig et enda hårdt och oblidt ord.

RAUSA, *glandula*, kårtel.

RAUTOT, *vid.* rawetet, rawodet.

RAUTOTET, *v. n. boare*, ryta, bôla.

RAWE, *n. ſ. vid.* ſtrawe, niauwe, uwe.

RAWAD, rawem, *n. ſ. rubor nubium*, rodnà på himmelen. Iddjetes rawem, *aurora, rubor ante ſolis ortum*, morgonrodna, rodnad fôr dagen.

RAWET, *v. a. vid.* krawet, trawet.

RAWETET & rawodet, *v. n. rubeſcere*, rodna. Peiweſt rawet, *cælum ſole oriundo, aut qui occidit, rubeſcit*, det rodnar på himmelen af ſolen, ſom antingen år i up eller nedergånde.

REBBITS, *rangifer fœmina valde vetula*, en utgammal ren-ko, *vid.* rabr.

REDDOT, *v. a. parare*, tilruſta, fôrſkaffa. Karwoit le ſunji reddom, *veſtibus illum provisit*, han har fôrſett honom med kläder. Reddoſtet, *dimin.* Reddogåtet, *inchoat.* begynna at fôrſe.

REDNE, *terebra*, bårr, drill.

REDNET, *v. a. terebrare, terebra perforare*, båra igenom, drilla hål.

REGEMENT, *regnum, regimen*, regement.

REGJEROT, *reguare*, regera.

REID, *n. a. paratus*, fårdig, *vid.* karwes. Reid tårot, *paratus ad arma. Compoſ. & oppoſ.* oreid, *imparatus*, oberedd.

REIDET, *v. a. præparare, apparare*, tilreda. Piåbmob reidet, *cibum præparare.* Reideſtet, *dimin.* litet bereda. Reidegåtet, *inchoat.* begyn. at tilreda.

REIDEM; *n. ſ. paratio, præparatio*, tilredelſe, beredelſe. Auta reidem, *paraſceve, præparatio.*

REIDETATTET, *v. a. & n. præparandum curare & poſſe præparari*, låta tilreda, kunna tilredas.

REIDNESTET, *v. n. vociferari*, ropa, ſkrika. *Fenn.* riahdan, *vociferor.*

REIDO, *n. ſ. inſtrumentum, medium, machina*, redſkap, verktyg. Tåro reido, *arma bellica*, krigsruſtning, gevår. Salogwuoten reidoh, *media ſalutis*, ſalighets medel.

REINO, *n. ſ. cura paſtoria pecudum*, boſkaps vallning och ſkôtſel. Reinon låh mija påtſoh, *noſtros paſtores curant rangiferos*, våra renar åro i herdarnes ſkôtſel. Reinotak, *caſ. negativ.* utan ſkôtſel och vallgång.

REINOHEJE, *paſtor*, herde, vallhjon.

REINOHEM, *n. ſ. vide* reino. Reinohem piådnak, *canis paſtorius*, vallhund, *canibus utuntur Lappones, quorum ope rangiferos facili negotio cogunt & quorſum volunt compellunt, quod aliter nonniſi plurium hominum ope peragere poſſent. Iſtiusmodi canes in ſatis magno ſunt pretio.*

REINOHET, *v. a. paſcere*, beta, gå i vall med. Påtſoit warin reinohet, *rangiferos in alpibus paſcere*, beta renarne på fjållen. Reinohaſtet, *dimin.* litet beta. Reinohatjet, *inchoat.* begynna at valla eller beta.

REINOHADDET, reinohattet, *v. a. frequ. id. ac* reinohet. *It. facere ut quis paſcat pecudesque curet*, låta någon gå i vall med boſkap. Reinohatte ſwainaſebt påtſoitat, *cura ut famulus tuus rangiferos tuos paſcat*, låt din drång valla dina renar.

REISET, *v. n. proficiſci*, reſa, *v.* mannet.

REIWATES, *n. ſ. ictus, plaga*, hugg, ſlagg.

REIWETET, *v. a. percutere*, slå. Såbbin mo reiweti, *baculo me percutiebat*, han slog mig med käppen. Reiwetastet, *dimin.* litet slå. Reiwetatjet, *inchoat.* begynna at slå. *cfr.* laket, låsket.

REIWATALLET, *pass. percuti, cædi*, blifva slagen. *It. frequ. id. qu.* reiwetet, slå.

REKKE, reke, *n. s. cymba vetusta*, en gammal båt. Åbme rekkin jåkkåb rastetet, *cymba vetusta trajicere amnem.*

REKKET, *v. n. sufficere*, räcka til. Rekkestet, *dimin.* Rekkegåtet, *inchoativ. vide* ållet.

REKNIG, *n. s. vid.* lokko.

REKTAS, rekte, *n. s. jus, forum*, rått, domstol. Rektasen auti keset, *in jus vocare*, stämma, gifva stämning. *It.* rekte, *portio*, del, lott. *vid.* åse.

REKTES, rekt, *n. a. rectus, justus*, rått, tilbörlig. Rektes käino, *justa via*, den rätta vägen. Rektes, *dexter*, den som är på högra sidan. Rektes käta, *dextra manus*, högra handen. Rektes pele, *latus dexterum*, högra sidan. *Compos. & oppos.* orekt, orektes, *injustus*, orått, oriktig. Orektes ålma, *vir injustus.* Rektes miålak, *sincerus*, upriktig, råttsinnig. Rekteswuokasats, *justus, debitus*, råttskaffens, tilbörlig.

REKTESFÅRDOG, *justus, justificatus*, råttfårdig, råttfårdiggjord. *Theol. Oppos.* orektesfårdog, *injustus*, oråttfårdig. Rektesfårdogwuot, *justitia*, råttfårdighet. *Oppos.* orektesfårdogwuot, *injustitia*, oråttfårdighet. Rektesfårdoglaka, *adv. juste*, råttfårdigt.

REKTESWUOT, *n. s. rectitudo, (ut ita dicam)* råtthet. *It. justitia*, råttrådighet. *Oppos.* orekteswuot, oråtthet, oråttrådighet.

REKTESRADAK, *justus*, råttvis. Rektesradakwuot, *justitia*, råttrådighet.

REKTO, *adv. juste*, råtteligen. *It. subst. justum*, rått, riktighet. Rekto le, *justum est*, det år rått. *Oppos.* orekto, oriktigt, orått. I akteki orektob takket, *nemini injuriam inferre*, ej göra någon orått.

REKTOK, *n. a. directus, qui non est curvus aut obliquus*, rått, ånda fram. Rektok muora, *lignum rectum, cfr.* njuolg. *Transl.* rektok ålma, *vir justus & sincerus*, en upriktig och råttvis man. *Compos.* orektok, *non rectus, curvus*, orått, krokig. *It. injuriosus*, oråttrådig. Orektok qweibmases, *injuriosus in proximum suum.* Orektokwuot, *injustitia, iniquitas*, oråttrådighet. Orektoklaka, *adv. injuste, inique*, oråttrådigt, oråttvist.

REKTONET, *v. n. justum fieri aut rectum*, blifva rått, blifva riktigt.

REKTOTES, *n. s. norma*, råttesnöre. Rektotasen kalka tat tunji orrot, *hoc tibi norma erit*, detta skal vara dig et råttesnöre. *Institutio, notitia*, underråttelse.

REKTOTET, *v. a. & rektotallet, frequ. vide* njuolgetet.

REKTOTEM, rektotallem, *n. s. correctio, emendatio*, tillagning, förbättring.

REKTOTATTET, rektodattet, *v. a. corrigendum curare*, låta råttas til.

REMMET, *effugere clam, vid.* tjakket.

REMMAR, *scyphus*, bägare.

REMSE, *vid. infra* ruomse.

REPE, *n. animal. vulpes*, råf. Repe såipe, *cauda vulpis*, råfrumpa. *It. quando tempore autumnali frondes arborum rubescere incipiunt aut flavescere*, såg. ock, når

når löfven på trån börja gulna och blekna om höſten. *Transl.* Te udne repe qwoſſai ſjaddebe, *hodie in vulpis hoſpitium veniemus, i. e. famem hodie frigusque experturi ſumus*, i dag få vi både fryſa och ſvälta. Repeha, *id. atque* repe. Repelakats, *doloſus*, ſvekfull, bedrågelig.

REPPEN, *fumariolum tugurii Lapponici*, rökhålet på en Lappkoja. Reppen raike, *id.*

REPS, *raſtrum*, råffa, harfva. Repſet, *v. a. ſarrire*, råffa. Suoineb repſet, *fænum ſarrire*, råffa hö.

RERE, rerde, *vid.* teres. *Auſtr.*

RERTE, *n. ſ. corium*, låder. *cfr.* hud.

RESKETET, *v. n. tonare, fragorem edere, de ſubitaneo & magno fragore dicitur*, dundra, braka. Atjekuts reſketi, *jupiter tonabat*, åſkan dundrade.

RESCHME, reſſme, *reſtis, funis*, rep. Reſſmats, *dimin.* et litet rep.

RESTET, *v. a. trahere, extendere, vellere*, draga, rycka, utſträcka. Reſteſtet, *dim.* litet rycka. Reſtegåtet, *inchoat.* begynna at rycka eller ſlita på. Råttet, *idem.*

RETJET, retjeſtet, *&c. vid.* råtjet.

REUKESTET, *fumo tabaci uti*, röka tobak.

REURE, *n. ſ. bombarda*, böſſa. *cfr.* birſo.

REUSTET, *v. n. boare, mugire*, böla, ryta. Koſa reuſti, *vacca mugit.*

REUTJETET, *v. n. ſtrepere*, ſtimma, bullra, vara oſtyrig. Ådetin reutjetet, *minus quiete dormire corpusque huc illuc jactare*, vara oſtyrig i ſömnen.

REWE, *n. ſ. undæ fluviorum & torrentum, quas lapides aut alia obſtacula efficiunt*, vågor i ſtrömmar, ſom förorſakas af ſtenar eller annat, ſom hindrar vatnets fria lopp. *cfr.* rapet.

REWET, *v. a. rapere, abripere*, röfva, med våld borttaga.

REWAR, *latro, fur*, röfvare, tjuf.

REWETALLET, *paſſiv. ſpoliari, exui*, bliva röfvad, beröfvas.

RIBJA, *vide* leute.

RIBBRE, *n. ſ. jecur*, lefver. *vid.* muekſe.

RIBMET, *v. n. vid.* remmet, tjakket.

RIBMAR, *profugus*, rymmare.

RIDDO, *vid. ſupra* pild. *Auſtr. It.* Riddo & riddho, *n. ſ. ruina montium, cum ſaxa de montibus decidunt*, berg-ras. *Dicitur etiam, cum nives de præruptis montium lateribus cumulatæ delabuntur*, ſåges ock når ſnö raſar ner af de branta bergens ſidor, *Norv.* ſnöſkred.

RIDDET, *v. n. penetrare aliquo ſtudere, pervenire eniti*, tränga ſig fram.

RIDET, *v. n. equitare*, rida. Rideſtet & rideſjet, *dimin.* Ridegåtet, *inchoat.*

RIDEJE & rideſjeje, *eques, equitans*, ryttare.

RIDHAK, *audax, temerarius*, djerf, oförvågen. *It.* pargo ridhak, *pertinax in laborando*, håftig och ſtändaktig i arbete. Ridhakwuot, *ſubſt. audacia*, djerfhet, driſtighet.

RIDNE, *nix in arboribus*, ſnö i trån.

RIGGE, *n. ſ. catena*, kedja. Route rigge, *catena ferrea*, järnkedja. *Proprie eſt catena, qua ahenum ſuper focum ſuſpendunt.*

RIGGES, *annulus*, ring. *Proprie annulus orichalceus*, en mäſſings-ring. *Ejuſmodi annulos ſolent patres luſtrici ſive compatres matresque infanti in primum donum dare, quod ſi neglexerint, illum adultum nimis parcum futurum putant. Ut amuletum annulum ex orichalco faſtum aſpiciunt Lappones. Defunctorum*

corpo-

corpora contrectantes aut ad cœmeteriam vehentes ejusmodi annulo dextram muniunt, ut impune iſta peragant. Non tamen omnes his addicti ſunt ſuperſtitionibus. Riggeſats, *dim.* en liten ring.

RIK, *n. ſ. divitiæ*, rikedom, *vid.* tawer. *It.* rik, rike, *regnum, regio*, rike, landſkap.

RIKKO, *n. ſ. conquiſitio, fructus, reditus*, förvårfvande, frukt, afvel. Etjen rikko le tat, *propria hoc mihi induſtria acquiſivi*, detta har jag förvårfvat mig ſjelf. *cfr.* piåwas.

RIKKOT, *v. a. comparare ſibi, acquirere*, förvårfva ſig. *cfr.* auket, ablet.

RIKO, rikok, *n. a. dives*, rik. *vid.* bånda.

RIKOT, *v. n. diteſcere*, blifva rik. *vide* båndot.

RIKASTALLET, *v. n. vid.* båndaſtallet.

RIKOTET, *v. a. ditare*, göra rik, *vide* båndotet.

RIKTEK, *juſtus, æquus*, riktig, råttvis.

RIKTET, *v. a. poſtulare*, påſtå, fordra. *Exquirere, ſiſcitari*, utforska, efterfråga. Rikti muſte tabb, *iſtud a me ſiſcitabatur*, han utforſkade det af mig. Rikteſtet, *dimin.* Riktegåtet, *inchoat. incipere expoſtulare aut exquirere*, begynna at fordra, begynna at utforska. Jus tuſte riktegåta, die wadde, *ſi a te poſtulare incipit, des.*

RIM, rima, rime, *n. ſ. calendarium perpetuum Lapponum, bacillum aut etiam tabellæ quatuor ligneæ aut corneæ in formam libelli compactæ, in quibus, certis inciſuris & characteribus, dies omnes feſti & profeſti totius anni feſtaque immobilia deſignantur. Fenn.* rijmis, *idem* & rijmis puu, *unde harum nationum concentus patet, etiam in hac re.* Rim, kallas en runſtaf eller ock flera ſkifvor af trå ell. horn, ſom fåſtas ihop, hvarpå Lapparne med viſſa ſtrek och märken tekna up alla Sön- Högtids- och andra dagar, för hela årgången, och bruka den ſtåndigt ſåſom en Almanach. *Compoſ.* Rima kåtjeje, *calendarii peritus, qui anni tempora juſte computare novit*, den ſom år förfaren i tideräkningen.

RIMS, rimſe, *moneta argentea pondere drachmæ unius, ſex oræ argenteæ*, en ſilfver ſexſtyfver eller en piås.

RINGET, *campanam pulſare*, ringa. *Tr.* Talla ſodn ringi, maite ſodn kulla, *ſtatim, quod audit, diſpergit*, han ſprider ſtraxt ut det han hörer. Ringeſtet, *dim.* Ringegåtet, *inchoat.*

RINGEJE, *campanam pulſans*, ringare. *Qui aure eſt rimoſa nihilque reticere valet*, en ſqvalrare, ſom ej kan tiga med något.

RINGEM, *n. ſ. ſonus campanarum*, ringning, klocke-ljud.

RINKES, *id. atque* riko, rikok. Rinkeswuot, *ſubſt. divitiæ*, rikedom.

RINKS, *n. ſ. rigor, ſeveritas*, ſtrånghet. Rinkſen nalte tabb jåtti, *magna id dicebat ſeveritate*, han ſade det mycalfvarſamt.

RINKSES, *n. a. ſeverus*, ſtrång, hård. *H.*

RINKSASTALLET, *v. n. ſeverum agere, ſeveritatem ſimulare & rigorem*, viſa ſig ſtrång. Attje rinkſaſtalla manai kum, *pater ſeverum ſe gerit in liberos.*

RIPA, rip, *n. ſ. feſtuca, pulvis*, fnas, ſtoft. *It.* palea, agnar.

RIPAKKA, *diarrhœa*, durklopp. *Auſtral. Uſitatius eſt* tjadat wank & tjadatak. *Fenn.* ripacka, *id.*

RIPAK, rippak, *n. ſ. limus*, gyttja. Ripakeſt tiewas, *limoſus*, gyttjefull.

RIPP, *ſacra peccatorum confeſſio*, ſkrift. Ripp-almatjeh, *confitentes*, ſkriftfolk.

RIPPAK, *n. a. validus, valens*, mågtig, fórmógen. Luodda-rippak, *magnis greſſibus incedens*, den ſom tager ſtora ſteg. Pako rippak, *dicax, cui volubilis eſt in dicendo lingua*, talfór, ſom har lått fór at tala. *Sæpe in malam partem: temerarie loquens*, framtalig. Pargo-rippak, *ad laborem alacer*, raſk at arbeta. *Nunquam niſi in conjunctione cum aliis vocibus occurrit.*

RIPPEM, *n. ſ. locus ubi avis in arena apricatus eſt*, et ſtålle dår en fogel har badat ſig i ſanden.

RIPPESTET, *v. a. propellere, trudere*, ſkuffa. *Dejicere*, ſtóta omkull. Ele mo rippeſte, *noli me propellere*, ſkuffa mig ej.

RIPPOTET, *v. a. frequ. id. qu.* rippeſtet.

RIPPOTEM, *n. ſ. pulſus*, ſkuffande, ſtót. Ib le to rippotem pardne, *me nusquam propellere vales, te quidem robuſtior ſum*, du fórmår ej ſkuffa mig.

RISOT, *celeriter quidquam facere*, med haſt góra. Riſo tållåb, *accende cito ignem*, gór up eld i haſt. Riſo mallaſeb, *para properanter cœnam.*

RISSE, *n. ſ. virga*, ris, *v.* ſwitja. Riſſin ſwaſkot, *virgis cædere*, piſka. Jubmelen riſſe, *pœna a Deo immiſſa.* Riſſats, *dimin.*

RISSJA, *n. ſ. ſulphur*, ſvafvel. Riſſja kedke, *pyrites*, ſvafvelkjes. Riſſjablandak, *ſulphure mixtus, ſulphureus*, ſvafvelaktig, ſvafvelblandad. *Transl.* riſſja, *ira ſubitanea*, haſtig vrede.

RISSJETET, *v. a. ſulphure illinere ſive imbuere*, beſtryka med ſvafvel, ſvafla.

RISSJOTET, *v. a. diſſipare, diſpergere*, ſkingra, fórſkingra. Pâtſoit riſſjotet, *rangiferos terrere & diſſipare*, ſkingra renarne. *It. neutr.* Tuoi tokko riſſjotijen, *huc illuc diſperſi ſunt*, de ſkingrades hit och dit.

RIST, riſti, *crux*, kors. Riſteb piejet, *crucem erigere*, reſa up et kors. *Quod ſit ad vias cognoſcendas.*

RIST-ATTJE, riſtet *&c. vid.* chriſtet.

RITELET, *diſceptare, altercari*, tviſta, ordkaſtas. Sâi alo riteleba kaſkebſka, *illi ambo ſemper altercantur*, de två ordkaſtas altid och tråta. *It.* Aſeb ritelet, *partem exquirere ſive poſtulare*, fordra del.

RITELEM, *n. ſ. lis, diſſidium, contentio*, tviſt, tvedrågt. Tijen kaſkân le pâlko ja ritelem, *inter vos lis eſt & diſſidium.*

RITET, *v. a. & n. diſceptare*, tviſta, *expoſtulare, exquirere*, fordra. Lagan auten ritikan, *coram judice litigabantur.* Rita muſte palkab, *mercedem a me expoſtulat*, han fordrar betalning af mig.

RITEM, *n. ſ. aſſectatio*, efterſtråfvande.

RITETAKES, *n. a. diſputabilis, dubius*, tviſtig, ſtridig. Ritetakes âme, *res dubia.*

RITETALLET, ritetallem, *idem atque* ritelet, ritelem.

RITETATTET, *v. n. diſceptari poſſe*, kunna omtviſtas.

RITO, *n. ſ. lis, contentio*, tviſt. *Fem.* rijta.

RITT, ritta, ritta-pele, *n. ſ. dimidia pars corporis animalis cujusdam mactati*,

ctati, halfparten af et ſlagtadt kreaturs kropp.

RITTE, *via*, våg, *vide* rahte.

RITTNE, *vide ſupra* ridne.

RITTJOT, *v. a. extorquere, vi abripere*, frântaga med våld, ſlita eller rycka ifrân. Mo kâtiſt rittjoi, *e manibus meis extorquebat*, han ryckte utur mina händer. Rittjoſtet, rittjeſtet, *dim.* Rittjogâtet, *inchoat.* begyn. at rycka.

RIWKET, *v. a. propellere, trudere*, ſkuffa. Riwkei mo, *me propellebat*. Riwkeſtet, *dimin. id.* Riwkeſtatjet, *inchoat.* begynna ſkuffa.

RIWKOT, riwkogâtet, *id. qu.* riwket *&c.*

RIWKO, *mulier Svecana aut Norvegica*, et Svenſkt ell. Norrſkt fruntimmer.

RIåWET, *v. n. terrefieri & aufugere, horrere*, blifva rådd och fly, ſky. *De piſcibus dicitur*, ſåges om fiſkar.

ROKOHET, *v. n. exhalare*, dunſta. Suowa rokoha, *fumus evolvitur*, rôken ſtiger up.

ROKETET, *id. atque* rokohet.

ROKOHEM, *n. ſ. vapor*, dunſt.

ROMAR, *n. a. præſcius*, fôrevis, den ſom vet fôrut.

RONK, *rangifer vectarius annoſus*, en gammal kôr-ren. *cfr.* rântjo. *It. gula*, fråſſeri. Wuoudnajes ronk, *beluo*, en ſtoråtare.

RONKOTET, *v. a. poſtulare*, fordra. *vid.* rauket. Ronkotatjet, *inchoat.* begynna fordra.

RONNOTS, *vid.* rânno, rânnots.

ROSET, *v. a. laudare*, berômma. *vide* mainot.

ROTJOS, *pars tergi collo proxima*, den ôfverſta delen af ryggen, nârmaſt halſen. *cfr.* ruſs.

ROUTE, *n. ſ. ferrum*, jârn. Routeb paketet, *ferrum calefacere*. Routeſt letat, *ferreum hoc eſt*, detta âr af jârn. Routetak, *caſ. negativ. ſine ferro*, utan jârn, jârnlôs. Route naule, *clavus ferreus*, ſpik. *Compoſ.* route-kânk, *ſcarabæus*, torndyfvel. *Fenn.* rauta, *ferrum.*

ROUTATET, *v. a. ferro confodere, mactare*, ſticka ner, ſlakta. Pâtſob routatet, *rangiferum mactare*. Routatek, *non confoſſus ferro*, oſtucken ihjâl

ROUWO, *adv. cito, celeriter*, haſtigt, fort. Parga rouwo, *feſtina*, ſkynda dig. Rouwo ſâ pâtitja, *mox venturus eſt*, han kommer râttnu eller ſnart.

RUA, *id. &* ruoi. *Oppoſ.* aſtoi. *Comparat.* ruabi, ruabut, ruabit, *citius, celerius*, ſnarare, fortare. *Superl.* ruamuſt, *citiſſime, celerrime*, aldrafortaſt.

RUBMAHA, rubme, *n. ſ. corpus*, kropp, lekamen. Chriſtuſen rubme, *corpus Chriſti*, Chriſti lekamen. *Fenn.* ruumis, *corpus, cadaver.*

RUBMALATS, rubmelats, *n. a. corporalis*, kroppſlig, lekamlig. *Fenn.* ruumillinen.

RUDMA, *ſerum lactis*, mjôlkvaſſla.

RUDN, *n. ſ. ſermo*, tal. *Rumor, fama*, ryckte.

RUDNET, *v. a. dicere, loqui*, ſâga. Ele kâſeki rudna, *neki cuipiam dicere*, ſâg ej fôr någon. *cfr.* hâlet, ſardnot.

RUDWET, *v. a. eniti*, vinlågga ſig. Rudwa kaikiſt famoiſt, *omnibus viribus enititur*, han bemôdar ſig af alla krafter. Rudweſtet, *dimin.* Rudwagâtet, *inchoat.* begynna at bemôda ſig.

RUEIWE, *n. ſ. fruſtum carnis, viſcus, artus*, et ſtycke kôtt, lem.

RUEIWAJ, rueiwajes, *n. a. qui corpore eſt obeſo, cui magna ſunt membra*, ſtorlemmig.

RUES, *n. a. celer*, ſnåll, haſtig. Rueslaka, *adv. aliquantum cito*, något ſnart.

RUIWETET, *v. n. volitare, jactari*, ſvåfva. Suowa ruiweti, *fumus volitabat.* Tålke ruiweti, *plumæ diſperſæ volitabant*, dunfjådrarne flögo hit och dit.

RUKKAD, *vide* råkkatak.

RULL, *n. ſ. volumen, quod convolutum eſt & contortum*, rulle.

RUMBO, *oſſa animalis cujusdam mortui carne nudata*, benragel.

RUMIS, *n. a. deformis*, vanſkapelig. *vid.* råbme.

RUNA, *vid.* rudn.

RUND, *n. ſ. artificium*, konſt. Mådde rund le ſuſne, *multis ille inſtructus eſt artificiis*, han kan många konſter. *Fenn.* runo, *carmen, verſus.*

RUNDOK, *ſapiens, ſagax, peritus*, klok, förfaren, ſkarpſinnig. Rundak, *id.*

RUNDASTALLET, *ſapere*, förſtå. *Meditari*, öfverlägga.

RUNDASTALLEM, *n. ſ. peritia*, kunſkap.

RUNDEJE, *conſilii plenus, ſagax*, förſlagen, klok.

RUNK, *vid.* ronk. *Gula, morbus edacitatis*, omåttelig matluſt, grådighet.

RUNTJA, *vadum arenoſum, ſyrtis*, ſandrefvel, ſandbank.

RUOBBE, *cicatrix*, ruga. *It. ſcabies, petigo*, kläda, ſkabb. *Fenn.* rupi, *cruſta vulneris, ſcabies.*

RUOBBAJES, *n. a. ſcabioſus*, ſkabbig. Ruobbek, *id. Fenn.* rupinen.

RUOBBET, *v. a. fricare*, klå, rifva. Åiweb ruobbet, *caput fricare.*

RUOBBEM, *n. ſ. ipſe actus fricandi*, klående.

RUOBD, *n. ſ. limes, ora. vid.* rabd. Ruobden almatjeh, *homines finitimi.*

RUODAT, *n. a. iracundus*, ſtorſint, ond. *De fœminis ſæpiſſime dicitur, conſer* puorto.

RUODNO, *n. ſ. tabes*, tvinſjuka, tråndſjuka. *De brutis tantum dicitur.*

RUODNOT, *v. n. tabeſcere, tabe extenuari*, tvina bort, få tråndſjuka. Låtſoh ruodnoh, *rangiferi tabeſcunt.* Ruodnogåtet, *inchoat. incipere tabere*, begynna at tvina bort.

RUODO, *n. ſ. virga, ſarmentum*, ſpö, ſpråte. *Fenn.* ruoda, *idem.*

RUODDOK, *n. a. effrenus, qui caſtigari debet*, oſtyrig, ſom behöfver tuktas. Ruoddok herke, *rangifer effrenus.*

RUODDOT, *v. a. caſtigare*, aga. Ruoddo manab, *caſtiga infantem.*

RUODSO, *n. a. depilis, qui pilis rite inſtructus non eſt*, ſom ej är fullhårig. Ruodſo årre, *ſciurus pilis minus elegantibus & rubris, ut ſolet eſſe tempore æſtivo*, en eckorn, ſom ej är fullhårig.

RUODTJOT, *de rangiferis dicitur nivem, urina aut alio ſalino imbutam edentibus & lingentibus*, ſåges om renar, når de åta och flicka ſnö, ſom urin ell. annat ſaltaktigt kommit på.

RUODTJOK, *n. a.* ruodtjok påtſo, *rangifer urinam lambens*, en ren, ſom flickar urin. *Transl. qui a domo non longe diſcedit, manſvetus*, tam, ſom gårna håller ſig til folk.

RUOI, *adv. vid.* rua, rouwo.

RUOI, ruoja, *n. ſ. ſtrepitus*, gny, buller.

RUOJET, *v. n. ſtrepere*, bullra.

RUOJES, *n. ſ. pars calceamentorum poſterior, calx calcei*, bakdelen eller baklådret på ſkor.

Ruo-

RUOJES, *n. a. inſons*, oſkyldig. Ruojes almats, *homo innocens.*

RUOJALET, ruojelet, *deſiderio alicujus rei bonæ affligi, amiſſionem alicujus rei aut abitum alicujus perſonæ dolere*, ſôrja ôfver fôrluſten af nâgon ting, eller nâgons bortreſa. Ko todn wuolgih, te ruojeli åbbâ landa, *magna omnium querimonia hinc diſceſſiſti*, alla ſôrgde ôfver din afreſa.

RUOIT, ruoita, *n. ſ. lumbus, femur*, lâr, lând. Pajet tijen ruoitit orrot pira tjadnetum, *ſint lumbi veſtri præcincti, Luc. 12: 35.*

RUOIWA, ruoiwes, *n. ſ. cannabis*, hampa.

RUOIWET, *v. n. vid.* ruiwetet. Qwoldo ruoiwa, *nix vento diſpergitur*, vådret drifver ſnôn. *Fenn.* ryôpyttå, *nix jactatur.*

RUOIWEM, ruoiwo, *n. ſ. vid.* qwoldo.

RUOK, ruwok, *n. a. celer*, haſtig. *v.* rues.

RUOKET, *v. n. pœnitere, deſiderio laborare*, ångra, ſakna. Ib ruoka mab taſte waddab, *ejus pretii me non pœnitet, quod pro hac re expendo*, jag ångrar ej det, ſom jag gjer fôr detta. *It.* ruoket, *latrare*, ſkålla. Piådnak ruoka, *canis latrat.*

RUOKA, ruokak, *caſtoreum*, båfvergåll.

RUOKO, *n. ſ. arundo*, rôr. *Fenn.* ruoco, *id.*

RUOKENES, *n. ſ. vapor aquarum*, vattudunſt. *Imprimis qualis ad cataractas ſolet eſſe fluviorum.*

RUOKSJE, *n. ſ. femur*, lâr. *v.* tjârwe pele.

RUOMSE, *n. ſ. muſcus, lichen*, mâſſa. Ruomſe kalles, *metaphor. urſus*, bjôrn, *quia muſcos licheneſque autumno colligit ſibi lectum ſternens hibernum.*

RUOMSAJES, *n. a. muſcoſus*, måſſig, måſſe-full.

RUONSK, *n. ſ. ſordes*, orenlighet. Slajalokk ruonſk, *varii generis ſordes & quæ viſu deformia ſunt & fœda*, ållahanda ohyggeliga ſaker at ſe.

RUOPET, *v. a. fricare*, klå. *vid.* ruobbet. Ruopeſtet, *dim.* Ruopegâtet, *inchoat.*

RUOPETET, *v. a. frequ. id. atque* ruopet.

RUOPSES, *n. a. ruber*, rôd. Ruopſes paino, *color rubicundus*, rôd fârg. *Comp.* ruopſeslakats, *rubicundus*, rôdaktig.

RUOPSOK, *n. a. id. qu.* ruopſes.

RUOPSET, *idem. It. ſubſt. color rubicundus, rubor*, rôd fârg.

RUOPSAHET, *v. n. rubere*, lyſa rôd. Ådnam ruopſaha warraſt, *terra ſanguine rubet.* Alme ruopſaha, *cælum rubet.* Ruopſahaſtet, *dimin.* lyſa litet rôd. Ruopſahatjet, *incipere rubere*, begynna at lyſa rôd.

RUOPSOTET, *v. n. rubeſcere, rubore ſuffundi*, rodna, blifva rôd. Muoto ruopſoti, *facies rubore ſuffundebatur.* Ruopſotaſtet, *dim.* rodna litet. Ruopſotatjet, *inchoat.* begynna at rodna.

RUOPSOTATTET, *rubefacere*, gôra rôd.

RUOPTJET, *repugnare, reſiſtere*, ſâtta ſig emot, vara motſträfvig. Ruoptja makſemeſt welkeb, *debitum ſolvere recuſat*, han vill ej betala ſkulden. Ruoptja neita waldemeſt tabb ålmab, *illi nubere viro puella recuſat.*

RUOPTJEM, *n. ſ. recuſatio*, vågrande.

RUOPTJOT, *v. n. proruere*, ruſa fram. Ruoptjo tokko, *prorue illuc*, haſta dig dit. Talla ruoptjoi paijas, *ſtatim exſiliebat*, han ſprang ſtraxt up. Ruoptjogâtet, *inchoat.* begyn. at ruſa fram.

RUOPTO, *n. a. præpoſterus*, bakfram. Ruopto qwolg, *pili præpoſteri.* Ruopto kåino, *via, qua reditur, reditus*,

återresa, den vägen man reser tilbaka.

RUOPTOT, *adv. retro*, tilbaka. Ruoptot ådtjot, *rursum recipere*, åter få tilbaka. Ruoptot pâtet, *revenire*, åter komma tilbaka. Ruoptot waddet, *reddere*, gifva åter.

RUOPTOLESI, *adv. retrorsum*, baklânges.

RUOPTOK, *præpositerus*, bakfram. *It. id. atque* pâstok.

RUOSATET, *v. n. subsilire*, spritta. Tâllâ ruosati mo nala, *carbo ignitus in me resiliebat*, et eldkol sprakade på mig. Ruosataštet, *dimin.*

RUOSET, *v. n. morte subita mori*, blifva brâdôd. Almats ruosi mijen kaskan, *morte repentina nonnullus nostrum moriebatur*, en menniska ibland oss blef ganska hastigt dôd. Ruosegâtet, *inchoat.* Ruosegâtam lâh talle almatjeh, *nunc homines mortem subitaneam obire cœperunt*, folket har börjat at dô hastigt.

RUOSEM, *n. a. morte mortuus subitanea*, dôd af brâdôd. *It. idem atque*

RUOSETAK, *n. s. mors subitanea*, hastig dôd. *It. morbus, quem mox insecutura est mors*, sjukdom, som förebâdar brâdôd.

RUOSN, ruosna, *n. a. morosus*, ogin, tvår.

RUOSSKET, *v. n. erumpere*, utbrista. Paka ruosskai, *calor subito factus est vehemens.* Ruosskетet, *id.* Kroppe piâwasin ruosskeți, *corpus multo sudore manabat*, mycken svett brast ut af kroppen.

RUOST, *n. s. ferrugo*, jârn-râst. *Transl. sanguis effusus, cruor*, blod. *Fennon.* ruoste, *ærugo.*

RUOSTOM, *n. a. ferrugine obductus*, râstig.

RUOSTOT, *v. n. rubiginem sentire*, râstas. Akșjo le ruostom, *securis rubiginem contraxit*, yxen har blifvit râstig. Ruostoštet, *dimin.* litet râstas. Ruostogâtet, *inchoat.* begyn. at râstas.

RUOTHAK, *n. piscis, coregonus lavaretus*, sik.

RUOTET, *v. n. crepitare*, braka, knarra. Ukșeh ruotin, *fores crepuerunt*, det knarrade i dôrrarne. Mi ruoti ulkon? *quidnam foris crepuit?* Ruoteštet, *dimin.* litet knarra. *It. celeriter currere*, hastigt springa. Ruotegâtet, *inchoat. incipere crepare*, begynna braka. Ruotedattet, *crepitum efficere*, gôra at braka, lâta braka.

RUOTKO, *abies arida*, torr gran.

RUOTTA, *vid.* struot. *It.* ruotta puoite, *pingvedo circa testiculos.*

RUOTTES, ruotts, *n. s. radix*, rot. *vid.* urtes.

RUOTTAIDOWET, *v. n. radices agere*, rotas.

RUOTTESTET, *idem. It. a.* erit ruotteštet, *eradicare*, utrota. *Passiv.* ruotteštowet, *eradicari, radicitus evelli*, utrotas.

RUOUKET, *v. n. de vacca rangiferina dicitur dum voce vitulum ad se allicit.* Aldo meseb ruouka, *rangifer fœmina voce ad se vitulum allicit*, ren-kon lâter och lockar til sig kalfven. *Etjam de vitulo dicitur.* Ruoukegâtet, *inchoativ.*

RUOUSE, *n. s. mammæ pecudum*, spenarne eller juret på boskap. Ruouse wank, *v.* nidtje maine. Ruousats, *dim.*

RUOUTE, *ferrum*, jârn. *vid.* route.

RUOUTEKES, ruoutokes, *n. a. audax, protervus*, driștig, djerf. *It. qui frigus,*

gus, laborem &c. facile patitur, hårdig, tålig.

RUPULI, *variolæ*, koppor. *vid.* ſtuora maine.

RURO, *n. ſ. globus, pila*, båll. Rurob tuoſtot, *pilam excipere.* Ruroin ſtåket, *pila ludere.*

RUSN, ruſna, *n. ſ. nebula*, tócken, dimba. Ruſna peiwe, *dies nebuloſus*, tóknig dag.

RUSCHSKES *vel* ruſſkes, ruſſkok, *n. a. ſubrufus*, ródbrun. Ruſſkes tjatſe, *aqua rubeſcens ſive rubicunda*, ródaktigt vatten. Ruſſkes paino, *color ſubrufus.*

RUSKO, *n. ſ. vaſa, ſarcinæ*, ſaker.

RUSKOT & ruſkotet, *v. a. vellere*, rycka. Aiweſt ruſkotet, *in crines involare*, lugga.

RUSS, *vid.* karjel. *It.* ruſs, *pars ſuprema dorſi, ſummitas dorſi quadrupedis alicujus*, det óſverſta af ryggen på et kreatur. *It. pinna dorſalis piſcis cujusdam*, ryggfenan på en fiſk.

RUTA, rutt, *n. ſ. dos*, hemgift. *Proprie illud donum, quod patri ſponſæ matrique & interdum etiam fratribus ejus & cognatis a proci parentibus & cognatis datur, quoque, tanquam pretio, ſibi uxores emere olim conſueverunt. It.* ruta, *divitiæ, opes*, rikedom, ågodelar.

RUTASTET, *ejusmodi dotem ſive donum nuptiale ſumere & expoſtulare*, taga hemgift, eller någon gåfva, fór det, at man gifter bort ſin dotter.

RUTESTET, *v. a. propellere, trudere*, ſkuffa, ſtóta. Sije ruteſtin ſo ulkos ſtadeſt, *ejecerunt eum extra urbem.* Ruteſtaſtet, *dimin.* Ruteſtatjet, *inchoat.* begynna at ſkuffa. *cfr.* rippeſtet. *Fenn.* rutiſtan, *quaſſo, premo.*

RUTTET, *v. a. vellere, arripere*, rycka, draga til. Ruttet paijas ruotteſi kum, *cum radicibus evellere, Luc. 17: 6.* I kuttek kalka tab mo kåtaſt ruttet, *non rapiet hoc quisquam e manu mea.* Ruteſtet, *dimin.* Ruttegåtet, *inchoat.* begynna at rycka.

RUTTKETET, *v. a.* Tâmpâb ruttketet, *equum nimis feſtinanter vehendo depravare, vitiare*, fórderſva en håſt genom det man åker fór haſtigt.

RUTTOTET, *v. a. frequ. id. atque* ruttet.

RUWANET, *v. n. celerius ire aut vehi, accelerare*, haſta, gå fortare. *vid.* rua.

RUWES, ruwo, *vid.* rues, rouwo, *&c.*

RUWESK, *n. ſ. congeries aquarum ex nive reſoluta, tempore vernali*, vatten om våren af bortſmålt ſnó. *Interd. adjective:* ruweſk tjatſe kâlka, *aqua vernalis ex nive reſoluta fluit*, vår-vatnet rinner.

RYDTET, *v. a. parare, vid.* reddot.

RYTAR, *beluo, vorax*, fråſſare, ſtorâtare. Rytar le ſodn, *gulæ deditus eſt.*

RYTET, *vorare, ingurgitare*, fråſſa, åta omâtteligt. Ryti ſodn maite ſodn adna, *quidquid ille habet gulæ & ingluvici impendit*, han åter up alt det han åger.

RYTS, rytſa, *talpa*, mullvada.

RÅBJA, *n. ſ. ruga*, ſkrynka. Râbjiſt tewas, *plenus rugarum*, full med ſkrynkor.

RÅBJEK, råbjos, *n. a. rugoſus*, ſkrynkig. Râbjos akkakuts, *anus rugoſa*, en ſkrynkig kâring.

RÅBJEKET, *v. n. rugas nanciſci*, få ſkrynkor. Juo le ſodn râbjekam, *rugoſus jam ille factus eſt.*

RÅBME, *n. ſ. inſectum, vermis, generale eſt nomen omnium beſtiarum deformium*

&

& aſpectu fœdarum, ut reptilium, &c. ſkârf, maſk eller någon annan ohyra, alla ohyggeliga och fula kräk. *It. larva, lamia*, troll. *It. adj. deformis, fœdus*, ſtygg. *F.* ruma, *deformis.*

Råbmes, råbmok, *n. a. deformis*, ful, vanſkapelig. Råbmes almats, *homo deformis*, en vanſkapelig menniſka. Råbmeswuot, *ſubſt. deformitas*, vanſkapelighet. Råbmokwuot, *id.*

Råbmolet & råbmot, *irruere, impetum facere in aliquem*, ruſa på en, anfalla. Sije råbmolin kaik akten ſo nala, *impetum fecerunt unanimiter in eum.* Kaike munji råbmoh, *omnes in me irruunt. Fenn.* remo, *ſtrepitus.*

Råddahet, *v. a. metuere, vereri*, frukta, hafva ſky för. Råddaha muſte dauk, *me tamen veretur*, han är dock rådd för mig. Råddahaſtet, *dimin.*

Rådhes, *n. a. dominans*, rådande.

Rådem, *vid.* rawem.

Rådnjo, *vid.* pârte. *Fenn.* rowe, *id.*

Rådno, *rangifer fœmina junior, juvenca*, en ung ren-ko. *It. quæ non eſt gravida*, en ren-ko ſom ej har kalf.

Rågge, *n. f. fovea*, grop. Ranoji råggen, *in ſpeluncam latronum, Luc. 19.* Råggai kattjeh, *in foveam incidunt*, de falla i gropen. Råggiſt tewas, *plenus fovearum*, full med gropar. Råggats, *dim.* en liten grop. *F.* rotco, *ſpelunca.*

Råggai, råggajes, *n. a. foveis abundans*, gropig. Råggajes ådnam, *regio foveis reperta & vallibus*, et landſkap, ſom är gropigt och fullt med dålder.

Råggaret, *v. n. excavatum fieri*, blifva utgrôpt eller håligt. Aren råggari, *fovea in foco facta eſt*, det blef en grop i eldſtaden.

Råggat, râgket, *v. a. fodere, ſcalpere*, gråtva, kraffa. Ådnameb råggat, *terram fodere*, gråfva jorden. *It. forcipe aut alio inſtrumento arripere*, med någon ting draga eller rycka til ſig. Gaffelin râgget, *furca eripere.* Brudneſt paijas ragget, *e fovea extrahere*, draga up utur gropen. *It. litis causſam ſive anſam litigandi quærere*, ſôka ſak, eller anledning til tviſt med någon. Mab muſte råggah? *quid me increpas?* Råggeſtet, *dimin.* Råggagâtet, *inchoat. incipere attrahere*, begynna at rycka åt ſig, m. m.

Råggåtattet, *v. n. poſſe ſcalpi, extrahi aut eripi poſſe*, kunna kraſſas, kunna utdragas eller utryckas.

Råggånja, rågkånj, *n. f. inſtrumentum, quo quidquam arripitur vel extrahitur, harpago*, båtshake, eller något annat verktyg at draga åt ſig något eller utdraga. Pelje råggånja, *inſtrumentum quo purgantur aures*, örſlef.

Råha, råhas, *n. a. auſterus, moroſus, iratus*, tvår, vred, ogin. *v.* kârrok.

Râibme, *n. a. macilentus, macie extenuatus*, mager. *Proprie de piſcibus.*

Râibmot, *v. n. marcere, macie attenuari*, blifva mager, utmagras.

Råis, *longipes, cui longi ſunt pedes*, hôgbent.

Råkanje, *n. a. ſubobſcenus, qui obſcena loquitur*, grof och ohôflig i tal. *Fenn.* riwoilen, *obſcena loquor.*

Råket, *occurrere*, môta, råka, *v.* kaudnetet.

Råkem, *n. f. latratus canum*, hundars ſkållande.

Råkk, *colus*, ſpinnråck. *vid.* ſnaldo.

Råkk,

Råkk, råkkå, *ſiligo*, råg. Råkkâ laipe, *panis ater ſive ſiligineus*, rågbröd.

Råkkatak, *rangiferorum cachexia*, *vid.* ſuddatak.

Råkker, *dolabra*, hyfvel. Råkkerin wuolet, *dolare*, hyfla. Råkkerats, *dimin.* en liten hyfvel.

Råkko, råk, *vide* herke.

Råkket, *v. a. orare*, *rogare*, bedja. Jubmeleb råkket, *Deum orare*, bedja Gud. To råkkâb, *oro te*, jag ber dig. Råkkâſtet, *dimin.* litet bedja. Råkkâgâtet, *inchoat.* begynna bedja.

Råkkålet, råkkelet, *idem quod* råkket. Tandiet kalkabet naute råkkålet, *ergo ita orabitis*. Råkkålaſtet, *dim.* Råkkâlatjet, råkkâlatsgätet, *inchoat.* begynna bedja. *Fenn.* rucoilen, *precor.*

Råkkeles, råkkåles & råkkâlwas, *n. ſ. oratio*, bön. Råkkålwaſit kullet, *preces exaudire*, bönhöra. Auteſt råkkâlwas, *interceſſio*, förbön. *Fenn.* rucous, *preces.*

Råkkâltattet, *curare ut oretur*, låta bedja.

Råkkåtallet, *v. a. adorare*, tilbedja. Jubmelabt kalkah todn råkkâtallet, *Deum tuum adorabis.*

Råkkâleje, råkkeleje, *orans*, *precans*, en ſom beder, bedjare. *Fenn.* rucoilia.

Råkot & råkotet, *v. n. latrare*, ſkälla. *Vocalis* â *in hoc verbo ſono eſt medio inter* â & o.

Råktjet, *v. n. exareſcere*, *exhauriri*, uttorkas, uttömas. Wina råktji, *vinum exhauſtum eſt*, vinet är uttömt. Tjatſe råktji, *aqua exaruit*, vatnet är uttorkadt.

Råktjetet, *v. a. exhaurire*, *evacuare*, uttöma. Råktjeti bågareb, *exhauriebat poculum*, han uttömde bågaren.

Råme, *vid.* råbme. Rämes, *v.* råbmes.

Rämpo, *truncus ſive tigillum*, *in quo in fruſta carnes aut aliæ res conciduntur*, huggſtock. *Fenn.* ruhmo, *id.*

Rând, *vid.* rund.

Råno, ränno, *vid.* rådno.

Rânt, *n. a. macer*, mager. *vid.* râibme.

Rântjo, *rangiſer vectarius*, kör-ren. *A.*

Räper, *n. a. aſper*, *ſcaber*, hvaſs, oſlåt. Råper kedke, *lapis ſcaber & aſper*, en hvaſs och knagglig ſten. Råper jågna, *glacies ſcabra*, oſlåt is.

Räparet, *v. n. ſcabrum fieri*, blifva oſlåt och knagglig. Juo le jågna råparam, *jam glacies ſcabra facta eſt.*

Råppe, *n. ſ. culmen*, *faſtigium domus*, kroppås, råppen, *id.*

Råppetet, *v. a. aggredi rem aliquam*, *incipere*, gripa an en ſak, begynna. Die råppetin kyrkob takket, *omni niſu templum ædificare cœperunt*, de begynte med alfvare at bygga kyrkan.

Råptos, *n. a. moroſus*, ogin, tvår. Råptos almats, *homo moroſus.*

Råsad, *liberalis*, frikoſtig. *It. qui laute vivit & opipare*, en ſom vil lefva väl. *Fenn.* runſas, *largus.*

Råskes, *iracundus*, *moroſus*, ond, tvår. Inta råſkes le, *ſemper eſt iracundus.*

Råskeset, *v. n. moroſum aut iratum ſe præbere*, viſa ſig ond och tvår. Wuoraſeh alo råſkeſeh, *ſenes ſemper ſunt moroſi*, de gamle åro altid tvåra.

Råsketet, *v. n. crepere*, knäppa. Lattas råſketi, *articulus crepuit.*

Råsketem, *n. ſ. crepitus*, knäpp.

Råsne, *nebula*, dimba. *vid.* ruſna.

Rássot, *v. a. expergefacere*, upväcka. Mon kalkab paijas råſſot ſo, *expergefaciam illum*, jag ſkal väcka up honom.

nom. Râſſoſtet, *dimin. idem.* Râſſogâtet, *inchoat.* begynna at wâcka up. *cfr.* pâktet.

Råssotattet, *v. a. & n. expergefaciendum curare, poſſe expergefieri*, låta wâcka up, kunna upwâckas.

Råssom, *n. ſ. exſuſcitatio*, upwâckande.

Råssotowet, *paſſiv. expergefieri, exſuſcitari*, upwâckas, blifwa wâckt.

Råssoteje, *qui expergefacit*, upwâckare.

Râthem, râttem, *lynx*, lodjur. Râthem le mâdde ſlajaſt, *varii generis lynces ſunt.*

Râtko, *vid.* ruotko, torr gran.

Råto, *n. ſ. lucus ſive nemus arboribus denſum, vallis ſaltuoſa & uliginoſa*, ſkogs-lund, moras, ſom âr bewâxt med ſkog. Sådga râto, *tractus viburno conſitus*, en lund af vide-buſkar. *Fenn.* ruoppa, *pratum uliginoſum.*

Råtsje, *n. a. effrenus*, otamd, oſtyrig.

Râttahet, *v. n. nigrere, atro conſpici eſſe colore*, vara ſwart, ſynas vara af mörk fârg. Påulah râttaheh warin, *in alpibus e longinquo nigrantia conſpiciuntur loca nive denudata*, det lyſer på bara flâckar i fjållen. *cfr.* plâtt.

Râttet, *vellere*. rycka. *vid.* ruttet.

Râttje, *n. ſ. vallis*, dal. Râttje kâino, *via per valles.* Râttjats, *dimin.*

Râttjestet, *v. a. comprimere*, trycka ihop. Râttjeſtaſtet, *dimin.* litet hoptrycka.

Râttjo, *n. a. compreſſus, non divaricatus, cacuminatus*, hoptryckt, ſpitſad. Râttjo watnas, *cymba carina cacuminata minusque plana*, en bât, ſom âr hwaſs i kölen, litet utlagd.

Råtta, râtta land, râtta aimo, *ita orcum appellabant priſci Lappones, ubi cruciarentur manes ſceleratorum & impiorum*, ſâ kallade de forna Lapparne helfwetet. *It.* râtta & râttaka, *rex ſive princeps inferorum, Pluto, quem in locis ſubterraneis & orco reſidere credebant cuique oſſibus equinis aut equo mortuo terra ſepulto litaſſe feruntur, illum in finem, ut & morbi averterentur*, & râttaka *haberet quo aliorſum veheretur illosque deſereret.* Râtta och râttakka kallades ock hos de forna Lappar en underjordiſk afgud, åt hwilken de berâttas hafwa offrat hâſtben, eller ock en dôd hâſt, den de nergråfde i jorden; at râttakka ſkulle med honom fara derifrân och lemna dem i fred. *Fenn.* rutto, *peſtis. cfr.* aimo.

Râtto, *n. ſ. feſtinatio*, haſt, ſkyndſamhet. Râtto le talle, *jam urget feſtinatio.*

Râttot, *v. n. pila ludere*, ſpela bâll.

Râttotet, *v. a. vellicare, vid.* ruttotet.

Râuko, râugo, *n. ſ. vellus, pellicenm ſtragulum*, fâll, ſkinfâll. Sângob kâptjet raſe râukoin, *lectum pelliculis ovinis ſternere. It.* ſuttjenes râuko, *ſidus Ariadnæum*, ſju-ſtjernorna. Râukots, *dim.* en liten fâll. *Fenn.* roucat, *id.*

Râuket, *v. n. vide* ruouket.

Râuro, *n. ſ. glacies cava & a ſuperficie aquæ elevata, ad ripas lacuum & fluviorum*, ihâlig is wid fjôſtränder.

Râwe, *n. ſ. regio olim exuſta*, et land, ſom ſkogseld i fôrra tider har gått ôfwer. Âno râwe, *ripa amnis exuſta.*

Råbbares, *caſtor bimulus*, en tu års gammal bâfwer.

Rågatet, *v. a. gignere, parere*, fôda. Pardneb rågati, *filium peperit*, hon fôdde en ſon. Rågatatjet, *inchoat.* begynna

gynna föda. *It. neutr. naſci*, födas. Udne rågati, *hodie natus eſt.* Rågadet, *idem.*

Rågatem, *n. ſ. nativitas*, födelſe. Rågatem peiwe, *dies natalitius*, födelſedag. Rågatem paike, *ſolum natale*, födelſe-ort. Muitab ſo rågatebmai, *cum natus eſt memini*, jag mins hans födelſe.

Råkar, råkarw, *erro, qui huc illuc vagatur*, en ſom ſtryker omkring.

Råket, *v. n. vagari*, ſtryka omkring. *cfr.* kålket.

Råkkar, *n. a. laborioſus, in rem familiarem augendam attentus*, flitig, en ſom vil förvärfva ſig egendom.

Råkket, *v. a. comparare, vide* rikkot.

Råkko, *n. ſ. labor, induſtria*, arbete, flit. Råkkotak almats i wieſo, *ſine labore homo vitam rite agere nequit*, man kan ej lefva utan arbete.

Råksak, råkſek, *n. avis*, ſnöripa.

Råkto, råktes *&c. vid.* rekto, rektes *&c.*

Rånn, *n. ſ. canalis*, rånna, canal.

Råntahet, *v. n. jacere, otio cubare*, ligga och latas. Råntaha åbbå peiweb, *per totum diem otioſus jacet*, han ligger och latas hela dagen igenom. Ådnamen råntaha, *jacet humi proſtratus*, han ligger på marken.

Råppo, *n. a. apertus*, öppen. Råppo raike, *foramen apertum*, öppet hål. Råppot, *id.* Råppo ukſa, *janua aperta*, öppen dörr. Ukſa le råppot, *janua eſt aperta*, dörren är öppen. Kirje le råppot, *liber evolutus eſt*, boken är öppen. *cfr.* rappet.

Råset, *v. a. ad feſtinandum incitare, urgere*, ſkynda på, haſta. *vid.* raſet.

Råsket, *v. n. a ſe impetrare*, nånnas. I råſke pårret, *cibum ſibimet ipſi non indulget*, han nåns ej åta. Ib råſke erit wuolget, *ut diſcedam a me non impetro*, jag nåns ej fara bort. *Fenn.* raſkin, *id.*

Råtjet, *v. n. fragorem edere, tonare*, dundra, braka. Åija råtja, *jupiter tonat*, åſkan går. Råtjeſtet, *dimin.* litet dundra. Råtjegåtet, *inchoat.* begynna dundra.

Röuse, *mammæ pecudum, vid.* ruouſe.

S

Sabbat, *ſabbatum*, hvilodag.

Sabbrot, *v. n. atteri*, nötas. Sabbrom piktas, *veſtis attrita*, en ſliten klädning. Sabbrogåtet, *inchoat. atteri incipere*, begynna at nötas.

Sabma, *idem*, den ſamme. Sabma ålma, *idem vir*, den ſamme mannen.

Sabme, *gens Lapponica*, Lappſka folket. Sabme påta, *Lappones veniunt. v.* ſame.

Sabmelats, *Lappo*, Lapp. Sabmelats maddoſt le, *natione eſt Lappo*, han är Lapp.

Sabtjes, *n. ſ. lamina ligni fiſſa, ſegmentum ligni*, en träſticka. *v.* ſåda. Sabtjeſit ſaret, *lignum in lamellas findere*, klyfva trä i ſpillror och ſtickor.

Sabtjeles, *n. a. difficilis, qui multum exigit laborem*, ſvår, arbetſam. Sabtjeles widno li tatt, *difficile opus erat.*

Sadde, *n. ſ. arena*, ſand. Saddaj, *arenoſus*, ſandig. Sadde tjalme, *arenæ granum, arenula*, ſandkorn.

Saddet, *v. a. mittere*, ſkicka, ſända. Kirjeb munji ſaddi, *literas ad me mittebat*, han ſkickade mig bref. Budab ſaddet, *nuncium ablegare*, ſkicka bud.

Saddeſtet, *dimin.* Saddegâtet, *inchoat.* begynna at ſkicka.

SADDAK, ſaddek, *n. ſ. munus miſſum, quod mittitur*, ſåndning, ſkickning, det ſom blifvit ſåndt. Saddeken munji pednik pâti, *miſſæ mihi ſunt pecuniæ.* Saddakit tâlwot, *transportare quæ miſſa ſunt ſive aliquo mittenda*, fôra ſkickningar. Saddek-buda, *nuntius*, bud, budbårare.

SADDEJE, *mittens*, den ſom ſkickar. Saddem, *ſubſt. miſſio*, ſkickande.

SADE, ſadew, *n. a. minuſculus, tenuis*, liten, fin. Sade raſjo, *pluvia minuſcula*, duggregn, ſmått regn. Sade muorah, *arbores minuſculæ, frutices*, ſmå ſkog, buſkar. Sade qweleh, *piſces parvi*, ſmå fiſk.

SADESTET, *v. n. paululum pluere*, ſmåregna, duſka. *vid.* dåinget.

SADEM, *n. ſ. decipulæ avibus exſtructæ*, fogelſlakar. *Fenn.* ſadin, *laqueus, decipula.*

SADHET, *v. n. anhelare*, flåſa, flåmta. Tâmpa ſadha, *equus anhelat*, håſten flåſar. Sadheſtet, *dimin.* flåſa litet. Sadhegâtet, *inchoat.* begynna at flåſa.

SADHEJE, *anhelans*, den ſom flåſar.

SADHEM, *n. ſ. anhelatio*, flåſande.

SADGA, *n. ſ. virga*, risqviſt. Sadga petſe, *pinus minor & ramoſa*, ris-tall.

SADHO, *n. ſ. furfur*, kli, ſâdor. Sadoj, *furfure refertus & paleis*, ſâdig.

SADKEM, *vermes, qui in naribus rangiferorum ab inſecto quodam, quod vocant* ſnompat *aut* trumpi, *generantur illosque valde vexant*, et ſlags maſkar, ſom af en inſect fôrorſakas i renarnes nåsborar. *vid.* trumpi.

SADKELET, *ſuſurrare*, hviſka. *vid.* ſamkelet.

SADNES, *n. a. verus*, ſann, ſanſårdig. Sadnes hâleje, *verax, vera loquens*, en ſom ſåger ſant. *Compoſ.* Sadneslakats, *veriſimilis*, ſannolik. Sadneswuot, *veritas*, ſanning. *Oppoſ.* oſadnes, *falſus*, oſann.

SADNA, *n. ſ. veritas, verum*, ſanning. Sadnab hâlet, *vera loqui*, tala det ſom âr ſant. *Oppoſ.* oſadna, *mendacium*, lögn.

SADNAN & ſadnaſt, *adv. vere*, i ſanning. Sadnan mon jâttab, *vere dico*, jag ſåger i ſanning. Sadnaſit, *id.*

SADNOTET, *v. a. aſſeverare, affirmare*, beſanna, bejaka. Âtja ſadnoti tabka, *alius id ipſum aſſeverabat*, en annan ſannade detſamma. Sadnotaſtet, *dimin.* litet ſanna. Sadnotatjet, *inchoat.* begynna ſanna.

SADTET, *v. a. extendere*, utſtråcka. Werbmeb ſadtet, *rete extendere*, utſtråcka et nåt.

SADTOK, *n. a. extenſus*, utſtråckt.

SADTJESET, *pandiculari*, ſtråcka ſig.

SAG, *ferra*, ſâg. *vid.* ſako.

SAGG, ſagga, ſaggi, *adv. valde*, mycket. Sagga ie puotſemen, *graviter ægrotat*, han âr hårt ſjuk. Pallab ſagga, *valde timeo*, jag âr högeligen rådd. Sagga hâlet, *elata voce loqui*, tala högt. Hâlâ ſagg, *loquere clarius & voce magis diſtincta*, ſåg högt. Saggabi, ſaggebi & ſaggebut, *Comparat.* högre, mera. Saggebi mon kâlob, *magis ego algeo*, jag fryſer mera. Saggaimuſt, ſaggamuſt, *Superl.* på det högſta, måſt.

SAGGE, *n. ſ. clavus ligneus*, tråpinne, *vel aliud iſtiusmodi inſtrumentum acutum*, en pigg.

SAGGET, *v. a. trahere*, draga. Sagge wad-

wadnaſeb kaddai, *eleva cymbam ex aqua in ripam*, drag up båten på landet. Sagge kabmakeb juolkeſt, *exue pedem calceo*, drag ſkon af foten. Wuoigenaſeb ſagget, *anhelare, ſpiritum difficulter ducere*, andas tungt, flåmta. Saggeje, *particip. præſ. trahens, ducens*, den ſom drager. Saggeſtet, *dimin.* litet draga. Saggegâtet, *inchoat.* begynna at draga. *cfr.* keſet.

SAGGEM, *n. ſ. actus trahendi*, dragning. Airo ſaggem, *impulſus remorum*, årdrag.

SAGGOSET, *v. paſſiv. duci, trahi*, dragas. *It. ſeduci*, blifva förledd. *It. macie extenuari, macreſcere*, blifva mager.

SAGGOT, *v. a. id. qu.* ſagget. Saggogâtet, *inchoat.* Saggogâti wuoigeneb, *ſpiritum trahere incipiebat.*

SAGNAS, *n. ſ. petigo, ſcabies*, klåda, ſkabb. Sagnaſin leb talle, *petigine infeſtor.*

SAGNITET, *v. n. prurire*, klia. Aiwe ſagnit, *caput prurit.* Kåta ſagnit, *manus prurit*, handen kliar. Sagnitaſtet, *dimin.* Sagnitatjet, *inchoat.* begynna klia.

SAH, *interj. heus*, hör. Sah! mah tjorwoh? *heus! qui clamant?* hör! hvilka ropa? *It. tace*, tig, var tyſt. Sah hålemeſt, *deſiſte loquendo, tace*, tig, tala intet.

SAJA, *ſitula*, ſå, åmbare.

SAJANET, *v. n. de vaccis dicitur, capris &c. dum lac ulterius non præbent*, öfverge at mjölka, fina utaf. Koſa le ſajanam, *lac ulterius vacca non præbet*, kon mjölkar ej mera. Sajanaſtet, *dimin.* Sajanatjet, *inchoat.* begynna at ſina af, uphöra at mjölka.

SAIDE, *n. piſcis, Norvagicis* ſej, et ſlags Norrſk fiſk.

SAJET, *v. a. ſerere, ſeminare*, ſå. Sajeſtet, *dimin.* Sajegâtet, *inchoat.* begynna ſå. Sajetattet, *poſſe ſeri*, kunna ſås.

SAIGE, ſaiges, *n. a. parcus, tenax*, niſk, karg, nått. Stuora ſaige, *ſordide parcus*, ganſka niſk. Saiges ålma, *vir parcus.* Saigeswuot, *ſubſt. nimia parcimonia, tenacitas*, niſkhet, njugghet. Saigeslaka, *adv. parce*, niſkt, kargt. *Fenn.* ſaita, *parcus.*

SAIGASTALLET, *v. n. parcum eſſe*, vara njugg och alt för nått.

SAIGO, *n. a. detritus, attritus*, nött. Saigo kapte, *tunica trita*, en ſliten tröja.

SAIGOT, *v. n. parcum fieri*, blifva njugg och nått. Almats ſaigo ko wuoraſmowa, *homo quo fit ætate provectior, eo evadit parcior. It. de veſtib. atteri, teri*, nötas, blifva ſliten.

SAIJE, ſaje, *n. ſ. locus*, rum. Tane ſaijen, *hoc loco*, på detta rummet. Sjeunjes ſaije, *locus obſcurus*, et mörkt rum. Attjes ſaijai påtet, *in patris locum ſuccedere*, eftertråda fadren. *It.* Attje ſaije, *(quaſ. dic. locus patris) vitricus*, ſtjuffader. Edne ſaije, *noverca*, ſtjufmor. Saijats, *dimin.* et litet rum. *Fenn.* ſija, *locus.*

SAIJASATS, *n. a. qui in alterius locum ſuccedit, ſubſtitutus, ſæpiſſime qui alicujus viduam ducit uxorem*, eftertrådare, en ſom är i en annans ſtälle, den ſom tager den andras ånka.

SAIJAJES, *n. a ſpatioſus*, rumrik, rymlig.

SAIJEHA & ſaijos, *n. a. apricus, non opertus*, öppen, obetäckt. Saijos tållå kadden, *ad ignem ſub divo accenſum*, vid en eldſtad på öpna fältet. Saijos kedke, *lapis ſuper aquam eminens*,

en ſten, ſom råcker up om vattubrynet. Saijehin ådet, *ſub divo pernoctare*, ligga och ſofva ute under bar himmel.

SAIJEM, *n. ſ. cos, qua acuitur ferrum*, brynſten. Saijemin nipeb ſaijet, *cultrum cote reddere acutum*, hvåſſa knifven.

SAIJET, *v. a. cote acuere*, hvåſſa med brynſten, ſlipa. Akſjob ſaijet, *ſecurim acuere*, bryna en yxe. Saijeſtet, *dim.* Saijegåtet, *inchoat.* beg. hvåſſa.

SAINES, *n. a. tardus*, ſen, långſam. Saines almats, *homo tardus*. *It.* ſaines jabmet, *qui non facile moritur, morti diu reluctans*, ſeglifvad. Saineswuot, *ſubſt. tarditas*, ſenhet. *cfr.* kålkos.

SAJO, *n. ſ. ſemen*, ſåd, frö. *vid.* ſajet.

SAIPO, *ſapo, ſmegma*, tvål, ſåpa.

SAIRE, ſaires & ſairok, *n. a. parcus*, njugg, niſk. Piåbmo ſairok & ſairok piåbmoſt, *qui familiam parce nimis & male alit*, en ſom föder illa ſit husfolk.

SAIS, ſaiſa, *n. a. paludoſus*, ſumpig. Saiſa jegge, *locus paludoſus*, ſumpigt ſtålle. *Fen.* ſoinen, *paluſtris, genet.* ſoiſen.

SAISEK, *idem. It. ſubſt. limus*, gyttja, dy.

SAITE, *n. ſ. haſta*, ſpjut. Saitin påſkåtet, *haſta transfigere*. Saite ſåbbe, *baculus haſta munitus*, ſpjutſtaf. Saitats, *dim.* et litet ſpjut. *Fen.* ſaitta, *pertica.*

SAITET, *v. n. initium ſumere, inire*, taga ſin begynnelſe, gå in. *De temporibus anni dicitur*, ſåges om tiden. Faſto ſaiti, Faſtan börjar.

SAIW, ſaiwa, *n. a. ſanctus*, helig. *Hoc nomine olim id omne appellarunt, quod ſanctum habuerunt, ut e. gr.* Saiwa ware, *mons ſacer*, et heligt berg. Saiwa kedke, *lapis ſanctus, idolum lapideum*, en helig ſten eller en afgud af ſten. Saiwa jaure, *lacus ſanctus ſive ubi ſemper aliquid monſtroſi & ſingulare conſpiciebatur*, en helig ſjö, en ſjö där man ſåg något ovanligit och underligit. Saiwa muora, *arbor ſacra, arbor aliqua cultu religioſo proſecuta*, et heligt trå, et trå, ſom dyrkades. *Portentoſus*, ſom betyder och förebådar något. Saiwa qwele, *piſcis portentoſus*, en fiſk ſom något betyder. *Olim montes nonnullos ut ſanctos reveriti ſunt, ad quos fœminis licitum non erat appropinquare, niſi puſillis & quæ infra duodecimum ætatis annum erant. In his montibus ſacra peragebantur, ut ſacrificia &c. & etiamnum hodie quædam apparent veſtigia, nonnullis in locis, apparatus & inſtrumentorum, quibus uſi ſunt.* Saiwa kedke & ſimpliciter ſaiw, *fuere lapides ſingulari quadam figura, ſive humana ſive alia quavis. Hos lapides illi coluere, ubi invenere, qui piſcatu vixerunt, illosque ad ripam lacus collocarunt & ſubinde fronde & virgultis ſubſtraverunt, ut piſces copioſius caperentur, quod hiſce lapidibus effici poſſe ſuperſtitioſe crediderunt. Hos piſces aſſare licitum non erat veru, ut ſolent Lappones, ſed tantum aqua coquere ratione vulgari. It. de hominibus:* Saiwa le ſodn, *vir eſt ſingularis*, han är en beſynnerlig man, en underlig man.

SAK, ſaka, *n. ſ. fama, rumor*, rykte. Saka manna, *fama eſt*, ryktet går. Sakab adneh ſo pira, *minus bene audit*, han har elakt rykte om ſig. Sakai ålma, *infamis*, vanryktad. *It.* ſak, ſaka,

ſaka, *nuntium*, tidning. Mi le ſakan? *quid novi auditur?* hvad nytt hôres? Puore ſakab ådtjot, *nuntium accipere optatiſſimum*, få god tidning. Sakab takket, *per nuntium facere certiorem*, ſkicka bud. Sakai tſagge hâlet, *relata referre*, ſåga det man har hôrt. Saka ſardnoje & ſaka qweddeje, *nuntius*, budbårare.

SAKASTET, ſakeſtet, *v. a. nuntiare*, beboda, berâtta. Naute lâh munji ſakeſtam, *ita mihi nuntiarunt.*

SAKASTATTET, ſakeſtattet, *v. a. nuntiandum curare*, låta bebodas.

SAKET, *adv. abundanter, catervatim*, ôfverflôdigt, hoptals. Saket le ſtalpiſt, *magna eſt luporum copia*, det år en ſtor myckenhet af vargar.

SAKKANET, *v. n. concipi utero*, aflas. Autelen ko ſodn lei ſakkanum ednen hâggeſne, *antequam conceptus erat in utero matris.* Sakkanum neita Mariaſt, *conceptus a virgine Maria. It. augeri*, ôkas, fôrôkas. Almatjeh ſakkaneh, *numerus hominum augetur*, folket ſôrôkes.

SAKKANEM, *n. ſ. conceptio*, aflelſe.

SAKKE, *inſecta minuſcula aquatilia ſive vermiculi*, ſmå inſekter i vatten.

SAKKETET, *v. a. concipere*, afla. *Fennon.* ſacata, *miſcere.*

SAKKARTET, *v. a. tergere, abſtergere*, aftorka. Kadnjelit ſakkartet, *lacrimas abſtergere*, aftorka tårarne. Kâtit ſakkartet linin, *linteo manus abſtergere.* Sakkartaſtet, *dim.* litet aftorka. Sakkartatjet, *inchoat.* begyn. at aftorka.

SAKKARTLINE, *n. ſ. mantile*, handduk.

SAKKO, *genetiv.* ſakkoſen, *proles*, affôda.

SAKKO, *genetiv.* ſakkon, *mulcta*, plikt, penningebot. Sakkob keſet, *mulctam pendere*, plikta med penningar. Sakkoſt piâſet, *mulcta liberari*, blifva fri ifrân bôterna. *Fenn.* ſacko, *id.*

SAKKOLATS, *n. a. reus*, ſkyldig. Sakkolats jabmemi, *reus capitis.*

SAKKOTET, *v. a. multam irrogare, pecunia multare*, pâlâgga penninge-bôter. *Multam pendendam curare.*

SAKKUS, *n. ſ. proles*, affôda. Almatjen ſakkus, *proles hominis. vid.* ſakko.

SAKO, *n. ſ. ſerra*, ſâg. *Fenn.* ſaha. *Transl.* ſako tjawelk, *bos vel alia pecus macie attenuata dorſoque acuta*, et utmagert kreatur.

SAKOT, *v. a. ſerra ſecare*, ſâga. Sakom fjâllo, *tabula lignea ſerra ſecta.*

SAKRAMENT, *Sacramentum*, Sacrament.

SAKRAMENTELATJA, *ſacramentalis*, ſacramenterlig.

SAKT, *adv. omnino, utique*, jo men, aldeles. Wann ſakt, *id.* Wann ſakt mon tetab, *probe ego quidem novi*, nog vet jag. Âdtjob ſakt akta dalab, *unum certe accipio Imperialem*, jag får âtminſtone en Riksdaler.

SAKTA, *ſpuma*, ſkum. *v.* ſâpt. *Fenn.* ſaco.

SAKTET, *v. n. adhærere incipere, de cortice arbori adhærere incipiente dicitur, ut deglubi non facile poſſit*, faſtna vid, ſâges om bark på trân, når den faſtnar vid ſtammen och ej kan få lått afrifvas, lôpa igen. Juo le petſe ſaktam, *pinus nunc deglubi nequit, quia cortex jam trunco firmiter adhæret*, tallen har lupit igen, barken har fâſt ſig vid trå. Sakteſtet, *dimin.* Saktegâtet, *inchoat.* begynna at lôpa igen.

SAL, ſala, *n. ſ. ſpelunca*, klyfta, hâla. Pakte ſala, *ſpelunca montis*, bergsklyfta.

ta. Wuoudnajes tjågneles ſala, *ſpelunca infinita altitudine.* Jågna ſala, *ſpelunca ſive fiſſum glaciei nivisve, qua, etiam æſtate, alpes in quibusdam locis conteguntur*, en ſpricka i iſen eller ſnön i fjållen. Salai kattjei, *in ſpeluncam incidebat*, han föll ner i klyftan. *In iſtiusmodi ſpeluncas glaciei rangiferi ſæpe incidunt, dum æſtate hæc loca frigida diebus æſtivis ſolicite quærunt.* Salats, *dimin.* en liten klyfta. *cfr.* ſalet.

SAL, *n. herbæ, juncus*, ſåf. *It.* ſal, *atrium, aula*, ſal.

SALAHA, *n. ſ. captura, imprimis piſcium*, fångſt, fiſkfångſt. Qwele ſalaha, *captura piſcium*, fiſkafånge. *Fenn.* ſaalis, *captura, a* ſaada, *accipere.*

SALATET, *v. n. mori*, dö. Mo manats ſalati, *infans meus moriebatur.*

SALB, *venenum*, ſalbetet, *venenare. vide* ſålg. *Auſtr.*

SALBEK, *clavulus, ſtilus ferreus aut corneus*, en pinne af horn eller järn. *Auſtr. cfr.* pobme.

SALD, *cribrum*, ſåll. *It. ſuperficiei aquæ in gyrum agitatio cauda piſcis cujusdam facta*, når en fiſk med ſtjerten rör vattubrynet och gör at det löper omkring i en rundel.

SALDET, *v. a. eligere*, välja, utvälja. Saldi qwekte lokken naln ſijeſt, *elegit, duodecim ex illis, Luc. 6: 13. Cribrare*, ſålla. Saldeſtet, *dimin.* Saldegåtet, *inchoat.* begynna at utvälja, m. m.

SALDAK, ſaldek, *n. a. electus*, utvald. Saldak piåbmo, *cibus electus & opiparus*, utvald och kräſelig mat. Saldek qweleh, *piſces electi & præſtantiores*, vald fiſk, koſtelig fiſk,

SALDEM, *n. ſ. electio*, utvåljande, val. *It. purgatio cribro facta*, ſållande.

SALDETATTET, *v. n. poſſe eligi, poſſe cribrari*, kunna utväljas, kunna ſållas.

SALDETET, *v. a. eligendum curare*, låta utvälja eller utkora.

SALET, *v. a. findere*, klyfva. Ådnameb ſalet, *terram proſcindere, arare*, plöja jorden. Muorab ſalet, *lignum ſcindere*, klyfva trå. Pakteb ſalet, *petram ſcindere*, ſprånga berg. Saleſtet, *dim.* litet ſprånga. Salegåtet, *inchoat.* begynna at ſprånga eller klyfva. Saletattet, *poſſe findi aut ſcindi*, kunna klyfvas. *vid.* ſala.

SALEM, *n. ſ. fiſſio, ſciſſio*, klyfvande. Salem reido, *inſtrumentum quo aliquid finditur aut ſcinditur*, verktyg at klyfva med.

SALG, *n. ſ. pingvitudo, obſonium*, fett, ſåfvel. Male ſalg, *id.*

SALGET, etjebs ſalget, *de pecudibus mactatis dicitur, quando pingves ſunt & obſonia pingvia præbent*, ſåfla ſig, ſåg. om ſlaktade kreatur, når de åro feta.

SALJ, ſalja, *n. arboris, ſalix*, pil, ſålgträ. Salja laſtah, *folia ſalicis.*

SALL, ſalla, *n. ſ. orgyia*, famn. Qwekte ſallah kukke, *longus duas orgyias*, två famnar lång. *Fenn.* ſylys, *id.*

SALLASTET, ſalleſtet, *v. a. orgyia ſ. extenſis brachiis manibusque metiri*, måta famntals, famna.

SALOG, *n. a. beatus*, ſalig. Salogen takket & ſalog takket, *beare, beatum reddere*, göra ſalig. *Dicitur quoque* ſalig. Salig weljam, *frater meus beate defunctus*, min ſalige broder. *Compoſ. & oppoſ.* oſalog, *non beatus*, oſalig. Salogwuot, *ſubſt. beatitudo*, ſalighet.

SALOG-

SALOGTAKKEJE, *beans, ſalvificus*, ſaliggörande. Salogtakkeje jakko, *fides ſalvans.*

SALTE, *n. ſ. ſal*, ſalt. Salte tjalme, *granum ſalis*, et ſaltkorn. Saltetak, ſaltet, *caſ. negativ. ſine ſale*, utan ſalt. *Fenn.* ſuola, *ſal.*

SALTES, *n. a. ſalſus*, ſalt. Saltes piärgo, *caro ſalſa*, ſalt kött. *Oppoſ.* oſaltes, oſalt.

SALTETEBME, ſaltetes & ſaltets, *n. a. non ſalſus*, oſalt. Saltets piäbmo, *cibus inſulſus*, oſalt mat. *It.* ſaltetebme, *qui ſalis penuria laborat*, ſaltlös. Sameh läh taiwai ſaltetebmeh, *ſale ſæpe carent Lappones.*

SALTAJ, *n. a. ſalſus*, ſaltaktig.

SALTOT, ſaltet, *v. a. ſalire, ſale condire*, ſalta. Qweleb ſaltot, *piſcem ſalire*, ſalta fiſk. Saltoſtet, *dimin.* Saltogåtet, *inchoat.* begynna ſalta.

SALTOTET, *v. a. ſale condiendum curare*, låta ſalta.

SALTOK, *n. a. idem quod* ſaltes.

SAME, *gens Lapponica*, Lappfolk. *Hoc nomine ſe appellant ipſi Lappones.* Same kiäl, *lingva Lapponica*, Lappſka. *Fennones ſuam lingvam appellant* ſuomi kieli. Same kåte, *tugurium Lapponicum*, Lappkoja. Samen ulmuts, *Lappo*, en Lapp. *vid.* ſabme.

SAMELATS, *Lappo*, Lapp. Suomalainen, *Fenno*, en Finne. *Ita ſe Fennones appellant.* Samelats maddoſt le, *natione Lappo eſt.*

SAMASTET, *lingva Lapponica loqui tentare, qualitercunque Lapponica loqui*, bjuda til at tala Lappſka, tala Lappſka ſå godt man kan.

SAMKELET, *v. a. inſuſurrare, in aurem dicere*, hviſka någon i örat. Samkelaſtet, *dim.* Samkelatjet, *inchoat.* begynna at hviſka i örat.

SAMKETET, *v. n. aliquantiſper cunctari*, dröja litet. Samketi kuit anje, *adhuc quideni cunctatus eſt. Auſtr. vid.* ajanet.

SAMMA, *ipſe, idem*, denſamme. *v.* ſabma. Sammalaka, *adv. ſimiliter*, ſammalunda.

SAMMATEM, *n. ſ. ſuſurratio, locutio in aurem alicujus*, hviſkande i örat.

SAMMATET, ſammataſtet. *vid.* ſamkelet.

SANAHET, *v. n. conari*, årna. *v.* kiäket.

SANGATJA, *petigo*, ſkabb. *v.* ſagnas.

SANGERTET, *v. a. pœnitere*, ångra. Sangertab tabb aiwe ſagga, *iſtius rei me valde pœnitet*, jag ångrar det högeligen. Sangertaſtet, *dim.* litet ångra. Sangertatjet, *inchoat.* begynna ångra.

SANGERTALLET, *frequ. id. qu.* ſangertet.

SANGERTEJE, *pœnitens*, den ſom ångrar.

SANGERTEKE, *impœnitens*, ſom ej ångrar.

SANGERTEM, ſangertes & ſangerts, *n. ſ. pœnitentia*, ånger. Suddo ſangertem, *pœnitentia peccatorum*, ſynda-ånger.

SAPKELET, ſapkelaſtet *&c. v.* ſamkelet.

SAPKELEM & ſapkaſtattem. *v.* ſammatem.

SAPPAR, *penis ſive membrum genitale quadrupedum.*

SAPPATET, *inſuſurrare*, hviſka.

SAPPE, *n. ſ. fel*, galla. *Transl. ira*, vrede. Stuora ſappe le tune, *valde es iracundus*, du år mycket ond. Sappet & ſappetak, *caſ. negat. absque bile*, utan galla. Sappats, *dim.* liten galla. Sappats le ai ſuſne, *nec ille bile caret, iracundus ille quoque eſt*, han år ock elak.

SAPPEG, *n. piſcis, vid.* ſårg. *Auſtr.*

SAPPEK, *plural.* ſappekeh, *lignea inſtrumenta,*

menta, quibus nivem conſcendunt Norrlandici, Fennones & Lappones, ſkidor at gå på ſnön med, ſom Lappar och Norrlänningar bruka.

SAPTATET, *v. n. ſuffocari*, förqvåfvas. *De piſcibus dicitur, qui ſuffocantur, dum parvi lacus glacie ita congelantur, ut nullibi apertura aëri pateat. Contingit nonnunquam ſi fuerint minus profundi lacus & exigui.*

SAPPUS, *n. ſ. inteſtina pecudum*, kreaturs inelfvor.

SARAKKA, *Dea partus, a Lapponibus olim culta, cui adſcribebant partus formoſitatem & felicitatem partur.e. Mater ejus fuit* Mudderakka. *Hodie de partu felici & facili dicitur:* Sarakkan edne nuolei, *mater Sarakkæ ligamina ſolvit. Ipſum quoque partum appellant* ſarakka & ſarak. *cfr.* ſaret.

SARDNE, *n. ſ. ſermo*, tal. *Idiotiſm.* ſijen ſardne álma, *vir, cujus fecerunt mentionem*, mannen, den de hafva talt om. *F.* ſana, *dictum* & ſaarna, *concio.*

SARDNOT, *v. a. dicere*, ſåga. Sardno munji maite leh takkam, *dic mihi quid feceris*, ſåg mig hvad du har gjort. Auten ſardnot, *prædicere*, prophetera. Sardnoſtet, *dimin.* Sardnogâtet, *inchoat.* begynna at ſåga. *Fenn.* ſanon, *dico* & ſaarnan, *concionor.*

SARDNOJE, *dicens, qui dicit*, den ſom ſåger. Saka ſardnoje, *nuntius, relator*, den ſom berättar, ſagesman. Auta ſardnoje, *Propheta*, en ſom ſåger förut, Prophet. *Fenn.* ſanoja, *dicens.*

SARDNOK, *n. a. non dictus*, obemält, oomtalt. Mannes todn tabb ſardnok pajih? *quidni iſtius rei feciſti mentionem?* hvarföre talte du ej derom?

SARDNOM, *n. ſ. dictio*, ſågande. Ele ſardnomeſt pallah, *ne verearis dicere.* Sardnom lake, *modus dicendi, adagium*, taleſätt, ordſpråk. Auten ſardnom, *prophetia.*

SARDNOTET, *v. a. vid.* puodgeſtet, *id.*

SARDNOTEK, ſardnoteke, *n. a. ineffabilis*, outſåjelig. Sardnoteke awo, *gaudium ineffabile*, outſåjelig glådje. Sardnotkenna, *id. Auſtr.*

SARE, *n. ſ. furca*, klyfva, gaffel.

SARET, *v. a. creare, formare*, ſkapa, tilſkapa. Tat le Jubmeleſt naute ſarom, *ita a Deo inſtitutum eſt*, Gud har ſå lagat det. Naute le mo Sarakka ſarem, *ita me formavit Sarakka*, Gudinnan Sarakka har ſå ſkapat mig. Puoriſt ſaretum pardne, *puer formoſus. vid. ſupra* Sarakka.

SARET, *v. a. findere*, klyfva. Muorait ſaret, *findere ligna.* Saraſtet, ſareſtet, *dim.* litet klyfva. Saregâtet, *inchoat.* begynna at klyfva. Saratattet, *poſſe findi*, kunna klyfvas. *cfr.* ſalet. *Fenn.* ſåre, *feſtuca*, ſårjyn, *frangor* & ſahre, *alnus bifida.*

SARGALT, ſargalt meſak, *pellis vituli rangiferini villoſa*, hårludit ren-kalfſkinn.

SARGET, *v. a. diſſecare*, ſkåra ſönder. Tjâleb ſarget, *inteſtinum diſcindere.* Rerteb ſarget, *corium diſſecare*, ſkåra ſönder lådret. Sargeſtet, *dim.* Sargegâtet, *inchoat.* beg. at ſkåra ſönder.

SARGEM, *n. ſ. diſſectio*, ſönderſkårning.

SARGOT & ſargotet, *frequ. id. qu.* ſarget.

SARJES, *n. ſ. vulnus*, ſår. Sarjeſit talkot, *vulnera ſanare*, hela ſår. *It. dolor*, vårk. Aiwe ſarjes, *cephalalgia*, huf-

hufvudvårk. Sarjeſit katotet, *dolorem auferre ſive lenire.*

SARJES, *n. a. vulneratus*, ſår, ſårad. *It. dolens*, ſom vårker. Sarjes åiwe, *caput dolens.*

SARJEM, *n. ſ. vulneratio*, ſårande.

SARJETET, *v. a. vulnerare*, ſåra. *Paſſiv.* ſarjetowet, *vulnerari*, ſåras.

SARJETEM, *vulneratio*, *vid.* ſarjem.

SARJITET, *v. n. dolere*, vårka. Aiwe ſarjit, *caput dolet*, hufvudet vårker. Kåta ſarjit, *manus dolet.* Sarjitaſtet, *dim.* vårka litet. Sarjitatjet, *inchoat.* begynna vårka.

SARJITEM, *n. ſ. dolor*, *cruciatus*, vårk.

SARK, *tunica ex panno nobiliore facta*, klådes-kjortel. *Item linea qua utuntur ſacerdotes ſacra peragentes*, måſs-ſkjorta.

SARNE, *ſermo*, *dictum*, tal.

SARNOT, ſarnotet *&c. v.* ſardnot *&c.*

SARRE, *n. bacc. myrtilli nigri*, blåbår.

SARREN, *adv. ſeorſim*, affkildt. *v.* ſårra.

SARTJA, ſartja pele warpe, *piſcatus ſagena in aliquo loco*, *ubi raro piſces capiuntur*, et notvarp dår man ſållan får fiſk.

SARW, *n. anim. alces*, elg. *It. conſtellatio urſæ majoris*, *arctos*, karlevagnen på himmelen. *Fenn.* hirwi, *alces.*

SARWA, ſarwes, *rangifer non caſtratus*, *rangifer admiſſarius*, brund-ren, en ren ſom ej år vallackad. *It. de aliis pecudibus adjective*, *e. gr.* ſarwes tåmp, *equus emiſſarius*, hingſt. Sarwats, *dim.* en lit. brundren. *Fenn.* ſarwi, *cornu.*

SARWET, *rangiferos emiſſarios ſibi comparare*, förſe ſig med brundrenar.

SASKA, ſaſkem, *n. ſ. ſaltus*, *imprimis qui ambobus pedibus ſimul fit*, hopp, ſprång med bågge fötterna tillika.

SASKAD, *idem.* Saſkad jåpe, *annus intercalaris*, ſkottår.

SASKET, *v. n. ſalire*, *utrisque pedibus ſimul ſalire*, hoppa med båda fötterna tillika. *Hoc modo certare ſolent Lappones*, *imprimis adoleſcentuli.* Saſkeſtet, *dim.* hoppa litet. Saſkegåtet, ſaſkagåtet, *inchoat.* begynna at hoppa.

SASKASTALLET *&* ſaſkatet, *v. n. frequ. id. qu.* ſaſket.

SASKEJE, *ſaliens*, en ſom hoppar. *It.* Addå ſaſkeje, *vir juvenis recens cenſus aut mox incenſum referendus*, en ung man ſom nyſs blifvit ſkattſkrefven eller innan kort blir.

SASSNE, ſaſne, *pellis depilata*, et ſkinn ſom håret år borttagit på. *It. ap Auſt. adject. aliquantum crudus*, *viridis*, råaktig. Saſſne muora, *lignum viride*, *non ſatis ſiccum*, råaktig ved.

SASSNEK, *femoralia ex aluta facta*, ſkinnbyxor.

SASSE, *n. ſ. manica*, årm på kläder.

SASTI, *adv. vide* rouwo, rua.

SASTA, *lignum ſive tigillum*, *quod collo rangiferorum interdum alligant*, *in quo poſſeſſoris nomen inſcribitur*, et träſtycke, ſom ibland bindes på renarnes hals, med ågarnes namn påſkrifvit.

SATAN, *diabolus*, *ſatanas*, ſatan.

SATJET, *v. a. a tergo propellere ſive trudere*, ſkjuta på bakefter. Todn kåſah, mon ſatjab, *tu trahis*, *ego propellendo adjuvo*, du drager och jag ſkjuter på. Satjeſtet, *dim.* litet ſkjuta på. Satjegåtet, *inchoat.* begynna at ſkjuta på. *cfr.* nakkelet, nakketet.

SATSET, *v. a. ſculpere*, *delineare*, riſta, rita. Nipin ſatſet, *cultro ſculpere*, ri-

ſta med knifven. *Transl. ſcribere*, ſkrifva. Satſeſtet, *dim.* litet riſta.

SATSEM, *n. ſ. ſcalptura*, riſtande, ſtickning. Satſem route, *ſcalprum*, gröpjärn, grafſtickel.

SATTA, *adv. modo*, allenaſt at. Satta kullab, *modo audio*, allenaſt jag hörer. Satta wall, *ſi modo*, om allenaſt. Satta wall todn ſitah, *ſi modo vis*, om du allenaſt vill. *It.* Satt i & ſatta i, *forte*, *fortaſſis*, kanſke. Satt ib wuolge Wuonai, *forte in Norvegiam abibo*, tör hånda jag far bort til Norrige. Satta tokko, *qualitercunque*, *taliter qualiter*, ſom det kan blifva. Satta, *vanus*, fåfång. *vid.* ſatte.

SATTE, *n. a. vanus*, *inanis*, fåfång. *It. falſus*, *non verus*, orått. Satte ålma, *alius neque idem ipſe vir*, *quem crediderimus*, en annan man ån den man trodde, ej den råtta mannen. *v.* påito.

SATTET, *v. a. equo aut rangifero vehere*, *equis conductis vel rangiferis aliisque vectariis animalibus vehere*, ſkjutſa. *It. comitari*, *ducere*, ledſaga. *cfr.* tålwot. Sundeb ſattet, *vehere Præfectum*. *Tr. alvum exonerare*, *ita dictum*, *quia moram non patitur & differri nequit*. Satteſtet, *dim.* litet ſkjutſa. Sattegåtet, *inchoat.* begynna ſkjutſa.

SATTEJE, *vectans*, *ducens*, den ſom ſkjutſar.

SATTEM, ſatto, *n. ſ. ipſe actus vectandi aut comitandi ſive ducendi*, ſkjutſande. Sattem palka, *merces vecturæ*, ſkjutslön, forſellön. *It.* fatto *ſæpius paſſive*, *vectura conductitia*, ſkjuts. Sattoin mannet, *equis conductis vehi*, reſa med ſkjuts.

SATTOK, *n. a. vide* ſatte, *idem.*

SATTOLATS, *qui vehit aut ducit*, *trigarius*, ſkjutsbonde, forman, ledſagare.

SATTJAS, *n. a. tenax*, *qui non facile finditur*, ſeg, ſom ej wål låter klyfva ſig. Sattjas muor, *lignum fiſſu difficile.*

SATTJET, *pellem detrahere*, *deglubere*, få af ſkinnet. Wuoſkonjeb ſattjet, *pecam deglubere.* Sattjeſtet, *dimin. id.*

SAUDE, *n. ſ. picaria*, tjårdal. Sauden tarweb påldet, *in picaria picem liquidam excoquere*, brånna tjåra.

SAUDNJOT, *vid.* ſjaudnjot.

SAULO, *hoc nomine illi montes appellantur*, *qui in acutum cacumen exſurgunt. Forte a Germanico* ſeule *columna.* Saulo kallas alla ſpitſiga berg.

SAUN, *ſitula*, få, åmbare. *vid.* ſaja.

SAURE, *n. ſ. aſſiduitas*, *obduratio*, ihållighet, hårdighet. Harbmes ſaure le ſune, *mira eſt aſſiduitate. It. adjective* ſaure *& interdum* ſaurak, *obdurans*, *qui non facile delaſſatur*, *pernix*, en ſom länge uthårdar. Saure ſokket, *pernix remigandi.* Saure pargoi, *laborem perferens*, hårdig och ſtadig i arbete. *It. de carne aut piſce*, *cujus fibræ non ſunt nimis molles & laxæ*, *ſed debita gaudent firmitate*, ſåges ock om kött och fiſk, ſom ej år för blöt, utan af tilbörlig hårdhet eller faſthet i köttet. *Fenn.* ſaura, *indefeſſus.*

SAUROT, *v. n. de piſcibus dicitur*, *quorum caro fibræque firmiores evadunt dum coquuntur*, ſåges om fiſk, ſom blir ſtadigare och faſtare i köttet når han blir kokt. Sauroi tat qwele, *hic piſcis firmior factus eſt coctus*, denne fiſken blef hårdare, når han blef kokt. Sauroſtet, *dim.* Saurogåtet, *inchoat.* begynna at blifva hård.

SAUT-

SAUTSA, ſauds, *ovis*, får. Sautſa ålo, *grex ovillus*, fårahjord. Sautſi kåte, *ovile*, fårhus. *cfr.* ſmala.

SAUWON, *aqua placidius manans ſive lacus minor inter duas cataractas fluvii alicujus*, et ſtillvatten eller liten ſjö emellan tvånne forſſar i en elf. *Norrlandice* ſol. Sauwonats, *dim.* en liten dylik ſjö. *Fenn.* ſuowanda, *ſinus amnis.*

SAWE, *n. f. futura*, ſöm. Kabmaka ſawe, *futuræ calcei*, ſkoſöm. Sawi tjadatjatſe kålka, *per ſuturas aqua perfluit. It. commiſſura*, togning. Wadnaſen ſaweh, *commiſſuræ cymbæ*, fogningarne i en båt. I ſawe teto, *commiſſura tam arcte compacta eſt, ut conſpici nequeat.*

SAWAT, ſawet, *v. a. optare*, önſka. Lykkob tunji ſawab, *fortunam tibi opto*, jag önſkar dig lycka. Sawab wai todn kukkeb wieſoluluh, *opto tibi longam vitam.* Sawaſtet, ſaweſtet, *dim.* litet önſka. Sawagåtet, *inchoat.* begynna önſka.

SAWATES & ſawem, *optatum*, önſkan.

SAWATET, ſawetet, *frequ. vehementius cupere, optare*, högeligen åſtunda, önſka. Sawatab ſo wuoidnet, *illum videre geſtio*, jag åſtundar högeligen at ſe honom. Sawatatjet, *inchoativ. vid.* ſawagåtet, *id.*

SAWO, ſawot, ſawotes, *vide* ſawem, ſawat, ſawates, *id.*

SAWOTAKES, *n. a. optabilis*, önſkelig. Sawotakes alderi, *in ætatem optabilem.*

SAWWET, ſavwet, *v. n. conſaneſcere, ſanari*, helas, blifva låkt. Juo le tat hawe ſawwam, *jam hoc ſanatum eſt vulnus*, detta ſåret är nu låkt. Sawweſtet, *dim.* litet låkas. Sawwegåtet, *inchoat.* begynna at blifva låkt.

SAWWETET, ſavwetet, *v. a. ſanandum curare, conſaneſcere facere*, låta låkas, göra at det blifver låkt. *It. transl. compingere*, ſammanſåſta.

SEBLA, ſebletet, *vid.* ſåbla, ſåblåtet.

SEBRE, *n. f. conſortium*, delaktighet, gemenſkap. Sebren len mâi, *nos ambo conſortes ſumus*, vi bågge åro delaktige eller i lag om. Sebre kradna, *conſors, particeps*, delaktig, ſom år i lag med en annan. *Compoſ.* ſebrewuot, *ſubſt. ſocietas, communio*, ſamfund, gemenſkap. Tai aileſi ſebrewuot, *conſortium ſanctorum.*

SEBRET, *v. n. participem eſſe*, vara delaktig. Sita ſebret, *particeps fieri vult*, han vil blifva delaktig. Sebreſtet, *dimin.* vara litet delaktig. Sebregåtet, *inchoat.* beg. at blifva delaktig.

SEBRASTALLET, *v. n. frequ. id. qu.* ſebret.

SEBRASTALLEM, *n. f. conſortium*, delaktighet.

SEBROLATS, *n. a. conſors, particeps*, delaktig.

SEDEL, *ſchedula*, en ſedel. Sedelats, *dim.*

SEDDER, *pluvia minutatim decidens*, duſkregn, ſmått regn. *Fenn.* ſade, *pluvia.*

SEDDERTET, *vide* ſiddertet.

SEGGE, ſegges, ſeggök, *n. a. gracilis*, ſmal. Segges juolkeh, *crura gracilia.* Segges kåroſtak, *filum ſubtile*, fin trå. Ila ſeggok le tat kaino, *nimis hic funis eſt tenuis. Comparat.* ſeggeb, ſmalare. *Superl.* ſeggemus, den ſmalaſte. *Compoſ.* ſeggeslakats, *aliquantum gracilis*, något ſmal. Seggeswuot, *gracilitas, ſubtilitas*, ſmalhet, finhet.

SEGGANET, *v. n. gracilem fieri*, blifva ſmal. *It.* muotta ſeggani, *nivis imminuta eſt altitudo*, ſnön har blifvit mindre djup.

SEGGAS & ſeggot, *n. ſ. gracilitas*, ſmalhet. Seggot pakto, *qua gracilitatem*. Seggotinas, *gracilitate ſua*. *It.* ſeggaſi pakto, *in locis corporis ſenſibilibus ſive illis, quæ maxime ſunt impatientia*, på ömtåliga ſtållen af kroppen.

SEGGOT, *v. n. vid.* ſegganet. Seggoſtet, *dim.* blifva litet ſmalare. Seggogåtet, *inchoat.* begynna at blifva ſmal.

SEGGOK, *vid.* ſegge. Seggokats, *id.* Aiwe ſeggokats, *perquam gracilis*.

SEGGET, ſeggeſtet, *&c. trahere*, draga. *vid.* ſagget.

SEGGOTET, *v. a. gracilem reddere*, göra ſmal.

SEGNA, ſegna raikeh, *nares*, näsborrar.

SEJA, *pus*, var, ſejet, *ſuppurare*, *vid.* ſåja, ſåjet.

SEIGA & ſeigok, *n. a. explicatus, non contortus*, redig, ej hopviklad.

SEIGET, *v. n. explicari*, utviklas, utredas. Kaino ſeigei, *funis contortus rurſus explicabatur*, repet blef åter redigt igen. *It. diſcedere, lento gradu abire*, bortgå, ſkrida ſin väg. Puotſelwas ſeigei, *morbus ſedatus eſt*, ſjukdomen gick öfver.

SEIGETET, *v. a. explicare, complanare*, utvikla, ſlåtta til. Wadaſeb ſeigetet, *pannum lividenſem convolutum aut complicatum explicare*, breda ut et ſtycke vallmar. Seigetaſtet, *dimin.* litet utvikla.

SEIGOTET, *v. a. frequ. id. quod* ſeigetet. *It. inſpicere, contemplari*, beſkåda. Seigotatjet, *inchoat.* begynna at breda ut, eller at beſkåda.

SEIKET, *v. a. ſternere*, tillaga, bädda. Seik ädem ſaijeb, *ſterne lectum*, laga til ſängen. *It. neutr. gravidam eſſe*, vara hafvande, vara rädd med barn. *F.* ſikin, *concipior in utero: cfr.* ſakkus.

SEIKO, *n. ſ. conceptio*, aflelſe. *Fenn.* ſikimå, *idem & ſikiä, proles*.

SEIMA, ſeime, *ſeta equina, funis ex ſeta equina contortus*, häſttagel, et rep af häſttagel. *Fenn.* ſijma, *funis*.

SEINATET, *v. n. ſingultare, ingeniſcere*, ſnyfta. Päköſt ja ſeinat, *tam vehementer ridet ſive cachinnatur, ut ſimul quaſi ſingultet*.

SEIPE, *n. ſ. cauda*, ſvans. Kukkes ſeipe, *cauda longa, transl. lupus*. Seipetak & ſeipet, *caſ. negativ. ſine cauda*, utan ſvans. Seipats, *dim.* liten ſvans.

SEIPEG, ſeipek, *cauda inſtructus, transl. lupus*, ſom har ſvans, varg.

SEIPETES, *qui ſine cauda eſt*, den ſom ej har ſvans.

SEIPO, ſeipoha, *n. ſ. clivus, extremitas montis alicujus clivoſa & ſenſim deſcendens, jugum montis declive*, lid, bergslid, den delen af et berg, där det ſlutar ſig och ſmåningom ſänker ſig ner.

SEITE, *plural.* ſeiteh, *lapides ſive imagines lapideæ aut ligneæ, quas cultu religioſo proſecuti ſunt olim Lappones. A Zeuta ſive Græcorum Ζεὺς vel Θεὸς, Ægyptiorum Theut, Gothorum Thius derivatum volunt Auctores, cfr. v. Dahlini Hiſtor. Svec. part. I. pag. 126 & 191. vid.* ſaiwa kedke.

SEIWA, *n. a. vulgaris, communis*, *v.* ſaiw.

SEIWELET, *nuere, nutu ſignificare*, vinka, med en vink gifva tilkänna. Kradnaites ſeiweli, *adnuebat ſociis ſuis*,

ſuis, han vinkade åt ſina kamerater. Seiwelaſtet, *dimin.*

SEIWETET, *id. qu.* ſeiwelet.

SEIWELEM & ſeiwetem, *n. ſ. nutus*, vink.

SEIWOT, *v. n. de avibus dicitur, ſubſidere, ſubſiſtere*, ſåtta ſig ned, ſåges om foglar. Lådde ſeiwoi, *avis a volatu ſubſiſtebat*, fogelen ſatte ſig ner. Seiwoſtet & ſeiwotaſtet, *dimin.* Seiwogâtet, *inchoat.* begyn. at ſåtta ſig ner.

SEKA, *vid.* ſåk. Seket, *vid.* ſåket.

SEKE, *n. a. mixtus*, blandad. Tjatſe ſeke, *aqua permixtus*, vattublandad. Seken *vicem ſuſtinet præpoſitionis inter*, ibland. Mija ſeken, *inter nos*, ibland oſs. *Per caſus flectitur, e. gr.* katoi mija ſekeſt, *a nobis aufugiebat, ex oculis noſtris ſubductus eſt.* Tija ſekai påti, *inter vos veniebat*, han kom ibland eder, *cfr.* kaſkan.

SEKTJET & ſektjetet, *v. a. obſervare, clam inſpicere*, akta på, lura på, *vid.* wakſjot.

SELDES, *n. a. horribilis, adſpectu terribilis*, hiſkelig, förſkräckelig. Te li ſeldes, *horribile erat*, det var förſkräckeligit. Seldes allok, *horribiliter altus.*

SELKE, *dorſum*, rygg, *vid.* tjawelk.

SEMSKET, *v. a. alutam præparare*, ſåmſka.

SEMOL, *muſcus, imprimis qui in locis uliginoſis creſcit genere lycopodii imprimis*, måſſa ſom växer på ſumpiga ſtållen, björnmåſſa. Semol ådnam, *regio muſcoſa*, måſſigt land.

SENAP, *ſinapi*, ſenap.

SENJATJES, *nix granoſa*, grynig ſnö.

SEPE & ſepet, *jugum dorſi*, det högſta af ryggen.

SEPES, *juba*, mahn. Tåmpå ſepes, *juba equina.*

SEPTE, *n. ſ. eſca, qua aves, piſces aut feræ decipiuntur*, agn, låckemat. *Fenn.* ſyötti.

SEPTES, ſeptet, ſeptotet, *vid.* ſåptes *&c.*

SERRETET, ſerrot, *vid.* ſärretet, ſårrot.

SESA, ſeſel, *vid.* ſåſa, ſåſål.

SESTET, *v. n. cunctari*, dröja. Jus lulim ſeſtet, *ſi cunctarer*, om jag ſkulle dröja. *It. parcere*, ſkona, ſpara. Jubmel i le ſeſtam, *Deus non pepercit. Fenn.* ſåſtån, *parco.*

SETSASTET, *manu fronti admota conſpicere, ut ſolet fieri dum radios ſolares nimiumque lumen evitare ſtudemus*, ſå kallas det, når man håller handen öfver ögonen ſå, at man må kunna ſe för ſolſken. *Transl. attente contemplari*, noga beſkåda.

SEUKET, *demergi*, nedſjunka. Muotteki ſeuki, *nive ſubmerſus eſt.*

SEWETET, *v. a. digito monſtrare*, peka på, *adnuere*, vinka, *vid.* ſeiwelet.

SJABMAHET, *lætari, exſultare*, glådjas.

SJABMAHEM, *n. ſ. exſultatio*, glådje-betygelſe.

SJADDE, ſjaddet, *vid.* ſjatte.

SJADDET, *v. n. fieri*, blifva. Mi kalka ſjaddet tate manaſt? *quid fiet ex hoc infante? Luc. 1:66.* Håjoſt båndan ſjaddi, *ex paupere factus eſt dives. It. creſcere*, växa. Graſe ſjadda, *herbæ creſcunt*, gråſet växer. Muorah ſjaddeh, *arbores creſcunt.* Sjadda tåt pardne peiweſt peiwai, *adoleſcit in dies hic puer*, denne pilten växer til dageligen. Sjaddeſtet, *dimin.* Sjaddagåtet, *inchoat.* begynna blifva, beg. växa.

SJADDELES, *n. a. fœcundus, ferax*, fruktbar, fruktſam. Sjaddeles elme, *regio fœcunda*, fruktbärande land. *It.*

qui

qui cito adoleſcit, en ſom haſtigt tiltager i växten. Sjaddeleswuot, *ſubſt. fœcunditas*, fruktbarhet, bördighet.

SJADDELWAS, *n. ſ. ſtruma*, växt, *v.* jeſk.

SJADDETET, *v. a. facere ut creſcat*, låta växa.

SJADDO, *n. ſ. fructus*, frukt. Sjaddob qweddet, *fructum ferre*, båra frukt. *It.* ålles ſjaddo, *ætas adulta*, mogen ålder. Ålles ſjaddo neita, *virgo adulta. It. ſtatura*, kropps långd. Utſes ſjaddo, *ſtatura humilis.*

SJADDOK, ſjaddog, *n. a. adultus, qui ſtatura eſt adulta*, fullväxt, vuxen. Utſes ſjaddok, *qui ſtatura eſt humili & exigua*, liten til växten.

SJADDOKES, *n. a. vid.* ſjaddeles.

SJADDOTEBME, *n. a. parvus, qui exiguo eſt corpore, homuncio*, liten til växten, en liten menniſka.

SJADDETEKE, *n. a. ſterilis*, ofruktbar. Sjaddetkenna, *id. Auſtr.*

SJADDEM, *n. ſ. accretio*, tilväxt. Åſka le ſjaddemeſne, *in adoleſcendo adhuc eſt.*

SJAIKESET & ſjaiketet, *v. n. vociferari*, ropa, ſkrika öfverljudt. *vid.* kiljot.

SJALDE, *locus ubi nundinæ fiunt*, marknads-plats, *vid.* talwates. *Auſtr.*

SJALJO, *n. ſ. area circa domum, aut caſas Lapponum*, ſlått ell. gård omkring hus. *It. forum*, torg. *It. campus, planities*, ſlått mark, ſlått. *Transl.* Sjaljo pardne, *nothus*, oäkta ſon.

SJALK, *n. ſ. viarum tempore hiberno commoditas, dum nix bene remota eſt & conculcata, ne nimia copia officiat vecturæ*, hårda och väl upkörda vågar om vinteren.

SJALKET, *complanare*, ſlåtta til, jämka.

SJALME, *n. ſ. foramen ſive ocellus acus aut ſecuris vel iſtiusmodi inſtrumenti, cui manubrium inſerendum*, ögat på en nål eller en yxe, eller något dylikt verktyg. *Fenn.* ſilmä, *oculus.*

SJALMATET, *v. a.* aimeb ſjalmatet, *filum acui immittere, conjicere filum in acum*, tråda trån i nålsögat. *Transl.* peiwe ſjalmat, *radiis ſolaribus acies oculorum perſtringitur*, man blir ſolblind.

SJANDERTET, *v. a. nugari, vana loqui*, pladdra, tala fåfångt tal. Sah! ſjandertemeſt, *noli ineptire, noli nugari.*

SJAPKETET, *celeriter penetrare*, haſtigt genomgå. Akſjo ſjapketi tjada jågnan, *uno ictu & facile glacies ſecure pertundebatur*, yxen gick helt lått igenom iſen.

SJAR, ſjara, *glarea*, klappur, ſtengrus. Kedke ſjar, *id. Transl.* pednik ſjara, *nummorum magnus numerus*, en ſtor ſumma penningar.

SJARAITATTET & ſjaretet, *v. a. lapides aut alia ejaculari*, kaſta ut ſtenar ell. annat dylikt. Pednikit ſjaretet, *pecunias profuſe expendere*, utlägga mycket penningar.

SJATTE, *n. ſ. veſtigia animalium & imprimis pecudum confertiora*, en myckenhet af ſpårr efter kreatur och boſkap. *Dicitur quoque* ſjadde *vel* ſjadte. *cfr.* malge.

SJATTET, *v. a. conculcare, veſtigiis replere*, fulltrampa, med ſpårr upfylla. Påtſoh lâh ſjattem tab wareb, *montem hunc conculcarunt rangiferi*, renarne hafva fulltrampat detta berget.

SJAUDNJOT, ſjaudnjet, *v. a. verrere, quatere*, ſkaka, ſopa. Ripait erit ſjaudnjot, *pulverem excutere.* Muottekeb ſjaudnjot, *nivem excutere*, ſopa bort ſnön.

ſnön. Sjaudnjeſtet, ſja dnjoſtet, *dimin.* Sjaudnjogå et, *inchoat.* begynna at ſkaka. Karwoit ſjaudnjogåti, *veſtes verrere ſive purgare cœpit. Fenn.* ſaunotan, *lavo.*

SJAUNJOT, ſjaunjet, *id. qu.* ſjaudnjot.

SJAWET, *v. n. defluere*, rinna ned, flyta ned. Raſjo ſjawa, *pluvia decidit.* Sadde ſjawa, *arena defluit*, ſanden rinner ner. Sjaweſtet, *dimin.*

SJAWETET, *v. a. effundere*, utgjuta. Pednikit ſjawetet, *pecunias prodigere*, kaſta ut penningar.

SJAWOT, *n. a. tacitus*, tyſt. Sjawot lijeb, *tacebam*, jag ſatt och teg. Orro ſjawot, *tace*, tig, *it. requieſce*, *noli ſtrepere*, var ſtilla, bullra ej.

SJAWOTES, *n. a. idem.* Sjawotes ålma, *vir taciturnus*, en tyſtlåtig man. *It. tranquillus, quietus*, rolig, ſtilla. *Transl.* ſjawotes tjåſkem, *frigus absque procella & vento*, lugnt och kallt våder. *Compoſ.* ſjawoteswuot, *taciturnitas*, tyſthet, ſtillatigande.

SJAWOTET, *v. n. obmuteſcere, conticere*, tyſtna. Sjawotin kaikeh, *omnes & ſinguli conticuere*, de tyſtnade alleſammans. Sjawoti talla, *ſtatim conticuit.* Sjawotaſtet, *dimin.* litet tyſtna. Sjawotatjet, *inchoat.* begynna at tyſtna.

SJAWOTATTET, *v. a. obmuteſcere ſive conticere facere*, nedtyſta. *Pacare, reprimere*, ſtilla, dämpa.

SJAWOTOWET, *v. n. id. qu.* ſjawotet.

SIBJOK, *maritus ſororis*, ſyſters man. *It. uxor fratris*, broders huſtru, ſvågerſka.

SID, ſida, *pagus*, by. *vid.* ſita.

SIDDERTET, *v. n. diſpergi, guttatim diſpergi*, ſtånka, ſtånka ikring. Tjatſe ſidderti, *aqua diſpergebatur*, vatnet ſtånkte omkring.

SIDDHE, *animus*, ſinne. *It. iracundia*, vrede. *It. repoſitorium, in quo caſeos reponunt ut ſiccentur*, en hylla at torka oſt på.

SIDHO, *domicilium, locus ubi vivitur*, hus och hem, hemviſter. *Tornæus.*

SIDNE, *id. quod* qweibme. Sidni kum pelket, *cum ſociis rixari.*

SIDNET & ſidnjet, *v. n. prurire*, klia. *vid.* ſagnitet. *Fenn.* ſyhyn, *prurio.*

SIDNJATS, *petigo*, ſkabb. *vid.* ſagnatja.

SIDO, *latus*, ſida. *Fenn.* ſiwu & ſiu, *id.*

SJEKE, *n. ſ. modus, ratio*, ſått. Kutte ſjekai tab hålah? *qua ratione hoc dicis?*

SJELLE, *n. a. glacie obductus*, med is öfverdragen, iſig. Sjelle wiſte, *muſcus glacie obductus*, iſig måſſa. *cfr.* wiſte.

SJEPSJES, *n. a. imbecillus, infirmus*, ſvag, ſkröplig. *Compoſ.* ſjepſjeswuot, *imbecillitas, infirmitas*, ſvaghet, ſkröpligheet. Sjepſjeslaka, *adv. imbecilliter, infirmiter*, ſvagt, ſkröpligt.

SJETT, *adv. forſan, ne forte*, kanſke, at icke til åfventyrs. Åtja ålma ſjett le, *niſi forte ſit alius vir*, ſå framt icke det år en annan man. *cfr.* marja, marje.

SJETTE, *n. a. talis qualis factus eſt aut eſſe debet.* Takkem ſjette nipe, *culter qualis a fabro factus eſt, absque alia emendatione*, en knif, ſådan ſom den år, då den kommer ifrån ſmeden oſlipt och otillagad. Påttjem ſjette melke, *lac non colatum neque coctum, ſed tale quale in mulctra eſt*, oſilad och okokt mjölk. Jami wadſem ſjette, *eum mortuus prolapſus eſt*, han föll död ner båſt ſom han gick. *Interd.* e

in fine omittitur, ådem ſjett, wadſem ſjett, takkem ſjett *&c.*

SJEUDNJED, ſjeunjed, *n. ſ. tenebræ, caligo*, mörker. Sjeudnjeden, *in tenebris.*

SJEUDNJES, ſjeunjes, ſjeunjok, *n. a. obſcurus, tenebroſus*, mörk. Sjeunjes ija, *nox tenebroſa, atra nox*, mörk natt. *Transl.* ſjeudnjes âme le tat, *nemini nota res eſt, occultum eſt*, det år en hemlig och obekant ſak. Sjeunjeswuot, *ſubſt. obſcuritas*, mörkhet.

SJEUNJETET, ſjeunjotet, *v. n. veſperaſcere, tenebris obduci*, blifva mörkt. Autel ko ſjeunjet, *antequam nox terras operit*, förr ån det blir mörkt. Sjeunjetaſtet, *dim.* blifva litet mörkt. Sjeunjotatjet, *inchoat. adveſperaſcere*, begynna at mörkna. Juo le tall te ſjeunjotatjemen, *jam jam adveſperaſcit*, det börjar rått nu blifva mörkt.

SJEUNJETATTET, ſjeunjotattet, *v. a. obſcurare, tenebras offundere*, förmörka, fördunkla.

SJEUNJETATTEM, *n. ſ. luminis privatio*, förmörkelſe.

SIGGA, *n. propr. mulieris*, Sigrid.

SIGGET, *trahere, vid.* ſagget.

SIGL, ſigla, *n. ſ. velum*, ſegel. *v.* pårjes.

SIGLET, *velificari*, ſegla. *v.* pårjeſtet.

SIGN, *n. ſ. animus*, ſinne. *It. iracundia*, vredſamhet. *Compoſ.* Pahas ſignek, *iracundus*, vredſam, ond. Puore ſignek, *probus*, god, from.

SIGNET, *ſigillum*, ſigill. Signetin tedtet, *obſignare*, förſegla. Signetak, *id. qu.* ſignet. Signetakeb tâjet, *ſigillum ſolvere ſive frangere*, bryta up förſeglingen.

SIGNETET, *v. a. obſignare*, förſegla. Signetattet, *id. It. obſignandum curare*, låta förſeglas.

SIJE, *n. ſ. locus*, rum. *vid.* ſaije.

SIJE, *nominat. plur. pronom. illi*, de. Sije kulleh, *audiunt*, de höra. *Genetiv.* ſijan & ſijen, ſija. Sija tawer, *opes illorum.*

SIJET, ſijem, *acuere, cos. vid.* ſaijet, ſaijem.

SJILA & ſjill, *n. ſ. pruna*, glöd, eldkol. *It.* ſjilah *apud Boreal. piſces minuſculi*, ſmå fiſk. *Boreales prunam appellant*, hila. *Fenn.* hijli, *pruna.*

SJILAHET, *v. n. igne candere*, glödgas, vara glödande. Sjilanatjet, *inchoat.* begynna glödgas. *Transl.* naſte ſjilanatja, *ſtella exſplendeſcit*, ſtjernan begynner lyſa.

SJILATET, *v. a. ignitum reddere*, göra glödande.

SJILLET, *v. n. tinnire*, klinga. *v.* ſkanjet.

SJIPARET, *v. n. coagulari*, yſtas. Melke ſjipari, *lac coagulabatur*, mjölken yſtades.

SIKKE, ſikk, *conj. &*, både. *vid.* kåbbatjak. Sikke mon ſikke todn, *& ego & tu*, både du och jag. Sikke Swerjen ſikke Norjen, *tam in Svecia, quam in Norvegia*, ſå väl i Sverige ſom i Norrige.

SIKKE, *difficultas vecturæ ex nive trahæ adhærente*, tungt åkföre når ſnön fäſter ſig vid medarne. Sakke, *id. Forte a Fenn.* ſitkiä, *lentus, tenax.*

SIKKER, *n. a. tutus*, ſåker. *It.* ſikker älma, *vir probus & bonæ fidei*, en god och ärlig man.

SIKKET & ſikkot, *v. a. abſtergere*, aftorka. Kåtit ſikket, *manus abſtergere*, torka händerna. *It. illinere*, ſmörja, beſtryka. Wuoitaſin ſikket, *oleo ungere*, ſmörja. Sikkeſtet, *dim.* Sikkogåtet,

gåtet, *inchoat.* begynna at torka. *cfr.* ſakkartet.

SIKKOTET, *frequ. id. qu.* ſikket.

SIKKARDET, ſikkard, *vid.* ſakkartet, ſakkartline.

SIKTET, *ad ſcopum collineare*, ſikta, ſyfta. *It. cribrare*, ſålla, ſikta.

SILAK, *qui facile defatigatur*, en ſom låtteligen tröttnar.

SILB, ſilba, *n. ſ. argentum*, ſilfver. Silbaſt le, *argenteum eſt*, det år af ſilfver. Silba kare, *vas argenteum*, ſilfver-kåril.

SILBATET, *argento obducere*, förſilfra.

SILDNET, *v. a. agitando & quaſſando frangere*, gen. gungande bryta ſönder. Jågnab ſildnet, *glaciem frangere & comminuere*, bryta ſönder iſen. *It. neutr.* Wadnas ſildna, *cymba oſcillat*, båten gungar.

SILET, *v. a. colare*, ſila. Melkeb ſilet, *lac colare.*

SILK, *ſericum*, ſilke. *Fenn.* ſilcki, *id.*

SILLDA, *n. piſcis, halec*, ſill.

SILLE, *n. ſ. colum*, ſil. *vid.* ſilet.

SILLE, *n. a. vid.* ſilak, *id.*

SILLOT, ſilot, *v. n.* ſilloſtet, ſillogåtet, *vid. ſupra* kiåudet, kiåudeſtet, *&c.*

SILLOM, ſilom, *n. a. feſſus*, trött.

SILOTET, *defatigare. vid.* kiåudatet.

SILLOS, ſilos, *n. ſ. langvor, laſſitudo*, trötthet, matthet. Silloſit katotet, *langvorem excutere, vires reficere.*

SILLSITS, ſillſitjeh, *piſces minuſculi*, ſmå fiſk. *Lyckſcl.*

SILOK, *n. a. non laſſus, non defatigatus*, en ſom ej år trött, otrött.

SIMA, *n. ſ. reſtis*, rep, tåg. *Fen.* ſijma, *id.*

SINGSI, *n. ſ. ſimultas, odium*, agg, hat. Singſi le tai kaſkan, *in ſimultate ſe-cum invicem ſunt*, de hafva hat til hvarandra.

SINNE, ſinn, *vid.* ſiſa, ſiſne.

SINSER, *n. a. criſpus, variis inciſionibus notatus*, kruſig, full med inſkårningar. Sinſer pelje, *auris pecudis variis notis & inciſionibus notata*, et öra på et kreatur, med många mårken och inſkårningar. *De auribus pecudum dic.*

SINT, *adv. ſero*, ſent. *vid.* leſte, manget.

SJORDE, *n. ſ. abyſſus, profunditas*, djup, bottnlöſt djup. *cfr.* waule.

SJOTSJO, *n. avis, anas*, gråsand. *vide* laggets.

SJOUWET, *v. n. ſuſurrare, tinnire*, ſuſa, klinga.

SJOUWEM, *n. ſ. tinnitus, murmur*, ſusning. Pelji ſjouwem, *tinnitus aurium*, öron-ſuſning.

SJOWONJA, ſjowonj, *canis paſtorius*, fåhund, vallhund. *v.* reinohem piådnak.

SIPPE, *n. ſ. ſopor*, ſömn, dvala. Sippeſne lijeb, *ſopitus eram.*

SIPPEK, *vid.* ſappek.

SIRAP, *ſyrupus*, ſirap.

SIRATET, *v. n. ſeparari, diſcedere*, åtſkiljas. Sodn ſirati muſte, *a me diſcedebat.*

SIRTET, ſirdet, *v. a. transferre, transportare*, flytta. Saijeb ſirtet, *locum mutare*, ombyta rum, flytta ſig. *It. ſedem mutare, migrare*, boflytta. *cfr.* jåttet. Sirtam le ſodn taſte, *migravit hinc*, han har flyttat härifrån. Sirteſtet, *dim.* litet flytta. Sirtajet & ſirtegåtet, *inchoat.* begynna at flytta.

SIRTEJE, *n. a. transportans, mutans ſedem*, en ſom flyttar, boflyttande.

SIRTEK, *n. a. non motus e loco, eodem lo-*

eo permanens, orörd utur ſit rum. Sirteteke, *idem.*

SIRTEM, *transportatio, migratio*, flyttning utur rummet, boflyttning.

SIRTETATTET, *v. n. poſſe transportari*, kunna flyttas. I ſaijeſt ſirtetatte, *e loco moveri nequit*, det kan ej röras ur ſtället.

SIRTETET, *v. a. transferendum curare*, låta flyttas utur rummet. *Migrare facere*, låta boflyta.

SIRRE, *vide ſupra* ſarre.

SIS, ſiſa, *præpoſ. in*, in. *Intro*, in uti. *Conjungitur & cum nominibus & verbis, atque, ut reliquæ præpoſitiones, interdum præponitur, interdum poſtponitur.* Siſa laidet, *introducere*, leda in. Siſa pâtet, & ſis pâtet, *intrare*, gâ in. Pâte ſiſa, *intra, veni in domum*, kom in. *Per caſus etiam flectitur.* Kâte ſiſne, *ſive ut dicunt boreal.* ſinne, *in caſa*, uti kojan. Tjatſe ſinne, *in aqua*, uti vatnet. Siſne le, *in domo eſt*, han år inne. Siſte, *intus*, på inra ſidan. Siſte le tjappes, *intus ater eſt*, han år ſvart på inra ſidan. *It. de loco.* Pâti ſiſte, ja wadſi ulkos, *intus veniebat & exibat*, han kom innan ifrån och gick ut. *Compoſ.* Sismâjos, *ſemimortuus*, halfdöd. Sishâggen, *idem.*

SISNEB & ſiſnjeb, *comparat. interior*, den inre. Sisnjeb pele, *pars interior.* Sisnemus & ſisnjemus, *ſuperl. intimus*, den innerſta. Siſnjemus kerde, *induſium.*

SISNELD, ſiſnjeld *vel* ſiſnjelt, *adv. intus*, innan til. Ulkold ja ſiſnjeld, *extrinſecus & intus*, utvårtes och invårtes. *Locativ. caſ.* ſiſnjelen, *intra, intus*, inne, innanföre. Siſnjelen le, *interius eſt.*

SISNJELDES & ſiſneles *vel* ſiſnelats, *n. a. internus*, den inre, invårtes. Siſnjeldes almats, *homo internus.*

SISNJANET, *v. n. propius intro accedere*, komma nårmare in. Siſnjane ſiſnjebuſi, *veni plus intro*, kom nårmare in.

SISNJATS, *n. a. interior*, den inre.

SISNJELEN, *locativ. caſus adv.* ſiſnjeld, *quod vide.*

SISNJELEST, ſiſneleſt, *adv. intus, qua partem internam*, innantil, invårtes.

SISNJELAHAH, *n. f. inteſtina, viſcera*, inelfvor.

SISNJETET, ſiſnetet, *v. a. coarctare, circulum f. peripheriam anguſtare*, ihoptränga, bringa nårmare in. *It. neutr. interius accedere*, gå mera innanföre.

SISNJOTS, *n. f. nucleus & omne id quod intus eſt incluſum, pars interna*, kårna, det inre af någon ting. *It. ſemen*, den inre delen af låret.

SISSE, *vide* ſaſſe.

SITA, *pagus*, by. *Domicilium*, hemviſt. Sitab ſitaſt, *de domo in domum, vid* ſida. Sita kradnah, *vicini*, grannar.

SITET, ſittet, *v. a. velle*, vilja. Ib ſita pâtet, *nolo venire*, jag vil ej komma. Sitta takket, *facere vult*, han vil göra. Siten alen, *prov. nolens volens*, om man vil eller ej. Sitteſtet, ſiteſtet, *dimin.* vilja litet. Sitegâtet, *inchoat.* begynna at vilja. *Fenn.* ſijdan, *infinit.* ſijtâ, *ferre, pati.*

SITEM, ſittem, ſitud, *n. f. voluntas*, vilja. To ſitemeſt, *te volente*, om du vil. Sjaddes to ſitud, *fiat voluntas tua.*

SITETET, *v. a. permittere, ſuffragari*, medgifva, tillåta. Sitetem, *ſubſt. nutus, placitum*, behag, godtfinnande.

SITJE, *n. avis, vide ſupra* fanto.

SIT-

SITSET, *v. a. cortice betulino & lixivia tingere*, fårga med bark och lut. *Ut ſolent retia tingere, cfr.* barkotet.

SITTA, *adv. tandem*, omſider. Sitta påti, *tandem veniebat.* Sitta dauk, *idem. Fenn.* ſitten, *deinde.*

SITTEK, *perca*, abborre. *vid.* wuoſkon.

SITTERTET, *vid.* ſiddertet. *Interdum active, e. gr.* piådnak påtſoit ſitterti, *canis rangiferos diſpergebat.*

SITTERTATTET, *v. a. diſpergere*, ſprida ikring.

SJUDDET, *ſuſurrare*, ſorla, brumma.

SJUDNETET & ſjudnjetet, *v. a. creare*, ſkapa. Jubmel le ſjudnjetam kaikit, *Deus omnia creavit*, Gud har ſkapat all ting. Sjudnjetatjet, *inchoat.* begynna at ſkapa.

SJUDNJETEJE, ſjudneteje, *creator*, ſkapare.

SJUDNJETEM, ſjudnetem, *n. ſ. creatio*, ſkapelſe.

SJUGGELET & ſjuggetet *vel* ſjukketet, *reminiſci*, komma ihog. *Interd. contracte* ſjugget, *idem.* Idtjib ſjugget, *non reminiſcebar, oblitus ſum*, jag kom ej ihog. *It. admonere*, påminna. Sjuggeli mo tan pira, *me ejus rei admonebat*, han påminte mig derom.

SJUGGETEM, *reminiſcentia*, ihogkomſt.

SJUGNATET, *vid.* ſjunatet.

SJUKA, *n. ſ. trochus*, triſſa. Sjukain tokortet, *ludere trocho*, ſlå triſſa.

SJUKESET, *v. n. ſtrepere, ſtridere*, gniſla.

SJUN, *qui in famulatu eſt, ſervus, ancilla*, legohjon, drång eller piga.

SJUNESTET, *famulari, eſſe in famulatu*, tjena för drång ell. piga, vara i tjenſt.

SIUNATET, *v. a. benedicere*, vålſigna. Puoriſt ſjunatet, *id. Fenn.* ſjunata, *benedicere.*

SJUOJE, ſjuojeh, *lares, penates*, tomtgubbar, ålfvar. *Lares, ſpectra & iſtiusmodi phantaſmata tantum non ignorant Lappones, neque illos unquam hac in re ſuperſtitioni deditos fuiſſe conſtat, unde etiam ſilvas noctu absque comitatu peragrare difficile non ducunt & minus jucundum, quam interdiu.*

SJUOKENES, *gemitus*, ſuck, ſuckning.

SJUOKESJEM, *id. atque* ſjuokenes.

SJUOKETET, *v. n. gemere, ingemiſcere*, ſucka. Sodn ſjuoketi ſagga, *alte ingemuit.* Sjuokeſjet, *id.* Sjuoketaſtet, *dim.* litet ſucka. Sjuoketatjet, *inchoat.* begynna at ſucka.

SJUOKETEM, *n. ſ. idem quod* ſjuokenes. Sardnoteke ſjuoketemin, *ineffabilibus gemitibus.*

SJUOKET, *v. n. dilucere, perlucere*, lyſa igenom. Glaſen tjada ſjuoka, *dilucet per vitrum*, det lyſer igen. glaſet.

SJUOLE, *ultima lux diei, tempus crepuſculi*, dagsljuſet nåſt före aftonſkymningen. Sjuoleſt påtime, *crepuſculo veniebamus*, vi kommo innan det blef mörkt.

SJUOPPENJA, ſjuoppenj, *reſtis. funis*, rep.

SJUOTTA, *adv. fruſtra*, förgåfves.

SJUOWET, *v. a. agitare ſpatha aut alio iſtiusmodi inſtrumento*, röra om. *It. immiſcere*, inblanda. Jafoit ſjuowet, *farinam immiſcere*, blanda mjöl uti.

SJUOWONJA, *vid.* ſjowonja.

SJUOWOT & ſjuowotet, *v. a. agitare*, röra om. *vid.* ſjuowet.

SJUTTJE, *n. ſ. pruina*, rimfroſt. Sjuttje luoddah, *veſtigia in pruina.* Sjuttje ija, *nox pruinoſa.* Sjuttjats, *dim.*

SJUTTJOT, *v. n. pruina obduci ſive tegi*, rimas, blifva full med rimfroſt. Ad-

nam le ſjuttjom, *pruina operta eſt terra*, marken år betäckt med rimfroſt. Sjuttjoſtet, *dimin.* blifva litet rimig. Sjuttjogâtet, *inchoat.* begynna at öfverdragas med is och rimfroſt.

SJUTTJENES-RÂUKO, *plejades, vid.* ſuttjenes *&c.*

SJUWET, *locum facere, turbam ſemovere*, gifva rum, göra rum för någon. Sjuwet mo ſiſa, *recedite & ſubducite vos ut intrare poſſim*, gif mig rum at komma in. *cfr.* tjaket. Sjuwet kåinob ſunji, *recedite, ut via illi ſit aperta*, görer väg för honom. *Dimin.* ſjuweſtet, gifva litet rum. Sjuwegâtet, *inchoat.* begynna at gifva rum. *In Lapponia Auſtraliore etiam* ſjuwet, *de arboribus dicitur, quæ a vento agitantur & quatiuntur. Fenn.* ſiwahdan, *ſubito tranſco.*

SJUWES, ſjuwok, *n. a. libens*, villig, benägen. Sjuwes le ſodn tabb takket, *animo id facit libenti*, han år mycket villig at göra det. Ets li ſjuwok taſſan, idtji kå ſo nagge, *ſuamet id ſponte fecit neque ullius coactu.*

SJUWELET, *v. n. ſpontaneum eſſe & libentem*, vara villig. Sjuweli mo luſa pâtet, *ſua ſponte ad me venire ſtudebat*, han ville ſjelfmant komma til mig.

SIWWET, *v. n. ſanari, vid.* ſawwet.

SIWWO, *n. ſ. animus, ſtudium*, håg. Siwwob taſſa ani, *ad iſtud pronus erat*, han hade håg och böjelſe dertil.

SIWWOLATS, *n. a. propenſus*, hugad, benägen. *It.* puore ſiwwolats, *probus, qui animo eſt modeſto & ſedato*, en ſom har godt ſinnelag.

SJÅGNA, *vid.* ſåun.

SJÅLB, ſjålba, ſjålbes, *n. a. blaſus*, låſp.

SJÅLBESTET, *v. n. balbutire*, låſpa.

SJÅLK, ſjålka, ſjålket, *vid.* ſjalka, ſjalket.

SJÅLKELET, *v. a. liquefacere*, ſmålta. Blijeb ſjålkelet, *plumbum fundere ſive liquefacere*, ſmålta bly. Sjålkelaſtet, *dimin.* litet ſmålta. Sjålkelatjet, *inchoat.* begynna at ſmålta. *Fenn.* ſulan, *liqueſco.*

SJÅLKELEM, *n. a. liquefactio*, ſmåltning. Sjålkelem litte, *vas fuſorium*, kåril at ſmålta uti. Sjålkelem kåte, *officina fuſoria*, ſmålthus, hytta.

SJÅLKETET, *v. n. ſ. paſſ. liquifieri*, ſmåltas. Muottek ſjålketi, *nix liquefacta eſt.* Bli ſjålketi, *plumbum fuſum eſt.* Sjålketaſtet, *dim.* litet ſmåltas. Sjålketatjet, *inchoat.* begynna at ſmåltas up. *Fenn.* ſulatan, *liquefacio.*

SJÅLL, *cantus avium*, foglaſång.

SJÅLLET, *v. n. garrire*, qvittra. *De avibus. It. canere aut alio modo gaudium ſignificare*, ſjunga af glådje. Sjållegâtet, *inchoat.* begynna at qvittra.

SJÅMP, *equus*, håſt. Tämp, *id.*

SJÅR, *n. ſ. glarea*, klappur. *Fenn.* ſora, *ſaburra.*

SJÅWAT, ſjåwad, *n. ſ. imber, pluvia vehemens*, håftigt regn, ſlagregn. Ikto li karra ſjåwat, *valde pluvioſus heſternus erat dies*, i går regnade det ſtarkt.

SJÅWET, *v. n. affatim defluere*, öfverflödigt rinna ner. Raſjo ſjåwa, *pluvia copioſe defluit, valde pluit*, mycket regn faller. Sjåweſtet, *dim.* Sjåwegâtet, *inchoat.* begynna at nedflyta.

SJÅBMELEN, ſjåbmelen jukket, *uno hauſtu epotare*, dricka ut i en dryck. Kadnob ſjåbmelen jukkai, *uno hauſtu poculum exhauriebat.*

SJÅB-

Sjådga, *viburnum*, vide. *vid.* sådga.
Sjåkenes, *n. ſ. ſpectrum*, ſpöke. *v.* ſwikol.
Sjåketallet, *v. a. in ordinem diſponere*, ſtålla i ordning. Kåteb ſjåketallet, *domum rite inſtruere & vaſa ſuo loco collocare*, ſtåda til i huſet.
Sjåktjet, *inſidiari, in inſidiis latere*, lura på, ligga i förſåt. Sjåktjemen li mo, *inſidiabatur mihi*, han lurade på mig. Sjåktjeſtet, *dimin.* Sjåktjegåtet, *inchoat.* begynna at lura.
Sjåktjeje, *in inſidiis latens*, en ſom ligger och lurar.
Sjålma, *n. ſ. limen*, tröſkel. Sjålma kuoren tjokkahet, *ad limen ſive januam ſedere.*
Siålo, *n. ſ. anima*, ſjål. Siålo pott *ſive* bott, *quod Sacerdoti datur pro aliquo defuncto*, likſtol.
Siålotes, *n. a.* & ſiåloteke, *anima carens rationali*, oförnuftig, utan förnuftig ſjål, oſjålig.
Sjårat & ſjåra, *ſerenitas, ſerenum*, klart våder. Sjårat le udne, *ſerenitas hodie eſt*, i dag år klart våder.
Sjårgot, *v. a. reprehendere, objurgare*, näpſa, beſtraffa med orden, banna. Mubbe ſjårgoi ſo, *alter illum reprehendebat.* Sjårgoſtet & ſjårgotaſtet, *dimin.* litet banna eller näpſa. Sjårgogåtet, *inchoat.* begynna at näpſa eller ſtraffa.
Sjårt, *n. ſ. ira, iracundia*, ondſka, vrede.
Sjått, *vid.* ſjett.
Sjåttes, ſjåttok, ſjättoges, *n. a. idoneus, aptus*, tjenlig. Sjåttok le ſodn taſſa, *ad iſtud ille aptus eſt.* Sjåttes aike, *tempus opportunum*, låglig tid. *Compoſ. & oppoſ.* oſjåttes, oſjåttok, otjenlig. Oſjåttok aike, *tempus importunum*, otjenlig tid. Oſjåttes ſaije, *locus importunus ſive ineptus*, otjenligit ſtålle.
Sjåtteslaka & ſjåttokeslaka, *adv. opportune, apte*, beqvåmligen, tjenligit. *Oppoſ.* oſjåtteslaka, oſjåttokeslaka, otjenligt.
Sjåtteswuot, *n. ſ. decorum*, anſtåndighet. *Compoſ. & opp.* oſjåtteswuot, oſjåttokeswuot, *quod non convenit aut decet*, oanſtåndighet, otjenlighet.
Sjåttet, *v. n. convenire, idoneum eſſe atque aptum*, paſſa ſig, vara tjenlig. Sjätta puoreſt, *aptiſſimum eſt.* Sjätteſtet, *dimin.* litet paſſa ſig. Sjättegåtet, *inchoat.* begynna at paſſa ſig.
Sjåttetet & *frequ.* ſjättetallet, *applicare, congruere facere, aptare*, lämpa, paſſa. Sjåtteti hålebs alde miålen mete, *ad ejus mentem & nutum orationem ſuam inſtruebat ſive applicabat*, han inråttade ſit tal efter hans vilja, *auribus dabat*, han talte honom i lag. *It. neutr. reconciliari, amicitiam rurſus inire*, förſonas, förlikas på nytt. Eika tiggai påte, ſjättetika, *in jus ventum non eſt, reconciliati ſunt inter ſe, (de duob.)* de två kommo ej til tings, de förliktes ſins emellan.
Sjåttetem, *n. ſ. reconciliatio*, förſoning, förening. *Moderatio*, lämpa, fog.
Sjöle, ſjölats, *vid.* ſjuole.
Skablet, ſkablot, *v. a. vituperare, rejicere*, laſta, förkaſta. Ib tab ſkablo, *iſtud non rejicio*, jag förkaſtar ej det. *vid.* laitet.
Skabmo, *n. ſ. pudor*, ſkam. *vid.* håppa.
Skabmahet, *v. n. erubeſcere, pudore ſuffundi*, ſkämma ſig, blygas. Ih kus ſkabmahah? *nonne te pudet?* ſkåms du ej?

ej? Skabmahab hålet, *dicere me pudet*, jag ſkåms at ſåga. Skabmahaſtet, *dim.* Skabmahatjet, *inchoat.* begynna at ſkåmmas.

SKABMET, *pudore afficere*, ſkåmma ut.

SKABMEM, *n. ſ. vituperatio, detrectatio*, laſtande, förklening.

SKABMOKES, *n. a. pudendus*, ſkamlig. Skabmokes pargo, *factum turpe & infame*, en ſtygg och ſkamlig gårning. *Compoſ.* ſkabmokeswuot, *ſubſt. turpitudo*, ſtygghet, ſkamlighet.

SKADA, *n. ſ. damnum, noxa*, ſkada. Skadab ådtjot, *damnum facere*, lida ſkada. *Caſ. negativ.* ſkadatak & ſkadat, *absque damno*, utan ſkada. Skadats, *dim.* liten ſkada.

SKADAK, *n. a. nocens, damnum inferens*, en ſom gör ſkada. *De feris & beſtiis dic.*

SKADOT, *nocere, damnum adferre*, ſkada.

SKADALATS, *damnoſus, nocivus*, ſkadelig.

SKADESI-SUOLO, *utrum Sveciam ſ. Scandinaviam; an univerſum terrarum orbem hoc nomine appellarunt olim Lappones certo dici nequit.* Suolo *eſt inſula, quid vero ſignificet, genetiv. plur.* ſkadeſi *neſcimus nec niſi conjecturis dicere poſſumus. Scandinavos ita nominaſſe veriſimile forſan eſt. Fabula eſt aquilam aviculam quandam, quam vocant* kadſepia, *alis ſuis ſubmiſiſſe & in ſummum ætherem perduxiſſe, ubi ſtupefacta avicula cecinit:* Woi tan ålman kirtelemit, tjulden orro ſkadeſi-ſuolo, *h. e. vah! hujus viri circumgyrationes (quibus ſcil. in altum exſurgit). Skadeſorum inſula ſpeciem præbet pali erecti, qui ex alto inſpicitur.* Skadeſi ſuolo, hafva de forna Lappar kallat antingen Sverige eller ock hela jordklotet, ſom man finner af Sagorna.

SKAFFOT, *comparare, procurare*, ſkaffa.

SKAILE, *n. a. macer, macilentus*, mager. Skaile påtſo, *rangifer macie attenuatus*, en mager ren. *It.* Wina ſkaile, *vir temulentus & furibundus*, en öltok.

SKAINGO, *canis fœmina*, hynda. *Interd. vulpes*, råf. *vid* repe.

SKAITE, *n. ſ. promontorium*, udde. *It. peninſula*, halfö. *It. avis quædam alpina.*

SKAKKE, *ſuperbiens, geſtibus atque greſſu ſuperbiam ſignificans*, högfärdig, en ſom med gången och åthåfvorne viſar ſig högfärdig.

SKAKKETET, *v. n. ſalire, reſilire*, ſtudſa.

SKAKKOHET, *v. n. greſſu uti ſuperbo*, gå och yfvas.

SKALAS, *n. a. inſons*, oſkyldig. *Liber, immunis*, fri, ledig. Skalas mon leb, *liber ſum & immunis*, jag är lös och ledig.

SKALK, *nequam, nebulo*, ſkälm. *Compoſ.* ſkalkawuot & ſkalkdom, *ſubſt. nequitia*, ſkälmaktighet.

SKALKASTALLET, *v. n. nequitiam perpetrare*, göra ſkälmſtycken.

SKALKAHET, *v. n. longum eſſe, oblongum videri eſſe*, vara lång, ſynas vara lång. Jaure ſkalkaha, *lacus longus conſpicitur.*

SKALLO, *n. ſ. confeſſio ſacra*, bikt, ſkriftermål. Skallo-attje, *confeſſionum auditor, confeſſarius*, ſkriftefader. *Item*, Skallo, *Sacra communio, Sacra cœna*, Herrans Nattvard.

SKALLOTET, *v. a. Sacram cœnam adminiſtrare*, gifva Herrans Nattvard, *communicera.*

SKALO, *n. ſ. cacabus orichalceus*, mäſſingskittel. Skalots, *dimin.* en liten mäſſings-kittel.

SKAL-

SKALMET, *v. a. pugnare cornubus*, ſtångas.

SKALTJO, *concha*, *conchylium*, ſnäcka. Skaltjo ſilb, *(qu. dic. argentum concharum) margarita*, pärla. Skaltjots, *dim.*

SKAMO, ſkamahet. *v.* ſkabmo, ſkabmahet.

SKAMATET, *id. qu.* ſkabmahet. Skamat, *pudeat te*, du må ſkämmas.

SKAMOS, *n. a. pudendus*, ſkamlig. Skamos pako, *vox obſcena*, et ſkaml. ord.

SKAMOSIKT & ſkamotslaka, *adv. pudendum in modum*, *turpiter*, ſkamligt.

SKAMOTES, ſkamotebme, *n. a. impudens*, ſkamlös. Skamotes ålma, *vir impudens*, en ſkamlös man. Skamoteslaka, *adv. impudenter*, ſkamlöſt, oförſkämt.

SKANJA, ſkanjem, *n. ſ. tinnitus*, *ſonor*, klang, ſkall. Pakti ſkanja, *ſonor montium*, *echo*, genljud, återſkall.

SKANJES, *n. a. reſonans*, ljudande.

SKANJET, *v. n. reſonare*, ljuda. Biållo ſkanja, *campana tinnit*, klockan klingar. Wuobme ſkanja, *ſilva reſonat*, ſkogen ger återſkall. *It.* ſkanjet, *transl. de litigantibus*. Skanjeh kaſkebs, *litigant inter ſe*, de åro i tråta med hvarandra. *Dimin.* ſkanjeſtet, klinga litet. Skanjegåtet, *inchoat.* begynna at klinga.

SKANS, *n. ſ. munimentum*, ſkans.

SKANT, *n. ſ. exemplar*, *norma*, *inſtrumentum*, *quo fiunt dimenſiones*, *circinus*, mönſter, vinkelmått, paſſare. Akta ſkanten mete låh takkatum, *ad unum exemplar facta ſunt*, de åro gjorda efter et mönſter.

SKANTEK, *n. a. rite dimenſus ſive ad normam & amuſſim factus*, ſom har ſin riktiga och afmåtta ſkapnad o. form.

SKANTET & ſkantetet, *v. a. dimetiri*, *ad normam & amuſſim formare*, *circinare*, afmåta, paſſa, cirkla. Skanteſtet & ſkantetaſtet, *dim.* Skantegåtet, *inchoat.* begynna at måta och paſſa.

SKAPA, *n. ſ. circulus de vimine, qui in collum mittitur pecudis alicujus, ut rangiferi &c.* en bögd vidja, ſom ſåttes på halſen af kreatur och renar. *Norrland* trålj.

SKAPPAK, *n. a. peregrinator*, *qui multum & aſſidue peregrinatur*, vandringsman, en ſom mycket reſer och vandrar ikring.

SKAPPO, *n. ſ. arca*, *theca*, aſk, ſkrin. Skappots, *dimin.* en liten aſk. *Fenn.* caappi, *theca.*

SKAPT, *manubrium*, ſkaft. *vid.* nadd.

SKARJA, *plural.* ſkarjah *uſitatius eſt*, *forfex*, ſax. Mo ſkarjah, *forfex mea*, min ſax. Skarja pattak, *avis aqualica cauda bifida*, *anas*, ſaxand, en ſjöfogel. Skarjain peſketet, *forfice incidere*, klippa. Skarjats, *dim.* en liten ſax.

SKARKTEK, *fiſcus ſive receptaculum pecuniarum*, *quæ in templo offeruntur ſive dantur*, kyrko-håf.

SKART, *n. ſ. cruſta*, ſkårpa, hård yta. *It. adjective*, ſkarta kuna, *cinis igne concretus & coagulatus*, aſka ſom har klimpat ſig eller hårdnat i elden.

SKATTE, *tributum*, *cenſus*, ſkatt. Skattai tjalet, *in cenſum referre*, ſkattſkrifva. Skatte dala, *tertia pars Imperialis*, en Plåt eller 16 ſkillingar.

SKAULE, *n. avis*, *mergus*, mås.

SKAUT, *n. ſ. cuſpis*, *mucro*, udd, tagg, hörn. Akſjo ſkaut, *cuſpis ſecuris.*

SKAUTEK, *n. a. cuſpidibus gaudens*, hvaſskantig. *Angulatus*, hörnig, ſom har hörn.

SKAUTJA, *n. ſ. barba*, ſkågg. Skautja kalles, *ſenex barbatus*, en ſkåggig gubbe. Skautjats, *dim prima barba, lanugo*, litet ſkågg, fnjugg.

SKAUTJOT, *v. n. barbatum fieri, barbam nanciſci*, blifva ſkåggig, få ſkågg. Skautjoſtet, *dim.* blifva litet ſkåggig. Skautjogâtet, *inchoat.* begyn. få ſkågg.

SKAWE, *n. ſ. nix qua ſuperficiem gelu leviter concreta & indurata*, tilfruſen ſnö på ytan. *Minus eſt quam* tjarw. *H.*

SKAWOT, *v. n. gelu concreſcere, gelu indureſcere, (de nive tantum dicitur)* fryſa på, blifva tilfruſen på ytan, ſåges endaſt om ſnö. Skawoſtet, *dim.* litet fryſa på. Skawogâtet, *inchoat.* begynna at fryſa på.

SKEBLE, *vid.* ſkible.

SKEKE, *ſcortum, meretrix*, hora, ſköka. Skeken kereswuot, *meretricius amor.*

SKEKES, *n. a. laſcivus*, okyſk. Skekes almats, *homo libidinoſus & laſcivus.* Skekeswuot, *ſubſt. laſcivia*, kåttja.

SKEKASTALLET, *v. n. laſcivum eſſe & ſalacem*, kåttjas, vara okyſk.

SKELBEM, *n. ſ. tremor, oſcillatio*, darrande, ſkakning. *It. febris intermittens, quartana*, fråſſa. Ådnamen ſkelbem, *terræ motus*, jordbåfning.

SKELBET, *v. n. tremere*, darra. *It. febri aut quartana laborare*, hafva fråſſan. Skelbeſtet, *dim.* darra litet. Skelbegâtet, *inchoat.* begynna darra.

SKELBO, *n. ſ. idem quod* ſkelbem. *It. oſcillum*, gunga.

SKELBOT, *v. n. oſcillare, oſcillo jactari*, gunga, ſvinga ſig af och an. *It. active, agitare, quaſſare*, röra, ſkaka.

SKELLETAK, *n. aviculæ, ruſticula minima, Svetice*, ſtrandfogel, ſtrandſtrickel.

SKELLI, *vid.* låitoi.

SKENET & ſkenot, *v. a. intelligere, comprehendere*, förſtå, fatta. Ib ſkene tabb, *iſtud non comprehendo ſive non intelligo*, det begriper jag ej. Skenoſtet, *dim.* litet begripa. Skenogâtet, *inchoat.* begynna at begripa.

SKENELES, ſkenok & ſkenolats, *n. a. ſagax, ſolers, qui ingenio gaudet acuto*, ſkarpſinnig, en ſom lätteligen begriper.

SKERE, *n. ſ. ſcopulus, inſula parva arboribus carens aut non niſi fruticibus confita*, ſkår, en liten holme utan ſkog eller ock endaſt med ſmå buſkar bevuxen. Skerats, *dim.* et litet ſkår.

SKERRE, *betula nana*, myrbjörk, rypris.

SKERRO, *n. ſ. trochus, orbiculus*, triſſa.

SKERROSTET, *v. n. in orbem agi, circumrotari*, trilla omkring, rulla omkring.

SKEUDO, ſkeuto, *perula, ſacculus*, taſka, liten ſäck. *Transl.* waimon ſkeuto, *pericardium*, hjertſäck, hinnan omkring hjertat.

SKEUTOT, *v. a. curare*, bry ſig om. *vid.* laketet.

SKEUTOTEBME, *n. a. incurioſus*, vårdslös.

SKEUTOTES, *n. a. idem. Compoſ.* Skeutoteswuot, *ſubſt. incuria*, vårdslöshet. Skeutoteslaka, *adv. negligenter*, vårdslöſt.

SKIBLE, *n. ſ. folium minuſculum, ſquama*, litet löfblad, fjäll. Silba ſkible, *lamella argentea*, et filfverblad. Tobak ſkible, *foliolum tabaci. It.* muotta ſkible, *nivis particula*, ſnö-käfva. Skiblats, *dim.* en liten flaga, et litet blad.

SKIDAR, *prodigus, qui bona dilapidat*, ſlöſare, den ſom förfar ſin egendom.

SKIDARTET, *v. a. dilapidare, prodigere*, för-

flöſa. Taweritas ſkidartet, *bona ſua dilapidare*, förſlöſa ſin egendom. Skidarteje, *particip. præſ.* förſtörare, ſlöſare.

SKIDARTEM, *n. ſ. dilapidatio*, ſlöſande.

SKIDDE, *pellis*, ſkinn. Skiddit wuobdet, *coria vendere*. Åh talle ſkiddeh jåtteh, *pretia nunc jacent pellium*, ſkinnvarorne gålla ej nu. *It.* Skidde nakke, *pellis utilis & quæ debita gaudet craſſitudine*, godt och tjockt ſkinn.

SKIDDET, *v. a. deglubere, pellem detrahere*, flå. *vid.* njuowet, *idem.*

SKIEKEN, *n. ſ. modus, ratio*, ſått, vis. Tan ſkiekenen, *hac ratione.*

SKJIBMAR, ſkjibmer, *pars poſtica cultri aut ſecuris, illa pars quæ aciei eſt oppoſita*, baken på en knif eller yxe.

SKJIPARET, *v. n. coagulari*, yſtas. *vid.* ſjiparet.

SKIKE, ſkikek, *n. a.* Åiwe ſkikek, *ſtultus, demens*, tokig, fjållig.

SKIKKAR, *apparitor, accenſus*, fjerdingskarl.

SKIKKELIG, *decens, moderatus*, ſkickelig.

SKILGELET, ſkilkelet, *v. a. demoliri, deſtruere*, nederrifva. Skilgelaſtet, *dim.*

SKILGETET, ſkilketet, *v. n. deſtrui, diſcindi, lacerari*, nederrifvas, gå ſönder, ſönderſlitas. Karwoh låh muſte ſkilgetam, *veſtes mihi penitus attritæ ſunt & laceræ*, mina kläder åro aldeles förſletna. Skilgetaſtet, *dim.* litet gå ſönder. Skilgetatjet, *inchoat.* begynna at gå ſönder.

SKILLEG, *n. avis, vid.* ſkelletak.

SKILLEG, ſkillig, *moneta minima Danica*, en Danſk ſkilling, en ſtyfver.

SKILT, *n. a. macie confectus*, utmager. *Auſtr. It.* Juo leb ſuina ſkilt, *jam mea cum illo compoſita eſt lis*, jag år nu förlikt med honom, vår tviſt år åndad.

SKILTJA, *pallium e pellibus rangiferinis attritum & depile*, en gammal och hårlös Lappmudd. Skiltjats, *dim.*

SKILTJAK, *veſpertilio*, nattſkata. *v.* heſſen.

SKILTJE, *n. ſ. glacies, terra gelu & glacie operta*, is, tilfruſen mark. *Interdum adjective accipitur eſtque ejusdem ſignificationis ac* ſjelle, ſe ſjelle.

SKILTJOT, *v. n. glacie obduci, congelari*, öfverdragas med is, iſas. Ådnam ſkiltjo, *terra congelatur.* Skiltjoſtet, *dimin.* Skiltjogåtet, *inchoat.* begynna at blifva iſig.

SKINKEK, *femoralia pellicea*, ſkinnbyxor.

SKINTEK, *n. a. indomitus, effrenus*, otamd. oſtyrig. Skintek pâtſo, *rangif. effrenus.*

SKIPARET, *coagulari, vide* ſjiparet.

SKIPP, *navis*, ſkepp. Skippen ålma, *nauta.*

SKIPPA, *rangifer fœmina*, renko. *v.* aldo.

SKIPP, *n. a. æger*, ſjuk. *vid.* puotſes.

SKIPPAR, *nauclerus*, ſkeppare.

SKIPPET & ſkippot, *v. n. ægrotare, morbo conflictari*, vara ſjuk. Skippot *tamen ſæpius eſt morbo corripi*, ſjukna. Skippeſtet & ſkippoſtet, *dim.* Skippogåtet, *inchoat.* begynna blifva ſjuk.

SKIPTAWÅR, ſkiptwår, *vaſculum, poculum, cochleare aut aliud iſtiusmodi vas, quo quæ bibenda ſunt diſtribuuntur*, en liten bågare ell. dylikt drickeskåril.

SKIRA, ſkira piårgo, *corpus pecudis alicujus a feris dilaniatum*, kreaturs kropp, ſom rofdjur hafva rifvit ihjål.

SKIRTJE, *iſthmus, promontorium parvum*, en liten udde, et ſmalt land emellan ſjöar.

SKITAR, ſkitartet. *v.* ſkidar, ſkidartet.

SKITTAR, *ſagittarius, jaculandi peritus*,

tus, en god ſkytt, den ſom kan vål ſkjuta.

SKITO, *n. piſcis*, *vid.* raudo, röding.

SKIWEK, *bardus*, *ſtupidus*, en dum menniſka, en tölper.

SKIWTAR, ſkiwtet, *vid.* ſkidar, ſkidartet. *Item*, ſkiwtet, *propellere*, ſkjuta fram. *Hinc*

SKIWTAJAPE, *annus biſſextilis*, ſkottår.

SKIÅBTJES, ſkiåbtjot, *vide* ſkåbties, ſkåbtjot.

SKJÅRAT, *ſerenitas*, *vid.* ſjårat.

SKOBMOK, *tegumentum capitis*, *quo fœminæ Lapponum utuntur hieme quoque ſimul facies operitur*, hufvudbonad ſom Lappqvinfolken bruka om vinteren, hvarmed åfven anſiktet betåckes.

SKOG, ſkoug, *ſilva*, ſkog. *v.* wuobme.

SKOGES, *n. a. ſilveſtris*, ſkog tilhörig.

SKOGET, *v. a. venari*, *indagare*, jaga, upſpana. Mab leh ſkogemen? *quid quæris?*

SKOGELET, *v. a. accendere ignem*, tända up eld. *Auſtr.*

SKOL, *n. f. ſchola*, ſchola. Skol mana, *ſcholaris*, ſkole-barn, ſkolek, *id.* *It. Præceptor*, Skolemåſtare.

SKOLET, *v. a. informare*, *docere*, låra, underviſa. Skole tab mo pardneb, *inſtitue hunc filium meum literis.*

SKOLDNJOK, *n. a. oblongus*, aflång. Skoldnjot, *adv. oblonga ratione*, aflångt.

SKOLFO, *n. f. clava*, klubba. Skolfoin tſabmet, *clava ferire*, bulta m. klubba.

SKOLFET, *percutere*, *ferire*, bulta, ſlå.

SKOLFOT, *v. n. intumeſcere*, ſvålla up. Juolke le ſkolfom, *pes intumuit. De pedibus rangiferorum dicitur. confer* klubbe.

SKOLKES, *diarrhœa laborans*, *de pecudibus tantum dicitur*, ſom har durklopp, ſåges endaſt om boſkap. *cfr.* tjadatak.

SKONJA, *fundus ſive intima pars ſagenæ*, *ipſum receptaculum piſcium*, notkil.

SKONET, *parcere*, ſköna. *vid.* arjot.

SKORBETET, *pungere. vide* ſkurbetet.

SKOROTS, *pluma*, fjåder. *Imprimis calamus ſcriptorius*, ſkrifpenna.

SKORPION, *ſcorpio*, ſkorpion.

SKORPOTS, *dim. ſacculus*, en påſe.

SKRIDET, *præcellere*, *præſtare*, öfvertråffa, vara förmer. Waro dauk ſkridi, *merx tamen majoris erat pretii*, varan var dock mera gållande. *Dicitur dum mercibus commodius & lucro majore fit mercatura*, *quam pecuniis. Auſtr.*

SKRIPT, *confeſſio Sacra. vid.* ſkallo.

SKRIPTET, *confeſſionem Sacram inſtituere*, ſkrifta. *Transl. increpare*, *reprehendere*, banna.

SKRIWAR, *ſcriba*, ſkrifvare.

SKRIJET, *v. a. perſcrutari*, utforſka, ranſaka. Fårteb ſkrije, *omnia perſcrutatur.*

SKRUD, *n. f. pannus*, klåde. *vid.* ſtrud.

SKRUW, *cochlea*, ſkruf. Skruwet, *torquere*, ſkrufva. *Svec. orig.*

SKRÅWA, *n. f. frenum*, betſel.

SKRÅWESTET & ſkråwetet, *v. a. frenare*, *frenum injicere*, betſla. *De vitulis rangiferorum ſæpiſſime dicitur, quiad ultiores frenantur, ne fugant matres.*

SKRÅPPET, *gloriari*, ſkryta, ſkråppa.

SKUBMOK, *tegumentum capitis*, *vide* ſkobmok.

SKUEITET, *v. a. recordari*, komma ihåg. Idtjib ſkueite, *non recordabar*, jag kom ej ihåg. Skueitegåtet, *inchoat. recordari incipere*, begyn. at århindra ſig.

SKUET-

SKUETTE, *n. ſ. jactus teli*, ſkått.

SKUETTESTET & ſkuetſeſtet, *v. a. trudere, propellere*, ſkjuta på, framſkjuta.

SKUGGE, *umbra*, ſkugge. *vid.* ſuoiwen. Almatjen ſkugge, *genius hominis*, menniſko-vålnad eller hamn.

SKUIFE, *n. a. ſtupidus*, dum. *vid.* kuiſe.

SKULDO, *n. ſ. culpa*, ſkuld, orſak. *vid.* wikke. Skuldob munji wuoja, *culpam in me transfert.*

SKULFO, ſkulfet, *vid.* ſkolfo.

SKULLET, *v. a. eluere*, ſkölja. Karit tjatſin ſkullet, *vaſa aqua eluere*, ſkölja kårilen med vatten. Erit ſkullet, *abluere*, ſkölja bort. Skulleſtet, *dimin.* litet ſkölja. Skullegâtet, *inchoat.* begynna at ſkölja.

SKULLEM, *lotio*, ſköljande.

SKULNJOK, *oblongus*, *vide* ſkoldnjok.

SKULPET, *v. a. ſculpere, effingere*, uthugga, bilda. Skulpetum jalla leikotum kåwe, *imago ſculpta aut fuſa.*

SKUME, *pelliceum aut aliud pectoris tegumentum*, bröſtduk af ſkinn el. annat.

SKUOBB, ſkuobba, *calvus*, ſkallig.

SKUOKE, *n. ſ. materia lignea, ex qua aliquid edolandum aut fabricandum erit*, tråverke, åmnes-ved. Skippa ſkuoke, *materia pro navi exſtruenda*, ſkeppsvirke. Skuokin wieſot, *hujusmodi ligna arboresque cædendo vitam ſuſtentare*, nåra ſig med hygge och tilſkaffande af allehanda tråvirke.

SKUOKAR, *qui ligna arboresque cædit, unde quidquam edolandum eſt*, en ſom hugger åmnes-ved och virke.

SKUOKET, *v. a. arbores lignaque dolanda aut e quibus quidquam fabricatur cædere*, hugga åmnes-ved och tråvirke.

SKUOLET, *v. n. tinnire, reſonare*, klinga, ljuda. Biållo ſkuola, *campanula tinnit*, klockan ljuder. Pednik ſkuola, *numnus projectus tinnit*, det klingar i penningen. Jågna ſkuola, *glacies fragorem edit*, det ſkramlar i iſen. Skuoleſtet, *dim.* litet ljuda. Skuolegâtet, *inchoativ.* begynna at klinga. *Fenn.* Coliſtan, *fragorem excito.*

SKUOLEM, *ſonus, tinnitus*, ljud, klang.

SKUOLAT, ſkuoletak, *nummus qui in ſiſcum eccleſiaſticum mittitur*, penning ſom gifves i kyrko-håfven, pungpenning.

SKUOLATET, *v. a. tinnire facere*, låta klinga. *Transl.* pednikit ſkuolati, *pecunias prodigebat ſive effuſe expendebat*, han kaſtade ut myck. penningar.

SKUOLGA, ſkuolka, *bacillum*, kåpp. *Truncus rotundus*, rund klabb.

SKUOLGELET, *v. a. comminuere, frangere*, bryta ſönder. Jågnab ſkuolgeli piågga, *ventus glaciem contundebat ſive effregit*, vådret kroſſade och bråkade ſönder iſen. *It.* pednikit ſkuolgelet, *pecunias expendere*, utlågga penningar.

SKUOLGETET, *v. n. frangi, comminui*, gå ſönder. Glaſa ſkuolgeti, *vitrum confringebatur*, glaſet gick ſönder. Qwekte ſaijai ſkuolgeti, *in duas partes dilapſum eſt*, det ſöll ſönder i tu ſtyck.

SKUOPA, *inſtrumentum raſorium, ſcalprum*, gröpjårn, verktyg at hålka med.

SKUOPET, *v. a. radere*, ſkafva. Muorab ſkuopet, *lignum radere.* Karwoh kroppeb ſkuopeh, *veſtes corpus fricant*, kläderne ſkafva kroppen.

SKUORA, *orbiculus, annulus*, ring. Skuora ſåbbe, *baculus annulis orichalceis ornatus, more Lapponum*, en kåpp med

måſſingsringar beſatt, ſom Lapparne bruka.

SKUORET, *v. n. proſpere ſuccedere*, lyckas, gå wål för ſig. Tat ata ſkuori, *ex voto hæc res ſuccedebat*, denne ſaken aflopp efter önſkan. Skuori tat waldom, *connubium hoc proſpere ſuccedebat.*

SKUORNES, *n. a. caſtus*, kyſk. Skuorneswuot, *ſubſt. caſtitas*, kyſkhet. Skuordnok, ſkuordneswuot, *id. qu.* ſkuornes, ſkuorneswuot.

SKUORPO, *n. ſ. techna, dolus*, ſpratt, bedrågeri. Skuorpob munji takkai, *me technis decipiebat*, han narrade mig, han gjorde mig et ſpratt.

SKUORW, ſkuorwa, *porrigo, petigo*, ondſkårf, ſkabb. Skuorwa åiwe, *caput porrigine infeſtatum*, ſkårfvigt hufvud.

SKUOTESTET, *v. a. trudere. vid.* ſkuetteſtet.

SKUOTTO, *n. ſ. ripa aut promontorium gramine herbisque conſitum*, en gråsvuxen ſtrand eller udde.

SKUOUD, *calvus*, ſkallig. *vid.* ſquoud.

SKUOW, *calceus Svecanus ſive Germanicus*, ſko, Tyſka ſkor. *Calceos quibus utuntur ipſi Lappones & Norrlandici appellant* kabmak.

SKUOUDO, *n. ſ. vagina vel aliud iſtiusmodi, quo quidquam contegitur ſive conditur, theca*, balja, foder.

SKUPPE, ſkuppos. *vid.* ſkåppe, ſkåppos.

SKURE, *n. ſ. caput, cranium*, hufvud, hufvudſkål. Åiwe ſkure, *cranium.*

SKURRE, *n. a. monoculus*, enögd.

SKURRBETET, ſkurbetet, *v. a. pungere, inſerere*, ſtinga, peta, inſticka. Aimin ſkurbetet, *acu pungere*, ſtinga med en nål. Sâbbin qworatjeb ſkurbetet, *ſpeluncam inſerto baculo perſcrutari.* Skurbetaſtet, *dim.* litet ſtinga. Skurbetatjet, *inchoat.* begynna ſtinga.

SKUT, *navis oneraria*, farkoſt, ſkuta.

SKUWE, *n. ſ. imago, ſimulacrum*, bild *Exemplar, forma*, mönſter, ſkapnad.

SKUWETET, *formare. vid.* ſkulpet.

SKUWET, *culpam conferre, accuſare*, beſkylla, ſkjuta ſkulden på. Mubbe mubbai ſkuwebon, *alter in alterum culpam transfert*, den ene ſkjuter ſkulden på den andre.

SKYGGOR, ſkyggoret. *vid.* ſkågkor *&c.*

SKYRO, *cadaver*, as. *vid.* ſkira, parwo.

SKÅBLANET, *v. n. lente abire*, fara ſin wåg i ſakta mak.

SKÅDE, *n. ſ. aluta*, ſåmſk. Skådeb altet, *alutam præparare*, ſåmſka ſkinn.

SKÂDEK, *perca, imprimis de percis parvis*, en liten abborre. *cfr.* wuoſkon.

SKÅDES, *membrana*, hinna, tunnt ſkinn. *Item, dura mater una cum pia matre*, hjernehinnan. Skådeſeb pjedet, *piam matrem pertundere.*

SKÅDOS, ſkådo. *vid.* ſkuoudo. Waimon ſkådos, *pericardium*, hjerte-kar.

SKÂLDNJO, *contumelioſe & per contemtum hoc nomine fœminas, Svecanas imprimis, appellant, interdum quoque Lapponicas*, ſlyna. *Fenn.* alju, *meretrix.*

SKÅNJO, *n. ſ. rima, fiſſura arboris alicujus*, ſpricka i et trå.

SKÂPPE, *n. ſ. cavum*, ihålighet, grop. Skåppen le, *concavum eſt*, det år ihåligt. Juolki ſkåppe, *pedum ex velleribus factum & in formam ſacci conſutum tegumentum*, fotpåſſe.

SKÂPPOS, *n. a. concavus*, ihålig.

SKÂR, *n. avis, parus paluſtris*, ſvårta, en fogel.

fogel. *vid.* njurgo. *It. ſtrepitus*, gny, ſkårrande.

SKÅRET, *v. n. ſtrepere, ingratum ſonum edere*, ſkårra, låta obehageligit.

SKÅRO, *n. ſ. crena, fiſſura*, ſkåra.

SKÅRR *& dim.* ſkårrots, *ſacculus, imprimis vetuſtus & attritus coriaceus*, en gammal låderſäck.

SKÅRTJOT, *v. n. corrugari, contrahi*, krympa, draga ſig ihop. Tjåiwe ſkårtjo, *(de eſurientibus) ſtomachus contrahitur.*

SKÅTJET, *v. n. ſtrepere. vid.* ſtåtjet.

SKÅTTMET, ſkåthmet, *v. a. dilapidare, profundere*, förſlöſa, förſpilla. Pednikit ſkåttmet, *pecunias prodigere ſive dilapidare*, förſlöſa penningar.

SKÅTTMOS, *n. a. non durabilis, cito decreſcens, tenuis, macer*, ſkryp, odryg. *Oppoſitum eſt* driwkes. Skåttmos piåbmo, *cibus non diu uſui ſufficiens*, odryg mat. *It. activa ſignificatione:* Skåttmos ålma, *vir prodigus*, en ſlökaktig man.

SKÅUMET, *v. n. murmurare, fremere*, bullra, gny. Kullab qweikeb ſkåumemen, *torrentem audio murmurantem*, jag hör forſſen gny.

SKÅUME, *n. ſ. murmur*, gny. Qweiken ſkåumeſt ib kulla, *murmure cataractæ obſurdeſco*, jag hör ingen ting för forſſens gny och dån ſkull. *Fennon.* cumaus, *fragor, ſonus*, dån, cumiſta, *ſonare, campanæ ſonum edere*, ljuda ſom en klocka, *vel* comiſta, *reſonare inſtar vacui vaſis &* comaus, *echo ſ. ſonus ex vacuo vaſe repercuſſus.*

SKÅWE, ſkåuwe, *n. ſ. vid.* ſkuwe, *id.*

SKÅBTJA, ſkåbtjes *&* ſkåbts, *n. a. æger*, ſjuk. Skåbtja almats, *homo ægrotus*, en ſjuk menniſka. Skåbtjes påtſo, *rangifer æger*, en ſjuk ren. *cfr.* puotſes. *Obſ. illa eſt differentia, quod* puotſes *nunquam niſi de hominibus dicatur*, ſkåbtjes *vero etiam de pecudibus & beſtiis.* Skåbtjeswuot, *ſubſt. morbus, ægritudo*, ſjukdom. Skåbtjeslakats, *adject. aliquantum ægrotus*, något ſjuk, opaſslig.

SKÅBTJET, *v. n. ægrotare. vid.* puotſet.

SKÅBTJOT, *v. n. morbo corripi*, ſjukna. Skåbtjoſtet, *dimin.* Skåbtjogåtet, *inchoat.* begynna blifva ſjuk.

SKÅBTJOK, *qui infirma eſt valetudine, valetudinarius*, ſjuklinge.

SKÅGKOR, *n. ſ. trochus, rotula qua ludunt pueri*, trilla, triſſa.

SKÅGKORET, *v. n. volvi, volutando deſcendere*, rulla, trilla ner. Wuolgi ſkågkoren wuolos puolden, *de colle volutans deſcendebat*, det rullade utföre backen.

SKÅGKORTET, *v. a. in rotæ modum circumagere, humi circumvolvere*, vältra efter marken, rulla.

SKÅJOK, *veſanus*, fjållig. *vid.* ſkike.

SKÅLBET, ſkålbem *&c. vid.* ſkelbet.

SKÅLBO, *n. ſ. oſcillum*, gunga. Pardne le ſkålboin ſokkemen, *puer oſcillo jactatur*, pilten gungar.

SKÅLKOK, *n. a. qui limis eſt oculis, ſtrabo*, vindögd, ſnedögd.

SKÅLBMA, ſkålm, *nequam*, ſkålm.

SKÅLMES, *adj. idem*, ſkålmaktig. Skålmes almats, *homo nequam & improbus.* Skålmeslaka, *adv. nefarie*, ſkålmſkt, på ſkålmaktigt och elakt ſätt.

SKÅMT, *jocus*, ſkåmt. *vid.* tjaima.

SKÅNK, *munus*, ſkånk. *vid.* waddas.

SKÅN-

SKÅNKET & ſkånkotet, *frequ. dono dare, munera offerre*, ſkånka.

SKÅNKOK, *n. a. liberalis*, frikoſtig.

SKÅRBMA, ſkårma, *n. a. claudus*, halt. Skårbma tämp, *equus claudicans.*

SKÅRBMOT, *v. n. claudum fieri*, blifva halt. Skårbmom leb, *claudus factus ſum*, jag är blefven halt.

SKÅREK, *vitta mulierum*, hufva, qvinfolks hufvudbonad.

SKÅRGELET, *v. a. ſuggerere, admonere*, påminna, erhindra. Jus ib muite, to widno le ſkårgelet, *ſi memoria defecerit, tuum eſt ut ſuggeras.* Puorak le, jutte tabb munji ſkårgelih, *quod me de illa re admoneres bonum eſt.*

SKÅRGELEJE, *admonitor*, påminnare.

SKÅRGELEM, *n. ſ. admonitum, conſilium*, erhindran, förſlag, råd.

SKÅRGOTEJE, *vid.* ſkårgeleje. Paha ſkårgoteje, *qui mala ſuggerit*, ond ingifvare, *Rom. 1: 30.*

SKÅRGETET, *rurſus & inopinato ſive fortuito inveniri*, oförmodeligen åter hittas igen. Skårgeti tas, *hic inventum eſt*, det hittades igen här.

SKÅROS, *n. a. ſana mente præditus, compos mentis*, en ſom har ſit fulla förnuft. I le ſodn ſkåros almats, *mente captus eſt, inſanit*, han är ej vid ſit förſtånd.

SKÅROT, *v. n. ad ſanitatem redire, ſe ipſum colligere*, beſinna ſig, komma ſig före igen, åter komma til ſina ſinnen.

SKÅRANET, *v. n. idem. De mente captis dicitur, dum ad ſanitatem rurſus redeunt. Fenn.* carkenen, *mentis ſanitatem recupero.*

SLABB, *labrum inferius beſtiarum*, nedre läppen på djur. Hauk ſlabbeſt tabbrani, *lucius de parte oris inferiore hamo adhæſit*, gåddan faſtnade med nedre mungipen på kroken.

SLABMET, *vid.* ſlamet.

SLABRE, ſlabro & ſlabrok, *n. a. pendulus, nutans*, hångande. Slabre pelje, *auris pendula*, hångande öra, ſlokigt öra. *De auribus canum.*

SLABRETET, *v. a. dependere facere*, låta hånga eller ſlöka.

SLADDER, *n. ſ. nugæ, gerræ*, onyttigt tal.

SLADDERTET, *v. a. nugari, gannire*, ſqvallra, prata, ſladdra.

SLADDERTEM, *n. ſ. vaniloquentia*, fåfångt prat. Kaita ſladdertemeſt, *abi cum nugis tuis*, gå bort med ditt ſqvaller.

SLAGGET, *v. a. proſternere*, kullſlå, kaſta ikull. Almab ſlaggi, *virum humi proſternebat*, han ſlog ikull mannen.

SLAJ, ſlaja, *n. ſ. genus*, ſlag, art. Fårta ſlajeſt, *ex omni genere*, af alla ſlag. *Compoſ.* ſlajalokk, *omnis generis, varius, multifarius*, af alla ſlag, mångahanda, åtſkillig. Piåbmo ſlaj, *genus obſonii*, et ſlags mat. *It.* Die li ſo ſlaja naute, *ita ejus erat mos*, ſå var hans ſed.

SLAJET, *v. a. fœnum ſecare*, ſlå hö. Slajeſtet, *dim.* Slajegåtet, *inchoat.*

SLAJETATTET, *ſecari poſſe*, kunna ſlås.

SLAJO, *n. ſ. fœniſecium*, höſlogs-tid, ſlått-and.

SLAIJET, *v. a. lævigare, complanare*, ſlåtta til, göra jämn.

SLAIJEM, *n. ſ. lævigatio*, ſlipning.

SLAIJOK & ſlaijet, *n. a. lævis*, ſlät, glatt.

SLAIJOTET, *v. n. lævigari, complanari*, blifva ſlät, blifva jämn.

SLAIJOTEM, *n. ſ. vid.* ſlaijem.

SLAI-

SLAIMES, ſlaimok, *n. a. tranquillus*, lugn, ſtilla. Slaimes piågg, *tempeſtas tranquilla*, ſtilla och makligt våder. *cfr.* lådtjes.

SLAIMET, *v. n. ſedari, tranquillum fieri*, blifva lugnt, ſtillas. Piågga ſlaima, *ventus ſedatur*, vådret ſtillar ſig. Slaimeſtet, *dim.* litet ſtilla ſig. Slaimegåtet, *incboat.* begynna lugna. *Fenn.* laimi, *tranquillitas maris.*

SLAIWE, ſlaiwes, *n. a. vilis, muſto carens*, ſvag. Slaiwes wuola, *cereviſia vilior, cui parum eſt ſpirituoſi, lora*, ſvagdricka. Slaiwes wina, *vinum vile. cfr.* klaiwes.

SLAIWETET, *v. n. alis ſtrepere*, flakſa. *Volando alas quatere*, flyga och flakſa.

SLAKT, *pecus mactanda*, ſlakt-kreatur.

SLAKTET & ſlaktotet, *mactare*, ſlakta.

SLAM, *n. ſ. ſtrepitus*, buller, gny. Nialme ſlam, *ſtrepitus verborum*, orda-buller, prat. Idtji nialme ſlameb takka, *nihil locutus eſt*, han talte ingen ting.

SLAMET, *v. n. corruere*, falla ófverända, ramla omkull. Kåte ſlami, *domus corruebat*, huſet föll omkull. Slamegåtet, *incipere corruere*, begynna falla omkull.

SLAMEM, *n. ſ. ruina, lapſus*, fall.

SLAMKETET, *v. n. idem. It. fragorem edere, ſtrepere*, ſlamra, bullra. Ukſa ſlamketi, *janua cum ſtrepitu claudebatur*, dörren ſmall igen.

SLANKET, *v. n. deambulare*, ſpatſera, gå af och an.

SLANTO, *moneta cuprea*, ſlant, ſtyfver.

SLAPPE, tjatſe ſlappe, *n. ſ. nix madida & calore reſoluta*, våt och blöt ſnö. *Plus eſt quam* njatſo. Tjatſe ſlappeſt manna, *vectura ſit ſine incommoditate nivis trahæ adhærentis*, det går at köra utan at den våta ſnön faſtnar vid, eller fryſer under.

SLAPPO, *vid.* lappo. *It. tendines rangiferorum diſcerpti & pexi, qui nendi ſunt*, ren-ſenor ſom åro rifna och tillagade at ſpinnas.

SLAPPTJET, *v. a. alis ſtrepere, v.* ſlaiwetet.

SLARW, *nugator, hiſtrio*, ſqvallrare, gäck.

SLARWET, *nugari, gannire*, ſqvallra.

SLATTA, ſlatt, *n. a. vilis, vulgaris*, ringa, gemen. Slatta tjatſe, *aqua communis, mera aqua*, blotta vatnet, gement vatten. Slatta ålma, *vir plebejus ſive qui nullo fungitur munere*, en ringa och gemen man, ſom ingen ſyſſla har.

SLATTE, *pluvia nive mixta*, ſnöglåpp, ſnöſlaſk.

SLATTET, *v. n. pluere & ningere ſimul*, ſnöglåppa. Slattemen le talle, *nunc & ningit & pluit ſimul*, det ſnögar nu och regnar tillika. Slatteſtet, *dimin.* Slattegåtet, *incboat.* begynna at ſnöglåppa.

SLATTJE, *æſtrum, tabanus minor*, blind bröms.

SLAUKA, *n. ſ. bacillum ſive tigillum, quo projecto ſive vibrato aves vel aliæ beſtiæ petuntur*, en kåpp eller et tråſtycke at kaſta med, kaſtkåpp.

SLAUKANET, *v. n. interire*, förgås, förderfvas.

SLAUKANEM, *n. ſ. interitus*, undergång.

SLAUTJA, *æſtrus*, bröms. *vid.* klattje.

SLAWOT, *v. a. jacere, jactare, projicere*, kaſta, ſlånga. Karwoites ſlawo ſlintſoslaka, *veſtes ſuas negligenter projicit*, han kaſtar ſina kläder vårdſlöſt.

SLEBBET, *v. a. effundere, profundere*, ſlå

ut, ſtånka. Tjatſeb tållåi ſlebbet, *effundere aquam in ignem*, ſlå vatten på elden. Tjatſin ſlebbet *ſive* tjatſeb ſlebbet, *aqua conſpergere*, beſtånka med vatten, ſtånka vatten. Paroh ſlebbin wadnaſen paijelen, *fluctus cymbam ſuperabant*, vågorna ſlogo öfver båten. Slebbeſtet, *dim.* litet ſtånka. Slebbegåtet, *inchoat.* begynna ſtånka.

SLEBBOT, *frequ.* & ſlebbotatjet. *v.* ſlåbbot.

SLEIDO, *n. a. laſcivus*, okyſk, otuktig.

SLEITET, *v. a. deſerere*, öfvergifva. *vid.* heitet.

SLENJO, *n. a. minus profundus, aqua minus alta tectus*, mindre djup. Slenjo kadde, *ora ſive ripa lacus aqua minus alta repleta*, långgrund ſjöſtrand.

SLEPKETET, *v. n. levari*, lindras, få liſa. Slepketib tatte talkeſeſt, *iſto levabar medicamento*, jag fick liſa af det läkemedlet. *It. active:* Talkes ſlepketi mo, *medicina me levabat*, läkemedlet hjelpte mig, ſkaffade mig liſa. Ålkit ſlepketet, *humeros fatigatos reficere*, hvila ſina axlar. Slepketaſtet, *dimin.* få liten liſa, litet vederqvecka.

SLESKET, *v. a. conjicere, jaciendo cumulare*, kaſta ihop, kaſta ofvanpå hvart annat. *De madidis rebus ut e. gr. de carne cruda & ſimilibus dicitur*, ſåges når man kaſtar och lägger ihop det ſom är rått och vått, ſom kött och dylikt. *It.* raſjo wiſteb ſleſki, *pluvia muſcum rangiferinum humectabat & depravabat*, regnet vätte ner och förſkämde ren-måſſan. Luwa karwoit ſleſki kedken nala, *veſtes madidas negligenter ſuper ſaxum conjecit*, han kaſtade de våta kläderna på en ſten.

SLESKETET, *v. n. comprimi*, tryckas ihop. Luoda ſleſketi kedken wuoſt, *globulus plumbeus e ſclopeto emiſſus contra lapidem comprimebatur, ſive inſtar lamellæ factus eſt*, kulan plattades ut emot ſten, blef platt når man ſkjöt på ſten.

SLETTEK, *n. avis, emberiza nivalis*, ſnöſparf.

SLEURE, *n. avis, tetrao*, tjäder. *v.* tjuktje.

SLEUWO & ſleuwot, *n. a. indigeſtus, in ordinem non redactus*, oredig, ſom ej är ſtäld i ordning. Kaudneh läh ſleuwot, *ſarcinæ vaſaque in ordine non ſunt collocata*, ſakerne åro i oreda.

SLEUWAHET, *v. n. in confuſione ſive nullo ordine eſſe*, vara i oreda och olag.

SLEUWO-KADDE, *v.* ſlenjo, ſlenjo kadde.

SLIBDSE, *vid. ſupra* niatſo. Slibdſes, *adject. vid.* niatſos, *id.*

SLIBRO, *n. f. panniculus, veteramentum*, en traſa. *Transl.* neita ſlibro, *puella*, en liten flicka. *It. in malam partem, puella mala indole*, oartig flicka.

SLIBTJOT, *v. n. fluctuare, volitare*, ſväfva. Suowa ſlibtjo, *fumus fluctuat ſive huc illuc agitatur*, röken ſväfvar hit och dit. Karwoh ſlibtjoh, *veſtes huc illuc fluctuant ſive agitantur*, kläderna flåkta.

SLIDDA, *traha*, ſläde. Sliddats, *dim.*

SLIDNE, *traha Lapponica vetuſta*, en utnött Lappſläde. *vid.* ſlån.

SLIKK, *veſtis detrita & pannoſa*, en gammal och utnött klädning. Åbme ſlikk, *id.*

SLIKTEN, *n a. inutilis, qui nullius eſt frugis*, onyttig, ogagnelig. *It. qui adhuc puſio eſt neque adulta ætate*, öfvermage.

SLIKT,

SLIKT, *n. a. lævis*, ſlåt. *vid.* ſlaijok.
SLIKTET, *v. a. vid.* ſlaijet, *id.*
SLIKTEK, *n. a. aſper, non lævigatus*, oſlåt.
SLIMBERTET, *v. a. blandiri, adulari*, ſmickra, ſmeka. *It. nugari*, ſqvallra. Slimberteje, *partic. præſ. adulator*, ſmickrare.
SLIMBER, ſlimbertem, *adulatio*, ſmicker. *It.* ſlimber, *nugæ*, lappri, ſqvallor.
SLIMET, wuolos ſlimet, *v. n. ſe inclinare, conquiniſcere*, böja ſig ned, huka.
SLIMPO, *veteramentum*, traſa.
SLIMPE, ſlimpe-nialmak, *cui os labiaque eminentia ſunt*, utmynt.
SLINTSOS, *n. a. negligens, incurioſus*, vårdslös. Slintſos almats, *homo ſuarum rerum negligens*, en vårdslös menniſka. Slintſobet peleſt le, *negligentior eſt*, han år något vårdslös. Slintſoslaka, *adv. negligenter, incurioſe*, vårdslöſt. Slintſoswuot, *ſubſt. incuria*, vårdslöshet.
SLIPET, *v. a. cote acuere*, ſlipa. *v.* ſaijet.
SLIPPERTET, *v. n. pendere & jactari*, hånga och ſlånga. Karwoh ſlipperteh, *veſtes pendulæ jactantur*, kläderne ſlånga. Âiwe ſlippert, *caput nutat.*
SLIRET, *v. a. jacere, projicere*, kaſta. Slire tek, *projice huc*, kaſta hit.
SLITET, *mala perpeti, ut famem, frigus &c.* ſlita ondt. Kalle ſlitime, *multa tulimus ſ. ſuſtinuimus*, vi hafve mycket ondt utſtått och ſlitit.
SLITENET, *v. n. labore, fame vel alio iſtiusmodi confici*, blifva förderfvad genom för mycket arbete, hunger eller något dylikt.
SLITO, *n. ſ. labor nimius, quo vires conficiuntur*, för ſtrångt arbete.
SLIWE, *n. ſ. trama, ſubtegmen*, inſlag.
SLIWKERDET, *v. n. moveri, tremere*, röras, ſkakas, darra. Âiwe ſliwkerda, *caput movetur ſive quaſſatur.*
SLUBBO, *n. ſ. clava*, klubba. Slubboin låſkotet, *clava ferire ſive percutere.*
SLUGGO, *n. ſ. ſpelunca*, kula, grop.
SLUGGOT, *v. a. excavare*, uthålka, utgråfva. Repe le tewab ſluggom, *collem vulpecula excavavit ſpeluncis ſive foveis.*
SLUINOS, *n. a. blandus*, blid. Sluinos tjalmek, *patus*, kisögd.
SLUINOT, *adv. blande*, blidt. Sluinot kåttjet, *blandis oculis & amateriis aſpicere*, ſe blidt och kårligt, vara kisögd.
SLUKTOK, *n. a. ingenioſus*, fintlig, ſkarpſinnig. Matte ſluktokob kuttek le, *quo quisque eſt ingenioſior.*
SLUKTET, *v. a. acute excogitare*, fintligt och ſkarpſinnigt uptänka. Taſte mattah todn ſluktet, *inde colligere potes.*
SLUOKE, *n. ſ. calliditas*, liſtighet, ſlughet. Sluokinas, *calliditate ſua*, med ſin illiſtighet. *Fenn.* ſuckela, *callidus.*
SLUOKES, *n. a. callidus*, ſlug, liſtig. Sluokes ålma, *vir callidus*, en ſpitsfundig man. Sluokeswuot, *ſubſt. calliditas*, liſtighet.
SLUOKESIKT, ſluokeſit & ſluokeslaka, *adv. acute, callide*, ſlugt, illiſtigt.
SLUOKET, ſluokket, *v. a. ſolicitare, blandis verbis & precibus pellicere*, tubba, locka. *It. doloſe agere, technis uti*, vara liſtig, bruka konſter och bedrågeri. Sluokeje, *præſ. partic.* en ſom tubbar eller brukar liſt. Sluokkeſtet, *dim.* Sluokkegåtet, *inchoat.* begynna at locka.
SLUOKKAR, *pellax, qui blanditiis decipit*, liſſmare, en ſom tubbar och lockar.

SLUONES, *n. a. negligens ſuarum rerum, incurioſus*, vårdslös.

SLUOPTJE, *apertura, fiſſura*, öpning, ſpricka. Sluoptje kads, *ungula bifida.*

SLUOPTJET, *v. a. findere*, klyfva. Sluoptjet qwoutot, *in duas partes findere.*

SLUOPTJO, ſluoptjok, *n. a. bifidus, fiſſus*, tvågrenig, klufven. Sluoptjo muor, *arbor bifida.* Sluoptjo kapte, *tunica aperta; cui oppoſitum eſt* måſkos.

SLUSKETET, *v. n. levationem reperire*, få liſa och lindring. Kukkes puotſelwaſeſt ſluſketet, *ex morbo diuturno convaleſcere*, friſkna til efter en långvarig ſjukdom. Sluſketaſtet, *dim.* få liten lindring. Sluſketatjet, *inchoat.* begynna få lindring. *vid.* ſlepketet.

SLUTT, *n. ſ. nix madida & quæ verno tempore reſolvi incipit calore ſolis*, våt ſnö om våren. Eime ſluttaſt matte mannet, *ob madidam & fere reſolutam calore nivem iter facere non potuimus.*

SLUTTJES, *n. ſ. diarrhœa*, durklopp.

SLUTJOK, *diarrhœa laborans*, beſvårad af durklopp.

SLÅIWO, *qui corporis eſt ſtatura longa & gracili minusque eleganti*, en ſom år lång och ſmal, men illa växt, gånglig.

SLÅN, åbme ſlån, *traha Lapponica vetuſta*, en gammal Lappſläde.

SLÅTT, *arx regia, aula*, kungligt ſlott.

SLÅTTE, *n. a. ſolutus, minus arcte adhærens*, lös, ſom ej ſitter väl faſt. Slåtte le tat naule, *clavus hic minus arcte adhæret*, denne nageln ſitter ej väl faſt. Nipe le ſlåtte naddan, *culter minus firmiter in manubrium inſertus eſt*, knifven ſitter ej väl faſt på ſkaftet.

SLÅWET, *v. a. percutere, verberare*, ſlå, piſka. Mandiet mo ſlåwah? *cur me cædis?* hvarföre ſlår du mig? *It. pellere*, drifva. Paroh ſlåwin wadnaſeb kaddai, *fluctus cymbam in littus propellebant*, vågorna kaſtade båten på ſtranden. Slåweſtet, *dim.* Slåwegåtet, *inchoat.* begynna ſlå.

SLÅWETALLET, *paſſiv. verberari, vapulare*, blifva ſlagen. Slåwetallib ſunji, *me verberabat*, jag blef ſlagen af honom.

SLÅWEM, *n. ſ. verberatio*, ſlående.

SLÅWETALLEM, *n. ſ. verbera*, ſtryk, hugg. Sodn ſlåwemeſt, mon ſlåwetallemeſt ſiloime, *ille verberando, ego vapulando defeſſi ſumus.*

SLÅWETET, *v. n. pila ludere*, ſpela båll, ſlå båll. *cfr.* råttot, *id.*

SLÅBBOT, *v. a. adſpergere*, beſtånka. Slåbboi tjatſeb mo nal, *me aqua conſpergebat*, han ſtånkte vatten på mig. Slåbboſtet, *dim.* Slåbbogåtet & ſlåbbotatjet, *inchoat.* begynna ſtånka.

SLÅDARUSTET, *v. n. dolorem percipere*, hafva vårk. ömma. Mo tjawelk ſlådaruſti, *dolore adfectus ſum dorſi, ex nimio ſcilicet labore*, jag blef likſom ſönderbråkad i ryggen, af för mycket arbete. *Auſtr.*

SLÅDTJE, *diabathra, inſtrumenta, quibus ſuper lubricam glaciem in pedes ſtantes vehimur*, ſkridſkor. Slådtjet, *verb. neutr. iſtiusmodi machinis vehi*, gå på ſkridſkor. *Norrlandice* ſlägga.

SLÅKKO, *vid.* liåkko.

SLÅKT, *n. ſ. genus*, ſlägt. Daviden kåteſt ja ſlåkteſt, *ex domo & genere Davidis.* Slåkta kirje, *genealogia*, ſlägtregiſter. *It.* ſlåkt, *adj. cognatus*, ſlägtinge. *vid.* pårolats. *Compoſ.* ſlåktalako, *cognatio*, ſlägtſkap. Slåktawuot, *idem.*

idem. Slåktawuoten diet tabb takkai, *propter conſangvinitatem id fecit.*

Slåktalats, *n. a. cognatus*, ſlågtinge.

Slåktestet, *cognationis ergo facere*, göra för ſlågtſkap och ſkyldſkap ſkull. *It. generis ſimilitudinem & indolem referre*, brå på ſlågten, ſlågtas.

Slåp, *n. ſ. labor improbus ſive magnus*, ſtort arbete, möda. *vid.* kråſe.

Slåpet, *v. n. magnum ſuſtinere laborem*, hafva mycket arbete.

Slått, ſlåtta dal, *dimidium Imperialis*, en half Riksdaler, en dubb. Carolin.

Slåttjahet, *v. n. humidum eſſe aut jacere*, ligga och vara våt. Karwoh ſlåttjaheh, *veſtes humidæ jacent*, kläderna ligga våta. Tſobbo ſlåttjaha taſſne, *rana hic jacet*, hår ligger en groda.

Slåttjahattet, ſlåttjahaddet, *facere ut madidus jaceat*, låta ligga våt.

Smaile, *n. a. turbidus*, grumlig. Smaile tjatſeb jukket, *aquam turbidam bibere*, dricka grumligt vatten. *It. ſubſtantive:* ſmaileſt le tewas, *limo refertus eſt*, det år fullt med grummel. *It. perturbatio, confuſio*, förvirring, oordning.

Smailet, *v. a. turbidum facere*, göra grumlig. Piågga le tjatſeb ſmailem, *ventus aquam reddidit turbidam. It. perturbare*, ſåtta i oordning.

Smailot, *v. n. turbidum fieri, turbari*, blifva grumlig. Jaure piåggaſt ſmailo, *lacus vi ventorum turbidus factus eſt.*

Smait, *n. a. vilis*, ringa, gemen. I le ſodn ſmait älma, *non vulgaris eſt vir.*

Smaiwes, ſmaiwok, *n. a. ſubtilis*, fin. Smaiwes jaſo, *farina ſubtilis*, fint mjöl.

Smaiwet, *v. a. in partes minutas dividere*, dela i ſmå delar. Muorait ſmaiwet, *ligna in partes minores findere.*

Smaiwai & ſmaiwet, *adv. ſubtiliter*, fint

Smak, *n. ſ. guſtus, ſapor*, ſmak.

Smaket, ſmakket, ſmakkok, *n. a. modeſtus, facetus*, ſedig, artig. Smakket hålet, *facetus dicendi. Morigerus*, lydig. Jus munji le ſmakket, *ſi mihi ſit moriger*, om han år mig lydig. *It. commodus, aptus*, beqvåm.

Smakot, *v. a. guſtare*, ſmaka. Smakôſtet, *dimin.* litet ſmaka.

Smakotet, ſmakkotet, *v. a. guſtandum præbere*, gifva at ſmaka, låta ſmaka.

Smakots, *vid.* ſappek.

Smala, *ovis*, får. Smala nakke, *pellis ovilla*, fårſkinn. Smalats, *dimin. vid.* ſautſa.

Smaleg, ſmalek, *offa cum farina permixta*, ſåppa afredd med mjöl.

Smalestak, *farina uſui prædicto deſtinata*, mjöl at afreda ſåppa med.

Smalet, *farinam aqua ſubigere, ut fiat puls*, med mjöl afreda, koka vålling.

Smaresjet, *verba facere*, tala. *v.* hålet.

Smarog, *n. ſ. confabulatio*, ſamtal. *Auſtr.*

Smarro, ſmarres, *n. a. non facile fiſſilis*, ſom ej låter klyfva ſig. *De arboribus & lignis dicitur, oppoſitum eſt* labtotekes. *It.* ſmarro petſe, *pinus curta, nodoſa & ramoſa*, en kort och qviſtfull tall.

Smaw, ſmawa, ſmawes, *n. a. plural. tantum, parvi, exigui*, ſmå. Smawa låddeh, *aves parvæ*, ſmå foglar. *v.* utſe.

Smawot, *v. n. minui*, blifva mindre.

Smelmetet, *v. n. crudo eſſe ſapore & ingrato*, ha rå och obehagelig ſmak.

SMELTET, *v. a. miſcere*, blanda. *Fundere*, ſmälta, gjuta.

SMELTEK, *miſcela*, blandning.

SMERES, *n. a. fragilis*, ſkör. Smeres muora, *lignum fragile*, ſkört trå.

SMERETES, ſmerets, *n. ſ. ruminatio*, idiſlande. Koſa ſmereteſeb le kattjetam, *vacca ruminandi facultatem perdidit.*

SMERETSET, *ruminare*, idiſla. *Fennon.* mårehdin, *idem.*

SMIDD, ſmidda, *faber*, ſmed. Gålle ſmid, *aurifaber*, gullſmed. *It. adj. transl. peritus*, förfaren. Lokko ſmidda, *doctus legendi.* Nåitom ſmidda, *artium magicarum peritus. Hoc ſenſu tantum apud Borealiores occurrit.*

SMIDDET, *v. a. cudere*, ſmida. Akſjob ſmiddet, *ſecurim cudendo formare*, ſmida en yxe. Smiddegåtet, *inchoat.* begynna ſmida. Smiddetet, *cudendum curare*, låta ſmida.

SMIKK, *adv. plene*, fullt. Smikk tewas, *omnino repletus*, aldeles upfyld.

SMILTJE, *n. ſ. locus iniqvus & lapidoſus*, et ojåmnt och ſtenigt land. Smiltjit wadſet, *loca iniqua perambulare.* Smiltje ådnam, *regio iniqua*, et oſlått land.

SMILTJOT, *v. n. iniqvum fieri*, blifva ojåmn och oſlåt. Te ſmiltjoi tat ådnam, *iniquior nunc incipit terra.*

SMIRKATTO, *ſuppreſſio nocturna, incubus*, mara. *Forte a Svec.* markatta, *fimia. In proverbio dicitur:* tjappet ko ſmirkatto, *ater ut incubus. Auſtr.*

SMOLKO, *n. ſ. mica*, ſmula. Smolkots, *diminut.*

SMOLKET, *v. a. in fruſtula & micas comminuere*, ſmula ſönder.

SMOLKE, *n. ſ. feſtuca*, fnas. *vid.* ripa.

SMORWOT, *v. n. fuligine obduci*, blifva ſotig.

SMORWOTET, *v. a. fuligine obducere, fuligine inquinare*, ſota, göra ſotig.

SMORWOTUM, *n. a. fuligine inquinatus, fuligine niger*, ſotig. *Dicit. quoque* ſmorwok.

SMOTTOK, *n. a. nimium accuratus*, för mycket grannlaga. Smottok piåbmoſne, *nimis in cibo delicatus*, grannlaga i mat.

SMÅKKATET, *a via aberrare*, fara vilſe om vågen. Småkkati åtja kåinob, *alia & erronea abiit via*, han tog en annan och orått våg. Småkkataſtet, *dim.* fara litet vilſe.

SMÅKKO, *adv. adjectivis additur & ſignificat, parum*, litet, ringa. I le ſmåkko wekſes, *haud parum eſt robuſtus*, han år ej litet ſtark. I le ſmåkko kåmp, *haud parum eſt celer*, han år ej litet ſnäll.

SMÅL, *vid.* ſmolko.

SMÅLLET, *v. a. comminuere*, ſlå ſönder. Jågnab ſmållet, *glaciem contundere*, bulta ſönder iſen. Kedkit ſmållet, *ſaxa comminuere.*

SMÅLLANET, *v. n. rumpi, contundi*, gå ſönder, ſmulas ſönder.

SMÅLL, *n. ſ. fragor*, ſmäll, knall.

SMÅROK, *fragilis*, ſkör. *vid.* ſmeres.

SNABB, *celer*, ſnäll. *vid.* kåmp, harets.

SNADDA, *tardus, cunctator*, långſam, en ſom år ſenfärdig.

SNAITO, *n. ſ. crena, inciſio*, ſkåra, ſkyra. Akſjo ſnaito, *inciſio ſecuri facta.*

SNAITET, *v. a. ſecare, incidere*, ſkåra.

SNAKKOT, *colloqui, confabulari*, talas med. Snakkoſtet, *dim.* lit. talas med.

SNALDO, *fuſus*, ſlända.

SNALTS,

SNALTS, *pellis rangiferina depilis*, et hårlöft renſkinn.

SNAMP, *brevis, curtus*, kårt, ſtackig.

SNAMPET, *v. a. amputare, mutilare*, ſtympa, afhugga. Seipeb ſnampet, *caudam amputare.* Snampeſtet, *dimin.* litet affkåra.

SNAPES, ſnapok, *n. a. vid.* happel.

SNAPESWUOT, *n. ſ. agilitas*, ſnållhet.

SNARKENET, *v. n. corrugari, contrahi*, krympa, draga ſig ihop.

SNARRET, *v. n. rixari, contendere*, kifva, träta. *cfr.* pålkatjet.

SNARROTET, *v. n. frequ. id. qu.* ſnarret. Snarrotatjet, *inchoat.* begyn. at träta.

SNARROTEM, *n. ſ. rixa, contentio*, gnabb.

SNARTEL, *n. avis, anas, vid.* nartel.

SNARW, ſnarwa, *n. a. reflexus, ſurſum flexus*, upåt bögd. Snarwa kerres, *trabu ſurſum flexa.* Snarwa njuone, *naſus reflexus*, bratt näſa.

SNARWATET, ſnarwetet, *v. a. reflectere, ſurſum flectere*, bånda up, upböja.

SNATSE, *gramen*, gräs. *vid.* ſnuotte.

SNAUGE, ſnaukes, ſnaukok, *n. a. qui curtis eſt pilis*, ſnödhårig, korthårig. Snaukes qwolg, *pili curti*, korta hår. *It. de gramine & herbis nondum maturis & accretis*, ſåges ock om gräs, ſom ej är fullväxt.

SNAULE, *n. a. cupidus, avidus*, begärlig, ſnål. Aptſa ſnaule le, *nimis eſt avarus.* Snaulok, *id.* Snaulokwuot, *aviditas, avaritia*, girighet, ſnålhet.

SNAUROT, *v. n. paveſcere*, blifva rådd.

SNEITET, *v. a. objurgare, increpare*, ſnubba, ſnåſa. Fårta pale kalka ſodn mo ſneitet, *me ſemper increpat atque objurgat.* Sneiteſtet, *dim.* lit. ſnubba.

SNERDSET, *de canibus, ringere*, viſa tänderna, grina och murra ſom hundar. Panit ſnerdſet, *id.*

SNEULE, *id. qu.* ſnaule.

SNJAIPOLET, *vide* ſnjiptjot.

SNJALPET, *v. a.* Suonait ſnjalpet, *tendines rangiferinos diſcerpere atque nere*, riſva eller reda til renſenor och ſpinna. *cfr.* ſuona.

SNJALTJE, *depilis*, hårlös. *It. translat. pauper*, fattig. Bårgar ſnjaltje, *mercator inops.*

SNJALTJOT, *in egeſtatem incidere*, råka i fattigdom.

SNJAMKET, *v. n. inter edendum poppysmos edere ſive dentes labiaque complodere*, åta och ſmacka.

SNJAMKA, *n. a. qui ita edit*, en ſom ſmackar.

SNJAPPARET, *v. n. diſſolvi ex nodo*; gå up i knuten, glinta. *cfr.* nuoloſet.

SNJEUKESET, *v. n. id. atque* ſnjamket.

SNJILTJA, *n. a. depilis, calvus, glaber*, hårlös. Snjiltja tuolje, *pellis depilis*, et hårlöft ſkinn.

SNJILTJOT, *v. n. depilari, pilos amittere*, blifva hårlös.

SNJIPTJO, *n. ſ. flamma*, låga. Tållå ſnjiptjo, *flamma ignis*, eldslåge.

SNJIPTJOT, *v. n. flagrare, flammam emittere*, låga, brinna med låga. Tållå ſnjiptjo, *ignis flamma erumpit*, elden lågar.

SNJIRPEK, *n. ſ. turbo*, våderhvirfvel.

SNJIRPET, *v. n. exuri, aduri*, ſvedas, brännas af. Wuoptah ſnjirpin mufte, *crines mei conflagrabant*, håret på mig ſveddes af. Puoite tållån ſnjirpa, *ſevum igne flagrat. De iſtiusmodi rebus dicitur, quæ cum ardent crepitant,*

tant, ſåges om ſådana ſaker, ſom brinna och ſpraka. *cfr.* puolet.

SNJIRPETET, *v.a. adurere*, ſveda, brånna.

SNJIRRET, *v. n. igne crepitare, ut ſolent pingvia*, ſpraka i elden och fråſa, ſom feta ſaker gôra.

SNJISKESTET, *ſubridere*, ſmå-le, flina.

SNJISKA, *n. ſ. regio hypochondriorum*, veka lifvet.

SNIKKAR, *faber lignarius*, ſnickare.

SNIKKET, *ex ligno fabricare*, ſnickra.

SNIKTETET, *quaſſare*, ſkaka. Âiweb ſnikteti, *nutu capitis abnuebat ſive negabat*, han vred på hufvudet.

SNILTJA, ſniltjot, *vid.* ſnjiltja.

SNJODKESET, *v. n. exardeſcere*, taga eld, brinna af. *De pulvere pyrio & ſimilibus dicitur*, ſåges om krut och dylikt ſamt ljungeld. *Etiam de fulgure.*

SNIPPET, *v. a. leviter attingere*, ſnitta, litet vidrôra. Snippeſtet, *dim. id.*

SNIPPOTET, *frequ. idem. It. leviter pugnare*, ſlåſs litet. Snippotika, *aliquantum & leviter conſligebant.*

SNJUKETET, *v. n. exardeſcere*, fatta eld, brinna af. Tållå ſnjuketi, *ignis exarſit. Transl. maxima velocitate ruere aut currere*, fara eller lôpa mycket haſtigt. *Hoc ſenſu de feris & beſtiis uſurpatur.*

SNJULTJET, *v. n. ſalire*, *vid.* njultjet.

SNJURTJE, *n. ſ. cacumen*, ſpits. Snjurtje ware *(qu. dic. cacuminis mons) mons in acutum cacumen exſurgens*, et ſpitſigt berg.

SNJURTJOK, *n. a. cacuminatus*, ſpitſig. Snjurtjok ware, *mons cacuminatus.*

SNJUTTJE, *n. ſ. cuſpis*, ſpets, udde. Snjuttje route, *ferrum aculeatum*, et uddat jårn. Snjuttjats, *dim.* lit. ſpets.

SNJUTTJET, *v. a. acuere, acutum reddere*, ſpetſa, gôra uddhvaſs. Snjuttjeſtet, *dim.* gôra litet ſpitſig.

SNJUTTJO, ſnjuttjok, *n. a. mucronatus*, ſpitſig.

SNJUTTJOT, *v. n. acutum fieri & mucronatum*, blifva ſpitſig.

SNJUWET, *v. n. cum ſtrepitu ardere, murmurare*, brinna håftigt med gny. Tållå ſnjuwa, *ignis cum murmure flagrat*, elden brinner med dân och gny.

SNJUWKELET, *v. a. accendere, celeriter ignem exſuſcitare ſive incendium*, uptånda i haſt en ſtor eld. Tållåb ſnjuwkeli, *incendium exſuſcitabat.*

SNIWA, ſniwok, ſnivwok, *n. a. terſus, cultus*, ſnygg. Sniwa tuoje, *opus nitidum & ornatum*, ſnyggt arbete. Sniwok ålma, *vir politus.* Sniwokit, *adv. polite, nitide*, ſnyggt.

SNJÅDKES, *n. a. appetens, cupidus*, lyſten.

SNJÅDKETET, ſnjådkot, *v. a. appetere, cupiditate incitari ſive accendi*, blifva lyſten, få luſt. Snjådkai tan piåbmoi, *illum appetebat cibum*, han fick luſt til den maten.

SNJÅRET, *v. n. effuſe manare*, ſqvala, rinna. Tjatſe ſnjåra, *aqua manat effuſe & rapide*, vatnet ſqvalar och rinner. Takiſt ſnjåra raſjo tjatſe, *aqua pluvia a tectis defluit.* Snjåreſtet, *dim.* litet rinna. Snjåregâtet, *inchoat.* begynna at rinna.

SNJÅRKESTET, *dim. id. atque* ſnjåreſtet.

SNJÅRA, *mus*, råtta, mus. Snjårah tlåpeh, *mures rodunt.* Snjårats, *dim.*

SNJÅRASET, *v. n. ſubmergi, aquis ſuffocari*, drunkna. *De beſtiis ſæpius dicitur*, kaſſkeſtet *de hominibus.* Snjåraſaddet, *frequ. id.*

SNJÅ-

SNJÅRASTATTET, *v. a. ſubmergere aquis*, ſördränka, dränka.

SNJÅRTS, ſnjårtja, *coagulum quo lac coit & coagulatur*, löpe at yſta mjölk med.

SNODKESET, *per nares reſorbere*, draga up i näſan.

SNOKARMET, *v. n. prolabi*, ſtupa. Snokarmi kedken paijel, *pronus ſuper lapidem procidebat*, han föll framſtupa öfver en ſten. Snokarmaſtet, *id.*

SNOKARMEM, *n. ſ. lapſus, dum quis pronus labitur*, ſtupande, fall framſtupa.

SNOKET, *v. n. atteri*, nötas, förnötas. Snokom *vel* ſnoketum kaino, *reſtis attrita*. Snokeſtet, *dimin.* Snokegåtet, *inchoat.*

SNOMPAT, *n. inſecti, vid.* trumpi.

SNOMPOT, *adv. ſine cauda*, utan ſvans.

SNOMPOSTET, *v. a. mutilare, præcidere*, ſtympa, afhugga.

SNOPPOK, *n. a. mutilus*, ſtympad. *Dicitur quoque* ſnoppo peljak, *auribus mutilus*, ſom har afſkurna öron, *pro quo contracte ſ. uno verbo dicitur* ſnoppok.

SNOPPOTET, *v. a. amputare, præcidere*, afſkåra. Peljit ſnoppotet, *aures præcidere*, afſkåra öronen.

SNORET, ſnorret, *v. n. ſtertere*, ſnarka. Snorra kokte åh mubbe matte ådet, *ita ſtertit, ut reliqui dormire nequeant.*

SNOREM, *n. ſ. ſtertatio*, ſnarkning.

SNORKA, *ſus*, ſvin. Snorkeſet, *v. n. grunnire*, grymta ſom ſvin. Snorkes ko ſwine, *grunnit ut ſus.*

SNORKESEM, *n. ſ. grunnitus*, grymtande.

SNORTO, *laqueus, nodus ita ligatus, ut facile ſit ſolubilis*, lycka, rännlycka.

SNORTOT, *adv.* ſnortot tjadnet, *nodum conjungere in formam laquei, ſive ita, ut facilis ſit ſolutu*, knyta rännknut.

SNUDTJET, *ſagire naribus, ut canes ſolent feras inveſtigantes*, vådra ſom hundar.

SNUKK, ſnukka, *pulvis tabaci*, ſnus.

SNUKKARMASTET, *vid.* ſnokarmet.

SNUOGGET, *v. a. indagare, ſcrutari*, efterſöka, ſnoka. Piådnak ſnuogga, *canis indagat*, hunden vådrar och ſpanar up. *Transl. de homine:* Fårten ſaijeſn ſodn ſnuogga, *omnia ille loca perſcrutatur.* Snuoggegåtet, *inchoat.* begynna upſpana.

SNUOGGAR, *indagator, inveſtigator*, en ſom ſpanar eller ſöker up.

SNUOLG, ſnuolga, *mucus narium*, ſnor.

SNUOP, *gravedo, rheuma*, ſnufva. Snuopain kitſet, *laborare gravedine.*

SNUORE, *funis, funiculus*, tåg, ſnöre.

SNUORTAK, ſnuortok, *ingenioſus, qui ingenio eſt ſolerti*, qvick, ſom har godt begrep. *Docilis*, låraktig. Snuortakwuot, *docilitas, ingenium ſolers*, låraktighet, qvickhet.

SNUOTTE, ſnuötte, *n. ſ. primitiæ graminis herbarumque verno tempore*, förſta brådden ell. grödan af gråſet om våren. I le anje ſnuotte, *nullæ adhuc germinaverunt herbæ.*

SNUTTO, *vid.* hurre.

SNUSOTET, *nares emungere*, ſnyta ſig.

SNUSOTEM, *emunctio*, ſnytande. Snuſotem line, *ſudariolum*, näsduk.

SNÅL, *avidus*, ſnål. *vid.* ſnaule. Snåletet, *avidum eſſe, avide appetere*, vara ſnål, ſnålas. Fårten ſaijen ſodn ſnåleta, *ubique ille avaritiæ & aviditati indulget*, han ſnålas alleſtädes.

SNÅLETEJE, *avarus, paraſitus*, ſnålhund, matſnok.

SNÅLKAHET, *v. n. ex aqua aut terra eminere*,

nere, fynas eller ſticka ſig up utur vatnet eller jorden. Kedke ſnålkaha jauren, *lapis ſuper aquam eminet*, ſten ſynes up om vatnet. *It. ſedendo exſpectare*, ſitta och vånta. Kukkeb taſſne ſnålkahib, *diu ibi ſedebam exſpectans*, jag ſatt dår långe och våntade.

SNÅLKETET, *introſpicere*, titta in. Åiwin ſnålketi ukſen tjada, *caput per januam immiſit ſpectans*, han tittade in genom dörren. *It. id. qu.* jittet, ſe jittet. Snålketaſtet, *dim.* litet framkomma eller titta fram.

SNÅLKOT, *quod eminet aut extuberat*, det ſom tittar ut eller ſyns fram. Snålkot wuoidno, *eminere videtur*, det ſynes framtitta eller ſticka ſig up. *Eſt quaſi adverbium modum ſive rationem indicans.*

SNÅLTSE, *n. ſ. caudex, truncus arboris e terra eminens*, ſtubbe af et trå. Snåltſats, *dim.* en liten ſtubbe.

SNÅRRET, *v. a. corrugare*, rynka ihop. *Intricare*, trafla ihop. *Transl. conſuere*, ſy ihop. Karwoites ſnårret, *veſtes ſuas reſarcire*, lappa ſina kläder. Snårreſtet, *dim.* litet ihoprynka.

SNÅRRELET, ſnårrålet, *frequ. id.*

SNÅRREM, *corrugatio*, ihoprynkning.

SNÅDETET, *v. a. ſcalpere, ſcabere*, klå, rifva. Snådet ko piådak, *ut ſtultus manibus & digitis geſticulatur*, han ſpelar och leker med fingerna, ſom en tok.

SNÅLPITET, *v. n. de luna dicitur*: Mano ſnålpit, *luna decreſcit*, månen tager af.

SNÅRAHET, *v. n. hinnire*, vrånſka ſom en håſt. *vid.* krydtjet, *idem, uſitatius.*

So, *ejus, illum*, hans, honom. So niſun, *uxor ejus*, hans huſtru. Tåbdåb ſo, *novi illum*, jag känner honom. *vid.* ſodn.

SOBMA, ſobm, *vid.* ſubm.

SODEM, ſodhes *&c. vid.* ſådem.

SODN, *pron. perſonal. ille*, han. *Contracte* ſon, *id. Genetiv.* ſo, hans. *Dativ.* ſunji, åt honom. *Abl.* ſuſte, af honom.

SODNOPEIWE, *dies Dominicalis, Dominica*, ſöndag. *vid.* ailek.

SODWAHET, *oculis connivere*, blinka med ögonen.

SOGNOT & ſognotet, *v. a. in matrimonium petere*, begåra til åkta, fria. Neitab *vel* neitai ſognotet, *virginem in matrimonium petere*, fria til en jungfru

SOGNO, ſognom, *n. ſ. petitio matrimonii*, frieri. Sognon åiwe, *ita illum appellant, qui, ut mos eſt Lapponum, proco virginem nuptum petit & verba facit*, föreſpråkare vid frierier, ſom Lapparne bruka. Sogno wina, *vinum, quod hoc negotium peragentes bibunt, nam inter pocula ſemper fit.*

SOGNOJE & ſognoteje, *procus*, friare.

SOIK, *adv. facile*, lätteligen, utan möda. Soik mon tabb mattab takket, *id facile facere poſſum*, det kan jag lätteligen göra. *cfr.* kaiken.

SOIMA, *n. ſ. accuſatio, criminatio*, beſkyllning. *Fenn.* ſoimu, *id.*

SOIMET, *v. a. accuſare, criminari*, beſkylla. *Fenn.* ſoiman, culpo.

SOIMATET, *v. a. frequ. idem.*

SOIMATEKE, *n. a. inculpatus*, oſtraffelig.

SOKATALLET, *v. n. flecti, agitari*, ſvigta, drifvas. Piäggaſt ſokatalla, *ventus agitatur*, drifves af vådret.

SOKKET, *v. a. remigare*, ro. Kaddebukt ſokket, *propius littus remigare*, ro när-

nårmare til landet. *It. neutr. agitari, quaſſari*, ſkakas, ryſtas. Muora piåggaſt ſokka, *arbor a vento agitatur*, trådet ſkakas af vådret. Sokkeſtet, *dim.* ro litet. Sokkegåtet, *inchoat.* begynna at ro.

SOKKEJE, *remigans, remex*, roddare.

SOKKEM, *n. ſ. remigatio*, roende.

SOKKATET, ſokatet, *agitare, quaſſare*, röra, ſkaka. Manab ſokkatet, *infantem in cunis agitare*, vagga barn.

SOKKOR, *ſaccharum*, ſocker. Sokkortallet, *ſaccharo condire*, ſockra, göra ſöt.

SOKTA, *ſpuma*, ſkum. *vid.* ſåpt.

SOKTET, *v. a. vid.* ſokkatet. *It. neutr. oſcillo jactari*, gunga. *Fenn.* ſotcun, *trudo, pello.*

SOLA, *vid.* ſowol, ſuwol.

SOLDAT, *miles*, knekt, ſoldat.

SOLOT, panit ſolot, *dentes emundare aliquo inſtrumento idoneo*, peta tänderna. Solotak, *ſubſt. inſtrumentum, quo iſtud fit*, tandpeta.

SOLOI, *alpis*, fjåll. *vid.* tuoddar. *Dubia auctoritatis eſt.*

SOM, *n. ſ. ſuſpicio*, miſſtanka. Someb adnet, *ſuſpicari*, hålla miſſtänkt.

SON, *contracte pro* ſodn, *qu. v. ſupra.*

SONOI *v.* ſonnoi, *Dativ. dual. pron.* ſodn. Wadde ſonnoi, *da illis duobus*, gif åt de två. *Genetiv.* ſonon, ſonnon, de tvånnes. *Accuſ.* ſonnob, de tvånne. Kottjo ſonnob teke, *huc acci illos duos*, kalla hit dem bågge.

SOON, *vid.* ſauwon. *Fenn.* ſuowando.

SOPET, *v. a. verrere, purgare*, ſopa.

SOSTOTES, *n. a. tardus*, trög.

SOTA, *n. ſ. bellum, pugna*, krig, kamp. Sota ålma, *miles. v.* tåro. *Fen.* ſota, *id.*

SOTELET, *pugnare*, ſtrida. *vid.* tårot.

SOTHA, *vid.* ſukt.

SOUKELET, *v. a. emollire*, göra blöt. Tat tallats piwal muottekeb ſoukeli, *mitior hæc tempeſtas nivem congelatam molliorem reddidit*, detta blida vådret har blött up ſnön.

SPADAN, *ligo*, ſpade. Spadatet, *ligone fodere ſive proſcindere*, ſpada, gråfva med ſpade.

SPADNE, *vid.* ſpanne.

SPAGGOK, *haſta, qua utuntur venatores*, ſpjut, jagtſpjut.

SPAIT, ſpaita, *adv. celeriter, velociter*, haſtigt, fort. Spaita wadſet, *feſtinanter ire*, gå fort. Wadſi ſpait, *ibat feſtinanter. Comparat.* ſpaitebi, *magis velociter*, fortare, haſtigare. *Superlat.* ſpaiteimuſt, aldrahaſtigaſt.

SPAITES, *n. a. velox, celer*, haſtig, ſnåll.

SPAITET, *v. a. accelerare*, framſkynda, ſkynda på. Wadnaſeb ſpaitet, *motum cymbæ celeriorem reddere*, gifva båten ſtörre fart. *It. neutr. motu accelerari*, gå fortare, komma i haſtigare rörelſe. Spaiteſtet, *dim.* Spaitegåtet, *inchoat.* begynna få fart. Jokka le ſpaitegåtemen, *fluvius rapidior fieri incipit*, ſtrömen börjar blifva mera ſtrid.

SPAKE, ſpakok, *n. a. effrenus*, oſtyrig, otamd. Spakok herke, *rangifer effrenus*, en oſtyrig ren.

SPAKKET, *v. a. compellere, urgere*, drifva, jaga. Tjuoikah kåtai ſpåkkeh buweb, *pecudes domum pellunt ſive cogunt culices*, myggorna drifva el. nödga boſkapen at komma hem. Tåmpåb ſpakket, *equum incitare.*

SPAKKO, *argentea lamella quadrangularis, quales ſunt quibus cingula ornant Lappones*, fyrkantig ſilfver-plåt, ſådan

dan ſom de, hvilka Lapparne bruka på ſina bålten.

SPAKO, *n. ſ. ſecamentum*, ſpån, tvet.

SPANDERET, *v. a. expendere, ſumtus facere*, ſpendera.

SPANES, *ſecamentum dolabra factum*, hyfvelſpån.

SPANESTET, *v. a. pellem crurum rangiferorum adplicatis ſecamentis expandere, ut ſcil. ſiccetur*, ſpeta ut ren-benlingar, med dylika ſpånor, at de må torkas.

SPANMÅL, *frumentum*, ſpanmål.

SPANNE, *epiglottis*, tungſpåne. Spanneb tjuoppet, *epiglottis extremum forfice præcidere*, klippa af tungſpånen. *Ita Lappones audacter ſatis tuſſi tumorique faucium atque epiglottis procidentiæ mederi tentant.*

SPANSK, *Hiſpanicus*, Spanſk. Spanſk wina, *ita omnis generis vinum, ſpiritu frumenti excepto, vocant Lappones. It. transl.* ſpanſk, *ſuperbus*, högfärdig. Spanſk rik, *Hiſpania*, Spanien.

SPANSKESTET, *ſuperbe loqui*, tala ſtålt. *Obſ. Illos Lappones, qui Svecana loquuntur, reliqui per contemtum dicunt* ſpanſkeſtet. *It. confabulari*, hålla ſamtal.

SPARET, *v. a. parcere*, ſpara. *vid.* njuotetet. Kutte ſparet matta, ånabit tjägga, *qui parcimoniæ operam dat, multa colligit bona.*

SPARILATS, *vid.* njuotetakes.

SPARRA, *plural.* ſparrah, *feſtucæ, quibus pelles expanduntur, ut ſiccentur*, ſpilror at ſpånna ut hudar och ſkinn med, då de ſkola torkas.

SPARRTO, ſparrtos, *n. a. alacer*, hurtig, flink. *Proprie de ſexu fœmineo.*

SPEJEL, *ſpeculum*, ſpegel.

SPEIJAR, *irriſor*, beſpottare.

SPEIJOT, *v. a. irridere*, begabba. Inta mo ſpeijot ſita, *me ſemper irridere vult.* Speijogåtet, *inchoat.* begynna at begabba.

SPEIJOM, *n. ſ. irriſio*, begabberi.

SPEKKET, *v. a. vola pulſare ſive percutere*, ſlå til med flata handen. Niårab ſpekket, *alapam impingere*, ge en örfil. Spekkeſtet, *dim.* Spekkegåtet, *inchoat.* begynna at ſlå til.

SPEKKESTEM, *plaga, alapa*, ſlag, örfil.

SPEKKESTALLET, *v. a. frequ. & intenſiv. verbi* ſpekket, ofta ſlå, ſlå til hårdt med flat hand.

SPEKLE, *morbi ſpecies rangiferorum, vid.* pekke-kattjatak, et ſlags ſjukdom hos renar, ſe pekke-kattjatak.

SPEKLOT, *v. n. dicto morbo corripi*, få ofvannåmnde ſjukdom.

SPELETET, *ludere fidibus*, ſpela på inſtrument.

SPELMANNE, *fidicen, muſicus*, ſpelman.

SPELTE, ſpelde, *operculum camini*, ſpjäll.

SPETELSK, *n. a. leproſus*, ſpitålſk. Spetålſka, *lepra*, ſpitålſka. *vid.* tubre.

SPETJATET, *v. a. illudere*, begabba. Ele mo ſpetjat, *noli me irridere.*

SPETJATEM, *irriſio, illuſio*, begabbelſe.

SPIEJET, *v. a. perdere*, förderfva. Spiejeſtet, *dim.* litet förderfva. Spiejegåtet, *inchoat.* begynna at förderfva.

SPIEJAR, *perditor*, förderfvare. *Transl. fur*, tjuf. *cfr.* håkketeje. Spiejeje, *id.*

SPIEJO, *n. ſ. exitium*, förderf. *vid.* peiſko.

SPIEJOK, *n. a. perniciosus*, förderfvelig.

SPIEJOT, *paſſiv. corrumpi*, förderfvas.

SPIEJEM, *n. ſ. depravatio*, förderfvande.

SPIGNJA, *vid.* ſpanne.

SPIKAR, *clavus ferreus*, ſpik, route naule.

SPIL-

SPILLET, *effundere, profundere*, ſpilla.
SPIRA, *ſceptrum*, ſpira.
SPIRI, *n. ſ. beſtia*, vildjur. Spirits, *dim.* et litet vildjur. *Ganand.*
SPIRETS, *baculus quo pila propellitur*, kåpp at ſlå båll med, ſåltrå.
SPISLAIPE, *panis vilior*, ſpisbröd. Spiswuola, *cereviſia vilior*, ſpisöl.
SPISS, *caminus*, ſpiſel. *vid.* wuobne.
SPISSET, *v. n. ſufficere*, råcka til. *v.* ållet.
SPIÅJET, ſpiåjar, *vid.* ſpiejet.
SPIÅL, ſpjåla, *chartæ luſoriæ*, kort.
SPIÅLET, *v. n. chartis ludere*, ſpela kort.
SPIÅLEJE, ſpiålanje, *qui ludet libenter chartis*, kortſpelare.
SPIÅLEM, *luſus chartarum*, kortſpel.
SPIÅLATET, *v. n. geſticulari*, gyckla. *It.* Kokte kalkab mon taina ſpiålatet? *qua ratione me in hac re gerami?* huru ſkal jag bära mig åt härutinnan?
SPIÅLKESET, *cum* e *ante* ſ *breviſſimo, v. n. diffindi, effringi*, ſpillra ſig, ſpricka eller brytas ſönder. Fiållo ſpiålkeſi, *aſſis diffindebatur*, brådet ſprack ſönder. *vid.* luoddenet.
SPIÅLKATES, *n ſ. feſtuca*, ſpillra.
SPIÅLKOTET, *v. a. findere*, klyfva, ſpillra ſönder. Spiålkotaſtet, *dim.*
SPOSKET, *naſo ſuſpenſo irridere*, beſpotta, ſpåtſkas. Ålo ſodn mo ſpoſki, *me ſemper irridet*, han grinar åltid åt mig. Spoſkeſtet, *dimin.* Spoſkegåtet, *inchoat.*
SPRAINET, ſpraidnet, *v. n. exſilire, celeriter exſurgere*, haſtigt ſtiga up, ſpringa up. Spraini juolki nal, *in pedes celeriter exſurgebat*, han ſteg haſtigt up. Sprainestet, *dim* Sprainegåte, *inchoat.* begynna at ſpringa up.
SPRETTET, *v. n. erumpere, prorumpere*, briſta ut. Warra piåwas ſpretti, *ſudor ſangvineus emanabat. It. active: pertundere, perforare*, genomſtinga. Wina kaggab ſprettet, *vini dolium relinere*, ſpråtta ell. borra up et vinkåril.
SPRIGGET, ſprigket, *v. n. intumeſcere fermento*, jåſa och ſvålla up. Sprigkem, *ſubſt. ipſe actus ſive ſtatus, dum iſtud fit*, upſvållande och jåſning.
SPUOL, *n. ſ. puſtula*, blåſa, blemma. Luoddet ſpuoleb, *puſtulam aperire.*
SPÅDDET, *v. a. ſubſannare*, beſpotta.
SPÅDDEM, *n. ſ. irriſio*, beſpottelſe.
SPÅDNOT, ſpånot, *v. n. dicitur de aqua ſuper glaciem lacuum, dum congelatur*, ſåges om vattn på iſar, når det fryſer up. Jaureh låh ſpådnom tjåſkemeſt, *aqua, (quæ ſuper glaciem lacuum moleſtiæ erat iter facientibus) frigore congelata eſt*, vatnet på iſarna har fruſit up.
SPÅKETET, ſpåkketet, *v. n. vid.* jittet.
SPÅNOS, ſpånom, *n a. gelu concretus*, tilfruſen. I le taſt ſåule, jaure le ſpånos, *aqua non amplius eſt ſuper glaciem, gelu enim concreta eſt*, det år ej nu mera vatten på iſen, ty det år tilfruſit. Spånom jaure, *lacus in quo aqua eſt nulla ſuper glaciem, ſed gelu concreta*, en ſjö, hvareſt vatnet på iſen år väl tilfruſit. *cfr.* ſåule, ſpådnot.
SPÅNOT, *v. n. vid.* ſpådnot.
SPÅRET, *v. n. in ſuperficie aquæ ſalire & ſtrepere, ut ſolent piſces*, plaſka i vatnet ſom fiſkar. Qwele tjatſeſn ſpåra, *piſcis aquæ ſuperficiem cum ſtrepitu commovet*, fiſken plaſkar i vatnet.
SPÅRING, *n. ſ. grallæ*, ſtyltor, gånglor.
SPÅRRAM, *vid.* ſkuow.

SPÅWET, *v. a. præſagire*, fóreſpå. Spåwar, *qui futura præſagit.* Talki ſpåwar, *tempeſtatem futuram præſagiens*, väderſpåman.

SPÅL, ſpålet, *vid.* ſpiål, ſpiålet.

SPÅLT, *n. ſ. portio, penſum*, del. Lokkem ſpålt, *penſum legendorum*, lexa.

SPÅRRO, *ventunculus calcei*, ſkolapp.

SPÓLEG, *n. ſ. fruſtulum, mica*, ſmula.

SPÓTJELES, *ſpectrum*, ſpóke. *v.* ſwikol.

SQWOLGELET, ſqwolgetet, *vid.* ſkuolgelet.

SQWOLGATAK, *n. ſ. diarrhœa*, durklopp, *vid.* tjadatak. Sqwolgataki ſjaddib, *diarrhœam contraxi.*

SQWOIWE, *n. a. parcus, tenax*, niſk, ſnål.

SQWOLDAR, *nugator, qui reticenda divulgat*, ſqvallrare, ſqvalleraktig. Sqwoldar ålma, *vir qui nihil reticere poteſt.*

SQWOLDER, *n. ſ. nugæ*, ſqvaller. Sqwolderit hâlet, *nugas loqui.* Tjålga ſqwolder, *meræ nugæ.*

SQWOLDERTET, *nugari*, ſqvallra. Sqwolderteje, *nugator*, ſqvallrare.

SQWORKELET, ſqworkok, *vid.* qworkelet, qworkok.

SQWORNES, *caſtus, vid.* ſkuornes.

SQWOUD, *calvus*, ſkallig, hårlös.

SQWOUDETET, *v. a. calvum reddere*, göra ſkallig.

SRÅP, *jactator*, en ſom ſkryter, *vid.* rampar.

STABNE, *navigii prora aut puppis*, ſtamn på et fartyg. Auta ketje ſtabne, *prora*, fram-ſtamn. Mange ketje ſtabne, *puppis*, bak-ſtamn.

STAD, ſtada, *urbs*, ſtad. Stadas, *urbicus*, ſom hörer til ſtad.

STAD, ſtadan, *adv. directe*, ända rått fram. Stadai, *id. vid.* njuolg.

STADES, ſtadok, *n. a. in neutram partem inclinatus*, ſom ej lutar åt någondera ſidan. *Transl.* ſtadok ålma, *vir probus & qui promiſſis ſtat*, en god och ordhållig man, pålitelig man.

STADET, *v. a. retinere, cohibere*, ſtädja af, hålla faſt. Idtjib aibmot tâmpab, *ſtadet, eqvum refrenare non potui. It. ad debitum locum aut plagam dirigere*, ſtyra eller ſtålla rått fram.

STADASTET, *v. n. metam ſive ſcopum contingere, incidere*, träffa målet, träffa in. I tat birſo ſtadaſt, *a ſcopo hoc ſclopeto aberratur*, denne bóſſan går ej rått. *Transl.* i ſo håla ſtadaſt, *ejus verba fide carent*, hans ord åro ej trovårdiga.

STADELES, *vid.* ſtades.

STADESTATTET, *cohiberi ſive refrenari poſſe*, kunna hållas eller tyglas.

STADFO, *portus, locus ubi cymbæ ad littus appelluntur*, hamn, båtlåndning.

STADFOTET, *ad littus appellere*, landa.

STADTJO, *vaſculum fuſorium plumbi*, ſtöpſlef.

STADTJE, *vid. ſupra* malge, *id.*

STAGGEK, *n. ſ. clauſtrum, omne id, quo quidquam clauditur*, ſtångſel. Kaſka ſtaggek, *paries intergerinus, id quod unum ab altero ſeparat*, mellanbalk.

STAGGET, *v. a. claudere, occludere*, ſtånga. Ukſeb ſtagget, *januam claudere repagulo*, ſtånga igen dörren. Staggeſtet, *dimin.* litet ſtånga igen. Staggegåtet, *inchoat.* begynna at ſtånga igen. *cfr.* puodot.

STAGGO, *n. ſ. contus, pertica*, ſtång. Staggots, *dim.* en liten ſtång.

STAIKET, *v. n. conſiſtere poſſe*, beſtå, kunna ſtå. Ib juolki nala ſtaika, *pedibus*

dibus conſiſtere nequeo, jag kan ej ſtå på fötterna. I ſodn ſtaika wadſet, *gradum firmare non poteſt*, han kan ej gå, utan vil ſlinta. *Transl.* I ſodn aimolaka ſtaika, *rem male gerit*, han begår ſig ej ſårdeles vål. Puorakit mon ſtaikab, *optime ſe habent res meæ*, jag beſtår mig rått vål. Staikeſtet, *dim.* Staikagåtet, *inchoat.* begynna at kunna ſtå. *cfr.* tſåptſot.

STAIKEM, *n. ſ. firmitas*, beſtånd.

STAIKES, ſtaikok, *n. a. ſtabilis, conſtans*, ſtåndaktig, ſtadig. Staikok wadſet, *ſtabilis eundi, non vacillans*, ſtadig at gå. *Oppoſ. & Compoſ.* oſtaikes, oſtaikok, *inconſtans, inſtabilis*, oſtadig, obeſtåndig.

STAIKESWUOT, *n. ſ. firmitas, conſtantia*, ſtadighet, ſtåndaktighet.

STAIME, *n. ſ. ſtrepitus*, buller, ſtimm. Staime ſjaddai, *ſtrepitus factus eſt.*

STAIMET, *v. n. ſtrepere*, bullra, ſtimma. Kaikabſa ſtaimet, *inter ſe ſtrepere.* Staimegåtet, *inchoat.* begynna bullra.

STAINAK, *rangifer fœmina infœcunda, quæ numquam peperit paritque*, en renko, ſom aldrig burit någon kalf eller bår.

STAINEK, *v.* kipta. Stainet, *v.* kiptetet.

STAIPARTET, *v. n. morbo graviter conflictari absque laxamento & levamine*, vara mycket och hårdt ſjuk, utan at få någon ro och liſa. Staiparti ijab tjada, *per totam noctem graviter & absque levamine ægrotavit*, han plågades af ſjukdom hela natten igenom.

STAK, *focus*, eldſtad. *Fenn.* tacka, *caminus.*

STAKK, *n. ſ. viſcus*, köttſtycke. *It. adj.* ſtakk åigat, *poſſeſſor legitimus & genuinus*, rätter ågare. Stakk arbolats, *hæres genuinus.*

STAKKAR, *n. a. miſer, miſellus*, ſtackare.

STAKKE, *lupus*, varg.

STAKKET, *v. a. diſrumpere*, ſönderrifva.

STALE, *chalybs*, ſtål. Staleſt, *chalybeus.*

STALL, *n. ſ. ſtabulum*, ſtall.

STALKES, ſtalkok, *n. a. firmus*, ſtadig.

STALLE, *n. a. macula alba in fronte notatus*, ſom har en ſtjerna eller hvit fläck i pannan, blåſig. Stalle piådnak, *canis, cui macula alba in fronte eſt*, en hund med hvit fläck i pannan.

STALO, *gigas*, jätte. *Gigas quoque appellatur* jättenes *nomine magis generali. Gigantum unus maxime terribilis & (ut ferunt) ferreis veſtimentis indutus appellabatur* ſtalo, *cognomine* jitjatja, *quem, ut anthropophagum, omnium maxime timuerunt. In meditullio frontis unicum habuiſſe oculum fabulantur, magnitudine ſtupenda. Hodie illos, quī ſolitariam agunt vitam & cum aliis converſari non curant, per contumeliam vocant* ſtalo. *Hinc*

STALOSTET & ſtaloſtallet, *v. n. vitam agere ſolitariam, ſolitarium eſſe*, lefva för ſig ſjelf utan folks umgånge. Aktok ſodn ſtaloſta, *ſolitariam illa egit vitam, ut eremita*, han lefver allena och utan något ſällſkap. *It.* ſtaloſtallet, *de illo ludendi genere dicitur, dum unus, faſcia ſive linteo præcluſo proſpectu oculorum, reliquos perſequitur & comprehendere ſtudet.* Staloſtallet kallas ock at leka blindbock.

STALPE, *lupus*, varg. *vid.* ſtakke.

STALPAJ, ſtalpajes, *n. a.* Stalpajes jape le tat, *hoc anno magna eſt luporum multitudo*, i år är en ſtor myckenhet af vargar. Harbmat le tat ådnam ſtalpaj, *hæc regio lupis eſt amica & nutricia.*

STAM-

STAMPA, *ſitula*, ſå. *Fenn.* ſammis, *dolium.*

STAND, *vitæ genus*, lefnadsſått, ſtånd.

STANDAR, (*accentu in penult.*) *n. a. ſtrepens, qui ludit & ſtrepit*, en ſom ſtimmar.

STANDET, *v. n. more puerorum ludere, ſtrepere*, bullra, ſtimma ſom barn. Standegåtet, *inchoat.* begyn. ſtimma.

STANET, *v. n. vid.* kånoket, tjodtjetet.

STAPP, *n. a. repletus, refertus*, upfyld, Stapp tewas, *(per pleonaſm.) refertiſſimus*, aldel. upfyld och fullpackad.

STAPPET, *v. a. farcire*, ſtoppa, upfylla. Stappet jafob wuoſſai, *ſaccum farina confercire*, packa ſåcken full med mjöl. Stappeſtet, *dimin.* litet packa. Stappegåtet, *inchoat.* begynna packa.

STARBET, *v. a. metuere, extimeſcere*, vara rådd, högeligen frukta. Ib etjen pira nau ſtarba, ko to pira, *non tam de me, quam de te metuo*, jag år ej ſå rådd för min egen del, ſom jag år om dig. Starbeſtet, *dim.* litet frukta. Starbegåtet, *inchoat.* begyn. at frukta. Starbegåtin muſte, *me timere cœperunt.*

STARBEJE, *metuens*, den ſom år rådd.

STARBO, *n. ſ. metus, terror*, fruktan, förſkräckelſe. Alo ſtarbon wieſot, *in metu ſemper eſſe. cfr.* pallo.

STARRO, *n. herbæ, carex*, ſtarrgrås.

STARTEK, *n. a. contumax*, halsſtarrig.

STARTEKWUOT, *n. ſ. contumacia*, halsſtarrighet.

STARTESTALLET, *v. n. contumacem eſſe*, vara halsſtarrig eller hårdnackad.

STATTERTALLET, *ægre poſſe*, med möda kunna. Walla die ſtattertalla tjåken adnetet ålob, *ægerrime gregem continere valet*, han kan med möda hålla hjorden tilſammans.

STATTERTET, *idem. It. curſu deſiſtere cogi*, nödgas ſtadna i ſit lopp. Statterten taſſan tjodtjeti, *in medio curſu ſubſiſtere quaſi coactus eſt*, han likaſom nödgades ſtadna af i ſit lopp.

STAURA, *n. ſ. fuſtis*, ſtake, ſtör.

STAURAHET, *v. n. inſtar pali erectum eſſe*, ſtå ſom en ſtör. *It.* Maina todn widnotak ſtaurahah? *quid heic ſtas otioſus?* hvarföre ſtår du här fåfäng?

STAUTJARET, *v. n. proruere, corruere*, falla omkull, falla öfver ånda. Abbå kåte ſtautjari, *domus corruebat tota*, hela huſet föll omkull. *v.* ſlamet.

STAUTJETET, *v. n. idem quod* ſtautjaret. Stautjetatjet, *inchoat.* begynna at falla omkull.

STAWADET, ſtawatet, *v. a. ſyllabas colligere atque diſtinguere*, ſtafva. Stawatemen le åſka, *ſyllabarum conjunctione adhuc occupatus eſt*, han håller ännu på at ſtafva orden.

STAWELES, *n. ſ. ſyllaba*, ſtafvelſe.

STEBEL, *ocrea*, ſtöfvel.

STEBN, ſtebnek, *n. ſ. vocatio in jus*, ſtämning. I le ſtebnekeb ådtjom, *in jus vocatus non eſt*, han har ej fått ſtämning.

STEBNET, *v. a. devovere*, önſka ondt, förbanna. Stebni mo wårramuſt ko matti, *me quam peſſime devovebat. It.* ſtebnet & ſtebnot, *citare, in jus vocare*, ſtämma. Stebnot kalkab to *te in jus vocabo*, jag ſkal ſtämma dig för rätta. Stebnetowet, *paſſiv. in jus vocari*, blifva ſtämd.

STEBNO, *n. ſ. convocatio multitudinis, concio*, allmogens ſammankallande, ſtämning.

STEBNOTALLET, *in jus vocari*, blifva ſtämd.

STEB-

STEBTJE, *n. ſ. lis, rixa, pugna*, tråta, ſtrid, ſlagsmål. Stebtjeb takkai tas, *litem pugnamque excitabat*, han åſtadkom kif och ſlagsmål.

STEBTJETET & *contr.* ſtebtjet, *pugnare & delitigare*, kifva och ſlåſs. Maina tije ſtebtjetebet? *qua de re concertatis?* Stebtjegåtet, *inchoat.* begynna ſlåſs och tråta.

STENTJE, *n. ſ. lutum, cœnum*, orenlighet.

STEUK, *ſclopetum, bombarda*, bößa.

STIKKO, *ulna*, aln. Stikko pele, *dimidium ulnæ*, en half aln.

STIKKOSTET, *v. a. ulna metiri*, måta med aln. Skrudeb ſtikkoſtet, *panum ulna metiri.*

STILDET, *v. a. collocare*, ſtälla, ſätta.

STILDEM, *n. ſ. collocatio, diſpoſitio*, ſtållande, inråttande.

STILLET, *v. a. conſtituere, jubere*, förordna, befalla.

STIMPELDET, *v. n. vacillare*, ragla, ſnafva. Winaſt ſtimpeldet, *ex vino vacillare*, ragla af rus och drycker. Hådnjekuts ſtimpelden wadſi, *ſenex titubando ibat*, gubben gick och ſnafvade.

STINFAST, *n. a. perpetuus*, beſtåndig. Stinfaſt åigat, *poſſeſſor perpetuus.*

STINKE, *n. ſ. contentio, pugna*, ſtrid, kif.

STINN, *n. a. pervicax, pertinax*, hårdnackad. Stinn almats, *homo pervicax*, Stinnawuot, *ſubſt. pertinacia, obſtinatio*, hårdnackenhet, treſkhet. To le taft ſtinnawuot, *tua iſta eſt obſtinatio.*

STITTJO, *n. a. rigidus*, ſtyf, ſtel. Stittjo muora, *lignum rigidum, quod flecti nequit*, et ſtyft trå. *vid.* kittjos.

STITTJOT, *adv. rigide & inflexibiliter*, ſtyft, oböjeligit. Stittjot wadſa, *rigidus incedit, corpore erectiſſimo*, han går mycket rakt och ſtyft.

STIWRET, *v. a. gubernare, regere*, ſtyra.

STIWRAR, *gubernator, dux, conductor*, ſtyresman, handledare.

STIWS, *n. ſ. tumultus, perturbatio*, oro, buller, oreda. Stiwſeb takkai, *tumultum fecit*, han gjorde oväſende.

STIWSET, *v. a. perturbare*, oroa, ofreda. Ale mo ſtiwſe, *noli me perturbare.*

STIÅMA, *n. a. pernix*, haſtig, ſnäll.

STOBMOT, *v. n. improviſum præterire aliquem*, omfaras. *vid.* mållotet, mållet. *It. a recta via aberrare*, villas, fara vilſe.

STOL, *ſella*, ſåte, ſtol. Hårlogwuoten ſtol, *thronus gloriæ.*

STOP, *n. menſuræ, dimidium canthari*, ſtop, en half kanna. *It. vas, poculum*, drickeskåril. Silba ſtop, *poculum argenteum*, ſilfverbägare.

STRAFF, *n. ſ. pœna*, ſtraff. Straffot, *punire*, ſtraffa. *vid.* pakkates, pakkatet.

STRAGGES, *n. ſ. veſtigium trahæ aut alius ejusmodi vehiculi*, ſpår efter en ſlåde eller något annat dylikt åktyg.

STRAKTJE, ſtrakt, *infundibulum*, tratt.

STRANJES, *n. ſ. ſtria, vibex*, ſtrima, ſkråma. Riſſen ſtranjeſeh, *vibices virgis factæ.*

STRANJESTET, *v. a. vibices facere & ſtrias*, göra ſtrimmor och ſkråmor.

STRATTJOTET, *v. a. extendere*, utſträcka.

STRAPET, ſtrapketet, *vid.* ſlapptjet.

STRAUKET, *v. a. rapere, arripere*, rycka, rappa åt ſig. Sodn ſtrauka mab ſita, *quod vult abripit*, han tager bort hvad han vil. Straukeſtet, *dimin.* Straukegåtet, *inchoat.* begynna rycka åt ſig.

STRAUKEM, *n. ſ. raptio*, bortryckande.
STRAUKOT, *v. a. frequ. idem quod* ſtrauket. Straukogåtet, *inchoat. incipere abripere*, begynna at bortſnappa.
STRAWE, *n. ſ. æſtus maris, fluxus & vortex aquarum*, ebb, ſtröm, vattuhvirfvel.
STRAUTOT, *v. n. timore percelli*, blifva rådd. Strautogåtet, *inchoat.* begynna blifva rådd.
STRIWKET, *v. a. delere*, utſtryka.
STRIT, *contentio, vis, violentia*, ſtrid, våld, våldſamhet. *cfr.* rito.
STRUD, *n. ſ. pannus*, kläde, ſkrud, *id.*
STRUDDET, *v. n. vid.* ſtrapet, ſlapptjet.
STRUGNJE, *n. ſ. ruga*, ſkrynka. Like ſtrugnje, *ruga cutis*, ſkrynka i hullet.
STRUGNJESTALLET, *v. n. rugoſum fieri aut eſſe*, vara eller blifva ſkrynkig.
STRUKET, *delere, vid.* waſkot.
STRUOT, ſtruota, *dies ante natalem Chriſti, vigilia Nativitatis Domini*, Julafton. *Hunc diem a Lapponibus feſtum habitum fuiſſe, etiam antequam Chriſtianæ addicti fuerunt Religioni, probabile eſt & ipſi tradunt. Nonnulli credunt* ſtruot *Deam fuiſſe, quam imprimis illo die cultu proſecuti ſunt, & quod* ſtruot *eadem ſit atque Syrorum Aſtarte ſive Aſtaroth, ut in Sacro codice appellatur. Incolas Grœnlandiæ, illo ipſo anni tempore, ſolenniter feſtum ſolis redituri celebraſſe Cranzius refert, an vero Lappones id ipſum fecerint, eandem ob cauſſam, certo ſtatuere non poſſumus. Lac rangiferinum in vaſcula ex cortice betulino facta miſerunt & in cacuminibus abietum collocarunt, quo ipſo Diis ſive Deæ* ſtruot *ſacra fieri crediderunt, qui ritus etiam hodie vix plane obſoluit.*
STRUPKAD, *hauſtus avidior, v.* klotſjes.
STRUPKET & ſtruppeſtet, *v. a. avide & feſtinanter exſorbere*, haſtigt dricka ut.
STRUTE, *n. ſ. angulus*, kant, hörn.
STRÅTTO, *chirotheca vetuſta*, en gammal handſke. *It. idem atque* råto, ſe råto.
STRÅNG, *n. a. rigidus*, ſtrång. *v.* puoſje.
STRÅTJOT, *v. n. ejulare*, gråta, ſkrika och gråta. *vid.* walot.
STRÅTJOM, *n. ſ. ejulatus*, ſkrån, gråt.
STRÅWET, *ſedulum eſſe & laborioſum, allaborare*, vara arbetſam och flitig.
STRÅWAR, *ſedulus, laborioſus*, flitig, arbetſam.
STUDDO, *n. ſ. intervallum, diſtantia minor*, et ſtycke våg, et litet afſtånd. Studdon tjowoi, *aliqua diſtantia ſequebatur*, han följde efter på et litet afſtånd. Studdo le tan waren ja jauren kaſkan, *hic mons aliqua diſtantia a lacu diſtat*, det år et ſtycke våg ifrån detta berget til ſjön. Studdots, *dimin.* et mycket litet afſtånd.
STUEKKE, *vid.* ſtuokk.
STUEWET, *vid.* ſtuwet.
STUGGESTET, *vid.* waſtahet, *idem.*
STUIBME, *n. ſ. tumultus*, buller, uplopp.
STUIBMES, *n. a. tumultuoſus*, bullerſam, ſtormande. Stuibmes måra, *mare procelloſum*, ſtormande haf.
STUIBMET, *v. n. tumultuari*, bullra, göra oväſende. *vid.* ſtebtjetet.
STULKES, ſtulka, *n. a. ingens, valde magnus*, mycket ſtor, fullkomligt ſtor. Stulkes hauk, *lucius valde magnus*, en mycket ſtor gädda.
STUMPAKAKKO, *panis craſſior*, limpa.
STUODHO, *mulier grandiuſcula & obeſa*, et ſtort och fett qvinfolk, flunſa.
STUOKKE, *truncus, caudex*, ſtock, klabb.

STUOKKOTET, *v. a. equo aut ali animali compedem ligneam injicere*, ſtocka en häſt. *It.* birſob ſtuokkotet, *ſclopeti ferreum cylindrum vagina lignea munire*, göra ell. ſåtta ſtock på en böſſa.

STUOKKOT *v. n. intumeſcere*, ſvälla up.

STUOLDOT, *cunctari, commorari*, dröja. Ijab ſtuoldoi, *noctem commoratus eſt*, han drögde öfver natten.

STUOPET, *v. n. reſiſtere valere, ſufficere*, kunna ſtå emot, förslå. I werbme jåkkan ſtuope, *vi fluminis rete piſcarium proſternitur*, nåtet kan ej ſtå för ſtrömmen ſkull. Stuopeſtet, *dimin.* Stuopegåtet, *inchoat.* begyn. at kunna ſtå emot.

STUOR, ſtuorak, ſtuores, *n. a. magnus*, ſtor. Stuora ålma, *vir magnus*, en ſtor man. Man ſtuor? *quantus?* huru ſtor? Ikka man ſtuor, *quantumvis magnus*. Stuor jukkales, *bibaculus, bibacitati deditus*, ſtordrinkare. *Transl.* ſtuores, *ſuperbus*, högfärdig. Ila le ſodn ſtuores, *nimis ſuperbus eſt*, han är altför högfärdig. Die li almatjen ſtuores, *vah! virum magnum. Admirantis eſt & idiotiſmus, quem ſi ad verbum in Latinum converteres, diceres: erat hominis magnus. Sic etiam* qwelen ſtures, *pro* ſtuora qwele, *piſcis magnus ſive ingens, nam ſuperlativum hæc phraſis indicat. Compar.* ſtuorab, *major*, ſtörre. *Superlat.* ſtuoramus, den ſtörſte. Stuoreswuot, *ſubſt. magnitudo, ſuperbia*, ſtorlek, högfärdighet. Stuoreswuotinas, *arrogantia ſua. cfr.* jånjok. Stuoreslaka, *adv.* Stuoreslakats, *adj. vid.* laka & lakats, lakaſats.

STUORASTALLET, *v. n. ſuperbire, elate ſe gerere*, högfärdas. I tatt ålma matte ſtuoraſtallet, *ille inſolens eſſe nequit*, den mannen kan ej vara högfärdig.

STUORASTALLEJE, *inſolens*, högmodig.

STUORASTALLEM, *n. ſ. arrogantia*, högmod. Stuoraſtallem lake le tatt ſo, *iſta ejus eſt ſuperbiendi ratio.*

STUORANET, *v. n. majorem fieri, creſcere*, blifva ſtörre, tiltaga, växa. Juo le ſtuoranam, *jam major evaſit.* Stuoranaſtet, *dim.* blifva lit. ſtörre. Stuoranatjet, *inchoat.* begynna at blifva ſtörre.

STUOREK, ſtuorak, *gigas*, jätte, reſe.

STUORETET, *v. a. majorem reddere, augere*, göra ſtörre, föröka.

STUOROT, ſtuorogåtet, *vid.* ſtuoranet.

STUOWET, *v. a. in uno loco perſtare facere*, göra at en förblifver på et rum, trygga. Stuowib ſwainaſeb, wai orroli mo ludne, *famulo perſvaſi, ut apud me perſtaret*, jag förmådde drängen at blifva qvar hos mig.

STUOWOK, ſtuowes, *n. a. tranquillus, manſvetus*, ſpak, ſtilla, rolig. Stuowok pâtſoh, *rangiferi manſveti*, renar ſom ej äro yra. *Transl.* ſtuowok teudnar, *famulus conſtans ſive apud unum eundemque herum diu perſtans*, en tjenare, ſom länge tjenar hos en och ſamma husbonde. *It.* ſtuowok wadnas, *cymba ſtabilis, quæ in utramque partem non oſcillat*, en ſtadig båt, ſom ſtår ſtadigt på vattnet.

STUOWOT, *v. n. in uno loco perſtare incipere, curſu deſiſtere*, begynna at hålla ſig på et rum, ſakta ſig. Stuowogåtet, *inchoat. idem.*

STURANET, *v. n. labi, ruere*, falla.

STURJE, *n. ſ. ſeditio*, upror, uplopp.

STUROT, *adv. inclinate*, lutande. Wadnas le auta ketjen mete ſturot, *cymba qua proram depreſſior eſt ſive magis onerata*, båten år framlaſtad, lutar åt främre delen. Mange ketjen mete ſturot, *qua puppem magis onerata*, baklaſtad.

STUR, ſture, *gubernaculum*, roder.

STUWET, ſtuwok, *v.* ſtuowet, ſtuowok.

STÅD, *n. ſ. columen, fulcrum*, pelare, ſtöd.

STÅDENT, *Studioſus*, Student.

STÅDERET, *v. a. literis operam dare*, ſtudera.

STÅKET, *v. n. ludere*, leka. Mana ſtåkeh, *liberi ludunt*, barnen leka. *It. ſtrepere*, bullra. Ståkeſtet, *dim.* leka litet. Ståkegåtet, *inchoat.* begyn. leka.

STÅK, *n. ſ. luſus*, lek. Waſtes ſtåk, *luſus turpis*. Manai ſtåk, *luſus puerilis*. *It. ſtrepitus*, buller.

STÅKENJE, *ludendi cupidus*, benågen at leka.

STÅLET, *v. a. mordere*, bita. Piådnak mo ſtålet ſita, *canis me vult mordere*, hunden vil bita mig. *Item, latrare*, ſkålla.

STÅLEM, *n. ſ. morſus*, bett.

STÅLOT, *v. a. frequ. id. qu.* ſtålet.

STÅND, *conditio, ſtatus*, ſtånd.

STÅPO, *ædes, ædicula*, ſtuga.

STÅRR, *femoralia*, byxor. *vid.* måuka.

STÅTJET, *v. n. ſtrepere*, bullra, göra oljud. Quele tjatſen ſtåtja, *piſcis aquam cum ſtrepitu commovet*, fiſken plaſkar i vatnet.

STÅBNO, ſtåbnet. *vid.* ſtebno, ſtebnet.

STÅDES, *n. a. præſens*, närvarande. Ib lam ſtådes, *abſens eram*, jag var ej tilſtådes.

STÅMPEL, *ſignum, typus*, ſtämpel.

STÅNTJE, *cœnum*, träck. *vid.* ſtentje.

STÅNTJET, *inquinare*, orena, beſudla.

STÅPPET, ſtåppegåtet. *vid.* ſtappet.

STÅRK, ſtårkes, *n. a. acer, acerbus guſtatu*, ſtark, ſom har en bitter och ſtickande ſmak. Stårkok wüoſta, *caſeus auſtero ſapore*, oſt af en ſträf ſmak. *It.* ſtårk, *robuſtus*, ſtark, ſom har goda krafter. *Transl.* pednik, ſtårk, *pecunioſus*, penninge-rik. *cfr.* karres, wekſes.

SUBM, ſubma, *adv. incaſſum, fruſtra*, förgåfves. Subma pargaime, *incaſſum laboravimus*, vi arbetade förgåfves. *It. & quidem ſæpiſſime ut negativum, de illis rebus, quæ impoſſibilia vel ſaltem valde difficilia ſunt & arduæ:* Subma tatt muſte orro, *id mihi factu impoſſibile eſt*, nog får det vara ogjordt för mig, det blir mig omöjeligit at göra. Subma men pätab, *vix & ne vix quidem ego venturus ſum*, o! aldrig kommer jag. *Interdum abſolute ponitur:* i kus ſubm? *(per idiotiſm.) impoſſibile eſt*, det år omöjeligit. *Ut nonnu habitum eſt hoc adverbium a nonnullis Auctoribus, ut e. g. in verſione Novi Teſtamenti Lapponica:* Submit tåbdeman, *intellectu difficilia, 2 Pet. 3:*

SUBMET, *v. n. vid. ſupra* nullet.

SUBMITET, *v. a. negligere*, förſumma.

SUDDATAK, *n. morbi, tabes*, tränſjuka, tvinſot. *Nunquam de hominibus dicitur, tantum de pecudibus*, ſåges endaſt om boſkap.

SUDDE, *n. ſ. apertura glaciei, locus aliquis lacus cujusdam, ubi glacies non eſt, ſed aqua liquida gelu non concreta*, vak, öppet vatten på en annars tilfruſen

fruſen ſjö. Suddats, *dim.* en liten vak. *cfr.* labla. *Fin.* ſuu, *os, orificium.*

SUDDES, *n. a. gelu non concretus*, otilfruſen. Suddes jaure, *lacus gelu non concretus*, en ſjö, ſom ej år tilfruſen. Suddes tjatſe, *aqua non concreta gelu*, öppet vatten, vatten ſom ej år fruſit.

SUDDET, *v. n. regelari, liqueſcere, reſolvi*, tina up, ſmålta up. Muotta ſudda, *nix reſolvitur ſive liqueſcit*, ſnön ſmälter. Bli tållan ſudda, *plumbum igne liqueſcit*, bly ſmälter i elden. Suddeſtet, *dim.* litet ſmälta. Suddegåtet, *inchoat.* begynna ſmälta.

SUDDETET, *v. a. liquefacere*, ſmälta. Silbab ſuddetet, *liquefacere argentum*, ſmälta ſilfver.

SUDDETEJE, *fuſor*, ſmältare, gjutare.

SUDDAR, *peccator*, ſyndare.

SUDDO, *n. ſ. peccatum*, ſynd. Arbe ja takko ſuddo, *peccatum originale & actuale*, arfſynd och vårkſynd. Suddo tulwe, *diluvium univerſale*, ſyndaflod. Suddo tåbdeſtem, *confeſſio peccatorum.* Suddotak, *caſ. negativ. ſine peccato*, utan ſynd.

SUDDOKES, *n. a. peccator, peccans*, ſyndig. Suddokes almats, *homo peccator*, en ſyndig menniſka.

SUDDOTEEME, *n. a. peccato carens & culpa, expers peccati*, ſyndlös.

SUDDOTET, *v. a. peccare*, ſynda. *Melius dicitur:* ſuddob takket.

SUDET, *v. a. cymba transportare*, *v.* ſutet.

SUDET, ſudhet, *de ſerpentibus dicitur, mordere*, ſtinga, hugga, ſåges om ormar. Kårbma ſuda, *ſerpens mordet*, ormen hugger. *Excdere*, fråta, tåra. *It.* nåpoit ſudhet, *rapas igne torrere*, ſteka rofvor. Påſkåit ſudhet, *caules angelicæ torrere. cfr.* påſk.

SUDHEM, *n. ſ. ebullitio*, ſjudande. *Item*, ſudhem kårbma, *vipera*, huggorm. *It. venenum*, fôrgift.

SUDHALES, *n. a. venenatus*, fôrgiftig. Sudhales kårbma, *angvis venenatus*, en fôrgiftig orm.

SUDHITET, *v. n. ſonum edere ſibilantem*, gje et hvåſande ljud ifrån ſig, fråſa.

SUEDDET, *v. a. abſcindere, ſcindere*, ſkåra, afſkåra. Sueddin tuorgit muoriſt, *ramos ex arboribus abſcindebant, Matth. 21: 8.* Erit ſueddet, *excidere, abſcindere*, borthugga, afhugga. Sueddeſtet, *dim.* Sueddegåtet, *inchoat.* begynna at afhugga. Muorait ſueddegåtin, *arbores cœperunt cædere.*

SUEIKES, ſueiket, *vid.* ſuoikes, ſuoiket.

SUEWE, *n. ſ. nix*, ſnö. Sueweb palet, *nivem fodiendo removere, vid.* muot.

SUELE, male ſuele, *ſerum ſanguinis*, det tunna och vattenaktiga af bloden.

SUERRE, *n. ſ. regio pubis & quæ inter femora eſt.* Suerre puoite, *pingvitudo ingvinalis. It.* ſuerre *ſive rectius* ſuere, *ramus*, gren. Mådde ſuereh låh tane ånon, *amnis hic in multos rivos minores diffluit*, denne ån har många grenar. *cfr.* ſuorge.

SUGNET, *vid.* ſognotet.

SUJELES, ſujet, ſujetet *&c. v.* ſåjeles *&c.*

SUIK, *adv. probe, facile, vid.* ſoik.

SUKT, *gravedo*, ſnufva, *vid.* ſnuop. *It.* ſukt & lands ſukt, *febris ardens ſive inflammatoria*, hetſig feber.

SULDET, *v. a. metiri*, måta. Stikkoin ſuldet, *ulna metiri*, måta med aln. Suldeſtet, *dim.* litet måta. Suldegåtet, *inchoat.* begynna måta. Suldegåtin man kukke lei, *quam longus eſſet*

metiri cæperunt, de begynte måta hans långd.

SULDELET, *v. a. frequ. id. qu.* ſuldet.

SULDETATTET, *v. n. menſurari poſſe*, kunna måtas.

SULGITET, *obmurmurare, obloqui*, ſåga emot. Sulgit wele pakob, te todn ſlåwatalla, *ſi vel unicum jam obloqueris verbum vapulabis.*

SULKOTET, *v. a. farcire, confercire*, packa, ſtoppa. *Fenn.* ſullon, *pedibus aut alio modo comprimo.*

SULKOTEJE, *qui confercit*, packare.

SULLANET, ſulletet, *vid.* ſållanet *&c.*

SUNDE, *n. officii, præfectus*, fogde. *Fen.* ſundia, *expergefactor in templo*, ſpögubbe.

SUOBET, *vid.* ſawat.

SUODDET, *abſcindere, vid.* ſueddet.

SUOGGET, *v. a. perforare, variis inciſionibus ornare & foraminibus*, genomborra, göra hål och inſkårningar. Muorab ſuogget, *lignum exſculpere & perforare.* Ådnameb ſuogget, *terram proſcindere.* Suoggeſtet & ſuoggetaſtet, *dim.* lit. genomborra och kruſa.

SUOGGAK, *n. a. inciſionibus ornatus & criſpatus*, tilſkuren, kruſig. Suoggak paſte, *cochleare manubrio criſpo & pertuſo*, en ſked med kruſigt och genombrutit ſkaft. Suoggak qwele *& ſimpliciter* ſuoggak, *piſcis aëre toſtus & ſole cui oſſa exciſa ſunt.*

SUOGGETUM, *n. a. id. qu.* ſuoggak.

SUOGNET, *v. n. intrare, vid.* tjagnet.

SUOGNO, ſuognotet, *vid.* ſogno.

SUOJ, ſuoja, *inſtrumentum, quo retia texuntur*, nåtnål, hvarmed nåt bindas.

SUOIBMET, *v. a. invadere, vide* ladet. *Fenn.* ſuomin, *verbero.*

SUOJE, ſuojes, *n. a. a vento & procellis tutus, qui ventoſus non eſt*, fri ifrån ſtormar och våder. Suojes ſaije, *locus qui non eſt ventoſus*, et ſtålle, dår vådret ej tar. Suojes kadde, *littus non ventoſum.* Suoje, *interdum ſubſtantive accipitur:* Suojeb ådtjoime, *tranquillitatem nacti ſumus.*

SUOJET, *v. n. a volatu ſubſidere*, ſåtta ſig ner ifrån flykten. *vid.* ſeiwot.

SUOIKES, *n. a. diaphanus, translucidus*, genomſkinlig, gles.

SUOIKET, *v. n. pellucere*, vara genomſkinlig. Suoitet *idem & ufitatius. It. active:* ſuoiketet, warpeb ſuoiketet, *cymba piſces terrere*, ſkråma fiſk med båten. *cfr.* warpe.

SUOIM, ſuoima, ſuoibma puold, *clivus ſenſim in altum exſurgens*, en backe ſom ſmåningom höjer ſig, långſluttande backe. *It. mediocris*, medelmåttig. Suoim wadſet, *pedetentim ire*, gå långſamt. Suoima bånda, *mediocriter dives*, medelmåttigt rik.

SUOIMAK, *n. a. idem.* Suoimak mårai, *ad iram non pronus*, ſen til vrede. Suoimak jokk, *fluvius placide manans*, en ålf ſom år ſpak. Suoimakwuot, *lentitudo*, långſamhet.

SUOIMEN, *adv. ſenſim, lente*, ſmåningom, litet efter hand, långſamt.

SUOINE, *n. ſ. fœnum*, hö. Suoine kåte, *fœnile*, hölada. Suoine håſſen, *meta fœni. Fenn* heinå, *fœnum.*

SUOINESK, *n. a. herboſus*, gråsfull.

SUOINITET, *v. n. viridi eſſe ſapore, fœni ſaporem præbere*, ſmaka ſom hö och gräs, hafva ſmak af grönt.

SUOJOT, *v. a. filum in acum ſive inſtru-*

men-

mentum, quo retia texuntur conjicere, lågga garn i nåtnålen. *vid.* ſuoj.

SUOITAK, *n. a. pellucidus, diaphanus*, genomſkinlig. Suoitak jågna, *glacies pellucida*, klar och genomſkinlig is.

SUOITET, *v. n. translucere, pellucere*, vara genomſkinlig. *cfr.* ſuoiket.

SUOIWEN, ſuoiwenes, *umbra*, ſkugge.

SUOIWENASTET, *v. a. obumbrare*, öfverſkygga, kaſta ſkugga ifrån ſig. Suoiwenaſtem, *inumbratio*, öfverſkyggande.

SUOKES, *n. a. ſpiſſus, denſus*, tjock, tåt. Suokes juptſe, *pulmentum ſpiſſius & ex uberiore farina factum*, tjock välling. Suokes graſe, *herbæ denſæ*. Suokes wuome, *ſilva denſa*, tjock och tåt ſkog. *Comparat.* ſuoketeb, ſuoketub, tjockare, tåtare. *Superl.* ſuoketumus, den tåtaſte.

SUOKET, *adv. ſpiſſe, denſe*, tått, tjockt. Almatjiſt le harbmat ſuoket, *hominum magna eſt & conferta multitudo*, det är mycket folktått.

SUOKETES, *n. ſ. denſitas*, tåthet. *It.* tane ſuoketeſne, *in hoc hominum circulo*, i denna ſtora folkhopen. *It.* ſuoketes, *arborum denſitas*, tjock ſkog.

SUOKKO, *n. ſ. tibiale*, ſtrumpa. *vid.* pidto. *Fenn.* ſucka, *idem.*

SUOKKET, *ingemiſcere*, *vid.* ſjuoketet. *Fenn.* huocan, *gemo.*

SUOKNO, *paræcia*, Sockn.

SUOKOT, *v. n. denſari, ſpiſſari*, blifva tåt, tjockna. Melke ſuoko ko tuolda, *lac igne ſpiſſatur*, mjölken tjocknar når hon kokas. *Lac rangiferinum citiſſime hoc modo ſpiſſatur.* Suokoſtet, *dim.* litet tjockna. Suokogåtet, *inchoat.* begynna tjockna. *Oppoſ.* niarbot.

SUOKOTET, *v. a. denſare, ſpiſſare*, göra tåt eller tjock. Melkeb ſuokotet, *lac ſpiſſare*, göra mjölken tjock. Suokotaſtet, *dim.* göra litet tåtare. Suokotatjet, *inchoat.* begynna at göra tjockare.

SUOKOK, *n. a. idem ac* ſuokes.

SUOKS, ſuokſa, *vermis*, maſk. Pårrelowi ſuokſiſt, *a vermibus exeſus eſt.*

SUOKSET, *v. n. vermiculari, vermibus impleri*, blifva maſkſtungen, upfyllas med maſkar. Suokſeſtet, *dim.* Suokſegåtet, *inchoat.* begynna blifva maſkſtungen.

SUOL, ſuola, ſuolek, *fur*, tjuf. Suol, ſuola *adjective*, ſuolek *ſubſt. accipitur.* Suolawuot, *furacitas, furtum*, tjufveri.

SUOLADET, ſuolatet, *v. a. furari*, ſtjåla. Qweimes tawerit ſuoladet, *proximi bona furari.* Suolataſtet, *dim.* ſtjåla litet. Suolatatjet, *inchoat.* beg. ſtjåla.

SUOLATEM, ſuoladem, *n. ſ. furtum*, tjufveri.

SUOLDNE, *n. ſ. ros*, dagg. Iddietes ſuoldne, *ros matutinus. cfr.* lapſe.

SUOLDNOS, *n. a. roſcidus, uvidus*, daggig, våt. Suoldnos ådnam, *terra uvida*, våt mark. Suoldnoswuot, *ſubſt. humor*, våthet.

SUOLDNOT, *v. n. humeſcere*, blifva våt och fuktig. Salte le ſuoldnom, *ſal humorem attraxit, humidum factum eſt ſal*, ſaltet har tagit våtſka til ſig. Suoine le ſuoldnom, *fœnum humidum factum eſt.* Suoldnoſtet, *dim.* blifva litet fuktig. Suoldnogåtet, *inchoat.* begynna blifva fuktig och rå.

SUOLO, *n. ſ. inſula*, ö, holme. Suolo kårr, *vid.* kårr. Suoloi, *inſulis abundans*, full med öar. Suolotak, *absque*

que inſula, utan holme. *Fenn.* ſalo & ſuolo, *inſula.*

SUOLOTES, *inſula carens*, ſom år utan holme. *It. ſubſt. peninſula*, halfö.

SUOLLE, *n. ſ. clandeſtinus*, hemlig. Suolle pargo, *factum occultum*, en hemlig gårning. Suolles, *id.*

SUOLLET, *adv. clam*, hemligen. Suollet *pateret*, *clam elabi*, hemligt fara ſin våg, rynnma. *Fenn.* ſalaa, *clam.*

SUOMAKIÅL, *lingva Fennica*, Finſka.

SUOMALATS, *n. a. Fenno*, en Finne. *It. qui Lapponica male loquitur*, en ſom talar illa Lappſka och likſom inblandar Finſka ord.

SUOMASTET, *v. n. lingva Fennica loqui ſive Lapponica & Fennica ſimul*, blanda ihop Lappſka och Finſka i talet.

SUOMKET, *v. n. in poros intrare*, gå in. Wuoitas ſuomka rertai, *corium oleum abſorbet in poros*, ſmorningen går in i lådret. *Transl.* ſuomket, *evaneſcere*, fara ſin kos, förſvinna.

SUON, ſuona, ſuodn, *n. ſ. nervus*, ſena. Suonab tjuoppet, *nervum incidere*, ſuonait pådnet, *e nervis filum ducere, (ut ſolent Lappones)* ſpinna ſenor. Suonats, *dim.* en liten ſena. *Fenn.* ſuoni, *nervus*, *it. vena.*

SUONAK, *n ſ. reſtis ex nervis contorta*, et rep eller band af ſenor.

SUONGER, *vid.* luepte, pild.

SUOPES, ſuopok, *n. a. flexilis*, *lentus*, böjelig, vek. Suopes åkſeh, *lenti rami.* Suopeds, *id.*

SUOPANET, *v. n. lentum fieri*, blifva vek.

SUOPOTET, *v. a. flexilem reddere*, göra vek och mjuk.

SUOPKETET, *conjungere*, *vid.* ſåpket.

SUOPOS, ſuopos jupe, *annus morboſus*, et ſjukligit år. *Dicitur quando pecudum fit jactura*, ſåges når boſkapsſjukdomar gå.

SUOPPA, *rangifer fœmina*, *quæ vitulum recens partum non curat*, *verum deſerit*, en ren-ko, ſom ej bryr ſig om kalfven. *cfr.* ſuoppates.

SUOPPATES & ſuoppatebme, *n. a. inutilis*, *rejectaneus*, onyttig, odugelig. Suoppates ålma, *vir qui nullius frugis eſt*, en odugelig man, ſom ingen god art år hos. Suoppates graſe, *herbæ inutiles*, ogräs. Suoppates aldo, *vid.* ſuoppa.

SUOPPET, *v. a. rejicere*, *repudiare*, förſkjuta, förkaſta. Aldo meſeb ſuoppa, *rangifer fœmina vitulum non curat*, ren-kon bryr ſig ej om kalfven. *It.* werbmeb ſuoppet, *rete ponere piſcibus*, lägga ut nåt. *cfr.* lappetet. Kådhob ſuoppet, *vid.* kådho. *It.* jaure raſta ſuoppet, *trajicere lacum*, föra öfver ſjön. *It. neutr.* kåinoſt ſuoppet, *de via deflectere*, vika af vågen.

SUOPPENJE, *vid.* ſjuoppenje.

SUOPPEM & ſuopp, *n. ſ. nix vento cumulata & conglaciata*, *quæ pontis inſtar nonnullis in locis in alpibus ſuper fluvios remanet*, *etiam æſtate*, en isbro eller ſnödrifva öfver någon elf i fjällen.

SUOPPETAK, *n. ſ. bivium*, vågſkillnad.

SUORBM, *digitus*, *vid.* ſuorm.

SUORGE, *n. ſ. ramus*, gren. Muora ſuorge, *ramus arboris*, telning på trå. Kåino ſuorge, *bivium aut trivium*, vågſkillnad, dår flere vågar ſammanſtöta eller börja.

SUORGEK, ſuorgok, *ramoſus*, grenig.

SUORGETET & ſuorgot, *v. n. in ramulos aut rivulos dividi*, ſkilja ſig i flere gre-

grenar, grena ſig. Kåinoh taſſe ſuorgeteh, *viæ ſemitæque hinc abeunt plures.*

SUORGENET, *v. n. expaveſcere, timore percelli*, blifva rådd. Suorgenien aiwe ſagga, *valde perterriti ſunt*, de blefvo högeligen förſkråckte. Suorgenaſtet, *dim.* blifva lit. rådd. Suorgenatjet, *inchoat.* beg at blifva rådd.

SUORGENEKE, *intrepidus*, oförſkråckt.

SUORGANEM, *n. ſ. pavor, terror*, förſkråckelſe, håpenhet. Suorganemin ja tårgeſtemin, *cum pavore & tremore*, med fruktan och båfvan.

SUORGATET, *v. a. terrere*, förſkråcka. *vid.* paldet.

SUORM, *n. ſ. digitus*, finger. Suormin tjatjeſtet, *digito monſtrare*, peka med ſingret. Suorma ketje, *extremitas digiti*, finger-ånda. Kaſka ſuorm, *digitus medius.* Tjatjok, *digitus index*, pekfinger. Tjetjer, *digitus minimus*, lillfinger. Suorma kåte, *digitale*, fingerborr. Suormatak, *caſ. negativ. abſque digitis*, utan finger. Suormatš, *dim.* et lit. finger. *Fen.* formi, *digitus.*

SUORMAS, ſuormes, *annulus*, ring. *Fen.* formus, *id.*

SUORMEK, *n. a. digitis inſtructus*, förſedd med finger, ſom har finger. *Transl. ſubſt. manica digitis inſtructa*, fingerhandſke.

SUORMESTET, *v. a. annulo ornare ſive cingere*, förſe med ring, beringa.

SUORTA, ſuortak, *n. a. niger*, ſvart. *Præcipue de pecudibus dicitur, quæ nigro ſunt colore.* Suortaklakats, *ſubniger*, ſvartaktig.

SUORTET, *v. a. denigrare*, ſvårta.

SUOSET, *v. n.* Jågna ſuoſa kiddan, *glacies verno tempore calore reſolvitur, ut minus fiat cohærens & compacta*, iſen blir pipig och ſvag om våren. Suoſem jaure, *lacus, in quo glacies tali modo conſtituta eſt*, en ſjö, dår iſen år pipig och ſvag.

SUOSKET, *v. a. mandere*, tugga. Piåbmo pani kum ſuoſketowa, *cibus dentibus manditur.* Suoſketet, ſuoſkatet, *frequ. id.* Suoſketaſtet, *dim.* lit. tugga. Suoſketatjet, *inchoat.* beg. tugga.

SUOSKATES, *n. ſ. manſum*, tugga, det man tuggar. Edneh manait ſuoſkateſit nialmai tſakeh, *matres infantibus in os manſa inferunt.*

SUOSKETAK, *n. ſ. quantum una vice in os inferri poteſt*, en munsbit.

SUOSTO, *pinus qua partem arida*, et halftorrt furutrå.

SUOTTES, *n. a. dulcis, jucundus*, angenåm, ljuflig. *Lepidus*, rolig, artig. Suotteslakats, *aliquantum dulcis.* Suotteswuot, *ſubſt. jucunditas, dulcedo*, ljuflighet, angenåmhet, ſötma.

SUOTTESIKT, *adv. jucunde*, ljufligen.

SUOTTASTALLET, *v. n. oblectari, delectari*, förluſta ſig, roa ſig. Suottaſtallem, *ſubſt. oblectatio*, förluſtande.

SUOW, ſuowa, *fumus*, rök. Suowa pårgeſt, *fumus exit*, det ryker. Suowa ruoiwa, *fumus diſpergitur*, röken flyger ikring. *Fenn.* ſau & ſawu, *id.*

SUOWAS, ſuowes, *n. a. ſuffitus*, rökt. Suowes piårgo, *caro infumata*, rökt kött. *It. ſubſt.* ſuoweſeb takket, *ſuffitum facere.*

SUOWASTET, ſuoweſtet, *v. a. fumigare*, röka. Piårgoit ſuowaſtet, *carnes ſuffire*, röka kött. Suowaſtaſtet, *dim.* litet röka.

SUOWASTATTET, *v. a. fumigandum curare,*

rare, låta rôka. *It. poſſe fumigari*, kunna rôkas.

SUOWDE, *branchiæ*, gel på fiſk.

SUOWESTEM, *n. ſ. fumigatio*, rôkande.

SUOWATAKES, *n. a. fumificus*, rôkfull, rôkig. Suowatakes kåte, *caſa fumoſa, ſive in qua aſſiduus eſt fumus*, en koja, dår det mycket ryker in.

SUOWATET, ſuowetet, *v. n. fumare*, gifva rôk ifrån ſig. Kåte ſuowet, *caſa fumat*, det ryker in i kojan. Suowetaſtet, *dim.* Suowatatjet, *inchoat.* begynna at gifva rôk ifrån ſig.

SUPPE, *populus tremula*, aſpetrå. Suppats, *dim.* et litet aſpetrå.

SUPPET, *trajicere*, fôra ôfver vatten. Suppe mo mubbe pelai ånob, *trajice me amnem*, fôr mig på andra ſidan af elfven. *It. apud Auſtr. intricare*, ogreda. Suppom kåroſt wipſja, *ſpira fili intricata, quæ explicari non facile poteſt*, en ogredig trâhårfva. *Fenn.* ſuputan, *permiſceo* & ſoppu, *perplexio.*

SUPPETAK, ſuppet, *vid.* ſuoppetak.

SUPTSES, ſuptſa, *n. ſ. narratio, fabula, hiſtoria*, berâttelſe, ſaga. Suptſeſeb ſuptſeſtet, *hiſtoriam narrare*, berâtta en ſaga. *It.* Suptſa pali, *jam pridem, olim*, långeſedan, fordomdags. Suptſeslakats, *fabuloſus*, fabelaktig, ſom liknar en ſaga.

SUPTSESTET, *v. a. narrare*, berâtta. Suptſeſti maite li kullam, *audita narrabat*, han berâttade hvad han hade hôrdt. Suptſeſtaſtet, *dim.* Suptſeſtatjet, *inchoat.* begynna at berâtta.

SUPTSESTEJE, *narrator*, fôrtâljare.

SUPTSESTEM & ſuptſaſtallem, *n. ſ. narratio, traditio*, berâttelſe. *cfr.* ſuptſes.

SURES, *n. a. acidus*, ſur. Sureswuot, *acor*, ſyra.

SUROT, *v. n. aceſcere*, ſurna. Suroſtet, *dim.* ſurna litet. Surogâtet, *inchoat.* begynna at blifva ſur.

SUROTET, *v. a. acidum reddere*, ſyra, gôra ſur. Surotaſtet, *dim.* Surotatjet, *inchoat.*

SURGO, *n. ſ. mœror, triſtitia*, ſorg, bedrôfvelſe. Surgo almats & *ctr.* ſurgalmats, *mortem alicujus lugens*, en ſom ſôrjer ôfver någons dôdsfall. Surgotak, *caſ. neg. absque mœrore*, utan ſorg.

SURGOLATS, *n. a. mœſtus, triſtis.* bedrôfvad.

SURGOT, *mœrere, triſtitia affici*, ſôrja. Surgogâtet, *inchoat. vid.* wajetet.

SURR, ſurra, *n. ſ. tadium, moleſtia*, ledſamhet, oluſt, oro. Surra wieſom, *vita moleſta*, et beſvårligit och môdoſamt lif.

SURREK, *n. ſ. moleſtia*, oluſt, oro. Surrekeſn inta wieſot, *vitæm ſemper degere moleſtam.*

SURRET, *v. n. moleſtia affici*, plâgas, ſlita ondt. Paha talki ſurret, *injuriis tempeſtatum affligi*, ſlita ondt i elakt våder. Surrab tanne wieſot, *vita mihi heic eſt moleſta, minus heic bene valeo*, jag mår illa hår. Tai piâbmoi nal almats ſurra, *his alimentis homo minus bene nutritur*, menniſkan far ej mycket vål af denne maten, har ej mycken fôda deraf. Surreſtet, *dim.* Surregâtet, *inchoat.* begynna at må illa eller plâgas.

SUST, ſuſte, *ablativ. pronom.* ſodn, af honom. Suſte mon kullib, *ex illo audiebam*, jag hôrde af honom.

SUSTET & ſuſtetet, *v. a. olfacere*, lukta på.

på. Sufteti ja nau wuolgi, *olfaciens abibat.* Suftatallet, *frequ. id.*

SUSTATALLEM, *n. ſ. olfactus*, luktande.

SUTA, *negativ. caſ. pron.* ſodn, *ſine eo*, förutan honom. Suta epe matte tab takket, *ſine illo hoc facere non poſſumus.*

SUTAR, *ſutor*, ſkomakare. *Fenn.* ſuutari.

SUTATALLET, *v. n. agitari, huc illuc oſcillare*, drifvas hit och dit, gunga. Muora piåggeſt ſutatalla, *arbor a vento agitatur.*

SUTET, *v. a. cymba transportare, trajicere*, föra öfver vatten eller med båt. Jokka raſta ſutet, *amnem trajicere*, föra öfver elfven. Muorait ſutet, *ligna cymba transportare.* Suteſtet, *dim.* Sutegåtet, *inchoat.* begynna at öfverföra. *Fenn.* ſouta, *remigare.*

SUTEJE, *trajector*, en ſom förer öfver med båt, färjekarl. Sutem, *trajectio ſcaphis & navigiis facta*, forſlande med båt.

SUTELET, *v. a. frequ. id. qu.* ſutet.

SUTETET, *v. a. trajiciendum curare*, låta föras öfver vatten. *It. commovere, agitare*, ryſta, ſkaka om. Manab ſutetet, *infantem in cunis movere*, vagga barn.

SUTT, ſutta, *febris ardens*, hetſig feber. Suttaſt le puotſemen, *febri jactatur ardente*, han ligger ſjuk i hetſig feber. *It. idem atque* ſuddatak.

SUTT, *adv. ſæpe*, ofta. Sutt leb kullam, *ſæpe audivi*, jag har ofta hört.

SUTTE, *n. a. vid.* mådde. Sutte palen, *multoties*, många gånger. Sutte tuſend, *multa millia*, många tuſende.

SUTTET, *v. n. tædio capi*, blifva ledſen. Suttab wieſot, *me vitæ tædet*, jag ledſnar at leſva. Piåbmoiſt ſuttet, *alimenta faſtidire*, ledſna vid mat. Sutteſtet, *dim.* blifva litet ledſen. Suttegåtet, *inchoat.* begynna blifva ledſen. *Fenn.* ſuuta, *tædium*, ſuttua, *indignari.*

SUTTETET, *v. a. tædium excitare, faſtidire facere*, göra ledſen. *It.* Suttetika kaſkebſka, *ſui uterque invicem tædio capti ſunt*, de hafva bågge två ledſnat med hvarandra.

SUTTEM, *n. ſ. tædium*, leda, ledſnad.

SUTTJE, ſuttjot, *vid.* ſjuttje, ſjuttjot.

SUTTJENES, *id. ac* ſjuttje. *It.* ſuttjenesråuko, *ſidus ariadnæum, plejades*, ſju ſtjernorne. Suttjenes råukon wuolen ådet, *ſub divo pernoctare*, ligga under bar himmel. *Fabula eſt, cælum miſericordia commotum famuli cujusdam, quem herus noctu foras ejecerat, cum maximum eſſet frigus, illum hoc ſidere contegiſſe atque incolumem ſervaſſe. Figura quadrangulari conſtellationis & nomen ſideris & hanc fabellam ortam eſſe ſatis apparet.* cfr råuko.

SUWOL, *n. ſ. vapor calidus, talis, qualis æſtivis diebus ſole urente elevari ſolet ad montium cacumina*, rök och imma i bergen af ſtark ſommarheta.

SUWLE, *n. ſ. obſonium*, ſåfvel. Suwletak pårret, *ſine obſonio edere.*

SWADTJO, *n. ſ. otium, locus*, rådrum. Idtjib ſwadtjob ådtjo wuotjet, *jaculandi locus mihi non erat*, jag fick ej rådrum at ſkjuta.

SWAJELD, *n. ſ. anxietas*, ångſlan.

SWAJESTET, *v. a. appetere*, hafva luſt och begår til.

SWAIGAS, *n. a. vid.* faiges.

SWAIKES, *n. a. flexilis aut qui facile commoveri poteſt*, vek, ſom ſnart böjer och rörer ſig. Swaikes muor, *arbor flexilis*, et trå ſom ſvigtar. *Hinc*

SWAIKETET, *v. n. commoveri, flecti*, rôras, ſvigta. I ſwaiket, *commoveri nequit, immobilis eſt & inflexibilis*, han år orörlig och oböjelig.

SWAIKETEK, *contr.* ſwaikek, *n. a. immobilis*, orörlig.

SWAILE, *n. a. indomitus, inaſſvetus labori*, otamd, oſtyrig, ovan vid arbete. Swaile tâmp, *equus indomitus*, otamd håſt. Swaile kâtah, *manus labori non adſvetæ*, händer, ſom ej åro vane vid arbete. Swailek, *abſolute, indomitus, rangifer indomitus*, en otamd ren.

SWAILOT, *v. n. a labore deſveſcere*, afvånjas eller blifva ovan vid arbete. Aptſa leh todn juo ſwailom wuoidnab, *te jam plane deſvefactum a labore video.*

SWAINES, ſwaidnes, *famulus*, drång.

SWAINALATS, *n. a. ſervilis*, trålaktig. Swainalatswuot, *ſervitus*, tråldom. *Apud Auctores Eccleſiaſticos occurrunt & recentiora ſunt.*

SWAINESTET, *v. a. famulari*, tjena ſom drång. Man kukkeb kalkab to ſwaineſtet? *quamdiu tuus ero famulus?* huru länge ſkal jag vara din drång? Swainaſtallet, *frequ. id.* Swainaſtalleje, *ſervus*, tjenare, trål.

SWAINESTATTET, *v. a. in ſervitutem adducere, ſubjugare*, bringa i tråldom, underkufva, *1 Cor. 9: 26.*

SWAINGES, ſwaingok, *n. a. longus, oblongus*, aflång.

SWAINGESET, *v. n. vid.* ſkalkahet.

SWAINKOT, *quaſſare, concutere*, ſkaka.

SWAIPE, *n. a. nimis longus*, alt för lång.

SWAIPO, *n. f. ſpongia*, ſwamp. Swaipolakats, *ſpongioſus*, ſvampaktig.

SWAITO, *vid.* allås, ſe allås. Swaito kaſka le talle, *nunc lupi non adſunt*, nu har man fred för vargar. *Obſ.* Allås, *eſt adj.* ſwaito *autem ſubſtantivum ipſum denotans ſtatum. It. apud Lyckſ.* ſwaito, ſwaitet, *v.* ſnaito, ſnaitet.

SWAKA, *n. f. jugum, clitellæ*, ok, kleſſadel. Swakai nâdotet, *clitellis onerare.*

SWAL, ſwala, *vulpes alpina, æſtate ſubnigra, hieme alba*, hvit råf, fjållracka. Sâje ſwal, *aquila alpina alba, falco albus*, hvit örn, ſom fins i fjållen. Swala njuoktjem, *convallaria majalis*, liljecovall-grås.

SWALE, *n. f. ſanies, pus*, var. Swale kâlka, *ſanies emanat. It. transl.* ſwale tjatſe, *ſuccus, ut arborum &c.* ſaft af trân och dylikt.

SWALFO, *hirundo*, ſvala.

SWALG, ſwalga, *n. f. ſpelunca*, håla, grop. Swalgi ſiſa, *in cavernas montium.* Swalgiſt tewas, *cavernoſus, ſpeluncis abundans*, full med hâlor.

SWALJE, ſwaljes, *n. a. vid.* ſwaile. *It. pingvis, obeſus*, fet.

SWALTES, *n. f. articulus*, en länk. Swalteſtet, *v. a.* ſwalteſtet akti, *conjungere articulis*, ſåtta ihop med länkar.

SWALTJA, *tunica pellicea*, en kjortel af ſkinn eller ſâmſk.

SWALTJES & ſwaltſes, *n. a. nauſeoſus*, vâmjaktig, vedervârdig.

SWAPP, *n. f. ſpongia, imprimis ejus generis, quæ in arboribus creſcunt*, ſvampar ſom växa på trân.

SWAPPA, *laqueus, quo piſces capiunt*, rânnlycka eller ſnara, hvarmed Lapparne fânga fiſk. Swappeſtet, *laqueo piſcare, laqueo piſces capere*, på ſâdant ſätt fânga fiſk.

SWAR, ſwara, *reſponſum*, ſvar.

SWAR-

SWARGALD, ſwargaltak, *n. ſ. cibi portiuncula ad explendam famem potusve ad ſitim reſtingvendam*, en liten del mat eller dryck, at ſtilla hungern och ſläcka torſten med. Iddietes ſwargaltak, *jentaculum*, frukoſt.

SWARGALDATTET, *v. a. cibo reficere*, vederqvecka med mat. Swargeldet, *id.*

SWARGELET, *idem.* Piåbmoin nelgojit ſwargelet, *eſurientes cibo reficere.* Swargelowet, *paſſiv.* vederqveckas.

SWARGETET, *v. n. refici, recreari*, vederqveckas. Ko leime ſwargetam, mannegåtime, *cibo refecti incipiebamus iter facere*, når vi hade fått mat begynte vi vår reſa.

SWÅRKE, *n. ſ. dolor*, vårk, ſveda. Åiwe ſwarke, *cephalalgia*, hufvudvårk. Swarke keppan, *dolor remittit*, vårken blir lindrigare.

SWARKET, *v. n. dolere*, vårka. Åiwe ſwarka, *caput dolet*, hufvudet vårker. Swarkegåtet, *inchoat.* begyn. vårka.

SWAROT, *reſpondere*, ſvara. *It. rationem reddere*, ſtå til anſvar.

SWARRET, *v. n. ſubſilire, exſultare*, ſpritta. Qwele ſwarra, *piſcis ſubſilit*, fiſken ſpritter. Swarremen le åſka, *adhuc ſe commovet*, han rör ſig ännu.

SWARREJE, *ſubſiliens, qui ſe movet*, ſprittande, den ſom rör ſig. Swarreje qmele, *piſcis ſubſiliens*, en fiſk ſom ſpritter.

SWARTO, *verruca*, vårta. *vid.* warto.

SWASKES, *n. a. agilis, celer, velox*, vig, haſtig, ſnåll. Swaſkes herke, *rangifer vectarius velocitate ad curſum valens*, en kör-ren, ſom ſpringer fort.

SWASKET, *v. n. declinare, deflectere*, afvika, taga en annan koſa. Swaſkai paldelen, *a latere declinans prætervectus eſt*, han körde förbi. Swaſki nuortas, *verſus aquilonem deflectebat*, han vek af och för norrut. *De vehentibus tantum dicitur*, ſåges om de ſom åka.

SWASKELET, *v. a. e loco movere*, röra af ſtället. Idtji aibmot ſwaſkelet, *e loco movere non valebat*, han förmådde ej röra utur rummet.

SWASKETET, *v. n. ſe movere, commoveri*, röra ſig. Swaſketi tatte ſaijeſt, *ex illo ſe movebat loco, illum locum mutabat*, han flyttade ſig ifrån det rummet. Idtji ſwaſket, *non movebatur, immobilis manebat.* Swaſketaſtet, *dim.* röra ſig litet. Swaſketatjet, *inchoat.* begynna at röra ſig.

SWASKETEK, *n. a. immobilis*, orörlig.

SWASKO, *n. ſ. flagrum*, piſka. *Fem.* witza, *virga. Per onomatopoiam a ſono utrumque nomen habet.*

SWASKOT, *v. a. flagellare*, piſka, ſlå. Swaſko manab riſſin, *caſtiga infantem virga.* Swaſkotowet, *paſſiv.* blifva piſkad. Swaſkoſtet, *dim.* piſka litet. Swaſkogåtet, *inchoat.* begyn. at piſka.

SWASKOJE & ſwaſkoteje, *qui flagellat aut virgis cædit*, en ſom piſkar.

SWSKOTATTET, *v. a. virgis cædendum curare ſ. flagellandum*, låta piſka m. ris.

SWATTJES, *n. a. mobilis*, rörlig.

SWATTJET, *v. n. moveri*, röra ſig, röras. I ſaijeſt ſwattja, *e loco non movetur.* Walla die ſwattja, *vix movetur*, det röres näppeligen. Swattjeſtet, *dim.* röras litet. Swattjegåtet, *inchoat.* begynna at röras.

SWATTJEJE, *qui movetur*, ſom röres.

SWATTJATET, *v. a. movere, commovere*, röra. Swattjati tjatſeb, *commovebat*

aquam. Joh. 5: 14. Swattjatattet, *frequ. idem.*

SWATTJO, *faſciculus*, et knippe, bunt.

SWEIME, *adulterium*, hor. *Dubiæ auctor.*

SWELEG, *n. ſ. fabula*, ſågn, ſaga. Tollots ſweleg, *avi vetuſtioris fabula*, en gammal ſaga. *cfr.* åmanjes, *id.*

SWEPES, *n. a.* ſwepes ådem, *ſomnus arctior*, djup ſömn. Swepes ådeje, *arctiore ſomno complexus*, en ſom ſofver hårdt.

SWERDE, *gladius*, ſvård. Swerdats, *dim.*

SWERJE, *Svecia*, Sverige. Swerjes, *adj.* Swerjes ålma, *vir Svecanus*, Sv. man.

SWERKA, *n. ſ. locus aptus ad aſſervandas res*, gömſel, gömrum. *vid.* wuorka.

SWIBMET, ſwibmem. *vid.* ſwimatet *&c.*

SWIDDEK, *ſorex*, nåbbmus.

SWIDA, *n. ſ. turbo*, våderhvirfvel. Piågga ſwida, *idem.* Swidai manna tat piågg, *per intervalla & turbines violentus hic eſt ventus*, det blåſer håftigt il-tals.

SWIDDET, ſwidhet, *v. n. vid.* ſwilkeſtet.

SWIDET, *v. n. dolere*, ſvida. Swidegåtet, *inchoat.* begynna at ſvida.

SWIJOTAK, *vid.* ſwitja.

SWIKET, *v. a. ſpectri inſtar perterrere*, ſkråma ſom et ſpöke. Swiketallet, *paſſiv. a larvis terreri*, blifva ſkrämd af ſpöken. *Transl. ſana mente privari*, blifva galen.

SWIKKA, *vid.* ſwaka.

SWIKKE, *n. ſ. anfractus viarum*, omvåg, krok. Swikkats, *dim.* en lit. krokvåg.

SWIKKESTET, *v. n. ſecedere, declinare*, afvika. Swikkeſti kåinoſt, *de via deflectebat*, han vek af vågen. Swikkeſti tåres pelai, *ſecedebat in devium. Transl. excuſare ſe*, urſåkta ſig. Algin kaikeh ſwikkeſtet, *omnes ſe excuſare cœperunt, Luc. 14: 18.* Swikkeſtaſtet, *dim.* Swikkeſtatjet, *inchoat.* begynna at vika af vågen, begynna at urſåkta ſig.

SWIKKESTEM, *n. ſ. ſeceſſio*, afvikande. *Excuſatio ſui*, urſåkt, undflygt.

SWIKKETET *&* ſwikket, *idem quod* ſwikkeſtet.

SWIKKETEK, *n. a. inexcuſabilis*, ſom år utan urſåkt, ſom ej kan urſåktas. Swikketeme *apud Auſtr. id.*

SWIKKATALLET, *v. n. frequ. excuſare ſe*, urſåkta ſig. *Latebras quærere*, ſöka undanflykt.

SWIKKATALLEM, *n. ſ. vid.* ſwikkeſtem.

SWIKOL, *n. ſ. ſpectrum, larva*, ſpöke, *cfr.* ſwiket.

SWILKESTET, *v. n. tremere*, darra. Kåta ſwilkeſt, *manus tremet*, handen darrar. Åiwe ſwilkeſt, *caput agitatur*, hufvudet ſkakar.

SWILLA, *n. ſ. vortex aquæ, ſyrtis*, vattuhvirfvel.

SWILL, ſwille, *affinis, maritus ſororis uxoris*, ſvåger, huſtrus ſyſtersman. *Dual.* ſwillitje ſåj låpa, *affines illi ambo ſunt, (ita ſcil. ut utriusque uxores ſorores ſint)* de åro ſvågrar, de hafva tvånne ſyſtrar til huſtru. *cfr.* mak.

SWIMATET, *v. n. animo linqui*, dåna, falla i beſvimning. *vid.* jabmalket.

SWIMAT-WANK, *animi deliquium*, dåning.

SWIMO, *id.* Swimo munji manna, *animi deliquium patior*, jag dånar.

SWINE, *ſus*, ſvin. Swinats, *dim.*

SWINTET, ſwindet, *v. a. flagellare*, piſka, ſlå. Tåmpåb ſwintet, *equum flagello incitare*, gifva håſten piſkſlångar. Swinteſtet, *dim.* litet piſka.

SWIN-

SWINTETALLET, *paſſiv. flagellari, vapulare*, blifva piſkad, få ſtryk.

SWIRREL, *coxa*, höft. Swirreliſt le, *iſchiatico dolore laborat.*

SWISKO, *flagellum*, piſka, giffel.

SWITJA, *virga*, ſpö, ris. Switjai ſwaſkot, *virgis cædere*, piſka med ſpön.

SWITTER, *n. a. flexuoſus*, krokig. *vid.* målkaj.

SWÅDKA, *n. f. ſplendor ſolis*, ſolſken. Swådka peiwe, *dies ſerena, quando ſol lucet, ſed tamen ſine æſtu & ardore, ut ſolet eſſe autumno & primo vere*, ſolklar men dock ej varm dag, utan ſom det plägar vara om höſten och förſt om våren. *cfr.* jälakes.

SWÅKKOT, *v. a. rationem afferre, excuſare*, anföra ſkäl och bevis, urſäkta.

SWÅKKOM, *n. f. excuſatio*, urſäktande.

SWÅLLOT, ſwållom, *vid.* påttanet, påttânem.

SWÅMALES, *adulter, qui adulterium commiſit*, otrogen i äktenſkap.

SWÅRGET, *v. n. agitari ſpaſmo muſculorum, nervorum & membrorum, ut ſolent morientes aut piſces in terram elevati*, ryckas, ſpraſla. Sishäggen jälkaha ja ſwårga, *ſemimortuus jacet membraque extendit contrahitque*, han ligger och ſpraſlar halfdöd.

SWÅRGETET, *frequ. idem.*

SWÅRKO, *vid.* färro, färkem, *id.*

SYTET, *curare, curam gerere*, ſytar, ſyto, *vid.* kättjet, kättjeje, kätjo.

Så, *adv. ſic, ita*, ſå. *vid.* nau, naute.

SÅBBE, *n. f. baculus*, käpp. Sâbbe tſagge ſodn wadſa, *baculo innixus incedit*, han går och lutar ſig på käppen, han går med kryckor. Sâbbats, *dim.* en liten käpp. *Fenn.* ſawa, *baculus.*

SÅBBESTET, *v. n. baculo incedere*, gå med käpp. Sâbbeſt tain, *hoc utere baculo.*

SÅBMASEH, *nominat. plur. vid.* ſâmes.

SÂDDE, *ſagitta*, pil. Sådde kauflei ruoptot, *ſagitta reſiliebat.*

SÅDA, ſådes, *ſecamentum ligni*, träſticka. *vid.* ſabtjes.

SÅDÅS, kårbma ſädâs, *latibulum ſerpentum, locus ubi ſerpentes vere conveniunt & coëunt*, ormbo, ormnåſte, där ormar para ſig om våren.

SÅDHALES, ſådales, *venenatus*, giftig.

SÂDHET, *vid.* ſudhet, ſudhem.

SÂGNET, *intrare, vid.* tjagnet. Sâgnetet, *vid.* ſögnotet.

SÅGGE, *n. f. locus in lecto parieti propior*, rummet vid väggen i en ſång. Sâggen âdib, *parieti ego propior dormiebam*, jag låg vid väggen. Mo ſâggai tjagni, *a tergo mei in lectum intrabat*, han lade ſig bakom mig i ſängen.

SÅGGOT, *v. n. evaneſcere*, förſvinna, blifva til intet. Toiwotes ſâggoi, *promiſſum evanuit*, löftet blef til ingen ting, blef ej upfyllt. *It. apud Lyckſel. id. qu.* qwosmot, brinna vid. Sâggoi kebne, *olla cibum empyreumatico infecit ſapore*, maten har blifv. vidbränd.

Sâj, *nominat. dual. pron. illi duo*, de 2:ne. Sâi läpa mannemen, *illi duo iter faciunt*, de bägge åro på reſan. *cfr.* ſodn.

SÅJE, *n. f. ala*, vinge. Sâje ſwal, *vid.* ſwal. Sâjats, *dimin.* en liten vinge. *Fenn.* ſijpi, *genetiv.* ſijven, *ala.*

SÅJAR, ſâjek, *n. a. alatus*, förſedd med vingar.

SÅJETES, ſâjetebme, *n. a. alis deſtitutus*, vinglös.

SÂJOT, *v. n. alas nanciſci*, få vingar.

SÅIDOT, *v. n. aqua elui*, utblötas med vat-

vatten. Juo le ſalte taſte ſâidom, *jam ex hoc ſal aqua elutum eſt & extractum*, ſaltet år hårutur utdragit med vatten. Sâidoſtet, *dim.* Sâidogâtet, *inchoat.*

Sâjet, *v. n. flecti*, böja ſig, ſvigta. Muora ſâja, *arbor flectitur*, trå böjer ſig. Pira ſâjet, *circumflecti*, böjas omkring. Sâjeſtet, *dim.* böja ſig litet. Sâjegâtet, *inchoat.* begynna böja ſig.

Sâjeles, *n. a. flexibilis*, böjelig. Sâjeles muor, *lignum flexibile.*

Sâjetet, *v. a. flectere, vid.* ſâjâtet.

Sâjo, *n. ſ. curvamen*, böjning. Sâjo pakto, *illo ipſo loco, quo flexuoſum eſt & curvatum*, i ſjelfva bukten.

Sâjok, *n. a. flexus*, bögd. Ets ſâjok muora, *lignum ſua ſponte ſive natura curvum*, et ſjelfkrokigt trå.

Sâitet, *v. n. contingere, evenire*, hända. Sâita muttemin, *contingit interdum*, det händer ibland. Sâiteſtet, *dim. raro contingere*, hända ſällan.

Sâitem, *n. ſ. caſus*, händelſe. Sâitem pali, *raro & per caſum*, någon gång af en händelſe. Sâitemeſt ſjaddi, *fortuito eveniebat*, det ſkedde af en händelſe.

Sâitot, *v. n. idem quod* ſâitet.

Sâjâtet, *v. a. flectere, curvare*, böja, göra krokig. Puolwit ſâjâtet, *genua flectere*, böja knån. Routeb ſâjâtet, *ferrum incurvare.* Sâjâtaſtet, *dim.* litet böja. Sâjâtatjet, *inchoat.* beg. böja.

Sâjât, *v. n. ſive paſſiv. vid.* ſâjet, *flecti poſſe*, böjas, kunna böjas. Idtji ſâjâ, *incurvari non potuit*, det låt ej böja ſig. Sâjâi tat muora, *hoc lignum curvari potuit.*

Sâjâtattet, *v. a. & n. curvandum curvare*, låta böja krokig. *It. flecti ſive incurvari poſſe*, kunna böjas.

Sâkatet, *v. n. defetiſci*, tröttna. Sâkatemen le herke, *rangifer vectarius incipit defetiſci*, kôr-ren börjar tröttna. *Nunquam de hominibus, cfr.* ſillot.

Sâke, *betula*, björk. Sâke male, *v.* male. Sâkats, *dim.* en liten björk.

Sâkesk, *n. ſ. locus betulis conſitus*, björkſkog, et ſtälle dâr björk våxer.

Sâket, *v. n. ſubmergi, ſubſidere*, ſjunka, fara ned. Sâki jaurai, *aquis ſubmergebatur*, han ſank ner i ſjön. Sâki âbbeſi, *nive immerſus eſt alta*, han ſank ner djupt i ſnön.

Sâks, *n. ſ. nidor*, os. Âiwe ſarjit ſâkſeſt, *nidore caput dolet. Auſtr.*

Sâktet, *v. a. congelare aquam cum nive mixtam*, med ſnö göra at vatnet fryſer. Sâktam le jaureb, *lacum nive frigus congelavit*, det har ſnögat i vatnet, och dermed gjort at ſjön har fruſit.

Sâktetet, *v. a. proſpicere quousque proſpectus oculorum pervenire poteſt, e longinquo contemplari*, ſe fram för ſig ſå långt, ſom ögnaſiktet kan tillåta, på långt håll beſkâda. Sâktetijeb taſa ko tjalme lappi, *proſpiciebam ſive contemplabar donec oculis videri non potuit.* Sâktetatjet, *inchoat.* begynna på ſâdant ſått beſkâda. *cfr.* wartahet.

Sâle, *n. ſ. genus, ſocietas*, ſlägte, ſällſkap. Tatte ſâleſt le ſodn, *ex illo is eſt genere*, han år af det ſlägtet. *Obſ.* Sâle *multitudinem ſupponit.*

Sâlke, ſâlka, *tigillum*, en träklabb. Kerres ſâlke, *tigillum, quo attritas trahas muniunt Lappones*, et ſtycke trå, hvarmed

med Lapparne fodra ſina ſlådar eller ackior.

Sålket, *v. a. clavis ligneis compingere*, med tråpinnar ihopfåſta. *It.* kerreſeb ſålket, *trabam tigillis munire*, ſätta tråſtycken under en Lappſlåde. *vid.* ſålke. *Fenn.* ſulkea, *claudere.*

Sållanet, *v. n. diſſipari, evaneſcere*, förſkingras, förfaras. Pednik ſållan, *pecuniæ dilapidantur.* Sållanaſtet, *dim.* Sållanatjet, *inchoat.* beg. at förfaras.

Sålletet, *v. a. diſſipare, permiſcere, diſperdere*, förſkingra, bortblanda, förfara. *cfr.* hemſet.

Sålot, *v. a. profunditatem conto explorare, profunditatem experiri*, måta djupet med ſtång eller dylikt.

Sålom, *n. ſ. inquiſitio profunditatis*, underſökning om djupet. Sålom muor, *contus quo aquæ profunditatem explora-mus*, en ſtång at måta djupet.

Sålp, *orbiculus argenteus aut orichalceus, cui fœminæ forfices, cultellos, crumenas &c. affigunt*, en ring af ſilfver eller måſſing, på hvilken Lappqvinfolken båra ſaxar, knifvar och andra ſmåſaker.

Sålse, *n. ſ. eluvies, oris immundities ex ſaliva emanante*, ſlaſk, drågel. Piådnaka ſälſe, *ſaliva canum effluens ex ore*, hunde-drågel. *Norrland.* ſickel.

Sålset, *v. a. impurum reddere*, orena. Piåbmoit ſälſet, *cibos inquinare ſive impuros reddere*, orena maten.

Sâmes, *aliquis, quidam*, någon. Sâmes ålma, *vir quidam*, en man. *Plur.* ſâmaſeh /. ſâbmaſeh, *nonnulli*, ſomlige.

Sâpatet, *v. n. reconciliari*, förlikas, åter blifva vånner. Sâpatika *(dual.) reconciliati ſunt*, de två blefvo förlikta med hvarann. Sâpitet, *Auſtr. id. It.* ſâpitet, *activ. aptare, conciliare*, paſſa tilhopa, förena. *Fennon.* ſopia, *reconciliari.*

Sâpka, ſâpk, *n. ſ. commiſſura, junctura*, fogning, ſkarf.

Sâpket & ſâpketet, *v. a. conjungere, connectere*, ſammanfoga. Fiålloit ſâpket, *aſſeres conjungere.* Siſa ſâpketet, *inſerere, inoculare*, inympa, inſåtta. Siſa ſâpketowet, *paſſiv. inoculari.* Akti ſâpketet, *conjungere in unum.* Sâpkeſtet, *dim.* litet ſammanfoga. Sâpkegâtet, *inchoat.* begynna ſammanfoga.

Sâppet, *v. a. ab oſſibus carnem exedere*, åta kôttet af benen. Takteb ſâppet, *os carne nudare edendo.*

Sâpt, *n. ſ. ſpuma*, ſkum. Sâptit kâiwot *ſive uno verbo* ſâptetet, *ſpumam auferre, deſpumare*, afſkumma.

Sâptajes, *n. a. ſpumans, ſpumifer*, ſkummig. Sâptajes paro, *unda ſpumea.*

Sâptot, *v. n. ſpumare*, ſkumma ſig, fradgas.

Sâptse, ſâptſot *&c. vid.* tſâptſe *&c.*

Sârjetet, *v. n. minui*, förminſkas. Piågga ſârjet, *ventus ſedatur*, vådret ſtillar ſig. Muot ſârjet ſuolo kârrâi, *nix ad jugum alpium minus alta eſt & evaneſcit paulatim*, ſnön förminſkas och aftager alt mera och mera emot fjällryggen.

Sârjot, *v. a. prehendere*, gripa uti, fatta. Kâtin ſârjot, *manu prehendere.* Piådnak ſârjoi juolkai, *pedem canis morſu infeſtabat*, hunden bet i foten. Sârjoſtet, *dim.* Sârjogâtet, *inchoat.* begynna gripa uti.

Sârwe, *pinus arida*, torr tall. Sârwats, *dim.* en liten torr tall.

Sårwot, *v. n. exareſcere*, fôrtorkas. Petſe le ſårwom, *pinus exaruit*, tallen har blifvit fôrtorkad.

Sås, ſåſo, *n. ſ. cartilago, meatus & pori oſſium & cornuum*, pipighet och ihålighet på ben och horn.

Såsek & ſåſok, *n. a. poroſus*, pipig. Såſek tjårwe, *cornu poroſum.*

Såsot, *v. n. poroſum fieri*, blifva pipig.

Såule, *v. n. aqua ſuper glaciem lacuum*, vatten på iſar. Såulats, *dim.* litet dylikt vatten. *Fenn.* ſula, *liquidus.*

Såulot, *v. n. de lacubus congelatis dicitur, dum aqua ſuper glaciem fit*, blifva vattenfullt på iſar. Jaureh lâh ſåulomen, *aquis ſuper glaciem lacus viatoribus moleſti fieri incipiunt*, det bôrjar blifva vatten på iſarne. *Oppoſ.* ſpådnot.

Såwo, *n. ſ. vallis herbida*, gråsvuxen dal. Såwots, *dim.* liten dal.

Så, *particula, quæ verbis tertiæ perſonæ ſæpe additur vicemque pronominis* ſodn *ſuſtinet, ſæpius tamen pronomen ſimul tanquam per pleonaſmum exprimitur.* Så *futurum tempus reſpicit & intendit ſignificationem.* Så betyder detſamma, ſom han, ſe ſodn. Påta ſå, *veniet certo*, han kommer viſſt. Såges om det ſom ſkal ſke.

Såbla, ſåbl, *n. ſ. tabes nivis, nix calore reſoluta*, vât ſnô, ſnô-ſtôp. Såbla le udne, *tabes hodie nivis eſt.* Såbla muottek, *id. qu.* ſåbla. Såblatak, *id.*

Såblåtet, ſåbletet, *v. n. reſolvi calore, (de nive tantum)* blôttna och tina up, ſåges om ſnô. Såblåtemen le talle, *tabes nivis fluere incipit.*

Såbma, *ipſe, idem*, denſamme.

Såbre, ſåbret, ſåbraſtallet. *v.* ſebre *&c.*

Såddet, *v. a. vid.* ſaddet.

Såddo, *n. ſ. otium, quies*, ro, ſtillhet. Såddob âdtjot, *otium nanciſci*, ſâ ro.

Såddos, *n. a. tranquillus, quietus*, rolig, ſtilla. Såddos almatjeb ſtiwſet, *hominem quietum & innocentem turbare.* Såddoswuot, *ſubſt. vid.* ſåddo. Såddoslaka, *adv. pacate, tranquille*, i frid och ro. Såddoſikt, *adv. id.*

Såddotet, *v. a. tranquillum reddere, pacare, pacem reſtituere*, gôra fred och ro. *Oppoſita ſunt* oſåddos, oſåddoswuot, orolig, ofredlig, ofredlighet.

Sådg, ſådga, *viburnum*, vide. Sådgaſt, *locus viburno conſitus*, vide-ſkog.

Sådos, *n. a. raucus*, hes. Sådos kiål, *vox rauca*, hes rôſt.

Sådot, *v. n. irraucire*, blifva hes. Sådom le muſte kiål, *raucus factus ſum.* Sådoſtet, *dim.* blifva litet hes. Sådogâtet, *inchoat.* begynna blifva hes.

Sågna, ſågn, *vid.* ſegna, *nares.*

Såi, ſåja, *n. ſ. pus*, var. Såjak, *adj. purulentus*, full af var.

Såjet, *v. n. ſuppurare, ſanie impleri*, varas, blifva varfull.

Såjet, *v. a. ſerere*, ſå, *vid.* ſajet.

Såiteje, *concipiens, pariens*, ſom aflar. *Fenn.* ſijtåjå, *concipiens.*

Såiwa, ſåiw, *n. a. vulgaris*, allmân, gemen. Såiwa tjatſe, *aqua vulgaris.* Såiwa hål, allmânt och vanligit tal. *Transl.* I le ſodn ko ſåiw, *haud ille infimæ dignitatis vir eſt*, han âr en ſtor kaxe.

Såk, *n. ſ. ſepimentum aut etiam caſa ex ramis arborum facta*, riskoja, rishage eller gårdsgård af risqviſtar och buſkar. Såket, *v. a. ramis arborum cir-*

circumſepire, ſtånga omkring med qviſtar och ris.

Såkåk, *n. a. mixtus*, blandad. Tjatſe ſåkåk melke, *lac aqua permixtum & dilutum*, vattenblandad mjölk. Perik ſåkåk, *fere ſtultus*, halftokig. *cfr.* ſeke.

Såkka, *dativ.* ſåkkai, *vid.* ſeke.

Såkotet, *v. a. miſcere*, blanda. *Fenn.* ſecoitan, *miſceo, confundo.*

Såkkaret, ſåkaret, *ad ſocietatem alicujus ſe applicare*, hygga ſig til någon, förena ſig med någon. Mo påtſoh ſåkkareh to åloi, *gregi tuo mei ſe immiſcunt rangiferi*, mina renar följa din hjord. Idtji taſſa ſåkkar, *illud non amplexus eſt, non curabat*, han aktade det ej, brydde ſig ej derom.

Såktjet, *v. a. inſidiari, in inſidiis latere, clam obſervare*, lura på, ligga i förſåt.

Såladet, *mori*, *vid.* ſalatet.

Sålg, ſålga, *n. ſ. venenum*, förgift.

Sålgek, *n. a. venenatus*, förgiftig.

Sålgetet, *v. a. venenare*, förgifta. Sålgeti piårgob, *carnem veneno inficiebat.* Sålgetowum, *venenatus*, förgiftad.

Sålket, *v. n. conſcendere in littus, adpellere ad littus*, landſtiga, taga land. *It. Joh. 21: 3. navem aut cymbam conſcendere*, ſtiga i båten, gå om bord. Sålketak, *ſubſt. vid.* ſtadfo.

Sålma, *limen*, tröſkel. *vid.* ſiålma.

Sålo, *anima*, ſjål. *vid.* ſiålo.

Såls, *n. ſ. converſatio, conſvetudo*, umgånge. Alet ſuina ſålſeb ane, *nolite cum illo converſari.*

Sålskap, *ſocietas*, ſällſkap.

Såmel, *vid.* aldo.

Såmes, ſåmok, *n. a. concors*, enig. Såmeſeh kaſkabſa, *ſecum invicem concordes. Oppoſ.* oſåmes, oenig.

Såmesikt, *adv. unanimiter, concorditer*, endrågtigt, enigt. *Oppoſ.* oſåmeſikt, oenigt.

Såmeswuot, *n. ſ. concordia*, enighet. *Oppoſ.* oſåmeswuot, oenighet.

Såmeslaka, oſåmeslaka, *v.* ſåmeſikt.

Såmastet, *concordare*, *vid.* lakaſtet.

Såmol, *vid.* ſemol.

Såmosjem, *n. ſ. viſio*, ſyn, uppenbarelſe.

Såmradok, *n. a. unanimis*, endrågtig. Såmradokwuot, *concordia*, endrågtighet.

Såmradesikt, *adv. unanimiter*, e ıdr g teligen. *cfr.* radak.

Såmtet, *convenire*, komma öfverens. *vid.* lakaſtet. Idtji miji ſåmte, *noſtram faſtidiebat converſationem*, han tyckte ej om vårt ſällſkap. I ſodn almatjit ſåmte, *cum aliis ille hominibus converſari non curat*, han bryr ſig ej om folks umgånge.

Sånet, *id. qu.* ſåmtet.

Sångo, *lectus*, ſång. *Fenn.* ſängy, *id.*

Sånjatja, ſånjatjes, *vid.* ſenjatjes.

Såpp, *pubes*, hår på blygd.

Såptes, *n. ſ. venenum*, förgift. Såpteſit pårret, *venenum ſumere. cfr.* ſålg.

Såptet, *v. n. allici eſca*, lockas förmedelſt agn. *cfr.* ſepte. Såptegåtet, *inch.*

Såptotet, *v. a. eſca illicere, ineſcare*, med agn locka, lägga ut lockemat.

Såret, *findere*, klyfva. *vid.* ſaret.

Sårg, *n. piſcis, alburnus*, mört.

Sårjitet, *vid.* ſarjitet. *Fenn.* ſårjen, *dolorem ex vulnere percipio.*

Sårr, ſårra, *adv. ſeorſim*, ſårſkildt. Sårra wieſoje, *qui ſolus ſibi vivit.* Sårra ſaijai wadſet, *ſecedere*, gå affides. *Fen.* eri, *ſeorſim.*

Sårrbot, *ſanguine non junctus*, oſkyld.

Sårrit, *vide* erit, *quod ufitatius.*

Sårralakats & ſårranes, *n. a. peculiaris, ſpecialis*, enkannerlig.

Sårranet, *v. n. ſecedere, ſegregari*, ſkilja ſig ifrån. Sårrani mijeſt, *ſegregabatur a nobis.* Sårranatjet, *inchoat.* begynna at affôndras.

Sårranem, *receſſus*, ſôndring, bortgång.

Sårretet, *v. a. ſecernere, ſeparare*, afſkilja, affôndra. Sårretaſtet, *dimin.* Sårretatjet, *inchoat.* begynna affôndra. Juolkit ſårretet, *pedes divaricare.*

Sårretem, *n. f. ſegregatio*, affôndring.

Sårrot, *adv. divaricato modo, explicate*, utbredt, utlagdt. Sårrot wadſet, *pedibus divaricatis incedere*, gå bredt, med benen ifrån hvarandra.

Såsa, *amita*, faſter. Såſam, *amita mea.*

Såsel, ſåſell, *filius filiave fratris vel ſororis, patruelis*, broders eller ſyſters ſon elſ. dotter. Såſellam, *mi patruelis.*

Såstet, *parcere*, ſkona. *vid.* ſeſtet.

Såten, *vid.* ſadem. *Fenn.* fadin, *id.*

Såto, *n. f. lex, mandatum*, lag, påbud. Såtob piejet kaudnetebmai, *ubi conveniendum ſit conſtituere*, göra aftal hvareſt man ſkal råkas. I le ſåto, man ådnakab kalkab waddet, *quantum mihi expendendum ſit præſcriptum non eſt*, det är ej någon lag uppå huru mycket jag ſkal gifva.

Såurom, ſåurom tjalmeh, *oculi lacrymantes & ſtillantes*, ſura ögon.

Såw, ſåwa, *mare*, haf. Såwa kadde, *oræ maritimæ*, hafsſtrand. *Obſ.* ſåw *proprie eſt mare*, mår *autem regiones oræque maritimæ, licet in libris Lapponicis hæc non ſemper obſervata ſit differentia.* Såwa måkke, *ſinus maris*, hafsvik.

Sôbmohet, *v. n. in extaſi eſſe, a ſenſibus abalienari*, vara hånryckt, ej veta hvad man gör af håpenhet, förundran eller dylikt.

Sôbmohem, *n. f. extaſis*, hånryckning.

Sôppates, ſôppats, *vid.* ſuoppates.

T

Tab, *accuſativ. pron.* tat, *hunc*, denne. Tab ålmab, *hunc virum.*

Tabbe, tabben, *adv. hoc*, här. Tabben le, *hic eſt*, han är här. Tabben ja tobben, *hic & illic*, här och där. *Per caſus flectitur, ut e. gr.* tabbelt, *hinc*, härifrån. Tabbelen, *cis*, på denna ſidan. Tabbel, *id.* Tabbel waren, *cis montem*, hitanföre berget. *Compar.* tabbebukt, tabbebut, *propius huc*, närmare hit. Wadſe tabbebut, *propius huc incede.*

Tabbanet, *v. n. appropinquare, propius huc accedere*, nalkas, komma närmare hit. Tabban tek, *accede huc propius*, kom närmare hit. Tabbanaſtet, *dim.* komma litet närmare hit. Tabbanatjet, *inchoat.* begyn. komma närmare hit. *cfr.* lakkanet.

Tabbetet, *v. a. propius huc admovere*, föra närmare hit. Tabbet tabbebuſi, *admove huc propius.* Tabbetaſtet, *dim.* Tabbetatjet, *inchoat.*

Tabbetattet, *v. a. & n. admovendum huc propius curare, poſſe huc propius admoveri*, låta föra närmare hit, kunna föras hit närmare.

Tabbok, *n. a. ſolidus*, tåt. *vid.* åbdes.

Tabdai, *adv. ſæpe*, ofta. *vid.* taiwai.

Tabd, tabde, *lien*, mjälte. Tabdeſt le, *lienoſus eſt*, han är mjältſjuk.

Table,

TABLE, *latrones luſorii, latrunculus*, bricka i brådſpel.

TABLOT, *v. n. latrunculis ludere*, ſpela i bråde, fôra dam. Tablom, *luſus latrunculorum*, ſpelande i bråde.

TABLO, *n. ſ. tabula, pinax*, tafla. *It. alveus luſorius*, brådſpel. Kedke tablo, *tabula lapidea*, ſtentafla. Tablots, *dimin.* en liten tafla.

TABME, tabbme, *n. ſ. gluten*, lim. Tabmelakats, *glutinoſus*, limaktig.

TABMET, tabbmet, tabbmetet, *v. a. conglutinare*, limma. Tabbmetattet, *poſſe glutinari*, kunna limmas. *It. glutinandum curare*, låta limma.

TABMES, tabmet. *vid.* tames, tamet.

TABMOK, *ſalmo minor*, laxôring, en liten lax. Tabmokats, *dim. id.*

TABRANET, *v. n. adhærere*, faſtna faſt. Tarwe kåtit ja karwoit tabrana, *pix manibus & veſtibus adhæret*, tjåran faſtnar vid händerna och klådren. Qwele werbmai tabrana, *piſcis retibus irretitur*, fiſken faſtnar i nåtet. Tabranaſtet, *dim.* litet faſtna. Tabranatjet, *inch.* begynna faſtna. Tabranaddet, *frequ. id. qu.* tabranet.

TABRANEM, *n. ſ. ipſe actus adhærendi*, faſtnande.

TABREKESNE, *quaſi locativ. caſus eſt & adverbialiter accipitur.* Tabrekeſne le, *affixum eſt ſive compactum*, det ſitter faſt, år faſtfatt.

TABRELES, *n. a. adhærens, glutinoſus*, vidhängande, ſmetig.

TABRETET, *v. a. pangere, figere*, fåſta, ſåtta faſt. Tabrete tait ſjålloit akti, *compinge has tabulas*, foga ihop deſſa bråderna. Tabrete tab tuogneſeb, *aſſue hunc centunculum*, ſy faſt denne lappen. Tabretaſtet, *dim.* litet fåſta. Tabretatjet, *inchoat.* begyn. fåſta faſt.

TABRETALLET, *v. a. frequ. idem quod* tabretet.

TABRETATTET, *v. a. & n. figi poſſe, figendum curare*, kunna fåſtas, låta fåſta faſt.

TABTJA, *cos, qua ferrum acuitur*, brynſten.

TABTJET, *v. a. cote acuere*, bryna, hvåſſa med brynſten. Nipeb tabtjet, *cultrum acuere*, bryna knifven. *cfr.* faijet.

TADNE, *locativ. pronom.* tat. *vid.* tane.

TADNE, *n. ſ. ſtannum*, tenn. Tadne kare, *vas ſtanneum*, tennkåril. Tadne tjeppe, *peritus ſtanno veſtes ornare, ut ſolent Lappones*, ſlôg at bordera med tenn, ſom Lapparne bruka. Tadnai, *ſtanno repletus*, full med tenn.

TADNETET, *v. a. ſtanno obducere*, fôrtenna. Kebneb tadnetet, *ahenum ſtanno obducere*, fôrtenna en kittel.

TADNEK *vel* tadnetek, *n. a. non obductus ſtanno*, ofôrtennt.

TAFO, *n. ſ. locus, regio*, rum, ort. Tane tafoſne, *in hac regione.* Akten tafon almatjeh, *unius ejusdemque regionis homines*, folk ifrån en och ſamma ort. Fårten tafoſne, *in omni loco.* Tafoi, *adverbialiter accipitur, hic & illic, paſſim*, hår och dår. *It.* tafo, *ratio*, ſått. Tann tafoi, *illa ratione, illo reſpectu*, på det ſåttet, i anſeende dertil. Tafots, *dim.* et litet rum.

TAGGAR, *talis*, en ſådan. Maggareb ſitah, taggareb kalkah todn ådtjot, *qualem deſideras, talem accipies.* Maggaren to kaudnab, taggaren to adnab, *qualem te invenio, talem de judico.* Maggarats, *(quaſi dim.) idem.*

TAGGNAS, *erica*, ljung.

TAGGO, *adv. hac, per hunc locum*, hår fôrbi. *It. hoc loco, heic*, på detta ſtållet. Taggo, *cum celeri pronunciatione penultimæ, ita ut accentus vix adiatur, illic, illac*, dår, dår fôrbi.

TAGGOKAS, *vid.* tala, *Lyckſel.*

TAH, *hi*, deſſe. *vid.* tat.

TAI, *genetiv. plural. pron.* tat, deſſas.

TAIBEK, *n. a. juſtus, debitus*, tilbôrlig. Taibek åme, *res æqua & juſta.* Taibes & taibokes, *id. Compoſ. & oppoſ.* otaibek, *iniqvus*, otilbôrlig, obillig. Taibekwuot, *debitum, fas*, plikt, tilbôrlighet.

TAIBET, *v. n. oportere, debere*, bôra. Todn taibah tabb takket, *iſtud facere debes*, du bôr gôra det.

TAIBETES, *n. a. id. qu.* taibek.

TAIBETET, *v. a. aſſignare*, tilågna. Sije låh munji tabb taibetam, *illud mihi aſſignaverunt*, de hafva tilågnat mig det.

TAIDET, *v. a. ſcire*, veta. Ib mon taide, *neſcio*, jag vet ej. *Fenn.* taida, *poſſe. cfr.* tetet.

TAIDEK, *n. a. inſcius*, ovetandes.

TAIDEM, *n. ſ. cognitio*, vetenſkap, kundſkap. I kuit mo taidemin, *me quidem inſcio.*

TAIDES, *n. a. ſciens*, vetande. Kaik taides, *omniſcius*, allvetande. *Auſt.* Kaik taideswuot, *omniſcientia*, allvetenhet.

TAIDETET, *v. a. vid.* tetetet.

TAIDNE, *n. avis, picus*, hackſpik. *It. ſuperſtitio*, vidſkepelſe.

TAIDOS, *n. a. notus*, vitterlig.

TAJETET, *v. a. intelligere*, fôrſtå. Tajetah kus todn tabb? *num iſtud intelligis?* fôrſtår du det? Tajetaſtet, *dimin.* fôrſtå litet. Tajetatjet, *inchoat.* & tajetatsgâtet, *intelligere incipere*, begynna at begripa. Juo tale tat mana tajetatsgâta, *jam infans hicce ad rationis uſum pervenire incipit.*

TAJETEM, *n. ſ. intellectus*, begrep, fôrſtånd. Tajetem meren le, *illa jam eſt ætate, ut intellectu gaudeat, ad uſum rationis pervenit.*

TAJE, *n. a. errabundus*, vilſefarande.

TAIJATET, *v. a. mentionem facere, commemorare*, omtala, omnåmna. Taijataſtet, *dim.* litet omtala.

TAIJATES, *n. ſ. effatum, dictum*, utlåtelſe, tal.

TAIKE, taikes, taiges, *n. a. mollis*, blôt. Taikes route, *ferrum molle, quod non debita eſt duritie.* Taikes nipe, *culter, cujus acies ob mollitiem chalybis acuta non eſt*, en knif ſom ej år ſkarp i åggen. *Transl.* Taikes almats, *homo lenis, qui ſeverus non eſt*, en fogelig och fromſint menniſka. Taikeswuot, *ſubſt. mollities, lenitas*, blôthet, mjukhet, foglighet.

TAIKO, *adv. hoc loco*, på detta ſtållet.

TAIKOTET, *v. a. mollire, minus durum reddere*, gôra blôt, mjuka up. Staleb taikotet, *chalybem minus durum reddere*, gôra ſtål ſmidigt och mjukt.

TAIKOT, *v. n. molliri*, blifva mjuk, mjukna. Stale le taikom, *chalybs minus factus eſt durus*, ſtålet har blifvit blôtare. Taikoſtet, *dimin.* litet blôtna. Taikogâtet, *inchoat.* begynna blôtna.

TAIMASKET, *animo linqui, animi deliquium pati*, dåna. Taimaſki taſſan, walla taſt wiſt jereti, *deliquio correptus ſe ipſum tamen rurſus colligebat*, han dånade af, men fick ſig återigen.

TAIN,

TAIN, *mediativ. caſ.* τῦ tat, *cum hoc*, med denne, taina, *id.*

TAINAK, tainaſk, *adv. illo ipſo tempore, illo ipſo momento*, i detſamma.

TAINET, *v. a. de retibus piſcatoriis dicitur, dum ſubtus glaciem mittuntur aliqua cum cautione, ne glaciei adhæreſcant, cfr.* rakko, ſåges når man ſåtter ut nåt under iſen och aktar ſig, at det ej måtte fryſa faſt dervid; ſe rakko.

TAJOLASTET, *v. n. inſanire*, vara galen.

TAJOK, *n. a. ſtultus, amens*, tokig. Tajoklaka, *adv. ſtulte*, dåraktigt. Tajokwuot & tajokeswuot, *veſania*, vettlöshet. *cfr.* piådak.

TAJOHET, tajotet, *vid.* taiſot.

TAIPOTET, *v. a. flectere, perſvadere*, böja, öfvertala. *Fenn.* taiwutan, *flecto, perſvadeo.*

TAISOK, *veſanus, vid.* tajok.

TAISOT, *v. n. inſanire, furere*, vara urſinnig, raſa. Taiſo ko piådak, *inſanit ut ſtultus.* Taiſogåtet, *inchoat.* begynna blifva galen, begynna raſa.

TAIŞOJE, *inſaniens, furibundus*, tokig, galen.

TAISOM, *inſania*, galenſkap, tokighet.

TAIT, *Dativ. & Accuſ. plural. pron.* tat.

TAITA *vel* taiti, *adv. forte*, kanſke. *cfr.* taidet, *cujus quaſi 3 perſ. præſ. ind. eſt.*

TAITOTET, *v. a. tractare, contrectare*, handtera. *cfr.* kåtatet, tuottet.

TAIW, taiwa, *n. ſ. locus, tractus*, rum, trakt. *cfr.* paike, tafo. Taiwi taiwi, *nonnullis in locis*, på ſomliga ſtållen.

TAIWAI, *adv. ſæpe*, ofta. Taiwai leb wakotam tijeb, *ſæpe vos admonui.* Taiwaſt, *Matth. 9: id.* Taiwabit, taiwabukt, *Comparat.* oftare. *Superlat.* taiwaimuſta, oftaſt.

TAIWE, taiwes, taiwak *vel* taiwek, *n. a. frequens, quod ſæpe fit*, ſtåndig, ſom ofta ſker. Taiwes puotſelwas, *morbus qui ſæpiſſime redit*, ſjukdom, ſom ofta kommer igen. Taiwaſats, *idem apud Lyckſel.*

TAIWOT, *v. n. ſæpius accidere, ſæpius fieri incipere*, oftare hånda. Taiwom le autotjiſt tat akka, *hæc uxor jam ſæpius partum eniti cœpit*, denna huſtrun börjar oftare ligga i barnfång ån förr. Taiwogåtet, *inchoat. idem.* Puotſelwas taiwogåta, *morbus ſæpius recurrere incipit*, ſjukdomen börjar oftare komma igen.

TAK, *tectum*, tak. Takatak, *ſine tecto.*

TAKIS, *n. ſ. ſponſio*, borgen. Takis ålmå, *ſponſor*, löftesman. *Lyckſel. Fenn.* tacaus-mies, *ſponſor.*

TAKKET, *v. a. facere*, göra. Mab kalkab takket? *quid faciam?* hvad ſkal jag göra? *It. ſimulare*, låſſa, förſtålla ſig. Sodn takka wall, *ſimulat ſolum*, han låſſar endaſt. Takka etjebs fattogen, *paupertatem ſimulat*, han låſſar vara fattig. *Melius & ad genium linguæ aptius hoc utimur verbo, quam* τῶ hårwaſtallet, *qu. vid.* Takkeſtet, *dim.* göra litet. Takkagåtet, *inchoat.* begynna göra. *Fenn.* tekå, *facere.*

TAKKAK, *n. a. infectus*, ogjord.

TAKKALWAS, *n. ſ. tributum*, utlaga. Takkalwaſeb takket, *tributum ſolvere.*

TAKKAMUS, *n. ſ. negotium*, göromål. Mi le tuſne takkamuſen? *quidnam tibi eſt negotii?*

TAKKATET, *v. a. faciendum curare*, låta göra. Takkatet kalkab kareb allaſan, *mihi vas faciendum curabo. It. fingere*, dikta. Takkat koros todn tab, *iſtud*

tu

tu tantum fingis, du diktar det allenaſt. Takkataſtet, *dim.* Takkatatjet, *inchoat.* begynna låta göra.

TAKKATATTET, *v. n. fieri poſſe*, kunna göras.

TAKKATALLET, takkotallet, *v. a. frequ. idem quod* takket.

TAKKEJE, *faciens, qui facit*, den ſom gör.

TAKKEM, *n. ſ. actio, actus agendi*, görande.

TAKKATEK, *n. a. vid.* takkak.

TAKKETAKES, *n. a. factu poſſibilis*, görlig.

TAKKETEKE, *impoſſibilis factu*, ogörlig.

TAKKO, *n. ſ. factum, opus*, verk, gärning. Kåtja tab to takkob, *ecce opus hoc tuum.* Paha takko, *ſcelus*, miſsgärning.

TAKOTALLET, *v. a. manu blande palpare, demulcere*, ſtryka med handen, klappa.

TAKOTET, *v. a. vexare*, plåga. Kalle wuoſte piågg mijab puoriſt takoti, *vento adverſo ſatis vexabamur*, motvådret gjorde oſs mycken möda.

TAKOSTET, takaſtet, *vid.* kilpot.

TAKS, *particula, quæ negativo additur aliqua cum emphaſi.* I taks to diet, *minime quidem tui gratia*, aldeles icke för din ſkull.

TAKTE, *n. ſ. os*, ben. *It. caulis herba alicujus*, ſtjelke. Taktats, *dimin.* et litet ben.

TAKTAI, taktajes, *n. a. oſſibus abundans, oſſeus*, full med ben, benig.

TAKTETES, *n. a. oſſibus carens*, ſom ej har ben.

TAKTET, *v. n. de herbis dicitur adultis, quarum caules dureſcunt & quaſi lignei fiunt*, ſåges om örternas ſtjelkar når de blifva utväxte och hårda, ſom trå. Påſkå le taktem, *angelicæ caulis induruit. Transl. de homine, qui in pueritia nihil didicit & ætate creſcente inhabilis fit ad diſcendum*, ſåges ock om en menniſka, ſom ingen ting har lårdt i ungdomen, och blir oſkickelig at låra når åldren tiltager. Juo le taktam, *jam indocilis factus eſt*, han år nu olåraktig. Takteſtet, *dim.* Taktegåtet, *inchoat.*

TAKTETET, *v. a. indurandum curare, indureſcere finere*, låta blifva hård.

TAKTILTJES, *n. a. macilentus*, mager. Taktiltjes kalles, *ſenex macilentus*, en mager gubbe. *cfr.* iltje.

TALA, talak, *adv. ſtatim*, ſtraxt. Wadſe tala, *ito ſtatim*, gå ſtraxt.

TALATS, *n. a. qui nunc eſt, quod in inſtanti eſt aut fit, nuperus*, det ſom nu år eller ſker, nylig. Talats almatjeh, *homines qui nunc vivunt, hujus ſeculi homines*, menniſkorna nu för tiden.

TALDESTEM, *n. ſ. gradus*, ſteg. *Scala*, trappa. Paijas taldeſtem, *aſcenſio per ſcalas.*

TALDESTET, *per ſcalas aſcendere*, ſtiga upföre en ſtege eller trappa.

TALE, *adv. en*, ſe, ſe här. Tale nipat, *en cultrum tuum*, ſe här din knif. Tale pardnat, *en filium tuum. Contracte* tal, *idem.*

TALES, *n. ſ. cortex ſorbi aut viburni, quem æſtate in calceos inſerunt Lappones, ne putredinem contrahat corium*, bark af vide eller rönn, den Lapparne om ſommartiden lägga i ſina ſkor, at bevara dem för röta. *Transl.* Kabmak taleſen mubbeb adnet, *aliquem deſpicere & flocci facere*, förakta någon, hålla honom för en traſa.

TALE-

TALESTET, *v. a. corticem dicto modo in calceos inferre*, lågga bark i ſkona.

TALKE, *n. ſ. tempeſtas*, våderlek. Paha talke, *intemperies cæli*, ovåder. Puore talke, *cælum ſerenum*, vack. våder.

TALKES, *n. ſ. medicina, remedium*, låkedom. *Aroma*, krydda.

TALKESTET, *v. a. vexare, moleſtiam afferre*, plåga. Ila pahaſt mo talkeſti, *me valde vexabat*, han handterade mig illa. Talkeſtowet, *paſſiv.* plågas.

TALKOT, *v. a. mederi*, hela, låka. Talkot puotſelwaſit, *morbis mederi*, bota ſjukdomar. Mon ſitab talkot ſo, *volo ſanare illum, Matth. 8: 7. It. condire*, krydda, med kryddor tillaga. Talkogåtet, *inchoat.* begyn. at låka.

TALKOJE & talkoteje, *medicus*, låkare.

TALKOM & talkotem, *ſanatio*, låkande.

TALKOK & talkotek, *non ſanatus*, oläkt.

TALKOTATTET, *v. a. ſanandum curare*, låta låka. *It. neutr. poſſe ſanari*, kunna läkas. I talkotatte, *medicabilis non eſt.*

TALLA, *ſtatim vide* tala.

TALLE, *adv. nunc*, nu. Talle die, *nuperrime*, nyſs, nu på ſtunden. Tallatje, *vid.* talats.

TALLE, *n. ſ. vid.* dalle.

TALLEK, *patella*, talrik.

TALLOI, *adv. tunc, illo tempore*, då, den tiden. Talloi wuoidnet kalkabe, *tunc videbimus.*

TALLKOK, *n. a. pingvis, obeſus*, fet. Tallkok påtſoi, *rangifer obeſus. Nunquam de hominibus dicitur, cfr.* puoitak.

TALO, *n. ſ. modus, ratio*, ſått. Autots taloi mete, *juxta modum antiquum. It.* talo, *villa*, gård, landtgård. Talo almats, *ruſticus*, bonde. *Fenn.* talo, *villa.*

TALODET, *v. a. parce dare*, gifva litet, vara njugg. *cfr.* heiwatet.

TALWE, *n. ſ. hiems*, vinter. Talwe qwoutel, *hiems adulta.* Talweb orrot, *hibernare*, ligga i vinterqvarter. *Fenn.* talwi, *hiems.*

TALWA-PEIWE-WAKKO, *ita appellatur illa hebdomas, quæ circa medium Octobris incidit, qu. dic. hebdomas dierum hiemalium*, talwa-peiwe-wakko, kallas den veckan, ſom infaller i medlet af October.

TALWATAS, talwates, *locus ubi nundinæ inſtituuntur*, marknads-plats. Talwataſi wuolget, *ad illum locum proficiſci, ubi nundinæ ſunt.* Talwates pådd, *tempus quo nundinæ exiſtunt & mercatura*, marknadstid.

TALWELAKASATS, *n. a. hiemalis*, vinterlik. Talwelakaſats talke, *tempeſtas hiemalis.*

TAMES, *n. a. domitus*, tamd. Tames pátſoi, *rangifer domitus. Oppoſ.* otames, otamd.

TAMET, *v. a. domare*, tåmja. Tameſtet, *dim.* litet tåmja. Tamegåtet, *inchoat.* begynna tåmja. Tametum, *præt. particip. paſſ. domitus*, tamd.

TAMEK, *n. a. indomitus*, otamd.

TAMETATTET, *poſſe domari*, kunna tåmjas. *It. domandum curare*, låta tåmja.

TAMKE, *n. ſ. mora, impedimentum*, hinder, drógsmål. *cfr.* ajanes.

TAMKAJES, *n. a. tardus*, ſen, långſam. Tamkajes ålma, *vir tardus.*

TAMKOT, *v. n. tardari, detineri*, hindras. Ila kukkeb taina tamko, *nimis diu hac re occupatur*, han hindrås fór länge dermed.

TAMUTET, *recipere*, taga emot. *Svec.*

TAMÅN, *numen aliquod fuit priſcorum*

Lapponum, en afgud hos de forna Lappar. Tamån rådnjo, *vas in quo quæ huic ſacrificanda erant numini obſonia mittebantur*, *cfr.* rådnjo.

TAN, *genetiv. pronom.* tat, dennes. Tandiet *ſive* tantet, *eapropter*, derſöre. Tandieti, *idem.*

TANE, *locativ. caſus pron.* tat. Tane ſaijen, *in hoc loco*, på detta rummet.

TANKA, *genetiv. & ablat. pronom.* tatek. Tanka ålman, *hujus ipſius viri*, ſjelfva denne mannens. Tanka peiwen, *hoc ipſo die*, *aut illo ipſo die*, på denne eller den ſamma dagen.

TANKOK, *carnoſus*, köttfull. *v.* rueiwaj.

TANNE, *adv. hic*, hår. Tanne leb, *hic ſum*, jag år hår. *It. illic*, dår.

TAPAK, *n. a. uliginoſus*, ſumpig. Tapak jegge, *campus valde uliginoſus.*

TAPATET, *v. a. aſſequi*, hinna. *vid.* aſtetet. Tapataſtet, *dim.*

TAPE, *n. f. mos*, *ritus*, ſed, plågſed. Tjabbes tape, *virtus*, *qu. dic. pulcher mos.* Tjabbes tapek, *bene moratus*, ſedig, dygdeſam. *Fenn.* tapa, *mos.*

TAPET, *v. n. limo ſubmergi*, ſjunka ner i gyttjan. Tapeſtet, *dim.* Tapegåtet, *inchoat.* begynna ſjunka ner.

TAPPA, *quo quid obturatur*, tapp.

TAPPAS, *n. a. clauſus*, *occluſus*, tilſluten. Tappas ukſa, *janua clauſa.*

TAPPED, *Lyckſ. vid.* tappaltak.

TAPPES, *n. f. clauſtrum*, *quo quid claditur*, *operculum*, låck, ſtångſel.

TAPPET, *v. a. claudere*, *occludere*, tilſluta. Tappa ukſeb, *occlude januam*, ſlut igen dörren. Tappeſtet, *dim.* litet ſluta igen. Tappegåtet, *inchoat.* begynna at ſluta igen.

TAPPETATTET, tappatattet, *v. n. poſſe occludi*, kunna ſlutas igen.

TAPPALET, *v. n. reſpiratione privari*, *ægre reſpirare*, *aſthmate laborare*, haſva andetäppa, förlora andedrågten.

TAPPALTAK, *aſthma*, andtäppa. Tappaltakiſt leb, *aſthmate laboro.*

TAPPANET, *v. n. occludi.* tilſlutas.

TAPPETET, *v. a. claudendum curare*, låta ſluta igen.

TAPTA, *contracte pro* tan apta, *ſine illo*, det förutan. Ib tapta wieſo, *illa re carere non poſſum*, kan ej vara det förutan.

TAPTEMUS, *talis*, ſådan. *vid.* taggar.

TARAMATTET, *celeriter reminiſci*, komma i haſtighet ihog. Idtjib taramatte, *non tam ſubito in memoriam revocare potui*, jag kunde ej i haſtighet komma ihog.

TARBAHET, *v. a. indigere*, behöfva. Mije tarbahebe wekkeb tijaſt, *ope veſtra nos indigemus*, vi behöfva eder hjelp. Tarbahaſtet, *dim.* litet behöfva. Tarbahatjet, *inchoat.* begynna at behöfva. *Fenn.* tarwiſten, *egeo.*

TARBAHEM, *indigentia*, tarf, behof.

TARBAHEJE, *indigus*, den ſom behöfver. Tarbaheje leb, *indigus ſum.*

TARBEK, *n. f. opus*, *quod neceſſarium eſt*, förnödenhet. Tarbekit åſtet, *emere quæ neceſſaria ſunt*, *quibus opus eſt*, köpa det man behöfver.

TARBES, *n. a. neceſſarius*, nödvändig. Kaik mi tarbes le, *omne quod neceſſarium eſt.* Tarbeſub, *comparat.* nödvändigare. *Superl.* tarbeſumus, nödvändigaſt. Tarbeswuot, *ſubſt. neceſſe*, *quod neceſſarium eſt*, nödtorft, behof.

TARBESIKT, *adv. neceſſarie*, *neceſſe*, nödigt.

TARBO, *n. f. neceſſe*, tarf, nöd. Tarbo

le

le tatt tunji, *id tibi opus eſt & neceſſe*, du har det af nöden. *It.* mana tarbo, *puerperium*, barnsnöd.

TARBME, *n. ſ. occaſio, locus*, tilfälle, rådrum. Idtjib tarbmeb ane pätet, *veniendi occaſio mihi non erat*, jag hade ej tilfälle at komma. I lam tarbme tjalet, *ſcribendi locus non erat*, det var ej tilfälle at ſkrifva. Idtjib tarbmeb ådtjo, *non vacabam*, jag fick ej tid och tilfälle.

TARET, *v. a. fallere, decipere*, bedraga. Aſaſi taret, *in commercio decipere*, bedraga i handel. *Dicitur tantum de fraude in commercio.* Tareſtet, *dimin.* Taregâtet, *inchoat.*

TARELES, *n. a. doloſus*, bedrägelig. Tareles älma, *vir fallax*, bedrägel. man.

TAREJE, *qui decipit, defraudator*, bedragare.

TAREM, *n. ſ. fraus*, bedrägeri, ſvek.

TARFAHET, *v. n. nigro videri eſſe colore*, ſynas ſvart. Mi tobben tarfaha? *quid illic jacet colore nigrante?* hvad är det ſom ligger där och ſer ſå ſvart ut?

TARFE, *n. ſ. cæſpes*, torf. *vid.* launje.

TARFOK, *urſus*,, björn. *Ita interdum dicitur, quia cæſpitibus ſibi lectum ſternit, aut quia ſubnigro eſt colore, cfr.* tarfe, tarfahet.

TARK, *ſed*, men, utan. I tark ſodn, *at non ille*, men ej han.

TARJET, *valere, poſſe*, förmå, kunna. Ib tarja ådet, *dormire nequeo*, jag kan ej ſofva. Ib tarja wadſet, *incedere non valeo*, jag förmår ej gå.

TARO, *n. a. Svecanus*, Svenſk. Taro kiål, *lingua Svecana*, Svenſka.

TAROLATS, *Svecus*, en Svenſk. Tarolatjeh påteh, *Sveci veniunt.*

TAROSTET & taroſtallet, *Svecana loqui*, tala Svenſka. *Dicitur de illo, qui minus bene Svecana loquitur.*

TARROHET, *vid.* falet.

TARROK, *n. a.* Tarrok muor, *arbor craſſa & curta*, et tjockt och kort trå. Tarrok petſe, *pinus humilis, craſſa & ramoſa*, en kort, tjock och qviſtfull tall.

TARROT, *diſtente*, utſpändt, utſträckt.

TARSSELET, *v. n. incitari*, upåggas.

TARSSET, *v. a. incitare, excitare*, uphitſa, upägga.

TARWE, *n. ſ. pix*, tjära. *Fenn.* terwa, *id.*

TARWES, tarwas, *n. a. pice abundans*, tjärig. Tarwas muora, *lignum pice abundans*, tjärig ved. Tarwas, *(abſolute) idem.*

TARWAK, *n. a. pice non illitus*, otjärad. Tarwak wadnas, *cymba non picata.*

TARWET, *v. a. picare*, tjära. Wadnaſeb tarwet, *picem cymbæ illinere*, tjära en båt. *Transl.* Tarwei mijeb tas, *nos heic ſtupeſcere fecit*, han gjorde oſs handfallna och håpna. *It.* tarwet, *obtrectare, detrahere alicui*, förklena och ſvärta någon. Tarweſtet, *dim.* Tarwagâtet, *inchoat.* begynna tjära.

TARWATATTET, *poſſe picari*, kunna tjäras.

TAS, taſa, *adv. huc*, hit. Puokte tas, *adfer huc*, bär hit. *cfr.* tek. *It. rurſus*, åter igen. Tas witt, *idem. cfr.* witt. Tas algi tjalet, *ſcribere rurſus incipiebat.* Tas algi raſjotet, *pluere denuo incipiebat*, det begynte åter at regna.

TASE, *n. ſ. curſus, via*, koſa.

TASNE, *locativ. caſ. adverbii* tas, *heic*, här. Taſſne leb, *hic ſum, vid.* tanne.

TASKO, *pera*, taſka. Taſkotak, *negativ.*

caſ. abſque pera. Taſkots, *dim.* en liten påſe eller pung.

TASMOS, *n. a.* taſmos puotſelwaſeſt, *morbo vexatus*, plågad af ſjukdom.

TASS, *adv. illuc*, dit. Tâlwo taſs, *aufer illuc*, fôr dit. Taſſa & taſſan, *id.* Taſſan ai, *præterea, inſuper*, desutom, dertil ock. Taſſne, *locativ. caſ. illic, in illo loco*, dår, dårſtådes.

TASSAK, *adv. illico*, dår på ſtållet. Tjodtjeti taſſak, *illico manebat*, han ſtadnade dår på ſtållet.

TASSELET, *v. a. abigere, propellere*, bortdrifva, fôrſkjuta. Kåſſâ ſitebet mo taſſelet? *quorſum me abigere vultis?* hvart villen j jaga mig bort? Taſſele tek, *huc propelle*, ſkjut hit.

TASSET, *v. a. idem. It. apud Lyckſ. idem quod* maſſet.

TASSNEN, *adv. mediocriter*, medelmåttigt. Taſſnen taſſnen, *haud ita bene*, ej ſårdeles vål, la la.

TASTE, *adv. hinc*, hårifrån. Taſt, *contr. id. It. tempor. poſthac*, hårefter.

TAST, *adv. amplius*, vidare, mera. *v.* tiſt.

TASTE, *ſtella*, ſtjerna. *vid.* naſte. *Item*, Taſte & taſtes, *oculus urſi*, bjórnóga.

TAT, *pron. a. hic*, denne. Tat âlma, *hic vir*, denne mannen. Tatek, *hic ipſe*, denne hår. *Plural.* tahkak, *hi ipſi*, juſt deſſe hår.

TATT, *pron. a. ille*, han. Tatt peiwe, *illa dies*, den dagen. Tattek, *ille ipſe*, juſt denſamme. Tattek âlma, *ille ipſe vir*, juſt den ſamme mannen. Tattek ſaije, *idem locus*, ſamma rum.

TATTAMITT, tattamit, *qu. dic.* tattamete, *ſtatim*, ſtraxt.

TATJA, tats, *ruſticus*, bonde.

TAUD, *n. ſ. morbus*, ſjukdom. Tjalmi taud, *morbus oculorum*, ógonſjuka. Ib tete mi taudit litja; *quis ſit morbus neſcio*, jag vet ej hvad ſjukdom det år.

TAUGNOK, *n. a. flexibilis, lentus*, ſeg, vek. Taugnok muor, *lignum flexile.*

TAUKET, *v. a. contegere*, betâcka. Tauka mo karwoi ſiſa, *contege me veſtimentis & tegumentis.* Taukeſtet, *dim.* litet betâcka.

TAUR, taura, *fomes*, fnóſke. *vid.* niwſa.

TAWANET, *v. n. a littore in altum diſcedere, ſolvere*, lågga ut ifrån ſtranden, fara ut på djupet. Tawanaſtet, *dim.* ſara litet ut ifrån landet. Tawanatjet, *inchoat.* begyn. at lågga ut från ſtranden. *cfr.* tavwe.

TAWER, *n. ſ. theſaurus, poſſeſſio*, egendom, ſkatt. Tawerats, *dim.* lit. ſkatt.

TAWESTET, *v. a. reſpondere*, ſvara. Taweſtatjet, *inchoat.* begynna ſvara. Tawaſtallet, *frequ. id. cfr.* waſtetet.

TAWESTEM, *n. ſ. reſponſum*, ſvar.

TAVWE, *n. a. qui a littore longe diſtat in lacu aut mari*, ſom år långt ut i ſjón. Tavwe ſuolo, *inſula quæ longe a litore diſtat*, en ó ſom ligger långt ut i ſjón. *It.* tavwe ladde, *villa maritima*, en bondegård, ſom ligger vid hafsſtranden. Tavwen, *locativ. caſus.* Tavwen le, *longe abeſt a litore*, det ligger långt ifrån ſtranden.

TAVWAS, *motum in locum indicat.* Tavwas wuolgi, *a litore in altum diſcedebat*, han for långt ut från ſtranden.

TAVWEK, *n. avis, columbus arcticus*, lom. *Ita dicta, quia ſemper procul a litore verſatur.*

TAVWETET, *v. n. a litore in altum discedere*, fara ut ifrån ſtranden. Tavwete tavwebeſi, *recede longius a litore in altum*, far längre ut ifrån ſtranden.

Tav-

Tavwetaſtet, *dim.* fara litet långre ut. Tavwetatjet, *inchoat. v.* tawanet.

TE, *adv. tunc*, då. *vid.* die.

TEBLE, *n. ſ. macula*, fläck. Welkes teble, *punctum album*, en hvit fläck. Tjappes teble, *macula nigra*. Teblats, *dim.* en liten fläck.

TEBLAK, *n. a. maculoſus*, fläckig, ſpråklig. *Qui maculis eſt diſtinctus*. Teblak kapte, *veſtis variegata*, en brokig råck.

TEBLOT, *pretium minuere mercis alicujus, juſtum pretium perſolvere recuſare*, fålla priſet, pruta på en vara. Tebloſtet, *dim.* Teblogâtet, *inchoat.* begynna pruta.

TEBLOJE, *lucrator, qui cum lucro aliquid emit*, en ſom ſör ringa pris och med vinning köper något, ſkackrare.

TEDDET, tedtet, *v. a deprimere, premere*, trycka, nedtrycka. Kåtin tedtet, *manu deprimere*, med handen trycka på. Kirjeb ſignetakin tedtet, *epiſtolam ſigillo obſignare*, ſörſegla bretvet. *It. neutr. eſſe pondere aliquo*, våga. Luodeb tedta, *pondere eſt ſemiuncia*, det våger et lod. Man ådnakeb tedti? *quanto erat pondere?* af huru ſtor vigt var det? Tedteſtet, *dimin.* litet trycka på. Tedtegâtet, *inchoat.* begynna at trycka.

TEDTELASTET, *v. a dim. id. qu.* tedteſtet.

TEDTO, teddo, *n. ſ. pondus*, tyngd, vigt. Låſſes tedto, *pondus magnum*, ſtor tyngd. I le ſuſne tedto, *exigui eſt ponderis*.

TEITET, *v. a. invenire*, träffa, hitta på. Todn teitih, *rem acu tetigiſti, inveniſti*, du hittade på. Pleikeb teitet, *ſcopum jaculando ferire*, träffa målet. Teiteſtet, *dim.* litet träffa på. Teitegâtet, *inchoat.* begyn. at påträffa.

TEIWES, *n. ſ. res*, ting. Akta teiwes le anje wanes, *una adhuc deficit res*, et ting felar ånnu.

TEIWETET, *v. a.* teiwetaſtet, teiwetatjet, *id. qu.* teitet, teiteſtet, teitegâtet.

TEIWO, *vas quo caſeus formatur*, oſtkar.

TEKE; *in fine vocum vim negativam habet, cfr.* teme, ſe teme.

TEK, teke, *huc*, hit. Påte tek, *veni huc*. Tokko ja teke, *huc & illuc*.

TEKN, *omen*, ſörbetydelſe, tecken.

TEKQSJET, *v. a. velle*, vilja, behaga.

TELE, *nix compact. & duriuſcula*, hårdſnö.

TELOK, *vide* mårde.

TELPE, *n. ſ. jocus, jocus ineptior*, ſkåmt, narraktigt tal.

TELPALAK, *hiſtrio, ſannio*, gäck.

TELPES, *n. a. jocoſus*, ſkåmtſam. Telpelats, *id.* Telpelats ålma, *vir jocoſus*, en ſkåmtſam man. Telpeswuot, *ſubſt. jocatio, jocus ineptior*, dåraktigt ſkåmt, ſkåmt.

TELPET, *v. n. jocari*, ſkåmta.

TELTE, *n. ſ. operculum, tegumentum, imprimis quo trahas ſuas tegunt Lappones*, täcke, hvarmed Lapparne öfvertäcka ſina ackijor. Teltek, *traha hoc modo conſtructa*, en öfvertäckt ackija eller Lappſläde. *cfr.* pulka.

TELTET, *v. a. expandere*, utſpänna.

TEME, *in fine vocibus ſuffixum negativum eſt*, teme är ett neknings-ord, når det ſättes bakefter orden, *e. gr.* Tjalmeteme *ſive* tjalmetebme, *cæcus*, blind. Juolketeme, *pedibus mutilus*, fotlös.

TEMPEL, *templum*, tempel. *vid.* kyrko.

TEMS, *n. a. temerarius, inconſideratus*, oförvågen, obetänkt. Tems hâla, *ſermo inconſideratus*, obetänkſamt tal.

TEMSESTET, *inconſiderate loqui, ſermonem præcipitare*, tala obetånkſamt, fôrtala ſig.

TEMSOT, *v. a. immergere, intingere*, indoppa. Wuoji temſot, *oleo intingere. It. permiſcere, rebus aliis immiſcere*, bortblanda, blanda ihop med andra ſaker.

TEPE. Mano-tepe, *lunæ lumen*, månſken.

TEPKETET, *v. n. pretio minui*, *v.* albot.

TEPTJET, *premere*, krama. *v.* tåptjet *&c.*

TERBME, *vid.* parbmo.

TERES, tera, teras, *corium ſive lorum, quod in ſuturis calceorum, aut dum alia pellicea conſuuntur adhibetur*, låderremar, ſom brukas til mellanlag i ſkinnſôm.

TERK, *vid.* tark. Terk i, *fere, prope*, nåſtan. *Fenn.* tårkin, *fere.*

TERKA, terkes, terkok, *n. a. anguſtus*, trång. Terkes werbme, *rete maculis parvis*, trångt nåt.

TES, *adv. ſuffix. vid.* jeſs, *id.*

TESKER, *n. ſ. ſubtegmen chirothecæ*, handſkefoder. Teſkertet, *v. a. ſubtegmen apponere*, fodra. Kiſtait teſkertet, *chirothecas ſubtegmine providere*, ſåtta foder under handſkar.

TESTAMENT, *teſtamentum*, teſtamente.

TETET, *v. a. ſcire*, veta. Ib tete, *neſcio*, jag vet ej. Låh, kutteh tete, *ſunt qui ſciunt.* Teteje, *præſ. particip. ſciens*, den ſom vet. Teteſtet, *dim.* hafva någon liten kundſkap. Teteſtab mai, *aliquantum quidem ſcio. Fen.* tietå, *ſcire.*

TETELES, *n. a. notus*, vitterlig. Teteles le tatt, *notum iſtud eſt*, det år vitterligit. Teteleſt, *adv. notum, cognita & nota ratione*, vitterligen, på bekant och kunnigt ſått.

TETELET, *vid.* teteſattet.

TETEK, *n. a. neſcius*, ovetande. Tetek leb, *neſcius ſum*, jag vet ej deraf.

TETESATTET, *v. a. cognitum & exploratum habere*, hafva kundſkap om, veta af. Teteſatteh kaſkabſa, *ſe invicem optime norunt*, de fôrſtå ſig vål på hvarandra.

TETETET, *v. a. notum facere*, låta veta. Mon tetetab tiji, *notum vobis facio*, jag låter eder veta. Tetetaſtet, *dim.* gôra litet bekant. Tetetatjet, *inchoat.* begynna låta veta.

TETOS, *n. a. notus*, bekant, kunnig. Jukko i kalk tetos ſjaddet, *quod notum non fiet. cfr.* teteles, *id.*

TETO, *n. ſ.* i le teto, *notum non eſt, neſcimus*, det år ej vitterligit, man vet ej. *Aliter nunquam occurrit.*

TETOT, *v. n. percipi poſſe, videri aut alio modo ſenſibus percipi, ſciri*, mårkas, kunna ſynas eller på annat ſått mårkas, vara vitterlig. I tatt teto, *iſtud non percipi poteſt ſenſibus*, det år ej mårkeligit: *It. notum iſtud non eſt*, det år ej vitterligit. Tetoſtet, *dim.* mårkas litet. Tetogâtet, *inchoat.* begynna at blifva mårkelig.

TEUDNAHET, *v. a. ſervire, famulari*, tjena, vara i tjenſt. I kuttek matte teudnahet qwekte herrait, *nemo duobus ſimul ſervire poteſt dominis.* Jubmeleb teudnahet, *Deum cultu religioſo proſequi*, frukta och tjena Gud.

TEUDNAR, *ſervus, famulus*, tjenare, drång. Jubmelen teudnar, *qui Deum colit*, Guds tjenare, ſom dyrkar Gud.

TEUDNAHEM, teudneſtem, *n. ſ. famulatus, cultus*, tjenſt, dyrkan.

TEUD-

TEUDNO, *n. ſ. famulatus*, tjenſt. Teudno ſaijen le, *in famulatu eſt.*

TEUDNOT, *famulari*, tjena. Teudnom leb ſo ludne akta japeb, *in famulatu apud illum fui unum annum*, jag har tjent et år hos honom. *vid.* kaggot.

TEUDO, *n. ſ. mas, ſexus maſculinus*, man, mankön. *It.* mo teudo, *maritus meus*, min man.

TEUDOLATS, *n. a. maſculinus, virilis*, mankön tilhörig, manlig. Teudolatjeh, *mares*, mankön, karlar.

TEUKE, wuojem teuke, *commoditas vecturæ ob nivem modice & quantum ſatis eſt altam*, godt åkföre af lagomt mycken ſnö, lagomt ſlädföre.

TEUS, *n. a. adultus, qui viribus pollet & ætate eſt adulta*, fulltagande, fullväxt och ſtark. Teuſa kradna, *ſocius viribus perfectus.* Teuſa ſwaines, *famulus ad omnia negotia aptus*, en fulltagande dräng, en flink dräng. *Comparat.* teuſab, mera raſk och fulltagande.

TEUTET, *v. a. implere*, upfylla. Litteb tjatſin teutet, *vas implere aqua*, fylla kärilet med vatten. Teuteſtet, *dim.* litet fylla. Teutegåtet, *inchoat.* begynna at upfylla.

TEUTELET, *v. a. celeriter implere*, haſtigt upfylla.

TEUTETES, teutates, *n. ſ. explementum*, fyllnad. Teutateſeb ådtjoi, *explementum nactus eſt.*

TEUWAK, *n. ſ.* ådtje teuwakeſne, *obeſus, qui corpore eſt carnoſo*, fet, köttfull.

TEUWAS, teuwes, *n. a. plenus*, full. Teuwas tjatſeſt, *repletus aqua*, full med vatten. Teuwa kare, *vas repletum*, fullt käril. *Comparat.* teuwaſub, fullare. *Superlat.* teuwaſumus, fullaſt. Teuwaswuot, *ſubſt. plenitudo*, fullhet, fyllnad.

TEUWET, teuwot, *v. n. impleri*, upfyllas, blifva full. Kare teuwei, *vas impletum eſt*, kärilet blef fullt. Teuweſtet, *dim.* något upfyllas. Teuwegåtet, *inchoat.* begynna at blifva full.

TEWERDET, *de pecudibus dicitur dum abortum faciunt*, kaſta af ſig kalfven.

THRON, *thronus, ſolium*, thron.

TJABBAK, tjabbe, tjabbes, *n. a. pulcher*, vacker. Tjabbak neita, *virgo formoſa.* Tjabbes tape, *mos pulcher, virtus*, vacker ſed, dygd. *Ita virtutem vocarunt auctores eccleſiaſtici.* I le tatt tjabbe, *iſtud non decet*, det är fult. *Comparat.* tjabbab, vackrare. *Superlat.* tjabbamus, tjabbemus, den vackraſte. *Obſ.* tjabbak *ad mores ſæpe refertur & dicitur de venuſtate & corporis & animi integritate.*

TJABBESWUOT, *n. ſ. pulchritudo, elegantia*, ſkönhet, fägring.

TJABBAKIT, tjabbaſt, *adv. pulchre, eleganter, decenter*, vackert, anſtåndigt. Tjabbaſt wieſot, *honeſtam agere vitam*, lefva vackert och anſtåndigt.

TJABBOT, *pulchritudo*, däjelighet, ſkönhet. Tjabbotinas, *pulchritudine ſua.*

TJABBOT, *v. n. pulchrum fieri*, blifva vacker. Tjabbom le talle, *pulchrior nunc factus eſt*, han har nu blifvit vackrare. *It. de pecudibus, pingveſcere*, blifva fet. Tjabboſtet, *dim.* blifva litet vackrare. Tjabbogåtet, *inchoat.* begynna at blifva vacker. *It. pingveſcere incipere*, begynna blifva fet.

TJABBOTET, *v. a. pulchrum efficere, decorare*, göra vacker, pryda.

TJAB-

TJABBTJET, *feſtinanter & ex omnibus viribus eniti*, af alla krafter och med ſtörſta ſkyndſamhet bemöda ſig, hålla i med kraft. Tjabbtjab mai, *enitor quidem pro virili*, jag bjuder väl til ſå godt jag kan.

TJABBTJEM, *n. ſ. niſus*, bemödande.

TJABMA, *veſica*, urin-blåſa.

TJABRET, *v. a. premere, torquere*, klåmma, pråſſa. Kåtin tjabret, *manu torquere*, klåmma med handen. *It. urgere*, tvinga, pådrifva. Ib kalka to tjabret, *non te urgebo*, jag ſkal ej tvinga dig. Tjabre ſo wuolget, *urge illum ut abeat*, drif på honom at han far bort. Tjabreſtet, *dim.* litet klåmma. Tjabregåtet, *inch.* beg. klåmma.

TJABREM, *n. ſ. torſio, preſſura*, klåmmande, pråſſande. *Impulſus*, pådrifvande.

TJABROT, *v. a. frequ. id. qu.* tjabret.

TJABROTALLET, *v. a. intenſiv. id.* hårdeligen klåmma eller pråſſa.

TJABROTATTET, *v. a. & n. premendum ſive torquendum curare*, låta klåmma eller pråſſa. *Torqueri poſſe*, kunna pråſſas.

TJADA, *præpoſ. per*, igenom. To tjada, *per te*, genom dig. Tjada windekeb, *per feneſtram*, genom fenſtret. Tjada åppes laidoi, *perquam peritus itineris*, genomkunnig ell. väl kunnig om vågen.

TJADATET, *v. n. penetrare*, gå igenom, genomtränga. Tjatſe tjadati, *aqua perfluebat*, vatnet gick igenom. Muorab luod tjadati, *globulus miſſilis lignum pertundebat*, kulan gick igenom träſtycket. Kirjeb tjadatet, *librum perlegere*, läſa igenom en bok. *Transl.* Epe udne tokko aibmote tjadatet, *illuc hodie pervenire non poſſumus*, vi hinna ej fram dit i dag. Akten peiwen tokko tjadati, *uno die illuc pervenit.* Tjadataſtet, *dim.* litet genomtränga. Tjadatatjet, *inchoat.* begynna gå igenom, m. m.

TJADATAK, *n. ſ. diarrhœa*, durklopp. Tjadatakin le, *diarrhœa laborat*, han har durklopp. *It. tranſitus*, genomfart.

TJADATEM, *n. ſ. tranſitus*, genomfart.

TJADD, *carbo*, kol. Tjaddait påldet, *carbones coquere*, bränna kol. *It. ſuligo*, ſot.

TJADDET, *v. a. fuligine ſive carbone infuſcare*, ſvärta med kol, ſota.

TJADDAJES, *fuligine ater*, ſotig.

TJADDOT, *fuligine inquinari*; ſotas, blifva ſotig. Tjaddom, *fuligine infuſcatus*, ſotig, ſvart.

TJADNA, *ſpongia*, ſvamp. *vid.* tjana.

TJADNET, *v. a. ligare, vincire*, binda. Akti tjadnet, *colligare*, binda ihop. Pira tjadnet, *circumligare, obligare*, binda om, förbinda. Pira tjadni alde hawit, *obligabat vulnera ejus.* Tjadneſtet, *dim.* litet binda. Tjadnegåtet, *inchoat.* begynna at binda.

TJADNETATTET, tjadnetet, *vide* tjanatattet, tjanatet.

TJADNETOWET, *paſſiv. ligari*, bindas.

TJADNEM, *n. ſ. vinctio*, bindande.

TJADNES, *n. ſ. vinculum, ligamen*, band.

TJADNOT, *v. n. ligari*, bindas, blifva bunden. Tjadnot kalka, *ligabitur*, han ſkal blifva bunden. *Transl. de animalibus dicitur, cum nimis cito creſcere deſinunt*, uphöra för haſtigt at växa. Tat påtſo le tjadnom, *creſce-*

re

re prorſus deſiit hic rangifer, denne ren har uphört at våxa.

TJAFFETET & tjaffet, *v. n. ſalire, exſilire*, ſpringa, hoppa. *vid.* njultjet.

TJAGNET, *intrare*, gå in. So kåik ſitåb tjagnet, *ad illum intrare vaio*, jag vil gå in til honom. Kåtai tjagnet, *intrare domum*, gå in i huſet. Karwoit tjagnet, *veſtes induere*, klåda på ſig. Tjagneſtet, *dim.* gå ſom haſtigaſt in. Tjagnegåtet, *inchoat.* begynna at gå in.

TJAGNELTAK, *n. ſ. introitus*, ingång. *Deſcenſus*, nedergång, nedſtigande.

TJAGNELET, *v. frequ. id. qu.* tjagnet.

TJAGNEM, *n. ſ. introitus*, ingång. Tjagnemeſt tſagget, *introitu prohibere.*

TJAGNETATTET, *facere intrare*, låta gå in. Tjagnetatte weljabt kåtai, *fac ut frater tuus in caſam intret. It.* I tjagnetatte, *intrari nequit*, man kan ej gå dår in.

TJAGGE, tjagke, *n. ſ. faſciculus*, knippe.

TJAJANET, *v. n. errare*, fara vilſe, villas. Metſin tjajanet, *in ſilvis oberrare*, gå vilſe i ſkogen. Tije leiten ko tjajanem ſautſeh, *eratis ut oves errantes. It.* tjajanet, *delinquere*, fela, förſe ſig. Tjajanaſtet, *dim.* fara litet vilſe. Tjajanatjet, *inchoat.* beg. at fara vilſe.

TJAJANADDET, *frequ. id. qu.* tjajanet.

TJAJANEJE, *aberrans*, vilſefarande.

TJAJANEM, tjajenes, *n. ſ. aberratio*, villfarelſe. Te mijeb tjajenes walda, *nunc a via aberramus*, nu fara vi vilſe om vågen.

TJAJETET, *v. a. ſeducere*, förföra, förvilla. Abma kuttek tjajeta tijeb, *ne quis vos ſeducat, Marc. 13: 5.* Tjajetaſtet, *dim.* litet förföra. Tjajetatjet, *inchoat.* begynna förvilla.

TJAJETATTET, *v. a. ſeducendum curare, facere ut aliquis erret*, låta förföras, göra at en blir förförd och förvillad. Manab tjajetattet, *puerum ſeduci pati*, låta barnet blifva förförd.

TJAJETEJE, *corruptor*, förförare.

TJAJETEM, *n. ſ. inductio in errorem*, förförelſe, förvillande.

TJAIDNE, *n. avis, picus*, hackſpik.

TJAIM, tjaima, *n. ſ. riſus*, ſkratt, löje. Tjaima ſuſti i nokka, *riſu is nunquam deſiſtit*, han ſkrattar altid.

TJAIMET, tjaibmet, *v. n. ridere*, le, ſkratta. Maſte tjaibmebet? *qua de re ridetis?* hvad len j åt? Tjaimeſtet, *dimin.* ſmå-le. Tjaimagåtet, *inchoat.* begynna le.

TJAIMETET, tjaimatatjet, *id.*

TJAIMEJE, tjaimateje, *ridens, qui ridet*, en ſom ler. *Riſor*, begrinare.

TJAIJE, *n. ſ. deſiderium, aviditas*, begårelſe. Tjaije påta munji tjalet, *ſcribendi cupiditate adficior*, jag har begårelſe at ſkrifva. Tårom tjaije, *animus pugnandi*, luſt at ſlåſs.

TJAK, ruoita tjak, *nates.*

TJAKANET, *v. n. capi*, rymmas. Juolke i tjakan kabmaki, *calceus pedem non capit, ad pedem aptus non eſt, quia juſto arctior eſt*, foten ryms ej i ſkon. Epe tanne tjakan, *hic nos non capit locus, juſto arctior nobis hic eſt locus*, vi rymmas ej hår. *Transl.* Åpa ſåi tjakane akten, *in ſimultate ſecum invicem ſunt*, de komma ej öfverens med hvarandra. Qwekte ſaiwah åpa tjakane akta wuoſſei, *duorum arrogantium rariſſima eſt amicitia*, två ſtora rymmas ej i en ſåck. Tjakanaſtet,

dim. någorlunda rymmas. Tjakanatjet, *inchoat.* begynna rymmas.

TJAKANATTET, *frequ. id. qu.* tjakanet.

TJAKET, tjaketats, tjaketes, *n. a. qui magnum locum non capit*, rymlig, ſom ej tager in ſtort rum. *Transl. de homin. modeſtus, qui non eſt arrogans*, höflig, en ſom ej är ſtorlåten.

TJAKET, *cedere loco, cedere*, gifva rum. Tjake mo, *da mihi locum*, gif mig rum. Tjake *ſive* tjak, wai ådtjob tjåkkahet, *da mihi locum ſedendi.*

TJAKETET, *v. a. capere*, rymma, kunna innehålla. I tatt litte tjaket tab kaik, *omne hoc iſtud non capit vas*, det kårilet drar ej alt detta. Wårald to i tjaketa, *mundus te non capit.* Land i tjaket tan ådna almatjit, *tantam hominum turbam regio non capit*, för få mycket folk år landet otilräckligt.

TJAKSE, *n. ſ. tuber, tuberculum*, knöl.

TJAKSEK, *n. a. tuberoſus*, knölig.

TJAKTJA, *autumnus*, höſt. Tjaktja peleſt, *ineunte ſive nova hieme, ab autumno*, ifrån höſten, i början af vinteren. Tjaktjek, *quaſi adv. eſt, autumno, tempore autumnali*, om höſten, höſte-tiden.

TJAKTOK, *n. a. compactus, ſolidus*, tåt, faſt. Tjaktok piårgo, *caro ſolida, quæ non eſt flaccida & mollis*, ſtadigt och faſt kött.

TJALA, tjal, *n. ſ. inciſio, inciſiones ornatus cauſſa factæ in opere aliquo ligneo aut metallico*, kruſning, inſkårningar.

TJALET, *v. a. ſculpere, ſculpendo & inciſiones faciendo criſpare ſive ornare*, med inſkårningar kruſa, riſta. Kareb tjalet, *vas inciſionibus ornare, vas criſpare*, kruſa til et kåril. *It. ſcribere*, ſkrifva. Kirjeb tjalet, *epiſtolam ſcribere*, ſkrifva bref. Maite todn tjalah? *quid ſcribis? It. diſſecare, ſcindere*, ſkåra ſönder, klyfva. Tjale tab qwoutot, *diſſeca hoc in duas partes*, ſkår ſönder detta i tu ſtycken. Tjaleſtet, *dim.* ſkrifva litet. Tjalegåtet, *inchoat.* begynna ſkrifva, begynna ſkåra ſönder.

TJALEJE, *ſcribens, ſcriptor*, den ſom ſkrifver. Jus tjalejeb kaudnet lulib, *ſi ſcriptorem invenirem aliquem.*

TJALEM, *n. ſ. ſcriptura*, ſkrifning.

TJALATJET, *v. a. criſpare, ſculpere*, kruſa, riſta. *It. ſecare cultro aut forfice*, ſkåra eller klippa ſönder. *cfr.* tjalet.

TJALASTAK & tjales, *n. ſ. inciſio cultro aut alio inſtrumento facta*, riſtning eller kruſning med knif eller något dylikt.

TJALETET, *v. a. ſcribendum curare*, låta ſkrifva. Skalloi etjebs tjaletet, *ad Cœnam Domini Sacram ſe adſcribendum curare*, låta ſkrifva up ſig til Skrift. Skattai tjaletet, *in cenſum referendum curare.*

TJALATALLET, *v. n. adſcribi, inſcribi*, inſkrifvas.

TJALETATTET, *v. n. ſcribi poſſe*, kunna ſkrifvas. I talle tjaletatte, *ſcribi nunc nequit.*

TJALOG, *n. ſ. ſcriptum, ſcriptura*, ſkrift. Tjalek, *id.* Ailes tjalog, *Scriptura Sacra*, den helige Skrift. Tjalog åppes, *peritus ſcripturæ.* Auta tjalog, *præſcriptum*, föreſkrift. Paijelt tjalog, *inſcriptio*, öfverſkrift.

TJALGAT-WANK, *hernia*, bråck. *cfr.* tjalget.

TJALGET, *v. n. decidere, delabi*, falla ner.

ner. Jågna tjada tjalgei jaurai, *per glaciem delapſus eſt in lacum*, han for ner i ſjön genom iſen. Juolke tjalgai jågna tjada, *pede glacies pertundebatur. It. de pecudibus dum pingveſcunt.* Pâtſoh tjalgeh tan jaken, *hoc anno rangiferi pingves evadunt.* Meſeh puorakit tjalgeh, *vituli rangiferini optime adoleſcunt & pingveſcunt*; renkalfvarne våxa til och blifva feta. Tjalgeſtet, *dim.* Tjalgagâtet, *inchoat.* begynna at blifva fet.

TJALLET, *v. n. de rangiferis dicitur, dum fruticibus & arboribus cornua adfricant autumno, quando catulitionis tempus inſtat, ut lanugine, qua æſtate obducta ſunt cornua denudentur, cfr.* nameh, tjallet, ſkubba hornen emot trân och buſkar, ſom renarne göra om hôſten, når ſpringetiden inſtundar, at rifva bort det ludna ſkinnet, hvarmed hornen åro ôfverdragna om ſommaren, ſe nameh.

TJALLOT, *v. n. obdureſcere*, hårdas, blifva hård. Harjanemeſt tjallot, *obdureſcere conſvetudine*, blifva hårdad genom vanan. Taſſa leb mon tjallom, *ejus rei conſvetudine obdurui, ut illam jam facile perferre poſſim*, jag år hårdad och van dervid.

TJALME, *oculus*, ôga. Tjalmit tappet, *claudere oculos*, tillſluta ôgonen. Tſaggas tjalmi kåttjet, *attente conſpicere, oculorum intentione adſpicere*, ſe ſtint uppå, noga ſe på. Tjalmai âdtjot, *in conſpectum obtinere*, få i ögnaſigte. Tjalme kakka, *pupilla oculi*, ögnaſten. Tjalmit tſagget, *oculos intendere*, ſpånna ut ôgonen. Tjalme pele, *alter oculorum*, det ena ôgat. Tjalmetak, *caſ. negativ. ſine oculis*, utan ôgon. Tjalmi tjuoppet, *nictari*, blinka med ôgonen. Tjalme halgon, *in conſpectu, ante oculos, evidenter*, ôgonſkenligen, för ôgonen. Tjalme-tramkaldak, *ictus ſ. nictus oculorum*, blinkande med ôgonen, ôgonblick. Tjalme harme, *ſupercilium*, ôgonbryn. *It.* tjalme, *macula retis*, maſka i et nåt. Tjalme-kulbme, *palpebræ.* Tjalmats, *dim. Fenn.* ſilmå, *oculus.*

TJALMAK, *n. a. qui viſu gaudet acerrimo*, en ſom har god ſyn.

TJALMEPELAK, *monoculus*, enögd.

TJALMETEBME, tjalmeteme & tjalmetes, *n. a. cæcus*, blind. Tjalmeteswuot, *cæcitas*, blindhet.

TJALMET, *v. n. viſum recuperare*, åter få ſin ſyn igen. Tjalmetebme lei ſodn, walla tjalmei waſt, *cæcus erat, nunc autem viſu rurſus gaudet*, han var blind, men har åter fått ſin ſyn igen. Tjalmeſtet, *dim.* Tjalmagâtet, *inchoat.* begynna få ſin ſyn igen.

TJALMETOWET, *paſſiv. occæcari, lumine oculorum privari*, blifva blind.

TJALMETATTET & tjalmetuttet, *v. a. occæcare, cæcum reddere*, göra blind.

TJALMES, *n. ſ. ventriculus pecudum aqua lotus & aëre ſiccatus, quo vaſis inſtar utuntur, cfr.* fatte, kreaturs mage, den Lapparne betjena ſig af til kåril, ſe fatte. *Obſ.* fatte *eſt pecudum majorum*, tjalmes *vero vitulorum & pecorum, etiam avium ſtomachus.*

TJALMET, *v. a.* tjalmem, *vid.* luoſkot, luoſkom, *id.*

TJALOT, *ſcribi, inſcribi*, ſkrifvas up, inſkrifvas. Skattai tjalot, *in cenſum referri*, blifva ſkattſkrefven.

TJALS, tjalſa, *cruſta nivis*, ſkara, ſkarſnö. *vid.* tjarw.

TJAMK, *adv. firmiter*, hårdt, faſt. Tjadnet tjamk, *firmiter alligare*, binda hårdt til. Tjamket, *v. a. firmiter ligare*, hårdt binda. *vid.* tjauketet, *id.*

TJANA, *fungus*, ſvamp. Niwſa tjana, *fungus betulæ, unde fomes præparatur*, ſvamp hvaraf fnöſke göres. *Norrl.* tjuka.

TJANAK, *n. a. non ligatus*, obunden, *cfr.* tjadnet.

TJANAS, *n. ſ. ligamentum*, band. Tjanas ketjen le, *ligatus eſt*, han är bunden. Tjanas badde, *ligamen*, band.

TJANATATTET, *v. n. ligari poſſe*, kunna bindas. I tjanatatte, *ligari nequit.*

TJANKET, *confidere*, lita på. Rikines tjanka, *divitiis ſuis confidit*, han litar på ſin rikedom.

TJAPPES, tjappok, *n. a. niger*, ſvart. Tjappet, *id.* Tjappes håſt, *equus niger*, en ſvart håſt. Tjappes kapte, *tunica nigra*, ſvart tröja. *Transl.* tjappes almats, *homo ſordide parcus*, en mycket nidſk och ſnål menniſka. *Comparat.* tjappetub, ſvartare. *Superl.* tjappetumus, den ſvartaſte.

TJAPPOTET, *nigreſcere*, blifva ſvart. Muoto tjappoti, *vultus nigreſcebat*, anſigtet blef ſvart. *Transl.* Aptſa ſodn tjappoti, *valde factus eſt tenax ſ. parcus*, han har blifvit alt för niſk.

TJAPPOTATTET, tjappotuttet, *v. a. nigrum reddere, nigro tingere colore*, göra ſvart, ſvärta.

TJAPPOTOWET, *id. qu.* tjappotet.

TJAPPOS, *n. a. uſu non attritus, qui adhuc utilis eſt*, brukbar, ſom ännu ej är utnött. *Transl.* tjappos pådnje, *ſenex qui firmo adhuc corpore eſt*, en gubbe, ſom ännu har god kropps ſtyrka.

TJARATALLET, *v. n. inſomniis vexari*, plågas af elaka drömmar. Tjaratallib tane ijan, *hac nocte inſomnia me terruere*, jag hade elaka drömmar i natt.

TJARATALLEM, *inſomnium*, elak dröm.

TJARES, *n. a. terribilis*, förſkräckelig. Tjares njåko, *inſomnium*, elak dröm.

TJAREBDET, *v. n. de oleo aut alio pingvi liquido dicitur aquam ſupernatante*, ſåges om flätt eller annat fett, ſom flyter ofvan på vatnet.

TJARFO, *inſtrumentum haſtæ inſtar, quo glaciem pertundunt*, isbila, et verktyg at göra hål på iſen med. *Fenn.* tuura.

TJARG, *n. ſ. glacies nive nudata, quando nix calore reſoluta eſt & glacies nuda remanet*, is hvaraf ſnön är bortinad, bar is.

TJARRET, *v. a. exprobrare, objicere*, förebrå. Tjarra munji affjit, *facinora mihi exprobrat*, han tilviter mig miſsgårningar. Tjarreſtet, *dim.* litet förebrå. Tjarragåtet, *inch.* beg. förebrå.

TJARREM, *n. ſ. exprobratio*, tilvitelſe. Tjarrem åme, *cauſſa ſive res, qua alicui exprobratur.*

TJARROK, *rigidus, aſper*, ſträf, ſkarp. Tjarrok ſkautja, *barba rigida*, ſtyft ſkägg.

TJARRSET, *v. n. iracundum ſe præbere, iræ indulgere*, viſa ſig ond, vara ond.

TJARW, tjarwa, *cruſta nivis*, ſkara. Route tjarw, *cruſta nivis altius congelata, quæ incedentium molem ſuſtinere valet*, ſtark eller hårdt tilfruſen ſnö, ſkara, på hvilken man kan gå.

TJARWET, *v. n. de nive dicitur, dum cruſta*

ſta obducitur, ſåges når det blir ſkara på ſnön. Tjarwemen le talle, *cruſta nunc ſit nivis congelata*, det blir nu ſkara på ſnön. Tjarweſtet, *dim.* blifva litet ſkara. Tjarwegåtet, *inchoat.* begynna blifva ſkara.

TJARWET, *torquere*, klåmma. *v.* tjabret.

TJASKA, *n. ſ. fruſtum piſcis, pars piſcis diſſecti*, et fiſkſtycke. Kaſka tjaſka, *media pars piſcis.*

TJASKE, *muſtela*, hermlin. *v.* puoitek.

TJASKET, *v. a. jacere*, kaſta. Erit tjaſket, *abjicere, rejicere*, kaſta bort. Ulkos tjaſket, *ejicere*, kaſta ut. Wuolos tjaſket, *dejicere*, kaſta ner. Wuollai tjaſket, *ſubjicere*, kaſta under. *Transl.* piåbmo tjaſka kukkes nelgojit, *cibum ægre ferunt, qui diu famem paſſi ſunt*, maten ſöker dem, ſom länge hafva hungrat. *It.* tjaſket, *percutere*, ſlå. Tjaſkeſtet, *dim.* Tjaſkegåtet, *inchoat.* begynna kaſta. Tjaſkajet, *id.* Tjaſketattet, *conjici poſſe*, kunna kaſtas. *cfr.* palkeſtet. *Fennon.* laſketan, *jacio.*

TJASKATJET, tjaſketet, *frequ. id.*

TJASKATET, *v. n. conjicere ſe*, begifva ſig. Tjaſkati wuolos, *ſe deorſum conjecit*, han begaf ſig nederåt. Tjaſkati kâtai, *in tugurium celeriter intrabat*, han gick haſtigt in i kojan. Puotſelwas ſiſa tjaſkati, *morbus introrſum verſus eſt*, ſjukdomen flog in.

TJASKEM, *n. ſ. jactus*, kaſt, kaſtande.

TJASME, *n. ſ. puſtula, papula*, blema, qviſsla. Tjaſmak, *puſtulis obſitus*, full med qviſslor.

TJAST, *nix madida, tabes nivis*, kram ſnö, vât ſnö.

TJATJE, *unicornis*, ſom har et horn.

TJATJESTET, *v. a. indigitare, digito monſtrare*, peka på, med pekande utviſa. Suormin tjatjeſtet, *id.*

TJATSE, *n. ſ. aqua*, vatten. Tjatſeb jukket, *bibere aquam*, dricka vatten. Tjatſeb kåiket, *ſitire*, torſta. Tjatſe kårrek, *aquæ ſuperficies*, vattubryn. Tjatſe puotſes, *hydropicus*, vattuſigtig. Tjatſe puotſelwas, *hydrops*, vattuſot. *In Novo Teſtamento occurrunt. Morbus hic Lapponibus fere eſt ignotus.* Kuna tjatſe, *lixivium*, lut. Tjatſetak *& contr.* tjatſet, *caſ. negativ. ſine aqua*, utan vatten.

TJATSAJES, *n. a. aquoſus*, vattufull.

TJATSAHATTET, *v. a. rigare, aqua humectare*, vattna, *1 Cor. 3: 6, 7. Uſitatius* tjatſin tåbbotet, låktet.

TJATSALET, *v. n. immadeſcere*, blifva vât, vattnas. Njalme tjatſal, *os immadeſcit*, munnen vattnas.

TJATSALASTET, *v. n. miſericordia commoveri, lacrymis non poſſe abſtinere*, hafva medlidande, ej kunna hålla ſig från tårar. Idtji ludnok tjatſalaſte, *miſericordia non commotus eſt*, han blef ej rörd af medlidande.

TJATSEK, *calceus coriaceus*, låder-ſko. *Qu. dic. calceus aquatilis. Oppoſ. ſunt tales, qui villoſi ſunt, quibus hieme utuntur, qui aquam non ferunt.*

TJATSETES, *n. a. aqua carens*, vattulös. Tjatſetes kebne, *abenum in quo aqua non eſt.*

TJATSETET *&* tjatſet, *v. a. aqua eluere, aqua macerare*, vattnlägga, utblöta med vatten.

TJATSITET, *v. n. aquoſo eſſe guſtu*, ſmaka vattenaktigt. Saltetes piåbmo tjatſit, *cibus inſulſus aquoſo & nauſeoſo*

guſtu eſt, oſalt mat har en obehagelig och vattenaktig ſmak. Tjatſitaſtet, *dim.* ſmaka litet vattenaktigt.

TJAUK, *adv. firmiter, arcte*, faſt, ſtadigt, hårdt. *vid.* nannoſt. Tjauk jakket, *firmiter credere*, tro ſtadigt. Tjauk ja tjauk kottjot, *graviter mandare*, ſtrångeligen befalla. Tjaukebit lokket, *voce elatiore legere.*

TJAUKES, tjaukok, tjauka, tjauges, *n. a. firmus, diſtentus*, ſtadig, faſt, ſpånd. Tjaukes råkkåles, *oratio ſeria*, alfvarlig bön. Tjaukes tjuolm, *nodus arcte connexus*, hårdt tilbunden knut. Tjaukeswuot, *firmitas*, faſthet, ſtadighet.

TJAUKESIKT, *adv. vide* tjauk.

TJAUKET, *v. n.* Pjågga tjauka, *ventus fit vehementior*, vådret blir håftigare. Tjåſkem tjauka, *frigus magis fit vehemens*, kölden blir ſtarkare. Tjaukab parget, ko wuoingeſtab, *poſt otium majori cum niſu laboro*, jag blir hurtigare at arbeta, når jag har hvilat mig. Tjaukeſtet, *dim.* Tjaukagåtet, *inchoat.*

TJAUKESTET, tjaukkeſtet, *v. a. arripere*, gripa til. Kåtin tjaukeſtet, *manu arripere*, gripa i med handen.

TJAUKETET, tjaugetet, *v. a. intendere*, utſpånna. Kainob tjauketet, *funem extendere*, ſträcka ut repet. Tjuolmeb tjauketet, *nodum adſtringere arctius*, hårdare tilknyta. *Oppoſ. eſt* metetet. Tjauketaſtet, *dim.* litet utſpånna. Tjauketatjet, *inchoat.* begynna utſpånna.

TJAUR, *nanus, qui exigua eſt ſtatura*, dvårg, liten til växten. Tjaurats, *dim. id. De pecudibus ſæpius dicitur, interdum de hominibus.*

TJAUTES, *n. ſ. locus acclivis*, backe, ſom bår upföre. Tjauteſit wadſet, *per loca acclivia aſcendere*, gå upföre branta backar. Tjauteſats, *dim.* en liten backe. *It.* Tjautes, *locus, ubi piſcis ova parit ventrem fundo lacus aut amnis adfricans*, tjautes kallas ock det ſtället dår fiſken gnider ſig emot ſjöbotten, då han ſlåpper rämmen. Tjauteſtet, *v. n. de piſcibus dicitur hoc facientibus.* Tjauteſtet, ſåges om fiſkar, når de gnida ſig emot botten.

TJAUTASATTET, *v. n. ſurſum paulatim vergere*, luta upföre, ſmåningom båra upåt.

TJAUTET, *v. a. advehere, ſurſum vehere*, framföra, föra upföre. Waren nal tjautet, *in montem vehere*, föra uppå berget. Måreſt tjautet ſame ådnami, *ex ora maritima in Lapponiam vehere*, föra up til Lappmarken ifrån landsbygden. Tjautegåtet, *inchoat.* begynna föra upföre.

TJAWELK, *dorſum, tergum*, rygg. *It. jugum montis*, bergsrygg, bergslid.

TIBBER, *numerus quadragenarius*, et tal af 40, et timber.

TIBDET, *v. n. miteſcere*, blifva blidt. *De nive dicitur dum miteſcente cœlo reſolvitur*, tina, töa. Tibda udne, *regelatur hodie nix*, ſnön tinas up i dag, det töar i dag. Tibdeſtet, *dim.* töa litet. Tibdegåtet, *inchoat.* beg. töa.

TIBDOK, *n. a. morigerus, qui non eget multa caſtigatione ſive animadverſione*, böjelig, ſom ej år ſvår at tukta. Tibdok mana, *infans docilis & morigerus, qui facile caſtigatur*, et barn, ſom ej år ſvårt at aga. *Lychſel.*

TIBMA, *anno præterlapſo*, i fjol.

TIBMATS, *n. a. ad annum præterlapſum pertinens*, fórra året tilhórig. *v.* timats.

TIBM, tibma, tibmes, tibmok, *n. a. mollis, lenis*, mjuk, blót. Tibma ullo, *lana lenis*, mjuk ull. *Transl.* Tibma piårgo, *caro bene cocta*, vål kokadt kótt, ſom ej år ſegt. Tibmawuot, tibmokwuot, *mollities*, mjukhet.

TIBMET, *v. n. molleſcere, emolliri*, blifva mjuk, blótna. Piårgob wuoſſjet taſſa ko tibma, *carnem coquere usque dum molleſcit*, koka kótt til deſs det blir mjukt. Rerte wuoitaſeſt tibma, *oleo emollitur corium*, lådret blir mjukt af ſmorning. Tibmeſtet, *dim.* mjukna litet. Tibmagåtet, *inchoat.* begynna mjukna.

TIBMETET, *v. a. mollire*, góra mjuk.

TID, *n. ſ. mos, ritus*, plågſed. Tollots tid, *mos antiquus*, gammal plågſed. *It. ritus ſuperſtitioſus*, vidſkepelig ſed, ſkråck. Tidalats, *ſuperſtitioſus*, vidſkepelig. *vid.* did.

TIDESTALLET, *v. n. ritus ſuperſtitioſos ſequi, ſuperſtitioni addictum eſſe*, råtta ſig efter ſkråck, vara vidſkepelig. Tideſtalleje, *part. præſ. qui ita facit*, vidſkepelig.

TIDESTALLEM, *ſuperſtitio*, vidſkepelſe.

TIDNE, *ſtannum*, *vid.* tadne.

TIDNO, *ſilex*, flinta.

TIE, *tunc*, då. *vid.* die, te.

TJEDMOK, *n. a. lentiginoſus*, fråknig. Tjedmok arodeje, *facies lentiginoſa*, fråknigt anſigte.

TJEKET, *n. a. inſipidus, aridus & inſipidus*, torr, ofmakelig. Tjeket le tat piåbmo, *aridus & inſipidus hic eſt cibus*, denne maten år torr och ofmakelig.

TJEKTJA, *milvus*, örn, fiſkgjös.

TJENAR, *ſervus*, tjenare.

TJENASTAK, *meritum*, fórtjenſt, tjenſt.

TJENOT, *v. a. experiri, ſentire*, ſmaka, kånna. Nelkeb tjenot, *famem pati*, lida hunger.

TJENTA, *ancilla*, piga.

TJENTOSTET, *ancillæ famulatu fungi*, tjena fór piga. Tjentoſtam leb ſo ludne jakeb, *ancilla fui ejus unum annum*, jag har tjent hos honom fór piga et år.

TJEPPE, tjeppes, *n. a. quidvis faciendi peritus, artium manuarium imprimis edoctus*, flóg, handflóg. *Transl.* lokko tjeppe, *doctus legendi*, ſnåll at låſa. Tjeppe wieſot almatji kum, *converſationis cum aliis hominibus peritus*, en ſom vål kan lefva med folk. *Oppoſ.* tjuorpe. Tjeppeswuot, *ſubſt.* flóghet, ſkicklighet.

TJEPPASTALLET, *v. n. affabre agere ſtudere*, vilja vara flóg. Wigga tjeppaſtallet, *peritum agere vult fabrum*, han vil vara mycket konſtig.

TJEPPESIKT & tjeppet, *adv. affabre, artificioſe*, konſtigt, flógt.

TJERBMAK, *vitulus rangiferinus anniculus*, et års gammal renkalf.

TJERETET, *v. a. ſagena ſub glacie piſcari*, draga isnot. Tjeretem- *ſive* tjere qweleh, *piſces hoc modo capti*, fiſk ſom år fångad med isnot.

TJEROT, *v. n. flere*, gråta. Mana tjero, *infans vagit*, barnet gråter. To mon tjerob, ko todn wuolgah, *te lugeo abeuntem*, jag gråter ófver din bortreſa. Tjeroſtet, *dim.* litet gråta. Tjerogåtet, *inchoat.* begynna gråta.

TJEROM, *n. ſ. fletus*, gråt.

TJE-

TJEROSTALLET & tjerotallet, *v. a. intenſiv. vehementer flere, plorare*, håftigt gråta.
TIETET, *ſcire*, veta. *vid.* tetet &c.
TIETI, tiet, *vid.* diet.
TJETJA, *ſeptem*, ſju. *vid.* kietja, *id.*
TJETJES, *n. a. numeral.* Tjetjes lepe, *ſeptem ſumus*, vi åro ſju til antalet.
TJETJER, *digitus minimus*, lillfinger.
TJETSE, *patruus natu minor ejus patre, cujus eſt patruus*, yngre farbroder. *Fenn.* ſetå, *patruus.*
TJETSEW, *patruelis*, brorſon el. dotter.
TJEURES, *lutra, vid.* tjåura.
TJEURETET, *ingrato eſſe guſtu & rancido*, vara af en från och obehag. ſmak.
TJEURET, *vid.* wuojet.
TIEUTET, *implere, vid.* teutet &c.
TIEWA, *collis*, backe. *vid.* tåwa.
TIEWAS, tiewet. *vid.* tåwas, tåwet.
TJEWTJE, *quadrupedum animalium poplites pedum poſteriorum*, knå på bakbenet hos fyrfotade kreatur.
TIFTET, *vid.* tiptet.
TIGGE, *judicium, forum*, ting. Tiggai ſtebnot, *in jus vocare, citare*, ſtämma til tings. Tigget, *judicis munere fungi, judicium exercere*, tingta, hålla ting.
TIGGAR, *mendicus*, tiggare.
TIGGOT, *mendicare*, tigga. Tiggom, *mendicatio*, tiggeri. *cfr.* watet.
TIGL, tigle kedke, *later*, tegelſten.
TJIDDET, *v. a. contradicere, reniti*, emotſåga, ſtreta emot. Tjidda ſadnaſeb, *veritati reluctatur*, han ſtrider emot ſanningen. Inta ſodn mo hålit tjiddet wigga, *verba is mea ſemper irrita facere vult.* Ale mo tjidde, *noli mihi contradicere*, lågg dig icke emot mig. Tjiddeſtet, *dim.* Tjiddegåtet, *inchoat.* begynna ſåga emot.
TJIDDEM, *contradictio, reluctatio*, motſågelſe, motſtånd.
TJIDDETATTET, *v. n. contradici poſſe*, kunna motſågas. I tatt tjiddetatte, *iſtud negari non poteſt*, det kan ej nekas.
TJIDDOKES, *qui ſemper contradicitaut renititur*, en ſom altid lågger ſig emot.
TJIDME, *lentigo*, fråkna. Tjidmek, *lentiginoſus*, fråknig. *vid.* tjedmok.
TJIDNOS, tjidnot. *vid.* tjinos, tjinot.
TJIDTJE, *ita matres ſuas infantes appellant, mamma, mater*, mor, mamma. Tjidtjam puoram, *mater mea cariſſima*, min kåra mor. *cfr.* nidtje.
TIJE, *n. plur. pron. vos*, J.
TJIKKA, *nivis manu formatus globulus*, ſnöbåll. *Lyckſel.*
TJIKKOT, *v. n. uno pede ſalire*, hoppa på et ben.
TJIKTET, *v. a.* Werbmit tjiktet, *retia reſarcire*, bota nåt. *De retibus tantum dicitur.* Tjikteſtet, *dim.* Tjiktegåtet & tjiktetatjet, *inchoat.* begynna bota nåt. Tjiktetattet, *neutr. reſarciri poſſe*, kunna lappas eller botas. I tat werbme tjiktetatte, *reſarciri nequit hoc rete*, detta nåtet kan ej lappas.
TJIKTEMES, *n. ſ. filum quo retia reſarcienda ſunt*, garn at laga nåt med.
TJILDET, *valere, in pretio eſſe*, gålla, *vid.* jåttet.
TJILDASTALLET, *v. n. ſuperbire, magni ſe æſtimare*, tycka mycket om ſig.
TJILDOK, *n. a. pretioſus, qui in pretio eſt*, gållande, ſom år i pris. Tjildok naute, *pellis ferina pretioſior. It.* tjildok ålma, *vir de ſe bene ſentiens*, en man ſom har ſtora tankar om ſig.

TJI-

TJILET, *v. n. ſalire*, hoppa, ſpringa. Tjilet kedken nal, *inſilire in lapidem*, hoppa uppå en ſten. Tjileſtet, *dim.* Tjilegâtet, *inch. Fenn.* kijlin, *laſcivio.*

TJIMA, *n. ſ. curvamen, flexura, v.* ſâjo.

TJINOK, tjinos, *n. a. compactus, durus*, tåt, hård. Tjinok muor, *lignum ſolidum & durum*, hårdt trå. Tjinok muot, *nix compacta*, hård ſnö.

TJINO, tjidno, *obſtructio*, förſtoppelſe.

TJINOT, *v. n. dureſcere*, hårdna. *It. obſtrui, alvi obſtructione laborare*, blifva förſtoppad.

TJINOTET, *v. a. indurare*, göra hård. *It. obſtructionem alvi cauſſare*, förorſaka förſtoppelſe.

TIJOD, *n. ſ. decuma, decima*, tijonde.

TJIPTET, *v. a. curvare, flectere*, böja. Tjiptet miålgaſeb, *curvare carinam.* Tjiptes muor, *inſtrumentum curvandi ligna*, verktyg at böja med, båndträ.

TJIRGOT, *vid.* tſirgot.

TJISKO, *n. ſ. affectus aliquis vehementior*, öfverilning, någon håftig ſinnesrörelſe. Tjiſko munji påta, *affectus me invadit vehemens*, et il kommer åt mig. Tjiſko fuono, *peccatum involuntarium*, ſvaghets ſynd.

TJISKOR, *idem.*

TJISKOT, *v. n. affectu aliquo animi vehemente incitari*, af någon håftig ſinnes-rörelſe upretas, få en öfverilning. *It. de pecudibus, ſalire, ambobus ſimul pedibus ſalire*, hoppa, ſpringa i ſyrſprång. *vid.* tjuoſkot, *id.* Tjiſkogâtet, *inchoat.* begynna at få en öfverilning.

TJITTA, *n. ſ. clavus*, pinne, plugg. *cfr.* naule. *Transl.* ålma le ko tjitta, *vir ille eſt pervicaciſſimus, qui propoſiti aut ſententiæ ſuæ minus eſt tenax*, han år en mycket envis man. Tjittats, *dim.* en liten pinne.

TJITTET, *v. a. vid.* naulet. *It. id. quod* tarjet. Se tarjet. Ib tjitte âdet, *dormire nequeo, exſomnis ſum*, jag kan ej ſofva. *Norrl.* gittar ej ſofva.

TJITTETUM, *n. a. clavis affixus*, faſtnåglad. *Transl.* taſſa le ſodn ko tjittetum, *in iſta ille re maxime pertinax eſt*, han år mycket envis deruti.

TJITTJE, *aculeus*, en tagg. Tjittjats, *dim.* liten pigg.

TJITTO-TJALMAK, *cui oculi ſunt exſtantes*, utögd. *cfr.* tjitta.

TJIWA-KÅTE, *carcer*, fånghus.

TIK, tikka, *n. a. certus, fide dignus*, viſs, trovårdig. Tikka ſakab tan pira anab, *compertum iſta de re habeo*, jag har mig den ſaken noga bekant.

TIKKE, *pediculus*, lus. *Angl.* tick, *id.*

TIKKAJES, *pediculoſus*, luſig. Tikkos, *id.*

TIKKET, *v. n. pediculos alere, pediculos nanciſci*, blifva luſig.

TIKS & tikſje, *canis fœmina*, tik.

TIKTOK, *n. a. compactus, ſolidus*, tåt. Tiktok kare, *vas cui nullæ ſunt rimæ*, et tått kåril. *Transl.* tiktok ålma, *qui reticenda reticet*, en ſom kan väl tiga med hemligheter. *cfr.* lauk.

TIKTOT, *v. n. compactum fieri*, blifva tåt. Tiktogâtet, *inchoat. vid.* lauket.

TIKTOTET, *v. a. compactum reddere*, göra tåt. Tiktotaſtet, *dim.*

TILAST, *adv. exacte, adcurate, de jactu teli aut ictu dicitur*, huggligt. Lâddeb njuolin tilaſt teiweti, *avem ſagitta mediam transfigebat*, han träffade fogelen huggligt med pilen.

TILA, *chartæ luſoriæ maculis quadratis notatæ*, ruter i kort.

TILESK, *ſecuris major*, ſtor yxe, bila.

TILJA, *tabula ſive ſella, in qua in cymbis ſedemus*, ſåte eller ſkåtta i båtar at ſitta på.

TILJE, *n. ſ. occaſio, opportunitas*, tilfälle. Puore tiljeb ådtjoi, *opportunitatem nactus eſt*, han fick godt tilfälle. *Fenn.* tila.

TILKOT, *v. a. pelles præparare & alutam*, bereda ſkinn, ſåmſka. *vid.* altet.

TILLE, *aliquod animal, quo tanquam inſtrumento uſi ſunt olim Lappones veneficii, ut e. gr. lupus, urſus, corvus aut aliud, quas beſtias magica arte & veneficio ad quævis mala in alios homines inferenda incitare potuiſſe feruntur, aut etiam ad opitulandum ſibimet ipſis vel aliis.* Tille kallades något viſſt djur, ſåſom til ex. en varg, björn, korp eller något annat, hvaraf Lapparne beråttas hafva kunnat betjena ſig, genom ſvartkonſt och någon hemlig bekantſkap med ſamma djur, at göra andra menniſkor ſkada, el. ock hjelpa ſig ſjelfva och andra. Mo tille le tat lådde, *avis hæc meum eſt, quo utor, adminiculum ſive inſtrumentum*, denne fogelen betjenar jag mig utaf til håxeri. Swalab tillen tokko rajab, *vulpem albam illuc mitto deſiderio meo ſatisfacturam*, jag ſkickar dit en hvit råf, ſom ſkal göra.

TILLES, *n. à. vid.* karwes, ſtådes. I le tilles, *in parato non eſt*, det år ej til hands. Till, *id. Fen.* talde, *in promtu.*

TILLETALLET & tillotet, *v. a. faciendum curare, efficere*, komma til våga, låta ſke.

TILMA, *n. ſ. agitatio aquæ*, vattnets ſqvalpande.

TILMOT, *v. n. agitari, commoveri, de aqua dicitur*, ſqvalpa. Paroh tilmoh, *undæ fluctuant*, böljorna ſqvalpa och håfva ſig.

TILPE, *n. ſ. jocus, jocus ineptior*, ſkåmt, daraktigt ſkåmt. *vid.* telpe.

TILPETET, *v. n. jocari, ineptire*, ſkåmta.

TILSES, *n. a. imbecillis, inutilis*, ſvag, odugelig. Tilſes herke, *rangifer vectarius minus vegetus*, en ſvag körren.

TIM, *hora*, tima. Timapele *ſive* timalakke, *dimidium horæ*, half tima. Kidda tim, *tempus vernum*, vårtiden.

TIMA, timan, *anno præterlapſo, v.* tibma.

TIMATS, *n. a. ad annum proxime præteritum pertinens*, hörande til förra året. Timats kordne, *hordeum anni præterlapſi*, förledit års korn. *Prov.* I le ſodn timats mana, *valde eſt ætate provectus*, han år rått gammal. Timatjeſt, *ab anno præterlapſo*, ſedan förledit år.

TIMBER, *tigni*, timmer. Timbertet, *ſtruere, ædificare*, timra.

TIMES, timok, *n. a. mollis*, mjuk. *v.* tibm.

TIMET, *v. n. &* timetet, *v.* tibmet *&c.*

TINGOT, *v. a. vid.* trawet, wainotet.

TINDO, *de pecudibus dicitur, ſtomachi efflatio ſive tumor, cum venter diſtenditur, quo morbo rangiferi imprimis laborant ſæpe letali*, en ſjukdom hos renarne då buken ſvåller up, hvaraf de ofta dö.

TINOHET, *v. n. dulci eſſe ſapore*, ſmaka ſött, vara af ſöt ſmak.

TINT, *n. menſura, quarta pars canthari*, halfſtop.

TJODTJAS, *n. ſ. labor vehemens*, ſtrångt arbe-

arbete. Tjodtjaſin orrot, *laborem ſuſtinere improbum*, hafva mycket arbete, ſlita ondt, *a verbo*

TJODTJOT, *ſtare*, ſtå. Juolki nal tjodtjot, *pedibus inſiſtere*, ſtå på fötterna. Auten tjodtjot, *præeſſe*, föreſtå, förvalta. Pira tjodtjot, *circum ſtare*, ſtå omkring. Pelen tjodtjot, *a partibus eſſe*. Wuoſte tjodtjot, *reſiſtere*, ſtå emot. Tjodtjoſtet, *dimin.* ſtå litet. Tjodtjogåtet, *inchoat.* begynna ſtå.

TJODTJOJE, *ſtans*, *qui ſtat*, ſtående.

TJODTJOT & tjodtjo, *id.* Tjodtjot pårra, *edit ſtans*, han åter ſtående. Tjodtjo almats, *homo erectus*, en ſtående menniſka.

TJODTJOK, *in rem familiarem attentus*, husaktig, god hushållare.

TJODTJALASTET, *reſiſtere*, *repugnare*, ſåtta ſig emot, vara motſträfvig. Tjodtjalaſtet åiwalatjen wuoſt, *magiſtratui reſiſtere ſive ſe opponere*, ſåtta ſig emot öfverheten.

TJODTJATET, tjodtjetet, *v. n. ſubſiſtere*, ſtadna. Tjodtjeti tala, *ſtatim gradum ſiſtebat*, han ſtadnade ſtraxt. Tjodtjetaſtet, *dim.* litet ſtadna. Tjodtjetatjet, *inchoat.* begynna ſtadna.

TJODTJOTET, *ſtare permittere*, låta ſtå. Ale mo kukkeb tjodtjote, *ne ſinas me diutius heiv ſtare*, låt mig ej ſtå hår långre. *It. poſtulare*, *expoſcere*, påſtå, utfordra. Palkab tjodtjotet, *mercedem poſtulare*, fordra betalning. *It. præeſſe*, *adminiſtrare*, förvalta, föreſtå. Heimab tjodtjotet, *rem familiarem adminiſtrare*, föreſtå hushållet. Ammateb tjodtjotet, *muneri præeſſe*, förvalta ämbetet. Tjodtjotatjet, *inchoativ.* begynna påſtå, m. m.

TJODTJOTEJE, *adminiſtrator*, förvaltare. Tjodtjotejeh Jubmelen tjåkoswuoten paijel, *diſpenſatores myſteriorum divinorum*, *1 Cor. 4: 1. It. qui efflagitat quid & poſcit*, en ſom påſtår eller fordrar ut.

TJODTJOTEM, *n. ſ. adminiſtratio*, förvaltning. *Poſtulatum*, påſtående.

TJOKKAHET, *ſedere*, ſitta. *v.* tjåkkahet.

TJOKKETET, *recumbere*, *conſidere*, *vid.* tjåkketet.

TJOKKOLDET, *v. a. titillare*, kittla. Ele mo tjokkolde, *noli me titillare*, kittla mig ej. Tjokkoldattet, *frequ. id.*

TJOKKOLDEM, tjokkoldallem, *n. ſ. titillatio*, kittlande, retande.

TJOKKOTES, *macer*, *macilentus*, mager. Tjokkotes påtſo, *rangifer macilentus.*

TJOKKOTET, *v. a. macilentum reddere*, *macerare fame*, göra mager, utmärgla. Tjokkotowet, *macie extabeſcere*, blifva mager.

TJOKTOK, *n. a. vi elaſtica gaudens*, *rigidus*, ſpånſtig, ſtyf. Tjoktok juoks, *arcus rigidus*, en ſtyf båge. Tjoktok laſe, *ſera rigida & firma*, et ſtyft och ſtadigt lås.

TJOLGO, *n. ſ. vid.* klapa.

TJOLONJES, *meteoron ignitum*, *ignis fatuus*, *draco volans igneus*, drakaljus, lycktgubbe. Tjolonjes tåll, *id.*

TJOROTET, *canere*, gråna. *v.* tjuorotet.

TJORWET, *clamare*, *v.* tjuorwet *&c.*

TJOUD, tjouditet, tjoudot, *v.* tjuoud *&c.*

TJOUKES, *n. ſ. lumen*, *vid.* tjuoukes.

TJOUKET & tjoukotet, *v.* tjuouket *&c.*

TJOUTAK, tjoutet *&c. vid.* tjåutak *&c.*

TJOWORDET, *v. a. obtrudere*, påtruga. Tjowordien munji tab, *hoc mihi obtrudebant*, de påtrugade mig detta.

TJOWORET, *v. n. incidere*, råka på. Tjoworib juru tan åſai, *hæc ipſa mihi contigit portio, in hanc ipſam portionem incidi*, jag råkade juſt för denna lotten.

TJOWOT, *ſequi*, följa &c. *v.* tjuowot &c.

TIPPAK, *vid.* tapak.

TIPPERTET, *v. a. garrire, nugari*, ſqvallra, pladdra. Maina todn tippertah? *quid nugaris?* hvad pladdrar du?

TIPPERTEM, *n. ſ. nugæ*, prat, ſqvaller.

TIPPERTEJE, *blatero*, ſqvallrare.

TIPSOT, *v. a. caſtigare*, tukta. *Fem.* tupſin, *caſtigo.*

TIPTET, *v. a. permittere, ſinere*, tillåta, låta. *It. miſſum facere*, låta blifva. *cfr.* pajet. Takket ja tiptet, *facere & non facere*, göra och låta blifva.

TIRBOK, *n. a. audax*, djerf. Tirbok hålet, *audax dicendi.*

TIRREW, *inſtrumentum, vid.* dirrew.

TISKEPELAK, tiſkepele, *n. a. nequam, ſceleſtus*, vanartig, boſaktig. Tiſkepelak ålma, *vir ſceleſtus*, en elak man. *It. contumax*, halsſtarrig. Tiſkepelakwuot, *nequitia*, ondſka. *It. contumacia*, halsſtarrighet.

TISTEL, *tribulus*, tiſtel.

TITEI, *accipiter*, hök.

TITKOTET, *v. a. inculcare*, ofta omtala, inprägla, inſkärpa.

TJUDE, *hoſtis*, fiende. *Hoc nomine hoſtes, a quibus ſe olim vexatos perhibent, appellant Lappones, interdum etiam vocantur* karjeleh. *Hodieque illa commonſtrant loca, ubi prælia commiſſa ſunt, inter quæ montes* Rekker kaiſſe & Laddewardo *in Lapponia Pitenſi fama innotuere, reliqua ut ſilentio prætereamus. Inſtrumenta bellica etiam aliquot ab hinc annis his locis reperta eſſe compertum habemus.* Tjude kalla Lapparne ſina fiender, med hvilka de berått ſig hafva haft ſtrid i forna tider, och veta ännu at utviſa flera ſtållen, dår de med dem hafva hållit drabbningar, hvareſt åfven i ſednare tider pilar och andra krigsgevår åro fundna.

TJUK, *pullus*, unge. Karanaſen tjukeh, *pulli corvorum*, korpungar. Wuentſa tjuk, *pullus gallinaceus*, kycklinge. Piådnaka tjuk, *catulus canis*, hundhvalp. *Impropr.* Almatjen tjuk, *infans*, menniſkobarn. Tjukats, *dim.* en liten unge.

TJUKEK, *quæ pullos peperit*, en ſom har ungar.

TJUKKODS, *macer, vid.* tjokkotes.

TJUKKET, *v. a. vid.* ſnjuttjet, tjåkket.

TJUKO, *caſeus recens una cum ſero lactis*, fårſk oſt med oſtvaſslan.

TJUKTJE, *n. avis, tetrao*, tjäder. *Transl. de homine ſtupido.* Todn leh ko tjuktje, *ſtupidiſſimus es*, du år et dumhufvud.

TJULESTET, *v. a. oſculari*, kyſſa. Tjuleſti ſo, *oſculatus eſt illum*, han kyſte honom. Tjuleſtaſtet, *dim. id.*

TJULESTEM, *n. ſ. oſculatio*, kyſſande.

TJULASTAK, *n. ſ. oſculum, ſuavium*, kyſs.

TJULASTALLET, *v. a. frequ. & intenſiv. exoſculari*, ofta kyſſa.

TJULKETET, *v. n. repente decidere & quidem proprie in aquam*, haſtigt falla ner, falla ner i vattnet. Tjulketi jaurai, *in lacum delapſus eſt*, han föll ner i ſjön.

TJUNNET & tjunnatet, *vid.* tjuleſtet, *vox, qua cum infantibus loquentes utuntur*, brukas ſågas åt barn.

TJUODTJOT, *ſtare*, ſtå. *vid.* tjodtjot.

TJUOD-

TJUODTJALASTET, *reſiſtere, erigere ſe*, reſa ſig, ſåtta ſig emot. Tjuodtjalaſtem, *obluctatio, ſeditio*, motſtånd, upror.

TJUODTJELET, *v. n. ſurgere*, ſtiga up. Tjuodtjel paijas, *erige te*, ſtig up. Paijas tjuodtjelet, *reſurgere*. Sångoſt tjuodtjelet, *e lecto ſurgere*, ſtiga up af ſången. Tjuodtjelaſtet, *dimin.* ſtiga litet up. Tjuodtjelatjet, *inchoat.* begynna ſtiga up.

TJUODTJALDATTET, tjuodtjaltattet, *v. a. erigere, exſurgere facere*, upreſa, låta ſtiga up. *It.* heimeb tjuodtjaldattet, *exſtruere domum*, bygga up et hus. Neuwob tjuodtjaldattet, *retia piſcaria ſibi comparare*, fôreſe ſig med fiſke-redſkap.

TJUODTJELADDET, *frequ. idem quod* tjuodtjelet.

TJUODTJELEJE, *ſurgens*, en ſom ſtiger up.

TJUODTJELEM, *n. ſ. reſurrectio*, upſtigning, upſtåndelſe. Jabmeki paijas tjuodtjelem, *reſurrectio mortuorum*, de dôdas upſtåndelſe.

TJUODTJADATTET, *v. a. conſtituere*, ſtålla, framſtålla, *Act. 1: 23.*

TJUOGGA, *n. ſ. paſtinum vel aliud iſtiusmodi inſtrumentum, quo foditur, aut pungitur*, en hacka eller dylikt verktyg, at gråfva eller ſticka med.

TJUOGGAR, tjuogger, *fruſtum exciſum, proprie caſei*, et ſtycke, et oſtſtycke.

TJUOGGATAK, tiuoggat, *punctum*, et ſtyng, en prick.

TJUOGGOT, *v. a. pungere*, ſticka, ſtinga. Nipin tjuoggot, *cultro fodere ſive pungere*, ſticka med knifven. Tjalmit tjuoggot, *oculos eruere*, ſtinga eller rifva ut ôgonen. Tjuoggoſtet, *dim.* Tjuoggogåtet, *inchoat.* beg. ſtinga.

TJUOJET, *v. n. ſonare, vocem edere*, ljuda, låta. Kâſſe biållo tjuoja, *quando campana auditur*, når det ringer. Lâddeh tjuojeh, *aves garriunt*, foglarne låta. Tjuojeſtet, *dimin.* litet ljuda. Tjuojegåtet, *inch.* beg. ljuda el. låta.

TJUOJEJE, *ſonans, tinniens*, ljudande, ſom låter. Tjuojeje kâlk, *tintinnabulum tinniens.*

TJUOJELES, *n. a. ſonorus*, gållt ljudande, ſom låter hôgt. Tjuojeles kiål, *vox clara & ſonora*, ſtarkt målfôre, hôg rôſt. Tjuojelet, *adv. ſonore*, med hôgt ljud. Tjuojelet hâlet, *alta voce loqui & ſonora*, tala mycket hôgt.

TJUOJEM, *n. ſ. ſonitus*, ljud, låte. Karanaſi tjuojem, *vociferatio corvorum*, korpars ſkrån. Lâddi tjuojem, *garritus avium*, fogelſâng.

TJUOJENES, *idem.*

TJUOJETET, *v. a. ſonare facere*, låta ljuda. Baſuneb tjuojetet, *tuba canere*, blâſa i baſun. Târo trombeb tjuojetet, *tympanum tundere*, ſlå på trumman. *It.* niâdebs tjuojetet, *miſeriam ſuam queri*, klaga ôfver ſin nôd. *cfr.* kullatet. Tjuojetaſtet, *dim.* Tjuojetatjet, *inchoat.* beg. at låta ljuda, m.m.

TJUOJETALLET, *v. a. frequ. idem quod* tjuojetet.

TJUOJETEJE, *tibicen, aut qui alio modo ſonum excitat*, ſpelman, eller en ſom annars âſtadkommer ljud.

TJUOJETAK, *n. ſ. tintinnabulum*, liten klocka. *Imprimis tale, quale pecudum collo appendere ſolemus*, ko-ſkålla.

TJUOIK, *culex*, mygg. Tjuoiketak, *ſine culicibus*, utan mygg.

TJUOIKES, *n.a.* Tjuoikes keſe, *æſtas culicibus amica*, mygg-ſommar, en ſommar då mycket mygg år. *Oppoſ.* Tjuoiketes, *culicibus vacuus*, mygglös, myggfri.

TJUOIKET, *v. n. ligneis pedibus adplicatis inſtrumentis ſuper nivem incedere*, rånna eller gå på ſkid. *cfr.* ſappek. Tjuoikajet & tjuoikegâtet, *inchoativ.* begynna löpa på ſkid.

TJUOIKEM, *n. ſ. ipſe actus, dum hoc fit*, löpande på ſkid. Tjuoikem talke, *tempeſtas huic opportuna negotio*, godt ſkidföre.

TJUOIKETET, *frequ. id. qu.* tjuoiket. *It. his inſtrumentis ſectari*, med ſkidlöpande jaga efter. Stalpit tjuoiketet, *lupos dicto modo ſectari*, jaga efter vargar med ſkidlöpande. *Hoc modo lupos & interdum etiam, licet rarius, vulpes venari & baculis cædendo occidere conſueverunt Lappones, non ſine magno labore & niſu.* Tjuoiketaſtet, *dim.* Tjuoiketatjet, *inchoat.* begynna jaga efter, m. m.

TJUOIWES, *n. a. albidus, qui colore eſt albeſcente*, hvitaktig och ljus til färgen. Tjuoiwes ſtrud, *pannus albido colore*, klåde af ljus färg. Tjuoiwes latte, *color cæruleus dilutior, qui nimis ater non eſt*, ljusblå färg.

TJUOKE, *n. ſ. ſuperficies terræ glacie obducta*, is-flen på marken. *Maxime hoc ipſum Lapponibus eſt calamitoſum, rangiferorum enim magnam faciunt jacturam, qui fame enecantur, quia muſcum, quo paſcuntur, conglaciatum attingere nequeunt.* Tjuokes talwe, *hiems glacialis dicta ratione*, en vinter då marken år med is-flen öfverdragen.

TJUOKOT, *v. n. glacie tegi & obduci*, flena, blifva med is öfverdragen. *cfr.* tjuoke.

TJUOKET, *de canibus dicitur, liquida dum ſorbent alimenta, reſorbere*, låppja, ſåges om hundar. *Transl. & per indignationem de hominibus*, winab tjuoket, *vinum ſive ſpiritum frumenti avide bibere*, vara begifv. at ſupa bränvin.

TJUOKTE, *vas canum*, hundkåpp.

TJUOKTOK, *n. a. vid.* tjoktok. *It. ſeverus*, ſtrång. Tjuokteswuot, *duritiei, ſeveritas*, hårdhet, ſtränghet.

TJUOLAHET, *v. n. nutare, ad alterutrum latus inclinare*, luta, ſtå ſnedt. Kåte tjuolaha, *domus nutat.* Kare tjuolaha, *vas inclinatum eſt*, kårilet ſtår ſnedt. Tjuolahaſtet, *dimin.* ſtå litet ſnedt. *cfr.* tjuolo.

TJUOLD, tjuolda, *n. ſ. palus*, påle. *It. ſtella polaris, cynoſura*, nordſtjerna. *Ita dicta, quia immobilis manet & fixa.* Wåralden tjuold, *palus ſive axis mundi, id.* Tjuoldats, *dim.* en liten påle.

TJUOLDET, *v. a. ſegregare, eximere, excipere*, afſkilja, taga undan. Tjuolda mo åtjaſiſt, *me a cæteris diſcernit*, han ſkiljer mig ifrån andra. *It. id. qu.* kåpſet. Tjuoldetowet, tjuoldetuet, *paſſiv. excludi*, utſlutas. Tjuoldeſtet, *dim.* Tjuoldegâtet, *inchoat.* begynna utſluta eller frånſkilja.

TJUOLDENAK, *n. a. facile a cæteris dignoſcibilis*, urkånd, ſom ſkiljer ſig från andra.

TJUOLET, tjuoleſtem. *vid.* tjuoppet &c.

TJUOLESTAK, *n. ſ. ictus*, hugg.

TJUOLETET, *vid.* tjuoppetet.

TJUOLGO, *n. ſ. contus, pertica*, ſtång.

TJUOLM, tjuolma, *n. ſ. nodus*, knut.

Tjuol-

Tjuolmatak, *ſine nodo*, utan knut. Tjuolmeb nuolet, *nodum ſolvere*, löſa up knuten. Tjuolmats, *dim.* en liten knut. *Fenn.* ſolmi, *nodus.*

TJUOLMEK, *n. a. nodoſus*, knutig. Tjuolmek muor, *arbor nodoſa*, knöligt trå. Tjuolmek wuopt, *capillus criſpus*, knårligt eller kruſadt hår.

TJUOLMETET, *v. a. nodum connectere*, knyta en knut. Tjuolmetaſtet, *dim.* Tjuolmatatjet, *inchoat.* begyn. knyta.

TJUOLMEDATTET, *nodo connecti poſſe*, kunna knytas.

TJUOLMETEM, *n. ſ. vinctio*, knytande.

TJUOLNET, tjuoldnet, *v. n. dureſcere, rigeſcere*, blifva ſtyf. Tjuolneſtet, *dim.*

TJUOLO, tjuolok, *n. a. obliquus*, ſned. Tjuolo piågg, *ventus obliquus*, ſidvåder. Tjuolo tjalmi kåtjeſtet, *limis oculis adſpicere.* Tjuolo pelai le kåmp, *in partem obliquam ſive ſiniſtram, (i. e. nequitiam) pronus eſt*, han år ſnåll til det ſom ondt år.

TJUOLOT, tjuollot, *adv. oblique*, ſnedt.

TJUOLOTET, *v. a. obliquare, obliquum reddere*, göra ſned, ſneda.

TJUOM, *ſquama*, fjåll, fiſkfjåll. Tjuoma qwele, *piſcis ſquameus*, fjållfiſk. *Transl. de cute humana.* Åh le ſune karwoh tjuomen nal, *veſtibus plane caret*, han har ej kläderne på kroppen. Tjuomats, *dim. ſquamula.*

TJUOMA, *vaccinium nigrum*, kråkbår.

TJUOMAK, *n. a. non deſquamatus*, ofjållad. Tjuomak qwele, *piſcis cui ſquamæ non ſunt detractæ*, ofjållad fiſk.

TJUOMET, tjuobmet, *v. a. deſquamare*, fjålla. Qwelit tjuomet, *piſces deſquamare*, fjålla fiſk. Tjuometattet, *poſſe deſquamari*, kunna fjållas. Wuoſkon i nale tjuometatte, *perca difficilis eſt deſquamatu.*

TJUONA, tjuonem & tjuonak, *ſcintilla*, gniſta. Tjuonemats, *dimin.* liten gniſta.

TJUONAKET, *ſcintillare*, gniſtra.

TJUONET, tjuodnet, *adverb. velociter*, ſnållt, haſtigt.

TJUONJEL, *grando*, hagel. *v.* tjuorbmes.

TJUONOK, tjuodnok, *n. a. velox, celer*, ſnåll, haſtig. Tjuonok wiåket, *curſu velox*, ſnåll at ſpringa.

TJUOPPET, *v. a. cædere, ſcindere*, hugga, ſkåra. Muorait tjuoppet, *ligna ſcindere*, hugga ved. Nipin tjuoppet, *cultro ſecare*, ſkåra med knif. Paijas tjuoppet, *emetere*, ſkörda, ſkåra up. Raſta tjuoppet, *amputare*, afhugga. *vid.* jallet. Erit tjuoppet, *abſcindere*, ſkåra bort. Fira tjuoppet, *circumcidere*, omſkåra. *It.* åkereb tjuoppet & *ſimpliciter* tjuoppet, *metere*, ſkåra ſåd. Etjebs tjuoppet, *ex infortunio ſe ipſum ſecuri aut cultro vulnerare*, hugga ſig, ſkåra ſig. Tjuoppeſtet, *dim.* litet hugga. Tjuoppegåtet, *inchoat.* begynna hugga.

TJUOPPEM, *n. ſ. ſectio, conciſio*, huggning. *It.* tjuoppem pådd, *meſſis*, ſkördetid. Pira tjuoppem, *circumciſio*, omſkårelſe.

TJUOPPEK & tjuoppetek, *n. a. non ſectus*, oſkuren. Pira-tjuoppetek, *non circumciſus*, oomſkoren.

TJUOPPETET, *v. a. frequ. id. qu.* tjuoppet. Tjuoppetatjet, *inchoat.* begynna ſkåra ſönder. *It. neutr. ſe ipſum ferro vulnerare*, hugga eller ſkåra ſig.

TJUOPPOS, *n. ſ. ſectura*, hygge.

TJUOPSEM, *furca*, gaffel.

TJUORB-

TJUORBMES, tjuormes, *grando*, hagel. Tjuorbmes åkte, *imber grandinis*, hagel-il.

TJUORBMESTET, *v. n. grandinare*, hagla.

TJUORGET, *v. a. imprimere, typis figurare ſive effingere*, trycka, aftrycka. Råukoit tjuorget, *vellera ligneis typis imprimendo ornare & pingere, ut ſolent Norrvagi & Lappones*, trycka roſor på fållar, ſom de Norrſka och Lapparne bruka.

TJUORGEM-MUOR & tjuorga, *n. ſ. typus ligneus, quo iſtud peragitur*, tryckbråde.

TJUORKOK, *n. a. canus*, grå. Tjuorkotet, *caneſcere*, gråna.

TJUOROTET, *v. n. canere, incaneſcere*, blifva grå, gråna. Aiwe le ſuſte tjuorotam, *caput ejus canum factum eſt*, han bar blifvit gråhårig. Tjuorotatjet, *inchoat.* beg. blifva gråhårig.

TJUORPE, tjuorpes, *n. a. iners, qui artifex non eſt & faber*, oflög, ohåndig. Tjuorpes ålma, *vir iners. It. rudis, qui moribus eſt rigidis & incultis*, obelefvad, oſkickelig menniſka, *oppoſ.* tjeppe. Tjuorpeswuot, *inertia*, ohåndighet. *Barbaries*, vildhet.

TJUORPET, tjuorpeſikt, *adv. inculte*, ohyffat, groft. *It.* Tjuorpet wieſo, *vitam agit ſceleſtam & vitioſam*, han lefver illa och laſtbart.

TJUORPOT, *v. n.* Tjuorpom le, *inertior factus eſt*, han har blifvit ohåndig.

TJUORRÉ, *vid.* tjuorkok.

TJUORWOT, tjuorwet, *v. a. clamare*, ropa. Tjuorwoi ſagga, *vehementer clamabat, vociferabatur*, han ropade högt. Tjuorwo ſo teke, *appella illum voce elata, huc ut veniat*, ropa honom hit. *It.* Jubmeleb tjuorwot, *Deum invocare*, åkalla Gud, anropa Gud om hjelp. Tjuorwoſtet, *dim.* litet ropa. Tjuorwogåtet, *inchoat.* begyn. ropa.

TJUORWOJE, *clamans*, en ſom ropar.

TJUORWOM, *n. ſ. clamor*, rop, ſkri.

TJUORWOTET, *v. a. invocare, appellare*, anropa, åkalla. Jubmeleb tjuorwotet kaik niåden, *Deum in omni æruma invocare.* Tjuorwotatjet, *inchoat.* begynna anropa.

TJUORWOTEJE, *qui invocat*, åkallare.

TJUORWOTEM, *n. ſ. invocatio*, åkallan.

TJUOS, *n. ſ. macula alba in naſo aut alibi in corpore pecudis nigræ aut fuſcæ*, en hvit fläck på noſen eller annorſtädes på et kreatur. *Hinc*

TJUOSSE & tjuoſek, *macula alba notatus, albis maculis adſperſus*, hvitfläckig. Tjuoſek påtſo, *rangifer maculis albis variegatus*, hvitfläckig ren.

TJUOSKOT, *v. n. ſalire*, hoppa, ſpringa. *De pecudibus dicitur omnibus ſimul pedibus ſalientibus & currentibus*, ſäg. om kreatur når de ſpringa i fyrſprång.

TJUOTE, *centum*, hundrade. Tjuoten aiken, *centies*, hundrade gånger. Qwekte tjuote, *ducenti*, tvåhundrade. Tjuote kerdak, *centuplex*, hundradefaldig. *Fenn.* ſata, *centum.*

TJUOTAD, *n. a. centeſimus*, den hundrade. Tjuotad peiwe, *dies centeſimus.* Lokke tjuotad, *milleſimus*, den tuſende i ordningen.

TJUOTSET, *v. a. aggredi, incipere*, angripa, begynna. Tjuotſeime parget ſamoſt, *omni niſu laborem adorti ſumus*, vi grepo an arbetet med all kraft. *It.* Tjuotſi munji, *me aggreſſus eſt*, han angrep mig. *It. de tempeſtate:*

Wå-

Wårald tjuotſa, *ningere incipit*, det börjar ſnóga. Tjuotſemen le talle, *ningit nunc*, det håller på ſnóga. Tjuotſeſtet, *dim.* Tjuotſegâtet, *inchoat.* begynna angripa, m. m.

TJUOUD, *n. a. qui fœtido & hircino ſapore eſt*, från. Tjuoud habra, *hircus fœtidus*, ſtinkande bock. Tjuoudes *id.*

TJUOUDITET, *v. n. hircum olere*, lukta från, ſtinka ſom bock. *De ſapore etiam dicitur*, ſåges ock om det ſom ſmakar från.

TJUOUDOT, *v. n. fœtido fieri odore & ſapore*, blifva från, få en från lukt och ſmak. Sarwa piårgo tjuoudo, ko rakka, *rangiferi emiſſarii caro poſt æſtum venereum fœtido & hircino fit ſapore.*

TJUOUK, tjuouka, tjuoukes, *n. ſ. lux, lumen*, ljus. Tållâ tjuoukes, *lumen ignis*, eldsljus. Peiwe tjuoukes, *lux diei*, dagsljus. Tjuoukats & tjuoukeſats, *dim.* litet ſken eller ljus.

TJUOUKES, *n. a. clarus, lucidus*, ljus, klar. Tjuoukes peiwe, *dies ſerenus*, en ljus och klar dag. Tjuoukes paino, *color albeſcens*, ljus fårg. Tjuoukes litte, *lucerna*, lykta.

TJUOUKET, *adv. lucide*, ljuſt, klart. Juo le tjuouket, *jam dies eſt*, det år nu ljuſt och dager.

TJUOUKET, *v. n. lucere*, lyſa. Peiwe tjuouka, *ſol lucet*, ſolen lyſer. Tjuoukus tijen tjuoukes almatji auten, *luceat lux veſtra coram hominibus, Matth. 5: 16. It. igne accenſo quærere ſive inſpicere, illuminare*, med eldsljus ſöka ell. beſkåda, lyſa på, uplyſa. Tjuouke tek, *lumen huc mittito*, lys hit. Qwelit tjuouket, *fuſcina piſcari*, ljuſtra. Jokkab tjuouket, *fluvium fuſcina & igne luſtrare*, ſtödja i elfven efter fiſk. Tjuoukeſtet, *dim.* litet lyſa, m. m. Tjuoukegâtet, *inchoat.* begynna lyſa, m. m.

TJUOUKEM, *illuminatio, luceſcentia, (ut ita dicam)* uplyſande, ſkinande. *Piſcatus igne & fuſcina*, ljuſtrande.

TJUOUKETATTET, *illuminari poſſe, fuſcina & igne piſcandi idoneum eſſe*, kunna lyſas up, kunna fiſkas med ljuſter.

TJUOUKETET, *v. a. frequ. illuſtrare lumine adlato*, med ljus ell. eld uplyſa. *It. id. atque* tjuouket.

TJUOUKOK, *n. a. vid.* tjuoukes.

TJUOUKOTET, *v. n. illuceſcere*, lyſa fram, framſkina. Peiwe tjuoukota, *dies illuceſcit*, det blifver dag. Tjuoukotatjet, *inchoat.* begynna at klarna eller lyſa up.

TJUOUTJE, *n. piſcis, Coregonus Lavaret.* ſik. Tjuoutjats, *dim.* en liten ſik.

TJUOWORET, *vid.* tjoworet.

TJUOWOT, *v. a. ſequi*, fôlja. Tjuowo mo, *ſequere me*, fôlj mig. Mangenak tiuowot, *veſtigia premere*, fôlja tått efter. Tjuowoje, *præſ. particip.* den ſom fôljer. Tjuowoſtet, *dim.* fôlja litet. Tjuowogâtet, *inchoat.* beg. fôlja.

TJUOWOTET, *id. qu.* tjuowot. Tjuowotatjet, *inchoat.* begynna fôlja.

TJUOWOTEJE, *qui ſequitur, ſequax*, en ſom gårna fôljer med. Tjuowoteje piådnak, *canis ſequax.*

TJUOWOTES, *n. a. id.* Tjuowotes pâtſoi, *rangifer ſequax, qui comites ſequitur*, en ren ſom fôljer de andra. *It. ſubſt. appendix*, bihång.

TJUPP, *galerus, mitra*, môſſa. Tſegge

tjuppeb, *tege caput galero*, fått på dig môſſan. Walde tjuppeb, *retege caput*, tag af dig môſſan. Tjuppats, *dim.* en liten môſſa.

TJUR, *lupus*, varg. *vid.* ſtalpe.

TJURGES, tjurget, *vid.* tjârges, tjârget.

TJUROK, *muſca*, fluga. *It. fructus immaturus baccarum*, omogna bâr, kart.

TJUROS, *lens*, gnet. Tjuroſit âiweſt kâddelet, *caput a lendibus purgare.*

TJUROS, *cervix*, nacke. Tjuros madd, *ſuprema colli pars*, det ôfverſta af halſen, nederſt vid nacken.

TJUROSTET, *v. a. cervicem transfigere ferro, ut ſolent Lappones cum rangiferos mactant*, ſticka i nacken, ſom Lapparne gôra, når de ſlakta renar. Tjuroſtattet, *id.*

TJURWO, *perula, veſica*, blâſa. Tobak tjurwo, *perula tabaci*, tobakspung.

TJUSK, tjuſik, *piſces minuſculi, halec*, ſmå fiſk, lôjor. *It. apud Boreal. & Luleńſ. coregonus*, ſik. *Tantum de coregonis majoribus*, ſtor ſik. Tjuſka jaure, *lacus ubi hi piſces reperiuntur*, en ſjô dâr ſik vankar.

TJUSTE, patta tjuſte, *nates*, arsklintar.

TJUTE, *digitus manus aut pedis*, finger, tâ. Tjute ketje, *extremum digiti*, fingerânda. Tjutats, *dim.* et litet finger.

TJUTTET, *palmam ſemper ferre*, altid ôfvervinna. Tjutteb mon to, *te ego devinco, plane te fortior ſum*, jag ôfvervinner dig aldeles.

TJUTTATALLET, *ſuccumbere*, gifva tapt.

TJUW, *gula, guttur*, ſtrupe. Tjuweſt le, *angina ſive dolore faucium laborat*, han har ondt i ſvalget. *It. alveus amnis*, ſtrômfâra, canal.

TIWK, *tintinnabulum*, liten klocka, bjâlra. *Norrland.* tjuka.

TIWOS, *n. ſ. centunculus, iſtud quo aliquid reſarcitur aut emendatur*, lapp, det hvarmed nâgot botas ell. lagas.

TIWOT, *v. a. emendare, corrigere*, tillaga, fôrbâttra. Tiwo tab, *emenda hoc*, laga til detta. Tiwo mo, *corrige me.* Tiwoſtet, *dim.* litet tillaga. Tiwogâtet, *inch.* beg. tillaga ell. fôrbâttra.

TIWOM, *n. ſ. emendatio*, fôrbâttring. Tiwomeb ſitta, *emendatione eget*, det behôfver fôrbâttring.

TIWOTET, tiwotatjet, *vid.* tiwot, tiwogâtet.

TIWOTATTET, *v. a. emendandum curare*, låta laga. Maſtes kâtabt ih tiwotatte? *quin ædes tuas emendandas curas?* hvarfôre låter du ej laga dit hus? *It.* I tiwotatte, *emendari nequit*, det kan ej lagas.

TIWOTEJE, *emendator*, fôrbâttrare.

TJÂDD, tjâddek *ſ.* tjâdtek, *guttur*, ſtrupe. Tjâddâts, tjâddekats, *dim. cfr.* tjuw.

TJÅFE, *n. ſ. tumulus, collis*, hôgd, kulle. Kâri tjâten nal, *aſcendebat collem*, han ſteg up på kullen. Tjâtats, *dim.* en liten kulle. *cfr.* nâlt.

TJÅGGANET, tjâgganatjet, *vid.* tjâggot.

TJÅGGET, *v. a. legere, colligere*, plocka, ſamla. Muorjit tjâgget, *legere baccas*, plocka bâr. Pednikit tjâgget ja âdna tawerit, *pecunias congerere & magnas divitias*, ſamla pengar och ſtora ågodelar. Paijas- & erit tjâgget, *evellere*, uprycka, plocka bort. Akti tjâgget, *congerere, colligere*, ſamla ihop. Âh-ken tjâgge ladoi ſiſa, *neque congerunt in horrea.* Tjâggeſtet, *dim.* litet ſamla ihop. Tjâggegâtet, *inchoat.* begynna ſamla ihop. Welkit tjâggegâta,

gåta, *ære alieno ſe obruere incipit*, han börjar ſåtta ſig i ſkuld.

TJÅGGEJE, *qui colligit*, den ſom ſamlar. Muorje tjäggeje, *baccas legens*, en ſom plockar bår.

TJÅGGEM, *n. ſ. collectio*, ſamlande.

TJÅGGETET, *v. a. colligendum curare*, låta ſamla ihop.

TJÅGGETATTET, *v. n. colligi poſſe*, kunna ſamlas. Åh muorjeh tale tjäggetatte, *nunc baccæ legi non poſſunt*, båren kunna ej nu plockas.

TJÅGGOLWAS, tjäggelwas, *n. ſ. cætus, eccleſia*, folkſamling, förſamling. Tjäggolwaſats, *dim.* en lit. förſamling

TJÅGGOT, *v. n. colligi, congregari*, förſamlas. Tjäggoi maſſak åbbå ſtad, *tota fere civitas congregata eſt*. Stuora tawer tjäggo taiſte, *magnus hinc efficitur theſaurus*, detta utgör en ſtor ſkatt. Lokke mil tjäggoh to ja mo heima kaſkan, *diſtantia, qua domicilium tuum a meo diſtat, decem efficit milliaria*, afſtåndet emellan din hemvåſt och min utgör 10 mil. Tjäggoſtet, *dim.* litet ſamlas. Tjäggogåtet, *inchoat.* begynna ſamlas.

TJÅGGNE, tjägkne, *n. ſ. tuber, gibbus*, knöl. Tjägkne tjawelken, *gibbus in tergo*, knöl på ryggen. Tjägkne tjawelk, *tergum gibberoſum.*

TJÅGGNOK, tjägknok, *gibboſus*, puckelryggig.

TJÅGGNOKET, tjägknoket, *v. n.* Juo le wuoraſtowum ja tjägknokum, *conſenuit jam & gibboſus factus eſt ſive dorſo incurvato*, han är nu gammal och krokryggig.

TJÅHLET, *v. n. crepitare*, knäppa, knacka. Tjåhla ko tjaidne, *crepitat ut picus arboreus*, han hackar ſom en hackſpik. Tjåhlegåtet, *inch.* beg. knacka.

TJÅIK, *vid.* tjuoik. *Auſtr.*

TJÅIWE, *ſtomachus, venter*, buk, mage. Tjaiwe kaikot, *tormina ventris*, bukref. Tjåiweſt leb, *ventris dolore adficior*, jag har vårk i magen. Tjåiwe neita, *puella gravida*, en flicka ſom är med barn. Tjåiweb takket neitai, *virginem ſtuprare*, lågra en mö. Tjäiwats, *dim.* liten mage.

TJÅIWAJES, tjäiwek, *ventroſus*, ſtorbukig.

TJÅIWOT, *v. n. graveſcere, impregnari*, blifva hafvande. Neita le tjäiwom, *puella gravida facta eſt.* Tjäiwotet, *ſtuprum inferre, gravidam reddere*, lågra, göra hafvande.

TJÅKE, *n. ſ. collectio, acervus*, ſamling, hög. Kedke tjåke, *congeries lapidum*, ſtenhög. Almatji tjåke, *cætus hominum.* Tjåken, *adverbialiter accipitur, gregatim, in uno loco*, i en hop, på et ſtälle. Kaudneh låh tjåken, *ſupellectilia vaſaque in uno ſunt loco*, ſakerna åro ſamlade på et ſtälle. Tjåken låh mija påtſoh, *rangiferi noſtri congregati ſunt*, våra renar åro ſamlade. Tjåken låh tale mo manah, *liberi nunc mei omnes & ſinguli apud me ſunt*, jag har nu alla mina barn hemma hos mig.

TJÅKENET, tjåkånet, *v. n. congregari, convenire*, förſamlas. Tjåkånam lijen kaik, *omnes congregati erant.* Tjåkenaſtet, *dim.* ſamlas litet. Tjåkenatjet, tjåkånatjet, *inchoat.* begyn. förſamlas.

TJÅKEM, *n. ſ. congregatio, collectio*, förſamlande, ſamling. Tjåkemeb ſitta, *opus eſt congregatione.*

TJÅKET, *v. a. congerere, congregare*, ſamla ihop, förſamla. Tjåkeſtet, *dimin.* Tjåkegåtet, *inchoat.* beg. ſamla ihop.

TJÅKK, *n. ſ. cacumen, apex*, kulle, ſpits. Aiwe tjåkk, *vertex capitis*, hufvudkulle. Ware tjåkk, *cacumen ſive vertex montis*, bergklint, öfverſta kullen. Tjåkkats, tjåkkåts, *dim.* liten kulle.

TJÅKKET, *cacuminare*, ſpitſa, göra ſpitſig.

TJÅKKAHET, *v. n. ſedere*, ſitta. Tjuodtjom leb kukkeb, tjåkkahet tarbahab, *ſteti diu, ſedere jam debeo*, jag har ſtått länge och behöfver ſitta. Tjåkkaha attjes ålkes kåtan naln, *ſedet ad dextram Patris*, han ſitter på Fadrens högra hand. Tjåkkahaſtet, *dim.* ſitta litet. Tjåkkahatjet, *inchoat.* begynna ſitta.

TJÅKKAHEJE, *ſedens*, en ſom ſitter.

TJÅKKAHADDET, *frequ. id. qu.* tjåkkahet.

TJÅKKELET, tjåkkålet, *v. n. abſolvi, expediri, deſiſtere*, blifva färdig, uphöra, ſluta. Tjåkkeli tjalemeſt, *ſcribendo deſiſtebat, ſcriptum abſolvebat*, han blef färdig med ſkrifningen. *cfr.* kalketet. *It.* Akſjo tjåkkeli nauteſt, *a manubrio ſecuris decidebat*, yxen gick lös af ſkaftet. Tjåkkeladdet, *frequ. idem.* Tjåkkålatjet, *inchoat.* begynna blifva färdig.

TJÅKKETET, *conſidere, reſidere*, ſåtta ſig ned. Tjåkket taſa, *reſide hic*, ſått dig här. Tjåkketaſtet, *dim.* ſåtta ſig ner ſom ſnaraſt. Tjåkketatjet, *inch.* begynna ſåtta ſig.

TJÅKKESADDET, tjåkkenaddet, *v. n. freq. conſidere*, ſåtta ſig ned tilſammans.

TJÅKKETATTET, *v. a. facere ut aliquis reſideat, collocare*, ſåtta en ned, laga at en ſåtter ſig.

TJÅKKOLDAK, *n. ſ. punctum*, prick, punkt.

TJÅKKOT, *adv.* Tjåkkot kattjib, *ſedens cecidi*, jag föll ſittande. Tjåkkot lijeb, *ſedens eram*, jag var ſittandes.

TJÅKKÅSAIJE, *ſella, locus ubi reſidendum*, ſåte, rum at ſitta.

TJÅKKOT, *v. a. pectere*, kamma, borſta. Aiweb tjåkkot, *pectere capillos*, kamma ſig i hufvudet. Ruoiwait tjåkkot, *cannabem pectinare*, håkla hampa.

TJÅKKOK, *n. a. impexus*, okammad.

TJÅKKOM, *pecten, peniculum*, kam, borſte.

TJÅKKOTET, *v. a. pectendum curare*, låta kamma. Tjåkkote manait, *fac ut liberorum pexi ſint capilli*, låt kamma barnen.

TJÅKKOLDET, *v. a. tillare*, kittla.

TJÅKKOSTET, *in crines involare*, fatta i håret, hårlugga. Tjåkkoſt åiweſt ſo, *involа in crines ejus*, tag honom i luggen. *Fenn.* tukka, *capillus* & tukuſtaja, *qui in crines involat*, *cfr.* pakket.

TJÅKLE, *n. ſ. tumor, tuber*, ſvulnad, puſt. Tjåkle kalloſn, *tumor in fronte.*

TJÅKLEK, *n. a. ſcaber, tuberoſus*, knölig, knagglig. Tjåklek muor, *arbor tuberoſa ſive nodoſa*, *cfr.* tjakſe, tjakſek.

TJÅKLEKET, *v. n. tumeſcere*, ſvälla up. Åiwe tjåkleki, *tuber factum eſt caput.*

TJÅKTJET, *v. n. aſcendere, elevari*, ſtiga up. Suowa tjåktja, *fumus elevatur*, röken ſtiger up. *cfr.* kåret.

TJÅLE, *n. ſ. inteſtinum, ilia*, tarm. Tjålit kaikot, *ilia rumpere.* Tjåle puoite, *pingvitudo inteſtinorum*, tarmfett. *It.* Wuopta tjåle, *pilus unicus*, et hårſtrå. Suoine tjåle, *fœni ſtipula unica*, et höſtrå.

TJÅLET, *v. a. exenterare*, taga ut inelf-

vor-

vorne. Qweleb tjålet, *piſcem exenterare*, taga tarmen utur fiſken.

TJÅLEM, *n. ſ. exenteratio*, inelfvors uttagning. *It.* Tjålem & tjålem-wank, *profluvium alvi*, durklopp.

TJÅLETUM, *n. a. exenteratus*, upriſtad, den inelfvorna åro uttagna utur. Tjåletum qwele, *piſcis exenteratus*, fiſk den man tagit tarmen utur. Tjålek, *oppoſ. & negativ. non exenteratus.* Tjålek qwele, *piſcis non exenteratus*, orenſad fiſk.

TJÅLG, tjålgå, *n. ſ. ſputum, ſaliva*, ſpott. *Fenn.* ſylki, *id.*

TJÅLGET, tjålgåt, *ſpuere*, ſpotta. Tjålgågåtet, *inchoat.* begynna ſpotta.

TJÅLGEJE, *ſpuens*, den ſom ſpottar. Warra tjålgeje, *hæmoptyſi laborans*, en ſom har blodſpottning. *It. irriſor*, beſpottare.

TJÅLGEM, *n. ſ. ſpuendi actus*, ſpottning. *It. irriſio*, beſpottelſe.

TJÅLGETET, *frequ. id. atque* tjålget, ſpotta. *It. irridere*, beſpotta, begabba.

TJÅLKESET, *v. n. crepare*, knåppa, knarra. *vid.* tjåhlet.

TJÅLKELET, tjållkelet & *frequ.* tjålkotet. *vid. ſupra* kållkelet.

TJÅLLET, *v. a. exſpuere, eructare*, ſpy up, utſputa. Septeb tjållet, *eſcam exſpuere*, ſpy up agnet. Hauk njålob tjålli, *piſcem devoratum lucius rurſus exſpuebat.* Tjålleſtet, *dim.* Tjållegåtet, *inchoat.* begynna ſputa ut.

TJÅLME, *n. ſ. fretum*, ſund. Tjålmeb raſtetet, *fretum trajicere*, fara öfver ſundet. Tjålmats, *dim.* et litet ſund. *Fenn.* ſalmi, *fretum.*

TJÅLMESTAK, *n. ſ. quaſi fretum, quod ſpeciem refert freti*, det ſom ſer ut ſom et ſund. Tjålmeſtaken orro, *freti eſt ſpecie*, det ſer ut ſom et ſund.

TJÅM, tjåmm, tjåmå, *n. ſ. cumulus*, råge. Tjåmåb piejet, *cumulum addere*, lågga råge på. Tjåmå kare, *vas cumulate repletum*, et rågadt kåril.

TJÅMÅTET, tjåmmetet, *opplere, cumulare*, råga up, väl upfylla.

TJÅMOTES, *quadrupedum armus*, bog.

TJÅNK, *lucius*, gädda. *vid.* hauk.

TJÅNKE, tjånket, tjånkanet. *vid.* tjåke, tjåket.

TJÅNKER, *vid.* ponker.

TJÅNOTES, *rangifer vectarius alteri rangifero habenis alligatus & poſterior incedens*, en åkren ſom år bunden bakefter en annan. Tjånotaſen wuojet, *rangifero ita vincto vehi*, åka med en ren, ſom år bunden bakefter en annan. Tjånoſtet, tjånoſtattet, *v. a. rangiferum hoc modo alteri alligare*, binda en ren bakefter en annan åkren. *Hoc modo fœminæ & qui rangiferis vehi non ſatis callent ope peritioris cujusdam vehi ſolent.*

TJÅNTJOM, *os femoris pedum poſteriorum quadrupedum*, benet ſom ſitter up om knå på bakbenet på et kreatur.

TJÅPTJA, tjåptjes, *rangifer fœmina vitulo orbata*, en ren-ko, ſom har miſtat kalfven.

TJÅPTJOK, *n. a. effœtus, cui proles non eſt*, ofruktſam, gall. *De piſcibus præcipue dicitur*, ſåges om fiſkar. Tjåptjok qwele, *piſcis cui ova non ſunt aut pulpa lactaria*, gallfiſk, ſom ej har hvarken råmm eller mjölke.

TJÄRBM, tjårbmå, *pugnus*, knytnåfve. Tjärbmå kåtin leiſket, *pugno percutere*,

re, ſlå til med knytnåfven. Tjårbmåi tårot, *pugnis certare.*

TJÅRBMÅTET, tjårbmetet, *v. a. pugno percutere*, ſlå med knytnåfven. Tjårbmåti ſo pelje maddeki, *colaphum ei pugno infligebat*, han gaf honom en örfil med knytnåfven.

TJÅRDNET, *v. n. in altum elevari, in altum penetrare*, gå högt up, fara up i lutten. Ládde tjårdni paijas wåraldi, *avis ſe in altum elevabat*, fogelen flög up högt i luften. Ruro tjårdni, *pila alte exſiliebat*, bållen ſtudſade högt up i wådret.

TJÅRG, *adv. firmiter*, ſtadigt. *v.* tjauk.

TJÅRGE, *n. ſ. apex, quod ſummum eſt in aliqua re*, ſpits, det högſta af någon ting. Tjawelk tjårge, *dorſi ſummum*, det högſta af ryggen, ryggrad. Ija tjårge, *medium noctis, media nox*, midnatt, högſta natten.

TJÅRGES, tjårgok, *n. a. firmus, ſtabilis*, faſt, ſtadig. *vid.* nannos. Tjårgok ålma, *vir robuſtus*, en ſtark karl. Tjårges reinoheje, *paſtor fidus & vigilans*, en vakſam och trogen herde. Tjårges ſwaines, *famulus ſtrenuus, qui quemvis perfert laborem.* Tjårgokwuot, *firmitas*, ſtadighet. *It. ſeveritas, zelus*, alfvare, alfvarſamhet, iſver.

TJÅRGET, *confidere*, lita på. Idtjib taſſa tjårge, *iſti rei confidere non poteram*, jag kunde ej lita derpå. Allaſas tjårget, *ſibi ipſi confidere. It. aſſeverare*, bedyra. Ib matte tjårget, *aſſeverare nequeo*, jag kan ej förſåkra. *It. neutr.* Tjårga ſodn peiweſt peiwai, *indies is viribus aut opibus augetur*, han blifver dageligen ſtarkare, ell. förmögnare. Tjårgeſtet, tjårgåſtet, *dim.* litet förlita ſig på.

TJÅRGET, *n. a. vid.* tjårges. *Comparat.* tjårgetub, ſtadigare. *Superlat.* tjårgetumus, den ſtadigaſte.

TJÅRGETET, tjårgåtet, *v. a. firmare, confirmare*, ſtyrka, bekråfta. *It. majores adhibere vires, plus eniti*, taga ſtadigare uti, mera bemöda ſig. Tjårgåtaſtet, *dim.* Tjårgåtaſte wel, *enitere enixius*, tag båttre uti, bjud til med ſtörre krafter. Tjårgåtatjet, tjårgetatjet, *inchoat.* begynna bruka mera ſtyrka, m. m.

TJÅRGESTATTET, *v. a. fiduciam addere & confidentiam*, förſåkra, ge förtröſtan. Tjårgeſtatta mijab Jubmelen arbmon pira, *de miſericordia Dei nos confirmat*, förſåkrar oſs om Guds barmhertighet.

TJÅRGOT, *v. n. confirmari*, blifva ſtadigare. Ko leh tjårgom, te påte mija luſa, *cum te bene confirmaris, ad nos venias*, kom til oſs, når du har kommit dig wål före.

TJÅRRE, tjårranet, *vid.* tjuorkok, tjuorkotet.

TJÅRRET, *v. n. crepitare ut grando & pluvia vehementior*, ſmattra, ſom hagel och ſtort regn. Raſjo tjårra kåten nal, *imber in tecto tugurii crepitat.*

TJÅRREK, *n. ſ. pecudum caterva, grex minor*, en liten hop kreatur. Påtſo tjårrek, *grex minuſculus rangiferorum*, en liten hop af renar. Tjårreki tjårreki, *catervatim hic & illic*, ſkocktals, en hop här och en annan där. Tjårrekats, *dim.* en mycket liten hop.

TJÅRRO, *n. ſ. angulus*, hörn. *It.* Ware tjårro, *jugum montis*, bergsrygg. Tjårro tåwa, *collis in acutum & oblongum cacumen exſurgens*, en backe med en

ſmal

ſmal och lång rygg el. kamm. Tjårro tak, *tectum cacuminatum*, ſpitſigt tak.

Tjårrok, *n. a. angulatus, cacuminatus*, hörnig, kantig. Nelje tjårrok, *quadrangulus*, fyrhörnig.

Tjårråtet, *v. a. cacuminare, figuram inducere angularem*, ſpitſa, göra hörnig och kantig.

Tjårwe, *n. ſ. cornu*, horn. Suorgek tjårweh, *cornua ramoſa*, greniga horn. Tjårwit ådtjot, *cornubus inſtrui. It. de homin. elate ſe gerere incipere*, begynna blifva ſtormodig. Sarwes tjårwit takka, *rangifero emiſſario cornua fiunt*, hornen växa på brundren. Tjårwit nalet, *cornua amputare*, hugga af hornen. *Transl. de homin.* Mija tjårwe le ſodn, *noſter ille dux eſt & patronus*, han är vår förman och förſvarare. Kaiki tjårwe, *omnium celeberrimus & præſtantiſſimus*, den berömligaſte och förnåmſte ibland alla. Tjårwats, *dimin.* et lit. horn. *Fen.* ſarwi, *cornu. H.*

Tjårwek, *n. lacus cujusdam in Paræcia Arjeplog Lapponiæ Piteenſis*, Hornafwan, en ſjö i Piteå Lappmark. *Ita dictus, quia omnium lacuum illius regionis maximus eſt, octo continens milliaria Svecana qua longitudinem.*

Tjårwepele, *femur pecudis, ut rangiferi, tauri vel alius ejus generis*, lår, lårſtycke.

Tjårwetaka, *caſ. neg. ſine cornubus*, utan horn.

Tjårwetes, *cornubus carens*, hornlös.

Tjårwos & tjårwåk, *n a. corniger*, ſom har horn. Stuora tjårwos, *cui magna ſunt cornua & ramoſa.*

Tjåsk, *n. ſ. truncus, caudex*, ſtock, klabb. Tjåſkets, *dim.* en liten ſtock.

Tjåskem, *n. ſ. frigus*, köld. Karra tjåſkem, *frigus maximum*, ſtark köld. Alwos tjåſkem, *frigus intolerabile*, hiſkelig och odrägelig köld.

Tjåskes, *n. a. frigidus*, kall. Tjåſkes ajek, *fons frigidus*, en källa med ganſka kallt vatten. Tjåſkes talwe, *hiems gelida*, kall vinter. Tjåſkes ija, *nox gelida*, en kall natt. *Comparat.* tjåſkaſub, kallare. *Superlat.* tjåſkaſumus & tjåſkaimus, den kallaſte. Tjåſkeslakats, *ſubfrigidus*, något kall.

Tjåskitet, *v. n. frigidum eſſe*, vara kallt. Tjåſkit udne, *frigida hodie eſt tempeſtas*, det är kallt i dag. Tjåſkitatjet, *inchoat.* Tjåſkitatja, *frigus perſentiri incipit*, det börjar blifva kallt.

Tjåskok, *n. a. vid.* tjåſkes. Tjåſkok le udne, *frigus hodie eſt*, det är kallt i dag.

Tjåskot, *v. n. frigeſcere, refrigerari*, blifva kall, kallna. Wårald tjåſko, *frigus fit, aër fit frigidus*, det blir kallt, luften blir kall. Ko tjåſko, *cum frigus fit*, når det blir kallt. Låma tjåſko, *jus refrigeſcit*, ſåppan blir kall. Tjåſkoſtet, *dim.* blifva något kallt. Tjåſkogåtet, *inchoat.* begynna blifva kall.

Tjåskotet & tjåſkotallet, *v. a. refrigerare*, kyla, göra kall. Piåbmob tjåſkotet, *cibum refrigerare*, låta maten ſvalna.

Tjåtte, *clavus*, tjåttet, *vid.* tjitta &c.

Tjåutak, tjåutek, *clavis*, nyckel. Mon kalkab waddet tunji almen riken tjåutakit, *dabo tibi claves regni cœlorum.* Tjåutekats, *dim.* liten nyckel.

Tjåutet, *v. a reſerare*, låſa up. Ukſeb tjåutet, *januam reſerare*, låſa up dör-

dörren. *It.* Ib werteb ane maina kalkab tjåutet, *pretium quo ſolvam ſive emam non habeo*, jag har ej det jag ſkal köpa eller betala med. *It. liberare*, befria. Sodn le mijab tjåutam pårkelen famon wuoleſt, *e poteſtate ille nos diaboli eripuit.* Tjåutam leb to, *te liberavi*, jag har gjort dig fri. Tjåutetowet, *paſſiv.* befrias, frälſas, låſas up. Tjåtetum, *liberatus, reſeratus*, befriad, uplåſt. Tjåutetum (*melius* warjelowum) lejonen njalmeſt, *ereptus ex ore leonis*, 2 *Timoth.* 4: 17. Tjåuteſtet, *dim.* Tjåutegåtet, *inchoat.* begynna låſa up, m. m.

TJÅUTEJE, *liberator*, befriare, frälſare.

TJÅUTELET, *vid.* tjåutet. Kåtab tjåutelet, *manum reſerare*, bryta up nåfven.

TJÅUTEM, *n. ſ. reſeratio*, uplåſande. *Liberatio, ſolutio*, befriande. Tjåutem werte, *pretium ſolutionis*, löſepenning.

TJÅUTENJ, *id. atque* tjåutak.

TJÅUTETET, *v. a. reſerandum curare aut liberandum*, låta låſa up, låta befria.

TJÅUTATALLET, *liberari*, blifva befriad.

TJÅUTETATTET, *v. n. liberari ſive reſerari poſſe*, kunna befrias, kunna låſas up.

TJÅWORDET, *urgere*, tvinga, nödga. Tjåwordi mo landeſt, *me ex regione abire cogebat*, han tvang mig bort utur landet.

TJÅWORD, tjåwords, *vid.* juowa, areſk.

TJÅWORET, *v. n. coactum eſſe*, nödgas.

TJÅWJE, *vid.* tjåiwe.

TIÅBBOS, tiåbbot, tiåbbotet, *v.* tåbbos *&c.*

TJÅDA, *n. ſ. diluculum*, gryning. Wuoſtes tjådan påtet, *primo venire diluculo.*

TJÅDOTET, *v. n. vid.* qwolmotet.

TJÅGGEM, *n. ſ. crus, tibia*, ſkenben, benpipa. Tjåggemeb tåji, *crus frangebat. H.*

TJÅGGEW-ADDAMIN, *medullatus, cui in oſſibus medulla eſt*, märgfett. *v.* addamin.

TJÅGGNOT, *adv. incurvate*, krokigt. Tjåggnot tjåkkahet, *dorſo ſedere incurvato, conquiniſcere*, ſitta och huka.

TJÅGNEL, *n. a. profundus*, djup. Tjågneles, *id.* Tjågneles jaure, *lacus profundus*, en djup ſjö. Tjågneleswuot, *profunditas*, djuplek. Tjågnot, *v. n. profundum fieri*, blifva djup. *vide* kiågnel *&c.*

TJÅIT, *nix manu glomerata*, ſnöbåll.

TJÅITO, *alburnum, pars extima trunci arborum*, ytan på trå. Tjåito muor, *lignum qua maximam partem ex alburno conſtans*, et ſtycke trå, ſom måſt beſtår af yta.

TIÅK, *n. a. vid.* tikka.

TJÅK, *n. ſ. angulus*, hörn, vinkel. Sâmes tjåken tjåkon orrot, *in angulo aliquo latere*, ligga fördold i någon vrå. Wåralden tjåk, *qu. dic. angulus mundi, locus aliquis remotus & minus celeber*, en aflägſen och obekant ort. Tjåk kedke *ſive* tjåka-kedke, *lapis angularis*, hörnſten. Tjåkats, *dimin.* et litet hörn.

TJÅKEK, *n. a. angulatus*, hörnig. Kolma-tjåkek, *tres habens angulos, triangulus*, trehörnig, trekantig. Sutte tjåkek, *anguloſus, qui multos habet angulos*, mångkantig, månghörnig.

TJÅKA, *n. ſ. latebra*, gömſel, gömma. Mo tjåkan le, *penes me latet*, det ligger gömt hos mig.

TJÅKET, *v. a. abſcondere, occultare*, gömma undan, fördölja. Tjåke puoriſt, *abſconde probe*, göm väl undan. Tjåkin etjebſe ſalai ja ſwalgi ſis, *abſcondebant ſe in ſpeluncis & cavernis*, de göm-

gömde ſig i klyftor och bergsrefvor. Palwah peiweb tjåkeh, *nubes ſolem abſcondunt*, målnen ſkymma bort ſolen. Tjåketowum & tjåketum, *abſconditus*, bortgömd. Tjåka muſte takkoites, *facta me ſua celat*, han döljer för mig ſina gärningar. Akſjob le erit tjåkem, *ſecurim abſcondidit*. Tjåkeſtet, *dimin.* litet gömma. Tjåkegåtet, *inchoat.* begynna gömma eller dölja.

TJÅKEJE, *qui abſcondit*, en ſom döljer. Tjåkem, *ſubſt.* Tjåkemeb ſitta, *celato opus eſt*, det behöfver döljas.

TJÅKETAKKES, *qui abſcondi & occultari poteſt*, ſom kan gömmas eller döljas.

TJÅKETET, *v. a. frequ. id. qu.* tjåket. *It. neutr. reciprocum, abſcondere ſe, abdere ſe*, gömma ſig. Kåſſå kalkab tjåketet? *ubi me abſcondam?* hvareſt ſkal jag gömma mig undan? Tjåket rouwo, *abde te celeriter*, göm dig fort undan. Tjåketaſtet, *dim.* Tjåketatjet, *inchoat.* begynna gömma ſig undan.

TJÅKETALLET, *v. frequ. vid.* tjåketet, *id.*

TJÅKETATTET, *v. n. abſcondi ſive occultari poſſe*, kunna gömmas el. döljas.

TJÅKANET, *v. n. de equis & rangiferis dicitur dum in vehendo nimio curſu exhauriuntur & corrumpuntur*, blifva ſprångd, ſåges om håſtar och renar når de blifva ſkåmde af för mycket och haſtigt åkande. Tjåkanum herke, *rangifer vectarius nimio curſu exhauſtus & corruptus*, en förkörd åkren.

TJÅKER, tjåkår, *n. ſ. nix concultata a pecudibus & imprimis rangiferis, locus ubi paſti ſunt rangiferi nivemque effoderunt & conculcarunt*, ſnötramp, där renar gråfvit efter måſſa och trampat. Tjåkårdet, *nivem fodere hac ratione*, gråtva i ſnön efter måſſa.

TJÅKKET, *v. n. effugere, dilabi*, rymma bort. Bånda lute tjåkket, *ab hero ſive e famulatu effugere*, löpa bort utur tjenſten. I jåkkin muſte påtſoh, *rangiferi mei dilapſi ſunt*, mina renar hafva ſprungit bort. Tjåkkegåtet, *inchoat.* begynna rymma.

TJÅKOS, *n. a. occultus*, fördold, hemlig. I miken le tjåkos, *nihil eſt occultum*, ingen ting år fördoldt, *Matth. 10: 26.* Tjåkos åmeh, *res occultæ.* Tjåkoswuot, *occultum, myſterium*, hemlighet. Sjeudnjeden tjåkoswuotit, *occulta tenebrarum.* Tjåkoſikt, tjåkoſit, *adv. occulte, clam*, hemligen, fördolt.

TJÅKO, *n. ſ. celatum, arcanum*, hemlighet. Tjåkon le, *in occulto eſt*, det år hemligt. Tjåkon adnet, *celare*, dölja.

TJÅKS, *nomen inteſtini*, mångfälla.

TJÅKSANET, *v. n. vid.* påktjanet.

TJÅKTJA, *vid.* tjektja.

TJÅKTJET, *v. a. calcare, pedibus quatere*, trampa, ſparka. Juolkin tjåktjei ſo, *pede illum feriebat*, han ſparkade honom med foten. Njuolen wuoſt tjåktjet, *adverſus ſtimulum calcitrare*, ſpjerna emot udden. Tjåktjeſtet, *dim.* litet ſparka. Tjåktjegåtet, *inch.* begynna ſparka.

TJÅKTJEM, *n. ſ. concuſſio pedibus facta*, ſparkande.

TJÅKTJES-JUOLKE, *pes quadrupedum poſterior*, bakfoten på et kreatur.

TJÅKTJETAKES, *n. a. qui pedibus quatit feritve*, en ſom mycket ſparkar. Tjåktjetakes tåmp, *equus recalcitrans*, en håſt ſom ſlår och ſparkar.

TJÅKTJESTAK, *n. ſ. ſcabellum aut aliquid*

ad pedes poſitum fulcrum, fotapall ell. något annat at ſparka emot.

TJÅKTJETET, *v. n. pedibus ſtrepere & quatere, pedes huc illuc jactare*, ſpraſſla och ſparka med fötterna. Mana juolki tjåktjeta, *infans pedibus ludit, pedes projicit*, barnet ligger och ſparkar med fötterna. *Transl.* qwele werbmen tjåktjeta, *piſcis reti irretitus jactatur*, fiſken ſpraſslar i nätet. Tjåktjetaſtet, *dim.*

TJÅLDE, *pagus*, by. Akta tjålden ålmah, *vicini*, folk af en by. *It. paræcia*, ſockn. Tjåldats, *dimin.* en liten by eller ſocken.

TJÅLDNET, *v. n. obtorpeſcere*, domna, ſtelna af. *vid.* kalnet.

TJÅLESTET, *v. n. ſalire*, ſpringa, hoppa. Jokka raſta tjåleſtet, *tranſilire rivum*, hoppa öfver bäcken. Tjålot, *id. vid.* tjilet, njultjet.

TJÅLOM, *n. ſ. ſaltus*, ſprång, hoppande.

TJÅLFE, tjålfes, *n. a. inutilis, nulli uſui inſerviens*, onyttig, odugelig. Tjålfes jaure, *lacus inutilis, in quo nulli ſunt piſces aut ubi piſcandi non eſt locus*, en onyttig ſjö. Tjålfes ſaije, *regio inutilis, ad nihil apta*, et otjenligit och til ingen ting nyttigt land.

TJÅLFOT, *v. n. depravari, nulla fieri utilitate*, blifva onyttig, förderfvas.

TJÅLG, tjålga, tjålges, tjålget, *n. a. purus, limpidus*, klar, ren. Tjålga tjatſe, *aqua pura*, rent vatten. Harbmat tjålges le tat ſilba, *puriſſimum hoc eſt argentum*, detta ſilfret är ganſka rent och fint. Tjålga kiål, *vox limpida*, klar röſt. Tjålget le ſodn ſameb hålet, *pure & emendate is Lapponica loquitur*, han talar mycket rent och väl Lappſka. *It.* tjålg & tjålga, *merus, ſolus*, blott, allena. Tjålg arbmoſt, *ex mera gratia*, blott af nåd. I le tat wina, tjålga le tat tjatſe, *vinum hoc non eſt ſed mera aqua*, detta är ej vin utan blott vatten. Tjålg, *interd. adverbialiter accipitur, ſolum*, blott, allenaſt. Le ko tjålg, *per idiotiſm. negativum eſt, nequaquam*, ingalunda. Le ko tjålg mon mattab, *nequaquam poſſum*, jag kan aldeles ej. *Comparat.* tjålgetub, renare, klarare. *Superlat.* tjålgetumus, den aldraklaraſte.

TJÅLGET & *apud Auſtr.* tjålganet, *v. n. ſerenum fieri, limpidum fieri*, klarna up, blifva klar. Alme tjålga, *cælum fit ſerenum*, himmelen klarnar op. Tjatſe tjålga, *aqua fit limpida*, vatnet blir klart. *It. crapulam exhalare, a tumulentia convaleſcere*, blifva nykter efter rus. Juo le tjålgem, *jam crapulam exhalavit*, ruſet har nu gått af honom. *It. ad ſanitatem redire*, åter komma til ſina ſinnen. *It. activ.* tjålget *ſive potius dim.* tjålgeſtet, *explicare*, förklara. Tjålgeſte munji tab, *expone mihi hoc*, förklara mig detta. Tjalogit tjålgeſtet, *explicare ſcripturas.* Tjålgeſti tjatſe, *aqua limpidior facta eſt*, vatnet blef litet klarare. Tjålgagåtet, *inchoat.* begynna klarna, m. m.

TJÅLGESTATTET, *v. n. explicari ſive exponi poſſe*, kunna förklaras eller uttydas.

TJÅLGETATTET & tjålgetet, *v. a. limpidum reddere & clarum*, göra klar.

TJÅLGESTEJE, *explicator*, förklarare.

TJÅLGESTEM, *n. ſ. expoſitio*, utläggning. Tjålgeſtemeb tarbaha, *explicatione opuſt eſt*, det behöfver förklaring.

TJÅL-

TJÅLGESIKT & tjålget, *adv. clare, pure, aperte*, klart, tydeligen. Tjålgesikt hålet, *pure dicere*, tala rent och väl.

TJÅLGOS, *n. a. sobrius*, nykter. Tjålgos ålma, *vir sobrius, qui non est ebrius*, en nykter man. Tjålgos åiwi leb, *(qu. dic. capitibus sobriis sum) non sum ebrius*, jag är ej drucken. *It. sanus, qui sana mente est*, slug, som har sit fulla vett. I le sodn tjålgos almats, *sanus is non est*. Tjålgoslaka, *adv. sobrie*, nyktert. Tjålgoswuot, *sobrietas*, nykterhet.

TJÅLGOK, *n. a. id. qu.* tjålgos. *It. idem atque* tjålga *sive* tjålges. Tjålgok sameb hålet, *Lapponica pure loquens*, en som rent talar Lappska. Tjålgokwuot, *puritas, limpitudo*, renhet, klarhet.

TJÅLGOST, *adv. vid.* tjålgesikt.

TJÅLK, tjålka, *traha*, kälke.

TJÅMKET, *vid. supra* tjamket.

TJÅNGET, *vid.* tånget.

TJÅPOT, tjåpet, *n. s. collum*, hals. Tjåpot line, *focale*, halsduk. Tjåpoteb jallet, *decollare*, halshugga, *pro quo Apoc. 20: 4 occurrit* tjåpotattet. Tjåpoten måskem, *suppuratio colli, morbus est, quo infestantur rangiferi, quando diuturna & assidua est pluvia. Aqua enim in cervice collecta & diutius retenta pilos decidere facit & suppurationem cervicis efficit.* Tjåpoten måskem, kallas en sjukdom hos renarne, som förorsakas af långvarigt regnväder, då regnvatnet stannar i nackgropen, hvaraf håret loffnar och halfen bulnar och blir får.

TJÅRD, *n. s. modus, ratio*, sätt, vis. *v.* lake.

TJÅRGES, tjårkes, *n. a. horrificus, horridulus*, förskräckelig, ohyggelig. Tjårges le tatt kullet, *auditu id horridulum est*, det är ohyggeligit at höra.

TJÅRKEKET, *v. n. horrore contremiscere*, bäfva af förskräckelse. Takteh tjårkekeh, *ossa horrore tremunt*, benen darra af förskräckelse. *It. obtorpescere*, dämna, *v.* tjåldnet. Juolkeh muste tjårkekeh, *pedes mei obtorpescunt.*

TJÅRMUK, *vid.* tjerbmak.

TJÅRRA, *fundus arenosus durior lacuum*, hård bottn, sandbottn i sjöar.

TJÅRRO, *alpis in confinio regionum silvestrium*, et fjäll, som ligger nära til skoglandet. Tjerro ketje, *silvestres loci alpibus proximi*, skogstrakter, som äro nästgränsande til de bara fjällen. Tjärro ketje wareh, *montes alpibus vicini*, berg i skogsmarken, som ligga närmast til fjällen.

TJÅSKES, *lignum ad ignem alendum scissum & destinatum*, vedträ.

TJÅSK, *pertica, contus*, en stång. *Imprimis quo pelles rangiferorum siccandæ extenduntur*, en stång hvarpå renshudar utspitas, når de skola torkas.

TJÅUHLA, *vid.* appar. *Hinc*

TJÅUHLETET, *v. n. emergere ex aqua*, komma eller flyta up utur vatnet. Paijas tjåuhletet, *id.* Muora tjatsest paijas tjåuhleti, *lignum ex aqua emergebat.*

TJÅULAK, *n. a. superbus, elatus*, högfärdig. Tjåulak neita, *virgo superbiens.* Tjåulakwuot, *superbia*, högmod. *Fenn.* tylyys, *superbia.*

TJÅULASTALLET, *v. n. superbire, elatum esse*, högfärdas. Mannes tjåulastallah? *quid superbis?* Tjåulastalleje, *superbiens*, en som är högfärdig.

Tjåulaſtallegåtet, *inchoativ.* begynna högfårdas.

Tjåule, *n. ſ. cultus ſplendidior, ornatus & mundus mulierum*, granlåt. Tjåule wainon le, *veſtium ornatui ſtudet*, hon år angelågen om granlåt. *It. adjective de fœminis:* Te le tjåule, *ſuperba eſt*, hon år högfårdig, ſåges om qvinfolk.

Tjåuletet, tjåuletatjet, *v.* tjåulaſtallet.

Tjåura, *lutra*, otter. Tjåurats, *dim.*

Tjåwan, *catellus*, en liten hund.

Tjåwok, *n. a. pretioſus, qui in pretio eſt*, dyrbar, begårlig. Tjåwok waro, *merx quæ in pretio eſt*, begårlig vara. Tjåwet, *id.* Tjåwokwuot, *ſubſtant. mercium pretium, quo appetuntur*, begårlighet, pris.

Tjödtjelet, tjödtjaltattet, *vid.* tjuodtjelet.

Tjörre, tjörre wuopt, *cani*, grå hår, *vid.* tjuorotet.

To, *accuſ. caſ. & genet. pron.* todn, dig. Tåbdåb mon to, *te cognoſco*, jag känner dig. *It. pron. adj. tuus*, din. To attje, *pater tuus*, din far. To edne, *mater tua.*

Tobak, *tabacum, nicotiana*, tobak. Tobakeb jukket, *tabaci fumum haurire*, röka tobak.

Tobben, tobbelt, *vid.* tåbben, tåbbelt.

Tobbos, *pulvinar, quod clitellis rangiferorum ſubjiciunt*, dyna ell. något annat at lägga under kleſſadelen.

Todkom, *gemmæ arborum*, knoppar på trå.

Todn, *pron. perſ. tu*, du. Todnek, *tute*, du ſjelf. I todnek, *neque tu*, ej heller du.

Toiwo, *ſpes*, hopp, *vid.* tåiwo.

Toiwot, *putare*, mena, hålla före, *vid.* tåiwot.

Toiwotes, toiwotet, *v.* tåiwotes *&c.*

Tokko, *adv. illuc*, dit. Tokko ja tek, *huc illuc*, hit och dit.

Tokkones, tokones, *n. a. inutilis, iners*, odugelig. Tokkones almats, *homo nauci, qui nullius eſt frugis*, en odugelig menniſka. Tokkoneswuot, *inertia, ignavia*, odugelighet, dålighet. Tokkoneswuotines, *ignavia ſua & inertia.*

Tokor, *n. ſ. crepundia*, lekſaker.

Tokortet, *& intcrd.* tokoret, *v. n. infantum more ludere, crepundiis delectari*, leka ſom barn, roa ſig med lekſaker. Tokorteje, *qui ludit*, en ſom leker. Tokortaſtet, *dim.* Tokortatjet, *inchoat.* begyn. leka ſom barn.

Tokortem, *n. ludus puerilis*, barnlek.

Tollots, *n. a. priſcus, antiquus*, forntiden tilhörig. Tollots aiki, *antiquis temporibus, olim*, i forna tider. Tollots almatjeh, *priſci homines, majores*, förfäder, folket i de forna tider. Tollotjiſt, *ab antiquis temporibus*, ifrån forntiden. Wai! tollotjeh peiweh, *utinam mihi priſtini rediret dies*, ack! om jag hade qvar de forna dagar.

Tolok, *n. a. ſtabilis, firmus, qui non oſcillat aut vacillat*, ſtadig, ſom ej kullrar. Tolok wadnas, *cymba ſtabilis, quæ non facile evertitur*, en ſtadig båt, ſom ej år kullrig. *Oppoſ.* juorba.

Tolwot, *v. a. ducere*, föra. *v.* tålwot *&c.*

Ton, *tonus*, ton.

Tono *&* tonon, *genet. dual. pron.* todn, eder bägges. Tonob, *accuſat. dual.* Tåbdåb tonnob, *vos ambo cognoſco*, jag

jag känner eder bägge. Tonoi, *dat.* åt eder bägge.

TORMO, *n. ſ. ruga*, ſkrynka. *v.* tårmo.

TORNE, *turris*, torn.

TORWO, torwot, torwoſtallet, *v.* tårwo.

TOSSJE, toſſjes, toſſjanet, *v.* tâſſje *&c.*

TOTEK, *fulcrum*, totet *&c. vid.* tutek, tutet.

TRABLE, *macula*, fläck. *v.* treble, teble.

TRADJO, *n. ſ. caterva, turba*, hop, ſkock. Muttem tradjo, *caterva quædam*, en hop.

TRAGGES, traggok, *anguſtus*, *v.* nagges.

TRAGGET, *anguſtare*, tränga, *v.* nagget.

TRAKO, *traha*, kälke.

TRAMKALDAK, tramkald, tramkem, *n. ſ. ictus ſive nictus oculorum*, blundning, ögonblick. Tjalme tramkaldak, *id. It. apud Auſtr. tenebræ*, mörker. Peiwen tramkem, *ecclipſis ſolis*, ſolens förmörkelſe.

TRAMKET, *v. a. connivere, oculos claudere*, blunda. Tramke tjalmitat, *claude oculos tuos*, blunda med ögonen. *It. ap. Auſtr.* tramket *neutr. adveſperaſcere, tenebris offundi*, mörkna. Tramkeſtet, *dim.* litet blunda.

TRAMKELDET, *v. a. tenebras offundere*, förmörka. *Lyckſ.*

TRANKET, *v. n. ſpiſſum fieri & denſum*, tjockna. Suowa tranka, *fumus denſatur ſive ſpiſſus evadit*, röken tjocknar til. Trankegâtet, *inchoat.* Murko trankegåta, *nebula denſari incipit*, dimban börjar tjockna til. *Dicitur tantum de fumo, nebula & aliis iſtiusmodi rebus.*

TRAPE, *vid.* ripa.

TRAPPO, *perticæ quibus retia ſuſpenduntur piſcaria ſiccanda*, ſtänger at hänga up nåt uppå.

TRAWET, *v. a. jubere, mandare*, befalla. *Per nuntium petere*, genom båd begåra, *vid.* bonotet. Traweſtet, *dimin.* Trawegâtet & trawetatjet, *inch.* beg. befalla el. begåra, ſe bonotet.

TRAWEM, trawetes & trawotes, *vid.* bonotem.

TRAWETALLET & trawotet, *frequ. id. atque* trawet, ſe trawet.

TREAKER, *theriaca*, theriak.

TREBLE, *macula*, treblak, *vid.* teble, teblak.

TREPKESET, *v. n. pertundi, perfringi*, igenombrytas, blifva hålig. Tjarwa trepkes, *cruſta nivis perfringitur*, ſkaran bryter, bår ej at gå på. Trepketet, *id.* Suormen auten trepketi, *digito pertundebatur*, det gick hål på med fingret.

TREUST, *ſpes, fiducia*, hopp, förtröſtan. *It.* treuſt, *adj.* treuſt piäbmo, *cibus fami diu ſufficiens*, ſtadig mat, mat ſom länge ſtår emot hungern.

TREUSTET, *confidere*, förtröſta.

TREUSTENET, *v. n. defatigari*, tröttna.

TRILLET, *curare, expedire*, beſtälla om.

TRISK, *n. a. contumax*, halsſtarrig, treſk.

TRISSET, triſet, *v. a. aſpergere*, ſtänka, beſtänka. Tjatſeb triſſet, *aquam aſpergere*, ſtänka vatten. *It. neutr.* tjatſe triſſa, *aqua diſpergitur*, vatnet ſtänker. Triſſeſtet, *dim.* litet beſtänka. Triſſegâtet, *inchoat.* begyn. ſtänka eller beſtänka.

TRISSETET, *v. a. frequ. idem.* Triſſetem, *adſperſio*, beſtänkande.

TRIWASTET, *vigere, florere*, trifvas.

TRUKKE, *mulctra, vas*, tråg. Trukkats, *dimin.*

TRULLET, *faſcinare*, förtrolla, förtju-

ſa. Trulles almats, *homo maleficus*, en led och elak menniſka.

TRUMPI, *n. inſecti, vid.* ſadkem.

TRUSKET, *frumentum terere, tribulare*, tröſka. Truſkeje, *tritor*, tröſkare. Truſkem, *tritus, trituratio*, tröſkning.

TRUSSET, *ſternutare, e naribus ejicere*, utpruſta. Truſſeſtet, *dim.* Truſſegâtet, *inchoat.* begynna pruſta ut. *De pecudibus dicitur*, kaſnetet *de hominib.*

TRUSSEM, *n. ſ. ſternutatio, ejectio e naribus*, utpruſtning.

TRYKKET, *imprimere, typis figurare*, trycka. Kirjeb trykket, *librum typis imprimere*, trycka en bok. Trykkeje, *particip.* Kirje trykkeje, *typographus*, Boktryckare. Trykketum, *impreſſus typis*, tryckt. *cfr.* tjuorget.

TRÅLL, *ſpectrum, lamia*, ſpöke, troll.

TRÅGGET, *vid.* tragget, nagget.

TRÅKESTET, *eniti, allaborare*, högeligen bemöda ſig. Aines tråkeſti påtet, *venire allaborabat*, han var mycket angelägen om at komma. Tråkeſtam leb mon taina, *in iſtam rem maximum ego laborem impendi*, jag har anvåndt mycket arbete derpå. Tråkeſtaſtet, *dim.* Tråkeſtatjet, *inchoat. vid.* killot, rabbet.

TRÅMPET, *vid.* tuolmot, tålmot.

TRÅUKA, *vid.* ſappek. *Auſtr.*

TRÖIKET, *vid.* tjiddet, ruoptjet.

TRÖWES, tröweswuot, *v.* mainetes *&c.*

TSABBE, *ſura ſive crus pedum anteriorum quadrupedum*, benpipa på frambenet, hos fyrfotade kreatur.

TSABMET, *v. a. pulſare, tundere*, bulta, ſtöta. Ukſab tſabmet, *januam pulſare*, bulta på dörren. Ruouteb tſabmet, *ferrum cudere*, ſmida järn. Tſabmeſtet, *dim.* Tſabmegâtet, *inchoat.* begynna bulta eller klappa.

TSABMEJE, *qui pulſat*, en ſom klappar.

TSABMEM, *n. ſ. pulſatio*, klappande, ſtötande.

TSABMETATTET, *v. n. pulſari poſſe & tundi*, kunna ſtötas eller klappas. I kalma ruoute tſabmetatte, *ferrum cudi nequit niſi ignitum*, järnet kan ej ſmidas kallt. *It. active, tundendum ſive pulſandum curare*, låta klappa.

TSAGGAS, *n. a. extenſus, apertus*, utſpånd, öppen. Tſaggas njalme, *rictus, os diſtentum*, gap, öppen mun. Tſaggas tjalmeh, *oculi aperti*, öpna ögon. Tſaggas tjalmi kåtjet, *intentis intueri oculis*, ſe ſtint uppå. *It.* tſaggas *&* tſagges, *ſubſtant. repagulum, clauſtrum*, ſtångſel, bom, *cfr.* tſagget.

TSAGGE, *præpoſ. juxta, ſecundum*, bredevid, efter. So kottjomen tſagge, *juxta præceptum ejus*, efter hans befalning. Kedken tſagge, *juxta lapidem*, bredevid eller emot en ſten. *It.* to tſagge mon mâkſab, *te adjuvante victu fruor & amictu*, genom dit bitråde lefver jag och har min utkomſt. Såbbe tſagge wadſab, *baculo innixus eo*, jag går och ſtödjer mig på kåppen.

TSAGGE, *n. ſ. fulcrum*, ſtöd. Tſaggeb wuollai piejet, *fulcro ſuffulcire*, ſåtta ſtöd inunder. Kåte tſagge, *fulcrum tentorii.* Tſaggats, *dim.* et litet ſtöd.

TSAGGEDNE, *obſtetrix*, jordegumma.

TSAGGEK, *juxta, prope juxta*, ſtraxt bredevid. Tſaggek to, *prope juxta te*, ſtraxt bredevid dig.

TSAGGET, *v. a. extendere*, utſträcka. Tjalmit tſagget, *oculos intendere*, ſpånna

na ut ógonen. Njalmeb tſagget, *os diducere, ringere*, gapa up med munnen, *it. contradicere, altercari*, bjäbba emot. *It.* tſagget, *fulcire, ſuffulcire ne ruat*, ſtödja emot, ſätta ſtöd under. *It. arcere, prohibere*, hindra, afhålla. Tſagga mo tjagnemeſt, *introitu me prohibet*, han tillåter mig ej at få komma in. Ib mon tſagga, *ego non prohibeo, per me licebit*, jag hindrar ej, det ſkal ej vara mig emot. Tſaggeſtet, *dim.* litet utſpånna, m.m. *Sæpiſſime eſt prohibere, cohibere*, förbjuda, afhålla, hindra. Tſaggagåtet, *inchoat.* begynna afhålla, m. m.

TSAGGEJE & tſaggeſteje, *qui interdicit aut prohibet*, en ſom förhindrar. *It. qui extendit*, en ſom utſträcker.

TSAGGEM, tſaggeſtem, *n. ſ. cohibitio*, förbjudande. I to tſaggeſtem liſi, *cohibitio tua nil juvat*, dit förbud hjelper ej. *It. extenſio*, utſträckning, *cfr.* tſagget.

TSAGGETET, *frequ. id. qu.* tſagget.

TSAITSETET, *v. n. turbidum fieri*, blifva mulen och oklar. Wårald tſaitſeti, *turbidum factum eſt cœlum*, det blef mulit och elakt väder. *vide* tſäitſetet.

TSAKET, *v. a. inferre, inſerere*, ſticka in, införa. Piåbmob njalmai tſaket, *cibum in os inſerere*, bära maten i munnen. Muorait tſaket, *ligna comburenda inferre*, bära in ved. Tjuteb tjatſai tſaket, *digitum aquæ intingere*, doppa fingret i vatnet. *It.* Karwoit tſaket, *veſtes induere*, klåda på ſig. Tſakeſtet, *dim.* litet ſticka in. *It. accuſare*, beſkylla. Tſakegåtet & tſakajet, *inchoat.* begyn. ſticka in, m. m.

TSAKATET, *v. n. conjicere ſe*, begifva ſig. Wahdai tſakati, *periculo ſe committebat*, han vågade ſig i faran.

TSAKETATTET, *v. n. immitti poſſe*, kunna införas.

TSAKETET, *v. a. convincere*, öfvertyga. Tſaketijeb ſunji tabb, *illum illius rei convincebam*, jag öfvertygade honom derom. *It. obtrudere*, påtruga.

TSAKKE, *n. ſ. caput hominis aut beſtiæ*, menniſko eller annat kreaturs hufvud. *Lyckſel.*

TSAKKET, *v. n. ardere*, brinna. Tållå tſakka, *ignis ardet, ignis exſtinctus non eſt*, elden lefver, elden är ej utſläckt. *Oppoſ. eſt* jakſet. *Transl. de ægroto:* tſakka anje, *adhuc vivit, non adhuc animam exhalavit*, han är ännu vid lif, ſåges om en ſjuk. *Item, ſpiritum ægre ducere, anhelare*, flåſa. Nåde wuolen tſakka, *onus portans anhelat*, han puſtar under bördan. Tſakkajet & tſakkegåtet, *inchoat.* begynna brinna. Tållå tſakkaji, *ignis ardere cœpit, intermori deſiit*, elden begynte brinna.

TSAKKAJATTET & tſakketet, *v. a. accendere*, uptända. Tållåb tſakketet, *ignem accendere*, tända up en eld. Kinteleb tſakketet, *candelam accendere*, tända up et ljus. Tſakketaſtet, *dim.* Tſakketatjet, *inchoat.* beg. at tända på.

TSAKKOK, *n. a. colore denſo tinctus*, högfärgad, ſom har ſtark färg. Tſakkok ruopſok, *maxime ruber, qui rubidiſſimo & ſanguineo eſt colore*, högröd. Tſakkok latte, *cæruleo ater*, mörkblå.

TSALD, *aquæ ſuperficies commota*, *v.* ſald.

TSALLET, *v. n. contendere, rixari*, kifva,

va, tråta. Tſalla aktab takka, *continuè rixatur*, han kifvar ouphörligen. Tſallem, *ſubſt. rixa, contentio*, tråta, ſplit.

TSAMMATET, *vid.* ſammatet.

TSAPET, *v. a. in partes minuſculas concidere*, ſkåra ſönder ſmått, karfva. Tobakeb tſapet, *tabacum concidere*, karfva tobak. Nipin tſapet, *cultro concidere & comminuere*, ſkåra ſönder med knifven, karfva. Tſapeſtet, tſapaſtet, *dim.* litet ſkåra ſönder. Tſapajet & tſapagåtet, *inchoat.* begyn. ſkåra ſönder.

TSAPATET, *v. a. freq. id. qu.* tſapet. *It. conſecandum ſive comminuendum curare*, låta hugga eller ſkåra ſönder.

TSAPATATTET, *v. n. conſecari ſive ſecando comminui poſſe*, kunna ſkåras ſönder.

TSAPKETET, *v. n. fluere deſinere, exareſcere*, uphöra at flyta, torkas bort. Koſa le tſapketam, *lac vacca amplius non præbet*, kon har uphört at mjölka, *(Norrland.)* har ſinat af. Warra tſapketi, *ſangvis fluendo deſiſtebat.*

TSAPKETATTET, *v. a. fluxum cohibere*, hindra ifrån at flyta. Warrab tſapketattet, *ſangvinis profluvium compeſcere ſ. ſedare*, ſtilla blodens flytande.

TSAPPET, *v. n. in aliquo loco manere & exſpectare abeundi occaſionem*, ligga ſtilla och vånta på tilfälle at få fara bort. Piåggaſt wertime tſappet pelweb, *unum diem ob procellam manſimus*, vi måſte töfva en dag för ſtormen ſkull. *It. tacere*, tiga. Tſappe ſjawot, *tace*, tig ſtilla. Tſappeſtet, *dim.* litet töfva. Tſappegåtet, *inchoat.* begynna töfva.

TSAPPETET, *v. a. prohibere*, förhindra, förbjuda. Tſappeti mo hålet *ſive* hålemeſt, *me loquendo prohibebat*, han förböd mig tala. Tſappetijeb ſo takket tabb, *illum iſtud ne faceret prohibebam*, jag förböd honom at göra det.

TSAPTSESTET, *v. a. premere, comprimere, torquere*, klåmma. Tſaptſeſt tab akti, *comprime hoc.* Tſaptſeſtatjet, *inchoat.* begynna klåmma.

TSATSET, tſatſem, *vid.* ſatſet, ſatſem.

TSAUKETET, *v. n. animam exſpirare*, gifva up andan. Kolmad peiwen tſauketi, *die tertia animam exſpirabat.*

TSEGGAHET, *v. n. erectum eſſe*, vara upreſt, ſtå. Mi tatt tſeggaha tobben? *quid eſt quod illic erectum eſſe conſpicitur?* hvad år det ſom ſynes där vara upreſt? Man kukke tat wårald tſeggaha, *quamdiu hic edurat ſive in ſuo ſtatu permanet mundus*, ſå länge verlden ſtår. Tſeggaha anje tat kyrko, *templum hoc adhuc non nutat aut vitium facit*, denne kyrkan ſtår ännu vid lag.

TSEGGET, *v. a. erigere*, råtta up, upſtålla. Kedkeb tſegget, *lapidem erigere*, upreſa en ſten. Kåteb tſegget, *domum ædificare*, bygga up et hus. Paijas tſegget, *id.* Tſegge peljitat, *arrige aures tuas. It. licitari, pretium intendere*, ſtegra. *It. in aleam dare*, våga på ſpel, ſåtta up på ſpel. Tſeggeſtet, *dim.* litet upreſa. Tſeggegåtet, *inchoat.* begynna upreſa, m. m.

TSEGGEM, *n. ſ. erectio*, upreſning.

TSEGGANET, *exſtrui, ædificari*, upbyggas. Tſeggani tann japen, *illo anno exſtruebatur.*

TSEGGANEM, *n. ſ. exſtructio*, upbyggande. Kyrko tſegganem jaken, *illo*

anno

anno quo templum exſtructum eſt. Wåralden tſegganemeſt, *ab initio m di*, ifrån verldenes begynnelſe.

TSEGGETET, *v. a. erigendum ſive exſtruendum curare*, låta upreſa eller upbygga.

TSEGGOSET & tſeggoſattet, *erigi*, upreſas. Wuopteh tſeggoſatteh, *ſurriguntur capilli*, håren reſa ſig.

TSEGGEU, *n. ſ. aliquid quod erectum eſt, ſignum*, något ſom år upreſt ell. upſatt til mårke.

TSEGGOK & tſeggo, *n. a. præruptus*, tvår brant. Tſeggo puold, *collis valde acclivis*, en ganſka brant backe. Tſeggok ware, *mons præruptus*, brant berg.

TSEGGOT, *adv. prærupte*, brant. *It. adjective:* tſeggot tjuodtjo, *erectus ſtat*, han ſtår rak eller rått up. *It. avidus, cupidus*, begårlig, villig. Tſeggot le påtet, *ad veniendum pronus eſt*, han år villig at komma.

TSEGGOTET, *v. a. vid.* tſegget.

TSEGERTET, *vid.* kiåket, ſanahet.

TSEKKE, tſekka, *n. ſ. crena, inciſio*, ſkåra. Tſekkeb takket, *inciſionem facere*, göra en ſkåra. *It.* tſekke, *decem*, tio. *Ita dictum, quia numerum quemlibet denarium, ultra quem non progrediuntur, inciſione aut puncto notant, cum quid numerant, rurſus ab uno incipientes.* Stuora tſekke, *(qu. dic. inciſio ſ. punctum magnum) centum*, hundrade. *Ita dicitur, quia decimam quamque decadem majori notant inciſione ſive nota, ut centenus quisque conſpicuus ſit numerus.* Tſekke påtſoi, *(ſæpiſſime) centum rangiferi*, hundrade renar. Tſekkats, *dim. parvula crena ſive nota*, en liten ſkåra.

TSEKKES, *n. ſ. inciſio*, ſkåra. Tſekkesmuora, *palinxeſtus*, karfſtock, plånbok

TSEKKESTET, *incidere, inciſionem facere*, ſkåra, ſkåra. Mårkeb tſekkeſtet, *notam inciſione apponere*, ſkåra in et mårke. Tſekkeſtem, *inciſio, inciſura*, inſkårning, ſkåra.

TSEKKOT, *v. a. incidere, crenam facere*, ſkåra, göra en ſkåra ell. inſkårning. *It. deſignare*, utmårka, utnåmna. To le taſſa tſekkom, *te ad iſtam rem faciendam deſignavit*, han har utnåmnt dig dertil.

TSEKKOTET, *v. a. notis & inciſionibus ſignare & notare*, med ſtrek och mårken utmårka.

TSESKELET, *v. a. pungere*, ſticka, ſtinga. Aimin tſeſkelet, *acu pungere*, ſticka med en nål. Påtſob tſeſkelet, *rangiferum mactare ſive ferro transfigere*, ſlakta eller ſticka ihjål en ren.

TSESKES, *n. a. pungens, aſper, aculeatus*, hvaſs, ſtickande, taggig. Tſkeſkes muor, *arbor aculeata, ſpina*, törne.

TSESKETAKES, *n. a. id.*

TSESKETET, *v. n. pungi, ex punctione dolorem ſentire*, ſvida af ſtyng eller dylikt. Aime tſeſketi kåtai, *acu manus perſtricta eſt*, handen blef nålſtungen. Tållå tſeſketi juolkai, *pes igne uſtus dolorem paſſus eſt*, elden brände foten och förorſakade ſveda. Waimoi tſeſketi, *cor dolorem perſentiebat*, det ſkar el. gjorde ondt i hjertat.

TSESKOTET, *pungere, vid.* tſeſkelet.

TSETSASTATTET, *v. a. objurgare, increpare*, näpſa, med orden beſtraffa. Tſetſaſtattab mai, walla i kuldele, *reprehendo quidem & objurgo, ſed incaſſum, non iſtud curat*, jag bannar

honom, men han bryr ſig ej derom. Tſetſaſtattem, *ſubſt. reprehenſio*, bannor, beſtraffning. I mo tſetſaſtattem liſi, *mea nil juvat objurgatio*, mina bannor hjelpa ej.

TSEUDSET, *v. n. obdurare, perſtare*, uthårda, kunna ſtå emot. Jus tſeudſet luli, *ſi obdurare poſſet*, om han kunde uthårda. Ib aktok tſeudſe tijen wuoſt, *vobis ego ſolus reſiſtere nequeo ſive par non ſum*, jag kan ej allena beſtå mig emot eder. Tſeudſeſtet, *dim.* Tſeudſegâtet, *inchoat.* begynna uthårda. *cfr.* pintet, piſſut.

TSEWE, *n. ſ. nix durior, quæ ſubtus cruſtam habet glacialem*, hård ſnö med ſkara midt uti eller under öfverſta brynet. *Hinc*

TSEWASTET, *v. n. ſuper nivem tali modo conſtitutam incedere*, gå på ſådan hård ſnö. *vid.* tſewe.

TSEWOT, *v. n. de nive dicitur, indureſcere*, hårdna til, ſåges om ſnö.

TSIBDSA, tſibdſes, tſibdſok, *n. a. amarus, inſipidus*, bâſk, oſmakelig. Tſibdſes urtes, *radix herbæ amarulenta*, en bâſk rot.

TSIBDSITET, *amarulento eſſe ſapore*, vara af bâſk ſmak. *It. nidorem olere*, lukta illa, oſa.

TSIHRET, *de muribus dicitur dum vocem edunt*, pipa och gnälla ſom möſs.

TSILKESET & *apud Lyckſ.* tſillot, *v. n. litigare, rixari*, träta, kifva. Tſillot harmat hâgger le ſodn, *ad rixandum is ſemper eſt pronus*, han år altid fârdig at träta.

TSILKESEM, *n. ſ. rixa, contentio*, träta.

TSIPA & tſinna, *membrum genitale mulierum, vulva*, qvinno-lem.

TSIPTSESTET, *v. a. torquere*, klâmma, njupa. Peljeb tſiptſeſtet, *aurem vellicare*, njupa i örat, *cfr.* tſaptſeſtet. *It. parce & minutatim dare*, gifva ſmått och ſparſamt. Tſiptſeſti munji bittab, *pauxillum mihi dabat*, han gaf mig en liten ſmula.

TSIPTSOTET, *v. a. vid.* tſaptſeſtet. *Digitis torquere*, njupa med fingren.

TSIRKOT, *v. n. dolere, dolorem perſentire acutum*, vârka. Aiwe tſirko, *caput dolet*, hufvudet vârker. Tſirkom, *dolor acutus*, pinſam vârk. Waimon tſirkom, *cardialgia*, hjertklappning. Aiwen tſirkom, *heterocrania*, hufvudvârk i halfva hufvudet.

TSISKOT, *v. a. connectere, fractum aliquid aut fiſſum rurſus conjungere*, binda ihop eller ſâtta ihop något ſom år ſpruckit. Kareb tſiſkot, *vas fiſſum connectere & reparare*, ſammanhâfta et ſpruckit kâril.

TSISSET & tſiſſetet, *mingere*, kaſta ſit vatten. *De ſexu fœmineo proprie dicitur, cfr.* kâdtjet.

TSITSOK, tſitſe, *paſſerculus*, ſparf. Tſitſok tjuoja, *paſſerculus garrit.* Tſitſats & tſitſokats, *dim.* en liten ſparf.

TSITSOTET, *v. a. abſtergere, purgare*, renſa. Pattab tſitſotet, *nates abſtergere.*

TSIWKESET & tſiwketet, *v. n. de pullis avium dicitur, pipare*, låta eller qvilla ſom fogel-ungar.

TSIWNA, *n. ſ. nidor*, os. *Odor ingratus rei aduſtæ*, elak lukt af något bränt.

TSIWNAS, *n. a. nidorem ſpargens, male olens*, oſig, ſom ſtinker och oſar.

TSIWNITET, *v. n. nidorem ſpirare*, oſa. Tſiwnit kitta tek, *huc usque nidorem fundit*, det oſar ända hit.

Tsiâ-

TSIÅLET, *latrare*, ſkålla. Piådnak tſiåla, *canis latrat*, hunden ſkåller.

TSIÅLANJE, *latrator, qui latrat*, ſkållande. Tſiålanje piådnak, *canis latrans*, en hund ſom mycket ſkåller.

TSIÅLEM, *n. ſ. latratus*, ſkållande.

TSUIKET & tſuiketet, *v. a. mutire*, mumla. Ib tale tuoſta tſuiketet, *nihil jam mutire audeo*, jag tôr nu ej ſåga eller mumla fram et enda ord. Jus todn wel pakob tſuiket, *ſi vel unum amplius verbum dixeris.*

TSUKET, *v. a. vid.* tſuouket.

TSULKETET, *muſſitare, muſſare*, knyſta. I tuoſte tſulketet, *muſſitare non audet.*

TSUMPTSE, *quisquiliæ, purgamenta*, ſopor

TSUNNET, *vid.* tjunnet, tjunnatet.

TSUOBBO, *rana*, groda. Tſuobbots, *dim.*

TSUOBDS, tſuobdſa, *n. a. putridus*, rutten. Tſuobdſa muor, *lignum putridum*, ruttnadt trå. Tſuobdſa tobak, *tabacum vile & ſitu corruptum.*

TSUOBDSET, *v. n. putreſcere, marceſcere*, ruttna. Muora tſuobdſa, *lignum putreſcit*, trå ruttnar. Tſuobdſeſtet, *dim.* Tſuobdſegâtet, *inchoat.* begynna ruttna. *Tantum de ligno & vegetabilibus dicitur, cfr.* måſket.

TSUOBDSEM, *n. ſ. putredo*, rôta.

TSUODS, *membrana*, hinna. Tſuodſaj, *membranulis tectus*, full med hinnor. Tſuodſats, *dim. membranula*, en liten och tunn hinna.

TSUOIKET, *animadvertere*, fôrmårka.

TSUOIKOS, *n. a. cognitus, perſpectus*, bekant, kunnig. Tſuoikos ſaije, *locus notiſſimus. It. notabilis*, mårkvärdig.

TSUOIKOTET, *v. a. commonſtrare, indigitare*, viſa, utviſa. Taina ſodn ſitta miji tſuoikotet, *iſtud iſta re nobis demonſtrare vult*, dermed vil han viſa oſs.

TSUOKESTATTET, *v. a. cohibere, refrenare*, dåmpa, fôrhindra. Warrab tſuokeſtattet, *ſanguinis profluvium ſedare*, ſtilla blodens flytande.

TSUONNA, *vid.* tſipa.

TSUOP, *caro, proprie piſcium*, kôtt, ſåges egentel. om fiſkars kôtt. Qwelen tſuop, *caro piſcis.*

TSUOPAJ, tſuopajes, *n. a. carnoſus*, kôttfull. Tſuopajes qwele, *piſcis carnoſus.*

TSUOPPET, *v. a. exoſſare*, bena. Qweleb tſuoppet, *piſcem exoſſare*, bena fiſk.

TSUOPTSA, *n. ſ. nix perennis in alpibus*, ſtadigtvarande ſnô i fjållen. Tſuoptſa wareh, *montes nive tecti perenni.*

TSUOTSE, *extremitas ſagenæ piſcariæ ſive pars ultima*, åndan på en not.

TSUOUKANET, *v. n. confringi, comminui*, brytas ſônder, gå ſônder. Glas tſuoukani, *vitrum contuſum eſt*, glaſet gick ſônder, *cfr.* mutkanet. *It. allidere*, ſtôta ſig emot nâgot. *It. abortum facere*, få miſsfall. So akka tſuoukani, *uxor ejus abortum fecit.* Tſuoukanaſtet, *dim.* Tſuoukanatjet, *inchoat.* begynna gå ſônder.

TSUOUKANEM, *n. ſ. fractura*, bråcka. *It. abortus*, miſsfall.

TSUOUKENADDET, *v. n. frequ. vide* tſuoukanet.

TSUOUKET, *v. a. contundere, rumpere*, ſlå el. ſtôta ſônder, rifva ſônder. Piågga jågnab tſuouki, *ventus glaciem confregit.* Tſuoukeſtet, *dim.* Tſuoukegâtet, *inch.* beg. ſlå ſônder, *cfr.* mutket.

TSUOUKETET, *v. o. comminuendum curare*, låta ſlå ſônder.

Tsuouketattet, *v. n. poſſe contundi ſive comminui*, kunna ſlås ſönder.

Tsussmo, *n. ſ. ſimultas*, hemligit hat och ondſka. Tſuſſmon orrot, *ſimultatem habere obſcuram*, hyſa hemlig ovänſkap.

Tsutset, *parcimonia uti*, vara ſparſam, *cfr.* njuotetet. I mätte tſutſet, *parcus eſſe neſcit.*

Tsådses, *n. a. de cymbis dicitur.* Tſådſes wadnas, *cymba exigua profunditate*, en låg bordad båt.

Tsâggbt, *v. a. farcire, ingerere*, ſtoppa, föra in, *cfr.* tſaket. Suoineb ladoi tſâgget, *fœnum in fœnile ingerere*, föra in hö i ladan. Wuoſſeb tſâgget, *ſaccum refercire*, fullſtoppa en ſäck. Jaurai tſâgget, *in aquam demergere*, ſänka ner i vatnet. *It. pecuniæ corrumpere*, beſticka, muta.

Tsåggåtattet, *v. n. poſſe referciri, ingeri poſſe*, kunna fullſtoppas, kunna föras in.

Tsåitsetet, *v. n. vid.* tſaitſetet. Suowa tſâitſet, *fumus exit*, det röker.

Tsåke, *vadum, brevia*, grund, grundt vatten i ſjöar. Tſåke le taſſne, *vadum hic eſt*, här är grund. Tſåkalm & tſåkalmes, *id.* Tſåkat & tſåkatak, *ipſum denotat ſtatum, quando aquæ minor exiſtit copia & profunditas*, grundt vatten. Tſåkatak le talle, *aquæ nunc minor eſt profunditas*, det är nu lågt vatten.

Tsåkes, *n. a. non profundus*, grund, ſom ej är djup. Tſåkes jaure, *lacus exigua profunditate, qui altus non eſt*, en grund ſjö. *Tantum de aqua.*

Tsåkke, *cor, imprimis & fere ſemper pecudum*, *cfr.* waimo, kreaturs hjerta.

Tsåkot, *v. n. exſiccari, quæ altitudinem minui*, uttorkas, blifva grund. Jaure tſåko, *lacus minus ſit altus*, ſjön blir grund. Jokka tſåko, *rivulus exſiccatur.* Tſåkoſtet, *dim.* blifva litet mindre djup. Tſåkogåtet, *inchoat.* begynna blifva mindre djup.

Tsåkotet, *v. a. exſiccare, minus profundum reddere*, uttorka, göra mindre djup. *It.* tſåkotet kalkebe jokkab, *exſpectabimus donec fluvii minuatur altitudo*, vi ſkole vänta til des vatnet i elfven faller ut.

Tsâlkeset & tſâlketet, *v. n. crepitare*, knäppa. Birſo tſâlkeſi, *ſclopetum flamma deſtituebatur*, bößan klickade.

Tsâptise, *n. ſ. firmamentum gradus ſive veſtigii*, fotfäſte. Tſäptſe le talle jägnan, *in glacie nunc gradus firmari poteſt*, det är nu fotfäſte på iſen. Tſäptſats, *dim.* litet fotfäſte.

Tsâptsel & tſâptſeles, *n. a. qui diu in eodem permanet loco*, en ſom länge trifs på et ſtälle. Tſäptſeles paimo, *color durabilis*, varaktig färg.

Tsâptsanet & tſâptſitet, *vid.* tſäptſogåtet, *id.*

Tsâptsot, *v. n. conſiſtere pedibus poſſe, gradum poſſe firmare*, hafva fotfäſte, kunna ſtå. Åh juolkeh tſäptſoh, *pedes vacillant, lubricum eſt pedibus ſolum*, fötterna ſlinta. *It. fixum manere*, ſitta faſt. Åh kaudneh kerreſen tſäptſoh, *ſarcinæ in traha fixæ non manent ſ. facile decidunt*, ſakerne ligga ej väl faſt på ſlädan. *Transl.* Åh kaggeh ſo ludne tſäptſo, *in famulatu apud illum famuli ancillæque diu manere nolunt*, tjenſteſolket trifvas ej länge hos honom. Ib mon tanne tſäptſo, *hic ego eſſe*

eſſe nolo, hic mihi non arridet locus, jag trifs ej hår, *cfr.* arwat. Jus tſåptſoh puorewuoteſne, *ſi permanes in bonitate, Rom. 11: 22.* Tſåptſoſtet, *dimin.* Tſåptſogåtet, *inch.* begynna få fotfåſte, m. m.

TSÅPTSOTET, *v. a. facere ut gradus firmari poſſit*, laga at det blir fotfåſte. *It.* Kaggit tſåptſotet, *facere ut famuli in famulatu eodem permanendi lubentes ſint*, ſå laga at tjenſtefolk vilja blifva qvar i tjenſten.

TSÅGGET, *intrare, penetrare*, gå in, tränga ſig in. Akſjo tſågga muori, *ſecuris in lignum intrat*, yxen går in i trå. Wuoites tſågga rertai, *oleum corium penetrat*, ſmorningen går in i lådret. Tarwe muori tſågga, *pice liquida lignum imbuitur.*

TSÅKKELES, *n. a. qui ignem facile concipit, igni alendo aptus*, eldfängd.

TSÅKKETET, *accendere, vid.* tſåkketet.

TSÅPET, *v. a. rodere*, gnaga. *Proprie de muribus dicitur*, ſåg. om möſs. Snjårah tſåpeh, *mures rodunt.* Tſåpeſtet, *dim.* litet gnaga.

TSÅPANJE, *qui corrodit, mus*, en ſom gnager, en råtta.

TSÓJEK, *vid.* nuotſjo.

TSÓPKANET, tſöpket, *vid.* tſuoukanet, tſuouket.

TUBBO, *n. ſ.* Muora tubbo, *arboretum, ſilvula*, en liten ſkogslund.

TUBRE, tubres, *ſcabies, petigo*, ſkabb. *It.* tubre maine, *lepra*, ſpitålſka.

TUBREK, *n. a. ſcabioſus*, ſkabbig.

TUDDET, tudet *ſ.* tuhdet, *v. n. contentum eſſe, acquieſcere*, vara nögd. I mo piåbmoi tudde, *cibo, quem do contentus non eſt*, han år ej nögd med den mat han får hos mig. Tuddeſtet, *dim.* vara något nögd. Tuddegåtet, *inchoat.* begyn. åtnöja ſig. *Fenn.* tydyn, *contentus ſum.*

TUDDEM, *n. ſ. acquieſcentia, quando quis contentus eſt*, förnöjſamhet. Tuddemlaka, *adv*, nöjt, förnöjſamt.

TUDDETAKES, *contentus*, nöjd. Tuddetakes almats, *homo contentus.*

TUDKOM, tudko, *vid.* todkom.

TUDN, tudna, *n. ſ. fragor, ſtrepitus*, buller, dån. Mi tudnit le tat? *quis hic eſt ſtrepitus?*

TUDNET, *ſtrepere*, bullra, *vid.* jutſet.

TUDNI, *pro* tunji, *Dativ. pron.* todn, åt dig, ſe tunji.

TUDNO, *dolium, tonna*, tunna.

TUEDDE, tueddet, *v.* tuodde, tuoddet.

TUEPET, *v. a. ſumere*, taga, *vid.* tåpot.

TUHLET, *v. a. dilapidare, prodigere*, förfara, bortſlöſa. *Fenn.* tuhlan, *prodigo.*

TUHLAR, *prodigus*, ſlösaktig.

TUISE, *perturbatio*, förvirring, oordning. Tuiſe ſjaddi, *perturbatio facta eſt*, det belf en förvirring, *cfr.* ſtiws.

TUK, *tintinnabulum, vid.* tiwk.

TUKS, *n. ſ. penus*, förråd. Tukſeb takket, *colligere, in penum inferre*, göra beſparing. Tukſets, *dim.* lit. förråd.

TUKSET, *v. a. in penum inferre & colligere*, göra förråd, ſamla. Piåbmoit tukſet, *cibos colligere & reſervare*, göra förråd af matvaror. Tukſeſtet, *dim.* litet ſamla. Tukſegåtet, *inchoat.* begynna göra förråd.

TUKSEJE, *qui quid colligit & reſervat in uſum*, en ſom gör förråd.

TUKSEM, *n. ſ. reſervatio, ciborum comparatio & collectio*, ſamlande och beſparande af matvaror.

TUKSETATTET, *v. n. reſervari poſſe in uſum*, kunna ſamlas i förråd.

TULL, *vectigal*, tull. Tullet, *vectigal pendere*, betala tull.

TULME, *n. ſ. fimus*, gödſel, *cfr.* tuolme.

TULMES, *ſtercoratus*, gödd. Tulmes kedde, *pratum ſtercoratum*, gödd ång.

TULPA, *n. a. vid.* tuolp.

TUN, *n. a. omnis, unusquisque*, hvar och en. Tun almatjeh kalkeh jabmet, *omnes & ſinguli homines ſunt mortales*, alla menniſkor åro dödeliga. *Sæpiſſime per pleonaſmum & emphaſeos cauſſa additur* kaik. Tun kaik & tuna kaik, *vel* kaik tun, *omne, totum*, altſammans. Kaik tun almatjeh, *omnes homines*, alla menniſkor.

TUNAHET, tunaſtet, *v. n. vid.* kaſſkeſtet.

TUNAHEM, *ſubmerſio, quando quis aquis ſubmergitur & perit*, drunknande.

TUNASTATTET, *v. a. aquis ſubmergere & ſuffocare*, dränka, *vid.* kaſſkeſtattet. *Paſſivum* tunaſtowet, dränkas, drunkna.

TUNJI, *Dativ. pron.* todn, åt dig.

TULWE, *n. ſ. diluvium, exundatio*, flöd, vattuflöd. Stuora tulwe, *magna inundatio*, ſtor flöd. Tulwen le talle jokk, *fluvii nunc magna eſt exundatio*, nu år högt vatten i elfven. Suddo tulwe, *diluvium univerſale*, ſyndafiod. Tulwe leikes, *inundatio ſit aquarum*. Tulwats, *dim.* en liten flöd.

TULWET, *v. n. exundare*, flöda. Jaure tulwa, *lacus exundat*, ſjön flöder. Tulweſtet, *dim.* litet flöda. Tulwagâtet, *inchoat.* begynna flöda.

TULWEM, *n. ſ. inundatio*, flödande.

TUOB, *Accuſativ. pron.* tuot, den där. Tuob tab, *hoc illudque.*

TUOBBE, tuobben, *adv. illic*, där, *vid.* tobben. Tuobbelt, *illinc*, derifrån. Tuobbaltak, *usque illinc*, ända derifrån. Tuobbanak, *adhuc ibi*, ännu där. Tuobbanak le, *adhuc illic eſt*, han är ännu där. *Comparat.* tuobbebun, *ibi longius ſive remotius*, där längre bort. Tuobbebuſi, *illuc longius*, dit längre bort. Tuobbebutjen, *dim. comparativi*, där litet längre bort. *Superl.* tuobbemuſen, där längſt bort.

TUOBBANET, *v. n. longius recedere, loco cedere*, gå längre bort, maka ſig undan. Tuobban tuobbebuſi, *longius illuc ito*, gå dit längre bort. Tuobbanete, *recedite hinc*, gån undan härifrån. *It. procraſtinari*, upſkjutas. *De tempore etiam dicitur.* Ko keſe tuobbana, *cum adultior fit æſtas*, når det lider längre fram på ſommaren. Tuobbanaſtet, *dim.* maka ſig lit. längre dit. Tuobbanatjet, *inchoat.* begynna gå längre dit.

TUOBBANADDET, *v. n. frequ. id.*

TUOBBETET, *v. a. cum accentu in penultima*, (*cfr.* tuobbetet *ſive* tuobpetet) *amovere illuc, longius illuc ferre*, föra undan dit, föra längre dit. Tuobbete tab kareb, *vas hoc hinc illuc removeto*, för undan detta kärilet dit. Tuobbetaſtet, *dim.* föra litet längre dit. Tuobbetatjet, *inchoat.* begynna föra längre dit.

TUOBBELET, *v. a. prehendere, apprehendere*, fatta uti, gripa. Tuobbeli kåtin, *manu prehendebat.* Tuobbelaſtet. *dim.* Tuobbelatjet, *inchoat. v.* täppet.

TUOBBETET, *accentu in antepenultima*, tuobpetet, *v. a. ſectari, perſequi*, hålla efter, efterjaga. Tuobbete ruabit

wai

wai jåkſah, *inſequere, celerius ut aſſequaris*, håll fortare efter, at du må hinna på. Waiſſjeb tuobbetet, *feram ſectari*, jaga efter et villdjur. Tuobbeteje, tuobpeteje, *ſectator, qui ſectatur*, en ſom efterjagar. Tuobbetaſtet, *dim.* litet jaga efter. Tuobbetatjet, tuobpetatjet, *inchoat.* begynna efterjaga, *cfr.* tålwotet.

TUOBMES, *n. a. evacuatus*, uttômd.

TUOBMET, *v. a. evacuare*, uttôma.

TUOBMETATTET, *v. n. evacuari poſſe*, kunna uttômas.

TUOBMETET, *v. a. evacuandum curare*, låta uttômas.

TUOBMEM, *n. ſ. evacuatio*, uttômande.

TUODA, *n. ſ. niſus magnus, ſtudium*, fullt alfvare, bemödande. Tuodaſne le, *in anguſtia eſt, omnibus eniti coactus eſt viribus*, han nödgas bruka alla ſina krafter, ty han år illa deran. Tuodit påti, *magno ſtudio & niſu allaborare neceſſe habebat*, han nödgades gripa ſig an af alla krafter. Tuodeſt, *Ablativ. omni niſu, ſerio*, med fullt alfvare, alfvarligen. *It.* tuodeſt &

TUODAIK, *adv. invitiis*, ogårna, för nöd ſkull. Tuodaik ſjett tabb takkab, *iſtud forte facio, minus licet mihi arrideat*, jag måſte gripa mig an at göra det, faſtån det ſker ogårna. Tuodaik kuit mo diet, tab takkai, *licet invitus iſtud tamen mei cauſſa fecit*, ehuru han ej gårna ville, så gjorde han dock det för min ſkull. *Dicitur etjam cum quid facimus, licet factu valde ſit difficile*, ſåges ock, når man bemödar ſig at göra det, ſom år mycket ſvårt. Tuodaik kalkab påtet, ikka ib nali aſta, *licet valde ſim occupatus, veniam tamen*, jag ſkal dock bjuda til at komma, faſtån jag har ſå mycket at göra.

TUODDAR, *mons altus arboribus nudus, alpis*, et högt och ſkoglöſt berg, et fjåll. *Fenn.* tunduri, *id.*

TUODDE, *n. ſ. additamentum*, tillåggning, påökning, *cfr.* laſſe. Tuoddats, *dim.* en liten påökning.

TUODDET, *v. a. addere, augere*, tillägga, påöka. Tuodde uttjatjeb, *adde paululum*, lägg litet til. Tuoddeſtet, *dim.* litet påöka. Tuoddegåtet, *inchoat.* begynna påöka.

TUOGGAR, *n. a. talis, talis atque iſthic*, en ſådan ſom den hår. Tuoggar line, *tale atque iſthoc linteum*, et ſådant linne ſom detta hår.

TUOGGE, *n. ſ. pili incomti*, okammadt eller tofvigt hår. Tuogge åiwe, *caput incomtum.*

TUOGGOT, *v. n. de pilis dicitur, convolvi, implicari*, blifva tofvig, ſåges om hår. *Item*, juptſe tuoggo, *pulmentum farinæ globulis refercitur*, vållingen blifver klimpig.

TUOGGOM, *n. a. convolutus, contortus*, tofvig, ihoptofvad. Tuoggom wuopteh, *capillus impexus*, tofvigt och okammadt hår. *It.* tuoggom juptſe, *jus farinæ globulis refertum*, klimpig vålling.

TUOGGO, *adv. ibi, illic, illac*, dår, dår förbi. Tuole tuoggo, *en illic*, ſe dår. Tuoggo påti, *illac veniebat*, han kom dår förbi. Tuoggo ja taggo, *hic & illic*, hår och dår.

TUOGNES, *n. ſ. centunculus*, lapp. Tuogneſeb piejet, *centunculum aſſuere*, ſy faſt en lapp.

Tuo-

TUOGNET, *v. a. reſarcire*, lappa. Karwoit tuognet, *veſtes reſarcire*, lappa kläder. Tuogneje, *reſarcinator*, en ſom lappar. Tuogneſtet, *dim.* Tuognegâtet & tuognetatjet, *inchoat.* begynna lappa.

TUOGNETATTET, *v. n. reſarciri poſſe*, kunna lappas. *It. activ. reſarciendum curare*, låta lappa och laga.

TUOH, *nominat. plural. pron.* tuot, *illi ipſi, iſti*, de dår, *cfr.* tuot.

TUOI, *genetiv. plural. pron.* tuot. *It.* tuoi tuok, *huc illuc*, hit och dit, *cfr.* tuok.

TUOJE, *n. ſ. opus, opificium*, arbete, handtverk. Kåta tuoje, *id.* Muora tuojai le ſodn tjeppe, *quidvis ille e ligno edolandi & fabricandi peritus eſt*, han år händig at göra allahanda ſaker af trå. Tuojetak, *caſ. negativ. ſine occupatione*, utan göromål och ſyſſlor, *cfr.* widno.

TUOJAR, *opifex*, handtverkare, arbetare.

TUOJETEBME & tuojetes, *iners, qui manibus nihil fabricare callet*, oflög, ohändig, en ſom ej kan göra något. Aptſa tuojetebme le ſodn, *plane is eſt iners.*

TUOJOHET, *v. a. elaborare, manu facere*, arbeta, göra något handtverk. Mab leh todn tuojohemen? *quo occupatus es opificio?* hvad håller du på at arbeta uppå? Tuojohaſtet, *dim.* litet arbeta. Tuojohatjet, *inchoat.* begynna at göra något handtverk.

TUOJOHADDET, tuojohattet, *v. a. frequ. id. atque* tuojohet. *It. facere ſive curare, ut aliquis quidquam elaboret ſive manu faciat*, ſyſſelſåtta en med handtverk och arbete.

TUOK, *adv. illuc*, dit, *cfr.* tuoko.

TUOKEN, *adv. pone*, bakom. Mo, tuoken, *pone me*, bakom mig. *It.* tuoken, *penes.* I le pednik mo tuoken, *pecuniæ penes me non ſunt ullæ*, pengar åro ej hos mig. *Per caſus flexibile eſt, e. gr.* pâtime ſuolo tuokai, *pone inſulam venichamus*, vi kommo bakom holmen. Swikkeſti attje pardnes tuokai, *in filium pater culpam transferebat omnem*, fadren ſkjöt ſkulden på ſin ſon. *Cum ſuffix. pronom.* tuokenan, *pone aut penes me*, bakom eller hos mig. Tuokenat, *penes te*, hos dig. Tuokenes, *pone aut penes ſe*, bakom eller hos ſig. *It.* tuoke, *gremium*, ſköte.

TUOKET, *v. a. vendere, vid.* wuobdet.

TUOKEJE, *venditor*, ſåljare. Åſteje ja wuobdeje, *emtor & venditor.*

TUOKO, *adv. illuc*, dit. Tuoko ja teke, *huc illucque*, hit och dit.

TUOKOT, *paſſiv. venundari*, ſåljas. Åh tah kaudneh matte tuokot, *vendi hæ nequeunt res*, deſſe ſaker kunna ej ſåljas.

TUOKOTAK, *n. ſ. pars poſterior, id quod a tergo eſt*, det ſom år bakom.

TUOKTOT, *v. a. moliri, v.* killot, kilpot.

TUOL, tuola, *n. a. legitimus, genuinus, juſtus*, laglig, riktig, rått. Tuol arbolats, *hæres legitimus ſive genuinus*, rått arfvinge. Tuola ſadnes le tatt, *veriſſimum iſtud eſt*, det år rena ſanningen. *Adverbialiter interdum accipitur. Cfr.* ſtadan, ſtakk, njuolg, tilaſt, tolok.

TUOLE, *adv. demonſtr. en, ecce*, ſe dår. Tuole låh, *en ubi ſunt*, ſe dår åro de.

TUOLE, *adv. tempor. non ita pridem*, för någon liten tid ſedan. Tuole ſo wuoidnib, *haud ita pridem illum vidi*, jag ſåg honom för en tid ſedan. *Hinc*

Tuo-

TUOLATS, *n. a. qui non ita pridem fuit*, ſom har varit eller ſkedt för en liten tid ſedan. Tuolats almatjeh, *homines quos ex aliquo & non ita longo temporis intervallo vidimus*, det folket ſom vi ſågom för en liten tid ſedan.

TUOLES-TALES, *formula eſt commiſerentis & querentis, proh dolor!* Gud båttre! Gud nåde oſs! Tuoles-tales kutte mubbi kåtiſt kalka inta kåttjet, *o! miſerum, qui aliorum ſemper expetet opem*, ſtackare den, ſom altid ſkal lita på andra menniſkors hjelpſamhet. Tuoles-tales talle mo wieſom lakeb, *miſera nunc mea eſt vita.*

TUOLET, *n. a. vid.* tolok.

TUOLGO, *n. ſ. munus ſive donum aliquem corrumpendi gratia oblatum*, mutor. Tuolgoit waddet, *iſtiusmodi dona offerre*, gifva mutor. Tuolgoit waldet *ſ.* tåpot, *ejusmodi dona ſumere ſive recipere*, taga mutor.

TUOLGOT & tuolgotet, *v. a. corrumpere, largitionibus in ſuas partes trahere*, beſticka, muta.

TUOLJE, *n. ſ. pellis, corium*, hud, ſkinn. Påtſo tuolje, *pellis rangiferina*, renshud. Sarwa tuolje, *rangiferi emiſſarii corium*, brundrens hud. Tuoljats, *dim.* en liten hud.

TUOLLAS, *vid.* tuoda. Tuollaſi påtet, *omnes impendere vires*, anvånda alla krafter. *Non niſi in hac unica phraſi occurrit.*

TUOLM, tuolma, *n. ſ. locus ubi pecudes calcaverunt*, et ſtålle dår boſkap har trampat, *cfr.* malge, ſjatte.

TUOLMET & tuolmot, *conculcare, vid.* tålmot.

TUOLOK, *n. a. ſtabilis, vid.* tolok.

TUOLP, tuolpa, tuolpes & tuolpet, *n. a. planus, non rotundus, æquus*, flat. Tuolpa kedke, *lapis planus ſive æquus*, en flat ſten. Tuolpes ko fjållo, *planus ut tabula*, flat ſom et bråde. *Compar.* tuolpetubbu, flatare. *Superl.* tuolpeſumus *vel* tuolpetumus, aldraflataſt. Tuolpawuot, *ſubſt. planities, æquitas*, flathet, jåmnhet.

TUOLPETES, *n. ſ. planities*, jåmnhet, flathet. Tuolpeteſi, *quoad partem planam*, i anſeende til flatan el. flatheten.

TUOLTET, *v. n. ſ. paſſ. coqui*, kokas. Qwele tuolta, *piſcis coquitur*, fiſken kokas. Piårgo le tuoltemen, *caro coquitur.* Kebne tuolta, *ahenum fervet ſive ebullit*, kittelen kokar. Tuolteje, *particip.* Tuolteje tjatſe, *aqua ebulliens*, ſjudande eller kokande vatten. Tuolteſtet, *dimin.* litet kokas. Paja tuolteſtet, *fac ut paululum ebulliat*, låt det kokas litet. Tuoltajet & tuoltegåtet, *inchoat.* beg. ſjuda eller kokas.

TUOLTAJATTET & tuoltetet, *v. a. coquere, coquendum curare*, låta koka. Kebneb tuoltajattet, *curare ut ahenum ebulliat ferveatque*, laga at kittelen kokar. Piårgob tuoltetet, *carnem coquere*, koka kött. Tuoltetaſtet, *dim.* låta lit. kokas. Tuoltetatjet, *inchoat.* begynna låta kokas.

TUOLW, tuolwa, *n. ſ. ſqualor, ſordes veſtium*, ſmuts. *It. fuligo*, ſot.

TUOLWAJES, *n. a. ſordidus, immundus*, ſmutſig. Tuolwajes kapte, *pallium ſordidum.*

TUOLWATET, tuolwetet, *v. a. ſordidum reddere, inquinare*, orena, beſudla. Ale tuolwate karwoitat, *noli veſtes tuas maculare*, orena ej dina kläder.

TUOLWOT, *v. n. ſordidum fieri, inquinari*, blifva oren, beſudlas. Tuolwom piktes, *veſtimentum ſqualidum & immundum.* Tuolwoſtet, *dim.* blifva litet oren. Tuolwogâtet, *inchoat.* begynna blifva oren.

TUOLWOTET, *v. a. vid.* tuolwatet.

TUOMES, tuome, *n. a. ſegnis, tardus*, ſen, trôg, långſam. Tuomes pargoi, *ſegnis ad laborandum*, ſen och trôg til arbete. Tuomeswuot, *ſegnities, tarditas*, ſenhet, trôghet.

TUOMI, *adv. ſegniter*, långſamt, trôgt.

TUOMOG, *nix*, nô, *vid.* muottek.

TUOMSE, *n. a. id. atque* tuomes.

TUON, *genetiv. pron.* tuot, *iſtius*, dens.

TUONA, tuone, tuon, *mors*, dôd, *vid.* jabmem, *quod uſitatius eſt. Formulas loquendi* tuonen aimo & tuonen aimon âlma, *vid. ſupra in* aimo. Tuon, tuona & tuona tetab, *etiam dubitantis eſt aut negantis, vix*, knapt, jag tror ej. Sitta kus ſodn tabb? *Reſp.* tuon *ſive* tuona tetab, *num ille iſtud vult? haud crediderim*, vil han det? det tror jag knapt. Tuonen innemi, *vid.* innemi, paha innemi, *id. Fenn.* tuona, *mors.*

TUOPET, *v a. pannum conſtipare ſive condenſare volutando*, valka kläde eller valmar. Wadaſeb tuopet, *pannum levidenſem volutando condenſare.*

TUOPANET, *v. n. conſtipari ſive denſari, (de panno dic.)* valkas, krympa. Tuopanam le tat wadas, *pannus hic levidenſis compactior factus eſt & magis denſus*, detta valmaret har krympt. Tuopanaſtet, *dim.* krympa litet. Tuopanatjet, *inchoat.* begynna krympa.

TUOPETATTET, *v. n. condenſari poſſe*, kunna valkas.

TUOPOK, *n. a. de panno laneo dicitur, denſatus*, valkad. Tuopok wadas & *interd. abſolute* tuopok, *pannus levidenſis denſatus*, valkadt valmar. Tuopok kapte, *tunica e tali panno facta*, en tröja af valkadt valmar.

TUOPPA, *n. ſ. fimbria*, franſar. Wuopta tuoppa, *cincinnus*, hårlåck. Tuoppait piejet, *fimbriis ornare*, utſira med franſar.

TUORBMOT, *v. n. abſterreri, abhorrere*, hatva aiſky, ſkråmas ifrån. Stalpe tuorbmoi labtje keſeje herkeſt, *arangifero habenas trahente abſterritus eſt lupus, h. e. illum adgredi & opprimere auſus non eſt*, vargen vågade ſig ej at ruſa på ren, ſom drog tömmarne efter ſig.

TUORD, *n. propr. virile*, Thord, et mans namn.

TUORESDAG, *dies jovis*, Torsdag.

TUORET, *v. a. trahere, attrahere*, draga, draga til ſig. Werbmeb tuoret, *rete piſcarium extrahere ſive ex aqua elevare*, draga up et nåt utur ſjön. *It. lucrari, lucrum quærere*, ſôka vinſt. Inta ſodn tuora, *is ſemper fœnus facit iniquum*, han ſkinnar altid och eckrar. Mana miålit le ſodn tuoremen, *repueraſcere is incipit, (de ſenibus dicitur, qui puerili fiunt ingenio)*, han bôrjar blifva barn på nytt. Tuoreje, *trahens*, en ſom drar. Tuoreſtet, *dim.* draga på litet. Tuoregâtet, *inchoat.* begynna draga. Werbmeb tuoregâti, *rete piſcarium elevare incipiebat*, han bôrjade draga up nåtet.

TUORELET, *v. a. celeriter trahere aut attrahere*, haſtigt draga eller draga åt ſig. *It. contrahere*, draga ihop. Suo-

nab

nab tuorelet, *nervum contrahere*, draga ihop ſenan. Tuorelem, *attractio*, dragning. Suona tuorelem, *ſpaſmus nervi*, ſendrag, *cfr.* atſitje.

TUOREM, *tractus*, *attractus*, dragning.

TUORETATTET, *v.n. trahi poſſe ſive attrahi*, kunna dragas.

TUORETET, *v. a. freq. id. qu.* tuoret. Werbmit tuoretet, *retia piſcaria e lacu extrahere*, draga up nåt. Tuoretaſtet, *dim.* Tuoretatjet, *inchoat.* begynna draga up.

TUORG, *virgulæ*, *ramuli arborum*, qviſtar af trån. Såke tuorg, *ramuli betulini*, björk-ris, björk-qviſtar. *Obſ.* tuorg, *proprie appellantur ramuli, quibus caſas ſuas ſubſternunt Lappones.*

TUORGESTET, *ramulis ſternere*, med qviſtar beſtrö. Kåteb tuorgeſtet, *caſam ramulis ſubſternere*, *ramos humi ſternere in tugurio*, lågga risqviſtar på marken i en Lappkoja. Tuorgeſtaſtet, *dimin. id.*

TUOROT, *v. a. clavi mucronem inflectere, ut melius infixus maneat*, nådda, böja ändan af en ſpik, at han må ſitta båttre faſt. Tuorotet, *frequ. idem.*

TUORPONJE, *contus piſcarius*, *v.* pinkel.

TUORPOT, *v. a. piſces ad rete propellere conto*, köra fiſk på nåtet med puls.

TUOS, *adv. illuc*, dit. Wuolgi tuos, *ibat illuc*, han gick dit, *cfr.* tokko. *Obſ. illa eſt differentia tw̃* tokko & tuos, *quod iſtud remotiorem indicet locum, hoc minus remotum & propinquum.* Pjeje tab tuos, *repone hoc illuc*, lågg detta dår. *Per caſus flectitur*, *e. gr. Locativ.* tuoſne, *illic*, *iſto in loco propinquo & conſpicuo*, dår borta, dit man kan ſe. Tuoſne le, *illic eſt*, han år dår borta. Tuoſte, *illinc*, dår ifrån. Påti tuoſte, *illinc ſive ex iſto loco conſpicuo venit*, han kom ifrån det dår rummet.

TUOSTET, *audere*, våga, törås. Ib tuoſta, *non audeo*, jag törs ej, *cfr.* herdot.

TUOSTOT, *v. a. recipere*, *aſſumere*, taga emot, undfå. Piåbmob tuoſtot, *cibum ſumere*, få mat, taga emot maten. Tat juok tijab tuoſto, ſodn tuoſto mo, *qui vos recipit*, *me recipit*, *Matth. 10: 40. It. reſiſtere*, *repugnare*, fåtta ſig i motvårn. Saitin waiſſjeb tuoſtot, *haſta feræ adverſari*, taga emot villdjuret med ſpjutet.

TUOSTOTET, *v. a. intenſiv. id.* Tuoſtotiten mo kåtai, *hoſpitio me excepiſtis*, j hårbergeraden mig. Tuoſtoti mo pålkoin, *rixis me excipiebat.* Tuoſtotatjet, *inchoat.* begynna emottaga.

TUOSTOTEJE, *qui recipit aut excipit*, en ſom emottager eller undfår.

TUOSTOTEM, *aſſumtio*, emottagning.

TUOSTOTALLET, *v. a. frequ. vid.* tuoſtot. Rurob tuoſtotalla, *pilam manu apprehendit*, han tar emot bållen, tar lyra.

TUOT, *pron. adj. iſte*, den dår. *Obſ.* tuot *dicitur de illo, qui in conſpectu eſt & commonſtratur*, tatt *autem de illo, qui longius abeſt.* Tuot, ſåges om den man med fingret utviſar, tatt, om den, ſom år långre borta och ej ſynes. Tuot ålma, *iſte vir*, den dår mannen. Tuotek, *iſte ipſemet*, juſt den dår.

TUOT, tuotaſt, *vid.* tuoda, tuodaſt.

TUOTTET, *v. a. tangere*, *attingere*, komma vid, vidröra. Kåtin tuottet, *manu contingere*, röra vid med handen.

Kå mo tuotti? *quis me tetigit?* Tuotteſtet, *dim.* litet vidröra. *Gall. tâter, tactu explorare.*

TUOTTETALLET, *v. a. frequ. id. quod* tuottet.

TUOTTETATTET, *v. n. tangi ſive contingi poſſe*, kunna vidröras. I tuottetatte kåtin paka ruoute, *ferrum ignitum manu contingi non impune poteſt.*

TUOTTEM, *n. ſ. tactio*, vidrörande.

TUOTTETEK, *n. a. negativ. intactus*, orörd.

TUOWLE, *n. ſ. fomes*, tunder. *It. moxa*, brånn-cur. *Moxam ſæpiſſime adhibent Lappones in variis curandis morbis, ut in cephalalgia, arthritide & iſchiaticis doloribus.* Lapparne bruka mycket låta brånna ſig med pålagdt tunder för hufvud- och ryggvårk och andra gickt-plågor. *Fungis betularum durioribus & aridis loco moxæ antiquæ Medicorum utuntur, & quidem non ſine felici interdum eventu. It.* tuowle, *metaphorice, calamitas, infortunium, dolor*, olycka, ſorg, ſveda. Karra tuowleb le Jubmel tan japen mo nala piejam, *magna me Deus afflictione affecit hoc anno, i. e. maximum hoc anno paſſus ſum malum*, Gud har hemſökt mig med en ſvår olycka i detta år. Touwlats, *dim.*

TUOWLOT, *v. a. fomite urere, moxam adhibere*, brånna med tunder, för at curera någon ſjukdom, *vid.* tuowle. Juolkeb tuowlot, *pedem fomite ſive moxa urere*, bruka brånn-curen på foten. Tuowletet, *frequ. idem.* Tuowloſtet, *dim.* brånna litet med tunder. Tuowlogåtet & tuowlotatjet, *inchoat.* begynna bruka brånncuren på någon.

TUPER, *n. ſ. vid.* klompatak. Tupertet, *v. n. vid.* klompot.

TURGETET, *v. n. de tempeſtate dicitur, turbidum fieri & nubilum*, blifva mulit, blifva elakt våder. Wårald turgeti, *intemperies facta eſt cœli*, det blef et elakt våder, *cfr.* tſaitſetet.

TURRET, *ſuppurare*, bulna. *De cancro etiam dicitur*, ſåges om kråftan.

TURTET, *v. a. contaminare*, ſöla, orena.

TURWE, *vid.* tarfe. *Fenn.* turwe, *id.*

TUSAN, tuſen, *mille*, tuſende. Tuſen pali, *millies*, tuſende gångor. Tuſenad, *milleſimus*, den tuſende i ordningen.

TUTA, *pro* tota, *caſ. negativ. pron.* todn, *ſine te*, dig förutan. Mattab tabb takket tuta, *iſtud ſine te facere poſſum*, jag kan göra det dig förutan.

TUTEK, *n. ſ. fulcrum, fulcimen*, ſtöd. Åiwe tutek, *pulvinar*, hufvudkudde. Juolki tutek, *ſcabellum*, fotapall. Tutekeb piejet, *fulcro ſuffulcire*, ſåtta ſtöd inunder. *Fenn.* tuki, *fulcrum.*

TUTET, *v. a. fulcire, ſuffulcire*, ſtödja, underhjelpa med ſtöd. Tutet kareb mubbet peleſt, *vas ab alterutra parte ſuffulcire*, ſåtta ſtöd under kårilet på ena ſidan. *Item*, tutet, *pellere, agere*, drifva. Ålob tokko tute, *age illuc gregem*, drif hjorden dit. *Dicitur dum ſenſim agitur & ſine coactu magno*, ſmåningom drifva och i ſakta mak. Tuteſtet, *dim.* litet underſtödja. Tutegåtet, *inchoat.* begynna ſtödja under eller drifva. *Fenn.* tuetan, *fulcior.*

TUTEM, *n. ſ. fultura*, underſtödjande. Tutemeb ſitta, *fultura opus habet.*

TUTETATTET, *v. n. fulciri poſſe*, kunna underſtödjas.

TUT-

TUTTAN *ſ.* tutte, *adv. eo*, deſto. Tutte ſtuorab, deſto ſtörre. Tutte utſebut, *eo minus*, deſto mindre.

TUWOT, *v. a. emendare*, *vid.* tiwot *&c.*

TUWOK, *n. a. negativ. non emendatus*, oförbättrad.

TUWOTAKES, *n. a. qui emendari poteſt*, ſom ſtår at laga och förbättra.

TUWOSET, *v. n. emendari*, *meliorem fieri*, förbättras, blifva bättre. Tuwoſum le ſodn tatte taudeſt, *ex iſto ille convaluit morbo*, han har blifvit friſk ifrån den ſjukdomen. Tuwoſaſtet, *dim.* blifva litet bättre. Tuwoſaſtam le talle talke, *aliquatenus mitior nunc facta eſt tempeſtas*, väderleken har nu blifvit litet bättre. Tuwoſatjet, *inchoat.* begynna blifva bättre.

TUWOSOWET, *paſſiv.* *rẽ* tuwot, tillagas, förbättras.

TYDTJOL, *lacerta*, ormödla.

TYRANN, *tirannus*, tyran.

TÅBBE, *adv. ibi*, dår. Tåbbelt, *illinc*, derifrån.

TÅBBOG, *n. ſ. ſumma*, innehåll.

TÅBBOS, *vid.* tobbos.

TÅBDET, *v. a. cognoſcere*, känna, känna igen. Ib ſo tåbdå, *illum non cognoſco*, jag känner ej honom. *It. ſentire*, känna. Swarkeb tåbdåb, *dolorem perſen.io*, jag har eller känner en vårk. Kåſſe li tåbdam tab, *cum guſtaſſet illud*, når han hade ſmakat det. *It. intelligere*, förſtå. Tåbdah kus todn ſame kiålab? *num intelligis linguam Lapponicam?* förſtår du Lappſka? Tåbdåſtet, *dim.* litet känna, m. m. Tåbdajet *&* tåbdegåtet *ſive* tåbdågåtet, *inchoat.* begynna känna, m. m. *Fenn.* tunnun, *cognoſco.*

TÅBDEM, *n. ſ. notitia*, *cognitio*, kundſkap. *It. ſenſus*, *guſtus*, känſla, ſmak.

TÅBDAHAKSJET, *v. a. aliquatenus quidpiam antea viſum agnoſcere*, båra känſla til något, ſom man har förut ſedt, tycka ſig känna igen något. Tåbdahakſjab ſo, *illum ego fere agnoſco*, jag tycker mig nåſtan känna igen honom.

TÅBDAHET, *v. a. inchoat.* begynna känna igen, *cfr.* tåbdet, tåbdegåtet.

TÅBDASMATTET, *familiaritatem alicujus ambire*, göra ſig bekant med någon. Maſtes ih tåbdaſmatte ſo? *quin illum tibi reddis familiarem?* hvarföre gör du dig ej bekant med honom?

TÅBDASMOWET, *v. n. notum fieri & familiarem*, blifva kånd och bekant. Åh le anje tåbdaſmowum, *non ſe invicem adhuc ſatis cognoſcunt*, *familiares adhuc non ſunt*, de hafva ånnu ej lårdt känna hvarandra, *cfr.* åppaſmowet.

TÅBDATALLET, *v. a. tentare*, *tactu explorare*, känna på. Kåtin tåbdatallet, *manu tentare*, känna på med handen. Såbbin tåbdatallet wadſetin, *in eundo baculo viam prætentare*, känna för ſig med käppen når man går.

TÅBDEL, tåbdeles, *n. a. qui probe quid & facili negotio agnoſcit*, en ſom lått och ſnart känner igen. Tåbdel kåinoi, *viam qui facile meminit & agnoſcit*, en ſom väl mins och känner vågen. Harbmat tåbdel le ſodn fårta atai, *unumquidque is facile meminit & agnoſcit*, han känner lått igen all ting. *Ad iſtas res ſemper refertur, quas antea vidimus quasque deinceps ope memoriæ agnoſcimus.* Tåbdeleswuot,

ſubſt. ipſa agnoſcendi facultas, kännes ſpakhet, når man lått känner igen det man har ſett.

TÅBDESTET, *v. a. confiteri*, bekänna. Tåbdeſtien ſuddoitas, *confitebantur peccata ſua*, de bekände ſina ſynder. Tåbdeſtab mai, *fateor quidem*, jag tilſtår vål. Tåbdeſteje, *confeſſor*, bekännare, ſom bekänner. Tåbdeſtaſtet, *dim.* litet bekänna. Tåbdeſtatjet, *inchoat.* begynna bekänna.

TÅBDESTEM, *n. ſ. confeſſio*, bekännelſe.

TÅBDETET, *v. a. indicare*, gifva tilkänna. Tåbdeti ednai, *matri indicabat*, *cfr.* tetetet.

TÅBDITET, *v. a. agnoſcere*, känna igen.

TÅBDO, *n. ſ. notitia, cognitio*, kundſkap. Åme tåbdo, *(perperam & ad imitationem linguæ Fennicæ male intellectæ) conſcientia*, ſamvete. *In Theologicis interdum occurrit. Secundum linguæ Fennicæ genium ſignificat ſuimet ipſius cognitionem, in Lapponica autem linguæ, rei cujusdam cognitionem, cfr.* åme. *It.* tåbdo, *ſenſus, ſentiendi actus*, kånſel.

TÅBDOK, *n. a. notus, familiaris*, kånd, bekant och förtrolig. Te le ai ſåmes mo tåbdok, *e numero familiarium eſt meorum*, han år en ibland mina bekanta.

TÅBDOS, *n. a. notus, cognitus*, kånd, bekant. Tåbdos kåino, *via nota*, en bekant våg. Tåbdos almats, *homo notiſſimus*, en bekant menniſka. Tåbdoswuot, *ſubſt. notitia, qua quid notum eſt & cognitum.*

TÅBDOT, *v. n. ſ. paſſiv. ſentiri*, kännas. Kalle tåbdo, *ſenſibus facile percipitur*, det kännes nog. *Intelligi, agnoſci, cognoſci*, blifva kunnig, kunna begripas och märkas.

TÅBDOTEBME & tåbdotes, *n. a. qui non agnoſcit*, en ſom ej känner igen. *It. ignarus*, okunnig. *It. ignotus*, okånd, obekant. Tåbdoteswuot, *ſubſt. ignorantia*, okunnighet.

TÅBMAHEM, *n. ſ. geſtus*, åthåfvor.

TÅBMAHET, *vid.* tåmetet.

TÅBMÅRIKT, tåbmårit, *adv. celeriter, velociter*, haſtigt, kringt. Tåbmårit hålet, *celeriter loqui, concitata uti loquela*, tala kringt.

TÅDTJE, tådtjes, *n. a. tranquillus, non fluens*, ſtilla. Tådtjes tjatſe, *aqua tranquilla, quæ non flumine aut vento agitatur*, ſtillaſtående och ſpakt vatten, *cfr.* lådtje.

TÅGGE, *nomen inteſtini, Svetice* vinſter. *It. hoc ipſum inteſtinum elutum & pinguedine repletum, quod obſonii genus eſt Lapponum*, en vinſter fyld med fett, ſom Lapp. bruka göra ſig til en rätt.

TÅGGES, *vid.* tuoggom. Tåggot, *vid.* tuoggot. Juptſe tåggoi, *pulmentum factum eſt globoſum, ſive farinaceis repletum eſt globulis*, vållingen blei klimpig.

TÅI, *nominativ. dual. pron.* todn, j bägge.

TÅJET, *v. a. frangere*, bryta, bryta af. Laipeb tåjet, *panem frangere*, bryta brödet. Såbbeb tåjet, *baculum confringere*, bryta af käppen. *It. cogere*, tvinga. Neitabs le tåjam waldet tabb ålmab, *filiam ſuam coëgit, iſti ut nuberet viro*, han har tvungit ſin dotter at taga den mannen. Tåjeje, *frangens*, en ſom bryter. Tåjeſtet, *dim.* litet bryta. Tåjegåtet, *inchoat.* beg. bryta. *Fenn.* taitan, *flecto, frango.*

TÅJEM, *ipſe actus frangendi*, brytning.

TÅJALKET & tåjalkowet, *v. n. laboribus*

ſe

ſe frangere, förſlita ſig genom för mycket arbete. Pargoſt tâjalkom, *nimio labore fractus*.

TÂJATAK, *n. ſ. fractura*, brått, bråcka.

TÅJETATTET, *v. n. frangi poſſe*, kunna brytas. I tâjetatte, *frangi nequit*.

TÂJETET, *v. a. fraugendum curare*, låta bryta.

TÂIJET, *v. n. confidere, fretum eſſe*, lita på. Tâijet mubben famoi nala, *viribus alterius confidere*, lita på en annans krafter. *It.* tâija tabb munji, *me iſtud facturum ſperat, id ut faciam a me expetit*, han väntar eller begår at jag ſkal göra det. Mubbit tâijet ja i ets maitek takket, *ipſe nihil facere, ſed aliorum expetere induſtriam*, ej göra något ſjelf, utan lita på andra.

TÂIMATET, *v. a. comparare, providere*, ſkaffa. *Fenn.* toimitan, *curo*.

TÂIME, *n. a. tædio captus, faſtidians*, ledſen, ohugad. Tâime leb mon tan piâbmoi, *hunc ego faſtidio cibum*, jag har leda för denne maten. *Fenn.* tymäkas, *nauſeoſus*.

TÂJOT, *paſſiv.* tō tâjet, *frangi, confringi*, brytas af. Pargoſt tâjot, *labore nimio frangi ſ. debilitari*, utmattas och förtvagas af för mycket arbete. Tâjoſtet, *dim.* litet brytas af. Tâjogâtet, *inchoat.* beg. brytas af, *cfr.* tâjet.

TÂJS, *n. a. potior*, häldre. Te li tâjſa pargo tat, *potius ſive præſtantius hoc erat opus*, detta arbetet var fördelaktigare och bättre. *Compar.* tâiſeb, *id. Sæpe etiam adverbium eſt.* Takka tâis *ſive* tâiſeb naute, *potius hac ratione facito*, gör häldre ſå här. Tâiſa puoreb, *idem*.

TÂITET, *v. a. eluere*, ſkölja, *vid.* ſkullet.

TÂIWO, *n. ſ. ſpes, fiducia*, hopp, förtröſtan. Tane tâiwon leb, *ea ſpe fretus ſum*, jag lefver i det hoppet. *Fenn.* toiwo, *id.*

TÂIWOM, *n. ſ. opinio, cogitatio*, mening, tanke. Mo tâiwomeſt, *juxta meam opinionem*, efter min tanke.

TÂIWOK, *n. a. inopinatus*, oförmodelig.

TÂIWOT, *v. a. putare, opinari*, mena, hålla före. Naute mon tâiwob, *ita ego opinor*, ſå menar jag. *It. ſperare, perſuaſum ſibi habere*, hoppas, vara öfvertygad om. Tâiwob kuit, *ſpero equidem*, jag har det hoppet.

TÂIWOTES, *n. ſ. promiſſum*, löfte.

TÂIWOTET, *v. a. ſpondere, promittere*, låfva. Ib le tunji aktebke tâiwotam, *nihil tibi promiſi*, jag har ej låfvat dig något. Tâiwotaſtet, *dim.* låfva litet. Tâiwotaſte munji tabb, *id tantum promitte mihi*, låfva mig endaſt det. Tâiwotatjet, *inchoat.* begynna låfva, *cfr.* jatet.

TÂIWOTALLET, *v. a. freqn. id.*

TÂIWOTEJE, *promittens*, den ſom låfvar.

TÂIWOTEM, *promiſſio*, löfte, *v.* jato.

TÂIWOTOWET, *paſſiv. promitti*, låfvas.

TÂIWOTUM & tâiwotowum, *promiſſus*, låfvad.

TÅKKAHET & tåkket, *vid.* dåkkahet.

TÅKKE, *n. ſ. caterva, turba*, ſkock, hop. Tåkki tåkki, *catervatim*, ſkocktals.

TÅKKO, *adv. illuc*, dit, *vide* tokko.

TÅLE, *n. ſ. via nive cooperta tectaque*, igenyrd väg af ſnö och urväder.

TÅLEK, *n. a.* tålek herke, *rangifer vectarius ad talem ſemitam inveſtigandum ſagax*, en åk-ren, ſom väl kan följa efter en igen-yrd eller igenkaſtad väg.

Tå-

TÅLET, *v. a. ſatisfacere*, fullgôra.

TÅLK, *interpres*, tâlk. Tâlket, *interpretari*, tâlka, uttyda.

TÅLKE, *n. ſ. pluma*, fjåder, dun. *Prov.* Pâtſoh lâh ko tâlke wuoſs, *rangiferorum grex tanquam ſaccus eſt plumis repletus, h. e. omnium facillime diſperditur & diſſipatur, inſtar plumarum e ſacco emiſſarum & vento traditarum*, det år med renhjorden ſom med en dunſâck, når han blir uplôſt i blâsvåder. Tâlkats, *dim.* en liten fjåder.

TÂLKESTET, *v. n. palpitare*, klappa, rôra ſig. Waimo tâlkeſta, *cor palpitat*, hjertat klappar, *cfr.* târgeſtet.

TÅLKET, *v. n. vehi rangifero ligneis pedibus adplicatis inſtrumentis, quibus ſuper nivem itur, cfr.* ſappek. *Hoc modo Lappones magna cum agilitate erecti vehuntur.* Tâlket, kallas at åka på ſkidor efter ren, ſtående och hållandes uti tômmen, ſom ſitter vid rens hufvud, hvilket Lapparne gôra med en otrolig vighet.

TÅLL, tâlla *ſive* tâllâ, *ignis*, eld. Tâllâb takket, *ignem accendere ſive parare*, gôra eld. Tâllâb kaſſket, *ignem e ſilice elicere*, ſlå eld. Tâllâ ſnjiptjo, *flamma*, eldsläge. Tâllâb pâldet, *ignem alere*, hâlla elden vid magt. Tâllâ muor, *lignum, quo ignis alendus*, bränved. *In plural.* Tâllâh, *igniarium*, eldfôre, eldruſtning. *Fenn.* tuli, *ignis.*

TÂLLAJES, *n. a. igneus*, eldig. Tâllajes kaſſkam, *chalybs quo ignis facile elicitur*, et godt eldſtâl, ſom vâl ſlår eld.

TÅLLEM, *n. ſ. focus*, eldſtad. *It. igniarium*, eldfôre.

TÅLLEN, *adv. olim*, fordom. Tâllen lei nau, *olim ita erat*, fordom var det ſâ. Tâllen ja talle, *olim & nunc.*

TÂLLOTS, *n. a. priſcus, vid.* tollots.

TÅLM, *n. ſ. vid.* tuolm.

TÅLMANNE, *vid.* laut-ålma.

TÂLMOT, *v. a. vid.* tâlmot.

TÅLWAI & tâlwan, *adv. tolutim*, i traf. Tâlwan wuojet, *gradu vehi tolutili.* Tâlwan qwotſet & *uno verbo*

TÅLWASTET, *v. n. tolutim capere incerſum*, trafva, ſpringa i traf.

TÂLWES, *tolutarius*, trafvare. Tâlwes herke, *rangifer tolutarius*, en ren ſom trafvar vâl.

TÂLWOT, *v. a. ducere*, fôra, ledſaga. Siſa tâlwot, *introducere*, fôra eller ledſaga in. Tâlwo tab kirjeb ſo luſa, *fer ad illum hanc epiſtolam*, fôr detta brefvet til honom. *It. ſectari, perſequi*, efterjaga. *Paſſiv.* tâlwotowet, *duci*, fôras. Tâlwui, *contracte pro* tâlwotowi *ſive* tâlwotuwi, *ferebatur*, han blef fôrd. Tâlwoje, *partic. præſ. dux, qui quid ducit, aut aliquem manuducit*, en ſom fôr något, ledſagare. Mo tâlwoje, *dux meus*, min ledſagare. Tâlwoſtet, *dim.* litet fôra. Tâlwogâtet, *inchoat.* begynna fôra.

TÂLWOTUM & *contr.* tâlwom, *transportatus, latus*, ôfverfôrd, fôrd.

TÂLWOTET, *v. a. transportandum aut ferendum curare*, lâta forſla ell. fôra. *It. & quidem ſæpiſſime, ſectari, perſequi*, fôrfôlja, efterjaga. Juttuſit *ſive* waiſſjit tâlwotet, *feras ſectari ſive venari*, jaga efter villdjur. Manne tâlwotah mo? *cur me perſequeris?* hvarfôre fôrfôljer du mig? *Act. 9: 4.* Tâlwoteje, *perſecutor*, fôrfôljare. Tâlwotaſtet, *dimin.* litet efterjaga eller fôr-

förfölja. Tålwotatjet, *inchoat.* begynna efterjaga.

Tålwotallet, *v. a. frequ. id. It. paſſiv. duci, vehi*, föras, forſlas.

Tålwotem, *n. ſ. perſecutio*, förföljelſe.

Tåma, tåme & tâmi, *adv. certe, vere*, i ſanning. Le kus tâma nau? *an vere ita eſt?* är det ſå i ſanning? Die le tâma puore âlma, *revera is optimus eſt vir*, han är i ſanning en ganſka god man. *Obſ.* tâme, *ſæpius in malam partem accipitur.* Die le tâme kuife, *ſtupidiſſimus eſt & ſtolidus*, han är et ſtort dumhufvud. Tâme ſlintfoswuot, *incuria maxima*, ſtor vårdslöshet.

Tâmetet, tâmâtet, *v. n. gerere ſe, agere*, förhålla ſig, båra ſig åt. Koktes kalkab tâmâtet? *ut me geram?* huru ſkal jag båra mig åt? Tâmâte muina, kokte ets todn ſittah, *fac mecum ut tibi lubuerit*, gör med mig ſom du vil. Tâmetatjet, tâmâtatjet, *inchoat.* Jus ſodn naute tâmâtatja pahaſt, *ſi ita male ſe gerere incipit*, om han börjar ſkicka ſig ſå illa.

Tâmetem, tâmâtem, *n. ſ. geſtus*, åthåfva, åtbörd, ſkick. Tâmâtemi kum, *cum geſtibus*, med åthåfvor. Pahas tâmetem, *actus ſive vivendi modus malus & inhoneſtus*, elakt förhållande.

Tâmp, *equus*, håſt. Tâmp juſkota kadſin ådnameb, *equus quatit ungula humum.*

Tânkelet, *v. a. leviter attingere*, litet vidröra.

Tâpet, *vid.* tâppet.

Tâpetet, *v. n. amore alicujus capi*, fatta kårlek til någon, blifva kår i. Mana juo tâpeti munji, *me jam diligit infans*, barnet har begynt ålſka mig.

Tâpetaſtet, *dim.* Tâpetatjet, *inchoat.* begynna blifva kår uti.

Tâpot, *v. a. ſumere, capere*, taga. Tâpo paijas tab, *aſſume hoc*, tag up detta. Welkit tâpot *ſive* welkas tâpot, *in fidem recipere ſive ſumere æs alienum*, taga på credit. *It. colligere*, ſamla. Laſtait tâpot, *frondes colligere, in uſum pecudum reſervare*, taga och ſamla ihop löf för boſkap. Tâpoſtet, *dim.* taga litet. Tâpogâtet, *inchoat.* begynna taga, *cfr.* waldet.

Tâpotakes, *tagax, furax*, tjufaktig, ſnattare. Tâpotakeſen harjanam le, *ſuffurari adſvevit*, han har blifvit van at ſnatta.

Tâpotattet, *v. n. ſumi poſſe*, kunna tagas. I tâpotatte, *capi nequit.*

Tâpp, ſlida, balja. Tſake ſwerdabt tâppi, *inſere gladium tuum in vaginam.*

Tâppa, *vid.* tuoppa.

Tâppe, *domus, ædicula*, ſtuga, *vid.* ſtâpo.

Tâppet, *v. a. prehendere, vid.* tuobbelet.

Tårbak, *vid.* tirbok.

Tårast, *adv. oblique, transverſa*, på tvåran, tvårt öfver. *E regione.*

Tårek, *n. a. obliquus, transverſus*, ſned, tvår. *It. moroſus, invitus*, tvår, ogen. Inta le ſodn tårek, *is ſemper moroſus eſt*, han är altid ogen.

Tåres, *n. a. transverſus*, ſom ligger tvårt för. Tåres muor, *lignum transverſarium*, tvårträ. Tåres jokk, *fluvius transverſus ſive transverſarius*, en bäck, ſom rinner tvårt igenom et land. Târes pelai, *ſeorſim*, affides, Tåres pelen almatjeh, *homines peregrini & exteri*, främmande och okändt folk.

Tårg, *forum*, torg.

TÅRGESTET, *v. n. tremere*, ſkälfva, darra. Åbbå kroppe tårgeſta, *totum corpus tremet horretque*, hela kroppen ſkälfver. Tårgeſtaſtet, *dim.* litet darra och båfva. Tårgeſtatjet, *inchoat.* begynna darra. *Fenn.* jeriſtaa, *tremere, moveri.*

TÅRGAD, *n. ſ. tremor*, ſkälfva, darrning. Tårgad wank, *tremor corporis*, darrſjuka.

TÅRGESTEK, *n. a. negativ. non tremens, intrepidus*, ſom ej båfvar, oförſkräckt.

TÅRGESTEM, *n. ſ. trepidatio*, darrning.

TÅRGESTUTTET, *v. a. tremefacere*, göra darrande. Tårgeſtutti ådnameb, *terram concuſſit, ſ. commovebat, Ebr. 12.*

TÅRGETET, *v. n. inch. incipere contremiſcere*, begynna darra och båfva.

TÅRJOT, *v. a. fulcire, ſuſtentare*, ſtödja, uppehålla. Kåtin tårjot, *manu ſuſtentare*, hålla emot med handen. *Item, regnare*, regera. Wåralden Konogaſeh tårjoh, *reges mundi regnant*, Konungarne i verlden regera.

TÅRJO & tårjom, *n. ſ. fultura, adminiculum*, underſtöd, ſtöd. Tårjomeb ſodn tarbaha, *opus ei eſt fultura*, han behöfver underſtöd. *It.* tårjom, *gubernatio*, regering, ſtyrſel. *It.* tårjo, *gubernaculum*, roder, ſtyre.

TÅRJELET, *v. a. fulcire, ſuſtentare*, underſtödja, ſtödja, hålla i. Tårjelaſtet, *dim.* litet hålla i.

TÅRJOTALLET & tårjotet, *v. a. frequ. id. atque* tårjot.

TÅRJOTEJE, *qui fulcit aut aliquid ſuſtentat, ne corruat*, en ſom underſtödjer eller uppehåller. Wåralden tårjoteje, *ſuſtentator mundi.* Skippen tårjoteje, *gubernator navis*, ſtyrman.

TÅRJOTEM, *n. ſ. gubernatio*, regering, ſtyrſel.

TÅRMO, *vid.* tormo.

TÅRMOKET, *v. n. rugoſum fieri*, blifva ſkrynkig.

TÅRMOS, *n. a. rugoſus*, ſkrynkig.

TÅRO, *n. ſ. pugna, bellum*, ſtrid, krig. Tåro puolaji, *bellum exarſit*, krigslågan utbraſt. Tåro ja pålko, *pugna & rixa*, tråta och ſlagsmål. Tårob takket, *pugnam facere.* Tåro ålma, *miles*, ſoldat. Tåro ſuowa, *exercitus*, krigshår. *Fenn.* tora, *rixa.*

TÅROLATS & tåroles, *n. a. pugnax, contentioſus*, tråtoſam, en ſom gårna ſlåſs. I tåroles, *non contentioſus, 1 Tim. 3: 3.* Tåroles le ſodn, ko wuolatowa, *is ſemper pugnat ebrius*, han år en ſlagskämpe, når han år drucken. Tåroleswuot, *ſubſt. pugnandi aviditas*, begårlighet at ſlåſs.

TÅROT, *v. a. pugnare*, kriga, ſlåſs. Man pira tårobet, *qua de re pugnatis?* Tårot ja pelket, *pugnare & rixari*, ſlåſs och tråta. *Bellare*, föra krig. Tåroje, *pugnans*, den ſom krigar el. ſlåſs. Tåroſtet, *dim.* litet ſlåſs. Tårojet & tårogåtet, *inch.* beg. ſlåſs eller kriga.

TÅROM, *n. ſ. pugna*, krig, ſlagsmål.

TÅROSTALLET, *v. a. intenſiv. acriter pugnare*, håftigt kriga.

TÅROTET, *v. a. bello invadere*, öfverfalla med krig. *Infeſtare*, ofreda. Sodn tåroti mo, *me is verberibus invaſit*, han öfverföll mig med hugg och ſlag. Tåroteje, *præſ. particip.* en ſom öfverfaller.

TÅRRENET, *v. n. corrugari, contrahere ſe*, rånna ihop, krympa. *De corio dicitur*, ſåges om låder.

Tår-

Tårretet, *v. a. ſubſequi, inſequi*, följa efter. Tårretete ſo, *ſequimini illum*, följen honom efter. *It. perſequi, ſectari*, jaga efter. Tårreteje, *ſubſequens*, en ſom följer tått efter. Tårretaſtet, *dim.* Tårretatjet, *inchoat.* begynna följa efter.

Tårratallet, *v. n. frequ. id. qu.* tårretet. Tårratalli mo, *me inſequebatur.* Tårratalleje, *qui inſequitur*, den ſom efterföljer.

Tårretem, *n. ſ. mitatio, actus ſequendi*, efterföljande.

Tårssok, *n. a. craſſus*, tjock. Tårſſok laike, *filum craſſum*, groft garn.

Tårwo, *n. ſ. fiducia, ſpes*, förtröſtan, hopp. Jakko ja tårwo, *fides & fiducia*, tro och förtröſtan. *Fenn.* turwa.

Tårwot, *confidere*, förtröſta. Alde namman kalkeh hednigeh tårwot, *in nomine illius gentes ſperabunt, Matth. 12: 21.* Tårwoſtet, *dim. id.*

Tårwolaka & tårwoſikt, *adv. confidenter*, förtröſteligen. *Cum fiducia*, med förtröſtan.

Tårwostallet, *frequ. id. qu.* tårwot. Tårwoſtallet wieſoje Jubmelen nal, *Deo vivente confidere*, ſätta ſin förtröſtan på lefvande Gud. Tårwoſtalleje, *confidens, fiduciam habens*, en ſom förtröſtar.

Tårwostallem, *fiducia*, förtröſtan.

Tåssje, *n. ſ. vanitas, inanitas*, fåfånga.

Tåssje & tåſſjes, *n. a. vanus, inanis*, fåfång. Tåſſjes pargo, *labor inanis.* Tåſſjen adnet, *contemnere*, förakta. Tåſſjen adneje, *contemtor*, föraktare. *Comparat.* tåſſjeb & tåſſjaſub, mera fåfång, onyttigare. *Superl.* tåſſjemus & tåſſjaſumus, den onyttigaſte. Tåſſjeswuot, *vanitas, inanitas*, fåfånga, fåfänglighet.

Tåssjai, *adv. inaniter, fruſtra, v.* tåſſjo.

Tåssjanet, *v. n. evaneſcere, in nihilum redigi*, förſvinna, blifva til intet. Tåſſjani to tåiwotes, *promiſſum tuum evaneſcebat*, ditt löfte blef til intet. Alme ja ådnam kalkeh tåſſjanet, *cœlum & terra deſtruentur*, himmel och jord ſkola förgås. Tåſſjaneje, *evanidus, evaneſcens*, förgångelig, ſom förgås eller förſvinner. Tåſſjanatjet, *inchoat.* begynna förgås.

Tåssjanem, *n. ſ. interitus*, undergång.

Tåssjanes, *evanidus, vid.* tåſſjaneje.

Tåssjanekes, *n. a. incorruptibilis, qui non perit*, oförgångelig. Tåſſjanekeslaka, *adv. incorruptibiliter*, oförgångeligen.

Tåssjelats, *n. a. vanus*, fåfängelig.

Tåssjestet, *animi cauſſa periclitari, experimenti cauſſa tentare, licet quis fuerit ſucceſſus dubium ſit*, förſöka för ro ſkull. Tåſſjeſtet kalkab, *periculum faciam.*

Tåssjetet, *v. a. in nihilum redigere, deſtruere*, göra til intet, förſtöra.

Tåssjo, *adv. fruſtra, incaſſum*, fåfångt, förgåfves. Tåſſjo to wuordib, *te fruſtra exſpectabam*, jag väntade dig förgåfves.

Tåssmos, *n. a. vid.* ofmures, *id.*

Tåssworet, *v. n. male valere*, må illa. Aiwiſt tåſſworeb, *caput mihi dolet*, jag har ondt i hufvudet.

Tåtko, *plural.* tåtkoh, *coſtæ ſive ſtatumina cymbarum & navigiorum*, vränger på båtar och fartyg, *cfr.* qwogner.

Tåtkotet, *navigium aut cymbam ſtatuminibus providere*, ſätta in vränger.

Tåtkot, *de piſcibus dicitur, edere, paſci*, åta, beta. Qwele tåtko, *piſcis paſcitur*; filken åter eller betar.

Tåto, *vaſculum quo lactantur infantes*, napp. Tåtob njammet, *hoc ſugere vas*, ſuga nappen.

Tåuke, *n. ſ. vid.* teuke.

Tåbbos, *n. a. madidus, humidus*, våt.

Tåbbot & tåbbotet, *v. a. humectare*, våta. Raſjo tåbbota ådnameb, *pluvia terram humectat. Minus eſt quam* luwatet. Tåbbotaſtet, *dim.* litet fukta. Tåbbogåtet & tåbbotatjet, *inchoativ.* begynna fukta.

Tåbbokes, *n. a. id. atque* tåbbos.

Tåbbotattet, *v. a. humectandum curare*, låta fukta och våta. *It. neutr. humectari poſſe*, kunna våtas.

Tåbbotes, *n. ſ. humor*, våtſka. Jutte idtji tåbboteſeb adne, *quod non haberet humorem, Luc. 8: 6.*

Tåddet, tåddelet, *v.* teddet, tedtelaſtet.

Tåddo, *n. ſ. pondus, vid.* tedto.

Tåh, *pro* todn, *vocibus in fine additur cum emphaſi quadam, tu*, du. Mattatåh tabb takket, *iſtud tu certe facere potes*, det kan du wål göra. Ih-tåh le juo kullam? *numne jam audiviſti?* har du ej redan hört?

Tåjas, *adv. fruſtra*, förgåfves.

Tåjem, *n. ſ. amiſſio, diſperditio*, förluſt, förlorande. Abma tåjemi ſjadda, *ne diſperdatur*, at det ej må förkomma.

Tåjet, *ſ.* tåijet, *pectere*, karda. Ulloit tåijet, *lanam pectere*, karda ull.

Tåinget, *v. n. ſtillare*, drypa. Tåingeſet, *id.* Raſjo tjalmeh tåingeh, *pluviæ guttulæ deſtillant, pluit paululum*, det duſkar el. fmåregnar, *cfr.* dåinget.

Tåingelet, tåinkelet, *v. a. guttatim effundere*, hålla droppe-vis, drypa. Tåinkel tan littai, *infunde guttatim in hoc vas*, låt drypa i detta kårilet, *cfr.* njårot, njårotet.

Tåka, tåkak & tåkatak. *Ita illas appellant perticas, quibus tentoria ſua diſtendunt Lappones*, ſtörar, hvarmed Lapparne utſpänna ſina tjåll.

Tåketallet, *v. a. vid.* takotallet.

Tålgo, *os maximum alarum avium, quod corpori ſive humero proximum eſt*, vingben på foglar. *It. lacertus*, den delen af armen, ſom är up om armbågen.

Tållo, *n. ſ. mappa, qua ſternitur menſa*, bord-duk. *It. menſa*, bord. Jubmelen tållo, *Sacra cœna*, Herr. Nattvard.

Tålmot, *v. a. calcare*, trampa. Tålmoi mo juolkines, *pede me ſuo calcavit*, han trampade mig med ſin fot. *It. opprimere*, förtrycka. Inta ſije mo tålmoh, *illi me ſemper opprimunt anguntque. It. de juſto pretio detrahere, juſtum pretium mercis dare recuſare*, illa betala en vara, miſsbjuda. Tålmeſtet, *dim. calcare*, trampa. Tålmeſti tåmp ålmab, *virum equus conculcabat*, håſten trampade på karlen. Tålmogåtet, *inchoat.* beg. trampa på, m.m.

Tålmotet, *v. a. frequ. idem.*

Tålmom, tålmotem, *n. ſ. calcatio, conculcatio*, trampning, förtrampning.

Tålmotum, *n. a. conculcatus*, förtrampad.

Tånar, *vid.* teudnar.

Tånestet, *ſervire*, tjena, *vid.* teudnahet. Tåneſtem, *vid.* teudnahem.

Tånestwiljok, *officioſus*, tjenſtaktig, tjenſtvillig. Tåneſt almatjeh, *famuli & ancillæ*, tjenſtefolk.

Tåppa, *vid.* tuoppa.

Tår-

Tåppet, tåppetallet, *v. n. vinci, devinci,* tappa, blifva ófvervunnen.

Tåppot, *v. n. vid.* tapet. *It. adhæreſcere,* faſtna vid. Muottek kerreſi tåppo, *nix trahæ adhæret, cfr.* tabranet.

Tåptjet, *v. a. premere, torquere,* krama, pråſſa. Tåptjot, *id.* Ele mo tåptjo, *noli me premere.* Kåtin tåptjot, *manu torquere,* klåmma med handen. Wuoſtab tåptjot, *caſeum formare,* göra oft. Tåptjeſtet, *dim.* litet pråſſa. Tåptjogåtet, *inchoat.* begynna trycka eller pråſſa.

Tåptjes, *n. ſ. prelum,* pråſs. *It. anguſtiæ,* trångſel. Tåptjeſin leb, *in anguſtiis ſum.* Tåptjes-kare, *torcular,* pråſs, *Apoc. 19: 15.*

Tåptjotowet, *paſſiv. premi, torqueri,* klåmmas, pråſſas.

Tår, tåre, *canis,* hund, *vid.* piådnak.

Tårdno, *ancilla,* piga, *vid.* tjenta.

Tårdnostet, *v. n. vid.* tjentoſtet, *id.*

Tåret, *v. a. decipere,* bedraga, *v.* taret.

Tåretakes, *n. a. fallax,* bedrågelig, falſk.

Tåretallet, *decipi,* blifva bedragen.

Tåret, tåhret, *nimis properare, properanter nimis & inconſiderate agere,* förhaſta ſig, göra obetänkſamt.

Tåwa, *n. ſ. collis,* backe. Tåwats, *dim.* en liten backe.

Tåwas, tåwes, *n. a. plenus, repletus,* full. Tåwa, *id. vid. ſupra* teuwas.

Tåwet, *v. n. repleri,* blifva full, *vid.* teuwet.

Tóbmet, *v. a. evacuare, vid.* tuobmet.

Tóptet, *cum derivatis, vid.* tuopet.

Tórjot, *v. a. elaborare, v.* tuojohet, *id.*

Tórne, *ſpina,* törne. Tórne påſtek, *rubus,* törnbuſke.

U

Ubme-stad, *Uma urbs,* Umeå Stad. Ubme ådno, *Uma fluvius,* Umeå elf.

Uddo, *n. ſ. cicatrix,* ärr, *vid.* oddo.

Udke, udkes, *n. a. recens, novus,* ny, färſk. Udke ſåke, *betula recens, quæ adulta non eſt,* ung björk. Udkes herke, *rangifer vectarius junior, rangifer juvencus,* en ung kör-ren. *Transl. indomitus, quia tales ſemper hi eſſe ſolent rangiferi,* otamd, oſtyrig.

Udnè, *adv. hodie,* i dag. Udnek, wele udnek, *hodieque,* ännu i dag, *it. adhuc,* ännu. Udnats, *n. a. hodiernus,* ſom ſker i dag, eller hörer til den dagen, ſom nu är. Udnats peiwe, *dies hodiernus,* denne dagen i dag. Udnats ijan, *nocte proxime præterlapſa, hac nocte,* i natt, förleden natt.

Udnet, *v. a. habere, vid.* adnet.

Udno, *n. ſ. benevolentia,* välvilja. *Sæpiſſime idem eſt ac liberalitas,* frikoſtighet. Kalle ſune le udno, *valde eſt liberalis,* han är mycket frikoſtig. *H.*

Udnolats, *n. a. benevolus, beneficus,* välvillig, välgörande.

Udnot & udnotet, *v. a. alicui quidquam lubenter conferre vel dare velle, gratificari,* unna, förunna. I ſodn akteki maitek udno, *nemini ille quidquam concedit ſive gratificatur,* han unnar ej någon något.

Udnotes & udnotebme, *n. a. invidus,* afundſjuk, miſſunſam. Udnotes ålma le ſodn, *invidioſus eſt,* han är en miſſunſam man. Udnoteswuot, *invidia,* afund.

Udtjus, *pro* attja ſodn, *ut ille,* på det

han. Udtjub, *ut ego*, på det jag, *cfr.* attja, wai. Udtjubet, *ut vos*, på det j.

UDWOM, *n. ſ. perithema*, omſlag.

UKAUNES, *n. a. pro* okaunes, *v.* kaudnes.

UKKAR, *n. a. induſtrius, gnavus, in rem familiarem attentus*, flitig, arbetſam. Harbmes ukkar le ſodn, *labori ille valde deditus eſt, valde eſt induſtrius*, han år en ganſka idog man, *cfr.* uſper.

UKKARTET, *v. a. labore & induſtria acquirere*, förvårfva ſig genom flit och arbete, *cfr.* ablet, auket.

UKS, ukſa, *n. ſ. janua*, dörr. Ukſeb rappet, *januam aperire*, öpna dörren. Tappa ukſeb, *claude januam*, ſlå igen dörren. Ukſe-pele karwo, *vid. ſupra* karwo. Ukſa katteje, *oſtiarius*, dörrvaktare. Ukſats, *dim.* en lit. dörr.

UKS-AKKA, *filia Deæ*, mudder-akka. *Dea fuit gravidarum* Uks-akka, *a priſcis Lapponibus ideo culta, quia ab illa dependere credebant ſexus diverſitatem, utrum puer naſceretur, an puella; quare, qui pueros exoptabant, huic ſacra fecere Deæ.* Uks-akka, var en Afgudinna hos de forna Lappar, ſom hade omſorg om hafvande qvinnor, och troddes det ankomma på henne, af hvad kön barnet ſkulle blifva. De ſom önſkade, at det ſkulle blifva et goſſebarn, offrade åt henne.

UKSEK, *janua, operculum oſtii tentorii Lapponum, e panno levidenſi factum*, dörr af vallmar på et Lapp-tält.

ULBE, *vid.* ålpe. *Fenn.* hulpio.

ULJO, *n. ſ. tempeſtas mitior, calor, æſtus*, blidt våder, vårme, hetta. Uljo le talle, *æſtus nunc eſt*, det år nu varmt våder.

ULJOS, *n. a. æſtuoſus*, varm, het. Uljos keſe, *æſtas æſtuoſa*, varm ſommar.

ULKO, *n. a. qui extra eſt*, den ſom år utanföre. Ulko pele, *pars exterior*, den yttre ſidan, ytan. *Hinc comparat.*

ULKOB, *n. a. exterior*, den yttre. Ulkob kapte, *tunica exterior*, den tröjan ſom år utanpå. Ulkoben le ſodn, *longius ille abeſt ſ. diſtat*, han år längre ifrån. Ulkoimus & ulkomus, *ſuperlat. extimus, ultimus*, den ytterſte, den ſidſte.

ULKON, *adv. foris*, ute. Ulkon le, *foris eſt*, han år ute. Ulkos, *in locum, caſ. penetrativ. foras*, ut. Wadſet ulkos, *exire*, gå ut. Kottjo ſo ulkos, *evoca illum foras*, kalla ut honom. Ulkot, *de loco*, utifrån. Påti ulkot, *foris veniebat*, han kom utifrån. *Fen.* ulcona, *foris*. Uls *Latinis olim idem fuit atque ultra.*

ULKOLD, *adv. extrinſecus*, utvårtes, utanpå. Ulkold ja ſiſte, *extrinſecus & intrinſecus*, utantil och innantil.

ULKOLDES, ulkoltes, *externus*, utvårtes.

ULKOLEN & ulkoliſn, *adv. extra*, utanföre, utom. Ulkolen ſtadab, *extra urbem*, utanföre ſtaden.

ULKOLEST, ulkoliſt, *adv. v.* ulkold.

ULKOBUT, ulkobit, *adv. ultra, ulterius*, vidare, längre bort.

ULKO-LASE, *ſera pendula externe appoſita*, hånglås, utanlås.

ULKOLÅN, *veſtibulum*, förſtuga.

ULKONET, *v. n. longius recedere, ſe ſubducere*, gå undan, maka ſig undan. Ulkonaſtet, *dim.* draga ſig litet undan. Ulkonatjet, *inchoat.* begyn. maka ſig undan. *Vid.* metjanet, tjaket, tuobbanet.

ULKOSET, *v. a. mentionem facere, commemorare*, tala om, yttra ſig. Idtji maieck

tek ulkos, *nihil dicebat*, han ſade ingen ting. *It. neutr.* ko ulkoſime tann pira, *quando ejus rei fecimus mentionem*, når vi talte derom. Naute le ſon to pira ulkſam, *ita ille de te dixit*, ſå har han yttrat ſig om dig.

ULKOT, *adv. ab extra, foris, v.* ulkon.

ULKOTET, *v. a. vid. ſupra* tuobbetet, metjetet. Ulkote ulkobeſi, *remove longius*, maka långre undan. Manab ulkotet, *gignere, partum eniti*, föda barn, *it. abortum promovere ſive efficere*, fördrifva foſtret, förorſaka miſsfall. Ulkotaſtet, *dim* Ulkotatjet, *inch.*

ULKOTEM, *remotio*, bortförande.

ULKOTS, *n. ſ. pars exterior, ſuperficies*, den yttre delen, yta. *It. exterior pars femoris pecudis mactatæ*, utanlår. *Oppoſ.* ſisnjots.

ULLET, *v. n. vid. infra*, ållet, ållåt.

ULLO, *lana*, ull. Ullob pådnet, *lanam ducere*, ſpinn ull. Ulloſt, *de lana factus, laneus*, af ull.

ULME, *n. ſ. natura, indoles, genius*, natur, art. Matte ulmeſt le ſodn? *cujus ille eſt indolis?* af hvad art är han? *It. arbitrium, voluntas*, vilja. Mo kuit ulmeſt luli naute, *juxta meum quidem arbitrium ita foret. cfr.* luonto.

ULMELATS, *n. a. naturalis*, naturlig. Paijel-ulmelats, *ſupernaturalis*, öfvernaturlig. *Eccleſiaſtica ſunt & recentiora.*

ULMUTS, *homo*, menniſka, *vid.* almats. *It. ap. Auſtr. uxor*, huſtru.

ULPE, *fimbria, vid.* ålpe.

UMKES, *n. a. mobilis, vid.* omakes.

UN-AILES, *n. a. non ſanctus*, ohelig. Un-aileswuot. *ſubſt.* ohelighet, *v.* ailes.

UNDAR, *miraculum*, under, *v.* auto.

UNDARTET, undertet, *v.* autohet.

UNNE, *parvus, vid.* utſes. *Hinc*

UNNANATS & unnanatji, *adv. parum, paullum*, något litet. Wuordeſte unnanatji, *exſpecta parumper*, vänta litet.

UNNEKATS, *n. a. parvulus*, liten. Ko lijeb unnekats, *cum eſſem infans*, når jag var liten, eller barn, *cfr.* utſe.

UNTO, *n. ſ. copia, abundantia*, ymnighet, öfverflöd. I le unto tatte ſlajeſt, *ejus rei abundantia non eſt*, det är ej öfverflöd deraf. Jus luli unto, *ſi abundaret.*

UN-ÅLLES, *n. a. imperfectus*, ofullkomlig. Un-ålleswuot, *imperfectio*, ofullkomlighet, *cfr.* ålles, ålleswuot.

URBE, *n. ſ. caſus frondium, dum frondes arborum autumno decidunt*, löf-fall. Urbat-qwele, urbe-qweleh, *piſces iſto tempore capti*, fiſk ſom fångas vid löffalls-tiden. *Obſ. opportuniſſimum hoc tempus eſt in Lapponia piſcatus, qui tunc maximo cum ſucceſſu in plerisque lacubus fit.*

URBOT, *v. n. de arboribus dicitur & caſu frondium.* Kåſſe urbo, *quando frondes autumno decidunt*, når löfvet affaller. Urbomen le talle, *frondes nunc arborum decidunt*, löfvet håller nu på at affalla. Urbogåtet, *inchoat.* begynna affalla.

URBMES, *culex*, mygg, *vid.* orbmes.

URE, *vide ſupra* pirrem.

URREK, *rangifer mas junior, v.* orrek.

URRES, *vid.* orres. *Ad diſcernendos ſexus adhibetur & de maribus dicitur, uti* mingeles *fœminini ſexus eſt.*

URTES, *radix angelicæ ſativæ ſive officinalis*, rot af angelika. Urteſit rågget *ſive* tåpot, *angelicæ radices eruere*, taga eller gräfva up angelike-rötter.

Obſ.

Obſ. Cum carnibus coctas radices angelicæ decorticatas interdum comedunt Lappones, caules vero crudos & absque præparatione ſæpius & avidius, confer. påſk. *Transl.* urtes, *de aliis quibuscunque herbarum radicibus dicitur,* ſåges ock om andra örters rötter. *It. herba,* ört. Urtes garde, *hortus,* örtagård. *Quod medius eſt & correctius, quam* talkes garde.

USPAR, uſper, *n. a. gnavus, induſtrius,* idog, arbetſam, *vid.* ukkar.

USS, uſſa, uſſek, *nomen eſt generale inſectorum omnium aqualicorum,* inſekter och maſkar i vatten, *cfr.* råbme. Uſſekit jukket, *vermes cum aqua bibere,* dricka maſkar i ſig med vatten. Uſſekats, *dim.* en liten vattumaſk.

USSJOLM, uſſjolmes, *n. ſ. opinio,* tanke, mening. Naute le mo uſſjolmes, *illa mea eſt opinio.* ſå är min mening. Waimoſt ulkos påteh pahah uſſjolmaſeh, *e corde emanant cogitationes pravæ, Matth. 15: 19.* Påito *vel* påſto uſſjolm, *cogitatio ſive opinio erronea & falſa,* orått mening eller tanke. Auteb- *vel* aut-uſſjolm, *præconcepta opinio, præjudicium,* fördom, förut fattad mening.

USSJOTET, *v. a. cogitare, opinari,* tänka, mena. Naute uſſjotab, *ita opinor,* jag tänker ſå. Mandiet uſſjotebet pahab tijen waimoiſn? *quare cogitatis malum in cordibus veſtris?* hvarföre tänken j ondt i edra hjertan? *It. conari,* årna. Uſſjotab tabb takket, *iſtud facere conor,* jag årnar göra det. Uſſjotatjet, *inchoat.* begynna tänka eller årna, *cfr.* tåiwot.

USSJOTEM, *n. ſ. cogitatio,* tanke. *Conatus,* företagande, upſåt, *cfr.* aikom.

USTELET *ſive potius* uſtitet, *concupiſcere, vid.* uſtotet, wainotet.

USTO, *n. ſ. deſiderium, cupiditas, animus,* åtrå, begårelſe, luſt. Uſto munji påti, *cupiditate accendebar,* jag blef uptånd af begårelſe. Uſtob adnet, *ſive uno verbo*

USTOTET & uſtutet, *v. a. concupiſcere,* hafva begårelſe, åſtunda. Ådtje uſtuta wuoigenen wuoſti, *caro concupiſcit contra ſpiritum, Gal. 5: 17.* Uſtotatjet, *inchoat.* begynna åſtunda.

UTSE, utſes, *n. a. parvus,* liten. Utſes almats, *homo parvus,* en liten menniſka, *transl. pauper,* en fattig. Utſekiålak, *blæſus, balbutiens,* låſp. Utſeb ådnakeb hålet, *ab ovo usque ad mala narrare,* beråtta alt omſtändeligen ifrån början til åndan. Ikke mann utſe, *quantulumcunque parum,* ehuru aldrig ſå litet. Ila utſe le, *nimis parum eſt,* det är för litet. *Comparat.* utſeb, mindre. *Superlat.* utſemus, den minſte. *Adv.* utſebut, *minus,* mindre. Utſemuſt, *minime,* minſt. Utſemuſt tunji jakkab, *tibi minime omnium credo,* dig tror jag åldraminſt.

UTSAHET, *v. a. nimis parum ducere aut parvum,* hålla för litet, tycka vara för litet. Utſahi mab ådtjoi, *parum id ducebat eſſe, quod accipiebat,* han tykte, at det var för litet, ſom han fick. Utſahaſtet, *dim.* tycka vara nåſtan för litet. *Oppoſ.* ånahet.

UTSANET, *v. n. minui,* förminſkas. Tjatſe i utſana, *aqua non minuitur,* vatnet blir ej mindre. Utſanam le mo ålo, *grex meus minor factus eſt,* min boſkaps-hjord har blifvit mindre. Utſanaſtet, *dim.* blifva litet mindre.

Utſa-

Utſanatjet, *inchoat.* begynna blifva mindre eller fôrminſkas.

UTSANATJI, *adv. vid.* unnanatji.

UTSANEM, *n. ſ. ipſe actus, dum quid minuitur, ſ. minus fit, imminutio,* fôrminſkning.

UTSEKATS, *n. a. vid.* unnekats. *De infantibus plerumque dicitur.*

UTSETET, *v. a. minuere,* fôrminſka. Palkab utſetet, *mercedem imminuere, de mercede detrahere,* fôrminſka lônen. Utſetaſtet, *dim.* litet fôrminſka. Utſetatjet, *inchoat.* begynna fôrminſka.

UTSETATTET, *v. a. frequ. id.*

UTSET, *v. a. quærere, vid.* âtſet.

UTSEW, *adv. parum,* litet.

UTSOTS, *n. ſ. parva portiuncula,* en liten del, det lilla. Wadde utſotjeſt mab anah, *da de pauxillulo, quod habes,* gif af det lilla du har. *It.* utſotjiſt, *adv. a teneris,* ifrån barndomen.

UTTJE, uttjes, *vid.* utſe, utſes.

UTTJEKATS, uttjahet, *vid.* utſekats, utſahet.

UTTJANET, uttjanatji, *vid.* utſanet, utſanatji.

UTTJETET, uttjots, *v.* utſetet, utſots.

UWE *ſive* uvwe, *n. ſ. flumen placide manans, fluxus,* ſtrôm, ſpak ſtrôm. *Fenn.* WUO, *fluxus aquarum.*

UVWETET, uwetet, *v. n. aquam accipere, perfluere, (de navigiis)* låka, ſâges om bâtar och fartyg. Wadnas uvweta, *cymba aquam admittit, perfluit,* bâten låker. Uvwetaſtet, *dim.* litet låka. Uvwetatjet, *inchoat.* begynna låka, *cfr.* awetet. *Fenn.* upota, *ſubſidere, demergi.*

UVWETAKES, *n. a. de navigiis.* Uvwetakes wadnas, *cymbâ rimis fatiſcens aquamque admittens,* en bât ſom låker.

UVWOD, uvwot, *n. a. rapidus, rapide manans,* ſtrid, ſom rinner hâftigt. Uvwod ſaije, *locus ubi magna eſt fluminis ſive aquæ rapiditas,* et ſtâlle, dâr ſta k ſtrôm âr.

W

WABD, wabda, *n. ſ. omen ſiniſtrum,* ondt fôrebâd. Te li wabd, *omen erat ſiniſtrum,* det var et elakt fôrebâd eller mârke. Wabda qwele jalla lâdde, *piſcis aut avis ominoſa, quæ malum quid & imprimis alicujus mortem portendit,* olyck-fiſk el. fogel, ſom nâgot ondt fôrebâdar, och i ſynnerhet nâgons dôdsfall. *Piſces quantitate aut magnitudine inſolita captos, aut etiam aves nonnullarumque avium prope ædes garritum mortem alicujus portendere, ſuperſtitioſe, ut reliquum vulgus etiam Lappones credunt, non tamen omnes.*

WABMET, *n. ſ. infortunium, interitus,* olycka, undergâng. Wabmetebs le âtſemen, *infortunium quærit ſuum,* han ſôker ſit egit fôrdârf. Katte wabmetabt, *caveto tibi, ne pereas,* akta dig at du ej får din bane.

WADAS, wades, *n. ſ. pannus levidenſis,* vallmar. Karjel wadas, *pannus levidenſis Ruſſicus ſive Muſcoviticus,* Ryſkt vallmar. *Hic etiam ſimpliciter appellatur* tuopok. *Fenn.* waatte, *veſtis.*

WADDES, wadd, waddas, *n. ſ. donum,* gâfva. Waddeſeb waddet, *donum dare,* gifva en gâfva. Waddeſats, *dim.* en liten gâfva.

WADDET, *v. a. dare,* gifva. Waddet nauk, *dono dare,* ſkånka. Paijel waddet, *tradere,* ôfverantvarda, ôfverlemna. *It.* waddi paijel, *plus dedit,*

(ſcil. quam debuerat) han gaf mera, ån han var ſkyldig til. Ruoptot waddet, *reddere, reſtituere*, gifva åter. Ulkos waddet, *edere, exhibere*, utgifva. Waddeje, *dans*, den ſom ger. Waddeſtet, *dim.* gifva litet. Waddajet & waddegåtet, *inchoat.* begynna gifva. *Boreal. dicunt*, addet, *dare. Fennon.* anda, *idem.*

WADDALTAK, *n. ſ. donatio*, begåfning.

WADDASTALLET & waddetet, *v. a. freq. & intenſiv. large dare & munifice*, gifva frikoſtigt.

WADDANJE & waddejes, *n. a. liberalis, munificus*, gifmild, frikoſtig.

WADDEK, *n. a. neg. non datus*, ogifven. *It. non dans*, ſom ej gifver.

WADDOT, *contr. pro* waddetowet, *paſſiv. dari*, gifvas.

WADDO, *n. ſ. morbus*, ſjukdom. Tatte waddoſt le puotſemen, *iſto morbo æger eſt*, han ligger i den ſjukdomen.

WADDOK, *n. a. difficilis*, ſvår. Waddok lokket, *difficile lectu*, ſvårt at låſa.

WADE, *vadum*, grund, grundt vatten, ſandråfvel. Wade le tane jauren, *vadum in hoc lacu eſt*, *vid.* tſåkalm.

WADHA, *periculum, diſcrimen, v.* wahda.

WADN, wadna, wadnak, *vid.* wana.

WADNAS, *cymba, ſcapha*, båt. Wadnaſatta, *caſ. negat. ſine cymba*, utan båt. Wadnaſats, *dim.* en liten båt.

WADNEM, *n. animal. caſtor, fiber*, båfver. Wadnem jokk, *fluvius ubi caſtores commorantur*, båfver-båck. Wadnemats, *dim.* en liten båfver.

WADNET, *v. a. tornare*, ſvarfva. *Item*, wadnet, *extendi*, *vid.* watnet. Wadnem route, *tornus*, ſvarfvare-järn. Wadneje, *qui tornat*, ſvarfvare.

WADNJEL, *n. a. oliquus*, *v.* wanjal.

WADNONET, *v. n. deficere*, fela, briſta. Wadnonetja ſå kordne tan jaken, *penuria certe erit frumenti hoc anno*, i år blir ſåkert ſpanmåls-briſt. Kalle wadnoneh? *quot deficium?* huru många fela? Wadnonaſtet, *dim.* litet fattas. Wadnonatjet, *inchoat.* beg. fela.

WADNONEM, *n. ſ. defectus*, briſt. Wadnonemlaka, *adv. juſto minus, inſufficienter*, otilråckeligen.

WADNOTET, *v. a. prohibere, vetare*, förbjuda. Jubmel wadnota tabb, *Deus iſtud vetat*, Gud förbjuder det. Wadnotaſtet, *dim.* litet förbjuda. Wadnotatjet, *inchoat.* begynna förbjuda, *cfr.* puorgot.

WADNOTES, *n. ſ. vetitum, interdictum*, förbud.

WADSET, *v. n. ire*, gå. Wadſab tokko, *illuc eo*, jag går dit. Wadſime ijab tjada, *per totam noctem ibamus*, vi gingo hela natten igenom. Autelt wadſet, *obviam ire*, gå emot, gå til mötes. Auten wadſet, *anteire, præire*, gå förut. Sodn wadſi autemuſen, *ille omnium primus ibat*, han gick aldrafråmſt. Mangen wadſet, *ſubſequi, a tergo ire*, gå efteråt, följa efter. Pira wadſet, *circumire*, gå omkring. Ruoptot wadſet, *retroire*, gå tilbaka. Siſa wadſet, *intrare*, gå in. Ulkos wadſet, *exire*, utgå. *It.* Wadſemen le tat akka, *uxor hæc gravida eſt.* Denne huſtrun år hafvande. Wadſeje, *particip. præſ.* den ſom går. Hafvande. Wadſeſtet, *dimin.* gå litet. Wadſajet & wadſegåtet, *inchoativ.* begynna gå.

WADSATAK, *n. ſ. via qua itur*, gångvåg. Juru almatji wadſataken, *in ipſa via, qua*

qua eunt & prætereunt homines, juſt på vågen, dår folket paſſerar. *It. itus. itio.* gång.

WADSAJEM, *n. ſ. itio, quando ire incipimus*, bortgång, når man bôrjar gå.

WADSEM, *itus, ambulatio*, gång. Wadſemeſne, *in eundo*, under det man går.

WADSATALLET, *v. a. eundo ſectari, perſequi*, efterjaga, hålla efter gåendes. Wadſatalli maj, walla idtji aibmot jåkſet, *ſectabatur quidem, attingere autem non valebat*, han hôll vål efter, men hant ej på.

WADSETJET, *v. n. frequ. deambulare*, ſpatſera, gå af och an. Wadſetjaſtet, *dimin. raptim ire & celeriter*, gå ſom haſtigaſt och ſnaraſt.

WADSETET, *v. a. facere ut quis eat, ducere*, laga at en går, leda, fôra. Wadſete mo tokko, *duc me illuc*, fôr mig dit. Manab wadſetet, *infantem ducere manu*, leda et barn. *It.* Kainob wadſetet, *funem contorquere*, tvinna et rep.

WADSETATTET, *v. n. iri poſſe*, kunna gås. I tat kåino wadſetatte, *hac iri non poteſt via*, man kan ej gå denna vågen.

WADSETETEN, *adverbialiter accipitur, in eundo*, under gåendet.

WADTJELEK, wadtjeles & wadtjok, *n. a. nefandus*, vederſtyggelig, ſkåndelig. Wadtjelek måddo, *nefandum ſcelus*, ſkåndelig miſsgårning. Wadtjeles ſak, *relatio ſive narratio ſceleris nefandi*, berättelſe om en grof miſsgårning.

WADWELDET, *v. n. tolutim ire*, trafva. *De feris dicitur, de equis autem & rangiferis* tålwaſtet, vaingket.

WAGGE, *n. ſ. vallis*, dal. *Imprimis vallis inter montes latior*, en bred dal emellan bårg. Waggats, *dimin.* en liten dal emellan bårg.

WAGGOTAK, *n. ſ. idem quod* wagge.

WAGN, *currus*, vagn.

WAHAK, *n. ſ. periculum majus*, en ſtor fara. *Vitæ diſcrimen ex caſu aliquo infortunato & calamitoſo, infortunium*, lifs fara, fôrorſakad af någon olyckelig håndelſe.

WAHAKET, *illidere*, ſtôta. *Fenn.* vaha *petra. Raro occurrit, cfr.* nortetet.

WAHDA, *n. ſ. periculum, diſcrimen*, fara, farlighet. Stuora wahdan lijeb, *in magno eram periculo*, jag var i ſtor farlighet. Wahdats, *dimin.* liten fara.

WAHDALATS, *n. a. periculoſus*, vådelig.

WAHDOT, *v. a. in diſcrimen adducere*, bringa i fara, i farlighet fôrſåtta. Ele ſame landeb taina wahdoh, *noli iſtare Lapponiam in diſcrimen (ſcil. libertatis) adducere: Ita illos admonent, qui metallicas venas indagare ſtudent. It.* etjebs le wahdom, *ſe ipſum interemit*, han har afhånt ſig ſjelf lifvet.

WAHKA, *vid.* wakka.

WAHLET, *v. n. de piſcibus dicitur, aufugere*, fly bort, fara ſin kos, brukas endaſt om fiſkar. Qwele le wahlam, *piſces aufugerunt, non amplius reperiuntur*, fiſken har flytt.

WAHRI, *adv. caute*, varſamt.

WAHRO, *merx*, vara, *v.* kalwo.

WAHROK, wahrokes, *n. a. cautus, providus*, varſam, fôrſiktig. Harbmat wahrok le, *valde eſt providus*, han är ganſka fôrſiktig. Wahrokeslaka, *adv. caute*, fôrſiktigt. Wahrokeswuot, *ſubſt. circumſpectio*, fôrſiktighet. *Opp.* Owahrok, *incautus, temerarius*, oſôrſiktig.

ſiktig. Owahrokwuot, *ſubſt.* ovarſamhet. Owahrokeslaka, *adv. incaute*, ovarſamt.

WAHROTET, *v. a. admonere, monere*, varna, förmana. Wahrotijeb ſo, wai kalki etjebs kattet, *admonebam illum & hortabar, ut ſibi caveret*, jag varnade honom och förmante, at han ſkulle akta ſig. *Dehortari*, afråda. Ele wahrote, *noli admonere, tua non opus eſt cautione*, varna ej, det behöfs ej at du varnar. *It. exiſtimare*, mena, giſſa. Naute wahrotab, *ita exiſtimo ſive conjicio*, ſå giſſar jag. *Fenn.* waron, *moneo, dehortor.*

WAHROTEM, *n. ſ. admonitum*, varning.

WAHROTALLET, *v. a. timere, vereri*, befara, befrukta. Tabb mon wahrotallab, *iſtud ego vereor*, jag befarar det. *It. idem atque* arwatallet, giſſa.

WAI, *conj. ut*, på det at. Wadde munji piåbmob, wai párråb, *da mihi cibum, ut edam*, gif mig mat, at jag må åta, *cfr.* attja. *It. an*, eller. Kåbbab todn ſittah, tab wai tuob? *utrum cupis, hoc an iſtud?* hvilketdera vill du hafva, detta eller det dår, *vid.* jalla, jålla. *It. adv. optandi, utinam*, o! at. Wai lulib tetet, *utinam ſcirem*, o! at jag viſte, *vid.* waipe. *Cum ſuffix.* waima, *pro* wai mon, *utinam ego*, o! at jag. Waita, *pro* wai todn, *utinam tu*, o! at du. Wai-teh, *utinam vos*, o! at I. Wai-ſå, *utinam is*, o! at han *&c.*

WAJ, pakowaj, *adagium, vid.* pako.

WAJ, waja, waje, *n. ſ. mæror, luctus*, ſorg, gråt. Stuora wajen lepe, *in mœrore jacemus*, vi åro i ſtor ſorg.

WAJALDATTET, *v. a. obliviſci*, glömma, förgåta. Ele wajaldatte, *ne obliviſcaris*, glöm ej bort. Juo le wajaldattam kaik, mab le åppäm, *jam omne, quod didicit oblitus eſt*, han har nu glömt bort alt det han har lårt. Wajaldaſtet, *dimin.* litet bortglömma, *cfr.* åjaldattet.

WAJALDAKES, *obliviofus*, glömſk.

WAJALDATTEM, *n. ſ. oblivium*, glömſka.

WAJATET *ſive* wajataſtet, *v. a. proverbio dicere*, ſåga i et ordſprák. Die naute tabb wajataſteh. *iſtud proverbii loco dicunt*, de ſåga det ſom et ordſprák, *cfr.* waj, pakowaj.

WAJEK, wajeg, *n. ſ. vide* waj, waja.

WAJELDET, *v. n. perniciter pergere ſive iter facere*, fara ganſka fort fram. Wuolgi wajeldet, *maxima ibat celeritate*, han for ganſka fort. *Proprie de navigatione dicitur*, ſåges egenteligen om ſeglande. Walla wajelda wadnaſin, *cymba perniciter navigat*, han ſeglar ganſka fort med båten.

WAJES, *n. a. triſtis, mœſtus*, bedröfvad. Wajes lepet, *Mœſti eſtis*, *Luc. 24: 17.*

WAJETET, *v. a. mœrere, lamentari*, begråta. Wajeta ednebs, *matrem ſuam deplorat*, han förjer ſin mor. Wajetaſtet, *dimin.* förja litet. Wajetatjet, *inchoativ*, begynna begråta.

WAJETEM, *n. ſ. luctus, planctus*, gråt, ſorg. Wajetemeſti orroje, *planctu nos deſiſtit.*

WAIJET, *pannum vel aliud ex quo veſtes faciendæ ſunt incidere & diſſecare, ut exinde veſtimenta conficiantur conſuanturque*, ſkrådda. Waijeje, *particip. præſ. ſartor*, ſkråddare. Waijeſtet, waijaſtet, *dimin. idem. It. ſecare*, ſkåra. Waijaſte wuoſtaſt, *fruſtum caſei abſcinde*, ſkår et ſtycke af oſten.

Waije

Waijegâtet & waijajet, *inchoativ.* begynna ſkråddа.

Waijates, *n. ſ. ſegmentum, putamen, omne id, quod abſcinditur & imprimis panni centunculique, qui fiunt, veſtes dum faciunt ſartores*, det ſom affkåres, Skråddare-klutar.

Waijatet, *v. a. idem qu.* waijet. Waijataſtet, waijatatjet, *v.* waijeſtet *&c.*

Waiko, waik, *interj. fere irridentis eſt ſive admirantis, loco adfirmativi uſurpatur, dum aliquis aliquid narrat aut contendit*, â! aldrig, rått ſâ. *Fenn.* waica, *licet, ut ut.*

Waikas, *vide* ſwaigas, faiges.

Waikotet, *v. n. diligentiam adhibere & induſtriam*, bruka flit. Waikota qwele piwto mangen, *piſcatui totis viribus incumbit*, han brukar all flit med fiſkeri.

Wailot, *v. n. deficere*, fela, fattas. Jus mike wailo, *ſi quid deeſt*, *Fenn.* waila, *in defectu.*

Waimeldet, *v. n. conqueri*, beklaga ſig.

Waimaggel, *diaphragma.*

Waimo, *cor*, hjerta: Waimoſt, *ex animo*, af hjertat. *It.* waimo & waimon tâbdo, *conſcientia*, ſamvete. *It.* wuolle waimoh, *inguina, membra genitalia, imprimis teſticuli*, ſe qwol. *It.* wuolle waimoiſt le, *hernia laborat*, han har bråck. *Fenn.* waimo, *uxor.*

Waimok, *n. a. nunquam niſi in conjunctione cum alio vocabulo occurrit, e. gr.* karra - waimok, *immitis*, hårdſint, hårdhjertad. Njuores - waimok, *miſericors*, medlidande, barmhårtig.

Waimos, *n. ſ. medulla arborum*, mårgen eller kårnan i trân.

Waimosikt, *ex toto corde, ex animo*, hjerteligen, af hjertat, *v.* waimoſt.

Waimâra, *vide* âra.

Wainket, waingket, *v. n. de animalibus dicitur, nunquam de hominibus, concitatiſſimo curſu currere*, ſpringa i fyrſprång. *It.* Kaino wainka, *funis relaxatur ſive remittit*, repet ſlaknar. Wainkeje, *particip. præſ.* en ſom ſpringer i fyrſprång, ſom ſlaknar.

Wainkelet, *frequ. idem, cfr.* qwotſet.

Wainketet, *vide ſupra* qwotſetet.

Wainketen, *adv. vide* quotſeten.

Waino, *n. ſ. deſiderium, cupiditas*, åtrå, luſt, *cfr.* uſto. Wainob adnet kirjai, *legendi cupiditate accenſum eſſe*, hafva luſt at låſa.

Wainok, *n. a. cupidus*, begårlig. Harbmat wainok le ſodn låret, *valde is cupidus eſt diſcendi*, han år mycket begårlig at låra.

Wainotet, *deſiderare, cupere*, åſtunda, begåra. Piâbmoit wainotet, *cibum appetere*, åſtunda mat. Wainotab to kum hâlet, *tecum loqui cupio.* Wainotaſtet, *dimin*, litet åſtunda. Wainotatjet, *inchoativ.* begynna åſtunda, *cfr.* ſittet, uſtotet. *Fenn.* wainuan, *olfactu indago.*

Wainotem, *n. ſ. deſiderium*, åſtundan.

Waipe, *adv. optandi, utinam*, o! at. Waipe tobben lulib, *utinam illic eſſem*, o! at jag vore dâr. Waipe tat ſjaddali, *utinam hoc fieret. Cum ſuffixo pron.* waipes & waipeſâ, *utinam is*, o! at han. Waipemâ, *utinam ego*, o! at jag.

Waipe, *n. ſ. ſtragulum laneum*, vepa, tâcke af ylletyg.

Waipet, *v. n. defetiſci*, tröttna. Te mon waipab, *me nunc vires deficiunt*, jag tröttnar nu, *cfr.* kiâudet. *It. idem*

atque ſäggot, blifva til intet. *Fenn.* waipumus, *prolapſio ex defectu virium & uupna, defetiſci.*

WAIPATEKE, *n. a. indefeſſus, infatigabilis,* outtröttelig.

WAIPOM, *n. a. defatigatus, feſſus,* trött.

WAISSJE, waiſje, *animal,* djur. Metſe waiſſje, *fera,* vilddjur. Waiſſjit piwtet, *feras venari,* jaga efter vilddjur. Waiſſjats, *dimin.* et litet djur, *cfr.* juttus.

WAISSJELAKATS, *n. a. belluinus, brutus,* beſtaktig, djuriſk, vild.

WAITAS, *n. a. obſequens,* lydig hörſam. Waitas almats, *homo dicto audiens,* en hörſam och lydig menniſka. *Officioſus,* tjenſtaktig.

WAITES, waites-muor, *n. ſ. lignum, quo pellicula ferina quædam ſiccanda extenditur,* en ſpita at utſpita et djurs ſkinn med, ſom ſkal torkas. Waitet, *v. a. pellem ferinam extendere,* ſpita ut et ſkinn. *De pellibus ferarum & beſtiarum minorum, ut ſciurorum, muſtelarum &c. dicitur.*

WAITET, *v. a. petere, rogare,* begära. Waite muſte mab tarbahah, *pete a me quod neceſſe habes,* begär af mig det du behöfver. Waitegätet, *inchoativ.* begynna begära. *Fenn.* waittelen, *cupio.*

WAITATJET, *v. a. frequ. & intenſiv. aſſidue & enixe petere, ſupplicare,* enträgit begära, bönfalla.

WAITELET, *v. a. frequ. id. qu.* waitatjet.

WAITEJE & waitek, *qui petit aut orat, ſupplex,* en ſom begär, ödmjuk bedjare.

WAITEM, *n. ſ. petitio,* bön, begäran.

WAIWE, *n. ſ. miſeria, calamitas,* nöd, elände. Tan aiken waiwe, *hujus ævi afflictio, Rom. 8: 18. It. moleſtia,* möda, beſvär. Waiwe palkab ädtjot, *mercedem laboris accipere,* få betalning för ſin möda och arbete. Waiwats, *dimin.* liten möda. *Fenn.* waiwa, *miſeria.*

WAIWAN, *genet.* waiwanen, *n. a. miſer,* eländig. Aptſa waiwan le ſodn, *miſerrimus ille eſt,* han är en ſtor ſtackare.

WAIWES, *n. a. idem. Ærumnoſus,* mödoſam. Tat waiwes wärald, *hic mundus ærumnoſus,* denna mödoſamma wärlden. *It. pauper,* fattig. Waiweslaka, *adv. miſere,* eländigt. Waiweswuot, *ſubſt. miſeria,* elände.

WAIWASTOWET, *vide* pinaſtowet.

WAIWETET, *v. a. affligere, contriſtare,* bedröfwa. Wärald waiweta jakkolatjit, *mundus fideles affligit.* Ele mo taina waiwete, *noli me iſta re angere,* plåga mig ej med denna ſaken. Waiwetowet, waiwetuet, *paſſiv.* bedröfvas. Waiwetaſtet, *dimin.* litet bedröfva ell. plåga. Waiwetatjet, *inchoativ.* begynna bedröfva eller plåga.

WAKE, *n. ſ. ſpes,* hopp, förhoppning. kanſke få litja wake, *forſan ſperare licet,* kanſke det kan wara förhoppning. *In plural.* waki tjada, *per medium corpus, per regionem cordis,* mitt igenom lifvet eller kroppen, genom hjertat.

WAKER, waketſa, *natu minimus,* det yngſta barnet. Die le mo waketſa tat neita, *puella hæc mea natu minima eſt,* detta är min yngſta dotter. *Forte a Svecano* vacker, *pulcher.* Waketſa åbbam, *ſoror mea natu minima,* min yngſta ſyſter.

WAKES, wake, *n. a. fidus, non furax,* trogen, ſom ej är tjufaktig. Wakes ſwaines, *famulus fidelis,* trogen tjenare.

re. Wakeswot, *ſubſt. ſinceritas*, ärlighet, trogenhet.

WAKKA, *ſura, pars cruris poſterior carnoſa*, vada,, vador, benkött.

WAKKE, *uncus, quo ahenum ab igne removent, ne nimium ferveat & ebulliat*, en haka hvarmed de flytta kittelen ifrån elden, at den ej må koka för håftigt. Wakkeſtet, *v. a. iſtiusmodi unco ahenum removere ab igne*, med en ſådan krok maka kittelen undan elden. *Obſ. Penduluin ſemper eſt Lapponibus ahenum, ideoque pro lubitu iſtud poſſunt vel perpendiculariter ſuper ignem collocare, vel ad alterutram partem ab igne removere.* Kebneb wakkeſtet, *ahenum dicto modo ab igne removere.*

WAKKET, *n. ſ. fluvius rapidus*, ſtrid ſtröm. Qwele tjodtjo wakketeſne, *piſcis ubi rapidiſſimus eſt fluvius commoratur*, fiſken ſtår i ſtrida ſtrömmen.

WAKKO, *ſeptimana*, vecka. Kaſka-wakko, *dies mercurii*, onsdag.

WAKSET, *v. n. permeare*, gå fram eller igenom. Kåſſå leh todn wakſemen? *quorſum tendis?* hvart tager du vägen? Qwele taggo wakſa, *piſces hac prætereunt*, fiſken går här förbi. Wakſegåtet, *inchoativ.* begynna gå fram. Kåſſe qwele wakſegåta, *quando piſcis incipit meare ſive accedere.*

WAKO, *n. ſ. fiſſura ſive apertura glaciei*, råmna i iſen.

WAKOTES, *n. ſ. admonitio, hortatio*, förmaning. Kuldelete mo wakotaſit, *ſitis admonitionibus meis obſequentes*, varer lydige mina förmaningar.

WAKOTET, *v. a. monere, admonere*, förmana. Mon wakotab tijeb, *moneo vos*, jag förmanar eder. Wakoteje, *admonitor*, förmanare. Wakotaſtet, *dimin.* litet förmana. Wakotatjet, *inchoativ.* begynna förmana.

WAKOTATTET, *v. a. admonendum curare ſive hortandum*, låta förmana. *It. neutr. admoneri poſſe*, kunna förmanas.

WAKOTEM, *n. ſ. admonitio*, förmanande, *vid.* wakotes.

WAKSJOT, *v. a. obſervare, attendere*, gifva akt på. Wakſjoſtet, *dimin.* Wakſjogåtet, *inchoativ.* begynna gifva akt på. *Fenn.* wacoan, *exploro.*

WAKSJOTET, *v. a. frequ. idem.* Wakſjoteje, *explorator, obſervator*, utforſkare. *Fenn.* wacoja, *id.*

WAKSJOM, wakſjotem, *n. ſ. exploratio, obſervatio*, i akttagande, utforſkning.

WAKT, *cuſtodia*, vakt. Wakten tjodtjot, *excubias agere*, stå på vakt. *It.* wakt, *cuſtos*, vaktare. Kyrko-vakt, *cuſtos templi*, Kyrkovaktare.

WALAT, walatak, *n. ſ. media pars corporis*, medja. Qwele le kaſka walataken, *piſcis qua partem corporis mediam reti irretitus eſt*, fiſken ſitter faſt i nätet med medlerſta delen, eller mitt på kroppen.

WALATET, *v. n. ejulare*, tjuta, gnälla. Piådnak walati, *canis ejulabat*, hunden gnälde.

WALATEM, *n. ſ. ejulatus*, ſkrån, gnäll.

WALBE, *n. ſ. vitium*, fel, *vid.* walpe.

WALBME, *n. ſ. de quadrupedibus & quidem imprimis de rangiferis vectariis dicitur, armus, locus ubi inſtrumenta vectaria adplicantur corpori*, bog, ſtället där lokorna ſitta på en häſt eller annat dragkreatur.

WALBMAJES, *n. a. robuſtus*, ſtark. Walbmajes herke, *rangifer vectarius robuſtus*,

ſtus, en ſtark kôr-ren. Walbmajes tâmp, *equus robuſtus & vegetus*, en ſtark hâſt. *Tantum de pecudibus. Oppoſ. eſt*

WALBMETEBME, *n. a. imbecillus, qui armis eſt debilibus*, ſvag, ſom ej år bogſtark. Aptſa le tat herke walbmetebme, *nimis hic rangifer debilis eſt*, denne ren år altfôr bogſvag.

WALBOT & walboret, *v. n. v.* juorbot.

WALD, *n. ſ. connubium*, giftermål. Kalle wald tan japen kalkeh ſjaddet? *quot connubia erunt hoc anno?* huru många giftermål ſkola i år blifva?

WALDET, *v. a. capere, ſumere*, taga. Walde tab, *ſume hoc*, tag detta. Akkab waldet, *ducere uxorem*, taga ſig huſtru, gifta ſig. Erit waldet, *auferre*, borttaga. Ruoptot waldet, *reſumere*, återtaga. Täsſjen waldet, *abuti*, miſsbruka. Jubmelen nammab täsſjen waldet, *ſumere nomen Dei in vanum*, miſsbruka Guds namn. *In Theologicis occurrit.* Ulkos waldet, *eximere*, taga ut. Waldeje, *capiens, ſumens*, tagandes. Waldeſtet, *dimin.* taga litet. Waldegâtet, *inch.* begynna taga. Ko ſo kitteki waldegâtin, die piâſei, *cum in vincula illum conjicerent, elapſus eſt.*

WALDETATTET, *v. n. capi ſive ſumi poſſe*, kunna tagas.

WALDEM, *n. ſ. acceptio*, tagande.

WALDEK, *n. a. negativ. non ſumtus, non captus*, otagen.

WALDEMAS, *n. ſ. quod capiendum eſt aut ſumi poteſt*, det ſom kan eller bôr tagas. I le taſt mike waldemaſen, *nihil eſt, quod amplius ſumi poteſt*, det år ej mer at taga.

WALDETET, *v. a. ſumendum curare*, låta taga. *It. reprehendere, objurgare*, banna, beſtraffa.

WALDETOWET, *paſſiv. tē* valdet, *ſumi*, tagas.

WALDOK, *innuptus, cælebs*, ogift. Âſka le waldok, *cælebs adhuc eſt.*

WALDOM, *n. ſ. matrimonium*, âktenſkap.

WALDOM, *n. a. nuptus*, gift. Waldom neita, *puella nupta.*

WALDOS, *n. ſ. culpa, cauſſa*, fôrwållande, orſak. Sodn li taſſa waldos, *culpa id ejus factum eſt*, han var ſkulden dârtil.

WALDOT, *v. n. uxorem ducere, nubere*, gifta ſig. Tat âlma kalka waldot, *uxorem hic ducet vir*, denne mannen ſkal gifta ſig. Mo neita kalka waldot, *nuptura eſt filia mea.*

WALDOTET, *v. n. frequ. matrimonium inire*, ingâ âktenſkap. Lokke japeh lâh tatte ketjeſt, Ko waldotikan, *ab illo tempore, quo matrimonio juncti ſunt decem effluxere anni*, det år tijo år, ſedan de blefvo gifta. Waldotâtjet, *inchoativ.* begynna gifta ſig.

WALDOTEK, *cælebs, vide* waldok.

WALE, wales, *n. ſ. jus jurandum*, ed. Waleb takket, *jure jurando aſſeverare*, gôra ed, med ed bekrâfta. *Fenn.* wala.

WALE, *n. a. vid.* japots, ſardne.

WALJE, *ubertas, cum deriv. v.* wallje.

WALJET, *v. a. eligere*, wâlja. Allaſas ſaijeb waljet, *locum ſibi eligere*, wâlja ſig rum. Ulkos waljet, *eligere*, utvâlja. Waljeje, *particip, eligens*, en ſom wâljer. Waljeſtet, *dimin*, litet wâlja. Waljegâtet, *inchoativ.* begynna wâlja. *Fenn.* wâlita, *eligere.*

WALJEK, *ſive* waljak, *n. a. electus, præſtans*, utvald, fôrträffelig.

WAL-

WALJEM, *n. ſ. electio*, val, väljande.

WALJEM, *n. a. electus*, utvald. Waljem piåbmo, *cibus delicatior & exquiſitus*, utvald och läcker mat.

WALJETALLET, *v. a. frequ. eligere*, välja.

WALJO, *n. a. bonus, probus*, god, from. Waljo ålma, *vir optimus*, en ganſka god man. *A* waljet, *qu dic. electus.*

WALKESET, *v. n. cum* e *in penultima breviſſimo, vagari, huc illuc ambulare*, gå af och an, vanka.

WALKET, *v. a. perticas ſupter glaciem protrudere*, ſkjuta ſtånger under iſen. *Piſcatorum eſt, qui hieme piſcibus retia tendunt*, ſäges når man om vinteren ſkjuter ut nåt under iſen.

WALKETET, *v. n. abire, diſpalari*, bortfara, ſkingra ſig. *De gregibus dicitur rangiferorum*, ſäges om renhjordar. Påtſoh walketeh liwaſt, *rangiferi ex iſto quo recubuerunt loco diffugiunt*, renarne ſpringa bort ifrån det ſtället, dår de hafva legat. Walkeſtet, *dimin. idem.* Tuole påtſoh walkeſteh, *en rangiferi diffugiunt*, ſe! renarne ſpringa bort.

WALL, *n. ſ. munimentum*, vall, förſkansning, *Luc. 19: 43.*

WALLA, *conj. ſed, verum*, men. Walla i ſodn ſitta, *ſed non vult*, men han vill ej. *It.* walla die, *ægre*, med möda, ſvårligen. Walla die mattib ſjawot orrot, kåſſe tabb kullib, *iſtud cum audirem, ægre tacere potui*, jag kunde med möda tiga, når jag hörde det. I le walla takkem, *factu haud facile eſt*, det år ej ſå lått at göra. *It.* walde käbbab walla ets todn ſittah, *utrumvis cupis ſumas*, tag hvilketdera du vill.

WALLE, *juga montium arboribus non conſita, ubi deſinunt alpes, appellantur* walle & walle ketje *ſive* walle ketje wareh, kala bergsryggar, dår fjållen ſluta, kallas walle och walle ketje wareh, *cfr.* tjärro. *Fenn.* walli, *vallum.*

WALLE, walles & wallee, *n. a. quaſi a particip. præſ. verbi ſequentis per contractionem formatum, alacer, vegetus*, hurtig, raſk. Harbmat walle le ſodn, *valde is eſt alacer*, han år rått raſk. *Comparativ*, walleb, hurtigare. *Superlat.* wallemus & wallimus, den hurtigaſte.

WALLET, *quidquid facere incipere aliquo cum niſu & vehementia*, med häftighet taga ſig något före Die ſodn walli juolki nal, *in pedes celeriter exſurgebat*, han ſteg haſtigt up. Mon kalkab wallet tokko, *illuc celeriter ibo*, jag ſkal ſkyndſamt fara dit. Walli kåtai, *in caſam velociter intrabat*, han gick haſtigt in i kojan. I le taſte walla wallem, *hinc non facilis eſt exitus*, man kan ej ſå lått komma ut härifrån.

WALLET, *v. a. picem & pingue illinere trahis, ut ſolent Lappones & Norrlandici, quo magis fiant lubricæ*, beſtryka ſlädar med tjära och fett, ſom Lappar och Norrlänningar bruka, walla.

WALLJE, *n. ſ. ubertas, abundantia*, öfverflöd. Walljeb ſodn adna färta ſlajeſt, *omnibus ille rebus abundat*, han har öfverflöd på allting. Wallje le, *ſatis ſuperque eſt*, det år nog och tillräckligit. *Obſ. apud Scriptores Eccleſiaſticos* wallje *interdum ſumitur pro luxuria, quam etiam nonnulli vocarunt* walljen waino, *qu. dic. cupiditatem*

abundantiæ, nam nomen luxuriæ in Lingva Lapponica non reperitur. Sic, walljen wainok, *luxurioſus, voluptarius*, vålluſtig. I briſt på annat namn i Lappſka ſpråket kalla's vålluſt, wallje ell. wallje waino, och vålluſtig, wallje wainok.

WALLJAST, *adv. abundanter*, öfverflödigt. Walljaſit & walljaſikt, *idem. Comparativus quaſi a ſubſtantivo* wallje *formatur & eſt* walljebut, *abundantius*, mera öfverflödigt. *Superlat*, walljemuſt, måſt öfverflödigt, *cfr.* walljet.

WALLJEK, *n. a. bene paſtus, ſaginatus*, wål född, gödd. Walljek påtſoi, *rangifer bene paſtus. It. delicatus, imprimis qui menſa utitur lauta*, läcker i mat.

WALLJES, *n. a. uber, copioſus*, ymnig. Walljes Jubmelen puoreſjugnadus, *copioſa Dei benedictio*, Guds ymniga välſignelſe. Walljeswuot, *ſubſt. abundantia*, öfverflödighet. *It.* Walljeswuoten uſto, *luxuries, voluptas*, vålluſt. Walljeswuoten uſtotejë, *luxurioſus*, wålluſtig, *quæ recentiora ſunt & Eccleſiaſtica, cfr.* wallje, walljen waino.

WALLJET, *adv. abundanter, abunde*, öfwerflödigt, ymnigt. Walljet leb wieſom tab japeb, *in abundantia nutrimentorum hoc anno vixi*, jag har haft min tillräckeliga utkomſt och ymnighet med födan, i detta år, *cfr.* walljaſt.

WALLOK, *n. a. magis quam pro ætate excretus*, växtelig, ſom växer til mycket wål och fort. Wallok påtſoi, *rangifer major & excretior, quam pro ætate*, en ung ren, ſom år mycket ſtor til växten. *De pecudibus plerumque dicitur*, ſåges måſt om boſkap, *cfr.* walle.

WALLWE, *n. f. luporum cæterva ſive multitudo congregata*, en hop vargar, ſom följas åt. *De aliarum ferarum multitudine etiam interdum dicitur*, ſåges ock ibland om andre rofdjur. *Hinc.*

WALLWOT, *v. n. de lupis dicitur, vagari catervatim*, ſåges om vargar, når de hoptals ſtryka omkring. *Fenn.* waalan, *vagor, ambulo, ſive* walwon, *vigilo.*

WALME, walmajes, *vid.* walbme *&c.*

WALOT, *v. n. ejulare, lamentari*, gråta och jämra ſig. Ijab peiweb walot, *die noctèque lamentari*, dag och natt jämra ſig. Piådnak walo, *canis querula latrat voce*, hunden gnäller. Walogåtet, *inchoativ.* begynna jämra ſig. *Fenn.* walitan, *queror.*

WALOM, *n. f. ejulatus*, gråt, ſkrån. Tobben kalka orrot tjerom ja walom, *ibi erit fletus & lamentatio.*

WALOTET, *v. a. ejulatum efficere*, förorſaka gråt och jämmer. Stalpeh låh tan jaken mijab puoreſt walotam, *ms hoc anno infeſtævere ſatis & ejulare fecerunt lupi*, wargarne hafva gjort oſs mycken gråt och jämmer i år.

WALPE, *n. f. menda, vitium*, fel, briſt. I le tane karen walpe, *vas hocce vitio caret*, detta kårilet har ej något fel. *It. ægritudo*, ſjukdom. Te walpit ådtjoi, *morbo tunc correptus eſt*, då fick han ondt. Ib tete, mi walpit le ſune, *neſcio quo malo laboret*, jag vet ej hvad ſjukdom han har.

WALPOT, *v. n. vitium contrahere*, få fel. *It. morbo corripi*, blifva ſjuk, få ondt. Walpoſtet, *dimin*, blifva litet ſjuk.

Wal-

Walpogåtet, *inchoativ.* begynna få fel, begynna blifva ſjuk.

WANA, wane, wan, *præpoſ. ſine, abſque,* fôrutan. I almats wieſo wana kradnet *homo vivere nequit abſque ſocio,* menniſkan kan ej lefva utan ſällſkap. Ib wana birge, *carere nequeo,* jag kan ej vara fôrutan. *Compoſ.* wanhålſo, *valetudo adverſa,* ohålſa, ſjukdom. Wana-lårok, *indoctus,* olård. Wan-hewetet, *ignominia afficere,* vanhedra, *cfr.* wadn.

WANAK, wanek, *adjectivum privativum, quod ſubſtantivis poſtponitur & nunquam niſi in conjunctione occurrit, carens, orbatus,* ſom ej har, ſom år utan. Miåla-wanak, *amens,* vettlôs. Låro-wanak, *indoctus,* olård. År ett ord, ſom aldrig ſtår enſamt, utan i ſammanbindning med et annat, och betyder en briſt eller et nekande. Pelje-wanak, *ſurdus, auditu orbatus,* dôf. *Accentus eſt in penultima.*

WANATET, *v. a. extendere,* utſpånna, utſträcka. Tuoljeb wanatet, *pellem extendere* utſpånna et ſkinn. Juolkitas wanatet, *propr. pedes ſuos extendere, transl. mori,* ſträcka ut ſina ben, dô. Wanataſtet, *dimin.* litet utſpånna. Wanatatjet, *inch.* begynna utſpånna.

WANAK, *n. a. negativ. accentu in ultima, non extenſus, laxus,* outſpånd, ſlak.

WANATAKES, *n. a. remittens, qui extendi & relaxari poteſt,* ſom gifver efter, ſom kan utſpännas.

WANATALLET, *v. a. frequ. & intenſiv. extendere,* utſträcka, mycket utſpånna. Etjebs wanatallet, *pandiculari, corpus ſuum extendere,* ſträcka ſig.

WANATEM, *n. ſ. extenſio,* utſpånnande.

WANDERTET, *v. n. ambulare,* vandra.

WANDERTEJE, *viator,* vandringsman.

WANDERTEM, *itio, iter,* vandring.

WANE, *penuria, vide* waneswuot.

WANES, *n. a. deficiens, qui ſufficiens non eſt,* otilråckelig, ſom felar. Piåbmo le wanes, *cibus deficit,* maten tryter. Wanes le tan japen lådde, *avium hoc anno penuria eſt,* det år ondt efter fogel i år. *Comparativ.* wadnaſub, mera ondt efter, otilråckligare. *Superlat.* Wadnaſumus, den otilråckligaſte. Waneswuot, *ſubſt. defectus, penuria,* briſt, mangel.

WANJAL, *n. a. obliquus, limus,* ſned. Wanjal tjalmi kåtjet, *limis intueri oculis,* ſe ſnedt uppå. Wanjal puold, *declivitas obliqua, ad alterutram partem a curſu directo declinans,* ſned backe, ſom ej bår rått utfôre.

WANJALDET, *in obliquum & anfractum ire aut agere,* gå eller drifva på ſidan eller genom omvåg. Puoldeb wanjaldet, *collem vario meatu & per vias flexuoſas aſcendere,* klifva up på en kulle genom omvågar. Wanjaldaſtet, *dim.* gå litet på ſned.

WANK, *n. ſ. morbus,* ſjukdom. Karra wank, *morbus gravis,* ſvår ſjukdom, *cfr.* taud.

WANKA, *ſura, vide* wakka.

WANKAITOWET, *v. n. morbo corripi,* blifva ſjuk, ſjukna, *v.* puotſajet.

WANKEK, *n. a. æger, ægrotus,* ſjuk.

WANKOT, *v. n. reperiri,* finnas, vanka. Qwele tan japen wanko, *piſcium hoc anno eſt ubertas,* mycken fiſk vankar i år. I lådde wanko, *avium eſt penuria,* fogel vankar ej. Wankoſtet,

dimin. litet finnas. Wankogâtet, *inchoativ.* begynna finnas eller vanka. Wuoſta wankogâta, *caſei fieri incipit copia.*

WANNE, *n. ſ. circinus*, cirkel, paſſare. Wannne jârbok, *rotundus*, cirkel rund.

WANNET, *tornare, vid.* wadnet. *It. circinare, circulum ducere*, cirkla. *Fem.* wåånnån, *circumago & wannehdin, vaſa lignea viminibus colligo.*

WANNSAKT, *adv. utique, omnino*, jo väl, aldeles. Wannſakt tabb takket mattab, *iſtud utique facere poſſum*, nog kan jag göra det.

WANONET, *v.n. deficere, vid.* wadnonet.

WANOTET, *v. a. minuere, defectum efficere & penuriam*, förminſka, förorſaka briſt. Sodn pâti wanotet mo eme wanes piåbmob, *ille ad me venit, ut ciborum, quorum præterea penuria eſt, adhuc efficeret conſumtionem & defectum majorem*, han kom, at ännu mera förminſka mitt lilla förråd på mat. Wanotaſtet, *dim.* litet förminſka. Wanotatjet, *inchoativ.* begynna göra briſt eller förminſka.

WANSK, wanſke, *n. a. difficilis, arduus*, ſvår. Wanſke pargo, *opus arduum*, et ſvårt arbete.

WAPPELTET, *v. n. huc illuc quaſi oſcillo jactari*, gunga af och an. Wadnas wappelta, *cymba in utramque oſcillat partem*, båten gungar åt bägge ſidor. *It.* tjalmit wappelti, *oculos ita diſtorquebat, ut pupilla non potuerit conſpici*, han vände ut hvitögat.

WAPSE, *illa pars chirothecæ, quæ volam tegit*, grepen på en handſke.

WARAS, *adv. in procinctu, parate*, i beredſkap. *cfr.* aikaswaras.

WARDALI, *ſpectrum*, ſpöke. Wardali tâll, *ignis fatuus, quaſi ignis ſpectrorum.*

WARDO, *mons arboribus conſitus, aut qui in confinio eſt ſilvæ*, et berg, ſom är ſkog bevuxit, eller åtminſtone nära til ſkogen. Wardots, *dimin.* et litet ſådant bårg.

WARDET, *vide* wartet.

WARE. *mons*, bårg. Alla ware, *mons altus*, ett högt bårg. Ware ſabmelatjeh, *Lappones alpini*, fjäll Lappar. Warit jâttet, *ad alpes migrare*, boflytta til fjällen. Warats, *dimin.* et litet bårg. *Fem.* wuori, *mons.*

WARET, *v. a. cuſtodire*, bevara. Ware tab puoreſt, *cuſtodi hoc & conſerva probe*, bevara detta väl. *It. defendere, tueri*, förſvara. Kalle ſodn etjebs ware, *is quidem ſe bene defendit*, nog förſvarar han ſig. Mon kalkab to waret, *te defendam ſive tuebor*, jag ſkal förſvara och beſkydda dig.

WARG, *lupus*, varg, *vid.* ſtalpe.

WARG, warga, wargi & wargoi, *adv. cito*, ſnart, fort. Pâte warg, *veni cito*, kom fort. Warga tâh kalkah kullet, *mox audies*, du ſkal ſnart få höra. *It. propemodum, fere*, nåſtan, ſå när. Wargoi wargoi jârrib, *parum abfuit, quin prolapſus ſim*, jag hade ſå när ſtupat. Warga ſo kâddin, *non multum abfuit, quin illum occiderent*, de hade ſå når dråpit honom, *cfr.* masſas, masſa. Wargakutji, *dimin. aliquantum citius*, litet fortare.

WARI, warok *&c. vid.* wahri *&c.*

WARJELET, *v. a. conſervare, tueri*, bevara, beſkydda. Jubmel mijab warjelus, *Deus nos conſervet*, Gud bevare oſs. Idtji aibmote mo warjelet, *me*

tueri

tueri non potuit, han kunde ej beſkydda mig. Warjeleje, *partic. præſ. qui conſervat aut cuſtodit*, bevarare. Warjelaſtet, *dimin.* litet ſkydda och bevara. Warjelatjet, *inchoativ.* begynna bevara. *Fenn.* warjelen, *cuſtodio.*

WARJELEM, *n. ſ. cuſtodia*, vård.

WARJES, *mas, de feris & beſtiis dicitur*, hanne, hann djur, *vid.* raiwa.

WARJO, *n. ſ. arma*, vapen. Jakkon warjob, *ſcutum fidei*, trones vårn. Aiwe warjo, *caſſis, galea*, hjelm. Miälga warjo, *thorax, munimentum pectoris*, harneſk, bröſtvårn. Warjotak, *caſ. negativ. absque armis*, utan vapen. Warjotak leb, *inermis ſum*, jag år obeväpnad.

WARJOTET, *v. a. armare*, beväpna. Warjotum, *armatus*, beväpnad.

WARKOK, *n. a. providus, ſibi proſpiciens*, omhugſam, omtänkſam.

WARKOT, *v. a. acquirere, ſtudio & induſtria comparare*, förſkaffa, med omtanka och flit förvärfva. Warko allaſat mab tarbahah, *provide te iſtis, quibus opus habes rebus*, förſe dig med det du behöfver. Warkogâtet, *inchoativ.* begynna förſkaffa.

WARO, *merx*, vara, *vid.* wahro.

WARPE, *n. ſ. jactus retis*, varp, notvarp. Eime aktekit qwelit tane warpen ådtjo, *hoc jactu retium nullos cepimus piſces*, vi fingo inga fiſkar i detta varpet.

WARR, warra, *n. ſ. ſanguis*, blod, menniſkjo blod. *De ſanguine imprimis humano, cfr.* male. Warrab kâlketet, *ſanguinem effundere*, utgjuta blod. Warra kâlkem, *profluvium ſangvinis*, blodgång. Warra puotſelwas, *idem.* Warra lawe, *conſobrinus, germanus*, köttſligt ſyſkone barn. Warrapſek, *lividus ob cruorem extravaſatum*, blodig och blå. Warr-apſeki ſwaſkot, *ad livorem usque flagellare*, piſka blodig och blå. Warra bitta, *gutta ſanguinis*, blod droppa. *Fenn.* weri, *ſanguis.* Warratak, *caſ. neg. ſine ſanguine*, utan blod.

WARRAS, *n. a. recens*, färſk. Warras qwele, *piſcis recens*, färſk fiſk. Warras laipe, *panis recens coctus*, nybakadt bröd. Warras piärgo, *caro recens*, färſkt kött.

WARRES, *n. a. ſanus, lene valens*, friſk, ſund. Warres leb, *proſpera ſum valetudine*, jag år friſk. Warreſen takket, *ſanare*, läka, hela. Warres wuot, *valetudo integra*, hälſa. Warreswuoti witt pâtet, *convaleſcere, ſanitatem recuperare.*

WARRESTAKKEJE, *n. a. ſalutaris, ſalubris*, hälſoſam. *Recentior eſt vox auctorum, qui in lingua Lapponica hoc deſideraverunt vocabulum.*

WARRET, *v. n. celeriter accurrere*, haſtigt, löpa til, Warre tokko, *curre illuc quam citiſſime*, löp haſtigt dit. Warri ulkos kâteſt, *ſubito & celeriter ex caſa exibat*, han gick ſkyndſamt ut. Warren wuolgi, *currendo abibat*, han for bort löpandes, *cfr.* laptjet. Warreſtet, *dimin.* litet löpa. Warregâtet & warrejet, *inchoat.* begynna löpa.

WARREM, *n. ſ. curſus*, lopp.

WARRASMOWET, *v. n. ad bonam redire valetudinem*, blifva friſk. Käſſe tatt puotſeje warrasmowi, *cum convaleſceret ægrotus*, når den ſjuke blef friſk.

WARRESIKT & warraſt, *adv. bene cum vale-*

valetudine, friſkt, ſundt. Warraſt wieſob, *bona ſum valetudine*, jag mår väl. Warreſt, *id.*

WARROK, warrokwuot, *vide* warres.

WARROT & warrotak, *n. ſ. proſpera valetudo*, hälſa, ſundhet. Warrotaken läh talle almatjeh fårten ſaijen, *ubique locorum nunc bene valent homines. It.* warrotakeh, *plural. ſalus*, hälſning. Sardnoi attje warrotakit pardnaſas, *pater filio ſalutem dicebat*, fadren hälſade ſin ſon. Sardno ſunji ådna warrotakit muſte, *ſalutem plurimam ei a partibus meis dicito*, hälſa honom rått mycket ifrån mig.

WARRTELES, *n. a. qui facile ſanguinem emittit*, ſom lått blöder. Warrteles njuone, *naſus hæmorrhagiæ obnoxius*, näſa ſom lått och ofta blöder, *cfr.* warr.

WARRTET, *v. n. ſanguinem mittere, ſanguinare*, blöda. Kåta warrta, *ſanguis e manu emanat*, handen blöder. Njuone warrta, *naſus ſanguinis laborat efluxu*, näſan blöder. Warrteſtet, *dim.* litet blöda. Warrtajet, & warrtegåtet, *inchoativ.* begynna blöda. Njuoneh warrtajin, *(plural.) naſus incipiebat ſanguinare*, näſan begynte blöda, *vid.* warr.

WARRTEJE, *qui ſanguinem mittit*, blödande, en ſom blöder.

WARRTEM, *n. ſ. ſanguinis emanatio*, blödande. Warrtemeſt orroji, *ſanguis deſinebat emanare*, det uphörde at blöda.

WARRTETET, *v. a.* ſanguinem *effundere, ſanguinis profluvium efficere*, utgjuta blod, förorſaka blödning. Taiwai le ſodn mo warrtetam, *is ſæpe ſanguinem meum effluere fecit*, han har ofta kommit mig at blöda.

WARS, *formula eſt indignantis quid & exclamantis.* Die li wars, *o! rem inſeſtam*, det var en ſtygg ſak, *cfr.* hita. Pardnekuts wars idtji takka nau, kokte mon kottjom lijeb, *puerulus nequam ita non faciebat, atque ego juſſeram*, den elaka poiken gjorde ej ſå, ſom jag hade befallt.

WARSE, *n. ſ. modus, ratio*, ſått. Pako warſe, *adagium, loquendi formula*, ordſpråk, ſått at tala. *Fenn.* Sanan parſi, *adagium. Auſtral.*

WARTAHET, *v. a. contemplari, oculos intendere*, beſkåda, fåſta ögonen på. Mab lepet wartahemen? *quid intuemini?* hvad ſen i efter? Wartahib mai, walla idtjib kuit ſo wuoidnet ådtjo, *oculos quidem intendebam, tamen illum videre non potui.* Wartahaſtet, *dimin.* litet ſe efter. Wartahatjet, *inchoativ.* begynna ſe efter.

WARTO, *verruca*, vårta.

WARTOK, *n. a. in alterutram partem prepenſius iens, de iſtis cymbis imprimis dicitur, quæ dum remis aguntur, curſu directo non feruntur, verum ad alterutram partem inflexo*, windrodd, ſåges om båtar, ſom ej gå rått fram, når man ror.

WARTOT, *v. n.* Tat wadnas warto, *cymba hæc remis agitata curſu fertur obliquo*, denne båten år vindrodd, Wartoſtet, *dimin.* vara litet vindrodd. Wartogåtet, *inchoativ.* begynna blifva vindrodd.

WASET, *v. n. præterire*, fara förbi. Taggo waſi, *hac præteribat*, han for här förbi. Te le tat jape waſam, *jam hic*

præ-

præteriit annus, nu år detta året förflutit. Waſi faut, *mox præteribat*, han for ſtraxt förbi. Puotſelwas juo le waſam, *morbus jam remiſit*, ſjukdomen har nu gifvit ſig. *It. antecellere*, öfvertråffa. Rike pakto ſodn mo waſa, *ille me divitiis antecellit*, han öfvertråffar mig i rikedom. Waſeje, *præteriens*, en ſom far förbi. Waſeſtet, *dimin.* fara litet förbi. Waſajet & waſegåtet, *inchoativ.* begynna fara förbi. Ko waſegåti, *cum præteriret.*

WASETAKES, *n. a. vide* tåsſjaneje.

WASEM, *n. ſ. tranſitus*, förbifart.

WASETET, *v. a. facere ut prætereat*, låta fara förbi. Waſetet kalkebe tab raſjob, auteſt ko wuolgebe, *exſpectabimus primum donec hæc tranſierit pluvia, antequam abimus*, vi ſkole förſt låta detta regnet gå förbi, innan vi fara bort.

WASJEK, *infortunium, vid.* wahak.

WASKO, *n. ſ. inſtrumentum raſorium, aut quo aliquid purgatur*, et vårktyg at ſkafva med, eller och hvarmed något göres rent. *Fenn.* huiſka.

WASKOT, *v. a. radere*, ſkrapa, ſkafva. Skuopain karrab waſkot, *inſtrumento raſorio corticem abradere*, ſkafva af barken med et ſkafjärn. *It.* welkit waſkot, *nomina delere, quæ quis debet delere*, ſtryka ut ens ſkuld utur boken. Erit waſkot, *detergere, delere*, bortſkrapa, utſtryka. Nammab erit waſkot, *nomen delere.* Waſkoſtet & waſkeſtet, *dimin.* litet ſkrapa eller ſkafva. Waſkogåtet, *inchoativ.* begynna ſkafva eller ſkrapa.

WASKOM, *n. ſ. raſio*, ſkrapning.

WASKOTET, *v. a. radendum curare*, låta ſkrapa.

WASSJATEM, *n. ſ. tædium, faſtidium*, ledſna, *cfr.* ſuttem.

WASSJATOWET & *contr.* waſſjatet, *tædio capi, faſtidire*, få leda, ledſna. Te taſte waſſjatowab, *jam hoc faſtidio, hoc me amplius non delectat*, nu ledſnar jag hårvid. *Cum ablativo ſemper conſtruitur, vid.* ſuttet, *id.*

WASSJATOWEM, *vide* waſſjatem, ſuttem.

WASSJE, *n. ſ. odium, inimicitia*, hat, ovänſkap. Sijen kaſkan le waſſje, *inimicitia inter illos eſt.* Waſſjewuot, *Eph. 2: 14. id.* Waſſjetak, *caſ. negativ. ſine odio*, utan hat. Waſſjats, *dimin.* litet hat. *Fenn.* wiha, *odium.*

WASSJAIN *ſive* waſſjanje, *n. a. oſor, odio accenſus*, hatefull, håtſk. Harbmat le ſodn waſſjanje munji, *mihi is inimiciſſimus eſt, magno apud illum odio ſum*, han år myeket håtſk på mig.

WASSJEL, waſſjeles, *n. a. ſedulus, laborioſus*, flitig, idog. Harbmat waſſjel le ſodn, *valde is eſt ſedulus*, han år ganſka flitig. *Comparat.* waſſjelub & waſſjelubbu, flitigare. Waſſjelumus, den flitigaſte. *Fenn.* wijtſeliäs, *gnavus.*

WASSJELIT, *adv. gnaviter*, oförtrutit. *Comparat.* Waſſjelubbut, flitigare, mera flitigt. *Superlat*, waſſjelumuſt, måſt flitigt.

WASSJET, *operam navare curare*, vårda ſig, idas. I ſodn waſſja parget, *is laborare non curat*, han vårdar ſig ej at arbeta. Ib waſſja kuldelet, maite todn hålah, *quod dicis exaudire non curo*, jag bryr mig ej om at höra hvad du ſåger, *cfr.* Waſſjel. *Fenn.* wijtlin, *operam navo.*

WASSJOLATS, *n. a. inimicus*, fiende, ovän.

ovån. Jus to waſſjolats pârreſtowa, *ſi inimicus tuus eſurit.*

WASSJOTET, *v. a. odio habere, odiſſe*, hata. Waſſjotab tijab, *vos ego odi*, jag hatar eder. Waſſjotowet, *paſſiv*, hatas. Tije kalkebet waſſjotowet kaikiſt, mo namman diet, *eritis omnibus exoſi, propter nomen meum, Luc. 21: 17.* Waſſjotaſtet, *dimin.* litet hata. Waſſjotatjet, *inchoativ.* begynna hata, *cfr.* waſſje.

WASSJOTEJE, *oſor*, hatare.

WASSJOTAKES, *n. a. odioſus*, fôrhatelig.

WASSJOTATTEM, *n. ſ. odium invidia*, hat, afvund. I tija waſſjotattem liſi, *odium veſtrum & invidia nihil valet.*

WASSOT, *valere*, fôrmå. Idtjib piåggaſt waſſo ſokket, *ob procellam, non valebam remigare*, jag fôrmådde ej ro, fôr ſtormen ſkull. Ih todn munji waſſo famoi kauto, *viribus tu mihi non es par*, du år mig ej vuxen i anſeende til krafterna.

WAST, *adv. rurſus, iterum*, åter, återigen. Waſt jåtta ſodn, *iterum dicit.*

WASTADUS & waſtates, *n. ſ. reſponſum*, ſvar, *cfr.* waſtetet. *Fenn.* waſtaus, *reſponſum.*

WASTANJE, *reſponſans, qui lubenter reſpondet*, en ſom gårna ſvarar, genſvarig.

WASTE, waſtes, *n. a. turpis, deformis*, ſtygg, ful. Waſte le tatt, *iſtud turpe eſt*, det år fult. Waſtes pargo, *actio turpis, malefactum*, ſtygg gårning, elak gårning. Waſtes hål, *ſermo obſcenus*, fult och oanſtåndigt tal. *Comparativ.* waſteb, *turpior*, fulare. *Superlat.* Waſtemus, den fulaſte. Waſteswuot, *ſubſt. turpitudo, fœditas*, fulhet, ſtyggelſe. Waſteſlaka, *adv. turpiter*, fult, ſtyggt.

WASTAHET, *v. a. deteſtari, abominari, proprie cum aliquid, quod turpe eſt faſtidimus*, ſtyggas vid, tycka at något år ſtyggt. Jubmel waſtaha ſtuoraſtalalejit, *Deus ſuperbos faſtidit*, Gud ſtygges vid de hôgfårdiga. Waſtahab tabb neitab, *nimis illa mihi puella videtur deformis.* Waſtahatjet, *inchoativ.* begynna ſtyggas vid.

WASTAHADDET, *v. a. frequ. id. qu.* waſtahet.

WASTAHEM & waſtahaddem, *n. ſ. diſplicentia, deteſtatio, tædium*, ſtyggelſe, leda, miſshag.

WASTET, *adv. turpiter*, fult. Waſtet hålet, *obſcena loqui*, tala oanſtåndigt. Waſtet ſtåket, *turpiter ludere*, leka oanſtåndigt. *Comparat.* waſtebut, fulare. *Superlat.* Waſtemuſt, aldrafulaſt.

WASTOK, *n. a. deformis, vide* waſtes.

WASTOT, *v. n. turpem fieri*, blifva ful. Almats waſto, ko wuoraſtowa, *ſermo dum conſeneſcit, minus fit formoſus*, menniſkan blir fulare når hon blir gammal. Ko låpti kaik mo tawerit, te leb waſtom ſunji, *poſtquam bona mea omnia conſumſit, turpis ei viſus ſum*, ſedan han har fôrtårt alla mina ågodelar, år jag blefven ful i hans ôgon. Waſtoſtet, *dimin.* blifva litet fulare. Waſtogåtet, *inchoat.* begynna blifva ful.

WASTOTET & waſtotattet, *v. a. turpem reddere, deformare*, gôra ſtygg.

WASTETET, *v. a. reſpondere*, ſvara. Ih mon waſtete maitek to hålai nal, *ad dicta ego tua nihil reſpondeo*, jag ſvarar ingen ting på det du ſåger. Au-

teil

teſt waſtetet, *cauſſam dicere, oratione defendere*, med tal fórſvara, fórfäkta ſin ſak. Auteſt waſteteje, *defenſor, paracletus*, fórſvarare, fóreſprâkare, *in Theolog.* Waſtetaſtet, *dimin.* litet ſvara. Waſtetatjet, *inchoativ.* begynna ſvara. *Fenn.* waſtan, *oppono, reſpondeo.*

WASTETEJE, *reſpondens, qui reſpondet*, en ſom ſvarar. Auteſt waſteteje, *paracletus, vid. ſupra* waſtetet.

WASTETEM, waſtetes, *n. ſ. reſponſio*, ſvar. Auteſt waſtetem, *aut* waſtetes, *defenſio verbis facta*, fórſvar.

WASTOSTALLET & waſtoſtet, *v. a. æqu. id. qu.* waſtetet. *It.* Waſtoſtamet, *obloqui*, ſâga emot, genſâga.

WATEK, *n. ſ. donum ſive munuſculum, quod pauperibus & imprimis infantibus datur*, en allmoſa eller gâfva åt fattiga, och i ſynnerhet åt barn.

WATET, *v. a. eleemoſynam expetere ſive aliquod ad vitam ſuſtentandam neceſſarium munuſculum, mendicare*, begâra almoſor, tigga. Pardne le tjetſebs watemen, *puer a patruo expetit donum, imprimis cibi portionem, uti mos eſt Lapponum, qui liberos a teneris hujusmodi ciborum mendicationi aſſveſcere ſinunt, id quod apud illos decorum eſt & licitum.* Lapparne tillâta ſina barn, at tigga ſig mat, hvilket hos dem ej holles fór ſkamligit. Wateje, *partic. præſ. mendicans, cibum petens*, en ſom tigger eller begâr mat. Wateſtet, *dimin.* litet begâra eller tigga. Wategâtet, *inchoativ.* begynna tigga.

WATJA, watjew, *rangifer fœmina*, renko, waija. Watja âlo, *grex rangiferis fœminis conſtans*, en hjord af ren-kor.

WATJAT & watjo, *aër frigidus cum vento vehementiore*, kall blâſt. Nuortelw watjat, *ventus frigidus borealis*, kall nordlig vind.

WATJOS, *bacillum, cui piſces affiguntur ſole & aëre torrendi*, en kâpp, at hânga up fiſk pâ at torkas.

WATJOSTET, *v. a.* Qwelit watjoſtet, *piſces bacillis affigere, ut ſole & aëre torreantur*, hânga up fiſk pâ kâppar at torkas.

WATNAS, *ſcapha, vide* wadnas.

WATS, *chirotheca lanea*, *v.* fats.

WATTER, *verruca*, vârta, *vid.* warto.

WATNET, wattnet, *v. n. extendi*, utſpännas. *It. extendi poſſe, remittere*, kunna utdragas, gifva efter. Njuoſka rerte watna, *corium humectatum remittit, ſive extendi poteſt*, vått låder kan dragas ut. *It.* wattni taſa, *hic moriebatur, de beſtiis plerumque dicitur*, han dog hâr, ſâges om oſkâliga djur. Wattneſtet, *dimin.* gifva litet efter el. kunna utdragas. Wattnegâtet, *inchoativ.* begynna at kunna utdragas. *Fenn.* wenytân, *extendo &* wenyn, *extendi poſſum, remitto.*

WATTNEJE, *remittens, qui relaxari poteſt & extendi*, ſom låter utſträcka ſig, ſom gifver efter. *Laxus, relaxatus*, ſlapp.

WATTNETET, wattnatallet, *vid.* wanatet, wanatallet.

WATTNETAKES, *n. a. vide* wanatakes.

WATTSA, watts, *nix recens, quæ quantitate exigua nuper decidit*, ny ſnö, ſom nyſs har ſnögat, til liten myckenhet. Âddâ wattſan nautit qworet, *veſtigia ferarum & beſtiarum quærere, poſt nivis caſum noviſſimum*, ſöka

ſpårr efter djur på ſnö, ſom nyſs fallit. Wattſatja, *dimin. idem.*

WAULE, *n. ſ. barathrum, profunditas major aquarum*, ſtort djup, mycket djupt vatten, *cfr.* järto.

WAULAJES, *n. a. profundus*, djup. Waulajes jaure, *lacus profundus, barathris abundans*, en mycket djup ſjö.

WAUTET, *v. n. irretiri, adhæreſcere*, faſtna, faſtna faſt, inſnärjas. Qwele wauta werbmai, *piſcis reti irretitur*, fiſken faſtnar i nåtet. Kerres wauti, *traha adhæreſcebat*, ſlåden faſtnade faſt, *cfr.* tabranet.

WAUTETET, *v. a. irretire, adhæreſcere facere*, ſnärja, låta faſtna.

WAX, *cera*, vax.

WAXET, *v. n. vide* wakkſet.

WE, *interj. væ*, ve. We wåraldi, *væ mundo*, ve verlden, *Matth. 18: 7.*

WEBJET, *involvere ſe, irretiri*, invekla ſig, ſnärjas. Qwele webji werbmai, *piſcis reti ſe irretiebat*, fiſken ſnärde ſig i nåtet.

WEDDE, *ramulus radicis arboris cujusdam*, en gren af roten på et träd. Wedde kare, *vas ex tenellis arborum radicibus factum*, et kåril eller en flätad korg af ſina trå rötter. Weddit kefet, *hujusmodi radices evellere*, draga up ſina trå rötter utur jorden. *Radicibus abiegnis ſæpius utuntur corbes dum faciunt, quam radicum betularum viminibus, quia illæ uſui diutius inſerviunt. It. tranſl. in plural.* weddeh, *magnates, magiſtratus*, ſtora herrar, öfverhets-perſoner, *cfr.* åiwe. Weddeh påteh, *magnates veniunt*, befälhafvande Herrarne komma. Weddats, *dimin. radix tenella arboris ſive radicis vimen tenellum*, en liten ſpäd telning af en trå rot.

WEDDET, *v. a. vincire*, binda, *v.* tjadnet.

WEDDAR, *ripa, littus, vide* wådder.

WEDDASET, *ſcaturire, vid.* wåddaſet.

WEDTJET, *v. a. apportare &c. vid.* wådtjet.

WEFTE, *n. ſ. trama*, inſlag, *vide* ſliwe.

WEJA-ÅBBÅ, *adv. forſan*, kan hända. Jus weja-åbbå påta, *ſi forſan venerit.*

WEJATET, *v. a. polire*, fåja, *vid.* wåjatet.

WEIDAR, *venator, venatorius*, jägare, jägeri tilhörig. Weidar piådnak, *canis venaticus, aut qui diligenter feras indagare laborat*, en jagt hund, en hund ſom är flitig at upſöka vildt.

WEIDET, *v. a. venari*, jaga. *It.* weidet & weides muor, *vide ſupra* waites muor, waitet.

WEIDEM, *n. ſ. venatio*, jagt. Weidem werbme, *rete venatorium*, jägare-nåt.

WEIDELES, *n. a. vide* weiteles, weito.

WEJEK, *piſcis minuſculus*, en liten fiſk unge. Wejekit piwtet, *piſces minuſculos captare*, fånga ſmå fiſk ungar. *De ſalmonum prole imprimis dicitur*, ſåges oftaſt om laxungar.

WEJEL, wejeles, *n. a. robuſtus, validus*, ſtark. Wejeles ålma, *vir robuſtus.* en ſtark man. Wejelub, *comparativ.* ſtarkare. *Superlat.* Wejelumus, den ſtarkaſte. Wejelumus le ſodn, *validiſſimus ille eſt*, han är den ſtarkaſte.

WEJELIT, *adv. valide, cum robore*, med ſtyrka, ſtarkt.

WEJET, *v. a. valere*, förmå, orka. Ib weje palet, *fodere non valeo*, jag orkar ej gräfva. Idtjin weje tabb tuoret, *non illud valebant elevare, Joh. 21: 6.* Wejeje, *qui valet*, en ſom orkar eller förmår. Wejeſtet, *dimin.* förmå något

got litet. Wejegâtet, *inchoativ.* begynna fôrmå. *It. alterum inchoativ.* wejajet, *convaleſcere incipere, viribus accreſcere*, begynna vederfâs, åter få ſina krafter. Juo le wejajemen, *jam incipit convaleſcere*, han bôrjar nu blifva friſk. Ko wejaji, *cum convaleſceret. Obſ.* wejet *etiam dicitur de illo aut illa re, quæ aliquem aut aliquam rem quocunque modo, ut pondere, aut alio antecellit. Fenn.* woida, *valere, poſſe &* wåki, *robur, cfr.* aibmotet.

WEJEM, *n. ſ. poteſtas*, fôrmåga.

WEIKE, *orichalcum*, måsſing. Weike paſte, *cochleare orichalceum*, måsſings ſked. *Obſ. in ſuperſtitionibus orichalcum adhibuere Lappones, eique omne aliud poſtpoſuere metallum, ipſo non excepto argento, nam auro caruerunt carentque adhuc, argento contenti inaurato.*

WEJO, wejotebme, *vid.* wåjo *&c.*

WEJOK, *n. a. validus, vide* wejel.

WEJOT, *v. n. viribus deſtitui*, blifva kraftlôs, fôrlora krafterna. Wejoi taſſan, *illic viribus deſtitutus jacet*, han ligger dår utan krafter.

WEISA, weis, *n. a. vide* heitenes. Weiſa pelak, *idem. It. tranſl. de hominibus, pertinax*, envis.

WEISA, *n. ſ. cantus, cantilena*, ſång, viſa.

WEISET, *canere*, ſjunga, *vide* laulot. *Fenn.* weiſan, *cano.*

WEITELES, *n. a. licentioſus*, ſjelfsvåldig. Weiteleſen qwotſa, *juſto fit liberior & ſolutior*, han blir fôr mycket ſjelfsvåldig. Weiteles orrot ſita, *vult eſſe licentioſus*, han vill vara ſjelfsvåldig, *cfr.* wåito.

WEITO, weitok, weitoſtattet, *v.* wåito *&c.*

WEKKE, *n. ſ. auxilium*, hjelp, biſtånd. Stuora wekken ſodn munji orrot kalka, *magno is mihi erit adjumento*, han ſkal vara mig til ſtor hjelp Wekkeb maddet, *auxilium implorare*, begåra hjelp. Wekkin pâtet, *opem ferre, adjuvare*, hjelpa, komma til hjelp. Wekketak & wekket, *caſ. negativ. ſine auxilio & adjumento*, utan hjelp. Wekkats, *dimin.* liten hjelp.

WEKKES, *n. a. multus*, mycken. Wekkes almats, *multus populus, magna hominum turba*, ſtor ſolkhop, mycket folk. Wekkes qwele, *multi piſces, ſive magna piſcium multitudo*, mycken fiſk. *Interd. accipitur adverbialiter, e. gr.* Harbmat wekkes, *valde multum*, ganſka mycket, *cfr.* wåkk.

WEKKETET, *v. a. adjuvare, opem ferre, opitulari*, hjelpa, gôra biſtånd. Åtjaſit le ſodn wekketam, etjebs i matte wekketet, *aliis opem tulit, ſemetipſum juvare non poteſt*, han har hulpit andra, ſig ſjelf kan han ej hjelpa. Wekketeje, *adjutor, qui juvat*, hjelpare. Wekketeje li ſodn, *adjutor is erat.* Wekketaſtet, *dimin.* hjelpa något litet. Wekketatjet, *inchoat.* begynna hjelpa.

WEKKELES, *adjuvandi benignus, qui opem lubenter fert*, hjelpſam. Wekkeleswuot, *ſubſt.* hjelpſamhet, *minus in uſu ſunt, uſitatius autem* wekkatalleje & wekkatallem.

WEKKETEM, *n. ſ. opis, opis porrectio*, hjelp, hjelpande. Akta kito wekketemeſtat, *gratias tibi ago ob opem latam*, tack fôr din hjelp.

WEKKATALLET, *v. a. frc. u. & intenſiv. adjuvare*, hjelpa, biſpringa. Wekka-

talla tat ålma, *ſæpe & ſemper ille opem porrigit*, den mannen räcker altid hjelpſam hand. Wekkatalleje, *ad juvandum propenſus*, benägen at hjelpa, hjelpſam.

WEKKATALLEM, *opis largiter lata, ad juvandum pronitas*, hjelp och bitråde, hjelpſamhet.

WEKSES, wekſak, *n. a. robuſtus*, ſtark. Wekſes ålma, *vir robuſtus*, en ſtark karl. Wekſes herke, *rangifer vectarius vegetus & validus. Transl.* wekſes pärret, *vorax, qui multum edit*, ſtor-åtare. Kaik-wekſes, *omnipotens*, alsmägtig. *Comparat.* wekſab, *robuſtior*, ſtarkare. Wekſab leb mon tuſte, *te ego ſum fortior*, jag är ſtarkare än du. *Superlat.* wekſaimus, den ſtarkaſte. Wekſeslaka, *adv. potenter, valide*, ſtarkt, med ſtyrka. Wekſeswuot, *ſubſt. robur, poteſtas*, ſtyrka, ſtarkhet. *Fennon.* wåkewys, *potentia.* Kaik-wekſeswuot, *omnipotentia*, alsmägtighet.

WEKSASTALLET, *v. n. vires oſtentare*, ſkryta af ſina krafter. Wekſaſtalla paijel meren, *ultra, quam revera eſt, ſe robuſtiorem oſtentat*, han ſkryter af ſtörre ſtyrka, än han äger.

WEKSOK, *n. a. id. qu.* wekſes. Wekſokats, *dim.* något ſtark.

WEKSOT, *v. n. robuſtum fieri, viribus augeri*, blifva ſtark, få krafter. Wekſom le ſodn autotjiſt, *robuſtior quam antea factus eſt*, han har blifvit ſtarkare än förut. Wekſoſtet, *dim.* blifva litet ſtarkare. Wekſogåtet, *inch.* begynna blifva ſtark.

WEKSOTET & wekſotattet, *v. a. corroborare, vires addere*, ſtyrka, föröka krafterna. Jubmel wekſota mijab, *Deus vires nobis largitur*, Gud förlånar oſs krafter. Wekſoteje, *corroborans*, den ſom ſtyrker.

WEKSOTEM, *corroboratio*, ſtyrkande.

WELA, *adv. ſaltem*, åtminſtone. Jus wela ſabb tetet lulib, *ſi iſtud ſaltem ſcirem*, om jag ändå viſte det. Todn le wela tabb takkam, *tu ſaltem id feciſti*, du har åtminſtone gjordt det.

WELDE, *n. f. poteſtas, jus*, magt, rättighet. Ko maina weldin ſodn, *proprie: quaſi cum quo jure is, i. e. quaſi jus haberet.* Konogaſa welde, *regia poteſtas ſ. dominium*, Konunga-magt och välde. Herra-welde, *dominium*, herravälde. *Fenn.* walda, *potentia.*

WELDESTALLET, *v. a. arrogare ſibi*, tilvälla ſig. Sodn weldeſtalla tab wareb, *jus poſſeſſionis hujus mentis ſibi tribuit arrogatque*, han tilägnar ſig ägande rätten af detta berget. Weldeſtallegåtet, *inchoat.* beg. tilvälla ſig.

WELE, *adv. plus, magis*, mera. Wele ja wele, *magis magisque*, mer och mer. Wele anje, *plus ultra, porro*, ännu mera, vidare, *it. adhuc*, ännu. *Fenn.* wielå, *adhuc.*

WELFOT, *v. n. de avibus, imprimis de tetraonibus dicitur, dum iſta quærunt loca, ubi nuptiæ erunt veneremque exercebunt, cfr.* kabbol, *quod de piſcibus dicitur.* Welfot, ſåges om foglar, i ſynnerhet om tjädrar, då de ſamla ſig til de ſtällen, där de årna vina.

WELJ, welja, *frater*, broder. Weljam, *frater meus*, min broder. Weljaſat, *fratri tuo*, åt din broder. *vid.* wålj. *Fenn.* weli, *frater.*

WELKAT, *n. f. albitudo*, hvithet.

WEL-

WELKE, *n. ſ. debitum, æs alienum*, ſkuld. Stuora welke, *debitum magnum*, ſtor ſkuld. Welkit makſet, *debita perſolvere*, betala ſkulderna. Welkas waldet, *mutuo ſumere ſive accipere*, bårga, taga på credit. Welkats, *dimin.* en liten ſkuld. *Fenn.* welca, *debitum.*

WELKES, *n. a. albus*, hvit. Welkes karwoin, *indumentis albis*, med hvita kläder. Welkes line, *linteum album*, hvitt linne. Welkesmuotok, *qui faeie eſt candida*, hvitlått. Welkeswuot, *albitudo*, hvithet. *Fenn.* walkoinen, *albus.*

WELKET, *n. a. vid.* welkes. Welket ko muot, *albus ut nix*, hvit ſom ſnö.

WELKO, welkokes *&c. vid.* wålko *&c.*

WELKOK, *n. a. id. quod* welkes.

WELKOTET, *v. n. albeſcere*, hvitna, blifva hvit. Muoto welkoti, *facies palleſcebat*, anſiktet bleknade. Welkotaſtet, *dim.* blifva litet hvitare. Welkotatjet, *inchoat.* begyn. blifva hvit.

WELKOTATTET, welkodattet, *v. a. album reddere*, göra hvit. Welkotatti ådnameb, *terram dealbabat (ſubintell. nix)*, ſnön gjorde marken hvit. Welkotatteje, *dealbans*, den ſom gör hvit.

WELLETET, *v. n. recubare*, lägga ſig ner. Welleti ådnamen nala, *humi ſe proſternebat*, han lade ſig ner på marken. Welletaſtet, *dim.* lägga ſig litet. Welletatjet, *inch.* begynna lägga ſig.

WELLAHET, *v. n. cubare*, ligga. Wellaha ja åda, *cubat dormiens*, han ligger och ſofver. Wållahi ſångoſn, *cubabat in lecto*, han låg i ſången. Wellaheje, *cubans*, en ſom ligger.

WELLOT, *n. a. cubans, proſtratus*, liggandes omkull. *Interdum adverbialiter accipitur, ut reliqua adjectiva in* ot.

WELMES, *fluvius placide manans, locus aliquis fluminis cujusdam, ubi exigua eſt aquæ rapiditas*, ſtillt vatten i elfver, et ſtälle i en flod, där ingen ſärdeles ſtröm är. *It. lacus anguſtior, qui ut ut longus, latus tamen non eſt*, en ſjö ſom är lång och ſmal.

WELTET, *v. n. irritum fieri & falſum*, ſlå felt. Åh ſo pakoh welte, *verba ejus fide nunquam carent*, hans ord ſlå aldrig felt, åro altid trovärdiga. Wårrab ſak i kalle pali welte, *mala quæ narrantur & infauſta raro vera non ſunt*, elaka tidningar åro oftaſt ſanna.

WENKER, *crates, clathrum*, galler. Route wenkeri ja lafi kåteb warjelet ſuolekiſt, *clathris ferreis ſerisque domum a furibus tueri*, bevara huſet ifrån tjufvar med järngaller och lås.

WEPPEW, *genet.* weppewen. *v.* wuoppe.

WEPSES, wepſa, *veſpa*, geting. Wepſa peſſe, *cellulæ veſparum*, geting-bo. Wepſah påſketeh, *veſpæ pungunt*, getingarne ſtinga. *Fenn.* wepſainen, *id.*

WER, *orbiculus ligneus aut vimineus extremitati baculi affixus, quo utuntur Lappones nivem dum ingrediuntur, ope inſtrumentorum*, en kringla, ſom Lapparne ſätta på ändan af rännſtafven, *cfr.* ſappek.

WERA, werak, *collis*, backe. Alla werakeh, *colles editi*, höga backar.

WERBME, *rete*, nåt. Werbmeb jåddetet, *rete piſcibus ponere*, ſätta ut et nåt för fiſk. Heune werbme, *tela araneæ*, ſpinnel-nåt. Werbmats, *dim.* et litet nåt.

dimin. litet finnas. Wankogâtet, *inchoativ.* begynna finnas eller vanka. Wuoſta wankogâta, *caſei fieri incipit copia.*

WANNE, *n. ſ. circinus*, cirkel, paſſare. Wannne jârbok, *rotundus*, cirkel rund.

WANNET, *tornare, vid.* wadnet. *It. circinare, circulum ducere*, cirkla. *Fenn.* wåånnån, *circumago & wannehdin, vaſa lignea viminibus colligo.*

WANNSAKT, *adv. utique, omnino*, jo väl, aldeles. Wannſakt tabb takket mattab, *iſtud utique facere poſſum*, nog kan jag göra det.

WANONET, *v.n. deficere, vid.* wadnonet.

WANOTET, *v. a. minuere, defectum efficere & penuriam*, förminſka, förorſaka briſt. Soďn pâti wanotet mo eme wanes piâbmob, *ille ad me venit, ut ciborum, quorum præterea penuria eſt, adhuc efficeret conſumtionem & defectum majorem*, han kom, at ännu mera förminſka mitt lilla förråd på mat. Wanotaſtet, *dim.* litet förminſka. Wanotatjet, *inchoativ.* begynna göra briſt eller förminſka.

WANSK, wanſke, *n. a. difficilis, arduus*, ſvâr. Wanſke pargo, *opus arduum*, et ſvårt arbete.

WAPPELTET, *v. n. huc illuc quaſi oſcillo jactari*, gunga af och an. Wadnas wappelta, *cymba in utramque oſcillat partem*, båten gungar åt bägge ſidor. *It.* tjalmit wappelti, *oculos ita diſtorquebat, ut pupilla non potuerit conſpici*, han vände ut hvitögat.

WAPSE, *illa pars chirotbecæ, quæ volam tegit*, grepen på en handſke.

WARAS, *adv. in procinctu, parate*, i beredſkap. *cfr.* aikaswaras.

WARDALI, *ſpectrum*, ſpöke. Wardali tâll, *ignis fatuus, quaſi ignis ſpectrorum.*

WARDO, *mons arboribus conſitus, aut qui in confinio eſt ſilvæ*, et berg, ſom är ſkog bevuxit, eller åtminſtone nära til ſkogen. Wardots, *dimin.* et litet ſådant bârg.

WARDET, *vide* wartet.

WARE. *mons*, bârg. Alla ware, *mons altus*, ett högt bârg. Ware ſabmelatjeh, *Lappones alpini*, fjäll Lappar. Warit jâttet, *ad alpes migrare*, boflytta til fjällen. Warats, *dimin.* et litet bârg. *Fenn.* wuori, *mons.*

WARET, *v. a. cuſtodire*, bevara. Ware tab puoreſt, *cuſtodi hoc & conſerva probe*, bevara detta väl. *It. defendere, tueri*, förſvara. Kalle ſoďn etjebs ware, *is quidem ſe bene defendit*, nog förſvarar han ſig. Mon kalkab to waret, *te defendam ſive tuebor*, jag ſkal förſvara och beſkydda dig.

WARG, *lupus*, varg, *vid.* ſtalpe.

WARG, warga, wargi & wargoi, *adv. cito*, ſnart, ſort. Pâte warg, *veni cito*, kom fort. Warga tâh kalkah kullet, *mox audies*, du ſkal ſnart få höra. *It. propemodum, fere*, nâſtan, ſå når. Wargoi wargoi jârrib, *parum abfuit, quin prolapſus ſim*, jag hade ſå når ſtupat. Warga ſo kâddin, *non multum abfuit, quin illum occiderent*, de hade ſå når dråpit honom, *cfr.* masſas, masſa. Wargakutji, *dimin. aliquantum citius*, litet fortare.

WARI, warok *&c. vid.* wahri *&c.*

WARJELET, *v. a. conſervare, tueri*, bevara, beſkydda. Jubmel mijab warjelus, *Deus nos conſervet*, Gud bevare oſs. Idtji aibmote mo warjelet, *me*

tueri

tueri non potuit, han kunde ej beſkydda mig. Warjeleje, *partic. præſ. qui conſervat aut cuſtodit*, bevarare. Warjelaſtet, *dimin.* litet ſkydda och bevara. Warjelatjet, *inchoativ.* begynna bevara. *Fenn.* warjelen, *cuſtodio.*

WARJELEM, *n. ſ. cuſtodia*, vård.

WARJES, *mas, de feris & beſtiis dicitur*, hanne, hann djur, *vid.* raiwa.

WARJO, *n. ſ. arma*, vapen. Jakkon warjob, *ſcutum fidei*, trones vårn. Aiwe warjo, *caſſis, galea*, hjelm. Miälga warjo, *thorax, munimentum pectoris*, harneſk, bröſtvårn. Warjotak, *caſ. negativ. abſque armis*, utan vapen. Warjotak leb, *inermis ſum*, jag år obeväpnad.

WARJOTET, *v. a. armare*, beväpna. Warjotum, *armatus*, beväpnad.

WARKOK, *n. a. providus, ſibi proſpiciens*, omhugſam, omtänkſam.

WARKOT, *v. a. acquirere, ſtudio & induſtria comparare*, förſkaffa, med omtanka och flit förvärfva. Warko allaſat mab tarbahah, *provide te iſtis, quibus opus habes rebus*, förſe dig med det du behöfver. Warkogätet, *inchoativ.* begynna förſkaffa.

WARO, *merx*, vara, *vid.* wahro.

WARPE, *n. ſ. jactus retis*, varp, notvarp. Eime aktekit qwelit tane warpen ådtjo, *hoc jactu retium nullos cepimus piſces*, vi fingo inga fiſkar i detta varpet.

WARR, warra, *n. ſ. ſanguis*, blod, menniſkjo blod. *De ſanguine imprimis humano, cfr.* male. Warrab kälketet, *ſanguinem effundere*, utgjuta blod. Warra kälkem, *profluvium ſangvinis*, blodgång. Warra puotfelwas, *idem.* Warra lawe, *conſobrinus, germanus*, köttſligt ſyſkone barn. Warrapſek, *lividus ob cruorem extravaſatum*, blodig och blå. Warr-apſeki ſwaſkot, *ad livorem usque flagellare*, piſka blodig och blå. Warra bitta, *gutta ſanguinis*, blod droppa. *Fenn.* weri, *ſanguis.* Warratak, *caſ. neg. ſine ſanguine*, utan blod.

WARRAS, *n. a. recens*, färſk. Warras qwele, *piſcis recens*, färſk fiſk. Warras laipe, *panis recens coctus*, nybakadt bröd. Warras piärgo, *caro recens*, färſkt kött.

WARRES, *n. a. ſanus, lene valens*, friſk, ſund. Warres leb, *proſpera ſum valetudine*, jag är friſk. Warreſen takket, *ſanare*, läka, hela. Warres wuot, *valetudo integra*, hälſa. Warreswuoti witt pätet, *convaleſcere, ſanitatem recuperare.*

WARRESTAKKEJE, *n. a. ſalutaris, ſalubris*, hälſoſam. *Recentior eſt vox auctorum, qui in lingua Lapponica hoc deſideraverunt vocabulum.*

WARRET, *v. n. celeriter accurrere*, haſtigt, löpa til, Warre tokko, *curre illuc quam citiſſime*, löp haſtigt dit. Warri ulkos kåteſt, *ſubito & celeriter ex caſa exibat*, han gick ſkyndſamt ut. Warren wuolgi, *currendo abibat*, han for bort löpandes, *cfr.* laptjet. Warreſtet, *dimin.* litet löpa. Warregätet & warrejet, *inchoat.* begynna löpa.

WARREM, *n. ſ. curſus*, lopp.

WARRASMOWET, *v. n. ad bonam redire valetudinem*, blifva friſk. Käſſe tatt puotſeje warrasmowi, *cum convaleſceret ægrotus*, når den ſjuke blef friſk.

WARRESIKT & warraſt, *adv. bene cum*

valetudine, friſkt, ſundt. Warraſt wieſob, *bona ſum valetudine*, jag mår väl. Warreſt, *id.*

WARROK, warrokwuot, *vide* warres.

WARROT & warrotak, *n. ſ. proſpera valetudo*, hälſa, ſundhet. Warrotaken läh talle almatjeh fårten ſaijen, *ubique locorum nunc bene valent homines. It.* warrotakeh, *plural. ſalus*, hälſning. Sardnoi attje warrotakit pardnaſas, *pater filio ſalutem dicebat*, fadren hälſade ſin ſon. Sardno ſunji ådna warrotakit muſte, *ſalutem plurimam ei a partibus meis dicito*, hälſa honom rått mycket ifrån mig.

WARRTELES, *n. a. qui facile ſanguinem emittit*, ſom lått blöder. Warrteles njuone, *naſus hæmorrhagiæ obnoxius*, näſa ſom lått och ofta blöder, *cfr.* warr.

WARRTET, *v. n. ſanguinem mittere, ſanguinare*, blöda. Kåta warrta, *ſanguis e manu emanat*, handen blöder. Njuone warrta, *naſus ſanguinis laborat efluxu*, näſan blöder. Warrteſtet, *dim.* litet blöda. Warrtajet, & warrtegåtet, *inchoativ.* begynna blöda. Njuoneh warrtajin, *(plural.) naſus incipiebat ſanguinare*, näſan begynte blöda, *vid.* warr.

WARRTEJE, *qui ſanguinem mittit*, blödande, en ſom blöder.

WARRTEM, *n. ſ. ſanguinis emanatio*, blödande. Warrtemeſt orroji, *ſanguis deſinebat emanare*, det uphörde at blöda.

WARRTETET, *v. a.* ſanguinem *effundere, ſanguinis profluvium efficere*, utgjuta blod, förorſaka blödning. Taiwai le ſodn mo warrtetam, *is ſæpe ſanguinem meum effluere fecit*, han har ofta kommit mig at blöda.

WARS, *formula eſt indignantis quid & exclamantis.* Die li wars, *o! rem infeſtam*, det var en ſtygg ſak, *cfr.* hita. Pardnekuts wars idtji takka nau, kokte mon kottjom lijeb, *puerulus nequam ita non faciebat, atque ego juſſeram*, den elaka poiken gjorde ej ſå, ſom jag hade befallt.

WARSE, *n. ſ. modus, ratio*, ſått. Pako warſe, *adagium, loquendi formula*, ordſpråk, ſått at tala. *Fenn.* Sanan parſi, *adagium. Auſtral.*

WARTAHET, *v. a. contemplari, oculos intendere*, beſkåda, fåſta ögonen på. Mab lepet wartahemen? *quid intuemini?* hvad ſen i efter? Wartahib mai, walla idtjib kuit ſo wuoidnet ådtjo, *oculos quidem intendebam, tamen illum videre non potui.* Wartahaſtet, *dimin.* litet ſe efter. Wartahatjet, *inchoativ.* begynna ſe efter.

WARTO, *verruca*, vårta.

WARTOK, *n. a. in alterutram partem propenſius iens, de iſtis cymbis imprimis dicitur, quæ dum remis aguntur, curſu directo non feruntur, verum ad alterutram partem inflexo*, windrodd, ſåges om båtar, ſom ej gå rått fram, når man ror.

WARTOT, *v. n.* Tat wadnas warto, *cymba hæc remis agitata curſu fertur obliquo*, denne båten år vindrodd, Wartoſtet, *dimin.* vara litet vindrodd. Wartogåtet, *inchoativ.* begynna blifva vindrodd.

WASET, *v. n. præterire*, fara förbi. Taggo waſi, *hac præteribat*, han for här förbi. Te le tat jape waſam, *jam hic*

præ-

præteriit annus, nu år detta året förflutit. Waſi faut, *mox præteribat*, han for ſtraxt förbi. Puotſelwas juo le waſam, *morbus jam remiſit*, ſjukdomen har nu gifvit ſig. *It. antecellere*, öfvertråffa. Rike pakto ſodn mo waſa, *ille me divitiis antecellit*, han öfvertråffar mig i rikedom. Waſeje, *præteriens*, en ſom far förbi. Waſeſtet, *dimin.* fara litet förbi. Waſajet & waſegåtet, *inchoativ.* begynna fara förbi. Ko waſegåti, *cum præteriret.*

WASETAKES, *n. a. vide* tåſſjaneje.

WASEM, *n. ſ. tranſitus*, förbifart.

WASETET, *v. a. facere ut prætereat*, låta fara förbi. Waſetet kalkebe tab raſjob, auteſt ko wuolgebe, *exſpectabimus primum donec hæc tranſierit pluvia, antequam abimus*, vi ſkole förſt låta detta regnet gå förbi, innan vi fara bort.

WASJEK, *infortunium, vid.* wahak.

WASKO, *n. ſ. inſtrumentum raſorium, aut quo aliquid purgatur*, et vårktyg at ſkafva med, eller och hvarmed något göres rent. *Fenn.* huiſka.

WASKOT, *v. a. radere*, ſkrapa, ſkafva. Skuopain karrab waſkot, *inſtrumento raſorio corticem abradere*, ſkafva af barken med et ſkafjärn. *It.* welkit waſkot, *nomina delere, quæ quis debet delere*, ſtryka ut ens ſkuld utur boken. Erit waſkot, *detergere, delere*, bortſkrapa, utſtryka. Nammab erit waſkot, *nomen delere.* Waſkoſtet & waſkeſtet, *dimin.* litet ſkrapa eller ſkafva. Waſkogåtet, *inchoativ.* begynna ſkafva eller ſkrapa.

WASKOM, *n. ſ. raſio*, ſkrapning.

WASKOTET, *v. a. radendum curare*, låta ſkrapa.

WASSJATEM, *n. ſ. tadium, faſtidium*, ledſna, *cfr.* ſuttem.

WASSJATOWET & *contr.* waſſjatet, *tædio capi, faſtidire*, få leda, ledſna. Te taſte waſſjatowab, *jam hoc faſtidio, hoc me amplius non delectat*, nu ledſnar jag hårvid. *Cum ablativo ſemper conſtruitur, vid.* ſuttet, *id.*

WASSJATOWEM, *vide* waſſjatem, ſuttem.

WASSJE, *n. ſ. odium, inimicitia*, hat, ovänſkap. Sijen kaſkan le waſſje, *inimicitia inter illos eſt.* Waſſjewuot, *Eph. 2: 14. id.* Waſſjetak, *caſ. negativ. ſine odio*, utan hat. Waſſjats, *dimin.* litet hat. *Fenn.* wiha, *odium.*

WASSJAIN *ſive* waſſjanje, *n. a. oſor, odio accenſus*, hatefull, håtſk. Harbmat le ſodn waſſjanje munji, *mihi is inimiciſſimus eſt, magno apud illum odio ſum*, han år mycket håtſk på mig.

WASSJEL, waſſjeles, *n. a. ſedulus, laborioſus*, flitig, idog. Harbmat waſſjel le ſodn, *valde is eſt ſedulus*, han år ganſka flitig. *Comparat.* waſſjelub & waſſjelubbu, flitigare. Waſſjelumus, den flitigaſte. *Fenn.* wijtfeliås, *gnavus.*

WASSJELIT, *adv. gnaviter*, oförtrutit. *Comparat.* Waſſjelubbut, flitigare, mera flitigt. *Superlat.* waſſjelumuſt, måſt flitigt.

WASSJET, *operam navare curare*, vårda ſig, idas. I ſodn waſſja parget, *is laborare non curat*, han vårdar ſig ej at arbeta. Ib waſſja kuldelet, maite todn hålah, *quod dicis exaudire non curo*, jag bryr mig ej om at höra hvad du ſåger, *cfr.* Waſſjel. *Fenn.* wijtlin, *operam navo.*

WASSJOLATS, *n. a. inimicus*, fiende, ovän.

doloſe agere & aſtute, fôra ſig liſtigt up, handla liſtigt. Wiſaſtalleje, *qui aſtutia utitur*, en ſom brukar liſtighet. *Fenn.* wijſoſtelen, *ſapiens viae i volo.*

WISASTALLEM, *n. ſ. aſtutia*, liſtighet.

WISOK, wiſokwuot, *vid.* wiſak, wiſeswuot.

WISKES, wiſket, *n. a. luteus*, gul. Wiſkeslakats, *aliquantum luteus*, gulaktig.

WISKETOWET & *apud Auſtr.* wiſkanet, *v. n. luteum fieri*, gulna, blifva gul.

WISOT, *v. n. ſapientem fieri*, blifva vis. *It. aſtutum fieri*, blifva liſtig.

WISSES, *n. a. certus*, viſs. Mon leb wiſſes tann nal, *iſtud certo ſcio*, jag år viſs derpå. *Comparat.* wiſſaſub, viſſare. *Superl.* wiſſaſumus, den viſſaſte. Owiſſes, *incertus*, oviſs. Wiſſeswuot, *certitudo*, viſshet. *Opp.* owiſſeswuot, oviſshet.

WISSAST, *adv. certo*, viſſt. Tabb mon wiſſaſt tetab, *id ego certo ſcio*, det vet jag viſſt.

WISSJALES, wiſſjalit, wiſſjet, *v.* waſſjeles *&c.*

WISSJE, *odium*, hat, *vid.* waſſje *&c.*

WISSOK, *vid.* wiſſes.

WISSOTET, *v. a. certiorem facere, convincere*, underrâtta, fôrviſſa.

WIST, *adv. rurſus, iterum*, återigen, *vid.* waſt.

WISTE, *lichen rangiferinus*, ren-mâſſa. Wiſte land, *regio lichene rangiferino abundans*, et land dâr mycken renmâſſa växer. Ketjos wiſte, *lichen excretior*, fullvuxen ren-mâſſa. Wiſtats, *dimin.* liten mâſſa.

WISTAJES, *n. a. muſcoſus, lichene rangiferino conſitus*, bevuxen med renmâſſa. Wiſtajes ådnam, *regio muſcoſa. Oppoſ. eſt*

WISTETEBME & wiſtetes, *n. a. lichene rangiferino carens*, mâſslôs. Wiſtetes ware, *mons qui non eſt muſcoſus*, et mâſslôſt berg.

WISTAITOWET, *v. n. de lichene rangiferino dicitur dum accreſcit*, ſâges om renmâſſa når han växer til. Te le tat ådnam wiſtaitowemen, *jam hac regio conſita fieri incipit lichene*, nu bôrjar detta landet blifva bevuxit med renmâſſa. *Oppoſ. eſt*

WISTETOWET, *v. n. lichene nudari rangiferino, decreſcere lichene*, blifva utan renmâſſa, blifva mâſslôs.

WISTESTET, *commorari, habitare*, viſtas.

WISTOT, *id. atque* wiſtaitowet. Wiſtogâtet, *inchoat.*

WIT, wita, *n. num. cardinale, quinque*, fem. Wit laipeh, *quinque panes*, fem bröd. Witan aiken *ſive* wita pali, *quinquies*, fem gånger. Wita lokke, *quinquaginta*, femtio. Wita tjuote, *quingenti*, femhundrade. Wita lokke nalne, *quindecim*, femton. Wita kolmad lokkai, *viginti quinque*, tjugu fem. *Fenn.* wijs, *quinque.*

WITAD, *n. num. ordin. quintus*, den femte. Witad jape le tat, *quintus hic eſt annus*, detta år det femte året.

WITADES, *n. ſ. quinta pars*, femtedel.

WITADEST, *adv. quintum*, 5:te gången.

WITAS, *quini*, fem i ſånder. Witas lâh, *quini ſunt*, de åro fem.

WITHER, witer, *nodus*, *vid.* vihder.

WITJATET, *v. n. de aëre dicitur & vento, dum frigeſcunt*, kallna til, blâſa kallt; *cfr.* watjat.

WITMOK, *vid.* wirbmok.

WIT-

nus veniret impeditus eſt, han blef förhindrad at komma. Wippeje, *cunctans, detentus*, en ſom dröjer ell. är förhindrad. Wippeſtet, *dim.* dröja litet. Wippegâtet, *inchoat.* beg. dröja, *cfr.* ajanet, katot. *Fenn.* wijpyä, *cunctari* & wijpymus, *mora.*

WIPPEM, *n. ſ. cunctatio*, drögsmål. To wippemeſt tat pâti, *ex cunctatione tua iſtud venit*, det kom af dit drögsmål.

WIPSJA, wipſje, *ſpira*, garnhärfva. Wipſjen kâſelet, *in ſpiram convolvere filum.*

WIRATET, *v. n. verſari, commorari*, viſtas, dröja. Kolme peiwit tâbben wiratime, *tres illic dies commorabamur*, vi uppehöllo oſs där i tre dagar.

WIRBMOK, *n. a. ſolers, attentus in agenda*, qvick, upmärkſam.

WIRDETET, *v. a. ducere*, leda, föra, *vid.* tâlwot.

WIRKE, *n. ſ. munus, miniſterium*, âmbete, *cfr.* ammat.

WIRO, *n. ſ. procella*, ſtorm. Stuora wiro ſjaddi, *magna facta eſt procella*, det blef et ſtort ſtormwâder. *Fenn.* pyry, *procella cum nivis caſu & diſperſione.*

WIROS, *n. a. procelloſus*, ſtormande. Wiros jaure, *lacus procelloſus.*

WIRRET, *v. n. decolorari*, ſlâppa fârgen. Tat ſtrud wirra, *decolor hic fit pannus*, detta klâdet ſlâpper fârgen. Wirreſtet, *dim.* litet ſlâppa fârgen. Wirregâtet, *inchoat.* begynna ſlâppa fârgen.

WIRRETAKES, *n. a. qui colorem facile amittit*, ſom lâtt ſlâpper fârgen. Wirretakes ſtrud, *pannus, cujus facile vitiatur color*, klâde af ovaraktig fârg.

WIRROT, *v. n. propelli*, bortdrifvas. Kaddai wirrot, *ad littus propelli*, blifva drefven til lands, eller til ſtranden. Wirroſtet, *dim.* blifva lit. drefven. Wirrogâtet, *inchoat.* begynna drifvas. *Dicitur imprimis dum vento cymbæ navigiaque aliquo propelluntur, coactu quodam & invitis gubernatoribus.*

WIRRTOT, *v. n. immutari*, förândras. Wirrtom lâh tah almatjeh autotjiſt, *homines hi nunc immutati ſunt*, deſſe menniſkor âro nu förândrade. I taſt wirrto maite ſodn hâla, *quod dicit non immutatur, verba ejus fixa manent*, det han ſâger, det ſtâr faſt. Wirrtoſtet, *dim.* förândras litet. Wirrtogâtet, *inchoat.* begynna förândras.

WIRRTOM, *n. ſ. immutatio*, förândring.

WIRRTOTET & wirrtotallet, *v. a. immutare*, ândra, förândra, *cfr.* mâlſot.

WIRTET, *v. n. neceſſum habere*, nödgas, vara nödſakad, *vid.* liwtet.

WIS, *mos, modus*, ſed, ſâtt. Wiſes mete, *pro more ſuo*, efter ſit bruk, på ſit ſâtt.

WISAK, wiſes, *n. a. ſapiens, prudens*, vis, klok. Wiſes âlmah lulle landiſt, *magi ex oriente. Oppoſ.* owiſak, owiſes, *deſipiens*, dâraktig, ovis. Wiſeslaka, *adv. prudenter, ſapienter*, visligen. Owiſeslaka, *inſipienter*, oviſligen.

WISESWUOT, *n. ſ. ſapientia*, vishet. Owiſeswuot, *inſipientia*, ovishet.

WISAHET, *v. a. edocere*, lâra, underviſa. Todn leh mo wiſaham, *tu me edocuiſti*, du har lârt mig.

WISAR, *præceptor, qui aliquem inſtituit aut edocet*, underviſare. *Interdum etjam in malam partem dicitur.*

WISASTALLET, *v. n. ſe de ſapientia jactare*, berömma ſig af ſin vishet. *It.*

doloſe agere & aſtute, fôra ſig liſtigt up, handla liſtigt. Wiſaſtalleje, *qui aſtutia utitur*, en ſom brukar liſtighet. *Fenn.* wijſoitelen, *ſapiens vi-ae i volo.*

WISASTALLEM, *n. ſ. aſtutia*, liſtighet.

WISOK, wiſokwuot, *vid.* wiſak, wiſeswuot.

WISKES, wiſket, *n. a. luteus*, gul. Wiſkeslakats, *aliquantum luteus*, gulaktig.

WISKETOWET *& apud Auſtr.* wiſkanet, *v. n. luteum fieri*, gulna, blifva gul.

WISOT, *v. n. ſapientem fieri*, blifva vis. *It. aſtutum fieri*, blifva liſtig.

WISSES, *n. a. certus*, viſs. Mon leb wiſſes tann nal, *iſtud certo ſcio*, jag år viſs derpå. *Comparat.* wiſſaſub, viſſare. *Superl.* wiſſaſumus, den viſſaſte. Owiſſes, *incertus*, oviſs. Wiſſeswuot, *certitudo*, viſshet. *Opp.* owiſſeswuot, oviſshet.

WISSAST, *adv. certo*, viſſt. Tabb mon wiſſaſt tetab, *id ego certo ſcio*, det vet jag viſſt.

WISSJALES, wiſſjalit, wiſſjet, *v.* waſſjeles *&c.*

WISSJE, *odium*, hat, *vid.* waſſje *&c.*

WISSOK, *vid.* wiſſes.

WISSOTET, *v. a. certiorem facere, convincere*, underrätta, fôrviſſa.

WIST, *adv. rurſus, iterum*, återigen, *vid.* waſt.

WISTE, *lichen rangiferinus*, ren-måſſa. Wiſte land, *regio lichene rangiferino abundans*, et land dâr mycken renmåſſa vâxer. Ketjos wiſte, *lichen excretior*, fullvuxen ren-måſſa. Wiſtats, *dimin.* liten måſſa.

WISTAJES, *n. a. muſcoſus, lichene rangiferino conſitus*, bevuxen med renmåſſa. Wiſtajes ådnam, *regio muſcoſa. Oppoſ. eſt*

WISTETEBME *&* wiſtetes, *n. a. lichene rangiferino carens*, måſslôs. Wiſtetes ware, *mons qui non eſt muſcoſus*, et måſslôſt berg.

WISTAITOWET, *v. n. de lichene rangiferino dicitur dum accreſcit*, ſåges om renmåſſa når han vâxer til. Te le tat ådnam wiſtaitowemen, *jam hæc regio conſita fieri incipit lichene*, nu bôrjar detta landet blifva bevuxit med renmåſſa. *Oppoſ. eſt*

WISTETOWET, *v. n. lichene nudari rangiferino, decreſcere lichene*, blifva utan renmåſſa, blifva måſslôs.

WISTESTET, *commorari, habitare*, viſtas.

WISTOT, *id. atque* wiſtaitowet. Wiſtogâtet, *inchoat.*

WIT, wita, *n. num. cardinale, quinque*, fem. Wit laipeh, *quinque panes*, fem bröd. Witan aiken *five* wita pali, *quinquies*, fem gånger. Wita lokke, *quinquaginta*, femtio. Wita tjuote, *quingenti*, femhundrade. Wita lokke nalne, *quindecim*, femton. Wita kolmad lokkai, *viginti quinque*, tjugu fem. *Fenn.* wijs, *quinque.*

WITAD, *n. num. ordin. quintus*, den femte. Witad jape le tat, *quintus hic eſt annus*, detta år det femte året.

WITADES, *n. ſ. quinta pars*, femtedel.

WITADEST, *adv. quintum*, 5:te gången.

WITAS, *quini*, fem i ſånder. Witas lâh, *quini ſunt*, de åro fem.

WITHER, witer, *nodus*, *vid.* vihder.

WITJATET, *v. n. de aëre dicitur & vento, dum frigeſcunt*, kallna til, blâſa kallt; *cfr.* watjat.

WITMOK, *vid.* wirbmok.

WIT-

WITSET, *v. a. torquere*, vrida. Witſe mubbe pelai, *in alterum converte latus*, vånd om på den andra ſidan. *It.* alo ſodn munji witſa, *in me ſemper culpam transfert*, han ſkyller altid på mig. Witſeſtet, *dim.* lit. vrida. Witſegâtet, *inchoat.* begynna vrida.

WITSERTET, *garrire*, qvittra. Tſitſokeh witſerteh metſeſne, *paſſerculi in ſilvis garriunt*, ſparfvarne qvittra i ſkogen.

WITT, *adv. rurſus, iterum, vid.* wiſt.

WITT, *n. f. intellectus, vid.* miåla.

WITTA, *n. f. ſignum*, mårke. Wittan tat kalka orrot, *iſtud indicio erit*, det ſkal vara til mårke och tecken. Wittait piejet, *ſigna apponere*, ſåtta mårken

WITTEN, *teſtis*, vittne. Wittenes kirje, *teſtimonium ſcriptum*, betyg, ſkrifteligit bevis. Wittenatta, *ſine teſte*, utan vittne.

WITTENASTET, *v. a. teſtari*, vittna, intyga.

WITTENASTEM, *n. a. teſtimonium*, vittnesbörd.

WITTENET, wittenus, *vid.* wittenaſtet, wittenaſtem.

WITTES, *n. a. certus, peculiaris*, viſs, beſynnerlig. Wittes âlma, *certus vir ſive notiſſimus*, en viſs och kând man. Owittes, *incertus*, oviſs.

WITTESWUOT, *certa ratio, certum*, viſshet. *Oppoſ.* owitteswuot, oviſshet.

WITTASIT, wittaſikt & wittaſt, *adv. certo, evidenter*, viſſerligen, med viſshet. Wittaſt tetab, *certo ſcio.*

WITTET, *v. a. notare, notam ſive ſignum apponere*, utmårka med något mårke. Witteſtet, *dimin. id. cfr.* witta.

WITTJO, *n. f. pugna, certamen*, kamp. *Contentio, lis*, tråta. Wittjo kradna, *ſocius contentionis, aliquis cum quo litigamus*, en den man tviſtar med.

WITTJOT, *v. n. certare, litigare*, kåmpa, tviſta.

WIWA, wivwa, wiw, *gener*, mâg. Wivwam, *gener meus*, min mâg.

WIÅIKET, wiåiketet *&c. v.* wåiket *&c.*

WIÅKA, wiåkes, *caſtor magnus*, ſtor båfver.

WIÅKARET, *v. n. prolabi, corruere*, falla omkull, falla öfverända.

WIÅKET, *v. n. currere*, lôpa. Spaita wiåket, *celeriter currere*, lôpa fort. Auten wiåket, *præcurrere*, lôpa förut. Wiåka tokko, *curre illuc*, lôp dit. Wiåkeje, *currens*, en ſom lôper. Wiåkagâtet, *inchoat.* begyn. ſpringa.

WIÅKATET, wiåketet, *v. n. currere, curſitare*, ſpringa. *It. activ. curſu ſectari*, ſpringa eſter. Wiåketaſtet, *diminut.* ſpringa litet. Wiåketatjet, wiåkatatjet, *inchoat.* begynna ſpringa.

WIÅKEM, *n. f. curſus*, lopp.

WIÅKELET, *v. n. frequ. id. atque* wiåket. Talla wiåkeli akta ſijaſt, *mox unus ex illis accurrebat, Matth. 27: 48.*

WIÅKK, wiåkka, *n. a. multus*, mycken. *Id. adv. multum*, mycket. Wiåkka jukkeje, *potator*, ſtordrinkare. Wiåkka pårreje, *helluo, comeſſator*, fråſſare.

WIÅKO, *pondus triorum pondo*, en vigt af tre pund.

WIÅKOI, akti-wiåkoi, *adv. unanimiter, unitis viribus*, endrågteligen, med förenade krafter. Akti wiåkoi lâh tabb takkam, *viribus id fecerunt unitis*, de hafva gjort det med förenade krafter, ell. alla tilſammans. Etswiåkoi, *propria auctoritate & auſu*, på egit bevâg.

WIÅRET, *v. a. ſecuri lævigare ſive edolare*, tålja til med yxen. Wiårem, *ſubſt. lævigatio ſecuri facta*, tåljande med yxen. Wiårem akſjo, *ſecuris qua edolantur ligna*, tålj-yxe. Wiårem ſjette, *non niſi ſecuri edolatus*, tåljd med yxen, *cfr.* ſjette. Wiåreſtet, *dimin.* tålja litet. Wiåregåtet, *inchoat.* begynna tålja.

WIÅRET, *v. n. cadere, prolabi*, falla omkull. Muora wiåra, *arbor decidit*, trå faller omkull. *De ebriis etiam ſæpe dicitur, dum ob nimiam temulentiam prolabuntur*, ſåges ofta om de, ſom falla omkull af rus. Wiårei taſſa, *illic prolapſus eſt*, han föll dår omkull.

WIÅRO, *n. ſ. ſacrificium*, offer. *It. tributum, vectigal*, ſkatt, utlaga. Like wiåro, *tributum extraordinarium.*

WIÅROTET, *v. a. ſacrificare, ſacra facere*, offra. Kåſſe lei wiårotam akta wiåroh, *cum obtuliſſet unum ſacrificium.*

WIÅRRATET, wiårratallet, *v. a. volvere, volutare*, våltra. *Fenn*, wierrån, *volvo.*

WOKSJOI, *adv. reſpectu, vid.* kautoi.

WOUDE, *vid.* wuobme, wuoude.

WUEBNE, *n. ſ. cuſtodia*, vård, gömſel. I le tatt mo wuebneſne, *in mea cuſtodia iſtud non eſt, cfr.* wuorka.

WUEBNET, *v. a. condere, vid.* wuorket.

WUEBNAHET, *v. a. curare*, anſa, ſköta.

WUENTSA, wuentſes, *gallina*, höna. Wuentſa tjågga tjukaites ſåjis wuolai, *gallina pullos ſuos ſub alas ſuas congregat, Matth. 23: 37.* Wuentſan årres, *gallus*, tupp. Wuentſan tjuojem, *gallitinium.*

WUESSE, *anſa ollæ aut aheni*, grepen på en kittel.

WUOBBERES, *rangifer mas trium annorum*, en hann-ren, ſom år tre år gammal.

WUOBD, wuobda, *pectus*, bröſt. Wuobdeſt le, *hectica laborat*, han har ondt i bröſtet.

WUOBDET, *v. a. vendere*, ſålja. Wuobde munji tab, *vende hoc mihi*, ſälj mig detta. Kutteh wuobdin wuokſait, *qui vendebant tauros, Job. 2: 14.* Wuobdet, *etiam apud Auſtr. eſt dare*, gifva. Wuobdeje, *venditor*, ſåljare, en ſom ſåljer. Wuobdeje ja åſteje, *venditor & emtor*, köparen och ſåljaren. Wuobdeſtet, *dimin.* ſålja litet. Wuobdegåtet & wuobdajet, *inchoat.* begynna ſålja.

WUOBDANJE, wuobdanja, *n. a. qui lubenter vendit*, en ſom år villig at ſålja. *Pecunias Lappones ita plane contemnunt, ut vendere alicui illa, quibus opus habet, in beneficiis habeatur: qui vendere non recuſat, illud reportat laudis, quod benignus ſit venditor, & hoc ipſum ſignificat vox* wuobdanje. *Sæpius fere dant, quam vendunt, excepto, dum pecuniis, quibus tributum pendendum erit, opus habent, aut mercaturæ cum Svecis aut Norvagis illas requirit.*

WUOBDEM, *n. ſ. venditio*, ſåljande. I ſodn wuobdemeſt palla, puorak ålma le ſodn, *venditionem is non fugit (lubenter vendit) bonus vir eſt*, han år ej rådd för at ſålja, han år en god man.

WUOBDASTALLET, *v. a. frequ. id. quod* wuobdet.

WUOBDEMES, wuobdemas, *n. a. venalis*, ſom år til ſalu, fal.

WUOBMALES, *n. a. altus, editus qua latera*, djup, högbordad, *de cymbis dicitur*

citur & navigiis, quorum editiora ſunt latera, ſåg. om båtar och fartyg, ſom haſva hóga bord eller ſidor. Wuobmales wadnas, *cymba cujus latera editiora ſunt*, en båt med hóga ſidor.

WUOBME, *n. ſ. ſilva, regio ſive locus ſilveſtris*, ſkog, ſkogsmark. Wuobme land, *regio ſilveſtris*. Petſe wuobme, *pinetum*, tallſkog.

WUOBNAHET, *v. a. curare*, ſkóta.

WUOBNE, wuobdne, *clibanus, furnus*, ugn. Palkeſtowa wuobnai, *in furnum immittitur*.

WUODDEK, wuodda, *ligamen calceamenti*, ſko-band.

WUODE, *n. ſ. id. atque* muode.

WUODKA, wuodket *ſ.* wuodkeſtet, *vid.* wåtk, wåtkeſtet.

WUODN, wuodna, *ſinus maris, aut ſinus lacus major*, en hafsvik, en ſtor vik af en ſjó. *It. transl. Norvegia, (a ſinubus maris, quibus abundat)* Norrige. Wuodnen mannet, *in Norvegiam iter facere*, reſa til Norrige. Wuodna måkke, *receſſus intimus ſive intima pars ſinus, quæ terræ proxima eſt*, innerſta delen af en vik.

WUODNA, *n. ſ. fortuna proſpera*, lycka. Sawab tunji wuodnab, *fortunam tibi opto ſecundam*, jag önſkar dig lycka.

WUODNA, wuodnaw, *ſocrus*, ſvårmor. Wuodnam & wuodnawam, min ſvårmor.

WUODO, *n. ſ. fundus*, grund, botten. Wuodoi tjåggot *ſive* wuojot, *ad fundum ſubſidere*, ſjunka til botten, ſåtta ſig til botten. Wuodoſt le raiken, *in fundo pertuſus ſive ruptus eſt*, han har hål i botten. Wuodotak, *ſine fundo*, utan botten. Wuodots, *dim.* en liten botten.

WUODOM, *n. ſ. ſolea, ima pars calceamenti*, ſko-ſåla.

WUODOS, *n. ſ. omne id quod in fundo eſt, reſiduum*, det ſom ligger på botten.

WUODOTET, *v. a. fundare, fundamentum ponere*, lågga grund, grunda. Todn Herra wuodotih ådnameb, *tu Domine fundaſti terram, Ebr. 1: 10.*

WUODOTEM, *fundatio*, grundlåggning.

WUODOSTOWET, *fundari, niti*, grundas, grunda eller ſtódja ſig. *In Theol.*

WUODOTES, wuodotebme, *n. a. fundo carens aut fundamento*, ſom ingen grund har, bottnlós.

WUODTJA, wuodts, *n. ſ. glacies lubrica, quæ nive non tecta eſt*, halka, hal och bar is. Wuodtja jaure, *lacus glacie lubrica tectus*, en ſjó med hal- eller glågg-is.

WUODTJOT, *v. n. glacie congelari, lubricum fieri ob glaciem obductam*, blifva med hal is ófverdragen, blifva halka. Wuodtjoſtet, *dimin.* blifva något hal. Wuodtjogåtet, *inchoat.* begynna blifva hal.

WUOGG, *hamus piſcarius*, metkrok.

WUOGGOT, *hamo piſcari*, meta. Wuoggin wuoggot, *hamo piſces capere, cfr.* åggot.

WUOGGO, *cunæ*, vagga, *cfr.* kåtka.

WUOGGELET, *v. a. admonere*, århindra, påminna. Jus måddab, die wuoggele mo, *ſi erravero, admone me*, varna mig om jag felar.

WUOGNA-JAURE, *lacus minor, qui freto aut flumine cum aliquo majori junctus non eſt*, en liten inſjó, en ſjó ſór ſig ſjelf. Wuogna jauren qweleh, *piſces in tali lacu capti*, fiſk ſom år fångad i en inſjó.

WUOG-

WUOGNES, *capiſtrum, proprie quo os canum occluditur ſive obturatur, ne mordeant rangiferos*, betſel, grimma, hvarmed Lapparne tilbinda mun på hundarne, at de ej må bita renarne. Wuogneſeb nialmai piejet, *ſuno verb.*

WUOGNESTET, wuognetet, *os capiſtro obturare ſive præcludere*, binda igen mun med en ſådan grimma.

WUOJ, wuoja, *butyrum, pingve liquidum, oleum*, ſmör, fett, olja. Wuojab ſjuowotet, *butyrum facere*, kjårna ſmör. Wuoja laipe, *panis butyro illitus*, ſmörgås. Oblo *ſ.* oblon wuoj, *vid.* oblo.

WUOJAI, wuojajes, *n. a. pingvis, oleoſus*, oljig, fet.

WUOIDET, *ungere*, ſmörja, *v.* wuoitet.

WUOIDNET, *v. a. videre*, ſe. Kåſſe ſo wuoidnin, *cum illum viderent*, når de ſågo honom. Mon wuoidnib akt ålmab, *virum quendam videbam*, jag ſåg en man. *Borcales in* Utsjokki & Enara *dicunt* åidnet, *videre. Hi literam initialem* W *ſæpe abjiciunt: e. gr.* addet, *dare, pro* waddet. *It. curare, cavere*, akta, vårda, *cfr.* kåtjet. Wuoinah abma jårra, *ne cadat caveto*, akta at han ej faller. Wuoinab, jag ſer. Wuoidnetiten, *in videndo*, under det man ſer. Wuoidneſtet, *dim.* ſe litet. Wuoidnegåtet, *inch.* begynna ſe.

WUOIDNEM, *n. ſ. viſus, actus videndi*, ſyn, ſeende. To wuoidnem palen, *illa cum te viderem vice*, når jag ſåg dig. Auta wuoidnem, *præviſio*, förutſeende.

WUOIDNESATTET, *v. n. ſe invicem videre*, ſe hvarandra, råkas. Epe le wuoidneſattam kitta tatte ketjeſt, *inde ab illo tempore nos invicem non vidimus*, vi hafve ej ſett hvarandra alt ifrån den tiden.

WUOIDNETET, wuoidnetattet, *v. a. oſtendere, conſpici facere*, viſa, låta ſe. Ele wuoidnete tabb kåſek, *nemini iſtud oſtende*, viſa ej det för någon, låt ingen ſe det. *It. prævidere, videndo deſtinare ſive eligere*, föreſe, utvälja. Sodn le wuoidnetam allaſas tab ſaijeb, *hunc ſibi elegit locum*, han har valt ſig detta rummet. Wuoidnetem, *proviſio, electio viſu facta*, val, föreſeende, förſyn.

WUOIDNO, *conſpectus*, åſyn. Wuoidnoſne le, *in conſpectu eſt.*

WUOIDNOM, *n. a. viſus*, ſedd.

WUOIDNOS, *n. a. viſibilis, qui conſpici poteſt*, ſynlig, ſom kan ſes. Wuoidnos wahda, *periculum evidens*, ögonſkenlig fara. Wuoidnoſeſne, *in conſpectu.* Mija wuoidnoſeſt, *ex conſpectu noſtro*, ifrån vår åſyn. Wuoidnoslaka, *adv. evidenter, modo viſibili*, ſynligen, ögonſkenligen.

WUOIDNOT, *videri*, ſynas. I wuoidno, *non videtur*, det ſynes ej. Falwah wuoidnoh, *nubes conſpiciuntur.* I le wuoidnom tatte ketjeſt, *ex illo tempore non viſus eſt*, han har ej ſynts ſedan den tiden. Wuoidnoſtet, *dim.* ſynas litet. Wuoidnogåtet, *incboat.* begynna ſynas.

WUOJET, *v. n. vehi equo aut alio animali*, åka, köra. Herkin wuojet, *rangifero vehi*, åka med ren. *It. active, agere, pellere*, drifva, köra. Auten wuojet, *prævehi, primo loco vehi*, åka förut, köra främſt. Wuojeje, *particip. qui vehitur*, den ſom åker. Au-

ta wuojeje, *qui primo loco vehitur*, en ſom kôr fôrut. Wuojeſtet, *dim.* âka litet eller ſom ſnaraſt. Wuojegâtet, *inchoat.* begynna âka. Wuojajet, *alterum inch. id. Fenn.* ajan, *pello, vehor.*

WUOJELET, *frequ. ſæpe aut celeriter vehi*, âka ofta, eller fort. *It. pellere, agere*, drifva. Wuojele ålob tek, *gregem huc agito*, drif hjorden hit.

WUOJET, *natare*, ſimma, *vid.* wuåjet.

WUOJEM, *n. ſ. vectura*, åkning.

WUOJETET, *v. a. pellere, agere*, drifva. Wuojete ſo ulkos, *expelle ſive ejice illum*, kôr ut honom. Erit wuojetet, *depellere*, bortdrifva. Wuojeteje, *pellens*, en ſom drifver. Siſa wuojetet, *intro pellere*, drifva eller kôra in. Siſa wuojetete ſmalait kâtai, *oves in ovile impellite ſive agite.* Wuojetaſtet, *dim.* litet kôra eller drifva. Wuojetatjet, *inch.* beg. kôra eller drifva.

WUOJETEM, *n. ſ. ipſe actus, dum agimus aut pellimus*, kôrande, drifvande.

WUOIGENES, *ſpiritus, anima*, ande. Ailes Wuoigenes, *Spiritus Sanctus*, den Helige Ande. *Contr.* wuoigen & wuoignes, *id. ac* wuoigenes. Almatjen wuoigenes, *ſpiritus ſive anhelitus hominis*, andedrâgt.

WUOIGENEM, *contr.* wuoignem, *n. ſ. vita, anima*, lif, anda, *cfr.* hågga.

WUOIGENENLAKA, *adv. ſpiritualiter*, andeligen. *In Theologicis occurr.*

WUOIGENASTET, *vid.* wuoigneſtet.

WUOIGNELATS, *ſpiritualis*, andelig.

WUOIGNASTET, wuoigneſtet, *v. n. reſpirare, ſpiritum ducere*, andas. *It. quieſcere, otium quærere*, hvila ſig.

WUOIGNESTAK, *reſpiratio*, andedrâgt.

WUOIGNESTEM, *n. ſ. reſpiratio, quies*, hvila, ro. Wuoigneſtem peiwe, *dies Sabbathi*, hvilodag.

WUOIGNETET, wuoignatet, *v. n. reſpirare*, andas.

WUOIKE, *interj. ah! proh!* ack! *Boreal.* waike, *id. Fenn.* woi. Wuoike wuoike tab âlmab, *vah hunc virum.*

WUOIKELET, wuoiket, *audere*, våga ſig, tôras. Idtjib wuoikele tabb takket, *iſtud facere non audebam*, jag vågade ej gôra det, *cfr.* tuoſtet.

WUOINGAMA, *cerebrum*, hjerna.

WUOINGENES, wuoingenaſtet, *vide* wuoigenes, wuoignaſtet *&c.*

WUOJOT, *v. n. mergi, demergi, ſubſidere, fundum petere*, ſjunka, fara til botten. Auta ketje wuojoi, *prora demerſa eſt.* Wuojoſtet, *dim.* litet ſjunka. Wuojogâtet, *inchoat.* beg. ſjunka. Wadnaſeh wuojogâtin, *cymbæ incipiebant demergi. Fenn.* wajon & wajoan, *ſubſideo, fundum peto.*

WUOJOTET, *v. a. ſubſidere facere, demergere*, nedſånka, låta ſjunka. Tjatſai wuojotet, *in aquam mergere*, ſånka ner i vatnet. Wuojotaſtet, *dim.* litet ſånka ner. Wuojotatjet, *inchoat.* begynna nerſånka.

WUOJOTATTET, *v. a. id. It. neutr. demergi poſſe*, kunna nerſånkas.

WUOITAS, wuoites, *n. ſ. ungventum*, ſmörjelſe. Wuoitaſeb reitet, *parare ungventum. Imprimis de oleo aut alio pingvi, quo coriacea emolliuntur & colliniuntur dicitur*, ſmorning.

WUOITET, *v. a. ungere, oleum illinere*, ſmörja, m. ſmorning beſtryka. Todn le wuoitam mo âiweb oljoin, *caput meum oleo unxiſti.* Wuoiteſtet, *dimin.* Wuoitegâtet, *inchoat.* beg. ſmörja.

WUOITEM, *n. ſ. unctio*, ſmörjande.

WUOITETATTET, *v. n. ungi poſſe*, kunna ſmörjas. *It.* wuoitetattet &

WUOITETET, *v. a. ungi facere, ungendum curare*, låta ſmörja.

WUOITETUM, *n. a. unctus*, ſmord.

WUOITO, *n. ſ. lucrum*, vinning, vinſt. Wuoitob ådtjot, *lucrum reportare.*

WUOIWE, *pannus, qui veſti adſuendus eſt*, kil eller klut at ſåtta på en klädning. Wuoiweb piejet, *pannum adſuere.* Ålke wuoiwe, *ſutura manica ſive quæ in humero eſt veſtimenti*, axelſöm eller ſkarf. *Transl. auxilium, ſubſidium*, hjelp, ſtöd.

WUOIWET, *v. a. pannum veſti adſuere, farcire*, ſåtta en lapp eller en ſkarf på en klädning. Wuoiwetet, *veſtem farciendam curare*, låta flicka en klädning.

WUOKAHET, *v. a. juſtum & bonum aliquid judicare, aliqua re delectari*, tycka om något, tycka at det är rått. Idtji tabb wuokahe, *iſtud illi non arridebat*, det tyckte han ej om. Ib to wuokahe, *tu mihi non places*, jag tycker ingen ting om dig. Idtji Jubmel tabb wuokahe, *iſtud Deo diſplicebat*, det miſshagade Gud. Wuokahaſtet, *dimin.* tycka något litet om.

WUOKAHÄDDET, *v. a. frequ. id. quod* wuokahet.

WUOKAK, *n. a. affectus*, beſkaffad. *It. par, æqualis*, like. Mo wuokak ålma, *vir mihi ſimilis, æqualis mei*, en man ſom liknar mig, min like.

WUOKE, *n. ſ. forma, figura*, ſkapnad, anſeende. Käſſe ſodn lei Jubmelen wuokeſne, *cum eſſet in forma Dei*, *Phil. 2: 6.* Tjabbak wuoke, *forma venuſta*, vackert utſeende. Maggar li ſo wuoke? *qua erat ſpecie?* huru ſåg han ut? Tan wuokai, *hoc modo*, på detta ſåttet. Takka wuokaſas, *ut potoſt fecit, pro virili fecit*, han gör ſå godt han kan. I le taſne wuoke, *informe hoc eſt*, detta är oſkapeligit. Wuoketaka, *ſine forma & figura*, utan form och geſtalt.

WUOKAN, wuoken, wuokenen, *exemplar, norma*, efterſyn, mönſter.

WUOKAS, wuokes, *n. a. conveniens, aptus*, anſtändig, tjenlig. I le tatt wuokas, *decorum iſtud non eſt*, det är ej anſtändigt. *It. dignus*, värdig. Herra, ib le wuokes, *Domine, dignus non ſum*, Herre, jag är ej värdig. Jubmel wuokas, *pius, Deo placens*, gudelig, Gudi behagelig. Wuokeslaka, *adv. digne*, tilbörligen, anſtändigt. Owuokes, *male conveniens, indecorus*, oanſtändig. *Item, indignus*, ovärdig. Owuokeslaka, *adv. indigne, indecore*, oanſtändigt, ovärdigt.

WUOKASWUOT, *decorum*, anſtändighet.

WUOKASIKT, *adv. digne, decenter*, tilbörligen, anſtändigt.

WUOKASAIS, *n. a. id. atque* wuokak.

WUOKASTET, wuokeſtet, *gratum habere & acceptum*, tycka om, finna behag uti. Ib tabb wuokaſte, *iſtud mihi diſplicet*, det miſshagar mig. *Oppoſ.* Owuokaſtet, *indigne ferre, ægre ferre*, tycka illa om. Owuokaſtijeb tabb, *iſtud ægre ferebam.*

WUOKAR, *qui liberos educat inſtituitque*, en ſom upfoſtrar och educerar barn. *Apud Lyckſelenſes.*

WUOKOK, *n. a. idoneus, aptus*, tjenlig, ſkickelig. Wuokok kabmak, *calceamen-*

mentum aptum. Wuokok ålma, *vir honeſtus ſive moratus*, en beſkedelig och artig man. Akta wuokok, *uniformis, æqualis*, jämnlik. Akta wuokokeh ſåi lepa, de bågge åro jämnlika. Akta wuokokwuot, *æqualitas*, jämnlikhet. *Oppoſ.* Owuokok, otjenlig, oartig.

WUOKATET, wuokitet, *v. n. adſveſcere, expertum fieri*, blifva van, få öfning. Wuokatemen le birſoin wuotjet, *expertus fieri incipit & edoctus ſclopeto feriendi*, han börjar ell. håller på blifva van at ſkjuta med böſſa.

WUOKATEM, wuokitem, *n. ſ. experientia, habitus*, förfarenhet, färdighet. Wuokatemeb tatt ſitta, *habitum exigit & experientiam*, det fordrar färdighet och årfarenhet.

WUOKKO, *n. ſ. temporis aut ſpatii intervallum*, et ſtycke våg, en liten tid, tids-rum ell. förlopp. Wuokkob katoi, *aliquod tempus abfuit*, han var en tid borta. Wuokko le taſte tokko, *illuc hinc magna ſatis eſt diſtantia ſive ſpatium*, det är et långt ſtycke dit härifrån. Wuokkots, *dimin.* en liten tid eller et litet ſtycke våg.

WUOKSA, wuokſes, *taurus*, oxe. Wuokſats, *dimin.* en liten oxe.

WUOKSET, *v. a. vomere*, ſpy, kaſta up. Wuokſet puokti, *concitabat vomitum*, det förorſakade upkaſtning. Ulkos wuokſet, *exſpuere, evomere*, utſpy. Wuokſeſtet, *dimin.* Wuokſegåtet, wuokſajet, *inchoat.* begynna kaſta up. *Fenn.* oxennan, *vomo.*

WUOKSEM, *n. ſ. vomitus*, upkaſtning.

WUOKSENES, *n. ſ. vomitio*, upkaſtning. *It. quod per os ejectum eſt vomitu*, ſpyor, det man kaſtat up.

WUOKSETATTET, *v. a. ciere vomitum*, förorſaka upkaſtning.

WUOKSJO, *reſpectus*, anſeende. *In nominativo in uſu non eſt, ſed tantum* wuokſjoi, *reſpectu, (quod adverbialiter accipitur)* i anſeende. Mija wuokſjoi, *reſpectu noſtri*, i anſeende til oſs, *cfr.* kautoi.

WUOKTINJE, *palus in quo retia piſcaria ſiccanda penduntur*, giſta eller ſtake at hånga up fiſkare-nåt uppå.

WUOL, wuola, *cereviſia*, öl. Wuolab takket, *cereviſiam præparare ſive coquere*, brygga. *It. adjective ſive loco adjectivi*, wuola ålma, *vir ebrius*, en drucken man.

WUOLAG, wuolek, *idem atque* wuola. Wuolageb åſtet, *cereviſiam emere. It. in Locativo caſu adjective, ſive loco adjectivi, e. gr.* Alo ſodn le wuolageſne *ſive* wuolagen, *is ſemper ebrius eſt*, han år altid drucken. Wuolekeſi jukket, *ad ebrietatem usque bibere*, dricka ſig drucken.

WUOLAI, *dativus & penetrat. caſus præpoſitionis*, wuole, *ſubter*, under. Ko påtime waren wuolai, *cum ſubter montem ſive ad radicem montis veniremus*, når vi kommo til bergsfoten.

WUOLATS, *n. a. inferior*, den nedre. Wuolats pele, *pars inferior*, den nedra ſidan, eller den undra.

WUOLATUET, wuolatowet, *vino obrui, inebriari*, blifva drucken. Wuolatet, *contr. idem.*

WUOLATATTET, wuolatuttet, *v. a. inebriare, ebrium reddere*, göra drucken.

WUOLAWUOT, *n. ſ. ebrietas*, dryckenſkap. Wuolawuoteſne almats håla kaik mab teta, *in ebrietate homo quid-*

quid ſcit effutit, quod in animo ſobrii, id eſt in lingva ebrii, i dryckenſkap ſåger man alt hvad man vet.

WUOLDE, *ab infra, ab inferiori parte*, nedan ifrån, itrån undra ſidan. Alge wuolde, *ab inferiori parte incipe*, begynn nedan ifrån. *Transl.* Etjes wuolde wieſot, *propriis ſumtibus vitam ſuſtentare*, leſva på ſin egen bekoſtnad.

WUOLDNE, *infra, in loco inferiori*, nedre, dår nedre. Tåbben wuoldne, *illic in loco inferiori.*

WUOLE, wuolen, wuolan, *ſub*, under. Ware wuole, *ſub monte, ad radicem montis*, nedre vid bergsfoten, inunder berget. So wuolen lepe kaikeh, *ſub illo omnes ſumus*, vi åro alle under honom. Ådnamen wuolep, *ſub terra*, under jorden. Wuolebun, *comparativ. inferius*, långre ner eller inunder.

WUOLE, *n. ſ. cantilena*, ſång, viſa, *vid.* wuóle.

WUOLELTES, *inferus, inferior*, den nedre, den undre, *cfr.* wuolats, wuolle.

WUOLEB, *n. a. Comparat. poſitivi* wuolle, *inferior*, den undre eller nedre. *It. ſequior*, ſåmre. Ih kuit wuoleben ſjaddah, *haud ſequior evadis*, du blir ej ſåmre. *Adv.* wuolebut, *inferius, plus infra*, långre ner.

WUOLESNE, *vid.* wuoldne, wuolen. Wuoleſt, *vid.* wuolde. Tjatſe wuoleſt paijani, *ex aqua emergebat*, det kom up undan vatnet.

WUOLET, *v. a. dolare, lævigare*, hyfla. Råkkerin wuolet, *dolabra lævigare*, hyfla med hyfvelen. Nipin wuolet, *cultro lævigare*, tålja til med knif. Wuoleſtet, *dimin.* hyfla litet. *Fem.* wuolin, *dolo.*

WUOLETATTET, wuoletet, *v. a. dolandum curare*, låta hyfla. *It. neutr. dolari poſſe*, kunna hyflas.

WUOLEM, *n. ſ. lævigatio*, hyflande.

WUOLGET, wuolket, *v. n. ire, abire*, fara, ſara bort. Kåſſå kalkah todn wuolget? *quorſum abibis?* hvart ſkal du gå bort? Ko li wuolgam ulkos, *cum exiiſſet.* Wuolgeſtet, *dimin.* ſom haſtigan gå eller fara. Wuolgegåtet, *inchoat.* begynna fara eller gå bort. Ruoptot wuolget, *retro ire, retrorſum iter facere*, gå eller fara tilbaka.

WUOLGEM, *n. ſ. itio*, gång, fård. Paijas wuolgem, *aſcenſus*, upgång, upfarande. Wuolos wuolgem, *deſcenſus*, nedergång, nederſtigande.

WUOLGATET, *v. a. auferre, abducere*, bortföra. Wuolgatin ſo ſanga kåtai, *in carcerem illum abduxerunt. It. divulgare*, utſprida. *It. in utero concipere*, afla, blifva med barn. *It.* wuolgetet, *neutr. id. atque* wuolget. Juo wuolgetien kaikeh, *jam omnes abierunt*, de hafva nu alleſammans farit bort.

WUOLGEW, *n. ſ. id. qu.* wuolgem.

WUOLLANET, *v. n. deprimi, ſubſidere*, blifva lågre, gifva ſig ner. *Transl. minoris fieri pretii, vileſcere*, blifva mindre dyr. Wuollanaſtet, *dimin.* blifva litet lågre. Wuollanatjet, *inchoat.* begynna blifva lågre. *Fem.* alenen, *depreſſior ſio ſive humilior, deſido.*

WUOLLANEM, *n. ſ. deſcenſio, dum quid humilius fit*, nedergång, nedſtigande.

WUOLLATAK, *n. ſ. locus depreſſus, impri-*

primis circa montem, radix montis, bergsfot, lågt land omkring et berg.

WUOLLE, *inferior*, den lägre. Wuolle ſid, *pagus inferior ſive infra montem ſitus*, nedra byn. Wuolle ketje jeggeſt, *paludis pars inferior*, nedra åndan af et kårr. *Comparat.* wuolleb *ſ.* wuoleb, den nedre. *Superlat.* wuollemus *ſive* wuolemus, den underſta eller nederſta.

WUOLLEKATS, wuollekes, *n. a. humilis*, låg. Wuollekes muor, *arbor humilis*, et trå ſom ej år högt. Wuollekes ålma, *vir ſtatura humili*, en liten man, en ſom år liten til växten. *Comparat.* wuollekubbu, lägre. *Superlativ.* wuollekumus, den lägſte. Wuollekeswuot, *ſubſt. humilitas*, lägbet. *It. ſubmiſſio*, undergifvenhet, ödmjukhet.

WUOLLEKASIT, wuollekeslaka, *adv. demiſſe, humiliter*, ödmjukeligen. *Fenn.* alhaiſeſti, *id.*

WUOLLELATS, *ſubditus*, underſåte.

WUOLLELEN, *ſubter, infra*, under, nedan om.

WUOLLES, *n. a. mitis, benignus*, blid, gunſtig, *cfr.* libbes. Wuolleswuot, *ſubſt. clementia, favor*, blidhet, gunſt. Wuolleſikt, *adv. clementer, mite*, blidt, gunſtigt.

WUOLLETET, wuoletet, *v. a. humiliorem reddere, demittere*, göra lägre, nedſånka. *It. pretium imminuere*, förminſka eller fålla priſet. Wuoletaſtet, *dimin.*

WUOLLETATTET, *v. n. poſſe deprimi ſive humiliari*, kunna göras lägre.

WUOLLE-WAIMOH, *vid. ſupra* waimo.

WUOLLÅLE, *ſtola muliebris, veſtimenti mulierum pars ima*, qvinfolks-kjortel.

WUOLMESET, *v. n. de ſcaphis dicitur, dum alterutro latere in aquam deprimuntur undamque recipiunt*, ſåges om båtar, når de ligga öfver på ena ſidan ſå, at vatnet rinner in. Wadnas wuolmeſi, *cymba, altero depreſſo latere, aqua repleta eſt*, båten tog in vatn.

WUOLMESTET, *v. a. cymbam dicto modo inclinare, cymbæ latus deprimere, ita ut aqua admittatur*, hvålfva en båt ſå, at vatnet rinner i honom. Ele wadnaſeb wuolmeſte, *woli cymbæ latus deprimere.*

WUOLO, *n. ſ. gaudium, delectatio*, ſågnad, glådje. Wuolob adnet, *delectari*, hafva nöje. To wuolo le tatt, *tuum iſtud eſt oblectamentum*, det år dit nöje. *It. in Theol. honos, gloria*, vördnad, heder.

WUOLOK, *n. a. hilaris, lætus*, glad. *It. & quidem ſæpius, ſuperbus, arrogans*, högſtårdig, ſtålt, *cfr.* tjåulak. Wuolokwuot, *ſubſt. arrogantia*, högfård.

WUOLOS, *n. a. jucundus*, ljuflig, nöjſam. I lam tat wuolos mannos, *jucundum non erat hoc iter*, detta var ingen behagelig reſa.

WUOLOS, *adv. deorſum*, nederåt. Wuolos kattjet, *decidere*, falla ner.

WUOLOTALLET, *v. n. gaudere*, frögdas, glådjas. *It. ſuperbire*, högfårdas.

WUOLOTET, *ornare*, ſmycka, pryda. Wuolotaſtet, *dimin. idem. In ſcriptis Theolog. interdum eſt, colere, honore proſequi*, dyrka, hedra. *It. neutr. gaudere, exſultare*, frögdas.

WUOLPO, *ſtola muliebris*, fruentimmers klädning. Wuolpots, *dim. id.*

WUOLSJE, wuolſje tjatſe, *pus aquoſum*, vårk-vatten, vattenaktigt var.

WUOLSJOT, *v. n. intumeſcere, tumore aqueſo tumere*, ſvälla up af vårk-vatten.

WUOME, *ſilva*, ſkog, *vid.* wuobme.

WUON, wuona, *Norvegia, vid.* wuodn. Wuona qwele, *piſcis Norvegicus.*

WUONAK & wuonalats, *Norvagus, qui in Norvegia commoratur*, en Norrſk, en ſom viſtas i Norrige.

WUONE, wuonnau, *vid.* wuodnaw.

WUONJEL, *rangifer fœmina trium annorum*, en ung ren-ko i tredje året.

WUONJES, *n. a. tardus*, trög. Wuonjes herke, *rangifer vectarius tardior*, en trög kör-ren.

WUONNATS, *blandientis eſt & commiſerentis.* Wuonnatjam, *mi amiciſſime*, min kåra vån, *cfr.* kånne.

WUONTSA, *gallina, vid.* wuentſa.

WUOPP, wuoppa, *ſocer*, ſvårfader. *Fenn.* appi, *id.* Wuoppats, *dim. blandientis eſt. Cum ſuffixo pronomine*, wuoppatjam, *mi ſocer cariſſime*, min k. ſvårfar. *It. ſocer meus defunctus ſive beatus*, min afledne eller ſalige ſvårfar.

WUOPPE, *ſinus lacus*, vik, afva.

WUOPPET, *v. a. comedere baccas*, åta bår. Muorjit wuoppa, *baccas comedit*, han åter bår. Qwele meddenit wuoppa, *piſcis ova piſcium devorat*, fiſken ſlukar i ſig rommen. Wuoppot, *fr. id.*

WUOPS, wuopſa, *n. f. retis piſcarii profunditas, ſive quæ inter partem ſupremam & imam eſt altitudo*, djuplek på et nåt. *It. texti ſive telæ latitudo*, bredden på en väf.

WUOPSAJES, wuopſaj, *n. a. profundus, altus*, djup. Wuopſajes werbme, *rete piſcarium altum*, et fiſkare-nåt ſom är djupt. Wuopſajes ſtrud, *pannus latus, qui latitudine gaudet majori*, bredt kläde. *It.* Wuopſajes wadſeje, *qui magnis greſſibus incedit*, en ſom tager ſtora ſteg.

WUOPSATES, wuopſatebme, *n. a. non altus, humilis, non latus*, låg, ſmal. *De retibus piſcariis & panno*, ſåges om nåt och väfnad, *cfr.* wuops.

WUOPSE, *palmus major, ſpithama*, et ſpann. Kaſka wuopſe, *ſpithama pollice & digito medio dimenſa*, det man måter eller kan taga öfver med tummen och medelfingret, ſpann.

WUOPSESTET, *v. a. digitis metiri & ſpithama*, måta med fingren eller efter ſpann.

WUOPT, wuopta, *crinis, capillus*, hufvud-hår, menniſko-hår. Wuoptit peſketet, *deſecare crines*, klippa håret. Wuoptiſt keſet *ſ.* pakket, *in crines involare*, hårlugga. Wuopta rito, *lis vehemens, pugna*, håftig tviſt, ſtrid. Tjuorre wuopt, *cani*, grå hår.

WUOPTESTET, *v. a. comperire*, förnimma. Talla kåſſe wuopteſti, *ſtatim cum comperiſſet*, ſtraxt då han förnam. Talle wuopteſtab ſadnaſne, *nunc in veritate comperio*, nu förnimmer jag i ſanning.

WUOPTESTATTET, *v. a. edocere, comperire facere, facere aliquem certiorem*, underrätta, låta veta. Sodn munji tabb wuopteſtatti, *iſtius me rei fecit certiorem*, han underrättade mig derom.

WUOR, wuora, *nix alta*, djup ſnö. Juo le puoktam wuorab, *nix jam alta eſt.*

WUORAS, wuores, *n. a. ætate provectus, vetulus*, åldrig, gammal. Wuoras almats, *homo ætate provectus*, en åldrig menniſka. Wuoras herke, *rangifer vecta-*

vectarius vetulus, en gammal kôr-ren. *De animatis dicitur, uti* åbme *de inanimatis. Comparat.* Wuoraſub, wuoraſubbu, åldre. *Superlat.* wuoraſumus, den åldſte.

WUORAHAKSJET, *v. a. ætate aliquem provectum æſtimare ſive reputare*, tycka eller hålla ſôr gammal.

WUORAKJIS, *vid.* wuoratjes.

WUORASMOWET, wuorasmuet, *ſive*

WUORASTOWET, *v. n. ſeneſcere*, åldras, bliſva gammal. Juo leb talle wuoraſtowum, *jam ſenex factus ſum*, jag har nu blifvit gammal. Wuoraſtutjet, *id.* Ko almats wuoraſtutja, *quando homo ſeneſcit*, når menniſkan blir gammal.

WUORATJES, wuoratjis, *cornix*, kråka. Wuoratjis mano, *menſis Aprilis*, April månad.

WUORBE, *n. ſ. ſors*, lott. Wuorbeb tjaſket, *ducere ſortem*, kaſta lott. Wuorbe ſâita, *ſors contingit*, lotten faller ſâ, det händer ſâ af en flump. *Item, fortuna ſecunda*, lycka, medgång. I lam muſne tatt wuorbe, *illa ego non fruebar fortuna ſecunda*, jag hade ej den lyckan. Wuorbats, *dim. id.*

WUORBALATS, *n. a. felix, fortunatus*, lyckelig. Harbmat le tat âlma wuorbalats, *feliciſſimus hic vir eſt.*

WUORBATET, *ſortem ducere, ſortiri*, kaſta lott. Wuorbatet kalkebe tann pira, *iſta de re nobis ſortiendum eſt*, vi ſkole kaſta lott derom. Wuorbatatjet, *inchoat.* begynna kaſta lott.

WUORBATEM, *n. ſ. ſortitus, ſortitio*, lottkaſtning.

WUORBETERME, wuorbetes, *n. a. infelix, non fortunatus*, olycklig, ſom ej har god lycka, *cfr.* wuorbe.

WUORDEK, *particip. neg. non exſpectatus, inexſpectatus*, ofôrvântad.

WUORDET, *exſpectare*, vânta. Wuorde mo, *exſpecta me*, vânta mig. Mab leh todn wuordemen? *quid exſpectas?* hvad vântar du pâ? Wuordet anje, *exſpectate pauliſper*, vânten litet. Wuordeſtet, *dimin.* vânta litet. Wuordegâtet, wuordajet, *inchoat.* begynna vânta.

WUORDEM, *n. ſ. exſpectatio*, vântande. *It. transl.* wuordem peiwe, *tempus dum partus inſtat, ſive partui vicina eſt fœmina*, när en huſtru vântar ſig i barnfång.

WUORDATALLET, *v. a. fr. id. qu.* wuordet. *It. tempus terere*, tôfva, fôrhala.

WUORDETET, *v. a. facere ut aliquis exſpectet, exſpectationem efficere*, låta en vânta, komma en at vânta. Ele wuordete almatjit, pâte ruabit, *vent citius, ne te exſpectent homines*, lât ej folket vânta pâ dig, utan kom ſnart.

WUORDNE, *cornu*, horn. *Rangiferorum cornua non* wuordneh, *verum* tjârweh, *appellantur.* Wuordnats, *dim.*

WUORDNES, wuordnas, *n. ſ. jus jurandum*, ed. Wuordnaſeb takket, *jure jurando confirmare ſive ſe obſtringere*, gôra ed.

WUORDNOT, *jurare*, ſvârja, gôra ed. Mon wuordnob tann nal, *in iſtud juro*, jag ſvâr derpâ. *It. negare, recuſare*, neka, vâgra. Wuordnoi pâtemeſt, *venire recuſabat*, han vâgrade at komma. Ib taſte wuordno, *iſtud haud negaverim*, jag nekar ej derfôre. Âkti wuordnot, *conjurare*, ſammanſvârja ſig. Weret wuordnot, *pejerare*, ſvârja falſkt, gôra mened. Wuordnoje,

par-

particip. jurans, en ſom ſvår eller gör ed. Were wuordnoje, *perjurus*, menedare.

WUORDNOM, *id. atque* wuordnes. *It. dira, exſecratio*, bannor, ſvordom.

WUORDNOTET, *v. a. jus jurandum imponere, jurare efficere*, pålägga ed, låta ſvärja. Wuordnotet kalkab ſo hålaitis, *ut in verba juret ſua efficiam, ſive illum compellam*, jag ſkal låta honom beſvårja det han har ſagt. Wuordnoteje, *exorciſta*, beſvårjare.

WUOREDET, *v. n. crapulam exhalare*, *vid.* wuoritet.

WUOREDES, *ſobrius*, nykter, *vid.* tjälgos. Wuoredeswuot, *ſobrietas*, nykterhet.

WUORELET, *v. n. vid.* wuorok.

WUORG, wuorga, *teſtis*, vitne. Wuorg álma, *idem & uſitatius, quam abſolute* wuorg, *cfr.* weres álma. Wuorgit kåttjot, *teſtes accire*, tilkalla vitnen.

WUORGNET, *v. a. clam obſervare*, lura på, *vid.* ſåktjet. Wuorgneje, *clam obſervans, inſidiator*, en ſom lurar.

WUORJA, *rete piſcarium maculis majoribus*, et fiſkare-nåt med ſtora maſkor, et rumt nåt. Wuorjait kådhet, *retia piſcaria maculis majoribus texere.*

WUORJAI, *adv. raro*, ſållan. *F.* järjå, *id.*

WUORJAK, *n. a. rarus*, ſällſynt. *Proprie dicitur de fœmina rarius pariente.* Wuorjak akka, *uxor rarius partum enitens*, en huſtru, ſom ſållan får barn.

WUORJES, *rarus*, tunn, gles. Wuorjes wuome, *ſilva rara*, gles ſkog.

WUORJOT, *v. n. rarius incidere ſive fieri*, ſållan hånda. *Dicitur imprimis de fœminis, dum rarius parere incipiunt, etiam de morbo & paroxyſmis morborum rarius incidentibus. It.* Wuobme wuorjo, *ſilva ſive arbores rareſcunt*, ſkogen börjar blifva gles. Wuorjogåtet, *inchoat. idem.*

WUORITET, *v. n. crapulam exhalare, ſobrium a temulentia fieri*, blifva nykter efter rus. Udne åſka wuoriti, *hodie demum crapulam exhalavit*, han blef förſt i dag nykter. *It. evigilare, ſomno expergefieri*, vakna up. Ko ådemeſt wuoriti, *ſomno cum expergefieret*, når han vaknade up ifrån ſömnen. Wuoritaſtet, *dimin.* Wuoritatjet, *inchoat.* begynna blifva nykter eller vakna up.

WUORKA, *n. ſ. cuſtodia, repoſitorium, locus ubi quidquam conditur ſive reſervatur*, gömſel, förvar. Mo wuorkan le tatt, *in mea iſtud eſt cuſtodia, penes me reconditum eſt*, jag har det i mitt förvar. Wuorka litte, *vas in quo quidquam conditur*, kåril at förvara uti. Ib wuorkab taſſa ane, *iſtud ubi condam non habeo*, jag har ej rum at förvara det. Wuorkats, *dim. id.*

WUORKET, *v. a. condere, reponere*, gömma, förvara. Kaudnitas wuorket, *res ſuas ſive ſarcinas recondere*, gömma eller förvara ſina ſaker. *It. transl. ſepelire*, begrafva. Kåſſe kalkah mo manab wuorket? *infantem meum quando ſepelies?* når ſkal du begrafva mitt barn. Wuorkeje, *recondens*, en ſom förvarar eſl. gömmer. Wuorkeſtet, *dim.* lit. förvara, ſom haſtigaſt gömma. Wuorkegåtet & wuorkajet, *inchoat.* begynna gömma.

WUORKEM, *abſconſio*, gömmande.

WUORKETATTET, *v. n. poſſe recondi*, kunna gömmas.

WUOR-

WUORKETET, *v. a. recondendum curare*, låta gömma ell. förvara. Tunji kalkab tab wuorketet, *tibi hoc tradam recondendum*, jag ſkal lemna detta åt dig at gömma.

WUORKOK, *modeſtus*, beſkedelig.

WUORO, *n. ſ. vicis*, ſkifte, ombyte. Wuoroi, *adverbialiter accipitur, interdum*, ibland, ſkoftals. Wuoroi, wuoroi, *vicibus alternis, per vices*, til ſkiftes, ymſom. Mo wuoro le talle tabb takket, *iſtud ego hac vice facere debeo*, denne gången hör det mig til at göra det, det är min tour.

WUOROJN, wuorojnjes, *vid.* orotes.

WUOROK, *demens, imprimis qui interdum furit quaſi certis vicibus, maniacus*, urſinnig, raſande, en ſom ibland är ifrån ſina ſinnen. Wuoroklakats, *fere ſtultus*, halfgalen. *Hinc*

WUORELET, *v. n. mente capi, veſanum fieri*, blifva galen.

WUORRADES, *n. a. moleſtus*, beſvärlig. Wuorrades mannos, *iter moleſtum*, beſvärlig reſa. Wuorrades almats, *homo difficilis & moroſus*, en ledſam menniſka. Wuorradeslaka, *adv. moleſte, cum difficultate*, beſvärligt, med möda. Wuorradeswuot, *tædium, moleſtia*, möda, ledſamhet.

WUORRASTATTET, *v. a. moleſtiam adferre, moleſtia tædioque afficere*, göra beſvär, beſvära. Tat mo alo wuorraſtatta, *hic me ſemper affligit, ſive moleſtiam mihi parit efficitque*, denne gör mig altid beſvär och olägenhet. *Paſſ.*

WUORRASTOWET *& contr.* wuorraſtet, *moleſtia affici, affligi*, blifva plågad och beſvärad. Wuorraſtowab tain peiweſt peiwai, *hoc mihi quotidie moleſtiam parit*, jag plågas och beſvåras dageligen häraf.

WUORREDES, *n. a. ſobrius, non ebrius*, nykter. Orrob wuorredeſeh, *ſimus ſobrii, 1 Theſſ. 5: 6. Interdum ſubſtantive, e. g.* wuorredeſne le, (*qu. dic. in ſobrio eſt*) *ſobrius eſt*, han är nykter. Wuorredeswuot, *ſobrietas*, nykterhet, *cfr.* tjälgos.

WUORREDESLAKA, *adv. ſobrie*, nyktert.

WUORTJA, *cornix*, kråka, *v.* wuoratjes.

WUORW, *ſtratum, ſeries*, varf. Wuorwi, wuorwi, *ſtratum ſuper ſtratum*, varftals.

WUORWE, wuorwes, *n. a. pavidus, proprie de avibus, homines quæ timent fugiuntque*, ſkygg, ſåges måſt om foglar. Wuorwes lådde, *avis pavida, homines quæ ex longinquo fugit*, en ſkygg fogel.

WUORWOT, *v. n. homines metuere, de avibus dicitur primo hominum aſpectu evolantibus*, ſåges om foglar, når de åro el. blifva ſkygga. Lâddeh wuorwoh, *aves fiunt pavidiores*, foglarne blifva ſkygga. Wuorwoſtet, *dimin.* blifva litet ſkyggare. Wuorwogâtet, *inchoat.* begynna blifva ſkygg.

WUOSETET, *v. a. monſtrare, oſtendere*, viſa, låta ſe. Wuoſete munji tabb, *iſtud mihi monſtra*, viſa mig det. Wuoſet munji jakkobt pargoiſtat, *oſtende mihi fidem tuam ex operibus tuis, Jac. 2: 18.* Wuoſeteje, *oſtendens, demonſtrator*, en ſom viſar. Kâinon wuoſeteje, *demonſtrator viæ*, vågviſare. Wuoſeteke, *particip. negativ. non demonſtratus*, oviſt, ej utviſt. Wuoſetaſtet, *dim.* viſa litet. Wuoſetatjet, *inch.* beg. viſa. *Fenn.* oſotan, *oſtendo.*

WUOSETEM, *demonſtratio*, utviſande.

WUOSATALLET, *v. a. frequ. id. atque* wuoſetet. Wuoſatalli munji kirjeb, *epiſtolam mihi oſtendebat*, han viſte mig brefvet.

WUOSATALLEM, *demonſtratio*, utviſande. Jakkon wuoſatallem, *demonſtratio fidei.*

WUOSKON, wuoſkonj, *perca major*, abborre.

WUOSOTES, *n. ſ. præſagium*, förutſpående. Paha wuoſotes, *præſagium malum*, ond ſpådom, *cfr.* japotas.

WUOSOTET, *v. a. præſagire, ominari*, förutſpå. *It. optare*, önſka. Wuoſotaſtet, *dimin. id.*

WUOSS, wuoſſa, *ſaccus*, ſäck. Wuoſſenat, *in ſacco tuo.* Wuoſſenan, *in ſacco meo.* Wuoſſi tſaket, *in ſactum inferre*, ſticka i ſäcken. *Transl. mendaciis fallere*, ljuga en full, bedraga. *It.* wuoſs, wuoſſah, *ſive ut nonnulli malunt* wuoſa, *ſecundina pecudum*, efterbörd hos boſkap. Wuoſſats, wuoſſets, *dim.* en liten ſäck.

WUOSSE, *vid.* wueſſe.

WUOSSJET, *v. a. coquere*, koka. Piärgoit wuoſſjet, *carnes coquere*, koka kött. Wuoſſjeje, *coquens, coquus*, en ſom kokar, kock. Wuoſſjek, *partic. negat. incoctus, non coctus*, okokad. Wuoſſjeſtet, *dim.* koka litet. Wuoſſjegåtet, *inchoat.* begynna koka.

WUOSSJEM, *n. f. coctio*, kokning.

WUOSSJEMAS, *coquendus*, ſom ſkal kokas. *It. ſubſt. quantum una vice coqui ſolet*, et kok. Wuoſſjemaſeb leb åtjom qweliſt, *tot piſces cepi, quot ſimul coquere ſoleo*, jag har fått et kok med fiſk.

WUOSSJETET, *v. a. frequ. vid.* wuoſſjet, *idem.*

WUOSSWES, wuoſſwetet, *v.* wuoſwes.

WUOSTA, *caſeus*, oſt. Wuoſtats, *dim.* en liten oſt.

WUOST, wuoſte, *contra, erga*, emot. Jubmelen wuoſt, *erga Deum*, emot Gud. Wuoſte piägg, *ventus contrarius*, motvåder. *Fenn.* waſtan, *contra.* Wuoſte tjodtjot, *reſiſtere, adverſari*, ſtå emot, göra motſtånd (*non* wuoſta). Wuoſte tjodtjoje, *adverſarius*, motſtåndare. Wuoſte mannem, *fortuna adverſa*, motgång.

WUOSTAS, *adv. contra motum ſolis, a dextra ad ſiniſtram*, anſols, emot ſolen. Wuoſtan, *id.*

WUOSTEHAKO, *n. f. reſiſtentia, defenſio*, motſtånd, motvärn. Idtji wuoſtehakob takka, *non reſiſtebat ſive repugnabat*, han gjorde ej motſtånd.

WUOSTALADDET, wuoſtaladdem, *vid.* wuoſtalaſtet.

WUOSTALASTET, *repugnare, obluctari*, ſätta ſig i motvärn, göra motſtånd. Idtji ſodn wuoſtalaſte, *non repugnabat, non reluctabatur*, han gjorde ej motſtånd. Wuoſtalatjet, *inchoat.* begynna göra motſtånd.

WUOSTALAK, *n. f. acclivitas*, *v.* wuoſto.

WUOSTES, *n. a. primus*, den förſte. Wuoſtes palen, *prima vice*, förſta gången. Wuoſtes kaudneje, *primus inventor*, förſta påfinnaren.

WUOSTEKEN, wuoſtaken, *adv. primum*, förſt. Wuoſtek, *id.* Ko wuoſtek ſo wuoidnib, *illum cum primum ſive prima vice viderem*, når jag ſåg honom förſta gången.

WUOSTETET, *opponere*, ſätta emot.

Wuo-

WUOSTO, *n. ſ. acclivitas loci*, branthet, backe upfôre. Wuoſtoit wadſet, *loca acclivia ſive colles aſcendere*, gâ upfôre backar, *cfr.* tjautes.

WUOSWES, *n. a. avidus, (proprie de mulieribus gravidis pica laborantibus dicitur)*, en ſom hôgeligen âſtundar, lyſten, ſâges egenteligen om hafvande qvinnor. *Item paſſive:* Wuoſwes piâbmo, *deliciæ, cibus delicatiſſimus*, kråſelig och vâlſmakande mat.

WUOSWEM, *n. ſ. pica, malacia*, hafvande qvinnors lyſtnad. Wuoſweſtem, *id.*

WUOSWETET, *v. n. pica laborare, immoderate quidquam appetere*, vara lyſten, hafva omâttelig begârelſe.

WUOT, *ſyllaba, quæ adjectivis additur, quando ex adjectivo formandum eſt ſubſtantivum, e. gr.* puore, *bonus*, god. Puorewuot, *bonitas*, godhet. *It. ſubſtantivis additum cum negativo diminutivum quaſi efficit, e. gr.* I le muſne âlowuot, *parvus admodum mihi grex eſt*, jag har ganſka litet boſkap.

WUOTJATET, *v. n. vid.* wuotjot.

WUOTJET, *v. a. jaculari*, ſkjuta. Birſoin wuotjet, *bombarda jaculari*, ſkjuta med bôſſa. Lâddit wuotjet, *aves telo miſſili transfigere*, ſkjuta foglar. *It.* laſta wuotja, *frondeſcit, frondes emittuntur*, lôfvet ſpricker ut. Mano wuotja, *poſt novilunium luna iterum conſpicitur*, nymânan bôrjar ſkjuta fram, i:ſta qvarteret bôrjar. Wuotjeje, *jaculator*, ſkytt, en ſom ſkjuter. Wuotjeſtet, *dimin.* ſkjuta litet. Wuotjegâtet, *inchoat.* begyn. ſkjuta.

WUOTJETET, *v. n. occidere*, nedergâ. Peiwe lei wuotjetam, *ſol occiderat*, ſolen hade gått ner, *Marc. 1: 32. cfr.* widdotet.

WUOTJOS, *n. ſ. tantum ſpatii, quantum telum miſſile percurrit, id, quod intra teli jactum eſt*, et bôſſeſkott, ſâ lângt man kan ſkjuta.

WUOTJOT, *v. n. guttatim effluere ſive erumpere*, drypa, droppevis utflyta. Wuoja wuotjo, *oleum ſive pingve liquidum exſtillat*, flottet dryper ut. Wuotjoſtet, *dim.* lit. utdrypa. Wuotjogâtet, *inchoat.* begynna utdrypa.

WUOTJOTET, *v. a. guttatim effundere, ſtillare*, lâta drypa. Wuotjote karai, *fac ut deſtillet in vas*, lât drypa i kârilet. Wuotjotaſtet, *dim.* lâta drypa litet. Wuotjotatjet, *inchoat.* begynna lâta drypa, *cfr.* tâingelet.

WUOTSE, *humus virens*, grås-ſval.

WUOTSONJ, wuotſonje, *bacillum, cui rete piſcibus poſitum alligatur, ne fluminis vi auferatur*, en ſtake hvarvid et nât faſtbindes, når det utſâttes.

WUOTTAT & wuottatak, *n. ſ. tantum nivis, ut veſtigia ingredientium & ferarum conſpici poſſint*, litet ſnô, ſâ mycket ſnô, at man kan ſe ſpâren efter djuren, *cfr.* lijo.

WUOTTET, *v. a. veſtigia animalium videre*, ſe ſpâr. Ib wuotte aktebke, *nullum video veſtigium*, jag ſer ej något ſpâr. Wuotteſtet, *dim.* ſe några ſpâr. Wuottegâtet & wuottajet, *inchoat.* blifva varſe ſpâr.

WUOTTOT, *v. n. veſtigia ponere ſive facere, de veſtigiis dum imprimuntur & conſpiciuntur*, lemna ſpâr efter ſig. Wuottoi puoriſt, *veſtigia valde erant conſpicua*, ſpâren ſyntes rått vâl. Wuotto kuſne ſodn manna, *ejus ſemper conſpicua ſunt veſtigia, (de ſure dicitur, qui ſemper aliquid ſurripit)*,

pit), det ſynes nog hvar han far ſram, ſåges om tjufvar, ſom altid taga något med ſig. Wuottoſtet, *dim.* Wuottogåtet, *inchoat.*

WUOTTOTKENNA, *imperveſtigabilis*, obegripelig, outranſakelig, *Rom. 11:33.*

WUOTTOT & wuottotet, *v. a. agitare, quaſſare*, ſkaka. Manab wuottot, *infantem in cunis agitare*, vagga barnet. Bjållob wottotet, *campanam agitare ſive pulſare*, ringa.

WUOTTOTUM, *agitatus*, ſkakad. Wuottotum mått, *menſura agitando ſive concuſſione referta*, ſkakadt och packadt mått.

WUOWANET, *dilatari*, utvidgas. Raike wuowani, *foramen dilatatum eſt.*

WUOWD, wuowda, *n. ſ. arbor cava*, ihåligt trå. Tat muora le ſiſte wuowden, *intus hæc cava eſt arbor*, detta trå år ihåligt. Wuowd, *imprimis eſt cavitas arboris cujusdam, in qua ova pariunt æves, ut ſolent aquaticæ*, fogelbo i et trå, dår ſjöfoglar lågga ſina ågg.

WUOWDEK, *n. a. cavus*, ihålig. Wuowdek petſe, *pinus cava*, ihålig tall.

WUOUDE, wuowde, *ſilva*, *v.* wuome.

WUOWDN, *timor*, ſruktan. Wuowdn munji mannai, *timor me invaſit*, en ſruktan kom öfver mig.

WUOWDNAJES, *n. a. terribilis*, faſelig, förſkråckelig. Wuowdnajes ålma, *vir terribilis*, en förſkråckelig man. Wuowdnajes wuoke, *horrenda facies.* Wuowdnaj, *id. It. adverbialiter, horribiliter*, faſeligen, förſkråckeligen.

WUOWDNAJESWUOT, *n. ſ. crudelitas, ſævitia*, grymhet.

WUOWDNAJESLAKA, *adv. horrendum in modum*, faſeligen, förſkråckeligt.

WUOWDNETET, wuownetet, *v. a. terrere, timorem incutere*, förſkråcka. *It.* wuownetet & wuownetowet, *neutr. metu percelli*, blifva förſkråckt. Wuownetijeb ſuſte, *metu ille me perculit*, han gjorde mig förſkråckt, jag blef förſkråckt för honom. Wuownetaſtet, *dim.* blifva lit. rådd. Wuownetatjet, *inchoat.* beg. blifva förſkråckt. *Quæ activæ etiam interdum, ut ipſum primitivum, accipiuntur.*

WUOWNATATTET, wuownetuttet, *v. a. incutere terrorem, terrere*, ſkråma, förſkråcka. Juo le ſodn måddit wuownetuttam, jope jam to, *multos ille ſtupefecit, quanto magis te.*

WUOWNOK, *horribilis*, *v.* wuowdnajes.

WUOWOT, *v. a. excavare, dilatare*, uthålka, utvidga. Wuowom le kabmakit, *calceos dilatavit.*

WUOWT, wuowtek, *vid.* wuowd, wuowdek.

WUOWTING, *pertica, ſupra quam retia piſcaria ſuſpenduntur*, en ſtång at hånga up nåt uppå.

WUÅJET, *v. n. natare*, ſimma. Qwele wuåja, *piſcis natat*, ſiſken ſimmar. Almats matta ai wuåjet, *etiam homo natare poteſt*, menniſkan kan ock ſimma. Erit wuåjet, *enatare*, ſimma bort. *It.* kårbma wuåja, *ſerpens ſerpit*, ormen ſlingrar ſig eller kryper. Wuåjegåtet, *inchoat.* begynna ſimma. *Fen.* uida, *natare.*

WUÅJELET & wuåjetet, *v. n. frequ. id.*

WUÅR, *vid.* wer.

WUÅSS, *ſaccus*, *vid.* wuoſs.

WUÓIDNET, *videre*, ſe, *v.* wuoidnet.

WUÓJET, *vehi*, kóra, åka, *v.* wuojet.

Wuó-

WUÓLE, *n. ſ. cantilena*, viſa, ſång. *Proprie eſt tonus ſive melos*, ton, melodie.

WUÓLETES, wuóletebme, *vid.* faiges. Aptſa wuóletebme li ſodn, *valde brevis ejus erat vita*, han hade mycket kort ålder.

WUÓLGET, *v. n. abire*, *vid.* wuolget.

WUÓPPE, *ſinus lacus*, *v.* wuoppe.

WYRRTOT, *v. n. vid.* wirrtot.

WÂBD, *pectus*, bröſt, *vid.* wuobd.

WÂDDADS, *origo*, urſprung, *cfr.* wåddo.

WÅJ, *interj. ah! vah!* ack!

WÅITET, *v. a. vincere*, vinna. Wåiteje, *victor*, *qui vincit*, öfvervinnare. *Fenn.* woittaja, *victor*.

WÅITO, *n. ſ. lucrum*, vinning.

WÅLDO, *n. ſ. culpa*, *cauſſa*, ſkuld, orſak.

WÅRSE, *modus*, *ratio*, ſått, *v.* warſe.

WÅDDAR, wådder, *ripa fluvii ſive littus*, åbrådd, ſtrand, *vid.* terbme. *It.* måren wådder, *vra ſive littus maris*, hafsſtrand. *Uſitatius tamen eſt* kadde, *littus lacus aut maris*.

WÅDDASET, *v. n. ſcaturire*, *originem ducere*, hafva ſin uprinnelſe. Tat åno tåbbelt wåddas, *inde fluvius hic ſcaturiginem habet*, denna ålfven har derifrån ſin uprinnelſe.

WÅDDO, *n. ſ. origo*, urſprung, hårkomſt. Tatte wåddoſt le, *ex illo eſt genere ortus*, han hårſtammar derifrån. *It. fundus*, bottn, *vid.* wuodo.

WÅDER, *nugæ*, ſqvaller, ogrundadt tal. Wåder hål, *id.* Wådertet, *nugari*, *vana loqui*, tala det ſom år utan grund, lôpa med ſagor och lôſt tal.

WÅDJA, wådjaha, *n. ſ. pretium*, vårde. Tann wådjahab waddib, *pretium ejus rei juſtum perſolvebam*, jag gaf des vårde, *cfr.* arwo.

WÅDNA, wådnem, *n. ſ. ſpaſmus*, *nervi contractio ſ. convulſio*, ſendrag, kramp.

WÅDNET, *v. n. ſpaſmo nervorum affici*, *dolorem percipere iſchiaticum*, få kramp och ſendrag, hafva giktplåga. Kåta wådna muſte, *manus mihi dolet torpetque*, jag har vårk i handen.

WÅDTJA, *paries*, vågg. Wådtji kaſkan *ſive* tuoken, *intra parietes*.

WÅDTJET, *v. a. petere*, *apportare ſtudere*, gå eller fara efter, hâmta. Wådtje muorit, *apporta ligna*, bår hit ved. Wuonaſt jaſoit wådtjet ja ſaltit, *farinam & ſal ex Norvegia petere*, fara til Norrige eft. mjöl och ſalt. *Transl.* Jubmel le ſo wådtjam, *mortuus eſt*, Gud har kallat honom hådan. *Fenn.* wiedå, *ferre*, *auferre*, & wetåå, *trahere*.

WÅDTJETET, *v. a. per nuntium accire ſive advocare*, ſkicka bud efter. Wådtjete ſo tek, *ut huc veniat facito*, låt kalla honom hit. Wådtjetin mo taſſa wittenen, *me illuc teſtem advocabant*, de kallade mig dit til vittne.

WÅGNIN, *adv. prope*, nåra. *Auſtr.*

WÅJA-ÅBBÅ, *vid.* weja-åbbå.

WÅJATET, *v. a. polire*, ſâja. *Proprie de metallis*, *imprimis argento*. Silbab wåjatet, *argentum polire*, polera ſilfver. Wåjataſtet, *dim.* litet polera. Wåjatatjet, *inchoat.* begynna ſâja.

WÅJET, *n. a. fulgens*, *vid.* wåjok.

WÅIKE, *orichalcum*, *vid.* weike. Wåikotet & wåikotattet, *vid.* wåjatet.

WÅIKET, *v. n. in aquam ſe mergere*, dyka ſig. Wåikeje, *urinator*, dykare, *vid.* puoktjet.

WÅIKETET, *v. n. frequ. id.* Wåiketatjet, *inchoat.* begynna dyka ſig.

Wåjok, *n. a. coruſcus, ſplendidus*, blank, fåjad. Wåjok kebne, *abenum politum.*

Wåjo, *n. f. potentia, vires*, fôrmåga, krafter. Ib wåjob ane, *non valeo.*

Wåjotebme, *imbecillis, debilis*, ſvag, kraftlôs. Wåjotes, *id.*

Wåjot, *viribus deſtitui, vid.* wejot.

Wåita, *forma calcei e ligno facta, modulus*, ſko-läſt.

Wåiteles, *vid.* weiteles.

Wåito, *n. f. dimiſſio pecudum ſine paſtore & cura*, boſkapens bortſläppande utan vallhjon. Wåiton läh talle mija påtſoh, *ſine paſtore noſtri nunc ſunt rangiferi*, våra renar gå nu utan vallhjon.

Wåitok, *n. a. qui ſine paſtore eſt & cuſtodia*, ſom går i ſkogen utan vallhjon. Wåitok påtſoi, *rangifer, qui in ſilvis ſolus oberrat absque paſtore*, en ren, ſom går vill i ſkogen. Wåitokit åtſet, *rangiferos quærere in ſilva oberrantes*, ſôka efter villa renar.

Wåitostattet, *v. a. ſine paſtore dimittere*, ſläppa bort utan vallhjon. I le puore ålob wåitoſtattet ko i le allås, *haud tutum eſt gregem ſine paſtoribus dimittere, quando lupi ſunt.*

Wåk, wåkk, wåkka, *vid.* wekkes. *It. adv.* wåkk, wåkka, *& interd.* wåkkarik, wåkkrik, *valde, multum, admodum*, ganſka mycket, hôgeligen. Wåkka ſtuores, *valde magnus*, ganſka ſtor.

Wåkkatallet, *adjuvare*, *v.* wekkatallet.

Wåksak, wåkſok *&c. vid.* wekſak, wekſot.

Wåkseltet, *commutare*, våxla.

Wåktestet, *ad ſcopum ſive metam remotiorem ſive longius diſtantem jaculari aut jacere*, ſkjuta eller kaſta åt nâgot på långt håll. Wåktesti jauren raſta, *jaculabatur trans lacum.*

Wålde, *vid.* welde.

Wålj, wålja, *frater*, broder. Wåljam, *frater meus*, min broder. Wadde wåljaſat, *da fratri tuo*, gif åt din bror. Wålja pele, *frater uterinus*, ſtjufbroder. Wåljetjeh, *fratres, duo aut plures ſimul*, två eller flera bröder tilſammans. Mâi lân wåljetjeh, *nos ambo fratres ſumus*, vi bågge åro bröder. Wåljats, wåljets, *dim. blandientis eſt.* Wåljatjam, *mi frater optime*, du min kåre broder.

Wålko, *n. f. debitum*, ſkuld, *v.* welke.

Wålkoges, wålkokes, *ære alieno obſtrictus ſive obrutus*, ſkyldig, ſom ſtår i ſkuld. Makſe munji mab todn leh wålkoges, *quod mihi debes repende.* Wålkokeswuot, *debitum, obligatio*, plikt.

Wålket & wålkok, *albus, v.* welkes.

Wålkolats, *debitor*, gåldenår. Wålkolatjit welke pednikit metetet, *debitoribus pecunias creditas condonare.*

Wålkotallet, *mutuo dare, credere*, låna ut, bårga. Wålkotallib ſunji daleb, *Imperialem illi mutuo dabam*, jag lånte honom en Riksdaler.

Wållahet, *v. n. cubare, v.* wellahet.

Wållot, *proſtratus, cubans, v.* wellot.

Wålles, *mitis, clemens, v.* wuolles.

Wålma, *vid.* welmes.

Wåltaret, *v. n. declinare, deorſum vergere*, luta ner åt, båra utfôre. Puolda wåltar ånon kåik, *ſive* åno taſoi, *collis verſus amnem declivis eſt*, backen lutar utfôre åt ålfven.

Wåna, wåne, wånak, wånek, *amicus*, vân. Påte wânekam, *veni amice*, kom

min

min vån. Mo wånakumus, *amiciſſimus meus*, min båſta vån. Wånekub, *amicior*, ſtörre vån. *Oppoſ.* owånak, *inimicus*, ovån.

Wånakats, *id. atque* wånak. Owånakats, *inimicus*, ovån.

Wånakeswuot, *n. ſ. amicitia*, vånſkap. Owånakeswuot, *inimicitia*, ovånſkap.

Wånastallet, *amicitiam facere*, blifva vån. Wånaſtallet fuonoſi kum, *cum malis hominibus amicitiam jungere*, göra vånſkap med elakt folk.

Wånholdet, wånholdem, *v.* wånotet.

Wånesikt & wåni, *adv. amice, familiariter*, vånligen. Wåni wieſot, *amice vivere.*

Wånotet, *partibus alicujus ſtudere, favere*, hålla med, gynna. I kuttek ſuolekeb wånote, *furi nemo favet indulgetque.* Wånotaſtet, *dimin.* hålla litet med. Wånotatjet, *inchoat.* beg. hålla med.

Wånotem, *n. ſ. ſtudium, dum alicui favemus*, medhåll.

Wånotallet, wånotallem, *vid.* wånotet, wånotem.

Wånt, *ſpes, expectatio*, hopp, våntan.

Wåntet, *v. a. ſperare*, hoppas, förvänta. Wånteb kuit, jutte pätet kalka, *ſpero certe illum eſſe venturum.* Mon wåntib, *putabam ſive credebam*, jag trodde eller förmodade.

Wåntem, *ſpes, expectatio*, förmodan.

Wåpsa, *veſpa*, geting, *vid.* wepſes.

Wåra, wårak, *collis*, *v.* wera, werak.

Wårald, *mundus*, verld. Wåralden algoſt, *ab initio mundi*, ifrån verldenes begynnelſe. *It. tempeſtas*, väderlek. Wårald tjuotſa, *intemperies eſt*, det är ovåder. *Item, aër, atmoſphæra*, luft, luftkrets. Wåraldeſt kattji, *ex aëre ſive cœlitus decidebat*, det föll ned utur luften.

Wåraldats, *n. a. mundanus*, verdflig.

Wåre, *culpa, injuria, vid.* were.

Wåret, *vide ſupra* wiåret.

Wårderet, *æſtimare*, vårdera.

Wårdoges, wårdogas, *dignus, qui promeritus eſt*, vårdig, förtjent. Ib le taſt wårdoges kottjotowet to pardnen, *non amplius ſum dignus, qui vocer filius tuus*, jag är ej mera vårdig at kallas din ſon. *Oppoſ.* owårdoges, ovårdig.

Wårdogeslaka, *adv. digne*, vårdigt. Owårdogeslaka, *indigne*, ovårdigt.

Wåret, *v. a. tueri, defendere*, förſvara. Etjebs wåret, *ſemet ipſum defendere*, förſvara ſig ſjelf. *cfr.* warjelet, waret.

Wårgo, *collare vimineum, quod rangiferis immittunt, quando fune ducendi ſunt*, en tråij, et band af vidjor, at ſåtta på renarne, når de ſkola ledas med tóm.

Wåridet, wåritet, *v. a. comperire, animadvertere*, förmårka, blifva varſe. Ib le anje tabb wåridam, *iſtud adhuc non animadverti*, jag har ånnu ej märkt det.

Wårjo, *arma, id, quo nos defendimus*, vapen, gevår.

Wårjotes, *inermis*, obeväpnad. Aptſa wårjotes ja puodſos almats, *homo nudus & plane inermis.*

Wårka, wårkem, *locus, ubi tentoria ſua ponunt Lappones*, ſtället där Lapparne ſlå up ſina tjåll. *Transl. paſcuum*, betesmark.

Wårkot, *v. a. tentorium ponere*, ſlå läger, ſlå up tjället.

Wåro, *n. ſ. tributum*, ſkatt, *v.* wiåro.

Wåro-

Wårotet, *ſacrificare*, offra, *v.* wiårotet.

Wårr, *adv. pejus*, vårre. Te li wårr, *pejus erat iſtud*, det var vårre.

Wårrab, *n. a. comparativ. pejor*, vårre. Wårrab le ſodn muſte, *me is pejor eſt*, han år vårre ån jag. Tatte wårrab, *eo pejus*, deſto vårre. *Superlativ.* wårramus & wårraimus, *deterrimus, peſſimus*, den vårſte. Aiwe ko mon lulib wårramus, *quaſi ego peſſimus eſſem.*

Wårranem, *n. ſ. depravatio*, fôrvårring. *In Theol. ſcandalum*, fôrargelſe.

Wårranet, *v. n. depravari*, fôrvårras. Puotſelwas wårrana, *morbus amplior fit*, ſjukdomen blir vårre. *It. in Theolog. offendi, ſcandalum accipere*, fôrargas. Wårranaſtet, *dimin.* blifva litet vårre. Wårranatjet, *inchoat.* begynna blifva vårre.

Wårranadđet, *v. n. frequ. depravari*, fôrvårras.

Wårretet, *v. a. depravare, deteriorem reddere*, gôra vårre, fôrſâmra. Wårreti tat talkes, *hæc medicina nocua erat ſive nocebat*, detta låkemedlet gjorde ſkada. *It. in Theol. offendere*, fôrarga. *Scandalo alicui eſſe*, vara någon til fôrargelſe. Wårretaſtet, *dimin.* litet fôrvårra. Wårretatjet, *inchoat.* begynna fôrvårra.

Wårretakes, *n. a. ſcandaloſus*, fôrargelig. Wårretakes wårald, *mundus ſcandaloſus*, den fôrargeliga verlden *Theolog.*

Wårretem, *n. ſ. depravatio*, fôrvårring. *It. in Theolog. offenſio, ſcandalum*, fôrargelſe. We tan almatji, juon tjada wärretem påta, *væ homini illi, per quem ſcandalum venit*, ve den menniſkja, genom hvilken fôrargelſe kommer, *Matth. 18: 7.*

Wårto, *n. ſ. ſerenitas cæli, ſudum*, uphålls-väder, klar himmel. Kukkes wärto, *ſerenitas cæli diutius permanens*, långvarigt uphållsväder. Wärtots, *dimin. idem.*

Wårtos, *n. a. ſerenus, non pluvioſus*, klar, ej regnaktig. Wärtos peiwe, *dies ſerenus*, en klar dag.

Wårtot, *v. n. ſerenum fieri, pluere aut ningere deſinere*, blifva klart, klarna up. Wärtoſtet, *dim.* litet klarna up. Sitta wärtoſti, *tandem ſerenitas facta eſt.* Wärtogåtet, *inchoativ.* begynna klarna up.

Wårtsa, *vervex*, gumſe. Wärtſa tjârweh, *cornua vervecis*, gumſe-horn. Sarwes wärtſa, *aries, vervex non caſtratus*, oſnôpt gumſe.

Wåsot, *vivere, vid.* wieſot.

Wåtk, wätka, *ſcalprum, inſtrumentum, quo excavantur vaſa lignea*, grôpjärn, hvarmed träkäril urhålkas. *Securis incurvatæ figura eſſe ſolet.*

Wåtkestet & wätket, *v. a. ejusmodi inſtrumento excavare*, med grôpjärn uthålka. *Gigantem, de quo Lappones fabulantur quemque appellant* Stalo, *tali uſum fuiſſe ſecuri narrant, cumque arbores conſcenderent qui hunc aliter effugere non poterant hoſtem, arborem præcidebat, quod verſiculus indicat:* Luite åbbam ware kåirit, Jitjatja *(cognomen Stalonis)* muorab wätka, *dimitte, ſoror mea, canes alpinos*, Jitjatja *arborem præcidit.*

Wätnit, *adv. modice procul*, lagomt långt ifrån. Ib wätnit påte, *non aliquan-*

quantum prope venire mihi licet, jag får ej komma någorlunda nära.

Wätо, *n. ſ. pignus certationis*, *ſponſio*, vad. *In Theolog.* wätto raje, *curriculum*, vädjoban.

Wätot, wätotet, *pignore certare*, ſlå vad. Påte wätoton, *certemus pignore depoſito*, lät oſs ſlå vad. Sardno, man pira kalken wätot, *dic, quo pignore certemus*, ſäg, hvad vi ſkole ſätta up i vad.

Wäutjetet, *v. n. volutare ſe*, *volutari*, tumla, vältra ſig.

Å

Åbba, *ſoror*, ſyſter. Åigo åbba, *ſoror germana*, ſamſyſter. Åbbam puoram, *ſoror mea cariſſima*. Åbba pele, *ſoror uterina*, ſtjuffyſter. Åbbats, *dimin.* liten ſyſter. *It. in dual. & plural.* åbbatjeh ſåi lepa, *ſorores illæ ſunt*, de bägge åro ſyſtrar. Åbbatji manah, *liberi ſororum*, ſyſtrars barn.

Åbb, åbbå, *n. a. totus*, hel. Åbb alde kåte, *tota domus ejus*, hela hans hus. Åbbå peiweb katoi, *totum diem abfuit*, han var borta hela dagen.

Åbbalats, *n. a. ad ſorores pertinens*, ſyſterlig. Åbbalats kereswuot, *caritas ſororum*, ſyſterlig kärlek.

Åbbelaka, åbbålaka, *adv. totaliter*, helt och hållit, öfver alt.

Åbbelakes, åbbålakes, *n. a. totalis*, *totus*, hel och hållen.

Åbbes, *n. a. invius propter nivem*, ovägad för ſnö. Åbbes rathe, *via nivoſa invia*, ovägad och med ſnö betäckt väg. Åbbes tjawelk, *jugum montis nivoſum invium*. Åbbeſit mannet, *iter facere per invia loca nivoſa*.

Åbboset, *v. n. exundare*, *vid.* abbeſet.

Åbboti, *adv. in totum*, helt och hållit, öfveralt. Luwib åbboti, *totus madeſccbum*, jag blef våt hel och hållen, eller öfver alt.

Åbdes, *n. a. integer*, *non fiſſus*, *qui ſine rimis eſt*, tåt, hel. Åbdes litte, *vas integrum*, *quod ſine rimis eſt*, et helt kåril. Åbdes karwoh, *veſtes non laceratæ*, hela kläder. *Comparat.* åbdaſub, helare. *Superlativ.* åbdaſumus, den helaſte.

Åbdot, *v. n. compactum fieri ſive ſolidum*, tåtna, blifva hel. Kare åbdoi, *vas factum eſt compactum*, kårilet blef tått. Åbdoſtet, *dimin.* blifva något tåtare. Åbdogåtet, *inchoat.* begynna blifva tåt eller hel.

Åblat, *adv. abundanter*, rikeligen, öfverflödigt. *Comparat.* åblabi & åblabut, *abundantius*, *copioſius*, öfverflödigare, ymnigare. Ko åblabut anah, die wadde åblabi, *quando major tibi abundantia eſt*, *abundantius & liberalius des*, når du har mera, ſå gif mera.

Åblo, *n. inſecti*, *fucus*, *vid.* oblo.

Åblot, *v. n. augeſcere*, ökas, tiltaga i ymnighet. Stakkeh låh pira landen åblomen, *luporum magna incipit fieri in omnibus locis multitudo*, det börjar blifva mycket vargar öfver alt. Åbloſtet, *intenſiv.* blifva litet ymnigare. Åblogåtet, *inchoat.* begynna blifva ymnigare, *cfr.* ådnanet.

Åbme, *n. a. vetus*, *vetuſtus*, gammal. Åbme karwoh, *veſtes detritæ & inveteratæ*, gamla kläder. Erit piejet tab åbme almatjeb, *exuite veterem hominem*, *Eph. 4: 22.* Åbme peiwe, *per idiotiſm. de defunctis dicitur*, *quando illorum*

rum mentio fit, e. gr. Nila, åbme peiwe, *Nicolaus defunctus*, ſål. Nils. Puorak älma lei ſodn, åbme peiwe, *bonus ille vir erat, cum in vivis eſſet*, han var en god och ärlig man i ſin tid. *Comparat.* åbmaſub, gamlare. *Superl.* åbmaſumus, den gamlaſte.

ÅBMASTET, åbmaſtowet, *v.* ämaſtet.

ÅBMOT, *v. n. inveteraſcere*, blifva gammal. Piåbmo åbmo, *cibus inveteratur*, maten blir gammal och förlegad. Wuoſta le åbmoin, *caſeus inveteratus eſt*, oſten har blifvit gammal. Åbmoſtet, *dimin.* blifva något gammal. Åbmogåtet, *inchoat.* begynna blifva gammal och förlegad.

ÅBMOM, *n. a.* åbmom laipe, *panis inveteratus*, gammalt bröd. Abmom wuoſta, *caſeus inveteratus*, gammal oſt.

ÅBTET, *v. n. intumeſcere*, ſvälla up. Åbti åbbå kroppe, *totum corpus intumuit*, hela kroppen ſvall up. Åbtatjet, *inchoat.* begynna ſvälla.

ÅDAJATTET, *v. a. ſopire*, inſöfva. Manab ådajattet, *ſopire infantem*, söfva et barn. Ådajattum, *ſopitus*, söfd.

ÅDAJET, *v. n. obdormiſcere*, inſomna. Juo le ådajam, *jam obdormivit*, han har redan ſomnat. Ko ådaji, *cum obdormiſceret*, når han ſomnade. Ådajaſtet, *dim. id.* Ådajatjet, *inchoat.* begynna ſofva, *cfr.* ådet.

ÅDALTAK, *ſomnus*, ſömn.

ÅDATAK, *pulvinaria & omne id, quo ſternitur lectus*, fångkläder.

ÅDALMES, ådalm, *pullus*, unge, fogelunge. Ådalmes lådde, *avis pullus, ſive quæ eodem anno procreata eſt*, ung fogel, ſom kommit til ſamma år. Ådalmes tjuktje, *tetrao anniculus*, en ung tjäder. *Fenn.* odelma, *prima ſegetis herba.*

ÅDD, ådå, *n. a. novus*, ny. Ådå jake, *novus annus*, nytt år. *Auctores plurimi ſcribunt* ådde, *verum* e *iſtud finale nunquam ut* e *effertur, ſed ut* å, *ſæpe non auditur.*

ÅDDESIST, åddåſiſt, *adv. de integro*, å nyo. Åddåſiſt alget, *de integro incipere, rurſus incipere*, på nytt begynna. Åddåſiſt leb påtam, *de integro veni*, jag har kommit på nytt.

ÅDDÅNOWET, åddanowet, *v. n. renovari*, förnyas. Åddånem, *renovatio, (paſſiv.)* förnyelſe.

ÅDDESTET, åddåſtet, *v. a. renovare, renovare*, förnya. Kåteb åddåſtet, *domum innovare.* Åddåſteje, *innovans*, den ſom förnyar. Åddåſtaſtet, *dim.* litet förnya. Åddåſtatjet, *inchoat.* begynna förnya.

ÅDDÅSTEM, *n. ſ. renovatio*, förnyande. Åddåſtemeb tarbaha, *renovatione opus habet*, det behöfver förnyas.

ÅDDESTATTET, åddåſtattet, *v. a. renovare, renovandum curare*, förnya, låta förnya. *It. neutr. poſſe renovari*, kunna förnyas.

ÅDDÅK, åddek, *catulus caninus*, hundhvalp. Åddåkit piåbmet, *catulos alere.* Åddåkats, *dim.* en lit. hundhvalp.

ÅDDÅS, åddes, *n. a. novus*, ny, *vid.* ådd. Tjälg åddås, *plane novus*, ſpritt ny. Åddåswuot, *novitas*, nyhet.

ÅDET, *v. n. dormire*, ſofva. Kåtſaje todn jukko ådah, *evigila tu, qui dormis*, vakna up du ſom ſofver. *It. active:* neitab ådet, *virginem vitiare*, förkränka en mö. Ådeje, *dormiens*, ſofvande, en ſom ſofver. Ådeſtet, *dim.* ſof-

ſofva något litet. *Inchoat.* ådegåtet, begynna ſofva, *cfr.* ådajet.

ÅDEM, *n. ſ. ipſe actus dormiendi, ſomnus*, ſofvande, ſömn. Ådemeſne, *in ſomno*, uti ſömnen.

ÅDEK, *vigilans, non dormiens*, vakande, en ſom ej ſofver. *Particip. negat. eſt.*

ÅDITS, *n. a. ſomniculoſus, ſomno deditus*, ſömnaktig. Åditswuot, *ſubſt. torpor*, ſömnaktighet.

ÅDNA, *n. ſ. fortuna*, lycka. *Fenn.* onni, *id. cfr.* wuodna. *Boreal.*

ÅDNA, *adv. mature*, tidigt, i god tid. Ådna käffa, *idem.* Juo ådna, *jam dudum, pridem*, länge ſedan.

ÅDNASATS, *n. a. maturus, priſtinus*, tidig, ſom har varit och ſkett längeſedan.

ÅDNE, *vid.* åne.

ÅDNELES, *brevis*, *vid.* ånekes.

ÄDNERES, ådnåres, *palus, columna, proprie palus, quo ſuſtentatur Lapponum tugurium*, pelare eller ſtolpe, hvarpå Lappkojan hvilar.

ÅDSOTET, *v. a. exſpectare*, vänta, bida efter. Ib to weje ådſotet, *te exſpectare non curo*, jag orkar ej vänta på dig. *It. curare*, bry ſig om, *vid.* laketet.

ÅDTJE, *n. ſ. caro*, kött. Ådtje tewakeſne, *carnoſus*, köttfull. Ådtje, *eſt hominis & illorum animalium caro, quæ non comeduntur. Etjam edulium, dum vivunt, caro appellatur* ådtje, *mactatorum autem* piårgo.

ÅDTJELATS, *n. a. carnalis*, köttſlig. *Theol.*

ADTJAITOWET, *pingveſcere, carnoſum fieri*, blifva fet, blifva köttfull.

ÅDTJOB, ådtjos, *vid.* udtjus.

ÅDTJOT, *v. a. accipere, nanciſci*, få, bekomma. Mab leh todn ådtjom? *quid aecepiſti?* hvad har du fått? Idtji maitek ådtjo, *nihil accepit*, han fick ingen ting. Ádtjoſtet, *dimin.* få något litet. Ådtjogåtet, *inchoat.* begynna få.

ÅDTJOLWAS, *n. ſ. donum, omne id, quod accipimus*, gåfva, det man får.

ÅDTJOSET, *v. n. accipi*, fås. Walla te ådtjoſi, *ægre capi poterat*, det kunde med möda fås. I qwele tane jauren ådtjos, *piſces in hoc lacu non capiuntur*, i denne ſjön fås ingen fiſk.

ÅDTJOTET, *v. a. acquirere, ſibi comparare*, förvårfva, laga at man bekommer. Ådtjotijib ſo, *illum prehendere ſtudebam*, jag böd til at taga faſt honom. *It. neutr. reviviſcere*, åter komma ſig före. Ådtjotatjet, *inchoat.* begynna förvårfva.

ÅDTJOTALLET, *v. n. capi, prehendi*, gripas, blifva tagen. Puotſelwaſeſt ſodn ådtjotalli, *morbo correptus eſt*, han faſtnade in i en ſjukdom.

ÅGGE, *n. ſ. refluxus aquarum infra cataractas fluviorum, vid.* påſtok, ſe påſtok. Åggaſtak, *id.* Åggats, *dim.*

ÅGG, åggo, *hamus piſcarius*, metkrok. *vid.* wuogg.

ÅGGOT, *hamo piſcari*, meta. Åggoje, *particip. præſ.* en ſom metar. Åggom qweleh, *piſces hamo capti*, fiſk fångad med krok. Åggom ſwitja, *virgula, quæ utuntur, qui hamo piſcantur*, metſpö.

ÅH, *interj. ah*, ack. *It. adv. negativ.* åhmå, *haud ego, vel vix ego*, icke jag. Åh-ſå, *non ille*, han icke, *&c.*

ÅJALDATTET & åjaldet, *v. a. obliviſci*, glömma, förglömma. Åjaldattib tabb tunji ſardnot, *iſtud tibi dicere oblitus ſum*, jag glömde ſåga dig det. Åjaldaſtet, *dim.* litet förgåta. Åjaldatjet, *inchoat.* begynna glömma.

ÅJALDAKES, *n. a. oblivioſus*, glömſk.
ÅJALDATTEM, *n. ſ. oblivium*, glömſka.
ÅJATET, *v. a. cibare*, ſpiſa, gifva mat. Manait åjatet, *infantes cibare.*
ÅJEWES, *n. a. novus, quo non uſi ſumus*, ny, obrukad. Åjewes jaure, *lacus in quo nuper nemo piſcatus eſt*, en ſjö dår ingen har nyligen fiſkat. Åjewes herke, *rangifer quo nemo vectus eſt nuper*, en ren den ingen nyligen har kört med.
ÅIKET, *v. a. enixe rogare*, trågit bedja.
ÅINGESTET, *v. n. tremere*, darra, *vid.* tårgeſtet.
ÅJOK, *cibus*, mat. Manan åjok, *cibus infantis*, barnets mat.
ÅJORTET, *v. a. ſignificare*, betyda.
ÅJOT, *v. n. requieſcere*, hvila ſig. Pajęt kalkab tab jaureb åjot, *ſinam hunc lacum requieſcere, ſcilicet non in hoc lacu piſcabor*, jag ſkal låta denna ſjön vara, utan at jag fiſkar uti honom. Åjom le tat herke, *rangifer hic vectarius vires quiete recuperavit, quia ſcil. nemo illo vectus eſt*, denne ren har nu hvilat up ſig. Åjoſtet, *dim. id.*
ÅJOTET, *v. a. quieſcendi copiam dare*, låta hvila. Herkeb åjotet, *rangiferum vectarium requieſcere permittere, rangifero quodam aliquo temporis ſpatio non vehi, ut vegetior evadat*, låta en ren blifva okört någon tid. Jaureb åjotet, *in lacu non piſcari, ut plures fiant piſces aut adveniant*, låta en ſjö vara, utan at fiſka uti den. Åjotaſtet, *dimin.* Åjotattet, *frequ. idem atque* åjotet.
ÅIPOT, *luctari, certare, v.* oibot, håibot.
ÅISOT, *v. a. vincere*, vinna, öfvervinna. Åiſoi ſodn, *ille victor evaſit*, han vann, *vid.* oiſot.
ÅISOK, *particip. neg. non victus*, oöfvervunnen.
ÅISOTET, *propter defectum virium deſiſtere cogi*, nödgas lämna af orklöshet. Åiſoti piåbmob, *edendo deſiſtebat, quia plus comedere non valebat*, han orkade ej åta up alt. Idtji åiſote mabke piåbmoſt, *nihil cibi relinquebat, verum totum comedebat*, han åt up alt och lämnade ingen ting af maten. *Apud. Lyckſel.*
ÅITET, åitatallet, *vid.* oitet *&c.*
ÅITO, *adv. certe, vere*, i ſanning, viſſt. Jus åito naute le, *ita ſi verum eſt*, om det ſå i ſanning år.
ÅIWALATS, åiwelats, *magiſtratus*, öfverhet. Åiwalatjeh, *magnates, optimates*, höga herrar, *cfr.* åiwe.
ÅIWATES, *n. ſ. piſcium in mari aut lacu conferta multitudo*, en fiſk-dyn, en ſtor hop med fiſk, ſom gå tått intil hvarandra.
ÅIWE, *caput*, hufvud. Almatjen åiwe, *caput hominis*, menniſko-hufvud. Åiwe ſarjit, *caput dolet.* Åiweb kåptjet, *caput tegere.* Åiwiſt le, *(in plural.) demens eſt*, han år tokig. Åiwe jårråk, *amens, ſtultus*, tokig. *It. vertigimſus*, en ſom har ſvindel. Åiwe ſarjes & åiwe ſwarke, *cephalalgia*, hufvudvårk. Åiwe ſkure, *cranium*, hufvudſkål. Åiwe ålma & *ſimpliciter* åiwe, *dux, princeps*, höfvidsman, hufvudman. Åiweh påteh, *optimates ſive principes veniunt.* Åiwen aſſe, *vid.* aſſe. Åiwe pekke, *caput, pars libri*, capitel, *(Th.) It.* åiwai, *adverbialiter.* Makſon åiwai waddet, *per anticipationem & in ſpem futuræ perſolutionis dare, credere*, lämna ut på betalning, borga.

Åiwe tjåkk, *vertex*, hjeſſa. Åkten åiwen, *adv. in perpetuum*, för all tid. Åiwe wuole, *pulvinar*, hufvudkudde. Åiwe ſudde, *ſutura cranii, quæ in infantibus adhuc eſt aperta*, öpningen på hufvudſkålen hos ſmå barn. Åiwe-warjo, *galea*, hjelm.

ÅIWAJ, åiwajes, *n. a. pertinax*, halsſtarrig, oſtyrig. Åiwajes herke, *rangifer pertinax, ſive qui habenis haud facile regi poteſt*, en halsſtyf och illa tamd ren. *Tantum de iſtiusmodi animalibus dicitur.*

ÅIWASTALLET, *v. n. ſuperbire*, högfärdas. Åiwaſtalla taweriſtas, *ſuperbit opibus ſuis*, han högfärdas öfver ſin rikedom. Åiwaſtalleje, *ſuperbiens*, en ſom högfärdas. Åiwaſtallagåtet, *inch.* begynna högfärdas.

ÅIWASTALLEM, *n. ſ. ſuperbia*, högmod. Åiwaſtallemeb waſſjotet, *ſuperbiam odiſſe*, hata högfärd.

ÅIWER, *n. ſ. paries transverſus*, gafvel. *It. pars templi anterior, vulgo chorus*, Chor i en kyrka, *vid.* åiwor.

ÅIWES, *n. a. celebris, clarus, qui magna eſt dignitate*, en hög och förnåm man. *Comparat.* åiwab, högre, förnåmare. *Superlat.* åiwaimus & åiwemus, den förnåmſta. Åiweswuot, *ſubſt. principatus*, höghet, herravälde.

ÅIWOR, *n. ſ. primus locus ædium*, högſåte. Åiworeſne tjåkkaha, *primo ſive ſupremo loco ſedet*, han ſitter i högſåtet.

ÅIWOSTET, *v. n. curſum dirigere, tendere*, ſtålla koſan. Alas åiwoſti, *verſus occidentem curſum dirigebat*, han ſtålde koſan väſter ut. Kåſſå leh todn åiwoſtemen? *quorſum tendis?* hvart årnar du dig?

ÅIWOSTEM, *conatus, propoſitum*, upſåt.

ÅIWOTES, åiwåtes, *n. ſ. inſtitutio, conſilium*, underviſning, råd. Åiwåteſeb mubbai waddet, *conſilium alteri ſive alicui dare*, gifva en råd. Åiwåtem, *idem.*

ÅIWÅTET, åiwotet, *v. a. conſilium dare, inſtituere*, gifva råd, underviſa. Sodn åiwåti mo naute takket, *ita ut facerem ille me inſtituebat*, han underviſte mig at göra ſå. Åiwåteje, *inſtitutor*, en ſom underviſar. Åiwåtaſtet, *dim.* litet underråtta. Åiwåtatjet, *inchoat.* begynna underråtta.

ÅIWOTS, åiwåtja, *informatio, rumor*, underråttelſe, rykte. Ko åiwotjeb lijeb åtjom tann pira, *ea de re cum edoctus fuiſſem*, når jag fick underråttelſe derom. Ib le tann pira åiwotjeb kullam, *ejus rei ad me non pervenit rumor*, jag har ej hört något rykte derom.

ÅKER, *ager*, åker, *vid.* påldo. Åkerland, *arvum.* Åkereb brukot, *agrum colere.* Åker brukar *ſive* åker ålma, *agricola*, åkerbrukare.

ÅKKEL, *gauſape*, rya, täcke.

ÅKKESTET, *glocire*, kakla ſom en höna.

ÅKKETES, åkketet, *vid.* åſketem *&c.*

ÅKOT, *v. n. currere, tolutim incedere*, löpa, trafva. Herke åko, *rangifer tolutim incedit*, ren trafvar. *Minus eſt quam* tålwaſtet, *quod inceſſum tolutarem celeriorem ſignificat. It. apud Bor.* åkot, *pedetentim & tarde currere ſive incedere*, ſmå-ſpringa, gå ſakta. Åkoſtet, *dim.* ſpringa litet. Åkogåtet, *inchoat.* begynna ſpringa.

ÅKON & åkoten, *tolutim, cum curſu*, ſpringandes, i fullt ſprång. *It. apud*

Boreal. tarde, pedetentim, i ſakta mak, fot för fot.

ÅKOTET, *v. a. impellere, agere*, kôra på, drifva. Herkeb åkotet, *rangiferum impellere, ut currat*, låta ren ſpringa. Håſteb åkotet, *equum incitare ad curſum.*

ÅKSE, *ramus arboris*, qviſt på et trå. Åkſit tjuoppet, *ramos amputare.* Åkſats, *dim.* en liten qviſt. *Fenn.* oxa, *ramus.*

ÅKSAJ, åkſajes & åkſek, *n. a. ramoſus*, qviſtfull. Akſajes muor, *arbor ramoſa.*

ÅKSETES, *qui ſine ramis eſt*, qviſtlös.

ÅKTE, *n. ſ. imber*, regn-il, regnſkur. Raſjo åkte, *id.* Muota åkte, *v.* pårg. Aktats, *dim.* et litet regn-il.

ÅKTSE, *n. numer. cardin. novem*, nijo. Åktſe peiweh, *novem dies*, nijo dagar. Åktſad, *nonus*, den nijonde. Åktſad jake, *annus nonus*, det 9:de året.

ÅLBOTET, *v. a. vid.* albetet.

ÅLE, *n. a. proprius*, egen; egentelig. Åle mårk, *ſignum, quo quis utitur ad ſignandas res ſuas, vel etiam inciſio, qua aures pecudum notantur, ut poſſeſſor quis ſit pateat*, bomårke, mårke hvarmed man mårker lösören eller ock ſin boſkap.

ÅLEM, *n. ſ. media pars corporis*, medja. *It. lumbus*, lånd. Tjodtjot kåtſaldum tijen ålemi pira, *ſint præcincti lumbi veſtri.*

ÅLEST, *adv. omnino*, aldeles. Åleſt le naute, *ita omnino eſt*, det år aldeles ſå, *cfr.* ållaſikt.

ÅLK, ålg, *n. ſ. trabs, tignus transverſe diſpoſitus*, bjelke, ås. Ålkåts, *dimin.* en liten bjelke eller ås.

ÅLKE, *humerus, brachium*, axel, arm. Ålkis nala, *ſuper humeros ſuos*, på ſina axlar. Ålkai piejet, *in humerum ponere ſive attollere*, lågga på axelen. *It.* ålke le ſune, *lacertoſus eſt, proprie de illo, qui lapides longe projicere valet, quod certaminis genus apud Lappones frequens eſt & in uſu*, han har god armſtyrka, han kan kaſta långt. Alke wuoiwe, *vid.* wuoiwe.

ÅLKAJ & ålkajes, *n. a. lacertoſus*, armſtark. Harbmat le ſodn ålkaj palkeſtet, *lacertis robuſtis ille eſt & longe jacere valet*, han har god armſtyrka at kaſta långt.

ÅLKATET, *v. a. brachio jacere*, kaſta åſtad med armen. *It. verbera intentare*, hôta, vilja ſlå til. Ålkataſtet, kaſta til, hôta til.

ÅLKATEM, *n. ſ. mina, dum verbera intentamus*, hotande, når man hôtar.

ÅLKES, *n. a. dexter*, hôger. Ålkes kåt, *dextra manus*, hôgra handen. Ålkes pelen, *a dextris*, på hôgra ſidan.

ÅLKETET, *v. n. luce dubia videri, quaſi umbra oculus e conſpectu elabi*, ſkymta, fara ſom en ſkugga haſtigt förbi. Qwele ålketi, *piſcis e conſpectu velociter abiit*, fiſken ſkymtade förbi.

ÅLKETEM, *n. ſ. umbra, ſpecies cito evaneſcens*, ſkymt, ſkugga. Ålketemeſt palla, *umbram timet*, han är rådd för ſkuggan. Ålks, *idem.*

ÅLLES, *n. a. totus*, hel. *Perfectus, abſolutus*, fullkomlig. Ålles mano, *menſis integer*, en hel månad. Ålles ſjaddo, *ſtatura adulta*, full växt. Juo le ålles ſjaddon, *ſtatura jam eſt adulta.* Ålleswuot, *ſubſt. perfectio*, fullkomlighet. *Theolog.*

ÅLLANET, ållånet, *v. n. abſolvi, conſummari,*

mari, fullbordas, fulländas. Te tat pargo le ållanam, *ad finem jam hoc perductum eſt opus*, detta arbete år nu fullbordadt. Kaik kalka ållanet, *omnia abſolventur*, alt ſkal blifva fullgjordt. Eliſabethen pådd die ållani, *tempus Eliſabethæ impletum eſt*. Allanaſtet, *dimin.* Ållanatjet, *inchoat.* begyn. blifva fullbordad.

ÅLLASIKT, ållesikt & *contr.* ållaſt, *adv. perfecte, plene*, fulleligen, fullkomligen, *cfr.* åleſt.

ÅLLET & ålletet, *v. a. perficere, abſolvere*, fullborda, fullända. Atte mon kalkab tait ålletet, *ut perficiam ea.* Juo le ållem pargobs, *jam opus abſolvit ſuum*, han har nu gjort ſit arbete fårdigt. Ålletaſtet, *dim.* Alletatjet & ållegåtet, *inchoat.* begynna få fårdigt, eller fullborda.

ÅLLETATTET, *v. a. perficiendum curare*, låta fullborda. *It. neutr. perfici poſſe*, kunna fullbordas.

ÅLLET, ållåt, *v. n. ſufficere*, råcka til. Idtji ålle, *non ſufficiebat*, det råkte ej til. Måddaſit ållåt, *multis ſufficere*, råcka til åt många.

ÅLLETEM, *n. ſ. abſolutio*, fullbordande.

ÅLLO, *adv. abundanter, copioſe*, ymnigt. *It. ſubſtantive, abundantia, copia*, ymnighet. Ållo låddiſt, *abundantia avium*, ymnighet af fogel. Ållo qweliſt, *abundantia piſcium*, myckenhet af fiſk. *Comparat.* ållob, *abundantius*, ymnigare, öfverflödigare. Ålloimuſt, *ſuperl.* aldramåſt el. ymnigaſt.

ÅLLÅTET, *attingere, pertingere*, hinna til, nå. Ib ållåte, *attingere non poſſum*, jag hinner ej til, jag når intet. *It.* ållåtet, *active, facere ut quis attingat*, laga at en når.

ÅLMA, *vir*, man. Puorak ålma, *bonus vir*, en god man. Wuoras ålma, *vir ætate provectus*, en gammal man. Rakke ålma, *id. It.* ålma, *maritus*, man, åkta man. Ålma qweibme, *vid.* qweibme. Åiwe ålma, *v.* åiwe. Hål ålma, *procurator, cauſſidicus*, fullmågtig, föreſpråkare. Aut ålma, *antiſtes, ſuperior*, förman. *It. maritus prior, qui defunctus eſt*, den förra man, den afledna man. Ålma puoike, *ſtrenuus vir*, en raſk karl. Ålmats, *dimin.* en liten man.

ÅLMALATS, *n. a. virilis*, manlig. Ålmajes, *id. Eccleſiaſt.*

ÅLMASTALLET, *v. n. virum ſe jactare, fortitudine ſua, opibus aut alia re ſuperbire*, ſkryta af ſin manhaftighet, tycka ſig vara en ſtor man. Ålmaſtalleje, *jactator, glorioſus*, en ſtorſkrytare, *cfr.* mihaſtallet.

ÅLOL, *maxilla*, kindbåge. Ålolm, *id.*

ÅLOT, *v. a. putare, ramos abſcindere*, qviſta, afſkåra qviſtarne. Alo åkfit puoriſt, *amputa ſingulos ramos*, ſkår bort qviſtarne väl. Åloſtet, *dimin.* Ålogåtet, *inchoat.*

ÅLPE, *panni extremitas, fimbria*, liſt på klåde. *Fenn.* hulpio, *id.*

ÅMANJASTET, *v. a. antiqua referre, quæ antehac facta ſunt enarrare*, berätta gamla händelſer. Muitel le tat wuores fårtab åmanjaſtet, *memor hic ſenex eſt antiqua quævis enarrandi*, denne gubben har godt minne och kan berätta alt hvad ſom har ſkedt. Åmanjaſtegåtet, *inchoat.* begynna berätta, *cfr.* åbme.

ÅMANJASTEJE, *relator*, förtäljare.

ÅMAN-

ÅMANJES, *n. ſ. relatio, hiſtoria*, berättelſe, hiſtoria.

ÅMASTET, åmaſtowet & åmaſtuet, *v. n. inveteraſcere, inveterari*, blifva gammal. Åmaſtum wuoſta, *caſeus inveteratus*, gammal oſt. Åmaſteje, *qui inveteratur*, den ſom blir gammal, *cfr.* åbmot.

ÅMASTATTET, *inueterare, veteraſcere ſinere*, göra gammal, låta bli gammal.

ÅME, *n. a. vetus*, gammal, *vid.* åbme.

ÅME, *n. ſ. res*, ting. Mi åmit le tat? *quænam hæc eſt res? quid hoc eſt?* hvad är detta för et ting. *It pecunia vel aliud, quod quisque luſorum in luſum aut aleam confert*, ſats i ſpel. Åmeb piejet, *in aleam pecuniam conferre*, ſätta pengar på ſpel.

ÅME-TÅBDO, *conſcientia*, *v.* waimo.

ÅME-WÅLJA, *frater germanus*, köttſlig broder.

ÅMÅKES, *n. a. vide* omakes. Åmåkes talke, *tempeſtas ſubnubila.*

ÅMÅRTES, åmårtſa, *n. ſ. acervus*, hög, hop. Muora åmårtes, *acervus lignorum*, ved-hög. Kedke åmårtes, *congeries lapidum.*

ÅMÅRTET, *acervare*, lägga i en hög.

ÅNE, ånekes, *n. a. brevis*, kort. Ånekes badde, *vinculum ſive ligamen curtum*, kort band. Ånekes laido, *via brevis*, kort väg. Ånekats, *dimin. id.* Aptſa le tat ånekats, *nimis hoc breve eſt*, detta är alt för kort. *It.* ånekats, *adverbial.* Wuorde ånekatjeb, *exſpecta pauliſper*, vänta en liten ſtund.

ÅNANET, ådnanet, *v. n. curtum fieri*, blifva kort. Ånanam låh talle peiweh, *dies jam breviores facti ſunt*, dagarne hafva nu blifvit kortare. Ånanaſtet, *dim.* blifva litet kortare. Ånanatjet, *inch.* beg. blifva kortare.

ÅNATALLET, *v. a. vid.* ånetet, *id.*

ÅNEKESLAKA, *adv. breviter*, korteligen, i korthet, *vid.* ånekes.

ÅNEKESWUOT, *n. ſ. brevitas*, korthet.

ÅNELES, *n. a. brevis*, *vid.* ådneles.

ÅNETET, *v. a. breviorem reddere, decurtare*, afkorta, göra kortare. Ånetetab muorab, *decide ſive amputa hoc lignum*, hugg af detta träſtycket. Ånete kainob, *fac funem breviorem*, gör täget kortare. *It. occidere*, dråpa. Te ånetin ſo taſſa, *illum illic occidebant*, de gjorde ånda på honom där. Håggabs ånetet, *ſe ipſum internecare, vitam ſuam reddere breviorem*, göra ånda på ſig ſjelf, förkorta ſit lif. Ånetaſtet, *dim.* göra litet kortare. Ånetatjet, *inchoat.* begynna göra kortare.

ÅNATES, *n. ſ. ſegmentum, id quod abſciſſum eſt*, det ſom är afhuggit. Ånataſit tjägget, *ſegmenta congerere.*

ÅNETEM, *n. ſ. deciſio, diminutio longitudinis*, afkortning, afſkärning.

ÅNETUM, *n. a. decurtatus*, afkortad.

ÅNOT, *v. n. curtum fieri*, *v.* ånanet.

ÅNTOS, *n. a. claudus, altero pede claudus*, halt, låghalt.

ÅNTOT & åntotet, *v. n. claudicare*, halta. Juolke pelen ånto, *altero claudicat pede*, han haltar på ena foten. Åntoſtet, *dim.* halta litet. Åntogåtet, *inchoat.* begynna halta.

ÅPPEM, *n. ſ. viſitatio*, beſök. *It. exploratio, dum retia piſcaria, tendiculas aut ejus generis alia ſcrutamur videndi cauſſa, an piſces aut fera irretita ſint*, vickning, när man ſer efter nät och giller, om man har fått något.

ÅPPES,

ÅPPES, *n. a. notus*, bekant. Åppes ålma, *vir notus*, en kånd man. *Comparativ.* åppaſub, mera bekant. Åppaſumus, *notiſſimus*, måſt kunnig eller bekant. *It.* åppes, *peritus*, fôrfaren. Kirje *ſive* tjalog åppes, *ſcripturarum peritus, doctus*, ſkriftlård. Unåppes, *vid.* onåppes, okånd. Åppeswuot, *n. f. familiaritas, conſvetudo*, bekantſkap. Åppeswuota diet tabb takkab, *familiaritatis cauſſa id facio.*

ÅPPASMATTET, *v. a. notum reddere & familiarem*, gôra bekant, gôra kånd. Sodn åppasmatti mo ſuina, *me ei notum fecit & familiarem*, han gjorde mig bekant med honom.

ÅPPASMOWET, *v. n. innoteſcere*, blifva kånd. Tatte paleſt, ko mon åppasmowib ſuin, *ab illo tempore, quo ei innotui*, ifrån den tiden, då jag blef bekant med honom. Åppanet, *apud Lyckſelenſes, idem.*

ÅPPESTET, *v. a. monſtrare viam, ducere*, viſa vågen, ledſaga. Sodn kalka mo åppeſtet, *ille mihi dux erit itineris*, han ſkal vara min vågviſare. Sije mo åppeſtijen tokko, *illi mihi viam illuc monſtrabant*, de viſte mig vågen dit. Åppeſteje, *dux itineris*, vågviſare, ledſagare. Åppeſtaſtet, *dimin. id.*

ÅPPASTATTET, *v. a. viam monſtrandam curare, facere, ut via monſtretur*, låta ledſaga, låta vågen viſas. *It. notum facere*, gôra bekant, kundgôra.

ÅPPET, *v. a. viſere*, beſôka. Aitigitas åppet, *parentes ſuos inviſere*, hålſa på ſina fôråldrar. *It. retia & tenticulas viſitare*, vicka nåt och ſnaror. *It. diſcere*, låra. Juo le åppam lokket, *jam legere didicit*, han har nu lårdt låſa. Kåſte leh todn tabb åppam *ſive* åppâm? *a quo iſtud didiciſti?* af hvilken har du lårdt det? *Fenn.* opin, *diſco, inviſo.*

ÅPPETET, *v. a. docere, inſtituere*, låra, underviſa. Mon leb to åppetam tabb, *te ego iſtud docui*, jag har lårt dig det. *Paſſiv.* åppetowet, åppetuet, *inſtitui*, underviſas. Appeteje, *doctor, qui inſtituit*, lårare, underviſare. Appetaſtet, *dim.* litet underviſa. Appetatjet, *inchoat.* begynna underviſa el. låra.

ÅPPETUS, åppetes, *n. f. doctrina, inſtitutio*, lårdom, underviſning. Åppetus pekke, *dogma*, låroſats. Appetes ålma, *diſcipulus*, lårjunge.

ÅR, *n. f. annona, reditus agrorum*, årsväxt. *De uberiore annona dicitur*, god årsväxt. *Fenn.* ohra, *hordeum.*

ÅRA, *vena*, åder. Årab ſlåwet, *venam ſecare*, ſlå åder. Waim-åra, *arteria*, pulsåder. *It.* piårg-åra, *inteſtinum rectum*, åndetarm. Tjatſe åra, *meatus ſive canalis urinæ*, urin-gång.

ÅRAK, *vid.* orrek.

ÅRBEN, *ſoror*, ſyſter. Årbenats, *dim.* liten ſyſter. *It.* årbenatjeh lepa ſåi, *ſorores illæ duæ ſunt*, de två åro ſyſtrar, *cfr.* åbba. *F.* orpana, *conſobrinus.*

ÅRBES, *orbus*, fader ell. moderlôs. Årbes mana, *infans orbus parentibus, patre aut matre orbatus*, fader eller moderlôſt barn. *Qui conjugem amiſit etjam* årbes *appellatur interdum. Fenn.* orpo, *orbus.*

ÅRBASMOWET, *v. n. ſive paſſiv. parentibus orbari*, miſta ſina fôråldrar.

ÅRBUL, *conjuge orbatus*, en ſom miſtat ſin make. Årbul wiwam, *gener meus*

uxore orbatus, min mág, ſom miſtat ſin huſtru.

ÅRD, *n. f. locus ubi ſilva in alpibus incipit, ora ſilveſtris montium*, ſkogsrand, det ſtållet dår ſkogen börjar på et berg, hvars ſpits är ſkoglös. *It. ora alicujus rei ſive margo*, brådden eller kanten på et ting.

ÅRE, *n. f. cauſſa*, orſak. Åreb åtſa, *cauſſam quærit, ſcilicet accuſandi aliquem*, han ſöker at få någon orſak, at finna något fel med någon.

ÅRGESTET, *v. a. decidere, abſcindere*, afhugga. Åkſit årgeſtet, *ramos detruncare*, afhugga qviſtarne. *It. percutere*, ſlå, ſlå til.

ÅRGO, *n. f. locus aremoſus conſitus arboribus, herbis autem carens*, hedmark, ſandigt ſkogland.

ÅRGOT, *v. a. amputare*, *vid.* årgeſtet.

ÅRJAK, *adv. a plaga meridiali*, ſöder om, på ſödra ſidan om. Arjak påti, *ab illa parte, quæ vergit in meridiem, veniebat*, han kom ſödra vägen eller ſöder om.

ÅRJAS, *(in locum) adv. verſus meridiem*, ſöder ut. Wuolgi årjas, *verſus meridiem profectus eſt*.

ÅRJAT, *(e loco,) a meridie*, funnan ifrån. Piägga lei årjat, *ventus a meridie ſpirabat*, vådret var ifrån ſöder.

ÅRJEB, *n. a. magis in meridiem ſpectans*, ſydligare. Arjebiſne & årjebun, *adv. magis verſus meridiem*, mera i ſöder, funnanföre. *Eſt locativus caſus.*

ÅRJEL, årjela & årjeli, *n. a. meridianus, ad meridiem ſpectans*, ſom ligger til ſöder. Årjeli piägg, *ventus meridialis*, funnanvåder. Arjelah & årjelahh, *Auſtrales homines, qui in plaga meridiali verſantur*, ſöderlånningar, de ſom viſtas i ſöder. Årjelen, *adv. a parte auſtrali*, ſöder om. Arjeliſne, *id.*

ÅRJELI-HENE & årjelſjene, *fœmina auſtralis, quæ ex plaga meridiana eſt*, en ſörländſka.

ÅRJEMUS, *ſuperlat.* vẽ årjeb, *maxime auſtralis*, den ſöderſta.

ÅRJETET, *v. n. verſus meridiem abire*, fara i ſöder. *It. activ. ad meridialem plagam vertere ſive agere*, föra eller vända emot ſöder. Arjetaſtet, *dim.* Arjetatjet, *inchoat.* begynna vända emot ſöder.

ÅRNET, *flacceſcere, marceſcere*, viſſna.

ÅRRE, *ſciurus*, ekorn. *Pellis ſciuri*, ekornſkinn, gråſkinn. *It. moneta cuprea trium aſſium ſive orarum*, en ſtyfver. Årren åſe, *portio minuſcula hereditatis*, en liten del i arfvet. Årrats, *dim.* Akt årrats, *unicus tantum obolus*, allenaſt en ſtyfver.

ÅRRES, *maſculus*, manlig. Årres påtſo, *rangifer mas*, *v.* orres, urres. *H.*

ÅRRAJ, årrajes, *gregis maſculini pecudum dives*, rik på hann-boſkap.

ÅRREW, *ſciurus*, ekorn. Årrew arto, *dessa pellium ſciurorum*, 10 gråſkinn.

ÅRROT, *v. n. eſſe*, at vara, *vid.* orrot.

ÅRTTA, *n. f. conditio, finis*, vilkor, ändamål. Tann årttai leb mon tunji tab luitam, *illa conditione ſive illum in finem ego tibi hoc remiſi*, jag har lemnat dig detta med det vilkor.

ÅSE, *n. f. portio*, del, andel. Åſebs åttiot, *portione ſua potiri*, bekomma ſin del. Åſetaka, åſetak, *conſ. negat. ſine portione*, utan del. Åſetaka mon ſjaddib, *expers ego factus ſum*, jag blef lottlös. Arton åſe, *vid.* arto. Åſats, *dimin.*

dimin. en liten lott. *Fenn.* oſa, *pars, portio.*

ÅSALATS, *n. a. particeps*, delaktig. Åſalats leb arbeſne, *particeps ſum hæreditatis.*

ÅSETES, åſetebme, *n. a. exſors, cui nulla eſt aut debetur portio*, lottlös, en ſom ej har någon lott.

ÅSAS, åſes, *n. ſ. merx*, vara. *Omne id, quod emitur & venditur.* Åſaſit wuonai tålwot, *merces in Norvegiam ferre*, föra handels-varor til Norrige. *Item, mercatura, commercium*, handel. Stuor åſas, *mercatura magna*, ſtor handel. Åſes ålma, *mercator*, handelsman. Åſes ſtad, *urbs mercatoria*, köpſtad.

ÅSESTET, *v. a. mercari*, köpſlaga, handla. Mab leh todn åſeſtam? *quid mercatus es?* hvad hat du handlat? Påte åſeſton, *(Dual.)* kom låt oſs bägge handla. Åſeſteje, *mercator*, handlande. Åſeſtaſtet, *dim.* handla litet. Åſeſtatjet, *inchoat.* begynna handla.

ÅSESTEM, *n. ſ. mercatura, commercium*, handel. Åſeſtemin tuoret, *ex mercatura nimium lucrum reportare*, ſkinna i handel.

ÅSET, *v. n. ſcintillare, ſcintillas emittere*, gniſtra, gifva gniſtror ifrån ſig. Tållå åſa, *ignis ſcintillat*, elden gniſtrar. Tidnoſt tållå åſa, *e filice ignis eliciuntur ſcintillæ.*

ÅSKAL, åſkalem & åſkeldem, *n. ſ. fiducia, confidentia*, förtröſtan. Åſkaleb ſunji anab, *ei ego confido*, jag har förtroende til honom. *Fen.* uſcallus, *id.*

ÅSKELDES, *n. a. fide dignus & confidentia*, förtroende vårdig, en den man kan hafva förtroende til. I le ſodn åſkeldes almats, *fide ille dignus non eſt, illi minime eſt credendum*, han är ej at lita på.

ÅSKELDET, *confidere*, lita på, förlita ſig. Ib matte åſkeldet ſunji, *ei ego confidere non poſſum*, jag kan ej lita på honom. Åſkelet & åſkålet, *id.* Åſkalaſtet, *dim.* litet förtröſta. *Fen.* uſcullan, *confida.*

ÅSKETEM, åſketet, *v.* åſkalem, åſkeldet.

ASKETET, *v. n. abundanter augeri, copioſe accreſcere*, öfverflödigt ökas eller tiltaga. Ålo le ſunji åſketam, *valde accrevit grex ejus*, hans hjord har blifvit anſenligt ſtörre, *cfr.* aſſketet.

ÅSKOK, *n. a. voluntarius, benignus*, villig, godvillig.

ÅSKOTET, *v. a. perſvadere, perſvadendo inducere*, öfvertala.

ÅSMÅRRES, *vid.* oſmures.

ÅSNA, *aſinus*, åſna.

ÅSNJEL, *præp. in, ad*, på, til. Alde åſnjel, *ad illum*, til honom. Jubmelen åſnjel jakket, *in Deum credere*, tro på Gud. *Apud Lyckſel. cfr.* nala, luſa.

Åsos, *conveniens, aptus*, lagom, tjenlig. Te le aiwe åſos, *aptiſſimum eſt.*

ÅSOT, *v. n. ſcintillare, vid.* åſet, *id.*

ÅSSJE, *n. herba, equiſetum*, fråkne.

ÅSSJAJ, åſſjajes, *n. a. equiſeto conſitus*, bevuxen med fråkne. Åſſjajes kadde, *ripa equiſeto conſita, ſive in qua equiſetum copioſe creſcit*, en ſtrand, dår mycket fråkne växer.

ÅSSOK, *vid. ſupra* uſs, uſſek.

ÅSTET, *v. a emere*, köpa. Mab kalkah todn åſtet? *quid emes?* hvad ſkal du köpa? Åſteje, *particip. præſ. emens*, köpare. Åſteje ja wuobdeje, *emtor & venditor.* Idtji åſteje parit, *emtor nullus*

nullus repertus eſt ſive advenit, ingen köpare inſant ſig. Åſtek, *particip. neg. non emtus*, okôpt. Åſteſtet, *dim.* köpa litet. Åſtegåtet & åſtajet, *inch.* begynna köpa. *Fenn.* oſtan, *emo.*

ÅSTANJE, *emax, emendi cupidus*, köpgirig, en ſom gårna köper. Harbmat åſtanje le ſodn, *valde emax eſt.*

ÅSTATJET, *v. a. frequ. id. atque* åſtet. *It. licitari*, falka på, bjuda på.

ÅSTELET, *v. a. emere velle*, vilja köpa. Åſtelet kalkab tuſte tab, *hoc a te emere expetam*, jag ſkal begåra af dig detta til köps. *It. idem atque* åſtet, köpa. Åſtelete maite tarbahebet, *emite quod neceſſum eſt.* Åſtelatjet, *inch.*

ÅSTEM, *n. ſ. emtio*, köpande, köp. Mo åſtem kirje, *(per idiotiſm) liber quem emi*, boken ſom jag har köpt.

ÅSTO, *n. a. emtus*, köpt. Åſto påtſoi, *rangifer emtus*, en köpt ren.

ÅSTO, *n. ſ. cortex viburni*, videbark.

ÅSWEDADET, *v. a. moliri, vid.* killot.

ÅTSA, *n. ſ. collare, focale*, halsduk, krage. Silb åtſa, *focale ſive collare argenteum*, ſilfverkrage. Åtſa-läppa, *pectorale*, bröſtlapp.

ÅTSES, *vinculum, quo duo retia combinantur*, et band at binda ihop 2:ne nåt.

ÅTSET, *v. a. quærere*, ſöka. Mab leh todn åtſemen? *quid quæris?* hvad ſöker du? Åtſet, ja tije kalkebet kaudnet, *quærite & invenietis*, ſöker och j ſkolen finna. Åtſeje, *qui quærit*, en ſom ſöker. Åtſegåtet, *inchoat.* begynna ſöka.

ÅTSEM, *n. ſ. exquiſitio*, ſökande.

ÅTSELET, *v. a. deſiderare*, ſakna. Idtjib maitek åtſele, *nihil deſiderabam*, jag ſaknade ingen ting. Qwekte påtſoit åtſelab, *duos deſidero ſive deeſſe video rangiferos*, jag ſaknar tvånne renar. Åtſelowum, *particip. paſſ. deſideratus*, ſaknad. Åtſelaſtet, *dimin.* ſakna litet. Åtſelatjet, *inchoat.* begynna ſakna.

ÅTSELADDET, *v. a. frequ. idem atque* åtſelet.

ÅTSO, *n. ſ. id. qu.* åtſem. *It.* åtſo & åtſok, *vel* åtſokes, *n. a. quæſitus*, ſökt. Te le to åtſo ålma, *hic eſt quem quæſiſti vir*, här är den af dig efterſökta mannen.

ÅTSÅTET & åtſetet *vel* åtſatet, *(ut plures ſcribunt Auctores) exquirere, ſcrutari*, utſöka, ranſaka. Åtſåte puoriſt, *ſcrutare probe*, underſök noga. Åtſåtete etjebte, *ſcrutamini ſive tentate vosmet ipſos*, ranſaker eder ſjelfva. Åtſåteje, *ſcrutator*, ranſakare. Åtſåtaſtet, *dimin.* litet underſöka. Åtſåtatjet, *inchoat.* begynna ranſaka.

ÅTSÅLWAS, *n. ſ. ſcrutinium*, ranſakning, underſökning.

ÅTSÅTEKE, *particip. neg. non inquiſitus*, ſom ej är underſökt. *It. imperveſtigabilis, qui perveſtigari nequit*, outranſakelig.

ÅTSÅTEM, *n. ſ. ſcrutinium, probatio*, ranſakning, prôfning.

ÅULO, *n. ſ. tabes, nix reſoluta*, *v.* ruweſk.

ÅULOT, *v. n. tabeſcere, calore reſolvi*, tina, ſmälta. *De nive tabeſcente & aqua exinde orta dicitur*, ſåges om vatten af ſnö ſom ſmälter.

ÅUROT, *v. n. metu percelli, extimeſcere*, blifva rådd. Åuroſtet, *dimin.* blifva litet rådd. Åurogåtet, *inchoat.* begynna blifva rådd.

ÅUROTET, *v. a. terrere*, ſkråma. Åurotib ſo taina hålin, *iſto ego illum ſermone perterrefeci*, jag ſkråmde honom med det talet.

ÅUTO, åutos, åutohet, *v.* auto, autohet.

ÅUTOT, *v. n. lavatione uti vaporis, vapore aquæ calidæ lavari*, bruka immbad, bada ſig i ångan af varmt vatn.

ÅWER, *n. ſ. violentia, vis*, våld.

ÅWET, *v. a. timere*, frukta, vara halfrådd. Awab mon ſuſte, *ego illum fere timeo*, jag är nåſtan rådd honom.

Å

ÅBBAR, *ſitula*, åmbare, *v.* ebber.

ÅBMET, *attingere*, nå, hinna til. Idtji åbme pira petſeb, *amplexu pinum comprehendere non potuit, pinum amplecti non potuit*, han kunde ej famna om tallen. Idtjib åbme pâtet, *venire non poteram, ob brevitatem temporis aut loci diſtantiam longiorem*, jag hant ej komma.

ÅBN, *n. ſ. materia, id, ex quo quid faciendum eſt*, åmne.

ÅBRO, *n. herbæ, rumex alpina*, fjållſyra, ſyrgrås ſom växer i fjållen.

ÅDNA, ådnak, *n. a. multus*, mycken. So tårretin ådnak almog, *illum ſecutus eſt multus populus*, mycket folk ſölgde honom. *Comparat.* ånab, mer. Tatte ånab, *eo magis*, deſto mer. *Superlat.* ånamus & ånaimus, aldramåſt. Tah ånamuſeh, *plerique*, de flåſte. Ånamuſt, *adv. maxime*, måſt.

ÅDNAM, *terra*, jord. Alme ja ådnam, *cœlum & terra*, himmel och jord. Same ådnam, *Lapponia*, Lappmark. Same ådnamen le ſodn paijanam, *in Lapponia natus eſt.*

ÅDNAMALATS, *n. a. terreſtris*, jordiſk.

ÅDNANET, *v. n. augeri, accreſcere*, förökas, blifva mera. Sije kalkeh ådnanet, *augebuntur.*

ÅDNATATTET, *nimis magna loqui, inconſiderate loqui*, tala för mycket ſtort och obetänkſamt. Satta ib lul ådnatattet, *quod præfiſcine dixerim.*

ÅDNATAKES, *ſuſpicioſus*, miſstänkſam.

ÅDNO, *amnis*, å. Ådno kadde, *ripa fluvii*, åſtrand.

ÅH, *3. perſ. plural. verbi auxiliar. negativ.* ib. Åh ſije matte, *illi nequeunt*, de kunna ej. Åhn, *prima perſ. dual.* Åhn mâi pâte, *nos ambo non venimus*, vi två komma ej.

ÅHDET, *v. a. imitari, vocem vel geſtus alicujus referre ſtudere*, hårma, apa efter. Åhdeje, *mimus, qui geſtus vel loquelam alterius imitatur*, en ſom hårmar.

ÅHDEM, *n. ſ. imitatio, ſtudium imitandi*, hårmande, efterapning.

ÅIDNA, *n. ſ. valetudo*, hålſa. Puore åidna, *valetudo proſpera*, god hålſa.

ÅIDNAHA & åidnahem, *idem. It. ſalus, ſalutatio*, hålſning. Sardnot åidnahemeb, *dicite ſalutem.*

ÅIDNES, *n. a. ſanus*, ſund, hålſoſam. Åidnes åppetus, *doctrina ſana.* I le tatt åidnes almats, *ille ſanus non eſt, malus vir eſt*, han är ingen god man. Åidneswuot, *ſubſt. vid.* warres, warreswuot.

ÅIDNESJA, åidneſjem, *vid.* åidna, åidnahem.

ÅJENES, *n. ſ. mora*, hinder, *v.* ajenes.

ÅIG, *n. ſ. poſſeſſio*, egendom, beſittning. Mo le tatt åig, *mea iſta eſt poſſeſſio.*

ÅIGAD, åigat, *poſſeſſor*, ägare.

ÅIGO, *n. a. proprius*, egen. Åigo wålja, *frater germanus.* Åigo tawer, *propria poſſeſſio.*

ÅIGOWUOKE, åigowuot, *n. ſ. proprietas*, egenſkap. Jubmelen åigowuokeh, *attributa Divina*, Guds egenſkaper.

ÅIKOT, åikotet, åikom, *v.* aikot *&c.*

ÅIMESK, *n. a. verecundus*, blyg, blygſam. Åimeſk mana, *infans verecundus.*

ÅIMOSKADDET, *v. n. erubeſcere*, blygas. Idtjin åimoſkadde, *non erubuerunt.*

ÅITE, åiten, *vid.* eime, eite *&c.*

ÅITO, *n. ſ. locus ſeparatus*, enrum, ſärſkildt rum. Åitoſne hålet, *in ſecreto colloqui*, talas med i enrum.

ÅITOIT, åitot, *adv. ſeorſim*, ſärſkildt, affides. Wadſon åitot, *eamus ſeorſim*, låt oſs gå affides. *Auſtr.*

ÅITOTET, *v. a. avertere, removere*, afvända, bortvända. Tjalmit åitotet, *oculos avertere, aliorſum proſpicere*, vända bort ögonen, ſe bort.

ÅITOTEM, *n. ſ. averſio*, bortvändande.

ÅKT, åkta, *n. a. genuinus, legitimus*, äkta, laglig. Åkt ålma, *maritus genuinus*, äkta man.

ÅKTO, *adv. conſulto, de induſtria*, med flit, upſåteligen. Åkto naute leb takkam, *ita de induſtria feci*, jag har med flit ſå gjordt. Miålan åkto, *id. It. adjective:* Miålan åkto ſuddo, *peccatum proæreticum*, upſåtelig ſynd.

ÅLE, *noli*, låt blifva, *vid.* ale.

ÅLEK, åla, *n. ſ. grex*, hjord. Ålekam, *grex meus*, min boſkap. Åla ålma, *vir dives pecudis*, en rik man på boſkap.

ÅLAD, åladeje, *vid.* ålolats.

ÅLJO, *n. ſ. diligentia, induſtria*, flit. Stuora åljo, *magna induſtria.* Åljoſt, *cum induſtria, omni niſu*, med kraft. *Adverbial.*

ÅLJETET, *curare, operam dare*, vårda ſig, beflita ſig. I-ſodn åljet parget, *laborare is non curat*, han vårdar ſig ej at arbeta. I åljet påtet, *venire non curat*, han bryr ſig ej om at komma, *cfr.* waſſjet.

ÅLJOK, åljar, *induſtrius, gnavus*, flitig, arbetſam. Åljokeh orrote, *diligentes eſtote.* Åljokwuot, *diligentia, induſtria*, flit.

ÅLJOSIKT, åljokt, *adv. diligenter*, fliteligen.

ÅLJOTEBME, *n. a. otioſus, deſidioſus*, lat. Åljotes, *id.* Åljotes almats, *homo deſidioſus*, en lat menniſka. Åljoteswuot, *pigritia*, låttja.

ÅLJOTOWET, *v. n. ignavum fieri*, blifva lat.

ÅLLAJET, *v. n. reviviſcere, vid.* jellajet.

ÅLLOB, *negativum primæ perſonæ plural.* Ållob takka, *ne faciamus, minime faciamus*, låt oſs ej göra. Ållon *(dual.)* wuolge, *ne abeamus*, låt oſs bägge ej gå eller fara bort. *Secundæ perſonæ plural.* ållote. Ållote jakke, *minime credatis*, tron ej. *3. Perſ.* ållus. Ållus kåttjelus, *ne tentet, periculum non faciat*, han må ej förſöka. Ålluſka *five* ålluſkan *(dual.)* påtus, *non veniant*, de två måga ej komma, *cfr.* ale *& conjugationem verbi negativi auxiliar.* Ib.

ÅLO, *n. ſ. grex pecudum*, boſkaps-hjord. Sautſi ålo, *grex ovium*, fåra-hjord.

Ålots,

Ålots, *dimin.* en liten hjord. *Fem.* elo, *feges*, växande fåd. *cfr.* ålek.

ÅLOLATS, *dives pecudis*, rik på boſkap. Stuora ålolats le ſodn, *valde dives eſt pecoris*, han är mycket rik på boſkap.

ÅLOTALLET, *v. n. augeſcere, accreſcere, (de pecudibus dicitur & grege)* växa til, fôrôka ſig, trifvas. Säges om boſkap.

ÅLWET, *v. a. animadvertere*, märka, fôrmärka, *vid.* elwet.

ÅMBIKT, *n. ſ. munus, vid.* ammat.

ÅN, ån-ko, *conj. quam*, ån. Puoreb ån ko ſodn, *melior illo, ſive quam ille*, bättre ån han. *Rectius tamen & lingua magis conveniens eſt*, puoreb ſuſte, *melior illo.*

ÅNAB, tatte ånab, *vid.* ådnak.

ÅNABU, ånebut, *adv. magis, plus*, mera.

ÅNAHET, *v. a. nimis multum eſſe ducere*, tycka vara för mycket. Ånahi makſob, mab lijeb âdtjom, *merces, quam acceperam, nimis ei magna viſa eſt*, han tyckte, at betalningen, ſom jag hade fått, var alt för ſtor.

ÅNAK, *urſus mas*, hann-björn.

ÅNAKUTJEH, *n. a. plural. multi, ſatis multi*, många, nog många.

ÅNANET, *v. n. augeſcere, vid.* ådnanet.

ÅNAMUST, *adv. maxime, vid.* ådnak.

ÅNATJUMUS, *pars maxima, plerique*, ſtörſta delen, de flåſte. Ånatjumuſeb leb âdtjom, *partem maximam accepi ſive nactus ſum*, jag har fått det mäſta. Tah ånatjumuſeh ſijaſt, *plerique illorum*, de flåſte af dem.

ÅNDET, *v. a. efficere*, beſtälla, uträtta. Mab kalkah todn åndet? *quid efficies?* hvad ſkal du uträtta?

ÅNDEM, åndahem, *n. ſ. negotium*, ſyſla.

ÅNDOKES, *laborioſus, induſtrius*, beſtäll-ſam, arbetſam.

ÅNE, åneb, *v.* ådna, ånab. Åne åneb, *magis magisque*, mer och mer.

ÅNETET, *v. a. augere, multiplicare*, fôrôka. Sodn kalka ånetet to ſajob, *augebit ſemen tuum.*

ÅNETEM, *n. ſ. multiplicatio*, fôrôkande.

ÅNGEL, *angelus*, ångel.

ÅNO, *amnis, fluvius*, elf. Åno kadde, *ripa fluvii.* Ånots, *dim.* en liten elf.

ÅNOI, *avunculus, matris frater*, mor-broder.

ÅPPAR, *vid.* eppar. *Fem.* åpårå, *notbus.*

ÅPPEL, *pomum*, åpple. Åppel muor, *pomus*, åppletrå.

ÅRANET, *v. n. vid.* wirrtot.

ÅRDN, årdna, *negotium*, ärende. Årdnats, *dimin. idem.*

ÅRDNET, *deſtinare, proponere ſibi*, årna ſig, fätta ſig före.

ÅREDI, *n. ſ. vid.* årdn.

ÅRES, årenis, *diverſus, diſtinctus*, ſärſkild, affkild.

ÅRETET, *v. a. vid.* eretet.

ÅRLOG, *honeſtus, decorus, bene audiens*, årlig. Årlog almats, *homo honore dignus*, ärlig menniſka. Årloglaka, *adv. honeſte*, årligt. Årlogwuot, *honeſtas, honor*, åra.

ÅRO, *n. ſ. honor*, heder, åra. Åro teuwas, *honorabilis, honore dignus*, ärerik, ärefull.

ÅROTEBME, årotes, *infamatus, ignominia notatus*, oärlig, vanfrägdad.

ÅROTET, *v. a. honorare, honore proſequi*, åra, hedra. Årotum, *honoratus*, ärad.

ÅRTA, *piſum*, ärt. Årtit pårret, *piſa comedere*, åta ärter.

ÅSKA, åſkan, *adv. adhuc*, ännu. Åſka le tob-

tobben, *illic adhuc eſt*, han år ännu dår. *It. tandem*, omſider. Åſka te tajetab, *nunc demum intelligo*, nu åndteligen fôrſtår jag. Åſka talle kullab, *nunc primum audio*, nu fôrſt hôr jag. *It. poſtea*, efterât, ſedan. Wuoſtak mon, åſka te todn, *primum ego, poſtea tu*, fôrſt jag, ſedan du.

ÅSKALET, *v. n. luxari, ex artu diſtorqueri*, gå eller vridas utur led. Juolke åſkali, *pes luxabatur*, foten blef led-vriden.

ÅSKALTATTET, *v. a. luxare*, ledvrida, vrida eller bryta utur led. Åſkaltatti juolkeb, *pedem luxabat.*

ÅTJA, *alius*, en annan. Åtja ålma, *alius vir*, en annan man. Ib åtjaſeb tete, *aliud non ſcio*, jag vet ej annat. Åtjaſeh & åtjateh, *alii*, de andra. Åtjalaka, *adv. aliter*, annorlunda.

ÅTJATATTET, åtjatuttet, *v. a. immutare*, fôråndra. Åtjatattem, *immutatio*, fôråndring.

ÅTJATUET, åtjatowet, *immutari*, fôråndras.

ÅTIK, *acetum*, åtticka.

ÅTSITJE, *vid.* atſitje.

ÅTTIGEH, åttikeh, *parentes, pater materque*, fôråldrar, *vid.* aitegeh.

ÅUTJET, *v. a. incitare, inſtigare*, reta, uppågga, *cfr.* autjo, *unde ortum eſt.*

ÅWET, åwem, *vid.* awet, awem.

Ô

ÔHLOT, *v. a. comparare ſibi, acquirere*, fôrſkaffa ſig. Ôhlo allaſat karwoit, *compara tibi veſtes*, ſkaffa dig kläder. I widnotes almats maitek ôhlo, *homo deſidioſus nihil boni ſibi acquirit*, en lat menniſka fôrvârfvar ſig ingen ting, *cfr.* auket, ablet, rikkot.

ÔITOIT, *adv. aliorſum*, annorſtädes bort. Ôitoit kâttjet, *aliorſum reſpicere, oculos avertere*, ſe bort. Ôitoit wigga, *aliorſum abire ſtudet*, han vil bort en annan vâg.

ÔNTSET *vel* ôntſot, *v. a. curare, curam gerere*, bry ſig om, vârda. Walla ib ôntſe mabken, *ſed non quidquam curo, Act. 20: 24.* Kâtebs ôntſot, *domus ſuæ ſive rei familiaris curam gerere*, fôreſtå ſit hus, *cfr.* laketet, tjodtjotet.

SVENSKT OCH LAPPSKT
ORDA-REGISTER.

INDEX VOCABULORUM
SVECANO-LAPPONICUS.

Soll nach pag. 584 eingesetzt werden.

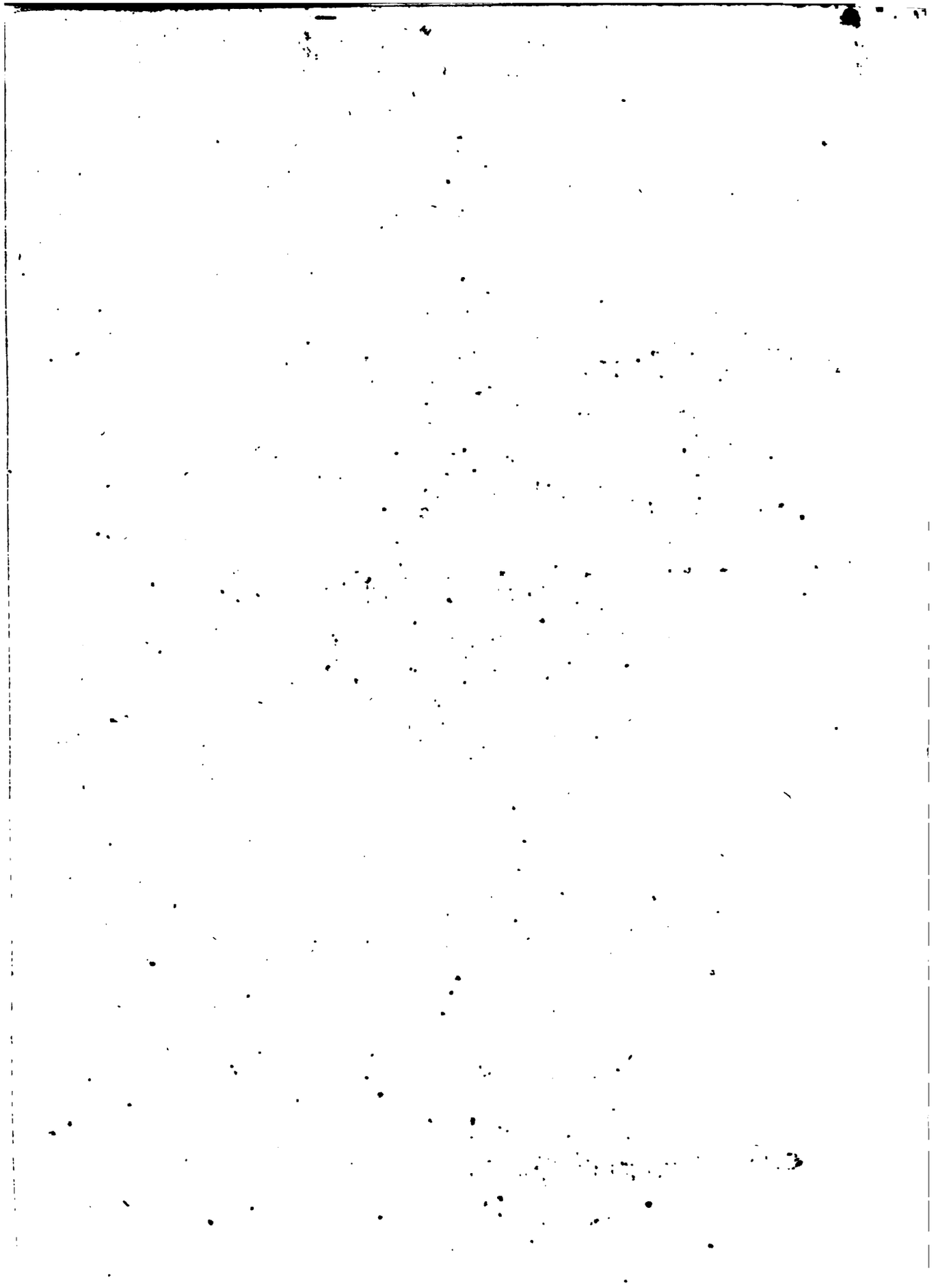

A.

Abbor, wuoſkon, ſkådek, ſittek.
Accord, litto, nórto.
Accordera, littob takket, littotet, nörtotet.
Adel, adelig, frókok, adeles álma.
Aderton, kaktſe mubbe lokkai. *Den adertonde*, kaktſad mubbe lokkai.
Advocat, auteſt waſteteje, hål-álma.
Af, luſte, lute. *Han fick af honom*, ádtjoi ſuſte. *Præpoſ. a, ab, ex, per ablativum caſum exprimitur, ex. gr. af ſilfver*, ſilbaſt, *af Gud*, Jubmeleſt.
Afbarka, karrab waldet, lágget, njallatet, nietſetallet.
Afbedja, biddet, andagas anot.
Afbilda, muotetet.
Afbryta, raſta tájet, mátjeſtet, matſeſtet, tlópket.
Afbråck, ſkada, maſſem.
Afbőja, erit kaitetet, erit járgelet, heſjotet.
Afbőn, biddem, andagas råkkálem.
Afbőrda, nádeb erit piejet, nádeb keppetet. *Afbőrda ſin ſkuld*, welkebs makſet.
Afdanka, heitet, kattjetet, kleppet.
Afdraga, keppetet, uſetet, wanotet. *Afdraga huden*, njuowet, njaſket.
Affalla, erit kattjet.
Affårda, erit rajet, ſaddet, kalget.
Affőda, ſakkus, qweddo, tjuk, mana.
Afgőra, állet, láptet.
Afgå, erit wuolget, erit mannet.
Afgálda, welkeb makſet, makſet.
Afgårda, kiárdab takket, ſtagget.
Afgifva, waddet, háiketet. *Afgift*, takkalwas, ſkatte, makſo.
Afgrund, haute, waule, járto.
Afgud, páito Jubmel, ſeite, ſaiw.
Afhandla, álletet, láptet, ſjátetallet.
Afhjelpa, kajot, kalget, wekketet.
Afhåmta, tápot erit, katotet.
Afhålla, pignotet, ulkotet, tſagget. *Afhålla ſig*, tſappet, kattet.
Afhugga, jagkeldet, ánetet, werdet, raſta tjuoppet.
Afhånda, katotet, erit waldet.
Afhőra, kuldelet, kuldelaſtet.
Afklippa, peſketet.
Afkläda, karwoit nuolet. *Afkläda ſig*, nuoletet.
Afkomma, afkomlinge, maddo, mangeltes puolwa, párad.
Afkunna, kullatet, tetetet.
Afla, abletet, ſakkatet, wuolgatet. *Afla, eller förvärfva ſig*, tjágget.
Aflemna, lappet, qwodet.
Áflida, jabmet, ſalatet, tſauketet.
Aflifva, hággab waldet, jabmetet.
Afláta, luitet, likotet, heitet, orrojet.
Aflång, kukkoteſi, ſkoldnjok.
Aflägga, erit piájet, erit luitet, katotet, lappet.
Aflägſen, kukkes, kukkes laido tuoken, ſwikke tuoken.
Aflőpa, ſe afrinna. Saken aflopp ſåledes, naute taina atain ſjaddai.
Aflőna, pálkab waddet, makſet. *Aflőning*, palka, makſo.
Aflőſa, nuolet, luitet, tjáutet.
Afmatta, kiáudatet, ſilotet, waipetet.
Afmåla, kirjetet, pajnetet, puoikaldattet, máhlet.
Afmåta, ſuldet, mátet, ſtikkoſtet.

A.

Abbor, wuoſkon, ſkådek, ſittek.
Accord, litto, nórto.
Accordera, littob takket, littotet, nörtotet.
Adel, *adelig*, frökok, adeles ålma.
Aderton, kaktſe mubbe lokkai. *Den adertonde*, kaktſad mubbe lokkai.
Advocat, auteſt waſteteje, hål-ålma.
Af, luſte, lute. *Han fick af honom*, ådtjoi ſuſte. *Præpoſ. a*, *ab*, *ex*, *per ablativum caſum exprimitur*, *ex. gr. af ſilfver*, ſilbaſt, *af Gud*, Jubmeleſt.
Afbarka, karrab waldet, lågget, njallatet, nietſetallet.
Afbedja, biddet, andagas anot.
Afbilda, muotetet.
Afbryta, raſta tåjet, måtjeſtet, matſeſtet, tlöpket.
Afbråck, ſkada, maſſem.
Afböja, erit kaitetet, erit jårgelet, heſjotet.
Afbön, biddem, andagas råkkålem.
Afbörda, nådeb erit piejet, nådeb keppetet. *Afbörda ſin ſkuld*, welkebs makſet.
Afdanka, heitet, kattjetet, kleppet.
Afdraga, keppetet, uſetet, wanotet. *Afdraga huden*, njuowet, njaſket.
Affalla, erit kattjet.
Affårda, erit rajet, ſaddet, kalget.
Afföda, ſakkus, qweddo, tjuk, mana.
Afgöra, ållet, låptet.
Afgå, erit wuolget, erit mannet.
Afgälda, welkeb makſet, makſet.
Afgårda, kiårdab takket, ſtagget.
Afgifva, waddet, håiketet. *Afgift*, takkalwas, ſkatte, makſo.
Afgrund, haute, waule, jårto.
Afgud, påito Jubmel, ſeite, ſaiw.
Afhandla, ålletet, låptet, ſjåtetallet.
Afhjelpa, kajot, kalget, wekketet.
Afhämta, tåpot erit, katotet.
Afhålla, pignotet, ulkotet, tſagget. *Afhålla ſig*, tſappet, kattet.
Afhugga, jagkeldet, ånetet, werdet, raſta tjuoppet.
Afhånda, katotet, erit waldet.
Afhöra, kuldelet, kuldelaſtet.
Afklippa, peſketet.
Afkläda, karwoit nuolet. *Afkläda ſig*, nuoletet.
Afkomma, *afkomlinge*, maddo, mangeltes puolwa, pårad.
Afkunna, kullatet, tetetet.
Afla, abletet, ſakkatet, wuolgatet. *Afla*, *eller förvärfva ſig*, tjågget.
Aflemna, lappet, qwodet.
Aflida, jabmet, ſalatet, tſauketet.
Aflifva, håggab waldet, jabmetet.
Aflåta, luitet, likotet, heitet, orrojet.
Aflång, kukkoteſi, ſkoldnjok.
Aflägga, erit piåjet, erit luitet, katotet, lappet.
Aflägſen, kukkes, kukkes laido tuoken, ſwikke tuoken.
Aflöpa, *ſe afrinna*. *Saken afloppſåledes*, naute taina atain ſjaddai.
Aflöna, pålkab waddet, makſet. *Aflöning*, palka, makſo.
Aflöſa, nuolet, luitet, tjåutet.
Afmatta, kiåudatet, ſilotet, waipetet.
Afmåla, kirjetet, pajnetet, puoikaldattet, måhlet.
Afmåta, ſuldet, måtet, ſtikkoſtet.

Afnåmare, åſteje, tåpoje.
Afplana miſsgårningar och ſynder, aſſjit ja måddoit erit njameſtet ja katotet, ſikkeſtet, waſſkeſtet.
Afplanka, ſårretet.
Afrad, kordne takkalwas.
Afråda, heſjotet, wakotet, piettot.
Afrita, ſkantet, menſtereb takket, kirjetet.
Afrätta, *ſe afſtiſva*.
Afſaknad, åtfelem.
Afſeende, kåtjeſtem, kåtjeſtak, måkke. *I afſeende på honom*, ſo kautai.
Afſides, tåres pelen, ſårr.
Afſikt, måkke, aikom, nſſjolmes.
Afſkaffa, katotet, heitetattet.
Afſked, rajem, luitem, ailewieſatem.
Afſkeda, rajet, luitet, ailewieſatet.
Afſkilja, ſårretet, qwektetet, tjuoldet, ratket, juoket.
Afſkrap, heitates.
Afſkriſva, mubben kirjen tſagge tjalet. *Afſkriſva på en räkning*, keppetet, waſkot, ſtruket.
Afſkräcka, paldet, erit paldet.
Afſkräckt, pallajam, paldom, åurom.
Afſkära, raſta tjuoppet.
Afſkudda, erit palkeſtet, katotet.
Afſlå, nadot, neikot, piettot, ruoptjet.
Afſlag, nadom, piettom.
Afſpiſa, *afſpiſa med fagra ord*, tjabbe nialmin ajetet. *Afſpiſa*, *giſva mat åt*, kalletet, piäbmet.
Afſtå, orrojet, heitet, luitet.
Afſtånga, *afſtånga ſig*, erit jättet.
Afſätta, kattjetet, kleppet. *Afſatt*, heitetum, kattjetum.
Afſvärja, erit jatet, erit wuordnot.
Aftaga, utſanet, gållet, mangas mannet. *(Om månan)* keſot. *Aftaga*, *(begripa)* auwetet, tåbdet, ſkenot.
Afſtal, laſſkaltak, *ſe accord*.
Aftappa, keppetet, kålketet.
Afton, ekked. *Aftonſång*, ekkedes-måſſo.
Aftorka, niameſtet, niamet, ſikkot, ſakkartet, waſkaſtet.
Aftråda, erit wadſet. *Aftråda ſin rätt*, åfebs luitet.
Aftryck, kåwe, ſkåuwe, muoto.
Afund, niddo, udnoteswuot, katſem.
Afvel, *ſe aſta*.
Afvog, mådſo, mådſok.
Afvika, kaiwet, ſwikkeſtet, ſuoppet, erit wuolget.
Afvita, miåla-wanak, kaiwes, piädak.
Afvittra, arbeb juoketet.
Afvånda, erit järgelet, åitoit järgelet.
Afvänja, harjanemeſt heretet, harjanem lakeb katotet.
Afvärja, wåret, warjelet, kattet.
Åga, pakkatus. *Agalöſ*, pakkateke.
Ägg, nirbme, waſſje, niddo.
Ägn, kordne kårrek. *Ägn*, *ſom ſåtts för djur*, ſepte.
Äkta, kattet, laketet, ånſſot. *Äkta*, *hålla före*, adnet.
Äkt, kattem, akſatallem.
Äktad, adnetum.
Äktning, kudne, wuolo.
Äktſam, warokes, wirbmok, rajues.
Alarm, ſluibme, ſkaime.
Alder, leſpe.
Alfvar, alwar, tuoda. *Med alfvare*, tuodaſt, ålles alwareſt.
All, *alla*, kaik, kaikeh, fåra kutte. *Med allo*, ikkat, akten åiwen.
Alleſtädes, fårta ſaijen, juoka paiken.
Altid, fårta palen. *Altjämt*, akeſt, intu, alo. *Alt ſedan*, kitta tatte paleſt. *Alla redan*, juo, jo, juokokats.
Altſammans, kaik tun. *Alt för mycket*, hila, ilak. *För all ting*, aines.

Alder

Aldenſtund, jutte. *Altſå*, naute.
Allehanda, kaikalakaſats. *Aldeles*, aptſa, aiwe ållaſt.
Alsmågtig, kaikwekſes, kaika radeje. *Alsingen*, i kuttek, i kåke, i mike, i aktek.
Aldrig, i kåſſek. *Aldrig en*, i aktek. *Aldrig ſedan*, i kåſſek taſt. *För aldrig ſå mycket*, i manke diet.
Allena, aktok, aktain. *Allenaſt*, koros. *Allenaſt du ville*, ſattah wall ſitalih.
Almoge, almog, fuolke.
Almoſor, watemeh, watek. *Almoſe-hjon*, håjo, fattog, almoſteje.
Allmån, kaikaſats, kaiki.
Aln, ſtikko.
Aldra, *aldraſtörſt*, kaiken ſtuoraimus.
Alſter, *ſe afföda*.
Altare, Altar.
Alun, alun kedke.
Amma, nidtje edne, paijeteje, niammateje.
Amper, brittjok, baſkok, karres.
An, *gå an*, ſjåttet. *Huru mår du? det går an*, maktes wieſo? dauk kuit.
Ana, *det anade honom*, etjes ludne tåbdi, aiwe ko tieti.
Anamma, tuoſtot, tuoſtotet, waldet.
Anbjuda, falet, kättjelet.
And, *gräs-and*, ſjuotſjo, laggets, ſnartel. *And*, *ſkörde-and*, tjuoppem pådd.
Andas, wuoigneſtet, lagket, addanet.
Ande, wuoigenes, addanes. *Gifva up andan*, tſauketet, jabmet. *Andedrägt*, wuoigneſtak, addanes. *Andelös*, häggatebme. *Andtäppa*, tappaltak.
Andakt, ailes ajatallem, ajatallem. *Andäktig*, Jubmelfruktog, ailes ajatallemin kuldeleje. *Andäktigt*, ailes ajatallemin, ſtuora ajatallemin ja kuldelemin.
Andäktig bedjare, waimoſt råkkåleje.
Andel, åſe, lotto, ſebre, part.
Andelig, wuoignelats.
Andraga, auti puoktet, ſardnot.
Andre, åtjaſeh, åtjateh. *Den andre*, mubbe, mubbad.
Anfall, ladem, råbmolem. *Anfalla*, ladet, råbmot, låutadet, tårotet, tjuotſet.
Anfäkta, kättjelet, waiwetet. *Anfäktning*, kättjelem, waiwetem.
Anfordran, raukem, tjodtjotem, wainotem, riktem. *Anfordra*, riktet, rauket, krakſjot, tjodtjotet, wainotet.
Anföra, tålwot, wirdetet, laidet, wadſetet. *Anförare*, tålwoje, laideſteje.
Anförtro, jakketet, wuorkai waddet.
Anförtrodd, jakketum, waddetum wuorkai.
Anförvant, *anförvanter*, *ſlägt*, lawe, pårahah, pårolats.
Angelägen, tarbes, aines. *Angelägenhet*, tarbeswuot, tarbek, tarbo.
Angenäm, likokes, hauſkes, murretes.
Angifva, qweddet, paijetet, hålet.
Angifvare, qweddeje, paijeteje, håleje.
Angripa, låutet, ladet, tårotet. *Angripa eller begynna*, alget, algetet.
Angrånſande, lakkaimus, lakkas.
Angå, kullot, påtet, ſjåttet. *Angående*, kautoi, qwettai, qwouloi.
Anhang, ſebre, akta pele, kradnah, pållaſatjeh.
Anhålla, maddet, adnot, råkkålet, anotet, åiket.
Anhörig, *ſe anförvant*.
Ankare, ankar, aija kedke.
Anklaga, *ſe angifva*. *Anklagan*, qweddo.
Ankomſt, påtem, påtaltak.
Anledning, tilje, tarbme, wikke.
Anlete, muoto, arodeje, tjalmeh.
Anlita, *ſe anhålla*, wekkeb maddet.
Anlägga, algetet, kaudnetet, wiggetet, tjodtjaldattet, tſeggetet.
Anlända, puoktetet, påtet, jåkſetet.

Anmoda, *ſe anlita, anhålla.*
Anmåla, tetetet, ſardnot, peljetet.
Anmärka, märket, mithmet, tſekkotet, muitos waldet, aitſet.
Annan, åtja, mubbe. *Hvarannan*, qweibme qweibmebs, kaſkabſa. *Annorledes*, åtja laka, åtja wuokai.
Anor, pårad, lawe lokko, maddo.
Anordna, piejet, laget, ſjättetet.
Anropa, tjuorwot, tjuorwotallet, råkkålet.
Anrätta, reidet, karwet.
Anſa, kåttjet, kåttjon adnet, neutot.
Anſe, kåtjeſtet, adnet. *Jag anſer dig för god*, puoraken to adnab.
Anſeende, wuoke, muoto. *Anſeende (dignitas)*, hewokwuot, åiweswuot. *I anſeende til*, kauto, qwettai.
Anſenlig, hewok, wuokok, wuoidnos.
Anſenligen, aimo, målked.
Anſikte, muoto, arodeje.
Anſkaffa, reddot, karwet, lagetet, mårrâtet, riſot, hugſet, warkot, ôhlot.
Anſkri, tjuorwom, kiljom, kajem.
Anſlag, aikom, algetem, uſſjolmes.
Anſlå, nammatet, meretet, tſekkotet.
Anſpråk, håla, tjodtjotem. *Göra anſpråk*, hålab takket.
Anſtalt, ordnig, lagatas, piejem, piejetus.
Anſtalta, laget, piejet, hugſet.
Anſtifta, *ſe anrätta, anordna.*
Anſticka, painetet, pahdet, paſtet.
Anſtå, ſjättet, dåkkahet.
Anſtälla, *ſe anrätta, anſtifta.*
Anſtändig, ſjättok, wuokok, tjabbe.
Anſtöt, *af ſjukdom*, âdtjotallem puotſelwaſeſt. *Anſtöt, ſtöt*, nortetem, nollatem.
Anſtötelig, owuokes, ofjättokes.
Anſvar, ſwarom, fuoppe, kartjaſeh, tjodtjom, qweddem, waſtetem.
Anſvals, wuoſte peiwen, wuoſtan.
Anſökning, maddem, waitem, anom.
Antaga, halas waldet, tuoſſot, waldet.
Antal, lokko, nauka, tåkke.
Antaſta, ladet, tårotet, råbmot, råbmolet.
Antekna, mithmet, tſekkotet, tjalet.
Antingen, jogo.
Antråda, alget, algob takket.
Antyda, tetetet, kullatet, peljetet.
Antvarda, jakketet, waddet, luitet.
Antända, tſakketet, puolajattet, ſnjuwkeſet.
Anviſa, wadſetet, wuoſetet, rajet.
Använda, pargon waldet, brukot, auken takket. *Använda arbete*, pargob piejet, parget.
Apa *efter*, hadet, tjowot wigget, mubbe mangen takket.
April *månad*, wuoratjis mano.
Arbeta, parget, tuojohet, widnohet, takket. *Arbetadt ſilfver*, takko ſilba.
Arbete, pargo, widno, tuoje. *Arbetſam*, tuojar, pargok, pargales, ukkar.
Arrendera, palka wuoſte luitet, luitet.
Arf, arbe. *Arfvinge*, arbolats.
Arg, pahas, fuonos, puoſjak, mårak, aſſmak.
Argliſtig, ſluokes, ſluokes paha. *Argbet*, pahaswuot, fuonoswuot.
Argſint, mårak, puortos, kârrok.
Arm, ålke, kåt, ålken åiwe rajai kåtaſt. *Armbåge*, kardnjel. *Armhåla*, kåta wuole.
Arm, *fattig*, håjo, tarbaheje, niådalats, kôwe. *Armod*, fattogwuot, håjoswuot.
Ars, patta.
Art, nale, wuoke, ſlaja, art. *Väl artad*, wuokok, artalats. *Illa artad*, paha nalek, pahas wuokeſt.
Artig, hauſkes, ſuottes, kudnes, murres.
Arvode, palka, makſo, takkem palka.
As, måſka kroppe, parwo, ſkyro.
Aſk, *liten låda*, ſkappo, kiſtots.
Aſka, kuna. *Falaſka*, kappanjes.

Aſp,

Aſp, ſuppe. *Af aſp*, ſuppeſt.
At, jutte, atte, waj. *At icke*, abma.
Ax, aks, kordne kåra. *Gå i ax*, akſit wuotjet.
Axel, ålke, hardo. *Axel-ben*, pedges. *Axelbred*, hardoj, hardajes.
Axul, ålg, juolke.

B.

Backe, tåwa, puold, meto, wuoſto, wera, werak, nålt.
Bad, paſſalwas, paſſetem, laugo. *Bada ſig*, paſſatet.
Badda, paketet, paitetet, pakeſtet.
Bagare, laipe takkeje, laipoje, bakoje.
Bak, påktjo, patt, mange ketje. *Baktala*, *bakdanta*, påktjoſt hålet, padnatallet, mangeltes hålab adnet. *Bake på en knif eller dylikt*, ſkjibmar. *Bakefter*, påktjoſt, påktjo tuoken, mangelt. *Bakdelen*, mange ketje, patta ketje. *Bakläder*, ruojes. *Baklånges*, ruoptoleſi, pignos. *Bakfram*, mådſot, ruopto ketji. *Bakbinda*, kåtit påktjoi tjadnet. *Bakſlug*, ſuolle piwteje, paha ſluokok, ſluokes. *Bakſtamm*, mange ketje ſtabne, wadnaſen mange ketje.
Baka, bakot, laipot. *Bakugn*, bakom wuobdne.
Balja, tåpp, ſkuoudo. *Vattu-balja*, ſaja, tjatſe ebber.
Balk, ſtaggek, kaſka ſtaggek. *Balk i lagen*, pekke laga kirjen.
Ban, *bana*, ſjaljo, mållatum palges, ſjalk.
Bana, *bana vägen*, ſjalket, käinob takket.
Band, tjadnes, badde, paſte, kiäldak. *Et band af tjufvar*, ſuola febre, ſuolleki ſåle.
Bane, kåddatallem, jabmem, ſpiejo.
Bank, *ſand-bank*, qworgo, ſadde tjårro.
Banko-ſedel, pappar pednik.
Banka, håſet, tſabmet, qwoſgnetet.
Banna, pelket, ſjårgot. *Bannas*, *ſe ſvärja*. *Bannor*, pålko, pålkatallem, tſetſaſtattem, ſjårgom.
Bar, puodſot, puodſos, rittſo. *Bära*, kuoros, tjålga, ſatta, ſatta wall.
Bardiſun, qwekte autjok ſwerde.
Bark, karr, qwoſmar, qwolmes. *Barka*, qwolmeſtet, karrab waldet. *Barka låder*, barkotet.
Barm, puogn, åtſa.
Barmhertig, armokes, arjokes. *Barmhertighet*, armokeswuot.
Barn, mana, juglo *Barna-barn*, ajoweh. *Barnsbörd*, mana tarbo, mana piäbmem, mana ſångo. *Falla i barnſång*, nirweket, mana ſångoi ſjaddet, kättjem peiwai påtet. *Barnmorſka*, tſagg-edne. *Barnlekar*, mana tuokor. *Oäkta barn*, luowes mana, juolke mana, ſjaljo mana. *Linde-barn*, kåtka mana. *Barnſlig*, manalats, manalakats. *Vara barnſlig*, manaſtattet, manaſtallet.
Barr, kåtſe, todkom.
Barſk, ſeldes, wuowdnajes, raimes.
Baſa, ſwaſkot, ſwintet.
Baſt, wedde. *Baſta och binda*, weddet, tjadnet.
Bearbeta, parget, pargetet, wiggetet, tjabtjet.
Beblanda, maſtetet, malſket.
Bebo, orrot, wieſot, wieſob takket. *Ej kunna bebos*, i orrotattet.
Bebåda, puodgeſtet, ſakaſtet, ſakab takket.
Beck, ſuokom tarwe, kaſſe.
Bedas, adnot, maddet, waitet.
Beden, maddetum, anotum.
Bedja, råkket, råkkålet, tjuorwotet. *Bedja eller anmoda*, kottjot, maddet.
Bedraga, pettet, taret, willetet, ſluoket. *Bedraga ſig*, ejet, willet, tjajanet, meddet. *Bedragare*, tjajeteje, petteje, tareje.
Bedrifter, takkoh, pargoh.

Bedrifva, takket, parget, autetet.
Bedråglig, petukes, tareles, ſluokes.
Bedrågeri, pettem, tarem, ſluoke.
Bedröfva, waiwet, waiwetet, huinotet, ſurgob takket. *Bedröfvas*, waiwaſtowet, huinot, ſurgob ådtjot.
Bedröfvad, huinos, ſurgolats, wajeteje.
Bedröfvelſe, waja, ſurgo, muode.
Bedyra, tjårget, tjårga ſardnot, wuordnot.
Befalla, trawet, kottjot, piejet. *Befalla ſig i Guds hand*, jubmelen kåten wuolai etjebs waddet. *Befallning*, kottjom, piejetus, buda.
Befara, pallet, tåiwot, warotallet.
Befatta ſig med, takkamuſen waldet, etjebs taſſan piejet.
Beſinna, kaudnet, aitſet, wuopteſtet, qworaſet. *Blifva beſunnen*, kaudnetallet, påtatallet.
Beſlita ſig, åljob waldet, hugſob waldet, wigget, wainob adnet.
Beſläcka, palidet, pådwet, tuolwatet.
Beſogad, ålles wikkeb adneje, ſjåttok.
Beſordra, autetet, mårråtet, wekketet, wiggetet, paijas puoktet. *Beſordrare*, wekketeje, mårråteje. *Beſordran*, wekketem, mårråtem.
Befrakta, ſkippeb palket.
Befria, luitet, rafai puoktet, mainetebmen kaudnetet, ſåddotet, tjåutet, nuolet, fri takket. *Befrias*, piäſet, tjåutatallet, tjåutetowet. *Befrielſe*, piäſem, tjåutatallem.
Befrynda, pårahan takket. *Befrynda ſig*, pårahan ſjaddet, waldotet.
Befrämja, *ſe befordra.*
Befukta, tåbbotet, luwatet, låktet.
Befullmägtiga, ålles famob waddet, tſegget, ſaijaſas piejet, weldeb waddet, fullmakteb waddet. *Befullmägtigad*, ålles famoin mannemen.

Befål, welde, makt. *Befålhafvare*, weldeb adneje.
Befäſta, aannotet, ſkanſeb takket, tjårgetet, nannoſtattet.
Begabba, albetet, nalſet, tjaimet, ſpåddet, ſpetjatet, narret. *Begabberi*, nalſem, albetem, ſpåddem. *Begabbare*, albeteje, nalſeje.
Begifva ſig, wuolget, ſkåblanet, miwwet, majotet, makotet, metetet.
Begifven, kiſſjok, kämp, näpel.
Begjuta, leikot, triſſetet.
Begrafva, gruoptetet, jårdet, joulet, ådnami palet, jaweſtet, wuorket.
Begrep, tåbdem, ſkenom, arwates, qworketem, tajetem, tetem.
Begrina, *ſe begabba.*
Begripa, tåbdet, ſkenot, tajetet, arwatallet, qworaſet, judjot. *Begripa eller inſefatta*, ſis adnet. *Detta begriper mycket uti ſig*, tan wuolen le ådnak.
Begripelig, tåbdos, puoikos, tjälgok.
Begrunda, grudnot, ajatallet.
Begråta, tjerot, wajetet, ſurgot.
Begynna, alget, algob takket,
Begynnelſe, algo.
Begå, takket, adnet, ſtillet, trillet. *Begå eller fira*, paſſotet. *Begå ſig*, mäkſet, birget.
Begåfva, waddetet, ſkänkot, waddaſtallet, puoreb takket.
Begåfvad, ſkänkotum, båndotum, karwetum, reidetum. *Begåfvad med godt förſtånd*, miälolats, jerbmalats.
Begåra, anot, wainotet, maddet, tjodtjotet.
Begåran, wainotem, ſitud, uſto.
Begårelſe, uſto, halitem.
Begårig, wainok, näpel.
Begårlig, tjäwok.
Behag, likom, ſitud, puore likom, wainotem, wuolo, kudne.
Behaga, likot, ſitet, hamoſtallet.

Beha-

Behagelig, likokes, wuokok, hauſkes, ſuottes.
Behjelpa ſig, birget, måkſet.
Behjelpelig, wekketeje, wekken orroje, kajoje.
Behjerta, waimoſt hugſet, tjatſalaſtet.
Behjertad, jalok, kiſſjok, puoike.
Behof, tarbek, tarbo, tarbeswuot.
Behåll, aimon, patſem, patſew, puore wuorka.
Behålla, aimon adnet, wuorket.
Behållning, patſem, patſew, patſelwas.
Behändig, ſjåttok, wuokok, kåtolats.
Behöfva, tarbahet, njådaſtet.
Behörig, rektes, ſjåttes, ållas. *Behörigt*, rekteslaka, ållaſikt.
Bejaka, metetet, jakkot, ſadnotet.
Beifra, tjodtjotet, haddob wainotet, laketet.
Bekaja, kåſelet, wautetet, tjadnet. *Bekajad*, tjadnetum, kåſelom, ådtjotallom.
Bekant, åppes, tåbdok teteles, pikos. *Bekantſkap*, åppeswuot, tåbdokwuot.
Beklaga, armeſtet, armit peſtet, enket. *Beklagelig*, waiwes, waiwan.
Beklåda, karwotet, pikteſtet, ammateb tjodtjotet, tjenſteb takket.
Bekomma, ådtjot. *Bekomma väl eller illa*, ſjåttet. *Han låter ej det bekomma ſig*, i ſwaiket, i fodn tabb manneken ane.
Bekriga, tårotet, tårob takket.
Bekräfta, nannotet, tjårget, wittenaſtet, ſadnotet.
Bekymmer, muode, hugſo, mårrahem.
Bekymra, wuorraſtattet, muodaſtattet, waiwet. *Bekymra ſig om*, hugſon orrot, hugſet, hugſob adnet, laketet.
Bekänna, tåbdeſtet, pikſjet.
Belacka, laitet, tarwet, keleſtet, keles lakeb ſardnot qweibmes pira.
Belaſta, nådotet, loſſotet, tedtob piejet, laſſab piejet. *Belaſtad båt*, ladas wadnas.
Beledſaga, tjowot, kradnen orrot, kradnaſtallet, metetet.
Belefva, radolhattet, ſjåttetet, kaudnetet, radeb takket.
Belefvad, wuokok, tjeppe almatji kum wieſot.
Beljuga, *ſe belacka*.
Belåten, tuddetakes, nuokaheje. *Jag är ej belåten*, ib nuokahe, ib litat.
Belägen, orroje. *Denne byn är väl belägen*, tjabbak ſaijen le tat ſita. *Belägenhet*, ſaije, wuoke. *Han är i ſamma belägenhet*, tattna wuoken le ſodn.
Belägga, piejet, pira kåſelet.
Belägra, pira kårretet, jålåtet, piraſtattet.
Belåſen, kirje kåttjeje, kirje lårdek.
Belåte, kåwe, muoto.
Belöna, makſet, makſetet, palkab waddet. *Belöning*, palka, makſo.
Belöpa ſig, tjåggot, ſjaddet, lopatet.
Bemanna, jaloſtattet, jaloswuoteb waddet, jalotet, allotet.
Bemantla, kåptjet, tjåket.
Bemedla, wekken orrot, wekketet, kaſki etjebs piejet, kåſk ålman orrot.
Bemedlad, bånda, rikok, wieſa ålma.
Bemägtiga ſig, wuollaſes ådtjot, tuoret.
Bemält, hålets, ſardne, jauletum, japots.
Bemärka, märket.
Bemöda ſig, wigget, killot, kilpot, rattjet, kåttjelet, rabbet, tjabbtjet.
Bemöta, tuoſtotet, tåmetet.
Ben, takte. *Ben-pipa*, niåtſek. *Benig*, taktajes.
Benåda, armob waddet, armolaſtet, luitet.
Benägen, metok, kaukok, kiſſjok, wiljolats.
Benämd, nammatum, kottjotum.
Benöja ſig, tuddet, litatet.
Beordra, ſtillet, piejet.
Beqvåm, ſjåttok, wuokok, muddak, juolles, alkes. *Beqvåma ſig*, maſjet, mivwet, majotet, metetet, tjakanet. *Beqvåmlighet*, alke, tarbme, tillje.

Bera-

Berama, piejet, meretet, ſåtob piejet.
Bereda, reidet, karwet. *Bereda ſkinn*, altet, ſemſket, neſket.
Bereſt, kutte widai le mannam, mannak, ſkappak.
Berg, ware, tuoddar, kaiſſe. *Bergaktig*, paktai. *Bergsrygg*, tjawelk, kårr. *Bergsklint*, ware tjåkk. *Bergsklippa*, *hålleberg*, pakte. *Bergs-bo*, ware orroje, ware jåtteje.
Berga, tjågg't, tukſet, tukſeb takket, kajot, warjelet. *Berga ſig*, håggebs kajot, birget etjebs.
Berida, håſteb harjetet, ridemi tamet.
Bero, tjodtjot, ſtaiket. *Låta bero*, tiptet, pajet orrot.
Beropa, tjodtjotet, tjuorwot.
Berykta, ſaken wuolgetet, almotet, ſakeſtet. *Illa berykta*, *ſe belacka*. *Illa beryktad man*, ſakai ålma, kutte ſakai wuolen le.
Beråd, juorem, ajatallem, aikom.
Beråd, *vara beråd*, aikot, kiåket. *Beråd mod*, åkto, miålanåkto, ålles rade, ålles uſſjolmes, ålles ajatallem.
Beråkna åt en, tſegget mubbai, lokketet.
*Berått*a, ſuptſeſtet, åmanjaſtet, ſakaſtet, taijatet, jaulet. *Berättelſe*, ſuptſes, åmanjes, ſak, ſweleg.
Berättigad, ålles famob adneje, radat.
Berôfva, katotet, erit waldet, njamaſtet, tåpot, ſårjot, puodſoſen takket, rewet.
Berôm, maino, rampo. *Berômlig*, mainok.
Berômma, mainot, rampet, hewetet. *Berômma ſig af*, raſſet, etjebs rampet.
Beſanna, *ſe bejaka*.
Beſatt af djefvulen, pårkeleſt waiwetum, kutten paijel pårkel le famob ådtjom. *Beſatt*, *beprydd*, hårwotum.
Beſe, kåtjetet, piſnaſtet, wartahet.
Beſegla, ſignetet, ſignetin tedtet.
Beſinna, ajatallet. *Beſinna ſig*, jeretet, tjålget, ſkårot, jerbmot.
Beſitta, adnet, radet, åigaten orrot. *Beſittning*, åjg, åigo tawer. *Taga i beſittning*, etjes wuollai waldet.
Beſkaffad, taggar wuokeſt, tan wuokak, tan ſkiekenen. *Beſkaffenhet*, wuoke, lake, ſkieken, wijor, nalé.
Beſkatta, wårob piejet, tåpot ſkatteb, ſkatteb legget, ſkattai tjalet.
Beſked, lokko, kreinem, kreinik.
Beſkedlig, wuokok, puorak, mainos.
Beſkicka, rajet, ſaddet.
Beſkjuta, wuotjetjet, tårotet, ambot.
Beſkrifva, puoikaldattet, tjalet. *Beſkrifning*, tjalem, puoikaldattem.
Beſkydda, kattet, warjelet, wåret.
Beſkygga, ſuoiwenaſtet, ſuoiwenin kåptjet.
Beſkylla, ſkuwet, kaddet, kaddob tjaſket, wereb wuojet, wikkeb- walpeb- ſuondob- ſkuldob wuojet mubbai. *Beſkyllas*, kaddatallet. *Beſkyllning*, ſkuwem, kaddo, kaddates.
Beſkåda, kåtjetet.
Beſkåftig, pargales, åljok, warkok, waitas, teus, ſtiåma.
Beſkånka, *ſe begåfva*.
Beſkåra, waddet, waddaſtallet, meretet, tſekkotet.
Beſlag, kron weldin waldem. *Järn-beſlag*, routem. *Beſlagen med järn*, routetum.
Beſluta, radohet, radeb takket, laſſketet. *Beſlut*, rade, piejetus, laſſkaltak. *Beſluten*, piejetum, kaudnetum.
Beſlå, nannotet, routit piejet. *Beſlå eller ôfvertyga*, tjadnet, puodot, kelaſen takket, widnet, teuwaſi puoktet.
Beſman, biſſmar.
Beſmitta, tuolwatet, pådwotet, orainet, ſtåntjet, painetet.

Beſof-

Beſofva, neitab ådet, måddot, manab takket, neitab peiſtet, tjåiwotet. *Beſofvan*, tjåiwe neita.
Beſolda, palket, leiget.
Beſpara, njuotetet, tukſet, tſutſet, aimon adnet, ſparet, wuorket. *Beſparing*, tuks, njuotetem, tſutſem, aimon adnem, patſem.
Beſpeja, jåſkotet, wakſjot, akſetet, ſuollet akſatallet.
Beſpetſa ſig, etjebs karwet, reidet.
Beſpiſa, piåbmet, piåbmob waddet.
Beſpotta, *ſe begabba*.
Beſpränga, triſſetet, leikot, låktet.
Beſpringa, rakket.
Beſt, ſjålotes klittur, juttus, waiſſje. *Beſtaktig*, metſek, waiſſjelakats.
Beſtick, tjalek, kirjetem.
Beſticka, tuolgotet, tuolgob waddet.
Beſtiga, läideſtet, lawket, ſålket, kåret. *Beſtiga ſig*, *ſe belöpa*.
Beſtorma, tårotet, låutatet.
Beſtraffa, ſjårgot, tſetſaſtallet, pakkatet.
Beſtrida, tjodtjotet, takkamuſen adnet, hugſob adnet. *Beſtrida*, *ſe neka*.
Beſtryka, painetet, wuoitet, ſikkot.
Beſtråla, tjuouket, paitet.
Beſtrö, ſajet, paijelt luobbot.
Beſtyra, hugſet, mårråtet, ſtillet.
Beſtyrka, *ſe bekräfta*.
Beſtå, ſtaiket, tſeudſet, killet, piſſut, pintet.
Beſtå eller förlåna, waddet, luitet, metetet. *Beſtå af trå*, *af ſten*, *af järn*, muoraſtkedkeſt- routeſt orrot. *Beſtånd*, ſtaikem, pintem, killem.
Beſtälla, takket, parget, ålletet, widnohet, låptet. *Beſtälla eller påtinga*, bonotet, trawet.
Beſtällning, pargo, widno, ammat, kall, bonotem, trawem, trawotes.
Beſtällſam, pargok, pargales, ukkar, wirbmok, tjodtjok, kåmp.
Beſtämma, meretet, piejet, ſåtob piejet, taibetet, littotet.
Beſtändig, ikalats, orron orroje, kutte akeſt le, ſtaikok, aktet pinteje, laitateke. *Beſtåndigt*, ikkat, akeſt, alo.
Beſtänka, luwatet, triſſetet.
Beſtört, *blifva beſtört*, heikalet, helketet, kåiket.
Beſvara, waſtoſtallet, waſtetet, taweſtet, ſwarot.
Beſvika, pettet, taret.
Beſvår, pargo, waiwe, kråſe, muode. *Beſvår eller klagomål*, kuitem, kuitelwas.
Beſvåra, pargob takket, waiwetet.
Beſvärja, wuordnot, wuordnotet, wuordnaſin tjårget.
Beſvärlig, loſſes, muodelats, wuorrades.
Beſynnerlig, preutak, kåkſos, ſaiw, enſi. *Beſynnerligen*, ſårr, aines.
Beſåtta, piejet ammati, tſegget. *Beſåtta eller ſira*, hårwetet, tjabbotet.
Beſöka, åppet, kalletet, jeſſet, puoraſtattet. *Beſök*, åppem, puoraſtattem, wuoidnem.
Beſörja, mårråtet, hugſet, warkot, kåtjet, hugſob adnet.
Beta, qwototet. *Beta ſkinn*, altet, nakkit låkteſtet, laſtatet.
Betesmark, qwotom ſaije, qwotom land, akke ådnam.
Betaga, erit tåpot, katotet, heretet.
Betala, makſet, makſob waddet. *Betalning*, makſo, werte.
Bete, qwotom, ſepte.
Bete, wuoſetet, tåmetet, orrot.
Beteckna, mårket, puoikaldattet, tſuoikotet.
Betjena, teudnot, teudnahet, ſwaineſtet. *Betjena ſig*, adnet, brukot.
Betjent, teudnar, ſwaines. *Vara betjent med*, litatet, tuddet.

Betinga, tingot, håletet, laſſketet, littotet, nörtotet, trawotet.
Betrakta, ajatallet, kåtjetet.
Betro, jakketet, wuorketet.
Beträda, måddokaſen kaudnetet, aitſet. *Blifva beträdd*, påtatallet.
Beträffa, *ſe angå*.
Beträngd, tarbaheje, niådalats.
Betſel, pagge, ſkråwa, wuognes. *Betſla*, paggotet.
Bett, kaſkem, ſtålom, ſkråwa.
Betta, bitta, binna, kaſkos.
Betunga, loſſotet, nådotet, waiwetet, wuodet.
Betyda, mårket.
Betyga, tåbdeſtet, wittenaſtet, wuoſetet.
Betäcka, kåptjet, låutet.
Betänka, ajatallet, uſſjotet.
Betänkande, ajatallem, jerbmoſtallem.
Betänkſam, ajatalleje, jerbmak.
Bevaka, kattet, akſatallet, tjodtjotet.
Bevara, warjelet, kattet.
Beveka, njuoratet, ſäjåtet, tibmetet. *Bevekas*, njuoranet, tjatſalaſtet.
Bevekelig, njuores, ſuopes.
Bevilja, metetet, kiſſjelet.
Beviſa, wuoſetet, paijas puoktet, teuwaſi puoktet, tſaketet, kreinet,
Bevis, wikke, wittenes kirje.
Beviſlig, tik, tikka.
Bevågen, wiljolats, metok, puorak.
Bevåpna, warjotet, wårjoit reidet, wårjoit waldet.
Bibehålla, aimon adnet, warjelet.
Bida, wuordet, patſet, tjodtjetet.
Bidraga, wekketet, wekken orrot, autetet.
Bjebba, tſålet, panit tſagget, tſulketet.
Bjelke, tjåſk, ålg.
Bifalla, metetet, jekatet, miwwet.
Bifoga, aktſ piejet, taſſa laſſetet, jåtket.
Bihang, laſſe, tjuowotes.
Bila, akſjo, tileſk, mall, tjarfo.
Bild, kåwe, muoto. *Förebild*, ſkåwe, menſter, puoikaldak.
Billig, råktok, ſjåttok, mi berri, taibek. *Billig*, *ſom ej är för dyr*, albes.
Bilägga, ſåpatet, liktet. *Bilägga eller bifoga*, *ſe bifoga*.
Binda, tjadnet, karet, baddet, weddet. *Binda nät*, werbmit kådhet.
Bindel, badde, tjanas badde.
Binga, fino, åmårtes, tjagge.
Biſpringa, wekketet, wekken orrot.
Biſter, wuowdnajes, ſeldes, aſſmak, alwos.
Biſtå, wekketet, pelen tjodtjot.
Bit, bitta, pekke, ſmolko.
Bita, kaſket, pårret, ſtålet. *Bitas*, ſnarret, tårot. *Bitande*, kaſkeje, karres, baſkok.
Biträda, *ſe biſtå*.
Bitter, briſkok, brittjes, baſkok, tſibdſes, karres.
Bittida, aret, ådna.
Bjuda, biwdet, kottjot, trawet. *Bjuda ut*, falet. *Bjuda til*, kåttjelet. *Bjuda på*, laſſeb falet, ånetet, laſſetet. *Bjuda förvål*, ailewieſot, gonatattet.
Bjugg, kordne.
Bjur, wadnem, råbbares, kuowſe.
Biviſta, åppet, ſtådes orrot.
Bjällra, kålk.
Björk, ſåke. *Björkſkog*, ſåkeſk.
Björn, bire, qwoptja, puoldakats, muorſe kalles, wari aija.
Black, *fotjärn*, juolki route. *Black*, ruſkes, welkeslakats.
Blad, blade, blene, beldnje, laſt. *Fotblad*, juolke lapa.
Bladra, tipperdet, ſladdertet, priddet, ſlimbertet, ſjandertet.
Blanda, malſket, maſletet, ſåkotet. *Blanda bort*, hemſet, ſålletet.

Blank,

Blank, kikok, wejok.
Bleck, blekk, ſkible.
Blek, blaikok, guouket, guoukok, welkok.
Bleka, welkotattet, welkoken takket.
Blekna, welkotet, qwoukotet.
Blema, tjaſinak, kåppales.
Blid, libboges, libbes. *Blid våderlek*, lemok talke.
Blidka, leppotet, puorotet.
Blifva, ſjaddet. *Blifva qvar*, patſet, orrot patſet.
Bliga, wartahet, tſaggas tjalmi kåttjet.
Blind, tjalmetebme, tjalmetes. *Blindhet*, tjalmeteswuot.
Blinka, tjalmi tjuoppet.
Blixt, aijan tåll, aldekes.
Blod, warr, male, leipe. *Blodtorſtig*, warra wainok, warra kåikeje. *Blodſkuld*, warra welke. *Blods utgjutelſe*, warra kålketem, warran ulkos njorkotem. *Blodſkam*, lakoi maſtetem.
Blodig, warran, warteje.
Blomma, *blomſter*, graſe kårrek.
Bloſs, tjuoukes, tållå tjuoukes, låde tåll.
Blott, puodſos, koros, koros wall, ſatta.
Blotta, puodſoſen takket, puodſotet, nuolet. *Blotta ut*, håjon takket.
Blunda, jamketet, nåkketet.
Bly, bli. *Af bly*, blieſt.
Blyg, arge, bliwes, herdotebme.
Blygas, ſkabmahet, bliwaſtallet, håppanet.
Blygd, ſkabmo, håppanem.
Blygſam, bliwes, taikes, herdotes.
Blå, blaw, latte. *Blåbår*, ſarre.
Blåna, kiåpet. *Blånad*, kiåpem.
Blår, nuowe.
Blåſa, puojek, kådtjarakka. *Blåſa eller blema*, *ſe blema*.
Blåſa, piågget, puſſet, puſſotet.
Blådra, kåppalak.
Blånka, kiket.
Blåſt, piågg, wiro.
Blåda, warrtet, leipot.
Blådig, njuores, arkalaſteje, armolaſteje. *Blådighet*, njuoreswuot, armolaſtem, tjatſalaſtem.
Blåja, manai line, kåta line.
Blåt, tibmok, lenok, njuotſes, taikes.
Blåta, tibmetet, miwkotet, tåbbotet.
Bo, wieſot, wieſob adnet, wieſob takket, orrot, orrotet. *Bo*, *boning*, wieſo, orroma ſaije, orrot. *Fogel-bo*, lådde peſſe.
Bock, habres. *Bockar*, pild.
Bod, aite, njall, jibdno, bure.
Bof, ſkalk, ſkålm, metſek, illa piltje.
Bofink, fanto.
Bog, tjåmotes.
Bohag, kaudneh, tawer.
Bok, kirje. *Bokſynt*, kirje kåttjeje.
Boka, tſabmet, ſmaiwet, mutket, tſuket.
Boktryckare, kirje tjuorgeje.
Bola, horab takket. *Bolare*, horatakkeje.
Bolag, febre, febraſtallem.
Boll, ruro, ballo.
Bolſter, jåwatak, åiwewuole.
Bom, ſtaggek, tjåſk.
Bomb, tållå luod.
Bonde, tatja, kainolats, talo ålma. *Bondaktig*, tatjalakats, tjuorpes.
Boning, heima, wieſo, kåte.
Bord, buorde, peude. *Bord på fartyg*, rabmo, njuom.
Bordera, hårwetet, luoſkot, tadnin kårot, tadnetet.
Borg, ſkans, ſlått.
Borga, welkas waddet, lånas waddet, welkotallet, laikotallet, jakket. *Borga af*, welkit tåpot, welkas waldet, laikoit tåpot.
Borgare, bårgar, bårgal.
Borgen, loptem. *Gå i borgen*, loptet.

Borr, raikanje, bårets, nabar.
Borſt, harja, harjan. *Borſta*, tjåkkot.
Bort, erit. *Långt bort*, kukken.
Bortſkåmma, peiſtet, ſpiejet.
Bortlaga, erit waldet, katotet, tåpot erit.
Boſkap, buwe, ålo, ålek.
Boſkifte, arbe juoko.
Boß, ripa.
Boſtälle, wieſom ſaije, heimel, wårka.
Bot, talkes. *Penninge-bot*, ſakko.
Bota, talkot, tiwwot, kajot.
Botfärdig, puoraneje, kutte etjebs puoreta.
Botten, wuodo, båtne.
Bracka, måuka, ſtårr, ſaſſnek, ſkinkek, kalſok.
Braf, puorak, wuokok, puorakit, puoreſt.
Bragd, kånſt, rundo, widno.
Braka, jutſet, ruotet, råtjet, tudnet, brakkohet. *Brak*, jutſa, brakkohem, tudn.
Brand, nuffel, tjadd, qworb, tållå. *Brandgul*, wiſkeslakats.
Brant, brades, tſeggo, tſeggot.
Braſa, ſtuora tållå.
Braſka, raggoſtallet, båndaſtallet.
Bred, kåbdok. *Bredd*, kåbdot.
Breda, påddet, luobbet.
Bref, kirje, tjalem kirje.
Bricka, table.
Bringa, miålga, briggo.
Bringa, qweddet, puoktet, tålwot.
Brink, radde, parbmo.
Brinna, puolet, tſakket, ſnjuketet, ſnjuwet.
Briſt, tarbo, tarbeswuot, waneswuot, wikke, laito.
Briſta, wailot, wadnonet, katot, tåjot, tſnoukanet, kaikanet.
Bro, bråwe, ſuoppem.
Brodd, ſnuotte, adtjetje graſe, bruodde, ruoute naule.
Broder, wålja. *Broderlig*, wåljelats.
Broking, kirjak, teblak.
Bronis, ſlautja, pårew, ſlattje.
Brott, måddo, ejem, walpe, alſje, tåjatak.
Brottas, håibot, faggatet.
Brud, brudes, mårſe. *Brudſkatt*, ruta.
Bruk, tape, praude, tid, lake, ſlaj, tjård. *Bruk eller nyttjande*, adnem. *Bergsbruk*, ware bruk, bruk.
Bruka, adnet, niktet, krukot. *Bruka eller pläga*, plagot, harjanet.
Brukad, adnok, adnom.
Brukare, adneje, brukar. *Brukbar*, tjappos, kutte adnetatta.
Bruklig, harjetuptum.
Brumma, låſet, tudnet, ſjuddet.
Brun, ruſſkok, ruopſeslakats.
Brunn, brudne, ajek.
Brunſt, pak, pakeswuot, keimem, rakkem.
Bruſa, maret, maworet, porſſet, fuorſſet.
Bruſk, njuores, ſåſo.
Bruten, tåjom, tåjetum, tſnouketum.
Bry, waiwetet, pinetet, takotet. *Bry eller ſkåmta med*, pilketet. *Bry ſig om*, laketet, paſſot, åiwebs lognet, mårrahabadnet.
Brydd, *vara brydd*, fuoppen orrot, patta riton orrot.
Bryderi, fuoppe, hugſo, muode.
Brygga, wuolakeb takket, brydtjet. *Brygga*, *ſe bro*.
Bryn, radde, pamar, paijaſats. *Ögonbryn*, tjalmi harbme. *Brynſten*, ſaijem, tabtja. *Vattubryn*, tjatſe kårrek.
Bryna, ſaijet, tabtjet. *Bryna eller ſkärpa*, paſſet, kårdet.
Bryta, tåjet, måtjot, matſeſtet, tſnouket.
Brå, aweſtet, maſtet. *Han bråtar på ſadren*, attje mete le.
Bråd, brades, håkkes.
Brådſka eller hafva brådt om, raſſen orret.
Bråck, tjalgat wank, wuolle waimoi tand.
Bråk, ſtuora pargo, kråſe, muode.

Brå-

Bråka, tſabmet, mutket, tſuouket.
Brånad, pak, pakeswuot.
Bråte, åmårtes, ruſko.
Bråcka, tåjeſtet, matſeſtet, qwokkartattet.
Bråcklig, raſſjes, tſuouketakes, helle, liſak, ſjepſjes.
Brådd, rabd, radde. *Å-brådd*, jokka kadde, fiårw, terbme, wåddar.
Brådde, ſjållo. *Brådſjå*, ſjålloi låutet, ſjålloi kåptjet.
Bråka, mekot, brekot.
Brårn, pard, pardek, puddeſtak.
Brånna, påldet, kårdet. *Solbrånd*, peiweſt kårdetum.
Bränſle, tållå muor, påldemas.
Bränvin, puolem win, win.
Brød, laipe, karp.
Bröllop, håje. *Hålla bröllop*, håjetet.
Bröſt, miålga, radde, nidtje.
Bröſta ſig, raggoſtallet, åiwaſtallet, mihaſtallet, krapmoſtallet, milotet, ſtuoraſtallet.
Bubla, *ſe blådra*.
Bucka ſig, etjebs ſåjåtet, nigot, ſlimet.
Buckla, leke, parkaltak.
Bud, buda, kottjom, trawetes, ſak.
Buden, biwd tum, kottjotum.
Buffel, wuokſes, tjuktje.
Buga ſig, *ſe bucka ſig*.
Bugt, kawa, luoktaſtak.
Buk, tjåiwe. *Bukig*, tjåiwajes. *Bukgjord*, auwotes. *Bukref*, tjåiwe kaikot.
Bula, tjåkle.
Buller, tuidn, ſtuibme, klibma, krai, jutſa. *Bullra*, jutſet, klibmet, ſtåtjet.
Bulna, turret, ſåjet, påttanet, pankotet.
Bulta, tſabmet, juſkotet, njutet.
Bunke, ebber.
Bunt, tjagge, kippo, pilga.
Burk, kruſe, laire litte.
Burſkap, bårgar-rekte.
Buſe, ſtalo, ſaiw, ſeldes almats, ſwikol.
Buſke, påſtek, påſt, buſko.
Buß, puoike, kalles, miha.
Butter, tokkones, tjuorpe.
Buxera, airoi keſet, weſtet.
By, ſita, ſid, ladde. *Bygd*, ladde, mår.
Bygga, tſegget, kåteb tſegget, bigget.
Byka, kuna tjatſin tuoltetet, njallatakin tuoltetet. *Elakt byke*, pahas ſåle, kednaſeh.
Bylte, ruſko, kaudneh.
Byſåtta, laga rajai adnelet, wuorkai piejet.
Byta, målſot, målſotet, lodnot. *Byta eller dela*, juoket, juoketet. *Byte*, juoko, lodnom.
Bytta, ebber, bytto.
Båd, buda, ſak, trawetes.
Båda, kottjot, trawotet, ſakab takket.
Både, kåbbatjak, ſikke.
Båge, juoks.
Bål, tjåſk, muora fino.
Bår, qweddates, qweddem reido.
Båt, wadnas, wanas.
Båta, gagnen orrot, auken orrot, wekketet, paretet. *Båtnad*, auke, gagne.
Bäck, jokk, kålkats.
Bäld, latjo, jåwatak, ådatak.
Bädda, latjet, jåwatet.
Bäfva, tårgeſtet, ſkelbet, åingeſtet. *Bäfvan*, ſkelbem, tårgeſtem, åingeſtem.
Bäfver, wadnem. *Bäfvergäll*, ruokak.
Bägare, bägar, jukkem litte, ſkiptawår.
Bägge, kåbbatjak.
Bälg, tjåiwe, poſotak.
Bälte, auwe, kåtſald, pirak.
Bända, ſåjåtet, tjiptet, kiåldet.
Bängel, illapilajo, tiſkepelak, wars.
Bänk, tjåkkåſaije, bånk.
Bär, muórje. *Plåcka bär*, muórjit tjågget.
Bära, qweddet. *Bäras til eller hända*, ſåitet, ſjaddet. *Bära hat*, waſſjeb adnet. *Bära frukt*, ſjaddob qweddet.

Bårande, ſjaddeles, ſjaddob qweddeje.
Bårling, ſålom muor, pinkel.
Båſk, briſkok, brittjes, baſkok, tſibdſes.
Båſt, *den båſte*, puoremus, parahamus.
Båttra, tiwot, puoretet. *Båttra ſig*, puoranet, etjebs puoretet, puoreb miálai påtet.
Båttre, puoreb, pareb, atab. *Båttre*, *adv.* puorebut.
Båttring, puoranem, puoranem kåino, puoretem.
Bödel, bedel.
Böja, ſåjåtet, kiåldet, tjiptet, kawatet. *Böjd*, *bögd*, ſåjåtum, tjiptetum, kawatum. *Bögd til*, nepok, kiämp, kiſſjok. *Böjelſe*, uſſo, waino, tjaije.
Böka, njuonin mådſeſtet, palet.
Bökling, ſuowes ſilda.
Böla, ruouket, reuſtet.
Böld, naranes, påttånes.
Bölja, paro.
Bön, råkkeles, råkkålwas. *Bön eller begåran*, maddem, anom.
Bönfalla, råkkålet, maddet, madtartet, anotet.
Bönhöra, jekatet, råkkålwaſit kullet.
Bönås, tjuorpe, kåtatebme. *Bönåſa*, tjuorpet tuojohet, heiwatet.
Böra, berrit, taibet.
Börd, qweddo, maddo, nale. *Efterbörd*, wuoſſah, mangeb.
Börda, nåde, maiſa. *Taga på ſig bördan*, nådotet, maiſotet. *Börda en egendom*; åigaten etjebs takket arbe ja laga tſagge.
Bördig, ſjaddeles, maddob adneje.
Börja, alget, algob takket. *Det börjar regna*, raſjotatja. *Det börjar bliſva kallt*, tjåſkogåta.
Början, algo, algem.
Böſſa, birſo, ſteuk, reure. *Böſſe-ſkott*, birſo wuotjos, wuotjos. *Böſſa eller låda*, wuorka litte.
Böſta, njutet, tſuouket.
Böta, ſakkob keſet, bötot.
Bötor, ſakko.
Böxor, måuka, ſtårr, brakkoh.

C.

Capell, Capell-kyrko. *Capellan*, Capell-herra.
Capitel, Capitel, åiwe pekke.
Capitain, Captein.
Caſſa, pednik wuorka, pednik kiſto.
Caſſera, heitet, kattjetet, kläppot. *Caſſera in pengar*, pednikit tjåket, pednikit niameſtet.
Caſſör, pednik tjåkeje, pednik wuorkeje.
Cateches, catjes, catjiſm.
Caution, *ſe borgen.*
Ceremonie, tape, tid.
Chor, åiwor, åiwer.
Chriſtall, kriſtal.
Chriſtelig, chriſtelakats, chriſtelats.
Chriſten, chriſtegas, chriſtelats. *Chriſtendom*, chriſtendobmo, chriſtewuot, chriſtelatswuot.
Chriſtna, chriſtet. *Chriſtning*, chriſt, chriſtem, kaſtatem.
Chriſtus, Chriſtus, Riſtus.
Chrönika, ſuptſes kirje, åmanjes kirje.
Cirkel, ſkant, keule. *Cirkla*, keuleb, takket, ſkantet, jårbotet.
Colik, tjåiwe kaikotak, tindo.
Comet, ſeipe-naſte.
Commiſſion, maddem, trawem.
Commod, alkes, juolles, keppes.
Confect, mangeltes hårwa piåbmo, njalge.
Contant, tjålga pednik.
Conterfej, kåwe.
Contrabands-varor, puorgotum waroh.
Contract, litto, nörto, laſſkaltak.
Contribution, tåkkalwas, wåro.
Corrigera, tiwot, rektotet.
Cur, talkes, talkom. *Curera*, talkot.

D. *Dag*,

D.

Dag, peiwe. *Utſätta viß dag*, peiweb piejet-meretet. *Dags-rand*, qwokſo. *Dags-led*, peiwas. *Dagas*, tjuoukotet, peiwot. *Dagelig*, fårt peiwaſats. *Dageligen*, fårta peiwen, peiweſt-peiwai.

Dagg, lapſe, ſuoldne.

Dagning, qwokſo, tjuoukotem.

Dagtinga, littotet, ſjåttetallet, laſſketet.

Dal, låme, rågge, wagge, leke.

Dallra, firret, åingeſtet, ſkelbet, lenkeſtet.

Dam, puodo, ſtaggek.

Damb, måiwe, ibje, ripa, mulde, tſumptſe, ſuwol. *Dambig*, ripaiſt teuwas, måiwajes.

Damba, ibjot, mulden ruiwetet.

Dana, wuokeb waddet, reitet.

Danneman, dannemanne.

Dans, danſom. *Danſa*, danſot.

Danſk, Wuonak, Danſk. *Tala Danſka*, danſkeſtet.

Danta, waldetet, laitet, ſkablot.

Darra, tårgeſtet, åingeſtet, fwilkeſtet, neikaſet, ſkelbet.

Dart, ſwerdats.

De, ſije. *Dem*, ſijab, ſijeb.

Deg, daigen. *Deg-tråg*, daigentrukke.

Del, åſe, pekke, part, lotto. *Delaktig*, åſalats, febrolats. *Delaktighet*, febre, åſalatswuot, febrewuot.

Dela, juoket, juokob takket.

Deloman, juokeje, åſe waddeje.

Dels, kåbbatjak.

Demant, demant kedke.

Den, (*pronom.*) tatt. (*Accuſ.* tabb.) *Denne*, tat. (*Accuſ.* tab.)

Deſſa, tah.

Deßutom, tann paldelen, taſſa wele. *Deßförinnan*, tann autelen, antel tann. *Deßlikes*, nau ai, taſſan ai.

Di, njammet. *Gifva di*, njammatet.

Dikta, littet, dikret, takket. *Dikt*, littem, diktem, ſuptſes, wuóle.

Djefvul, pårkel, paha innemi.

Djerf, jalok, jaloſtalleje, ruoutekes. *Djerfhet*, jaloswuot. *Djerft*, jaloſikt, jaloſt.

Digel, ſjålkelem litte, ſladtjo.

Diger, ſtuorak, jenjok.

Digna, tjåkkot kattjet, famotowet, nirwanet, wejot.

Digt, (*adv.*) famoſt, puoreſt.

Dike, awem, palem rågge. *Dika*, awet, råggeb palet.

Dimba, ruſn, murko, kaſad.

Dimpa, jårret, kattjet, wiåret.

Din, to. *Din och min*, to ja mo.

Diſcurera, jerbmoſtallet, danſkeſtet, rudnet.

Diſk, piåbmo-kare. *Diſk ell. bord*, *ſe bord*.

Diſputera, ritelet, pelket.

Dit, tokko, tuok. *Hit och dit*, teke ja tokko.

Djup, tjågnel. *Djup eller djuplek*, waule, jårto, tjågneleswuot. *Djupſinnig*, ſtuora jerbmalats, ſtuora miålolats. *Djupſinnig eller ſvår at förſtå*, waddok.

Djur, waiſſje, juttus.

Dobbla, ſpiålemeſne tjodtjot.

Dock, dauk. *Dock likväl*, walla dauk, dauk lika.

Docka, kippo, wipſja, wipſjats.

Doft, ibje, ripa.

Dok, åiwe line, åiwe kåptjes.

Dold, tjåkos, tjåketowum.

Dolk, ſwerde, miåka.

Dolſk, kålkos. *Dolſk eller hemlig*, tjåkos.

Dom, duobmo, dobmo. *Domare*, duobmar. *Domſtol* duobmoſtol.

Domna, jabmaltet, kaldnet, tjåldnet, tjårketet.

Don, reitoh, kaudne. *Åkdon*, wuojem reito.

Dop, kaſtates, chriſt, chriſtem.

Doppa, wuojotet, puonjot, temſot, tſaket. *Doppad*, puonjotum.

Doſa,

Doſa, ſkappots, dos.
Dotter, neita, daktar. *Gud-dotter*, chriſta neita. *Stjuf-dotter*, neita pele. *Dotter-dotter*, akkow. *Brors-dotter*, ekew, tjetſew.
Drabba, teitet, teiwetet. *Drabbning*, tåro.
Drafvel, tåſſje, ſlimber, ſladder, ſqwolder.
Draga, keſet, reſtet, ſaggot, tuoret. *Draga ihop*, tjåkai keſet, tjåket. *Dragas*, keſot, ſaggoſet.
Dragare, keſeje, keſanje, qwoddeje.
Dreja, pådnjet, pira pådnjet, jårgotet.
Dricka, jukket. *Dricka eller dryck*, jukkemas. *Drickes-kåril*, jukkem litte.
Drift, mårraha, tjaije, waino. *Drift, boſkaps-drift*, ålo, nauka.
Drifva, wuojetet, nagget, tutet. *Drifva af och an*, ſlanket, tuoi tokko mannet.
Drifva, ſnödrifva, ſilpetak.
Drifvande, mattanje, åljok, wirbmok, tjodtjok.
Drifvare, wuojeteje, naggeje.
Drill, redne. *Drilla*, rednet.
Drinkare, jukkales, jukkeje.
Driſta, tuoſtet, wuoikelet.
Driſtig, jalo, jalok, jaſkok. *Göra driſtig*, jaloſtattet. *Driſtighet*, jaloswuot, jaſſe.
Droppe, kåikotes, njoigotes, prinketak. *Regn-droppe*, raſjo-tjalme.
Drottning, Drottnig.
Drucken, wuolatum, wuola, wuolageſne. *Blifva drucken*, wuolatuet.
Drufva, muörje tjagge.
Drunkna, kaſſkeſtet, tunahet, ſnjåraſet.
Dryck, jukkaſtak, jukkemas.
Dryckenſkap, jukkaleswuot, wuolawuot.
Dryg; driwkes, driwkok. *Kårilet är drygt*, kare ådnakeb keſa. *Vägen är dryg*, laido kierda.
Drypa, kåikot, täinget, wuqtjot.

Dråp, kåddem, latkem. *Dråpare*, kåddeje, latkeje, ſpiejar.
Dråpelig, wuowdnajes, autos, kåkſos.
Dråſe, håwke, åmårtes.
Drågelig, kierdem meren, muddak. *Drågeligen*, muddo melt, kierdem laka.
Drågg, wuodos, patſew.
Drågla, tjålget, tjålgen kålket. *Drågel*, tålle.
Drägt, *klädedrägt*, karwo, piktas.
Drägtig, akk, fabmales, eſſeles. *Drägtig eller indrägtig*, aukok.
Drälla, kattjetet, pådoi lappet.
Drång, ſwaines, teudnar.
Dränka, kaſſkeſtattet, tunaſtattet, ſnjåraſtattet.
Dråpa, kåddet, latket, jabmetet.
Dråg, trako, tjålk.
Dröja, wippet, ajanet, katot, kukkalaſtet, kånoket. *Dröjsmål*, wippem, ajanem, katom.
Dröm, niåko, tjaratallem.
Drömma, niåketet, tjaratallet.
Dröna, maret, ruouket.
Du, todn. *Du ſjelf*, todn ets, todnek.
Dubb, tjåuhla, appar.
Dubbel, qwekte kerdak, mållotes. *Dubbelt*, qwekte kerden, mållot. *Dubbelt ſå ſtor*, qwekten aiken tann ſtuores.
Dufva, duwo, duwo lådde.
Dufven, kiåwanum, njuotſes.
Duga, dåkkahet, kelpet. *Duglig*, dåkkaheje, gagnelats, kelpokes. *Duglighet*, gagne, dåkkahem.
Duk, tållo, peude jåwatak. *Duka*, peudeb latjet, tållob piejet. *Duka under*, widnetallet, oitatallet.
Dumbe, kiålatebme kiålates, hålatebme.
Dum, kuife, ſkiwek, kaiwes, ſkuife, dumbek. *Dumhet*, dumbekwuot, kaiweswuot.
Dun, pads, tålke.

Dundra, klibmet, jutſet, tudnet, plåwet, reſketet, råtjet, ſtuibmet.
Dunkel, ſjeudnjes, tjappes, murkos.
Dunſt, rokohem, ruſu, ſuwol.
Durera, ſtaiket, pintet, tſeudſet, piſſut, killet.
Durklopp, tjadat wank, ſluttjes.
Duſſin, qwekte mubbe lokkai.
Dvala, ſippe, ſôbmohem.
Dvåljas, wippet, kånoket, ſinet.
Dvårg, tjaur, tjaurats, utſes ſjaddok.
Dy, ſais, kiåwa, kiåwak, ripak, murteſk.
Dygd, tjabbes tape, puorewuot. *Dygdig*, tjabbes tåpek, puorak.
Dygn, peiwe akten ijain.
Dyka, puoktjet, wåiket.
Dylik, taggar, tann lakats.
Dymmelvæckan, lange wakko.
Dyna, jåwatak åiwe wuollai, åiwe tutek, bållſter. *Nåldyna*, nalo kåte.
Dynga, paik, ſtåntja, mukko.
Dyr, deuras, deurok. *Dyrhet*, deuraswuot. *Dyrt*, deuraſikt. *Dyrbar*, tjåwok, tjildok, deurok.
Dyrk, ſuola tjåutak.
Dyrka, råkkåtallet, paſſotet, pittotet. *Dyrka up et lås*, ſuola tjåutaki laſeb rappet, laſe tjada mannet.
Dyſter, ſjeudnjes, ſjeunjok.
Då, die, te, talloi, kåſſe. *Då och då*, akti pali, muttemin.
Dålig, kålkos, gagnetebme, ſuoppates, tokkones.
Dån, klibma, tudn, jutſa, leud. *Dåna, ſe dundra. Dåna eller ſvima*, jabmalket, ſwimatet.
Dåre, piådak, kaiwes, kajok, tajok, galen, ſkikek. *Dåra*, piådatet. *Gôken dårade mig*, giåka mo paiki. *Dåraktig*, piådaklakats, kaiweslakats. *Dåraktigt*, kaiweslaka, galeneslaka.
Dåcker, arto nakkiſt, lokke nakkeh.
Dåfven, ſuoldnos, luwas, tåbbos.
Dågga, njammatet, nidtjit waddet.
Dåmma, puodot, tappet.
Dåmpa, tſagget, adnelet, tſappetet, ajetet, keppetet, utſetet, katotet.
Dånga, dagget, tſabmet, låſkotet, qwoſgnetet.
Dår, tåbben, taſſne, tuoſne. *Hår och dår*, tuoſne taſne. *Dåreftêr*, taſte, tann mangel, tatte ketjeſt. *Dårfôre*, tann diet. *Dårmed*, taina. *Dåruppå*, tann nala. *Dårnåſt*, tatte jårgaſt. *Dårtil*, taſſan, taſſan ai.
Dô, jabmet, luitot, tſauketet, lappet tab wåraldeb, matſet. *Då jag dôr*, ko mo piåſo pâtkân.
Dôd, jabmem. *En dôder*, jabmek. *Dôd*, *(adject.)* jabma, jabmes.
Dôda, jabmetet, kåddet, åitet.
Dôdlig, jabmetakes, jabmelats.
Dôf, peljetebme, peljetes. *Dôfhet*, peljeteswuot. *Dôfva*, keppetet, utſetet, katotet.
Dôlja, tjåket, tjåkon adnet. *Dôlgd*, tjåkos, tjåketum.
Dôma, dôbmet, duobmet.
Dôpa, kaſtatet, chriſtet, dôptet. *Dôpelſe*, kaſtates, kaſtatem.
Dôrr, uks, ukſek. *Dôrrhake*, kitjaltak. *Dôrrtrå*, piſſjem.

E.

Ebb, ſtrawe, påſtok.
Ed, wuordnes, wuordnom. *Gôra ed*, wuordnaſeb takket.
Efter, mangel, mangen, mangelt. *Blifva eller ſtadna efter*, patſet. *Efter ſom*, jutte. *Efter*, *(juxta,)* tſagge, mangen. *Han ger ej efter*, i le ſodn mangas. *Det är ondt efter*, wanes le. *Efter hand*, ſuoimen, mange mangelt, aſtoi.

Efteråpa, hadet, mangen takket.
Efterdöme, puoikaldak, esmärke.
Efterfölja, tjuowot, tårretet, qworet, tuobbetet.
Eftergifva, metetet, lådtjelet, luitet.
Efterkomma, jekatet, kuldelet, takket, ållet, ållaſt puoktet.
Efterkommande, mangeltes puolwa.
Efterlefva, *ſe efterkomma*. *Efterlefva någon*, mangeleſi patſet, kukkebu wieſot. *Efterlefvande*, patſeje.
Efterlåta, metetet, luitet, heitet, pajet, tiptet, mangas piejet. *Efterlåtenhet*, mangas piejem, ſlintſoswuot, kålkoswuot.
Efterråttelſe, rektotes, rektotem, åiwåtes, pakkadem, qworkelem.
Efterſinna, ajatallet, uſſjotet.
Efterſlå, åtſet, qworet, åtſåtet.
Efterſt, *den efterſte*, mangemuſt, mangemus.
Efterſtå, wainotet, ſittet, åtſet.
Efterſträfva, rattjet, rudwet, tjabbtjet, famoſt wigget.
Efterſyn, menſſer, ſkaut, ſkieken, wuokan, puoikaldak.
Efterſåtta, mangas piejet, ſunnitet.
Efterſöka, åtſet, qworet.
Eftertanke, ajatallem, grudnom. *Han har god eftertanke*, puore miälait adna. *Eftertänka*, ajatallet, uſſjotet.
Eftertrakta, wigget, rattjet.
Eftertryck, fabmo, alwar, tuoda. *Eftertryckeligen*, tjårg, tjauk.
Eftertråda, tjuowot, mangen påtet, ſaijai påtet. *Eftertrådare*, kutte mubben ſaijai påta, ſaije.
Efterverld, mangeltes puolwa, mangeb wårald, påteje aimo.
Efven ſå, nau ai, naute ai. *Efven du*, todn kaik.
Ega, adnet, åigaten ornot. *Egare*, åigat, radat.
Egen, åigo. *Min egen båt*, mo etjen wadnas. *Hans egen*, etjes. *Din egen*, etjet. *Vår egen*, etjeme. *Egendom*, tawer, rik, åig.
Egennytta, waino etjes aukai, haneswuot. *Egennyttig*, etjes auken wainok, hanes.
Egenſinnig, ets miälak, etjaradak, weis, weiſa pelak, tiſke pelak. *Egenſinnighet*, etjaradakwuot, tiſkepelakwuot.
Egenſkap, åigowuoke, wuoke.
Egentelig, rektes, ainas. *Egenteligen*, jura, aiwe, ainas.
Ebo, kutte ikkenes, ikke kutte, fårta kutte.
Eburu, ikke kokte, ikka mai.
Ebvareſt, ikke kuſſne. *Ebvart*, ikke kåſſå.
Ej, i. *Ej heller*, iken.
Ek, eik. *Ekvårke*, eik ſkuoke.
Ekorre, åsre, årrew.
Elak, paha, fuonos. *Elakt väder*, paha talke.
Eld, tåll, tållå. *Göra eld*, tållåb takket, fagget tållåb. *Eldgnijta*, tjuonem. *Eldſtad*, tållem, aren. *Eldfångd*, tſakkeles, puolits. *Eldföre eller eldruſtning*, tållem, tållåh.
Elda, tållåb påldet, tållåb takket.
Element, element.
Elf, jokk, ådno. *Elfsſtrand*, ådno kadde.
Elg, farw.
Eljeſt, åtja laka, åtja wuokai.
Eller, jalka. *Du eller han*, todn jalla ſodn.
Elloſva, akta lokke nalne, akta mubbe lokkai. *Den elloſte*, wuoſtes mubbe lokkai.
Elände, waiwe, mnode, wuode. *Eländig*, waiwan, waiwes.
Emedan, jutte, atte, jutte jam.
Emellan, kaſkan. *Emellan aſ bägge*, mono kaſkan.
Emot, wuoſte. *Midt emot*, puott, puottalok.
Emotſtå, wuoſte tjuodtjot, wuoſtalaſtet, wuoſte hakob takket, tſagget, tſaggeſtet.

Emot-

Emotſåga, wuoſte-jättet, wuoſte-hålab takket.
Emotſåtta, wuoſte piejet.
Emottaga, tuoſtot, tuoſtotet, etjes kåik waldet, tamutet. *Emottagén*, tuoſtotum, tuoſtotowum.
En, akt. *En gång*, akta palen, akten aiken. *Enahanda*, akta-lakaſats.
En eller enetrå, kaſkes.
Enda, *den ende*, aina, aineſk, ainak, akta wall. *Endaſt*, koros. *Endaſt för din ſkull*, to dieti wall, koros to diet.
Endera, akta kåbba, juobba kåbba.
Endrågtig, ſåmes, ſåmok, akta radak. *Endrågtigt*, akti radi, akti wiåkoi.
Enfaldig, akta kerdaſats, ainak. *Enfaldig eller dum*, kaiwes, galen. *Enfaldighet*, akta kerdaſatswuot, kaiweswuot.
Enfödd, ainak, aina rågatum.
Enhet, aktawuot.
Enhållig, *ſe endrågtig*.
Enhörning, abinel, tjatje, tjårwe pelak.
Enig, *ſe endrågtig*.
Enka, arbats, arbeje.
Enkannerlig, ſårralaſats, aines.
Enkel, akta kerdak, ainak.
Enkling, arbålma.
Enkom, åkto, miålan åkto, aines.
Enlig, ſjåttes. *Enligit dit tal*, to håla tſagge. *Enligit boken*, kirje tſagge.
Enſam, aktok, aineſk, aktain. *Enſamhet*, aktokwuot.
Enſe, ſåmok, ſåmes. *Vara enſe*, ſåmaſtet, lakaſtet.
Enſinnig, *ſe envis*.
Enſkyld, aktok, ſårr.
Enſkylla, kåbdotet, ſwikkotet, målkot.
Enſlig, aktok, kradnotebme. *Enſligit rum*, ſårra ſaije.
Enſpännare, ſakab qweddeje, ſakaſteje.
Enſtändig, nannos, ſtaikes, tjårg, tjauk, ſtinfaſt.
Entlediga, luitet, luowes luitet.
Entråten, *ſe envis*.
Envis, etja-radak, ſtartek, ſtinn. *Envisbet*, ſtartekwuot.
Enwålde, akta radatwuot. *Enwåldig*, akta radat.
Enår, kåſſe, ko. *Enår ſom hålſt*, åkk; kåſſe.
Enögd, tjalme pelak, ſkurre.
Epiſtel, ſaddem kirje.
Erfara, aitſet, judjot, tetet ådtjot.
Erg, ruoſt, kime. *Ergas*, kimot.
Erhålla, ådtjot.
Erindra, muitajattet, wuoggelet. *Erindra ſig*, ſjuggelet, muitet. *Erindran*, ſjuggetem.
Erkånna, tåbdet, tåbdeſtet. *Erkånſam*, kitoges, tåbdeje. *Erkånſamhet*, tåbdem, kitem.
Erlägga, makſet, makſob piejet.
Ernå, jåkſet, ådtjot.
Erſåtta, makſet, laſſetet, teutet.
Ertappa, jåkſot, kaudnet. *Ertappas*, ådtjotallet, påtatallet.
Eröfra, widnet, åitet, ådtjot.
Etter, ſålg, ſeja. *Etterböld*, paha naranes.
Evig, ekewe, ikalats, ikkates. *Evighet*, ikalats aimo, ekewe. *För evigt*, ikkat, akten åiwen.
Evärdelig, ikkates. *Evärdeligen*, ikkat.
Exempel, puoikaldak, esnårke, ſkåwe, meuſter, exempel.

F.

Fabel, ſuptſes, åmanjes, ſweleg. *Fabelaktig*, ſuptſeslakats.
Fackla, tjuoukes, ſådes tåll.
Fadder, fadder. *Fadderſkap*, fadder lako.
Fader, attje, piåbmeje. *Stjuffader*, attje pele. *Guffader*, chriſtattje. *Svärfader*, wuopp. *Morfader*, aija. *Faderlös*, attjetes. *Faderlig*, attjelats.

Fager, fauros, tjabbes. *Fagra ord*, tjabbe nialme. *Fagrare*, faurob.

Fal, wuobdemes, falt. *Hålla falt*, falet, faletet.

Falk, hapak, titei.

Falka på, tſegget, laſſatallet, deurotet.

Fall, kattjem, järrem, ſnokarmem, kåmpeſtem. *Vatten-fall*, kårſs, qwoik.

Falla, kattjet, järret, ſlamet, ſnokarmet, kåmpeſtet. *Falla i barnſång*, nirwanet, nirweket; mana kångoi ſjaddet. *Priſet på varorna faller*, waroh alboh, waroh kattjeh.

Fallaſka, kappanjes.

Fallen, järrem, kattjem. *Fallen til*, tjeppe, mattanje, ſnuortak.

Falna, puoldnet, gållet.

Falſk, falſkes, pettoges. *Falſk berättelſe*, orektes ſak. *Falſkt hopp*, tåſſjes tårwo. *Falſkhet*, falſkewuot.

Famla, ſlunpeldet, kålket.

Famn, ſall, fatme. *Omfamna*, pira fatmeſtet. *Måta famntals*, ſallaſtet.

Fan, fanen, pårkel, paha innemi.

Fana, tåro mårk.

Fara, walrda, hete, ſuoppe, wahak. *Kaſta ſig i fara*, wahdai tſakatet.

Fara, wuolget, mannet, wandertet, jättet. *Fara fort eller förfara*, autem mannet. *Fara bort*, erit wuolget, katot. *Fara efter*, wådtjet. *Fara illa med en*, pahaſt talkeſtet. *Fara vilſe*, tjajanet.

Farbroder, eke, tjetſe, attje wålja.

Fardag, wuolgem peiwe.

Farfader, aija, attjen attje.

Fargalt, årres ſwine.

Farlig, wahdas, wahdalats.

Farſot, manneje puotſelwas.

Fart, käino, mannem. *Med en fart*, håkket, ſpait.

Farvål, tebe tiſt, orro puoreſt, gonatt. *Bjuda farvål*, gonatattet, ailewieſot, farwaltattet.

Fartyg, wadnas, haks, ſkipp.

Faſa, wuownetowet, pallet, tjårketet. *Faſelig*, wuowdnajes, feldes, alwos, tjärges, paldos. *Faſeligen*, wuowdnaj, wuowdnajeslaka, paldoslaka.

Faſt, nannos, tjauk, tjautok, ſtaikok, tjärg. *Faſta landet*, nannam.

Faſt, *faſtån*, ikka, ikka mai.

Faſta, pårråk orrot, nelgot, piåbmoſt, tſappet. *Faſta*, *faſtande*, fallo, pårråk orrom. *Faſtande mage*, pårråk tjåiwe.

Faſter, ſåſa, attjen åbba.

Faſtighet, järd, åker, akta ſaijen orroje tawer jalla åig.

Faſtna, tåbranet, wautet, qwoſgnet. *Faſtna ihop*, njåmketet. *Faſtna vid*, täppot.

Faſtſtålla, nannotet, tjårgetet.

Faſttaga, tuobbelet, fårjot.

Fat, kare, kautja, tudno, kagga.

Fatal, wuorrades, wahdas.

Fatt, wuokok. *Huru är det fatt med dig?* matne wuoken leh todn? *Fatta*, fårjot, tuobbelet, waldet, täpot. *Fatta eller begripa*, täbdet, ſkenot. *Fattas eller feta*, wadnonet, feilot. Mi le wanes? *hvad fattas?*

Fattig, fattog, håjo, elbes, kåwe, keppes, kåhe. *Fattigdom*, håjoswuot, fattogwuot. *Blifva fattig*, håjonet.

Feber, ſutta.

Feg, faiges, ſwaigas.

Feja, wejatet, raidnet.

Fel, maine, måddo, ejem, laito, walpe, wikke. *Felaktig*, måddokes, wikkalats.

Fela, meddet, ejet, tjajanet. *Fela eller fattas*, *ſe fattas*. *Felt*, *ſlå felt*, weltet. *Det ſlog felt*, welti, idtji ſjätta.

Fem, wit. *Fem gånger*, witan aiken. *Femton*,

ton, wita mubbe lokkai. *Femtio*, wita lokke. *Fem i ſånder*, witas. *Den femte*, witad.

Fena på en fiſk, widdek.

Feſt, paſſe.

Fet, puoitak, puroite, jålle, kadmeken. *Göra fet*, puoitotet. *Fetma*, *fett*, puoite.

Ficka, lomm.

Fiende, tjude, fiad, waſſjolats. *Fiendſkap*, waſſje, nirbme.

Fjerde, neljad. *För det fjerde*, neljadeſt. *Fjerde delen*, neljades.

Figur, wuoke, ſkåwe.

Fika, wigget, rattjet, rudwet, waikotet.

Fikontrå, ſikommuora.

Fil, filo. *Fila*, filotet. *Filſpån*, filom ſmuolke.

Filt, åkkel, lank.

Fin, ſegges. *Fint mjöl*, ſmaiwes jafo. *Fint ſilfver*, tjålga ſilb.

Finger, ſuorm, tjute. *Fingerborr*, ſuorma kåte. *Fingra*, kåtatet.

Finhet, ſeggeswuot.

Finna, kaudnet. *Finna på*, teitet. *Finnas*, kaudnuot, wankot.

Finne, ſtromalats. *Finne el. blemma*, tjasmak.

Fintlig, qweitſak, fluktok, ſluokes, wiſes.

Fjol, *i fjol*, tibma.

Fjollas, kaiweſtet, galenaſtet. *Fjollig*, kaiwes, galen, ſkike.

Fjorton, nelje mubbe lokkai. *Fjortonde*, neljad mubbe lokkai.

Fira, paſſotet, aileſtet, paſſen adnet.

Fiſk, qwele. *Fiſk-gel*, ſuowde. *Fiſk-råm*, medden. *Fiſke-redſkap*, neuwo. *Fiſk-lek*, kådho. *Fiſk-mås*, qwelek. *Fiſk-fångſt*, ſalaha. *Fiſk-rik*, qwelajes.

Fiſka, jauret, jaureb piwtet, jaureb keſet.

Fjun, agge, naw.

Fjäder, tålke, ſkorots. *Styl-fjäder*, patſom.

Fjäll, *fiſk-fjäll*, tjuom. *Fjäll eller ſkoglöſt högt berg*, tuoddar, kaiſe, qweutek. *Fjällrygg*, ſuolo kårr. *Fjälla fiſk*, qweleb tjuomet.

Fjärd, jargn.

Fjäril, peiwe lablok.

Fjärmare, kukkeb, kukkebn. *Fjärran*, kukken, kukken erin.

Fjärt, puoſkes.

Fjättrar, juolki routeh, juolki tjanas. *Fjättra*, routai piejet.

Flack, jalgok, jalg, tuolp. *Flaska*, råket, kålket.

Fladdra, ſnjiptjot, ſnjuwet, ſlibtjot.

Flaga, leime, ſkible, bråſte.

Flagga, flagg, piågga wuoſeteje.

Flakſa med vingarne, ſlapptjet, ſlaiwetet, ſtrapet, ſåji ſtrapet.

Flank, pekke, wiårates. *Flanka af*, wiåret, keppetet.

Flarn, karr, petſe karr.

Flaſka, flaſk, kagga.

Flat, tuolp, luobbo. *Bliſva flat ell. flatna*, håppanet, ſkabmoi ſjaddet. *Flat eller efterlåten*, lenok, bliwes. *Flatnåſig*, tuolpa njuonak, plåttjo njuonak. *Ligga flatt eller på flatſidan*, plakkot jalkalket. *Flat hand*, plakko kåta.

Flen, *is-flen*, tjuoke, wuodtja. *Mag-flen*, tjåiwe kaikot.

Flepig, taikes, ila låje.

Flere, ånabeh. *De fleſte*, ånamuſeh. *Jag ſåg ej flere än fem*, idtjib ånabit wuoidne ko wit.

Flicka, neita, neitakuts.

Flick eller lapp, tuognes. *Flicka eller lappa*, tuoguet, tiwot.

Flina, ſnjiſkeſtet, mojotet.

Flinga, pekke, tåkke, wiårates.

Flink, ſparrto, ſliåma, kåmp, fraſko, ålma qweibme.

Flinta, tidno. *Flinthård*, karres ko tidno.
Fliſter, *ſnö-fliſter*, wattſa, muotta ſkible.
Flit, åljo, waino, uſto. *Med flit*, åkto, miålan åkto. *Flitig*, åljok, wainok, ſtråwar, kåmp, rattjok. *Flitigt*, åljoſt, kåmpaſt.
Flock, tåkke, nauka, muos, tjårrek. *Flocktals*, tjårreki tjårreki, tåkki tåkki, naukai naukai, pådoi.
Flod, jokk, ådno, tulwe.
Flott, wuoj. *Flottig*, wuojajes.
Flotta, påre, pluotta. *Skeppsflotta*, ſkippi tåkke.
Fluga, tjurok. *Spanſk fluga*, tuowle.
Flunſa, *flunſig*, ſtuodho.
Fluß, ſukta, ſnuop.
Fly, pateret. *Fly*, *undfly*, kattet.
Flyga, haletet. *Flyga up*, halanet, laptjet. *Flygande*, haleteje. *Komma i flygande*, ſpait pâtet. *Flygt*, haletem.
Flykt, paterem. *Undflykt*, kåino, paterem kåino.
Flyktig, målſotakes, oſtaikok. *Flyktig i kläder*, wuolok karwoi pakto, tjåulak.
Flyta, kålket, ſjawet, ſnjåret. *Flyta ofvanpa vatten*, kåbdot tjatſen nal, låttot.
Flytande, kålkeje, ſnjåreje.
Flytta, jåttet, ſirtet. *Flytta ell. föra öfver vatten*, ſutet. *Flyttning*, ſirtem, jåttem.
Flå, njuowet, ſkiddet, niaſket.
Flåſa, ſadhet, wuoigneſtet, tſakket.
Fläck, trable, teble. *Oren fläck*, tuolw. *Utan fläck*, mainetebme, tuolwataka. *Fläckig*, teblak, luoſtek.
Fläcka, tuolwatet. *Fläcka fiſk*, rattet qweleb.
Fläckta, lipſjot.
Flädermus, heſſen.
Flämta, ſadhet, tſakket.
Flärd, falſkeswuot, pettogeswuot, pettem.
Fläſk, ſwine puoite, fläſk.
Fläta, pådnjet, parkaltet, wadſetet. *Flätadt hår*, parkaltak.
Flöda, tulwet, abbeſet.
Flöija, paijel tjåleſtet, tjålot.
Fnalla, ruopet, ruopeſtet.
Fnas, ibje, tſumptſe, ripa, ſmolko.
Fnugg, ſkautja heiwe, qwolgets.
Fnyſa, maret, ſnorkeſet, njuonit tjuojetallet.
Fnöſke, niwſa, niwſek, taur.
Foder, fuodar, kerdew. *Foder för boſkap*, buwi piåbmo, ſuoine. *Hundſke-foder*, teſker.
Fog, wikke, rekte, famo.
Foga, ſjåttetet, akti ſåpket, akti tabretet, lauketet. *Det fogade ſig ſå*, ſjåtti naute.
Fogde, ſunde, ſuowet. *Gårdsfogde*, kåte tjodtjoteje, husmanne.
Fogel, lådde. *Skjuta foglar*, låddit wuotjet. *Fogelfångare*, lådde piwtar. *Fogel-hund*, lådde ſjuowonja. *Fogel-bo*, lådde peſſe. *Fogel-unge*, lådde tjuk, ådalmes. *Fogelſang*, ſjåll. *Fogel-ägg*, månne.
Foglig, åſos, ſjåttok, miådok, meteteje, madeles, puorak. *Foglighet*, miådom, puorewuot, låjeswuot.
Fogning, ſåpka, ſawe.
Förlön, keſetem palka, ſattem palka.
Folk, almatjeh, fuolke, liwd. *Göra folk af en*, almatjen takket, almatjen puoktet. *Folkrik*, fuolkaj, almatjiſt teuwas. *Fälkflag*, almatji ſlaja.
Fora, tålwot, ſattet, keſetet. *Fora*, keſetem, ſatto. *Forman*, ſattolats, keſeteje.
Fordne, tållots. *Fordom*, tållen, tai pali. *Fordomdags*, tållots peiwi.
Fordra, rauket, tjodtjotet, kraktjot, wainotet, riktet, tjabret.
Fordran eller ſkuld, welke.
Forell, wejek, tabmokats.
Form, ſkåwe, mât. *Formera*, ſkåweb takket. *Formlig*, ſkåwen mete.
Forſka, åtſåtet, jåſkotet. *Forſkning*, åtſålwa.

Fort,

Fort, rua, ruoi, wargi, ſpait. **Fortare**, ruabi, ſpaitebi.

Fortfara, auten mannet, inta naute takket, tjodtjot, ſtaiket.

Fortgång, autanem.

Forthjelpa, autetet, autebuſi wekketet.

Fortplanta, laſſetet, åuetet, widetet.

Fortſkynda, kahtjetet, raſſohet, autetet.

Fortſätta, autetet, autebuſi puoktet. ***Fortſätta en reſa***, wiſt mannegâtet. ***Fortſätta et arbete***, wiſt pargagâtet.

Foſter, qweddo, mana, tjuk.

Foſtra, piâbmet, neutot, julsot, paijetet.

Fot, juolke. ***Fotblad***, juolke ſapa. **Fotſſuka**, juolke wank. **Fotpall**, juolke tutek, tiâktjeſtak. **Fotſpår**, luodd, kâja. **Fotſåla**, juolke wuodo. ***Gå til fots***, wadſet, wadſe piejet. **Fotfäſte**, tſâptſe. ***Tvåfotad***, qwekte juolkak. **Fyrfotad**, nelje juolkak.

Frackt, hakſe palka, ſutem palka.

Fradga, ſâpt. **Fradgas**, ſâptot.

Fram, auten. ***Fram och tilbaka***, tokko ja ruoptot, auten ja mangas. ***Framför alt***, aines, kaiki autel. ***Ända fram***, njuolg. ***Framåt***, auteleſi. ***Framdeles***, mangeb pale, tatte mangel. ***Framdel***, auta ketje. ***Främfötter***, autes juolkeh. ***Framman och baktil***, autelt ja mangelt. ***Fram om***, auteleſi.

Frambringa, auti puoktet, paijas puoktet, ulkotet.

Frambära, taſſa qweddet, puoktet.

Framdraga, auti keſet.

Framfara, auten mannet, antanet. ***Framfaren***, waſam.

Framfoß, ridhak, jalo, ila jalo.

Framföra, tâlwot fram.

Framgifva, kalget.

Framgång, autanem, lykko, wuorbe.

Framhärda, ikkat orrot, ſtaiket, tjodtjot.

Framkomma, puoktetet, tjadatet, ittet, ſpâketet, paritet.

Framlida, waſet, nokket. ***Dagen är framliden***, peiwe le waſam.

Framſkaffa, auti puoktet, ſlâdes puoktet.

Framſtam, auta ketje, wadnaſen auta ketje.

Framſteg, autanem, paranem. ***Göra framſteg***, autanet.

Framſtupad, kâbmot. ***Ligga framſtupad***, kâbmot wâllahet. **Falla framſtupa**, ſnokarmet, kâmpeſtet.

Framſtälla, auti piejet, taſſa tſegget. **Framſtälla en fråga**, katjalwaſeb kattjat.

Framt, ***ſå framt ej***, jus i.

Framtalig, pikok, pako rippak.

Frams, tâppa, tuoppa.

Fred, rafe, fred. ***Lefva i fred***, rafen wiefot. ***Göra fred***, târomeſt laitet, fredeb takket. **Fredsſtiftare**, rafe takkeje. ***Ställa til freds***, ſâddotet, liktet, puorotet. ***Vara illa til freds***, ſtuom lurgſon orrot. ***Han är ej dermed til freds***, i ſodn taſſa litat.

Freda, ſâddotet, rafai puoktet.

Fredag, perjedag. ***Långfredag***, kukkes perjedag, lange.

Fredſam, rafelats. **Fredſambet**, rafelatswuot.

Freſta, kâttjelet. **Freſtad**, kâttjelowuin. **Freſtare**, kâttjeleje. **Freſtelſe**, kâttjelem.

Fri, frije, luowes, ets muoitoles.

Fri eller oſkyldig, ſkalas, ruojes, mainetes. **Fri i umgånge**, arwok, murretes.

Fria, ſoguot, ſognotet, irketet. **Fxia eller befria**, tjâutet, kajot, luitet, lâdneſtet. **Friare**, ſognoje, irke.

Frid, ***fridſam***, ***ſe fred***.

Frihet, frijewuot, famo. ***Sjelfſtagen frihet***, etja radakwuot.

Frikalla, frijen takket, luitet. **Frikallas**, piâſet.

Fri-

Frikoſtig, wiljolats, waddaſtalleje, arwok, ſkånkok. Frikoſtigt, walljet.
Frilla, fuora, ſkeke.
Frimodig, jalo, jaſkok, jaſkes. Frimodighet, jaloswuot.
Friſk, warres. Friſk eller färſk, warras.
Friſåga, ſe frikalla.
Fritalig, hålajes, pikok.
Fritt, nauk, makſotak.
Frivillig, ets muoitoles, metok, ſjuwes, kiſſjok. Frivillig gåfva, waddes puoret wiljoſt. Frivilligt, ets muoitoleſeſt, puoret wiljoſt.
Frodig, puoitak, kaſſok, kutte puoren jiffen le. Frodighet, jiffe.
From, låjes, libbes. Frombet, låjeswuot.
Froſt, tjåſkem, pruóſte. Rimfroſt, ſjuttje, peratak. Froſtbiten, kålom, ſjuttjom.
Fru, fru, emet.
Frukt, ſjaddo, muórje. Frukt eller nytta, auke. Lifsfrukt, hågga ſjaddo, tjäiwe.
Frukta, pallet, ſtarbet, åurot. Fruktan, pallo, ſtarbo. Det är fruktansvärdt, pallemaſau le.
Fruktſam, ſjaddeles, ſjaddob qweddeje. Fruktſam qvinna, mana piåbmeje. Fruktſam mark, ſjaddeles ådnam. Fruktſamhet, ſjaddeleswuot. Fruktlös ell. ofruktſam, ſjaddotes, ſjaddotebme, tåſſjes.
Frukoſt, iddjetes fwargaltak, lådde bitta, frukoſt.
Fruſen, kalmam, kålom, kalma. Fruſen eller den ſom ej tål mycken köld, kålots, kålits.
Fryſa, kalmet, kålot. Fryſa ihjäl, tjåſkemeſt jabmet.
Fråga, katjalwas. Frågeſätt, kattjem lake. Fråga, ſpörja, kattjat, katjatet. Frågevis, katjatakes.
Från, luſte, lute.
Frånad, puoranem, ſluſketem.
Fråſſa, fråſs-feber, ſkelbem wank, kålom taud.
Fråſſa, rytet, paijel meren pårret. Frôſſare, raddok, rytar. Raddokwuot, frâſſeri.
Fräck, ſkamotebme, ila jalok. Fräckt, ſkamoteslaka, ila jaloſikt.
Frågd, ſak, namm. God frågd, puore namm, maino. Elak frågd, laito. Han har elak frågd, ſakai ålma le.
Fråkna, tjidme. Fråknig, tjidmek.
Fråkne, åſſje.
Frälſa, tjåutet, kajot, lådneſtet. Frälſa lifvet, håggab kajot. Frälſare, Lådneſteje. Frälſning, lådneſtem, tjåutem, kajom.
Främja, autetet, mârretet, wekketet.
Främling, ammas, qwoſſe. Taga emot främmande, qwoſſit tuoſtotet. Främmande tungomål, ammas kiål.
Främre, auteb. Främſte, autemus, njuono. Främſt, autemuſta, njuonoſne. Jag gick främſt, njuonon wadſib.
Från, tjuoud. Lukta eller ſmaka från, tjuouditet. Bliſva från, tjuoudot.
Frände, lawe, pårah, ſläkt, ſläktalats. Frändſkap, pårat, werrek, lawe lako.
Fråſa, maret, nuwet, maworet, porſſet.
Fråta, pårret, kaſket, tſåpet.
Frö, ſajo. Löpa i frö, åiwit takket.
Frögd, awo, wuolo, kerjotallem. Frögdefull, awos, wuolos.
Frögda, awotet, awotattet. Frögdas, awohet, awoſet, awoſtallet, kerjotet.
Fukta, luwatet, låktet, tåbbotet. Fuktas i vått väder, ſuoldnot.
Ful, waſtes, råbmes. Tycka vara ful, waſtahet. Fulhet, waſteswuot. Fult, -waſtet, waſteslaka.
Full, teuwas, ålles. Full eller drucken, ſe drucken. Til fullo, ålliaſt.

Full-

Fullborda, ållet, ålletet, ållaſt puoktet. *Fullbordas*, ållanet, ålletowet. *Fullbordad*, ållanum, ålletum.
Fullbordan, ållanem, ålletem.
Fulleligen, ållaſikt, ållaſt.
Fuller, maj, maj kuit.
Fullkomlig, ålles. *Fullkomlighet*, ålleswuot.
Fullkomna, ållet, ållaſt takket.
Fullnagt, ſamo, ålles ſamo.
Fullmägtig, ſaijaſats, kutte mubben ſaijen le, hål-ålma.
Fullvuxen, ålles ſjaddok.
Funnen, kaudnoks, kaudnetum.
Furſte, Fórſta, Konoges. *Furſtendöme*, fórſtawuot.
Furu, petſe. *Torr furu*, ſårwe.
Fuſkare, åddå lårok.
Fylla, teutet. *Fyllas*, teuwet. *Fylla eller göra drucken*, wuolatuttet. *Fylleri*, jukkaleswuot, wuolawuot. *Fyllhund*, wuola tjåiwe, jukkales.
Fylleſt, ållaſt, nuokes, nuoka. *Fylleſtgöra*, ållaſt takket, ållet.
Fyllig, ådtje teuwakeſne, puorin jiffin, puoitak.
Fyllnad, teutates, teutem.
Fynd, kaudnem, kaudnoks.
Fyra, nelje. *Fyra gånger*, neljen aiken. *Fyrahanda*, neljelakats. *Fyrfotad*, nelje juolkak. *Fyrhörnig*, nelje tjåkek. *Fyrſprång*, *i fyrſprång*, qwotſeten, tålwan.
Fyrkantig, nelje tjåkek, nelje tjårrok.
Få, *några få*, kallekatjeh, kallaſatjeh. *Få gånger*, akti pali. *Fåtalig*, utſes håleje, ſjawotes.
Få, ådtjot. *Få fiſk*, qwelit ådtjot.
Fåfång, tåſſjes, widdſel. *Fåfångt tal*, widdſel hål. *Fåfång eller ſyſſelös*, pargotebme. *Fåfångt*, tåſſjo, ſjuotta.
Fåfånga, tåſſjeswuot. *Fåfångas*, tåſſjeſtet. *Fåfångelig*, tåſſjelats.
Fåkunnig, wadna miålak.
Fåle, håſt meſe, mårme.
Fåll, luoſka, parmuſt, puddeſtak, margna, helme. *Fålla*, margnot, parmuſtet, luoſkot.
Fåne, miålalakkak, kaiwes, piådek.
Fånga, ådtjot, piwtet. *Taga til fånga*, fanget. *Fogelfångare*, lådde piwtar. *Fånge*, ſang. *Fånghus*, ſanga kåte.
Fångſt, ådtjolwas, ſalaha.
Får, ſmala, ſautſa, ſauds. *Fårhus*, ſmala kåte.
Fås vid, tuottet, kåtatet.
Få, buwe, klittur. *Fåhus*, buwe kåte. *Liggande få*, jabma tawer.
Fäkta, ſiktet, wikot. *Fäktare*, wikoje.
Fädernesland, aitigi elme, aitigland, feddeland.
Fägna, *undfägna*, qwoſſotet, tuoſtotet, piåbmet. *Fägna eller göra glad*, awotet. *Fägna ſig*, awoſet, awotallet, wuolotallet. *Fägneſam*, awos, wuolos, ſuottes.
Fägring, tjabbot, fauroswuot.
Fäll, råuko.
Fälla, kattjetet, jårretet, wuolos luitet. *Fälla trän*, muorait werdet. *Han fälde et ord*, pakob peſti. *Fälla eller giller*, gilder, piwtoſma, piårtom.
Fält, jalget, ſjaljo. *Fält eller fälttåg*, tåro. *Fältherre*, tåro åiwe. *Fältſkär*, påſker.
Fängelſe, fanga kåte, kittek. *Kaſta i fängelſe*, fanga kåtai håiketet.
Färdas, mannet. *Färd*, mannos.
Färde, *hvad är på färde?* mi le ſaken? mi le wanes? *Gå ſina färde*, erit wuolget.
Färdig, karwes, reid, ålles, kiſſjok. *Göra färdig*, karwet, ållet, reidet. *Blifva färdig*, ållanet, kalketet. *Färdighet*, matto.
Färg, paino. *Färga*, painetet, painob piojet. *Färgare*, paineteje.
Färja, pluotta, ſutem wadnas. *Färjekarl*, ſuteje. *Färje-penningar*, ſutem palka.

Fårſk, warras. **Fårſk fiſk**, warras qwele.
Fåſta, tabretet. **Fåſta eller förlåfva**, kihlatet. **Fåſta ſig på någon ort**, orrob takket.
Fåſtman, irke. **Fåſtmö**, mårſe.
Fåſte, tſåptſe, nadda.
Fåſtning, ſkans. **Fåſtning, vigning**, fåſt, fåſtem. **Fåſtnings-ring**, fåſtem ſuormes.
Föda, piäbmo, fedo. ***De hafva ſin föda af ſjön***, jaure tſagge ſije wieſoh. **Föda, nära**, piäbmet, paijetet, neutot, jukot. **Föda barn**, manab piäbmet, rågatet. **Födande mat**, treuſt piäbmo, doktok piäbmo.
Född, rågatum. **Dödföd**, kutte i le elluli påtam. **På nytt föd**, åddåſiſt rågatum. **Medföd**, qweim rågatum.
Födelſe, rågatem. **Födelſe-ort**, rågatem ſaije, feddeland.
Föderſka, barnaföderſka, mana piäbmeje, kutte mana tarbon le.
Föga, utſe, wanes.
Fögderi, ſuoweten raje, akta ſunden raje.
Föl, *ſe fåle*. **Fölа**, mårmeb qwedtet.
Följa, tjuowot, tårretet. **Följa til vägs**, metetet. **Följa tätt efter**, mangenak tjuowot, påſken tjuowot. **Följande året**, påteje jake.
Följaktig, tjuowoteje, kradnaſtalleje.
Följe, kradnaſtallem, qweibmeh. **Följeſkagare**, qweibme, kradna.
Fönſter, windek, *ſe fenſter*.
För, auten. **För detta**, tan autel. **Långt för detta**, taika pali. **För framtiden**, påteje aikai. *Hvad ſkal jag ge dig för detta?* mab kalkab tunji tan auteſt waddet? **För din ſkull**, to tieti. **Förbi**, paldelen. **Gå förbi**, wafet.
För eller raſk, kåmp, kiäura.
Föra, tålwot, wirdetet, laidet, keſetet. **Föra öfver vatten**, ſutet. **Föra til boks**, welkas tjalet. **Föra ſig väl up**, tjabbaſt tämätet, tjabbaſt wieſot.
Förakta, tålſjen adnet, paijel kåttjet. **Förakt**, paijel kåttjem.
Föranlåta, puoktet, keſet.
Förarga, måratattet, wårretet. **Förargelig**, wars, wårretakes.
Förbanna, karrotet, wuojotet.
Förbarma, armalaſtet, arkalaſtet, armit peſtet, tjatſalaſtet. **Förbarmande**, arkalaſtem, armolaſtem.
Förbehåll, fåto, meretem. **Göra förbehåll**, fåtob takket, meretet.
Förberedelſe, auta reidem.
Förbinda, pira tjadnet, karet. **Förbinda eller göra förbunden**, welkogaſen takket, puoreb takket.
Förbiſtra, wirrtotet, hemſet, malſket, maſtetet.
Förbittra, måratattet, puoſjotet, åutjet, aſſmaken takket.
Förbjuda, wadnotet, puorgot, tſappetet, tſagget. **Förbuden**, wadnotum, puorgotum, loppetes.
Förblanda, malſket, maſtetet, hemſet.
Förblifva, orrot, orrot patſet.
Förblinda, tjalmetuttet. **Förblindas**, tjalmetowet.
Förblommera, mnotolaſi tjada hålet. **Förblommeradt tal**, ſpråk hål, ſjeudnjes hål.
Förborga, tjåket, tjåkon adnet. **Förborgad**, tjåkos.
Förbrylla, hemſet, måiwetet, håjretet.
Förbryta ſig, meddet, ejet. **Stor förbrytelſe**, loſſes måddo, aſſje.
Förbud, wadnotes, puorgo. **Förbuden**, wadnotum.
Förbund, litto, nörto. **Göra förbund**, littob takket, nörtotet.
Förbunden, welkoges, laikokes.
Förbättra, tiwot, puoretet. **Förbättrad**, tiwotum. **Förbättring**, tiwom.

Förbön, auteſt råkkeles.
Fördel, auke, autanem. *Fördelaktig*, aukelats.
Fördenſkull, tan dieti, tann auteſt.
Fördjupa ſig, etjebs wuojotet.
Fördrag, litto, nörto. *Hafva fördrag med*, wuordet.
Fördraga, kierdet, killet.
Fördrifva, erit kaitetet, erit wuojetet, jagot.
Fördriſta ſig, tuoſtet, wuoiket.
Fördårf, ſpiejo, peiſko, ſkada, matkem. *Fördårfva*, ſpiejet, peiſtet, håkketet. *Fördårfvare*, ſpiejar. *Fördårfvad*, peiſtom, ſpiejom.
Fördölja, tjåket. *Fördold*, tjåkos.
Fördöma, döhmet, duobmet.
Före, auten. *Komma före*, auti påtet.
Före, *åkföre*, wuojem teuke.
Förebild, ſkåwe, ſkieken, menſter.
Föreboda, tſuoikotet, mårket. *Ondt förebod*, wabd.
Förebrå, kaigalet, kaigotet, tjarret.
Förebygga, kattet, tiwot, autetet.
Förebåra, ſwikkeſtet, ſwåkkot.
Föredraga, pareben lokket, puorebun adnet, auti puoktet, auteleſi wiggetet. *Föredraga ſkål*, wikkeb hålet.
Förefalla, ſjaddet, ſåitet.
Föregifva, ſardnot, takkatallet, takket.
Föregå, anten wadſet, njuonohen wadſet. *Föregångare*, njuono, auten wadſeje.
Förehafva, takket, takkamuſen adnet, kilpot, killot. *Förehafvande*, takkamus, uſſjolm, aikom.
Förehålla, wuoſetet, tſaketet, tjalmi auti piejet. *Förehålla ſig*, tåmetet. *Förehållande*, tåmåtem.
Förekalla, auti kottjot.
Förekomma, autetet, kattet.
Förelägga, meretet, ſåtob piejet, tſekkotet. *Förelagd*, meretum.
Förelåſa, auten lokket.
Förelöpa, auten wiåket. *Förelöpa eller hända*, ſjaddet, ſåitet.
Förena, aktetet, liktetet, wånaken takket. *Förenas*, *ſe förlikas*.
Förendmnd, ſardne, hålets.
Föreſats, uſſjolmes, aikom.
Föreſe, autel wuoidnet, mårråtet.
Föreſkrifva, auten tjalet, meretet. *Föreſkrift*, auta tjaleg.
Föreſlå, kaukelet, laget, meretet.
Föreſpråkare, hål ålma.
Föreſpå, kåttot, kåttotet, autel ſardnot.
Föreſtå, tjuodtjotet. *Föreſtå eller tilſtunda*, påtet.
Föreſtålla, auti piejet, wikkit ſardnot.
Föreſätta, meretet, piejet, ſåtob piejet.
Företaga, algetet, pargon waldet.
Företal, auta hål, auta ſardnem.
Förete, taſſa puoktet, auti puoktet, wuoſetet.
Företrådda, ſaijen orrot, mubben auteſt takket. *Företrådare*, auta manneje. *Företrådare i åktenſkap*, auta ålma.
Förevända, ſwåkkot, ſwikkeſtet.
Förfall, håpto, heretes, ajanes.
Förfalla, kattjet, ſkilgetet, napketet, peiſtot, åbmot. *Förfallen*, ſkilgetum, liſak, peiſtom. *Förfallen eller ſkyldig til*, ſakolats, welkoges.
Förfalna, puoldnot, aſſnet.
Förfalſka, peiſtet, falſket, wirrtotet.
Förfara, aitſet, qworaſet. *Förfara ell. göra*, tåmetet, atet. *Förfara eller förſlöſa*, ſlålletet, ſkidartet, tuhlet. *Förfaren*, mattanje, åppes. *Förfarenhet*, aitſem, måtſe, wuokatem.
Författa, piejet, laget. *Författa en ſkrift*, tjalet tjalogeb. *Författare*, kirje tjalejo. *Författning*, piejetus, ornig, lagem.
Förfluten, waſam.

Förfoga ſig, wuolget, ſkåblanet.
Förfriſka, talkot, ſillosit katotet, ſwargaldattet. *Förfriſkning*, kajotak, ſwargald.
Förfång, ſkada, peiſlo, maine.
Förfäder, tollots almatjeh, auta wuoraſeh.
Förfäkta, pelebs tjuodtjotet, tjuodtjotet, auteſt walletet.
Förfära, paldet, alwetet. *Förfärlig*, alwos, ſeldes, paldos, wuowdnajes.
Förfärdiga, ållet, ålletet, ållaſi puoktet. *Låta förfärdiga*, takkatet.
Förföljа, tålwotet, tårratallet, nagget. *Förföljelſe*, tålwotem, naggem.
Förföra, tjajetet, illo pelai keſet, willetet, pettet, palhai padtjet. *Förförd*, tjajetum. *Förförare*, tjajeteje, petteje.
Förfördela, kåpſet, ſkadab takket.
Förgäfves, tåſſjo, ſjuotta.
Förgift, ſilg, ſåptes. *Förgifta*, ſålgit piejet. *Förgiftig*, ſålgek. *Förgifva med förgift*, ſilgi kåddet, ſåpteſi matket.
Förglömma, åjaldattet.
Förgripa ſig, meddet, ejet. *Förgripelſe*, måddo, ejem, aſſje.
Förgrymma ſig, raſſinot, ſaggi måratet, puoſjot.
Förgylla, gålletet. *Förgyld*, gålletum, gållak.
Förgå ſig, tjajanet, ejet.
Förgår, *i förgår*, autel ektatjen.
Förgås, håkkanet, ſpiejot, tåſſjanet.
Förgängelig, tåſſjaneje, målſotakes.
Förgäta, åjaldattet, wajaldattet.
Förgöra, matket, håkket, kåddet, ſpiejet, latket.
Förhala, mangotallet, mangeb palai tiptet.
Förhaſta ſig, raſſohet, ila kahtjet, raſſen takket.
Förhatelig, waſſjotakes, kutte waſſjen wuolen le.
Förhjelpa, wekketet, wekken orrot.
Förhindra, ajetet, håptet, heretet, tſagget.
Förhindras, ajanet, wippet.
Förhoppning, tårwo. *Förhoppas*, tårwot, tårwoſtallet.
Förhud, aut iltje.
Förhyda, ſålket, ſålkit piejet, paitojattet, paitob piejet.
Förhålla, tſappetet, adnelet, adnetet. *Förhålla ſig*, tåmåtet. *Så förhåller det ſig*, naute tatt le.
Förhåfva ſig, åiwaſſallet, ſtuoraſtallet, raggoſtallet, mihaſtallet, tjåulaſtallet.
Förhårda, puoſjotet, karraſen takket. *Förhårdas*, tjallot, karraſen ſjaddet, puoſjot.
Förhärja, audet, audeſen takket.
Förhöja, paijetet, allebun takket. *Förhöja priſet*, tſegget, laſſatallet.
Förhör, lokkotem, katjatem.
Förhöra, lokkotet, katjatet, jåſkotet.
Förjaga, jagot, kaitetet, erit wuojetet, tåſelet. *Förjagad*, erit wuojetum.
Förifra ſig, måratet, puoſjot, raſſinot, padtjot, tjaijeb ådtjot.
Förinnan, *deſſförinnan*, tann autel.
Förkaſta, heitet, erit tjaſket, laitet. *Förkaſta eller förebrå*, kaigotet.
Förklara, tjålgeſſet, kreinet, puoikaldattet. *Förklaring*, kreinem, tjålgeſſem. *Chriſti förklaring*, Chriſtuſen åtjatattem.
Förklena, albetet, laitet, ſkabmet, laitob årſet, utſetet.
Förkläda ſig, åtja karwoit tjagnet, amma karwoit tſaket. *Förkläde*, auteltes line, aſke line.
Förknippa, tabretet akti, akti tjadnet, kednet. *Förknippad*, akti tjadnetum, aktetum.
Förkofra ſig, autanet, auten mannet, laſſanet, ådnanet. *Förkofring*, autanem.
Förkolna, tjåſkot, kårſot.
Förkomma, lappot, katot.

Förkroſſa, tſnouket, mutket. *Förkroſſad*, tſnoukanum, mutkanum.
Förkränka, peiſtet, ſpiejet. *Förkränka en mö*, meitab peiſtet.
Förkunna, puodgeſtet, tetetet, ahnotet, ſuptſeſtet, fardnot.
Förkyla ſig, kâlotet, pâlltotet.
Förkorta, ânetet, utſetet.
Förköp, *göra någon förköp*, mubben âſaſeb peiſtet.
Förlag, autſukt tawer, autſukt pednig.
Förlagd, pâſtot piejetum. *Förlagd*, *ödelagd*, audetum, audes.
Förlama, pelodakki latket, patjoſtet, labmet. *Förlamad*, patjes, lannes.
Förleda, tjujetet, willetet, laidoſtet.
Förlegad, peiſtum, âmoſtum.
Förliden, wâſam, nokkom, waſeje.
Förlika, liktet. *Förlika ſig med någon*, ſâpatet, likt ſjaddet, laſſketet. *Förlikning*, likta, liktem.
Förlikas, ſämaſtet, lakaſtet, ſauntet.
Förlikna, muotetet, ſjättetallet, jebda takket. *Förliknas*, muotetowet.
Förlita ſig, tâijet, târwob piejet, târwoſtallet, âſkeldet, âſkaleb adnet.
Förlopp, wuoke, wijor.
Förlora, maſtet, lappetet, peſtet.
Förloſſa, tjâutet, lâdneſtet, hitet, kalget. *Förloſſare*, lâdneſteje. *Förlöſning*, lâdneſtem, tjâutem.
Förlupen, patetw, tjâkkeje.
Förluſt, ſkada, peiſko.
Förluſta, ajetallet, ſnottaſtallet.
Förlåf, loppe, loppetem.
Förlåfva, tâiwotet, jatet, piejet, kihlatet, loppeb waddet, luitet.
Förlåt, kâptjes, aiwa kâptjes.
Förlåta, andagas luitet, luitet. *Förlåta eller öfvergifva*, heitet, qwodet. *Förlåta ſig uppå*, *ſe förlita*. *Förlåten*, heitetum, heitak. *Förlåten eller tilgifven*, andagas luitom, meletum.
Förlägen, radetebme, aroſum.
Förlägga, puotlot, pakoi widnet. *Kâſtatet*, kâſtekeb piejet.
Förlåna, waddet, waddaſtallet. *Förlåning*, waddes, luoikas luitem.
Förmak, ulkoſâm.
Förman, âiwe, autek, förros.
Förmana, wakotet, wuoggolet, wahrotet. *Förmaning*, wakotes.
Förmedelſt, pakto, kautoi.
Förmena, puorgot, tſagget, wadnotet, ajetet. *Förmena eller hålla för*, uſſjotet, tâiwot.
Förmer, puoreb, pareb, âiwab.
Förmera, ânotet, laſſetet, tuoddet.
Förminſka, utſetet, wanotet. *Förminſkas*, utſanet, wadnonet.
Förmoda, tâiwot, wântet. *Förmodeligen*, tâiwoi melt.
Förmur, ſkagget, aut-mur.
För mycken, ila, ilak. *För myckot*, ila, paijek meren.
Förmyndare, förmyndar, förros.
Förmå, wejet, aibmotet, makſet, matket. *Förmå en til något*, puoktet, jeutet.
Förmåga, famo, wâjo. *Af ytterſta förmåga*, kaik famoſt.
Förmån, auke, widnek.
Förmåla, jauletet, peljetet, tetetet, fardnot. *Förmålande*, peljetem.
Förmärka, aitſet, märket, elwet, judjot, qworaſet, tâbdet.
Förmåten, ila jalok, jaloſtalleje, ridhak. *Förmåtenhet*, ridhakwuot, ila ſluor jaloswuot.
Förmögen, wejeje, famo-porre. Bânda, riko, radalats, adnejes, wieſa âlma. *Förmögenhet*, puore rade, bândawuot, tjabbe wieſa.

Förmörka, ſjeunjetattet. **Förmörkas**, ſjeunjetet. *Solen förmörkas*, peiwe pårrelowa. **Förmörkelſe i ſolen el. månan**, pårrelem.
Förnagla, neuletet, tjättet.
Förnedra, wuolletet, wuoleben takket. **Förnedra en qvinna**, neitab ådet. **Förnedras**, wuollanet. **Förnedring**, wuollanem.
Förneka, hitet, neikot, páttot, nadot, tſagget.
Förnimma, aitſet, wuopteſtet, tåbdet, judjot, puoiketet, qworaſet.
Förnuft, jerbme, miåla. **Förnuftig**, jerbmak, miålolats, ſkáros. **Förnuftigt**, jerbmelaka.
Förnya, åddåſtet, kerdot, åddåſtattet. **Förnyas**, åddåſtowet. **Förnyelſe**, åddåſtem.
Förnåm, åiwes, hewok, hårwok. **Den förnåmſte**, åiwemus, paremus. **Förnåmligaſt**, autemuſta, ainas.
För når, ila lakk. **Göra en för når**, mubben wuoſte meddet.
Förnöja, kalletet, ajetet, kudneb takket. **Förnöja ſig**, ajetallet, ſuottaſtallet. *Vara förnögd*, nuokahet, litatet, tuddet.
Förnöjelſe, wuolo, kudne, ſuottaſtallem.
Förnöta, pårreltattet, nokketet, låptet. **Förnötas**, pårrelowet, napketet, nalketet.
Förolåmpa, illotet, illeſtet, waiwetet, wuorraſtattet, orektob takket. **Förolåmpad**, illeſtum, waiwetum, wuorraſlowum.
Förord, litto. *Göra förord*, pakob piejet, littotet, hålet.
Förordna, piejet, lagetet, tillotet. **Förordnad**, piejetum, tſeggetum. **Förordning**, piejetus, ordnig.
Förorſaka, wikken orrot, algetet.
Förpakta, luoikas luitet.
Förpanta, panten tſagge luitet.
Förplikta, jatekeb waldet, wålkogaſen takket. **Förplikta ſig**, jatet.
Förqvåſja, hauketet, hapketet, puwet. **Förqvafd**, hapketum.
Förr, autel. *Den förre*, auteb.
Förraſka, låutatet, håkket ladet.
Förrige, autots, tållots, åmats.
Förringa, utſetet, wanotet, wuolletet, neurében takket, klitnahet.
Förruttna, måſket, tſuobdſet.
Förrycka, åſkaltattet. **Förryckt**, piádak, miálalakkak, miálawanak.
Förrymma, tjåkket, pateret, pateren wuolget. **Förrymd**, paterw, kålkarwes.
Förråd, tuks. *Godt förråd*, állo, wallje. *Skaffa ſig i förråd*, tukſet, karwas laget, waras reddot. **Förrådshus**, aite, wuorka ſaije, jibdno.
Förråda, pettet, ſluoket, pikotet.
Förrådare, petteje, paijeteje.
Förrätta, tjuodtjotet, takket, állet. **Förrättning**, widno, pargo, måkke.
Förſagd, helketum, arge, herdotebme.
Förſaka, hitet, heitet, laitet.
Förſamla, tjåket, tjågget, någget. **Förſamlas**, tjåkenet, tjåggot. **Förſamling**, tjåggolwas.
Förſe ſig, ejet, meddet. **Förſe ſig til**, åſkaleb adnet, tårwob adnet, treuſtet.
Förſeelſe, ejem, måddo.
Förſegla, ſignetet, ſignetin tedtet.
Förſiktig, wahrok, wiſok. **Förſiktighet**, wahrokeswuot. **Förſiktigt**, jerbmelaka, wahrokeslaka.
Förſilfra, ſilbatet, ſilbab piejet.
Förſkaffa, hugſet, mårrátet, reidet, karwet, laget, ſkaffot.
Förſkanſa, ſkanſeb takket.
Förſkingra, páddetet. **Förſkingras**, páddanet, ſállanet.
Förſkjuta, heitet, nakketet. **Förſkjuta penningar**, pednikit nakkelet, pednikit piejet, kåſtatet.

Förſkona, arjot, arkalaſtet. *Förſkoning*, arbmo, arjom.
Förſkott, luitem, luoikas waddem.
Förſkräcka, paldet, ſuorgatet, alwetet. *Förſkräckas*, pallajet, ſuorgenet, helketet, alwotuet.
Förſkräckelig, alwos, paldos, ſeldes, wuowdnajes. *Förſkräckelſe*, alw, pallo.
Förſkrifva, kirje tjada bonotet.
Förſkylla, makſet, anſetet, teudnot. *Förſkyllan*, anſetem.
Förſkämma, ſpjejet, peiſtet.
Förſlag, rade, ſkårgelem. *Förſlagen*, rundok, ſuokes.
Förſlå, ållet, ållåt, rekket. *Det förſlår ej*, i leatatt nuokes.
Förſlöſa, ſkidartet, tuhlet, ſkiwtet. *Förſlöſare*, ſkidar.
Förſmak, auteltes ſmak, ſmak.
Förſmå, utſahet, paijel kåttjet.
Förſmåkta, waipet, kiåudet, kiåwanet, ſillot, liwot, njuotſet.
Förſmåda, albetet, nalſet, ſpåddet, tjaimet. *Förſmådelſe*, albetem, nalſem, ſkabmo.
Förſnilla, niſkot, ſuolatet.
Förſofva ſig, paijel muddon ådet, ila kukkeb ådet.
Förſona, liktet, laſſkaldattet, likt takket. *Förſonare*, likteteje. *Förſoning*, liktem, liktetem. *Blifva förſont*, ſåpatet.
Förſorg, hugſo, mårraha, mårråtem.
Förſpilla, kåbmetet, metſai kålketet, ſpillet. *Förſpilla ſit lif*, håggabs matket, etjebs kåddet. *Förſpilla ſin egendom*, taweritas ſkidartet. *Förſpilla ſin tid*, peiwebs tåſſjo låptet.
Förſpörja, aitſet, wuoptoſtet, judjot, kullet, tåbdet.
Förſt, wuoſtaken. *Den förſte*, wuoſtes, autemus. *Förſta gången*, wuoſtes pale. *Förſt och främſt*, autemuſta. *Förſtfödd*, wuoſtes rågatum.
Förſticka ſig, tjåketet, tjåketallet.
Förſtling, wuoſtes ſjaddo, ſnuotte.
Förſtocka, puoſjotet, karraſen takket. *Förſtockas*, tjallot, puoſjot. *Förſtockelſe*, karreswuot, poſjakwuot.
Förſtoppa, puodot, ſtappet, tappet. *Förſtoppas*, puodoſet, tappetuet.
Förſträcka, jakketet, lånas luitet. *Blifva förſträckt*, rattkeſet, påtkotet.
Förſtuga, ulkolån.
Förſtå, tajetet, ſkenot, tåbdet, tetet. *Förſtånd*, jerbme, miåla.
Förſtåndig, jerbmak, miåtolats, ſkenoles, wiſes. *Förſtåndigt*, jerbmelaka.
Förſtälla, preudetet, åtjatattet, muttotet. *Förſtälla ſig*, hårwaſtallet, takket. *Han förſtäller ſig endaſt*, takka wall.
Förſtärka, nannotet, wekſotet, ånetet. *Förſtärkning*, nannotem, laſſe, tuodde.
Förſtöra, audet, audeſen takket, njeitet, ſpiejet. *Förſtöring*, niejtem, audem, håwanem.
Förſumma, mangas piejet, ſumitet. *Förſummelſe*, mangas piejem, ſlintſoswuot. *Förſummelig*, ſlintſos.
Förſvaga, fabmoit tåjet, neuretet, famotuttet, weſjebun takket, håſotet. *Förſvagas*, neurot, weſjot, famotowet, raſſjot.
Förſvar, hagno, auteſt waſletes.
Förſvara, pelen orrot, pelen tjuodtjot.
Förſvinna, katot, aipanet. *Förſvunnen*, katom, aipantum.
Förſvårja, erit wuordnot, wuordnot, wuordnomin heitet tåiwotet.
Förſyn, pallo, herdoteswuot. *Guds förſyn*, Jubmelen lagatas. *Förſyn eller omvårdnad*, mårraha, hugſo. *Förſyns*, bliwes, herdotebme.

För-

Förſynda ſig, ejet, meddet, tjajanet, ſiddob takket nalas.

Förſåt, piwtem, ſuolle aikom, ſjåktjem, niakem. *Ligga i förſåt*, japtet, ſjåktjet, ſuollet piwtet.

Förſåkra, tjårget, tjårg tåiwotet, nannos jatekeb waddet. *Förſåkran*, nannos tåiwotes, jatek.

Förſälja, erit wuobdet, wuobdet.

Förſända, ſaddet, ſaddeken waddet.

Förſätta, ſirtet, nålſot, piejet, puoktet. *Förſätta eller förlora*, *ſe förlora*.

Förſök, kåttjelem, pråw. *Göra förſök*, kåttjelet. *Förſöka*, kåttjelet, pråwet, freiſlot.

Förſörja, mårrahab adnet, mårrâtet, hugſet.

Förtaga, *ſe betaga*. *Förtaga ſig*, ejet, meddet, tjajanet.

Förtala, påktjoſt hålet, mangeltes håleb adnet, padnatallet. *Förtala ſig*, pakob meddet, temſeſtet.

Förtal, påktjo hål, mangeltes hål.

Förtalare, laiteje, påktjoſt håleje.

Förtappad, lappom, lappetum.

Förtekning, tſekkotem, lokko.

Förtenna, tadnetet.

Förtjena, teudnot. *Förtjena ſig*, ablet, auket.

Förtjenſt, anſetem, teudneſtem, auke, ablek, widnek.

Förtiga, tjåket, i hålen adnet.

Förtjuſa, piådatet, nommet.

Förtorka, kåikåtet, tſåkotet, aſſnetet. *Förtorkas*, kåiket, tſåkot, aſſnet.

Förtrampa, tålmot, tuolmot, ſtadtjen takket. *Förtrampad*, tålmotum. *Förtrampning*, ſtadtje.

Förtreta, wuorraſtattet, måratattet, pinetet. *Förtretelig*, wuorrades.

Förtro, jakketet, jakket, åſkaleb adnet. *Förtrodd*, jakketum, wuorkai waddetum.

Förtroende, jakko, teuſt, åſkalem. *Jag kan ej hafva förtroende för honom*, ih matte ſunji åſkeldet.

Förtrolig, wånakats, tåbdok. *Bliſva förtrolig*, tåpetet.

Förtrolla, nåitotet, trullet.

Förtrycka, tålmot, paijel mannet.

Förtryta, pahan adnet, onuokaſtet, måſketet.

Förtråda, mubben ammateb tjuodtjotet, ſaijen orrot, ſaijen tjuodtjot.

Förträde, auta mân, widnek. *Hafva förträde*, widnekubon orrot. *Gifva förträde*, puorebes adnet.

Förträffelig, åiwes, bewok, puorak.

Förtröſta, tårwoſtallet, tåijet, tårwob piejet, åſkeldet, jaloſtallet. *Förtröſtan*, tårwo.

Förtvifla, aptſa qwektaſtallet. *Förtviflan*, qwektaſtallem.

Förtvina, ſaggoſet, laſſjot, tſåkot, kåiket.

Förty, jutte, jukte.

Förtycka, måſketet, onuokaſtet, innarmſtet, pahan adnet.

Förtyna, njarbot, utſanet, puoljot.

Förtynga, loſſotet, löſſebun takket.

Förtälja, ſuptſeſtet, åmanjaſtet, ſakeſtet, ſardnot.

Förtänka, kaddob tjaſket, pahan adnet, ſomeb adnet.

Förtåra, låptet, pårret, nokketet.

Förtörna, måratattet, mårai puoktet. *Förtörnas*, måratowet, måratet. *Förtörnelſe*, måratattem.

Förundra ſig, autohet, auton adnet. *Förundran*, auto. *Förunderlig*, kåkſos.

Förunna, udnot, udnoſt waddet, waddet.

Förut, auten, antelt. *Se förut*, auten wuoidnet.

Förutan, paldelen, apta, tapta. *Jag kan ej vara det förutan*, ih matte tapta orrot.

Förvalta, tjuodtjotet. *Förvaltare*, tjuodtjoteje.

För-

Förvandla, åtjatattet, målſot. *Förvandlas*, åtjatowet, målſotowet.
Förvant, lawe, ſläktalats, pårolats.
Förvara, wuorket, kattet.
Förveten, wainok tetet, åtſåteje.
Förvexla, målſotet, lodnot.
Förvilla, tjajetet, willetet, piådatet, laidet.
Förvirra, ſmailet, hemſet, malſket, måiwetet.
Förviſa, jagot, erit rajet, erit wuojetet, patertattet.
Förviſna, puoldnet, gållet, aſſnet.
Förviſſa, tjårgeſtattet, nannoſtattet.
Förvita, kaigalet, kaigotet.
Förvånad, *ſe håpen.*
Förvägra, nadot, neikot, tjiddet.
Förvända, målſot, åtjatattet, tjuolot jårgeſtet, witſet. *Förvänd*, witſetum, håiretum, målſotum.
Förvänta, wuordet, tåiwot.
Förvärfva, ablet, auket, ådtjotet, tjågget. *Förvärf*, auke, ablek.
Förvärka, peſtet, maſſet.
Förvärra, peiſtet, ſpiejet, wårraben takket. *Förvärras*, peiſtot.
Förväxa ſig, paijel meren ſjaddet.
Föryttra, wuobdet, tuoket.
Föråldras, åbmot, wuoraſtowet, pårasmowet.
Föråldrar, aigeteh, attje ja edne.
Förändra, åtjatattet, målſotet, preutetet, håiretet. *Förändras*, åtjatuet, målſotowet, håiret, preutet. *Förändring*, åtjatattem, preutem, preutetem. *Föränderlig*, målſotakes, preuteje.
Föråra, ſkånket, ſkånkotet, waddaſtallet.
Föråring, ſkånk, waddes.
Föröda, audet, auden takket. *Förödelſe*, audem, audetem.
Förödmjuka, wuolletet, wuollebun takket.
Förödmjuka ſig, etjebs wuolletet, etjebs wuollekaſen takket.
Föröfva, brukot, adnet, takket.
Föröka, ånetet, laſſetet, tuoddet. *Förökas*, ådnanet, laſſanet.
Föſa, wuojetet kaitetet, jagot, tutet.

G.

Gadd, njuol, njuone påſko.
Gadda ſig tilhopa, akta radi tjåkenet, akta radeb takket.
Gaffel, gaffel.
Gafvel, råppe, wådtja, åiwor.
Gagn, auke, gagne, widnek. *Gagnelig*, gagnelats, aukok. *Ogagnelig*, gagnetebme. *Gagna*, gagneb takket, auken orrot, auket, wekketet.
Gala, tjuojet, laiget.
Galen, kaiwes, piådak, kajok, tajok, wadnes miålak. *Blifva galen*, piådalet, piådaken ſjaddet. *Göra en galen*, piådatet, piådaken takket. *Galen eller oriktig*, *ſe* påito. *Galenſkap*, kaiweswuot, piådakwuot.
Galet, galeneslaka, kaiweslaka, påitot, påſtot.
Galge, katſos muor, galg. *Galgfogel*, åkſen åſe, kainon åſe.
Gall, tjåptjes, karg, ſtainak, rådno.
Galle, ſappe. *Gallſjuka*, ſappe wank.
Galler, puodo ruoute, kruos muorah.
Gallra, ſaldet, waljet, waljetallet.
Galnas, kaiweſtet, taiſot, galenaſtet, piådet, telpet, pilketet.
Galt, ſwinen årres.
Gammal, wuores, åbme, åmaſtum, autots, tollots. *Gammal eller ålderſtigen*, rakke, påres.
Gamman, awo, wuolo.
Gams, waſtes ſtåk, waſtes telpe.
Ganſka, aiwe, harbmat, wåk. *Ganſka många*, aiwe mådde.
Gantas, ſtåket, tokortet.
Gap, haute, hamſe, ſtuora njalme.

Gapa, hamſeb tſagget, nialmeb tſagget. *Gapa på en*, tjalmit mubbai tſagget. *Gapug*, nialmokes, ſtuora nialme.
Gardin, auta kåptjes, perjes.
Garfva, altet, barkotet, tilkot.
Garn, laige, kåroftak. *Garn eller nåt*, werbme, kiål.
Gaſt, eppar, wardali.
Gata, palga, gato, wadſatak.
Gehång, auwe, ſwerde auwe, qweddates.
Gehör, kullogeswuot, jekatem.
Gel, *fiſk-gel*, ſuowde, kakſem.
Gelike, aktalakats, jebd, jebdalakats, jemmaka. *Med ſina gelikar*, etjeslakatji kum.
Gemen, kaikaſats. *Gemen eller ringa*, ſlatt, utſes, ſeiw, ſmait. *Gemen gårning*, tjuorpes pargo. *Gemenligen*, maſſak alo. *Gemenſam*, almoges, kaikaſats. *Gemenſkap*, ſebrewuot, kradneſtallem.
Genål, Konogaſen parapele, like kradna.
Gen, måttſos, njuolg. *Genaſte vägen*, måttſoſumus kåino. *Genſtig*, njuolga palges. *Genaſt*, njuolga, måttſo.
Genljud, kajanes.
Genom, tjada, pakto, pakti.
Genomdrifva, aikaleſi puoktet.
Genomfart, mannem kåino, tjadatak.
Genomſkinlig, tjada paiteje, ſuoitak.
Genomtränga, tjadatet, tjada mannet. *Genomträngande*, tjadatakes, paſteles.
Genomögna, tjada qwowlelet, tjalmi mannet paijel.
Genſträfvig, ſtartek, tårek, ſpake, karres, okuſloges.
Genſvar, taweſtem, waſtates.
Genſåga, wuoſte hålet, wuoſte håleb takket. *Genſågelſe*, wuoſte hål.
Gent öfver eller emot, puott.
Gerad, njuolg, ſtad.
Gerna, gårdna, gårdnaſt, waimoſt, miäla melte. *Jag vil ej gårna*, ib nale ſita. *Om jag ville aldrig ſå gårna*, ikke man gårdnaſt ſita lulub.
Gerning, takko, pargo. *Gerningt-lön*, takko, takkem palka.
Geſant, ſaddek ålma, ſaddek buda.
Geſåll, kåta pargo lårok, tuoje lårok.
Geſtalt, wuoke, muoto.
Get, gaitſa. *Geta-bock*, habres.
Geting, wepſa. *Getingbo*, wepſa peſſe.
Gevår, wårjo, tårom reido.
Gickt, lattas wank, qweis, ſwarke lattaſimete.
Gifmild, arwok, rathak, wiljolats, waddaſtalleje, ſkånkok. *Gifmildhet*, arwokwuot, rathakwuot.
Gift, ſålg, ſeptes.
Gift, waldom. *Blifva gift*, waldet. *Giftvuxen*, kutte le waldom meren.
Gifta, piejet. *Gifta bort ſin dotter*, neitabs piejet. *Gifta ſig*, akkab waldet, ålmab waldet, waldotet.
Giftermål, wald, kalatswuot.
Gifva, waddet. *Gifva efter*, metetet, metatallet. *Gifva ſig up*, paijanet. *Gifva til*, metetet, andagas luitet. *Gifva tillkänna*, tetetet, tåbdetet, tſuoikotet. *Gifva ſig ut för*, etjebs ſardnot, etjebs hålet. *Gifva up andan*, tſauketet, wuoigeneb luitet. *Gifva öfver*, wuoklet. *Gifven*, waddetum.
Giga, pippo, harpo. *Mungiga*, nialme harpo.
Gilla, tjildet, dåkkahaddet, tjuowot, midot. *Gillas*, jåttet, dåkkahet.
Gille, kradnaſtallem, ſebrewuot.
Giller, gillor, piwtoſma, piårtom. *Gilra*, gildertet, gillorit tſagget.
Giltig, tjildok, tjåwok, dåkkaheje.
Gin, måttſos, njuolga, *ſe gen.*
Gjorda, kåtſaldet, auweb tjadnet.

Gtrif,

Girig, hanes, patta pelak. *Girighet*, haneswuot, hanaſtallem.
Giſſlan, loptes ålma.
Giſſa, muonet, meroſtallet, kåttot.
Giſſel, ſwitja, ſwiſko. *Giſsla*, ſwaſkot, ſwintet, riſſin ſlåwet.
Giſtna, kåiket, kingſjet.
Gitta, aibmotet, wejet, makſet, mattet, aikaleſi pâtet.
Gjuta, leiket, kålketet. *Gjuta i form*, ſkåwai kålketet, leikot.
Glad, arwok, awos, awotakes, wuolos. *Vara glad*, awon orrot, awohet, kerjotallet. *Gladlynt*, mojoteje.
Glada, tjåktja.
Glafven, ſaite, ſaitats.
Glamma, ſnakkot, hâli ajanet.
Glans, kikem, paitem.
Glas, glas, liâgnak.
Glatt, ſlaijok, jalg, jalgok.
Gles, njarbes, wuorjes. *Gleſt eller tunt klåde*, aſſetes ſtrud. *Gles ſkog*, wuorjes wuobme. *Glesbet*, njarbeswuot.
Glimma, *glittra*, kiket, paitet.
Glopp, *ſnöglopp*, ſlatte, qwekte tjalme alme.
Gloſa, pako lake, pako tjård, pako. *Speglosa*, nalſes pako, pilke.
Glugg, raike, qwowlem raike. *Glugga eller glutta*, qwowlet.
Glunk, luowes ſak, manneje ſak.
Glupſk, niålotakes, pârrâtakes, kutte niålo mangen le.
Glåmig, guouket, blaikok.
Gládja, awodattet, wuolotet. *Gládjas*, awohet, kerjotallet, ſjabmahet.
Gládje, awo, wuolo.
Gláſſa, tſjålaſtet, hutteſtet.
Glánſa, kiket, paitet.
Glöd, hila, ſjila, bradde. *Glödande*, atſek, puolleje, hila ruopſok. *Glöd-bet*, pakes ko tållå bradde.
Glödga, paketet, atſeken tållân takket.
Glömma, åjaldattet, lappetet, wajaldattet. *Glömd*, åjaldowum. *Glömſk*, åjaldakes, muitotebme. *Glömſka*, muitoteswuot, ſwaga muito.
Gnabb, ſnarratem, tſilkeſem, pålko. *Gnabbas*, ſnarret, ſnarratet, tſilkeſet.
Gnaga, tſåpet, kaſket. *Gnaga kött af et ben*, takteb ſåppet.
Gnet, tjoros.
Gnida, ſikkotet, waſkot, ſkuopet, ſkurret.
Gniſla, kritjet, kriſkeſſet. *Gniſlan*, kritjem.
Gniſtra, tjuonemit kattjetet, åſet. *Gniſta*, tjuonem.
Gnugga, pruwet, njutet.
Gny, hålme, juma, jutſa, marem, tudn, klibma.
Gnägga, krydtjet, prudtjet.
Gnälla, walot, walatet.
God, puore, puorak. *Med godo*, puori, puori tjada. *Godhet*, puorewuot, puore. *Godhjertad*, puore ſiwwolats.
Gods, tawer, åig, jård. *Köpmans-gods*, kalwo, wahro, åſes wahro.
Godtalig, ſmakket hålet, hålajes.
Godtfinnande, rade, kaudnetem.
Godtgöra, makſet, tiwot, puorotet.
Godtycke, ſitud, miåla, wiljo.
Godvillig, åſkok, ſjuwes, kaukok, miålak, wiljolats, puore wiljolats. *Godvilligt*, puoret wiljoſt, ets muoitoleſeſt.
Golf, guelpe. *Lägga golf*, guelpatet.
Gom, guobme.
Gor, kuobmo. *Gor-tall*, ſade petſe. *Gortjuf*, wieſoje klitturen ſuolek.
Grabba, kramſot, åbbå kâtin kramſeſtet.
Graf, gruopta, palok, kalme. *Graf eller grop*, rågge, ſluggo.
Grafſtickel, tjalem ruoute.

Gram, *gramſen*, mårak, nirbmok. *Han är mig gramſe*, nirbmen le munji.
Gran, kuoſa. *Granſkog*, kuoſeſt.
Grand, ripa, ripats.
Gramm, ſegges, ſeggokats, grannok. *Grant gærn*, ſegges laige. *Gramm i kläder*, hewok, tjáulak karwoi. *Samvetsgrann*, herdotebme, bliwes. *Granneligen*, puoreſt, puoreſt ja puoreſt.
Granlaga, ſmottok, kårſk.
Granne, palda wieſat, pald-almats, granna. *Granſkap*, palda wieſo.
Granſka, åtſåtet.
Graſſera, wuowdnajes laka mannet.
Gren, åkſe, ſuorge. *Grena ſig*, ſuorgot, ſuorgetet. *Grenig*, ſuorgek.
Grep, wapſe, qwekti kåti teuwa. *Grep*, *konſtgrep*, ſluoke.
Grepan, peljes, kåta ſaije.
Griffel, kedke pånn, tjalem reido.
Grift, gruopta, kalme.
Griller, tålſjes uſſjolmes, kaiwes miåla. *Grillra*, kaiwes uſſjolmeſi ajanet, tåsſjes uſſjolmit adnet.
Grima, pagge. *Lägga griman på*, paggotet.
Grina, ſnertſet, nialmeb tſagget, påkoſtet, tjaimetet mubbai.
Grind, hagan ukſa.
Gripa, tåppet, tuobbelet, ſårjot, ſtranket. *Gripa an*, alget, algob takket, algetet. *Gripa ſig an*, kåttjelet famoſt, wigget, allaſes pargob waldet, ſattjet. *Gripen*, ſårjotum, waldetum.
Gris, ſwinen tjuk.
Gro, ſjaddet, påtſetet, graſeb takket.
Groda, tſuobbo.
Grof, gruopes, kaſſok. *Grof eller ohyfſad*, waſtes, tjuorpes. *Grof röſt*, kaſſa kiål.
Groll, nirbme, waſſje.
Grop, rågge, grubbo, ſluggo.
Grotta, lapa, ſwalg, tjåka.
Grubbel, loſſes uſſjolmes, grudnom. *Grubbla*, grudnot.
Grufva, ſal, ſwalg, gruf, palat.
Grufaa ſig, pallet, hugſet. *Grufvelig*, wuowdnajes, alwos, harbmes. *Grufveligen*, harbmat, wuowdnaj.
Grumla, måiwet, ſmailet. *Grumla vatten*, tjatſeb måiwet. *Grummel*, måiwe, ſmaile. *Grumlig*, måiwajes, ſmaileſt teuwas.
Grund, wuodo, båtne. *Grund eller ſkål*, wikke. *Grund i ſjön*, qworgo, njuor, wade. *Grundlös*, wuodotes, båtnetaka.
Grund, *grund ſjö*, tſåkes, tſåkes jaure. *Grunds vatten*, tſåkalm, tſåkatak.
Grunda, wuodotet, wuodob piejet. *Grunda eller begrunda*, grudnot, ajatallet. *Grundad*, wuodotum. *Grundeligen*, ållaſt, kitta wuodoſt.
Grus, juowa. *Gruſig*, juowajes.
Gry, tjuoukotet, peiwot. *Dagen gryr*, qwokſo paijana.
Grym, puoſjak, aſſmak, ſeldes. *Hafva grym upſyn*, paſteles tjalmit adnet. *Grymmeligen*, wuowdnajeslaka. *Grymbet*, puoſjakwuot, wuowdnajeswuot.
Grymta, ſnorkeſet, ſwine kiålab tjuojet.
Gryning, qwokſo, iddietes qwokſo.
Gryta, gruto, kebne.
Grå, grawes, tjuorkok, tjuorotum. *Han är grå på mig*, waſſjen le munji. *Gråna*, tjuorotet, grawot.
Gråt, tjerom, walom. *Gråta*, tjerot, walot.
Grädda, kappa, paijaſats. *Grädda bröd*, laipeb paſſet.
Gräfva, palet, rågget. *Gräfva ned*, javvſlet, ådnami palet, jårdet.
Gräma ſig, waiwaſtowet, muodaſtowet, ådna ſurgob adnet, aiwe pahan adnet. *Grämelſe*, ſurgo, waiwe.

Gräs,

Gråns, raje, ruobd. *Sätta ut gråns*, rajeb piejet.
Grås, graſe, akke. *Gråſig*, graſajes. *Gråshoppa*, låkk. *Grås-and*, ſjotſjo, laggets.
Gråſlig, wuowdnajes, harbmes, alwos. *Gråſligt*, alwoslaka, harbmat wuowdnaj.
Grôda, ådnamen ſjaddo, akke.
Grôn, gruonas, gruodnes.
Grôpa, malet, njutet, rågget. *Grôpe*, gruopes, jafo.
Grôt, grautſa. *Grôtmyndig*, taggok, ſtuoraſtalleje.
Gubbe, pådnje, pådnjekuts, kalleskuts, kalles.
Gud, Jubmel, Ibmel. *Gudom*, Jubmelwuot, *Gudomlig*, Jubmelats. *Gudfruktig*, Jubmel palleje, Jubmel pallolats. *Gudsfruktan*, Jubmelen pallo, Jubmel fruktogwuot. *Gudfruktigt*, Jubmeli wuokaſikt, Jubmel palloslaka. *Gudfader*, Chriſt attje. *Guds dyrkan*, Jubmelen teudneſtem, Jubmelen pittotem, Jubmelen paſſotem.
Gudlôs, jubmelattes, jubmel heitenes. *Gudlôsbet*, jubmel heiteneswuot.
Gul, wiſkes, wiſket. *Gul färg*, wiſkes paino. *Gulna*, wiſketen ſjaddet. *Gulaktig*, wiſkeslakats.
Guld, gålle. *Guldſmed*, gålle ſmidd, gålle widnar. *Guldring*, gålle ſuormas.
Gumma, wuores akka, akkakuts.
Gump, patt, gadna.
Gumſe, wårtſa.
Gunga, ſkålbo. *Gunga eller ſlånga ſig af och an*, ſkelbot, ſokatet, ſildnet.
Gunſt, wuolleswuot, udno, puorewuot. *Gunſtig*, wuolles, puorak. *Gunſtigt*, wuolleſikt, wuolleslaka.
Gurgla, njalmeb ſkullet.
Guten, leiketum.
Gyckel, tâſſjes ſtåk, tokot. *Gyckla*, ſtåket, tokortet, kånſtertet. *Gycklare*, kånſterteje, tokorteje.
Gyllende, gålletum, gållak. *Gyllende tid*, puore aike.
Gynna, udnot, puoraken orrot, pelen tjuodtjot, wekketet.
Gyttja, ſais, ripak, liſme, ſlentje. *Gyttjefull*, ſaiſek, ripakeſt, teuwas, kiåwak.
Gå, wadſet. *Gå efter*, mangen wadſet, wådtjet. *Gå in*, tjagnet, ſiſa wadſet. *Gå up*, paijas wadſet, paijanet. *Gå ned*, luitatet. *Solen går ned*, peiwe widdota. *Gå undan*, pateret, erit wadſet. *Gå på*, ladet. *Gå ſin väg*, käinobs wuolget. *Gå under*, håkkanet, håwanet, tâſſjanet. *Gå ut med något*, aibmotet. *Gå åt*, nokket.
Gåfva, waddes, waddaltak, ſkånk.
Gång, wadſem, mannem, wadſatak.
Gång, pale, aike. *En gång*, akta palen. *Många gånger*, mådde pali, ſutten aiken.
Gångare, wadſem kånip, kåmpes wadſeje.
Gångbar, harjetuptum, alo, eme.
Gångjärn, kitjaltak.
Gångſtig, palkes, wadſatak.
Gård, ſita, heima, ſjaljo.
Gårkök, piåbmotallem kåte.
Gås, gas. *Gåsunge*, gaſa tjuk.
Gåſſe, pardne, pardnekuts, påitja, patja.
Gåta, muonemes, muonem åme.
Gäck, narr, käiwes. *Gäcka*, narret, ſpåddet, nalſet, albetet.
Gädda, hauk.
Gäld, welke, laiko. *Gäldenär*, welkolats, kutte welke wuolen le.
Gäll, tjuojeles. *Gäll röſt*, tjuojeles kiål. *Tala gällt*, tjuojelet hålet. *Gälla, ljuda*, ſkanjet, tjuojet.
Gälla, tjildet, jåttet, kåſtet, werten orrot. *Varan gäller*, wahro jåtta, wahro le arwon.
Gångſen, *ſe gångbar*.

Gårda, gardet, gårdeb takket, haganeb tſegget. *Gårde*, hagan, gård.
Gåſpa, kaweſtet. *Gåſpande*, kaweſtem.
Gåſt, qwoſſe. *Gåſtabud*, håje. *Gåſta*, qwoſſot. *Gåſtreda*, qwoſſotet.
Gôda, puoitotet. *Gôdſel*, mukko. *Gôdd boſkap*, puoitotum buwe.
Gôk, giåka.
Gômma, wuorket, tjåket. *Gômma ſig undan*, tjåketet. *Gômſtålle*, wuorka ſaije, ſwerka.
Gôra, takket. *Hafva at gôra*, takkamuſen adnet, widnon adnet. *Må gôra*, die nappo, lekes nappo. *Låta gôra*, takkatet.
Gôrdel, auwe, kåtſeldak.
Gôrlig, matteles, mi matta ſjaddet.
Gôromål, takkamus, pargo, widnó. *Det år dit gôromål*, to widno le tatt.

H.

Hacka, tjuogga.
Hacka, tjuoggot, kruoket. *Hacka ſönder*, tſapet, ſinaiwet. *Hackſpik*, tjaidne.
Haf, ſåw, mår. *Hafsvik*, wuodna måkke, ſåwa måkke.
Hafre, hawer kårdne.
Haffa, raſſohet, raſſen takket.
Hafva, adnet. *Det har jag ej*, i le tatt muſne. *Min huſtru är hafvande*, wadſemen le mo akka. *Ogift hafvande qvinna*, tjåiwe neita.
Hagel, tjuormes, tjuonjel. *Hagla*, tjuormeſtet.
Haka ihop, kruokkotet.
Hake, kruokke. *Dörrhake*, kitjaltak.
Hake, *(mentum)* kaipe.
Hal, niallkes, niappet. *Blifva hal*, wuodtjot.
Half, pele, lakke. *En half dag*, peiwe lakke, peiwe ketje. *Half annan*, pele mubbe. *Halfbroder*, wålja pele. *Halfgjordt arbete*, lakkots pargo. *Halfpart*, lakke. *Half-ô*, ſuolotes.
Halka, wuodtja. *Halka eller ſlinta*, njallkeſtet, njappetet.
Hall, tjuolo, raggot, hallot.
Halm, halm. *Halmſtrå*, halma tjåle.
Hals, tjåpot. *Halsbôld*, tjåpot naranes. *Halsduk*, tjåpot line. *Halshugga*, tjåpoteb jallet. *Halsſtarrig*, ſtartek, åiwajes.
Halt eller vârde, arwo, puorot.
Halt, linkes, likkes, åntos. *Halta*, linkot, åntot.
Halſter, paſſem ruoute.
Hammare, wettjer.
Hamn, ſtadfo. *Hamn*, ſuoiwen. *Taga hamn*, ſtadfoi ſålket. *Följa en i hamn och i hål*, mubbeb mangenak tjuowot, påſken tjuowot.
Hampa, ruoiwa, arpo. *Hampfrô*, ruoiwa ſajo.
Han, ſodn, ſon. *Jag och han*, mon ja ſodn.
Hand, kåt. *Högra handen*, ålkes kåt. *Den ena handen*, kåta pele. *Efter hand*, ſuoimen. *Gifva vid handen*, tetetet. *Handbok*, kåta kirje. *Handfull*, kåta teuwa. *Handel*, åſes, åſeſtem. *Handelsman*, åſesålma. *Handels-varor*, åſaſeh. *Handelsſtad*, åſes ſtad, åſes ſaije. *Handfallen*, helketum, aroſeje. *Han gjorde oß handfallna*, tarwai mijeb taſa. *Han blef handfallen*, kåikåi taſſa, heikali.
Handgripelig, pikos, tåbdos, tſuoikos.
Handhafva, tjodtjotet, mårråtet.
Handla, åſeſtet. *Handla eller gôra*, takket, tåmetet.
Handlag, kåta lake. *Godt handlag*, puore matto, tjeppes wuoke.
Handled, kåta lattas.
Handlingar, tjalogeh, ſuptſes kirjeh.
Handſke, kiſta, krappok.
Handſkrift, kåta tjalog.
Handtag, kåta ſaije, peljes.
Handtera, kåtatet, tuottet, taitotet. *Illa hand-*

handtera, pahaſt talkeſtet. *Handtera förſiktigt*, jerbmelaka tâmetet. *Handterande*, kâtatem, tuottem. *Handtering*, widno, kall, takkamus.

Handtlangare, kottjos, teudnar.

Handtverk, tuoje, kâta pargo. *Handtverkare*, tuojar.

Hanne, årres. *Hane*, wuentſan årres. *Hanne af roſdjuren, ſom vargar och hundar*, raiwes, raiwa.

Hare, njommel. *Harmynt*, kora njalme.

Harkla, kakkaſet, harrkſet.

Harm, harbm, leid. *Harmas*, harbmaſtallet, leiden adnet.

Harneſk, ruoute karwo, ruoute warjo.

Harpa, harpo. *Slå på harpa*, harpob tjuojetet.

Harr, harre.

Harts, kaſſe. *Hartſa*, kaſſin wuoitet.

Haſ, tjâktjes lattas, puolwa.

Haſta, raſſohet, rouwo parget. *Haſtig*, hâkkes, ſpaites, ruok, ruwes. *Haſtighet*, raſſe.

Hat, waſſje, nirbme. *Gammalt hat*, autots, nirbme. *Hata*, waſſjotet, waſſjeb adnet, nirbmeb kadſeſtet. *Hatare*, waſſjoteje, waſſjolats.

Hatt, kaip, kapper. *Sätta på ſig hatten*, kaipeb tſegget.

Heder, kudne, âro. *Hederlig*, hewok, hârwok, kudnelats, ârotum.

Hedning, hednig. *Hedniſk*, hedniglakats. *Hedendom*, hednigwuot.

Hedra, ârotet, kudnetet[illegible]dnen adnet. *Hedrad*, ârotum, kudnetum.

Hejda, ajetet, adnelet, tſaggeſtet. *Hejda ſig*, kânoket, kânketet.

Hel, âbb, âbbâ, ketjo, ketjoš. *Hela kläder*, âbdes karwoh. *Hel och hållen*, âlles, âbbâlakes.

Hela, talkot, tiwot. *Såret helas eller blifver läkt*, hawe ſawwa.

Heldre. puorebut, paſs. *Heldſt*, puoremuſt, autemuſt.

Helga, aileſtet, paſſotet. *Helgedom*, ailes-wuot, ailes ſaije.

Helig, ailes, paſſe. *Heligt*, aileſikt.

Helſa, hâlſo, warreswuot, âidna, âidnaha, warrotak. *Helſa på*, puoraſtattet. *Helſa på eller beſöka*, âppet. *Helſa til någon*, warrotakit ſardnot, gonatakit hâlet. *Helſning*, warrotak, gonatak.

Helſoſam, warrestakkeje.

Helvete, helwet.

Hem, wieſo, wieſo ſaije, orrot, heima, heimel. *Hembära*, waddet. *Hembära tack*, kitet. *Hemgift*, rajo.

Hemfalla, ruoptot ſjaddet. *Hemfalla ägaren*, âigati pâtet, ruoptot.

Hemfödd, landen almats.

Hemlig, tjâkos, ſjeudnjes, ſuolle. *Hemlighet*, tjâkoswuot. *Hemligt*, ſuollet, tjâkon, tjâkoſikt.

Hemma, heimen.

Hemman, heimel, jârd.

Hemſk, hujos. *Blifva hemſk*, hujot.

Hemſtälla, nakkelet, mubben radai piejet.

Hemſöka, âtſet, âppet. *Gud har hemſökt honom*, Jubmel le ſo pakkatam.

Hemtam, ame.

Hemviſt, wieſo, orrot ſaije, heima.

Herberge, qwoſſe kâte. *Herbergera*, qwoſſen tuoſlotet, kâtai waldet.

Herde, reinoheje.

Hermlin, tjaſke, puoitek.

Herre, herr, herra, âiwe, ſtuores.

Herrſka, radet, weldeb adnet.

Herravälde, herrawâld, famo.

Hertig, Hertig. *Hertigdöme*, Hertig-rik.

Hes, ſâdos. *Blifva hes*, ſâdot.

Het, pakes.
Heta, kottjotowet, nammab adnet.
Hetſa, padtjet, åutjet. *Hetſig*, pakes, puoleje. *Hetſig feber*, ſutta. *Hetſighet*, pak,
Hetta, pakeswuot, pak. *Hetta eller göra het*, paketet.
Hexa, qwopes. *Hexa eller trolla*, nåitot, nåitaſtallet, qwopaſtallet. *Hexeri*, qwopeswuot.
Hicka, niakkeſtem, nikkenes. *At hicka*, njakket, njakkeſtet.
Hide, *hjörnhide*, kåte, qworats.
Hjelm, åiwe warjo.
Hjelp, wekke, kajotak. *Komma til hjelp*, wekken påtet. *Hjelplös*, wekketebme. *Hjelpſam*, wekke ålma, wekkatalleje.
Hjelpa, wekketet, wekkatallet, kajelet, kajotet.
Hjelte, kiåura, puoike, miha.
Hjerne, wuoingama, jerbme.
Hjerpe, paggo, pradko, påggo.
Hjerta, waimo, tſåkke. *Han hade ej hjerta til*, idtji waimob ådtjo. *Hjertklappning*, waimon tſirkom.
Hjerteligen, *af hjertat*, waimoſt.
Hjeſſe, åiwe tjåkk.
Himmel, alme. *Himmelrike*, alme-rik. *Himmelſk*, almelats.
Hind, randuren mingeles.
Hinder, ajanes, håpto. *Hindra*, ajetet, håptet. *Hindras*, ajanet, wippet. *Hindrad*, ajanum, håptenum.
Hingſt, ſarwes håſt.
Hinna, tſuods. *Ögon-hinna*, tjalme luow. *Hinnan*, *ſom inneſluter foſtret*, wuoſa, meſen edne. *Hjerne-hinna*, ſkådes. *Hjerthinna*, ſkewto.
Hinna, tapatet, aſtetet, jåkſetet, puoktetet. *Hinna til eller räcka*, jåkſet, ållåtet, åbmet.
Hjon, akt almats. *Hjonelag*, kalatswuot. *Tjenſtehjon*, kagge, ſjun.
Hjord, ålo, ålek.
Hjort, randiwr, randur.
Hjortron, ladtek.
Hirta fig, kånoket, tjodtjatet.
Hiſkelig, wuowdnajes, ſeldes, alwos.
Hiſna, alwotuet, ſuorgenet, heikalet, helketet.
Hiſſa, lognotet, paijetet, paijas keſet.
Hiſtoria, ſuptſes, åmanjes, ſak.
Hit, teke, tek. *Hit och dit*, tnoi tuok, tokko ja teke.
Hitſa, *ſe hetſa*.
Hitta, kaudnet. *Hitta på*, teitet, teiwetet, ſåitet. *Hittebarn*, kaudnom mana. *Ord-hittig*, håla tjeppe.
Hjul, jårranje, jårraltak.
Ho, trukke, tjuokte.
Ho eller hvilken, kå, kuttes.
Hof, jerbme, miåla. *Hof eller klöf*, qwepper, kads.
Hof, Konoges heima, Konoges ſlått.
Holk, pirrem, ſkuoudo.
Holme, ſuolo.
Hona, mingeles, ningeles.
Honung, oblon wuoj, hånog.
Hop, tjåke, åmårtes, håwke, fiuo. *Hop*, *(turba)* tåkke, nauka, fluokk, tjårrek. *Hoptals*, tjårreki tjårreki, naukai naukai, tåkki tåkki. *I en hop*, tjåken.
Hopp, tårwo, tåiwo.
Hoppa, njultjet, ſaſket, tjaffetet, tjilet.
Hoppas, tårwoſtallet, tårwot.
Hor, horawuot, fuorawuot. *Göra hor*, horab takket, waldom almatjin wieſot.
Hora, fuora, ſkeke. *Horaktig*, ſkekes, kutte qwujui mangen le. *Horunge*, juolke mana, luowes mana, ſjaljo mana.
Horn, tjårwe. *Horn-boſkap*, tjårwos.

Hos,

Hos, ludne, palden.
Hoſpital, puotſeji kåte.
Hoſta, kåſſotes, qwerſates. *At hoſta*, kåſſet, qwerſet.
Hot, aito, nitto, wikatem, ålkatem. Hota, aitet, nittet.
Hud, nakke, tuolje, ſkidde, iltje. *Hudſtånga*, iltjeſtattet, warrapſeki ſwaſkot, riſſin ſwaſkot. *Hudlöshet*, njuoſk ådtje.
Hufva, ſkobmok, ſorwo, kapper.
Hufvud, åiwe. *Hufvudman*, åiwe, åiwatumus, algeteje. *Hufvudſak*, åiwatumus pekke, ſtuoramus åme. *Hufvudſakelig*, åiwatumus. *Hufvudſkål*, åiwe ſkure. *Hufvudſvag*, miåla lakkak, åiwe ſwagek. *Hufvudvärk*, åiwe ſwarke.
Hug, miåla, ſiwwo, uſto, waino.
Hugad, kiſſjok, wainok, ſjuwes, metok, ſiwwolats. *Vara hugad*, kiſſjalet, kiſſjet.
Hugg, tjuoleſtem, håſa, reiwates, hågg. *Hugga*, tjuoppet, tjuolet. *Hugga af*, jallet, raſta tjuoppet. *Hugga omkull*, werdet. *Hugga ſig*, tjuoppetet. *Huggen*, tjuoppetum.
Hugna, wuolob takket, wuolotet. *Hugnad*, wuolo, kudne. *Hugnelig*, wuolos. *Hugnelig tidning*, puore ſak, awos ſak.
Hugſa ſig före, uſſjotet, etjes pira mårrahab adnet, ajatallet.
Hugſvala, jaſketet. *Hugſvalare*, jaſketeje.
Huka, tjåggnot tjåkkahet, qwoggot tjåkkahet, krågnahet.
Huld, puorak, wuolles, libboges. *Huld eller trogen*, jakkoles, wake.
Hull, like, iltje, aſſe. *Godt hull*, jiffe, jålle. *Med hull och hår*, qwolgi takti, qwolgi akten.
Hulling, wakke, kruokke.
Hulpen, wekketum. *Jag är ej hulpen därmed*, i le tatt munji patton.
Hum, judjom, ſom, elwem. *Hafva hum om*, elwet, judjot.
Humla, oblo. *Humle*, hombel.
Hund, piådnak, kåire. *Jagthund*, ſjowonja. *Hundhvalp*, åddåk.
Hundra, tjuote, tſekke. *Den hundrade*, tjuotad. *Hundradefalt*, tjuote kerden.
Hunger, nelge, nelgom. *Hungra*, nelgot, pårreſlowet, pårräſtutjet, nelgeb tjenot.
Hungrig, nelgoje, nelgar. *Jag är hungrig*, nelge muſte kådda. *När man blir hungrig*, ko nelge kådda.
Hurtig, kåmp, arwok. *Hurtig flicka*, fraſko neita.
Huru, kokte, mann. *Huru gammal*, mann wuoras. *Hurudan*, maggar, maggarats.
Hus, kåte. *Husbonde, husfader*, kåte bånda, bond, kåten åiwe. *Husfru*, emet. *Husgeråd*, kåte kaudneh. *Husfolk*, kåte ſuolke, kåte-kunde.
Husaktig, rajanes, tjodtjok. *Husaktighet*, rajaneswuot.
Hushåll, wieſek. *Hushålla*, wieſekeb kattet, kåteb tjodtjotet, tawerebs järrätet. *Hushållare*, kåte tjodtjoteje. *Hushållning*, kåte tjodtjotem, mårraha wieſeken pira.
Huſtru, niſun, akka. *Taga ſig huſtru*, akkab waldet.
Hut, as, kaita. *Hut ut*, as ulkos.
Hutlös, ſkamotebme, ſkamotes.
Hvalf, paijeltes kåppe, tak ſiſte kåppen.
Hvalfiſk, fales. *Hvalfiſk-ben*, falan takte.
Hvar och en, fårt, fårta kutte. *Hvardera*, kåbba, kåbbatjak. *Hvar om annan*, målot. *Hvareſt*, kuſſne, koggo. *Hvaraf*, maſte. *Hvarmed*, maina. *Hvar om*, man pira. *Hvarföre*, mandiet. *Hvartil*, maſſan. *Hvarifrån*, kuſte, kåbbelt.
Hvarf, kerde, wuorf.

Hvarken, i ken, i jogo, fuorkjo. *Han är hvarken girig eller flöaktig*, i le ſodn jogo hanes jálla tuhlar.
Hvart, kåſſå, kuſa. *Hvart ut*, kåbbos, kåbbos åiwi.
Hvaß, paſtel, autjok. *Knifven är hvaß*, nipe le autjon. *Uddhvaß*, ſnjuttjok.
Hvaßhet, aiwo, autjo, paſteleswuot.
Hvete, hveit.
Hvila, wuoignaſtet, låggeſtet, åjot. *Hvil*, åjewes. *Hvila eller ro*, wuoigneſtem, låggeſtem.
Hvilken, kuttes, kå. *Hvilkendera*, kåbba. *Hvilken ſom hälſt*, kutte ikkenes.
Hvina, nuwet, maret.
Hvirfvel, ſnjirpek, ſwida.
Hviſkra, ſammatet, ſapkelet.
Hvißla, njurget, maſkartallet, ſudhitet.
Hvit, welkes, welkok, jeuje. *Göra hvit*, welkodattet. *Hvitlett*, welkes muotok, guoukok.
Hvälfva, ſiſte kåppen takket. *Jag vet ej huru ſaken hvälfver*, ib tete koktes jårra.
Hváſa, ſudhitet, maret.
Hvåſſa, autjotet, ſaijet, tabtjet, aiwoi puoktet.
Hy, muoto.
Hyckla, håket, håketallet, ſlimbertet.
Hydda, kåtats, låppapele.
Hyende, åiwe-wuole, åiwe tutek.
Hyſla, råkkerin wuolet.
Hyſſa, karwet, hårwet, hårwoken takket, tjabbaben puoktet.
Hyſvel, råkker.
Hygga ſig til, kartet, etſet, ſånet, ſåkkaret.
Hyggelig, wuokok, likokes, tjabbe.
Hygge, tjuopetak, tjuoppos.
Hylla, hildo. *Hylla*, jakkokeswuoteb tåiwotet, wuordnomin jakkob tåiwotet.
Hylſa, ſkuoudo, tåpp.
Hynda, kauſjo, tikſje, pittjo.
Hyra, palket, leiget. *Hyra ut*, luoikas luitet, palka wuoſt luitet, leiga tſagge luitet.
Hyſa, kåtai tuoſtotet, kåten adnet. *Hyſa onda tankar*, pahas uſſjolmit adnet, fuonos uſſjolmi meſſet.
Hyta, huſſetet, kiljot.
Hytta, ſjålkelem kåte, huttan.
Håf, *fiſk-håf*, qwele kåiwom reido. *Kyrko-håf*, ſkuolat-pung.
Håfvor, tawereh, åig, rik.
Håg, miåla, ſiwwo, waino, uſto, tjaije. *Jag får håg til*, tjaije munji påta.
Hål, raike. Håla, ſluggo, lapa.
Hålka, kåppet, wuowot.
Håll, maja, ſluddo, kaſka. *Långt håll*, kukkes kaſka, harbmes maja. *Håll och ſtyng*, påſko.
Hålla, anetet, adnetet. *Hålla af*, etſet, keroken adnet. *Det håller två alnar*, qwekte ſtikkoi kukke le. *Hålla efter*, tårretet, tuobbetet, tuobpetet. *Hålla före*, uſſjotet, tåiwot, adnet. *Hålla med*, pelen tjuodtjot, peloſtallet, wånotet. *Hålla ord*, pakoinis tjuodtjot. *Hålla på*, pargon adnet. *När jag håller på at ſkrifva*, ko leb tjalemen. *Hålla ſig*, kattetet. *Hålla ſig til en*, kartet. *Hålla til*, wieſob adnet, orrot. *Hålla til godo*, puoren adnet. *Hålla up eller uphöra*, orrojet, laitet. *Det håller up i dag*, wårto le udne. *Hålla ut*, ſtaiket, pintet, killet. *Hållen*, adnetum. *Hel och hållen*, åbbålakes.
Hån, albetem, nalſem, ſpåddem.
Hår, wuopt, qwolg, qwelme. *Flyga en i håret*, åiweſt pakket, wuoptiſt adnelet. *Hårig*, qwolgajes.
Hård, karres, puoſjak. *Hårdna*, karret, puoſjot. *Hårdnackad*, karres, ſtartek, ſtinn, tiſkepelak.
Häckla, tjåkkom. *Häckla hampa*, ruoiwait

wait tjåkkot. *Håckla eller laſta*, laitob åtſet, laitet.

Håckta, kruokke. *Håckta ihop*, kruokkotet. *Håckta eller fåtta i fångelſe*, fanget, fanga kåtai piejet.

Håckte, fanga kåte, ſjeunjes kåte.

Håda, nalſet, ſpåddet, tjaimet, albetet. *Håda Gud*, Jubmeleb albetet. *Hådelſe*, nalſem, albetem. *Hådiſk*, nalſes.

Hådan, tabbelt, taſte. *Hådan efter*, tatte ketjeſt, tatte mangel. *Håf*, teus, miha, kåmp.

Håfd, adnem, brukom, tape.

Håfda, adnet, brukot, niktet. *Håfda et qvinfolk*, neitab peiſtet, qwuineb manain takket.

Håfta, tabretet, ſåpket.

Håftig, karres, wuowdnajes, puoſje, ſpaites, brades. *Håftighet*, bradeswuot, ſpaiteswuot. *Håftigt*, bradai, ſpait, karraſt.

Håfva, lognet, lognetet, paijetet. *Håfva eller borttaga*, katotet, tiwot.

Hågn, katto, kattem, kåtjo, hagno, warjelem. *Hågna*, kattet, warjelet, kåtjet, mårråtet, ſtagget, gardot.

Hål, påſke.

Hålſt, pele, lakke, kaſka raje.

Håll, *hålleberg*, pakte, plaſſa.

Hålla, leiket, njårot, raggelet.

Håmd, haddo, makſatallem. *Håmdgirig*, haddo wainok.

Håmma, tſagget, katotet, ajetet, tiwot.

Håmna, haddotet, makſatallet. *Håmnas*, haddob åtſet.

Håmta, wådtjet, puoktet, tjågget.

Hånda, ſåitet, ſjaddet. *Håndelſe*, ſåitem. *Af en håndelſe*, edeleſt, ſåitemeſt.

Hånga, katſahet, kaunjahet. *Hånga up*, katſoſtet, hartſaſtet. *Hånga ihop*, akten tſåptſot, akten ſjåttet.

Hångla, kleunjahet, leinſot.

Hånſeende, wuokſjo. *I hånſeende dertil*, tann kautoi, tann qwettai.

Hånſkjuta, nakkelet, erit nakkelet.

Hånviſa, rajet, erit rajet.

Håpen, helketum, heikalum, ſuorgenum. *Göra håpen*, paldet, heikaldattet. *Håpna*, helketet, heikalet, ſuorgenet, taſſa kåiket.

Hår, taſne, tanne. *Hår och dår*, taſne ja tuoſne. *Hårifrån*, tabbelt, taſte. *Hårnåſt*, tatte ketjeſt, tatte jårgaſt. *Hårtils*, tan rajai, tan merai. *Hårutaf*, taſte.

Hår, *krigshår*, fuowa, tåro fuowa.

Hårad, land kutte le akta Lagamanne wuolen. *Håradshöfdinge*, Lagamanne, Duobmar.

Hård, ſmiddem wuobdne.

Hårda, puoſjotet, karraſen takket. *Hårda ut*, killet, ſtaiket, pintet. *Hårdig*, killos, ſaure.

Hårfvel, keſtem reido.

Hårja, audet, auden takket, ſpiejet, peiſtet. *Hårjare*, audeje, ſpiejar.

Hårkomma, maddobs adnet, wåddaſet. *Hårkomſt*, maddo, werrek.

Hårlig, hårlog, hewes. *Hårlighet*, hårlogwuot, hewokwuot.

Hårma, hadet, mangen takket.

Hårold, rafe ſaken puokteje, puodgeſteje.

Hårſk, kåſte, kramkes. *Hårſkna*, kåſtot, åbmot.

Håſt, tåmp, wåk herke, håſt.

Håtſk, mårak, puoſjak, aſſmak, waſſjain. *Han är håtſk på mig*, måren le munji.

Hätta, lorwo, tjupp, kapper, napok.

Hö, ſuoine. *Höſtack*, ſuoine fino.

Höfding, åiwe, åiwe ålma.

Höftig, tjaketats, ſmaket, ſmakok.

Höft, ſwirrel, nårres.

Höfvas, ſjåttet. *Det höfves ej*, i le tatt tjabbe. *Höfviſk*, ſjåttok, ſjåttes, wuokok.
Höfvitsman, åiwe, åiwe ålma.
Hög eller hop, *ſe hop*.
Hög, all, allok. *Hög i ljudet*, lognes, tjuojeles. *En hög herre*, ſtuora åiwe, åiwes ålma.
Högakta, kudnetet, åron adnet. *Högakting*, kudne, åro.
Högd, allates, allakwuot, tjåkk.
Högdragen, ſtuoraſtalleje, raggok.
Högeligen, harbmat, aiwe ſagga.
Höger, ålkes, rektes. *Högra handen*, ålkes kåta. *Til höger*, ålkes pelai, rektes pelai.
Högfärdig, tjåulak, ſtuoraſtalleje, åiwaſtalleje, mihaſtalleje, wuolok, krapmok, raggok, *Högfärdas*, tjåulaſtallet, raggoſtallet, mihaſtallet, åiwaſtallet, ſtuoraſtallet.
Höghet, allakwuot, åiweswuot. *Kungelig Höghet*, Kongalats åiweswuot.
Högmod, tjåulakwuot, åiwaſtallem.
Högmodig, *ſe högfärdig*.
Högmåls-brott, hågga aſſje.
Högſäte, åiwor, paijemus ſaije.
Högt, paijen, paijas. *Värdera för högt*, ila deuroken tfegget. *Tala högt*, tjuojelet hålet, logneſkt hålet. *Flyga högt up*, tjårduet.
Högtid, paſſe, ſtuora paſſe. *Högtids-dag*, paſſe peiwe.
Höja, paijetet, allebun takket, alletet. *Höjas*, paijanet.
Hök, hapak, titei.
Hökare, piåbmo wuobdeje.
Hölja, kåptjet. *Hölgd*, kåptjetum.
Höna, wuentſa, wuentſa mingeles.
Höra, kullet. *Höra på*, kultelet. *Höra efter*, katjatet, jåſkotet. *Höra up*, laitet, orrojet. *Låta höra*, kullatet. *Hörſel*, kullem. *Han har god hörſel*, peljak le ſodn.
Hörn, tjåk, ſkaut. *Hörnig*, tjåkek.
Hörſamma, kultelet, jåkatet. *Hörſam*, kulloges, karoges. *Hörſambet*, kullogeswuot, karogeswuot.
Höſt, tjaktje. *Höſt-månad*, rakad.
Höta, wikatet, ålkatet.

I.

I, *ſe uti*. *Berömma en i ögonen*, mubbeb tjalmi auten mainot.
Ja, ima, håwi, paits, ja. *Ja väl*, kalle puoreſt, kalle kalle.
Jacka, kapte, kopto.
Jag, mon. *Jag ſjelf*, mon ets.
Jaga, tålwotet, tårratallet, tuobpetet, jagot, weidet, piwtet, ſkoget. *Jagt*, weidem, ſkogem. *Jagthund*, weidar, ſjowonja.
Jaka, jakkot, ſadnotet.
Jamma ſom kattor, niaukeſet.
Ibland, kaſkan, ſeken. *Ibland eller ſtundom*, muttemin, muttem pali.
Icke, i. *At icke*, waj i, abma. *Hvarföre icke*, maſtes i, mannes i. *Jag vil icke*, ib ſita. *Icke heller*, lken, ike. *Om icke*, jus i.
Ickorn, årre, årrew.
Idas, åljetet, waſſjet.
Idel, tjålg, koros.
Idiſla, ſmeretſet. *Idiſlan*, ſmereters.
Idka, brukot, åljob waldet.
Idkelig, *idog*, åljok, pargales.
Idoghet, åljo, åljokwuot, pargo.
Jertecken, auto, wabd.
Ifras, måratet, måratowet. *Ifrig*, tjårg, tjauk, harbmat wañok.
Ifver, tuoda, alwar, alwarwuot.
Ifrån, luſte, lute. *Ifrån morgon til afton*, iddieteſt ekkedi. *Hvarifrån*, kuſte, kåbbelt. *Härifrån*, tabbelt, taſte. *Ifrån den dagen*, tatte peiweſt, tann peiwe rajeſt.

Igen,

Igen, ruoptot, witt, waſt, wiſt. *Åter igen*, ai wiſt.
Igenfinna, kaudnet, witt kaudnet. *Igenfunnen*, kaudnom, kaudnoks.
Igenfå, ruoptot ådtjot, witt ådtjot.
Igengifva, ruoptot waddet, wiſt waddet.
Igenkomma, ruoptot pâtet, matſet.
Igenkänna, tâbdet, tâbdajet.
Igenlöſa, tjâutet, lâdneſtet.
Igenom, tjadâ, pakti. *Hela dagen igenom*, ketjo peiwen. *Hela vecken igenom*, wakko ketjamit. *Igenomgå*, tjadatet.
Igentaga, ruoptot waldet.
Ihjäl, *ihjälſlå*, latket, kâddet.
Ihågkomma, muitajet, ſuomatſet, kakſjet, muitet. *Ihågkommelſe*, muitulas.
Ihålig, wuowdek, ſkâppos. *Ihålig is*, râuro. *Göra ihålig*, kâppet.
Ihop, akti. *Komma ihop*, akti pâtet, tjâkenet, tjâggot.
Ikalf ko, akk kuſa.
Iklåda, karwotet, tjagnet karwoit, karwoit tſaket.
Il, *väder-il*, ſnjirpek, ſwida. *Regn-il*, âkte, mâke, pâlles. *Snö-il*, pârg, nuotta âkte.
Ila, kahtjet, raſſohet.
Ilſägnas, wainon wuordet, ſuora wainon orrot.
Illa, pahaſt. *Taga illa up*, pahan adnet. *Må illa*, pahaſt wieſot, wan hâlſon orrot, furret.
Illiſtig, ſluokes, wiſaſtalleſe. *Illiſtighet*, ſluokeswuot. *Illiſtigt*, paha ſluokin, ſluokeſikt.
Ilſk, *ilſken*, mârak, aſſmak, pahas.
Ilvillig, pahas, udnotes. *Ilvilja*, paha udno, pahaswuot.
Imme, ruſna, gaſat, rokoheim.
Imedlertid, taue kaſkan, ko.
In, ſis, ſiſa. *Gå in*, ſiſa wadſet.
Inbegripa, mârket, wuolenes adnet.
Inbilla, jakketet, hâlaidattet. *Inbilla ſig*, kaddet, tâiwot, ſomeb adnet. *Inbillning*, kaddo, ſom. *Inbilſk*, kaddales. *Inbilſk eller högfärdig*, *ſe högfärdig*.
Inbiten, harjanum, painom.
Inbunden, kutte i le pikok, ſjawotes, ſluokes.
Inbyggare, wieſat, landeſkats.
Inbördes, kaſkos. *Hjelpa hvarandra inbördes*, kaſkebs qweibme qweibmeb wekketet.
Indela, juoketet, lottotet.
Indraga, tuoret, ſiſa ſagget.
Indrägt, auke, widnek. *Indrägtig*, aukok, aukelats.
Inelſvor, ſiſnjelahah, tjâleh.
Inemot, *eller näſtan*, maſſak. *Inemot afton*, ekkeden wuoſt. *Inemot et år*, jape lakk.
Infall, ladem, lâutatem, pako lake, ſpråk hâla, hâla lake.
Infalla, alget, tjuodtjelet.
Infatta, tabretet. *Infatta i guld*, gâlleb pira piejet.
Infinna ſig, ſlâdes orrot, pâtet ſlâdes.
Inflyta, tjâggot, ſiſa pâtet. *Influtne penningar*, tjâggom pednikeh.
Infordra, ſiſa rauket, riktet.
Infödning, *infödd*, landen almats.
Införa, ſiſa tâlwot, ſiſa puoktet. *Införa i en bok*, kirjai tjalet.
Ingalunda, i lodnok, i entſek.
Ingen, i aktek, i kâke, i kuttek. *Ingendera*, i kâbbak.
Ingifva, ſkârgelet, qworkeſet, ſiſa tſaket.
Ingrep, naggem, ritem. *Göra ingrep i en annans göromål*, mubben widnoi tjagnet, etjebs taſſa piejet.
Ingå, ſiſa tjagnet, ſiſa wadſet, ſiſa mannet. *Ingång*, tjagnem, ſis mannem.
Inhyſes, kutte mubben palden wieſo, kutte mubbe ludne orro.

Inhämta, ſkenot, tåbdet, qworeſet, arwetet, puoiketet.
Inhägna, ſiſa ſtagget, gardot.
Inhändiga, kåti ſiſa ådtjot.
Injaga, ſiſa wuojelet. *Injaga fruktan*, paldet.
Inkaſt, ſwikkeſtem, ſwåkkom lake, målkom.
Inkomma, ſiſa påtet, tjagnet.
Inkomſt, auke, widnek, gagn.
Inkråkta, wuollaſas keſet, etja radi waldet.
Inköpa, åſtet karwaſi, åſtet.
Inlaga, maddem kirje, qweddo kirje.
Inlopp, nialmot.
Inlåta ſig, etjebs piejet taſſa.
Inlägga, ſiſa piejet, ſiſa pårtet, ſiſa tſaket. *Låta inlägga*, ſiſa piejetet.
Inländning, landeſkats, landen almats, kutte landen le paijanam.
Inlöpa, ſiſa wiåket, warret ſiſa. *Tidningar inlöpa*, ſakeh påteh.
Innan, *innantil*, ſiſte, ſiſnjeld. *Innan ſom*, autel, autel ko. *Innan kort*, wargi, ruoi.
Inne, ſiſne. *Inne och ute*, ſiſne ja ulkon.
Innebära, mårket, ſis adnet.
Innehafva, adnet, åigaten orrot.
Innehålla, ſis adnet, keſet. *Kårilet innehåller två kannor*, kare qwekte kadnoit keſa.
Innehåll, ſis adnatus.
Innerſt, ſiſnjemus. *Innerlig*, ſiſnjeltes, waimolats.
Inneſluta, ſiſa puodot, måſkotet.
Inneſtående, wuorkan orroje, mubben ludne orroje, patſeje.
Inom, ſiſnjelen, ſiſte.
Inplanta, ſiſa ſajet, ſiſa tſaket, ſis ſuopketet.
Inre, ſiſnjeb. *Inre del*, ſiſnjeb pele, ſisnjats part.
Inreda, ſiſte laget, ſtildet, reidet, karwet.
Inrymma, tjaketet, ſaijeb takket, ſaijeb waddet.
Inrotad, harjetum, harjetuptum, åbme.
Inrötad ſjukdom, åbme wank, autots puotſelwas.
Inråtta, piejet, laget, ſtillet.
Inſalta, ſaltai piejet, ſaltot.
Inſamla, ſiſa tjågget, tjågget.
Inſatt, ſis piejetum.
Inſeende, kåtjo, mårraha.
Inſikt, tajetem, matto, tåbdem. *Hafva inſikt*, mattet, tajetet.
Inſjö, wuogna jaure, ſis jargn.
Inſkrifva, ſiſa tjalet, ſiſa ſatſet.
Inſkränka, kartjotet, rajit piejet.
Inſlag, ſliwe.
Inſmyga ſig, ſuollet tjagnet, njaket ſiſa.
Inſpärra, kartjotet, nagget, piraſtattet, pira karwet.
Inſpruta, ſiſa triſſetet, ſiſa tjållet.
Inſtikta, ſis piejet, laget.
Inſtunda, aldanet, påtet, lakkanet. *Inſtundande*, påteje.
Inſtälla, mangotet, orrot pajet, heitet. *Inſtälla ſig*, taſſa påtet, ſtådes orrot.
Inſtämma, akteb radeb takket, akti låſketet, akta håleb adnet.
Inſupa, ſiſa jukket, kadſet.
Inſylta, ſalte tjatſai piejet, talkot.
Inſåtta, ſiſa piejet, tſegget.
Inſöfva, ådajattet.
Intaga, wuollaſes waldet, ſkenot, tåbdet, ſluktet, arwetet, qworeſet.
Intala, håletet, hålaidattet.
Intet, i mike, i maitek. *Göra til intet*, i manneken takket, tåſſjen takket.
Intrycka, ſiſa täptjet, tjuorget.
Intrång, naggo, naggem. *Göra intrång*, nagget.
Intränga, ſiſa nagget.
Intyga, wittenaſtet, ſadnotet, tjårget.
Intåg, ſiſa tjagnem. *Intåga*, tjagnet ſiſa, ſiſa wadſet.

Inun-

Inunder, wuolen, wuoleſne.
Inveckla, kåſelet, pira kåſelet.
Inviga, ſiſa wiget, paſſen takket, algetet.
Invånare, landeſkats, wieſat.
Invånda, målkot, ſwikkeſtet, ſwåkkot, wuoſte håleb takket.
Invårtes, ſiſnjeldes, ſiſte.
Inympa, ſiſa tſaket, ſiſa ſuopketet.
Jord, ådnam. *Jordiſk*, ådnamalats, tan ilmen. *Jordågare*, land-åigat, landeſkats. *Jordagods*, jård, åker. *Jordbåſning*, ådnamen ſkelbem. *Jordgumma*, tſagg-edne. *Jordfall*, ſadde riddo, mulde riddo. *Jordfrukt*, ådnamen, ſjaddo, urtes.
Irra ſig, tjajanet, påitot mannet, ejet, meddet. *Irrig*, tjajaneje. *Irrgång*, tjajenes kåino.
Is, jågna. *Åka på is*, jågnab wuojet. *Iſig*, ſjelle, jågnom. *Iſas*, *blifva is*, jågnot. *Is-bila*, tjarfo.
Iſtadig, jaſk, anatakes, åiwajes. *Vara iſtadig*, jaſket.
Iſter, lepſos, puoite. *Iſter-buk*, puoite tjåiwe. *Iſter-haka*, puoite kaipe.
Ju, hau, ham, pe. *Han är ju död*, jabmam-pe le. *Ju högre*, matte alneb. *Ju förr*, *ju håldre*, matte ruabit, tatte puorebut.
Jude, Judar.
Jul, joula, joula paſſe. *Jul-månad*, joula mano, paſſates mano.
Julle, wadnaſats, utſes wadnas.
Jur på boſkap, ruouſe.
Jungfru, neita, jumfer.
Juriſt, laga tęteje, lagen åppes.
Juſt, jura, juru, aiwe. *Juſt ſå*, jura nauta.
Juvel, deuras kedke, juwel.
Jäf, laito, walpe, wikke. *Jäfva*, walpeb åtſet, heitet.
Jägare, weidar, piwtar.
Jämföra, palda piejet.
Jämka, jebdet, puottet, jalget, ſlaijet.
Jämlik, aktalakats, jebdalakats, jebd puorak. *Jämlikhet*, aktlakatswuot.
Jämmer, waiwe, muode. *Jämmerlig*, waiwes, muodelats.
Jämn, jebd, jalget. *Blifva jämn*, jalgot, jalgotet.
Jämra ſig, kuitet, luojot, wajetet.
Jämt, jebd, jalget. *Jämt och ſamt*, inta, påddålok, kitto katto.
Jämte, palden, akten.
Jämvigt, akta tåddo, jebda tåddo.
Jämväl, ja ai, nau ai, ai ai.
Järn, route, ruoute.
Jäſa, pradgetet, ſprigget.
Jätte, jättenes, ſtalo.

K.

Kabel, kaſſa kaino, tåke.
Kaſte, kallot, kallotak. *Kaſta*, jollertet.
Kagge, kagga, kaggats, åbbar.
Kajuta, ſkippen mange ketje.
Kaka, kakko, karp, laipe.
Kakla, åkkeſtet.
Kal, puoljos, puowd, muorates.
Kalf, meſe, kalbe. *Kalfva*, qweddet, meſeb niålot.
Kall, ammat, åmbikt, kall.
Kall, tjåſkes, kalmes, kalſjes, kårſok.
Kalla, kottjot. *Kalla-in*, ſiſa kottjot.
Kallbrand, jabma ådtje. *Han har fått kallbrand*, tjåſkem le ſunji mannam.
Kallelſe, kottjom, widno.
Kallſinnig, ſkewtotes, kutte i laket, kutte i lokkob ane.
Kam, tjåkkom, tjårro.
Kamerat, kradna, qweibme.
Kamma, tjåkkot.
Kammare, kammar.

Kamp,

Kamp, âibom, fagge, faggatem, wittjo, wikom, kilpom.
Kanna, kadno.
Kant, margna, radde, tjåk, tjårro. *Ifrån alla kanter*, fårtet hareſt. *Stå på ſin kant*, haraſes ritet. *Kanta*, parmuſtet, luoſkot, margnot. *Kantning*, parmuſt, luoſkom.
Kantra, kåbmanet.
Kapp, *ſpringa i kapp*, kahtjen wiåket. *Kôra i kapp*, kahtjen wuojet. *Kappat*, kahtjet, raſſohet.
Kappa, kapo, kopto. *Kappe*, kyrko kadno.
Kar, ſtuora litte, litte.
Kara, tjåket. *Kara åt ſig*, wuollaſes keſet.
Karbas, wuokſa puotja, kartſa ſwiſko.
Karda, tåjet, ſeigotet.
Karfva, ſmaiwet, tſapet. *Karfſtock*, tſekkes muora.
Karg, ſaige, katſes, negg. *Kargbet*, katſeswuot, ſaigot.
Karl, ålma. *Karlvulen*, ålma puoike, ålma qweibme.
Karlvagnen, ſarw.
Karm, liåkko, radde.
Karſk, warres, wejeje, famolata.
Kart, tjurok, muôrje tjurok.
Kaſſe, merde, marſo.
Kaſt, tjaſkem, palkeſtem. *Stenkaſt*, kedke tjaſkem. *Kaſt eller ôde*, wuorbe.
Kaſta, tjaſket, palkeſtet, palkot, ſlawot, ſliret. *Kaſta af ſig*, aukeb waddet. *Kaſta lott*, wuorbatet, wuorkeb tåpot. *Kaſta up*, wuokſet, paijas tjållet. *Kaſta omkull*, ſlagget, paijas patti palkeſtet. *Kaſta ögonen på*, kåtjeſtet, wiletet, wilſjelet.
Katig, ſluokes, wiſaſtalleje.
Katt, katto. *Kattunge*, katto tjuk.
Ked, widja. *Kedja*, rigge.
Kek, ålol, niåra.
Kejſare, Kejſar.
Kefa, ſaldet, waljet.
Kid, *kidling*, gaitſa meſe, kjillek.
Kif, rito, pålko, ſlinke. *Kifva*, ritelet, pålkatjet, pålkon wieſot.
Kika, qwoulet, kåtjetet, wartahet.
Kikna, tappalet, addanuddet.
Kil, tjitta, tjåtte. *Kil eller ſkarf i kläder*, kaira, wuoiwe.
Kind, niåra, niåra bakko. *Kindben*, ålol. *Kindpuſta*, niårab ſpekket.
Kinkug, råſkes, tårek, wuorrades.
Kinka med någon, ila jelletet, håketallet.
Kinrôk, tjadda, peſſe tjadda.
Kjortel, kapte, kopto, wuolpo.
Kippa på ſig ſkor, låpataſtet.
Kisôgd, ſluinos tjalmek.
Kiſelſten, welkes tidno.
Kiſta, kiſlo, kiſlots.
Kittel, kebne, aira. *Måſſings-kittel*, ſkalo.
Kittla, tjokkoldet, tjakkardet, kewotet. *Kittlig*, kewoles.
Kjuſa, nommet.
Klabb, jårbak, tjåſk.
Klack, kabmak påſke.
Kladda, tåptjet.
Klaffare, påktjoſt håleje, laitar.
Klafve, tjåpot badde, ſaſta.
Klaga, kuitet, luojot, luokot, luoimet. *Klaga på en*, qweddet. *Klagan*, kuitelwas, luojom.
Klagelåt, luojom kjål, luojatem.
Klagomål, qweddem åme, qweddo.
Klandra, laitet, klambertet, klitnahet. *Klander*, låito.
Klang, ſkanja, tjuojenes.
Klappa, lakkotallet, takotallet. *Klappa eller bulta*, tſabmet. *Klappa med händerna*, kåtit akti tſabmet. *Klappning*, *hjertklappning*, waimon tſirkom.

Kla-

Klapur, ſjår, ſjåra kedke.
Klar, tjålg, tjuoukes. *Klart väder*, wårto. *En klar dag*, wårtos peiwe, jålakes peiwe. *Klarhet*, tjålgokwuot.
Klarna, tjålget, wårtot.
Klema, håket, ila jelletet.
Klen, håſo, håjo, helle, ſegges. *Klen til växten*, utſes ſjaddok. *Klentrogen*, håjos jakkeje, neures jakkeje. *Klentrogenhet*, neures jakko. *Klenögd*, taikes tjalmak, niåwſo tjalmak.
Klena, wuoitet, ſikket.
Klenmodig, herdotebme, eberes. *Klenmodighet*, herdoteswuot.
Kli, ſadho. *Klia*, ſagnitet.
Klibbas, tåkot. *Klibbig*, tåkoje.
Klicka, tſålketet, tſålkeſet.
Klifva, njåptjot, qwotſet, kåret.
Klimp, pekke, tåko. *Snö-klimp*, tjaſt, tjåit. *Klimpas*, tåkot, klompot, tupertet, kålot.
Klinga, ſkanjet, tjuojet, ſkuolet.
Klint, tjåkk, ware tjåkk.
Klippa, pakte, klaipo, qworgo.
Klippa, peſketet, ſkarjain tjuolet.
Klifter, tabme. *Klifstra*, tabmet.
Klo, kads. *Klo-ref*, tjåiwe kaikot.
Klocka, piållo. *Klockare*, klokkar.
Klofna, luoddenet, raket.
Klok, jerbmak, wiſok, miålolats. *Blifva klok*, jerbmot, miålait ådtjot. *Klokhet*, wiſeswuot, jerbme, miåla.
Klot, ruro, jårba pekke.
Klubba, ſlubbo, ſkolfo, klubbo.
Klump, pekke. *Klunk*, jukkaſtak.
Klut, waijates, tuognes, wuoiwe.
Klyfta, ſluggo, lapp, qworats, ſal.
Klyftig, ſnuortak, ſluktok.
Klyfva, luoddot, ſalet. *Klyfva midt i tu*, qwoutot luoddet. *Klyfva ſig*, luoddenet.
Klå, ruopet, ruobbet. *Kläda*, ſagnas.
Klåpa, tjuorpet tuojohet, takket ſatta tokko. *Klåpare*, omattanje, åddå lårok, tjuorpe.
Kläcka ut, muodaltet, lalet.
Kläda, karwotet, pikteſtet. *Kläda på ſig*, karwotet, karwoit tjagnet. *Kläda på ſig tröjan*, kapteb tſaket.
Kläd, karwotum, pikteſtum.
Kläde, ſtrud, ſkrud. *Klädedrägt*, *kläder*, karwo, piktes.
Klämma, täptjet, tſaptſeſtet. *Skon klämmer*, kabmak kådda. *Klämd*, täptjeſtum.
Klämta, piållob låſkotet, klemtet.
Klänga ſig up, njåptjot, qwotſet.
Kläpp i en klocka, piållo njuoktjem.
Klöf, ſwaka, kiſa, nåde. *Klöfja*, qwedetet, nådit piejet.
Klöf, *klöfvar*, kads, qwepper. *Tve-klöfvad*, kutte le ſluoptjo qwepperi. *Helklöfvad*, åbbå, kadſek.
Klöfver i kort, akker.
Klöſa, kruoket, kadſi kruoket.
Knacka, kållkotallet, tſabmetjet.
Knagglig, råper, ojalg, tjåklek.
Knall, juma, tudn, jutſa, plåwem. *Knalla*, jutſet, plåwet, tudnet.
Knapp, pålo. *Knapp eller nätt*, ſaige, negg, kartjes, paſkok, utſes, ånekes. *I knappaſte laget*, utſebet peleſt, paſkebet peleſt. *Som knappaſt*, walla die.
Knapra, tſåpet, kaſket, kruoket.
Knapt, walla die.
Knarka, *knarra*, kritjet, kriſkeſſet. *Knarrande*, kritjem.
Knarrig, råſkes, råptos, tårek.
Kneckt, knikt, tåro ålma.
Knep, kånſtertem, ſluoke.
Knif, nipe, kulke, korr.
Knipa, tſiptſeſtet, tſaptſeſtet, tjabret.
Knippa, tjagge, pilga, ſwattjo, kiåmartes. *Nyckel-knippa*, tjåuteñjå ſwattjo.

Knoge, *knoke*, noffa.
Knopp, åiwe, graſen åiwe.
Knorla, kirjetet, kåbretet. **Knorlig**, tjuolmek, kirjak.
Knorr, murgeſtem, nullem. **Knorra**, *knata*, nullet, murgeſtet.
Knoſter, wettjer, ſtuora wettjer.
Knottrig, råper, tjåklek.
Knuffa, nortetet, nolſatet.
Knut, tjuolm. **Knutig**, tjuolmek.
Kny, *knyſta*, tſulketet.
Knypla, kirjak limeb kådhet.
Knyta, tjuolmetet, tjadnet. **Knytnäfvr**, tjårbm. **Knyte**, tjagge, kippo.
Knåda, täptjot, täptjet.
Knä, puolw. *Falla på knä*, puolwi nala luitatet. **Knäveck**, fenkem, kränkem.
Knäcka, täjet, matſot, måtjeſtet.
Knäppa, kållkotallet, tſabmet. **Knäppa ihop**, kruokkotet. **Knäppa ihop händerna**, kåtit mållot piejet.
Knöl, jukre, tjåkle, wihter. **Knöl på ryggen**, tjåggne. *For-knöl*, juolke noffa. **Knölryggig**, tjåggnok. **Knölig**, jukrek, tjåklek.
Ko, kuſa.
Kock, maleſteje, wuoſſjeje, piåbmo lagar.
Kofs, *kofta*, kopto, kapte.
Koger, njuola litte, ſådde tjagge.
Koja, kåtats, läppapele, kåte.
Koka, wuoſſjet, tuoltetet, maleſtet. **Koka öfver**, påttafet. *Halfkoka eller förvälla*, kibmahaddet. *Et kok*, wuoſſjemas, wuoſſjem nare, males.
Kol, pradde, tjadd. **Kolare**, tjadda påldeje. *Stenkol*, kedke tjadd.
Kolf, ſådde, njuol.
Komma, påtet. **Komma af ſig**, neuranet, utſot, mangas mannet. **Komma bort**, ſållanet, läppot. **Komma fram**, puoktetet. **Komma illa ut**, påtatallet. **Komma i dagsljuſet**, **komma up**, paijanet, paijas påtet. **Komma ihåg**, muitajet, kakſjet, ſjuggelet, taramattet, fuomatſet. **Komma ihop**, tjåkenet, tjäggot. **Komma emot**, antelt påtet, kaudnetet. **Komma ſig före**, ådtjotet, jelaſket, jelajet, auten mannet. **Komma til håſſan**, warrasmowet, wieſojet. **Komma åt**, påtaſtattet. **Komma undan**, piåſet, pateren piåſet. **Komma vid**, motet. **Komma öfverens**, laſſketet, ſämtet, lakaſtet, ſjättetallet. **Kommande**, päteje. **Kommen**, påtam, kutte le påtam.
Kona, ſkeke, ſuora.
Konſt, kånſt, kånſtertem, ſtuoke. **Konſtig**, kånſtelats, kronok, krontſok. **Konſtrik**, koglar. **Konſtla**, kånſtertet, wiſaſtallet.
Konung, Konoges. **Konungarike**, Konogrik.
Kopp, kare, kautja, karats.
Koppa, koppet, warrab waldet.
Koppar, kuoppar, air.
Koppla ihop, akti tjadnet.
Koppor, ſtuora maine, ſtuora namm. **Koppärr**, ſtuora maini ndde.
Korf, nrarfe, kuorw.
Korg, wedde kare. *Han fick korgen*, (*då han friade*) idtji jätte, idtji tjakan, i lam kåino.
Korn, kårdne. *Salt-korn*, ſalte tjalme.
Korp, kåranes.
Kors, kruos. **Kors-vis afſkåra**, kruoſet. **Korsſa**, kruſſet. **Korsfäſta**, kruſſinatleset.
Kort, ſpiål. *Spela kort*, ſpiålet.
Koſa, kåino, kåino ſjibma, kåinot. **Han tog koſan ditåt**, tokko åiwoſſi.
Koſt, piåbmo, neſte, kåſt.
Koſta, kåſtet, arwon orrot, jättet, tjildet. **Koſta på**, kåſtatet.
Koſtbar, deuras, tjåwok, tjildok.
Koſtlig, hewok, hewes, hårwok.

Koſ-

Koſtnad, kåſtek.
Kotte, *grankotte*, patſek.
Koxa, qwoulet, wartahet.
Krabbſten, aija, aija kedke.
Krafſa, kramſot, kruoket.
Kraft, famo, wäjo. *Få krafter*, famoi nala påtet, wejajet. *Kraftlös*, weſje, famotebme, wäjotebme.
Kraftig, tjårges, nannos, wekſes. *Kraftig ſpis*, maktok piäbmo, doktok piäbmo. *Kraftigt*, famoſt, wekſeslaka.
Krage, kåkk, åtſa. *Silfver-krage*, ſtib åtſa.
Kram, wahio, åſas, åſes wahroh. *Smått kram*, ſmaw åſaſeh.
Krama, tjabret, täptjet.
Kram-ſnö, njatſo, tuper.
Kramp, ſuona tuorelem, atſitjen tuorelem, wådnem.
Krank, puotſes, ſkåbtja, ſkipp, maltos. *Krankhet*, puotſelwas.
Krants, krans, kronets.
Kraſlig, liſak, weſje, neure, puotſak. *Kraſlighet*, neureswuot.
Kratta, kruokanje, kruokem reido.
Kreatur, klittur, juttus, kreatur.
Krepſk, råſkes, råptos, tårek.
Krets, keule, jårbo, jårbot. *Jordenes krets*, åbbå ådnam.
Krig, tåro. *Krigsfolk*, tåro fuowa, tåro ålmah. *Krigstid*, tåro aimo, tåro pådd. *Kriga*, tårot, tåron tjuodtjot. *Begynna kriga*, tårojet, tårogåtet. *Med krig angripa*, tårotet.
Krigiſk, tåroles, tåro kåmp.
Kring eller ſnabb, happel, fappel, harets, ſnapok, ruok, ſpaites.
Kring, *ſe omkring*. *Kringränna*, piraſlattet, pira karwet, pira jållet. *Kringränd*, pira karwetum.
Kringla, wer, kirjak laipe.
Kriſk, briſkok, baſkok, tſibdſes.
Krita, klit. *Rödkrita*, ruopſes klit.
Krog, wina wuobdem kåte.
Krok, kruokken årres, kåuko. *Metkrok*, ågg, wuogg. *Krok eller bugt, omväg*, målke, kawa, ſwikke.
Krokna, kawat, kråwoket.
Krokug, kawak, målkek, kråutjok.
Kroknäſig, kåbme njuonak, kråutjo njuonak.
Krokryggig, tjåggnok.
Kroma ſig, milotet, raggoſtallet.
Krona, kron.
Kropp, kroppe, rubmaha, påll. *Kropp-ås*, råppe, råppe ålg.
Kroſſa, mutket, tſuouket, njutet. *Kroſſas*, mutkanet, tſuoukanet.
Krubba, krubbo.
Kruka, laire litte, krus. *Krukmakare*, laire litte takkeje.
Krumm, *ſe krokug*.
Krus, hårw. *Kruſa*, hårwetet. *Kruſa eller complimentera*, hårwa diet takket, hårwaſtallet. *Kruſa hår*, wuoptit parkaltet.
Krut, krut, rukt.
Kry, tjappos, wejeje, kåmp.
Krydda, talkeſit piejet, talkeſi tiwot, nialgotet talkeſi. *Krydder*, talkes graſe. *Kryddgård*, talkes garden.
Krympa, tårrenet, tuopanet.
Krympling, fabmales, krumkes.
Krypa, piåket, mådet, muojeſjet, qwoggertet, njaket.
Krype, *en liten koja*, låppapele.
Kryſſa, ſåwen tuoi tokko pårjeſtet.
Kryſta, täptjet, täptjeſtet, tjabret.
Kråka, wuoratjes, wuortja. *Kråkbär*, tjuoma.
Kråfva, *kråſja*, rauket, ronkotet, tjodtjotet, krakſjot.
Kråfva, pirrem, puojek, tjäiwe.
Kråſta, jabm ådtje, turrem taud.

Kråka, *kråla*, låhdet, mådet, labmelet, murojeſjet.
Kråkas, kåkot, pådnjot, kukkoſtet, wuokſet ſittet. *Kråkning*, käkotes.
Kråkla, kruokem reido, kruokanje.
Krámare, åſes ålma, krammar.
Krámpa, walpe, wank, taud.
Kránga, kåmotaſtet, raggelet.
Kránka, peiſtet, ſpiejet. *Kránka mő*, neitab peiſtet.
Kråſlig, walljek, wallje wainok. *Kråſlig mat*, njalga piåbmo, håiwa piåbmo, hårſko.
Krőgare, wina wuobdeje.
Krőka, kawetet, ſåjåtet. *Krőka fig*, kawet, ſåjet, målkot.
Krőna, kronet, kroneb tſegget. *Krőning*, kronem, kronem pale.
Kubb, tjåſk, jårbak.
Kudde, åiwe wuole, bållſter.
Kufva, åiſot, oitet, widnet, tſappetet. *Kufva ſina begår*, uſtoites adnelet, uſtoites tſappetet.
Kugge, padne, ſåje, tjitta.
Kula, luod. *Kula eller håla*, fluggo, rågge, lapa. *Kula eller ſvulſt*, jeſk, tjåkle. *Kula eller knől på et trå*, jukre, tjakſe, wither, tjuolm.
Kulen, tjåſkes, kalmes, kalſjes, tjåſkeslakats. *Kulen våderlek*, kuoſta piågg, watjo. *Kulen vår*, kalſjes kidda.
Kulle, nålt, tjåkk, tåwa.
Kullkaſta, ſlagget, wuolos tjaſket.
Kullra, jollertet, juorbot. *Kullrig*, juorba, juorbajes.
Kummin, karwen.
Kunbar, teteles, tetos, pikos.
Kungőra, tetetet, ſakeb takket, kullatet, almotet, puodgeſtet. *Kungőrelſe*, tetetem, puodgeſtem, ſakeſtem.
Kunna, mattet, taidet. *Kunnig*, mattanje, åppes. *Blifva kunnig*, åppasmowet.
Kunſkap, tetem, tåbdem, tajetem, matto. *Få kundſkap om*, ſakeb ådtjot, tetet ådtjot.
Kuſk, wuojeteje, auta wuojeje.
Kuſt, kadde, ſåwa kadde.
Kuttra, brekot, åkkeſtet.
Kyckling, wuentſan tjuk.
Kyffe, kåtats, låppapele.
Kyla, tjåſkem, kalmeswuot. *At kyla*, tjåſkotet, kårſotet.
Kyndelsmåſſa, kilde, kintel peiwe.
Kynne, ſlaja, nale, wuoke, art.
Kyrka, kyrko. *Kyrkoherde*, kyrkoherra. *Kyrko-plikt*, kyrko pakkatus. *Kyrkotjuf*, kyrko ſuola.
Kyſk, ſkuornes. *Kyſkhet*, ſkuorneswuot.
Kyſs, tjulaſtak, tjuleſtem. *Kyſſa*, tjuleſtet, tjulaſtallet.
Kåda, kaſſe. *Kådig*, kaſſajes.
Kål, pruoſjem graſe. *Surkål*, juomo.
Kåpa, kopto, kapo.
Kårt, ådne, ånekes, ånekats. *En kårt ſtund*, ådneles pådd. *Kårtaſte vågen*, måttſoſumus kåino, ånekumus kåino. *Kårt dereſter*, talak mangelatjen. *Innan kårt*, ruoi, wargi. *Blifva kårtare*, ådnanet. *I kårthet*, ånekeslaka. *Kårthet*, ånekeswuot.
Kårtvillig, ſuottes, ſuorkes.
Kåt, ſkekes.
Kåbbel, ſnarratem, tſilkeſetn. *Kåbbla*, ſnarratet, tſilkeſet, pålketjet.
Kåck, puore, miha, ata, tjårgok. *En kåck karl*, ata ålma.
Kåfling, ſjaddeje, nuorats.
Kåft, lramſe, tſaggas nialme.
Kågla, patſek.
Kålla, aja, ajek, brudne. *Kållvatten*, aja tjatſe.
Källare, kjållar, ådnames wuorka. *Vinkållare*, wina wuobdem kåte.
Kålta, kaſket, waldetet.

Kámpa, oibot, wikot, faggatet, wittjot, kilpot. *Kámpas*, kahtjet.
Kámpe, tåro miha, kåura.
Kånd, tåbdos, puoikos, åppes.
Kånna, tåbdet, tåbdatallet. *Kånna igen*, tåbdajet. *Kånna på*, kåttjelet, tåbdatallet. *Kånna, med kånſlan årfara*, kullet. *Jag kånner at det år kalt i dag*, kullab jutte tjåſkes le udne. *Jag kånner med handen*, kåtin kullab. *Kånnas*, tåbdot, kullot. *Kånnas vid*, tåbdajet, tåbdeſtet.
Kånnemårke, mårk, witta.
Kånning, *kånſla*, tåbdem, tåbdo. *Draga kånſla*, tåbdahakſjet.
Kånnſpak, tåbdel, tåbdeles.
Kåpp, ſåbbe, klakka. *Kåppknapp*, ſåbben åiwe, klakkan åiwe. *Gå med kåpp*, ſåbbeſtet, klakkeſtet.
Kåppas, kahtjet.
Kår, kerok, keres, kerom. *Blifva kår*, kerot. *Hålla kår*, etſet, keroken adnet, kartet. *Göra kår*, kerahaddet.
Kåra, eller anklaga, qweddet, ſtebnot. *Kårande*, qweddeje, ſtebnöje. *Kåromål*, qweddo.
Kåreſta, mårſe, luonto.
Kårfve, pilga, kippo, tjagge.
Kårf, briſkok, brittjok, baſkok.
Kåring, akkakuts, killek.
Kårl, kare, litte.
Kårlek, kereswuot. *Kårleksfull*, kerok. *Kårlekslös*, okerok, oarmokes.
Kårlig, kerok. *Kårligt*, keraſit.
Kårna, ſiſnjots, waimos, ſajo.
Kårr, ſais, kiåwa, laddo.
Kårra, wuojem reido jårraltaki kum, keſe wuojem reido.
Kåttja, ſkekeswuot. *Kåttjefull*, ſkekes, lutes.
Kök, males kåte, piåbmo karwem kåte.
Köl, wuodo, miälgas.
Köld, tjåſkem. *Stark köld*, paiko, pruóſſe.
Kön, ſlaja, nale.
Köp, åſeſtem, arwo. *Godt köp*, albes arwo. *Få för godt köp*, albet åſtet. *In på köpet*, laſſen åſaſen nal.
Köpa, åſtet. *Köpa oſedt*, wuoidnek åſtet. *Köpare*, åſteje. *Köpſlaga*, åſeſtet.
Köpenſkap, åſas, åſes wahro. *Köpman*, åſeſteje, åſes ålma.
Köpt, åſletum, åſto.
Köra, wuojetet, keſetet. *Köra bort*, eſt wuojetet, jagot.
Körsnär, nakki alteje, ſåmſkar.
Körtel, rauſa.
Kött, piårgo, ådtje. *Få kött på ſig, blifva köttfull*, ådtjaitowet. *Död-kött*, jabma ådtje. *Fiſk-kött*, qwele tſuop.
Köttſlig, ådtjelats. *Köttſligt*, ådtjen mete.

L.

Lack, lakk. *Lacka et bref*, kirjeb ſignetattet.
Lacka eller flyta, kålket.
Lada, lado, ſuoine kåte.
Ladda, laddet. *Ladda en bössa*, birſob laddet. *Laddſtock*, kras.
Ladugård, buwe kåteh.
Laf, lappo, ſlappo, jeuj.
Lafve, lawan.
Lag, laga, piejetus, lagem, lagatas. *Dryckes-lag*, jukkelwas. *Vara i lag om*, ſebren orrot. *Taga lag*, ſjåttet. *Lag eller bruk*, ſlaja, lake. *Så år hans lag*, naute le ſo lake. *Lag och rätt*, laga ja rektas. *Laglöſt*, lagatak. *Laglös menniſka*, lagetes almats. *Lag likmätigt*, laga melt, laga tſagge. *Lagklok*, laga teteje, lagen åppes. *Lagſtiftare*, laga waddeje, laga takkeje. *Lagſöka*, lagab katjatet, ſtebnot, qweddet. *Lag eller lut af bark*, barko tjatſe. *Hö-lag*, ſuoine tjatſe. *Björk-lag*, ſåke male, male tjatſe.

Laga, förbättra, tiwot, puoretet. *Laga til*, reidet, karwet, laget. *Laga eller vårda*, mårrâtet, hugſet, mårrahab adnet, kâtjet.
Lagg, radde, ſawe, lâgg.
Laggran, kârſk, ſmottok, walljek.
Laglig, kutte lagen mete le, rektes.
Lagom, muddak, muddakit. *I lagom tid*, muddak meren, muddo palen.
Lagſaga, akta duobmaren land, mann widai akt duobmar manna.
Lakan, jâwa line, jâwatak lineſt.
Lake, njaka. *Lake af ſalt*, ſalte tjatſe. *Laka på*, tjatſeb nala kâiwot.
Lam, patjes, lames. *Lam eller efterlåten*, ſlintſos, ſkewtotebme, hugſotebme, mangas piejeje, kâlkos. *Lambet*, lameswuot, kâlkoswuot, ſlintſoswuot, laikot.
Lamb, libbe, lamb. *Lamba*, libbit qweddet. *Lambdiger*, akk ſmales.
Lampa, lampo, tjuoukes.
Land, âdnam, elme, land. *Faſt land*, nannam, tjârg âdnam. *Gå i land med*, aibmotet. *Lands-ſed*, landen lake, landa tid.
Landa, ſâlket, kaddanet, kaddai kâret.
Landförviſa, landeſt kaitetet, landeſt erit wuojetet.
Landsbygd, ladde. *Landsflyktig*, patur, kâlkarwes. *Landshöfding*, Lands-Herra. *Landsman*, akta landen almats. *Landſkap*, elme, land. *Landſtiga, ſe landa. Landsſtrykare*, kâlkarwes, landa kâlkeje.
Lapp, ſabmelats. *Lappland*, ſame âdnam, ſame land. *Lapptrumma*, kâbda, kâbdes. *Tala Lappſka*, ſame kiâlab hâlet.
Lapp, tuognes. *Lapp på en båt*, paito. *Lappa*, tuognet. *Lappa en båt*, wadnaſeb paitojattet.
Lappri, tâſſje, tâſſjes ſlimber.
Larf, muoton kâptjes.
Laſka, akti kârot, njallot.
Laß, laſſa. *Laſſa på*, laſſab piejet.
Laſt, laito, mâddo. *Laſt eller börda*, nâde, maiſa. *Vara en til laſt*, mubbai omaſeb takket, mubbeb wuorraſtattet. *Laſta*, laitet. *Laſta eller betunga*, nâdotet.
Laſtbar, laitak, laitetakes, waſtes.
Lat, laike, kâlkos, pargotebme.
Latin, latin kiâl.
Lax, luos. *Laxöring*, tabmok, luoſats.
Le, tjaimet, pâkoſtet. *Le åt en*, mubbai tjaimet. *Små-le*, mojotet, mojotallet.
Led, lattas, letſe. *Led eller väg*, kâinot, laido. *En dagsled*, peiwe laido. *Led i ſlägtſkap*, puolw, maddo. *Til tredje led*, kolmad puolwi. *Segel-led*, ſokkem laido, wadnas laido.
Led, waſtes, owuokas. *Led-upſyn*, waſtes tjalmeh. *Leda*, waſtahaddem, leid, onuokaſtem, ſuttem. *Haſva leda til*, waſtahaddet, onuokeſtet. *Matleda*, pâtkânem piâbmoſt. *Jag har matleda*, piâbmoſt leb pâtkanam, i piâbmo munji tjakan, ib jâttete piâbmob.
Leda, laidet, tâlwot, wirdetet. *Leda ut*, ulkos laidet. *Ledare*, laideſteje, tâlwoje. *Ledſtånger*, târjotallem ſtaggob.
Ledamot, letſe, lattas, ruoiwe.
Ledas, ſuttet, waſſjatowet.
Ledig, aſtos, pargotes, juolles, luowes. *När det blir ledigt*, kâſſe ſaije ſjadda. *När du blir ledig*, ko todn aſtit. *Ledighet*, aſto. *Ledighet til en ſyſſla*, ſaije kalli.
Ledſaga, tâlwot, ſattet. *Ledſagare*, tâlwoje, ſattolats.
Ledſam, kaukes, wuorrades. *Ledſamhet*, ſurra, kaukeswuot.
Ledſnad, ſuttem, waſſjatowem. *Ledſen*, ſuttom, waſſjatowum.
Lefnad, wieſom, wieſom lake.
Lefva, wieſot, jelet, tſakket. *Lefvande*, wieſoje, jeleje.

Lef-

Lefver, ribbre, murekſe. *Blod-lefver*, kiålom male.
Lefverera, waddet, luitet.
Lefverne, wieſom, wieſom lake.
Legd, palkétum. *Lega*, palka, leiga.
Leja, palket, leiget, luoikas waldet.
Lejd, frije kirje.
Lejon, lejon.
Lek, ſtåk, ſtåkem, tokor. *Fiſk-lek*, qwele kådho. *Lek-kamrar*, ſtåka kradna. *Leka*, ſtåket, tokortet.
Lekamen, rubmaha, kroppe. *Lekamlig*, rubmelats. *Lekamligen*, rubmahan kautoi.
Lekatt, tjaſke, puoitek.
Lem, lattas, ruoiwe. *Födſlo-lem*, wuolle. wainoh, puotja, njitſe. *Lemmalös*, lattaſatta, fabmales.
Lemna, lappet, qwodet. *Lemna eller eftergifva*, metetet, luitet. *Lemning*, patſew, patſem, arate.
Len, linok, miwkok, tibmok. *Len väderlek*, majales talke, lemat. *Lena*, miwkotet, tibmetet.
Ler, laire, raire.
Lerka, aſſoi takket, ſuoimen kättjelet.
Leta, åtſet, ſnuogget, piſnaſtet.
Lida, kierdet, killet. *Lida ſkada*, ſkadab ådtjot. *Det lider til aftonen*, ekked ſjaddegåta, ekkeduja. *Lidande*, kierdem.
Liderlig, waſtes wieſoje, tiſkepele, qwektekats. *Liderlighet*, waſtes wieſom ſlaja.
Lie, liſſja, lija.
Lif, hågg, elem, wieſom. *Det eviga lifvet*, ekkewe elem. *Han är ännu vid lif*, åſka le ſodn wieſomen. *Moderlif*, ednen hågg. *Lif eller midja*, pådn, ålem, kaſka påll. *Taga en om lifvet*, ſeggaſi pakto adnelet. *Miſta lifvet*, håggab maſſet, håggatebmen ſjaddet. *Lifegen*, ikkates ſwaines. *Lifſtara*, hågga nito, hågga hete. *Lifſfrukt*, hågga ſjaddo, mana. *Liflig*, håggalats, wieſojaſſa. *Liflös*, håggatebme. *Lifmoder*, edne, meſen edne. *Liftid*, wieſom aike, wieſom pådd. *Lifſak*, hågga aſſje.
Ligga, wållahet, jalkahet. *Ligga i förſåt*, ſjåktjet, japtet. *Ligga ſjuk*, puotſet.
Lik, jabmek, lik. *Likſtol*, ſjålopott.
Lik, *like*, muotok, akta, wuokok. *Lik fadren*, attje muotok. *Lika*, *like*, jebd, aktalakats, akta wuokak. *Han har ej ſin like*, i makabs kaudne, i etjeslakatjeb kaudne. *Min like*, mo wuokak. *På lika fått*, akta laka. *Det är lika mycket*, akta kaik le. *Likaledes*, nau aj, ſammalaka. *Likaſom*, aiwe ko, nau ko. *Likviſt*, *likväl*, dauk.
Likbet, akta wuoke, aktlakatswuot, jebdlakatswuot, akta muoto.
Liklig, wuokes, wuokok.
Likmätig, ſjåttok. *Likmätigt Guds ord*, Jubmelen pakon tſagge.
Likna, muotoi orrot, muototet, jebda takket. *Han liknar ſin far*, attjes muotoi le ſodn, attje wuokit adna, attje mete le. *Vil du likna mig med honom?* ſittah-kus todn mo ſuina jebd takket? *Liknelſe*, muotolwas, hejwe. *Dertil är ingen liknelſe*, i le hejwe taſſan.
Lille, *den lille*, unnekats, unna.
Lim, tabme, hibme. *Lima*, tabmet. *Hvitlima*, welkotattet kalkin.
Limpa, ſtomp kakko, aſſajes laipe.
Lin, lihe, line graſe. *Linfrö*, line ſajo.
Lina, reſſime, ſjuopenj, kaino.
Linda, kåſelem badde. *At linda*, kåſelet, karet. *Lindad*, kåſelowum. *Linda ett barn*, manab kåtket.
Lindra, lidnahet, keppetet, utſetet. *Lindras*, ſlusketet, keppanet.

Lin-

Lindrig, keppes. *Lindrig kôlâ*, majales talke, lenat.
Linea, tjalaſtak, raja. *I en linea*, aktet rajaſt, mangalokk. *Linjal*, ſkant, ſkant muor.
Lingon, jogna, jågna.
Liniera, tjalaſtakit tjalet.
Linka, åntot, linkot, likkot.
Linne, line, line karwo.
Lip, pangſem, ſlabb. *Lipa*, njiſſet.
Liſa, orrom nuope, najo, keppanem. *Få liſa*, orrom nuopeb ådtjot, ſluſketet. *At liſa*, keppetet, lidnahattet.
Liſma, hullertet, allotet, ſluoket, nollotet, håketallet. *Liſmare*, ſlimberteje, hullerteje.
Liſpund, pudd.
Liſt, ſluoke, wiſaſtallem. *Liſt eller kant*, radde, pard. *Klädes-liſt*, ålpe.
Liſta, lokko, tſekkes muor.
Liſtig, ſluokes, wiſaſtalleje. *Liſtighet*, ſluoke, ſluokeswuot. *Liſtigs*, ſluokin, ſluokeſikt.
Lita på, tåijet, tjårget. *Han litar på mig*, munji tåija.
Liten, utſes, uttje, unnekats. *Litet*, unnanatji.
Lits, ulpe, ålpe.
Ljud, tjuojenes, jåna, kajanes, ſkanja. *Ljuda*, tjuojet, ſkanjet. *Ljudande*, tjuojeles.
Ljuf, ſuottes, njalgok, hauſkes. *Ljufligt*, njalgaſikt, ſuotteſikt. *Ljufligbet*, ſuotteswuot, wuolo.
Ljuga, keleſtet, kelaſi meſſet, kiålkerdet. *Storljugare*, keles nialme ſtuora keles, keleſteje.
Ljum, lågges, pakeslakats. *Ljumbet*, låggawuot.
Ljumſke, ſnjiſka.
Ljung, taggnas.
Ljunga, *det ljungar*, aldek åſa, atja tållåb kaſſka. *Ljungeld*, aldekes, atja tåll.
Ljus, tjuouka, tjuoukes, kintel. *Ljusſtake*, kintel juolke. *Eldsljus*, tållå tjuoukes.
Ljus, tjuoukes, tjuoukok. *Ljus til ſårgen*, jeuje, påjok, tjuoiwes.
Ljuſter, harſſes, harſſa.
Lo, *lodjur*, råthem.
Lock, låkke, kåptjes. *Hår-lock*, wuopta tjuolm, parkaltak.
Lod, luod. *Lodrått*, njuolga wuolos, tſeggot.
Lof, tuoi tokko pårjeſtem. *Lafvera*, tuoi tokko pårjeſtet, målki pårjeſtet.
Loge, kårdne lado guelpe. *Handloge*, kåta låpo.
Logg, nawe, ibje, qwolgets.
Lokor, keſas, lok.
Lom, tawek, kurte.
Lombörd, peljetes, pelje wanek.
Lomm, *ſtor-ändan af et trä*, madd, maddek.
Lomma, joknet, jubmet, krâmkeſet, tjuojet, kaigetet.
Lopp, wiåkem, warrem. *Lefvernes-lopp*, wieſom aike, wieſom aimo. *Solens lopp*, peiwen jåttem.
Loppa, lafa. *Loppa ſig*, lafait kåddelet.
Lort, paik, ſtentje. *Lortſläck*, tuolwa.
Loſſa, nuolet, luitet, metatallet, lådtjelet, låikelet. *Loſſna*, låiketet, luowanet, piåſet.
Lots, åppes, åppeſteje.
Lott, åſe, wuorbe, lotto. *Lottlös*, åſetak. *Kaſta lott*, wuorbatet. *Lott-kaſtning*, wuorbatem.
Lucka, kåptjes. *Fenſter-luckor*, windek kåptjes.
Luden, qwolgajes, qwolgek, ſuokok, lorwok.
Luder, ſepte. *Ludra*, ſepteb piejet, ſåptotet.
Luft, piågg, wårald. *Luft-bål*, wuoigneſtem raike.
Lufva eller möſſa, lorwo, kapper, tjupp.
Lugg, wuopt. *Lugga*, åiweb pakket, ruſkotet.
Lugn, lådtjes, lådtje. *Stilla lugnet*, kappat lådtje. *Lugna eller blifva lugn*, lådtjot, ſlaimet.

Lult,

Lukt, haps, hapſes, habja. *Lukta*, hapſet. *Gifva lukt ifrån ſig*, hapſitet. *Luktande*, hapſak, hapſes.

Lulla, ſokatet, wuottotet.

Lumpen, tâſſjes, tâſſjelats, okaudnes., ſuoppates.

Lumpor, ſlimpoh, ſlibbroh, tuognes.

Lund, wuomats, muora tubbo.

Lunga, keppa. *Lungſiktig*, kutte keppaiſt le. *Lungſot*, keppa wauk.

Lunka, njâlkeſtet, njâlkan mannet.

Lur, tjuorwom reido., lur. *Stå på lur eller lura*, ſjâktjet, akſatallet, ſuollet piwtet, pettet.

Lurendrágare, puorgotum wahroi wuobdeje.

Lus, tikke, hârſe. *Luſig*, tikkai. *Få löſs*, tikket.

Luſka, âiweb njutet, tikkit kâddelet.

Luſt, waino, uſto, tjaije. *Luſt eller nöje*, wuolo, kudne, ſuotteswuot.

Luſta, uſtotem, ſitud, luſto.

Luſtig, murres, murretes, ſuottes, hauſkes, arwok, ſuorkes.

Lut, kuna tjatſe, njalat, njalatak.

Luta, njakkahet, njakkot orrot. *Luta på*, raggel et. *Luta ſina hufvuden ihop*, âiwites akti piejet, akta radeb takket. *Luta ſig emot*, târjotallet. *Luta*, kråggnahet. *Luta utföre*, wâltaret. *Lutande*, njakkot, kråggnot.

Luten, kiſſjok, metok, ſjuwes.

Luttra, rainet, paſſatet, tjâlgetet.

Lycka, wuorbe, lykkot *Lyckſkott*, ſâitem.

Lyckas, ſjâttet, miâlen mete âdtjot, likkaſtet, puoreſt jâttet.

Lycka, *lyckja*, lâktjo. *Lycka igen*, tappet, puodot, ſtagget.

Lycklig, wuorbalats, lykkolats. *Lyckligt*, lykkokeslaka, wuorbin.

Lyckta, tjuoukes litte, kintel litte. *Lyckgubbe*, tjolonjes tâll.

Lyckönſka, wuorbeb ſawatet, lykkob wuoſotet.

Lyda, kultelet, jekatet, metetet, kullokes orrot, karodet, tjuowot radeb. *Lydig*, kullokes, waitas, jekateje, karoges. *Lydnad*, kullokeswuot, jekatem.

Lyfta, lognet, lognotet. *Kunna lyftas*, lognetattet.

Lykta eller ſluta, lâptet, âllet, orrojet, laitet. *Lyktas*, nâkket, uokket.

Lyng, taggnas.

Lynne, muoto, wuoke, ulme, ſlaja, wuokan.

Lyſa, tjuouket, paitet, kiket. *Lyſa en annan*, tjuoukeſeb mubbai qweddet. *Lyſa eſter*, kullatet. *Lyſande*, kikeje, paiteje.

Lyſning, qwokſo, peiwe luoje. *Lyſning*, *eſterlyſning*, kullatem, leuſetem.

Lyſta, uſtotet, ſittet, hanoſtallet, hâlitet. *Lyſtnad*, uſto, waino, hâlitem.

Lyſten, hâliteje, wainok. *Om hafvande qvinnor*, wuoſſwes.

Lyſtra, kultelet, ſuollet kultelet.

Lyte, walpe, wikke, laito, maine, feil.

Låcka, allotet, leppotet, ſluoket, nollotet. *Låcke-mat*, ſepte.

Låda, kiſtots. *Låda vid*, njâmot, pâdwot, tabranet.

Låf, rampo, maino, hewetes, kito. *Låfſång*, hewetes laulom. *Låf eller tilſtånd*, lâppe.

Låſlig, loppelats, metetum. *Låſlig*, *låfvärdig*, mainoles, mainos.

Låſt, lâpt, paije lâpt.

Låſva, tâiwotet, jatet. *Låſva eller berömma*, hewetet, rampet, mainot., paijetet.

Låfven, tâiwotes, jatek, jato.

Låg, wuollekes, wuollekats. *Tala lågt*, aſtoſt hâlet. *Låghalt*, ântos.

Låga, ſnjiptjo. *Stå i låga*, ſnjuwet.

Låna, luoikas waddet, lânas waddet. *Lå-*

ra eller taga til låns, kulket, lånas waldet. *Lån*, låna.

Lång, kukkes, kukkok. *Lång karl*, all ålma. *Så lång man är*, kukke kaſſak. *Långfredag*, lange, kukkes perjedag. *Långvarig*, kukkes, kukkes orroje. *Långvågad*, kukkes manneje. *Aflång*, kutte kukkoteſi le, kukkeslakats.

Långmodig, kutte i wargi måratowa, låje, kukkeskierdies.

Långſam, tuomes, tuomſe, aſtos, kålkos.

Långt, kukke. *Långt borta*, kukken. *Långt ifrån*, kukket.

Lår, ruokſje, tjårwepele, ruoit.

Lås, laſe. *Sätta lås före*, laſeb piejet.

Låt, luoim, tjuojem, waloin.

Låta, pajet, tiptet, metetet. *Låta up*, rappet. *Låta ſe*, wuoſetet. *Låta göra*, takkatet. *Låta eller ljuda*, tjuojet.

Låtſa, heiwatet, heiweb takket, hårwa diet takket, takket. *Han låtſar ej ſe mig*, i mo wuoidnen takka. *Ej låtſa höra*, i kullen takket.

Lå, *et ſtälle ſom är fritt för väder*, ſuoje. *Lå-land*, ſuojes kadde. *Ligga i lå*, ſuoje wuolen orrot.

Låk, jållo, rakem.

Lácker, ſmottok, pihbmo ſaldeje, kutte i kallit pihbmoit pårra. *Lácker mat*, hårſko, hårwa pihbmo.

Láder, rerte, nakke, hud.

Láge, wållahem ſaije, liwa ſaije, orrom wuoke.

Lágenhet, tarbme, tilje, aſſo, fabmo. *Lágenhet eller ſyſla*, ammat, kall.

Láger, tåro ſuowen orrom ſaije. *Nattláger*, ija ſaije, ådem ſaije, wårkom ſaije, wårkem.

Lágersmål, mana alſſe, luowes maſſetem.

Lágervall, *komma i lágervall*, kartjaſi påtet, naggaſi påtet.

Lágg, njåtſa, njåtſek.

Lágga, piejet, pårdet. *Lágga af*, erit piejet, heitet. *Lágga i land*, ſålket kaddai. *Lágga an*, algob takket, algetet. *Lágga ihop*, tjåkai piejet, tjågget, tukſet. *Lágga ned en ſak*, tjåket, kåbdotet. *Lágga på minne*, muitos waldet. *Lágga ſig ned*, welletet. *Lágga ſig uti en ſak*, etjebs piejet ſåmes atai. *Lágga ſig på*, wainob tjaſket, åljob waldet. *Lágga til*, laſſetet. *Lágga ut ifrån landet*, tawanet.

Láglig, ſjåttok, ſjåttes *Láglighet*, tarbme, aſſo.

Lágra ſig, wårkot, orrob takket. *Lágra mó*, neitab peillet, neiti manab takket.

Láka, awetet, uwetet, kålket. *Láka eller hela*, talkot, tiwot. *Blifva läkt*, tiwoſet. *Läkare*, talkoteje, påſker.

Lámpa, ſjåttetet, ſjåttetallet. *Lámpelig*, ſjåttok, madeles muddak.

Lán, land, landa paike.

Lánd, ålem, ruoit.

Lánda, kullot, ſjåttet. *Lánda an*, puoltetet, jåkſetet.

Lángd, kukko. *Lángd el. liſta*, tſekkes muor.

Lánge, kukke. *Lángeſedan*, juo ådna.

Lángs med, metan, pelan.

Lángta, uſlotet, wainotet, fawatet, wuordet. *Lángtan*, uſlo, waino, wuordem.

Lánk, ſwaltes, lattas, jåtk.

Lápp, pangſem. *Läppja*, tjuoket.

Lára, låro, åppetes. *At lára*, åppetet, åiwåtet, låretet, pakkatet. *Lára af en annan*, låret, åppet.

Láraktig, ſuuortak. *Láraktighet*, ſuuortakwuot.

Lárd, lårdok, lokko tjeppe, lokko ſmidd.

Lárdom, åiwåtes, åppetus, pakkadem.

Lármäſtare, låreteje, åiwåteje, åppeteje.

Láſa, lokket. *Láſa igen en dörr*, ukſeb laſet, ukſeb ſlagget. *Láſa öfver*, lårtallet.

tallet. *Låſa utantil*, åiweſt lokket. *Låſa innantil*, ſiſte lokket, kirjeſt lokket. *Kunna låſas*, lokketattet. *Låſning*, lokkem, lokkotes.

Låſka, tjåſkotet, lidnahattet.

Låſp, ſjålb, utſe-kiålak, kiåla-lakkak. *Låſpa*, malteſlet, qwolgeſlet, ſjålbeſtet.

Låſt, *ſko-låſt*, wåita. *Låſt ell. tolf tunnor*, qwekte tudnoh mubbe lokkai.

Lått, keppes, keppeſats, keiwes. *Blifva lått*, keppanet.

Låtta, keppetet, keppeben takket.

Lått eligen, alket, keppeslaka.

Låttfärdig, ſkekes, lutes, kadwak. *Låttfärdighet*, ſkekeswuot, luteswuot, kadweswuot.

Låttja, laikeswuot, laikot, laikaſtallem. *Låttjefullt*, laikeslaka, laikaſtallemin.

Låttſinnig, keppes ſiguek, keppes, kenes.

Låttrogen, ila jakkokes, kutte fårteb jakka.

Låxa, lokkotes, låx, lokkem nare.

Löda, akti ſjålkelet, ſawwetet, jokatet.

Löddra fig, ſåptot, ſåpten welkotet. *Såplödder*, ſaipo ſåpt.

Löf, laſt. *Löf-fall*, urbe. *Löfvet begynner affalla*, urbogåta.

Löfja, tideſtallet, nåitaſtallet, qwopaſtallet.

Löfte, tåiwotes, jato. *Göra löfte*, jatet, tåiwotet. *Löftesman*, loptes ålma.

Löga, laugot, paſſatet. *Lögning*, laugo.

Lögn, koles, keleſtem, oſadna. *Lögnaktig*, keleslakats.

Löja, *en liten fiſk*, tjuſk, ſjila, wejek.

Löje, påkos, fuorke, tjaim. *Löjelig*, fuorkes. *Ej kunna hålla ſig ifrån löje*, fuorkit peſtet.

Lön, palka, makſo, makſolwas. *Löna*, palkab waddet. *Det lönar ej mödan*, i le waiwe palka.

Lönn, *lönſk*, tjåkos, ſuolle. *Lönligen*, ſuolket, tjåkon, tjåkoſit.

Lönſkelåger, luowes maſtetem, mana aſſje.

Löpa, wiåket, warret. *Löpa, eller ſlappa näfver*, *bark*, niallet.

Löpe, kaſſeje, kaſſee. *Löpna*, låppet, wuoſtan ſjaddet.

Löpſk, keime, rakkeje. *Löpſk hynda*, keime kaufjo.

Lös, luowes, lådtjes, ſlåtte, tibm. *Löſt lif*, tjadatak, tjadat wank. *Slippa lös*, piåſet, nuoloſet, luitot.

Löſa, nuolet, luitet, luowes luitet. *Löſa igen*, tjåutet, ruoptot åſtet, lådnaſeb waddet, lådneſtet.

Lösaktig, kadwes, lutes, ſkekes. *Lösaktighet*, ſkekeswuot.

Löſen, lådnas, hadde, werte.

Lösdrifvare, pargotes almats, kutte i waſſja teudnot, widnotebme.

Löſt, luoweslaka, luoweſikt.

Lösören, luowes tawereh, påddos kaudneh.

Löt, jårdats, keddats.

M.

Magaſin, jibdno, kårdne wuorka ſaije.

Mage, tjåiwe. *Magſtjälpa*, wuolos åiwi jårgelet.

Mager, laſſjes, tjokkotes, addates, adhatebme, liwak. *Magert land*, ſjaddotes ådnam. *Blifva mager*, laſſjot.

Magnet, magnet kedke, kedke kutte routeb tuora.

Magt, famo. *Öfvermagt*, ſtuorab famo. *Magtlös*, famotebme, weſje, neure. *Blifva magtlös*, famotowet, kiåudet, waipet. *Magtlöshet*, famoteswuot.

Mahn, ſepes, tåmpå ſepes.

Maj månad, qweddet mano.

Majeſtät, majeſtåt. *Majeſtätelig*, majeſtåtelats.

Mak, *i ſakta mak*, aſtoi, ſuoimen, låitoi.

Maka, jättetet, ſirtet. *Maka undan*, pignotet, ulkotet, metjetet. *Maka ſig undan*, metjanet, ulkonet.

Make, kradna, qweibme, para-pele. *Äkta make*, åkt kradna, kalats qweibme. *Make eller jämlike*, maka, jämmaka. *Han har ej ſin make*, i makabs kaudna, i etjeslakatjeb ådtjo. *Make til en handſke*, *til en ſko*, kiſta pele, kabmak pele. *Makalös*, para-peletak, preutak, kåkſos.

Maklig, ſuoimak, alkes, aſtos, juolles. *Maklig färd*, aſtos faro. *Maklig vind*, ſlaimes piägg, piägga njuojats.

Mal, muetſe. *Mal-äten*, muetſeſt peiſtum.

Mala, malet, jafoit järretet, njutet.

Malm, malm, matt. *Malm eller förſtad*, ulko radde ſtadeſt.

Malt, malte.

Man, ålma, teudo, pädnje. *Mankön*, teudolats, karmanne. *Manbar*, *manvuxen*, ålles ſjaddok, waldom meren. *Mansbot*, hägga fakko. *Mandom*, ålma wuoke, kiäurawuot, wekſeswuot. *Mangrant*, almatjeb almatjeſt, fårt ålman met. *Mandråpare*, almatjen kåddeje. *Manſpillan*, almatji ſpiejo.

Man, *man vet*, almats teta. *Huru ſkal man göra?* kokte kalka almats takket?

Mana godt för en, mubben auteſt rákkålet, mubben auteſt pakob piejet. *Mana på*, raſet, ráſet, haſtet. *Mana ut*, ulkos haſtet.

Maner, tape, tid, lake, wuoke, ſlaja. *På godt maner*, puori. *Manerlig*, wuokok, tjeppe wieſot almatji kum.

Mangel, niäda, waneswuot.

Manhaftig, ålma puoike, ålma qweibme, kämp. *Manhaftighet*, kämpawuot, kämpot.

Manlig, ålma-lakats, ålma-wuokok. *Manlig arfvinge*, pardne mana. *Manlig ålder*, ålles ſjaddo.

Mannamån, peloſtallem, mubben wänotem.

Manſkap, ådna almatjeh, fuowa.

Mantal, jård. *Mantals-penningar*, päll ſkatte, almatji takkalwas.

Mantel, kapte, kopto, kapo.

Mark, ådnam, land. *Bar mark*, päula, päula ådnam. *En mark*, marke, naule.

Markatta, markatto.

Marknad, martna, talwates pädd, åſes pädd.

Mars månad, njuktja mano.

Maſa, piäket, qwoggertet. *Maſa ſig i ſolen*, peiwen auten wällahet.

Maſk, ſuoks. *Maſka*, tjalme, werbme tjalme.

Maſſif, ſtulka, kaſs.

Maſt, maſter, maſt.

Masugn, malma ſjälkelem wuobdne.

Maſur, wither, tjuolmek muor.

Mat, piäbmo, pärråmas. *Matfader*, piäbmo attje. *Matmoder*, emet, piäbmo edne. *Matjord*, puoites ådnam, ſjaddeles ja puorak ådnam lake. *Lagt mat*, piäbmob karwet. *Matluſt*, piäbmo uſlo. *Hafva matluſt*, piäbmob hamoſtallet. *Mjölkmat*, melkos. *Sopp-mat*, kadſos.

Mata, piäbmet, piäbmob waddet.

Matk, matok, matho, ſuokſa. *Löf-matk*, laſta matok. *Gräs-matk*, graſe matok. *Kött-matk*, ſuokſa.

Matrikel, namma kirje, kyrko kirje.

Matros, båsmanne, pårjeſteje.

Mat-ſal, piäbmotallem kåte.

Matt, ſillom, kiäudom, kiäwanum.

Matta, käptjes, låutak.

Med, kum, qweim. *Med dig*, tokum, tuna. *Med och mot*, metan ja wuoſtan. *Medarbetare*, qweim-pargeje. *Medarfvinge*, qweim-arbolats. *Medtäflare*, paldeſteje, palda wiggeje. *Medverka*, qweim-parget, akten parget.

Medan, kåſſe, ko, tattne kaſkan, tattne pädden.

Med-

Meddela, juoket, ſebreb waddet, åſeb waddet.
Medel, reido, kåino, rade. *Medel eller ågodelar*, tawereh, tawer.
Medelbarligen, reidoi pakto. *Omedelbarligt*, reidotak, wana reidoi.
Medellös, håjo, radetebme, fattog.
Medelmåttig, muldak, muddos, muddaklakats, kutte le tane kaſkan. *Medelmåttig ſkönhet*, tane kaſkan fauro. *Medelpunkt*, qwoutel. *Medelväg*, muddo, muddakwuot.
Medfödd, qweim rågatum. *Det är medfödt hos honom*, rågatem paleſt le tatt ſuſne.
Medgifva, metetet, miådot.
Medgång, puore lykko, wuorbe, autanem.
Medhåll, peloſtallem, wånotem, njuojeſtem.
Medhjelpare, wekketeje, wekke kradna.
Medla, liket, kaſki etjebs piejet. *Medlare*, liktoteje, kaſk ålma.
Medlerſt, *den medlerſte*, kaſkelumus, kutte kaſkan le.
Medlidande, arkalaſtem, enkem, arme, armotallem, njuoranaddem. *Hafva medlidande*, armit peſtet, enket. *Jag har medlidande med honom*, armeh munji påteh ſuſte.
Medtaga, erit waldet, wuolgetet, katotet.
Medtäftare, paldeſteje.
Medvåder, mete piägg.
Mehn, walpe, laito, wikke, maine, ſkada. *Mehnföre*, paha talke.
Mehn-ed, påito wuordnos, were wuordnom, falſke wuordnom. *Göra mehn-ed*, weret wuordnot, orekto wuordnot.
Mehnför, weſje, neure famoi pakto, fabmales.
Mehnlös, mainetebme, mainetes.
Mellan, kaſka, kaſkan. *Mellankomma*, kaſki påtet. *Mellan-rum*, kaſka ſaije. *Långt mellan-rum*, kukkes kaſka. *Mellan-åt*, mi kaſkan, muttemin.
Melodie, ton, wuole.
Men, walla, mutta. *Men dock*, dauk lika.
Mena, uſſjotet, jurtet, tåiwot, adnet. *Så menar jag*, naute mon anab.
Menige man, almog. *Det meniga bäſta*, almoges puore. *Menighet*, almog, ſuolke.
Mening, uſſjolmes, tåiwom. *Mening eller upſåt*, aikom.
Menniſka, almats, ulmuts, ſuddokes.
Mera, wele, ånabu, ånebut. *Ännu mera*, wele ånebut. *Så mycket mera*, tatte ånebut. *Merendels*, maſſak inta, maſſak alo.
Meta, åggot, wuoggot. *Metkrok*, wuogg.
Metall, matt, malm. *Klock-metall*, piällo matt.
Middag, kaſka peiwe. *Middags-måltid*, kaſka peiwe males.
Midja, kaſka påll, pådn, åleim, walatak.
Midnatt, kaſk ija, ija tjårge, ija qwoutel.
Midſommar, kaſka keſe, Jones meſſo.
Mil, mil. *Mila*, *kol-mila*, tjadda påldem ſino.
Mild, libbes, wuolles. *Mildt väder*, majales talke. *Mildhet*, libbogeswuot, wuolleswuot, arbmo. *Mildeligen*, *mildt*, wuolleſikt, arkalaſtemin.
Million, lokken aiken tjuote tuſan.
Mina, tjåkos kåll, palem raike ådnamen wuolen.
Mindre, utſeb, uttjeb. *Med mindre*, jus i. *Icke deſto mindre*, dauk likan. *Mycket mindre*, lang utſebut, jope jam.
Minna på, muitajattet, ſkårgelet. *Minnas*, muitet. *Minne*, muito. *Draga ſig til minnes*, muitajet, muitahakſjet. *Det har fallit mig ur minnet*, lappam leb tabb, åjaldattam leb tabb. *Han har godt minne*, muitel le.
Minſka, utſetet, wanotet, keppetet. *Minſkas*, utſanet. *Vatnet minſkas*, tjatſe tſåko.
Minſt, utſemus, uttjemus. *Åtminſtone*, aines kuit, dauk kuit, kuit.

Minut, minut, ånekes påddats. *Sälja i minut*, påddoi wuobdet.
Miſkmaſk, malſke, hemſe.
Miſkund, arbmo, arkalaſtem. *Miſkunda ſig*, armalaſtet, arkalaſtet. *Miſkundſam*, armokes.
Miſsbruka, tâſſjo brukot, peiſtet ogagne diet, tâſſjen adnet, tâſſjen waldet, pahaſt brukot.
Miſsdådare, aſſjalats, paha takkeje, mâddokes.
Miſsfall, tſuoukanem, tewerdem. *Få miſsfall*, tſuoukanet.
Miſsfirma, nalſet, waſtes pakoit hâlet, ſkabmet, laitet.
Miſsfödſel, kutte antel pâdden le râgatum.
Miſsförſtånd, waſſje, orektes tâbdem.
Miſsgerning, aſſje, mâddo, paha takko. *Miſsgerningsman*, aſſjalats, paha takkeje.
Miſsgynnare, waſſjolats, udnotebme.
Miſshag, onuokaſtem, hilkahem, waſtahaddem. *Han har miſshag dertil*, i tatt ſunji liko. *Miſshaga*, onuokeſtet, waſtahaddet, hilkahet, i likot. *Miſshagelig*, onuokas, waſtes.
Miſshandel, mâddo, ejem, pahas pargo. *Miſshandla*, ejet, meddet.
Miſshållig, oſâmes.
Miſslika, innarmaſtet, laitet, ſkablet.
Miſslyckas, i likkaſtet, i ſjâttet, pahaſt jâttet.
Miſslynt, hilkaheje, mâſketakes. *Blifva miſslynt*, pahan waldet, mâſketet.
Miſsnögd, angerteje, kutte i tuddet ſitta. *Miſsnöje*, hilkahem, angertem.
Miſsräkna, pâitot lokket, orekto lokket. *Miſsräkning*, pâito lokkem.
Miſstag, ejem, maſtetem. *Miſstaga ſig*, ejet, tjajanet, maſtetet.
Miſstanke, kaddo, kaddatallem, ſom.
Miſstro, wadn jakkob adnet, i jakket ſittet, i âſkeldet. *Jag miſstror honom*, ib jakkob ſunji pieje, ib ſunji treuſte.
Miſsträſta, qwektaladdet, qwekte juori ſjaddet, juoret.
Miſstycka, hilkahet, innarmaſtet, pahan waldet, waſtahaddet.
Miſstänka, kaddet, kaddob tjaſket, ſomeb adnet. *Miſstänkſam*, kaddales. *Miſstänkt*, kaddetum, kutte le kaddo wuolen.
Miſsunna, i udnot, angertet, udnotebmen orrot. *Miſsunſam*, udnotes, udnotebme. *Miſsunſamhet*, udnoteswuot, paha udno.
Miſsväxt, neures ſjaddo, ſjaddotes, oâr.
Miſsta, maſſet, lappet, peſtet. *Kunna miſsta eller umbära*, luowet, likotet.
Miſste om, paldelen, pâitot. *Skjuta miſst*, pâitot wuotjet, meddet.
Midt på, kaſko, qwoutelen. *Midt emot*, puott. *Midt i vinteren*, talwe qwoutelen.
Mjugg, *i mjugg*, ſuollet, tjâkon.
Mjuk, tibm, tibmok, linok, ſuopes, miwkok. *Göra mjuk*, tibmetet, miwkotet. *Mjukna*, tibmet, miwkot.
Mjalte, tabd. *Mjaltſjuk*, kutte tabdeſt le.
Mjärde, merde.
Mjöl, jafo. *Utan mjöl*, jafotak.
Mjölk, melke. *Mjölke i fiſk*, kuopſa. *Mjölkmat*, melkos. *Mjölka*, pâttjet. *Mjölkſtäfva*, nappe.
Mo, *ſandmo*, ſaddo, ſadde qwolpen.
Mocka, mukkob ulkos palet.
Mod, ſign, waimo, ſiwwo, mod. *Modig*, jalo, jalok, paſteles, jaſkok.
Modell, ſkâwe, menſter.
Moder, edne. *Moderſjuka*, qwerte. *Moderlif*, edne hâgg. *Moderlig*, ednelats. *Moderligit hjerta*, edne waimo.
Modersmål, edne kiâla.
Modfåld, huinos, hujos, hiwwom. *Blifva modfåld*, hiwwot, hujot, hiwkot.

Mogen, karwes, ålles, ladtem. *Komma til mogna år*, ålles ſjaddoi pâtet. *Mogenhet*, âllanem, âlles ſjaddio.
Mogna, ladtet, âllanet. *Bären hafva mognat*, muórjeh lâh ladtem.
Moln, palw. *Molnig*, palwes.
Mon, *monne*, ikus, iks, kus. *Mon han kommer?* pâta-kus?
Moras, ſais, kiâwa, râto.
Morbroder, ânoi, jânoi.
Mord, kâddem, âitem, latkem. *Mordbrännare*, heimi pâldeje. *Mordiſk*, kutte kâddet ſitta, wuowdnajes, ſeldes.
Morfader, aija, ednen attje.
Morgon, iddiet, iddietes pâdd, arét. *I morgon*, iddiet, idten. *Tils i morgon*, idtas. *Morgonrodna*, iddietes rawem. *I öfvermorgon*, maugel idtatjen. *Morgonſtjerna*, iddietes naſte, qwokſo naſte, abradijus.
Morian, murje, tjappes muotok almats.
Mortel, njutem litte, tſuoukem reido.
Mos, ſuoko, ſuokotum piábmo. *Moſas*, ſuokot.
Moſſa, tarfe, ruomſe, mâſan. *Renmåſſa*, wiſte.
Moſter, kâſke, muetha.
Mot, wuoſte. *Mot aſton*, ekkedi lakk.
Mota, wuoſtalaſtet, tuoſtotet autelt.
Motgift, talkes ſâlgen wuoſt.
Motgång, wuoſte maunem.
Motſtå, wuoſte tjuodtjot, wuoſtalaſtet. *Motſtåndare*, wuoſtalaſteje. *Motſtånd*, wuoſte tjuodtjom, wuoſte hako.
Motſäga, wuoſte hâlet, wuoſte hâleb takket.
Motvärn, warjo, wuoſte hako.
Motvigt, wuoſte tâddo, tâddo mubbet peleſt.
Motvind, wuoſte piâgg. *Ligga för motvind*, wuoſte piâggaſt tſappet.
Mudd, *Lappmudd*, muodda.
Mulen, omakes, palwas, murkos.
Mull, mulde, mârwe. *Mullvad*, weſſek.
Multen, njuotſes, qwoltatum. *Multna*, njuotſet, qwoltatet.
Mumla, murgeſtet, nullet. *Mummel*, nullem.
Mumſa, ſuoſket.
Mun, njalme. *Bruka mun*, njalmeb tſagget. *Stor i mun*, njalmoges. *Munvig*, hâlajes, hâla tjeppe. *Mungipor*, njalme ſlabb. *Munbuggas*, njalmeb brukot, tſilkeſet.
Muntelig, mi paka njalmin ſjadda.
Munter, arwok. *Munterhet*, arwokwuot.
Munvighet, hâlajeswuot, jârreles njuoktjem.
Mur, mur. *Mura*, mureb tſegget.
Murken, mârdnom, mâſka. *Murkna*, mârdnet, mâſket.
Mus, ſnjâra, tſâpanje.
Muſkla, tjakker.
Muſsla, ſkaltjo. *Muſsla undan*, tjâket.
Muſt, wuoj, krapt.
Muta, tuolgot, tuolgoit waddet. *Mutor*, tuolgoh.
Mycken, âdna, âdnak, jenje, mâlked. *För mycket*, paijel mereu, ila âdnak. *Mycket mera*, lang ânebut. *Myckenhet*, âllo.
Mygg, tjuoik.
Mynda, paktjet, paktjeſtet.
Myndig, weldeb adneje, ſamo-porre. *Myndig til åren*, ålles jakak. *Myndighet*, ſamo, maut.
Mynning, njalmot. *Å-mynning*, âdno njalme.
Mynt, pednik, ruta.
Myra, kâtakes, kâtka. *Myrſtack*, kâtka peſſe. *Myra eller kärr*, jegge, ape.
Myſa, ſnjiſkeſtet, mojotallet.
Myſſja, ruomſeb kaſki piejet, mâſanaddet.
Myteri, ſturje, akti wuordnom.
Må, wieſot, mâkſet. *Huru mår du?* makte todn wieſoh? *Må väl eller vara förmögen*, wieſotallet puoreſt, puore radeb adnet. *At du må ſe*, wai todn wuoidnet

net luluh. *Jag må komma*, mon lulib påtet.

Mag, wiwa.

Mål, *(meta)* kraja, pleik, mere, raje. *Mål eller ſak*, åme. *Bråttmål*, måddo, aſſje. *Mål eller mått*, mât. *Mål eller måltid*, mallas. *Mål eller röſt*, kiâl, hâl.

Måla, painetet, mâhlet. *Målning*, painetem, mâlem, kâwe.

Målföre, kiâla, hâla lake.

Mållös, kiâlatebme, kiâlates.

Måltid, mallas. *Måltids-tid*, pârrem pâdd.

Mån, *mån om*, wainok, âljok. *Vara mån om*, hugſet. *I ſamma mån*, tattna mereu, tanka muddon melt.

Månad, mano. *Månads-rening*, luke karwoh, ukſa pele karwoh. *Månateligen*, manoſt manoi, fârt manon.

Måne, mano, aſk. *Fullmåne*, teuwa mano. *Det blir nymåne*, mano wuotja. *Nymåne*, âddâ mano. *Månſken*, mano tepe. *Måndag*, manodag.

Många, mâdde. *Huru många?* kalleh? kallaleh? *Mångahanda*, mâddelakats, mâddelakaſats. *Mångenſtädes*, mâdden ſaijeu.

Mångla, wuobdet, pâddoi wuobdet.

Mård, mart, nete.

Måſte, berri, wirtet.

Mått, mât, mere. *Öfvermåttan*, paijel meren. *Mått*, muddo, mere.

Måtta, mudtet, ſiktet, adnelet.

Måttelig, muddak, muddos, muddo met. *Måttligt*, muddaklaka, muddakit.

Mågtig, ſamo-porre, wekſes, weldeb adneje, aibmoteje. *Mågtighet*, ſamo, welde.

Måkla, etjebs taſſa piejet, laget, âſaſi mannet, âſeſtet. *Måklare*, âſes âlma.

Mâld, jaſo, malemes kârdne.

Mâlta, malteb takket.

Mångd, âllo, âdnakwuot, ſuora tâkke.

Mångja, blandet, malſket, akti maſtetet.

Mârg, addam. *Få mârg*, adhaſmuttet.

Mârka, tſekkotet, wittab piejet, mârkot. *Mârka eller förnimma*, aitſet, tâbdet, wuopteſtet, qworaſet. *Mârke*, witta, mârk.

Mârkelig, muitules, tſuoikos, mârkelats.

Mârla, kânk, lâktjo, ſâlp.

Mârr, mârro, mingeles hâſt.

Mâſſa, meſſe. *Högmâſſa*, alla meſſo.

Mâſſing, weike. *Mâſſings-kittel*, ſkalo.

Mâſſling, kråddo, utſeb, utſeb maine.

Mâſt, ânamus, ânamuſla. *De mâſte*, ânamuſeh, ânamus part, ânamuſeh.

Mâſtare, tjeppe, mattanje, rundok. *Mâſterligen*, tjeppeſikt, tjeppeſt, puore mattoin.

Mâſtra, tiwot, âtjatattet, tiwot wigget.

Mâta, ſuldet, ſâlot, mâtet. *Mâta med ſanu*, ſallaſtet. *Mâtning*, ſuldem. *Mâtiman*, weres âlma, kaik âlma.

Mâtt, kallanum, kallanaddum. *Mâtta*, kalletet, piâbmet.

Mö, neita, neita neit. *Kränka mö*, neitab peiſtet, neitab âdet. *Mödom*, neitawuot. *Mökaring*, wuoras neita.

Möda, waiwe, muode, krâs, pargo. *Det är ej mödan värdt*, i le waiwe paika, i le patto. *Mödoſam*, muodelats, waiwes.

Möderne, ednen arbe. *På möderne*, ednen peleſt, edne ſlâkta melt.

Mögel, kuop. *Möglas*, kuopot.

Möjelig, matteles, kutte ſjaddet, matta.

Möka, tibmetet, miwkotet.

Mölja, malſke, maſletem, blandek.

Mölnare, jaſo jârreteje, maleje.

Mönſter, menſter, ſkâwe, ſkant.

Mönſtra, waljet, tjuoldet, ſaldet.

Mör, ſmârok, muöker, raſſjes.

Mörda, kâddet, latket, ſpiejet. *Mördare*, almatja kâddeje.

Mörk, ſjeudnjes, tjappes. *Mörk dag*, pâ-

was peiwe. *Blifva mörk, mörkna*, ſjeunjotet, qwolmotet. *En mörk ſak*, ſieudnjes åme. *Det brinner mörkt*, i puoreſt tjuouka. *Mörkblå färg*, tſakkok latte. *Mörkröd*, tſakkok ruopſet.

Mörker, ſjeudnjed, qwolmo, murko.

Mört, ſårg. *Mört-fjö*, ſårga jaure.

Möſſa, kapper, tjupp, napok, lorwo.

Möta, kaudnetet, autelt påtet. *Möte*, kaudnetem. *Stämma möte*, littob piejet, littob takket kaudnetet. *Gå til mötes*, autelt wadſet.

N.

Nabo, pald almats, granna, palda wieſat.

Nacke, niåkerm, niſka, tjuros.

Naſle, nape. *Nafvelſträng*, nape tjåle.

Nafvare, nabar, raikanje.

Nagel, qwepper, kads, naule.

Nagelfara, puoreſt åtſåtet, tjårg åtſåtet.

Nagga, kaſket, tſåpet, tſeſkotet.

Naken, puodſos, puodſot. *Nakenhet*, puodſoswuot.

Nalkas, aldanet, lakkanet, kåtſkanet.

Namn, namm. *Namnlös*, nammates. *Namnkunnig*, puoikos, tſuoikos. *Öknamn*, nabtes namm. *Gifva öknamn*, nabteſtet, littet.

Napp, tåto. *Gifva nappen*, tåtob njammatet.

Nappa, ſårjot, tuobbelet, pikſet, tjaukeſtet. *Nappas*, ritelet, riton tjuodtjot, kilpot, tuoktot.

Napptag, kilpom, tuoktom, oibom.

Nara, nauli tabretet, naranaddet.

Narr, kaiwes, piådak, narr. *Narra*, pettet, piådatet. *Narraktig*, kaiweslakats. *Narras*, pilketet, telpet.

Narri, pilke, telpe, telpeswuot.

Natt, ija. *Lida til natten*, ijatowet. *Midnatt*, ija tjårge, kaſk ija. *Nattetid*, ija pådd. *Nattuggla*, ija juglo. *Nattvard*, ekkedes mallas. *Herrans Nattvard*, Jubmelen tållo, ſkallo, Herran ekkedes mallas.

Natur, ulme, natur. *Naturlig*, ulmelats, naturelats.

Ned, neder, wuolos. *Sitta ned*, tjåkketet wuolos. *Nedanföre*, wuollen, wuollebun. *Nedföre*, wuolos. *Gå ned*, wuollanet. *Nedan ifrån*, wuolde.

Nedan, mano kaſk.

Nederbryta, wuolos kaikot, ſkilgelet.

Nederbörd, alme, wuora.

Nedergång, wuolos mannem, wuollanem, luitatem. *Solens nedergång*, peiwen widdotem, lidem. *Solen är i nedergången*, peiwe le widdotaken.

Nederlag, njeitem, wuolos ſlåwem, latkem, kåddem. *Nederlag af varor*, åſes wahroi qwodem, wuorka tawer.

Nederſlå, wuolos ſlåwet, ſlagget.

Nederſt, wuollemus, wuolemus, wuollemuſta.

Nedre, wuoleb. *Nedra ändan*, wuoleb ketje.

Nedrifva, wuolos kaikot, ſkilgelet.

Nedrig, wuollekes, wuollekats. *Nedrig eller oanſtändig*, waſtes, kenes.

Nedſlagen, *ſe modfäld*.

Negd, paike, tafo, ruobd.

Neka, hitet, neikot.

Neſa, håppanem, ſkabmo. *Neſig*, waſtes, ſkabmokes.

Nej, i, i ludnok.

Nicka, nåkketet, åiweb neikelet.

Niding, illoteje, tiſke pele, ſaige, negg, ſairok. *Nidingsverk*, niddo pargo, illeſtem.

Nidſk, ſaiges, ſaige, ſairok, negg.

Niga, nigot, puolwit ſåjåtet.

Nijo, akte, åktſe. *Den nijonde*, åktſad. *Nijonde gången*, åktſadeſt.

Nit, ſtuora waino, alwar hugſo, tjaije.

Nitiſk, ſnuora wainob adneje, kutte tjaijen le, teuwas wainoſt.
Njugg, *ſe nidſk*, *niding*. *Njugga*, ſaigaſtallet, tfutſet.
Njupa, tſiptfot, tſiptſeſtet.
Njure, njita, nit. *Njurtalg*, njita puoite.
Njuta, niktet, adnet ådtjot. *Njutande*, niktem.
Nog, nuokes, nuoka. *Det är ſant nog*, kalle ſadnes le. *Vara nog*, jåkſet, rekket, ållåt. *Nogſamt*, nuokaſikt, nuokes.
Noga, wirbmok, wainok, laugſar. *Noga eller väl*, puetjſt, puoreſt ja puoreſt.
Nogräknad, kutte fårtab lokka, kårſk.
Nord, nuortel. *Nordlig*, nuort. *Nordanvåder*, nuortel piägg. *Norrländning*, nuorta manne. *Nordſken*, qwekſekaſeh. *Nordſtjerna*, tjuold. *Norr ut*, nuortas. *Norr om*, nuortelen, nuortek. *På norra ſidan*, nuortats pelen.
Norrige, Norje, Wuodn.
Nos, njuone. *Noſa*, fuſſatallet, fuſſetet, njuonotet, ſnudtjet.
Not, nuotte. *Draga not*, jaureb kefet, kåldetet. *Notdrägt*, jaurem.
Nu, talle. *Nu varande*, talata.
Nubb, ånekes ruoute naulats.
Nummer, nummer, lokko.
Ny, åddå, åddås. *Aldeles ny*, tjålg åddås. *Ny ell. nymåne*, åddå mano, mano wuotjem. *Det blir ny*, mano wuotja.
Nybygga, åddå jård, åddåſiſt kaikotum jård. *Nyläring*, åddå lårok, kutte åddåſiſt låra. *Nyare*, åddåſub. *Nyaſt*, åddåſumus.
Nyck, tſirkom, påſko.
Nyckel, tjåutak, tjåutenj.
Nyckter, tjålgos, wuorredes. *Nyckter mage*, pårråk tjåiwe. *Nyckterhet*, tjålgoswuot. *Nycktert*, tjålgoslaka.
Nyfiken, åddå ſaki wainok.
Nygift, åddå waldoje, adtjek waldom.
Nyligen, adtjek, adtjeklaka, kåtſket.
Nypa, tſiptſot, tſiptſeſtet.
Nyſa, kaſnet. *Nyſning*, kaſna, ailes.
Nyſs, adtjek, talle adtjek.
Nyſtan, nåddo, kåſtak. *Nyſta garn*, nåddoi laigit kefet, nåddotet, keſtet.
Nytt, *på nytt*, åddåſiſt. *Hvad nytt hörer?* mi le ſaken? maktes åddå ſaka le?
Nytta, auke, widnek, gagn. *Göra nytta*, auken orrot, gagneb takket.
Nyttja, niktet, adnet, brukot.
Nyttig, aukok, gagnelats. *Matnyttig*, kutte piåbmon orro, kutte pårråtatta. *Nyttigt*, gagnelaka, aukin, auken.
Nyår, åddå jake. *Nyårsdag*, kaktſad peiwe.
Nå, jåkſet, ållåtet, nåratet.
Nåd, arbmo. *Nådig*, armokes, arjokes, armo-teuwas. *Nådigt*, armoſikt, armokeslaka.
Nådda, tuorot. *Nåddad*, tuorotum.
Någon, kuttek, kike, mike. *Något mera*, ånebuts. *Någonſin*, kåſſek, kuttek pale. *Någorlunda*, juonkalaka, mankelakai. *Någorſtädes*, kuſſnek, kuttenke ſaijen. *Någre*, kallekatjeh, kallaſatjeh.
Nåkas, jåkſetet, nåratet, ållåtet.
Nål, aime, nalo. *Nålhus*, nalo kåte. *Träda i nålen*, aimeh ſjalnetet. *Nålsöga*, aime ſjalme.
Nåbb, *näf*, njuone, lådde njuone.
Nåcken, jaure ſaiw, niik.
Näfve, kåt. *Knytnäfve*, tjårbm. *Slå til med knytnäfven*, tjårbmåtet.
Näfver, peſſe. *Taga näfver*, peſſit wuotket, peſſeb kaikot, peſſit lågget, peſſet.
Nämdeman, tålmanne, laut ålma, dobmo ålma.
Nämna, kåttjot, nammatet, muonet. *Nämna et ord*, taijatet, jauletet. *Nämna vid namn*, nammaſt kottjot. *Nämna med et*

&

öknamn, nabdaſtet. *Nämnd*, nammatum, kottjotum, nammaſt muonetum.
Nämligen, nammatum.
Nännas, råſket. *Näppeligen*, walla die, maſſak i.
Näpſa, pakkatet, ſjårgot, ſtetſaſtattet.
Når; kåſſe, ko. *Når*, *nära belägen*, lakkas, kåtſkos. *Nära intil*, lakk, palden, kuoren. *Så når*, maſſak, maſſa, maſſak maſſak. *Nårſkyld*, lakkas lawe, lakkes ſlåkt. *Nårvaro*, ſtådes orrom, pald orrom. *Nårvarande*, ſtådes orroje, pald orroje, kutte taſſna palden le.
Nära, piåbmet, ſedet. *Knapp näring*, wadna piåbmo.
Närmare, lakkab, kåtſkeſub.
Näs, njuones, njarg, njuonaſtak. *Ytterſt på näſet*, njuones ketjen.
Näſa, njuone. *Näsborrar*, njuone raikeh, ſegna raikeh. *Näsduk*, ſnuſotem line.
Näſſja, ſnuogget.
Näſt, *den näſte*, lakkamus, kåtſkeſumus. *Näſta gång*, mangeb pale. *Näſt eller närmaſt*, lakkamuſta.
Näſtan, maſſak, maſſa, utſe wanes.
Näſte, peſſe. *Röfvare-näſte*, rewari orrot. *Näſte*, *näſta*, qweibme, lakkamus. *Älſka ſin näſta*, qweibmebs etſet.
Närvis, narbek, weis, weiſa pelak, ila jalo.
Nät, werbme. *Sätta ut nät*, jåddetet. *Slingra fig ur nätet*, måljot.
Nät, tjabbak, ſniwa, wuokok, hewok. *Nätt*, *(adv.)* tjabbakit, hewoklaka.
Nöd, niåda, tarbo. *Hafva af nöden*, tarbahet. *Barnsnöd*, mana tarbo. *Hungersnöd*, nelge. *Nödfall*, ſtuora niåd, niådafall.
Nödga, nagget, nabertet.
Nödhjelp, niåda wekke, niåda kajotak, niåda warjo. *Det duger til nödhjelp*, hatakatta.
Nödig, tarbes. *Nödig eller behöfvande*, tarbaheje, niådalats. *Det är ej nödigt*, i le tarbo.
Nödſaka, nagget. *Nödſakas*, niådaſtowet, naggaitowet, liwtet, tuodit pâtet.
Nödſtäld, niådaſtowum, kutte niåden le.
Nödtorft, tarbo, tarbahem, tarbeswuot.
Nödvändig, tarbes, aiwe tarbes. *Nödvändighet*, tarbeswuot. *Nödvändigt*, aines, aines aines.
Nögd, tuddetakes, nuokahaddeje. *Vara nögd*, tuddet, litatet, nuokahaddet, jaſket.
Nöje, wuolo, kudne, ſuotteswuot. *Nöjſam*, hauſkes, murres, ſuottes, wuolos.
Nöt, buwe, wuokſa, kuſa, ame klittur. *Nöt*, *(nux)* muórje karr, muora muórje karr.
Nöta, nokketet, pårreltattet. *Nötas*, nalketet, mållatet, pårrelowet, ſnoket, ſabbrot, napketet, nokket.

O.

O! at, o! wai, waipe.
Oafkortad, ålles, teirwa. *Få ſin lön oafkortad*, palkabs ållaſt ådtjot.
Oaflåtelig, ikkates, ikkates orroje. *Oaflåteligen*, ikkat, laſtatkenna, nokkematta.
Oaktadt, ikka maj, waj ko. *Oaktſam*, ſlintſos, ſkewtotebme. *Oaktſamhet*, ſlintſoswuot.
Oangenäm, pahas, owuokok, kåſa almats i liko. *Det var mig oangenämt*, paktjes li tatt munji.
Oanſenlig, ſlatt, ſålw, kutte i le hewok, tåſſjes. *Oanſedt*, ikka maj.
Oanſtandig, oſjåttok, kutte i berri, waſtes, tjuorpe. *Oanſtändigt*, waſtet, tjuorpet.
Oart, paha nale, pahas art.
Obarmhertig, oarmokes, karres, kårrok. *Obarmhertigt*, oarmokeslaka.

Obebodd, andes, kuſſne i le almatji wieſo.
Obeſlackad, raines, tuolwatak, pådwotek, mainetes, mainetebme.
Obefogad, wikketebme, kutte i wikkit adna, naggotak, kutte i berri.
Obegripelig, puoiketek, mab almats i matte ſkenot, kutte almatjen miålit paijel manna, mab almats i matte tajetet.
Obehagelig, onuokas, kutte i le likotakes, mab almats onuokeſta.
Obehindrad, ajetek, håptotak, luowes.
Obehåndig, kågnetes, kuſſmes, kåtatebme.
Obekant, onåppes, anmas. *Det år mig obekant*, ib mon taſte tete.
Obekymrad, hugſotes, hugſotebme, kåſne i le mårraha.
Obemångd, tjålg, maſletek, blandek.
Obemålt, fardnok, hålek, ſjawotes.
Obenågen, kutte i nali ſitta, tårek, naggaitowum.
Obeprôfvad, kåttjeleke, kutte i le kåttjelowum
Obeqvâm, oſjåttes. *Obeqvâmlighet*, oſjåtteswuot.
Oberedd, ereid, kutte i le karwes. *Oberedt ſkinn*, altek nakke.
Oberåknad, kutte i le lokkon, lokkek.
Obereſt, kutte i le kuſſnek mannem, kutte i le harjanam mannet.
Oberyktad, kutte i le ſaki wuolen.
Obeſkedelig, owuokok, kenes, tjuorpes, waſles. *Obeſkedligt*, waſteslaka.
Obeſkrifvelig, ſardnoteke, mab almats i matte ſuptſeſtet.
Obeſmittad, pådwotek, tuolwatak, mainetes, mainetebme, raines.
Obeſtånd, olykko, wahda, ſkada.
Obeſtåld, takkak, kutte i le wådtjetum. *Obeſtållſam*, orajanes, ſkewtotes.
Obeſtåndig, målſotakes, wirrtoje, oſtaikes. *Obeſtåndighet*, målſotakeswuot.
Obetalt, makſek.
Obetâckt, låutek, kåptjek, råppo.
Obetänkſam, tåreje, kutte i ajatalla mab kalka takket. *Obetänkſamhet*, wadn ajatallem.
Obevekelig, ſwaikek, karres, kutte i miwa, kutte i njuorane, kutte i råkkåſtatte.
Obeviſlig, kutte i le tik, kutte i matte teuwaſi pâtet, kutteb almats i paijas ådtjo.
Obevâpnad, warjotes, warjotak.
Obillig, orektes, otaibek, oſjåttok. *Obilligt*, orekteslaka.
Oblat, ſkalſo laipe.
Oblid, råſkes, mårak, tårek, kutte i le libbes.
Oblyg, jalok, kutte i aktekeſt murte, kutte i bliwaſtalla, kutte i le arge.
Obotelig, kutte i le tiwoma meren, kutte i tiwotatte. *Obotelig ſjukdom*, wank, kutte i le talkom tuokotaken.
Obotfårdig, ſtartek ſuddar, opuoraneje.
Obrottſlig, mainetes, ruojes. *Obrottſligt*, maineteslaka. *Obrottſlighet*, mainetesuot.
Obruklig, kutte i le harjetuptum. *Obruklig ord*, ammas paka. *Obrukbar*, kutte i adnetatte, ogagn.
Obuden, kottjok, biwdek, obådd.
Obytt, juokek, kutte i le juoketum.
Obåndig, ſwailek, otames, ſlinn, otårk
Oböjlig, kutte i ſajåtatte, kittjos.
Och, ja. *Han och jag*, ſodn ja mon.
Ochriſtelig, ochriſtelats, kutte i le ko chriſtegas. *Ochriſtligt*, ochriſtelaka.
Ock, aj, aj aj, kaik. *Du ock*, todn kaik, todn aj aj. *Så ock*, nau aj.
Ocker, widnek, ika ſtnor auke. *Ockra*, paijel meren widnekeb waldet.
Odal, arbe jård, arbe heimel.
Odjur, orotes, ſkadak, ſkada juttus.
Odryg, ſkåttmos, kutte i le driwkes.

Odrägelig, kutte i kierdetatte, kierdiesapta.
Odugelig, ſuoppates, okaurdnes, tokkones, gagnetes. *Oduglighet*, gagneteswuot, ſuoppateswuot.
Odygd, waſtes tape, laito, walpe. *Odygdig*, tjuorpes, kutte waſtet tåmåta, waſtes tapek. *Odygdigt*, waſteslaka, tjuorpet, waſtet.
Odödelig, ojabmeles, jabmetkenna, kutte i jabme.
Oegennyttig, kutte i le etjes auke wainon, kutte i etjes aukeb wall åtſå.
Oenig, oſåmes, waſſjolats. *Oenighet*, rito, oſåmeswuot, waſſjo. *Det är oenighet dem emellan*, åpa lakaſte.
Ofall, olykko, waſjek, wabmet.
Ofantlig, harmes, harbmat jenjok.
Ofelbar, kutte i welte, aines. *Det ſker ofelbart*, aines tatt ſjadda.
Offentlig, almoges, pikos, kaikaſats. *Offentligt*, piko.
Offer, wiåro. *Bränoffer*, puolem wiåro. *Häfoffer*, lognem wiåro, paijetem wiåro. *Slaktoffer*, njuowem wiåro. *Syndoffer*, ſuddo wiåro.
Officerare, tåro åiwe.
Offra, wiårotet, wiårob takket. *Offrad*, wiårotum.
Ofjädrad, tålketak, badſetaka, kutte i le anje tålkit åtjom.
Ofog, orekto.
Oformlig, kutte i le wuokok, owuokok.
Ofred, tåro, ofred. *Ofredſam*, tåroles, kutte i matte raſen orrot. *Ofredliga tider*, tåro aimo.
Ofriſk, puotſes, ſkåbtjes, ille wejeje.
Ofruktbar, ſjaddotes, kutte i ſjaddob qwedde. *Ofruktbart land*, jabm ådnam.
Ofruktſam, manatebme, manates.
Ofrälſe, kutte i le adeles ålma.
Ofta, taiwai. *Tidt och ofta*, påddå-lokken, taiwai taiwai.
Ofullkomlig, unålles, lakkotes.
Ofvan, *ofvan til*, paijen, paijelt. *Ofvan ifrån*, paijet. *Ofvan på vattnet*, tjatſen nalne.
Ofärd, wabmet, waſjek, olykko.
Ofärdig, fabmales, lames, unålles, kutte i le ållanum.
Ofördröjeligen, ruoi, wargi, wana kukkalaſtemen.
Oförfalſkad, kutte i le falſketum, kutte i le ſpiejom.
Oförfaren, omattanje. *Oförfarenhet*, omattoj.
Oförfärad, ſuorgeneke, jalo, kutte i palla.
Oförgripelig, kutte i laitetatte. *Oförgripeligen at ſåga*, jus naute le loppe hålet, jus almats nau hålet ådtjo.
Oförgängelig, tåſſjanekes, kutte i tåſſjane, kutte ikkat orro.
Oförkränkt, peiſtek.
Oförlikneli, kutten lakats i le, preutak. *Oförlikneligen*, harbmat, preutaklaka.
Oförlåtlig, kutte i matte andagas luitetowet.
Oförmodlig, edeles, tåiwok, kakſjek.
Oförmärkt, ſuollet, aitſek.
Oförmögen, famotes, famotebme, weſjes. *Oförmögenhet*, famoteswuot. *Vara oförmögen*, i aibmotet.
Oförnekelig, kutte i hitetatte, mab almats i neikot matte.
Oförnuftig, jerbmetes, ſjåſotes.
Oförnögd, kutte i nuokaha, kutte i tuddet ſitta, nulleje.
Oförrättad, takkak.
Oförſiktig, kaiwes, kutte i le wahrok.
Oförſkyld, anſetek, mab almats i le teudnaham.
Oförſkämd, ſkamotes, ſkamotebme. *Oförſkämdhet*, ſkamoteswuot.

Oförſonlig, laſſketeke, kutte i liktetatte, juon måre i waſe, kutte ikkat waſſjen orro. *Oförſont*, kutte i le likt ſjaddam.

Oförſtånd, wadna miåla, miálateswuot, kaiweswuot. *Oförſtåndig*, wadna miálak, jerbmetes, miálates, kaiwes. *Oförſtåndigt*, kaiweslaka.

Oförſvarlig, oſwarnes, kutte i kåbdotatte. *Oförſvarligt*, oſwarneslaka.

Oförſökt, kåttjeleke, kutte i le kåttjelowum.

Oförſörgd, waldok, kutte i le anje ſaijai påtam.

Oförtjent, teudnok, anſetek. *Oförtjent godt*, andagas puore. *Oförtjent, oförſkylt*, andagas, nauk.

Oförtruten, wirbmok, åljok, kiſſjok.

Oförtånkt, edeles, tåiwok.

Oförtöfvad, wuordek, ſpaites. *Oförtöfvat*, rua, ſpait, rueslaka.

Oförvanſkelig, *ſe oförgångelig*.

Oförvarandes, edeleſt, kakſjek, håkket.

Oförvitelig, mainetebme, kåſa almats i matte mabke kaigalet.

Oförvägen, ila jalo, kutte i aktekeſt murte, narbek.

Oförvänderlig, kutte i preuta, kutte i åtjatowa, kutte i wirrto, målſoteke.

Oförrått, orektas, orekto.

Ogemen, preutak, kutte i le ko ſåiw.

Ogerning, paha takko, pahas pargo, aſſje, måddo. *Ogerningsman*, paha takkeje, aſſjalats.

Ogerna, i nale, i nalan, i puori.

Ogift, waldok, brudek.

Ogill, tåſſjen kaudnetum, tåſſjen takkatum, heitak. *Ogilla*, tåſſjen takket, ſkablot, tjiddet.

Ogin, tårek, råſkes, råptos. *Oginhet*, råptoswuot.

Ogjord, takkak, takkatek.

Ogrundad, kutte wuodob i adne, njallketakes, oſadnes, tåſſjes.

Ogräs, ſuoppates graſe.

Ogudaktig, Jubmel-heitenes, Jubmelatte. *Ogudaktighet*, jubmel-heiteneswuot, jubmelatteswuot.

Ogunſt, oarmo, waſſje, måre. *Ogunſtig*, mårak, oarmokes.

Ogörlig, mattetes, omatteles, kutte i matte ſjaddet. *Ogörligt*, i entſik, i ludnok.

Ohelga, oaileſtet, albetet.

Ohemul, wikketak, paldel lagen.

Ohjelpſam, kutte i wekketet waſſja, karra.

Ohulpen, wekketak.

Ohyfſad, karwetek, hårwatak, ſlintſos.

Ohyggelig, ſeldes, waſtok, wuowdnajes, råbmok.

Ohyra, ruonſk, råbme, tikkeh.

Ohälſa, wanhálſo, puotſeswuot, neureshálſo.

Ohöflig, waſtet tåmåteje, tjuorpes.

Ohöfviſk, waſtes, oſjättes, ſkabmokes.

Ohörd, kutte i le kullom, kullak.

Ohörig, *ohörſam*, okulloges, kutte i jekate.

Oinbunden bok, tjadnek kirje.

Oinſkränkt, kutte i le meretum, kutten auti mere i le piejetum.

Ojämn, ojalges, klabber, ſmiltje, ojebd.

Ok, ſwakka, kiſa.

Okarſk, råbmes, waſtes.

Oklandrad, laitek, man pira i le klamber.

Oklar, måiwajes, kutte ſmailen le. *Oklart väder*, palwas talke.

Okunnig, ammas, tetek, omattanje, unåppes. *Okunnighet*, ammaswuot, wadna tåbdo, wadna tetem.

Okynne, paha nale, paha fiwwo. *Okynnig*, paha nalek.

Okyſk, ſkekes, lutes. *Okyſkhet*, ſkekeswuot.

Okänd, ammas, unåppes.

Okär, owuokok, kutte i le keres. *Det är mig*

mig okårt at: höra, paktjes le tatt munji kullet. *Okårlig*, okeres, kutte i ane kereswuoteb. *Okårlighet*, okereswuot.

Oköp, deuras arwo. *Göra oköp*, wahroit deurotet, åfaſit tſegget. *Oköpt*, åſtek.

Olag, hemſe, malſke, måiwem. *Komma i olag*, hemſanowet, måiwanet, malſketet, häiret.

Olaga, orektes, lagates, laga wuoſt, kutte i lagen met ſjadda.

Olja, oljo, wuoj. *Lageroljа*, oljo-paja.

Olidelig, kutte i kierdetatte, kutte i le killem meren, wuowdnaj paktjes.

Olik, preutak, kutte i le akta muotok, ojebd. *Olikhet*, preutakwuot.

Oliklig, tokkones, owánes, kenes, ſuoppates, owuokok.

Oljud, ſtuibme, ſtaime, klibma, krai. *Göra oljud*, ſtaimet, klibmet.

Ollon, eika nuoren muórje.

Oluſt, waiwe, ſurgo, ſurr. *Oluſtig*, kutte ſurgon le, hujos.

Olycka, olykko, neures wuorbe, pahas lykko. *Olycksfall*, waſjek. *Olycklig*, olykkolats, lykkotebme, wuorbetebme. *Olycklig dag*, qwora peiwe, wabda peiwe.

Olydnad, okullogeswuot. *Olydig*, okulloges, kutte i jekat.

Oláſtig, loppetes, puorgotum, wadnotum. *Oláſtigt*, läppetak, paldel läppen.

Oláglig, oſjättok. *Olägenhet*, oſjätteswuot, oaſto, waiwe.

Olärd, lärotes, lärotebme, olärdek.

Oláſtig, kutte i lokketatte.

Olönt, palkates, makſek, kutte i le palkabs ädtjom.

Om, jus. *Om*, *(præpoſ.)* pira, pir. *Om afton*, ekkedeſt. *Om Söndagen*, aileken. *Om*, *fram om*, paldelen.

Omak, pargo, kräſe, omak. *Omaka*, pargob takket, waiwet, omaket.

Omaka, *utan make*, para-peletak.

Ombetro, jakket, jakketet, åſkeldet, wuorkui waddet.

Onibud, madtem ålma, rajem ålma.

Ombyta, målſot, målſotet. *Ombyte*, målſom. *Ombytlig*, målſotakes.

Omdöme, jerbmoſtallem, duobmem.

Omedelbar, paldel reidoi, ajuolga. *Omedelbarligt*, reidotaka.

Omenniſklig, kutte i le almats, kutte i le ko áidnes almats. *Omenſkligt*, i almatji lakai.

Omfatta, *omfamma*, pira fatmet, waldet pira, pira tuobbelet, kaſko färjot, pir adnelet.

Omförmåla, taijatet, ſuptſeſtet.

Omgifva, kirbneſtet, pinaſtattet, pira mannet. *Omgifven*, pira karwetum, pinaſtattum.

Omgärda, gardot, gärdeb takket.

Omhugſa, warkot, óhlot, hugſet, märrahab adnet. *Omhugſen*, warkok.

Omild, karres, oarmokes. *Fålla omildt omdöme om någon*, mubbe pira pahaſt hälet.

Omiſtelig, kutten paldelen almats i matte orrot, ajnes tarbes.

Omkoſtnad, käſtek.

Omkrets, keule. *Jordens omkrets*, ädnamen järbot.

Omkring, pira. *Gå rundt omkring*, pira jället.

Omkull, wuolos, wuolos ärwi. *Kaſta omkull*, wuolos palkeſtet. *Falla omkull*, järret, ſlabmet, wiäret.

Omlopp, pira mannem, pira wiäkem. *Solens omlopp*, peiwen jättem. *På et års omlopp*, akta jake pira.

Omogen, kutte i le anje ladtum, kutte i le anje ålles ſjaddoi pätum. *Omoget bär*, tjurok.

Omornad, kutte äfka le nakkar tjalmi, kutte i le puoneſt wuoritum.

Om-

Omringa, måſkotet, kirbinet, pira karwet.
Omröſta, målgetet, pakobs piejet, kerretet, kerrew kåteb adnet.
Omſider, wimak, fjtta, die dauk ſitta.
Omſkifte, målſotes, målſom. **Omſkifta**, målſot, målſotet, åtjatattet.
Omſkränka, pira kartjotet, pira ſtagget.
Omſkåra, pira tjuoppet. **Omſkårelſe**, pira tjuoppem.
Omſlag, pira kåſelem, paijelt kåptjes.
Omſorg, hugſo, mårraha. *Hafva omſorg*, hugſet, mårrahab adnet.
Omſtåndelig, ålles, kaik wuoki kum. *Omſtåndeligen berätta*, kaik ållaſt ſuptſeſtet, utſeb ådnakeb hålet.
Omſtåndighet, wuoke.
Omſtörta, kåbmetet, wuolos äiwi ruteſtet.
Omſvep, målke, ſwikke. *Göra många omſvep i tal*, pira wari hålet, målkot håleſne.
Omtala, jauletet, piäggelet, muonet.
Omtanke, hugſo, warkom, jerbmakwuot. *Omtänkſam*, warkok. *Vara i tid omtänkt*, juo ådna haſet, ådna laget taſſa waras.
Omvårdnad, hugſo, mårraha, hagno. *Hafva omvårdnad*, mårrahab adnet, hugſet.
Omvända, järgelet. *Omvända en ſyndare*, ſuddareb puorebu wuokai puoktet. *Omvända ſig*, wieſom lakebs tiwot, puoreb mielai pâtet. **Omvändelſe**, wieſomen tiwom, puoranem.
Omyndig, kutte i le ålles jakit jåkſam, omåga, omeuda.
Omättelig, meretes, muddotes, kutte paijel meren le, kutte muddob i tajeta. *Omättelig ſorg*, ila ſtuora ſurgo, ſurgo paijel meren. *Omättelig i mat*, rytar.
Omägnas, kåkot, wuokſet ſittet, pådnjot.
Omärkbar, *omärkelig*, kutte i teto, maab almats i tajeta.
Omätlig, kutte i ſuldetatte, mâtetek, alwos wides. *Omäteligen*, mâteteklaka.
Omättelig, kutte i kallauet matte, wuowinajes ronk.
Omöjelig, mattetes, kutte i matte ſjaddet.
Onaturlig, kutte naturen wuoſte le.
Ond, paha, pahas, fuonos. *Ond eller vred*, mârak. *Han är ond*, mâren le. *Hin onde*, pahakes, fuodno, paha innemi.
Ondſka, pahaswuot, fuonoswuot, pahot.
Ondſint, pahak, mâkak, paha ſignek, paha ſiwwolats.
Ondt, paha, pahaſt. *Det gör mig ondt*, paktjes le tatt munji. *Ondt efter*, wanet.
Onsdag, kaſka wakko.
Onyttig, ogagu, ſuoppates, kenes, widdſel, tâſſjes, oaukok, gagnetes.
Onåd, oarmo, mâre. **Onådig**, oarmokes.
Onåpſt, pakkateke, fjârgok.
Onödd, kutte i le naggaitowum.
Onödig, otarbes, kutte i le tarbes.
Onögd, kutta i tudde, kutte i litat, kutte i nuokahadde.
Oombytelig, kutte i mâlſotowa, kutte nauk orro, kutte i âtjatua.
Oomſkoren, pira tjuoppeteke.
Oordentelig, kutten wijor i teto, ſleuwa.
Oordning, hemſe, maſſke. *Ligga i oordning*, fleurwahet.
Opartiſk, kutte i peloſtalla, kutte i kâbbabke wânote.
Opaßlig, puotſek, ille wejeje, ſkâbtja.
Opålitelig, kâſa almats i matte tjârget, kutte i le jakkates.
Oqvald, kutte i ritetatte, kutten pira i le rita.
Oqvädins ord, nalſes pako, waſles pako.
Ord, pako. *Hålla ord*, pakoinis tjodtjot. *Föra ordet*, hâl ålman orrot. *Ord från ord*, pakob pakoſt. *Orda-krig*, pako rita.
Orda, hâlet, jauletet, taijatet.

Ord-

Ordbok, pako kirje, pakoi tjalek.
Ordentlig, harjetuptum, kutte le rekt, kutte le lagetum kokte berri.
Ordhittig, wiſak hålet, pako rippak, pako tjeppe. *Ordhållen*, kutte pakoinis tjodtjo, ſtadeles håleje, kutten pakoh åh wirrtoh.
Ordkaſtas, kårretet, kårretallet, tſilkeſet, pakoi kilpot.
Ordning, ornig, lagates, piejetus, ſåto. *Hafva i ordning*, rajon adnet. *Ordningsman*, rajanes ålma.
Ordſpråk, pako waj, håla tjård, pako lake.
Ordväxlas, *ſe ordkaſtas*. *Ordväxling*, kårretem, pålko.
Oreda, hemſe, malſke, måiwe. *Oredig*, hemſanum, malſketum, måiwanum.
Oregerlig, otårek, ſtartek, ſwaile, ſtinn.
Oren, oraines, tuolwajes, ſmorwotum. *Orent vatten*, ſmaile tjatſe, måiwe tjatſe. *Orena kläder*, tuolwa karwoh. *Orena*, orainet, tuolwatet, ſålſet. *Orent*, *orenligt*, orainesik, orainesläka.
Oriktig, orekto, pettoges, falſkes, påito, påſto. *Oriktigt*, påitot, orekto.
Orimlig, oſjåttes. *Orimlighet*, oſjåtteswuot.
Orka, aibmotet, wejet, makſet. *Orklös*, wåjotebme, ſamotebme, ſamotowum.
Orlåf, låppe, wuolgem låppe.
Orm, kårbma.
Orna, kåſtot, kuopot. *Ornad ſåd*, kuopom kårdne. *Orna vid*, jellajet, jeretet.
Oro, ſtiws, waiwe. *Oroa*, ſtiwſeb takket, ſtiwſet, waiwetet, pinetet.
Orolig, oſåddos, kutte i ſjawot matte orrot, ſtandar.
Orre, hurre. *Orrhöna*, ſnutto.
Orſak, wikke, ſuondo, åre, waldos. *Han var orſak dertil*, ſodn lei waldos taſſa.
Ort, paike, taſo, ſaije, elme.
Orubbad, håirek, kutte nauk le orrömen, kutte tattna wuoken le.
Oryggelig, nannos, kutte i wirrto.
Orådd, pahas rade, illo pele rade. *Orådlig*, kuſa almats i matte kaukelet.
Orådd, ſuorgeneke, kutte i pallet ajan. *Var orådd*, ele pallah.
Oråknad, kutte i le lokkoi påtam, lokkok, kutte i le lokkon. *Oråknelig*, kutte i lokketatte, kutten lokko i teto.
Orått, orektes, påito, påſto, ſattok. *Orått väg*, påito kåino. *Orått eller oråttviſa*, orekto. *Göra orått*, orektob takket. *Orått eller oriktigt*, påitot, kårrot, påſtot, orekto. *Höra orått*, påitot kullet.
Oråttrådig, *oråttvis*, orektok, kutte i le rektaſen melt. *Oråttviſa*, orektokwuot. *Oråttviſt*, orektoklaka.
Oråttfärdig, orektesfårdog.
Orörlig, ſwaikek, kutte i ſwaſkete kåſſåk, akta ſaijen orroje. *En orörlig ſten*, ſwaſketek kedke, kedke kutte i le ſwaſkelem meren.
Os, tſiwna. *Oſa*, tſiwnitet. *Oſande*, tſiwnas.
Oſaltad, ſaltetes, oſaltes.
Oſams, *ſe oenig*.
Oſann, keles, oſadnes. *Säga oſant*, keleſtet, oſadnait hålet. *Oſanning*, oſadna, keles.
Oſed, pahas tape, ſuonos lake. *Oſedig*, paha tapek, kenes. *Oſedighet*, keneswuot.
Oſkadd, ſkadatak, kutte i le ſkadab ådtjom, warres.
Oſkaplig, waſtes, owuokes, råbmes.
Oſkattbar, deuras, kutte wuowdnajes arwon le.
Oſkick, keneswuot, waſtes tape. *Oſkicklig*, okaudnes, ſuoppates, tokkones, tjuorpes, kutte i le almatjawuot, kenes, waſtet wieſoje.
Oſkiljakteligen, ratkek, kitto-katto.

O*ſkrymtad*, wana hårwaſtallemen, njuolga, ſadnes.
O*ſkyld*, weres, kutte i le pårolats.
O*ſkyldig*, mainetes, mainetebme, ruojes, ſkalas, wikketebme, kutte i le waldos. O*ſkuld*, maineteswuot. O*ſkyldigt*, maineteslaka.
O*ſkålig*, orektes, otaibek. O*ſkåligt djur*, jerbmetes juttus, ſiålotes klittur. O*ſkåligt*, orektoklaka. O*ſkåligt dyr*, paijel muddon deuras.
O*ſkåra*, albetet, oaileſtet.
O*ſlåckt*, jakſetek, kutte i le jaddetum.
O*ſlåt*, råper, kutte i le jalgok. O*ſlåt mark*, ſmiltje ådnam.
O*ſmak*, onales ſmak, pahas ſmak, tſibdſa ſmak. O*ſmaklig*, tſibdſes, tſibdſok, kutte i le njalgok. *Det har fått oſmak af kårilet*, painam le kareſt.
O*ſnygg*, ſlintſos, nueſke, ſmorwok.
O*ſpard*, ſparek, walljes. O*ſpart*, walljaſt, wana tſutſemen.
O*ß*, mijab, miji. *Detta hörer oß til*, mijan le tat.
O*ſt*, wuoſta. *Färſk oſt*, tjuko. O*ſtkar*, teiwo.
O*ſtadig*, målſotakes, njallketakes, palkotakes, kiwtjel, oſtaikes. O*ſtadighet*, målſotakeswuot. O*ſtadigt*, oſtaikeslaka.
O*ſtraffad*, pakkateke. O*ſtraffig*, mainetes, ruojes, mainetebme.
O*ſtridig*, kutten pir i le aktek rito, ſadnes.
O*ſtyrig*, otårek, fwaile, ſlinn, ſpake. *Vara oſtyrig*, kintſoret, ſlandet.
O*ſtåda*, malſket, hemſet. O*ſtådad*, malſketum, kutte i le karwetum.
O*ſund*, ſkåbtjes, ſuopos, kutte i le warres.
O*ſvikelig*, wittes, jaſkes, maſſan almats i pettatalla. O*ſvikligt*, tjårget, nannoslaka.
O*ſynlig*, wuoidnotes. O*ſynligt*, wuoidnoteslaka.
O*ſyrad*, ſurotek, kutte i le ſurotum.
O*ſägelig*, ſardnotek, jättetek, kutte i håletatte.
O*ſäker*, owiſſes, owittes, njallketakes, wahdalats.
O*ſämja*, rito, oſåmeswuot.
O*tackſam*, okitoges, okitoles. O*tack*, wadna kito, okito. O*tackſamhet*, okitoleswuot.
O*talig*, lokkok, kutte i lokketatte.
O*tam*, *otamd*, ſwaile, tamek, otames, kåddaſtalleje.
O*terig*, tuolwajes, oraines, ſmorwok.
O*tidig*, oaikaſats, orektes påddåſats, oſjåttes, otaibek. O*tidighet*, oſjåtteswuot. O*tidigt*, *i otid*, oaike pådden, oaiken.
O*tjenlig*, oſjåttes. O*tjenligt*, oſjåtteslaka.
O*tilbörlig*, otaibek, kutte i berri. O*tilbörligt*, kokte i berri, otaibeklaka.
O*tilräckelig*, utſebet peleſt, wanes, kutte i jåkſe, kutte i ålle.
O*tro*, ojakko, wadna jakko. O*trogen*, ojakkokes, ojakkoles, maſan i le jakkat. O*trogit*, ojakkoleslaka. O*trohet*, ojakkoleswuot. O*trolig*, mab almats i matte jakket, tåiwok.
O*trångd*, otarbes, naggotak. *I trångt mål*, ko i le tarbo.
O*tröſtelig*, kutte i jaſketatte, kutte i le jaſketem meren.
O*tta*, aret, iddietes pådd, aret autel qwokſon.
O*tukt*, ſkekeswuot, luteswuot. O*tuktig*, ſkekes, lutes.
O*tvagen*, paſſak, paſſateke.
O*tvifvelaktig*, wittes, tjårg ſadnes, kutten pir i le juoremeſi. O*tvifvelaktigt*, wana juoremen, wana qwektaſtallemen.
O*tvungen*, ets muoitoles, naggotak.
O*tydelig*, ſjeudnjes, kutte i le tjålgok, kutte i le qworkok.
O*tålig*, luojotakes, okierdies, kutte i mab-

le

ke kierda. *Otålighet*, luojotakeswuot, okierdieswuot.

Otäck, råbmes, waſlok. *Otäckt*, waſlet.

Otåt, kutte i le lauk, kingſjes, jålok.

Otörſtig, kutte i le kåikemen.

Oundgångelig, *oundviklig*, kutte i karwetatte, juob almats i matte karwet, maſte almats i matte piåſet, aptſa tarbes.

Ouphörlig, laitateke, kutte i kåſſek orroje, ikkates. *Ouphörligen*, ikkat, laitatkenna.

Outranſakelig, åtſåteke, åtſetkenna.

Outſläckelig, jakſeteke, kutte i jaddetatte.

Outſågelig, ſardnoteke, jåtteteke.

Outtröttelig, ſaure, killos, kutte i kiåuda.

Outödlig, kutte i nokket matte, kutte i låptaitowa, båtnetes.

Ovana, palas harjanem. *Ovanlig*, kutte i le harjetuptum. *Ovan*, harjaneke, kutte i le wuokitam.

Ovarſam, ila jalok, owahrok. *Ovarſamhet*, owahrokeswuot.

Ovaraktig, kutte i kukkeb piſſu, kutte rouwo waſa.

Ovederſägelig, kutten wuoſte i håla ſjåtta, kutteb almats i matte witſet, kutte i tjiddetatte. *Ovederſägeligen*, tjiddemen paldelen.

Ovetande, tetek, omerkos, tajetek.

Ovett, *ovetenhet*, wadna tetem, jerbmeteswuot. *Ovettig*, tjuorpes, kenes, owittig. *Gifva ovettigt ſvar*, tjuorpet waſtetet.

Ovig, kågnetes, kuſſmok, kutte i le ſnappok. *Ovighet*, kuſſmeswuot.

Ovilje, waſſje, nirbme, udnoteswuot, nadom, pahaſtallem. *Ovillig*, nadotakes, kutte i le kiſſjok, kutte i le miålak, tårek. *Ovilligt*, naggoin, naggoſt.

Oviß, kutte i teto, owittes, owiſſes, juoreje. *Vara oviß*, juoret, qwekten juoren orrot. *Ovißhet*, juorem, qwekte juore, owiſſeswuot.

Ovitterlig, tjåkos, mab almats i tete, ſuolle, tetek.

Ovåder, paha talke, alme, qwoldo.

Ovägad väg om vintern, måſkos rathe, jårba rathe, rathe kutte i le puojos.

Oväldig, kutte i peloſtalla. *Oväldigt*, wana peloſtallemen.

Ovän, owånek, waſſjolats, waſſjoteje. *Ovänſkap*, waſſje, owånekeswuot.

Oväſende, ſtaime, ſtuibme, ſtiws.

Oxe, wuokſa, wuokſes.

Oxeltänder, madda paneh.

Oåtſpord, katjatek, kattjak, jåſkotek.

Oåndelig, ikkates, ikkat orroje, nokketeke, kutte i nokka. *Oåndligt*, ikkat, nokkem apta.

Oåſven, okaudnes, ogagn, tokkones, ſattok.

Oäkta, orektes, kutte i le tjälg. *Oäkta barn*, luowes mana, ſjaljo mana, juolke pardne.

Oårlig, årotebme, årotes, kutte i le årlog.

Oöfvervinnerlig, widnetek, åiſok, kutte i widnetalla. *Oöfvervunnen*, kutte i le widnetallam.

P.

Pack, liwd, ſåle, kenes ſuolke.

Packa, tjagge, nåde. *Packa ihop*, akti pårdet, tjaggai tjadnet. *Packa in*, ſiſa tlågget. *Fullpacka*, teuwas tlågget, ſtappet, nårret. *Packa ſig bort*, erit kaitet, kåinobs pateret.

Padda, tſuobbo.

Pall, juolke tutek, bånkets.

Palt, marſe, kuorw.

Panela, ſjållotet. *Panelad*, ſjållotowum.

Panna, kallo. *Stekpanna*, pann. *Pankaka*, pann kako.

Pant, pant. *Stå i pant*, panten orrot.

Panta, pantet, panteb tâpot. *Pantſätta*, panten piejet.
Pantſar, miälga warjo routeſt.
Papper, pappar.
Par, par. *Et par handſkar*, kiſta par. *Para*, aktetet, qwektit akti piejet. *Para ſig*, kradneb allaſes åtſet, rakket. *Para ihop*, paretjit akti puoktet.
Park, *ſkogspark*, wuome, wuomats.
Parti, part, muttem part, ſlurje, ſluibme, kårwo. *Partiſk*, peloſtalleje, wånoteje. *Vara partiſk*, wånotet mubbeb peleb, peloſtallet.
Paß, *reſepaß*, paſs, mannem kirje. *Paß*, *öfverſurt*, raſtetem, ſuoppetak, käinotak. *Affkåra paſſet*, käinob puodot, mannemeſt tſagget. *Komma väl til paß*, puoreſt ſjättet, gagnen ſjaddet. *Vid paß*, muddo, mere, arwo. *Vid paß tijo pund*, lokke pudden muddo, maſſak lokke puddeh.
Paſſa, ſjättet, ſjättetet, ſjättetallet. *Skon paſſar*, kabmak le muddak. *Paſſa på*, wuordet, akſatallet. *Paſs på*, ele mab, tipte orrot. *Paſſa up*, teudnot, ſwaineſlet. *Förpaſſa*, paſſeb tjalet.
Paſſera, mannet, waſet, tjadatet. *Paſſera förbi*, paldel waſet. *Paſſera för*, adnetowet, lokkot. *Han paſſerar för en god karl*, puorak ålman ſodn adnetowa. *Paſſera eller bånda*, ſåitet, ſjaddet.
Patient, ſkåbtja, puotſes.
Patriot, riken mårråteje, kutte riken ja landen puore pira mårrahab adna.
Patron, mårråteje, kåte bånda, bånda.
Patrull, ija kåtſeje, ija wakt.
Patt, nidtje. *Patta*, nidtjit niammet.
Peka, tjatjeſtet, ſuormin wuoſetet. *Pekſticka*, tjatjes muor. *Pekfinger*, tjatjok.
Pelare, ådnåres, tſagge, pål.
Pelegrim, ammas manneje, kukkes farolats.
Pels, muodda.
Penna, pånn, tjalem reido. *Pennknif*, pånna nipe.
Penning, pednik. *Rik på penningar*, pednik ſtårk. *Utan pengar*, pednikatta.
Penſel, måhlem pånn.
Peppar, pippar.
Pergament, welkes ſkåde, tjalemes ſkåde.
Perſa, njukoken takket, ſlaijoken puoktet.
Perſon, adwerdo, perſon.
Pes, puotja, ſappar, åkſe.
Peſt, peſtilents.
Peta, tjuoggot, rågget. *Peta tånderna*, panit ſolot.
Picka, tjuoggot. *Hjertat pickar*, waimo tſirko, waimo ſwarra.
Pickhågad, harbmat ſjuwes, wainok.
Piga, tårdno, tjånta.
Pigg, njuol. *Piggig*, paſteles, autjok.
Pik, ſaite, faitats. *Pika*, pakoi narret.
Pil, ſådde, njuol. *Han ſor ſom en pil*, wuolgi ko njuol.
Pilt, pardnekuts, pårtja, partja.
Pina, pinetet, waiwetet, wuorraſlattet. *Pina*, pino, wairwe. *Pinlig*, wuorrades, pinetakes. *Pinligt*, pinoin, waiwin.
Pingſt, pingels paſſe.
Pink, kådtja. *Pinka*, kådtjet, tſiſſet.
Pinne, tjitta, tjåtte, naule. *Pinna faſt*, tjittet, nauletet.
Pipa, pippo. *Pipbufvud*, pippo peſſe. *Pipa*, pippoit tjuojetet. *Vädret piper*, pilgga låſa. *Pipare*, pippo tjuojeteje.
Piſka, ſwiſko, ſwittja. *Piſka*, piſket, ſwitet, ſwaſkot, piſwotet.
Piſsblåſa, kådtja-rakka.
Piſtol, birfots.
Pitſer, ſignet.
Pladdra, tippertet, ſladdertet, priddet.

Plagg,

Plugg, karwo, piktes. *Gammalt plugg*, adnom karwo.
Plakat, Konoges kirje. *Bönedags-plakat*, Bóno peiwi kirje.
Plan, jalget, jalg ådnam.
Planka, aſſajes fjållo, klåwan.
Planta, graſe, ſjaddo, plant. *Plantera*, ſjaddemi puoktet, ſjaddet graſatjit piejet.
Plaſka vatten, tjatſeb triſſetet. *Plaſka i vattnet*, tjatſen ſlåtjet, ſlaptjet tjatſeſne.
Platz, ſaije, tafo. *Med platz*, walla die.
Platt, jalg, jalgok, tuolp, aptſa.
Plickt, wålkogeswuot, widno, laigogeswuot. *Plickt eller ſtraff*, pakkatus, ſakko. *Plickta med penningar*, ſakkob keſet. *Plicktig*, laigoges, wålkoges.
Pligg, tjåtte, tjitta, naule. *Pligga*, naulet.
Plira, ſluinot kåttjet.
Plit, ſwerde. *Plitas*, fiktet, tårot ſwerdin.
Plocka, tjågget, pakket. *Plocka ihop*, akti tjågget. *Plocka en ſogel*, låddeb pakket. *Smått plock*, påddos kaudneh. *Plockvis*, påddoi.
Plog, åkeren ſalem reido.
Plottra, tuolwetet, tjuorpet tjalet. *Plottra bort*, ſkidartet, tuhlet, ſålletet. *Plottra bort tiden*, aikeb tåſſjo låptet.
Plugg, tjitta, naule, tappa. *Plugga*, naulet.
Plump, *en plump*, treble, teble, tuolwa ſaije. *Plump*, tjuorpe, ſlintſos, kutte i le ſneuwok. *Plumpa*, tuolwatet, trebleb takket.
Plundra, katotet, rewet, tåpot, ſtraukot.
Plåga, pinetet, waiwetet, muodet, wuorraſſattet. *Plåga*, waiwe, pino, muode.
Plåna ut, waſkot, katotet tjalekeb.
Plåſter, plåſter, ſarje talkes. *Plåſtra*, plåſterin talkot, plåſtertet.
Plåt, aſſetes ruoute, tuolpa ruoute jålla knoppar. *En plåt i penningar*, ſkatte dal. *Ljusplåt*, kintel juolke.
Plåga, *vara van*, harjanet, plagot, brukot. *Plåga eller traktera*, plåget, jukatet. *Plågſed*, tid, lake.
Plöja, åkereb ſalet, ſalet, luoddet, mådſet. *Plögd åker*, mådſotum åker.
Plötſlig, håkkes, tåiwok, edeles, fakkes. *Plötſligt*, håkket, fakket.
Pocka, riktet, pahai tjada rauket, nagget, tjabret, tjodtjotet.
Poduger, juolki wank.
Poike, påitja, patja, pardnekuts.
Pol, tjuold. *Polſtjerna*, nuorta naſte, tjuold.
Polera, wåjatet, wåjoken takket.
Porla ſom rinnande vatten, porſſet, ſnjåret.
Port, ukſa, uks, port.
Portrått, kåwe, måhlétum almatja kåwe.
Poſt, påſt. *Poſt-karl*, kirje tålwoje. *Dörrpoſt*, piſſjem, ukſa muor. *Stå på ſin poſt*, waktenes orrot, wahrok orrot, kattetallet. *Betala i ſmå poſter*, påddoi makſet. *Poſtera*, kattarit piejet *Poſtera ſig*, ſaijeb allaſes waldet.
Pota, *ſe peta*.
Potta, litte, krus, laire litte.
Pracka, tåſſjeſtet, kenes pargob takket. *Prackare*, tokkones almats, kenes.
Prakt, hårw, hewokwuot, hårwokwuot.
Praſſla, ſwarret, ſlåtjet.
Prata, priddet, ſladdertet, tippertet. *Prat*, priddem, tippertem. *Pratſam*, hålajes.
Predika, predikot, Jubmelen pakob ſardnot. *Predtko-ämbete*, herra kall, predikom ammat.
Prelat, åiwes herra, åiwes präſſa.
Prevet, paika kåte.
Prick, tjuoggatak, tſekke. *Veta alt til pricka*, utſeb ådnakeb tetet, kaikeb tjada tetet. *Pricka*, tjuoggot.
Prins, Prins, Konoges pardne. *Prinſeſſa*, Prinſeſſa.

Pris, maino, rampo, hewetes. Pris eller vinſt, ådtjolwas, widnek. Pris ell. värde, arwo. För godt pris, utſes arwoſt, albet. Sätta pris, arwob piejet.

Priſa, mainot, hewetet, rampet, paijetet. Prisvärdig, mainos, mainoles.

Probera, kåttjelet, prâwet, freiſtot. Proberſten, prâwem kedke.

Proceß, rito lagen auten, tiggem, wittjo rektaſen auten. Proceſſa, tigget, lagab katjatet, lagen auten kitſet.

Prof, prâw, menſter. Profva, kåttjelet, freiſtot.

Profit, auke, widnek, profett. Profitera, aukeb ådtjot, aukeb adnet.

Profoß, profoſs, ſtraff ålma, ſtraffar.

Prophet, profeta. Prophetera, auten ſardnot.

Proppa, tſågget, teutet, ſtappet. Propp, tappa.

Probſt, proſt.

Protocoll, wuorka dobmo kirje, kirje kåſſå Lagamanne duobmoites tjala.

Proviant, piåbmo, piåbmo tuks, neſte.

Prunka, tjåulaſtallet, mihaſtallet, raggoſtallet.

Pruſta, kaſnet. Pruſtning, kaſna.

Pruta, teblot, tålmot, wahroit kattjetet, arwob utſetet wigget. Med ſtort prut, ådna tſallemin.

Pryda, hårwetet, tjabbotet. Det pryder en menniſka, tjabbe le tatt almatji. Prydd, hårwotum. Prydnad, hårw. Prydelig, hewok, tjabbe.

Prygel, ſåbbe, klakka. Prygla, ſåbbin låſkotet, qwosgnetet, håſet.

Pryl, pobme, pårretes.

Präla, wuolotallet, hewaſtallet, tjåulaſtallet.

Präm, ſtuora wadnas, präm, pluotta.

Präng, hårw, tjåule.

Prångla, åſaſi mannet, åſeſtet pira landen.

Präktig, hewok, hewes, hårwok, kåkſos tjabbe. Präktigt, hewåſikt, hårwoklaka.

Prägla, ſtämpeleb piejet.

Präß, täptjes, täptjes kare, täptjeſtem reido. Präſſa, täptjeſtet, täptjot.

Präſt, herra, präſta, pappa.

Röfva, kåttjelet, åtſåtet, freiſtot. Röfvad, åtſåtum, kåttjelowum.

Pſalm, wuöle, laulotes, pſalm.

Puff, nortetem, nolſatem.

Pulpet, juolkak kiſto.

Puls, waimo åra, waim-åran ſwattjem.

Pump, tjatſe kåiwom reido ſkippeſt.

Pund, pudd.

Pung, purs, pung, pednik wuoſa. Pungar, qwolah, wuolle waimoh.

Punkt, tjuoggat, tjuoggatak. Det var en ſvår punkt, waddok åme li tatt. På punkten, tallak, talla talla.

Pur, tjälg. Purt guld, tjälga gälle.

Purra, puſet, pettet, falſket.

Puß, vattn-puß, laddo, kiåwak. Puß, ſpratt, pus, ſkuorpo. Göra en et puß, ſkuorpob mubbai takket, puſet.

Puſſerlig, fuorkes, ſuottes, kåkſos.

Puſt, väderpuſt, puſſonjes. Puſt, blåsbälg, poſotak. Puſta, flåſa, ſadhet, addanet, tſakket. Puſta, ſucka, ſjuoketet, ſjuoketſjet. Puſta, blåſa, puſſet.

Putſa, hårwetet, wâjatet, hewoken takket.

Pyndare, biſſmar.

Pyßling, utſes almats, tjaur, fiſſek.

På, nala, naln. På miſtankar, kaddateſi tſagge. På din befallning, to kottjomen mete. På nytt, åddåſiſt.

Påbud, piejetus, kottjom, trawotes.

Påbörda, wereb wuojet, nakkelet, kaddet.

Pådrifva, wuojetet, nagget, raſſotet.

Påfinna, kaudnetet, ſkårgelet, teitet. På fund, kaudnem, rundaſtallem.

Påfve, påw. Påfviſk lära, påwa jakka.

Påföljа, tjuowot, mangenak tjuowot. *Påföljd*, mi tjuowo, tjuowotes.
Pågå, nagget, tjabret.
Påk, ſåbbe, ſtaura, ſlubbo, klakka.
Påkalla, tjuorwotet, tjuorwot. *Påkalla om hjelp*, wekkeb maddet.
Påklåda, karwotet, karwoit tſaket. *Påklåda ſig*, karwoit tjagnet.
Påkomma, ſåitet, ſjaddet.
Påkårare, wuojeteje, naggeje.
Påla, tjuoldit naulet, tjuoldit tſegget. *Påle*, tjuold. *Slå ned ſina pålar*, wieſob takket.
Pålaga, piejetus, kottjom, lag, ſåto, trawotes. *Pålägga*, nala piejet, kottjot, trawet. *Pålagd*, piejetum, kottjotum.
Påminna, muitajattet, ſkårgelet. *Påminna ſig*, muitajet, ſkueitet, ſuomatſet, ſjuggelet, kakſjet, taramattet. *Påmint*, muitajattum.
Påſe, wuoſſats, ſkorpots, ſkårr.
Påſeende, kättjeſtem, wiletem.
Påſk, piäſſats, piäſſije.
Påſtå, tjodtjotet, rauket, riktet, tjabret, wuojetet, åiket. *Påſtå eller vara*, pintet, tjuodtjot, orrot. *Så länge vintern påſtår*, man kukke talwe orro.
Påta, rägget, kruokket, ſolot.
Påtaga ſig, kiſſjelet, malas waldet, killelet.
Påtala, håleb takket, qweddet, hålen adnet, laitet.
Påtruga, *påtvinga*, nagget.
Påtänka, uſſjotet, ajatallet.
Pårla, pärl, ſkaltjo ſilb. *Pärlemo*, ſkaltjo.
Pöl, tjatſe laddo, pluewe, kiåwak.
Pölſa, tſapem piårgo, keppai tſapetes.
Pöſa, paſet, pättenet, ſkolfot, ſwällot.

Q.

Qvabbel, piäbmo leid.
Qvackla, tokkones laka takket. *Qvackſalfvare*, tjuorpes talkoteje, mattotes päſket.
Qvaf, *taga qvaf*, puoktjet.
Qval, pino, waiwe, muode.
Qvar, aimon, patſeje. *Blifva qvar*, patſet. *Hålla qvar*, adnelet. *Qvarlemna*, tappet, qwodet. *Qvarlefvor*, patſew. *Qvarlåtenſkap*, patſem tawer, patſew.
Qvarn, qwardn, mill. *Qvarnhus*, milla kåte.
Qvarſtad, *ſätta i qvarſtad*, wuorkai piejet, waldemeſt puorgot. *Stå i qvarſtad*, wuorkan orrot, wittes wuorkai piejetowet.
Qvarter, *härberge*, qwoſſe kåte, orrot, orrot ſaije, ſita, taiwa ſladeſt. *Vinterqvarter*, talwe orrot. *Qvarter eller 6 tums längd*, kårtel, kårt. *Et qvarter eller $\frac{1}{8}$ kanna*, peil. *Qvartera in*, kåtai tjaketet.
Qvaſt, qwaſt.
Qved, tjåiwe. *Qvedug*, tjåiwajes.
Qvick, arwok, kämp. *Qvick, ſnar at lära*, ſnuortak, ſkenolats. *Qvickhet*, arwokwuot, ſnuortakwuot. *Qvickna*, jelaſket, ådtjotet.
Qvicke, qwepperen kåta takte.
Qvickſilfver, luſſkos ſilb.
Qvida, kuitet, luojot, ſnoiket, luoimet. *Qvidande*, luojom, luojm.
Qviga, qwoigo, rånots.
Qvilla, *ſom fogel-ungar*, tſiwkeſet.
Qvinna, qwujn. *Qvinlig*, qwujnalats, qwujnalakats. *Qvinſk*, kutte le qwujni mangen. *Qvinnors lyſtnad*, wuoſwem.
Qvintin, neljetes luodeſt.
Qviſſla, tjaſmak, tjaſme, käppalem.
Qviſt, åkſe. *Qviſta*, ålot, åkſit ſuoddet erit. *Qviſtig*, åkſek, åkſajes.
Qvitt, *blifva qvitt*, piäſet, luowes piäſet. *Göra qvitt ifrån ſkulden*, welkeſt tjäutet.
Qvitta, makſet, welkeb makſet. *Qvittera*,

tera, makſob kirjai tjalet, welkeſt tjalekin luitet. *Qvittens*, makſo kirje.
Qvittra, ſjållet, witſertet, tſiwkeſet.
Qvåda, laulot, laulotet. *Qvåde*, laulotes, wuôle.
Qvåfva, hauketet, puwet. *Qvafd*, hapketum.
Qvälja, waiwetet, pinetet, muodaſtattet, wuorraſtattet. *Qvälja ſig*, etjebs waiwetet.
Qvåll, ekked. *Qvålls-arbete*, ekkedes pargo. *Bliſva qvåll*, ekkeduet, ekkedutjet.
Qvåſa, latkotet, tſuouket.

R.

Racka, kauſjo, tikſje, pittjo. *Racka, rånna*, qwotſet, wiåketet. *Rackare*, ſlåntji raineteje.
Rackla, harrkſet, qwerſet. *Racklande*, qwerſates.
Rad, tjalaſlak, rad, kargates. *I rad*, kargot, metakaros. *Gå i en rad*, kargeſet, metakaros mannet. *Ställa i rad*, kargelet.
Ragg, njawe, neures ullo.
Ragla, ſlimpeldet, järret wigget, njallkeſtet.
Rak, njuolgok, tſeggot.
Raka, rakotet, peſketet. *Rakknif*, rakom nipe.
Ralla, ſqwoldertet, ſlimbertet. *Raller*, ſqwolder.
Ram, kads, qwepper. *Ram, tilfälle*, tarbme, tilje. *När han ſåg ſit ram*, ko ſjåttoken kaudneti. *Ram el. liſt*, radde. *Rama*, ſårjot, tuobbelet, pikſet.
Ramla, maret, tudnin wiåret, wiåkaret. *Ramla el. bullra*, klibmet, plåwet, ſtaimet, råtjet, jutſet. *Rammel*, klibma, ſtaime. *Där hörs altid rammel*, inta tåbben ſtaime tjuodtjo.
Ramſa, kukkes kargates, kargo.
Rand, radde. *Dags-rand*, qwokſo. *Randig*, mete kirjak.
Ranſaka, åtſåtet, ranfakot. *Ranſakning*, åtſålwas, åtſåtem.
Rapa, kraugeſet, kraugeſattet, kramkeſet.
Rappa, kramſot, ſårjot, tåpot, pikſet. *Bort-rappa*, erit ſtraukot. *Rappa med kalk*, kalkin paijelt ſikkot.
Rar, widnek, preutak, kutte i kallen ſaijen kaudno, wanes.
Raſa, taiſot, piådet, kaiweſtet, ſtandet. *Raſa eller ſtimma*, ſtåket, tjaffetet. *Raſa ner*, riddon njeiketet, wuolos kattjet. *Raſig*, ſtåkanje.
Raſeri, kaiweswuot, piådem, piådakwuot.
Raſk, kåmp, kiåura, fraſko, ruok.
Raſpa, waſkot, filotet, ſkuopet.
Raſt, låggeſtem, wuoigneſtem, orrot. *Raſta*, låggeſtet, wuoigneſtet, orrotaſtet. *Raſte-dag*, orrot peiwe.
Rata, laitet, heitet, ogaguen takket.
Reda, qworkotet, kreimet, tjålgeſtet. *Reda til*, reidet, karwet, laget. *Få reda på*, kreinas ådtjot, tuol ådtjot.
Reda penningar, tjålga pednik.
Redd, wuodn, ſåwa måkke.
Redebogen, ſjuwes, kiſſjok, metok, mjålak, karwes.
Redig, tjålgok, qworkok, kreinok. *Redighet*, kreinokwuot, qworkokwuot. *Redigt*, qworket, qworkoklaka.
Redlig, ſladeles, riktek. *Redlighet*, riktekwuot, ſladeleswuot.
Redo, reid, karwes. *Redo, göra redo och räkenſkap*, lokkob ja kreinikeb takket.
Redan, jo, juo, juokekats.
Redſkap, reido, tirrew, kaudne. *Fiſkeredſkap*, neuwo.
Ref, *bukref*, tjåiwe kaikotak, kaikot, qwerte. *Ref, ſnöre*, reſſime, ſjuoppenja, badde. *Met-ref*, åggom badde.
Refben, ertek takte, ertetakte.
Refjärn, ſkuopem ruoute, kaikot ruoute.
Ref-orm, ruobbe.

Ref-

Refva, kaikanem, rakem, luoddenem. *Bergs-refva*, pakte ſal, lapa. *Refva el. måta*, landeb måteb, kukkoteb ja widoteb åtſåtet. *Refva fegel*, pårjeſeb utſetet.

Regel, ſtaggek, ukſa ſtaggek.

Regemente, regement. *Regemente, regering*, tårjotem, regjerom, regement, Konoges makt. *Regera*, regjerot, ſliwret, tårjotet, Konog rikeb tjodtjotet.

Regiſter, lokko, regiſter.

Regla, rektotes, åiwåtes, åppetus.

Regn, raſjo, abre, almc. *Regna*, raſjotet. *Regna ſmått*, tåinget. *Regnaktig*, raſjos, almes. *Regnbåge*, atja juoks. *Regnil, regnſkur*, åkte, almc måke. *Regndroppa*, raſjo tjalme.

Rem, kartſa, labtje.

Remna, luoddenet, raket, peiget.

Ren, raines, tjålg. *Ren ſanning*, njuolga ſadna. *Rent uttal*, tjålgokwuot håleſme. *Ren, rendjur*, påtſoi, påtſo, krewe. *Ren, åker-ren*, åker-radde.

Rena, rainet, raineſen takket. *Rening*, rainem. *Månads-rening*, luke karwoh, ukſa pele karwoh, leibe karwoh.

Renbet, raineswuot. *Renlig*, raines. *Renligbet*, raineswuot. *Renligt*, raineſikt, raineslaka.

Renſa, rainet. *Renſa fiſk*, qwelit karwetet.

Renſel, wuoſs, piåbmo wuoſs.

Rent, tjålg, tjålgeſikt. *Rent af*, njuolg.

Rep, kaino, reſſine, ſjuoppenja.

Repa ſig, ådtjotet, wåjajet, jellajet, wieſojet.

Reſa, mannos, laido, kåino. *Sjö-reſa*, wadnas laido, jaure kåino. *Res-kamerat*, mannem kradna. *Dagsreſa*, peiwas. *Flera reſor*, mådde pali, mådden aiken. *Reſekoſt*, neſte. *Reſa, at reſa*, mannet, reiſet, matkoſtallet. *Reſande*, manneje almats, farolats. *Reſa, upreſa*, ſiegget. *Reſa ſig*, tjuodtjelet, tjuodtjelaſtet. *Reſa bort*, wuolget kåinobs, mannet wuolget.

Reſe, jåttenes, ſtalo, ſtuorak.

Reſen, addates, addatebme, tjokkotes, liwak.

Reſlig, all, allok, kukkes. *En reſlig man*, all ålma.

Reſt, patſew. *Reſt-långd*, welke kirje. *Reſtera*, patſet.

Reta, åutjet, padtjet, naſletet, måratattet, mårai puoktet. *Reta, kittla*, tjakardet, tjokkoldet. *Retelſe*, åutjem, padtjem.

Ria, ſuowes kåte, bart, kåiketem kåte.

Ricka, råkket, wandertet, kålket.

Rickta, mudtet, ſiktet, ſtildet, adnelet.

Rida, ridet. *Riddare*, riddar. *Riddarſkap*, adeles ålmah.

Rifva, kaikot, kaikotet. *Rifva, ſkafva*, ruopet, ſkuopet. *Rifva nåfver*, peſſeb lågget. *Rifvas ſönder*, kaikanet. *Rifvande, hurtig til arbete*, kaikonje, pargales, ſparrto, ſtiåma, kåmp, fraſko.

Rik, riko, bånda, radalats, adnejes. *Blifva rik*, båndot. *Rikedom*, rik, båndawuot. *Skryta öfver rikedom*, båndaſtallet, rikaſtallet.

Rike, Konogrik, rike. *Riksdag*, Herrdag. *Riksdaler*, dal, jårba dal. *Riksråd*, Konogaſen rade pele Herr, ſtålp.

Rikelig, walljes, ållo. *Rikeligen*, walljaſt.

Rikta, göra rik, båndotet, rikotet, rikon takket.

Riktig, riktek, rektok. *Riktighet*, riktekwuot. *Riktigt*, riktet, råkto.

Rim, wuóle, laulotes. *Rimfroſt*, ſjuttje, perat. *Rima*, wuólit takket. *Rima ſig*, ſjåttet. *Rimlig*, ſjåttok, wuokok.

Rimſa, ſlibbro, ſlimpo.

Ring, ſuormes, rigges. *Ring, omkrets*, keule.

Ringa, ſlatt, tåſſjes, ſåiw, utſes, neures.

En ringa ting, täfljes åmo. **Ringhet**, utfeswuot, täfljeswuot.

Ringa, ringet, biällob tjuojetet, biällob wuottot.

Rinna, kålket. *Låta rinna*, kålketet, kålkedattet. *Pip-rinna*, fujåret.

Ris, riſſe, ſwitja. **Riſa**, riſſin ſwaſkot.

Riſpa, kaiketet, kaikot, luotkelet.

Riſſel, ſald. **Riſſla**, ſaldet.

Riſta, firket, firketet, ſjaudujot. **Riſta med knif eller dylikt**, tjalet, tjalatjet.

Rita, tjalet, måhlet, kirjetet, ſatſet.

Ro, wuoigueſtem, läggeſtem, najo, orrom nuope, ſåddoswuot, juolo. **Ro, roligbet**, kudne, ſuorke, ſuotteswuot. *Han gjorde det för ro ſkull*, takkai tabb ſuorke diet, (kudne diet). *Få ro*, orrom nuopeb ådtjot, ſluſketet.

Ro, *(coxa)*, ſwirrel.

Ro, *(remigare)*, ſokket, ſutet. **Rodare**, ſuteje.

Roa, wuolotet, kudneb takket, ajetet. **Roa ſig**, ſuottaſtallet, ajetallet, kalletet.

Rock, kapte, kopto. *Spinnrock*, pådnem råkk.

Roder, ſlur, ſliwr.

Rodna, ruopfotet, rawet. **Rodnad**, ruopfotem, rawem. **Rodnad på himmelen**, påldetem.

Rof, juoko, ådtjolwas. **Refdjur**, orotes, wuorojujes.

Roffa, tåpot, pikſet, rewet.

Rofva, nåpo, naura. **Rof-frö**, nåpo ſajo.

Rolig, kudnes, murredes, wuolos, ſuottes, ſuorkes. **Rolig, ſtilla**, ſåddos, ſjawotes. **Roligbet**, ſåddoswuot, murredeswuot.

Romm, fiſk-romm, medden.

Rop, kilj, kiljom, tjuorwom, kajanes.

Ropa, kiljot, tjuorwot, kiljatet.

Ros, bandros, tuoppa, täppa. **Ros, blomma**, graſe kårrek, kejäk. **Ros, berömm**, maino, rampo.

Roſa, mainot, rampet, roſet.

Roßla, *(ſcreare)*, harrkſet.

Roſt, ruoſt. **Roſtas, blifva roſtig**, ruoſtot.

Roſta, påldet, påldatallet, paſſet.

Rot, ruottes. **Rota ſig**, ruotteſit ådtjot. *Med roten upprycka*, ruotteſlet, ruotteſin akten paijas rågget.

Rubba, håiretet, åtjatattet.

Ruga, ruobbe.

Ruggig, qwolgek, nawajes.

Rulla, jållertet, jållaret, järret, ſkerroſet. **Rulla ihop**, kåbretet akti, akti kåſelet. **Rulle**, ſkeiro, ſnaldo. *Tobaks-rulle*, tobak-rull, bult, bok, ponker.

Rum, ſaije. *Gifva rum*, tjaket, ſjuvet. **Rumrik**, faijajes, wides.

Rumpa, ſeipe, patt, petſek.

Rund, järba, järbes. **Rund, frikoſtig**, awok, rathak, waddanje. **Rundeligen**, walljet, walljaſt.

Runka, ſwilkeſtet, neikeſet, walbot, neikelet, juorbot.

Rus, wuolawuot. *Dricka ſig et rus*, wuolekeſi jukket, wuolatuet. **Ruſig**, tarwes, wuolatowum.

Ruſa på, ladet, låutatet, tårotet.

Ruſka, firketet, firkeſtallet. **Ruſka, ſtelas**, firret, rapkeſet. *En ruſka*, påſtek, harreje.

Ruſkig, omakes, palwas, almes.

Ruſta, karwet, laget, reidet. **Ruſtning**, warjo, reido.

Ruta, nelje tjåkek ata, rut. **Ruta, ſupa, dricka**, jukkaſtallet. **Rutbuſſe**, jukkaſtallet.

Ruter, *i kort*, tila.

Rutig, tjåkek, nelje tjåkek.

Rutten, måſka, tſuobds, mårdnom. **Rutna**, måſket, tſuobdſet, mårdnet.

Rycka, ſtrauket, fårjot, tuobbelet, pakkes, ruttet. **Rycka bort**, erit waldet. *I ryck*, faut.

Ryckta, neutot, kättjet, rajon adnet, kattet.

Ryck-

Ryckte, ſak, ohm. *Det är et allmänt ryckte*, landa läſa. *Ryckthar*, kullos, puoikos.

Rygg, påktjo, tjawelk. *Ryggſvag*, tjawelk rampe. *Ryggw*, keſatet, jårgetet, måddot, tåſſjen takket, håiretet.

Ryka, pårgeſtet, ſuowatet. *Ryka in*, ſuowetet.

Rymd, ſaije, jalget, widot. *Rymlig*, kaljes, wides, ſaijajes. *Rymmas*, tjakanet, ſaijeb ådtjot.

Rymma, pateret, tjåkket, ribmet. *Rymma, innehålla*, keſet. *Rymma in*, kåtai tjaketet, kåtai tuoſtotet. *Rymmare*, paterw, kålkarwes, tjakka.

Rynka, kuopaldak, ſnårrem. *Rynka i pannan*, kallo tjal. *At rynka*, kuopet, ſnårret.

Ryſa, tårgeſtet, ſkelbet, wuowdnetowet.

Ryß, karjel, ruſs. *Ryßland*, karjel rike.

Ryſſja, merde, tino.

Ryta, kiljot, kiljatet. *Ryttare*, rideje.

Rå, *gräns*, raje, kraja. *Råmärke*, raje märk, raje witta. *Rå, ſegel-rå*, pårjeſen tåres muor. *Rå, ſjö-rå*, leite, jaure, ſaiw. *Rå, tomtgubbe*, ſjuoje, ſwikol, råbme.

Rå, *okokt*, njuoſka, njuoſkes. *Rått kött*, njuoſka piårgo. *Rå, oförfaren*, omattanje, lårotebme. *Det ſmakar rått*, njuoſkit, ſmelmit. *Råna*, ſuoldnot.

Rå, *rå med*, nakkahet, aibmotet. *Rå före*, radet, wikken orrot. *Du rår derföre*, todn leh taſſa waldos.

Råd, rade, pakkadem, ſkårgelem, kaukelem. *Råd, förmögenhet*, rade. *Råda*, radeb ſkårgelet, kaukelet. *Råda om*, radet, åigaten orrot. *Rådande*, radat. *Rådfråga*, radeb katjatet, radeb jåſkotet. *Rådgifva*, radeb takket. *Rådſlå*, radohet, kerret. *Rådhus*, rade kåte, kerrew kåte. *Rådig*, kutte radeb ſkårgelet matta. *Rådlös*, radetak. *Blifva rådlös*, aroſet, måkkalet. *Göra rådlös*, aroſtattet. *Rådrum*, aſlo, tarbme.

Rådd, med barn, eſſeles, wadſeje.

Råddelig, maſſan almats matta kaukelet. *Jag tycker det är ej rådeligt*, ib taſſa matte kaukelet.

Råg, råkk, råkkå kårdne. *Råge*, tjåmm.

Råk, *fiſk-renſning*, njowo, njowotak.

Råka, råket, kaudnetet, teiwetet, teitet, tuottet. *När jag råkar dig*, ko tuina kaudnetab. *Råka ut*, ådtjotallet, påtatallet.

Råma, reuſtet, ruouket, maret.

Rån, rewem, ſuolatem tjalmi auten.

Råtta, ſnjåra, tſåpanje.

Räcka, kalget, kalgelet. *Räcka handen*, kåtab kalget. *Räcka fig*, ſadtjeſet, wanatallet. *Räcka til*, jåkſet, ållet, rekket.

Rådas, pallet, ſtarbet, åurot. *Rådd*, ſuorgenum, palleje, pallajam, åurom. *Blifva rådd*, ſuorgenet. *Råddhoge*, pallo, ſtarbo, ſtarbem.

Rådda, kajot, wekketet, tjåutet, warjelet.

Räf, repe. *Räfkula*, repe piejo.

Räfla, *ſandräfla*, ſadde njuor. *Räfla i en böſſa*, råffel.

Räfſa, reps, repſet, ſuoinit tjåket.

Räka, kålket, låttot.

Räkenſkap, lokko, kreinik. *Räkna*, lokket, reknot. *Räkning*, lokko, reknig. *En fattas i räkningen*, akt wanes le lokkoſt. *Föra til räkningz*, welkas tjalet. *Räknelig*, lokkem meren, kutte lokketatta.

Ränna, kålkem kåino, kålkats, rånn.

Ränna, *löpa*, wiåket, warret, påtet wiåken. *Rännarban*, wiåkem kraja, kraja kaſk.

Ränta, widnek, auke, profett, ſkatte, wiåro.

Rät, njuolgok, njuolg, tſeggot, ſtad paijas. *Räta up*, paijas tſegget.

Rätt, *domſtol*, rektas, tigge, lag. *Rätt, rättighet*, rekte. *Rätt, riktig*, rektes, ſtakk,

ſlakk, tuol. *Ställa til rätta*, tiwot, puoretet, rektotet. *Komma til rätta med*, rektonet, aikalaſi påtet. *En rätt mat*, piåbmo tjård, piåbmo ſlaj. *Mjölkrätter*, melkos. *Rätt, riktigt*, råkto, rekt, rektolaka.

Rätta, rätta til, tiwot, tuwot, rektotet. *Rätta ſig efter en annan*, mubben mangen etjebs ſjättetet, mubbeb tjuowot. *Rättas*, tiwoſet, rektonet.

Rättegång, tiggem, wadſem rektaſen auti.

Rätteſnöre, rektotes, menſter.

Rättfärdig, rektesfårdog, ruojes, ſkalas. *Rättfärdighet*, rektesfårdogwuot. *Rättfärdiggörelſe*, rektesfårdog takkem. *Rättfärdiggörande*, rektesfårdog takkeje.

Rättighet, ſamo, makt, rekteswuot.

Rättmätig, lagalats, rektok. *Rättmätigt*, rektoklaka. *Rättſkaffens*, riktek, tuola.

Rättſinnig, årlog, rektok, ſtadok, rektesmiålak. *Rättvis*, rektwiſes, rektok, kutte ſadnaſeb tjuowo.

Röd, ruopſes, ruopſok. *Högröd*, tſakket ruopſok. *Göra röd*, ruopſotattet. *Blifva röd*, ruopſotet. *Rödſot*, tjadatak warra maſten, tjadatak, kutte leipot wigga. *Rödaktig*, ruopſeslakats.

Rödja undan, erit tåpot, ſueddet erit.

Röding, raudo, ſkito. *Röf*, patta.

Röfva, ets wiåkoi tåpot, rewet. *Röfvare*, rewar, pakti ålma. *Röfveri*, rewem, ets wiåkoi pikſem.

Rögd, paijanum, pikotowum, paijas påtam. *Röja*, paijetet, pikotet, paijas puoktet.

Rök, ſuowa. *Röka*, ſuoweſlet, ſuowaſtattet, palwet. *Röka tobak*, pippob jukket. *Rökas*, ſuoweſtowet, ſuowan orrot. *Rökhål*, reppen, ſuowa raike. *Rökverk*, ſuoweſlem. *Rökfull*, ſuowetakes.

Rökt, ſuoweſtum, ſuowes, puelwe. *Rökt kött*, ſuowes piårgo. *Rökt fiſk*, puelwe qwele.

Rön, kåttjelem, wuopteſtem, aitſem, kaudnetem. *Röna*, aitſet, wuopteſlet. *Röna, utforſka*, kåttjelet.

Rönnträ, raun. *Rönnbär*, rauna muörje.

Rör, ruoko. *Rör eller pipa*, pippo, raike. *Vattu-rör*, tjatſe åra. *Rör, råſten*, kedke mur, raje kedke.

Röra, ſwaſkelet, ſwattjatet, tuottet. *Röra ſig*, ſwattjet, ſwaſketet, ſaijeb ſirtet. *Röras, bevekas*, njuoranet. *Rörelſe*, ſwattjem. *Sinnes rörelſe*, njuoranem, helles waimo, njuores waimon lake. *Rörlig*, kutte ſwaſkelem meren le, juob almas matta ſwaſkelet.

Rös, håwke, åmårtes. *Stenrös*, kedke åmårtes.

Röſt, kiål, jåna, kajanes. *Med hög röſt*, alla kiålin, logneſikt.

Röſte, kroppår, råppe.

Röta, måſketet, måſken peiſlet. *Röta, förruttnelſe*, måſkem, tſuobdſem.

S.

Sabbat, Paſſe peiwe, Sabbat.

Sabel, kåbda ſwerde. *Sabla ned*, ſwerdin kåddelet.

Sacrament, Sakrament. *Sacramentelig*, ſakramentelats.

Sacriſtija, Kyrko-kammar, Sakerſti.

Sadel, ſwaka tåbboſi-akten, ridem ſwaka. *Sadla*, ſwakait tjadnet. *Sadelbruk*, kåddom.

Saft, tjatſe, almot. *Saftig*, tjatſajes. *Saftlös*, kåike, kuſſne i le ſmak, kuſſne i le ſwale tjatſe.

Safva, alos. *Afſkrapa ſafva*, aloſlet.

Saga, åmanjes, ſweleg, ſuptſes. *Berätta ſagor*, åmanjaſtet. *Sagesman*, ſaka ſadnoje, håleje.

Segd,

Sagd, ſardnotum. *Sagd dag*, litto peiwe.
Sak, åme. *Rättegångs-ſak*, tigge åme, qweddem åme. *Saker*, *husgeråd*, kaudneh, påddos kaudneh. *Sakfälla*, ſakkotet. *Saklös*, mainetes, ſkalas, kutte i le waldos, wikketebme. *Saklöſt*, ſakkotak, nauk. *Sakören*, ſakko pednikeh.
Saker, ſakkolats, wålkoges, laikoges, waldoe.
Sakna, åtſelet. *Saknas*, åtſelowet.
Sakta, *ſaktelig*, låbdes, lujok, aſtos, ſuoimak. *Sakta väder*, lådtjeslakats piägg, ſuoima piägg. *Sakta, i ſakta mak*, aſtoſt, ſuoimen. *Gå ſakta*, aſtoi wadſet. *Sakta ſig*, aſtonet, kådtjetet, låjot. *Saktmodig*, låjes, låbdes. *Saktmodighet*, låjeswuot, låjot. *Saktmodigt*, låjet.
Sal, ſluora ſtåpo, ſal.
Salſva, wuoitas, tajkes wuoitas.
Salig, rauke, ſalog. *Saliggörande*, *ſaliggörare*, ſalog takkeje. *Saligbet*, ſalogwuot.
Sallaka, ſalte tjatſe. *Salt*, ſalte. *Salta*, ſaltut, ſaltet, ſaltai piejet, ſaltin painetet. *Saltad*, ſaltes, ſaltaj.
Salu, *til ſalu*, ſalt, wuobdemes.
Samdrägtig, akta radak, ſåmes. *Samdrägtigbet*, ſåmeswuot. *Samdrägtigt*, akta radeſikt, ſåmeslaka.
Samfund, ſebrewuot, tjäggolwas.
Samfällt, kaikaſats, almoges, ketjos. *Samfällt mark*, febre land.
Samhälle, akta rike, aitigi elme, aitigland. *Samhällig*, ſåmes, ſåmok. *Samhälligt*, akti wiåkoi, akten.
Samla, tjägget, tjåket, tjåkai puoktet. *Samlas*, tjäggot, tjåkenet. *Samling*, tjåke, tjåkenem, åmårtes.
Sammanlag, akten ådem, wieſom akten.
Samma, *denſamma*, ſabma, ſåbma, tattek. *På ſamma dag*, tanka peiwen. *På ſamma ſtälle*, tatma ſaijen, tanna. *Sammalides*, ſaminalaka, nau aj.
Sammon, akti, akten.
Sambröder, wåljetjeh aktet ednest ja attjest.
Sammanblanda, akti blandet, maſtetet.
Sammanfoga, aktetet, akti ſåpket, lauketet.
Sammanhang, wijor. *Det är talt utan ſammanhang*, i le tatt ſkäros hål.
Sammangadda ſig, akta radeb takket, akti wuordnot, akta littob takket.
Sammankalla, akti kottjot, tjåket.
Sammanſkjuta, tjägget, akti wiåkoi pednikit nakkelet.
Sammanſtämma, akta håleb adnet, akti låſketet, ſjättet akten.
Sammanſtöta, akti låſketet, akti plåwet, nortetet akti, akti tjuotlet, akti påtet, kaudnetet.
Saminanſätta, akti piejet, akti ſjättetet.
Sammanvaro, akten orrom, ſåls. *Vid vår ſidſta ſammanvaro*, ko mangemuſta leimen akten.
Sammet, ſammet.
Samqvém, ſebrewuot, ſåls, tjäggom akti.
Sams, ſåmok, akta radak, ſåmradek.
Samſyſkon, akta attjen ja ednen manah, åigo wåljeh ja åbbah.
Samſätta ſig, akta radeb takket.
Samtal, kaſkos hål. *Samtala*, hålet kaſkebſe. *Samtida*, akta wuoras, akta pakaſats.
Samtelige, kaikeh, kaikeh tun.
Samtycka, metetet, miädot, nävwet.
Samvete, waimo, waimon tåbdo, ſamwitt. *Ont ſamvete*, helles waimo, njuores waimo.
Sand, ſadde. *Sandig*, ſaddaj. *Sandkorn*, ſadde ſjalme. *Sandrefvel*, ſadde qworgo, ſaddo.
Sanfärdig, ſadnes, ſadnes håleje. *Sanfärdighet*, ſadneswuot. *Sanfärdigt*, ſadnaſt, wittaſt.
Sank, ſaiſek, kiäwak, tippak.

Sann, ſadnes, tuol. *Sanna*, ſadnotet, jakkot
Sannerligen, ſadnaſt, wittaſt, ſadnan.
Sanning, ſadneswuot, ſadna. *Sannolik*, jakkates. *Sannolikhet*, ſadnaſen wuoke, heiwe.
Sanſa ſig, jeretet, tjålget, wuoritet.
Sanſkyldig, ſadnes, rektes, tuola.
Sarga, ſarjetet, ſarjit ja hawit takket.
Satan, ſatan, ſuodno, pårkel, paha innemi.
Satt, åppetus pekke, låro pekke.
Sax, ſkarja, ſkarjah. *Ljusſax*, kintel ſkarjah.
Schattera, ſuoiweneb måhlet.
Se, wuoidnet, kåtjet, wiletet. *Se efter, ſöka*, åtſet. *Se på*, akſatallet, kåtjetet, wartahet. *Se ſig före*, etjebs kattet, etjes pira hugſet. *Se ut*, wuokeb adnet. *Se igenom fingren*, kåbdotet.
Sed, lake, ſlaj, tape, tid, tjård, praude.
Sedan, mangel, tate järgaſt. *Långeſedan*, juo ådna. *Sedan den tiden*, tatte ketjeſt. *Sedan, derefter*, åſka, åſkan.
Sedel, kirjats, paſſets, ſedel.
Sedermera, åſka, åſkan, tatte mangel.
Sedig, wuokok, tiabbes tapek. *Sedigt*, tjabbaſt, wuokaſikt.
Sedolåra, tjabbes tapi åiwåtes.
Sednare, mangeb.
Seende, wuoidneje, kåtjeje. *Med ſeende ögon*, rappas tjalmi, tſaggas tjalmi, wuoidne wuoidnen.
Seg, tabmelakats, wanatakes, tabreles, taugnok, piwdnok, nannos. *Segt trå at klyfva*, ſattjas muor. *Seglifvad*, ſaines jabmet. *Segſliten*, nannos, kutte kukkeb pinta.
Segel, pårjes, ſigl. *Hiſſa ſegel*, pårjeſeb ſlogget.
Seger, widnem, widnek. *Vinna ſeger*, wldnet, widnaren ſjaddet, nalet. *Segervinnare*, widnes.
Segla, pårjeſtet, ſiglet.
Sele, kåſas, kåſaſeh, lok.
Semla, ſimbel, ſimbel laipe.
Sen, ſaines, aſtos, tuomes, kålkos. *Sen vår*, mangek kidda. *Senfärdighet*, tuomeswuot, kålkoswuot.
Sena, ſuona, ſuodn. *Sendrag*, atſitjen tuorelem, wådna, karwelem.
Senap, ſenap. *Senapskorn*, ſenap kårdne.
Sent, manget, leſte, ſint. *Sent omſider*, ſitta.
Sex, kot, kut. *Sex gånger*, kotan aiken. *Sexton*, kot mubbe lokkai. *Sextijo*, kota lokke.
Sid, kukkes, lemſoje. *Fotſid*, kukkok kitta juolki rajaj.
Sida, ſido, ertek, pele. *Stå på ens ſida*, mubben pelen tjodtjot. *På denna ſidan*, tane pelen. *Sidvind*, tåres piågg. *Sidben*, ertek takte.
Siden, ſilk. *Sidentyg*, ſilke kådho.
Sidſt, mangemuſt. *Den ſidſte*, mangemus. *Aldraſidſt*, kaiken mangemuſta. *På ſidſtone*, mangemus ketjai.
Sidvörda, tåſſjen adnet, paijel kåtjet. *Sidvördnad*, tåſſjen adnem, paijel kåtjem, albetem.
Sjelf, ets, etje. *Sjelfdödt kreatur*, rontatek klittur. *Sjelfklok*, ets wiſak, kutte etjes miålit tåija. *Sjelfmant*, ets muoitoles, ets miålak. *Sjelfkär*, kutte etjebs etſa. *Sjelfrådig*, kutte takka kokte ets ſitta. *Sjelfſpilling*, etjes kåddeje, etjes matkeje. *Sjelfvillig*, ets muoitoles, kiſſjok, ets miålak, miålak, kaukok. *Sjelfvilligt*, etjes wuoleſt, etjes miålaſt, ets muoitoleſeſt. *Sjelfsvåld*, ets radakwuot. *Sjelfsvåldig*, ets rådak.
Sjette, den ſjette, kotad. *För det ſjette*, kotadeſt.
Sigill, ſignet.
Signa, ſigna ner, wåjot, aſtoi wuollanet, wuolos kattjet. *Signa, välſigna*, puoreſt ſjugnader, wuorbeb waddet ja lykkob.

Sig.

Signal, witta, märk.
Signeri, qwopaſtallem, nâitaſtallem.
Sik, tjuoutja, ruothak.
Sikte, *ögnaſikte*, wuoidnem, wuoidnos.
Sikta, *ſâla*, ſaldet, ſiktet.
Sil, ſille. *Sila*, ſilet.
Silfver, ſilb, ſilba. *Af ſilfver*, ſilbaſt.
Silke, ſilk. *Sill*, ſillda.
Simma, wuâjet, wuâjetet.
Sin, ſo, etjes. *Sins emellan*, kaſkebſe.
Sina, *affina*, ſajanet, pâttjet laitet.
Sinkа, ajotet, keidnet. *Sinka*, *drôja*, ajanet, wippet, keidnot, tamkot. *Sinkſam*, ajetakes, tamkajes.
Sinnad, *jag var ſinnad*, mon lijeb uſſjotam, mon lijeb aikom. *Sinnad*, *vâlſinnad*, puore ſiwwolats, puore ſignelats.
Sinne, miâl, ſiwwo, ſign, ulme. *En man af godt ſinne*, âlma puoret ſigneſt, puore ſiwwolats âlma. *Sinnebild*, muotolwas. *Sinnelag*, ſiwwo lake. *Sinrik*, ſluor jerbmalats, jerbmok.
Sirap, ſirap.
Sitta, tjâkkahet. *Sitta faſt*, tſâptſot. *Sittandes*, tjâkkot, tjâkkaheje.
Sju, kjetja, tjetja. *Den ſjunde*, kjetjad. *För det ſjunde*, kjetjadeſt.
Sjuda, tuoltet. *Sjudande varten*, pâka tjatſe.
Sjuk, puotſes, ſkâbtja. *Vara ſjuk*, puotſet. *Blifva ſjuk*, *ſjukna*, puotſajet, wankaiwwet, ſkâbtjot, wankeb âdtjot. *Sjuklig*, puotſak, ſkipp. *Sjukligt âr*, ſuopes japc.
Sjuka, *ſjukdom*, puotſelwas, taud, maine, waddo. *Sjuklighet*, puotſakwuot.
Sjunga, laulot, laulotet, weiſet.
Sjunka, wuojot. *Sjunka til bottен*, bâtnai wuojot.
Sjâl, ſiâlo. *Sjâlar*, ſalatet, jabmet.
Sjâl, (*ſboca*), nuorjo. *Sjâlſkinn*, nuorjo nakka.
Sjö, jaure, pluewe. *Sjöfogel*, tjatſe-lådde. *Sjöfari*, jaure-mannos, ſokkem laido. *Sjö-rå*, jaure ſaiw, ſeite. *Sjöſtrand*, jaure-kadde.
Skabb, ſagnas, tubre. *Skabbig*, tubrek.
Skackra, paijel meren widnekeb tâpot, taret âſaſi, tuoret. *Skackrare*, tareje, jukko âſaſin tuora.
Skadа, ſkada, peiſko, ſpiejo. *Lida ſkadа*, ſkadab âdtjot. *Skada*, *tilfoga ſkadа*, ſkadot, ſkadab takket, peiſtet, ſpiejot. *Skadelig*, ſkadalats, ſkadak, ſpiejok, peiſteje. *Skadelighet*, peiſko, ſpiejo. *Skadelös*, ſkadatak, peiſtek.
Skaffa, ſkaffot, ôhlot, reddot, karwet, luget, mârrâtet, hugfet, warkot. *Skaffare*, tjuodtjoteje, reddoje. *Skafferi*, jbdno, piâbmo wuorka.
Skaft, nadda, naut. *Sätta ſkaft på*, naddatet.
Skafva, ſkuopet, waſkot. *Skinna och ſkafva*, paijel meren widnekeb waldet. *Skäfjärn*, ſkuopa.
Skaka, wuottotet, ſirket, ſjaudnjot, ſokatet.
Skal, karr, paijafats. *Skal*, *ſkåra*, kora.
Skala, karrab waldet, karrab wuoleſtet erit.
Skald, wuóli litteje.
Skalk, ſkâlm, ſkalk. *Skalkas*, ſkalkaſtallet. *Skalkaktig*, ſkalkalakats.
Skall, ſkanja, hâlme, kajanes. *Skalla*, ſkanjet. *Skalla efter djur*, juttuſit piâdnaki tâlwotet.
Skalle, ſkure, âiwe ſkure. *Skallig*, puowul âiwek, wuoptatebme.
Skallra, ſkânjet, ſkuolet.
Skalme, ſkalm.
Skam, hâppa, hâppanem, ſkabmo. *Skamlös*, ſkamotes, ſkamotebme. *Skamlöſt*, ſkamoteslaka. *Skamlig*, ſkabmokes, ſkamos. *Skamfläck*, ſkabmo, laito.
Skank, njâtſa, njâtſek.

Skans,

Skans, ſkans.

Skapa, ſjudnjetet, ſaret. *Skapare*, ſjudnjeteje. *Skapelſe*, ſjudnjetem.

Skara på ſnö, tjarwa, tjals, ſkawe, kårdne.

Skare, fuowa, tåkke, fluokk. *En ſkare af foglar*, muos. *Af vargar och andra rofdjur*, wallwe. *Af boſkap*, nauka, tjårrek, älo.

Skarfva, jåtket. *Skarf*, jåtk, ſåpka.

Skarlakan, ruopſes ſtrut.

Skarn, ſlåntja, orraineswuot, paik.

Skarp, karras, karrok. *Skarp, ſträng*, karrok, rinkſes, tjauk, tjårg. *Skarp knif*, paſteles nipe.

Skarpdättare, måſtarmanne.

Skarpſinnig, jerbmok, ſtuor jerbmalats, ſkeneles, ſluktok. *Skarpſinnighet*, ſluktokwuot.

Skarpſynt, paſteles tjalmak, tjalmak, harbmat aitſel.

Skata, wirbmel qwekſek.

Skate, kåra, muora kårrek.

Skatt, tawer, rik. *Skatt, utlaga*, ſkatte, wiåro. *Betala ſkatt*, ſkatteb takket. *Skattfri*, ſkattetebme, luowes ſkatteſt. *Skatta, värdera*, adnet, lokket, arwob piejet. *Skatta, utgöra ſkatt*, ſkatteb takket.

Skattull, kiſto, kiſtots, laſe litte.

Ske, ſjaddet, ſåitet. *Sked*, paſte, piſt.

Skede, maſwa, maja, ſtuddo, wuokko, kåtſo.

Skef, tjuolo, tjuolok, wanjal, pånjek.

Skela med ögonen, tjuolo tjalmi kåttjet, wilſjelet.

Sken, tjuoukes, paitem, kikem. *För ſken ſkull*, hårwa diet. *Skenbarlig*, wuoidnos, pikos. *Skenhelig*, hårwaſtalleje, kutte takka wall. *Skenhelighet*, hårwaſtallem, takkem.

Skena, järnſkena, aſſetes route, route plåt.

Skena, wainket, qwotſet paijel meren. *Skenig*, åiwajes, qwotſetakes, ſpake.

Skenben, njåtſa, njåtſek.

Skepnad, muoto, wuoke, kåwe.

Skepp, ſkipp, haks.

Skeppund, qwekte lokke puddeh.

Skick, ornig, rajo, lagates, wuoke. *I gott ſkick*, puoren wuoken. *Sickelſe*, lagates, piejetus. *Guds ſkickelſe*, Jubmelen lagates. *Skicka*, ſaddet, rajet. *Skicka ſig, anſtå*, ſjåttet. *Skicka ſig, föra ſig up*, tåmåtet.

Skicklig, wuokok, wuokes, mattak. *Skicklighet*, wuokeswuot, matto.

Skida, tåpp, ſkuoudo.

Skifta, målſot. *Skifta, dela*, juoket, lottotet, ſkiptet. *Skifte*, juoko. *Skifte, omlyte*, wuoro, pale, wuollat, maſwa, kåtſo. *Skiftevis*, wuoroi wuoroi, kåtſoi.

Skifva, waijates, wiåratos, aſſetes ſjållo. *Skifvig*, lanjak.

Skildra, måhlet, painetet.

Skilja, ratket, tjuoldet, eretet, juoket. *Skilja, göra åtſkilnad*, preutetet, ſårretet. *Skiljas åt*, ratkotet, ſårranet *(om tvåtne)*, qwektanet. *Skiljas vid ſin huſtru eller man*, luopatet. *Skild vid huſtrun*, luopak. *Skiljaktig*, preutak, ſårr, tjuoldetum. *Vara af ſkiljaktig mening*, åtjålaka tåiwot. *Skiljaktighet*, preutem, preutates. *Skiljesman*, weres ålma, duobnar, qwekteteje, kajoteje. *Skiljobref*, ratkem kirje, luopatem kirje. *Skiljevåg*, kåino ſuorge, ſuoppetak. *Skilnad*, ſårranem, qwektanem, luopatem. *Skilnemeſſa*, ſårranem, qwektanem.

Skilling, ſkilleg.

Skimra, tjuouket, paitet, kiket.

Skina, paitet, tjuouket, kiket. *Skinande*, kiked, paiteje, qwoket. *Skina igenom*, tjada paitet, ſuoitet.

Skingra, påddetet. *Skingras*, påddanet.

Skin-

Skinka, ſwine tjårwe pele, ſwine puoite.
Skinn, nakke, ſkidde, tuolje. *Skinnbôxor*, ſkinkek, ſaſſnek. *Skinnpâls*, muodda. *Skinna*, paijel meren widnekob âtſet, taret, teblot, tuoret, njuowet.
Skjorta, ſjårt.
Skipa, tjodtjotet. *Skipa lag och râtt*, rektaſeb tårjot.
Skir, wuorjes, ſuoitak. *Skira*, tjålgeten takket.
Skjul, håptjes, ſåk. *Hålla handen för ögonen, til ſkjul för ſolen*, ſetſaſtet.
Skjuta, wuotjet. *Skjuta på*, nakkelet, nakketet, ſatjet, ſkuoteſtet. *Skjuta ſkulden på någon*, wereb mubbai wuojet. *Skjuta tilſammans*, tjågget, akta wiåkoi waddet. *Skjuta up til en annan gång*, mangotallet. *Skjuta miſte*, paldelen wuotjet, meddet. *Skjutgevår*, wuotjem reido.
Skjuts, ſatto. *Skjutspenningar*, ſatto pednig, ſattem palka. *Skjutſa*, ſattet.
Sko, kabmak, ſkuow. *Sko på*, kamatet, kabmakit tſaket. *Sko-rem*, wuoddek. *Utan ſkor*, kabmaketta.
Skock, tåkke, nauka tjårrek, muos, fluokk. *En ſkock af vargar*, ſtalpi wallwe. *Skocktals*, naukai naukai, tjårreki tjårreki. *Se ſkare*. *Skocka ſig*, tjåkenet tjåkai, nårret.
Skog, wuobme, wuome, wuoude, muora land. *Skogslund*, wuomats, muora tubbo. *Små ſkog*, lanje, låkima. *Skoglös*, muoratebme, muorates, puoljos. *Skogsfogel*, muora ládde.
Skola, *de ſkola*, ſije kalkeh.
Skola, ſkol. *Skolmåſtare*, ſkol-herra.
Skolka, laikaſtallet, latertet, ſkoleſt katot.
Skolla, tuolteje tjatſin njåldet.
Skomakare, kabmak takkeje, kabmak kåroje.
Skona, arjot, juorjet. *Skonsmål*, arjom, juorjem.
Skopa, kokſe, kautja, ſluora kokſe.
Skorf, ruobbe, ſkuorw, åiwe ruobbe.
Skorpa, paijaſats, karr, ulkots.
Skorra, ſkåret, ſjukeſet.
Skorſten, wuobne raike.
Skott, wuotjaltak, ſkuotte, wuotjos. *Lyckſkott*, ſåitem. *Skott-år*, ſaſkad jape.
Skotta ut, ulkos kâiwot, palet erit.
Skrafvel, ruſko. *Skrafla*, tippertet, ſjandertet.
Skrall, brakkohem, marem, jutſa, klibma. *Skrallig*, liſak, liſs.
Skramla, ſkuolet, ſkanjet. *Skrank*, ſtaggek.
Skrapa, häſta tjåkkom. *Skrapa, bannor*, ſjårgom, pålko. *Skrapa*, waſkot, ſkuopet. *Skrapa bort*, erit waſkot. *Skrapa ihop*, tjågget. *Skrapa åt ſig*, wuollaſes keſet.
Skratt, tjaim, påkos, ſuorke. *Skratta*, påkoſtet, tjaimetet.
Skrefva, luowtjaſet, juolkit ſårretet.
Skri, kilj, kiljom, kraj, tjuorwom. *Skria*, kiljot.
Skrida, aſtoſt mannet, aſtoi jåttet, låndanet, ſkåblanet. *Skrida til*, alget. *Skridfå*, uſſek, matho, ſuoks.
Skrifart, tjalem lake. *Skrift*, tjalog, kirje.
Skrifta, ſkallotet. *Skrift, ſkriftning*, ſkallo, ripp. *Skrifta ſig*, ſuddoit tåbdeſtet. *Skriftefader*, ſkallo attje. *Gå til ſkrift*, ſkallob waldet.
Skrifva, tjalet. *Skrifva up*, tſekkot.
Skrika, tjuorwot, kajet, kiljot, walot. *Skrika til*, kiljatet.
Skrin, kiſtots, laſe littats. *Skrinda*, ſkrind.
Skritſkor, ſlådtje.
Skrock, tideſtallem, qwor, wabd. *Skrockfull*, tidalats. *Skrocka*, åkkeſtet.
Skrubba, waſkot, wuoleſtet, ſkuopet. *Skrubb*, ſluggo.
Skrud, härw, hewes karwoh.
Skruf, ſkruw. *Skrufva*, ſkruwet, pådnjet.
Skrymta, härwaſtallet, takket wall, heiwe

diet takket, heiwatet. Skrymtare, hårwaſtalleje. Skrymteri, hårw, takkem heiwe diet.

Skrynka, råbje, tårmo. *Full med ſkrynkor*, råbjiſt teuwas, råbjek. Skrynka *ihop*, ſnårret, ſättjeſtet, jåimotet. Skrynkas, råbjeket. Skrynkla, kåbretet, jåimotet.

Skryp, ſkåttmos, knutte i kukkeb piſſu.

Skryta, raſſet, raſſaſtallet, milotet.

Skrå, ſebre ſuolke.

Skråf, koros litte. Skråf-is, råuro. Skråflig, råper, ojalg, klabber, jåimotum.

Skrål, walom, kilj. Skråla, ſträtjot, walot.

Skråma, uddo, karaſem, karaſtattem.

Skråck, alw, pallo, paldem, ſuorgenem.

Skråda, ſaldet, waljetallet, åtſet, rainet.

Skrådda, waijet. Skråddare, waijeje.

Skråll, *ſe ſkrall*. Skrålle, tſuoukanum laire litte.

Skråma, paldet, alwetet, ſuorgatet, arpet.

Skrån, ſkrätjom, walatem, walom.

Skråp, ruſko, tåſſjes kaudneh.

Skrôplig, häſo, neure, raſſje, ſabmales. Skrôplighet, waiweswuot.

Skubba, ruopet, ruobbet, karaſet, karaſtattet.

Skudda af, ſjaudnjot, kaitetet nalaſtes.

Skuffa, nortetet, häiketet, riwket, riwkeſtet, ruteſtet.

Skugga, ſuoiwen, ſuoiwenes.

Skuld, welke, laiko. Skuld, *orſak*, *fel*, wikke, walpe, were, ſuondo. *För ſken ſkuld*, heiwe diet. Skuldenär, wälkolats, wälkoges.

Skulderblad, piärgnes, pedges. Skuldra, älke.

Skulle, läpt. *Hô-ſkulle*, ſuoine läpt.

Skulra, kaunit tſegget, kiäunjahet.

Skum, ſäpt. Skummig, ſäptajes.

Skumm, *mörk*, ſjeudnjes, ſjeudnjok. Skumögd, tjalme wanek. *Det börjar blifva ſkumt*, qwolmotatja.

Skumma, *taga bort ſkumen*, ſäpteb käiwot. Skumas, ſäptot.

Skunk, margna.

Skur, åkte, pälles, måke.

Skura, wäjatet, welkotattet. Skura up, pelket, tſetſaſtattet, ſjärgot.

Skurk, ſkälm, tiſke pele, katſos äſe, kenet.

Skuta, ſkut, haks, ſkipp.

Skuten, wuotjetum, wuotjatallum.

Skutta, tjilet, tjäleſtet, tjälot, njultjet.

Sky, palw. *Sky*, *afſky*, pallo, pallem, alw, wuowdn. *Sky*, *undſky*, kattetallet, pallet, räddahet.

Skydda, warjelet, kattet, waret, hagnoſes waldet.

Skyffel, route-käiwo.

Skygg, arge, arges, wuorwe, arpenum. *Blifva ſkygg*, äurot, argot, wuorwot, arpenet, pallajet.

Skygga, ſuoiwenaſtet, ſuoiweneb takket.

Skyl, kärdne ſtaura.

Skyla, käptjet, tjäket, tauket. Skyla ſig, tjäketet.

Skyldig, wälkoges, laikoges, welke wuollai wuojotum. Skyldig, *brottſlig*, mäddokes, ſakkolats. Skyldighet, wälkoleswuot, widno.

Skylla, wereb wuojet, ſkuwet. Skyll dig ſjelf, kadde allaſat.

Skylld, pärah, ſläktalats, lawe. Skyllſkap, pärad, lako.

Skyldpadda, ſkaltjo. Skylt, kabnje, wirra.

Skymf, ſkabmo, häppa, nalſem, albetem. Skymfa, ſkabmet, nalſet, albetet. Skymfelig, nalſes, albetakes.

Skymning, qwolmo. *I ſkymningen*, qwelte qwolmon. Skymma, tjouken autem orrot, tjoukeſeb ajetet.

Skymta, älketet. Skymt, älketem.

Skynda, käbtjet, naſſohet. Skynda på, tä-

ſet,

ſet, ſpaitet. *Skyndſam*, ruok, ſpaites, raſſoheje. *Skyndſambet*, raſſe, ruokwuot, ſpaiteswuot. *Skyndſamt*, rua, ruoi, ſpait.

Skytt, wuotjeje, ſkittar.

Skåda, kåtjetet, kåtjetallet. *Skådeplats*, kåtjem ſaije.

Skåf, kåtfo, wuokko, wuoro, wuollat, maſſwa, plågo. *Skåftals*, kåtfoi, plågoi, wuoroi.

Skåfvel, kåiwo. *Skåfla*, kåiwot, palet.

Skål, kare, kautja. *Din ſkål*, wuorde tokko.

Skålpund, ſkålpudd, naule, marke.

Skåp, ſkåp, wuorka litte.

Skåra, tſekke. *At ſkåra*, tſekkotet.

Skågg, ſkautja. *Blifva ſkåggig*, ſkautjot.

Skåfte, route åſſje. *Skåfvor*, ruoiwan takteh.

Skåfta, nautetet, naddatet, plådgot.

Skål, wikke. *Skål, pris*, arwo, makſo. *Få ſkål för en vara*, kalwob arwon jåttetet, rektes arwob wahroſt ådtjot.

Skålig, taibes, rektes.

Skålfva, ſkelbet, tårgeſtet, åingeſtet.

Skålla, huttet, tſjålet. *Skålsord*, ſpåddem pako.

Skålm, tiſke pele, ſkalk, ſkålm. *Skålmaktig*, ſkålmalakats. *Skålmſtycke*, ſkålma pargo, paha pargo.

Skåmma, peiſtet, ſpiejet. *Skåmma ut*, ſkabmet. *Skåmmas bort*, peiſtot. *Skåmmas, ſkåmma ſig*, ſkabmahet, ſkamatet, håppanet.

Skåmt, pilke, telpe, telpeswuot. *Skåmta*, pilketet, telpet. *Skåmtſam*, pilkalats, fuorkok.

Skåndelig, waſtes, ſkabmokes, ſkamos.

Skånk, waddes, waddaltak, ſkånk. *Skånk, bord*, peude, buordats. *Skånka*, ſkånkotet, waddet, waddaſtallet. *Skånkſam*, waddanje.

Skåppa, kårdne litte, ſkålo.

Skår, klippa, ſkere, ſkerats, qworgo. *Skår, ren*, tjålg, raines.

Skåra, tjuoppet, tjuolet. *Skåra ſönder*, tſapet. *Skåra, rena*, rainetet, raineſen takket. *Skåra tänderna*, panit kritjatet. *En ſkåra*, tjuoppem reido, ſtuora kawak nipe.

Skårfva, ſkible, ſkiblats, lanja.

Skårm, warjo, kåptjes tållån auteſt.

Skårmytſel, wiko, tårots. *Skårmytſla*, wikot, tåroſtet.

Skårp, pira tjanas, kåtſald.

Skårpa, autjoi puoktet, ſaijet, tabtjet. *Skårpa ſtraffet*, pakkataſeb tjauketet.

Skårſkåda, kåtjetet, ajatallet, piſnaſtet, åtſåtet.

Sköfla, ſpiejet, eritswaldet, katotet, audet.

Sköka, ſkeke, ſuora, hora.

Sköld, warjo. *Sköldebref*, Konoges plakat adeles ålmai auti.

Skölja, ſkullet, tåitet. *Skölja ner*, njalgelet.

Skön, tjabbak, faiuro. *Skönbet*, tjabbeswuot, faurot. *Blifva ſkön*, tjabbot.

Skönja, tåbdet, ſkenot, tajetet, wuoidnet, aitſet.

Skör, muöker, raſſje, ſmeres. *Skört trå*, ſmeres muor.

Sköraktig, lutes, ſkekes, kadwak. *Skörlefnad*, luteswuot, ſkekeswuot.

Skörbjugg, wanka tjård kutte kittjota almatjeb.

Skörd, tjuoppem. *Skördetid*, tjuoppem pådd.

Skörte, helme. *Skörta up*, kåtſaldet.

Sköta, kåtjet, jukot, ſytet, mårrahab adnet. *Sköta, bry ſig om*, öntſot, laketet, paſſot, aktot. *Sköta uti, ſkarfva*, jåtket.

Sköte, aſke, puogna.

Sladdra, ſladdertet, tippertet, ſjandertet, tåſſjit hålet. *Sladder*, ſlimber.

Slaf, akten åiwe ſwaines, ikkates teudnar.

Slag, reiwates, ſpekkem, hågg, håſem. *Slag (apoplexia)*, jabmaldak, jamalk wank. *Slag, art*, nale, ſlaja. *Slag, fältſlag*, tåro, tåroſtallem. *Slaghök*, arnes, hapak. *Slagskämpe*, tåro kåmp, tåro kiåura, tå-

roles. *Slagsmål*, tåro, ſlinke. *Slagregn*, ſjåwat, ſtuor åkte.

Slaga, truſkem muor, ſlagan.

Slagg, route paik, mi routeſt takkaten kattja.

Slagruta, kåttom åkſe.

Slagta, njuowet, ſkiddet, ſlaktet. *Slagtmånad (Octobr.)*, kålko. *Slagtning*, tåro, tårom. *Slagtning, ſlagtande*, njuowem, ſkiddem.

Slak, lådtjes, metaltatteje. *Slakna*, lådtjot, metatallet.

Slamra, plåwet, jutſet, tudnet.

Slant, ſlanto, årre.

Slapp, lådtjes, wanatakes, njuotſes. *Blifva ſlapp*, njuotſet.

Slarfva, ſlimpo, ſlibbro, tuognes. *Slarfva, göra vårdslöſt*, ſatta tokko takket, ſlintſoslaka takket. *Slarfviga kläder*, ſaigo karwoh, raike karwoh, karwoh kutte låh tuogneſi wuollai wuojom.

Slaſk, ſlåntje, ſlibdſe. *Snöſlaſk*, ſlatte. *Slaſkig*, ſlibdſes. *Slaſka*, ſlåntjet, ſålſet, orainet, pådwotet. *Det ſlaſkar*, ſlattemen le.

Slef, kokſe. *Kokſlef*, males kokſe.

Sleka, *ſlicka*, njålot. *Sleke*, njåloltak.

Slem, njaule, ſnuolga. *Slem*, *elak*, pahas, waſtes. *Slemt*, paha, pahaſt, waſtet. *Slemmig*, njaulajes.

Slida, tåpp, ſkuoudo. *Knifſlida*, nipe tåpp.

Slik, *ſådan*, taggar, taggarats.

Slinga, parkaltet, pådnjet akti laigit.

Slingra, kåſelet, ſnårret. *Slingra ſig undan*, keſatet.

Slinka, ſlippertet, låtkeſet. *Slinka undan*, ſuollet pateret. *Slinka efter*, mangen ſuollet tjuowot.

Slinta, njallkeſtet, niappetet.

Slipa, ſlipet, ſaijet, tabtjet. *Slipſten*, hakko.

Slippa, piåſet, kalketet.

Slipprig, niaulos, niappat, niallkes.

Slita, *nöta*, nokketet, pårreltattet. *Slita ondt*, ſlitob adnet, tjodtjaſin orrot, ſurret. *Slita ſönder*, kaikot. *Slita af*, påtket.

Sljunga, paſt. *Sljunga ſtenar*, kedkit paſtin tjaſket.

Sloka, ſlabretet, ſlaiwetet. *Slokig*, ſlabre.

Slockna, jakſet, jaddet, jamketuet.

Slott, Konoges heim, ſlått.

Slug, jerbmok, ſluokes, wiſes. *Slughet*, ſluokeswuot, wiſeswuot, jerbmokwuot. *Slugt*, ſluokeſikt.

Sluka, niälet.

Slump, ſåitem. *Af en ſlump*, edeleſt. *Slumpa*, tjåken åſeſtet, akten matten åſeſtet.

Slumra, nåkketet, jamketaſtet, nakkertowet. *Slumrig*, ſkewtotebme, ſlintſos.

Slurk, jukkaſtak, ſtuora jukkaſtak.

Sluſker, *ſluſkig*, ſlintſos, ſmorwok.

Sluſs, tjatſe puodo.

Slut, ketje, nokkem, laitem. *På ſlutt*, mangemuſta, mangemus ketjai. *Sluta*, låptet, laitet. *Sluta*, jerbmoſtallet, meroſtallet, qworaſet. *Sluta köp*, åſaſi pira laſſketet, hålet. *Sluta fred*, rafeb takket. *Sluta ut*, tjuoldet, ulkos ſtagget.

Slutt, niakko, njuojan wuolos, meto. *Slutning*, meto, njuoja, njuojeſtak.

Slå, reiwetet, qwoſgnetet, ſlåwet, håſet, ſwintet, låſket, leiſket. *Slå eld*, tälläb kaſſket. *Slå ihjäl*, latket, kåddet. *Slå ſönder*, mutket, ſtuouket. *Slå felt*, weltet. *Slå igen*, tappet, puodot. *Slå igenom*, tjadatet, ſjapketet. *Slå i kull*, ſlagget, wuolos ſlåwet. *Slå ned ögonen*, wuolos kåtjeſtet. *Slå om*, målſotowet, åtjatowet, preutet. *Slå ſig til*, piejetet. *Slå under ſig*, wuollaſes keſet. *Slå ut*, ſjaddet, ſåitet. *Slåſs*, tårot, tåroſtallet, wikot, tåroin kitſet.

Slått, *hö-ſlog*, ſlajo.

Slåcka, jakſetet, jaddetet. *Slåcka hungern*, nelgeb kajot, ſwargaldattet.
Slåde, tjålk, ſlidda, trako. *Lappſlåde*, kerres.
Slågga, ſlådtja, ſtuora wettjer.
Slågt, pårad, lako, ſlåkt, maddo, werrek. *Slågt, ſlågtinge*, pårolats, ſlåktalats, lawe. *Slågte*, ſuolke, ſåle, almatja ſlaja. *Slågtſkap*, ſlåktawuot. *Slågtas på*, aweſtet. *Han ſlågtas på ſin far*, attjes melte le.
Slånda, ſnaldo.
Slång, reiwates, hågg, håſa. *Slånga*, palkeſtet, tjaſket.
Slåp, loſſes pargo, ſlito, krås, bruk. *Slåpa*, weſtet, keſet, ådna pargob adnet.
Slåppa, luitet, peſtet. *Slåppa lös*, nuolet, luowes luitet. *Slåppa fjådrarne*, tålkit kattjetet.
Slåt, jalgok, ſlaijok, jalget. *Slåt, blid*, lines, libbes, lines håleje. *Slåt, dålig*, ſuoppates, neures. *Slåtmark*, jalget, qwolpa. *Slått*, neureslaka, pahaſt. *Rått och ſlått*, ſåiwalaka. *Slåtta til*, jalget, ſlaijet, ſliktet, jalgeten takket.
Slö, nålos, nórom, kutte i le aiwon. *Blifva ſlö*, nålot, nårot. *Slö ſåd*, neures kårdne.
Slödder, kenes almatjeh, kenes ſåle.
Slög, tjeppe, tjeppes, mattanje. *Slögd*, kåta tuoje, tjeppeswuot. *Slögda*, tuojohet, tjeppaſtallet.
Slöja, line, åiwe line.
Slöſa, tuhlet, ſkidartet, ſkiwtet. *Slöſare*, ſkidar, tuhlar, ſkiwtar, tuhleje. *Slöſeri*, tuhlem, ſkidartem.
Smacka, ſjamket, ſjåmket.
Smak, painek, ſmak. *Smaka*, ſmakot, tåbdet, ſmakeb adnet. *Smaklig*, nialge. *Smaklighet*, nialgeswuot.
Smal, ſegges, ſeggok, kedſes. *Blifva ſmal*, ſegganet, ſeggot, kedſanet. *Göra ſmal*, ſeggotet, kedſetet. *Smalbet*, ſeggas, ſeggot, kedſo.
Smattra, ruotet, ruoteſtet.
Smed, ſmidda.
Smeka, lakkotallet, tåketallet, takotallet.
Smeta, ſikkot, ſikkeſtet, padhet. *Smet*, padha.
Smida, ſmiddet. *Smidja*, ſmidjo, ſmidda kåte. *Smidig*, miwkok, wanatakes, kutte metaltatta.
Smickra, ſlimbertet, jelletet, håket. *Smicker*, ſlimbertem.
Smila, tjaimet, ſnjiſkeſtet. *Smila, ſmickra*, jelletet, ſlimbertet, hårwa diet takket, nubbi diet takket.
Smink, paino muotoi. *Sminka*, muotob ruopſoken painetet.
Smitta, pådo, pådwo. *Smitta*, pådwet, padhet, painet. *Smittſam*, painetakes.
Smolk, ripa, ſmuolke, ibje.
Smug, tjagnem raike, tjåkos raike.
Smula, bittats, ſmolko, ſmål, mutkotes. *Smula ſönder*, ſmolket, mutket. *Smulgråt*, ila negg, ſaiges.
Smuts, tuolw, ſtåntje. *Smutſa*, tuolwatet, ſtåntjet, orainet, pådwet. *Smutſas*, pådot. *Smutſig*, tuolwajes, waſtes, oraines.
Smutta, påddoi jukket, jukkeſtet.
Smycka, hårwetet, tjabbotet, hewoken takket. *Smyckad*, hårwok, hewok, tjabbotum. *Smycke*, hårw.
Smyga, niaket, ſuollet tjagnet, ſuollet tſaket. *Smyga ſig undan*, kådketet.
Små, ſmaw, utſes, ſmaiwes. *Små ſkog*, låkima, påſtek. *Skåra ſönder ſmått*, ſmaiwet, tſapet. *Smått*, ſmaiwai. *Småningom*, ſuoimen, aſtoſt, aſtoi, låitoi.
Småda, albetet, nalſet, laitet, ſpåddet. *Smådaord*, nalſes pako. *Smålek*, albetem, nalſem.
Småll, plåwem, klibma, leud, jutſa, ſmåll.
Smålla, plåwet, tudnet, klibmet, jutſet.
Smålta, ſjålkelet, ſuddetet. *Smålta, blifva ſmält*, ſjålketet, ſuddet. *Smält*, ſjålketum.

Smårt, *ſmal*, ſegges, ſeggokats.
Smårta, ſwarke, pino, waiwe. *Smårtefull*, pinetakes, paktjes.
Smöja, tſaket, tjada tſaket.
Smör, wuoj. *Smörgås*, wuoja laipe.
Smörja, wuoitet, låtjot wuoitaſin. *Smörja*, *ſmörjelſe*, wuoitas.
Snabb, kämp, ſappel, happel, ruok, ruwes, haretes, ſpaitok, ſnapes. *Snabbhet*, kämpawuot.
Snack, rudn, hubma, håla. *Snacka*, rudnet, ſmareſjet, hubmet, danſkeſtet.
Snaſva, ſtimpeldet, niallkeſtet, kåmpeſtet, ſnokarmet.
Snappa bort, erit tåpot, tuobbelet erit.
Snar, ruwes, ruok, ſpaites. *Snarare*, arebi.
Snara, kiål. *Snarka*, ſnoret, ſnorret.
Snart, *ſnarligen*, wargi, rua, ſpait.
Snarſticken, hekkes mårai. *Snartrogen*, jakkoles, jakkwår.
Snatta, niſkot, ſuolataſtet. *Snattare*, niſkoje, tåpotakes. *Snatteri*, niſkom.
Sned, tjuolo, tjuolok, tåres. *På ſned*, tjuollot. *Sneda*, tjuolotet, tjuollot takket.
Snibb, njuone.
Snickare, ſnikkar, muora tuojar.
Snickra, ſnikket, muora tuojeb takket.
Snida, ſatſet. *Snida i trå*, muori tſekkot.
Sniken, ſaige, ſaiges, nett, negg, ſaire, ſnaule, hanes.
Snilla, *ſe ſnatta*.
Snille, miälá, jerbme, ſnuortakwuot.
Sno, pådnjet, kebbret.
Snoka, ſnuogget, ſnudtjet, njuonotet.
Snor, ſnuolg, ſnuolga.
Snork, tåſſjes aitoh, nittem. *Snorka*, ſnorkeſet. *Snorka och pocka*, aitet ja riktet.
Snorra, ſjuka, ſkerro, wårgo. *Snorra omkring*, pira jårret, pira kyrſolet.
Snubba, ſjårgot, tſetſaſtattet, pelket, ſneitet. *Snubbor*, ſneitem.
Snuſva, ſnuop, ſukt.
Snugga, ſnuogget, ſnåletet.
Snus, ſnukk. *Snuſa*, ſnukkab jukket.
Snuſkig, ſlintſon, kutte i le rajanes.
Snyfta, ſjuoketet, ſeinatet.
Snygg, ſniwa, ſniwok, tjabbe.
Snyta ſig, ſnuſotet. *Snyte*, njuone.
Snål, hanes, wainok, ſnaule, ſnål, nåpel. *Snålhet*, haneswuot, ſnaulokwuot. *Snålas*, ſnåletet.
Snåcka, ſkaltjo.
Snåf, paſkes, paſkok, kartjes.
Snåll, *ſe ſnabb*. *Snållhet*. ſpaiteswuot, kiämpaswuot. *Snållt*, kiämpaſikt, kiämpeſt.
Snårja, kåſelet, wautetet. *Snårja ſig*, wautet, webjet, tabranet, qwoſgnet.
Snåſa, ſjårgot, ſjårget, tſetſaſtattet, ſneitet.
Snö, muot, muottek, lobme. *Snöga*, muottet. *Snöglopp*, ſlatte. *Snöſparf*, alap.
Snöd, tokkones, ſuoppates, okaudnes, tåſſjet.
Snöpa, kaldet, kaſket. *Snöpt*, kaſkek.
Snöplig, waſtes, ſkabmokes. *Snöpligt*, waſtet.
Snöra ihop, akti ſnårret, kårretet.
Snöre, kaino, reſſime, ſnuore. *Snörrät*, njuolga, ſtadan.
Snörpa, ſnårret, akti tjåket. *Snörpas ihop af hetta*, tårrenet.
So, ſwine, ſnorka. *Socka*, kuopa.
Socken, ſuokno, tjelde.
Socker, ſokkor. *Sockerbakelſe*, ſokkor laipe.
Sofra malm, malmab rainetet, malmab ſåiwa kedkeſt tjuoldet.
Sofva, ådet. *Sofva godt*, njalget ådet.
Sofvel, ſuwle, påkſeſtak, påſme.
Sol, peiwe, peiwats. *Sola ſig*, peiwen auten tjåkkahet. *Solbränd*, peiweſt kårdum. *Solſtånd*, kukkemus peiwe. *Solſtråle*, peiwe labtje.
Sold, palka, makſo. *Soldat*, tåro ålma.
Solka, tuolwatet, ſmorwotet.

Som,

Som, kutte, jukko, juok. *Som, ſåſom*, ko, nauko.

Somlige, muttemeh, ſåbmaſeh, kallekatjeh. *Somt*, muttem part.

Sommar, keſe. *Somna*, ådajet, nåkketet.

Son, pardne, alge. *Sonhuſtru*, manje. *Soneſon*, ajow.

Sopa, ſopet, rainetet, rainefen takket.

Soppa, lema, ſmalek.

Sorg, ſurgo, waj, waja, wajek. *Sorgedrägt*, ſurgo karwoh. *Sorgelig*, ſurgolats. *Sorgfällig*, mårråteje, mårrahab adneje, mårraheje, hugſar. *Sorgfälligbet*, mårraha, hugſo. *Sorglös*, hugſotebme. *Sorgſen*, ſurgolats, wajeteje, kutte wajen le, wajes.

Sorl, hålme, tudn, juſa, kraja, ſtaime. *Sorla*, tudnet, jutſet.

Sort, ſlaja, nale, tjård. *Sortera*, tjuoldet fårta ſlajeb ſårr.

Sot, tjadd. *Sot, ſjukdom*, puotſelwas, taud, wank, maine, waddo. *Sota*, tjaddet, ſmorwotet. *Sotig*, tjaddajes, kutte tjadden le, tjappes, ſmorwotum. *Sotdöd*, puotſen jabmam. *Soteſång*, puotſem ſångo, jabmem ſångo.

Spa, ſoppa, lema. *Fiſkſpa*, qwele lema.

Spade, ſpadan. *Spada*, ſpadanin palet, ſpadatet. *Spader i kort*, ſpada.

Spak, tames, läjes, låbdes. *Blifva ſpak*, låjot, låbdot. *Spakfärdigt*, låbdet.

Span, kårt, kårtel, luod, tudno pele.

Spana, åtlåtet, jåſkotet, katjatet. *Få ſpaning*, judjot, elwet.

Spannål, ſpannål, kårdne.

Spara, njuotetet, tſutſet, juorjet, ſparet. *Spara ihop*, tukſet. *Sparſam*, njuotetakes. *Sparſambet*, tſutſem, juorjem, njuotetem. *Sparſamt*, njuotetemlaka. *Leſva ſparſamt*, njuoteten wieſot.

Sparf, tſitſok, tſitſe. *Sparfhök*, titeſ.

Sparka, tjåktjet, tjåktjetet, påttkeſtet.

Sparlakan, låutek ſångon pira.

Sparre, ålg, tjåſk.

Spatſera, wadſetjet, walkeſet, walkſet, ſlanket.

Spe, albetem, nalſem, ſpåddem, narrem. *Göra ſpe af*, ſpeijot, narret. *Spegloſor*, ſpeijom pakoh, ſneitem pakoh.

Speck, puoite, allas. *Själſpeck*, nuorjo puoite. *Specka*, puoiteb ſiſa tſaket, puoitet.

Spegel, ſpejel. *Spegla ſig*, ſpejelen muotob kåtjetet.

Speja, ſjåktjet, ſuollet åtſåtet, akſatallet.

Spel, ſlåk, tokor, tokortem. *Spel, muſik*, ſpeletem. *Spela på inſtrument*, ſpeletet. *Spela kort*, ſpiålet. *Spela på pipa*, pippob tjuojetet. *Spelman*, ſpeleteje.

Spendera, kåſtet, kåſtekeb takket, waddaſtallet, ſpanderet, ſkånkit håiketet. *Spenderſam*, waddanje, ſkånkok.

Spene, nidtje, ruouſe.

Spenſlig, ſegge, ſeggokats.

Spetelſka, tubre maine, pahas tubre, ſpetelſka.

Spets, njuone, ſnjuttje, ketje. *Spets, högſta kullen*, tjåkk, ſnjurtje. *Spetſar*, raiki takkatum hewok line. *I ſpetſen*, njuonoheſne, autemuſen. *Spetſig*, ſnjurtjok, ſnjuttjok. *Spetſa*, ſnjuttjet, ſnjuttjen takket. *Spetsbof*, ſluora ſkålm, tiſkepelak. *Spetsfundig*, ſluokes, wiſaſtalleje, wiſes. *Spetsfundighet*, ſluoke, ſluokeswuot.

Spett, paſſem. *Sätta på ſpettet*, paſſemi tſegget.

Spicken, kåike, ſuowas. *Spicket kött*, kåike piårgo, ſuowas piårgo.

Spik, roue naule, ſpikar. *Spika*, naulet.

Spilla, leiket, kåbmetet, kålketet, ſpillet. *Spillas ut*, leikeſet, kåbmanet. *Spilling*, leikeſem.

Spillo, ſpiejo, håkkanem, kåddem.

Spillra, låda, ſabtjes, ſpiålkates. *Spillra ſönder*, ſpiålkotet, ſaret, luoddet.

Spil-

Spilta, ſtallsſpilta, ſuoine litte.
Spinkug, ſegge, ſkaile, tjokkotes, råibme.
Spinna, pådnet. *Spinnrock*, kåkkel, ſnaldo, pådnem råkk.
Spinnel, heune. *Spinnelvåf*, heune werbme.
Spion, ſuolle akſatalleje, ſjåktjeje.
Spira, Konogaſen welde, ſpira. *Spira, liten bjelke*, ſtuokkets, tjåſk.
Spis, piåbmo. *Spis, ſpiſel*, aren, ſpiſa.
Spiſa, beſpiſa, piåbmet, ſedet, piåbmob waddet. *Spiſa, åta*, piåbmotallet, pårret. *Spiſa, råcka til*, jåkſet, ållet, rekket, ſpiſſet.
Spits, *m. m. ſe ſpets.*
Spjut, ſaite, ſpaggok.
Spjåle, ſpiålkates, pekkats, ſjållots. *Spjålka*, ſpiålkotet, luoddet, ſaret. *Spjålkas ſönder*, luoddenet, peiget, ſpiålkeſet.
Spjåll, wuobdne kåptjes, ſpelte.
Spjårna, tjåktjet, tjåktjetet, påttkeſtet.
Split, rito, pålko, ſtinke.
Spol, petſek, widdek. *Spole*, kådhem ſuoj. *Spola garn*, laigeb keſtet, ſpolet.
Spong, pråwe, pråwats jokka raſla.
Sporre, tjåktjem route.
Spotſk, ridhak, raggoſtalleje, ſpoſkeje.
Spott, tjålg. *Spott och ſpe*, ſpåddem, nalſem. *Spotta*, tjålget, tjålgetet.
Spraka, brakkohet, langkeſet, ruotet, ruoſatet, ſnjirret.
Spraßla, ſtåtjet, ſwarret, ſwårget, ſpåret.
Spratt, ſkuorpo, pus. *Göra et ſpratt*, puſet, ſkuorpob takket.
Spricka, raket, luoddenet, peiget, jållot, *Spricka ut*, wuotjet, patſet, påtſetet.
Sprida, påddet, påddetet, pira ſajet. *Sprida ut en ting*, ſaken wuolgetet, ringet. *Spridas*, juokatet, widanet, luobbitet, påddanet. *Spridd*, påddos.
Springa, ſpricka, jållo, rakem, ſawe.
Springa, löpa, hoppa, wiåket, wainket, warret, qwotſet, åkot, njultjet, tjilet, tjäleſtet, ſaſket. *Springa (coire)*, rakket. *Springa ut, uprinna*, wåddaſet, kålkitet. *Springa på, anfalla*, ladet, råbmolet. *Springa up*, ſprainet. *Springkälla*, aja, ajek, tuoldeje ajek.
Sprita, karrab waldet, qwolmeſtet, rainetet.
Spritta, ſprainet, tjåleſtet, ſwarret.
Sprote, ſwitja, lanje, åkſats.
Sprund, buntſe raike, nialme. *Sprunda igen*, buntſe raikeb tappet.
Spruta, triſſet, triſſetet. *Vattnſpruta*, tjatſe triſſem reido.
Språk, kiål, hål, ſardne, hålem lake. *Språka*, hålet, hubmet, danſkeſtet, rudnet, ſmareſjet. *Språkſam*, hålajes. *Språkkunnig*, kiålolats, mådde kiålek.
Språng, tjalem, wiåkem, qwotſem, njultjem.
Spräcka, ſprånga, luoddet, luoddot.
Spräcklig, teblak, treblak, luoſtek, tjuoſſe.
Sprätta up, rattet, kaikot. *Gå och ſprätta*, raggoſtallet, wadſeten tjåulaſtallet.
Spröte, ſwitja, kittjaheje muor.
Sputa ut, ſpy, tjållet, wuokſet. *Spyor*, wuokſenes.
Spå, kåttot, autel ſardnot, wuoſotet, muonet. *Spå, trolla*, nåitot, qwopaſtallet. *Spåman*, nåite. *Spåqvinna*, qwopes. *Spådom*, kåttom, japotas, nåiteswuot, nåitom. *Spåtrumma*, kåbda.
Spån, ſpako, wuolates, wiårates, ſpanes.
Spånta ihop bräder, ſjålloit lauketet akti.
Spår, luodd, kåja. *Gå på ſpår*, qworet.
Spåd, njuores, ſegges. *Spådt barn*, utles mana. *Spåd röſt*, ſegges kiål.
Spåda up, blandet, njarbotet. *Spåda vatten i vin*, tjatſeſt winai piejet. *Spåda på*, laſſetet.
Spåkä, tabmet, tamet, nalet, låbdotet, låjotet.

Spån-

Spånna, kiåldet, ſadtet. *Spånna före*, keſaſtet, keſaſtattet. *Spånna, taga åt ſig med naglarne*, kadſi ſårjot, pikſet. *Spånna ihop*, kruokkotet, akti tjadnet. *Spånna ifrån*, luitet keſaſeſt.

Spånne, kruokke, ſålp.

Spånſtig, tjoktok. *Spånſtighet*, tjoktokwuot.

Spånta, luoddet, ſaret, luoddot.

Spårra ut, ſadtet, tſagget. *Spårra in*, piraſtattet, pira karwet, fårtet hareſt puodot.

Spå, ſwiſko, ſwitja. *Spågubbe*, kyrko-wakt.

Spåke, ſwikol, wardali, eppar. *Spåka*, lattot, ſwiket, wandertet jabmemen mangel.

Spårja, fråga, kattjet, katjatet, jåſkotet. *Spårja, årfara*, aitſet, tetet ådtjot, judjot, elwet, wuopteſtet, kullet, tåbdet. *Spårjas, blifva kunnigt*, kullot, låſet, ſaken mannet. *Spårsmål*, katjalwas.

Sqvala, ſnjåret, ſpaita kålket.

Sqvaller, tåſſjes hål, ſqwolder, keles ſak. *Sqvallra*, ſqwoldertet.

Sqvalpa, liſkot, liſchkot.

Sqvattra, ſjållet, tſiwkeſet.

Sqvåka, pulkeſtet, tſihret.

Sqvåttra, ſiddertet, ſkidartet.

Stabrak, kukkemus peiwe.

Stack, fino, åmårtes, håwke.

Stackare, waiwan, kånne, håjo, ſlakkar.

Stackug, ådne, ånekes, ånekats.

Stad, ſtad, ſaijè. *Stadsbo*, ſtaden wieſat.

Stadd, tjodtjomen, orroje, kutte le. *Stadd, legd*, palketum.

Stadfåſta, nannotet, tjårgetet, ålles dobmob waddet. *Stadfåſtelſe*, nannotem, ålles dobmo.

Stadga, förordna, kottjot, piejet, dôbmet. *Stadgas*, nannot, nannotowet, tjårget. *Stadga, påbud*, piejetus, ornig, lag.

Stadig, nannos, tjårges, wekſes, famolats, ſtaikok, ſtalkes, ſtuowok. *Stadigvarande*, ikkates, ikkat orroje. *Stadighet*, nannoswuot. *Stadigt*, nannoſt, nannoslaka.

Stadna, tjodtjetet, kånoket, ſtattertet, ſtanet. *Stadna, uphöra*, orrojet, laitet, nokket.

Staf, ſåbbe, klakka. *Stafvelſe*, ſtaweles. *Stafva*, ſtawatet.

Stake, ſtaura, halgo, tjuold, balka, watjos. *Staka ut*, wittait piejet, wittet, meretet.

Staket, ſtaggek, hagan.

Stall, ſtall, håſta kåte. *Stalla*, puoitotet, kådtjetet.

Stallbroder, kradna, qweibme.

Stam, madd, båll. *Stam, hårkomſt*, maddo, werrek, pårad. *Stam*, ſtabne. *Framſtam*, auta ketje. *Stamfader*, madder attje, madder aija. *Stambok*, watem kirje.

Stamma, kakkaſtet, malteſtet. *Stamm, en ſom ſtammar*, kakkas, kiålalakkak.

Stampa, njutet, tſabmet. *Stampa med fötterna*, juolki tſabmet, trampet juolki.

Stank, pahas habja, pahas hapſes, lukt.

Stapel, åmårtes, håwke, fino.

Stapla, ſtimpeldet, njallkeſtet, wilpatet, kåmpeſtet. *Stapla i tal*, temſeſtet, pakob ejet, kakkaſtet. *Stapla up*, åmårtet, paijalok pårdet.

Stark, wekſes, wåkſak, kiåura, famolats, famo-porre. *Stark köld*, karra tjåſkem, pruöſſe. *Starkt rep*, nannos reſſine. *Stark handel*, ſtuor åſas. *Starkt bränvin*, karra wina. *Starkt*, nannoſt, wekſeslaka.

Starr, ſtarro. *Starr på ögat*, kalam tjalme.

Stat, rik, Konoges rik. *Stat, prakt*, hårw.

Statur, kukko, ſjaddo, muddo.

Steg, lawke. *Stege*, raideres.

Stegra, deurotet, åſaſit tſegget.

Stek, paſſem piårgo. *Steka*, paſſet. *Stekas*, paſſot. *Stekſpett*, paſſem.

Stel, kittjos, kuſſmes. *Stelna*, kuſſmot, kittjot, kalnet, kråwoket.

Sten, kedke. *En ſtor ſten*, kallo. *Stengrund*, qworgo. *Stena*, kedkahet, kedki kåddet.
Stenig, kedkajes. *Stenigt land*, juowajes ådnam.
Stick, tjuoggatak, påſketem. *Lämna en i ſticket*, mubben håggab wahdai tſaket. *Sticka*, påſketet, tſeſkotet, tſeſkelet. *Sticka, gravera*, ſatſet, tjalet. *Sticka in*, tſaket. *Solen ſticker*, peiwe kårda. *Sticka, ſy*, kårot. *Sticka vantar*, fatſit kådhet. *Sticka, tråſticka*, ſabtjes, ſåda.
Stickelbår, tſeſkes muoran muårje.
Sticken, mårak, måren. *Sticknas*, måratowet.
Stick-ord, tjaimem pako, narrem pako.
Stjelke, juolke, takte.
Stjelpa, kåbmetet, kåbmanet, raggetet.
Stjerna, naſte, taſte. *Stjernkikare*, naſti åppes.
Stjert, petſek, pattom.
Stift, akta Biſkopen land, akta Biſkopen tafo.
Stifta, piejet, laget, ſtillet, ſiſa piejet, algetet. *Stiftare*, algeteje, tſeggeje.
Stig, ſpår, luodd, kåja. *Stig, väg*, palges.
Stiga, lawket, låidet. *Stiga up*, paijas kåret, tjuodtjelet. *Stiga ned*, wuolos luitatet. *Konſten ſtiger*, kånſt autana.
Stilla, ſjawotes, ſåddos, lådtjes. *Stilla, ſaktmodig*, låjes, låbdes. *Sitta ſtilla*, ſjawot tjåkkahet. *Tiga ſtilla*, ſjawot orrot. *Stilla, dämpa, blidka*, keppetet, ſjawotattet, puorotet, ſåddotet, lidnahet, lådtjeb takket. *Stilla bloden*, warrab tſuokeſtattet. *Stilla boſkap*, buwai piåbmoit waddet, ſtillet. *Stillhet*, ſåddoswuot, ſjawotes-wuot, lådtje.
Stilleſtånd, kånokaſtem tåroſt ånekes påddi.
Stim, ſtåk, ſtåkem. *Stima*, ſtåket, ſtåtjet, ſtandet. *Fiſk ſtima*, qwele kådho.
Stind, ſadtok, teuwas. *Blifva ſtind*, ſprigget, pradgetet. *Se ſtint på*, tjalmit tſagget.
Stinga, påſkåtet, tſeſkelet.
Stinka, pahaſt hapſitet, tſiwnitet. *Stinka, drypa*, tåinget, kåikot.
Stjäla, ſuolatet, ſuollet katotet, niſkot.
Sto, mårro, mingeles håſt.
Stock, tjåſk, ſtuokke. *Stocka ſig*, ſuokot, tjåkenet, nårret.
Stod, tſagge, ådnåres, pål, kåwe.
Stoffera, luoſkot, puddet, pardet, tadnin kårot.
Stoft, ripa, måiwe, mulde.
Stol, bånk, tjåkkahem ſaije, ſtol. *Stolgång*, patta raike.
Stolle, kaiwes, piådak, ſkike, tajok, kajok. *Stollig*, miåla-lakkak, miålawanak, kaiweslakats, perik ſåkåk, wuorok.
Stolpe, tſagge, juolke. *Stolp-bod*, juolkak aite.
Stolt, raggok, tjåulak, ſtuoraſtalleje, miåſtalleje, ſtuores. *Stolthet*, ſtuoraſtallem, tjåulakwuot.
Stomme, båll, abnes.
Stop, ſtop, kadno pele. *Halfſtop*, tint.
Stoppa, ſtappet, tſågget, tſaket, puodot. *Stoppa igen et hål*, raikeb puodot, måſkotet. *Stopp*, tappa, puodo, kåptjes. *Stoppning*, teutates.
Stor, ſtuor, ſtuores, jånjok. *Stor ſveda*, karra ſwarke. *Blifva ſtor*, ſtuoranet. *Storſint*, mårak, puoſjak, kårrok, puortos. *Stortalig*, pako rippak. *Stor-ordig*, njalmokes.
Storkna, tjåkſanet, påktjanet.
Storlek, ſtuorakwuot, jenjokwuot, muddo.
Storm, wiro, karra piågg. *Storm, (oppgnatio)*, tåro, tårotem. *Storma*, wiron brakketet, piåggetet. *Storma (oppugnare)*, tårotet, tårob takket. *Storma til*, ladet. *Storma, bullra*, ſtåtjet, ſtandet, juttſet, klibmet, maret.
Stormhatt, åiwe warjo, tåro kapper.

Straff,

Straff, pakkates, ſtraff. *Straffa*, pakkatet. ſtraffot. *Straffliöſt*, pakkataka, nauk. *Straffvärdig*, ſakkolats, måddoges.

Strand, kadde, fiärw, terbme. *Stranda*, kadde nala wirrot, kadde wuoſte pårjeſtet.

Strandſåtta, madhet, aroſtattet, pettet.

Straxt, tala, talak. *Straxt efter*, tala taſte.

Strek, tjalaſtak, tjaleg. *Strek*, *tåg*, kaino, badde.

Streta, rabbet, kilpot, killot, kitſet, rattjet, wigget, oibot, kimpeldet. *Streta emot*, wuoſtaladdet, tſagget.

Strid, ſpaites. *Strid ſåd*, teuwa kårdne. *Strid*, *kamp*, tåro, rito, oibom. *Strida*, tårot, tåron kitſet. *Det ſtrider emot förmuftet*, i tatt ſjåtte almatjen jerbmin. *Stridig*, tårek, wuoſtaladdeje, preutak. *Stridbar*, tåro miha, tåro kiämpa.

Strima, ſtranjes. *Solſtrima*, peiwe labtje.

Stripa, *ſkåra*, tſekke, tſekkes.

Strumpa, ſuokko, pidto.

Strupe, tjådd, tjåddek, karas, kirs.

Strut, jebmeſats, ſkuoudo.

Stryk, ſlåwatallem. *Få ſtryk*, ſlåwetallet, riſſeb ådtjot, ſwaſkotallet.

Stryka, ſikkot, njamet. *Stryka bort*, erit njamet. *Stryka ut*, waſkot, ſtriwket. *Stryka omkring landet*, pira landen kålket. *Stryka på en*, reiwatallet, låſkotet, ſlåwet.

Strypa, karket, puwet, karkaſtattet, keraſtattet. *Strypas*, karkaſet, puwot, keraſet.

Strå, ſuoine tjåle, graſe tjåle.

Stråk, hare, kåino, alme wuole.

Stråle, *ſolſtråle*, peiwe labtje.

Stråt, kåino, laido. *Hvad ſtråt för han?* kåbbos åiwi wuolgi?

Stråcka, wanatallet, ſadtet, reſtet. *Stråcka ſig*, ſadtjeſet. *Stråcka ſig til*, *råcka*, jåkſet, ållet. *Hans magt ſträcker ſig ej långt*, i ſo makt kukkas påte (jåkſå). *Stråcka*, *rad*, pirka, kargates. *I en ſträcka*, aktet rajaſt.

Stråf, tjarrok, kittjos, baſkok, briſkok. *Stråf*, *ogin*, tårek, pahaſtalleje, kårrok, råſkes.

Stråfva, wigget, rattjet, rabbet, rudwet, tjabtjet. *Stråfva emot*, ſtagget, wuoſte tjodtjot, wuoſtalaſtet.

Strång, *hård*, rinkſes, kårrok, karrok, karres, puoſje. *Strång köld*, karra tjåſkem. *Strång*, kiåldak, badde. *Strångа*, nagget, wuojetet. *Strånghet*, karrokwuot, rinks.

Strö, påddet, luobbet, pira ſajet.

Ströfva, ſtraukot, tåpot, rewaren etjebs takket. *Ströfvar-parti*, rewar ſåle.

Ström, jokk, ådno, njauwe, uwe, kålkats, qwoik. *Strömma*, kålket, ſnjåret.

Strömming, ſillda, tjuſkets, ſjila.

Stubbe, jalgna. *Stubbig*, ſnamp, ſnoppok.

Studera, kirjai låret, ſtåderet. *Student*, ſtådent.

Stufva, åddåſtſt låggetet, mubbadeſt wuoſtjet.

Stuga, kåte, ſtåpo, tåppe. *Förſtuga*, ulkolån.

Stum, kiålatebme, kiålates, kutte i hålet matte.

Stump, ånates, ketje, pekke.

Stund, pådd, aike, kåtſo, maſwa, wuollat. *En liten ſtund*, ånekes pådd, påddets. *På ſtunden*, tala, talak, talle adtjek. *På ſidſta ſtunden*, mangemus ketjai, mangemus aikai. *Stundeligen*, påddålok, inta. *Stundom*, muttemin, muttem pali.

Stupa, ſlabmet, ſnokarmet, kåmpeſtet, jårret.

Sturſk, ſtartek, ſtinn, tårek.

Stuſſa, *prunka*, wuolotallet, tiåulaſtallet karwoi. *Stuſſa tilbaka*, ruoptot kauſtet.

Stut, nuora wuokſa, wuokſats.

Stybbe, *kolſtybbe*, tjadda tſumptſe.

Stycke, pekke, pekkats. *Stycke*, *kanon*, ſtuora tåro ſteuk. *Et ſtycke våf*, panka. *Styckevis*, påddoi, pekki pekki. *Stycka*

ſönder, påddet, pekki pekki tjuoppet, ſmaiwet, luepket.

Styf, kittjos, kuſſmok, tjoktok. *Styf, ſtark*, wekſes, kiäura, famolats. *Styf, högfärdig*, raggok. *Arbeta ſtyft*, åljoſt parget.

Styffader, attje pele, attje ſaije. *Styfmoder*, edne ſaije, edne pele. *Styfſon*, pardne pele. *Styfbroder*, wålja pele. *Styfſyſter*, årben pele. *Styfdotter*, neita pele.

Styfver, årre, kuoppar årre.

Stygg, waſte, waſtok, råbmes. *Styggt*, waſtet. *Styggas vid*, waſtahet, waſten adnet. *Blifva ſtygg*, waſtot.

Styl, tjalem reido, tjalem lake. *Nya och gamla ſtylen*, åbme ja åddå reknig. *Styljfjädrar*, pattom.

Styltor, muora juolkeh.

Stympa, ånetet, ånatallet, ſnampet, ſnoppotet, jaggeldet, jallet.

Stympare, omattanje, kålko, håjo.

Styng, påſketem, tſeſketem. *Håll och ſtyng*, påſko.

Styra, ſtiwret, tårjot. *Han kan ej ſtyra ſig*, i etjenis nakkahe, (i etjebs rade). *Styra, laga*, rektotet, ſtillet, ſjåttetet, laget. *Styre, roder*, ſtiwr. *Styrelſe*, lagatas, ſtildem, piejetus, tårjotem.

Styrka, wekſotet, tjårgetet, nannet. *Styrka til*, kaukelet. *Styrka, magt*, fumo, wekſeswuot, nannoswuot. *Han har fått ſin fulla ſtyrka*, ålles famoites le jåkſam, juo le famoi nala påtam.

Stå, tjodtjot, tjuodtjot. *Stå bi*, wekketet, pelen tjodtjot. *Stå til rätta*, tiggen auten tjuodtjot. *Stå efter*, wainotet, wainon orrot. *Stå efter ens lif*, mubben håggai wigget. *Stå emot*, wuoſte tjuodtjot, wuoſtalaſtet, tſagget. *Stå före*, auten tjodtjot, påtet. *Stå en före*, mubben wieſeken pira mårrahab adnet. *Stå på ſig*, wieſotallet, ſtaiket. *Huru ſtår det til med eder?* maktes måkſebet? maktes wieſobet? *Stå ſtilla*, akten ſaijen tjodtjot, tjodtjetet, kånoket. *Stå up*, tjuodtjelet. *Stå ut*, killet, kierdet, ſtaiket, pintet, ſlitob adnet.

Ståi, kraj, ſtaime, ſtuibme, klibma, tudn.

Stål, ſtale. *Stålſätta*, ſtaleb piejet.

Ståndt, tjodtjom ſaije, juolke ſaije, ornig, wuoke. *Jag är ej i ſtånd til*, ib aibmote. *I ſamma ſtånd*, tattna wuoken. *Ståndt, värdighet*, kall, ammat. *Ståndt, bod*, åſes bod.

Ståndaktig, nannos, ſtaikes, ſtaikok, ſtalkok, kutte auten wall manna. *Ståndaktighet*, nannoswuot, ſtaikokwuot, killoswuot. *Ståndaktigt*, nannoſt, ſtaikeslaka.

Stång, ſtaggo, ſtauta, halgo.

Stånga, muolwet, tjårwi nortetet, ſkurbetet tjårwi.

Ståŋka, tſakket, luokot, ſjuokeſjet.

Ståt, hårw, hewokwuot, tjåule. *Ståtelig*, hewok, hårwok, tjabbes. *Ståteligen*, hewoklaka, puorakit.

Stäcka, ånetet, utſetet. *Stäckas*, ådnanet.

Städ, ſmiddem route, ſtåd.

Städa, reidet, laget, karwet, tjabbaſt karwet. *Städa i ordning*, faijaſas fårtab pårdet.

Städja, palket, leiget, leigab waddet. *Städſel*, pant, leiga.

Städſe, inta, alo, akeſt.

Ståfva, påttjem litte, nappe.

Ställa, piejet, pårdet, tſegget. *Ställa på prof*, freiſlot, kåttjelet, pråwet. *Ställa ſig*, tåmetet, wieſot, takket. *Ställa tilfreds*, tiwot, likt takket, puorotet, ſåldotet. *Ställa för ögonen*, tjalmi auti pajet. *Ställa ſig ſom*, takket ko. *Ställa ſig ſjuk*, etjebs takket puotſemen.

Stil-

Ställe, ſaije, tafo, paike, taiw. *I ſtället för ſilfver*, ſilba ſaijen, ſilben auteſt.
Ställning, ſtildem, lagem, wuoke.
Stämma, röſt, kiål. *Stämma, ſammankomſt*, tjåkenaddem, ſtebno. *Stämma för rätta*, lagai qweddet, ſtebnet. *Stämma, dämpa*, puodot, tſappetet. *Stämma bloden*, warrab tſuokeſtattet. *Stämma in*, akti låſketet, ſjättet akti. *Stämning*, ſtebn, ſtebnek.
Stämpla, ſtämpeleb piejet, tjuorget, piwtet, ſtuokeswuoteb brukot, wiſaſtallet, kånſtertet. *Stämpla efter någons lif*, mubben håggen mete tjodtjot. *Stämpling*, piwtem, wiſaſtallem, ſtuoke.
Ständig, ikkates, alo orroje. *Ständigt*, inta, alo, akeſt, fårta palen.
Stånga, ſtagget. *Stånga igen*, puodot, tappet. *Stånga omkring*, pira ſtagget, gårdeb takket, gardot. *Stånga ifrån*, tſagget, tſappetet. *Stångſel*, ſtaggek, puodo.
Stånka, triſſet, triſſetet. *Stånka, drypa*, tåinget, kåikot.
Stärka, nannotet, wekſotet, tjårgetet.
Stöd, tſagge, ådnåres. *Stödja*, tſagget, tſaggeb piejet wuollai, tårjelet, tårjot, tutet. *Stödja ſig*, tårjotallet. *Stödja efter fiſk*, tjuouket.
Stöfvel, ſtebel, beinek.
Stök, ruſko. *Stöka*, laget, ſtildet, tjåket.
Stöld, ſuolatem, ſuolawuot.
Stöp, ruweſk. *Stöpa*, leikot, ſjålkelet. *Stöpa ljus*, kintelit takket. *Stöpſlef*, ſtadtjo.
Stör, ſtaura, ſtaggo, halgo. *Stör, ovanligt ſtor fiſk*, kålla, ſtuora qwele.
Störa, hemſet, peiſtet, malſket.
Större, ſtuorab. *Större delen*, ånatjumuſeh, ånab part. *Göra ſtörre*, ſtuoretet, ånetet.
Störta, wuolos håiketet, riwkeſtet, ruteſtet.
Stöt, nortetem, nolſatem. *Stöt, ſtötel*, njutem.
Stöta, ſtöta ſönder, njutet, tſuouket. *Stöta på*, nortetet, nolſatet, riwkeſtet, ruteſtet. *Stöta ſig*, nolſatet. *Stöta, förarga*, måradattet, åutjet. *Stöta til*, påtelet, tjåkenet, tjåggot. *Stöta, ej paſſa*, i ſjåttet. *Stöta ſom en böſſa*, tjåktjeſtet.
Suck, ſjuokenes. *Sucka*, ſjuoketet.
Sudda, tuolwatet, ſmorwotet, pådwet.
Suden, kibmahaddum, tuoltetum.
Suga, njammet. *Sugning*, njammem.
Sugga, mingeles ſwine, ſnorka.
Summa, lokko, reknig. *Summera*, akti lokket.
Sump, kiåwa, kiåwek, ſais, laddo. *Fiſkſump*, wieſoje qweli wuorka. *Sumpig*, tapak, tippak, ſaiſek.
Sund, tjålme. *Sund, friſk*, warres, warrok. *Sund, hälſoſam*, åidnes, puorak, warrestakkeje. *Sundhet*, warreswuot, warrot, åidna, hålſo. *Sundt*, warreſikt, warraſt.
Sunnan, årjel. *Sunnan ifrån*, årjat. *Sunnanvåder*, årjeli piågg.
Sup, jukkaſtak, kokſe. *Supa*, kadſet, jukket, jukkaſtallet.
Supplik, maddem kirje, waitem kirje.
Sur, ſures, muſn. *Sura ögon*, ſåurom tjalmeh, njuouſom tjalmeh. *Smaka ſurt*, ſuritet. *Surdeg*, ſures daigen. *Surmulen*, muſn, måſketakes.
Surna, ſurot, muſneket, muowaſet.
Surra, ſuſa, ſjukeſet, maret, nuwet. *Surra och ſupa*, wuolagen ſtandet, jukkaſtallet.
Svafvel, riſſja. *Svafvelſticka*, riſſja tſakketes. *Svaſla*, riſſjab painetet.
Svag, weſje, famotebme, neure, håſo, håjo, walbmetebme, raſſjes, liſak, ſjepſjes. *Svaghet*, weſjeswuot, ſjepſjeswuot, raſſjeswuot. *Svagdricka*, klaiwes wuola. *Svagt*, weſjeslaka, neuret.
Sval, kalos, tjåſkeslakats. *Svalka*, tjåſko-

tet, tjåſkotallet, kårſotet. *Svalna*, tjåſkot, kårſot, kalot.
Svala, ſwalfo. *Svale*, ulkolån.
Svalg, niálatak, tjådd, hamſe. *Svalg, djup*, haute. *Svalg och dryckenſkap*, rytem ja jukkaleswuot, ådna pårrem ja jukkem.
Svall, aldoh. *Svalla*, paroi mannet, porſet, aſſketet, abbeſet.
Svamp, tjana, ſwaipo.
Svan, njuktja. *Unga ſvanor*, jeudah.
Svang, *gå i ſvang*, wankot, kullot, wejelubbun ſjaddet, taiwot.
Svank, ſåjo, kawa, tjima.
Svans, ſeipe, pattom. *Svanſa*, wadſemeſne wuolotallet.
Svar, waſtetes, waſtetem. *Svara*, waſtetet, taweſtet, jekatet. *Svara emot*, jebd påtet. *Svara före*, lokkob takket, ſwarot, etjes nala waldet.
Svarfva, wadnet. *Svarfſtol*, wadnem reido.
Svart, tjappes, tjappok, ſuortak. *Svartaktig*, tjappeslakats. *Svartna*, tjappotet, tjappotowet. *Svartſjuk*, lollok. *Svartkonſt*, nåiteswuot, nåitaſtallem. *Svartkonſtig*, nåite, nåitaſtalleje, qwopes, meureje.
Svaſſa, tippertet, priddet, ſladdertet, tjeppaſtallet hålen.
Sveda, ſwarke, paktjes, paktjeswuot, pino.
Sveda, bränna, ſnjuwkelet, ſnjirpetet, qworbetet. *Svedjeland*, qworb.
Svek, pettem, pettogeswuot, tarem.
Svenſk, taro, tarolats, laddelats. *Svenſka*, taro kiål. *Tala ſvenſka*, taroſtet.
Svepa, kåſelet, pira kåſelet, tauket. *Svepa lik*, lik warjoit piejet.
Sverige, Swerje, Swerjes rik.
Svett, piåwes. *Drifva ſvett*, piåweſeb paitet. *Svettas*, piåwaſtet.
Svicka, tappats. *Svickhål*, wuoigneſtem raike.
Svida, ſwidet, kaſket, paktjitet.
Sviga, *ge ſviga*, miwwet, metetet, pelchs luitet.
Svigta, lenkeſtet, ſwilkeſtet, ſwaiketet, ſåjet.
Svika, pettet, taret, madhas takket, madhet.
Svima, jabmalket, ſwimatet. *Svimning*, jabmaldak, ſwimo. *En ſom ofta ſvimar*, jabmits, jamits.
Svin, ſwine, ſnorka.
Svindel, åiwe jårråkwuot. *Plågad af ſvindel*, åiwe jårråk.
Svinga, kirtet, pira jårretet, kirbmot. *Svinga ſig up*, kyrſolet, tjårdnet, paijas laudnet.
Svingel, ſuoppates graſe.
Svinka, ſwaiketet, ſwilkeſtet, wilpatet.
Sviſkon, Stockholm muórje.
Svordom, wuordnom, karro.
Svullen, påttos, pankes, påttanum, ſwållom.
Svullna, påttenet, panketet, paſet, ſwållot. *Svullnad*, påttenem, panketem.
Svåger, mak, ſwille. *Svågerſkap*, maka lako.
Svår, loſſes, karres, waddok. *Svårhet*, waiwe, muode, wuorradeswuot, kråſe. *Svårligen*, ådna waiwin.
Svårmodig, hujnos, ſurgolats, kutte waimon muodeb tåbda. *Svårmodighet*, waimon muode.
Svåfva, kirtet, kirtelet. *Svåfva i luften*, wåraldeſne kirtelet. *Svåfva omkring på vatnet*, jaure pira kålket, låttot tjatſen nalne.
Svågerſka, manje, ſibjok.
Svälja, niálet, niáleſtet.
Svälla, påttenet, panketet, paſet, pagketet, ſwållot.
Svån, nuor ålma. *Svånbarn*, pardne mana.
Svånga, kirtelet, jårretet, kirbmot.
Svård, ſwerde. *Tveäggigt ſvård*, qwekte autjok ſwerde.
Svårfader, wuopp. *Svårmoder*, wuone.

Svår-

Svårja, wuordnot, karrotet. Svårjare, karroles, karro njalme.
Svårm, tradjo, nauka, fluokk, ållo. Svårma, jukkaſtallet, ſtaddet. Svårma omkring, pira kyrſolet, pira wandertet. Svårmare, kåttare, låron ja jakkon åddåſteje.
Svårta, tjappotattet, tjappoken takket, tjaddet, ſuortet. Svårta, tala illa om, tarwet, laitet. Svårta, ſvart fårg, tjappes paino.
Sy, kårot. Synål, aime, nalo. Syring, ſuorma kåte.
Syda, luta, raggelet, raggelaſtet.
Sydlig, årjel. Sydlig vind, årjel piågg. Sydväſt, årjel alat.
Syfta, mudtet, ſiktet, adnelet. Syfta på, åtſet, wainotet. Syftemål, måkke, ſitud, waino.
Syl, pårretes, pobme.
Syll, tjåſk, fluokk, wuodo fluokk.
Sylta, piåbmoit talkot. Sylta bår, muórjit wuoſſjet. Sylta, ſyltad mat, talkotum piåbmo.
Syn, wuoidnem. Syn, beſiktning, kåttjem, kåttjetallem, kåttjetem. För ſyn ſkull, heiwe diet. Syn, uppenbarelſe, ſåmoſjem, ſippe. Syna, kåtjetet. Låta ſyna, kåttjejit waldet. Synas, wuoidnot.
Synd, ſuddo, måddo. Syndafall, ſuddoi kattjem. Syndaflod, ſuddo tulwe. Synda, ſuddob takket, meddet, ſuddotet. Syndare, ſnddar. Syndig, ſuddokes. Syndlös, ſuddotebme.
Synnerlig, ſårralakats. Synnerligen, i ſynnerhet, ånamuſta, aines.
Synlig, wuoidnos. Synligt, wuoidnoslaka.
Syra, ſurewuot. Syra, göra ſur, ſurotet. Syrgrås, juomo.
Syſkon, wåljetjeh, åbbatjeh. Syſkonbarn, wuoſtes lawe. Syſslinge, mangeb lawe.
Syſla, widno, pargo, takkamus. Syſla, ämbete, ammat, embikt, kall, ſaije. Syſſelſätta, tuojohaddet, takkamuſeb waddet, pargetet. Syſſelſatt, kutte ådna pargob adna. Syſloman, tjodtjoteje, kåttjeje, ſaijaſats, kutte mubben ſaijai le piejetum.
Syſter, åbba, årben. Syſterdotter, åbba neit. Syſterſon, nåpat.
Syta, kåttjet, neutot, jukot.
Så, ſaja, ſaun, ebber. Så ſåd, ſajet.
Så, ſåledes, nau, nauter Så mycket, tan ådnak. Så ſtor, tan ſtuores. Såſom, nau ko. Så framt, jus.
Såd, ſoppa, lema. Såd, ſådor, ſadho, takte.
Sådan, taggar, taggarats. Sådan, ſom han var, taggar, maggar ſodn lei.
Såg, ſako, ſag. Såga, ſakot.
Såla, wuodom. Såla ſkor, wuodomit piejet.
Såll, ſald. Sålla, ſaldet, ſiktet.
Sång, juoikem, laulom, laulotes, wuóle, weiſa. Foglars ſång, låddi ſjåll. Sångare, lauloje, juoikeje.
Såpa, ſaipo.
Sår, hawe, ſarjes. Såra, ſarjit takket, hawit takket. Sårad, ſarjetowum.
Såt, kerok, aiwe wånak. Såt, ſpringa, ſawe.
Säck, wuoſs, lauko, ſkårr.
Säd, ſajo, kårdne, ſakko. Sädesman, ſajo ålma. Sädestid, ſajem pådd. Sädes-bod, kårdne aite. Sädes-ax, kårdne kårrek.
Säf, njolgo. Säflig, låbdes, låjes.
Säga, ſardnot, jåttet, jaulet, hålet, taijatet. Säga til, tetetet. Det ſäges, kulloi, jauleh. Sägen, ſuptſes, ſak.
Säker, jalo, jalos, jaſkes, ſåddos, wiſſes, wittes, ſikker. Säkerhet, ſåddoswuot, jaloswuot, witteswuot. Sätta i ſäkerhet, nannos wuorkai piejet. Säkert, wittaſit, wittaſt.
Säljа, wuobdet, tuoket.

Säll,

Såll, wuorbalats, lykkolats, ſalog. **Sållhet**, lykko, wuorbe, ſalogwuot.
Sålla *ſig til*, ſåkkaret, ſånet.
Sållan, wuorjai, i kalle pali.
Sålle, kradnaſtalleje. *En elak ſålle*, pahas ålma, kenes ålma.
Sållſam, preutak, kåkſos, åutos. **Sållſamhet**, åuto, undar.
Sållſynt, wuorjak, kutte i kalli wuoidno.
Sålſkap, ſåls, kradnaſtallem, ſebre, ſåle.
Sålta, ſalteswuot, ſalte.
Såmja, ſåmeswuot, ſåmradokwuot. **Såmjas**, ſåmaſtet, ſåmtet, lakaſtet.
Såmre, neureb, nåkenob, wårrab.
Såmſk, ſkåde, altem nakke. **Såmſka**, altet, ſemſket.
Sånda, ſaddet, rajet. **Sånda *bud***, ſakeb takket. **Såndning**, ſaddek. **Såndebud**, ſaddek buda, ſaka ſardnoje, ſak håleje.
Sång, latjo, ſångo, ådem ſaije. **Sångkläder**, ådatak, jåwatak. **Sångkamerat**, ådem kradna.
Sånka, wuojotet, wuolos luitet. **Sånka *ſig***, wuojot, wuollanet.
Sårdeles, ſårralakats, ſårr, aines.
Sårk, qwujni like kerde.
Sårſkild, preutak, åtja.
Såta, jekatet, kultelet.
Såte, tjåkkåſaije, ſaije. ***Biſkopsſåte***, Biſkopen heima ſaije. **Såteri**, åiwi jård.
Sått, lake, ſlaj, praude, tjård, wuoke.
Sätta, piejet, tſegget, pårdet. **Sätta *ſig ned***, tjåkketet. **Sätta *på ſig mößan***, kappereb tſegget. **Sätta *ifrån ſyſlan***, kalleſt kattjetet. **Sätta *af penningar***, pednikit ſkidartet (ſjawetet). **Sätta *ihop***, akti tabretet. **Sätta *i håkte***, fangen waldet, fanget, fanga kåtai piejet. **Sätta *ſig ned at bygga och bo***, wieſob takket. **Sätta *ſig före***, aikot, kiäketet, uſſjotet. **Sätta *ſig i ſkuld***, welkit tåpot. **Sätta *ſig up***, tjodtjalaſtet, ſliwſeb takket, okullogaſen orrot. **Sätta *til***, ***förlora***, maſſet. **Sätta *til arbete***, tuojohäddet. **Sätta *ut nät***, jäddetet. **Sätta *öfver vatten***, raſſa ſutet.
Söckendag, arga peiwe, arg, pargo peiwe.
Söder, årjel. **Söder *ut***, årjas. **Söder *om***, årjak, årjelen. **Söder *ifrån***, årjat. **Gå *längre til ſöder***, årjetet.
Söfva, ådajattet, nakkartuttet.
Söka, åtſet. **Söka**, ***efterſträfva***, wainotet, rattjet, wigget. **Söka *i rätterna***, maddet, lagab katjatet. **Söka**, ***bjuda til***, kåttjelet, wigget, freiſlot. *Denne mats ſöker*, tat piåbmo tjaſka.
Söla, ***orena***, ttuolwatet, pådwotet, ſlåntjet. **Söla**, ***dröja***, finet, ila kukkeb ajanet, tamkot. **Sölaktig**, tuomes, kålkos, tamkajes.
Sölja, malje, ſålp, rigges.
Söm, kåroltak, ſawe, naule, bruoddats.
Sömn, nakkar, ådem. **Söt *ſömn***, nialges nakkar, kaſſa nakkar, ſippe. *I ſömnen*, nakkariſne, ådemeſne. **Sömnig**, nakkertowum, ådits. **Sömnlös**, nakkarates. **Sömſjuka**, wuowdnajes åditswuot.
Söndag, ailek, ailekes peiwe, ſodno peiwe.
Sönder, qwoutot, kaſkat. *I ſönder*, ſårr. *En i ſönder*, akt ai aiken, akt ai ſårr. **Sönderbryta**, tåjet, matſeſtet, måtjeſtet. **Sönderſlå**, tſuouket, mutket.
Söndra, ratket, tjuoldet, ſårretet, juoket. **Söndras**, ratkot, juokatet, qwektanet.
Söndrig, raikanum, kaikanum, tſuoukanum, mutkanum, tåjom. **Söndriga *kläder***, raike karwoh.
Sörja, ſurgob adnet, wajetet, wajen orrot. **Sörja**, ***hafva omſorg om***, hugſet, mårrahab adnet.
Sörpla, ſlrupket, ſlruppeſtet, kadſeſtet.

Sôt, almes, almok, ſuottes, njalgok. *Smaka ſôtt*, almitet. *Göra ſôt*, almotet. *Sôtma*, almot, ſuotteswuot.

T.

Tack, kito, kitolus. *Haf tack*, lek aldes, akta kito. *Tacka*, kitet, aldeſtet. *Tackſam*, kitokes. *Tackſambet*, kitokeswuot, kitoleswuot.

Tacka, får, ſmala mingeles, mingeles ſautſa.

Tackel, ſkippen kainoh, tåke.

Tackt, mât laulomeſne ja ſpeletemeſne.

Tadla, laitet, ſkablot, walpeb åtſet.

Tafel, buorde, peude, tållo. *Tafla*, tablo.

Tag, waldem, tjaukeſtem. *Gåddan år i taget*, hauka le niålon mangen, hauken le talle niålem pådd. *Taga*, waldet, tåpot, tjaukeſtet. *Taga af daga*, kåddet, håggab waldet. *Taga del uti*, ſebret, ſebren orrot. *Taga faſt, eller uti*, tuobbelet, tåppet, ſårjot. *Taga emot*, tuoſtot, tuoſtotet. *Taga illa up*, pahan waldet, innarmaſtet. *Taga af*, utſanet, utſot, uttjanet, mangas mannet. *Månan tager af*, mano ſnålpit, mano keſoj. *Taga ſig*, autanet, auten mannet, wejajet, wieſojet, warraſmowet, ådtjotet. *Taga ſig före*, pargon allaſes waldet. *Taga til*, ådnanet, laſſanet. *Taga öfverhand*, wejelubbun ſjaddet.

Tagel, tåmpå ſeipe, harjan.

Tagg, tjittje, ſujuttje, padne. *Taggig*, panak, tſeſkes.

Tak, låutak, tak, kåptjes.

Tal, hål, rudn. *Tal, antal*, lokko, reknig. *Tala*, hålet, rudnet, ſmareſjet, målgetet. *Tala om*, ſuptſeſtet, hålen adnet, åmanjaſtet. *Tala til*, hålaidattet. *Tala på*, håleb takket, laitet. *Tala högt*, tjuojelet hålet. *Tala vid*, kaſkebs hålet, rudnet, danſkeſtet, ſmareſjet. *Tala för någon*, mubben auteſt pakob målgetet.

Talan, hål, hålem, tjodtjotem.

Talg, pårwe. *Talgig*, pårwojes.

Talig, hålajes. *Talman*, hål ålma.

Tall, petſe. *Tallſkog*, petſeſk.

Tallrick, tallek, piåbmotallem karats.

Talrik, ådna, lokkoteke, wekkes. *Talrikhet*, ſtuora lokko, ållo.

Tam, tames, låjes. *Hemtamt kreatur*, ame klittur. *Tamd*, tabmetum.

Tand, padne, pane. *Tandlös*, panetes. *Tandkött*, padne ådtje. *Tandvärk*, pane ſwarke.

Tanke, uſſjolm, uſſjolmes, jurtak. *Tankfull*, kutte widai manna uſſjolmaſi kum, grudnoje. *Tanklös*, kutte i kukkas påte uſſjolmaſi kum. *Tankrik*, mårkelats.

Tapet, låutak, wådtji hårw.

Tapp, tappa. *Tapp, nagle*, tjitta. *Hötapp*, ſuoine kippo, tjagge.

Tappa, förlora, lappet, lappetet, maſſet. *Tappa, blifva öfvervunnen*, widnetallet, tjutatallet, oitatallet, tåppetallet. *Tappa modet*, hujnot, jaſſeb peſtet. *Tappa utur et kåril*, tappet, kålketet, njoigotet.

Tapper, kiåura, kåmp, ålma puoike. *Tapperhet*, kiåurawuot.

Tarf, tarbo, tarbek, tarbeswuot. *Tarflig*, tarbes, njuotetakes, muddakes.

Tarfva, tarbahet, niådaſtet, niådaſtowet.

Targa, pani kaſket, tſåpet, ſarget.

Tarm, tjåle. *Tarmlopp*, tjalgat wank. *Ändetarm*, marſe, patta tjåle, madda tjåle.

Taſka, taſko, wuoſſets.

Taßla, ſammatet, ſamkelet, ſapketet.

Taxa, ſåto, arwo, mere. *Sätta taxa, taxera*, arwob piejet, meretet man deuras kalka orrot.

Te, wuoſetet, wuoſatallet. *Te ſig*, etjebs wuoſetet.

Tecken, witta, mårk, heiwe, erades. *Teckna*, mårkot, eretet, wittab piejet. *Teckna, rita*, måhlet, tjalet. *Tecknatydare*, autoi tjälgeſteje.

Teg, åker pekke, ſlajo landen taiw.

Tegelſten, tigle kedke, tigl.

Telning, lanje, lanjes, ſuorge.

Temperera, muddaken takket.

Ten, ſnaldo, kåkkel. *Pip-ten*, pippo lågg.

Tenn, tadne. *Tennkåril*, tadne kare.

Teſtamente, teſtament, litto, nörto. *Göra teſtamente*, arbebs kåſeki tâiwotet.

Texta, ſtuorab bokſtawi tjalet. *Text*, text.

Thorsdag, tuoresdag. *Thordön*, atjan raide, atjan klibma. *Thorvigg*, atjan tjaſko.

Thron, Konogeſen ſtol, thron.

Tid, aike, pådd. *Tid, rådrum*, aſto, tarbme. *Jag har ej tid*, ib aſtob ane. *I rättan tid*, rektes pådden. *Förr än tid är*, autel pådden. *I god tid*, ådna, aike palen. *Förhala tiden*, aikeb waſetet, aikeb mangotallet. *Gifva en tid*, aſletet, aſtob waddet. *Imedlertid*, tattne kaſken. *Med tiden*, aſtoi, ſuoimen, mange manget. *Fördrifva tiden*, ajetallet. *I fordna tider*, tållen, tållots aimoi. *I tiden*, tane wåraldeſne, tane aimon. *Urminnes tider*, ſuptes paleh. *Tid (calculus prægnationis)*, lokko. *Hon har kommit före ſin tid*, påtam le autel lokkon. *Tideråkning*, aiki lokko. *Tidſpillan*, aiken låptem. *Tidsfördrif*, ſuottaſtallem, ajenes, widno.

Tidelag, waſtes maſletem ſjålotes klitturi kum.

Tidig, ara, ådnaſats. *Tidig ſommar*, ara keſe. *Tidigt*, ådna, ådna kåſſa. *Som tidaſt*, taiwai.

Tidning, ſak. *God tidning*, puore ſak.

Tjena, teudnahet, tåneſtet, kaggohet, ſwaineſtet, ſjuneſtet. *Tjena, anſtå*, ſjättet, wuokas orrot. *Tjena til*, dåkkahet, ſjättet. *Tjenare*, teudnar, kagge, ſjun. *Tjenſt*, teudnahem, teudno, tjenaſtak.

Tjenlig, ſjåttes, ſjättok, muddak, lagom. *Tjenlighet*, ſjåttokwuot, muddakwuot.

Tjenſt, ſyſla, kall, ammat, embikt, tjeneſtak. *Tjenſtaktig*, maſſket, kutte puoreſt almatji kåten jårret matta, keppeſats.

Tiga, ſjawot orrot, i mabke hålet, i pakob målgetet. *Tiga med*, tjåket, i hålet.

Tigga, watet, almoſtet, tiggot. *Tiggare*, wateje, almoſteje. *Tiggeri*, watem, almoſtem, tiggom.

Tijo, lokke. tſekke. *Den tijonde*, lokkad. *Tijonde*, tijod.

Tik, kauſjo, tikſje, tiko, pittjo.

Tilbaka, ruoptot, ruoptoleſi.

Tilbedja, råkkåtallet. *Tilbedjande*, råkkåtallem.

Tilbjuda, falet, biwdet, faletet. *Tilbjuda, förſöka*, kåttjelet, freiſtot. *Tilbud*, falem, faletem, kåttjelem, freiſtom.

Tilbringa, puoktet. *Tilbringa ſin tid*, wieſom aimobs låptet, aikeb waſetet.

Tilbörlig, ſjåttok, taibek, rektok.

Tildela, taibetet, nammatet, waddet.

Tildraga ſig, ſåitet, ſjaddet.

Tilägna, nammatet, taibetet, lokket, åſen waddet. *Tilägna ſig*, etjes wuollai lokket, allaſes nammatet.

Tilfalla, åſen ſjaddet, påtet. *Det tilfaller dig*, tunji tatt påta.

Tilflyckt, paterem kåino, rade, wekke. *Hafva ſin tilflyckt til*, tetet kållå kalka pateret.

Tilflyta, tjåggot, tjåkenet.

Tilfoga, takket, puoktet. *Tilfoga ſkada*, ſkadab takket.

Tilfreds, vara tilfreds, jaſkes orrot, raddet,

det, litatet. *Ställa tilfreds*, ſjawotattet, ſåddotet, puorotet.

Tilfylleſt, nuokes, ållaſt. *Tilfylleſt göra*, ållaſt takket, ålletet. *Tilfylleſtgörelſe*, ållaſt takkem, ålletem.

Tilfälle, tarbme, tilje, famo, käino, ſjåttok aike. *Om du får tilfälle*, jus käino tunji parit. *Tilfällig*, ſåiteje, edeles. *Tilfälligbet*, ſåitem. *Tilfälligt vis*, ſåitemeſt, edeleſt.

Tilförene, autebut, autel. *Långt tilförene*, juo ådna.

Tilförſel, tålwom taſſa, puoktem.

Tilförſikt, tårwo, tårwoſtallem, åſkal.

Tilgifva, luitet, andagas luitet, metetet. *Tiigifven*, karedes, kutte pelen le. *Han är ſin herre aldeles tilgifven*, ållaſt le ſodn båndas peleſt.

Tilgång, påtem, käino, aldanem, lakkanem, kåtſkanem. *Tilgång, förråd*, tade, käino, ållo. *Liten tilgång*, waneswuot. *Tilgång. förlopp*, wijor, wuoke.

Tilhåll, wieſo, orrot, orrot ſaije, juolke ſaije.

Tilhålla, tjabret, nagget, wuojetet.

Tilhopa, akten, tjåken, akten tjåken.

Tilhöra, *detta tilhörer mig*, mo le tat. *Åt hvar och en det honom tilhörer*, fåra kåſeki mi ſo le. *Det tilhörer dig at göra*, tab berri todn takket.

Tilja, ſjållo, klåwan, tilja.

Tilkomma, påtet, luſa påtet. *Tilkommande*, påteje, mangeb.

Tilkånna gifva, tetetet, tſuoikotet.

Til, kåik, luſa. *Til deß*, taſſa, taſſa ko. *Vara til*, kaudnoſet, orrot. *Tils nu*, tan rajai. *Til fots*, wadſen.

Tillaga, tiwot, karwet, reidet, laget.

Tillika, akten, akta wiákoi, pald.

Tillita, maddet, wekkeb adnot.

Tillopp, tjåkenem, akti tjåggom.

Tillra, jollaret, wuolos kålket, ſkågkoret.

Tillycka, puodot, tappet, kåptjet.

Tillåta, metetet, pajet, tiptet, loppetet. *Tillåtelſe*, loppe, metetem, pajem.

Tillägga, laſſetet, laſſatallet, ånetet.

Tillämpa, ſjättetet, laget, lauketet.

Tilmåle, kaigalem, kaigotem.

Tilnamn, like namm, nabtesnam.

Tilreda, karwet, karwetet, reidet, laget.

Tilreds, karwes, reid, ſtådes. *Laga tilreds*, karwaſt laget.

Tilräcklig, jåkſos, nuokes, kutte ålla.

Tilräkna, lokket, nammatet, taibetet.

Tils, taſſa ko, tann rajai ko. *Tilſammans*, akten.

Tilſats, laſſe, tuodde.

Tilſe, wakſjot, kåttjet.

Tilſkrifva, taibetet, nammatet, kaigalet.

Tilſkynda, puoktet, påtet takket.

Tilſluta, tappet, puodot, ſtagget.

Tilſlå, meretet, nammatet, taibetet.

Tilſtoppa, tappet, puodot. *Tilſtoppa öronen*, peljit puodot.

Tilſtunda, påtet, aldanet, kåtſkanet, lakkanet. *Tilſtundande Högtid*, påteje paſſe peiwe.

Tilſtyrka, kaukelet, kaukotet, haſtet.

Tilſtå, tåbdeſtet.

Tilſtånd, wuoke, wijor. *Tilſtånd, låf*, loppe.

Tilſtådja, metetet, miådot, pajet, tiptet, loppetet.

Tilſtälla, waddet, luitet.

Tilſtåndig, taibek, ſjåttok.

Tilſtöta, ſåitet, ſjaddet, tjåkenet.

Tilſyn, kåtjo.

Tilſäga en, tåiwotet, jattet. *Tilſäga, förmana*, wakotet, åiwåtet. *Tilſägelſe*, tåiwotes, jatek.

Tilſätta, piejet, tſegget. *Tilſätta, tillägga*, piejet, laſſetet. *Tilſatt*, piejetum, tſeggetum.

Tiltaga, laſſanet, ådnanet, autanet, auten mannet, ånebun (ſtuorabun) ſjaddet. *Tiltagande*, auten manneje, ſjaddeje.

Tiltagſen, jalo, kåmp, kutte i aros.

Tiltala, hålaidattet, håleb takket, håleb waldet. *Tiltala, näpſa*, ſjårgot.

Tiltro ſig, tuoſtet, wuoikelet, herdot.

Tiltråda, alget, tjodtjotatjet. *Tiltråda en egendom*, tawereb adnegåtet, ådtjot. *Tiltråde*, algem, påtem. *Hafva tiltråde til*, påtet ådtjot.

Tilverka, takket, tuojohet.

Tilvita, kaigalet, wereb wuojet. *Tilvitelſe*, kaigotem.

Tilvälla ſig, weldeſtallet, etjes wuollai keſet.

Tilväxa, ſjaddet, ådnanet, autanet.

Tilökning, laſſe, tuodde.

Tima, ſjaddet, ſåitet. *Time*, tim.

Timmelig, aikaſats. *Timmeligen*, tane wåraldeſne.

Timmer, ſtuokk, tjåſk. *Timra*, timbertet.

Tina, ſuddet, ſjålketet. *Snön tinar bort*, piåula. *Tina, tunna*, tudno, ſkoldnjo litte.

Ting, åme, teiwes, ata, tigge.

Tinga, trawet, bonotet, tingot.

Tinne, padne, ſnjuttje. *Tinningar*, kiådatjeh.

Tjock, kaſſok, kaſſa, aſſajes, ſuokes. *Tjock hud*, aſſajes tuolje. *Tjockt väder*, murkos talke, omakes talke. *Tjockhet*, aſſot, aſſajeswuot, kaſſo.

Tjockna, aſſot, kaſſot, ſuokot.

Tjockt, kaſſet, ſuoket. *Tjockt med folk*, ſuoket almatjiſt.

Tjog, qwekte lokke.

Tipp, ketjats. *Örtipp*, pelje puoite.

Tisdag, tisdag. *Tiſtel*, tiſtel.

Titel, kall namm. *Titulera*, kallen nammaſt muonet.

Titta, qwoulet, qwoulelet, kåtjeſtet.

Tjuder, badde, tjanas. *Tjudra*, tjadnet.

Tjuf, ſuol, ſuolek. *Tjufnad*, ſuoladem, ſuolawuot. *Tjufaktig*, tåpotakes, niſkotakes. *Tjufpack*, ſuola ſåle.

Tjugu, qwekte lokke. *Den tjugonde*, qwekte lokkad.

Tjur, ſarwes wuokſa.

Tjuta, holwot, walot. *Tjutande*, holwom.

Tjåder, tjuktje.

Tjäll, låuta kåte, låutak.

Tjära, tarwe. *At tjära*, tarwet.

To, line. *Tobak*, tobak.

Toffla, låpa, låpates.

Tofs, tuoppa, tåppa.

Tog, kaino, teſſme. *Togna*, wattnet, wainket.

Tok, kaiwes, piådak, perik, kajok, tajok, taiſok, ſkike, åiwe ſkikek. *Tokighet*, kaiweswuot. *Tokigt*, kaiweslaka, piådaklaka.

Tolf, qwekte lokke nalne, qwekte mubbe lokkai. *Den tolfte*, mubbad mubbe lokkai. *Tolfman*, laut-åluna, tålmanne.

Tolk, tålk. *Tolka*, tålket, tjålgeſtet.

Tom, koros, kuoros, tuobmes.

Tomt, kåte ſaije, aren ſaije. *Tomtgubbe*, ſjuoje.

Ton, tjuojenes, laulotes, ton. *Hög ton*, tjuojeles kiål.

Topp, tjåkk, ſnjurtje, kårrek. *Från topp til tå*, åiwe tjåkkeſt kitta påſke rajai.

Tordyfvel, route kånk.

Tordön, atja raide, atjekutjen klibma.

Torftig, tarbaheje, niådalats, håjo. *Torftighet*, niådaſtem, håjoswuot.

Torfva, tarfe, launje. *Torg*, tårg.

Torka, kåiketet. *Torka af*, ſakkartet, ſikkot. *Torka*, kåikat, kåiko. *Torkas*, kåiket, aſſnet, jagnet.

Torn, ſnjurtje, torne. *Torp*, utſes heimats.

Torr, kåike, aſſnes, jagnas. *Torrſkodd*, kåike juolki. *Torrvärk*, ſwarke lattaſi melt, qweis.

Torſk, wuona qwele, tårråſk.

Toſ-

Toſſa, tſuobbo.
Tota efter, tjuowot wigget, åhdet.
Traf, qwotſetem, tjuoſkom. *I traf*, tålwan. *Trafva*, tålwaſtet. *Trafvare*, tålwes.
Trafve, fino, åmårtes, håwke.
Trakt, paike, tafo. *Traktat*, nórto, litto.
Traktera, qwoſſotet, tuoſtotet piåbmoi, jukkatet, plågot.
Trakta efter, wigget, rattjet, åtſet, wainotet, wuorgnet. *Han traktar efter at ſtjåla*, ſuolatet kåttja. *Trakta efter någon*, mubbeb piwtet. *Diktan och traktan*, wiggem ja waino.
Trampa, tuolmot, tålmot. *Trampa under fötterna*, juolki tålmot. *Trampning*, tuolm.
Tran, likſe, nuorjo puoite. *Trana*, qworg.
Trappa, raideres, kårem kåino.
Traſa, ſlibbro, ſlimpo. *Traſt*, traſta.
Traſla, ſnårret, kåſelet akti.
Tratt, ſtraktje, ſtrakt.
Tre, kolm, kolmas. *Treenig*, kolmaktes, kolmaktalats. *Den tredje*, kolmad. *För det tredje*, kolmadeſt.
Trefnad, arwem, tſåptſom, murre.
Treſlig, murres, murretes, hauſkes.
Trens, badde, ſnuore.
Treſk, tårek, ſlinn, ſtartek, triſk, jaſk, anatakes, åiwajes. *Treſka*, ſtartekwuot.
Treſſa håret, wuoptit parkaltet.
Tretton, kolm mubbe lokkai, kolm lokke nalne. *Den trettonde*, kolmad mubbe lokkai.
Trifvas, arwat, murritet, tſåptſot.
Trifven, åljok, pargar, pargales, åljok.
Trilla, pira jårretet, ſkågkoret, ſkerroſtet.
Trind, jårbes, jårbok.
Trippa, tjute ketji wadſetjet.
Triſſa, ſjuka, wårgo.
Triumph, widnek, widneken diet laulom. *Triumphera*, wuolotallet, awotallet.
Tro, jakko, jakkoleswuot. *Man kan ej fåtta tro til honom*, i le ſunji jakkat. *At tro*, jakket. *Tro, hålla före*, tåiwot, uſſjotet. *Tro, hafva förtroende til*, jakket, tjårget, jakkob piejet, treuſtet.
Trogen, jakkokes, jakkolats, jakkoles.
Trolig, jakkates.
Troll, ſwikol, tråll. *Trolla*, nåitot, qwopaſtallet, nåitaſtallet. *Trollkarl*, nåite. *Trollkona*, qwopes. *Trollkonſt*, nåiteswuot, qwopeswuot.
Trolåfva, kihlatet. *Trolåfvad*, kihlatum.
Tropp, tåkke, nauka, fuowa. *Troppar*, tåro fuowa.
Troß, raido, kaudneh, kaudni kerreſeh. *Troß*, tog, kaſſa kaino.
Trots, haſtem. *Trotſa*, haſtet, åutjet.
Trotſig, etja radak, ſtartek, tårek, ſtinn.
Trubbig, nolpo, nålos, nårom.
Truga, nagget, wuojetet. *Trug*, naggo.
Trumma, ſpå-trumma, kåbda. *Trumma, rånna*, kålkem kåino, wuoigneſtem raike.
Trumpen, måſketakes, moſtos.
Trumpet, trumpet, tjuojenes reido, baſun.
Trut, njuone, njalme, hamſe.
Tryck, tjuorgem, tjuorgem reidoh. *Trycka*, tåptjet, tedtet, tjuorget, trykket.
Trygg, jaſkes, jalos, ſåddos. *Trygghet*, jaloswuot, jaſkokwuot. *Trygt*, jaſkeslaka. *Trygga*, jalostattet, jaſkoken takket. *Trygga ſig til*, jakkob adnet, åſkaleb adnet, kartet, mubbeſt jaſſeb waldet.
Tryne, njuone, ſlabb.
Tryta, wadnonet, wailot, wanes errot, wanes ſjaddet. *Det tryter*, wanes le.
Trå, ſtuora wainon orrot, rattjet.
Tråd, kåroſtak, laige. *Trådrått*, njuolga kåroſtaki tſagge.
Tråda, tuolmot, tålmot, låideſtet.
Tråg, trukke. *Degtråg*, daigen trukke.

Tråka, ådna pargob adnet, kråſet, kilpot, killot.

Tråna, njuotſet, ſuddet, ſuddatakeſt puotſet. *Tråndjuka*, ſuddatak, råkkatak, ſutta.

Trång, kartjes, kartjok, paſkes, nagges. *Göra trång*, kartjotet, paſketet. *Blifva trång*, kartjot. *Trångt nät*, terkes (paſkes) werbme. *Alt för trångt*, kartjebet peleſt.

Trångmål, aktjas, kartjas, naggas. *Trångmål, nöd*, waneswuet, niåd.

Trå, muor. *Vedträ*, tjåſkes.

Träverke, ſkuoke.

Trägård, muora garden.

Träck, ſtåntje, paik.

Träd, muor. *Fälla träd*, muorab werdet.

Tråda, låidet, låideſtet, wadſet. *Tråda en åker*, åkereb åjotet. *Tråda fram*, lakkanet, aldanet, påtet lakkabuſi. *Tråda, ſticka in*, tſaket. *Tråda i en nål*, ſjalmetet. *Tråde*, åjotum åker, åjewes jård. *Lägga i tråde*, åjotet.

Träffa, kaudnet, teitet, teiwetet. *Träffa in*, ſåitet, ſjaddet. *Träffas*, kaudnoſet, kaudnetet, wuoidneſattet. *Träffning*, tåro, tåroſtallem.

Trägen, ſaure, wainok, åljok. *Träget*, alo, inta, åljoſt, påddålok. *Trägenhet*, åljo, waino.

Träl, ikkates ſwaines, akten åiwe teudnar. *Trälaktig*, ſwainalats. *Trældom*, ſwainalatswuot.

Tränga, nagget, ſtappet, tragget, täptjet. *Tränga om*, tarbahet, niådaſtet, liwtet.

Tränga, bringa i trångmål, naggaſi puoktet. *Tränga, plåga*, waiwetet, wuorraſtattet.

Trängd, naggetum, wuorraſtattum, niådaſtum.

Trängta, hamoſtallet, wainotet, halitet, uſtotet. *Trängtan*, waino, uſto, halitem.

Träſk, jaure, jaurats, pluewe, laddo, kiåwa.

Träta, pålket, pålkatjet, ritet, wittjot. *Träta, kif*, pålko, ſtinke, rito, wittjo. *Trätoſam*, pålkales.

Trög, kålkos, wuonjas, laike, ſaines, aſtos, tuomes. *Trög, ovillig*, tårek, kutte i nali ſitta.

Tröja, like kerde, ånekes kaptats.

Tröſka, truſket. *Tröſkel*, ſjålma.

Tröſt, jaſketes. *Tröſt, förtröſtan*, treuſt, jaloſtallem, jaſkeswuot, tårwo, åſkal. *Tröſta*, jaſketet. *Tröſta på*, tårwot, tårwoſtallet, åſkaleb adnet, tåijet. *Han tröſtar på ſina krafter*, famoites tåija.

Trött, kiåudom, kiåwanum, ſillom, liwak. *Trötta ut*, kiåudatet, ſillotet. *Tröttna*, waipet, kiäudet, kiåwanet, ſillot, wieſſetet, liwot. *Tröttbet*, kiåudes, ſillos, kiåudem, waipem. *Tröttſam*, ſilloteje, kutte waipeta.

Tubba, nollotet, allotet, ſluoket, hullertet.

Tufva, påldne, måkt. *Tufvig*, påldnajes.

Tugga, ſuoſket, kaſket. *Tuggor*, ſuoſkateſeh.

Tukt, pakkatem, pakkates, åiwåtes. *Tukta*, pakkatet, tiwot. *Tukta med ris*, ſwaſkot.

Tuktig, kyſk, ſkuornes.

Tull, tull. *Tulla*, tulleb makſet.

Tum, tumme, pelge.

Tumla, wåutjetet, jolloret. *Tumla, vål. tra*, jollertet.

Tumlare, kokſe, kokſats, bågar.

Tunder, tuowle, niwſa.

Tung, loſſes, loſſok, leulok.

Tunga, njuoktjem. *Tunga, börda*, nide, maiſa, loſſed. *Tungomål*, kiål. *Tungſpån*, ſpadne.

Tungel, mano, aſk. *Tungelſkifte*, mano kaſk.

Tunn, aſſetes, niarbes. *Blifva tunn*, niarbot. *Göra tunn*, aſſetet, niarbotet.

Tur-

Tunna, tudno. *Halftunna*, tudno lakke.
Tupp, wuentſan årres. *Tuſend*, tuſan.
Tuſka, lodnot, lodnotallet.
Tuſſa, hoſkotet, åutjet.
Tut, tjuojetem tjårwe. *Tuta*, tjårweb tjuojetet.
Tvagen, paſſatum, låtjotum, laugotum.
Tvedrågt, rito, pålko, oſåmeswuot.
Tvefaldig, qwekte kerdos.
Tveggehanda, qwektelakaſats, qwektelakats.
Tvehugſen, juoreje, qwektaſtalleje.
Tveka, juoret, qwektaſtallet, qwekten juoren orrot. *Tvekan*, juorem, qwektaladdem.
Tveklufven, ſluoptjo, ſuorgek.
Tveklöfvad, ſluoptjo qwepperi.
Tvetalig, qwekte håleb adneje, kutte qwekte håleb walda.
Tvetydig, kutte qwekte laka matta tjålgeſlowet. *Tvetydig i tal*, kutte i njuolg uſſjolmebs håla.
Tveäggad, qwekt autjok.
Tvifla, juoret, qwektaſtallet, qwektaladdet. *Tvifvel*, *tvifvelsmål*, qwektaſtallem, qwektaladdem, juorem. *Tvifvelaktig*, qwektaſtalleje, juoreje.
Tvilling, juomits.
Tvina, *ſe tråna*.
Tvinga, nagget, wuojetet.
Tvinna, kerdot, kerdotet. *Tvinnas*, kebbranet.
Tviſt, rito, pålko. *Tviſta*, ritet, ritelet, kårretet, pälkatjet. *Tviſtig*, ritemes, kutte pira rito le. *Tviſtig jord*, rito jård.
Tvungen, naggaitowum, niädaſtowum. *Blifva tvungen*, wirtet, liwtet, naggaitowet.
Två, *tvånne*, qwekte. *Endaſt vi två*, måi qwektak. *Två gånger*, qwekten aiken, qwekte palen.
Två, *tvätta*, paſſat, paſſatet, låtjot, laugot.
Tvål, ſaipo. *Tvätta med tvål*, ſaipoin paſſat.
Tvång, naggo, naggem. *Genom tvång*, naggo tjada.
Tvår, tåres. *Tvår*, *ogin*, tårek, råſkes. *Tvårhet*, råſkeswuot, tårekwuot. *Tvårsföre*, tåraſt.
Tvårt, raſta, tåraſt. *Tvårt emot*, wuoſte, puott.
Tvätt, paſſatem, paſſalwas. *Tvätta*, paſſatet, paſſat.
Ty, jutte, jukte.
Tycka, tåiwot, uſſjotet, adnet. *Så tycker jag*, naute mon anab. *Tycka om*, likot, puoraken adnet, etſet. *Tycka om ſig*, åiwaſtallet, raggoſtallet. *Tyckas*, wuoidnot, adnetowet. *Tycke*, tåiwom, uſſjotem, likom. *Tycke*, *utſeende*, wuoke, muoto. *Tyckmycken*, kårſk.
Tyda ut, tjålgeſtet, qworkotet, kreinet.
Tydelig, kreinok, qworkok, tjålget, tjålgok, wuoidnos. *Tydeligen*, tjålgeſikt.
Tyg, karwos, kådho, ſtrud. *Tyg*, *ting*, åme, ata, kaudne.
Tygel, labtje, pagge. *Hålla i tygel*, ſtiwret. *Tygelfri*, etja radak, weiteles, luowes.
Tyna af, nokket, utſanet, ſuomket, katot, ſåggot.
Tyngd, tåddo, loſſed, maiſa.
Tyrann, tyrann. *Tyranniſera*, tåmåtet ko tyrann.
Tyre, *torrved*, tarwas muor, tſakkeles muor.
Tyſt, ſjawotes, ſjawot, håletebme. *Var tyſt*, orro ſjawot. *Tyſt (interj.)*, ſah. *Tyſthet*, ſjawoteswuot.
Tyſta ned, ſjawotattet, piettot. *Tyſta ned en ſak*, kåbdotet, tjåket. *Tyſtna*, ſjawotet, hålemeſt orrojet.
Tå, tjute. *Stå på tå*, tjute ketji tjodtjot.
Tåg, kaino, reſſme, tåke. *Tåg*, *reſa*, mannos, laido. *Tåga af*, kåinobs wuolget, mannet wuolget.

Tåg-

Tåglig, *ſe toglig*.
Tåla, kierdet, killet. *Tålamod*, kierdieswuot.
Tålig, kierdies. *Tåligt*, kierdieſikt.
Tång, paſt. *Tång på en knif*, pårdnos.
Tår, bitta, binna, njoigotes. *Tårar*, kadnjeleh. *Fålla tårar*, kadnjelit peſtet.
Tåck, tjabbe, tjabbak, wuokok, likokes. *Tåckhet*, tjabbakwuot, wuokokwuot.
Tåcka, kåptjet, låutet. *Tåckelſe*, kåptjes.
Tåckas, likot, ſittet, wuokahet.
Tåcke, krano, rano, kåptjes, kaptjes.
Tådan, tåbbelt, taſte, tatte ſaijeſt.
Tåſta, kahtjen takket, paldeſtet, ritelet.
Tålja, lokket, reknot. *Tålja med yxe eller knif*, wiåret, wuolet. *Tålj-yxe*, wiårem akſjo. *Tålj-knif*, wuolem kulke.
Tålt, låuta kåte, låutak.
Tåmja, tabmet, tamet, låjotet.
Tåmmeligen, adneſt, aimo, målked.
Tånja, ſadtet, wanatet, ſeigetet.
Tånka, uſſjotet, tåiwot, jurtet. *Tånka*, *begrunda*, ajatallet, grudnot. *Tånka ſig til*, aikot, kiåket, uſſjotet. *Tåppa*, puodot, ſtagget.
Tåra, pårret, låptet, pårreltattet, nokketet. *Tåras bort*, ſuddet.
Tåt, puonghak, tiktok, lauk. *Tåt ſkog*, ſuokes wuome. *Tått kåril*, tiktok litte. *Tått horn*, puonghak tjårwe. *Tåthet*, tiktokwuot. *Tått*, ſuoket, lauk, pald ja pald. *Tått*, *ofta*, taiwai. *Följa tått efter*, taſſna mangenak tjuowot.
Tåtting, tſitſok, tſitſe, tſitſokats.
Tå, njatſo, njatſos talke, ſlibdſe. *Tåa*, njatſot.
Tåcken, murko, ruſn, kaſad. *Blifva tåcknigt*, murkob takket.
Tåfva, wuordet, wuordatallet, kånoket, ſtuoldot, ajanet, wippet.
Tågd, *gifva tågd*, wattnet, metatallet, wainket, lådtjeket.
Tålper, kuife, ſkuife, tjuktje, dumbek.
Tån, labtje. *Hålla i tåmarne*, labtjiſt adnetet.
Tånma, tuobmet, koroſmattet, koroſen takket, korkelet.
Tår, *torde*, taida, matta, kanſke. *Tår hånda*, weja-åbbå.
Tåras, tuoſlet, wuoikelet, herdot.
Tårne, tſeſkes muor, tårne.
Tårſt, kåikelwas. *Tårſta*, kåiket, tjatſeb kåiket. *Tårſtig*, kåikeje, kåikemen.

U.

Udd, njuone, ſnjuttje, ketje. *Knifsudd*, nipe ketje. *Uddig*, ſnjuttjok.
Udda, like, ojebd. *Udde*, niarg.
Uf, lidno, jippa.
Ugla, ija juglo, ija ſkuglo. *Ugn*, wuobdne.
Ulf, ſeipeg, ſlakke, ſtalpe, kumpe, kumpek, krumpe, qwotſanje, warg.
Ull, ullo. *Ullgarn*, ullo laige.
Umbåra, likotet, mattet tapta orrot.
Umgå med, brukot. *Umgås*, akten wieſot, kradnaſtallet, qweibmen adnet. *Umgånge*, kradnaſtallem, ſåls.
Umgålla, kierdet påtet, qweddet, makſet.
Undan, erit. *Gå undan*, pateret.
Undandraga ſig, keſatet, i mjwwet, nadot.
Undanhålla, adnelet, tjåket.
Undantaga, tjuoldet, ratket, ſårretet. *Undantag*, tjuoldem. *Undantagandes hen*, ſodn wall i.
Under, *undervårk*, auto, åuto, kåkſos åme, undar.
Under, *inunder*, wuole, wuolen. *Under reſan*, mannem måkken, mannaten. *Slå under ſig*, wuolaſes keſet. *Under tijo år*, utſeb ko lokke japeh.
Underbar, autos, imalats, kåkſos.
Underdånig, wuollekats. *Underdånighet*, wuollekeswuot.

Under-

Undergång, håkkanem, håwanem, peiſko. *Verldenes undergång*, wåralden nokkem. *Undergå ſtraff*, ſtraffeb ådtjot.

Underhåll, håldek, kåſt, kåſtek, paijas adnatus, wieſom nare, neſte, piåbmo. *Underhålla*, piåbmet, fedet, håldet, kåſtet, paijas adnetet.

Underkaſta ſig, etjebs wuolai waddet, piejetet. *Underkaſta ſig Guds vilja*, etjebs Jubmelen wiljon met ſjättetet, Jubmelen lagataſi litatet.

Underkufva, njeitet, widnet, åiſot, wuolai puoktet, nalet, tåjet.

Underlig, autos, imalats, kåkſos.

Underlif, tjåiwe.

Underliggande, wuolen orroje, kutte wuolen le.

Underlåta, orrot pajet, tiptet nauk. *Jag ſkal ej underlåta*, ib kalk mangas orrot.

Underlägga, wuolai piejet. *Underlagd*, wuolai piejetum.

Underrätta, pakkatet, åiwåtet, ſkolet, åppetet, låretet, tetetet. *Underrättelſe*, pakkadem, åiwåtes, åppetus. *Blifva underrättad*, tetet ådtjot.

Underſam, autohaddeje, autoheje.

Underſkrifva, wuolai tjalet, nammabs wuolai piejet. *Underſkrift*, wuoleltes tjaleg.

Underſtef, tarem, pettem, pettogeswuot, kånſt.

Underſt, *den underſte*, wuolemus.

Underſtundom, muttemin, muttem pali.

Underſtå ſig, tuoſtet, wuojkelet, herdot.

Underſtälla, nakkelet, radai piejet.

Underſtödja, wekketet, wekkatallet, tutet, tuoddet. *Underſtöd*, tuodde, tutek, tutem, wekke.

Underſåte, wuollelats, kutte mubbe wuolen le.

Underſåtſig, wuollekes ja kaſſok.

Underſöka, åtſåtet, jåſkotet, katjatet, ranſakot, åtſålwaſeb takket. *Underſökning*, åtſålwas.

Upſkåra, paijas tjuoppet, tjuoppet, rattet, ſluoptjet.

Upſkörta, kåtſaldet, auweb tjadnet.

Upſlag, puddeſlak. *Upſluka*, niålet, niålelet.

Upſnappa, tåpot, katotet, pikſet, wuolgetet.

Upſpana, jåſkotet, åtſåtet, åtſet, ſnuogget, qworet.

Upſpinna, kaudnetet, ſkårgelet.

Upſpringa, paijas tjåuhletet, paijas påtet, wåddaſet.

Upſtad, landa qwoutelee ſlad.

Upſtiga, paijas tjuodtjelet, paijanet, kåret, paijas wadſet. *Upſtå*, tjuodtjelet, paijas tjuodtjelet. *Upſtåndelſe*, paijas tjuodtjelem.

Upſtälla, tſegget, paijas tſegget. *Upſtållt*, madhas. *Göra upſtållt*, madhet, aroſtattet.

Upſvälja, niålet, niålelet. *Upſvälfas*, niåletallet.

Upſyn, muoto, tjalmeh. *Vacker upſyn*, tjabbes muoto. *Elak upſyn*, waſtes tjalmeh. *Upſyningsman*, kåttjeje, kattar, ſliwrar.

Upſåt, aikom, uſſjolmes. *Med fullt upſåt*, ålles uſſjolmaſin. *Upſåtlig*, *upſåtligt*, åkto, miålanåkto.

Upſåga, heitet, kattjetet, kåinobs luitet.

Upſåtta, tſegget, paijas piejet. *Upſåtta en ſkrift*, kirjeb tjalet.

Upſöka, åtſet. *Upſökt*, åtſetum.

Uptaga, paijas waldet. *Illa uptaga*, pahan waldet. *Uptaga för ſit barn*, mananes waldet.

Upte, puoktet fram; wuoſetet.

Uptekna, tſekkotet; paijas tjalet, kirjai tjalet.

Uptog, kaudnetem, pargo, kånſtertem.

Uptukta, pakkatet, åiwåtet, paijetet.

Uptäcka, pikotet, paijetet, tetetet, paijas puoktet.

Uptånda, tſakketet, tſakkajattet, puolajattet.
Uptånka, kaudnetet, takkotallet, ſkårgelet, diktet, takket.
Upvakna, kåtſajet, wuoritet, jeretet.
Upvakta, åppet, puoraſtattet, teudnot, ſwaineſtet.
Upvälla, abbeſet, tuoltet paijas, påttaſet, wåddaſet.
Upväxa, ſjaddet. *Upvuxen*, ſjaddom.
Upviſa, wuoſetet, wuoidnetet, auti puoktet.
Upvåcka, råſſot, påktet, kåſkot.
Upvådra, hapſet, njuonotet, njuonotallet, ſnuogget, piäggeb ådtjot, ſnudtjet.
Upvårma, läggetet, paketet.
Upägga, åutjet, padtjet, kiddotet, hoſkotet.
Upåta, pårret, läptet.
Upöfva, harjetet, läretet. *Upöfvas*, wuokatet.
Ur, klåkk, tim klåkk.
Urbota, kutte i le tiwom meren, kutte i tiwotatte.
Urgammal, ſuptſa palaſats, åbme palaſats, tollots, haiket åbme.
Urminnes, käſſä almats i muite.
Urmodig, heitak, tollots tjårdai takkatum.
Urſinnig, piädak, taiſok. *Vara urſinnig*, piädet.
Urſkilja, tjuoldet, juoket, tajetet, åtſåtet. *Urſkild*, preutak, tjuoldetum. *Urſkillning*, jerbme, jerbmoſtallem, wuoidnetem.
Urſprung, algo, maddo.
Urſåkta, kåbdotet, jedet. *Urſåkta ſig*, ſwikkeſtet, ſwåkkot.
Urtima, autel påddåſats. *Urtima ting*, ſårra tigge.
Urval, heitates. *Urvåder*, qwoldo.
Uſel, waiwes, waiwan, häjos, armes. *Uſling*, häjo, kånne. *Uſelhet*, waiweswuot, häjoswuot. *Uſelt*, waiweslaka.
Ut, ulkos. *Gå ut*, wadſe ulkos. *Utifrån*, ulkot.
Utan, wana, apta, tapta. *Utan*, *men*, walla, ainat, mutta. *Utan*, *om icke*, jus i. *Utan-lås*, ulko-laſe. *Utanſkrift*, paijeltes tjaleg. *Utan ifrån*, ulkot. *Utanpå*, ulkold, ulkoleſt. *Utanföre*, ulkolen, ulkon.
Utarbeta, takket, parget, ållet.
Utarma, aptſa häjon takket, puodſotet.
Utbedja, adnot, anotet, maddet, madtartet.
Utbetala, makſet. *Utbetalt*, makſetum.
Utbjuda, falet, faletet. *Utbuden*, faletum.
Utblotta, *ſe utarma*.
Utbreda, luobbot, luobbotet. *Utbreda ſig*, widanet, luobbitet.
Utbriſta, luoddenet. *Utbriſta i ord*, hålegåtet, ſardnogåtet. *Utbriſta i tårar*, tjeron luoddenet, kadnjelit peſtet.
Utbryta, ulkos tåjet, erit tåjet.
Utdela, juoket, åſit waddet.
Utdrifva, ulkos wuojetet, jagot, kaitetet.
Utdrägt, kukkalaſtem, wippem, ajanem, mangotallem.
Utdunſta, wuoigneſtet.
Utdödd, jabmam, nokkom.
Ute, ulkon. *Utifrån*, ulkot.
Uteblifva, katot, ſäggot. *Uteblifvande*, katom.
Utelemna, lappet, waſet, orrot pajet, qwodet.
Utfall, ladem. *Göra utfall*, ladet.
Utfara, ulkos mannet, ulkos wadſet. *Utfara illa med någon*, mubbeb laitet, pahas håleb mubben pira waldet, ſkabmet.
Utforſka, åtſåtet, åtſålwaſeb adnet, jåſkotet.
Utfärda, rajet, ſaddet, ulkos rajet.
Utfäſta, tåiwotet, tjärga jattet, kiſſjelet.
Utföra, ållet, ållaſt puoktet, ulkos tålwot, ulkos wuolgetet. *Utföra rykte*, ſaken wuolgetet. *Utförs-gåfvor*, tjeppeswuot hålet.
Utföre, wuolos. *Det bär utföre*, meto ſjadda.

Utförlig, ålles. *Utförlig berättelſe*, tikka ſak. *Utförligt*, ållaſt.

Utgifva, ulkos waddet. *Utgifven*, ulkoswaddetum. *Utgift*, takkalwas, mi ulkos wuolga. *Utgift och inkomſt*, mi ulkos wuolga ja ſiſa påta, welke ja makſo.

Utgjuta, ulkos njorkotet, kålketet. *Utguten*, ulkos njorkotum, kålketum.

Utgrunda, ajatallet puoreſt, åtſåtet, grudnot. *Som ej kan utgrundas*, maſſan almatjen miåla i jåkſa.

Utgröpa, kåppet, kåppeb takket. *Utgröpt*, kåppe, wuowdek.

Utgå, ulkos wadſet, ulkos påtet. *Slägten är utgången*, pårad le nokkom. *Utgående*, ulkos manneje. *Utgång*, nokkem, nokkem lake.

Utgöra, takket, ſjaddet, tjåggot. *Det utgör mycket*, ådnak taſle ſjadda. *Utgöra ſkatt*, wiårob makſet.

Uthungra, nelgotet, nelgen kåddet.

Uthårda, killet, pintet, piſſut, ſlaiket, kierdet.

Uti, ſis, ſiſne, ſin, ſinne. *Uti vattnet*, tjatſeſne, tjatſen.

Utkaſt, menſter, ſkåwe. *Göra utkaſt*, menſtereb takket.

Utkaſta, ulkos palkeſtet, erit ſlawot.

Utkommen, *blifva illa utkommen*, aroſet, kartjaſi påtet, njådai ſjaddet.

Utkomſt, wieſom nare, birgesnok.

Utkora, waljet, ſaldet. *Utkorelſe*, waljem. *De utkorade*, waljetumeh.

Utlaga, takkalwas, wiåro, ſkatte. *Extra utlagor*, like wiåro, mangeltes pednik.

Utlaſta, korosmattet, ſkippeb jalla wadnaſeb tuobmet.

Utlefvad, kutte alderebs juo le wieſom, harbmat wuoras.

Utleta, åtſet. *Utleta ſamningen*, ſadnaſeb åtſåtet.

Utlåfva, tåiwotet, jattet. *Utlåfvad*, tåiwotum.

Utlåta ſig, ulkoſet, hålet, uſſjolmitas pikotet.

Utlägga, tjålgeſtet, qworkotet, kreinet. *Utlägga*, *göra vidare*, kaljetet, kåbdetet, widetet. *Utlägga nät*, jåddetet. *Utläggning*, tjålgeſtem, kreinem.

Utländſk, kutte åtja landeſt le, ammas. *Utländſk man*, ulko riken ålma, mubbe landen almats.

Utlånga, kukketet, kukkebun takket, jåtket.

Utlård, tjada lårdek, ålles mattak.

Utlöpa, wåddaſet, kålkitet. *Utlöpa*, *afſegla*, pårjeſten wuolget. *Tiden är utlupen*, aike le waſam.

Utlöſa, tjåutet, lådneſtet, lådnaſeb waddet.

Utmark, metſe, wuobme, aleh.

Utmatta, ſillotet, kiåudatet, famoit tåjet, waipetet. *Utmattas*, ſillot, waipet, kiåudet, kiåwanet, kattjet.

Utmärgla, famotuttet, famoit tåjet, laſſjotet. *Utmärglas*, famotowet, laſſjot. *Utmärglad*, famotowum, laſſje, addates.

Utmärka, tſuoikotet, wuoſetet, pikotet, mårkotet, eretet, witteſtet, wittab piejet.

Utmåta, laga tſagge welkeb tåpot, makſob laga tjada waldet. *Utmåta*, *måta*, måtet, ſuldet.

Utmönſtra, tjuoldet, ſaldet, heitet. *Utmönſtrad*, heitak, ſaldek.

Utnämna, nåbnet, nammatet, tſekkot, muonet. *Utnämnd*, nammatum, muonetum, nåbnetum, tſekkotum.

Utom, *förutan*, paldelen, wana. *Utom*, *utanför*, ulkolen.

Utplåna, waſkot, erit waſkot, ſtriwket, katotet, erit njamet.

Utreda, reidet, karwet, rajet, reddot. *Utreda*, *förklara*, kreinet, tjålgeſtet, qworkotet, puoikaldattet.

Utrikes, ulko riken, ammas, mubbe landen almats.

Utrop, tjuorwom, ſaletem. *Utrop, berôm*, maino, rampo. *Utropa*, tjuorwot, kiljot, tetetet.

Utruſta, wärjoi karwet, reidet, laget, warjoit reddot, warjotet. *Utruſtad*, warjotum, karwetum, reidetum.

Utrymme, ſaije, juolleswuot. *Utrymma*, ſaijeb takket, korosmattet, tjaketet.

Utråkna, meroſtallet, lokket, arwatallet, jerbmoſtallet. *Utråkning*, meroſtallem, jerbmoſtallem, reknig.

Uträtta, takket, ållaſt puoktet, ålletet.

Utröna, *utforſka*, åtſåtet. *Utröna, erfara*, aitſet, tåbdet, wuopteſtet, elwet, elwetet.

Utſaga, ſardnom, hålem, wittenaſtem.

Utſe, waljet, kättjetet, ſaldet, åtſet.

Utſikt, *utſeende*, kåtjeſtak, wuoidnem. *Efter alt utſeende*, almatji wuoidnemen melt. *Utſeende, anſeende*, wuoke, muoto.

Utſkicka, ulkos rajet, rajet, ſaddet. *Utſkickad*, ſaddetum, rajetum.

Utſkifta, juoket, åſit waddet, juokob takket.

Utſkjuta, ulkos nakketet, ulkos håiketet. *Utſkjuta en båt*, wadnaſeb nakkelet. *Utſkott*, heitates. *Utſkott, (arbitrorum conſeſſus)* kerrew, kerre kåte.

Utſkrapa, erit waſkot. *Utſkrapad*, waſkotum erit.

Utſkrifva, tjalegin puodgeſtet, tetetet. *Utſkrifva utlagor*, talkalwaſit piejet. *Utſkrifva ur låran*, låro ſaijeſt luitet.

Utſkuren, ſatſetum, ſargotum, ſuoggetum. *Utſkuren, ſnöpt*, kaſkek, kaſketum, galdak.

Utſkylder, takkalwas, ſkatte, wiåro.

Utſkämma, ſkabmet, laitet.

Utſlag, dobmo, duobmo.

Utſluta, tjuoldet, patſetet, qwodelet, åſetaka takket. *Utſluten*, tjuoldetum.

Utſläcka, jakſetet, jaddetet. *Utſläckt*, jakſetum.

Utſläpa, ulkos weſtet, ulkos keſet.

Utſläppa, ulkos luitet.

Utſpana, jåſkotet, åtſåtet, qworetet.

Utſprida, ſaken wuolgetet, paijen adnet, almotet. *Utſpridas*, widanet.

Utſpråk, håla lake, hålem tjård, kiål.

Utſpy, ulkos wuokſet, tjållet.

Utſtaka, märkotet, wittet, wittait pårdet.

Utſticka, tjalet, ſatſet, tjuoggot.

Utſtoffera, hårwetet, hewoken takket, tjabbotet.

Utſträcka, ſadtet, wanatet, wattnetet. *Utſträcka fina armar*, kåtitas kalget. *Utſträcka ſig*, ſadtjeſet.

Utſtryka, erit waſkot, waſkot, ſtriwket.

Utſtröd, pira ſajet, påddet, pira palkeſtet.

Utſtyra, gifva hemgift, rajet, rajob waddet, rajoin rajet.

Utſtå, killet, kierdet, qweddet, tjenot.

Utſtälla, ulkos piejet. *Utſtälla möte*, littob takket kaudnetebmai. *Utſtälla en viſ dag*, peiweb piejet. *Blifva illa utſtäld*, ſuoppai påtet, niådai ſjaddet, aroſet.

Utſtånga, tſagget, tſappetet, ulkos ſlagget.

Utſtöta, ulkos håiketet, ulkos nortetet, ulkos riwket, ulkos tjaſket.

Utſvälta, nelgotet.

Utſåde, ſajo, ſajo kårdne.

Utſåga, hålet, ulkos hålet, jåttet, ſardnot.

Utſätta, meretet, piejet, ſåtob piejet. *Utſätta priſet*, arwob piejet. *Utſätta en viſ tid*, wittes påddeb piejet, wittes påddi littotet. *Utſätta nät*, werbmit jåddetet.

Utſöka, waljet, ſakdet, åtſet, kåttjetet. *Med lagfart utſöka*, lags tſagge wainotet.

Uttaga, ulkos waldet, ulkos tåpot.

Uttal, hålem lake, kiål. *Godt uttal*, puorak kiål. *Uttala ſin nöd*, niådebs tjuojet.

Utter, tjåura, tjeures.

Uttorka, tſåkotet, kåiketet. *Brunnen år uttorkad*, ajek le tſåkom aptſa.
Uttrycka, tſuoikotet, puoikaldattet, tetetet. *Uttryckelig*, puoikos, qworket, tjålg. *Med uttryckeliga ord*, tjålga pakoi. *Uttryckeligen*, tjålgeſikt, njuolga.
Uttrötta, ſillotet, kiåudatet, waipetet, famoit tåjet. *Uttröttas*, kiåudet, kiåwanet, waipet, ſillot.
Uttyda, tjålgeſtet, kreinet, qworkotet. *Illa uttyda*, paha pelai tjålgeſtet, tjuolot jårgeſtet. *Uttydning*, tjålgeſtem.
Uttåg, ulkos wuolgem, utſes kirjats.
Uttånja, ſadtet, wanatet, tſagget, kaljetet.
Uttöma, koroſmattet, tuobmet.
Utvald, waljetum, waljek, ſaldetum. *De utvalde*, tah waljetumeh.
Utvekla, ſeigetet, luobbet, rappet.
Utvidga, widetet, kaljetet, ſtuoretet, kåbdetet, wuowot. *Utvidgas*, widanet, wuowanet.
Utviſa, wuoſetet, tſuoikotet. *Utviſning*, wuoſetem.
Utväg, kåino, tarbme, rade.
Utvälja, waljet, ſaldet.
Utvärtes, ulkoldes.
Utväxla, lodnot, lodnotallet, målſotet.
Utöda, audet, auden takket, låptet.
Utöfva, takket, parget. *Utöfning*, takko, pargo.

V.

Vacker, tjabbak, tjabbe, fauro. *Vackert*, tjabbakit, tjabbaſt.
Vackla, ſtimpeldet, ſutatallet, kiwtjeltet.
Vad, kalem, kala, tjårra. *Vad (ſponſio)*, wåto. *Slå vad*, wåtot. *Vada*, kalet. *Vad til högre domſtol*, nakkelem åiwab lagai, åiwab lagen katjatem.
Vagga, kåtka, kåtkem. *Vagga barnet*, manab wuottotet, manab ſokatet.
Vagn, wagn, wuojem reido jårraltaki.
Vak, hål på iſen, ſudde, labla, jaurates.
Väka, kåtſet. *Vaken*, kåtſeje, kåtſemen. *Han är vaken*, kåtſemen le. *Vakna*, kåtſajet, jeretet. *Vakſam*, kåtſeje, morres.
Vakta, kattet, wakten tjodtjot. *Vaktare*, kattar. *Vakt*, katto, kattem.
Vaktel, pradgo, paggo, påggo.
Val, waljem, ſaldem, waljetallem.
Valfart, ammas mannos, kukkes mäkke.
Valka, tuopet. *Valkad*, tuopok.
Vall, ſkans, wall. *Vall, betesmark*, qwotom ſaije. *Gå vall med boſkap*, qwototet, reinohet. *Vallhjon*, qwototeje, reinoheje. *Vallak*, galdak tämp, kaſkek. *Vallaka*, kaſket, galdet.
Valmar, wadas. *Ryſkt valmar*, karjel wadas, tuopok.
Valp, åddåk. *Valplats*, tåro ſaije.
Vamb, tjåiwe. *Vambfett*, lepſos.
Van, harjanam, wuokatum. *Vi äro vane at få göra*, naute lepe harjanam takket. *Vana*, harjanem, wuokatem.
Vanartig, paha nalek, tiſkepelak. *Vanart*, pahas nale, pahas lake.
Vandel, wieſom, wieſom lake. *Handel och vandel*, åſeſtem.
Vandra, mannet, wandertet, matkoſtet. *Vandring*, mannem, wandertem. *Vandringsman*, wanderteje, farolats.
Vanfrägd, pahas ohm, paha ſak, laito. *Vanfrägdad*, ſaki almats, kutte le ſaki wuolem.
Vanför, fabmales, håſo, omeuda.
Vanheder, ſkabmo, håppa. *Vanhedra*, ſkabmet, albetet. *Vanhederlig*, ſkabmokes, ſkamos.
Vank, walpe, laito, maine. *Utan vank*, laitotak, walpetak.
Vanka, tuoi tuoko mannet, kiwtjeltet. *Vanka, finnas*, wankot, kaudnoſet, ådtjoſet.

Vankelmodig, juoreje, målſotakes, qwektaſtalleje.

Vanlig, harjanam, harjetuptum, alo. *På vanligt ſätt*, kokte le harjetowum.

Vanmägtig, famotebme, kiåudeje, ſilloje, waipeje, njuotſeje. *Blifva vanmägtig*, kiåudet, waipet, kiåwanet, ſillot.

Vanna, kårdne rainetem kåiwo, tjaſkem kåiwo. *Vanna ſåd*, kårdneb rainetet.

Vanpris, ila albes arwo, ilak utſes arwo. *Komma i vanpris*, ila albot, arwoſt kattjet.

Vanrykta, pahas ſaka wuolai puoktet, ſkabmet, laitet.

Vanſkapa, waſlotet, waſten takket. *Vanſkaplig*, waſtes, råbmes. *Vanſkaplighet*, råbmeswuot, waſteswuot. *Blifva vanſkaplig*, waſlot.

Vanſkelig, tåſſjes, tåſſjaneje, målſotakes.

Vanſlägtas, aitigiſt tjajanet, aitigiſt preutet. *Vanſlägtig*, kutte i le aitigi melt.

Vant, fats, fatſa, wats.

Vantrifvas, ſurret, i nali arwat, i murritet, i tſåptſot. *Vantrefnad*, ſurrem.

Vantro, epejakko, pâito jakko, kaiwes jakko. *Vantrogen*, kaiwes jakkob adneje, påſtot jakkeje.

Vanvettig, wadna miálak, miálalakkak, miálatebme, kaiwes, åiwe ſkike.

Vanvörda, tåſſjen adnet, paijel kåttjet. *Vanvördnad*, tåſſjen adnem, paijel kåttjem.

Vandra, ſkabmo, håppa.

Vapen, warjo, wårjo. *Vapenhvila*, rafe ådneles påddi.

Var, ſåi, ſwale. *Varas*, ſåjet, njouſet. *Var, bolſtervar*, jáwa line, bållſter line. *Var, varſam*, wahrok.

Vara, kalwo, wahro, åſas. *Vara, förblifva*, orrot, ſtaiket, pintet, tſeudſet. *Vara til*, kaudnot, orrot. *Stadigtvarande*, ikkates, orron orroje. *Varelſe*, orrom. *Vara ſig*, ſåjet.

Vara, taga vara på, kåttjet, kattet. *Taga ſig til vara*, kattetallet.

Varaktig, kutte kukkeb pinta, nannoſt. *Varaktigt*, tjårg, nannoſt.

Varda, ſjaddet.

Varf, kerde, måkſem, wuorw.

Varg, ſtalpe, ſtakke, warg, qwotſanje, ſeipeg.

Varkunna ſig öfver, arkalaſtet, armalaſtet.

Varm, piwales, lågges. *Blifva varm*, lågganet, luketet, piwajet. *Varme*, piwal, pak.

Varna, wakotet, wahrotet. *Varnagel, varning*, wakotes.

Varp, ſuoppem laige. *Varp*, *notvarp*, warpe. *Varpa*, keutem kaino. *At varpa*, keutet, weſtet.

Varſam, wahrok, wahrokes. *Varſamhet*, wahrokeswuot, kattem. *Varſamt*, wahri, kattemin, wahrokeslaka, tjeppet.

Varſe, bli varſe, aitſet, wuopteſtet, wuoidnet. *Jag blef ej varſe*, idtjib addegar.

Vaſe, tjagge, kippo.

Vaſka, paſſat, paſſatet.

Vaſs, ruoko, njolgo, ſkuotto.

Vaßla, miſſu, tjatſe blandek.

Vatten, tjatſe. *Vattenaktig, vattuſull*, tjatſajes, tjatſeſt teuwas. *Vattuſot*, tjatſe puotſelwas. *Vattufall*, qwoik. *Vattenlägga*, tjatſet. *Det ſmakar af vatten*, tjatſit. *Vattubryn*, tjatſe kårrek. *Vattenlös*, tjatſetes. *Vattu-hvirfvel*, ſtrawe. *Vattu-åder*, tjatſe åra.

Vattna, tjatſin tåbbotet, låktet, tjatſetet, tjatſet, tjatſahattet. *Vattna boſkap*, tjatſeb buwai jukkatet. *Vattnas*, tjatſalet, tåbbot.

Vax, wax. *Vaxa*, waxin wuoitet. *Örenvax*, pelje kaſſe.

Veck, lanja, tormo, margna, kuopaldak. *Göra veck*, margnot, ſnårret, kuopet.

Vecka, wakko.

Veckla ihop, akti kåſelet, akti matſot.

Ved, muor. *Vedtrafve*, muora fino.
Vedbränna, qwoſmot. *Vedbränd mat*, qwoſmom piåbmo.
Vederbörande, kutten widno le, kutte berri. *Vederbörlig*, taibek, ſjåttok. *Vederbörligt*, rektolaka, ſjåttoklaka.
Vederdeloman, *vederpart*, waſſjolats, rito qweibme.
Vederdöpare, kaſtateſen kerdoteje.
Vederfaras, ſjaddet, ſåitet.
Vederfås, jellajet, wieſojet, ådtjotet, jelaſket, wejajet.
Vedergälla, makſet, makſob waddet, makſetet. *Vedergällning*, makſo, makſolwas.
Vederhäftig, jebd, kutte ſwarot påta.
Vederlag, puottosnak. *Gifva vederlag*, puottosnakeb waddet, puottet.
Vederlike, aktalakats. *Med fina vederlikar*, etjeslakatji kuin.
Vederlägga, puodot, måkkaldattet. *Blifva vederlagd*, måkkalet, puodoſet. *Vederläggning*, måkkaldattem.
Vedermäle, witta, mårk, wittes mårk.
Vedermöda, waiwe, muode, piuo, krås, bruk, wuorradeswuot, aktjas.
Vedernamn, nabtesnamm, like namm.
Vederpart, waſſjolats, rito kradna.
Vederqvicka, ſwargelet, ſwargaldattet. *Blifva vederqveckt*, kajoſet, ſwargetet. *Vederqveckelſe*, ſwargald, kajotak.
Vederſaka, nadot, hitet, neikot, i mivwet.
Vederſtyggelig, waſtes, waſtok, råbmes, tjårges.
Vedertaga, algetet, adnegåtet, brukogåtet.
Vedervilje, waſtahaddem, ſuttem, kåkotes.
Vedervärdig, ſwaltjes, paddok, pahas.
Vedervåga, *han har intet at vedervåga*, i le mi ſtuora radit ſume, i ſodn mabke ane waddet.
Veſta, firket, ſwattjatet; kåbmot.
Veſva, pira jårretet, kåſelet, pira kåſelet.
Vek, ſuopes, ſåjeles, njuores, tibm. *Veklif*, pådn, kaſka påll, ålem.
Veke, *ljusveke*, kintal laige.
Veklig, weſje, qwujnalakats.
Veld, peloſtallem, wånotem, wånholdem. *Bruka veld*, peloſtallet. *Veldug*, peloſtalleje.
Vepa, waipe, rano, krano.
Verk, pargo, takko, tuoje. *Bringa i verket*, algetet. *Gå ſakta til verka*, ſuoimen parget.
Verka, parget, takket. *Verkande*, pargeje. *Verkan*, pargem. *Utan verkan*, tålſjo.
Verke, *tråverke*, abnes, ſkuoke.
Verklig, ſadnes. *Verkligt*, ſadnan, takkoſne ja pargoſne.
Verkſtad, pargo ſaije, tuojohem kåte.
Verktyg, tirrew, reido, tuoje reido.
Verkſtälla, ållet, ålletet, ållaſt puoktet.
Verld, wårald, tat aimo, tat ilme. *I denne verlden*, tane wåraldeſne, tane ilmen. *Verldſlig*, tan ilmen, aikaſats, tan aimoſats. *Verldſligt ſinnad*, kutte le tan wåralden mårraheſne, kutte le tan wåralden rinkeswuoteſt ådtjotallam.
Vers, wers, laulotes, wuole.
Veſter, alle. *I veſter*, allen. *Veſterut*, alas. *Fara veſterut*, aleſtet. *Veſtan ifrån*, allet. *Veſtanvåder*, alat piågg, alatak. *Den veſtre*, alleb.
Veta, tetet, tajetet, taidet. *Vetandes och viljandes*, teten ja ſitten, miälanåkto.
Vetenſkap, wiſokwuot, tetem, tåbdem. *Med hans vetenſkap*, ſo tetemin.
Vetta, wåltaret, qwoulet.
Vett, miäla, jerbme. *Vettig*, jerbmalats, miälolats, jerbmak. *Vettlös*, miälatebme, kaiwes.
Vettja, ſaijet, tabtjet. *Åt hvåſſa*.
Vexla, wäkſeltet, lodnot. *Vexla om*, målſot.

Vi,

Vi, mije. *Vi två*, mâi.
Vicka, wappeltet, lenkeſtet, ſokatallet, ſwattjet.
Vid, *bredevid*, palden, kuoren.
Vid, kâdbok, kaljes, wides, ſaijajes. *Vida*, *vidt*, widai, kukkas.
Vidare, *ytterligare*, widabut, ânabu.
Vidd, kaljo, kâbdo, kaljot.
Vide, ſâdg, ſâdga. *Videſkog*, ſâdgaſt.
Vidga *ut*, kaljetet, kâbdetet, widetet.
Vidgå, tâbdeſtet, pikſjet.
Vidhånga, tabranet, pahdet.
Vidja, pâſo, piâſſo, piâſſotak.
Vidlyftig, ſtuor, âdnak, wides. *Vidlyftigt tal*, âdna rudn, ſtuora hâl. *Vidlyftig*, *oſtadig*, qwektekats. *Vidlyftighet*, ſtuoreswuot.
Vidrig, pahas, pahaſtalleje, târek, wuorrades. *Vidrighet*, pahaswuot, pahaſtallem, wuorradeswuot.
Vidröra, tuottet, tuottetallet, kâtatet.
Vidſkepelſe, tideſtallem, epejakko. *Vidſkepelig*, tideſtalleje.
Vidſträckt, wides, kaljes, ſtuores.
Vidt, widai, kukkas. *Vidt omkring*, widai pira.
Vidtaga, brukogâtet, waldet. *Han vidtog det rådet*, tabb radeb tjuowoi.
Vidunder, auto, ſtuor auto, tekn, undar.
Vidöppen, kauwo. *Ligga vidöppen*, kauwot wâllahet.
Vig, maſſket, maſſkok. *Vighet*, maſſkokwuot.
Viga, wiget, fâſtet. *Viga in*, ſiſa wiget, ſileſtet. *Vigd*, fâſtetum, wigetum. *Vigſel*, fâſt, fâſtem.
Vigg, tjitta, tjâtte.
Vigt, *tyngd*, tedto, loſſed. *Vigt*, *våg*, wikt.
Vigtig, loſſes, loſſok. *För vigtiga orſaker ſkull*, nannos wikki diet. *Vigtigt ärende*, aines mâkke.
Vik, luokt, kawa. *Hafsvik*, ſâwa mâkke, wuodn.
Vika, margneſtet, matſeſtet, ſâjâtet. *Vika af*, ſwikkeſtet, ſwâkkot, ſuoppet. *Vika undan*, ſjuwet, tjaket. *Vika ihop*, akti matſot; kâſelet akti. *Vika ut*, ſeigetet, luobbet.
Vild, metſek, kâdde, tamek, otames, wâitok. *Villdjur*, metſe juttus, luotok. *Vildmark*, tjâkto metſe, aleh, luotoh. *Vildbråd*, waiſji piârgo, luotoki piârgo.
Villfarelſe, tjajanem, tjajenes, ejem, meddem.
Vilja, ſittet, wainotet. *Om man vill eller ej*, ſitten alen. *Vilje*, ſitem, ſitud, ſiwwo. *Med vilja gjord*, âkto takketum.
Vilkor, meretem, ſâto. *Vilkor*, *tilſtånd*, wuoke. *I ſlåta vilkor*, waiwes wuoken. *Vilkorlig*, kutte meretemin ſjadda. *Vilkorligen*, meretemin.
Vill, tjajaneje. *Fara vill*, tjajanet, ejet. *Vill*, *raſande*, piâdak, perik. *Vill*, *ond*, mâruk, puoſjak, nirbmok.
Villa, tjajanem, tjajenes. *Villo-vågar*, tjajenes kâinoh.
Villfara, metetet, kultelet, miâdot, loppetet. *Villfarelſe*, tjajanem, ejem.
Villig, metok, kiſſjok, kaukok, ſjuwes, âſkok, karwes, kiâmp. *Jag är villig dertil*, taſſan leb kalle kiâmp. *Villighet*, kiſſjokwuot.
Vilſe, tjajaneje, *ſe vill*. *Fara vilſe*, tjajanet.
Vin, win, wina. *Vinbär*, wina muörje. *Vingård*, wina garden. *Vinpråſs*, wina tâptjes kare. *Vinträ*, wina muor.
Vind, piâgg. *Medvind*, mete piâgg. *Motvind*, wuoſte piâgg. *Sidvind*, târes piâgg. *Vind*, *vriden*, pânjek. *Vindt trä*, pânjek muor. *Vind*, *vindſpel*, weſtem reido, paijas lognem reido. *Vind* (*tabulatum ſummum*), paije lâpt, ſtâpo lâpt. *Vindfälle*, qwoddo. *Vindögd*, ſkâlkok, tjuolo tjalmak.
Vinda, pâdnjet. *Vinda up*, paijas weſtet.

Vinge, ſåje. *Vingben*, tålgo. *Vinglös*, ſåjetes.
Vink, ſeiwelem, ſeiwetem. *Vinka*, ſeiwelet, ſeiwetet.
Vinkel, tjåk. *Vinkelmått*, ſkant.
Vinna, oitet, åiſot, widnet, widnaren ſjaddet. *Vinna, få vinſt*, aukeb ådtjot, widnekeb ådtjot, paranet, auket.
Vinning, vinſt, auke, gagn, widnek, wuoito.
Vinnlägga ſig, tuodeſt parget, wigget, rattjet, wainob adnet.
Vinter, talwe. *Vinterqvarter*, talwe orrom ſaije.
Virke, abnes, ſkuoke. *Se verke.*
Vis, ſått, lake, ſlaj, wis, tjård, tape, wuoken, ſkieken. *På ſållſamt vis*, preutaklaka. *Vis, klok*, wiſes, jerbmalats, jerbmok. *Vishet*, wiſeswuot, jerbme, jerbmakwuot. *Viſligen*, jerbmaklako, jerbmin.
Viſa, wuoſetet, wuoidnetet, tſuoikotet, tjatjeſtet. *Viſa, beviſa*, wuoſetet, tſaketet, paijetet, paijas puoktet. *Viſa bort*, rajet. *Viſa ſig, ſynas*, wuoidnot, jittet, ittet. *Viſa ſig ſom, låſſa*, etjebs takket, tåmetet. *Han viſar ſig god utvårtes*, puoraken etjebs takka ulkold. *Viſa, underviſa*, åiwåtet, pakkatet. *Viſa vägen*, kåinob åppeſtet, åppaſtattet. *Viſare*, wuoſeteje, tim wiſar.
Viſe, obloi åiwe. *Viſka*, ſapkelet, ſammatet.
Viſsna, puoldnet, gållet, aſſnet.
Viſp, ferkem, fårro, ſwårko. *Viſpa*, ſjuowotet. *Viſpa omkring*, pira åkot, pira wiåket. *Hunden viſpar rumpan*, piådnak ſeipeb feude. *Viſpaktig*, kutte le ko piågg, niallketakes, palkotakes, wilpes.
Viſs, wiſſes, wittes, ſikker, tjårgok, ſtadok. *Viſshet*, wiſſeswuot, witteswuot. *Viſſerligen*, wittaſt, aines, tjårg. *En viſs man*, ſåmes ålma, muttem ålma.
Viſtas, wieſatet, orrotet, orrot. *Viſtande*, orrot, wieſo. *Under mitt viſtande derſtädes*, ko tobben lijeb.
Viſthus, jibdno, piåbmo wuorka, piåbmo aite, njall.
Vite, ſakko. *Förelägga vite*, ſakkob meretet.
Vittja, åppet. *Vittja nät*, jåddoit åppet.
Vitsord, tjårges wittenaſtem. *Åga vitsord*, pakoites wittenatta jakketet.
Vitter, wiſes, ſluora miålolats.
Vitterlig, tetos, teteles, taidos, pikos. *Vitterligen*, almatji tetemeſt, piko.
Vittna, wittenaſtet, pakobs taſſa piejet, tjårget. *Vittne*, wuorg, weres ålma, witten. *Vittnesbörd*, wittenaſtem.
Vrak, heitates, tſuoukanum haks, mi jåuren låtto. *Vrak, odugelig ting*, ſuoppates ata. *En vara, ſom är i vrak*, wahro kutte i jåtte.
Vred, mårak, kutte måren le, aſſmak. *Vred, tarmvred*, tjåiwe kaikot. *Vrede*, måre, måratem. *Vredgas*, måratet, måratowet.
Vrenſk, ſarwes, kutte i le galdak. *Vrenſkas*, rakket.
Vreſig, pådnjetum, pånjek.
Vret, kedde, ſlajo kedde, gård.
Vrida, pådnjet, pådnjelet. *Vrida ſig omkring*, pira keſot. *Vriden*, pådnjelowum.
Vrå, tjåk, ſluggo.
Vråla, reuſtet, maret, kiljot, huſſetet.
Vrång, pahas, ſuonos, tjuolok, kårro. *Vrångvis*, kutte i le rektaſen mårrahen, orektok, kutte i rektaſeb tårjo, peloſtalleje. *Vrångſint*, pahas, ſuonos. *Vrångt*, paha pelai, kårrot, pahaslaka, orekteslaka, tjuollot.
Vrång, vränger i båtar och fartyg, tåtko, qwogner.
Vråka, håiketet, tjaſket, palkeſtet, heitet, laitet, ſkablot, kattjetet, tålmot, teblot. *Vråka uti ſig*, niålet tjåiwaſas.

Vrånga, pådnjelet, pådnjet. *Vrånga ens ord*, mubben pakoit, tjuollot jårgeſtet. *Vrånga, ſåtta i vrånger*, tårkotet.

Vulen, wuokak. *Karlvulen*, ålma qweibme, puoike.

Vunnen, ådtjotum, widnetallum.

Vurm, ila ſuora waino, kaiwes uſſo, galeneswuot. *Vurmig*, wuorok, wuoroklakats. *Blifva vurmig*, wuorelet.

Vuxen, ſjaddok, ålles ſjaddok. *Vara vuxen til*, aibmotet, makotallet. *Han är dig vuxen*, kalle ſodn to makotalla. *Han är ej vuxen til den ſyſſlan*, i ſodn aibmote tabb kalleb tjuodtjotet.

Våd, wuops, kåbdo.

Våda, wahda, wahak, waſjek, wabmet. *Af våda*, edeleſt, ſåitemeſt. *Vådelig*, wahdas. *Våda-dråp*, kåddem waſjek tjada. *Vådeld*, wahak tåll. *Vådamål*, wahak, waſjek.

Våg, paso. *Våg*, *vigt*, wikt.

Våga, tuoſtet, herdot, wuojkelet. *Våga ſit lif*, håggeinas tſakatet. *Våga på ſpel*, tſegget, åmit piejet. *Våga*, *förſöka*, kåttjelet, freiſſot. *Vågbals*, ila jalo, jaloſtalleje, kutte nidark tſakat, qwektekats. *Vågſam*, jaloſtalleje, wahdalats. *Vågſamt*, ila jaloſikt.

Våld, famo, ſtrit, naggo. *Med våld*, ets wiåkoi, naggo tjada, pahaſi tjada, etjeslagai, wejelubbuwuotin. *Han är under hans våld*, ſo wuoſen le ſodn. *Våldſam*, paijel manneje. *Våldſamhet*, paijel mannem, etja-radakwuot.

Våldtaga, etjes famoi neitab waldet, wejelubbuwuotin neiti mannet. *Våldtagen*, etjes raden paldel peiſſetum.

Vålla, radet, wikken orrot, waldos orrot. *Det våller han*, taſſan le ſodn waldos. *De vålla det bägge två*, kåbbatjaken le wikke.

Vån, wake. *Det torde vara någon vån*, kanſke få litja wake. *Det är ingen vån*, i le patto.

Vånda, waiwe, pino. *Vara i vånda*, pinaſtowet. *Vånda*, *bry ſig om*, laketet, åntſet. *Våndas*, waiwaſtowet, pinaſtowet. *Våndas i barnsnöd*, mana tarbon orrot, nirwanet.

Våning, heima, wieſo. *Öfra våningen*, paije låpt.

Våp, kaiwes, kaiweslakats, miålalakkak, tjuktje, tokkones almats.

Vår, kidda. *Vårtiden*, kidda pådden. *Vårväder*, kidda talke. *Vårfrudag*, Marja peiwe. *Vår*, *(pron.)* mija. *Vår bägge*, *(dual.)* monon. *Af de våra*, mijan almatjiſt.

Vård, katto, kattem, kåttjo, neuto, rajo, mårraha. *Dörrvård*, ukſa kattar. *Själavård*, ſiåloi mårraha. *Vårda*, kattet, warjelet, kåttjet, neutot, mårrahab adnet, mårråtet, hugſob waldet. *Vårda ſig*, åntſet, laketet, aktot, paſſot, waſſjet. *Vårdnad*, katto, hugſo, mårraha, kåttjo. *Vårdnad*, *husfolk*, kåte fuoike, kåtekunde. *Vårdslös*, ſlintſos, ſkeutotes, hugſotebme, mårråtebme. *Han är myket vårdslös*, harbmat ſlintſos le ſodn. *Vårdslösbet*, ſlintſoswuot, ſkeutoteswuot. *Vårdſlöſa*, *förſumma*, mangas piejet, ſubmitet, i ſkeutot.

Vårta, warto. *Vårta på bröſt*, nidtjen åiwe.

Våt, luwas, njetſes, njuoſkes, ſuoldnos, naiwes, tåbbos. *Våtvaror*, kålkat ſaj. *Våt väder*, ſlibdſes talke, luwat talke, almes talke. *Våtbet*, luwaswuot. *Blifva våt*, nietſet, luwet. *Med våta ögon*, kadnjel talmi. *Våtſäck*, karwo wuoſs, kaudne kiſa, kåte kiſa.

Vårka, råſſot, påktet, kåſkot paijas. *Vårka*

up

up en ſom ſofver, ådejeb råſſot. *Våcka up ſåkra ſyndare med föreſtållningar af Guds ord*, Jubmelen pakoin jalos ſuddarit puoranem kåinon nala puoktet. *Våcka hål på iſen*, jågnab jåſſet. *Väckare*, råſſoteje.

Vådas, wåtot, wåtotet.

Våder, piågg, puſſonjes. *Våder, luft*, wårald. *Up i vådret*, paijas wåraldi. *Våder, väderlek*, talke. *Blidt väder*, lenat talke, majales talke, piwales talke. *Kallt väder med blåſt*, kuoſta, watjo. *Kulen väderlek om ſommaren*, kalo. *Hundarne hafva väder af et djur*, nauteb piådnakeh hapſeh. *Regnväder*, alme, raſjo. *Våder, lukt*, haps, habja. *Få väder af*, hapſet, habjeb ådtjot. *Väderhvirfvel*, ſnjirpek, ſwida. *Väderhane, viſpaktig*, kutte i le ſtadeles. *Väderfull*, piåggos, piåggeſt teuwas. *Väderklok*, talki ſpåwar, kutte talkit teta.

Väderkorn, njuone. *Som har godt väderkorn*, njuonak. *En vildren har ſtarkt väderkorn*, harbmat njuonak le kådde. *Het mat ſkämmer väderkorn hos hundar*, ila lågga piåbmo njuoneb peiſta piådnakiſt.

Vädja, åiwab lagi nakketet, åiwab lagab katjatet. *Väddjad*, åiwabu rektaſi nakketum, åtja duobmaren duobmoi piejetum.

Vädra, piåggen auti piejet. *Vädra up*, njuonotet, njuonotallet, njuonin qworet, njuonin piåggab keſet, ſnudtjet, ſnuogget, hapſet. *Vädras*, piåggot, piåggen kåiket.

Vädur, wårtſa.

Väf, kådho. *Väfſtol*, kådhem reidoh. *Väfſträng*, kådho ſuoppem. *Väfva*, kådhet. *Väfva valmar*, wadaſeb kådhet. *Väfd*, kådhetum. *Snäll väfvare*, kådho tjeppe.

Väg, kåino, laido. *Lång väg*, kukkes laido, åbbå maja. *Väg, ſtig*, palga, wadſatak. *Vinter-väg*, rathe. *Oväxad väg*, måſkos rathe. *På vägen*, mannemeſne, mannem måkken. *Gå til väga*, tåmåtet, takket, taitotet. *Komma til väga med*, maktatet, ållaſt puoktet, aibmotet. *Vara en i vägen*, heretet, håptet, ajetet, ajeneſen orrot. *Vägfarande*, manneje, farolats. *Vägamot, vägſkilnad*, ſuoppetak, kåino ſuorge. *Vägleda*, åppeſtet, kåinob åppeſtet, tålwot, wirdetet. *Vägkoſt*, neſte, mannem piåbmo.

Väga, göra väg, ratheb takket.

Väga, wiket. *Väga. Hafva vigt*, teddet. *Det väger tu lod*, qwekte luodit tedda.

Vägg, ragno, wådtja. *Vägglus*, muora tikke.

Vägnar, nammaſne, ſaijen. *På mina vägnar*, mo ſaijen, mo wågneſt, mo auteſt. *På ſina och andras vägnar*, etjes ja åtjaſi auteſt.

Vägra, tſappetet, nadot. *Vägra ſig*, keſatet, nadot, i kiſſjelet.

Väja, katteſtet, kaiwet, murtet, ſwikkeſtet auteſt, åtja harai kaiwet.

Väktare, ija kåtſeje, kattar. *Väktare, hvad lider natten?* Ija kåtſeje, matne meren le ija?

Väl, puoreſt, puorakit. *Väl*, *(conj.)* mai, ma. *Välan*, nappo taſt, die nappo, abe. *Välbehag*, puore likom, likom. *Välbetänkt*, jerbmak. *Välboren*, ſtuoraſi maddoſt rågatum, kutte ſtuoraſi maddoſt le, adeles ålma.

Välde, famo, welde, radem. *Bringa under ſit välde*, etjes wuollai puoktet. *Väldig*, wekſes, kutte ådna famob adna. *Väldeligen*, wekſeslaka, famoſt, åljoſt.

Väldighet, wekſeswuot, famo, makt, maut.

Välfägna, qwoſſotet, jukkatet, piäbmoin ja jukkemaſin tuoſſotet.
Välfägnad, qwoſſotem, jukkatem.
Välfva, jollertet, kåbmetet.
Välfärd, lykko, wuorbe, puore, puorak måkſem.
Välförhållande, puore tåmetem.
Välgerning, puore takkem. *Du har bevist mig en ſtor välgerning dermed*, ådna puoreb leh todn munji taina takkam. *Välgörare*, puore takkeje.
Välgång, puore lykko, puore mannem. *Din välgång fägnar mig*, awon leb ko tunji puoreſt jåtta.
Välja, waljet, ſaldet, åtſet. *Välja ord*, pakoit åtſet.
Välkommen, likokes, puoreſt tuoſſotum. *Var välkommen*, påte puoreſt. *Deſſe gäſterne äro ej mycket välkomna hos mig*, ib tait qwoſſit ila etſe, ib le tait qwoſſit ila awon ådtjot.
Välla, *välla järn*, routeb wuoſſjetet. *Välla up*, abbeſet, paijas tuoltet.
Välling, juptſe, ſmaleg.
Välluſt, kudne, ſuotteswuot, walljeswuoten uſto. *Välluſtig*, walljeswuoten uſloteje, walljen wainok.
Välluktande, puore hapſes. *Välluktande örter*, graſeh kutte nialgok hapſeb adneh.
Välmagt, puore wieſo, puorak måkſem. *När jag var i välmagten*, ko lijeb puoren wieſon.
Valmening, puore wiljo, puorak uſſjolmes. *Han gjorde det i valmening*, idtji ſodn pahab taina uſſjot.
Välmående, puore wieſotalleje, rade-porre. *Vara välmående*, wieſotallet puoreſt, tjabba wieſekeb adnet.
Välmåga, *hälſa*, puore åidna, warrotak, puore hålſo. *Välmåga*, *förmögenhet*, puore rade, wieſa, wieſotallem, båndaswuot, rik, tawer.
Välnas, awon wuordet, ådtjot awoſet.
Välſigna, puoreſjugnadet. *Välſignelſe*, puoreſjugnadus. *Guds välſignelſe gör huſet rikt*, Jubmelen puoreſjugnadus kåteb båndota.
Välſtånd, *ſe välmagt*, *välmåga*.
Valtalig, håla tjeppe, tjeppe hålet. *Valtalighet*, tjeppeswuot hålen. *Man kan mycket uträtta med valtalighet*, tjabba njalmin almats ådnakeb matta takket ja ådtjot.
Valtra, jollertet. *Valtra fig*, jolloret, wåutjetet.
Välvilja, puore wiljo. *Välvillig*, puore wiljolats, wiljolats.
Vänjas, pådnjot, kåkot. *Vämjande*, maikok, paddat. *Vämjelſe*, kåkotes. *Hafva en vämjelſe til*, leiden adnet, waſtaladdet, waſten adnet.
Vän, wåna, wånek, wånakats. *Han är min goda vän*, mo puore wånek le ſodn.
Vanlig, libbes, wånakats, wuolles. *Han är vänlig emot alla menniſkor*, puorak ja libbes le ſodn juoke almatjen wuoſte. *Vänlighet*, libbeswuot.
Vända, jårgeſtet, jårgelet. *Vända om*, jårgetet, måddot. *Vända igen*, laitet, hertet, orrojet. *Han vet ej hvart han ſkal vända ſig*, i ſodn tete kåſſå kalka fiddet. *Vanda ſig om*, jårgalaſtet. *Vänd*, jårgeſtum, jårgelowum. *Vändning*, jårgelem. *I en handvändning*, fakket, ſpait, ådneles pådden, tatte håkkeſt.
Vanja, harjetet. *Vänjas*, harjanet, wuckatet. *Vänjas vid hunger och köld*, nelgot ja kålot harjanet.
Vänſkap, wånakeswuot, kereswuot. *Han har mycken vänſkap för mig*, ådna wånakeswuoteb ſodn munji adna. *Jag gör det*

det endaſt för vänſkap ſkull, koros wånakeswuoteſt tabb takkab.

Vänſter, kårro. *Vänſter hand*, kårro kåta. *Til vänſter*, kårro pelai. *Vänſterhändt*, kårro kåtek.

Vänta, wuordet, wuordatallet, ådſotet. *Vänta litet*, wuordeſt anje.

Väpna, warjotet. *Väpnad*, warjotum.

Vård, qwoſſoteje, kåte bånda, kåten åiwe. *Vårdinna*, emet. *Vårdshus*, qwoſſe kåte.

Vård, vårdig, wuokes, wårdoges. *Han är ſin lön vård*, palkabs le ſodn wårdoges ådtjot. *Han är vård ſtraff*, ſodn le pakkatuſeb teudnaham. *Det är mödan vårdt*, waiwe palka le. *Vårdighet*, wuokaswuot. *Vårdigt*, wuokeslaka, wuokaſikt.

Värde, arwo, werte, wådja, wådjaha. *Sätta värde på*, arwob piejet. *Detta är af ganſka ſtort värde*, harbmes arwon le tat. *En ting af intet värde*, tåſſjes åme. *Betala halfva värdet*, pele arwob makſet. *Betala öfver rätta värdet*, paijel arwob waddet. *Betala deß värde*, tann wådjahab waddet. *Värdera*, arwob piejet, arwoi tſegget. *Värdera för högt*, paijel arwon tſegget. *Värdera mindre*, albebun lokket. *Värdering*, arwon meroſtallem.

Värdigas, puorewuoteſtas ſitet. *At du värdigas*, wai todn ſitalih.

Värf, måkke, pargo. *Et ſvårt värf*, waddok pargo. *Hvad värf har du at uträtta?* mi le tunji takkamuſen?

Värfva, palket, palkain ådtjotet.

Värja, ſwerde. *Värja, förſvara*, warjelet, wåret. *Värjemåls-ed*, hitem wuordnaſen tjada. *Blifva ålagd värjemåls-ed*, wuordnaſi ſjaddet.

Värk, ſveda, ſwarke, paktjes, pino. *Borttaga värken*, ſwarkeb katotet. *Värka*, ſwarket, ſarjitet, paktjitet. *Mit hufvud värker*, åiweh muſte paktjiteh.

Värma, piwajattet, paketet, låggetet, piktet. *Värma ſig för elden*, tållån auten piktatallet. *Värme*, pak, piwal.

Värn, warjo. *Värnlös*, warjotak. *Sätta ſig i motvärn*, wuoſte hakob takket. *Värnlöſa barn*, årbes manah.

Värpa, monnit qweddet.

Värre, wårrab, neureb, pahab. *Deſto värre*, tatte wårrab. *Blifva värre*, wårranet, neurot, pahot. *Värſt*, wårramus. *Til det värſta*, wårramuſi. *Til det värſta uttyda*, wårramuſi jårgeſtet, paha pelai tjålgeſtet.

Väſende, orrom, orrom ſlaj, wuoke. *Väſende, upförande*, wuoke, tåmåtem. *Det är intet väſende med den mannen*, die tann ålman i le wuoke. *Väſende, buller*, ſluibme. *Göra väſende af*, ådna pargob waldet. *Väſentlig*, orroje, aines, kutte aines orrot kalka. *Väſentlig ting*, åiwatumus pekke. *Väſentliga egenſkaper*, aines åigowuoke. *Väſentligt*, orromen kautoi, aines, etjes ſinne.

Väta, luwatet, tåbbotet, låktet, kaſtatet. *Vätſka*, tåbbotes, tjatſe, luwaswuot. *Vätſkas*, luwet, tåbbot, ſuoldnot, luwas ſjaddet, tjatſalet. *Salt vätſkas i mulen väderlek*, ſalte ſuoldno ko le palwas talke.

Växa, ſjaddet. *Växa til*, alatet, ådnanet, laſſanet, atſet. *En ſom växer fort*, ſjaddeles. *Växt*, ſjaddo. *Liten til växten*, utſes ſjaddok. *Växt (ſtruma)*, jeſk. *Växt, örter*, graſe, mi ſjadda ådnamen nalne.

Vörda, kudnetet, årotet, hewetet, wuolotet, kudneſne adnet. *Vördig*, kudnelats, åro teuwas. *Vördnad*, kudnetem, årotem. *Hålla föråldrar och gammalt folk*

i vördnad, aitigit ja wuoraſit åron adnet ja kudnetet.
Vördt, lågga wuola, kutte adtjek le takkatum, almes wuola.

Y.

Yfva ſig, *yfvas*, ſteggoſet, tjuodtjeladdet. *Yfvas*, *bögfärdas*, raggoſtallet, åiwaſtallet, mihaſtallet, ſtuoraſtallet, wuolotallet. *Han yfves öfver ſina rikedomar*, rikines ſodn ſtuoraſtalla. *En ſom har yfvigt hår*, parrok.
Yla, holwot, huffetet.
*Yll*e, *yllen*, ulloſt, ulloſt takkatum.
Ymnig, walljes, ådna, ållo. *Ymnig*, *bördig*, ſjaddeles. *Ymnighet*, wallje, ållo. *Ymnigt*, walljaſt, walljet.
Ympa, ſiſa ſåpketet.
Ymſa, målſot, målſotet. *Ymſom*, wuoroi wuoroi, tuobba tabba peleſt.
Yngla, tjukit qweddet.
Yngling, nuor, nuorats, ſjaddeje, nuor ålma.
Yngre, nuorab. *Yngſt*, nuoramus. *Det yngſta barnet*, waker.
Ynneſt, puorewuot, libbeswuot, wuolleswuot.
Yppa, paijetet, pikotet. *Yppa ſig*, paijanet, paijas påtet.
Ypper, *ypperlig*, åiwes, hewok, widnar, widnek. *Ypperligaſt*, widnekumus, åiwatumus, puoremus, ataimus.
Yppig, ſkidar, ſkidarteje, tuhleje, wuolok. *Yppighet i kläder*, tjåule.
Yr, ſtåkenje, ſtandar, ſwaile, ſpake. *Yr i hufvudet*, åiwe jårråk. *Yra*, *vara ifrån ſina ſinnen*, piådet, taiſot. *Yra*, *vara urvåder*, qwoldot, qwoldon tſåitſetet. *Yra*, *hufvud-yra*, åiwe jårråkwuot, piådem.
Yrka, tjodtjotet, rauket, wainotet, wuojetet.
Yſta, lappet, låppet. *Yſtad mjölk*, låppem melke. *Yſte*, *löpe*, kaſſee.
Yſter, ſkekes, kadwak, ſpake, qwotſetakes.
Yta, ulkots, paijeltes, karr. *Yta på träd*, tjåito.
Ytterſt, ulkomus, paijeltes. *Yttre*, ulkob. *Ytterſt*, *fidſt*, mangemuſta. *Ytterligare*, wele anje, widabut, ånebut.
Yttra ſig, hålet, rudnet, ſardnot, ulkoſet, jåttet.
Yxe, akſjo. *Tälj-yxe*, wiårem akſjo. *Yxa til*, *tälja med yxen*, wiåret, akſjoin abneſtet.

Z.

Ziffra, nummer.
Zira, hårwetet, hewoken takket, tjabbotet.
Zirat, *zirlighet*, hårw, tjabbakwuot.
Zitra, ſpeletem reido.

Å.

Å, ådno, åno. *Åbrådd*, *ſtrand*, wåddar, terbme.
Åberopa ſig, wittenen waldet, ſardnot, muonet.
Åbo, wieſat, landeſkats. *Åbyggnad*, kåti ſteggem.
Åder, åra. *Åderlåta*, årab ſlåwet, warrab waldet. *Låta åderlåta*, warrab waldetet.
Ådraga ſig, etjes nala puoktet, etjes nala keſet.
Åhåga, hugſo, mårraha.
Åhöra, kultelet, kullet. *Åhörare*, kulteleje.
Åka, wuojet. *Åkdon*, wuojem reidoh.
Åkalla, tjuorwotet. *Åkalla om hjelp*, wekkeb adnot.
Åker, påldo, aker, åker, jård. *Åkerbåna*, hutte.
Åklaga, qweddet, klagot. *Åklagare*, qweddeje.
Åkomma, olykko, waſjek.

Ålder,

Ålder, alder, wuoraswuot, pâreswuot. *Förträde i ålder*, pâraſubbuwuot. *Ålderſtegen, åldrig*, wuoras, rakke, alder-porre. *Åldras*, rakkaitowet, wuoraſtowet. *Alderman*, wuoraſumus, jerbme kalla.

Åligga, det åligger dig, to widno le tatt, todn berrih. *Åliggande*, tarbeswuot.

Ållon, eik muoren muôrje.

Ålägga, kottjot, trawet, ſtillet, nala piejet.

Åm, ſtuora tudno.

Åminnelſe, muitulas, muitolas.

Ånga, ſuwol, pârgeſtem.

Ånger, ſangertem, ſangertes, anger.

Ångeſt, waiwe, wainon muode, ſurgo, waj.

Ångra, ſangertet, katat, angertet.

År, jape, jake. *En gång om året*, akta palen ai jaken, akti japen. *Ett helt år*, ketjos jake. *Årsgammal*, akta jakak, biârte pârés. *År ifrån år*, japeſt japai, fârta japen. *Årsväxt*, âr. *Årlig*, fârta japaſats. *Årstid*, jake pâdd. *Årtal*, jape lokko, ârtal.

Åra, airo. *Årblad*, airo blade.

Ås, tjârro, tjawelk. *Ås, bjelke*, âlg, hâlg.

Åſamka ſig, ſe ådraga ſig.

Åſka, atjekuts, atja, aija. *Åſkan går*, atjekuts klibma. *Åſkedunder*, atja raide.

Åſkåda, kâtjetet, wartahet, wuoidnet. *Åſkådande*, kâtjetem, wuoidnem. *Åſkådare*, kâtjeteje, wuoidneje, wartaheje.

Åſna, âſna. *Åſnima*, mingeles âſna.

Åſtad, taſte. *Han gick åſtad*, wuolgi taſte. *Fara åſtad*, erit wuolget.

Åſtadkomma, paijas puoktet, algetet, takket. *Åſtadkomma, förmå*, aibmotet, maktatet, makket. *Så mycket jag kan åſtadkomma*, man âdnakeb mon mattab takket.

Åſtunda, wainotet, ſitter, uſtob âdnet, uſtotet. *Åſtundan*, waino, uſſo. *Hafva ſtor åſtundan*, adnet âdna wainob.

Åſyn, wuoidnem. *I min åſyn*, mo wuoidnetiten. *Åſyna vittne*, witten kutte ets le wuoidnam.

Åſämjas, lakaſtet, laſſketet, ſâmtet, lasſkatallet, ſâmaſtet.

Åt, til, kâik, luſa. *Åt fadren*, attjai. *Bära ſig åt*, tâmetet. *Det är ej åt*, i le tarbo. *Gå illa åt*, pahaſt talkeſtet. *Gå åt*, nokket, lâptaitowet.

Åtal, klamber, hâl, laito. *Göra åtal*, hâleb takket, laitet.

Åtanka, muitem, muitelem, muitulas. *Hafva i åtanka*, muitulaſen adnet.

Åtbörd, tape, tâbmahem, tâmâtem.

Åtel, ſepte, pârremas, pârrâmas.

Åter, ruoptot. *Fram och åter*, tokko ja matſen. *Åter, återigen*, waſt, wiſt, witt, taſte witt.

Återbringa, ruoptot tâlwot, ruoptot puoktet, ruoptot waddet, matſeſtet, jârgaldattet.

Återbud, jârgaldattem, matſeſtattem, piettom. *Gifva återbud*, jârgaldattet, matſeſtattet, piettot. *De gåfvo honom återbud*, pietton ſo waſt.

Återfalla, ruoptot kattjet, ruoptot pâtet. *Arfvet återföll til honom*, arbe ſunji waſt matſei.

Återfärd, matſem, ruoptot mannem.

Återgifva, ruoptot waddet, matſeſtattet, jârgaldattet.

Återhåll, muddo, muddakwuot. *Hafva återhåll*, muddob tetet, muddob mjetet. *Återhållſam*, njuotetakes. *Återhållſamhet*, njuotetem, tſuſem. *Här behöfs återhållſamhet*, tſuſemeb ſitta.

Återkalla, ruoptot kottjot. *Återkalla ſina ord*, pakoiſtes kefatet, pakoites mâlſot. *Han återkallade ſit löfte*, jatekebs jârgaldatti.

Återkomma, ruoptot pâtet, jârgetet. *Återkomſt*,

komſt, matſem, ruoptot påtem, jårgetem. *Vid hans återkomſt*, ko ſodn ruoptot påti.

Återlemna, *ſe återgifva.*

Återlöſa, ruoptot åſtet, lådneſtet, tjåutet. *Återlöſare*, lådneſteje. *Återlöſning*, lådneſtem. *Syndares återlöſning*, ſuddari lådneſtem.

Återſlag, mangas mannem, kattjem. *Det blef et ſtort återſlag på varan*, kalwo haiket kattjei arwoſt.

Återſtå, patſet. *Återſtående*, patſeje, patſew.

Återſtälla, ruoptot waddet. *Blifva återſtäld til hälſan*, warraſmowet.

Återtaga, ruoptot waldet, wiſt waldet. *Återtagen*, ruoptot waldetum. *Återtagande*, ruoptot waldem.

Återvända, orrojet, laitet, nokket. *Utan återvändning*, ikkat, laitatkenna, laitateke.

Återvinna, ruoptot ådtjot. *Återvinna ſina förra krafter*, famoi nala påtet, wiſt wejajet.

Åtgång, nokkem, utſanem. *Åtgången*, nokkom, låptaitowum.

Åtgård, pargem, takkem, wekketem. *Genom hans åtgård*, ſo pargo tjada.

Åthåfvor, tåbmahem, tåmetem, wuoke.

Åtlöje, tjaimem, påkoſtem, nalſem, albetem.

Åtminſtone, aines kuit. *Detta åtminſtone*, tab kuit. *Åtminſtone han*, ſodn kuit aines.

Åtnjuta, niktet. *Åtnjutande*, niktem.

Åtrå, waino, uſto, halitem. *Hafva åtrå*, uſtotet, halitet, wainotet. *Han har ſtor åtrå at ſe dig*, harbmat wainon le ſodn to wuoidnet.

Åtſkilja, juoket, tjuoldet, i maſtetet, preutetet, ratket, ſårretet. *Åtſkild*, åtja, preutak, ratketum, juoketum, juokeles, ſårr.

Åtſkillig, ſlaja-lokk, omaſſe, måddelakats. *Åtſkilliga gånger*, mådde pali, ſutt. *Åtſkilligt*, omaſſelaka.

Åtſkilnad, preutem, preutates, åtja wuoke. *Utan åtſkilnad*, aktalaka. *Det är ſtor åtſkilnad emellan dem bägge*, harbmat ſåi preuteba qweibme qweibmeſtes.

Åtta, kaktſe. *Den åttonde*, kaktſad.

Åtvarna, wakotet. *Åtvarning*, wakotes.

Åvårkan, etjes radi adnem, ſkada. *Göra åvårkan på ens ägor*, mubben landeb etjes weldin adnet.

Å.

Ådel, frökok, puorak. *Ädelmodig*, kutte puore waimob adna.

Åfja, niaule. *Åfjefull*, niauleſt teuwas, niauletakes. *Åfjefull ſtröm*, niaule jokk.

Åfventyr, wahda, wahak, ſåitem. *Til åfventyrs*, weja-åbbå. *Åfventyra*, wahdai tſaket. *Åfventyrlig*, wahdalats, wahdas. *Det är en åfventyrlig reſa*, wahdas nannos le tatt.

Ägg, aiwo, autjo. *Fogel-ägg*, monne. *Värpa ägg*, monnit qweddet.

Ägga, padtjet, åutjet, kiddotet. *Ägga til vrede*, mårai åutjet, måratattet. *Ägga barnen til det ſom ondt är*, manait illo pelai allotet.

Ägta, rektes, åigo, åkt. *Ägta make*, kalats qweibme, para pele. *Ägtenſkap*, wald, waldom, kalatswuot.

Äldre, påraſub, wuoreſub. *Äldſt*, påraſumus, wuoreſumus. *Den äldſte af bröderna*, wåljetji påraſumus.

Älſka, etſet, keroken adnet, kartet. *Vi ſkole älſka Gud öfver all ting*, Jubmeleb kalkebe etſet kaiki åmi paijel.

Älſkelig, etſeles.

Ämbar, ebber, åbbar.

Ämbete, ammat, åmbikt, kall. *Ämbetsman*, kall ålma. *Hög ämbetsman*, ſtuora kallen ålma.

Ämne

Ämna, uſſjotet, aikot, kiåket, årdnet, taibetet. *Hvart ämnar du dig?* kåſſå leh todn aikomen?

Ämne, abnes, åbdn, åme. *Ämne at tala om*, hålêm âme. *Ämne til kläder*, karwos, karwoſaſſa. *Ämne til ſkor*, kabmakaſſa.

Än, ko. *Större än du*, ſtuorab ko todn, ſtuorab tuſte. *Än, ännu*, åſka, anje. *Ännu en gång*, anje wele.

Ändas, nokket.

Ända, kitta, håſta. *Ända tils nu*, kitta tan rajai. *Ändalykt*, nokkem, mangemus ketje, nokkem lake.

Ändamål, måkke, årtta, aikom, uſſjolm. *I det ändamål*, tanne måkken.

Ände, ketje, nokkem. *Ändelig*, nokkeje, kutte nokka. *Ändelös*, kutte i nokko. *Ändelſe*, ketje. *Ändetarm*, madda tjåle, marſe.

Ändteligen, ſitta, wimak, mangemuſta. *Ändteligen kom han*, ſitta dauk pâti.

Ändock, ikka, ikka mai, ikkabe. *Ändock han vill*, ikka maj ſoðn ſitta.

Ändra, åtjatattet, preutetet, målſot. *Ändras*, preutet, åtjatuet, målſotowet. *Ändring*, åtjatattem, åtjatuttem.

Ändå, dauk likan. *Han ville ej, men måſte ändå*, idtji ſjtta, walla wirti dauk likan.

Äng, kedde, ſlajo ſaije, ſuoine ſaije.

Ängel, ångel.

Ängſla, waiwetet, ſurgob takket, pinetet. *Ängſlas*, waiwaſtowet, pinaſtowet. *Ängſlig*, wajes, ſurgolats, huinos. *Ängſlig ort*, kaukas ſaije. *Här är ganſka ängſligt*, harbmat kaukas le tanne.

Änne, arodeje, kallo.

Äntra, kilpot, kahtjet.

Ännu, anje, anje wele, talle anje. *Ännu en gång*, wele anje akti. *Ännu en gång ſå mycket*, wele anje akta kerden tann ådnak.

Äple, åppel. *Äpletråd*, åppel muor.

Ära, kudne, åro, hewetes. *Ära, hedra*, hewetet, årotet, kudnetet. *Ärbar*, årlog, tjabbes. *Ärbarhet*, årlogwuot, tjabbes wuoken.

Äregirig, wuolok, tjåulak, åron wainok. *Ärelös*, årotes, årotebme.

Ärende, måkke. *Angelägit ärende*, aines måkke. *Hvad ärende har han?* mi måkkit le ſune?

Ärfva, arbet, arben ådtjot.

Ärja, åkereb ſalet, jårdeb kaikot.

Ärlig, årlog, wakes. *Ärlighet*, årlogwuot. *I all ärlighet*, kaik årlogwuotin.

Ärm, ſaſſe. *Ärmſpjäll*, puogna wuole.

Ärna, aikot, uſſjotet, kiåket, årdnet, ſanahet. *Han ärnar reſa bort*, ſoðn uſſjota wuolget erit.

Ärr, uddo. *Ärt*, årta.

Äſja, ſmidda wuobdne.

Äſka, adnot, rauket, kraktjot, wainotet. *Min plikt äſkar*, mo widno rauka, mo widno le.

Äſping, wadnaſats, utſes wadnas.

Äta, pårret, piåbmotallet. *Om boſkap*, qwotot, labbet. *Kom och ät*, pâte pårret.

Ätt, maddo, werrek. *Ätteſader*, madder aija, madder attje.

Ättika, åtik.

Ö.

Ö, ſuolo. *Halfö*, ſuolotes.

Öda, låptet, nokketet, tuhlet, ſkidartet, ſkiwtet. Öda *ut*, audet, jakſetet, muorotet. Öda*s*, låptaitowet, nokket.

Öde, muonem. Öde*t var ſådant*, naute li muonetum. Öde, audes, audetum. Öde*shemman*, audes jård. Öde*mark*, audes ådnam, tjåkto metſe, wuobme.

Öde*lägga*, audet, auden takket, ſpiejet,

jakſetet. Ó*delagd*, ſpiejetum, audetum, heitak.

Ó*dla*, tydtjol.

Ó*dmjuk*, wuollekes. Ó*dmjukhet*, wuollekeswuot. Ó*dmjukeligen*, wuollekeslaka.

Ó*ſtlig*, harjetuptum, brukotum. *Det är ſå ófligit*, naute le harjetuptom.

Ó*fning*, harjanem, harjetem, wuokatem. *Dertil behöfs mycken ófning*, ådna harjanemeb tatt ſitta.

Ó*fre*, paijeb.

Ó*frig*, patſew, mi patſam le. *Blifva ófrigt*, patſet. *Det blef ingen ting ófrigt*, idtji mike patſe. *Det ófriga folket*, tah åtjaſeh.

Ó*fva*, harjetet, harjetallet.

Ó*fver*, paijel. Ó*fver ſjön*, jaure raſta. *Gå ófver*, waſet. *Gå eller fara ófver*, raſtetet, raſta mannet. *Låſa ófver*, låratallet.

Ó*fverbeviſa*, puodot, paijel kaddet, tſaketet. *Blifva ófverbeviſt*, teuwaſi pâtet. Ó*fverbeviſt*, paijel kaddetum.

Ó*fverblifva*, patſet. Ó*fverdraga*, paijelt kâptjet.

Ó*fverdrifven*, kutte paijel meren le, meretes. Ó*fverdrifven flit*, ila ſtuor åljo.

Ó*fverdåd*, ila ſtuora jaloswuot. Ó*fverdådig*, ila jalo, qwektekats.

Ó*fverenskomma*, laſſketet, akta radeb takket. *De två hafva ſå ófverenskommit*, naute lepa laſſketam. Ó*fverenskommelſe*, laſſkatallem.

Ó*fverfalla*, ladet, låutatet, råbmolet, tjuotſet.

Ó*fverfart*, raſtetem, raſta mannem, ſuppetak. Ó*fverfart med båt*, raſtetem wadnaſin.

Ó*fverflöd*, wallje, ållo. Ó*fverflöd*, *flöſeri*, tuhlem, ſkidartem, walljeswuoten waino. Ó*fverflöda*, walljeb adnet, walljen wieſot. Ó*fverflöda*, *rinna ófver*, abbeſet, paijel kâlket. Ó*fverflödig*, walljes, âllo. Ó*fverflödigt*, walljet, walljaſt, ånab ko tarbo le.

Ó*fverföra*, raſta tâlwot, ſattet raſta, ſutet raſta, mubbe pelai ſutet.

Ó*fvergifva*, heitet, laitet, orrojet. *Det ófvergaf at regna*, wârtoſti, pâudeſti, laiti raſjotet. Ó*fvergifva*, *ófverlemna*, mubbai waddet, paijel waddet, waddet. Ó*fvergifva*, *lemna*, qwodet, patſetet, lappet.

Ó*fvergå*, waſet, widnet, puorebun orrot. *Det ófvergår mitt förſtånd*, i mo miâla taſſa jâkſâ, waſa tatt mo miâlait.

Ó*fverhand*, *få ófverhand*, wejelubbun ſjaddet, widnaren ſjaddet.

Ó*fverhet*, âiwalats.

Ó*fverhopa*, teutet, lâdet.

Ó*fverhölja*, tauket, kâptjet, kaptjet.

Ó*fverila ſig*, raſſen takket, ila raſſohet.

Ó*fverilning*, raſſe.

Ó*fverlaſta ſig*, paijel meren pârret jalla jukket.

Ó*fverlefva*, mangeleſi wieſot patſet, mangeleſi patſet. Ó*fverlefvor*, patſew, patſetâs, arates, patſem piâbmo.

Ó*fverljudt*, logneſikt, tjuojelet, alla kiâlin.

Ó*fverlopp*, naggem, almatji tjâkenem.

Ó*fverlåta*, luitet, waddet, metetet.

Ó*fverläder på ſkor*, altas.

Ó*fverlägga*, kerretet, radohet, radohaddet.

Ó*fverlägſen*, wejelub, ſtuorab.

Ó*fverlöpare*, paterw, kâlkarwes, tjakka, kutte mubbet peleſt le pateram.

Ó*fvermage*, omâga, fiſſek, omeuda, kutte i le anje jakitas âllem.

Ó*fvermagt*, ſtuorab famo, wejelubburwuot, ſtuorab welde.

Ó*fvermod*, ila jaloſtallem. Ó*fvermodig*. ila jalo, qwektekats, kutte nidark manna.

Ó*fvermorgon*, mangel idtatjen, peiwe kutte le mangel idtats peiwen.

Ó*fver-*

Öfvermåttan, aiwe, harbmat, haiket, wuowdnaj, harbmat ſagg.
Öfvermågtig, wejelub, wekſab, kutte ſtuorab ſamob adna.
Öfvernaturlig, paijel naturelats, mi naturen wuokeb waſa.
Öfverraſka, *öfverrumpla*, håkket låutatet, håkket tjuotſet, nieitet
Öfverſe, kåtjetet, åtſåtet. *Öfverſe*, kåbdotet, i wuoidnen takket.
Öfverſkjuta, waſet, likai patſet, patſet. *Öfverſkott*, like, patſetas.
Öfverſkrida, paijel jåttet, paijel wuolget.
Öfverſkrift, paijeltes tjaleg. *Öfverſkrifva*, paijelt tjalet.
Öfverſkyla, kåptjet, tjåket, kåbdotet, puoremuſi tjålgeſtet.
Öfverſlå, meroſtallet, arwatallet, lokket, reknot, muddob åtſåtet.
Öfverſtiga, ånaben wuolget, waſet, ånebun orrot.
Öfverſtyra, ſaddet, håiketet, ſaddeken rajet, erit ſaddet.
Öfverſåtta, åtja kiåli jårgeſtet, mubbe kiåli puoktet.
Öfvertala, håletet, hålaidattet, allotet, tjabba nialmin ådtjotet.
Öfvertråda, tåjet, paijel mannet. *Öfvertrådelſe*, måddo, paijel mannem.
Öfvertråffa, widnet, waſet, tjuttet, parebun orrot, widnekubbun orrot.
Öfvertyga, paijel kaddet, tſaketet, tjadnet.
Öfvervigt, loſſeb tedto. *Hafva öfvervigt*, loſſebun orrot, ånabu tedtet.
Öfvervinna, åiſot, oitet, widnet, nakkuhet, nalet, tjuttet. *Öfvervinnerlig*, kutte le widnem meren, kutte widnetatta.
Öfvervåld, etjes radi mannem, ets wiåkoi waldem, etjes lagi tåpom.
Öfvervåga, ajatallet, uſſjotet, grudnot. *Öfvervågande*, ajatallem. *Öfvervåga, vara tyngre*, ånabu tedtet, loſſebun orrot.
Öfvervåxa, muorot. *Öfvervuxen*, muorom, kåſſå muorah leh ſjaddam.
Öga, tjalme. *Ögnablick*, tjalme tramkaldak. *Ögonbryn*, tjalmen harme.
Ögnaſikte, wuoidnos. *Enögd*, tjalme pelak.
Ögonſkenligt, wuoidnonak. *Ögonſkenlig*, wuoidnos, tſuoikos.
Ögnakaſt, kåtjeſlak, wiletem.
Ögſten, kakka. *Utögd*, tjitto-tjalmak. *Vindögd*, ſkålkok, tjuolo tjalmak.
Ögla, låktjo, kiånka.
Ök, keſanje.
Öka, loſſetet, ånetet. *Ökas*, laſſanet, ådnanet, ånebun ſjaddet.
Öken, metſe, tjåkto metſe, aleh, aloh, wuoude, wuome.
Öknamn, nabtes namm.
Ökånd, puoikos, tſuoikos.
Öl, wuol, wuolek.
Öm, njuores, helles. *Öm om*, mårråteje, hugſar. *Ömbet*, njuoreswuot, helleswuot. *Öma*, paktjitet, paktjeſen adnet. *Det ömar mig*, paktjes le munji, njuoranab mon taſte.
Ömka, enket, armeſtet, armit ådtjot. *Ömkan*, arme, enkem.
Ömkelig, waiwes, waiwan.
Ömtålig, helle, raſſjes.
Önſka, ſawet, ſawatet. *Jag önſkar dig lycka*, lykkob tunji ſawab. *Önſkan*, ſawates.
Öpen, rappas, tſaggas, råppo.
Öpenhjertig, pikok.
Öpna, rappet. *Öpna ſig*, rappeſet.
Öpning, raike, njalmot, råppo ſaije.
Öra, pelje. *Örat på en ſkål*, peljes. *Örfil*, pelje natulates.
Örhinna, pelje ſkådes.

Örring, *laxunge*, tabmok.
Örlog, tårq, tåroſtallem.
Örn, arnes, kåſkem. Örnbo, arnes peſe.
Örngåt, åiwe wuole, bållſter. *Lägga örngåt under*, åiwe wuoleb piejet.
Ört, graſe, urtes. Örtegård, gård, graſe gård, talkes garden.
Öſa, kåiwot, kåiſtet, auſtet.
Öſ-kar, auſta-kare.
Öſtunvåder, lulat piågg.
Öſterut, luka. Öſtan iſrån, lulde. *Fara öſterut*; lulleſtet.
Öſterländſk, lulle, lullek.
Öſtre, lulleb, lulle.

ERRATA.

Proleſomen. pag. XLVIII. colum. a. l. 20. *caſubus* L. *caſibus*. Pag. 8. col. a. l. 25. *in veniri* L. *inveniri*. col. b. l. 2. *ubi* L. *inde*. p. 25. col. a. l. 33, 34. *retes protrudendas* L. *retia protrudenda*. c. a. l. 15. *opportunitate* L. *opportunitatem*. p. 29. b. l. 2. *autotjet* L. *autjotet*. p. 31. a. l. 26. *voluntates* L. *volutantes*. b. l. 13. *pilua* L. *pila*. ibid. l. ult. *Svetici* L. *Svethicæ*. p. 34. a. l. 27. *demiſſerunt* L. *demiſerunt*. p. 35. b. l. 13. *pontus* L. *pons*. l. 29. *uſupari* L. *uſurpari*. p. 36. a. l. 9. *pontus* L. *pons*. p. 37. a. l. 26. *ſubſedere* L. *ſubſidere*. p. 41. a. l. 36. *mi* L. *mea*. p. 44. a. l. 21. *infidiaſſe* L. *infidiatos eſſe*. p. 45. a. l. 32. *aultior* L. *adultior*. b. l. 24. *alterutrum* L. *alterum*. p. 50. b. l. 39. *pubens* L. *impuber*. p. 55. a. l. 8. *eans* L. *eons*. p. 58. a. l. 1. *qua* L. *quo*. p. 60. b. l. 2. *ventibus* L. *ventis*. p. 61. a. l. 20. *compariiſſe* L. *comperiſſe*. p. 64. b. l. 29. *canium* L. *canum*. p. 68. b. l. 36. *Senatus* L. *ordinum regni*. p. 69. b. l. 4. *jactari* L. *jactare*. p. 89. a. l. 39. *venerimus* L. *veniremus*. p. 92. a. l. 12. *carnoſæ* L. *carnoſ*. p. 104. b. l. 38. *profiſcit* L. *proficit*. p. 112. a. l. 1. *pauperorum* L. *pauperum*. p. 114. a. l. 34. *funi* L. *funt*. b. l. 1. id. l. 2. *reſti* L. *reſte*. l. 3. *furca* L. *furcam*. p. 120. a. l. 29. *eſpecta* L. *exſpecta*. p. 126. a. l. 16. *præeuns, circumeuns*, L. *præteriens, circumiens*. p. 127. b. l. 17. *calybs* L. *chalybs*. p. 128. b. l. 1. *mandenai* L. *mandendum*. p. 140. b. l. 8. *ineuns* L. *iniens*. p. 143. b. l. 6. *id.* L. *id*. p. 155. b. l. 17. *clavu* L. *clavus*. p. 159. a. l. 10, 29. *vociferare* L. *vociferari*. p. 166. a. l. 17. *ærem* L. *æs*. p. 179. b. l. 5. *kållitet* L. *kållitet*. p. 180. b. l. 24. *aqualicæ* L. *aquaticæ*. p. 191. b. l. 16. *recingere* L. *ſuccingere*. l. 18. *recingebat* L. *ſuccingebat*. l. 27. *recinctæ* L. *ſuccinctæ*. p. 195. a. l. 23. *aqualicæ* L. *aquaticæ*. l. 27. *perperſus* L. *perpeſus*. p. 201. b. l. 22. *ſtipulare* L. *ſtipulari*. p. 224 a. l. 34. *piſcare* L. *piſcari*. p. 226. a. l. 23. *aqualica* L. *aquatica*. (*Not.* ſufficit ſemel annotaſſe, vocem hanc omnibus in locis eſſe corrigendam h. e. pag. 277. c. a l. 37. p. 291. a. l. 25. p. 336, 339, 409, 520, 564.) p. 240. b. l. 4. *lacteus* L. *lactens*. p. 241. a. l. 4. *lactei* L. *lactentes*. p. 248 a. l. 28. *vermina* L. *verminis*. b. l. 20. *redeuns* L. *rediens*. p. 249. a. l. 29. *pluris* L. *plus*. p. 260. b. l. 32. *repentibus* L. *repetentibus*. p. 263. a. l. 8. *incipit* L. *incipiat*. p. 270. a. l. 14. *expergiſcare* L. *expergiſci*. p. 272. b. l. 10. *metiri* L. *menſurari*. p. 283. a. l. 32. *verminave* L. *verminisve*. p. 296. a. l. ult. *faſtidere* L. *faſtidire*. p. 306. b. l. 17. *nix* L. *pix*. p. 308. b. l. 24. *iſtituere* L. *inſtituere*. p. 309. b. l. 20. *aficere* L. *adficere*. p. 311. a. l. 1. *rangiferos* L. *rangiferis*. p. 315. b. l. 14. *filius meus dil. ſtus* L. *mi dilecte fili*. p. 334 b. l. 16. *concionare* L. *concionari*. p. 342. b. l. 19. *blika* L. *blidka*. p. 343. a. l. 24. *calybe* L. *chalybe*. p. 357. a. l. 27. *nequebamus* L. *nequiebamus*. p. 363. a. l. 3. *kuopeswuot* L. *quopeswuot*. p. 374. b. l. 13 *noſtros paſtores* L. *paſtores noſtros*. p. 377. a. l. 24. *fiſcituri* L. *ſciſcitari*. l. 26. *fiſcitabatur* L. *ſciſcitabatur*. p. 378. a. l. 15. *apricatus* L. *opricata*. p. 385. b. l. 34. *crepere* L. *crepare*. p. 390. b. l. 8 *proſecuta* L. *honorata*. p. 401. b. l. pen. *euns* L. *iens*. p. 405. b. l. 7. & L. *aut*. p. 406. b. l. 14. *liquiſieri* L. *liquefieri*. p. 408. a. l. 24. *appellarunt* L. *appellarint*. l. 31. *aliis ſubmiſiſſe* L. *aliis demiſſis ſubiiſſe*. l. 34. *tjulden* L. *tjuolden*. p. 429. a. l. 14. *ludet* L. *ludis*. p. 430. b. l. 7. *tåmpåb, ſtadet* L. *tåmpåb ſtadet*. p. 435. a. l. 1. *ali* L. *alii*. p. 440. a. l. 17. *Lapporica* L. *Lapponica*. p. 444. b. l. 38 *piſcare* L. *piſcari*. p. 452. b. l. 1. *extaſi* L. *ecſtaſi*. l. 5. id. id. p. 454. a. l. 5. *adiatur* L. *audiatur*. p. 471. b. l. 14. *mannarium* L. *manualium*. p. 473. a. l. 15. *cauſſare* L. *efficere*. p. 501. a. l. 10. *permanendi ſubentes ſint* L. *ſubenter permaneant*. p. 514. a. l. 3. *tremet* L. *tremit*. p. 515. a. l. 12. *mitatio* L. *imitatio*. p. 540. a. l. 6. *largiter lata* L. *larga collatio*. p. 549. b. l. 31. *triorum* L. *trium*.